

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228596

UNIVERSAL
LIBRARY

مآثر الامراء

تأليف

نواب مصدق الدوله شاه نواز خان

بتصحیح

در درج دانشوري - دري برج هنر پوري - سخن سنج معني شناس
نکته رس والا قیاس - دور بین عالی خیال - بلند بینش بے مثال
خلاق بدائع مخانی - سباق فرسان سخن رانی - زیب افزای دبستان
دانش آموزی - چمن پیروی بوستان فضائل اذدوری

مورد رحمت خدای کریم

مولوی عبدالرحیم

قدرت بتصحیح

مولوی مرزا اشرف علی

مدرسین مدرسه عالیہ کلکتہ

از طرف ایشیا تک سوسائٹی بنگالہ

در مطبع اردو گائیڈ

واقع

کالکتہ

در سنہ ۱۸۹۰ ع از طبع بجامہ نو برآمد

فهرست مضامین مآثر الاسرا جلد دوم

صفحات	اذکار
۱	در بار خان عقیقت نام
۳	دستم خان
۵	دولت خان اودی
۸	دیانت خان قابسم بیگ
۹	دلوز خان کاکر
۱۴	داراب خان میرزا داراب
۱۸	دربا خان روهله
۲۲	دیانت خان محمد حسین دشت بیاضی
۲۳	دیخدار خان بخاری
۲۴	دولت خان منی
۳۰	دانشمند خان ملا شفیعی یزدی
۳۲	داود خان قریشی
۳۷	دیانت خان حکیم جمالای کاشی
۳۹	داراب خان پسر مختار خان سبزواری
۴۲	دلیر خان داووزی جلال خان نام
۵۶	دلیر خان عهد الرؤف میانه

۵۹	دیانت خان میر عبد القادر
۹۳	داؤد خان
۹۸	دلدار خان بهادر محمد نعیم
۷۰	دیانت خان میر علی نقی
۸۱	دهیراج راجه جیسنگه سیوالی
۸۴	ذوالقدر خان ترکمان پیرنی آقامنام
۸۵	ذوالفقار خان قرامانلو
۸۹	ذوالفقار خان محمد بیگ
۹۳	ذوالفقار خان نصرت جنگ
۱۰۶	ذکریا خان بهادر مهربر جنگ
۱۰۷	ذوالفقار الدوله میرزا نجف خان بهادر
۱۰۹	(رسمی)
۱۱۱	راجه بهارامل
۱۱۳	رای سرجن هادا
۱۱۶	رای لونکر کچهواوه
۱۱۸	راجه بیربر
۱۲۳	راجه تودرمل
۱۲۹	راجه بهگونمت داس
۱۳۱	راجه مدهکر ساه بندیلہ
۱۳۴	راجه رامچند بکھیلہ

۹۳۸	رام چند چوهان
۱۳۹	راجه بکرماجیت
۱۴۱	رای بهوج
۱۴۲	رای درگا سیهودیہ
۱۴۸	رای رایسنگھ
۱۵۵	راجه رامداس کچھواہ
۱۵۷	راجه باسو
۱۶۰	راجه مان سنگھ
۱۷۰	راجه راجہ سنگھ کچھواہ
۱۷۲	راجه رایمال درباری
۱۷۴	رانا سکرا
۱۷۴	راجه مہاسنگھ
۱۷۶	راجه سورجمل
۱۷۹	راجه سورج سنگھ راتھور
۱۸۳	راجه بکرماجیت رای ریان
۱۹۵	رای گوردھن سورج دھ
۱۹۷	راجه برسنگھ دیو بندیلہ
۱۹۹	رستم خان شغالی
۲۰۱	رانا کون
۲۰۸	رار رتن ہادا

۲۱۱	راجہ سوز بہوڑیہ
۲۱۲	راجہ بہار تھہ ہندیہ
۲۱۳	راجہ جہاں سنگھ ہندیہ
۲۱۸	راجہ روز افزون
۲۱۹	رحمت خان میر فیض اللہ
۲۲۰	راجہ انوپ سنگھ بدگوچر
۲۲۳	راجہ گج سنگھ
۲۲۶	راجہ رام داس نروڑی
۲۲۸	راجہ کشن سنگھ بہوڑیہ
۲۳۰	راجہ امر سنگھ
۲۳۷	راجہ مکھن نارنولی
۲۳۸	راجہ جگت سنگھ
۲۴۱	راجہ جے رام بدگوچر
۲۴۲	رشید خان انصاری
۲۵۰	راجہ بیٹھل داس کور
۲۵۶	راجہ بہار سنگھ ہندیہ
۲۶۰	راجہ ستو سال ہادا
۲۶۳	راجہ سیو رام کور
۲۶۵	راجہ اندر من دھندیوہ
۲۶۶	راجہ سنگھ

۲۶۸	روپ سنگهه راتهور
۲۷۰	رستم خان مقرب خان
۲۷۶	راجه انزوده کور
۲۷۷	راجه راجورپ
۲۸۲	راجه رگذاڻه
۲۸۳	رحمت خان حکيم ضياء الدين
۲۸۶	راجه تودرمل شاهجهاني
۲۸۷	زار کرون پنه ورڙيه
۲۹۱	راجه سجان سنگهه بنديله
۲۹۵	راجه ديبي سنگهه بنديله
۲۹۷	راجه راي سنگهه سيسونيه
۳۰۱	راجه رام سنگهه کچه واهه
۳۰۳	راشدن خان الهام الله
۳۰۵	زار بهار سنگهه هادا
۳۰۷	رضوي خان سيد علي
۳۰۹	رنهاره خان غازي بيدجايوري
۳۰۹	روح الله خان اول
۳۱۵	روح الله خان خانان زان خان
۳۱۷	زار داپنت بنديله
۳۲۳	رام سنگهه هادا

۳۲۴	رستم دل خان
۳۲۸	راجه چهله رام ناگر
۳۳۰	راجه محکم سنگهه
۳۳۲	رعالمست خان ظهیر الدوله
۳۳۳	دشن الدوله بهادر رستم جنگ
۳۳۶	راجه چندر سین
۳۳۸	راجه سلیمان جی
۳۴۰	راجه گوپال سنگهه کور
۳۴۲	راجه ساهو جی بهونسله
۳۵۹	دکن الدوله سید لشکر خان بهادر نصیر جنگ
۳۶۱	راجه بیر بهادر
۳۶۲	زین خان کوکه
۳۷۰	زاهد خان
۳۷۰	زاهد خان کوکه
۳۷۲	زبور دست خان
۳۷۳	سیف خان کوکه
۳۷۵	سید محمود خان بارقه
۳۷۸	سید احمد خان بارقه
۳۷۹	سلطان خواجه نقشیندی
۳۹۶	سید حامد بخاری

۴۰۰	سید عبد اللہ خان
۴۰۱	سمانجی خان قرغوجی
۴۰۲	سید راجو بارہہ
۴۰۳	سعید خان چغتآ
۴۰۹	سین قاسم و سید ہاشم
۴۱۰	سیف خان سید علی امغر
۴۱۱	سردار خان خواجه زادگار
۴۱۲	سید دلیر خان بارہہ
۴۱۵	سید ہزیر خان
۴۱۶	سین خان میرزا صفی
۴۲۱	سرفراز خان چغتآ
۴۲۳	سین شجاعت خان بارہہ
۴۲۷	سپہدار خان محمد صالح
۴۲۹	سید خان بہادر ظفر جڈک
۴۳۷	سردار خان شاہجہانی
۴۳۸	سزادار خان
۴۴۱	علامہ سعد اللہ خان
۴۴۹	سین منصور خان بارہہ
۴۵۲	سبحان سنگھ
۴۵۵	سین عالم بارہہ

ملاحظات				اذکار
۴۵۶	سید هدایت الله صدر
۴۵۷	سید ولایت خان بارهه
۴۶۰	سید شجاعت خان بهادر بهکری
۴۶۱	سعادت خان
۴۶۳	سیادت خان میرزین الدین علی
۴۶۵	سید مظفر خان بارهه و سیدی لشکر خان بارهه
۴۶۸	سبل سنگهه سیسودی
۴۶۹	سرفراز خان دکئی
۴۷۳	سید اختصاص خان یعنی سید فیروز خان
۴۷۵	سید عزت خانبه عبدالرزاق گیلانی
۴۷۶	سید امیر خان خوافی
۴۷۷	سر بلند خان خواجه رحمت الله
۴۷۹	سیف خان
۴۸۶	سیف الله خان میر بحر
۴۸۹	سید عبد الله خان بارهه
۴۹۱	سردار خان سردار بیگ
۴۹۶	سیدی یاقوت خان حبشی
۴۹۹	سرفراز خان سید لطیف
۵۰۰	سید حسین خان بارهه
۵۰۲	سید رستم خان دکئی

۵۰۴	سعد الله خان
۵۰۸	سید نجم الدین علی خان بارہہ
۵۱۰	سترسال بنذیلہ
۵۱۳	سعادت الله خان
۵۱۴	سیف الدولہ عبد الصمد خان بہادر دلیر جنگ
۵۱۷	سیف الدولہ سید شریف خان بہادر
۵۲۰	سعد الله خان بہادر مظفر جنگ
۵۲۴	سادات خان ذوالفقار جنگ
۵۲۷	سراج الدولہ انور الدین خان بہادر ظفر جنگ
۵۳۱	شمس الدین محمد خان اٹکھ
۵۳۵	شاہ قلی خان نارنجی
۵۳۶	شاہ بدایع خان
۵۳۹	شیخ گدائی کنڈو
۵۴۱	شیخ محمد بخاری
۵۴۲	شاہ محمد خان قلاتی
۵۵۴	شیخ احمد
۵۵۶	شاہ فخر الدین
۵۵۷	شجاعیت خان
۵۶۰	شیخ عبد الباقی مدرہ
۵۶۴	شیخ عبد الکریم لکھنوی

اذکار

ملاحظات

۵۶۶	شیخ جمال بختیار
۵۶۷	شہاب الدین احمد خان
۵۷۰	شیخ ابراہیم پور شیخ موسیٰ
۵۷۲	شیرزیہ خان
۵۷۳	شیخ عبد اللہ خان
۵۸۴	شیخ ابو الفیض فیضی فیاضی
۵۹۰	شہداز خان کنہور
۶۰۱	شریف خان انکھ
۶۰۳	شاهم خان جلایر
۶۰۵	شاہ قلی خان محرم
۶۰۸	علامی فہامی شیخ ابو الفضل
۶۲۲	شیرافکن خان علی قلی بیگ
۶۲۵	شریف خان امیر الامرا
۶۳۰	شجاعت خان شیخ کبیر
۶۳۳	شمسیر خان ارسلان بے اوزبک
۶۳۳	شیخ فرید مرتضیٰ خان بخاری
۶۴۱	شجاعت خان سلام اللہ عرب
۶۴۲	شاہ بیگ خان ارغون
۶۴۵	شاہ نواز خان بہادر میرزا ایروج
۶۴۸	شیر خواجہ

اذکار

مفحات

۶۵۰	شهباز خان معروف به شیرو زوله
۶۵۱	شیرو خان عرف ناهر خان
۶۵۴	شیرو خان قرین
۶۵۸	شاه قلی خان و قاص حاجی
۶۶۱	شادنی خان اوزبک
۶۶۲	شجاعت خان شادنی بیگ
۶۶۵	شاه بیگ خان اوزبک
۶۶۷	شیرو خان سید شهاب بارهه
۶۶۸	شیخ میر خوانی
۶۷۰	شاه نواز خان مغوی
۶۷۶	شمس الدین خان خورشکی
۶۷۷	شیر خان حیات قرین
۶۷۹	شجاعت خان رعد انداز بیگ
۶۸۱	شجاعت خان سید قاسم بارهه
۶۸۳	شمشیر خان قرین اعظم شاهي
۶۸۶	شیخ عبد العزیز خان
۶۸۸	شریف الملک حیدر آبادی
۶۹۰	شایسته خان امیر الامرا
۷۰۶	شجاعت خان محمد بیگ ترکمان
۷۰۸	شجاعت خان بهادر

۷۱۱	شهدان خان خوشگي
۷۱۵	شجاع الدوله بهادر
۷۲۲	شجاع الملک امير الامرا
۷۲۴	صادق محمد خان هردي
۷۲۹	صادق خان مير بخشى
۷۳۱	ملايت خان روشن ضمير
۷۳۳	مقدور خان خواجه قاسم
۷۳۶	مف شکن خان ميرزا لشکري
۷۳۸	مف شکن خان محمد طاهر
۷۴۰	مفي خان
۷۴۲	ملايت خان خواجه مير خواني
۷۴۶	مف شکن خان مير صدر الدين
۷۴۸	ضياء الدوله محمد هفيظ
۷۵۰	طبيب خواجه جويباري
۷۵۱	طاهر خان
۷۵۵	ظفر خان
۷۵۶	ظفر خان خواجه احسن الله
۷۶۴	علي قلي خان اندرابي
۷۶۴	عبد الله خان ارزنگ
۷۶۹	عبد المطلب خان

اذکار

مباحثات

۷۷۱	عربی بهادر
۷۷۳	علی مردان بهادر
۷۷۵	عزت خان خواجه بابا
۷۷۶	عوض خان قانشال
۷۷۷	عبدالله خان فیروز جنگ
۷۸۹	عزیز الله خان
۷۹۰	عاقل خان غذایت الله
۷۹۳	عبد الرحیم بیگ اوزبک
۷۹۴	عرب خان نور محمد
۷۹۵	علی مردان خان امیر الامرا
۸۰۷	عبد الله خان سعید خان
۸۰۹	عسکر خان نجم ثانی
۸۰۹	عبد الرحمن سلطان
۸۱۲	عبد الرحیم خان
۸۱۳	عذایت خان
۸۱۸	عبد الرزاق خان لاری
۸۲۱	عاقل خان میر عسکری
۸۲۳	عزیز الله خان
۸۲۴	علی مردان خان حیدر آبادی
۸۲۵	عیسی خان مبین

۸۲۸	عزایت الله خان
۸۳۲	عزیز الدوله عرض خان بهادر قسوره جنگ
۸۳۶	عبد العزیز خان بهادر
۸۳۹	عمدة الملک امیر خان میر اسحق
۸۴۰	علی محمد خان درهیلہ
۸۴۳	علی وردی خان میرزا بذوی
۸۴۷	عماد الملک
۸۵۷	غازی خان بدخشی
۸۶۵	غالب خان بیجاوری
۸۶۶	غضنفر خان
۸۶۹	غیرت خان محمد ابوالہیم
۸۷۲	غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ
۸۷۹	غازی الدین خان بهادر غالب جنگ

فہرست بہائی مردمان و قبائل و لغوام و موضع و قلعہ و دربار (صدر دم) ۱-۲۲۲
 غلام نام ۲۲۳-۲۲۴

* آغاز جلد دوم *

* حرف الدال *

* دربار خان *

عفايت نام - پسر تكلو خان قصه خوان است - كه در خدمت
شاه طهماسب صفوي بعنوان قصه خواني اختصاص داشت - و مورد
انواع مرام شاهي بود - چون پسرش وارن هژد گردید بهمان طریقه
موردی در خدمت عرش آشیانی سعادت رز شداسی اندوخته بدولت
مصاحبت امتیاز یافت - و بمنصب هفتصدی و خطاب دربار
خان چهره شادکامی افرید - در سال چهاردهم بعد فتح رننهپور
(كه پادشاه بزیارت روضه معینیه متوجه دارالخیراجهیر شد) دربار
خان از اشتداد بیماری رخصت دارالخلافه آگره گرفت - و پس
از رسیدن آنجا جهان فانی را پدرود نمود - چون عرش آشیانی را
نهایت توجه بحالش بود بهیار اندوهگین گردید - دربار خان

از فط و فاکیشی و خداوند پرستی وقت مردن وصیت نمود - که پیاپی
 سگ پادشاهی (۲) که سابقا گنبدی بر سر آن بنا نموده مدفون سازند
 چه در سوابق ایام سگی از کمال وفاداری پیوسته بر آستان عرش آشیانی
 متوطن بود - پادشاه هم گاهی بتفقد احوال او می پرداخت - چون
 آن سگ بدست اجل گرفتار شد پادشاه بر تلف آن اظهار تاسف
 فرمود - و در بارخان عمارت احداث نموده آن سگ را در آن گنبد مدفون
 ساخت - و خود هم حسب وصیت در همان گنبد مدفون گردید *

سبحان الله تا چه مرتبه دنیاداری ست - و انهماک دران
 و چه قدر صرف خوش آمد است و مراعات - آنکه در چنین اوقات
 و احیان (که با خدای خود مشغول باید شد - و یاد او را ملکه
 باید ساخت) ذکر سگ پادشاهی و رعایت دنیا پرستی بخاطر
 گذرانیدن - اگر بتلف است ای وای که حشر او با سگ نمایند
 و اگر اعتقاد ست معاذ الله باین همه خاتمه مبهم است - و حسب
 حق وسیع *

(۳)
 عرش آشیانی اگرچه خط و سواد کامل نداشت اما گاهی شعر
 گفته - و علم تاریخ و زبده بود - خصوص قصص هند که
 دانست - و شوق بقصه امیر حمزه (که سه صد و شصت و دو سال
 است) بسیار داشت - حتی که خود اندرون محل بطور قصه خواندن
 میگفت - و عجائب حالات و غرائب واقعات آن قصه را از اول تا آخر

بر صفحه تصویر نگاشته در دوازده جلد قرار داد - هر جلد
مشمول بر یکصد ورق - و هر ورق یک ذراع - و آن محتوی بر در
مجلس تصویر - بر صدر هر مجلس حالتی و واقعاتی (که بآن صفحه
متعلق است) بعبارات مرغوب بحسن انشاء خواجه عطاء الله منشی
قزوینی مرقوم گشته - پنجاه کس از مصوران بهزان قلم اول باهتمام
نادر الملک همایون شاهي میر سید علی خدایمی تبریزی و آخر
بسرکاری خواجه عبدالصمد شیرازی صورت گری نموده - الحق
کتاب شده از مختصرات عرش آشیانی که نظیر آن هیچ دیده ندیده
و عدیل آن در سرکار هیچ پادشاه نبوده - بالفعل در کتابخانه
پادشاهی موجود است *

* دصم خان *

پسر رستم ترکستانی از اعیان سه هزارمی اکبری سمت - مادرش
بی بی بختیه بیگی با ماهم انکه جهت مذکور بود - در محل پادشاهی
آمد و رخت داشت - او در خدمت عرش آشیانی تربیت یافته
سال نهم همراه میر معز الملک بتعانت عبد الله خان اوزبک تعیین
شده ^{مقدم} در کومکیان خان اعظم کوکه تعینات گجرات
گشته - جنگ محمد حسین میرزا کوششهای بجا نموده علم
تبریزی فراخت - پس از آن حسب الحکم همراه خان اعظم ب لازمیت

(۲) نسخه [ج] جدانی یا جذامی باشد (۳) در [بعضی نسخه] قرمزی

(۴) در [بعضی نسخه] نسخه بیگی *

والا شتافته مورد عاطفت بیکران گردید - سال بیست و دوم سرکار
 زنتهور در تیول از قرار یافته بایالت صوبه اجمیر چهره اعتبار
 افروخت - چندی درانجا کامران مانده در برانداختن سرکشان
 و دلدھی زیردستان جوهر نیکو بندگی بر روی کار آردن - تا آنکه سال
 بیست و پنجم اوچلا پسر بابهدر و موهن و سورداس و تلوکسی
 برادرزادهای راجه بهارامل بے اجازت راجه از پنجاب بقصبه
 لونی (که وطن اینها بود) رسیده شیوه بے راه روی پیش گرفتند
 دستم خان مراعات اوس کچهواکه منظور داشته بلوازم اندرزگوئی
 پرداخت - و مدارای او بر سرکشی آن بد نهادان درشتی طلب افزود
 درین ضمن از بازگاہ خلافت فرمان رسید - که آن فتنه اندیشان را
 به بیم و امید سر حساب سازد - و الا بسزای کردار رساند - خان
 مذکور از عجول سر رشته تدبیر گسیخته بے آنکه لشکر فراهم شود
 بر سر آنها رفته بجنگ پیش آمد - هر سه برادرزادهای راجه بهارامل
 پی سپر راه عدم گشتند - اوچلا (که سر حلقه فتنه سازان بود) در پناه
 منرعه جوار کدین فرصت داشت - دفعه دستم خان گویان بمعرکه
 آریزش قدم نهاده خان مذکور را زخم کاری برچه رسانید - او با وجود
 چنین جراحت بشمشیر کار حریف را تمام کرد - و خود از بد حالی
 بزمین آمد - مردم بر اسب سوار کردند - تا جنگ باقی بود دلدھی
 مردم میکرد - تا آنکه بقیه بد نهادان رو بفرار آوردند - و بنگاه

سرکشان پی سپهر لشکر تاراج کردند - روز دهم او نیز مطابق سنه (۹۸۸) نهصد و هشتاد و هشت هجری رخت هستی بعالم عقبی بست - چون کار طلبی با بیغرضی و مزاج دانی فراهم داشت عرش آشیانی از فوت او تاسف نموده بتسلیم مادرش بر زبان آورد که او در تمام عمر سه سال از ما جدائی گزیده - و از تو چندین سال پس مفارقت او بر ما دشوار تر باشد *

* دولت خان لودی *

(۲)

شاهو خیل است - ابتدا ملازم خان اعظم میروزا عزیز کوکه بود - چون از گذاردن و کار آگهی فوادی بهره داشت در هنگامی که همشیره میروزا کوکه بمیروزا عبدالرحیم خلف الصدق بیروم خان خانانان منسوب گردید (خان اعظم او را بمیروزا سپرد - که اگر عزم بلند داری و خطاب پدر میخواهی این مرد را عزیز نگهدار دولت خان مدتها بهمراهی میروزا عبدالرحیم میروزا خان کارهای شایسته بجا آورد - و در فتح کجرات (که در جلدوی آن میروزا بخطاب خانانانی فایز گشته) شریک غالب بود - در یورش نتهه و یساق دکن خدمات نمایان او زبان زد عالم است - و مشهور السنه و اقواء - بمنصب هزاری داخلی خانانان رسیده بود - که شاهزاده سلطان دانیال بخواش تمام نوکر خود ساخته بمنصب دروزاری سرافراز نمود - و چون شاهزاده از احمد نگر بادی تهذیب فتح

اسیر روانه حضور شد دولت خان را بکمک میرزا شاه رخ (که بهاسبانی آن مرزد بوم نگهداشته بود) گذاشت - آخر سال چهل و پنج سنه (۱۰۰۹) هزار و نهم هجری بازار قولنج در احمد نکر بساط هستی در پیچید - از ابطال رجال و سرآمد شجاعان روزگار بود - عرش آشیانی از جرأت و جسارت او همیشه توهم داشته - گویند چون خبر فوتش رسید فرمود - که امروز شیر خان سوز از عالم رفت حکایات غریب ازو نقل کرده اند *

گویند شهباز خان کذبو چون در سنه (۹۸۶) نصد و هشتاد و شش سال بیست و چهارم بتادیب رانا تعیین شد نهایت توره و ضابطه بکار میبرد - خود با چند پرستار پیش پیش میرفت همه منصبداران و نوکران همراه قور می آمدند - و یسارلان بموتیقه اهتمام می نمودند که گوش اسپ کسی از دیگره سبقت نمیگرد - روزه خانخانان (که نیز کمکی بود) همراه او اسپ سواره میرفت - دولت خان (که از فوج برآمده راهی می یدمود - و بمنع یسارلان ممنوع نمیشد) باشاره شهباز خان (که سبکسریها بسیار داشت) ^(۲) عبدل خان برادرش اسپ را مهمیز زده چوبه برپوز اسپ دولت خان زد - او شمشیر برآورد و چنان بر ساغری اسپش زد که بزمین افتاد - شهباز خان بلشکریان گفت بگیرید - گویند دران روز دولت خان طرفه تیز دستیها و کارنامه بمعرض ظهور آورد

(۲) در [بعضی نسخه] عیدل خان •

و مردانه از لشکر برآمد - اما افغانان هجوم کردند - و خانخانان جهت ابرای ذمه خود بر سر دروازه شهباز خان تا شام نشست شهباز خان برآمده میرزا را در کنار گرفت - و رخصت خانه داد روز دهم خانخانان دولت خان را بخانه اش برده استشفاع نمود شهباز خان اسب و خلعت داده گفت - که شما امام لشکرید همیشه پیش میروند باشید *

گویند وقتی (که شیخ ابوالفضل صاحب مدار مهمات دکن شده آمد) (روزه در مجامع) که خانخانان هم نشسته بود (تقریباً شیخ گفت - که شمشیر هندی در کتب می نویسند - ما ندیده ایم دولت خان کزایه فهمیده شمشیر علم نمود - و گفت که تیغ هندی این است - اگر بر سر زخم تا دبر رسد - خانخانان دست او را گرفته بیرون آورد - و شیخ بسیار بیدماغ شد - باز خانخانان بالحاح و ابرام بخانه شیخ برده معذرت خواست - شیخ برخاسته در آغوش کشید - و فیل و خلعت داده گفت - که هرگز کزایه در خاطر من نبود *

غریب تر آنکه در ذخیره الخوانین آورده - که چون شاهزاده دانیال از خانخانان غبار خاطر بهم رسانید از جوش برنای بیکی از خلوتیان او باش منش اشاره کرد - که هرگاه خانخانان بیاید نوعی پهلوانی تکانش دهد که از قلعه برهانپور (که مشرف بدریای قتیبی ست) پائین افتد - چنانچه روزه این سلوک را با خانخانان

کوندند - اتفاقاً خودش قائم ماند - اما دستار از سر او افتاد
 شاهزاده از روی تواضع خود برخاسته دست خانخانان گرفت
 و معذرت خواست که عالم نشسته بوده - دولت خان دست دراز کرده
 دستار شاهزاده برداشته بر سر خانخانان گذاشته بخانه اش آورد
 با آنکه این روایت مستبعد عقل می نماید با نقل هم مطابقت نمی کند
 چه آنوقت دولت خان در رفاقت شاهزاده بود - نه به همراهی
 خانخانان - کما لا یخفی علی اهل التبع - از پسرانش محمود
 سودائی گشته کارش بدیوانگی کشید - از چاره گری لخته بهی
 پذیرفته بود - در سال چهل و ششم بیازش شکار برآمده از همراهان
 جدائی گزید - نزدیک قصبه پال با گولیان در آویخته فرو شد - دیگر
 پیرای مخاطب بخانجهان لودی سمت - و احوالش بشرح و بسط
 در سلاک تحریر مذکور گشته *

* دیانت خان قاسم بیگ *

از امرای عهد جنت مکانی ست - در مزاج پادشاه راهی بروشدازی
 و حاضر باشی داشت - بعد از آنکه پیش آمد اعتماد الدوله صورت
 گرفت او چون حرفهای نالایق نسبت بمومنی الیه در حضور
 پادشاه بر زبان آورد پادشاه خاطر اعتماد الدوله مقدم داشته او را
 حواله آصف خان ابوالحسن نمود - که در قاعه گولیار (که تعلق
 بخان مزبور داشت) محبوس سازد - پس از چند حساب

عرض اعتماد الدوله از حبس مسطور رهائی یافت - سال هشتم
 جلوس جنت مکانی بتفویض خدمت عرض مکرر سربازند گردید
 و سال یازدهم از خدمت مرقوم معزول شده بهمراهی پادشاهزاده
 سلطان خرم بهم دکن تعین گشت - دیگر احوال او معلوم نیست *

• دلاور خان کاکر •

ابراهیم نام داشت - ابتدا برفاقت میرزا یوسف خان رضوی روزگار
 میگذرانید - از یازدهی بخت بیدار در معاملۀ اکهیراج و ابهیراج
 بحضور جنت مکانی در کتھر^(۲) خاص و عام تردد نمایان کرده
 زخمها برداشت - و این خدمت باعث ترقی او گشته بمنصب
 مناسب اختصاص یافت - و در مبادی جاوس جنت مکانی
 بصوبه داری لاهور سر برافراخته رخصت گرفت - بقصبۀ پانی پت
 رسیده بود که بغی سلطان خسرو و آمدنش شغفته زه و زان را
 از آب جون گذرانید - و خود بر جناح استعجال متوجه لاهور شد
 و پیشتر از خسرو بحصار قلعۀ لاهور درآمده باستحکام برج و باره
 پرداخت - و چون خسرو بحوالی آن شهر پیوست ابواب و دروازه
 مسدود یافت - باوازم محاصره و فراهم آوردن لشکر اشتغال نمود
 و از درون و بیرون نایرۀ قتال و جدال اشتعال پذیرفت - و چون
 افواج پادشاهی در تعاقب بود بزرگی تسخیر شهر متعذر دانسته
 دست از محاصره برداشت - دلاور خان بحسن خدمت و بتقدیم

(۲) در [بعضی نسخه] کتھر •

مراسم حق شناسی و فدوییت محفوف عواطف خهرروانی شد
 و در سال هشتم بهمراهی شاهزاده شاهجهان در مهم رانا تعیین
 گشت - و در سال سیزدهم سنه (۱۰۲۷) هزار و بیست و هفت
 از تغیر احمد بیگ خان کابلی بصاحب صوبگی کشمیر مبادی
 گردید - و از روی کار طلبی و زاد مردی در تسخیر اُلکای کشتوار
 (که از شهر کشمیر تا معموره آن شخص کرده مسافت است)
 بهامی بهادرانه بکار برد *

تفصیلش برسم اجمال آنکه در سال چهاردهم جهانگیری دلاور
 خان با ده هزار نفر از سوار و پیاده جنگی عزیمت فتح اندیار^(۲)
 پیش نهاد همت ساخت - و چون گریوه و کتل مععب المردور
 واقع شده راه برآمد اسب نبود بذابران اسپان سپاه را بکشمیر^(۳)
 برگردانیده معدودی را احتیاطا همراه گرفت - جوانان نبرد جو
 پیاده بر فراز کوه برآمده منزل بمنزل جنگ کذا می رفتند
 بعد پیمودن نشیب و فراز بسیار و کوههای دشوار گذار بگذار
 دریای مرب نایره قتل بین الفریقین ملتزم گردید - مرزبان آنجا^(۴)
 از کشته شدن عالی چک^(۵) (که بدعوی وراثت کشمیر در پناه او
 شورش افزائی داشت) دل بای داده راه فرار پیش گرفت - و از
 پل گذشته در بهدرکوت (که آن طرف آب واقع است) توقف

(۲) نسخه [ب] عزیمت آن دیار (۳) نسخه [ج] اسپان را بکشمیر (۴)

نسخه [ا] مرزبانان آنجا (۵) در [اکثر نسخه] عالی چک *

گزیدن . و هرچند بهادران دامن تعلق بر کمر سعی برزدند (که ازان پل درگذرند) آنها نوعی بمدافعه و مقابله^(۲) می پرداختند که میسر نمی آمد - چون روزه چند کشید راجه از لابه گری و حيله سازي پیغام مصالحت در میان آورد - دلادر خان حرف اد گوش نکرده اهتمام شایسته در گذشتن آب بکار برد - تا روزه جمال خان پسر کلانش با جمع بشنا ازان دریای زخار عبور نموده بچذک در پیوست - مخالف تختۀ پل را شکسته راه گریز سپرد دلادر خان باز پل را استحکام داده لشکر را گذرانید - و در بهدر کوت معسکر آراست - از آب مذکور تا دریای چذاب (که اعتضاد قوی آنها بود) دو تیر انداز مهافت باشد - و کنار آن کوهی ست رفیع دشوار عبور - بجهت آمد و رفت پیاده طذابهایی سه ته تعبیه نموده و میان دو طذاب چوبهای مقدار یک دسمن پهلوی یکدیگر مستحکم بسته یکسر طذاب را بر قاعۀ کوه و سر دیگر را دران طرف آب مضبوط ساخته اند - و دو طذاب دیگر یک گز ازان بلند تر نیز تعبیه کرده - که پیاده بران چوبها پا گذاشته طذابهایی بالا را بهر دو دسمن گرفته از فراز و نشیب می رفته باشند - تا از آب بگذرند - و این را در اصطلاح مردم کوهستان زبیه گویند - آنها هر جا مظنة بستن زبیه داشتند به بذر قچی و تیر انداز استحکام داده بودند دلادر خان جالها بر ساخته خواست جوانان را از آب بگذرانند

(۲) یا مقابله باشد (۳) در [بعضی نسخه] زبیه - یا زینه باشد *

چون آب بنهایت تندی و شورش میگذشت جاله بسیل فذا رفت
 و شصت کس غریق بحر عدم شدند - تا چهار ماه و ده روز درگذشتن
 آب هر تدبیری که میکردند بجائے نمیرسید *

انفانا شب جلال خان پسر رشیدش برهنه مویی زمیذارے
 از جائے (که مخالف را گمان گذشتن نبود) به سلامت گذشته
 بر هر راجه رسیده کرنای فتح باذن آوازه ساخت - اکثرے علم
 تیغ خون آشام گشته بقیة السیف جان بتک پا بیرون بردند - یک
 دران شورش بر راجه رسیده خواست بشمشیر کارش تمام کند - گفت
 من راجه ام - دستگیرش ساختند - داور خان از آب عبور کرده
 بمذلل (که حاکم نشین آن ملک است - و سه کروه مسافت داشت)
 درآمد - و راجه را همراه گرفته در سال پانزدهم بملازمت جنت مکانی
 در نزدیکی باره موله (که دروازه کشمیر می نامند) سعادت
 اندوخت - و بگوناگون نوازش اختصاص یافته بمنصب چهار هزار
 ذات و سه هزار و پانصد سوار سر برافراخت - و محصول یک ساله
 ولایت مقتدره در وجه انعامش مرحمت شد •

در کشتوار رسم نیست که راجه از زراعت خراج بگیرد - بر سر
 هر خانه هر ساله شش سستی (که زرے ست مسکوک - که از حکام
 کشمیر مانده - و یک و نیم ازان بیک روپیه است) مقرر دارد
 و در سواد معامله پانزده سستی را (که ده روپیه باشد) بیک مهر

پادشاهی حساب کنند - و زعفران (که بهتر از کشمیر است) از خریدار
 بر سر منی (که بون دو سیر جهانگیری است) چهار روپیه میگیرند
 و عمده حاصل راجه بر جریمه است - که باندک تقصیر مبالغ
 کای میستانند - مع هذا همگی مداخل از تخمینا یک لک روپیه
 خواهد بود - و آن ولایت بقدر تذخوه هزاری ذات و هزار سوار
 است - چون راجه آنجا خالی از وجاhte نبود حکم شد که فرزندان
 خود را (که در ایام جنگ به پناه زمینداران قرب جوار ^(۲) فرستاده)
 بحضور طلبند - تا از حبس موید رهائی یافته بآسودگی روزگار
 بسر خواهد برد - او اطاعت امر نموده مورد نوازش گردید
 دلاور خان پس از زمانه باجل طبعی درگذشت - جمال خان پسر
 کلانش در زمان فردوس آشیانی به همراهی مهابت خان تعیین بود
 در محاصره دولت آباد دوزی سردیوان برای مقدمه حرفهای
 تند در میان آمد - مهابت خان گفت - هر که در کار پادشاهی
 مساهله خواهد کرد پاپوش خواهد خورد - جمال خان شمشیر
 علم نهوده بر سرش آمد - میرزا جعفر نجم ثانی (که عقب سراو
 نشسته بود) بر جسته جمال خان را در بغل گرفت - پسر او (که
 خرد سال بود) بیک جمدهر کار میرزا تمام کرد - خان زمان
 تیز دستی نموده جمال خان را از پا انداخت - و بضرب دیگر
 کار پسرش بآخر رسانید - گویند مهابت خان نشسته بود - همین قدر

گفت - که هر دو پسر کار خوب کردند - و دوم خلف الصدق در جلال خان است - که ذکر او بزبان خامه گذشته است *

• داراب خان میرزا داراب •

پسر دوم خانخانان میرزا عبدالرحیم است - همواره بهمراهی پدر در جنگ و یورش کارهای نمایان می نمود - خصوص در جنگ کهرکی (که شهرو آفاق است) برفاقت برادر کلان خود شاه نواز خان مصدر تردد عظیمه گشته باضافه منصب سراقازی یافت - چون در سال چهاردهم جهانگیری پیمانه زندگی شاه نواز خان مالا مال گردید او از پیشگاه خلافت بمنصب پنج هزاری ذات و سوار مورد عواطف شده بجای برادر بسوداری صوبه بوار و احمدنگر نام زن گردید - و در سال پانزدهم (که ملک عزیز حبشی از عهد و پیمان خود تخلف نمود - و نهضت پادشاهی را بولایت دور دست کشمیر قابو انگاشته دست تصرف بحدود پادشاهی دراز ساخت) اکثر امرا تهنات را گذاشته نزد داراب خان فراهم آمدند - و خنجر خان حارس احمدنگر متحصن گشت - داراب خان فوجها را ترتیب داده متوجه بالاگهات گردید - برگیان عنبری بر دور او هر روز سایر و دایر بودند - مکرر مبارزتهای سترگ رو میداد - و هر مرتبه آن قیوة بختان جمع را بکشتن داده راه هزیمت می سپردند *

روزه داراب خان جوانان خوش اسبه همراه گرفته بر بنگاه مخالف تاخت - و کارزار عظیم در پیوسته لوی فیروزی افراشت

و سالما و غانما بارو معاروت نمود - پس ازان غنیم مداخل رسد
 غله را قسمه مسودود کرد که از عسرت و گرانی کار بصعوبت کشید
 ناچار از گریو روهنکهیرو فرود آمده ببالاپور معسکر آراست
 چون تسلط و استیلاى قزاقان دکن بجائے رسید (که قدم جرأت
 و بیباکی پیش نهاده از آب نریده گذشته بذهب و تاراج محالات
 مالوه پرداختند) شاهزاده شاهجهان کورت ثانی دستوری دکن یافته
 سال شانزدهم ببلده برهانپور نزل فرمود - افواج قاهره تا آب گدگ
 در قاخت و تخریب ملک نظام شاهیه کوتاهی نذمود - و کهرکی را
 (که اقامت جای ملک عنبر بود - و از یکروز پیشتر از وصول فوج
 با نظام الماک بقلعه دولت آباد در خزیده) دیوان و بے چراغ
 ساخت - ناچار ملک عنبر براه عجز و استکانت در آمده چهارده
 کرور دام از محالات متصله ملک قدیم پادشاهی و پنجاه اک روپیہ
 نقد را برسم پیشکش متعهد گردید - شاهزاده در سال هجدهم
 حسب الطام بدر بزرگوار برای یساق قندهار با خانخانان
 و داراب خان از دکن روانه شد *

چون زمانه نیرنگ ساز بازی دیگر انگیخت (که سنوح ملالت
 و کدورت فیما بین پادشاه و شاهزاده بجائے کشید که کار بجدال
 و صف آرایی انجامید) شاهزاده از حق شناسی تقابل فوج
 پادشاهی بر خود قرار نداده از راه راست عذرا بر تافت - و راجه

بکرماجیت را (که عمره دولت شاهي بود) با داراب خان در برابر
 لشکر پادشاهي گذاشت - اتفاقاً در هنگام تلاشی فریقین تفنگی بر اجه
 رسیده در گذشت - و انتظام فوج برهم خورد - داراب خان نیارست
 پای همت افشرد - برگشته بشاهزاده پیوست *

و چون جناب شاهي باقتضای وقت از برهانپور خانخانان را
 بمصالحه نزد مهابیت خان رخصت فرمود و آن کهن سال طومار
 حقیقت و وفا را بآب نسیان شسته بمخالف پیوست داراب خان
 با اولاد و احفاد خانخانانی مقید گردید - و پس ازان (که ولایت
 بنگاله بحوزة تصرف در آمده تسخیر بهار نصب العین شاهي شد)
 او را مجدداً مشمول عواطف ساخته بحکومت بنگاله برنواخت
 و زنش را با یک دختر و یک پسر و برادرزاده برسم یرغمال
 همراه گرفت - و چون شاهزاده بعد از جنگ تونس بنارس از
 همان راه عازم دکن گردید مذکور طایب بذام داراب خان رقم نمود
 که خود را بسوخت بگدهي (که دروازه بنگاه است) رسانیده
 ملازمت دریابد - او از ناراستی صورت حال را طور دیگر دیده
 در جواب برنوشت - که زمینداران اینجا متفق گشته مرا در محاصره
 دارند - نمی توانم رسید - اگرچه نا سازی و تساط بومیان هم واقعی
 بود اما او هم از رفاقت عمدا پهاو تهی ساخته بتقاعد خود را زیان زده
 عقیدت ساخت - شاهزاده بتقاضای وثمت دست ازو برداشت

همین از آشوب خاطر پسر جوانش را با برادرزاده بعبدالله خان سپرد - دیوانه را هوئے بشی است - او از سفاکی آن در بے گناه را بقتل آورد - و پس ازان (که سلطان پرویز و مهابت خان برین ماجرا مطلع شدند) بزمینداران بنگاه بتاکید برنگاشتند - که دست تعرض از دامن حالش کوئاه داشته درانۀ این حدود نمایند چون در آخر سال نوزدهم داراب خان بموکب سلطان پرویز پیوست دران ائذا فرمان جنت مکانی بمهابت خان رسید - که در زنده داشتن آن بے سعادت چه مصلحت است - بلید که زرد سر آن سرگشته هادیۀ ضلالت را بدرگاه فرستد - مهابت خان کاربند حکم گشته همان ساعت سرش را از تن جدا ساخته روانه نمود *

(۲)

۱۰۳۴

* شهید پاک شد داراب مسکین *

فاریغ است - گویند مهابت خان اول سرش را در خوانی پوشیده بعام تریز پیش خانخانان (که در قیدش بود) فرستاد - خانخانان دیده گفت بلے تو بزم شهیدی ست - داراب خان جوانے بخوبیها آراسته و سردار با وقار و مدبر شجاع بود - بهادری و تردده (که از در دکن شد) دران وقت از دیگرے نشده - اما نقش طالع او در سمت نذشت - از جانب شاهي مانده و از طرف پادشاهی رانده مآل کارش بخذلان و نکال انجامید *

(۲) نسخه [ب] داراب خان مسکین - اما یقینا غلط است *

* دریا خان زو هله *

(۲) داؤد زئی - ابتدا ملازم مرتضی خان شیخ فرید بود - پس ازان در ایام شاهزادگی ببندگی اعلی حضرت سعادت اندوخت و در جنگ دهول پور با شریف الملک نوکر سلطان شهریار نامه بشجاعت بر آورده پایۀ اعتبار برافراخت - چون ابراهیم خان فتح جنگ صاحب صوبۀ بنگاله در مقابلۀ شاهزاده بیک گروهی اکبرنگر در مقبرۀ پسر خود محصور گردید از انجا (که نوارۀ بهست او بود - و عبور فوج از دریای گنگ بے کشتی میسر نمیشد) دریا خان با پانصد افغان برهنمونئ قلیله راجه از گذر غیر متعارف گذشته هنوز ده درازده اسپ هم آنطرف دریا نرسیده بودند که فوج ابراهیم خان بممانعت در رسید - دریا خان پای ثبات ورزیده بجنگ پیوست - و عبد الله خان (که نیز میخواست از همان راه بگذرد) از مشاهده این حالت غمان کشیده متوجه گذر دیگر گردید - ابراهیم خان احمد بیگ خان را متعاقب بکمک مردم خود فرستاد - شاهزاده ازین خبر راجه بهیم را تعیین فرمود - که عبد الله خان را همراه گرفته خود را بدریا خان رساند - اما هنوز آنها نرسیده بودند که دریا خان در مرتبه چپقلش نموده مخالف را آواره دشت هزیمت ساخت - و بهسبب پا پیادگی نتوانست تعاقب نمود *

ابراهیم خان چون از شکست یافتن احمد بیگ خان و پیوستن عبدالله خان و راجه بهیم آگهی یافت بتسویه مقرفه پرداخته بمقابله آمد - چون همراهانش از صوامت صدمات بهادران جنگ جو عذاب تماسک از دست داده گریز پا گشتند ناچار با مغرورده کشته گردید - شاهزاده بانعام یک لک روپیه و چند زنجیر فیل از جمله غنائم بنگاله دریا خان را مورد نوازش فرمود - و چون از بنگاله برگزشته صوبه بهار بتصرف شاهزاده در آمد عبدالله خان با دریا خان برسم منتقلا باله آباد شتافته اولین بظاهر آن بلده معسکر آراسته قلعه را گرد گرفت - و درمی بمانکپور بر ساحل گنگ فرود آمد - اتفاقا عبدالله خان او را بکمک طلب داشت - دریا خان تساهل بکار برد - و فیما بین غبار کدورت و نفاق برخاست - که درین ضمن مهابت خان با سلطان پرویز بکنار گنگ پیوست - دریا خان نوازه و توپخانه از عبدالله خان درخواست - تا گذرها را استحکام داده لشکر پادشاهی را نگذارند که عبور نمایند - عبدالله خان عمدا تقاعد ورزید و بناخوشی همدیگر کار آقا برهم خورد - دریا خان (که بیدمستی غرور فتوحات ادمان خمر علاوه داشت) شرائط حزم و هوشیاری مرعی نهموده بضبط گذرها چنانچه باید نپرداخت - مهابت خان کشتیها بهم رسانیده بگذر دیگر عبور نمود - ناچار دریا خان بعبدالله خان و راجه بهیم (که در جونپور جمع شده بودند)

ملحق گردید - و از آنجا باتفاق در بنارس بموکب شاهي پیوست
و قرار یافت که در سرزمین کنکیرا (که خالی از استحکام نیست)
ناله تونس را پیش داشته عرصه مبارزت باید آراست - پس از
تلاقی فریقین چون آثار غلبه از جانب فوج پادشاهی ظاهر گشت
نوکران جدید دریا خان (که از ساوک اد آزاده بودند) بے جنگ
راه هزیمت سپردند - دریا خان (که سردار دست راست
هرادل بود) نیز خود را بگوشه کشید - و پس ازان در جنیر
از بے حقیقتی از خدمت شاهزاده جدائی گزیده نزد خانجیان
لودی (که صوبه دار دکن بود) شتافت - و باین بیوفائی اکتفا
نکرده سلسله جذبان خیالهای کاسد فاسد او گشت - و پس از جلوس
بهزاران ضرامت و استکانت بملازمت رسیده بمصمص چهار هزار
سه هزار سوار اختصاص گرفت - و تیولش در صوبه بنگاله مقرر گشته
بهمراهی قاسم خان صاحب صوبه آنجا تعیین گردید - و بعد ازان
هرگنه بنادر و غیره در صوبه خاندیس جاگیر یافته بیسابق دکن^(۱۴)
مامور شد *

هنگامی [که ساهو بهونسله باشارق نظام شاه (بنابر آنکه
خانزمان صوبه دار خاندیس و غیره بانترع قلعه بیر از تصرف
سید کمال نظام شاهیه شتافته) در ولایت خاندیس گرد شورش

(۲) نسخه [ج] تولش (۳) نسخه [ب] از شاهزاده (۴) در [بعضی

برانگیخت [دریا خان از محال قبول خود بسرعت برق و باد بمهاور
رسیده مالش بمزاد داده ازان مملکت برآوردن - و چون در سال
سیوم باراد استیصال خانجهان لودی بلده برهانپور مورن موکب
اعلی حضرت گردید دریا خان از قبول خود آمده شرف آستانبوس
دریافت - و دران هنگام مراعات آشنائی و هم الوسی بخاطر آورده
فرار گزیده بخانجهان پیوست - چون خانجهان از اعظم خان
صاحب موپه دکن شکست خورده بدولتباد شتافته اقامت ورزید
دریا خان از کتل چالیس گانون بخاندیس آمده آتش نهیب و غارت
برافروخت - و بسبب تعیین شدن عبد الله خان بتادیب او
بدولتباد برگشت - و در همان ایام بهمراهی خانجهان باراد
شورش افزائی مملکت هندوستان از خاندیس گذشته بمالوه درآمد
و چون از تعاقب فوج پادشاهی مجال درنگ نداشت از انجا
نیز راهی گشته وقتی (که بسرزمین بنذیل رسیده) بکرماجیت
پسر راجه چهار سنگه خود را رسانیده بدریا خان (که چنداول^(۲)
بود) درآریخت - و آن اجل رسیده از مصتی نشئه باد حسابه
ازد برنگرفته بی محابا تاخت - و دران زد و خورد تفنگی بدریا
خان رسیده کارش تمام ساخت - یک پسرش با قریب چهار صد
افغان نیز مقتول گردید - در سال چهارم سنه (۱۰۴۰) هزار و چهل
سراو را در برهانپور بدرگاه پادشاهی آوردند *

* دیانت خان *

محمد حسین دشت بیاضی - دشت بیاض بلوچ سمت از
 بلوکت نهگانه مضاف ولایت قهستان - مشار الیه از اعیان دیار خود
 است - و در تاریخ دانی یکتای روزگار بود - برهنمونی بخت
 اقبالمند در جنید داخل ملازمان فردوس آشیانی گشته بقرب
 و اعتبار فوق عزت برافراخت - و در روز جلوس اعلیٰ حضرت
 بمنصب دو هزاره ذات و هشت صد سوار و انعام هشت هزار
 رویه کام دل اندوخت - چون از خانجهان لودی صاحب صوبه
 دکن بعد شفقار شدن جانت مکانی حرکتی چند سرزد (که
 مشعر بے اخلاصی نسبت باعلیٰ حضرت بل منافی راه و رسم
 دولت خواهی و نمک خوارگی بود) اعلیٰ حضرت اگرچه باقتضای
 وقت فرمان بحالی صوبه داری و منصب و جایگز بدستور سابق
 اصدار فرمود اما در امر او سخت تردد داشت - که او مالوه را
 از مظفر خان صوبه دار آنجا گرفته متصرف شد - و جمیع سران
 و سرداران کمکی دکن گردیده و ایل او یزد - و نظام شاه بهسبب
 تسلیم او ولایات بالاگهات را بار مرید و معارن - مبادا سرے بغی
 و طغیان برافرازد - در سال اول جلوس دیانت خان را (که بمثانت
 عقل و سائی فهم اقصاف داشت) بواقع نویسی دکن مامور
 ساخته پنهانی اشاره رفت - که بر مخفیات ضمیر خانجهان

و چگونگی اوضاع او و قوفی تمام حامل نموده آگاهی دهد - خان
مذکور پس از وصول بخطهٔ برهانپور از کمال فراست و دانائی
باطوار و گفتار خانجهان از قرار واقع را رسیده بمبالغه بحضور
نوشت - که توقع بغی و شورش ازین مروه محض توهم است
در حقیقت او دل بای داده است - مصدر امثال این امور
نمی‌تواند شد - بے وسواس او را طالب حضور نمایان - که احتمال
آشوب و فتور ملکی اصلاً نیست - اعلیٰ حضرت را بنوشته او
رفع تشویش شده خانجهان را از صوبه داری دکن معزول ساخته
بنظم مالوه مامور فرمود - و دیانت خان را بتغویض قلعه داری
احمدنکر مورد نوازش گردانید - در آغاز سال دوم باضافهٔ پانصدی
ذات هفتصد سوار بر قدر و منزلتش افزودند - چون سال سیوم
خطهٔ برهانپور مطرح رایات پادشاهی گردید خان مذکور از اصل
و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار فرق افتخار
برافراشت - و در همین سال سنه (۱۰۴۰) هزار و چهارم هجری
در احمدنکر جهان فانی را وداع نمود *

* دین دار خان بخاری *

سید بهوده نام - از قراپتیان موافقی خان بخاری است - سال
هیزدهم جهانگیری بحکومت دهایی سر برافراخت - و پس ازان
(۲)
(که مهابت خان مصدر گستاخی شده از پیشگاه سلطنت فرار

نمود) او را در فوجی (که بتعاقب او تعیین یافت) بر نوشتند و اینها باجمیر رسیده متوقف بودند - درین ضمن جنت مکانی بخلد خرامش نمود - و موکب فردوس آشیانی ببلده وزور پیوهت - او دولت بار یافته سال اول جلوس از اصل و اضافه بمنصب در هزار و دویست سوار و خطاب دیندار خان و عطای خلعت و خنجر مرصع و علم و اسب نامیه بخت افروخته بتفویض فوجدار می میان دو آب کامرانی اندوخت - سال هشتم (که از دارالسلطنه لاهور بجانب مستقر الخلافه معارفت پادشاهی واقع شد - و اسلام خان با جمعی برای تنبیه مفسدان میان دو آب رخصت یافت) مشارالیه نیز حسب الحکم همپائی او گزید - پستر هر همین سال بهمراهی شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که پیشگرمی افواج متعین بهمالش ججهار سنگه بنذیله رایت عزیمت افراشته بود) دستوری پذیرفت - و بعد چاندت مطابق

سنه (۱۰۴۵) هزار و چهل و پنج هجری بدار باقی پیوهت *

(۲) * دولت خان منی *

مشهور بخواص خان - منی شعبه ایست از طوائف بهتی - که در صوبه پنجاب برسم زمینداری و قطاع الطریقی میگذرانند مشارالیه در اصل خدمتگار رومال بردار شیخ فرید مرتضی خان بود - چون سر آغاز بهار شباب حسن نظر فریده داشت هرگاه با شیخ

بحضور جنات مکایی میرفت نگاه گرمی میفرمود - بعد از فوت شیخ
منظور عاطفت پادشاهی گشته بمنصب درخور استیاز یافت - چون
در طالع عروجی داشت در کمتر زمانی بمزید قرب و خطاب خواص
خان سرافراز گشت - و بداروغگی منصبداران جلو (که خانه زادن
معتمد می باشد) و این کار جز بیک از معتبران نسزد (اختصاصی
گرفت - چون نوبت فرمانروائی باعلی حضرت رسید در سال
جلوس بمنصب دو هزار و پانصدی ذات هزار و پانصد سوار
سز برافراخت - چون خالی از کار طلبی و جلادت نبود در جنگ
دهولپور با خانجهان لودی از پیش آهنگان و سبقت جوین سران
جنود پادشاهی شده و داد شجاعت و دلیری داده در عرمه
مضاف زخمی افتاد - و این پردای و نیز دستی او دل نشین
اعلی حضرت شده بیش از پیش در صدد تربیت او گشته پایه
اعتبارش افزود - در سال ششم بمنصب سه هزار و دو هزار سوار
کام دل انداخته مخاطب بدولت خان گردید - و در همین سال
بهراهی شاهزاده محمد شجاع بتسخیر قلعه پرینده مامور شد
چون از برهانپور پیشتر گذشت بتجویز مهابت خان سده سالار
با سه هزار سوار بجانب احمدنگر تعین یافت - که بمالش ساهو
بهونساه و تاخت و طش چمار کونده پردازد - و در سال هشتم
محررم سنه (۱۰۴۵) هزار و چهل و پنجم از تغیر یوسف محمد

(۲) نسخه [ج] در مبادی جلوس (۳) نسخه [ب] از انچه که خالی *

خان تاشکذني بصوبه دارى تتهه رخصت يافت - و در سال نهم
 بایسنقر جعلي را مقید ساخته روانه حضور نمود - آن فتنه اندیش
 یکم از به سرو پایان بود - که بخيال تباہ خود را ببایسنقر^(۲) که در
 جنگ شهریار سردار لشکر آن قیوه روزگار بود - و پس از فرار
 بجانب قلعه کولاس مضاف تلنگانه سرے کشیده باجل طبعی
 درگذشت) شهرت داد - و ببلخ شتافت - نذر محمد خان والی
 آنجا اراده خویشی نمود - چون دعوی او بصدق پیوست و صلحت
 برقرار نیامد - بجانب ایران رفت - شاه صفی اگرچه بحضور
 نطلبید اما لخته تواضع نمود - از آنجا بسمت بغداد و روم اداره
 شد - پس از دیرے کام و ناکام دست اجل گریبانش گرفتند به تتهه
 آردن - دولت خان او را مقید ساخته بحضور فرستان - و بقتل
 رسید - خان مذکور مدتها بحکومت آندیار گذرانید - و در سال
 بیستم بمذنب چهار هزارى چهار هزار سوار مباحات اندوخته
 از تغیر سعید خان بهادر بایالت قندهار دستوری یافت - در آخر
 همین سال بمذنب والای پنج هزارى ذات و سوار چهارم بلندنامی
 افروخت - ناگاه روزگار بدانجام بر سر بیمهري آمده اسباب خسروان
 و نکال او آماده ساخت *

در ذی الحجه سال بیست و دوم شاه عباس ثانی دارای ایران
 در عین زمستان (که از کثرت برف کمک هذدوستان متعذر است)

بمعاصره ندهار همت گماشت - قلعه دار هر چند بضبط مداخل
و مخارج پرداخته شرائط تيقظ و احتياط موعبي داشت ليكن
از آسيمة سوي* بموتيمه سر رشته تدبير از دستش رفت كه باستحكام
برجهاى قليج خانى پرداخت - چه قليج خان از دور بيني
و احتياط گزيني در ايام حكومت خود بر فراز كوه چهل زينه
(كه از انجا تورپ و تفنگ بحصار دولتاباد و مندر ميوسد)
برجها ساخته بود - تفنگچيان قزلباش دران برجها جا گرفته آغاز
تفنگ اندازي نمودند - (روزه) شاه خود سوار شده تخرىض
برپورش نمود - و تا سه پاس آتش قذال مشتعل ساخت
معهذا كارے پيش نبرده برگرديد - اما جمعي از بيدجگري خاك
بيوفائي بر تارك اخلاص بيخته نزد قلعه دار بزبان پيچاني
برگزارند - كه بسبب انسداد طرق^(۲) از كثرت برف درين نزديكي
اميد رسيدن كمك نيمست - و از جد و كد قزلباش ظاهر ميشود
كه بزودي حصار مسخر خواهد گشت - بعد از تسخير نه ما را
بچنان امان است - و نه فرزندان ما را از اسيري - دولت خان
(كه درين وقت بايسته آتش اين فتنه با آب تيغ فرور مي نشانند)
از بيدجوهرى و بد دلي مضمون *

* بيت *

* هر كجا زخم بايدت فرمود *

* گرتو مرهم نهي ندارن سود *

بخطا نیاورده در جواب بنصیحت و موعظت پرداخت - لاجرم اثر نبخشید - و فایده نداد - اما از همه شادی خان اوزبک پیشقدم منبرج نمکحرامی گشته با شاه راه پیغام و سخن را کرد *

چون درین اثنا قلعه بست از پهل خان گرفته ادرا بخواری گرفتار ساختند دولت خان همتی که فدا داشت زیاده تر بای داده عبدالمطیف دیوان قندهار را برای گرفتن امان نامه (که سبیل بدنامی او بود) همراه علی قلی خان برادر (ستم خان سپه سالار ایران) که از جانب شاه پیغام آورده بود - که بیش ازین در مقام ستیز و آویز نبوده در سفک دم و هتک حرمت خود و دیگران نکوشد) فرستاد - و خود از روی ظاهر مردم را برون حصار بر فراز کوه تکلیف نمود - چون از مصمم قلمب نبود سود نه افتاد *

اگرچه میگویند (که آن بے همت اگر برهنمائی توفیق و پیشوائی عزیزمت خود با جمعی بران معقل رضین و موئل متین برمی آمد تا رسیدن کمک آسیه بار و رفقای او نمیرسید) اما نزد انصاف گزینان اقامت و استقامت او دران مکان تا سه ماه (که شاهزاده محمد اردنگ زیپ بهادر با علامی فهامی سعدالله خان دوازدهم جمادی الاول پهای حصار رسید) مقدور و ممکن نبود - نعم آنچنان از غرولبی یاس ناموس (که مردان سردر سر آن در بازند - و برای حفظ آن بتلف جان و مال در سازند)

نداشت - عار دوام نمک حرامی و بیغیوتی (که تا دامن قیامت دست از گریبان (وزگار او نخواهد برداشت) بر خود بستید نهم مفر سنه (۱۰۵۹) هزار و پنجاه و نه هجری با اسباب و همراهان بیرون آمد - و با علی قلی خان سماجت بسیار نمود که تکلیف ملازمت شاه نکند - و اگر ناگزیر باشد در رخصت توفیر دهد - علی قلی خان متعهد هر دو مطلب شده در باغ گنج علی خان مشهور بباغ گنج او را در خدمت شاه برد - و همان ساعت برفتن هندوستان مجاز گردید - با یک جهان شرمهاری و زبانکاری بهندوستان آمد - چون کافر نعمتی و ناسپاسی او بیای عذر خواهی نگذاشته بود در شفاعت بر روی خود بسته دید با خاطر پراگنده گوشهٔ خمبول برگزید - تا بقیهٔ حیات مستعار با تمام رسانید *

الحق در ناسرداری و کم همتی او حرف نیست - که چنین قلعه استوار که پنج حصن حصین گرد هم دارد - با چهار هزار مرد شمشیر زن و کماندار و سه هزار تفنگچی قدر انداز و دو ساله سامان قلعه‌داری از خزانه و آذوقه و سرب و باروت و سایر لوازم آن در محاصره دو ماه از نامردی و پست فطرتی پای همت نیفشوده از دست داد - و زندگانی قانی را بر نیکنامی جایدانی ترجیح نهاد - با آنکه جمعه شبها از بیرون مکاتیب بر تیرها بسته درون قلعه می انداختند - که لشکر قزلباش بسبب فقدان کاه و غله نهایت

اضطراب و اضطراب دارند - و دراب او از نایابی علف قلف گشته
 درین نزدیکی کمک هذن میرسد - اگر یکماه دیگر ثبات قدم ورزید
 مخالف می نیل مطلب بر می خیزد - معهذا آن گم کرده راه عقل
 و حمیت توفیق استقلال نیافت - بدولت این بیدولتی دولت
 چندین ساله خود را بر باد داد *

* انشمنند خاں *

ملا شفیعائی یزدی - مدتها در ایران دیار باحراز فضائل
 و کمالات همت گماشت - و بعد از تحصیل علوم متداوله عقلم
 و نقلیه برای اکتساب روزی از وجه حلال مبلغی از تجار ایران
 بعنوان مضاربیت گرفته بهندوستان فسخمت نشان (که دارالانتفاع
 اصحاب آمال و ارباب امانی سم) آمده چندی در اردوی
 پادشاهی بسر برد - و از مستقر الخلافه اکبر آباد تا دارالسلطنه
 لاهور و ازانجا تا کابل همراہ بود - پس از معارفت موکمپ خسروی
 از کابل بقصد انصراف وطن بیدر سورت رفت - ازانجا (که طالعش
 در بیداری داشت - و بختش بر سر یاری بود) مراتب دانش
 و کمالات او معروض فردوس آشیانی گردید - از پیشگاه سلطنت
 بمتصدیان مهمات بندر مذکور فرمان عزامدار یافت - که او را
 بدرگاه معلی بفرستند - او بقلاوژی سعادت و رهبری اقبال از
 سورت احرام هریم جهانبانی بسته نهمذی الحجه سال بیست و چهارم
 بتقبیل آستان دولت ابواب بهر روزی در روی (وزکار خود کشود *

چون مدارج استعداد و قابلیت آن شایسته الطاف پادشاهی
مکرر ذهن نشین اعلیٰ حضرت گردید آن شاه قضایات پرور دانا نواز
او را منظور نظر تربیت ساخته بمنصب هزاری مد سوار مفتخر
گردانید - و حکم شد که پیشکش روز یکشنبه تا یک سال در وجه
انعام مشارالیه وا گذارند - و پستر بافزایش منصب برنواخته
در سال بیست و نهم بتقویض خدمت بخشیکری دوم از تغیر
لشکر خان و عطای خطاب دانشمذخ خان و افانۀ پانصدی دو مد
سوار بمنصب دو هزار و پانصدی ششصد سوار سرافراز گشت
و در سال سی و یکم بمنصب سه هزار و هشت صد سوار سر
برافراخته از تغیر اعتقاد خان بمعارج میر بخشیکری مرتقی شد
و در همین سال استعفاى خدمت مذکور نموده در دارالخلافه
شاهجهان آباد منزلی شد - و در سال دوم جلوس عالمگیری از سرنو
محفوظ عوطف خسروانی گشته بمنصب چهار هزار و دو هزار
سوار پایه دولت برتر افراخت - و در سر آغاز سال هفتم بمنصب
والای پنج هزار و بلذ پایه گردید - و در سال هشتم بصوبه داری
و حراست قلعه شاهجهان آباد دستوری یافت - و در سال نهم از تغیر
محمد امین خان بخدمت جایاء میر بخشیکری فایز شده بعطای
قلمدان مرصع نوازش یافت - و چون در سال دوازدهم الویۀ ظفر طراز
عالمگیری بجانب مستقر الخلافه برافراخته گشت نظم دارالخلافه
ضمیمه میر بخشیکری قرار یافته بکار مرجوع مرخص گردید - سال

سیزدهم دهم (ربیع الاول سنه (۱۰۸۱) هزار و هشتاد و یک هجری
و دیعت حیات سپرد *

(۲)

آن امیر ستوده شیم از کبار فضلاء زمانه بود - بزرگ نفسی
و نیک اندیشی مشهور - پس از و تا حال از نوئیان بلذد مقدار
کس (که فضیلت را با امارت جمع کرده باشد) در عرصه روزگار
نیامده - گویند چون بملازمت پادشاهی فایز گردید بجهت مباحثه
و مناظره علمی بملا عبد الحکیم سیالکوٹی (که بعلم و دانش
از اساتذہ باستانی سبقت برد - و به ازو در هندوستان نشان نداده
و حواشی خرد پسند او بر جمیع کتب معتبره برهانه ست واضح
اشاره رفت - میان هر دو فاضل در داور عطف (ایاک نعبود و ایاک
نستعین) گفتگوی طوایی واقع شد - و بزمانه دراز کشید - علامی
سعد الله خان (که در علم عام بود) همیز گشت - و آخر هر دو
برابر ماندند - ازان روز مذکور نظر پادشاهی گردیده برتبه امارت
برآورد - و آنچه گویند (خان مزبور در انجام عمر بعلم اهل فرنگ
مائل گردید - و اکثری از احکام تحریفات آن جماعه تکرار مینمود)
نظر بر فضل و کمالش استبعاد دارد *

* دؤد خان قریشی *

پسر بهمن خان است - از شیخ زادهای حصار فیروزه - که نوکر
عمده و معتبر خانجهان لودی بود - در جنگ دهلپور (که خان

مذكور را با عساکر پادشاهی اتفاق افتاد) داد دلیری و مردانگی داده نقد جان برافشاند - شیخ داؤد در ملازمان شاهزاده بلذذ اقبال سلطان دارا شکوه ملتزم گشته بجوهر شجاعت و حسن اخلاق پایه قرب و اعتبار برتر افراخت - و در سال سیم بغوجدار می متها و مهابن و جایسر و دیگر برخی محال (که از انتقال سعدالله خان بتیول شاهزاده مقرر شده بود) و خدمت راهداری مابین مستقر الخلافه اکبر آباد و دار الخلافه شاهجهان آباد با در هزار سوار تعیین گردید و در همین سال بالتماس شاهزاده از پیشگاه خلافت بخطاب خانی سرافرازی یافت - و در نخستین جنگ دارا شکوه باتفاق دار ستور سال هادا هراول بود - بواسطه شیخ جان محمد بکار آمد و پس ازان (که دارا شکوه از مقابل عالمگیری فرار برگزید) اودا برکنار دریای ستلج بر گذر تلون (که معبر متعارف آن آب است) گذاشت - و منور آنروی آب بیاه را بقصد مدافعه استحکام داد و آخر الامر دارا شکوه از همت باختگی از لاهور بجانب ملتان رخت آوارگی بر بهمت - داؤد خان بموجب اشاره کشتیها را سوخته و غرق نموده خون برخاسته بار پیوست - و همه جا راه موافقت پیموده در نواحی بهکر جدا شده از راه جیسلمیر بوطن خون حصار فیروزه شتافت - چون کار شناسی و سرکردگی او مت داشت همان ایام از بارگاه عالمگیری بارسال خاعت عنایت مستمال گردید - بعد معاودت دیانت پادشاهی از ملتان

بدار الخلافه بمساعدت بخت جبهه ساي آستان خلافت گشت
و بعطای منصب چهار هزارى سه هزار سوار کامياب عزت و دولت
شده در جنگ شجاع بسردارى فوج طرح دست راست خلد مكن
متعين بود - پس از هزيمت او بمسكن بنگاله بهمراهى معظم خان
مير جمله بتعاقب آن اداره دشت فرار دستوري يافت - و بعد
از وصول به پتنه بر طبق فرمان پادشاهى بصوبه دارى آنجا قيام
ورزيد - و منصبش باضافه هزار سوار دو اسبد سه اسبد افزايش پذيرفت
و چون معظم خان در استيصال شجاع از مسكن مخصوص آباد
بجانب اكبرنگر مسكن گماشته بود مشار اليه مامور شد - كه
بپايدن خود و كميان سواره را از آب گنگ گذشته بر سر تانده
(كه بنگاله مخالف است) رفته دفع او پردازان - تا از هر دو سو
كار بران مدبر تنگ گردد - خان مذكور برادر زاده خود را بنديان
در پتنه گذاشته با ساير متعيظه راهى گرديد - و پستر ضميمه فوج
معظم خان شده بقطع و فصل آن مهم توجه مصروف داشت
و بعد اخراج شجاع از ممالك محروسه پادشاهى داؤد خان از بنگاله
مراجعت نموده به پتنه آمد - و بتدريس مفسدان حوالى پتنه
كمر عزيمت بربست - زميندار پلاؤن (كه بمسافت چهل كروه
جذب ربه پتنه واقع شده - و از بلده مذكور تا سرحد آن ولايت
بيست و پنج كروه است - و همواره زميندار شقاوت آئين آن

سرزمین باسظهار قلاع متین و معروفیت طرق و مسالک از بسیاری جنگلهای انبوه و فرزندی گریوه و کوه دم نخوت و استکبار زده خود سر میزیست) درینولا بتازگی عام استبداد بدست جهارت افراخت و در ادای پیشکش تقاعد ورزید - خان مذکور بر طبق درود فرمان پادشاهی رو بتسخیر آن الکا آورد - و نخستین قلاعه (که بهرحد ملک پادشاهی پیوسته - و پیشک گرمی آن دست تعرض بدرخه محاللات سرکار والا دراز می نمود) بسعی فرادان بر کشود - مرزبان آنجا مغلوب رتب و هراس گشته هرچند ضعیف نالی نمود (که پیشکشی مقرر شود - و از سر تقصیر او در گذشته به پتقه معادرت نماید) داود خان آنرا ناشنیده انگاشته در سال چهارم با لشکر آراسته بدان مرز و بوم درآمد - و بنزدیکی قلعه بلاون از طرفین مورچال قایم گردیده بازار کوشش و آویزش گرمی پذیرفت از پیشگاه سلطنت امان آن باطل پرست و تسلیم آن ولایت بار باعلان ایمان و قبول اسلام موکول و مشروط شد - آن ضلالت کیش شقاوت پزوه فطری اصرار بر طریقه کفر نمود - داود خان بکارزار متواتر و نبردهای مردافه آن گروه ضاله را برداشته بحصار شهر بند درآورد - با آنکه از کمال استواری کشایش آن بزودی در موات اندیشه چهره نمی نمود از تائید غیبی بهادران رخس شجاعت برانگیخته بر سر مقهوران بحصار شهر بند رسیده بیورش و آویزش

(۲)

پروا خفتند - بار بر اهل حصار تنگ شد - زمیندار بوقت شب
 رهگرمی فرار گردید - خان مذکور بعد ازین فتح بجهت بزد و بخت
 آن ولایت و استحکام قلاع و حصون و قلاع ریشه فساد گمراهان
 تیره درون چاندی دیگر دران حدود توقف ورزیده و منکای خان را
 (که فوجدارمی پلاژن بر وفق یرایغ حضور بار تفویض یافته بود)
 آنجا گذاشته به پتله مراجعت نمود - و پس ازان بحضور رسیده
 بهمرامی میرزا راجه جیسنگه بجهت مالش سیوای بهونسله تعیین
 دکن شد - و از اصل و اضافه بمنصب پنج هزار سوار
 سه هزار سوار در اسبه سه اسبه مقرر گردید - و در همان ایام
 بتفویض صوبه داری خاندیس مورد عنایت شد - و فرمان رفت که
 یکی از اقارب خویش را با جمعی در بلد برهانپور گذاشته خود
 بمهم مرجوعه پروازد - خان شهابت نشان بعد تسخیر قلعه درمال
 در اندای محاصره حصار پرندهر بتجوز میرزا راجه با هفت
 هزار سوار بتاخت و تاراج ولایت متعلقه سیوا شنافته مواضع
 و قریات حوالی راجکدهه و مضافات کذانه را آتش زده بسیاری
 از قصبات را با مال نهب و غارت ساخته بمعسکر فیروززی معاودت
 نمود - و پستو سرکردگی فوج برانغار میرزا راجه در تخریب ولایت
 بیجاپور کوشیده آریزشهای سترگ با عادل شاهیه نمود - و در
 سال نهم از صوبه داری خاندیس تغیر شده طلب حضور گشت

و در سال دهم بنظم صوبه برار رخصت یافت - پس ازان باز بحکومت برهانپور مامور گردید - و در سال چهاردهم بملازمت پادشاهی استسعاد یافته بنظم صوبه آله آباد دستوري یافت - تاربخ وفاتش معلوم نشده - حمید خان پسر او بجرأت و جسارت مغرط نام بر آورده همواره مصدر خدمات پادشاهی بود - سال بیست و پنجم عالمگیری درگذشت *

* دیانت خان حکیم جمالا کاشي *

سال اول جلوس فردوس آشیانی بخدمت دیوانی سرکار ممتاز الزمانی سرفرازی یافته سال چهارم از اصل و اضافه بمصوب هزاری ذات دو صد و پنجاه سوار و تفویض خدمت دیوانی صوبه پنجاب از تغیر میر عبدالکریم مرتقی گشت - چون آثار دیانت و امانت او در کارها بر روی روز افتاده بود بنابوان سال پنجم بخطاب دیانت خان و پستر باضافه صد و پنجاه سوار و تقرر دیوانی و امینی و فوجداری سرکار سپردند از تغیر رای کاسیداس نامور شد - سال نهم باضافه دو صد سوار افتخار اندوخت و سال یازدهم پس ازان (که قلعه قندهار داخل ملک پادشاهی شد - و پادشاهزاده محمد شجاع باحتمال آمدن شاه صفی دارای ایران دران حدرد بکابل تعین یافت) او بدیوانی فوج همراهی پادشاهزاده چهره عزت پیر فروخت - سال دوازدهم بخدمت داغ و تصدیه منصبداران از تغیر عاقل خان عنایت الله سر بلندي

اندوخت - و سال چهاردهم بمرحمت خلعت و اسب و دیوانی
 صوبه خجسته بنیاد و بالاگهاث برار و ملک تلمنگانه (که مفتوح
 گردیده بود) نامیه بخت را منور گردانید - سال هفدهم باضافه
 پانصدی بین الاقران تفوق جست - سال هیزدهم از اصل و اضافه
 بمصوب در هزاری هفتصد سوار ببلند رتبهی گرانید - سال بیست
 و یکم چون دیوانی صوبجات برای رایان مقرر گشت از احرام عتبه
 خلافت بسته جبهه طالع را نور آگین ساخت - پس ازان (که پادشاهزاده
 مراد بخش باظهار نارضامندی نسبت برای رایان پرداخت)
 سال بیست و دوم نام برده بجای مشار الیه بدیوانی هر چهار صوبه
 عام افتخار برافراخت - سال بیست و هفتم پس از عزل تعلقه مذکور
 بحضور آمده بدیوانی سوکار پادشاهزاده محمد مراد بخش
 تقرر پذیرفت - و پس ازان (که زمانه بکام هواخواهان عالمگیری
 شد) از بملازمت پیوسته بخدمات حضور مثل داروغگی دا
 می پرداخت - سال هشتم عالمگیری بدیوانی بیوتات قامت
 قابلیت آراسته و سال نهم ازان کار معزول گردیده سال شانزدهم
 مطابق سنه (۱۰۸۳) هزار و هشتاد و سه هجری پیرایه هستی را
 برگزند - پسرانش دیوانکن و شیر افکن و رستم بخلاع مائمی سرافراز
 شده نخستین سال بیست و چهارم بداروغگی داغ و تصحیح
 و خطاب معتمد خان چهارم عزت برافراخت - و دوی دیگر نب
 بمصوب در خور سرافرازی داشتند •

* داراب خان *

پسر مختار خان سبزواری ست - برادر خود شمس الدین مختار خان - هذگامی [که پادشاهزاده محمد اورنگزیب بهادر بقصد انتزاع سلطنت و استیصال داراشکوه (که بنابر انحراف مزاج اعلیٰ حضرت از جاده اعتدال رتق و فتق سلطنت بقبضه اقتدار خود آورده بود) از دکن عزیمت مستقر الخلافه نمود] مشار الیه در زمرة کمکیان دکن رخصت یافت - پس ازان (که بمشاطگی انبیا عروس مقصود هم آغوش پادشاهزاده گردید) در اول وهله پیش از نخستین جاوس او را بخطاب خانى برنواخته بارسال فرمان تفویض قاعه دارى احمد نگر سر بلند گردانید - و در آخر سال دوم تغییر شده بحضور رسید - و در سال نهم از تغییر فیض الله خان بخدمت قراول بیگی امتیاز یافت - و پس ازان داروغگی بدوقخانه خاصه نیز نامزد او شد - و در سال سیزدهم از تغییر عبد الله خان بداروغگی غسل خانه فرق اعتبار افراخت - و پستر از تغییر روح الله خان بخدمت آخته بیگی عزت اندوخت - و بعد ازان بحکومت اجمیر دستوری یافت - و در سال نوزدهم از انجا آمده احراز ملازمت نمود - و از تغییر ملتفت خان بمیر آتشی چهره افتخار بر افروخت - و بمیر ترکی اول نیز قامت قابلیت آراست - و در سال بیست و دوم با فوج شایسته بمالش و تعریک راجپوتیه کهنه دیاه و بر انداختن پتخانه آن مکان مرخص گردید

خان مذکور هنگامی (که ساعت اجمیر مضرب خیام پادشاهی بود) بران مکان شورش نشان تاخته کهنذیل و سانوله و سایر^(۲) مذهبدهای آن نواحی را مهمل و منهدم ساخت - سه صد و چند کس از راجپوتیه پای جهانیت استوار کرده یکی جان بدر نبرد در همین سال بیست و پنجم جمادی الاولی سنه (۱۰۹۰) هزار و نود هجری ردیعت حیات سپرد - سه پسر و یک دختر داشت نخستین محمد خلیل مخاطب بتربیت خان - که احوالش جدا سمت ترقیم یافته - دوم محمد تقی خان است - که با صبیغه بهره‌مزد خان بخشی کدخدا شده - پسرش مشهور بمین - که بعد از فوت پدر خطاب محمد تقی خان^(۴)ی یافته - و در سال چهل و هشتم با دختر شایسته خان بن شایسته خان وصلت نموده خلد مکان او را بسیار دوست میداشت - در زمان خلد منزل بمطاب جد مادری خود بهره‌مزد خان ترقی پذیرفت - و در عهد جهاندار شاه چون امروزارت بذو الفقار خان امیرالامرا برگردید و قبض و بسط سلطنت باختیار او تعاقب گرفت خان مذکور بذابر قرایتی که داشت مرقعی مرتبه پنجهزاری گشت - و بعضی کارهای وزارت بدو متعلق گردید - پس ازان (که ببد سودائی کهنه معامل فلک در چهار سوی روزگار دکان حکمرانی جهاندار شاه تخته گردید

(۲) نسخه [ب] مازور (۳) نسخه [ج] صد و چند کسی (۴) نسخه

و مصنف دیگر برودی کار آمد (خان مذکور بهساب مال و مزال و عزل
 منصوب و جاگیر معاتب گردید - و بتازگی بدستگیری امیر الامرا
 حسین علی خان ازان چار موجّه بلا رخت سلامت بمامن دکن
 کشید - و در اورنگ آباد بحویلی سلطان محمود مشرف تالاب
 غزبری (که خلد مکان بپهره مند خان مرحوم داده بود) مدتی
 گذرانید - و چون نوبت ریاست دکن بآصف جاه رسید حفظ
 خاندانش منظور داشته مراعات زبانی بسیار نمود - و قلعه داری
 ارک را (که بجز انرا حاصلی نداشت) تفویض نمود - پانزده
 شازده سال برین منزل بسر برد - الحال پسر ازو مانده
 هاشمین اوست - و در قلعه (که دیرانه بیش نیست) می باشد
 خان مومی الیه درین حالت هم بسیار خوش طعام بود - پسر سیوم
 کاہیاب خان است - که با دختر مطلب خان منسوب شده - و ازو
 دختره مانده بود - که در زمان محمد فرخ سیر بعقد ازدواج
 حسین علی خان در آمد - اما صبیغه داراب خان مرحوم بمیر لشکری
 (که از نبائر میرزا حیدر صفوی بود) نسبت شده - پسر کلانش
 عسکر علی خان از دیر باز قلعه دار دهرپ دکن است - که در
 زمانت و مدتانت ثانی دولت آباد گفته اند - آصف جاه بمحض
 رعایت خاندانش چندے در حضور نگاهداشته متصدی جاگیرات

(۲) در [بعضه نسخه] وصف دیگر (۳) نسخه [ب] خان بهادر (۴)

نسخه [ج] هم خوش طعام بود (۵) نسخه [ب] دهرپ *

و دیوانی خود فرمود - درینولا نیز بعضی کارهای سرکار بدر نامزد است - مرد پیر و ست - خدا بیامزد *

(۲)
* دلیر خان داوڑی *

جلال خان نام - برادر خود بهادر خان زده است - چون در سال بیست و یکم مزاج اعلیٰ حضرت از بهادر خان باوصف خدمات نمایان و تلاشهای شایان در یساق باغ و بدخشان از جهت اہمال و تہارتی (که در تعاقب نذر محمد خان و اغماض و خودداری که در کمک سعید خان در جنگ هفت (دزد) اوزبک سرزده) منصرف و منزجر گردید سرکار فوج و سرکار کالپی (که در تیولش بود - و درازده ماهه حامل داشت) در عوض مطالبه سرکار والا (که قریب سیلک رویده بود) ضبط شده فوجداری آن محال بجلال خان تفویض یافت - و از اصل و اضافه بمنصب هزاری ذات هزار سوار و خطاب دلیر خان و مرحمت فیل سرافراز گردید - و بتدریج پایه اعتبار برافراخته در سال سیم بهمرامی معظم خان میر جلم تعیین دکن گشت - که در رکاب ظفر انتساب شاهزاده محمد (۳) اورنگ زیب بتاخت و تالان ولایت عادل شاهیہ پردازد *

دزدی در اران محاصره قلعه کلیدان شاهزاده خود ترتیب افواج داده بچنگ اعادی برآمد - پسران بهلول خان میانه (که هراول (۴)

(۲) یا داوڑ زئی باشد (۳) نسخه [ب] اورنگ زیب بهادر (۴) در [بعضی

نسخه] که در هراول *

مخالف بودند) با هراول پادشاهی در آویختن - دلیر خان (که در مقدمه لشکر انتظام داشت) بزد و خورد در آمد - با آنکه چند ضرب شمشیر دران دار رگیر بار رسید چون مسلح و اریچی بود آسیب بر نداشت - پس ازان (که بطلمب افواج حکم رفت) او نیز بشرف حضور فایز گردید - و در سال سی و یکم بنوازش نقاره مبهات اندوخت - و در ساک همراهیان سلیمان شکوه بمقابلۀ شاهزاده محمد شجاع (که از خام خیالی و تباہ اندیشی سر از اطاعت پدر والا قدر پیچیده پا از بنگاله پیش گذاشته دست تصرف بر اکثر محال خالصه دراز ساخته بود) منساک گردید - و بعد از تعارب فداًین در حوالی بنارس شجاع (که همواره گرفتار مستلذات نفسانی و گران خواب بیخبری بود - و از تدبیر کار و کدکاش روزگار اصلاً آگاهی نداشت) مغایب رمب گشته رو بفرار گذاشت - و بے آنکه دست و بازوئے بکارزار برکشاید طفلانه دست و پای زده کشتی سوار روی فرار بسوی پتنه گذاشت - و سایدهان شکوه بهمعنائی ظفر رهگرایی تعاقب گردید - دلیر خان در جلدی این فتح باضافه هزاری هزار سوار بمنصب سه هزاری سه هزار سوار چهره عزت برافروخت و پس ازان (که سلیمان شکوه حسب الطلمب جد بزرگوار و پدر عالی مقدار از پتنه لوای معارفت افراخته بتعمجیل تمامتر راهی گشت) در نواحی موضع کره خبر هزیمت دارا شکوه و فرار او بجانب لاهور شکیب ریای احوال و تفرقه پرداز جمعیتش گردید

میرزا راجه جیسنگه (که از پیشگاه خلافت اتالیقی و کار فرمائی لشکر برای رئیس مأمور بود) بمقتضای حال از مرافقت او خود را کشید - ناچار سلیمان شکوه از حیرت زدگی دایر خان را طلبیده در صلاح کار مشورت نمود - او مرافقت و موافقت خود را مشروط برفتن شاهجهان پور (که آباد کرده بهادر و وطن افغانه است) نموده متعهد گردید - که درانجا سپاه از افغانان و غیر آن فراهم آورده هرچه صلاح حال باشد بعمل خواهد آمد - سلیمان شکوه قبول این کنگش کرد - (راجه جیسنگه چون برین معنی آگهی یافت و دانست) که دایر خان از خاصی و بی تجربگی سود خود را از زبان نشناخته نرد تدبیر غلط باخته است) بمقتضای دوستی و مودتی که با او داشت با بلاغ نصائح دوستانه و تذکار مقدمات عاقلانه خان مذکور را ازین اراده فاسد (که غیر از خانه خرابی او و تبیل اش حاصل نداشت) باز آورد - و در عزیمت در آوردن بعثت عالمگیری با خود متفق و هم داستان ساخت - چون روز دیگر سلیمان شکوه بذاتر قرار داد مذکور عزم مراجعت باله آباد نمود دایر خان تمهید نموده با راجه جیسنگه در همان منزل ماند و بدین جهت بندهای پادشاهی ترک همراهی گردیدند - و دایر خان سه چهار روز پیش از ملازمت میرزا راجه مابین سلیم پور و متھرا بتقبیل عتبه عالمگیری چھوٹ دولت برافروخته باضافه هزار و سوار بمصوب پنجھزاری پنجھزار سوار والا رتبه گشت

از اینجا ظاهر میشود که بعد از شکست شجاع (که بمذنب سه هزار
فایز شده) در همان ایام هزاره دیگر نیز افزوده باشد *

و بالجمله دلیر خان بهمراهی شیخ میر بنعاقب دارا شکوه
از مائتان دستوری یافت - و در جنگ اجمیر (که دارا شکوه
سرتاسر دره دیواره استوار بر آورده سده سدید و حائلی محکم
در پیش رو داشت - و جابجا توپ^(۲) و تفنگ و سایر آلات نبرد
و ادوات جنگ نصب کرده از سر جمعیت خاطر در پناه حمایت
دیوار همت بمدافعت و محاربت می گماشت) جزود عالمگیری را
یورش بر مورچالش صورت نمی بست - تا آنکه نقش مران از پرده
غیب بر صفحه شهود جاوه گر گشت - که دارا شکوه برخه مردم را
مدافعت و ممانعت کسان راجه راجوب بسمت کوهله پهازی
فرستاد - این جماعه دلیرانه قدم جرأت از مورچال بیرون نهادند
و با آنها بجنگ در آویختند - دلیر خان از دست راست توپخانه
با فوج خود سوار شده لرای جرأت بجانب آن جسارت کیشان
برافراخت - و بعد از شیخ میر نیز از دست چپ سوار شده
بار پیوست - هر دو سردار باتفاق یکدیگر بر مورچال شاه نواز خان
(که بهمان سمت بود) حمله آور گشتند - و بازار کارزار گرمی
پذیرفت - این دو تهمتن بقدم شجاعت و مردانگی داخل مورچال
شده تیغ خون آشام بقصد دشمنان بد فرجام از نیام قهر و انتقام

(۲) نسخه [ب] توپ و تفنگ نصب کرده *

کشیدند - شیخ میر بکار آمد - و دایر خان کوششهای مردانه و تلاشهای دایرانه کرده زخم تیر^(۲) بر دست خورد - درین اثنا عساکر دیگر ضمیمه گردید - دارا شکوه جگر در باخته راه آوارگی سر کرد و پس از آن بکهک معظم خان میر جمله (که در اخراج شجاع از ولایت بنگاله مساعی جمیله بر روی کار آورد) تعیین گردید - و در آن هنگامه (که آرسونگاه دلیری و دلادری بود) بذات خود تلاشهای مردانه بظهور آورد - که ناسخ داستانهای رستم و اسفندیار است *

چون در شعبان دوم سال جلوس معظم خان از محمود آباد بعزم عبور از مهابادی (که از آنجا در کرده است - و از بگله گهاث^(۳) پایان تو گذر پایای بهم (سیده بود) بر کنار آن ناله (سید فوج مخالف (که آنطرف آب نزدیک و استحکام توپخانه پراخته مستعد مدافعت بود) دست انداختن توپ و تفنگ برکشود - نخست دایر خان بمیاهن همت و جلالت با سران دیگر فیل سوار بآب زده روان گردید - آنها در میان ناله بهادران را زیر تیر و تفنگ در گرفته آتش پیکار برافروختند - برخی از بسالت کیشان هدف نازک تقدیر گشتند - و بسیاری زخم برداشتند - و جمعی از صدمه پیکار بر گردیدند - و چون هر دو طرف گذر غرقاب بود در میان ناله از طرفین معبر چونها بزمین فرو برده بودند - که نشان پایاب باشد - درین وقت بسبب عبور لشکر آب بتلاطم درآمده ریگ

زمین بدر رفت - و بعضی از مواضع پایاب غرقاب شد - و چوبها غلطیده نشان پایاب بر جای خود نماند - بدین سبب سوار و پیاده بسیار بلطمه امواج قضا غریق بحر هلاکت گشت - فتح خان پسر دلیر خان دران میدان رخت حیات بسیلاب اجل داد - خان شهامت نشان بعد گذشتن از آب بساحل مقصود رسید - و بکوشش دلیرانه اعادی را آواره دشت ادبار ساخته مجموع توپخانه آنها را بدست آورد - و پس از آوارگی شجاع بهراولیی معظم خان در تسخیر مملکت آشام بمالش آن گروه نافرجام سعیهای شایان نموده همه جا شریک غالب بود - چون عساکر پادشاهی از دریای برهما پوتر (که از رودخانههای مشهور آن ولایت است) عبور نمود بپای شمله گدھے رسید - آن حصن ست متین آسمان رفعت - محامره آن از نیروی قدرت و طاقت ارباب همم عالیه افزون - و ساکنانش در سنگ باران حوادث از آسیب منجنیق فلک مصون - و از در جانب آن قاعه دیوار عریض رفیع استوار کشیده اند - که از جانب جنوب بطول چهار کوره منتهی میشود بکوهی سر بچرخ دیوار کشیده و از شمال تا سه کوره بدریای زخار مذکور رسیده - و آن هر دو را بدستور قلعه برج و کنگره ساخته درون و بیرونش خندق عمیق بزمین برده اند - و همه جا بتوپ و بادلیج و تفنگ و سایر آلات و ادوات جنگ مستحکم کرده قریب سه لک اسامی جنگجو دران فضا بقدم ثبات در مقام مدافعت ایستاده - از انجا (که محامره

تمام حصار مقدور نبود) دلیر خان بصوابدید سپه سالار محاذی
برجی از برجهای کلان مورچال بسته بلوازم قلعه کشائی همت بهمت
و از درون و بیرون جنگ در پیوست - و چون هر توپ (که بپروچ و بازه
میرسید) از کمال استواری حصار جز گردد ازان بر نمی خاست
و اثری از شکستن دیوار و افتادن کنگره مرتب نمیشد و سرزمینه
بود تلب و خطر ناک [که در سوابق ازمنه در همین مکان لشکرهای
عظیم هندوستان (که بعزیمت تسخیر آندیار رفته بودند) بخدعه
آن قوم غدار دستخوش هلاکت و پایمال خرابی شده کشته جان
بسلامت ازان در طه نیارند] لاجرم سپه سالار بر یکم ازان در دیوار
یورش مقرر نمود - و دلیر خان را با بوخه سوان نبرد آئین بداد کار
معین نمود *

اتفاقا یکم ازان قوم (که از مدتها در ممالک پادشاهی بمربرده
و درینولا در آحاد لشکر منظم بود) بمکراندوزی در مقام کینه توزی
شد - و بصورت دولت خواهی اظهار نمود - که بر حقیقت این بوم
و بر کماهی آگهی دارم - اگر برهبری من عمل نمایند افواج
فیروزی را بموضعی میبرم - که ازانجا یورش بآسانی میسر آید
و همان دم بمحصوران پیام فرستاد - که در فلان مکان (که اصعب
جوانمب آنحدود است) جمعیت و هجوم نموده متروک باشید
دلیر خان برهمینوی آن نابکار شب راه پیمود - هنگام ظهور تابشیر

صبح بمكانی آدرده راه یورش نمود که خندق پر آب داشت
و معویت طریق و اجتماع مقهوران بدش از دیگر جوانب بود
بمجرد نمود فوج منصور اهل حصار بیکبار چندین هزار توپ
و تغذی و دیگر ادوات آتشبازی رها کرده روی هوا را از ابرود
تیره ساختند - و حقه‌ای بارت از بالای برج و باره شراره ریز
و زمین و زمان از صوت توپها زلزله انگیز شد - دایر خان از وفور
جلادت و تهور رخ تافتن ازان آشوب گاه تجویز نموده قیل سواره
بآب خندق راند - همراهان چون چنین دلادری از سردار مشاهده
نمودند عرق جرأت حرکت نموده دران رستخیز بلا (که پردلان
درازگار را قدم همت می‌لغزید) یورش کردند - و حربی صعب
در پیوست - اکثری از عساکر اسلام را تن از آسیب زخم فگار و جمعی را
دراں بذل کوشش نقد جان نثار شد - پنج تیر بدلیز خان رسید
و بسبب سلاح مجروح نشد - و تیر بسیار بر فیل مرکوبش و حوضه آن
بذوب شد - خان دلادر با جوفه پهای حصار رسیده بدستیاری شجاعت
ببالای دیوار برآمد - و با اهل ضلال برزم و قتال در آویخت
و پس ازان از جانب دروازه و دیگر اطراف نیز مردم داخل
حصار شده لوای استیلا بر افراشتند - کفار مغلوب رعب و هراس
گشته بدر فرار زدند - و بعد قوت میر جمله خان مشارالیه بحضور
آمده نامه سعادت بر آستان خلافت نورآگین ساخت - و در سال
هفتم بهمراهی راجه جیسنگه باستیصال سیوا بهونسله (که ریشه

استقلال در سرزمین دکن فرو برده بتاخت و تزاری غبار شورش
برانگیخته بود) دستوری یافت - و چون راجه در سال هشتم بانتواع
قلاع سیوا همت برگماشت و از قصبه بونه بکشایش قلعه پورندهر
(۲)
در روز مال روانه گردید دلیر خان (که مقدمه الجیش فیروزی بود)
از کتل سانور گذشته نزدیک بدان مکان در مدد نزول بود که
ناگاه فوجی از اعدای نمودار گشته غبار انگیز پیکار شد - و بحمامه
بهادرانه تاب مقاومت نیاورده جنگی بگریز کرده بجانب کوه
(که آن هر دو قلعه بر فراز آن بود) کشید - دلیر خان جنگ کزان
در خصم افکنان بران کوه برآمد - و بسیاری را طعمه شمشیر گردانید
و معموره (که در کمر کوه بود - و آنرا ماچی گویند) آتش زده
بعزم محاصره پیش رفت *

چون مردم هر دو حصار برق افروز توپ و تفنگ گشتند
خان مزبور پای همت نکشیده بیاوری شهامت و بسالت
متصل حصن پورندهر رسیده عجاله موچال بر بست - و چون
جدت در محاصره هر دو حصار به نبرد آرائی و هنگامه افزائی
گذشت یک برج قلعه در مال بصدومات متواتر توپها انهدام
یافت - دلیر خان مردم خود را تحریض بیورش نموده بر فراز
آن برج بر آردن - محافظان بزیذهار در آمدن - سیوا بر جهاد

(۲) در [بعض جا] پورندهر آمده - و در [بعض نسخه] پورنداور (۳) در

[بعض نسخه] سانور (۴) نسخه [ب] ماچی (۵) در [بعض نسخه] کشوده •

و کوشش کارطلبان آگاه گشته دانست که عنقریب حصن پورندهر
 (که بسیاری از اقربا و مردم کاری از دران محصور بودند) مستخر
 خواهد گشت - بوجه طرح آشتی انداخته ملاقی گردید - و آن قلعه را
 با قلاع دیگر پیشکش نمود - و چون دایر خان هنوز بیای حصار
 اقامت داشت راجه سیوا را نزد خان مذکور فرستاد - و از بعد
 ملاقات دو مد اسب با ساز طلا و یراق با ساز مرصع و دو تقوز
 از نفائس اقمشه او را داده رخصت نمود - و پس از انصرام
 این مهم در هراولای راجه بنهب و تاراج ولایت بیجاپور پرداخته
 عادل شاهیه را مالشها بسزا داد - چون ازان کار را پرداخت بغایر
 هنگامه شاه عباس ثانی (که بعزم سپاه کشی و رزم آزمائی
 داعیه فرستادن لشکر بسرحد هندوستان اظهار میکرد) باکتر سران
 و سپهبدان احکام طایب عز صدور یافت - و خان مذکور نیز
 در سال نهم حسب الطلب برجناح سرعت و استعجال روانه گشت
 از دریای نریده گذشته بود که از نیرنگی تقدیر حیات مستعار
 شاه ایران سپری گردید - و نایره آشوب باطفا گرائید - دایر خان
 بوصول یرایغ با جمعی از امرای پادشاهی که همراهِ داشت عطف
 عثمان بیجانپ چانده و دیوگده نمود - مانجی ملار زمیندار چانده
 بوسیله عجز و ابتهال بملاقات آمد - و از کار آگهی و معامله شناسی
 بوسم جرمانه مبلغ یک کرور روپیه را از نقد و جنس متعهد شد
 و پنجم لک روپیه بطریق شکرانه بخان مذکور متقبل گردید - و قرار

بافت که هر ساله در یک روپیه پیشکش بسرکار والا مودی سازد
و قلعه مانک درک را (که از حصون متینۀ سرحد او سمت)
مسما سازد *

و چون در عرض دو ماه هفتاد و هفت یک روپیه وجه پیشکش
بوصول رسید و ایصال ^(۲) هشت یک روپیه دیگر نیز در مدت دو ماه
و بیست یک روپیه باقی را بوعده سه سال قرار داد زمیندار را
(که مریض و علیل گشته و احوال ولایتش اختلال پذیرفته بود)
با رام سنگه که بن پسر جانشینش مرخص ساخت - و چون
کوکب سنگه زمیندار دیوگده (که پانزده یک روپیه سنوات ماضی
بر ذمه او جمع بود) نیز سر بر خط ایلی و انقیاد گذاشت
سه یک روپیه برسم جرمانه و یک یک روپیه پیشکش مقرری
هرساله بروی معین نمود - در آن اثنا فرمان بنام او رسید - که تادیب
عادل شاه و تاخت ولایت بیجاپور دیگر باره مرکوز خاطر است
خود را در اورنگ آباد بخدمت پادشاهزاده محمد معظم رساند
که هرگاه اشاره شود بدان مهم قیام نماید - خان مذکور در سال دهم
از سرحد دیوگده روانه گشته کار بند حکم گردید - کار نامهای او
در دیار دکن بر الحنه و افواه رضیع و شریف دایر و سایر اسم
و در جنگی (که خانجهان کوکلتاش را بهراولی دایر خان آنطرف
آب بهیمره بعساکر بیجاپور واقع شد) تلاشهای نمایان و ثباتهای

پا بر جا (که ازان رستم زمان ظهور یافت) موجب تحسین و آفرین دوست و دشمن گردید *

گویند دران عرصه کارزار چنان بازار زد و خورد و دار و گیر گرم گردید که تا چند کوزه خرطوم فیل و سر آدم گوی و چوگان دایران بود *

* ز خرطوم فیل و سر جنگجوی *

* همه دشت پاشیده چوگان و گوی *

و پس ازان (که عرصه بر فوج پاشاهی تنگ گردید) ناچار بافروزی همت و درستی حواس راهی (که در چهار پنج روز بالای دشت فیلان و اسپان جنگ کنان بدنبال بیجاپور بان طی نموده بودند) در سه هفته بر رفتار قهری رجعت نمودند - و چون قلعه سالهیر مضاف بکلانه بدست غنیم افتاده بود بانتراع آن متوجه گشته هرچند سعی بکاربرد سودمند نه افتاد - و جانگزائی آب و هوای آن ضلع بتضییع و هلاک مردم کشید - ناگزیر بحکم حضور بے نیل مقصود برخاست - و در سال هیزدهم بآستانبوس خلافت چهره دولت افروخت - و از تغیر عابد خان بصوبه داری ملتان رخصت یافت - و در سال نوزدهم آن صوبه به تیور شاهزاده محمد اعظم شاه ^(۳) مقرر شد - خان مذکور بحضور رسیده بیساق دکن مرخص گردید چون سال بیستم خانجهان بهادر ناظم دکن معائب شد خبردارمی

آن دیار بآن سردار نامدار مغرض گشت - که تا زمین صوبه دار
 مهمات آنجا بصوابدید او تقدیم یابد - و در سال بیست و یکم
 با افواج حیدرآباد در آویخته پیکار سخت دست داد - خدمتگاری
 (که عقب فیل نشسته بود) بزخم بان جان در باخت - و آتش بان
 در گریبان خان مزبور افتاده از آب چهل گُل فرو نشاند - و بسیاری
 از طرفین در آن روز جان سپردند - و در سال بیست و سیوم بحسن
 تونش قلعه منگل سرهه از تصرف سیوای بهونسله برآمد - و در
 سال بیست و ششم (که بلده اوزنگ آباد مطرح الیه عالمگیری
 بود) او را با سران دیگر بساق بیجاپور تعیین نموده تا رسیدن
 محمد اعظم شاه بحضور موقوف داشته بودند - در آن ایام بیماری
 شدید کشیده در میانی سال بیست و هفتم سنه (۱۰۹۴) یک هزار
 و نون و چهار بجایید سرا شتافت *

اگرچه مشهور آنست (که خلد مکان بعضی آثار خود سری
 و سرکشی از تفرس نموده مسمومش فرمود) اما آنچه بتحقیق
 پیوسته این حرف پرتوی از فروغ راستی ندارد - بعضی ثقات
 برآنند که بوادر زاده اش بتبدیل حیّه (که معتاد داشت) کارش
 تمام کرد - اما عالمگیر پادشاه بآن فرط غیرت و شجاعت (که
 سپاهگرمی هیچ یک را بخاطر نمی آورد) از دلیر خان حساب
 بر میداشت - گویند هنگامی (که او با شاه عالم در دکن بود) شاهزاده

خواست که اورا با خود همداستان ساخته عام خودسري برافرازد
 دایر خان سرازان بیچید - سرگوانی طرفین بنا خوشی انجامید
 دایر خان برسم یلغر زدانه حضور گشت - و شاهزاده بتعاقب
 قطره نمود - چون عرضی دایر خان از نظر پادشاهی گذشت (که
 پادشاهزاده خیال باطل داشت - من ترک رفاعت نموده احرام
 حضور بستم) و متصل آن عرضی شاهزاده نیز رسید (که این
 افغان پر شر و شور میخواست غبار طغیان برانگیزد - من بهالش
 او زدانه شدم) بوصول این عرائض پادشاه را غریب اضطرار
 در گرفت - و مکرر بمتوضا شتافت - همت خان چون از سن مبا
 تربیت یافته دوش و کنار پادشاهی بود و بسیار گستاخانه عرض
 میکرد پادشاه گفت - که اینهمه ندان - چرا حضرت اینقدر اضطرار
 میفرمایند - پادشاه تذکره فرمود - که مرا فکر شاه عالم نیست
 مشکل آنست که مبادا باهم ساخته باشند - و فوجی (که سردارش
 دایر خان باشد) در مقابل او غیر از خود دیگر را نمی بینم - پس
 هرگاه مرا با او سرکار افتد جنگ دو سر دارد *

هالجه خان مذکور قوی هیکل و بسیار زورمند بود - حکایتهای
 غریب از قوت و اشتهای او اشتها تمام دارد - و برابوس خود
 بسیار ضابط و همیشه فتح نصیب بود - و از موافقت زمانه
 و یادری طالع از ابتدای عمر تا انتها اوج پیمای دولت و شوکت

ماند - هیچگاه سیلی زمانه نخورد - و ذلت و خواری نکشید
پسرانش کمال الدین و فتح معمر - در می در جنگ مورچال
بیجاپور بکار آمد *

• دلیو خان عبدالرؤف میانه •

نبیره زاده بهاول خان میانه است - که در عهد جنت مکانی
بروزگار پادشاهی کامیاب شده بمنصب دو هزار و پانصدی هزار
سوار مرتقی گشت - سال دوم جلوس اعلی حضرت چون
خانجهان لودی متوهم شده (۱) فرار گزید او نیز با نظام الملک
دکنی پیوسته نوکری او اختیار کرد - و چندی در مقابله افواج
پادشاهی ساحت کجروی پیمود - پستتر با عادل خان بیجاپوری
(۲) توسل جست چاکر او شد - سال هفتم در محاصره دولتآباد شوخیها
دمود - بعد فوتش عبدالرحیم پسر او بجای پدر سرکردگی یافت
و پس از در گذشتن او پورش عبدالکریم سرداری و خطاب بهاول
خان نام بر آورد - و چون دلی بیجاپور طفل بود و اختیار کارها
بدست دیگران نامیده با اجتماع مردم همقوم پرداخته تسلط
بسیار بهم رسانید - و سال نهم جلوس خلد مکان (که میرزا راجه
جیسنگه بتخریب ملک بیجاپور تعین گردید) نامبرده از سرداران
فوج مقابل بود - و مکرر بزد و خورد پیش آمد - سال هفدهم (که
خانجهان بهادر کوکه ناظم دکن بود - و خواص خان حبشی

مدار عالیہ دولت سکندر عادل خان با او طرح مصالحت انگیخته در کنار بهیمره آمده و ازین طرف بہادر کوکلتاش شتافتہ باہم ملاقات کردند - و صبیحہ خواص خان با نصیری خان پسر کوکلتاش مذکور منسوب شدہ ہر دو بجایہای خود برگردیدند) بہاول خان از خواص خان نفاق در دل جا دادہ خواست ارزا در راہ دستگیر سازد - از ازین معنی آگاہی یافتہ شبشب روانہ بیجاپور گردید - پستر (کہ بہاول خان متصل بلد مذکور رسید) از سرشتہ بزرگی از دست ندادہ باستقبال بر آمد - بہاول خان بتقریب او را نظربند ساخت - پس ازان دور در او شد - و فیما بین دکنیان و افغانہ نفاق بر ملا گشتہ کار بند و خود کشید - بعضی از دکنیان بفوج پادشاہی مالحق گشتند - و اکثر بوالی حیدرآباد رجوع آوردند - باستماع خبر مقید گردیدن خواص خان بہادر کوکلتاش بر طبق حکم خاد مکان لشکر بسیار فراہم آردہ بر اماکن متعلقہ بیجاپور آمد - و فیما بین او و بہاول خان عبدالکریم کشش و کوشش بسیار کرۃ بعد اولی بوتوق پیوست - سال بیستم چون کوکلتاش طالب حضور گردید و کار و بار دکن بقبضہ اقتدار دایر خان در آمد بمذاہبت قومیت ہر دو با یکدیگر ہم زبان شدہ قاصد حیدرآباد گردیدند - و با دکنیان (کہ از جانب حاکم حیدرآباد آمدہ بودند) محاربات سترگ رو داد - درین ضمن بہاول خان بہ بیماری درگذشت - و پسرش عبدالرؤف بہرداری سر برافراخت - تا آنکہ

سال بیستم و نهم خلد مکان به کامر و بیجاپور پرداخت - سکندر عادل خان چار و ناچار بلده مذکور را حواله نموده ملازمت پادشاهی دریافت - او نیز شرف عقبه بوسی اندوخته بمنصب شش هزاری شش هزار سوار و خطاب دایر خان اوی مباحات بر افراشت و مدتها در تعیینانی خان فیروز جنگ بکار پادشاهی می پرداخت و سال چهل و هشتم از اصل و اضافه بمنصب هفت هزار و هفت هزار سوار درجه بلندرتبگی پیمود - پس از ارتحال خلد مکان بظاهر قوسل با محمد کام بخش چسته در تعلقه فوجداری خود سانور و بنکاپور (که سرکاره سمت از صوبه بیجاپور) رفته فروکش نمود - بعد فوت او برادرش عبد الغفار خان بفوجداری و جاگیرداری سرکار مذکور شادکامی اندوخت - و پس ازو پورش عبد المجید خان (که در صوبه داری ناصر جنگ شهید ب خطاب سطوت جنگ نامور شده) بدان تعلقه ارثی می پرداخت - چون بر الکی دکن مرهته تسلط یافت چندین پرگنه از تعلقه مذکور در عوض چوتنه (۲) بدست او رفت - و قلیله باقی ماند - در حالت تحریر پسرش عبد الحکیم خان بدان اوقات بسر می برد - پسر دوم عبد الرحیم میانه عبد الذبی خان است - که کوبه و غیره محالات صوبه هیدرآباد در جاگیر فوجداری آنجا داشت - بعد فوت او پسرش عبد الذبی خان کور بتعلقه مذکور سرافرازی یافت - پس ازو

(مآثر الامرا) [۵۹] (باب الدال)

برادرش عبد المحسن خان عرف موجه میان (۲) که آخر بخطاب
اژني سرافراز شده) بکار مزبور امتیاز یافته سالها راتق و فاتق
مهمات آنجا بود - عبد المجید خان نام پسر عبدالنبي خان کور ادر
نظر بزد ساخت - و خون متصرف گردید - و با مرهقه جنگ نموده
خود را بکشتن داد - پسرش عبدالعظیم خان بجای پدر نشست
مرهقه غالب آمده نیمه ملک متصرفه بعلت چوته گرفت - در
حالت تحریر [که سنه (۱۱۹۳) یکهزار و یک صد و نود و سه
هجری است] حیدر علی خان بر تعلقه او در دیده او را دستگیر
مود - و تمام تعلقه اش و آنچه بار بود بقبضه تصرف خود در آورد
اخلاص خان ابوالمحمد بن عبد القادر بن بهلول خان کلان عمزاده
هلول خان عبد الکریم است - که سال هفتم جاوس خلد مکان
نوج پادشاهی ملحق گشته بمنصب پنجه هزاری و خطاب
اخلاص خان سر باند گردید - سال یازدهم (که دارن خان قویشی
بتعاقب سیوا بهر نسله گام همت برداشت) او با معدرده در هر ادلی
بجنگ پیوست - و زخمی گشته بر زمین افتاد - از مآثر عالمگیری
تا سال بیست و یکم حیات او مستفاد میشوند *

♦ دیانت خان ♦

میر عبد القادر - بهین خلف امانت خان خوفی سمت

(۲) نسخه [۱] موجه میان (۳) نسخه [ب] عبدالعظیم خان (۴)

نسخه [ب] نواب حیدر علی خان *

مستقیم احوال ثابت اقبال بزرگ منش سنجیده خصال بود - و بصدق
و راستی ممتاز - و بحزم و احتیاط امتیاز داشت - در حین
حیات پدر بزرگوار بعد خادم مکان در بارگاه خلافت سعادت
رشدناسی اندوخت - و بکلمه کاردانی و رشادت چهره روزگار
خویش افروخت - در آن هنگام (که ران ماجدش بتمشیمت مهمات
دیوانی دکن می پرداخت) مشارالیه به بیوثانی بلده اوزنگ آباد
قیام می ورزید - چون موکب عالمگیری بلده مذکور سایه وصول
افکند باحداث شهر پناه آنجا (که دوره اش هزار ذره که در دوره
پادشاهی سمت) لعمه ارشاد یافت - و باهتمام اهتمام خان کوتوال
فوج فیروزی تفویض گرفت - چون استعجال درین امر سریع الانصرام
مطلوب خاطر پادشاهی بود مشارالیه بمیعاد چهار ماه بعد
خود گرفته بصره سه لک روپیه بانجام آورد - و پس از فوت
پدر از آنجا (که نقش حسن خدمت آن حق پرست بر صفحه
خاطر پادشاهی ارتسام داشت) آن شاه قدر شناس تفقد احوال
هریک از منسوبان آن مرحوم بقدر حال نمود - خان مذکور (که
اعظم و ارشد ارلان آن مغفور بود) باضافه نمایان مورد مرام
گردید - و چون برادر خردش میر حسین (که بیشتر مطرح انظار
الطاف خسروانی بود) بخطاب پدر تحصیل سعادت نمود او
بدیانت خانیه فرق عزت برافراخت - و در سال سی و چهارم
بخدمت دیوانی موبعات دکن از انتقال موسوی خان میرزا معز

مربع نشین مسند حکومت گشت - و چون در سال چهل و سیوم
برادرش امانت خان ثانی متصدی بندر سورت ازین جهان
فانی بنعیم جاربندانی پیوست از بایالت بندر مسطور لوی
کامرانی افراخت - و بعنایت اضافه پانصدی بمذنب دو هزار
نوازش یافت - اما تمشیت و کارگذاری مهمات آن بندر در پیشگاه
سلطنت درجه استحضار نیافت - بسرگرانی طلب حضور گردید
و پشتر بتفویض دیوانی دکن آب رفته بجو آمد - بعد راتعه
ناگزیر خلد مکان محمد اعظم شاه از را سرگرم همان کار داشته
در اورنگ آباد گذاشت *

(۲)

از اختیار و اعتبار دیوانان آنوقت چه توان گفت - بود و نه هزار
دام بدستخط خود تذخواه میکردند - و بهر که میخواستند زیاده
بران هم بدفعات تن می نمودند - و چون تذخواه جاگیر بدون
دستخط پادشاه یا ناظم کل معمول نبود از اینجا [که غیر خان
فیروز جنگ (که در برابر قیام داشت) عمده ترے در دکن نبود]
هرگاه ضرورت میشد افراد تذخواهی قبول نزد او میرفت - و آن
نوئین بلند مرتبه بهمین رجوع غیر متوقب بسند نموده دستخط
میکرد - و پس ازان (که خلافت مرتبت بهادر شاه غازی پرتو وصل
بر مرزو بوم دکن افکند) دیوانی را بنام مرشد قلی خان مقرر نموده
تارسیدن او از بنگاله موسوی خان میوزا مهدی بذیابست دخیل کار

گردید - و پس ازان (که خان مشار الیه ملازمیت پادشاهی دریافت)
 بعنایت والا سرمایه اعزاز اندوخت - و چون توجه بهیدر آباد
 و استیصال کام بخش پیش نهاد عزیمت پادشاهی بود برخی اسامی
 محل در قلعهٔ رمینده بیدر گذاشته حفاظت و حراست آن مرز و بوم
 بخان مذکور مفوض گشت - و چون خلد منزل ازان طرف رجعت
 فرموده عام معارفت بهندوستان برافراخت خان مذکور (که توطن گزین
 خجسته بنیاد بود) بقاعه داری قلعهٔ ارک آنجا سر رشته فراغت^(۲)
 و آسودگی بدست آورد - و پس ازان (که مرشد قلی خان از بنگاله
 بحضور رسید) از آنجا که دل بسته آن دیار بود دل نهاد این کار
 نگردید - و بظاہر سوابق احسان خان غفران پناه بذل مجهود نمود
 که بار دیگر دیوانی دکن نامزد خان مذکور گشت *

چون نوبت سلطنت بمحمد فرخ سیر رسید دیوانی دکن
 بهیدر علی خان خراسانی تعاقب گرفت - پیش از آنکه او برسد آن
 مسافر عالم قدس بجوار ایزد بے همال پیوست - طرفه از فضل
 و کمال داشت - کتاب مستطاب مثنوی معنوی را تبرکاً در مجلس او
 میخواندند - پسرش دیانت خان ثانی ست - که درین صحیفه
 احوال آن مرحوم جدا بنوک فلم میگذرد - از اولاد دختر (که
 نزد او محبوب تر بود) پسر صبیحه کلان سید امانت خان معروف
 بارجمند خان است - که پدرش سید اتائی ست میر احمد نام

والد او از ولایت توران آمده - مومنی ایام بهمت بلند و ذهن عالی
متصف - و بشعر و سخن مربوط - روزی چند بنیابت جد بزرگوار
پرداخته پس ازان بعد در عالی خان نقش صحبت او درست
نشسته فوجداری بپر داشت - و در گجرات از جانب خان مزبور
حکومت بنیالان میکرد - چندی پیش ازین حسب التجویز
آصف جاه بعالمی اندر (که از محالات مشهوره صوبه بیدر است)
ناموز گردید - درین اوقات از بے مددگی روزگار و علت نزول ماء
(که بے عینک تبئین اشیا محال است) خانه نشین شد - درین
بیکاری و عطالت شوق بکیمیا بهم رسانید - و اصطلاحات این فن
ز کتب معتبره قوم خوب درزید - اما حاصل آنرا (که در خزانه
ییب است - نه در دکان عطار) امیدوار - ذاک فضل الله
برقیه من یشاء *

* داؤد خان *

قلعه و بهادر خان و سلیمان خان پسران خضر خان یخی - نامبرده
و ابتدا بشیوه سوداگری بسر می برد - پستر در سرکار حکام بیجاپور
نوکری شده باستصواب بهاول خان عبدالکریم میانه برتبه سرداری
فائز گردید - در قید کردن خواص خان حبشی با بهاول خان
شریک مصاحبت بود - پس ازان خان مذکور او را بظاهر جهت
کهک شیخ مذاج (که باتفاق دکنیان پیش ازان بتقریب تادیب

سیوا روانه شده بود) و بدایین برای فکر کشتن شیخ مزبور تعیین نمود . خضر خان پس از ملحق شدن دوزی ضیافت شیخ قرار داده او را طلب داشت . شیخ مزبور چون متصل خیمه رسید خضر خان بنابر استقبالی برآمد . شیخ (که از مضمور او آگاهی داشت) پیشدستی بکار برده او را از هم گذرنیده خود را در فوج رسانید . بهلول خان باستماع این معنی فوج بر سر دکنیان برده جنگ عظیم در داد آخر دکنیان دست توسل هوایی حیدرآباد دراز کرده بآن جانب رفتند . داود خان در آن ایام در قلعه نادرک بود . خانجهان کوکه ناظم دکن باستمالیات او پرداخته سال هیزم جلوس خلد مکان نوکری پادشاهی نموده بمنصب چهار هزار و خطاب خانگی سر بآزد گردید . و برادران و اقربانش بمنصب در خور سرفرازی یافتند و نادرک در سرکار گرفته برای سکونت او ظفرنگر مضاف موبه برار قرار گرفت *

سال بیست و ششم بعد . دود موکب ساطانی بدکن با اتفاق سلیمان خان برادر و زهست خان عم خود (که عالی نام داشت) و سال هفتم جلوس خلد مکان بنوکری پادشاهی و منصب هزار و پانصدی سرفرازی یافته رفته رفته بمنصب پنج هزار و خطاب زهست خان افتخار اندوخته بود) بدولت آستانبوس کامیاب گشت . و هر دو همراه رکاب سلطان معزالدین به تذبیه فساد پزوهان مرهته رخصت پذیرفتند . زهست خان بخطاب بهادر خان

سرمایه ناموزی اندوخت - و باتفاق روح الله خان بمقامه قلعه واکنکیره نامزد گشته سال سی و چهارم در مورچال بضرب بندوق (که از قلعه رسید) جان بحق تسلیم نمود - پسرش عمر خان - که آخر بخطاب رنمست خان چهارم عزت برافروخته در رنمست پور در رنگ آباد سکونت داشت - بعد فوتش چند پسر از ماندۀ بودند در حالت تحریر هیچکس نیست - اما دارد خان بتعیذاتی ذوالفقار خان اختصاص پذیرفته در تسخیر قلعه چنچی (۲) و محارباتی (که با مقامیرور داد) مصدر ترددات گردید - و سال چهارم و سیوم بنیابت فوجداری کرناٹک حیدر آباد (که امالۀ ذوالفقار خان مقرر بود) سرمایه افتخار اندوخت - و سال چهارم و سیوم فوجداری کرناٹک بیجاپور امالۀ ضمیمه شد - سال چهارم و هشتم بنیابت محمد کام بخش بصوبه داری حیدر آباد چهارم عزت برافروخت - سال چهارم و نهم (که پادشاه خود بر سر قلعه واکنکیره شتافت) از حسب الطلب از چنچی آمده در گرفتن قلعه مذکور خدمات شایسته و جرأت‌های بجا بتقدیم رسانیده مورد عاطفت گشت - و پس از ارتحال خادمه‌گان در جنگ کام بخش با ذوالفقار خان شریک توده بود - سال سیوم جلوس خلد منزل بنیابت خان وزیر بصوبه داری دکن سوای خاندیس و برار دیانگهات معین گشت - و بعد فوت خانانان صوبه داری برهانپور

(۲) نسخه [ب] چنچی - و در [بعضی نسخه] چنچی *

و برار پایانهات اصاله باو مفوض شد - در برهانپور بایزید
 خان همشیره زاده اش نائیب بود - و هیرامن بگسریه صاحب اختیار
 و در برار همشیره زاده دیگر (که علاول خان نام داشت)
 بنیابت می پرداخت *

و چون امور سلطنت بقبضه اقتدار محمد فرخ سپر در آمد
 سال اول بنظامت گجرات معین گردید - و چون صوبه داری دکن
 به همین علی خان امیرالامرا قرار یافت از عزیمت آن الکا نمود
 درین ضمن داود خان بر طبق ارشاد پادشاه از گجرات خود را
 ببرهانپور رسانید - و بعد عبور نریده هرچند امیرالامرا بدر اصلاح زد
 صورت نیست - و بیرون بلده برهانپور سال سیوم با جمعیت قایل
 بمقابله پرداخته کار رستمانه بظهور رسانیده و فیل خود را زانده
 صفها را برهم ساخت - دران آریزو ستیز مطابق سنه (۱۱۲۷)
 هزار و یکصد و بیست و هفت هجری بگوله زنبورک کار او تمام شد
 لاولد بود - اما بهادر خان و سلیمان خان (که هر دو بهام برادر
 حقیقی بودند) با برادر کلان خود بتقدیم کارهای پادشاهی
 می پرداختند - در همین سال پنجاه و یکم بمنصب دو هزار
 رایت امتیاز بر افراخته پس از انتقال خلد مکان با محمد
 اعظم شاه رفیق بود - و پس ازان (که بهادر شاه بر تخت نشست)
 سال اول جلوس بصوبه داری برهانپور نامور و سال دوم پس
 (۲) در [اکثر نسخه] بازید خان (۳) در [بعضی نسخه] تخت سلطنت .

از رسیدن پادشاه ببرهانپور چون رعایا فریادی تظلم او بودند معزول گردید - و پس از رحلت بهادر شاه توسل بعظیم الشان جسته روز محاربه با شاهزادگان دیگر مطابق سنه (۱۱۲۳) هزار و یکصد و بیست و سه هجری بقتل رسید - جز مدایا اولاد نداشت - و اولین نام ابراهیم خان داشت - پس از فوت عم خود بخطاب بهادر خان سرافراز شده سال چهل و نهم بمنصب شایان و عطای نقاره بلند آوازه گشت - چون در عهد خلد منزل نیابت صوبه داری دکن بدو خان مقرر گردید او نایب حیدرآباد شد و در عهد محمد فرخ سیر (که حیدر علی خان دیوان دکن گشت) او را بفوجداری قمرنگر عرف کرنول معین ساخت - اوایل سلطنت فردرس آرامگاه بموجب حکم حضور همراه مبارز خان آمده در جنگ با نظام الملک آصفجه مطابق سنه (۱۱۳۶) هزار و یکصد و سی و شش هجری بقتل رسید - پسرانش الف خان و نندواه خان - اولین بفوجداری قمرنگر نامزد گردیده - و در مین جاگیر یافته همراه آصف جاه میگذرانید - هر دو در گذشتند و فوجداری کرنول بهادر خان پسر الف خان مقرر گردید - مدتی بدان کار می پرداخت - شبی (که بر لشکر ناصر جنگ شهید کلاه پوشان پهلچری شبخون آوردند - و سلسله انضباط از دست رفت) شهید مذکور او را از خود تصور نموده بجانب مثلش

(که دست چپ بود) متوجه گردید - چون بهادر خان با طرف

مخالف سازش داشت دیده و دانسته مطابق سنه (۱۱۶۴)

هزار و یکصد و شصت و چهار هجری بضرب بندوق شهید ساخت

و خود با هدایت محی الدین خان ساز محبت کوک کرده

غالبانه سلوک میکرد - اگرچه سردار بمقتضای دور اندیشی مدارا

می نمود اما پس از وصول لشکر برای چو^(۲)تی متصل کرپه حوصاها

بتذگی گرائید - و ففاق بر ملا افتاد - انجام بزد و خورد کشید

دران جنگ سردار مذکور بزخم تیر و اد بگول^(۳) تفنگ در گذشت

و انعم ما قیل * * رباعی *

* هر کام که در جهان میسر گردد *

* هر گاه بپایان رسد ایتر گردد *

* دایم نبود هیچ مرادے بکمال *

* چون صفحه تمام شد ورق برگردد *

در حالت تحریر رنمست خان عرف مذور خان برادر علائی

بهادر خان بفوجداری کرنول نامور و اوقات بسر میبرد - با راقم

سطور آشنا ست *

* دلاور خان بهادر *

محمد نعیم سیومین پور دادر خان عبد العزیز پسر میر

(۲) در [بعضی نسخه] برای چو^(۲)بی - یا رانچور باشد که جائے مشهور است

(۳) در [بعضی نسخه] و نعم ما قیل *

عبد الحکیم بن میر عبد الرحیم بن مولانا کمال نیشاپوری سمت
 که با مولانا جمال جد عنایت الله خان برادر میشد - حسب اتفاق
 مولانا کمال از رطن برآمده در لاهور اقامت گزید - و در سنه
 (۱۰۱۱) هزار و یازده هجری در گذشت - مرقد او بیرون بلده
 مزبور در سرای حاجی سیاح است - میر عبد العزیز ابتدا نوکر
 دارا شکوه بود - چون روی ملازم پیشگی مبارگاه خلد مکان آرد
 بنابران شیخ عبد العزیز نام خود ظاهر نمود - سال هفدهم بخطاب
 دلارخان و بتدریج بمنصب در هزاری ترقی کرده بآخرت سرا
 شتافت - نامبرده بنابر مصاهرت عنایت الله خان بخطاب
 پدر مخاطب گشته در ابتدای جاوس محمد فرخ سیر برفاقت
 نظام الملک آصفجاه (که بنظم دکن مامور بود) وارد آن الکا
 گردید - و پستتر بتجویز حسین عای خان امیر الامرا بفوجدارئی
 راجپور اختصاص پذیرفت - پس ازان همواره مبارز خان (که با وی
 سلف میشد) بجنگ آصفجاه کمر بست - و بعد کشته شدن او
 دستگیر شده دیرین روابط آصف جاه را بر سر مرورت آورده
 پرداخت او بر روی کار آمد - بمنصب پفجهزاری متصاعد شد
 و در سنه (۱۱۳۹) هزار و یکصد و سی و نه هجری رخت بعالم
 بقا برد - طبیعت موزون و فکردست داشت - نصرت تخلص
 میکرد - از سمت *

* بیت *

* مرگان بهم نیاید دلدار بے نقاب است *

* کی خواب میتوان کرد در خانه آفتاب است *

پسرانش کلانی محمد دلدار خان مظفر الدوله بهادر انتظام جنگ که در عمل نظام الملک آصف جاه بفوجداری سرا می پرداخت از چند سال چون تعلقه مزبور بتصرف مرهقه رفت پیش نظام الدوله آصف جاه حاضر شده ببخشگیری صوبجات دکن مامور است و بر محور سطور عاطفت دارد - دومی دلدار خان - که فوجداری بسوابق^(۲) مضاف سرا داشت - پستر پیش نظام الملک آصف جاه خود را رسانیده بمیر آتشی دکن سواراژ شد - سنه (۱۱۶۶) هزار و یک صد و شصت و شش هجری در گذشت - هر دو صاحب اولادند *

* دیانت خان *

میر علی نقی - خلف از محمد میر عبد القادر دیانت خان است - که براستی و دیانت ثانی اثنین والد ماجد خود بود و در رانی مهم سرکار پادشاهی راه مدهنه و مسامحه نمی پیمود از آغاز سن رشد و تمیز بزیابت پدر گرامی قدر (که بعلاقه دیوانی دکن اقامت گزین معمر سلطانی بود) دیوانی صوبه خجسته بنیان رو برآه می نمود - بیوثانی بلده نیز بالاصالت انضمام یافت - در اوان شباب نشه انتخاب و آگاهی در سرش ریختند شوق ارادت و انابت سر برزد - برهبری توفیق و قیادت سعادت

بخدمت واقف (موز بطون و ظهور میان شاه نور) که در پیشه بود
 دکان و دستگاه شیخی نچیده سجدانه و متوکلانه میگردانید (
 پیوست - و عقد قلبی بارادش بر زن - در همان سن و سال بمیامن
 انزاس آن بزرگ خود را از ملاحی و مذهبی باز داشته بدوخته اشغال
 این طایفه صافیه اشتغال میزدند - و چون آن پیر نورانی بعالم
 جاودانی منزل گزید دانی عقیدت صافی اعتقاد مبالغه خطیر
 برترمیم و تعمیر مقبره از صرف نمود - و بوقت ضیاع و عقار
 رونق دیگر افزود - که الآن در فذای شهر نصارت بهر سزاره دیگر
 (که مطاف ادانی و اقامی و بزار و یتبرک به اهل آن بلده
 باشد) نیست - سوای ایام اعراس او و خاگایش (وزهای دیگر
 هم مثل چهار شنبه آخر ماه صفر محرمه و هجومه از وضع
 و شریف میشود - و چون هر که از غربا بخدمتش می آمد
 در فلوس بدستش میداد (که رفته بحمام غسل کند) ازین رو
 شاه نور حامی میگفتند •

گویند این بزرگوار از نسب و قوم خود و وطن و پیشه خویش
 بهیچ یک اطلاع نداده - مگر بتخمین و قیاس از فتوحی کلامش
 دریافته اند - که دولتمند زاده بود از سرزمین پورب - و سرودانش
 برانند که زیاده بر عمر طبیعی زندگی یافته - غریب تر آنکه سلسله
 بیعت خود هم ظاهر نکرد - بلکه از پیری و مریدی حرفی بر زبان
 نمی راند - بمخاصان و سجدان قاصدین ذکر و ارشاد شایسته میفرمود

پس از فوتش سلسله او جاری شد - خان صداقت نشان سید
 شهاب الدین نامی را (که از صوبهٔ بهار بود - و مدتی بخدمتگزار می
 و پرستاری آن کامل الصفات قیام داشت) بجای نشینی تعیین کرد
 بعد از و همشیره زاده اش سید سعدالله بجاییش نشست - الحال
 پسرش سید قطب الدین مشهور بمیان منجهای صاحب سجاده
 است - و در عین شباب بتجربید و عدم قاهل آماده - بعلوم
 نقای و عقلی شناسا - و بافادت طلبه توجه فرما - بانثری ماکات
 رضیه آراسته - سیمما بتواضع و حسن خلق بیش از پیش پیراسته *

بالجماعه هم در عهد خلد مکان خان مذکور بدیوانی بیدر و پستر
 بدیوانی برهانپور سرافرازی یافته بافروزی منصب و خطاب خانی
 اعزاز اندوخت - و دران هنگام (که خلد منزل بموکب فیروززی
 امن افزای ساخت دکن گردید) باستلام سده خلافت مطرح عواطف
 پادشاهی گشت - از انجا (که جوان قوی هیكل نمایان و بجدوت
 طبع و رسائی ذهن باکثر فزون آشنا و در هر چیز صاحب اختراع
 و ابداع بود) بیودن حضور (که مشعر و مبشر ترقیات و مقدمه
 افزایش درجات است) مکلف شد - خان مزبور از وطن دوستی
 بحسب جاه نپرداخته دل نهان اقامت رکاب نمیشد - برخی
 کوتاه نظر بکچ بیذی و غلط حسبی خویش گمان کیمیا سازی بدو
 برده بر زبانها افکندند - حتی بعرض پادشاه هم رسید - حال
 آنکه نه تافته دودست از زینق و کبریت بدماعش خورده - و نه

بوئی از مس و رصاص بمشامش رسیده - مگر گاهی برسم العاب
 و شکفت نمائی از تردستیها در شکن کاغذ رویه تعبیه میکرد
 و بجانب دیگران کرده کاغذ بمردم نموده میگذاشت - و رویه
 برمی آورد - در بادی النظر بحضور حیرته می افزود - و همین
 قدر مناشای شهرت و باعث گرفتاری او شد - که خلد منزل بوقت
 مراجعت از دکن او را با جبار و اکراه کسان کسان تا قریب اُجین
 برد - قضا را درین ایام مرشد قای خان میرزا هادی (که از بنگاله
 آمده بدیوانی دکن سرافرازی یافته) چون دلش پایند آنولایت
 بود باستغفای خدمت جدید بحصول متمنای خویش کامیابی
 جست - مشارالیه را ذوالفقار خان امیرالامرا بدم التفات جان تازه
 در قالب آن شوق فرسوده وطن دمیده دبیرانی مذکور را بنام والد
 خان مزبور (که بحکراست قاعه ارک خجسته بنیاد می پرداخت)
 مقرر ساخته برغم خاندانان (که بیشتر باعث توقف بود) بقریب
 بیاید پدر از پیشگاه سلطنت برخصت موطن مالوف فائز^(۳)
 و کامیاب فرمود - در اوائل عهد محمد فرخ سیر احرام حضور
 بسته یکران عزیمت براه نوردی در آورد - حیدر علی خان خراسانی^(۴)
 دیوان منصوب دکن (که در استقلال ثانی نداشت) در اکبرآباد
 دو چار گشته حسب الحکم پادشاهی همراه خود برگردانید - کارشهای

(۲) در [اکثر نسخه] آس و رصاص (۳) نسخه [ب] وطن (۴) در
 بعضی نسخه [حیدر علی خان]

بیجا بخاطر داشت - در همان ایام والد ماجدش ودیعت حیات سپرده بود - نواب نظام الملک فتح جنگ ناظم آندیار تجویز قلعه دارئی قلعه ارک بزام خان مومنی الیه ارسال حضور نموده پس از پذیرائی دخیل کار گردانید - و بعد ازان (که امیر الامرا حسین عالی خان ^(۲) مباحث برهانپور را مضرب خیام فیروززی گردانید) بر طبق قرار داد برادر خود سید عبدالله خان دیوانی دکن را بخان مسطور تفویض فرمود - و باعزاز و اکرام موفور بذواخت - و بعطای خطاب دیانت خانی نام آور ساخت *

و چون عزیمت هندوستان نصیب العین همت آن نوین عظیم القدر گردید او را (که پدای عزل درآمده بود) طوعا و کرها همراه گرفته پس از خلع و قلع فرخ سیر بعطای دیوانی خالصه و مذهب چهار هزاری بلند رتبه گردانید - [از آنجا] که خان مشاوالیه از سن مبادی در خجسته بنیان (که بنا بر قرب معسکر پادشاهی هارسه بیش نداشته - و او هم بیاس بودن پدرش در حضور بیشتر مراعات می نمود) بمرجعیت و خود سری گذرانیده خوگر تبعیت و شناسای مزاجدانی نبود [چار و ناچار در استرضای سردار که گزیر نداشت می کوشید - اما بخواستی مطلق نمی ساخت - راجه رتن چند (که در مزاج هر دو مدار السلطنت جا کرده بود) غبار آلود کدورت شده کار شکنها پیش گرفت - و آخرها بسعایت او باره

خاطر هر دو سردار هم مذکورف گشت - در آن اثنا نواب فتح جنگ عالم علي خان را از میان برداشته چون سرور کارش با مثل امیرالامرا افتاده بود و در تحصیل زر و فراهم آمدن سپاه دست و پای میزد خواست مبالغه از متمولان شهر جبراً و قهراً برستاند - برخه مشیران خیر خواه نظر بر جواز ضرر خاص بجهت اکتساب نفع عام از املاش عامه باز داشته بضبط خانۀ مشار الیه (که از دیر باز بخزائن و دفائن متهم و مطعون خلأق بود) رهنمونی کردند باقتضای وقت یسر کلانش را نظریذ کرده ابواب تفحص و تجسس بر کشادند - و سراغ نا گرفته مدعیان کاذب بحفر چاههای خالی پرداخته خاک خجالت بر فرق سخن سازان ریختند - غیر از طلا و نقره حای و ادائی خانۀ او و خویشانند نزد یکش (که همگی بهفتاد هزار (دیه می رسید) دیگر سوای بدنامی و رسوائی طرفه نبستند - و طرفه آنکه چون امیرالامرا از سوء مزاجی بهم رسانیده بود این حرکت را بر ساخت هم دیگر محمول داشت *

خان مزبور خود نقل میکرد - (در زمره) که از گشته شدن عالم علي خان آگهی آمد) با مشار الیه هم بطریق استشاره مستقر تدبیر و تدارک شد - بمقتضای موافق دید خویش عرض کرد - که مثله هندی سمت - چون دست بزر سنگ بند بود بآهستگی باید کشید - اینجا خود سر نواب بدن شده که ناموس اینجا سمت - اکنون عجالة فرمان صوبه دار پی بلام نظام الملک

فرستاده مستمال بید نمود - و تلافی^(۲) و انتقام را بر قابو وا گذاشت
نگاهی بجانب راجه رتن چنن کرده زهر خند نمود - و گفت
زرها بیوزب فرستاده ام - ازینجا تا دکن فوج در فوج طرفا قطار
خواهد بود - درازده هزار مشعاچی نگه داشته دمی از قطره و پیوه
نمی آسایم - و شب از روز نمی شناسم - خان مذکور گفت که
قوت و قدرت نواب بیش ازین است - اما درین ایلغار چه قدر فوج
همراه میرسد - و در اسب و آدم چه طاقت خواهد بود - چین ابرو
شده گفت - کمال سپاهگری مردن است ناچار هرگاه سردارے
باین جرأت مثل هوش باختهای بحوصله حرف زند - خان
مذکور جواب داد - فاذا عزمت فتوکل علی الله *

بالجمله پس از در افتادگی دولت سادات بسر التفاتی
اعتماد الدوله از پیشگاه جهانبانی بتفویض دیوانی ارثی رخصت
دکن یافت - و بادراک ملازمت فتح جنگ فائز گشته مشمول
الطاف بیکران آن نوین عظیم الشان گردید - و چون آن امیر
کبیر بمسند آرائی وزارت عازم حضور شد او را دخیل کار ماموره
نموده رتی و فتق محالات قبول خویش بر رای رزینش مغفوض
فرمود - و بیش از پیش بر اعتبار و استقلال او افزوده باسپردن
زر مغصوبه خوشدل ساخت - و زبان باعذار مافات برکشود - خان

(۲) نسخه [۱] تلافی انتقام را (۳) در [بعضی نسخه] خبرت - و در

مذبذب التماس کرد که جای شکر است نه مقام شکایت - چه رفع
 قهمت چندین ساله مال داری بوجه وجیه بر روی افتاد - و الا
 خدا داند که با کدام ظالم آشفته سر از جبابره روزگار سردار افتاده
 و بکجا کشیده - و پس ازان چون مزاجش مجبول خود رائی
 و خود سوری بود با عضدالدوله عوض خان نایب صوبه دار دکن
 صحبتها در نگرفت - و بکج دار و مریز میگذشت *

چون نواب فتح جنگ از هندوستان معادلت نمود عزیمت
 جنگ مبارز خان بمیان آمد - خان مذکور (که از راستی و درستی
 در اظهار حرف حق بے اختیار بود - و بزمانه سازی نا آشنا)
 بلا تحاشا نسبت بغی و بطلان بجانب خویش و حقیقت ظرف
 ثانی بر زبان می آورد - لهذا با تمام توافق با مخالف شهرت گرفته
 نزدیک شد که آسیبه سترگ عاید حالش گردد - حلم و گذشت
 سردار بغریان رسیده بعد فتح بعزل جاگیر و خدمت بسند افتاد
 منتهی منزوی و خانه نشین بود - بار دیگر آصف جاه بر سر
 مرحمت و عنایت آمده خواست بیکالگی قبول و خدمت بر نوازد
 عضدالدوله بکینه دیرینه بمخالفت یا افشوده از برداخت احوالش
 باز داشت - اگرچه بدر استغنا و بے نیازی زده سماجت و ابرام
 شعار خود نساخت اما فکرزدگیهای بیکاری و بطالت آخرها
 به بیماری انداخت - در شهر رجب سنه (۱۱۴۱) یک هزار و یکصد
 و چهل و یک هجری بعالم بقا منزل گزید - هر چند بسختی

و در شتیع مزاج اشتهار داشت و در کارهای پادشاهی براه سالک رحم و مراعات آشنائی نمی شتافت و ابواب احسان و امتنان بر روی خلایق کمتر می کشود اما بدیانت و راستی یگانه عصر بود - و در پاس امارت و مرسومات تکلف نداشت - ^(۲) بعجزه و مساکین پوشیده و پنهان خیرات و مبرات میکرد - و با آنکه علوم درسیه کمتر ورزیده نسخ سلوک و حقائق خصوص تفاسیر ارباب تصوف و مواجید بسیار دیده قال محققانه داشت - اجتناب از مناهیه میکرد - اما بظاهر اعمال کمتر همت می گماشت - و بمشائخ حال چندان نمی گرائید - بکثرت اشتها زبان زن خاص و عام بود اگرچه طعام آنقدر نمی خورد اما تفکمه و تنقل بفواکه و ایوب بسیار می نمود - توانا هیکل قوی قوت بود - و در برقر اندازی و تیر اندازی حکم انداز - و بشکار و سیر و آماج و گوی شیفته و شناسا - نزدیک بکند هیلمی ^(۳) (که موضعی سمت سه کوره شهر) مرغزاره از زمین العابدین خان خوانی مشهور بود - ابتیاع نموده باغی طرح انداخت و نارچیلستانه بر ساخت - زمانه بانداز مژدهایش مساعد نگردید و الا میخواست مبلغهای خطیر مرغ نماید - الآن وفور نارچیل سبز دران معموره از همان جا ست - پسر کلانش میرک محمد تقی خان - که در کوچک دلی و یار باشی بی همتا در صحبت دوستی بی تکلفی یکتا بود - مدتها به بیوتاتی بادله خجسته بنیان

قیام داشت - پس از ارتحال پدر مشمول عذایم نواب آصفجاء
گرددیده بغور دیوانی دکن و خطاب وزارت خان و منصب در هزاری
دایه خویش بلند تر افراخت - در سال شانزدهم محمد شاهي شای
منصبدارے دیوانه وش تبه اندیش جنون آشفته افلاس زده عن لاشی
شمشیرے حواله کرد - بسر بینی خورد - جراحت کرد - و زود ملتئم
شد - اما ازان روز در مزاجش شورش و سوزنه احداث یافت - و عذاب
بجانب دیگر تافت - مردم خانه جنگ نگهداشته اندیشه های دور از کار
سر بباد ده پیش گرفت - هرچند عقل رسا و فطانت پا بر جایش
مقتضی این خام خیالیه نبود اما تقدیر چیرگی نمود - خود را
بمسد کشی و سرداری کشید - و از نواب نظام الدوله بهادر دام اقباله
صاحب فوج شده بجانب ده رور و ده راسین شتافت - و پا
از جاده سلامت فرا تر گذاشته با عدم اسباب خودسری و فقدان
قدرت و اقتدار با هر کس تبه رائی سر میکرد - و بقباحث آن
میرسید - همان ایام در حوالی (بیابان) بملازمت نواب معزی الیه
(که عزیمت فرمای حیدر آباد بود) پیوست - قضا را شانزدهم
ذی الحجه سنه (۱۱۵۱) یک هزار و یکصد و پنجاه و یک هجری
(که شهنشاه معظم نادرشاه بدلهی آمده قتل عام فرمود) سپاهینه
اجل گرفته از متعینه بے اعتدالی نموده جمدهرے حواله کرد
یکم از حضار پیشدستی نموده او را از هم گذرانید - جمعه

(۲) نسخه [ب] زیباور .

سپاه پیشه بهم قومی و خویشی مقتول پورخاش برخاستند - ازان
 میان شوره پشته چغد بخیمه اش در آمدند - و بیک چشم زدن
 بصد ضرب شمشیر پاره پاره کردند - آن بیخبر (که تا اینجا گمان
 نداشت) بحیرانی در شده دست بالا نکرد - و داد مظلومی
 داد - دو پسر غیر ملتجی از دران زد و خورد مردانه بکار آمدند
 دیگر از رفقا و ملازمان او هیچکس را دست بکار نرسید - و از سران
 و سرداران (که در فوج فراهم بودند) اصلاح و اعانتی سر نزن - گویا
 همه خواهان این امر بودند - آنچه شد بخواهشها شد - افسوس
 که بمرگ او مرز جوششها و خلافت صحبتها از دل دوستان یکباره
 بدر رفت - اولادش بمیار ماند - پسر دوم میر محمد مهدی
 خان مرحوم است - صاف دل نیک نیمت و متدین خدا قریب بود
 و با تقید و احتیاط در امور معاش موفق و مخیر بود - چون
 دیوانی دکن ببرادر حقیقی او وزارت خان شهید تفویض یافت
 بیوثانی باده نامزد او شد - سال پانزدهم جلوس محمد شاهی
 در سن سی و هفت سالگی ازین حسرت کده آرزو شکن بذه زندگی
 بر بست - و دانها بر دل اخلاص مندان گذاشت - در حالت تحریر
 دیگر پسر میر محمد حسین خان ظرف الطاف آموغاهی ست
 و بدیوانی ارثی و دیوانی سرکار آن نوین عالی جاه سرافراز
 دیانت را (که بمیراث یافته) بکمال دارد *

(۲)
*** دهیراج راجه جیسنکجه سواثی ***

پدرش بشن سانگه نبیره زاده میرزا راجه جیسنکجه است
 بجیسنکجه نام داشت - بعد فوت پدر سال چهل و چهارم جلوس
 خلد مکان از اصل و اضافه بمذنب هزار و پانصدی هزار سوار
 و خطاب راجه جیسنکجه و برادرش بزام بجیسنکجه امتیاز
 یافتند - سال چهل و پنجم همراه اسد خان بتسخیر قلعه سخرلنا
 هرف کهلنا نامزد گردید - و در گرفتن قاعه مذکور روزیورش
 کارهای دست بسته ازو بوقع آمد - در جلدی آن از اصل
 و اضافه بمذنب در هزاری دو هزار سوار ترفع جست - پس از
 ارتحال آن پادشاه بهمراهی محمد اعظم شاه از دکن بهندوستان
 رفت - و روز جنگ با بهادر شاه در طرح دست چپ بود - گریزند
 همان روز داخل لشکر خلد منزل گردید - ازین جهت سقوط در
 اعتبار او راه یافت - برادرش بجیسنکجه (که بهمراهی خلد منزل
 اختصاص داشت) بمذنب سه هزاری سرافراز گردیده با او بر سر
 آنبیر بمذاقشه برخاست - پادشاه (که شیوه خاطر داری همه کس
 منظور داشت - و دل شکنی هیچ یک نمی خواست) آنبیر را
 در سرکار ضبط نموده سید حسین خان بارهه را بقوچداری آنجا
 مقرر ساخت - و چون بعزیمت مقابله کامبخش متوجه دکن گردید

(۲) در [بعضی نسخه] سواثی (۳) در [بعضی جا] کهیلنا آمده (۴)

در [اندر نسخه] گرفتن ریونی قاعه مذکور *

او از ائذی راه بقریمب شکار رفته ضروریات را همراه گرفته و خیمه
 و بار بردار گذاشته باتفاق راجه اجیت سنگه بوطن شنافت
 و با سید حسین خان بارهه مذاقشه برپا کرده مکرر بجنگ
 پیش آمد - تا آنکه خان مزبور بقتل رسید - و چون خادمزل
 از دکن مراجعت نمود خانخانان را شفیع ساخته سر سوار
 ملازمت کرد - و بوعده ای که بعد دو ماه خود را برساند رخصت
 وطن شد - در عهد فرخ سیر ب خطاب دهیراج مخاطب گشته سال
 پنجم جلوس به تنبیه چورامن جات (که مکرر مصدر انواع فساد
 گردیده بود) نامزد شد - و یستر سید خانجهان بارهه خالوی
 قطب الملک و حسین علی خان با فوج علیحده نیز باینکار مامور
 گردیدند - و مقدمه چورامن باستصواب سید خانجهان انفصال
 یافته نامبرده بدولت ملازمت پادشاهی پیوست - و درین معنی
 املا استصواب و اطلاع راجه درمیان نبود - اگرچه راجه سکوت کرد
 اما بر طبعش خورده در خدمت پادشاه دامن زن آتش رنابخشی
 و سعایت سادات گشت - و باشتنار این معنی هفتائے که با سادات
 نداشت برهم شد - و آخر عهد پادشاه مذکور (که او در حضور بود)
 سادات تکلیف بر آوردنش نمودند - او نیز فرصت غنیمت شمرده
 بر طبق حکم بآنبیر رفت - و در قضیه نیکوسیر متهم بجانب دارعی او
 گردیده آخر بدر التجا زده با سادات صفا حاصل نمود - پس ازان
 (که مقدمه سادات برهم خورده مانعی در میان نماند) ارائل

سلطنت فردوس آرامگاه بحضور رسیده مشمول گوناگون عواطف گردید - و پستتر بهمهم چو زامن جات تعیین گردیده باخراج از مسکن و تسخیر تهنات پوداخت - و سال (۱۱۴۵) هزار و یکصد و چهل و پنج هجری از تغیر محمد خان بنگش بصوبه داری مالوه چهره امتیاز برافروخت - و سال (۱۱۴۸) هزار و یکصد و چهل و هشت هجری بدرخواست از صوبه داری وزیر بواسطت خاندوران بباجیرا و مرهقه مقرر شد - نامبرده مدتها زندگی نموده آخر بچنگ اجل گرفتار گردید *

گویند سیر تدبیر بود - و با علوم ریاضی آشنا - متصل آنبیر بلده جدید عمارت کرده بجای نگر موسوم گردانید - بد رستی داکین و پهنائی راسته و بازار یادگار روزگار است - بیرون بلده مذکور و بلده شاهجهان آباد هر دو جا مبالغ کلی صرف نموده کارخانه رمد برپا ساخت - چون برای اتمام کار رمد سی سال (که مدت تمام دوره زحل است) می باید و شمع زندگیش پیش از ان خاموش گردید عمل رمد ناتمام ماند - بعد فوتش پور از ایشور سنگه بجای او نشست - و پس از پسرش پرتھی سنگه بعضی محالات تعلقه اینها بتصرف مرهقه در آمده - برخی اماکن پادشاهی بدست اینها ست - در حالت تحریر پرتاب سنگه برادر پرتھی سنگه بر وطن نابض است *

✽ حرف الذال ✽

✽ ذوالقدر خان ترکمان ✽

(۲) پیری آقا نام - از منصبداران متعینه کابل اسمت - سال یازدهم جلوس فردوس آشیانی چون علی مردان خان قلعه دار قندهار از والی ایران توهم بهم رسانیده ببارگاه سلطنت ملّتی گردیده بود سعید خان صوبه دار کابل حسب مرضی پادشاه او را جهت دریافت احوال پیش خان مزبور فرستاد - او در آنجا شتافته با عریضه علی مردان خان مصحوب کسان او معارفت نمود و در اکبرآباد بملازمت پیوسته از اصل و اضافه بمنصب هزاری پانصد سوار فرق عزت برافراخت - و چون پس از آمدن علی مردان خان ایالت کشمیر تعلق باو گرفت ذوالقدر خان داخل تعیناتیان صوبه مذکور شده سال سیزدهم حسب التماس خان مزبور باضافه یکصد سوار اختصاص گرفت - و پسترد در ایامه (که کشمیر مورد رایات سلطنت گردید) او از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار و عذایت اسم سرمایه شادکامی اندوخت - سال چهاردهم باضافه دویست سوار و سال پانزدهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و ششصد سوار سرمایه کامرانی براندوخت پسترد هراسم غریب یافته سال هفدهم بعطای علم لوی امتیاز

برافراشت - سال نوزدهم همراه شاهزاده مراد بخش (که بتسخیر بلخ و بدخشان مقرر شده بود) بدان صوب شتافت - سال بیستم با خیول و جمال نذر محمد خان معارفت نموده سعادت زمین بوس دریافتہ بقلعه داری کابل و ضبط بنگش پایان ضمیمه ضبط بنگش والا (که بار از سابق مقرر بود) و از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی و مرحمت اسپ با زین نقره سر بلندی پذیرفته معه پانزده لک روپیه روانه بلخ نزد شاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر شد - سال بیست و یکم چون شاهزاده ازانجا روانه هذدوستان گردید او را بهمراهی خزانه رکاب تعیین نمود و در عبور کتل مکرر با هزاره و المانان پای نزاع بمیان آمد او برسم جانبازان در حفظ خزانه کوشید - و پس از ملحق شدن بهادر خان زوهله (که چنداول بود) بسعی او خزانه بکابل رسید و در همان سال مطابق سنه (۱۰۵۷) هزار و پنجاه و هفت هجری بعالم عقبی خرامش نمود .

* ذوالفقار خان قرامانلو *

خانلر نام - پسر ذوالفقار خان برادر خرد فرهاد خان قرامانلو ست که از اسرای عظیم الشان شاه عباس ماضی بود - فرهاد خان در سنه (۱۰۰۷) هزار و هفت هجری در جنگ دین محمد خان اوزبک بهراری شاه بارجود جلالت و مردانگی بین الاقوان تهمت زده گویز شد - شاه گمان غدیرت بار بهم رسانید - اگرچه از دانائی

و در کار خوردگی او بعید می نمود [که با این همه مرتبت و جاه (که بدولت شاه یافته) طریق کافر نعمتی سپرد] اما چون بر شاه تحقیق گرفت آله دردی خان با بعضی غلامان بقتل او مامور گشت چون خان مزبور بخانه اش رفته دست بمیانش زد و خنجر از غلاف کشید او دانست که رنگ چیست - همین قدر بترکی گفت - که سلمی اولدی - یعنی کار چنین شد *

پس ازان (که فرهاد خان کشته شد) ذوالفقار خان (که امیرالامرائی آذربایجان داشت - و در حضور بود) بکمال اضطراب خود را بدولتخانه رسانیده مترصد قتل نشست - چه گمان نداشت که او را زنده گذارند - شاه مشمول الطاف ساخته خلعت (۳) عزایت مرحمت فرمود - او عرض کرد هرگاه فرهاد خان مستحق قتل شده بود چرا این خدمت به بنده مرجوع نگردید - بعد ازان (که ذوالفقار خان در بیگلربیگی گرجی شروان استیلای تمام یافت) برخه حکام داغستان ازو رسیده خاطر گشتند - در سال (۱۰۰۹) هزار و نه هجری شاه ایران از شلاق قرا باغ قرچغا بیگ را (که از مقربان آن سلطنت بود) بشروان فرستاد - که با ذوالفقارخان و امرای آن حدود اتفاق نموده بارسال استملات نامها خاطر وحشت گریان را مطمئن ساخته برمساک دولخواهی ثابت دارد - و هرکه از آنها

(۲) نسخه [۱] تروییت و جاه (۳) نسخه [ج] خلعت مرحمت عزایت

فرمود (۴) نسخه [ج] قرچغا بیگ *

سرکشی پیش گیرد سزای آن در گزارش گذاردن - چون قرقچا بیگ بدان حدود پیوست ناگاه حکم قتل ذوالفقار خان بے سببی ظاهر از جانب شاه نافذ گردید - قرقچا بیگ بهمانه آنکه رفته از وای نعمت رسیده بخیمه ذوالفقار خان رفته خلوت نمود و با چند نفر غلام (که همراه داشت) او را از چپ و راست (۲)
ته شمشیر گرفته بقتل آورد *

آنچه مردم ظاهر بین سبب قتل تفرس نمودند غیر از رضاجوئی حکام داغستان امری دیگر نبود - این وجه بسیار بعید از مراتب حزم و هوشیاری ست - شاید بد اخلاصی او هم بر شاه متحقق شده باشد - اگرچه مزاج اکثر سلاطین مغویه معجول بسفاسی و بیباکی بود خصوص شاه عباس ماضی که بسکه بے اعتدالی (۳)
و شوخی از طوائف قزلباش مشاهده کرد - و کار بجائے رسید که سلطنت ایران از انتظام افتاد - شاه باندک وجهی عمدهای دولت را از پا در آورد - و این شیوه ناستوده را باعث قوام جهانداري پنداشت - و لهذا عرش آشیانی در تحذیر سفک دماء مکرر بمبالغه بشاه بر نوشت - که در آئین سلطنت و قانون نصفت بند و زندان را ازان جهت مستحسن داشته اند که عیار شور بختان فتنه انگیز گرفته شود - چه آدمی طلسمی ست بدیع نما - و معماري سمک بس مشکل کشا - بیگ فاخرش (که

از بظهور آید) بعدم نیاید فرستادن - که این بذای عالی نهاد
(۲)
جز بدست قدرت ایزدی تعمیر نیابد - بذابران دانش پیشهای
انتظام بخش در انعدام و انهدام این کاخ والا اساس سرعت
مستحسن نداشته اند *
* مصرع *

* که نتوان سر کشته پیوند کرد *

بالجماع بعد کشته شدن ذوالفقار خان چون تفرقه بواماندهای
از راه یافت و شاه چندان التماس باحوال آنها نمود خاندان
از ایران فرار گزیده در آخر سلطنت جنت مکانی بهند آمده
دولت بزدگی دریافت - و صبیح صادق خان یزنه همین الدوله
بدر منسوب گشت - در سال ششم شاهجهانی بخطاب موروثی
سر مباهات برافراخت - و بمور ایام بمنصب سه هزار و چهره
کامیابی افروخت - در آخر عهد آن پادشاه والا جاه برسم گوشه نشینی
در پتنه اقامت ورزید - چون شاهزاده شجاع از جنگ کهجوه
فرار نموده بدان بلده در آمد بعذف و تکلیف دخترش را برای
سلطان زین الدین مهین خلف خود خواستگاری نمود - و در
سال دوم عالمگیری سنه (۱۰۷۰) هزار و هفتاد هجری بمرض
مزمنه (که علت انزای او بود) بساط هستی در پیچید
در نغمه فهمی د گویندگی و ساز نوازی بطور ولایت مهارت تمام
داشت - و درین امر از گویندهای زبردست ایران گوی سبقت

می بود - خلف الصدق از اسد خان امیرالامرا سمت - که احوالش عابیده رقم پذیر خامه گشته *

* ذوالفقار خان *

محمد بیگ - نوکر عمده ایام شاهزادگی خلد مکان است و بمیر آتشی سرکار آن شاه والا جاه اختصاص داشت - چون رایت عزیمت شاهی بقصد انتزاع سلطنت از برهانپور بصوب مستقر الخلافه بر افراخته گردید از خطاب ذوالفقار خان ناموری اندوخت - و در جمیع معارک و غا و مهالک هیجا مقدمه الجیش بود - و بهر ادلی نرادل رایت مبارزت باوج دلادری می افراخت - در جنگ مهاراجه بصومنت چون سران عمده راجپوتیه جلو ریز بتوبخانه عالمگیری پیوسته گروستیز گشتند از انجا (که هجوم آن جلالت کیشان افزونی ود) مرشد قلبی خان میر اهتمام توپخانه بهایمردی و پردلی راه جانفشانی پیمود - و ذوالفقار خان بآئین دلادان ناسوس جوی هندوستان (که چون کار جنگ دشوار شود از اسپان پیاده شده دل بر هلاک می نهند) از اسپ فرود آمده با معدودے یای همت استوار ساخت - و گل زخمی چند از شاخسار تهور بر چید آن بیباکان از گذشته بهرادل در آویختند - و از ان جهت از آسیب هلاک ایمن ماند - و در روز صف آرائی دارا شکوه چون از بخلاف قاعده دانان کارزار ترتیب افواج را برهم زده از توپخانه گذشته پیش آمد یسل جرانغار و برانغار طرفین برهم خورد

و بسیاری از سرداران موکب آن هزیمت نصیب راه عدم پیمودند
 ذوالفقار خان مساعدت وقت دانسته اسب جلادت برانگیخت
 و با کمال دلوری بر قواش تلخت - بذابر حرارت و حدت (که
 بر جوهر هوا باقصای اقصای غایت مستولی گشته بود) بے سعی
 سهم و سدان اکثر جان بهادم لذات سپردند - دارا شکوه ناچار
 در بغرار آرد - خان مذکور درین معرکه نیز زخمها برداشت - و پس
 از آن (که ظاهر مستقر الخلافه از نزول عالمگیری نصارت پذیرفت)
 بعد آمد و شد نامه و پیام و خواهش ملاقات و مبالغه در طلب
 از جانب اعلیٰ حضرت و اظهار شوق ملازمت و تحریر معذرتها
 ازین طرف پرتو وضوح یافت ^(۲) - که محمد اوزنگ زیب بهادر
 بنابر وسوسه ادراک ملازمت پدر بخود نمی تواند قرار داد
 اعلیٰ حضرت بمراعات مراتب قیظ و احتیاط باستحکام برج و باره
 قلعه پرداخت - و یکباره پره از میان برداشته شد - ذوالفقار خان
 با بهادر خان باشاره عالمگیری باهنگ محاصره هنگام شب پدای
 قلعه رسید - بواسطه منامت حصار صورت افتتاح در مرات خیال
 جلوه گر نمی گردید - در پناه جدار و اشجار حوالی آن قرار گرفتند
 و از طرفین صحبت تیر و تفنگ بمیان آمد - هرچند احشام قلعه
 بجان فشانی و جاسپاری کمر همت بر بستند اما امرا و منصبداران
 از غرولبی و نمکدramی براه دریچه آب دریا بدرزده داد ناسپاسی

و حق ناشناسی دادند - اعلیٰ حضرت از مشاهده ناسازمی زمانه دیگر باره فاضل خان را فرستاده بخط خاص نوشت - امری (که فوق تصور بود) رو داد - الحال چشم از حقوق ابوت و تربیت نمپوشدن - و کار مذافی حفظ سلطنت چندین ساله (که طغیانه عظمت و شکوه آن در سلطنت زمین و زمان پیچیده) بعمل نیارزد - شاهزاده در جواب این منشور معروض داشت - که همواره بر جاده عبودیت مستقیم بوده ام - لیکن از ظهور سانحه (که باران امیزی مدور یافت) مغرب و ا همه گشته جرأت آن نمائند که بملازمت برسند اگر مرید نوازی فرموده حراست مداخل و دروب قلعه بمردم من اختصاص یابد بجمعیت خاطر باستانبوس میبرسم - با آنکه این امر در از مصلحت بود اما بغلبه تقدیر اعلیٰ حضرت قبول فرمود - پانزدهم رمضان سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری سلطان محمد با ذوالفقار خان داخل قلعه شده دروازهها بضبط خود در آورده مردم پادشاهی را بدر بر آوردند - و بیست یکم ماه مذکور (که از سال سی و دوم جلوس سه ماه و چند روز گذشته بود) آن پادشاه عاقبت محمود را بے اختیار مطلق گردانیده از درجه اعتبار ساقط و هابط ساختند - ذوالفقار خان که بافزایش اخلاص و دولتخواهی سرآمد بندهای عالمگیری (بمنصب چهار هزار و دو هزار سوار و عطای نقاره و انعام صت هزار ر. پیه کامیاب ارجمندی گشته بحفاظت اعلیٰ حضرت

و حراست قلعه آگره مامور و محکوم گشت - و هنگامی (که انتهای
 الوبه عالمگیری از دهایی بمقابل و مصاف شجاع تصمیم یافت)
 خان مشار الیه حسب الحکم قلعه را برود انداز خان سپرده
 با یک کرور رویه و برخی اشرفی از خزانه عامره آنجا برداشته
 با توپخانه و همراهان خویش راه آله آباد گرفته بپادشاهزاده
 سلطان محمد (که برسم منقلا پیش شتافته بود) پیوست - و پس
 از تسویه صفوف و استعمال رماح و سیوف شجاع بسیاری را
 بکشتن داده رخسار همت را غبار آلود هزیمت ساخت - ذوالفقار
 خان نیز با معظم خان بهمرایع شاهزاده سلطان محمد در تعاتب
 آن مرحله پیمای وادی فرار تعیین گشت - و بعد از آن (که بمرافقت
 سپهسالار بمراسم تکامشی پرداخته هیچ جا شجاع را مجال اقامت
 و درنگ ندادند) از تانده (که بنگاه خود ساخته بود) آواره
 جهانگیر نگر گردید *

درین هنگام ذوالفقار خان (که از مدتی کوفته معب طاری
 شده و علوه بامتداد کشیده از غلبه ضعف و شدت آزار نیروی
 سوار و تردد و طاقت رفاقت عساکر قاهره نداشت) بذابر
 استدعایش از پیشگاه خلافت طاب حضور گشت - از معظم خان
 مرخص شده بمعظم نگر آمد - و از آنجا روانه درگاه معلی گردید
 در راه موفش اشتداد نموده در ماه شعبان آخر سال دوم سنه
 (۱۰۷۰) هزار و هفتاد و هجری باکبر آباد رسیده جهان گذران را

وداع نمود - پسر نداشت - بعد فوتش در سال سیوم محمد امین
بیگ خویش او از ایران دیار آمده احراز دولت ملازمت پادشاهی
نمود بعطای خسروانه کامیاب گشت *

* ذوالفقار خان نصرت جنگ *

محمد اسمعیل نام - پسر اسد خان آصف الدوله است - در سنه
(۱۰۶۷) هزار و شصت و هفت از بطن مهر النساء بیگم دختر
آصف خان یمین الدوله تولد نمود *
۱۰۶۷ ع *

* زبرج اسد در نمود آفتاب *

تاریخ است - سال یازدهم عالمگیری بمنصب سه صدی
نوسو افزا شد - و در سال بیستم با صدی شایسته خان امیرالامرا
کدخدای گشته بعزایت اضافه و خطاب اعتقاد خان امتیاز یافت
و سر آغاز سال بیست و پنجم (که رایات پادشاهی از اجمیر بعزومت
دکن باهتزاز آمد - و جمله الملك اسد خان را به همراهی سلطان
محمد نظیم در اجمیر گذاشتن) اعتقاد خان نیز بتعیذانی آنجا
کمر امتثال بر بست - و در سیزدهم ذی القعدة بر سر فتنه پڑوهان
رائهور (که در میرتھے فراهم شده شور افزا بودند) قاخته آریزش
سخت نمود - و یانصد کس مخالف را با سونک و سانولداس^(۲)
و دیگر عمدہای مهاراجہ جسونت متوفی (که مصدر فتنه و فساد
بودند) علف تیغ بددیغ ساخت - و باضافہ نمایان ناموری
(۲) نسخه [ب] سویک - و نسخه [ج] سونک *

اندوخت - و در سال سیم از تغیر کامگار خان بداروغگی غسل خانه
مقرر گردید - و پیش از دستگیر شدن سنبها بتسخیر قلعه راهبري
موطن و بنگاه زه و زاد او رخصت شد - پانزدهم محرم سنه
(۱۱۰۱) یک هزار و یکصد و یک آن قلعه فلک شکوه را برگرفت
و پسران سنبها را با جمیع ناموس او (از مادر و دختر) باسيري
در آورد - و از پیشگاه خلافت بمنصب سه هزاري دو هزار سوار
و خطاب ذوالفقار خان عام اعتبار افراخت - و سال سي و پنجم
در جایزه فتح قلعه نرمل بمنصب چهار هزاري تحصیل افتخار
نمود - و پس از آن بهم قلعه چنچي (که راما برادر سنبها آنجا رفته
زیاده بر صد هزار کس از سوار و پیاده فراهم آورده بود) دستوري
یافت - خان تردد کیش بمسرت شتافته قلعه را گرد گرفت - اما
بسبب گرانی غله و انبوهی اشقیای پای استقامت نتوانست استوار
کرد - بغلامه دوازده کوزه برخاسته آمد - پادشاهزاده کام بخش
با جملة الملک بکمک تعیین گشت - ذوالفقار خان مراسم استقبال
بجا آورد - لیکن میان شاهزاده و جملة الملک ففاق و ناخوشي به مرتبه
رسید که کام بخش برغم اسد خان بوام راجه پیغامهای مخفي
و پنهان در میان آورد - و خواست بقعه در رود - جملة الملک
امرا را با خود متفق کرده پادشاهزاده را نظربند ساخت - ذوالفقار
خان تهانه داران در قلعه را دفعه واحده برداشته ببنگاه طلبید
غنیم چیره گشتند بمقابله برآمد - اسد خان بمحافظت شاهزاده

و بنگاه پرداخت - و ذوالفقار خان در مورچال ببرد داشتن توپها
و مصالح قلعه گیري در ماند - اشقيا بر اسمعیل خان همکها (که
عقب قلعه تهاه داشت) هجوم آورده زخمی ساخته دستگیر کردند
طرفه هرج و مرجه پدید آمد - ناچار ذوالفقار خان توپهای کلان را
میخ زده روانه بنگاه گشت - (ام راجه و سنتای کهور پره با یک
حشر برو ریختند - ستیز و آریز عظیم رد داد - خان جلالت نشان
(که زیاده بر در هزار سوار نداشت) پای ثبات افشوده داد پردای
و بهادری داد - و کم کسی از بهادران جان بناموس ده ماند که
از شاختار مردانگی گل زخمی نیچید - آخر غنیم را آواره دشت
هزیمت ساخت - و مظفر و منصور ببنگاه رسید *

چون اسد خان با پادشاهزاده روانه حضور گشت مکرر میان
ام راجه و ذوالفقار خان آریزشها واقع شد - هر مرتبه فتح و نصرت
قرین حال خان نصرت نشان بود - چون قحط و غلا دران ضلع
شکیب ربا گردید صاحب گونه کرده بملک پادشاهی بر گشت
و چهار ماه توقف گزیده باز به حاکمره قلعگیان پرداخت - و عرمه
فراغت برانها تنگ ساخت - سال سی و نهم از پیشگاه خلافت
به منصب پنج هزاره چهار هزار سوار و خطاب نصرت جنگ
مورد نوازش گردید - ششم شعبان سنه (۱۱۰۹) یک هزار و یکصد
و نه هجری سال چهل و یکم حصن حصین چانچی (که مشتمل

است بر هفت قلعهٔ رمینه بر جبال شامخه - و از سایر قلاع و اقطاع
 آن ضلع بغزونی ارتفاع و فراوانی اسباب نبرد برتری داشت)
 بندروی پردلی و جلالت بجبر و قهر مفتوح ساخت - و بتسمیه
 ۱۱۰۹
 نصرت گده امتیاز گرفت - قلعهٔ چنچی مفتوح شد تاریخ آن گردید
 و راما از مشاهدهٔ جیوش نصرت خردش چنان مغلوب رعب
 و هراس گشت که زنان و اطفال را گذاشته بآسیمه سوری تپه فرار
 بپای ادبار سپرد - یکصد قلعهٔ خرد و بزرگ (که عبارت از ملک
 کوناگ باشد) با چندین بنادر فرنگ ضمیمهٔ ممالک محروسه
 گردید - و زمینداران بر زور حلقهٔ اطاعت در گوش کشیده
 پیشکشهای لایق ارسال داشتند - نصرت جنگ باضافهٔ هزار سوار
 از اصل و اضافه بمذنب پنجهزاری پنجهزار سوار امتیاز یافت
 و در سال چهل و ششم از انتقال بهره مند خان بخدمت والای
 میوبخشیکری سر مباهات افراخت - اما همواره به تنبیه اشقیا
 بگشت و واگشت ملک مامور میشد - و در سال چهل و نهم
 (که ایام محاصرهٔ قلعهٔ واکندیرهٔ موسوم برحمان بخش خیل
 امتداد کشید - و از پریا ^(۲) نایک نگهبان آندژ شوخی زیاده سوزن
 و مرهقه را بکمک طلبید - و آنها حوالی و اطراف لشکر را
 بتاخت و تاراج در گرفتند) ذوالفقار خان بعجلت تمام طلب حضور
 گشت - گویند چون متصل رسید پادشاه بدستخط خاص نوشتند

که ای یاری ده بیکسان زود خود را برسان - فی الواقع بمعی و کوشش بهادرانه او به سرعت صورت فتح نمایان گردید - و ازین کار دست بسته طرفه تخفیف بمردم اددو (که از قطره و تردن هر روزه بجان آمده بودند) رو داد - از برنا و پیر تحسین و آفرین نصرت جنگ بگوشها میرسید *

یکه از باریابان حضور باشا بر خه اهل عناد بهادشاه عرض کرد - که همه مردم لشکر لا فتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار ورن کرده اند - چون مزاج پادشاه ناز شکن و صفت گسل بود برغم او بامرای تورانیه اضافه داده او را بعزایت شمشیر و خلعت فقط دلخوش ساخته بکشایش بعضی قلاع و تنبیه غنیمت رخصت فرمودند آخرها بمنصب شش هزاره شش هزار سوار رسید - پس از انتقال خلد مکان پادشاهزاده محمد اعظم شاه ببحالی میر بخشیکری اعزازش افزود - و در جنگ بهارای شاهزاده بیدار باخت (که مقدمه الجیش پدر بود) مقرر نمود - اما درین جنگ تردن از ذوالفقار خان واقع نشد - بلکه بیشتر خود داری و گران پائی کرد چون شاهزاده با اکثر سرداران نامی جان در باخت زخم کم نمای تیر بر لب ذوالفقار خان رسیده بود - دید کار از دست رفته با جمعی از معرکه برآمده نزد پدر بگوالیار شتافت *

گریزد دران وقت بمحمد اعظم شاه گفته فرستاد - که امثال این قضایا سابق هم گذشته - سرداران تقاضای وقت را از دست

نداده اند - خود را بکناره کشیده بتدارک باید پرداخت
پادشاهزاده شیردل بر آشفته گفت - بهادر می شما معلوم شد
هر جا خواهید جان بسلامت برید - من میدان را نمی گذارم - القصه
بهادر شاه (که حام مجسم و کرم مصور بود) بعواطف و اکرام بیکرار
ذوالفقار خان را بمنصب هفت هزاره هفت هزار سوار و خطاب
مصمم الدوله امیر الامرا بهادر نصرت جنگ مفتخر ساخت
و صوبه دار می دکن نیز صمیمه بخشیگری فرمود * * بیت *

* الله الله این چه فضل است و کرم *

* مجربان را ساخت لطفش محترم *

چون ذوالفقار خان عداوت و نفاق هم چشیده با منعم خان
خانخانان قایم داشته همیشه نبرد کجروی با وی می باخت
هر چند که خانخانان مرد زمانه دیده متحمل بود و بیشتر بتغاول
گذرانیده مراعات قدیم از دست نمیداد اما بغاوشیها صوبه
خاندیس و پایان گهاغ را بضابطه ابتدای تسخیر (که
سر رشته آن داخل هندوستان بود) از دکن برآورد - بعد فوت
خانخانان پیغام وزارت بنصرت جنگ شد - خواست که وزارت
با خدمات سابق بدست او باشد - بذا پدر التماس نمود - پادشاه
از فرط مرورت و خیا (که فطری و جبلی داشت) جمع چنین
خدمات خلاف قاعده دانسته بپاس خاطر او وزارت بدیگر

(مائثرا لامرا) [۱۰۵] (باب الذال)

زبان زدن گشته جانب و اجانب از شکوه و فالش داشتند
چون باد دنیا مرد افکن است آخرها بکامیابی چنان از جا
رفت که بحکم نفس خود کام خاندانها بر انداخت - و دولتها
بخاک نشاند - و ندانست که *

* مصرع *

* در عفو لذت است که در انتقام نیست *

بسهل ناخوشی عزیزان دهر را بذلت و خواری رسانید - بل
انتقام را از هر یک بصد گذرانید - نه از روز مکافات و پاداش
اندیشید - و نه از قهر مذتقم حقیقی ترسید - ظالمی (که از نایب
مستقل او داؤد خان در دکن بر خلاق گذشت) و اذیت (که
ز سبها چند دیوان صاحب اقتدار از مردم رسید) همه ذخیره
ایه روزگارش گشت - اولاد نداشت - الآن هیچ کس ازین
سلسله نمادده *

* بیت *

* در اندیش ای حکیم از کار ایام *

* که پاداش عمل یابی سرانجام *

* سلامت بایدت کس را میازار *

* ادب را در عوض تیز است بازار *

نکته * عفو قدرت را توانائی عجز گفته اند - یعنی هرگاه

مانده ببخشی چون درمائی برهی *

* بیت *

* در دیر مکافات زهر پیش و پسه *

* عبرت نظوان تجربه کردند بسه *

* گفتند بوقت عجز زنجیت نرسد *

* در قدرت اگر نخواهی آزاد کسی *

(۲) (۳)
* ذکریا خان بهادر هزار جنگ *

(۴)

پسر هیف الدوله عبدالصمد خان است - که احوالش درین
ادراق ثبت یافته - در حین حیات پدر از تغیر او بصوبه دارمی لاهور
سوافرازی یافت - ضبط و ربط و عدالت گسترش او بر زبانهاست
بعد فوت پدر صوبه دارمی ملتان ضمیمه گردیده در نواح لاهور
در فتح نمایان او را دست داد - (۵) یک جنگ پناه نام قوم بهتی
که از مفسدان قوم پیشه بود - و از حسن ابدال قاتل راجه
در تصرف داشت - فوج بهرکردگی راجه کورامل ملازم خود
تعیین نمود - که او را دستگیر ساخته بقتل رسانیدند - در
جنگ میرمار نام زمیندار - که مابین لاهور و دریای ستلج بشیوا
تاخت و تاراج می پرداخت - قزاق بیگ خان را با جمعی بر سر او
فرستاد - که بعد جنگ بدست آورده بر دار کشیدند - در آمد آمد
نادر شاه چون ذاب مقاومت نداشت ملازمت نموده سر رشتا
استقلال بدست آورد - هنگام معارفت نادر شاه فرمود که چیز

(۲) اعلاهی صحیح زکریا است برای هوز - پس در باب زاء معجمه بایست

آورد - همانا از مولف لغزشی رفته که در باب ذال آورده (۳) نسخه [ب]

دایر جنگ (۴) در [بعضی نسخه] پسر عبدالصمد خان است (۵) نسخه

[۱] ازو راست دارد *

بخواهید - او برای مخلصی بندیها (که در لشکر بود) عرض نمود
 حسب استدعای او نسخه‌چینها تعیین شده اساری شاهجهان آباد
 رهائی یافتند - و در سنه (۱۱۵۲) هزار و یکصد و پنجاه و دو
 هجری حسب الطلب نادر شاه بملک سنده شتافته سده
 (۱۱۵۸) هزار و یکصد و پنجاه و هشت هجری قالبی عنصری را
 تهیه ساخت - پسر کلانش میریحیی خان - که آخرها بلباس
 درویشی میگذرانید - پسر درمش میرزا پهلوری حیات الله خان
 که از جانب نادر شاه مخاطب بشاه نواز خان شده در ملتان
 بود - با فوج معین الملک میرمنو پسر اعتمادالدوله تمرالدین
 خان ناظم لاهور جنگ کرده جان در باخت - پسر سیومش خواجه
 باقی خان - که درینولا بسرکار نظام الدوله آصفجه (۲) آمده بخطاب
 اعزالدوله هریر جنگ نامور گردیده معیشت بهر میبرد - با محرم
 ادراک شد اساست *

ذوالفقار الدوله *

میرزا نجف خان بهادر - برادر زن میرزا محسن برادر
 صفدر جنگ است - گویند از جانب مادر نسبش بخاندان مغویه
 منتهی میشود - چون شجاع الدوله محمدتلی خان خواهرزاده اش را
 (که همراه خاتان وقت شاه عالم بهادر بر سر پتله رفته بود)
 طلبداشت کشت او متوهم گشته تنها خون را پیش قاسم علی خان

صوبه دار بنگاله رسانید - خان مزبور بمروت پیش آمده سهامان خیمه
و غیره موافق عمدہا ساخته دان - و بمقابلہ کلاہ پوشان فرستاد - چون
کارے پیش نرفت برگردیده پیش قاسم عالی خان آمد - پس
ازان (که خان مذکور باعتماد قسم شجاع الدوله عازم ملازمت پادشاه
گردید) میرزا نجف خان بسیار منع نمود - که قسمهای او اعتبار
ندارد - چون ممنوع نشد اجدائی گزید - و در مالک هندو دیت بگذریله
آمده فرودکش کرد - پس ازان در حضور پادشاه رفته بنفوجداری
کره مانکپور صوبه آله آباد سر بلندی اندوخت - و رفته رفته
بمیر بخش یگرمی مرتقی گردید - پستر بجهت کمر بسته بفراهم آوردن
جمعیت پرداخت - و در مدت ممتد نوم جات را (که بلد
اکبر آباد را بتصرف آورده از انجا تا نواح شاهجهان آباد سرخودسری
افراخته گرد فتنه بلند ساخته بودند - و باعتماد قلاع متینہ و حصون
مستحکمہ بهیچ یک سر فرود نمی آوردند) مستاصل گردانیده
باخراج آنها پرداخت - پس ازان در رکاب پادشاه بتادیب ضابط
خان پسر نجیب خان روهله شتافته بعد فرار او اماکن متعلقه اش
بضبط در آورد - و در سنه (۱۱۹۲) هزار و یکصد و نود و دو هجری
(که پادشاه عزیمت سمت نازنول فرمود) او حسب الطام
خود را رسانیده بملازمت پیوست - و چون پس از انفصال
معامله راجہ آنبیر پادشاه بدار الخلافه مراجعت نمود نام برده
از راه مرخص گردید - در حالت تحریر بمحاصرہ الور صوبه

اكبر آباد (كه در دهمت يكى از متمردان است) همت گماشته
اگرچه خزانه چندان ندارد اما فوج خوب و بسيار همراه دارد
و هرچه بدستش مي آيد برفقا تقسيم نموده بدلايهي آنها
مي پردازد - اواخر سنه (۱۱۹۳) هزار و يكصد و نود و سه هجري
(كه مزاج خسرو وقت از مجد الدوله ناخوش شد) مشار اليه را
بدست ميرزا نجف خان گيرانيد - درين ايام كارهاي سلطنت
بخان مزبور تعلق گرفته مختار سرکار پادشاهي ست *

❀ حرف الرء ❀

❀ رويي ❀

برادر زاده راجه بهارا مل است - اواخر سال ششم بملازمت
اكبري پيوسته مورد عواطف بيكران گرديد - و در سال بيستم
(۲) ز كه ميرزا سليمان از كوك نااميد شده احراز طواف كعبه نمود
او بهمراهي ميرزا بطريق بدرقه دستوري يافت - پسرش جميل
پيش از ديگر خويشان خون شرف آستانبوس پادشاهي فايز گشته
چندت با ميرزا شرف الدين حسين (كه جاگيردار نواح اجمير
بود) بسر برد داشت - ميرزا اورا تهانداز ميرتقه کرده بود - چون
كار ميرزا برهم خورد بحضور رسیده سال هفدهم در فوج منقلا
(كه بسرکردگی خان كلان بصوب گجرات تعيين شده بود)

رخصت پذیرفت - و در ایلغار گجرات (که سال هیزدهم رودان) از جمله ملتزمان رباب دولت بود - سال بیست و یکم باتفاق جمعی بتغیبه دودا پسر رای سرچن (که بموطن خود بوندی شتافته دست تعدی دراز نموده بود) نامزد شد - پس ازان براسپ بام (که عبارت از ذاک چوکی ست) سمت بنگاله جهت دلدهی امرای آنجا و گذارش برخه مقدمات مقرر گشته از بسکه تیز روی کرد و آفتاب گرم بود برگذر چوسا رسیده چراغ زندگی او از تندبان اجل خاموش شد *

گویند زن او (که دخت موقت راجه بود) بسوچ این خد - در رسم سوختن (که معمول هندوستان است) تهاون میگرد آدیسنگه پسر او با برخه میخواست که کام و ناکام بسوزاند چون این حقیقت پادشاه رسید از آنجا (که فرصت نمانده بود) خود اسپ سواره متوجه بنگاله او شد - حتا که کشکداران نوانستند رسید - هرگاه نزدیک رسید جگذاشه و رایسال او را گرفته آردند از انرو (که پشیمانی از سیمای او می یافت) زندان نشین گردانید *

صاحب اکبرنامه مینویسد که چون پادشاه ایلغار نموده بنواح احمد آباد رسید در زے (که با محمد حسین میرزا جنگ رودان) در بر جیمیل بگترے بود بهیار سنگین - عرش آشیانی ترحم کرده زرھے از جیبه خانة خاصه بار عطا فرمود - و بتندر او بکرن نبیره مالديو (که برهنه بود) مرحمت نمود - و پسای پدر او

بد دریافت این معنی کوتاه حوصلگی بکار برده کس بطلب بگتر خود
 فرستاد - پادشاه گفت که ما عوض دادیم - زبسی بر سبک سري
 افزوده سلاحی (که در بدن داشت) فرود آورد - پادشاه جنگی
 (که ادب بایستی نمود) بتمکین پیش آمده خود هم سلاح از بر
 جدا کرد - که هرگاه ملازمان ببردگی مرن آزمائی قرار دهند
 سلاح پوشیدن ما از مردمی نباشد - راجه بهگوننداس بد دریافت
 این معنی در مقام سرزنش او شده بمعذرت گاه آورد - و حقیقت
 بزرگ خوردن او معروض داشته التماس مفع جرائم کرد - پادشاه
 معروضه او را بموقف قبول جا داده از سر تقصیر او در گذشت *

• راجه بهارامل •

یسر پرتھی راج کچهواهه است - درین قوم در طایفه اذن
 رجارت و سیکهات - اینها رجارت اند بوم نشین آندیر مضاف
 صوبه اجمیر غربی مازوار - اگرچه عرض و طول بدان نمیرسد اما
 سیر حاصل تر ازو - ازل کسی ست از راجپوتان که بملازمت
 عرش آشیانی رسید - پس از رحلت جذت آشیانی (که هر طرف
 آشوب بر خاست) حاجی خان غلام شبر خان نیز سر بفساد
 برداشته بمحاصره نارانول (که در جاگیر مجذون خان قانوشال بود)
 پرداخت - راجه دران ایام رفاقت او داشت - از نیکو مردمی
 و پنهانیده ماشی در میان آمده بصلح قلعه گرفته مجذون خان را

باعتزاز رخصت داد - پس ازان (که هیمو کشته شد - و میت
اقبال اکبري باطراف پیچید) مجنون خان قاقشال گزین فدريت
راجه را بعرض رسانیده فرمان طاب فرستاد - راجه حکم پذیر
گشته در آخر سال اول جلوس احرار زمين بوس نمود - روز
رخصت (که راجه را با فرزندان و اقربا خلعتهای فاخره عذیبتی
پوشانیده (و بروز آوردند) پادشاه بر فیل مسرت سوار بود - از شورش
مستی هر طرف که میدوید مردم یکسو میشدند - نویت
بطرف راجپوتان دوید - اینها ایستاده ماندند - این ایستادن
بسیار پسند پادشاه افتاد - ملتفت احوال راجه شده فرمود
که آرا نهال خواهم کرد *

در سال ششم (که عرش آشیانی بشوق زیارت روضه معینیه
عازم اجمیر شد) در موضع کلای چغتای خان معروض داشت
که راجه بهارا مل (که بفرور عقل و شجاعت ممتاز و قیمت است
و در دهایی بملازمت رسیده بود) متوهم شده بشعاب جبال
متحصن گشته - چه میرزا شرف الدین حسین حاکم اجمیر
بشور انگیزی سوجا پسر پورنمل برادر کلان راجه فوج کشی کرده
و زمره مقرر ساخته جگنازه پسر راجه و راج سنگه پسر اسکر
و کنکار پسر جگمال برادر زادهای راجه را گرد گرفته میخواستند آنبیر
(۲)
(که مسکن موروثی سمت) متصرف شود - از قدرانی و جوهرشناسی

بطلب راجه حکم رفت - در منزل دیوسه روپسي برادرش
 با جیمل پسر خود (که کلانتر آن سرزمین بود) شرف قدمبوس
 دریافت - و در قصبة سانگانیر راجه با اکثری از خویشان بتقبیل
 بساط سرافراز گشته بانواع عواطف پایه قدرش افزود - راجه
 از درست فکری و دور اندیشی خواست که خود را از زمره
 زمینداران برآورده در مخصوصان درگاه پادشاهی انسلاک دهد
 خواهش نمود که صبیة خود را داخل حرم سرا نماید - پادشاه
 قبول فرمود - راجه بسرانجام این نسبت دستوری گرفت
 و هنگام معارفت در منزل سانبر صبیة عفت سرشت را بتزک تمام
 بدولتسرای پادشاهی فرستاد - و خود در منزل رتن با بهگونداس
 پسر و کنور مانسنگه پورار بشرف ملازمت اختصاص یافت
 عرش آشیانی پایه قدر او را از جمیع راجها و رایان هندوستان
 گذرانیده فرزندان و نبائر اقوام او را بمراتب بزرگ و مناصب
 ارجمند اعتبار بخشیده سرآمد اعیان و ارکان هندوستان ساخت
 و راجه بمنصب پنجهزاری سر برافراخته رخصت وطن گرفت
 و راجه بهگونداس و کنور مانسنگه با بسیاری از اقربا ملتزم
 رکاب بوده باگرة آمدند - و بتدریج بمدارج علیه متصاعد گشتند *

* رای سرجن هادا *

(۲) هادا شعبه ایست از الوس چوهان - و هندوتی عبارت است
 (۳)

(۲) نسخه [۱] که شعبه ایست (۳) نسخه [ب] هادرنی *

از سرکار زنتهپور مضاف صوبه اجمیر که محل زمیذداری اینها ست
 او ابتدا از ملازمان رانا بود - بعد عرش آشیانی در قلعه زنتهپور
 دم نخوت میزد - و زایت استقلال می افراشت - چون پادشاه
 پس از تسخیر چیتور اواخر سال سیزدهم جالس بعزیمت
 کشایش قلعه مذکور متوجه آن سمت شد خود بر کوهچه برآمده
 فراز و نشیب قلعه ملاحظه نموده مورچال برگرد آن نصب
 فرمود - و در عرصه یکماه بعد تباری سابطها فتح داد *

گویند ساخ ماه رمضان بر زبان پادشاه گذشت - که اگر مردم
 قلعه امروز باستان نرسیدند فردا (که عید است) قیق بازی ما
 قلعه خواهد بود - سرچن از هیبت دل بای داد - و بمقربان
 بازگاہ التجا برده دودا و بهوج پسران خود را بحضور پادشاهی
 روانه ساخت - و پس از حصول ملازمت والا بهر دو حکم
 خلعت شد - چون برای پوشانیدن خلعت از سراپرده پادشاهی
 بیرون آوردند یکی از همراهان آنها (که دماغش خبط سودا
 داشت) بتخیال آرد - که مگر پسران سرچن را حکم گرفتن
 صادر شد - بغیر خبر سگالی از جا رفته تیغ برکشید - هر چند
 یکی از نوکران راجه بهگونتداس بدر موعظت زد آن خیره سر
 شمشیر برد انداخت - و جانب دولتخانه پادشاهی درید
 پوزنمل پسر کان شیخاوت را با دو کس دیگر زخمی ساخت
 و شیخ بهادر الدین مجذوب بدادنی را بضرب شمشیر دو نیم

کرد - دین ضمن یکے از نوکران مظفر خان رسیده او را راهگرای
سفر عدم گردانید *

اگرچه ازین قضیه پسران سرجن زیر بار خجالت آمدند
اما چون بے تقصیر بودند پادشاه از عتاب معاف داشته بعد
خلعت پیش پدر روانه فرمود - رای سرجن بعد آمدن پسران
درخواست نمود - که یکے از عمدها بیاید - که همراه او رسیده
گرد آستان خلافت را سرمه بیضایی سازد - بذابران عرش آشیانی
حمین قای خان را باین کار مقرر نمود - بعد رفتن خان مذکور
رای سرجن باستقبال پرداخته لوازم احترام بتقدیم رسانید
و بهمرایع او بحضور آمده ادراک ملازمت نموده مشمول عواطف
بیکران گردید - پس ازان رخصت سه روز برای برآوردن اسباب
ضروری خود گرفته بقلعه برگشت - و حسب قرار داد قلعه را
بملازم پادشاهی سپرد - و از مکرمات گاه سلطانی بجاگیرداری
گذه سرفرازی یافت - و سال بیستم جاوس عوض گذه چذاده
بجاگیر او مقرر گشت *

و چون دردا پسر کلان او بپرخصت بوطن خود بوندی رفته
دست بمردم آزادی کشود اگرچه فوج پیشتر بمالش او تعیین
گردیده بود لیکن سال بیست و دوم جلوس تسخیر بوندی مطمع
نظر والا شده زین خان کوکلتاش باتفاق رای سرجن تعیین گشت
و پس از مسخو شدن بوندی رای سرجن بعقبه خلافت برگشته

بمنصب درهزاري رسيد - دودا پس از ناکامي همواره راه باطل سپرد - و گرد فتنه برانگيختي - تا آنکه در سال بيست و سيوم باستصواب شهباز خان کذب مفع جرائم او شده ادراک آستانبوسي نمود - پادشاه او را در پنجاب گذاشته متوجه دارالخلافه شد و دران نزديکي مغلوب واهمه گشته عرصه پيمای دشت فرار گرديد و سال سيوم از جهان در گذشت *

* راي لرنگون کچھرايه *

شبخارت است - زمينداري پرگنه سانبر داشت - بملازمت عرش آشياني پيوسته مطرح انتظار عذابت گرديد - سال بيست و يکم بهمراهي کنور مانسنگه بر سر رانا تعين شده در همان سال باتفاق راجه بيدر بر براي آوردن مبيعه زميندار دونگر پور (که ميخواست داخل محل پادشاهي گرداند) نامزد شد - و سال بيست و دوم بهمراهي او آمده جبين نياز بر سده سلطنت گذاشت - سال بيست و چهارم باتفاق راجه تودرسل بتنبيه ناسپاسان شرقي ديار دستوري يافت - سال بيست و هشتم همراه ميرزا خان بن بيرام خان بصوب گجرات مرخص گرديد پسر او راي منوهر داس است - که منظور نظر تربيت پادشاه بود سال بيست و دوم در ايامي (که موکب سلطاني بر قصبه آنجير نزول داشت) بعرض رسيد - که دران سرزمين شهرت ست قديم که بذابر وزر حوادث جز تل خال ازان باقي نمانده - پادشاه

بر تعمير آن همت گماشته بدست خود بنيان نهاد - و بعضی از امرا بتمام آن مقرر شدند - در کمتر زمانى انجام پذيرفت از آن رو (که زميندارى آنجا براى لونگرون تعاقب داشت) پسرش منسوب ساخته بمول منوهرنگر مخاطب گردانيد *

چون مظفر حسين ميرزا بظاہر کجگرائى راه فرار گزيد و هيچکس از امرا بتعاقب او گام همت برنداشت پادشاه او را باتفاق راى درگا سال چهل و پنجم بتعاقب او نامزد فرمود اگرچه خواجه ريسى ميرزاى مذکور را دستگير ساخت اما نزد سلطان پور ايدها هم پيوستند - و پس از ارتحال عرش آشياني مورد عواطف جنت مکاني بوده در سال اول جلوس همراہ سلطان پرويز بگوشمال رانا امر سذگه رخصت يافت - و مال دوم بمنصب هزارى پانصد و شصت سوار ناموري اندوخت - و مدتيا بتعييناتى موبه دکن گذرانيدہ سال يازدهم بظہان خانہ نيستى در شد - پسرش بمنصب پانصدي سه صد سوار سرفرازي يافت راى مزبور شعر ميگفت - و توسني تخلص ميکرد - اين بيت از ست *

* يگانه بودن و يکتا شدن (چشم آموز *

(۲)
* که هر دو چشم جدا و جدا نمي نگرند *

از دو برادرش ايسر داس و سانولداس اولاد باقي مانده •

* راجه بيدر *

مہیس داس نام برہمنے ست ہاد فروش - کہ بھنڈی بہاٹ نامند
 این طایفہ مداح و ستائش گر ارباب دول می باشد - مشار ایہ
 اگرچہ از بے بضاعتی و کم مایگی پدیشان حالی و خستگی روزگار
 میگذرانید اما مجموعہ بود از فرہنگ و شعر - و برساتی ادراک
 و درستی فہم ممتاز اقران و امثال خود - چون برہمنونی قاید
 اقبال بملازمت عرش آشدانی رسید بسخن سنجی و لطیفہ گوئی
 در زمرہ ندیمان و مخصوصان مجالس پادشاهی مذتلم گشت
 و بتدریج گوی مسابقت و تفوق از ہمہ ارباب قرب و خصوصیت
 ربود - اکثر در مخاطبات پادشاهی بمصاحب دانشور راجہ بیدر
 مورد نوازش میشد - و چون شعر ہندی را خوب میگفت اول
 بخطاب بکب رای (کہ قریب بمعنی ملک الشعراء ست) مخاطب
 گردید - و چون سال ہیزدہم مزاج پادشاهی از راجہ جیچند
 راجہ نگر کوت انحراف یافتہ بقید افتاد پسرش بدہچند
 (کہ خود سال بود) خود را قائم مقام پدر دانستہ براہ سرکشی
 و تمرد شتافت - پادشاہ آن ولایت را بکب رای (کہ دران حوالی
 جاگیر داشت) مرحمت فرمود - و بحسین قلی خان خانچہان
 ناظم پنجاب فرمان رفت - کہ با امرای آنصوبہ متوجہ آن ولایت
 گشتہ نگر کوت را از تصرف بدہچند برآردہ بکب رای تفویض

نماید - و ادرا مخاطب بر راجه بدربر (که بمعنی شجاع است)
نموده بدان مهم مرخص فرمود *

چون راجه دلاهور رسید حسین قلی خان با سایر قیوداران
فوج بر سر نگرکوت کشیده محاصره نمود - اتفاقاً چون عرصه
بر محصوران تنگ گشت شورش ابراهیم حسین میرزا برخاست
و تدارک آن حادثه از مهمات وقت گردیده افتتاح قاعه در حیز
تاخیر و تسویف افتاد - ناچار بصوابدید راجه بگرفتن پیشکش
یغج من طلا از راجه بدهچند و بلند آرازه ساختن خطبه و سکه
پادشاهی و احداث مسجد پیش دروازه قلعه کانگره بسند نموده
برخواستند - و چون در سال سیم سنه (۹۹۴) نهصد و نود
و چهار هجری زین خان کوکه بمالش الوس یوسف زئی (که
عالم ست در کوهستان بچور و سواد) تعیین گشت کوکه پس
از تاخمت و باخت بچور بکوهستان سواد (که شمالی مشار است
و شرقی بچور بطول چهل کوه و عرض از پنج تا پانزده و چهل هزار
خانه داران الوس در اینجا بسر برد) در شده مالک بسزا داد *

چون فوج از گریوه نوردی بستوه آمده بود درخواست
کمک تازه از پیشگاه خلافت نمود - شیخ ابو الفضل از کارطابی
و عقیدت فزونی از جذاب خاقانی التماس این خدمت بذم خود
کرد - پادشاه میان او و راجه بدربر قرعه انداختند - اتفاقاً قرعه
بذم راجه افتاد - بعد از تعیین او عرش آشیانی پداس احتیاط

حكيم ابو الفتح را نيز با فوج متعاقب روانه كردند - چون هر دو سردار داخل كوهستان شده بكوكه پيوستند با آنكه ميان كوكلتاش و راجه ناخوشي بود كوكه جشنه برآراسته قدوم رسيدگان را خواهش نمود - راجه خشم و كين برملا انداخت - كوكه بردباري بكار برده پيش راجه شتافت - و چون مشورتها بميان آمد راجه را (كه با حكيم از اول هم صفائي نبود) حرفهاي ركيك و درشت گذشت - دكار بستم و دشنام كشيد *

بالجمله غبار دررنگي ميان يكدیگر برخاست - هريكه از حمده در نكوهش راى ديگرى حرف سرا بود - تا آنكه از خود سري و بے اتفاقي در گذشتن كتل بلندي بے توري بعمل آمد - افغانان از هرسو بتير و سنگ چيره دستي نمودند - از سراسيميكي فيل و اسب و آدم با يكدیگر آميخته افتادند - عالمي نقد هستي در باخت - روز ديگر كوچ بے هنگام كرده از تاريكي راه بدرها افتاده بسياري را روزگار سپري گشت - راجه بدربر نيز دران هنگامه قيامت را فرود شد *

گويند چون بكرار رسيدند شخصه بر راجه گفت - كه امشب افغانان اراده شب خون دارند - اگر از اين دره سه چهار گروهي كم عرض (كه پيش در ست) بگذرد دغدغه شب خون رفع ميشود راجه بے آنكه بزين خان آگهي دهد آخر وقت كوچ كرد - تمام لشكر عقب او راهي گشت - و گذشت آنچه گذشت - شكسته

عظیم و چشم زخمی طرفه بفوج پادشاهی رسید - قریب هشت هزار کس با چندی عمده و رشذاس پادشاهی درین دو روز مقتول و نابود گردید - هرچند راجه دران آشوب زار دست و پائی نداشت (که بدرزند) کشته شد *

هرگاه کسی از ناسپاسی و حق ناشناسی در محل تقدیم شکر عرصه شکایت و ساحت کفران پیدماید زود باشد که روزگار خارستان نتایج اعمال در کنارش گذارد - گویند راجه درین قطره و بویه کوهستان پیوسته پیشانی سرو دل را چین آلود داشته - و با دمسازان گفتی که همانا زمانه برگشته است - که بهمهراهی حکیم و یاروی کوکه دشت و کوه پیموده میشوند - تا انجام کار بکجا رسد - و ندانست که تمشیت کار خداوند و درائی فرموده ولی نعمت سرمایه سود و اس المال بهبود است - هرچند که منشای سرگرانی و باعث عار گزین وجه هم باشد اینجا ظاهر است که زین خان با نسبت رضاعی پیش منصب و عمده بود - و راجه آخرها بمنصب دو هزاره اختصاص یافته - مگر غرور مصاحبت و خصوصیت (که پادشاه داشت) مقتضی این پندار باشد *

گویند عرش آشیانی بخبر فوت او در روز بطعام راقبه و بکیف معتاد میل فرمودند - و از فرمانی (که بخانخانان میرزا عبدالرحیم در ماتم او نوشته - و در منشآت علای شیخ ابوالفضل موجود است) ظاهر میشود که طرفه جا در دل پادشاه کرده بود

در بطه خاص داشته - چنانچه بعد از اطرا در اقباب و اظهار عقیدت از این عبارت مرثیه است - افسوس هزار افسوس که باده این خمخانه درد آلود است - و نبات این شکریستان هلاهل اندود عالم سراجی ست تشنه فریب - و مزایه ست در فراز و نشیب مهستی این بزم را در پی خماره ست - و عافیت این سودا را در سر بخارست ست - بعضی موانع نگذاشت که خون رفته نعش او را بجشم صورت می دیدیم - و آن عطوفت و مهر و فیاض (که ما را با او بود) ظاهر میفرمودیم *

* بیت *

* کدام دل که ازین واقعه جگر خون نیست *

* کدام دیده ز خوابه جگرگون نیست *

بالجمله راجه بپیر در جود و سخاوت از یکتایان روزگار بود و در بخشش و انعام شهره آفاق - در فن موسیقی مهارت تمام داشت - کبک و درهه او مشهور - و لطافت و نکات او در نسخه و افواه سایر و دایر - برنبه تخلص میکرد - پور کلاش، لاله نام بمنصب درخزر سرافرازی داشت - از بدخونی و خود کاری خرج از اندازه برگذرانید - و خواهش را فراخ تر ساخت - چون دخلش نه افزود آزادی و دارستگی در سر گرفت - و در سال چهل و ششم اکبری از درگاه پادشاهی دستوری آن حامل نمود *

(۲) در [بعضی نسخه] سرائی ست (۳) در [بعضی نسخه] عافیت (۴)

در [بعضی نسخه] کیت و درهه او (۵) نسخه [ب] درهه *

* راجه توردرمل *

(۲)

كهترى لاهورى - نويسنده فهميده و مدبر شجاع بود - بيمين تربيت عرش آشياني ترقى عظيم كرده بمنصب چهار هزارى و مرتبه امارت و سردارى رسيد - سال هيزدهم (كه عرصه گجرات بقدم پادشاهي از غبار فتنه سازان مصفا گرديد) راجه را جهت تشخيص جمع دامى آن مملكت گذاشتند - كه بمقتضى عدالت و نصفت آنچه قرار دهد بدان موجب تذخواه بعمل آيد و در سال نوزدهم بعد فتح پتنه بعذايت عام و نقاره افتخار اندوخته كوهى خانخانان منعم خان ببنگاله تعين گشت - هر چند سردارى و كار فرمائى بخانخانان تعلق داشت ايكن در فوج كشي و دادمى سپاه و يورشهاى مودانه و تنبيه سرتابان و مخالفان طرفه مساهي از راجه بظهور رسيد - در جنگ داؤد خان كوراني (كه خانعالم هراول فوج پادشاهي كشته شد - و خانخانان زخمهاى منكر برداشته عذاب تاب گشت) راجه ثبات پائي درزيده كوشش و كشتش بجائى رسانيد كه چنين شكسته صورت آراى فتح گرديد يكى در عين معركه (كه مخالف بصورت فيروزي نخوت مي آراست) خبرهاى ناخوش از خانخانان و خانعالم آرد راجه بر آشفته گشت - اگر خانعالم مرد چه غم - و خانخانان رفت چه باك - اقبال پادشاهي با ما ست - و پس از گزين انتظام

آن ولایت بحضور رسیده بدستور سابق دخیل مقدمات مالی
و مالی گشت *

و چون خانجهان بصوبه داری بنگاله اختصاص یافت راجه
بهمراهی مامور گردید - و درین مرتبه بحسن یاروی از ملک
از دست رفته بتصرف درآمد - و داؤد را بدست آورده بعدم خانه
فرستاد - و در سال بیست و یکم جلال غنائم آن دیار را (که
از آن جماعه سه صد چهار صد فیل نامور بود) به پیشگاه خلافت
آورد - چون موی گجرات بند و بست شایسته نداشت و از
بے پروائی وزیر خان آن عرصه غبارآلود ناایمنی بود راجه بانتظام
آن ولایت تعیین شد - مشارالیه بمعامله فهمی و کردانی و شجاعت
و مردانگی از سلطانپور و ندربار تا به برده و چاپانی تنسيق
متاسب داده باحمدآباد آمده باتفاق وزیر خان لواحق داد دهی
می افزود - که ناگاه شورش مظفر حسین میرزا باغوا می
کولابی برخاست - وزیر خان میخواست تحصن گیرند - راجه
تودرمل بنیروی همت او را آماده مبارزت گردانیده سال
بیست و دوم در حدود دهواده عرصه نبرد آراسته گشت - وزیر
خان از گریز پائی سپاهیان در صدد جانفشانی شد - نزدیک
بود که کار او بانجام رسد - راجه (که سرفوج میسر بود) مقابل
خود را برداشته کمک رسید - و یکبارگی تار و پود هنگامه

مغروان گسیخته آمد - میرزا بجانب جوناگده بدر رفت - در همین سال راجه جبین فرورز تقبیل سده خلافت شده پیدایش دستور بنظم مهمات وزارت سرگرم گردید *

و چون درین سال از اجمیر پنجاب نهضت پادشاهی واقع شد (دزے در رازد کوچ مزمهای راجه) که تا پرستش آن بطرز خاص نکردے بکار دیگر نپرداختے (گم شد - او ترک خواب و آشام نمود - پادشاه بنصائح قدرے ازین تقالید دوستی برآورد - از انجا (که خدمات دارالوزارت داشت) از خطرناکی این سترگ کار و چیره دستی درویشان ده زیان دل نهاد سرانجام واقعی آن نمیشد - در آغاز سال بیست و هفتم سنه (۹۹۰) نهصد و نود باشراف دیوان شرف اختصاص یافت - در معنی وکالت کرامت شد - و همگی مهمات برای او بازگردید - راجه معاملات مالی و ملکی را از سر نو بنای تازه گذاشت - و ضابطه چند احداث کرد - که بقرون پادشاهی اجرا یافت - تفصیل آن در اکبرنامه مرقوم است - و در سال بیست و نهم خانه او بقدم پادشاهی نور آگین شد - بسپاس گذاری جشن برآراست - و در سال سی و دوم که تری زاده بد گوهر بکینه که داشت رقت شب در سواری شمشیر انداخت - همراهان او را از هم گذرانیدند و چون راجه بیربر در کوهستان سواد فرود شد راجه بهمراهی کزور مانسنکه بمالش الوس یوسف زئی تعین گردید - و چون

در سال سي : چهارم خرامش پادشاهي بگلگشت کشمير شد
 راجه باتفاق محمد قلي خان برلاس و راجه بهگونت داس
 كچه واهه بحفاظت لاهور مقرر گشت - درين سال هنگامه (كه
 پادشاه از كشمير عازم كابل بود) عرضداشت برنوشته - كه پيري
 و بيماري چيره دستي نمود - همافا زمان فرو شدن نزديك
 باشد - اگر رخصت يابد دست از همه باز دارد - و بر ساحل
 كذك رفته واپسين نفس را بيد ايزدي پردازد - حسب الالتماس
 دستوري يافت - و از لاهور روانه هردوار شد - معالمنشور ديكر
 رسيد - كه همچ ايزدي پرستش بآيمار داري زيرستان فرسده
 همان بهتر كه بكار مردم پردازد - ناگزير باز گريده يازدهم روز^(۲)
 سر آغاز سنه (۹۹۸) هجدي و نون و هشت سال سي و چهارم
 زندگي بسپرد *

علامه فهامي ابوالفضل در حق او نويسد - كه براستي و درستي
 و خدمت گزواني و كم آزي و بے طمعي راج بخش مهمات
 و ببرد انگي و همت افزائي بے همتا - و در معامله شناسي
 و كار طلبي و سربراهي هندوستان يگانه روزگار بود - اما كينه در
 و انتقام كش بود - اندك ناهلائمه در كشت زار خاطرش نشود نما
 پذيرفته - اين خصلت را خرد گزيان دور بين از نگريده ترين
 خصال شمارند - خصوص در رياست مندره كه مهمات عالميان

بار مفوض باشد - و بوکالت خدیو عالم مختص گردن - اگر تعصب دینی غازه چهره فطرت او نبوده این رذیله چندان نکوهیدگی نداشته - حق آنکه اگر تعصب پرستاری و تقلید دوستی و کینه توزی نکرد و برگشته خود ننشاند از معنوی بزرگان بوده - و با این حال نظر بر عموم زمانیان در سیردای و بے طمعی (که بازار آن پیوسته کساد دارد) و در خدمت گذاری و کد و زری و کارشناسی کم نظیر چه بے عدیل بود - کار سپاری بے غرض را چشم زخم رسیده - چار سوی معامله گذاری بدان گونه گرمی نماند - گرفتار که دیانت در (که هم آشیان عفاست) بستم افتد - آن اعتماد (که بر روزگار کمتر رود) بچه افسون فراچنگ آید - و بدستمایه کدام طاسم فراهم شود *

عالمگیر پادشاه میفرمود - که از زبان اعلیٰ حضرت شنیدم که روزی اکبر پادشاه گفتند - که تودرمل در امور مالی و ملکی شعور نند و ذهن رسا دارد - اما استغذا و خود پسندی از خوش نمی آید - ابو الفضل با او بد بود - شکایت گونه عرض نمود فرمودند نواخته را نمیتوان برانداخت - قواعد و ضوابط مستحده راجه تودرمل در مراسم مالک آبادی و سپه داری معمول و مستمر هندوستان و بنای اکثر دفاتر پادشاهی بران - در مملکت هند بزمان سلاطین و حکام سابقه ششم حصه از بزرگ میگرفتند - راجه تقسیم زمین از پولج و پرتوی و چپر و بنجر و پیمایش ازاضی

مزرورع و غیر مزرورع (که آنرا رقبه نامند) و تفریق آن به بیگه و بسوه
و زیع حبوبات و بقولات و بر هر جنسی فی بیگه محصول نقدی
و در برخی بخش جنسی که آنرا بقائی^(۳) گویند قرار داد - و چون
سابق در علوفه سپاه پول سیاه میدادند تودرمل روپیه را (که
بچهل فلوس رایج الوقت بود) چهل دام قرار داده بقدر حال حاصل
هر جای جمع آن مشخص ساخته باقطاع مردم تذخواه کرد که آنرا
جاگیر خوانند - و محاله را (که زر آن داخل خزانه پادشاهی میشد^(۴)
بخاله موسوم نموده بقدر یک کرور دام (که بقرار یازده ماهه^(۵)
سر لک دام در هزار و پانصد روپیه میشود - اگرچه نظر بر آبادی
و یرافنی فصول زیاده و کم داشته باشد) بعهده یک مرد فهمیده
کرده ادرا بکردری مسمی گردانید - و سوای سبذی تخصیصیانه سر صد
پنج روپیه قرار داد - و در قدیم سوای فلووس مسکوک نبود
در انعام عمدتها و ایچچیان و شعرا بوزن فلووس از نقره بمس آغشته
مسکوک نموده آنرا تنگه نقره گفته بکار می بردند - راجه
از طلای بے غش یازده ماشه اشرفی و یازده و نیم ماشه از نقره
روپیه مسکوک ساخت - و امثال این مختصرات زیاده بران است
که درینجا سمت تحریر یابد - و فی الحقیقت مزاج عرش آشیانی
(که موسس سلطنت و جهانپانی سمت) در هر امر دلوئی

(۲) نسخه [۱] بذن یا بذن باشد (۳) در [بعضی نسخه] نهائی

(۴) در [بعضی نسخه] که از آن داخل (۵) در [بعضی نسخه] سه اک .

داشت - و در جميع فنون و صنائع تصرفات بجا میکرد - و در عهد پر رونق او (که مستجمع خردمندان و دانيان هفت اقليم بود) هر يک از صاحب طبعان والا دستگاه برساتي ذهن و درستي دانش در مهمات متعلقه خود تصرفهاي بديعه و اختراعاتي مفيده استخراج کرده باستحسان پادشاهي ميرسانيد حتي ارباب مکاسب و اهل حرف در صنعت و پيشه خود نازنهايي پرداختند *

* بدانش چر شه باشد آموزگار *

* کذب اهل دانش همه روزگار *

راجه را چند پسر بود - کلا آنها دهار نام داشت - هفتصدی اکبري - در جنگ تنه به همراهی خانانان کردن نمایان کرده کشته گردید - گویند نعلبندی اسپان از نعل طلا و نقره میکرد *

* راجه بهگزوت داس *

پسر راجه بهرامل کچهوايه است - در سنه (۹۸۰) نهصد و هشتاد پس از تسخير گجرات در جنگ سرنال (که عرش آشياني با صد سوار بابراهيم حسين ميرزا ايلغار نمود) دران معرکه از راجه آزار شجاعت و مردانگي بظهور آمد - و بعفایت عام و نفاره امتياز یافت - و در ايلغار نه روز گجرات نيز مصدر خدمات شده با فوج از راه ايدر بملک رانا تعين شد - که سرکشان آن ضاع را ابل سازد - و هرکه گردن تابد بتاديب رساند - راجه جميع بوميان

بدهه نگر و ايدر را بشاهراه نيكوبذنگي آورده با رانا كيكلا ملاقات نمود - و پسر رشيدش امر سنگه را همراه خود بهلازمت پادشاهي شرف اندرز گردانيد - و در سال بيست و سيوم (كه جاگير الوس كچهراهه در صوبه پنجاب مقرر شد) سپه سالارى آن ولايت بر راجه باز گرديد - و سال بيست و نهم دختر عفت سرشت راجه را با شاهزاده سلطان سليم پيوند پيوگاني دادند *

۹۹۳

* قرانے شده ماه و ناهيد را *

قاريغ يافته اند - عرش اشياي بفروغ قدوم مزل راجه را روشني افروز - از جشن خسروانه ترتيب داده جهاز عروس با پيشكش از نظر گذرانيد - كه تفصيل آن محمول بر مبالغه ميشود *

گويند طوائل عراقي و عربي و تركي و كچهي با يك مد زنجير فيل و غلام و كذيز بسيار از حبشي و چركهي و هندي بود - در كردر (پيهه كاين قرار يافت - پادشاه و شاهزاده هر دو چوكدل را برداشته بيرون آوردند - و در تمام ران پانداز از اقمشه نفيسه مي انداختند - در سنه (۹۹۵) نهصد و نود و پنج سلطان خسرو از بطن او بوجود آمد - و در سال سيم بمذصب پنجهزاري پايه برافراخت - و در بين سال (كه كنور مانسنگه بهم الوس يوسف زئي مامور شد) راجه بحكومت زابلستان نامزد گرديد - برخه خواهشهاي بے هنجار پيش گرفت - پادشاه از فرستادن باز داشت - راجه پشيمان شده بلايه گري در آمد

در پیشگاه خلافت پذیرش یافت - اما چون از درباری سنده
گذشته در خیر آباد فرود آمد دفعه جوهر خرد ادرا سودا تیره
ساخت - برگشته بانگ آوردند - طبیبی نبض میدید - جمده را
کشیده بر خود زن - حکمای حضور بمعالجه تعیین شدند
پس از دیر بهی یافت - در سال سی و درم جاگیر راجه
با الوس او در صوبه بهار مقرر شد - و کنور مانسنگه بدیدبانی
آن ناحیه رخصت یافت - در مبادی سنه (۹۹۸) نهصد و نون
و هشت در لاهور رخت هستی بریست - گویند وقتی (که
راجه تودرمل را بآتش می سپردند) همراه بود - چون بخانه
آمد استقراغ کرد - و حبس بول شد - بعد پنج روز در گذشت
از اعمال خیر او در لاهور مسجد جامع بوده - که اکثر مردم
بادای نماز جمعه قیام داشتند *

* راجه مدهکر ساه بندیله *

از قوم کهروار است - اینها در سواف ایام شان و شوکت
و مال و مماله چندان نداشتند - برهنی و قطاع الطریق
بسر می بردند - چون نوبت بر راجه پرتاب رسید (که ارنده
احداث کرده او سم) شده و مکنت بهم رسانیده مکر
با شیر شاه و سلیم شاه سرتابها نمود - پس ازو پهرش راجه
بهارته چند بمرزبانی متمکن گشت - چون لا ولد بود بعد
فوتش ریاست برادر خرد او مدهکر ساه باز گردید - او بتدبیر

و حيله سازي و نيروي تهور و مردانگي تحصيل ناموري نموده
از ساير آباي خود در گذرانيد - و بمرور ايام دست تصرف
باطراف و حوايي دراز ساخته بيشتتر جاهای آباد ضميمه ملک
خود ساخت - و بافزونش اسباب و کثرت مردم و بافزایش ملک
و قلبي جا غرور و نخوت بخود راه داده باکبر پادشاه عام
طغيان و جسارت افراشت - مکرر افواج عرش آشياني بمالش او
تعيين شده گاه باطاعت و انقياد در مي آمد - و گاه بسرکشي
و نافرمانی ميرفت - در سال بيست و دوم صادق خان هروي
با راجه اسکون و موله راجه بتاديپ آن ره نوردن بذيه تهرود
تعيين گشت - سردار پيش از وصول بدان ديار داستان اندرز
درميان نهاد - آن بدمست باد پندار بهوش نيامد - ناگزير
بسر انجام جنگل بري افتاد - از بسکه آن حواشي درخت زار
و هجوم اشجار داشت عبور افواج دشوار نمود - يکروز بهجنگل بري
و درخت افکني همت گماشته - و روز ديگر آهنگ پيش نمود -
قا بآب سوا (که بست دهزار اشتها دارن - و شمال رويه
اوندچهه است) رسيد - راجه مدهکر با لشکر گران بر ساحل آن
معرکه بر آراست - شگرف آريزش چهره افروز گنداري گشت
نزدیک بود که چشم زخمه بعساکر پادشاهي رسد - که آن مدبر
با رامساه پسر جا نشين خود يالغز همت گشته در بر تافت
و هودل زار پسر درم او از تصادم گجذال بعدم خانه فرود رفت

صادق خان پس از چیره دستی رحل اقامت در آن حدود انداخت
چون عرصه عافیت برو دشوار شد ناگزیر بعجز و الحاح گرائیده
برادرزاده خود را بحضور فرستاده زینهارى گردید - و مرثه
جرم بخشي شنیده در سال بیست و سیوم بهمرایى صادق خان
نامیده سالی آستان پادشاهی گشته بگونهگون نوازش سر بلندی یافت *

و چون شهاب الدین احمد خان سپه سالار مالوه بهمرایى
مبرز عزیز کوکه تعیین مهم دکن گردید راجه (۲) را نیز بمراقبت
آن لشکر نامزد کردند - او از همراهی سر باز زد - شهاب الدین
احمد خان با دیگر تیوالداران بعزم قادیب او رو آوردن - چون
بچهار گروهی اوندچعه رسید آن کوتاه اندیش بلبه گری پیش آمده
بهیندپی گری راجه اسکران فرمان پذیري را دستاریز (ستگارمى)
خود گردانید - و سپه آرا را آمده دید - و باز بتباه خیالها
در افتاده بادیه پیمای گریز شد - یورت او بغارت رفت - پسرش
اندرجیت در قلعه کهجوه دم استقلال زده باویش بر خاست
چون روی بیکار نداشت باندک تذبذه راه گریز پیش گرفت - در سال
سی و ششم سنه (۹۹۹) نهصد و نود و نه هجری شاهزاده
سلطان مراد بداریى مالوه دستوری یافت - سران آن ملک جمله
بدیدن شاهزاده آمدند - راجه مدهکر تعلل ورزیده سر ازین
امر باز زد - لهذا شاهزاده بر سر او فوج کشید - راجه کذارة گرفت

عرش آشیانی شاهزاده را از ملک او برگردانید - پستار او باستصواب
صادق خان آمده ملازمت شاهزاده نمود - و در سال سی و هفتم
مطابق سنه (۱۰۰۰) هزار هجری در گذشت - رامشاه پسرش
همراه صادق خان در راه کشمیر آمده سعادت اسلام سده خلافت
در یافته مورد التفات گردید - دیگر از پسرانش برسنگه دیو بذریله
است - که احوالش علیحده بنوک کلمک اخبار نگار گذشته *

(۲)

* راجه رام چند بکھیلہ *

زمیندار ملک بهته و عمده راجهای هندوستان بود - فردوس مکانی
در راجات خود (که سه راجه معتبر شمرده) سیوم همین رامچند
است - تانسین نام کلارنت (که در فزون نغمه سرآمد وقت
و بحسن موت و نازک خیالی گویند مثل اوئے نگذشته) پیش او
می بود - و راجه کمال قدردانی و افراط انس با او داشت
چون وصف کمالات او بعرض عرش آشیانی رسید سال هفتم جلال
خان قورچی را پیش روی فرستاده تانسین را طلب حضور نمود
راجه سر باز زدن زیاده از طاقت خود دانسته مشارالیه را با ساز
و سامان تجمل معه تحف و هدایا روانه ساخت - چون نامبرده
بملازمت خسرودانی پیوست پادشاه رز اول دو کروڑ دام (که
دولک (دپیله) رائج الوقت باشد) انعام فرمود - و بتقاضای ابواب
فتوحات بر روی او مفتوح گشت - تصانیف او (که اکثر بنام

عروش آشياني شده) امروز زبان زد مردم است *

و در سال هشتم (که آصف خان عبد المجيد بتسخير گزده مامور گرديد) چون غازي خان تنور^(۲) پناه براجه رامچند برده بود اول براجه پيغام نمود - که او را بحضور بفرستند - و الا عذريب بسزاي کردار ناهنجار خون خواهند رسيد - راجه بمقام ستييزه در آمد - و باتفاق غازي خان لشکره از راجپوت و افغان فراهم نموده عرصه نبرد آراست - پس از زن و خوردن بسيار غازي خان کشته گرديد - و راجه شکست يافته بقاعه باندهو (که مستحکم ترين قلاع آن ولايت است) متحصن گرديد - آصف خان سر محاصره داشت - درين ضمن باستشفاع راجهای معتبر (که در حضور پادشاه بودند) قرار يافت - که راجه شرف آستاندوس يافته در زمري قدايان منتظم شود - لهذا دست تصرف ازان ولايت باز ماند *

سال چهاردهم چون امرا بمحاصره قلعه کالنجر (که راجه رامچند در ايام تفرقه افغانان از بجالي خان پسر خوانده پهار خان نقد گرانمزد داده بدست آورده بود - و ازان زمان در تصرف داشت) پرداختند و کار بر محصوران تنگ گرديد راجه بمقتضاي ملاح انديشي چاره کار در سپردن قلعه ديده پايان از قلعه بر آمد - و کلید آنرا معه پيشکشهای مناسب با رکلاي خود روانه بارگاه سلطاني ساخت - پادشاه رکلاي او را بانواع

(باب الرأى) [۱۳۶] (بالأثر الاسرا)

نوازش كایاب نموده دستوری معاودت داد - اگرچه راجه
بیر بهدر پسر خود را به پیشگاه خسروانی فرستاده اظهار
فرمان برداری مینمود اما از بس توهم آمدن خود قرار نمیداد
سال بیست و هشتم (۸۰۵) اندك آباد معسكر پادشاهی شد (پادشاه
خواست فوج بر راجه تعیین نماید - پسرش بوساطت بلربانان
بعرض رسانید - که اگر از بذهای دوشناس کسی بآوردن او
تعیین شود بجمعیت خاطر عازر آستانبوس خواهد شد - بنابراین
پادشاه زین خان کوکه و راجه بیربر را باستقامت او تعیین فرمود
او بعقب خلافت آمده سعادت ملازمت حاصل نمود - و بانعام
بکشد و یک رأس اسب منتخر گردید *

در سال سی و هشتم چون راجه فوت نمود بیر بهدر پسر او
که در حضور بود بخطاب راجگی نوازش یافته رخصت وطن
پذیرفت - در عرض راه او از سکهاسن افتاد - و بپاره گری خون
برگرفت - و از شست و شوی بدوقت بیهوشی افزوده سال سی
و هشتم مطابق سنه (۱۰۰۱) هزار و یک هجری بمقر اصای
شتافت - چون خویش راى رایسنگهه را قهرور بود پادشاه برسم
تعزیت بخانه او تشریف برد - پستتر چون بعرض رسید (که
بن گوهران آن نواح بکرماعیت نام دبیر خرد سال راجه
رامچان را بسری برگرفته سرانیه سرتابی اندیشیده اند) لهذا
رای پترداس بتسخیر قلعه بادهو تعیین شد - و پس از رسیدن

(مائلا مارا) [۱۳۷] (باب الرء)

آنجا (که تخویب بحال آن ملک راه یافته اکثر جاها
تهانه نشین مردم پادشاهی گردید) مردم آنجا عرض داشت کردند
که معتبرے از حضور تعین شده آن طفل را ببرد - لهذا بر طبق
حکم اسمعیل قای خان رفته اورا برداشته سال چهل و یکم بحضور
آورد - و از آنجا که مقصود آنها این بود (که بدان و دهش تسخیر
قلعه موقوف شود) چون این معنی موافق بمزاج پادشاه نهاد
آن طفل را رخصت شد - و بعد محاسره هشت ماه و چند روز
سال چهل و دوم قلعه مزبور مسخر گردید - و سال چهل و هفتم
در جوده من نبیره راجه مزبور بخطاب راجگی و دژبانی آنجا
سرفراز گشت - و بهار تھی چند باتالیقی او قرار یافت - و پس
از سرور آرائی جنک مکانی سال بیست و یکم راجه امرونگه
نبیره راجه مزبور آزادی آستان بوسی نمود - بذا بران فرمان
استقامت با خلعت و اسب مصحوب کان راتهور (که از خدمتگاران
زبان فهم بود) بنام او مرحمت شد - و در عهد فردوس آشیانی
سال هشتم باتفاق عبدالله خان بهادر به تنبیه زمیندار رتن پور
تعین شد - و بواسطت او زمیندار مذکور آمده با خان مزبور
ملاقی گشت - پس ازان نامبرده دوامک ملازمت در یافته
در هنگامه بغی ججهار سنگه بندیلک نیز در فوج خان مسطور
مقرر شد - پس از فوت وی انوپ سنگه پسرش بجای وی
نشست - سال بیست و چهارم چون راجه بهار سنگه بمذبله

جاگیردار چورا گدھے بتقریب آنکہ ہر ری (۲) رام زمیندار آنجا
 پناہ بانوپ سنگھ (کہ بعد ویرانی قلعہ باندھو در دیوان نام
 مکانے چہل کڑھی قلعہ مذکور مسکن داشت) بردہ بود درید
 ار با عیال و اطفال بکوہستان نتھونتھر گریخت - سال سیم
 همراه سید دلایت خان حارس صوبہ الہ آباد ببازگاہ خسروانی
 آمدہ بتقییل سدہ سفیہ پرداخت - و بعدایت خلعت و جمدھر
 مرصع و سپر با یراق میثا و منصب سہ ہزاری دو ہزار سوار و تقرر
 باندھو و غیرہ محال وطن در جاگیر قامت قابلیت آراست *

* رام چند چوہان *

پور بدنسنگھ - از امرای بانصدی اکبری ست - سال
 ہیزدہم جلوس (کہ پادشاہ ایلغار کردہ بکومک میرزا عزیز
 کوکہ جانب گجرات متوجہ شد) او بہمراہی حضور شرف
 اختصاص داشت - سال بیست و ششم همراه سلطان مراد
 برای بیدار ساختن میرزا محمد حکیم و سال سی و ہشتم
 بہمراہی میرزا شاہرخ حاکم صوبہ مالوہ بدان سمت تعیین شد
 و چون ناہنجاری سپاہ دکن و برخاستہ رفتن شہباز خان بمالوہ
 از لشکر بے اجازت شاہزادہ سلطان مراد بعرض رسید پادشاہ
 او را ببرد کسیل فرمود - تا یک لک اشرفی (کہ بنا بر ناایمندی راہ
 در قلعہ گوالیار افتادہ است) جہت سامان لشکر باحتیاط همراه

ببرد - و سپاه مالوه را بدکن بازگرداند - او بدکن رسید - در جنگه
 (که) (اجي عاي خان کشته شد) نامبرده در مثل خان مزبور
 بود - در معرکه زد و خورد بیست زخم خورد، بزمین آمد
 و شب با کشتگان هم آغوش بود - صبح برداشته آوردند - بعد
 چند روز سال چهل و یکم اکبری سنه (۱۰۰۵) هزار و پنجم
 هجری شربت واپسین در کشید *

* راجه بکرماجیت *

پترداس - از طایفه کهتری ست - ابتدا مشرفی فیل خانه
 عرش آشیانی داشت - اولا بخطاب رای رایان سربلندی یافته
 آخرها بعمدگی مرتقی گردید - سال دوازدهم در محاصره قلعه
 چیتور او را باتفاق حسن خان چغتای صاحب اهتمام مورچال خامه
 کردند - سال بیست و چهارم دیوانی صوبه بنگاله بشوکت میرادهم
 باو مفوظ شد - سال بیست و پنجم چون ناسپاسان بنگاله مظفر
 خان را کشتند و نامبرده را بزندان برنشانند او بحسن تدبیر
 از آن تفکده رهائی یافت - و چند سال دران صوبه بکارها پرداخته
 سال سی و یکم بدیوانی بهار امتیاز انداخت - سال سی
 و هشتم بکشایش قلعه باندھو (که از گزین دژهای روزگار است)
 و بعد فوت راجه رامچند بکھیل و پور او مردم آنجا نبیره
 خود سال او را دستمایه حکومت ساخته بودند) دستوری یافت

و پس از محاصره هشت ماه و بیست و پنج روز متحصنان
از کم آذوقه بزینهار برآمدند - و قلعه مفتوح گردید - سال چهل
و سیوم بخدمت دیوانی کل پایه اعتبار او افزود - سال چهل
و چهارم ازان خدمت معزول گردیده بقلعه باندهو رخصت
پذیرفت - سال چهل و ششم بمنصب سه هزاره ای کامروانی
افراشت - سال چهل و هفتم چون کشته شدن شیخ ابوالفضل
بدست برسنکهدیو بنذیله بعرض رسید بنامبرده حکم شد - که
در استیصال آن بدگوهر سعی موفوره بظهور رساند - و تا سر او
نفرستد دست ازان کار باز ندارد - راجه مذکور بتکوار چپه‌لشاهی
مردانه نموده آن بے ادب را ملهزه ساخت - و پس از تحصن
گزیدن بقاعه ایرج بمحاصره آن پرداخت - چون دیوار قلعه را
شکافته بدرزن راجه داندل او گرفت - تا آنکه بخارستان در آمد
سال چهل و هشتم راجه حسب الحکم بحضور آمده استلام
سده سنیه نمود - و سال چهل و فہم بعبای مذعب پنج‌هزاری
و خطاب راجه بکرم‌اجیت کلاه عزت بآسمان رسانید - و پس
از جاوس جهانگیر بمیروآتشی نامور شده بجمع پنج‌هزار
توبچی تاکید رفت - و پانزده یوگنه در تاختواہ این اخراجات
توار یافت - و چون هنگام پسران مظفر گجراتی و کشته شدن
(۲)
یتیم بہادر در صوبہ گجرات بعرض رسید او با جمعی کثیر

بدان جانب تعیین گردید - و حکم بنام او صادر شد - که مناصب جمعی (که در احمد آباد باو رجوع نمایند) تا یوزباشی مقرر سازد و هر که زیاده استعداد داشته باشد احوال او بتفصیل معروض دارد سال فوتش بنظر نیامده *

* رای بهرج *

پسر خود رای سرجن هاداست - چون پدرش خود را بفتراک دولت اکبری بست از نیز همواره مصدر نیکو خدمتی گردیده مشمول عواطف خاص بود - چون سال بیست و دوم جلوس حصار بونندی را از دست دودا برادر کلان او بر آوردند بوی تعلق گرفت - پس ازان مدت ها تعینات کنور مانسنگه بود در معرکه افغننه اردیبه جر آنها بظهور آورد - بستر بهمیم دکن همراه شیخ ابوالفضل متعین گشته پیوسته در نبردها ترددات نمایان بتقدیم رسانید - بعد جلوس جهانگیری چون پادشاه خواست (که صبیئه جگت سنگه پسر راجه مانسنگه را داخل شبستان محل خود سازد) نامبرده (که پدر مادر صبیئه مزبور میشد) بدان راضی نشد - این معنی بر خاطر پادشاه گران آمد و قرار یافت که پس از مراجعت از کابل تنبیه او پیش نهاد عزیمت گردد - در همان سال (که سنه دوم از جلوس جغت مکانی باشد) مطابق سنه (۱۰۱۶) هزار و شانزده هجری از تار و پود زندگی گسیخت - تا سال چهارم اکبری بمنصب هزاری سرفرازی

داشتند - گویند مبادیای راجهای راتهور و کچهوايه داخل محل
پادشاهان تیموریه شده اند - اما از قوم هادا این نسبت را
هیچکس قبول نکرده *

* رای درگا میودیه *

چندراوت - وطنش پرگنده رام پور مضاف چیتور است - سال^(۲)
بیست و ششم جالوس اکبري بهمراهی سلطان مراد بر سر میرزا
محمد حکیم تعین گردید - و سال بیست و هشتم (که میرزا خان
بتغویه فساد انگیزان صوبه گجرات تعین شد) مشار الیه نیز
بهمراهی خان مزبور شرف دستوری اندوخته مصدر ترددات
نمایان گشت - و سال سییم بهمپائی خان اعظم کوکه بهم دکن
معین گردید - و سال سی و ششم (که سلطان مراد بدارائی
مالوه نامور گردید) مشارالیه نیز بتعیناتی شاهزاده درجه اختصاص^(۳)
پذیرفت - و پس ازان بهمراهی شاهزاده بملک دکن رفته
نیکو خدمتیها بظهور آورد - سال چهل و پنجم عرش آشیانی
ار را با جمعی بجهتجوی مظفر حسین میرزا کسبل فرمود - میرزای
مذکور را خواجه دیسی دستگیر کرده نزد سلطان پور آورده بود
رای درگا بوی پیوسته بحضور رسانید - و در همین سال بهمراهی
شیخ ابوالفضل بجانب ناسک تعین گردید - درین فتنه شورش
بنگاه خود شنیده رخصت گرفته بیورت خود رفت - و در ازل

(۲) نسخه [ب] عوطنش (۳) در [اکثر نسخه] ارتخاص •

سال چهل و ششم باز آمده پیوست - و پس از یک و نیم ماه
 بے آنکه تقریب رخصت بمیان آرد راه بنگاه خون گرفت
 تا سال چهلیم اکبری بمنصب هزار و پانصدی ممتاز بود
 در سال دوم جهانگیری مطابق سنه (۱۰۱۶) هزار و شازده
 هجری در گذشت *

در جهانگیر نامه (که پادشاه خود نوشته) مرقوم است
 که وی از نوکران معتبر رانا پرتاب بود - زیاده بر چهل سال
 در خدمت عرش آشیانی گذرانیده بمنصب چهار هزارى کامیاب
 شد - عمرش بهشتاد و دو رسیده بود - چاندا پسر او در اوائل
 عهد جنت مکانی منصب هفتصدی داشت - و رفته رفته
 بمنصب عمده و خطاب راری کامیاب شد - او دودا نبیر او
 در عهد فردوس آشیانی سال سیوم همراه اعظم خان بمهم
 خانجهان لودی تعیین یافته در همان سال باضافه پانصدی
 پانصد سوار بمنصب دو هزارى هزار و پانصد سوار و عطای
 علم سرفراز گردید - اما چون جنگ بر چنداوی افتاد پای
 مشارالیه از جا رفت - پس ازان همراه یمین الدوله بتادیب عادل
 خان قرار یافت - و پستتر در تعیذتیان مهابت خان خانجنان
 (که بایالت دکن مقرر شده) منسلک گشت - سال ششم
 در محاصره قلعه دولت آباد هنگام (که مراری بیجاپوری بمک
 امل قلعه رسید - و هر چهار طرف جنگ افتاد) چون چند

کس از خویشان او در نبود بکار آمده بودند برای برداشتن
 لاشها با مصف منع سرکرده عزیمت نمود - مخالفان قابو دیده
 گرد گرفتند - از اینجا (که راه بر آمدن نبود) پیاده شده
 با چند کس بمردانگی فرو شد - پادشاه از قدردانی هستی سنگه
 پسر او را (که در وطن بود) با رسال خلعت و منصب هزار
 و پانصدی هزار سوار و خطاب رادی بر نواخت - ساله چند
 همراه خان زمان بهادر بیساق دکن متعین بود - چون بمرض
 درگذشت و پسرش نداشت جای او بهسرعم پدرش رویمنگه
 ولد زبب مکنک بن راو چاندا (که سال هفدهم بامید نوازش
 خود را ببارگاه سلطانی رسانیده بود) بمنصب نهصدی ذات
 و سوار و خطاب رادی سروراز ساخته تفویض یافت - و پرگنه
 رامپور مخاطب باسلام پور سرکار چیتر صوبه اجمیر (که وطن
 متوفی بود) در قبول او قرار گرفت - سال نوزدهم همراه سلطان
 مراد بخش بیساق بلخ دستوری پذیرفت - و در جنگ (که سال
 بیستم با نذر محمد خان والی بلخ بسرداری بهادر خان
 روهله و اصالت خان بمیان آمد) در مثل هرالی جا داشت
 و بعد کشتش و کوشش چون نذر محمد خان شکست یافته
 عزمه پیمای رادی فرار شد نامبرده از اصل و اضافه بمنصب
 هزار و پانصدی هزار سوار تصاعد نمود - از اینجا [که شاهزاده
 مزبور بنابر بردت هوای آنجا و کثرت اوزبکان و المانان

نبرد پیشه (که جنگی بگریز کرده میرفتند - و معا باز گردیده
 بجنگ پیش می آمدند) بستوه آمده از پدر والا قدر خود
 درخواست آمدن خود بحضور و تعیین بنده دیگر دران دیار
 نمود [بعضی از راجپوتان بے حکم از بلخ و بدخشان معاودت نموده
 به پشادر رسیدند - راجه مزبور هم از انجمله بود - چون این معنی
 بعرض خسروانی رسید بمتصدیان اتک فرمان رفت - که از آب
 گذشتن ندهند - پس ازان (که سلطان اورنگ زیب بهادر بآن
 ناحیه دستوری یافت) او بهمراهی شاهزاده مزبور مراجعت
 بدان سمت نمود - و پس از رسیدن آنجا در جنگها با اوزبکان
 در مثل هراتی مقرر بوده مصدر ترددات شد - و بهمراهی
 شاهزاده مرقوم (که بمعادوت مامور گردید) بحضور رسید - سال
 بیست و دوم در رکاب شاهزاده بجانب قندهار مرخص گشت
 و بدستور سابق در مثل هراتی تعیین یافت - و در جنگی
 (که به سرداری رستم خان و قلیچ خان^(۲) با تزلباش^(۳) رو داد) خدمات
 نمایان بظهور آورده از اصل و اضافه بمنصب دو هزار
 هزار و دریست سوار تارک عزت برافراشت - سال بیست و چهارم
 روزگارش سپری گشت - چون فرزند نداشت امر سنگه و غیره بنابر
 او چاندا با جمعیت راجه و پسران پیشگاه سلطنت آمدند
 امر سنگه را (که شایسته جانشینی بود) پادشاه بمنصب

(۲) نسخه [ب] فتح خان *

هزاري نهصد سوار و خطاب راوي و عطاى اسب با زين نقره
و برادرانش را بمناصب مناسب مباحات بخشیده رام پور دطن
نياگانش در جاگير او و برادرانش مرحمت فرمود - سال بيست
و پنجم باضافه يكصد سوار كام دل برگرفته همراه سلطان اورنگ زيب
بهدار (كه بار دوم بمهم تذهار دستوري يافت) رخصت
پذيرفت - و سال بيست و ششم بتعيين سلطان دارا شكوه
بيساق مزبور اواى عزيمت افراشت - و سال بيست و هفتم
بالتماس شاهزاده مزبور از اصل و اضافه بمصب هزار و پانصدي^(۲)
هزار سوار افتخار اندوخت - و سال بيست و هشتم تعيينات
دكن گرديد - و سال سي و يكم حسب الطاب بحضور رسیده
همراه مهاراجه جيسونت سنگه بصوبه مالوه تعيين گرديد - كه
سد راه آمد فوج دكن باشد - پس از وصول موكب عالمگيري
و رو دادن مصاف در هراولى مهاراجه بود - در اثنای نبرد دل
باى داده پداى فرار بوطن خود شتافت - پس ازان ملازمت
خدمت مكان دريافته با شاهزاده محمد سلطان بتعانب شجاع نامزد
شد - و از كم خردى پاى همتش استوار نمانده باستماع اخبار
مختلفه حضور بے رخصت شاهزاده از اثنای راه برگشت
پس ازان بمهم دكن تعيين گرديده همراه ميوزا راجه جيسنگه
بتقديم خدمات سرگرم بود - سال يازدهم مفاهير در پاى قلعه

سالمير (که بر مردم پادشاهی ریختند) او بکار آمد - و محکم سنگهه بسرش دستگیر شد - بعد چندے (زر داده رهائی یافته پیش بهادر خان کوکه) که دران سال ناظم دکن بود (خود را رسانید و باضافه منصب و خطاب راو سر بلذن گردید - و مدتها بنوکری می پرداخت - سال سی و سیوم گویال سنگهه پسر محکم سنگهه از وطن خود رام پور آمده بنوکری ارثی سرگرم شد - و بذابر مراعات بند و بست رتن سنگهه پسر خود را در وطن فرستاده بود او خود سری اختیار کرده برای خرج پدر نمی فرستاد - هرچند گویال سنگهه بحضور عرض کرد فایده نبخشید - سال چهل و درم (رتن سنگهه معروف مختار خان صوبه دار مالوه بقبول اسلام بخطاب مسلم خان سر برافراخته حاکم وطن گردید گویال سنگهه از همراهی شاهزاده بیدار بخت جدائی گزیده پناه در ملک رانا گرفت - و در وطن کار او پیش رفت نشد سال چهل و ششم گویال سنگهه چندراوت بحضور آمده قاعه دار کولاس گردید - سال چهل و هشتم معزول شده همراهی مرهتہ گزید - اما مسلم خان در اوائل سلطنت جهاندار شاه با امانت خان خواجه محمد (که نظامت صوبه مالوه یافته متصل سارنگپور مضاف صوبه مذکور رسیده بود) مانع دخل تعلقه گردیده با جمعیت نمایان بجنگ پیش آمد - چون همراهیان او از دست و زبانش بتنگ بودند وقت قاتل

بر مقابل از زفانت بهلو تهی کردند - گولۀ اجل بار رسیده کارش تمام ساخت *

* رای رایسنکجه *

پسر رای کلیان مل زمیندار بیکانیر است - و از الوس راتهور در چهارم پشت برای مالدیو نسب او منتهی میشود - چون آرازة قدردانی و جوهر شناسی عرش آشیانی بر زبانها افتاد و آثار اقبال از وجنات احوال آن پادشاه خاطر نشین که و مه گردید رای مزبور با رایسنکجه پسر خود سال پانزدهم در اوانه (که معمورۀ اجمیر مطرح رایات ساطنت بود) بملازمت خسروانی کامیاب گردیده خود را بفتراک درامت بست - و صبیۀ بوادر خود را داخل پرستاران محل سرای خسروانی ساخته سر رشته (۲) اختصاص بدست آورد - تا سال چهارم اکبری بمصب دو هزاری سربلندی داشت - رایسنکجه سال هفدهم (که عزیمت تسخیر گجرات پیش نهاد خاطر سلطانی شد) با جمعی کثیر دستوری یافت - که در نواح جوده پور وطن مالدیو توقف گزیده سد راه گجرات باشد - تا اهل بغی ازان صوبه در مالک پادشاهی درآمد نکنند - نامبرده با بندهای دیگر پای ثبات دران حدود افشرد پس ازان [که ابراهیم حسین میرزا در جنگ سرنال شکست یافته راه ممالک پادشاهی پیش گرفت - و ناگور را (که بجایگز

خان کلان مقرر بود - و از جانب او فرخ خان پسرش بهکراسمت
 آنجا می پرداخت (محاصره نمود) رای رایسنکجه با امرا (که
 دران ضلع بودند) یکجا شده بر سر میرزا رسید - میرزا دست
 از محاصره کشیده روانه پیش گردید - رایسنکجه دنبال نموده
 جنگ انداخت - و خود مصدر تروند شایان شده میرزا را شکست
 داد - سال هیزدهم (که ایغار بجانب گجرات تصمیم یافت)
 پادشاه او را بیشتر کسبل فرمود - نامبرده پس از ورود موکمپ
 سلطانن بملازمت پیوسته در جنگ محمد حسین میرزا
 پیشقدمی بکار برده تروند بهادرانه مظهر آورده - و سال نوزدهم
 همراه شاه قالی خان محرم بگوشمال چندر سین پسر راجه مالدیو
 تعین گردید - در تنبیه او و تخریب تعلقه دقیقه فرودداشت
 نکرده سپس [که این فوج بمحاصره قلعه سوانه (که پناه گاه
 چندر سین بود) پای همت افشرد - و برای تنبیه چندر سین (که
 هنوز در میدان میگردید) فوج دیگر مطلوب بود] اواخر همین
 سال رایسنکجه جریده بحضور آمده حقیقت حال بعرض رسانید
 پادشاه فوج دیگر بر سر چندر سین فرستاده او را رخصت
 انصراف داد - اما چون کشایش قلعه سوانه مدتی صورت
 نبست اراؤل سال بیست و یکم (که شهباز خان باین کار مامور
 شد) رایسنکجه و دیگر سرداران عزیمت حضور نمودند - و پستر
 در همان سال باتفاق ترسون محمد خان بتادیب زمیندار جالور

و سردهی مامور شد - چون آنها زبان معذرت را شفیع جرائم خود ساخته عازم آستانبوس والا گردیدند و با اتفاق سید هاشم باره بر طبق اشاره پادشاه در قصبه نادریت رخت اقامت انداخت - و راه درآمد و برآمد بر روی رانای زمیندار اودیپور بسته در ایل ساختن متمردان آن نواحی فراوان سعی بکار برد و سلطان دیوده زمیندار سردهی بذابر توحش ذاتی رخت ادبار بوطن خود کشید - رای مذکور بتسخیر آن مامور شده بمحاصره آنجا پای همت افشرد - و بجهت رعب افزائی بنه و بار از موطن خود طلب داشت - از آنجا (که سلطان دیوده بر سر این قافله ریخته هنگام نبود آراست - و پس از کشته شدن جمعی طریق هزیمت پیموده بایوگده شتافت - و آن قلعه ایست نزدیک سردهی در منتهای صوبه اجمیر گجرات رویه - نام آن در اصل اربدا اچل است - اربدا باعتقاد اهل هند عبارت از روحانیی و اچل بمعنی کوه - بتحریفات روزگار بدین نام زبان زد شده ارتفاع آن هفت کرده - بر فراز آن رانا در سواقی ایام قلعه بنا نموده راه برآمد نهایت دشوار - چشمهای گوارا و چاههای شیرین و اراضی آبادان آنقدر که باهل تحسین کفایت نماید - و اصناف گل و رباهین و هوای انبساط آرد دارد) رایسنکه در سردهی

(۲) در [بعضی نسخه] سلطان - اما اکثر جا بنای فوقانی آمده (۳) در

[بعضی نسخه] دیوده آمده (۴) نسخه [ب] بالو گده *

تصرف نموده بایوگذهه شتافت - و در کمتر سعی کار بر محصوران
 تنگ ساخت - سلطان دیوده سراسیمه گردیده کلید قلعه را سپرد
 رای رایسنکهه جمع را درانجا گذاشته باتفاق نامبرده بپایه سریر
 سلطانی (سید - و در سال بیست و ششم (که آمد آمد میرزا
 محمد حکیم در حدود پنجاب بر زبانها افتاد - و عرش آشیانی را
 عزیمت آنصوب پیش نهان داعیه گشت) رای رایسنکهه و جمعه
 دیگر را با فیلان نامور پیشتر رخصت مرحمت شد - و پستر
 تعینات شاهزاده سلطان مراد (که بدفعیه میرزا محمد حکیم
 مرخص شد) گردید - اواخر همین سال (که معاودت لشکر پادشاهی
 بدارالخلافه شد) او با دیگر تیولداران صوبه پنجاب دستوری
 بدانصوب یافت - و سال سیم همراه اسمعیل قای خان بر سر
 بلوچستان ارتخاص پذیرفت - و سال سی و یکم صبیّه او بعقد
 ازدواج شاهزاده سلطان سلیم درآمده بر مذرات او افزود - و سال
 سی و پنجم برخست وطن خود بیکانیر کام دل انداخت
 و پس ازان بملازمت شتافته اواخر سال سی و ششم با جمعه
 دلاوران بکمک خانخانان عبد الرحیم (که سرگرم مهم تنّه
 بود) نامزد شد - و سال سی و هشتم چون خویش او (که پسر
 راجه رامچند بکمیاه بود - و پس از فوت راجه ادرا از پیشگاه
 مکرمت بر نواخته بقلعه باندهو تعلقه پدرش فرستادند)
 در راه از سکهاسن افتاد و بچاره گری خون گرفت اما بشصت

و شوی بے هنگام بر عارضه افزوده در گذشت پادشاه قدردان
بهر منزل او رفته بگونگون نوازش سر بلند فرمود - پس ازان بتقریب
از حضور جدا شد *

درین ضمن فریاد ستمگاری یکے از نوکرانش بعرض رسید
و بر طبع والا گران آمد - و او بذابر باز پرس طالب حضور گردید
رای رایسنگه ادا پنہان داشته گریختن او برگذارد - ازین جهت
چندے از کورنش باز ماند - و پستتر مورد نوازش شده سورتمه
در اقطاع یافت - و تعیذات دکن گردید - او از بر خود غلطی
لختے به بیکانیر وطن خود رسیده وتمت را گذرانید - و بعد ازینکه
دراغه شد در راه درنگ داشت - هر چند عرش آشیانی در مراتب
اندوز کوشید سودمند نیامد - ملاح الدین نامے از حضور تعیین
شد - که اگر بدان خدمت نمی شتابد بحضور والا برگرداند
ناگزیر بعقبه سلطنت رسید - چون کجروی را شایسته پاسخ
نداشت چندے بار نیافت - آخر پادشاه بداس حقوق دیوین
صفح جرائم او فرموده بر مراسم اعتبار او افزود - و سال چهل
و پنجم (که بلده برهانپور معسکر فیروزی بود - و شیخ ابوالفضل
بجانب ناسک تعیین شد) او نیز در همراهیان شیخ قرار یافت
چون در بنگاه او دایمت یسرش شورش بر پا نموده بود بدین
تقریب دستوری یورت گرفت - سال چهل و ششم باز دولت
آستانبوس دریافت - و سال چهل و هشتم بهمرای شاهزاده

سلطان سليم بهم رانا تعین گردید - در عهد عرش آشغالی
بمنصب چهارهزاری رسیده در سال اول جلوس جنت مکانی
بنجهراری شد *

چون پادشاه بتغاقب خسرو عازم پنجاب گردید او مامور شد
که همراه محل بیاید - بیکم از ائذای راه جدا شده بوطن
خود رفت - و سال دوم بعد معارفت پادشاه از کابل باستصواب
شریف خان امیرالامرا فوطه در گردن کرده ملازمت نمود
و سال هفتم مطابق سنه (۱۰۲۱) یکهزار و بیست و یک هجری
بعدم آباد شتافت - پسر کلانش دلپت - که در عهد اکبری
بمنصب پانصدی سرفراز بود - در سال سی و ششم در مهم تتهه
بکمک خانخانان تعین گردیده روز جنگ با آنکه جمعیت نیک
همراه داشت بذبرکم همتی از دور تماشائی بود - سال چهل
و پنجم (که عرش آشیانی بدیار دکن بودند - و مظفر حسین میرزا
بذبر پست و بلند شدن سخن با خواجگی فتح الله از کم حوصلگی
راه آوارگی سپرد) او بیهانه تفحص میرزا با مردم خود از اردو
برآمده راه وطن پیش گرفت - و سال چهل و ششم پدرش
بتادیب او تعین گردید - او استدعای آمدن بحضور نمود
پادشاه رقم مفتح بر نامه جرائم او کشیده فرمان طلب فرستاد
او بحضور آمد - و در سال سیوم جلوس جهانگیری باستصواب
خانجهان لودی عفو زلات او شد - پس از فوت پدر چون از دکن

آمده ملازمت نمود به نمایند خلعت و خطاب رانی سر بلند گردیده
جانشین پدر شد *

در جهانگیر نامه می نویسد که رای رایسنکه پسر دیگر نیز
داشت سور سنکه نام - با وجود آنکه دایم پسر تیکه او بود
میخواست که سور سنکه جانشین باشد بتقریب محبتی که
با مادر او داشت - در وقت (که احوال فوقش مذکور شد)
سور سنکه از کم خودی ظاهر کرد که پدر مرا جانشین ساخته
تیکه داده - پادشاه را این عبارت خوش نیامد - گفت اگر ترا
پدر تیکه داده است ما دایم را سرفراز ساختیم - و بدست
خود تیکه بر پیشانی دایم کشیده وطن پدر بجایگزین او
مرحمت نمود - در سال هفتم جهانگیری پانصدی ذات
و پانصد سوار بمنصب افزود شده بکمک میرزا رستم مغوی (که
به حکومت قته نامزد شده بود) تعیین گردید - در سال هشتم
چون خبر رسید (که او با برادر کوچک خود سور سنکه مذکور
جنگ کرده شکست خورد) و مقارن آن هاشم خوستی فوجدار
آن نواحی گرفته بحضور آورد چون مکرر ازو قبائح سرزده بود
پیاپی رسید - بجایگزینی این خدمت بمنصب سور سنکه پانصدی
ذات و دریمت سوار افزود شد - احوال رار سور مذکور جداگانه
بتذکار در آمده *

• راجه رامداس کچهوايه •

پدرش اوردت نام مرد کم استعداد پريشان حال بود - در وطن خود ^(۲) اوني روزگار بهر مي برد - رامداس در بدو حال نوکر رايسال درباري شده خود بوسيله راجه مذکور در سلک بندهای عرش آشياني منساک گشته در کم فرصتها ترتي نموده بمنصب پانصدي امتياز گرفت - و بتدريج قرب و اعتبار او افزوده در سال هيزدهم [که راجه تودرمل بکمک خانخندان و انتظام فوج او (که متوجه تسخير بهار بود) تعيين شد] مهمات ديواني بنيابت راجه بدو تفويض يافت - و رفته رفته بزور خدمت و حاضر باشي نوعی در مزاج پادشاهي جا کرده که بيشتر عرض او منظور ميشد کارسازي امرای راجپوتيه و غيره ميکرد - و زرها مي اندوخت - گویند حواليئيه ربيع مطبوع در قاعه اکره نزديک هتياپول ساخته بود اما همواره در پيشخانه بچوکي قيام داشت - و چون عرش آشياني در دلوج و خردج محل تعيين وقت نداشته گاهي اندرون و گاهي بيرون مي آمد رامداس با دريست راجپوت نيزه در دست پيوسته حاضر و منتظر مي بود *

در ايام ارتحال آن پادشاه چون خان اعظم و راجه مانسنگه و ارتفاع دولت سلطان خسرو ميکوشيدند رامداس بدولتخواهي و فدريت شاهزاده سايم مردم خود را بر خزانه و کارخانه مامور

ساخت - تا مخالف دست تصرف دراز نتواند کرد - لهذا
 در عهد جهانگیری بافروزی منصب و مزید جاه و حشمت چهره
 کامیابی افروخت - و در سال ششم سنه (۱۰۲۰) هزار و بیست
 هجری بهمراهی عبدالله خان صوبه دار گجرات بهم دکن تعیین
 گشته بخطاب راجگی و عنایت نقاره سر برافراخته قلعه رنتپور
 (که از اعظم قلاع هندوستان است) بدو مرهمت شد - و مشهور
 آنست که بخطاب راجه کرن سرفرازی یافته - اگرچه در انبال نامه
 ننوشته - چون از راه ناسک بدواست آباد شتافته از چیره دستیهای
 ملک عذیر بستوه آمده بوسم هزیمت معاودت نمودند جنت مکانی
 از روی عذاب تصویر همه امرا (که درین یساق عار فرار بر خود
 هموار کرده بودند) کشیده طلبید - و هر یک را دیده چیزه
 میگفت - چون نوبت تصویر راجه رسید سر دیوان بدست گرفته
 فرمود - تو بیک تذکیر یومیہ نوکر رایسال بودی - پدرم تربیت کرده
 بامت رسانید - قوم راجپوت را گریختن عیب است و حیف
 شرم خطاب راجه کرن هم نکردی - امیدوارم که از دین و دنیا
 بے بهره شوی - و او را ملازمت ناکرده بهم بدنگش تعیین نمود
 (راجه درانجا در همان سال مطابق سنه (۱۰۲۲) هزار و بیست
 و دو هجری درگذشت - پادشاه فرمود که دعای من کار کرد
 چه در مذهب هنوز مقرو است که هر که از دریای سده گذشته
 بمیرد جهنمی میشود - در رنگه هلال آباد پانزده عورت و بیست

مرد همراه دستار راجه ستنی شدند *

در جود و بخشش درانوقت نظیر و سهیم نداشت - بیک لطیفه مبلغی خطیر میداد - و بچارن و باد فروش و اهل نغمه آنچه یکبار انعام میکرد آنها هر سال در همان ماه همان قدر مبلغ از خزانچیی او آمده می گرفتند - احتیاج درست کردن قبض مجدد نبود - شوق ببازی چوسر بسیار داشت - تا دو شبانه روز بازی نگاه میداشت - اگر بای میداد دشنام و غصه میکرد - خصوص بر رفیق خود - و دستهای خود بزمین میزد - و بد میگفت و تمن داس پسرش در سال چهل و ششم اکبری از حضور بی رخصت بوطن شتافته بدل آزاری زیر دستان برنشست بخواهش پدر حکم شد که نوکران شاه قای خان او را بدرگاه آوردند - آن شریده سر بآویزه برخاست - و جان بسپرد - از فرزندی پیوند رام داس را غم در گرفت - عرش اشیانی به پیش خائنه او رفته پورش فرمود - پسر دیگرش دلب نواین بدایه امارت برآمده در همه چیز با پدر مطابق الفعل بالفعل بود - در عین شباب بعدم کده شتافت *

● راجه بامو ●

زمیندار مؤ و پتهان است - که الکائیسمت از درگاه بلری صوبه پنجاب پیوسته بکوهستان شمالی آنصوبه - هذکامه (که

قضیه ناگزیر جنت آشیانی روزگار را برشورانید - و فتنهای خوابیده از هر گوشه و کنار بیدار شد (سلطان سکندر سور) که در تنگنای کوهستان پنجاب در خزیده بانتهاز قابو روزگار میکند (برانید) سر بفساد برداشت - بخمت مل (که در آن وقت بریاست این الکا سر اعتبار می افراخت - و درشور افزائی و افساد بکتابی اشتها داشت) همواره سلطان سکندر گشته در پی آرایش هنگامه او شد پس از آن (که در سال دوم عرش آشیانی سکندر را در قلعه مانکوت محاصره نمود - و هر روز آثار ادبار و تباهی از وجنت احوال متحصان نمایان تر میشد) از آنجا که (سم بیشتر زمیذاران هندوستان آن است) که راه یکجبهتی گذاشته همه طرف را نگهبانی میکنند - و با هر که غالب و شور افزا باشد همرو می نمایند (درین ولا بوسیله جیلهای زمیذاران آمده ضمیمه لشکر پادشاهی گشت - و پس از کشایش آن قلعه و یکسو شدن مقدمه سلطان سکندر هنگامه (که بلده لاهور مطرح الویه فیروزی بود) با آنکه ایدای خود آمده اگرچه از روی اضطرار آمده باشند مستحسن نشمرده اند نظر بقتله انگیزی و شور بشتی او بیرام خان افغانی اودا قرین مصاحبت دانسته بیاسا رسانید - و تخت مل برادرش را بجای او نصب نمود - و چون مرزبانان آن دیار بر اجه باسو رسید او همواره شاهراء انقیاد و اطاعت پیموده نیکو بندگیها

بجا آوردے ۔ هنگامے (کہ عرش آشیانی بعد فوت میرزا محمد
 حکیم و بتصرف آردن زابلستان استقرار موبیذ بذجاب از متحکمتات
 دانسته طرح اقامت در آن ناحیه ریختند) راجه باسو از کوتاه فکری
 و تبه خیالی سرتابی پیش گرفت ۔ بذابریں در سال سی و یکم
 حسن بیگ شیخ عمری بر سرش تعیین گشت ۔ که اگر آن بومی
 اندرز نپذیرد مالش بسزا دهد ۔ چون فوج پادشاهی به پتهان
 رسید راجه باسو از نوشتن راجه تودرمل از خواب غفلت
 در آمده بهمراهی حسن بیگ بر آستان خلافت نامیذ استکانن
 سود ۔ پس ازان در سال چهل و یکم بما بوم نشین را بخود
 یادر گردانیده باز از بد گوهری سر از فرمان پذیری بر قامت
 عرش آشیانی پتهان و آن ناحی را باقطاع میرزا رستم قندهاری
 مقرر فرموده بتادیب آن ناعاقبت اندیش دستوری یافت
 و آصف خان نیز بیادری همراه شد ۔ بذاسازگاری در سردار کار سرکار
 تمشیت نگرفت ۔ میرزا رستم طلب گشته چکمت سنگه پور راجه
 مانسنگه تعیین گردید ۔ بندگان پادشاهی پیمان یکتادلی بسته
 بخود متکبری پای همت افشردند ۔ و قلعه مؤ را (که باستواری
 و دشوار کشائی مشهور و مقرر آن مغرور بود) گرد گرفتند ۔ تا دو ماه
 سترگ آریزه گوهر راد مردی میافوزخت ۔ آخر الامر قلعه را
 پسپود ۔ و در سال چهل و هفتم چون خبر شورش از بعرض رسید
 باز فوج بتنبیه او مامور شد ۔ جمیل بیگ پسر تاج خان را

مردم ار گفتند - پس ازان راجه مسطور دست توسل بدامن
شاهزاده سلطان سليم زد - قا آنكه بعرض شاهزاده رقم عفو
برجرائم او كشيده شد - باز مصدر شورش گشته در سالی چهل
و نهم (كه شاهزاده بار دوم بملازمت پدر والا قدر پیوست)
او نیز بامید استشفاع همراهِ ایشان آمد - اسا بذاب و فود وحشت
آن طرف دریا ایستاد - پیش ازان (كه شاهزاده زبان شفاعت
كشاید) عرش آشیانی ماده و سنگه كچهواهِه را برای گرفتن او
فرستاد - او خبردار شده بدر رفت - چون جنت مكاني بر تخت
سلطنت متمكن گردید او بعطای منصب سه هزار و پانصدی
سربلندی یافت - و در سال ششم بهم دكن دستوری پذیرفت
و در سال هشتم مطابق سنه (۱۰۲۲) هزار و بیست و دو هجری
جهان را بدرد کرد - پسرانش راجه سورجمل و راجه جگت سنگه
اند - كه احوال هر دو براسه ترتیم یافته *

• راجه مانهنگه •

پسر راجه بهگونمت داس كچهواهِه است - بعقل درست
و شجاعت فرادران و مزید قرب و منزلت سرآمد امرا و اعیان
سلطنت عرش آشیانی بود - و از فرط اخلاص و فدویمت از پیشگاه
خلافت بخطاب فرزندی و گاه بمیرزا راجه مخاطب میشد
در آخر سنه (۹۸۴) نهمصد و هشتاد و چهار بتادیب رانا کیكای
مغور مامور گردید - در آغاز سنه (۹۸۵) نهمصد و هشتاد

و پنج در حوالی گلکند^(۲) (که بعد چیتور آن بلده را ساخته بود)
جنگ عظیم رو داد - راجه رامساه گوالیری با پسران کشته شد
و دران زد و خورد رانا با کذور مانسنگه در افتاده آریزشها
نمود - و زخمها برداشته رو بفرار آورد - راجه مانسنگه در محلات
او فرد آمد و فیل رامساه (که از فیلان مشهور او بود) با غنائم
دیگر ارسال حضور کرد - اما چون از تاخت و تاراج آن سرزمین
راجه بمردم مانع گشته عبرتی عاید شد پادشاه بعتاب طالب
حضور نموده چنده از مجرا ممنوع فرمود *

چون سپه داری پنجاب براجه بهگونت داس مقرر گشت
حراست حوالی رودبار سندهه بکذور تفویض یافت - سال
سیم سنه (۹۹۳) نهصد و نود و سه میرزا محمد حکیم برادر
علاقه عرش آشیانی (که مرزبان کابل بود) ودیعت حیات سپرد
و کذور حسب الامر برجذاج استعجال بکابل شتافته بسکنه و قطان
آنجا طمانینت افزود - و پسران متوفی میرزا افراسیاب و میرزا
کیقباد را با تبعه و لحقه و عمدهای آندولت همراه گرفته
بملازمت رسید - عرش آشیانی تا دریای نیلاب انتهای نموده کذور
مانسنگه را بحکومت کابل امتیاز بخشید - او بجلاوت و مردانگی
طایفه روشانی را (که برهزنی و قطاع الطریقی سنگ راه خیر
بودند) مالشے بسزا داد - و چون راجه بیر بر در آلکای سواد

بشورش یوسف زئی فرز رفت و زین خان و حکیم ابوالفتح طلب حضور شدند این مهم بمانسنگه آفریض یافت - و چون زابلستان برآچه بهگوننداس قرار یافته از سنده گذشته سودائی گشت حکومت آنجا بکنور باز گردید - و در سال سی و دوم چون ظاهر شد (که کنور از سرد سیر بستوه آمده - و از الوس راجپوت برعایای زابلستان بیداد میبرد - و کنور در ستم رسیدگان دیده در پی بکار نمی برد) آنملک از در گرفته تیواش در شرقی دیار مقرر شد - و خود بمالش روشانیان می پرداخت - و در همین سال (که صوبه بهار در اقطاع الوس کچهواهد قرار گرفت) کنور بداسدائی آن ملک دستوری یافت - سال سی و چهارم که پدرش در گذشت بخطاب راجگی و منصب پنجهازاری بلند مرتبه گردید - و چون بصوبه بهار شتافت بر بنگاه پورنمل کذهویه (که نخوت فردشی میکرد) شتاب آزرده جای بسیار برگرفت او قلعه نیارست نگاهداشت - زینهار خواست - از آنجا بیازش راجه سکرام چالش نمود - او پذیره شده فیلان و تفسوفات آن دیار برگذرانید - راجه به پتنه برگشته بر سر زینت چره تاخت نموده فراوان غنیمت اندوخت *

و چون از سرتابان تباہ سگل آن ناحیه را پرداخت در سال سی و پنج از راه چهار کهند فوجی بولایت اردیسه کشید - و آن آلائست که همواره مرزبان جداگانه کار کیائی کرده - ازین

بیشتر چندے پرتاپ دیو فرمان روا بود - دور او برسنگهدیو
 از بدگوهری و تبهاه دمسازی بیازش پدر برخاست - و هنگام یافته
 زهر برخوراود - و جارید مردگی اندوخت - دران نزدیکی مکذدیو
 از تاغخانه آمده ملازم شده بود ازان کجروی بر آشفته در سگالش
 بادافراه شد - و چغان را نمود که زنش بدیدن می آید - تواریهای
 سلاح آمود بدان روش روانه ساخت - و پیشکش کالا بدست
 دریست کار دیدی بدل داده بکصار در شد - و ازانجا (که
 پدر آزار دیر نپاید) کار او زود بانجام (سید) - و بزرگی برو
 گرائید - (سم نبون که راجه اندوخته نیاگان و پیشین بزرگان برگیرد
 هفتاد باستانی گنجینه را تفل بر شکست - و نهادی چندین گذشتگان
 برگرفت - اگرچه دست بخشش بر کشود لیکن از فرمان پذیر می
 خرد سرباز زد - و بطبیعت پرستاری گردن بر نهاد - سلیمان
 کرانی (که بر بنگاه مساط شده بود) بایزید پسر خود را
 از راه چهارکهند بیازش آنماک فرستاد - و اسکندر خان اوزبک را
 (که از عرش آشیانی بغی نموده نزد او شتافته بود) همراه داد
 راجه از تن آسانی در فوج بسرداری جهت رای و درگاه تیج^(۳)
 بجنگ تعیین کرد - آن حرام نمکان با سران فوج ساخته بکارزار
 خداوند باز گردیدند - سخت آویزشها رو داد - راجه بذاکامی

(۲) در [اکثر نسخه] بایزید (۳) در [بعضی نسخه] جهت رای (۴) در

[بعضی جا] درگاه پنچ آمده *

گن در داده بایزید را دید - بدستیاری او سترگ پیکار چهره
بر افروخت - راجه و جهیمت رای بمردانگی نقد زندگی سپردند
و مرزبانی بدرگا تیم باز گردید - سلیمان او را بدستان سرائی نزد
خود آورده از هم گذرانید - و بران ملک چیره دست آمد *

در صوبه دارائی مذمخ خان خانخانان و خانجهان ترکمان بهسیار
ازان ملک بر قلمرو افزود - از پراگندگی امرای بگاله قتلوی
(۲)
لوهانی بران ملک چیره گردید - چون راجه درین سال
بدان دیار در آمد قتلو پرخاش برخاست - با آنکه چشم زخم
بفوج پادشاهی رسید راجه پا افشوده دست بردداشت - ناگاه
قتلو (که بیمار بود) در گذشت - و عیسی وکیل او نصیر
خان پور خرد ادرا بصری برداشته با راجه آشتی پیش گرفت
راجه بتکده جگناشه را با توابع بخالصه ضبط کرده بهیار
برگشت - و آن پوستشگاهست از مشاهیر معابد هندوستان
در شهر پرسوتم بر ساحل دریای شور - نزد او پیکر کشن و برادر
و خواهر او از مندل بر ساخته اند *

گویند پیشتر ازین بهچار هزار سال و کسری راجه اندرمن
مرزبان نیلگر پریت برهنمونی آگاه دله (که ایزد جهان آفرین را
بدین مکان نظر خاص است) بزرگ مصری آباد کرد - راجه را
شبه بخواب نمودند - که در فلان روز چوبه بدرازی پنجاه و دو

انگشت و عرض یک و نیم دست خواهد آمد - آن پیکر خاص
ایزدی ست - برگیرد - و بهخانه در بسته هفت روز نگاه دارد
بهر صورتیکه برآید درین خانه داشته مخواب پرستش بر سازد
همچنان در بیداری یافت - آنرا جگفته نام نهاد - گویند
کالا بهار نوکر سلیمان کرزانی چون برین دیار چیره دستی یافت
آن چوب را در آتش انداخت - نسوخت - سپس در دریا افکند
باز بر آوردند - گویند آن پیکر را هر روزش بار بر شویند - و تازه
رخت پوشانند - و پنجاه شصت زنار دار استاده خدمتگاری
کند - و هر بار (که شیلان بزرگ برکشیده پیش آن صورت آوردند)
تا بیست هزار کس بهره از الوس برگردند - و ارباب شازده
پایگی بر سازند - و بهر سوار گردانند - و بپردازند هر که آنرا
بکشد از نکوهیدگی پاک گردد - و سختی روزگار نبیند - و از
فرادان خارق عادت برگردانند *

بالجملة تا عیسی وکیل قتل زنده بود پاس پیمان راجه
نگاه میداشت - پس ازو خواجه سلیمان و خواجه عثمان پسران
قتل و عهد را بر شکسته سرش برداشتند - راجه در سال سی
و هفتم باستیصال آنها و کشایش آن ملک کمر همت چست بست
سعید خان صوبه دار بنگاله نیز پیوست - به پیکارهای سخت آنها
آداره دشت هزیمت گشته پناه راجه رامچند (که زمیندار عمده
آن ملک بود) بردند - اگرچه سعید خان ببنگاله برگشت اما راجه دست

از تعاتب نکشیده سارنگ گدعه را (که پناه جا اندیشیده بودند)
محاصره کرد - ناچار راجه را دیدند - در سرکار خلیفه آباد جاگیر
بآنها تن نموده در سنه (۱۰۰۰) هزارم هجری ملک اردیسه
ضمیمه ممالک محروسه گردید - و در سال سی و نهم سنه (۱۰۰۲)
هزار و دو هجری (که سلطان خسرو را بمنصب پنجزاری و اقطاع
اردیسه برنواختند) راجه باثالیقهی او اختصاص گرفته بجایگزین
بذگاله و پاسبانی آندیار دستوری یافت - و راجه بحسن تدبیر
و نیروی شمشیر سرزمینهای بسیاری از ولایت بهائی و زمینداران
دیگر گرفته داخل ملک پادشاهی ساخت - و در سال چهارم
سنه (۱۰۰۴) هزار و چهارم هجری نزد آک محل جائے پسندید
که آسیب کشتی بدو کمتر رسد - شیر شاه نیز این مکان را
خوش کرده بود - بلده حاکم نشین اساس گذاشته باکبرنگر موسوم
ساخت - راج محل نیز نامزد - و در سال چهل و یکم اجمعی نراین
زمیندار کوچ (که آباد ملکه سمت شمالی گهواره گهات - در صد
کره طول - و چهل تا صد عرض) راه اطاعت پیموده بر راجه
ملاقات کرد - و همشیره خود را بر راجه داد *

سال چهل و چهارم سنه (۱۰۰۸) هزار و هشت هجری
(که عرش آشیانی عزیمت دکن نمود - و شاهزاده سلطان سلیم
بصوبه اجمیر بمالش رانا دستوری یافت) راجه را با بحالی
حکومت بذگاله همراه شاهزاده تعیین کردند - چون دران ایام

عیسی (که بزرگ بومی بنگاله بود) فروشد راجه یتاق آن ولایت
آسان بر شمرده جگت سنگه پسر کلان خون را بیاسبانی فرستاد
جگت سنگه در راه زندگی بسپرد - مها سنگه پور او را (که
خرد سال بود) به بنگاله روان کرد - در سال چهل و پنجم خواجه
عثمان پسر قتلو سر فساد برداشت - مردم راجه سهل انگاشته
بآویزه بر آمدند - چشم زخمی (سید - اگرچه بنگاله از دست
نرفت اما بسیار جاها متصرف شدند - شاهزاده سلطان سلیم
) که از تن آسانی و باده پیمائی و بد همنشینی مدتی در اجمیر
بسر برده تا اودیور شتافت (هنوز مهم انجام نگرفته بسیج
خود سرب نموده خواست خود را به پنجاب رساند - که
ناگاه شورش افغانان بنگاله بلند آرازه شد - راجه مانسنگه
بدان سو رهنمائی کرد - اما باغواوی واقع طلبان شاهزاده بضاعت
آگره زد آردن - مریم مکانی برای پند پذیرمی او از قلعه سوار
شدند - شاهزاده بخجالت از چهار گروه دارالخلافه عذر تاب
گشته کشتی سواره راه آله آباد گرفت - راجه ابتدا از شاهزاده
جدا شده بمالش بد گوهراں بتنگ رهتر گشته نزدیک شیرپور
با مخالفان در آریخته بر شکست - میر عبد الرزاق معموری
بخشی صوبه بنگاله (که دستگیر شده بود) در معرکه با طرق
و زنجیر بدست آمد - و پس ازان (که از بدو بست آن مملکت
خاطر جمع ساخت) بحضور رسیده بمنصب هفت هزار

هفت هزار سوار (که در آن وقت هیچ امیر عمده زیاده بر پنجهزاری نمی شد - مگر بعد ازین میرزا شاهرخ و میرزا عزیز کوکه نیز بدین برآمدند) سرفراز گردید - و در ایام ارتحال عرش آشیانی با اتفاق میرزا کوکه در فکر سریر آرائی سلطان خسرو (که در زعم مردم رتبه ولیعهدی داشت) افتاد - اما جنت مکانی ببحالی بنگاله و رخصت تعلقه مستمال ساخته بجانب خود کشید و پس از جلوس جهانگیری بدان حکومت شتافت - اما در همین سال از بنگاله تغیر شده چندی به تنبیه سرکشان رهناس مامور بود - از آنجا بحضور رسیده در سال سیوم بوطن دستوری یافت که سرانجام یورش دکن نموده بکمک خانخانان بدان دیار شتابد - مدتی در دکن بود - همانجا در سال نهم جهانگیری باجل طبعی در گذشت - شصت کس با وی در آتش سوختند *

راجه در حکومت بنگاله عجب ثروت و دولتی و طرفه ساز و سرانجامی بهم رسانید - که بااد فروش او صد فیل، داشت و همه سپاه بیش علوفه - از نوکران معتبر بسیار - که هر یک سرے و سردارے بود - گویند در آن هنگام (که مهم دکن بخاندجهان لودی باز گردید) پانزده پنجهزاری صاحب علم و نقاره (مثل خانخانان و راجه مانسنگه و میرزا رستم صفوی و آصف خان جعفر و شریف خان امیرالامرا) و از چهارزاری تا صدی یک هزار و هفتصد منصبداران کمکی بودند - چون بدلا گهاٹ

از فقدان غله قحط و غلا بمرتبۀ انجامید (که سیرے بیک
 رویه آرد پیدا نمیشد) روزی راجه سردیوان برخاسته بالحاج
 گفت - که اگر من مسلمان می بودم هر روز یک وقت طعام
 با شما تناول میکردم - چون ریش سفید همه ام بهای برگ تنبول
 از من قبول کنند - پیش از همه خانجهان دست بر سر گذاشته
 گفت - مرا قبول است - دیگران نیز قبول کردند - راجه یکصد
 رویه به پنجهزاری و باین حساب تا صدی یومیه قرار داده
 هر شب زرد خریطه کرده بالای آن نام آن شخص می نوشت
 و بهر یک می فرستاد - تا سه چهار ماه (که این سفر
 منقضی شد) هرگز ناغه نذود - و بمردم آرد تا رسیدن رسد
 اجناس را بنرخ آندیر می فروخت - گویند (انی کذور مذکوحه^(۲)
 راجه) که مدبره عاقله بود (از دطن سر برآه کرده می فرستاد
 راجه در سفرها بجهت مسلمین حمام و مسجد از پارچه ایستاده
 میکرد - و یک رفته طعام بهمه متعینه می فرستاد *

گویند روزی سیدے با برهمنے در رجحان اسلام بر دین
 هفود بحث در آمد - و راجه را حکم گرفتند - راجه گفت من
 اگر ترجیح اسلام نمایم خواهند گفت که بنا بر خوشامد پادشاه
 وقت است - و اگر عکس آن گویم محمول بر جانب داری
 خواهد شد - چون آنها مبالغه کردند راجه گفت مرا علم نیست

اما دين هندو (كه چنددين محبت است) اگر همه صاحب كمال
مذهب باشد همين كه مرد سوختند - و ببادش دادند - اگر كه
شبه آنجا رود بيم آسيب جنة است - و در اسلام در هر قصبه
و شهر چنددين بزرگان آسوده اند - كه يزار و يتبرك درميان است
و اقسام مجالس منعقد *

گويند در وقت رفتن بنگاله در منگير بصحبت شاه دولت
نامه (كه از صاحب كمالان آنوقت بود) رسيد - شاه فرمود باین
همه دانش و فهميد چرا مسلمان نميشوي - راجه عرض كرد كه
در كلام الهی واقع شده * ختم الله على قلوبهم * اگر بتوجه شما
قفل شقاوت از سينه من برداشته شود فوراً مسلمان ميشوم - و يكماه
باين اميد توقف كرد - چون اسلام نصيبه اش نبود سون نمود
و الله در قائل *

* فيض درويشان چه در يابد دل افشوده را *

* مس چو پاشد كشته بے حاصل ز فيض كهياست *

گويند راجه مانمنگه هزار و پانصد حرم داشت - راز هريك
دو پسر و سه پسر بهم (سيد - اما همه در حيات پدر زندگي
بسپردند - مگر راجه بهار سنگه - از هم از باده پيمائي بافراط
بعد از پدر زود در گذشت - عليحده مذکور شده *

* راجه راجسنگه كچه واده *

پسر راجه اسكرن برادر راجه بهارامل است - چون راجه

بهارامل موردن نوازش بے پایاں عرش آشیانی گردید هر یک از خویش و اتارب او بقدر حال ترقی کرد - راجه اسکرن سال بیست و دوم همراه صادق خان به تذبیه راجه مدهکر نامزد شد و سال بیست و چهارم بمرافقت راجه تودرمل بصوبه بهار تعیین گردید - و در سال سیم بمنصب هزاربی افتخار اندوخت و در همین سال همراه خان اعظم کوکه بیساق دکن دستوری پذیرفت - چون پادشاه سال سی و یکم دوامیر بهر صوبه تعیین فرمود صوبه آگره بلام او و شیخ ابراهیم قرار یافت - و سال سی و سیوم همراه شهاب الدین احمد خان بمالش راجه مدهکر روانه شد - و بوقت موعود درگذشت - راجه سنگه بخطاب راجگی و منصب در خور سرعزت برافراخته مدتها تعینات یساق دکن بود - پس ازان (که حسب استدعای او فرمان طلب صدور یافت) سال چهل و چهارم بدولت آستانبوس پیوست - پستر بقلعه داره گوالیار سربلند گردید - سال چهل و پنجم در ایامی (که پادشاه متوجه محاصره قلعه آسیر بود) بحضور آمده بمسجده نیاز جبین خود را روشن ساخت - و سال چهل و هفتم باتفاق رای رایان پتر داس بتعاقب بر سنگه دیو بندیده (که دزدانه بر سر راه آمده ^(۲)) شیخ ابوالفضل را بقتل رسانیده بود) مامور گردید - و چون در استیصال طایفه بندیده ترددات شایسته و مسامحه جمیله

هزار بود سال پنجاهم باضافهای متواتره بمنصب چهار هزارى سه هزار سوار و عنایت نقاره فايز گشت - در سال سیوم جنت مکاني بدکن رخصت یافت - و سال دهم مطابق سنه (۱۰۲۴) هزار و بیست و چهار هجری درانجا فوت نمود رامداس پسر او بمنصب هزارى چهار صد سوار سرفرازي یافت و سال درازدهم بخطاب راجگی ممتاز شد - و اواخر همین سال از اصل و اضافه بمنصب یک هزار و پانصدی و هفتصد سوار سربلند گردید - یکی از نبأئر او (که پرسوتم سنگه نام داشت) سال ششم جلوس فردوس آشیانی بر بقیه اسلام در آمده موسوم به سعادتمند گردید - و بعطای خلعت و اسب و زر نقد مورد عاطفت گشت *

• راجه رایسال درباری •

پدرش راجه سوچا پسر راجه رای (ایمل شیخارت است که حسن خان سور پدر شیر شاه مشهور در بدو حال نوکر او بوده (۲) در کچه واهه در فرقه اند - یکی راجارت - که میرزا راجه مانسنگه (۳) و نیاگان او اند - درم شیخارت - که راجه لونگرن و راجه رایمال و اقربان او باشند - گویند یکی از اسلاف آنها را فرزند نمیشد در ریشی بمسر وقت او رسید - و بر احوالش بخشوده بوجود مولود مبشر ساخت - بعد چندی بیمن دم گیرای آن بزرگوار

پسرش کرامت شد - مسمی بشیخ نمودند - و اولاد او بشیخاوت
موسوم گردید *

راجه رایسال بدستیارمی اقبال منظور نظر عرش آشیانی شده
بقرب و اعتبار از همسران برتری اندوخت - و چون آثار
نیکو منشی و مزاج دانی از چهارگ احوالش پیدائی گرفت
روز بروز بر اعتماد افزوده مدار و اختیار حرم سرای پادشاهی
بر رای (زین راجه تفویض یافت - در تاریخ اکبری منصب او را
تا سال چهارم هزار و دویست و پنجاهی نوشته - ظاهرا در آن وقت
این قسم مناصب معمول بود - بعد از آن قرار یافته باشد که
هزاری و مافوق او را کمتر از پادشاهی اضافه ندهند - در زمان
جنت مکانی بر منصب و امارت راجه رایسال افزوده تعیین دکن
گردید - و مدتی گذرانیده همانجا زندگی بسپرد - عمر هم دراز
یافته - بیست و یک پسر داشت - و هر یک ازینها کثیرالاولاد
بود - و چون او در یساق دکن بخدمات پادشاهی قیام داشت
مادهوسنگه و غیره نبائش از خود سری و تبه خهالی جمع
اوباش و زود فراهم آورده ولایت حد خود را (که عبارت از کهندار
و غیره متصل آنبیراست) ببردستی متصرف شدند - متها داس
بنگالی (که متدین و از خط و انشا بهره داشت - و صاحب
اختیار سرکار راجه بود - و از جانب او در دربار پادشاهی سعادت
حضور می اندوخت) از حسن رای لخته تدابیر بکار برده باره

(باب ۱۲۱) [۱۷۴] (مائثرالامرا)

ملک از دست متغلبان برآورد - و پس از فوت راجه از پسرانش راجه کرده و غیره در سه کس برشادت و راجگی نام برآوردند باقی پسران و پسرزادهای او (که جم غفیر بودند) در وطن بعنوان زمینداران بسر برده اکثر بقطاع الطریق و مفسدي میگذرانیدند *

* رانا سکرا *

پسر رانا اودیسنکه بن رانا سانکا است - چون برادرش رانا پرتاپ با عرش آشیانی دادی مخالفت می پیمود او در بملازم پیشگی آورده بمنصب دو مدی شرف امتیاز یافت در سال اول جلوس جنت مکانی بانعام دوازده هزار رویه مفتخر شده همراه سلطان پرویز بمهم رانا تعیین گردید - و در آخر همین سال با جمعی به تنبیه دلپت بهورثیه نامزد گردیده مظفر منصور گشت - در سال دوم بمنصب دو هزار و پانصدی ذات و هزار سوار علم عزت برافراخت - و در سال یازدهم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و سوار مرتقی گردید *

* راجه مها سنگه *

و راجه جگت سنگه بن کدور مانسنگه کچهوا - پس از فوت پدر بجانشینی پدر کلان خود افتخار اندوخته بحکومت بنگاله مرخص گردید - در سال چهل و پنجم جاوس عرش آشیانی (که افغانان بنگاله هنگامه آرا گردیدند) از مغیر السن بود

پرتاب سنگه برادر راجه مانسنگه (که مدار کار او بود) از سهل انگاري رعایت احتیاط از دست داده در بهدرک عرصه رزم آراست . چون افغانان غالب آمده راجپوت بسیار بعدم شتافت مها سنگه قایم نتوانست ماند . و سال چهل و هفتم (که جلال کهوکر دال و قاضي مؤمن در مضافات صوبه مذکور غبار فتنه برانگیخته بودند) او در تنبیه آنها آثار جرأت ظاهر نمود سال پنجاهم بمنصب در هزاري سه صد سوار سرفرازي یافت سال دوم جهانگیری با فرجه بهمم بنگش تعین یافت . سال سیوم خواهر او را هشتاد هزار روپیه ساچق فرستاده داخل محل کردند . راجه مانسنگه شصت فیل بطریق جهاز گذرانید . سال پنجم بعزایت علم سر بلندي اندوخت . و در همین سال به تنبیه بکرماجیت زمیگذار باندھو (که بغی ورزیده بود) تعین گردید سال هفتم اضافت پانصدی ذات پانصد سوار یافت . و بعد فوت مانسنگه چون پادشاه بظاہر وفور توجه بر بہاوسنگه او را کلانتر قوم ساخت بتلافی آن پانصدی ذات بر منصب او افزوده خلعت و خنجر مرصع برای او فرستاد . و ولایت باندھو در انعام او مقرر شد . سال دهم بخطاب راجگی و عزایت نقاره چہرہ ناموری بر افروخت . سال یازدهم باضافت پانصدی ذات پانصد سوار درجۃ ارتقا پیمود . سال دوازدهم مطابق سنہ (۱۰۲۶) هزار و بیستم و شش ہجری در بالاپور ولایت ہرا پا بعدم خانہ

کشید - پهرش میرزا راجه جیسنگه اسمت - که احوال او جداگانه
و تمزده کلک و ثنائ نگار شد *

• راجه سورجمل •

بمصر کلان راجه باسو ممت - چون از بد سگالی و آشوب طلبی
پدر را از خود سرگران داشته آخرها راجه بنابر توهمی (که از
کردار ناهنجار او بهم رسانیده بود) زندانی ساخت - پس
از فوت راجه چون در پسر دیگرش (۲) رشده احساس نمیشد ناچار
جنت مکانی جهت انتظام سلسله زمینداری و پاسبانی آن الکا
سورجمل را بخطاب راجگی و منصب دو هزاره برنواخته محال
زمینداری را بازر و سامانی (که از سالها اندوخته پدرش
بود) بے سهم و شریک بدو مرحمت فرمود - و بهمراهی مرتضی
خان شیخ فرید (که بتسخیر قلعه کانگره مامور شده بود)
دستوری یافت - چون بمساعی شیخ کار برمتدحصان بدشواری
کشید او دهد که صورت فتح عنقریب نمودار است - در مقام
ناسازی و کار شکنی در آمده پرده آزر از میان برگرفت
و با مردم خان مذکور بمنازعت و مخاصمت برخاست - مرتضی
خان بحضور نوشت - که آثار بغی و نادرلتخواهی از وجنات
هال سورجمل ظاهر است - چون بنابر بودن مثل مرتضی خان
سردار عمده با لشکر گوان دران کوهستان بتوتیت فتنه و آشوب

نیارست پرداخت لا علاج پیداشاهزاده شاهجهان ملتجی گشته
 عرضداشت نمود - که مرتضی خان بتحریریک ارباب غرض با من
 سود مزاجی بهم رسانیده - و بعضیان و بغی متهم نموده
 در فکر برانداختن من است - امید که باعث حیات و سبب
 فجات این برگشته بخت شده بدرگاه والا طلب فرمایند
 مقارن این حال در آغاز سال یازدهم مرتضی خان بساط زندگی
 در پیچید - و فتح قلعه در عقد توقف افتاد - او حسب التماس
 شاهزاده بحضور رسیده مشمول عواطف گردید - و در همان ایام
 بهمراهی شاهزاده بهم دکن رخصت یافت - و پس از معادرت
 از آن یساق وسائل برانگیخته متصدی فتح کانگره گشت - هرچند
 آنرا در آن کوهستان باز راه دادن از آئین حزم و احتیاط دور
 بود لیکن چون آن مهم باختیار شاهزاده مفوض شده ایشان او را
 با شاه قلی خان محمد تقی بخشی سرکار خود بدان مهم تعیین
 نمودند - همین که بمقصد پیوست با شاه قلی خان آغاز ستیزه
 نموده بشاهزاده نوشت که صحبت من با او راست نمی آید
 و این کار ازو متمشی نمیشود - اگر سردار دیگر مقرر فرمایند فتح
 این قلعه بسهولت میسر است - لهذا شاه قلی خان را بحضور
 طالب داشته راجه بکرماجیت (که از عمدهای دولت شاهی بود)
 با فوج تازه زور رخصت یافت *

سورجمل قبا رسیدن راجه فرصت غذیمت شمرده نضت

جمعه از بندهای درگاه را بپهانه آنکه مدتها یساق کشیده
 به سامان شده اند رخصت نمود - که بمحال بجاگیرهای خود
 شتافته تا آمدن راجه به سامان خود پردازند - و پس ازین تفرقه
 آن قابو طلب آثار بغی و فساد ظاهر ساخته دست تعدی و تطاول
 دراز نمود - و اکثری از بزرگنات دامن کوه را (که بجاگیر
 اعتماد الدوله مقرر بود) تاخته از نقد و جنس هرچه یافت
 متصرف گردید - سید صفی بارهه با بقیه که نمایان (که با وصف
 رخصت او هنوز بجاگیر خودها نرفته بودند) با جمعی از خویشان
 پای همه افشوده شربت شهادت چشید - و برخی زخمی
 گشتند - و بعضی بتک پا خود را بگوشه سلامت کشیدند *

چون آخر سال سیزدهم راجه بکرماجیت بدان حدود پیوست
 آن مدبر حیل ساز خواست - که به تیتال و گربزت روزی چند بسر
 آرد - راجه (که از حقیقت کار آگاهی داشت) به سخن او نپرداخته
 قدم جرأت و جلالت پیش نهاد - و سوزجمل از بخت برگشتگی
 به آنکه بزرگی معامله را رسد از غایت جسارت و دلیری
 بچنگ صف اقدام نمود - و باندک زن و خورده مردم بسیار
 بکشتن داده راه آوارگی سپرد - و قلعه مؤ و مهری (که اعتضاد
 قوی او بود) به تعب بدست آمده مایه (که ابا عن جد
 باو رسیده بود) پی سپهر عساکر پادشاهی شد - و او بحال
 تپاه بگریوهای دشوار پناه برده خاک مذلت و خواری

بر فرق روزگار خود بیخست - و در همان آذارگی رخت ابدار
بمقر سقر کشید *

* راجه سورجسنگه راتهر *

پسر اودیسنگه عرف موته راجه بن رای مالدیو زمیذار
مازار است - که آکائے سمت از موته اجمیر - درازا صد کوره
و پهنای شصت - سرکار اجمیر و جودهپور و سروهی و ناگور
و بیکانیر داخل آن - رآی مذکور از راجهای معتبر هندوستان
بود - و بکثرت جمعیت و سامان معروف - گویند چون
معزالدین سام از کارزار پنهورا^(۲) و پرداخت پیکار جیچند راجه^(۳)
تنوج در سر گرفت - راجه در گریز پائی بگنگ در شده بسیلاب
نیستی رفت - نژاد او^(۴) بذاکمی افتاد - سهیا برادر زاده او
در شمس آباد می بود - او نیز با بسیاری بعدم سرا رخت
کشید - سه پسر او سوتیک و اسوتها و اچه عزم گجرات نمودند
و در پالی^(۵) نزدیک سوجت چندے بر آسودند - دران هنگام قوم میله^(۶)
بتاراج سکند آنجا (که گره برهن بود) رسیدند - اینها برآمده
دان مردانگی داده بر شکستند - برهمنان بنیایشگری پیش آمدند
و گرد ناکمی شست و شو یافت - چون اسباب فراهم شد

(۲) در [بعضی نسخه] پنهورا (۳) نسخه [ب] هوای تصویر ملک

پیکارهی چند (۴) نسخه [ب] برادر او (۵) در [بعضی نسخه] پالی

(۶) یا منیه باشد *

چابكدستي بكار برده ولايت كهير از قوم كوهل بر آردند
 سوتيك جدا شده ايدررا از ميذه بگرفت - و اچهه بېكلانه رفته
 آن ملك را از كولي بتصرف خويش در آرد - و نژاد اينها
 دران ملك جا گرفت - اسوتها ما (كه در مازوار ماند) رفته رفته
 كار فرزندان او بلندي گرا شد - راي مالدو سازدهم پور
 اوست - پس از فوت او چندر سين پسر كوچكش جانشين
 گشت - سال پانزدهم جلوس عرش آشياني (كه پادشاه باجمير
 شتافته بعد فراغ زيارت عطف عذان بجانب ناگور نموده
 به بند و بسمت آن ناحيه توجه داشت) ملازمين خسرواني
 دريافت - و سال نوزدهم چون خبر سرتابي او بعرض رسيد
 جمعي از امرا به تنبيه او تعيين شدند - و كله برادرزاده او (كه
 در شهر سوجت مي بود) از تعاقب امرا بمعجز گرائيده
 بلكور پادشاهي پيوست - و چون فوج پادشاهي مهسوارا تاخته
 بمحاصره قلعه سورا^(۴)ته پرداخت فوج ديگر بتاديب او نامزد
 شد - او خود را بشعاب جبال كشيد - و سال بيست و يكم كله
 برادر زاده او باز جمعيتي فراهم نموده قلعه و نكور مستحكم^(۵)
 ساخت - و شهباز خان كذب رفته مضطر نمود - و سال بيست
 و پنجم جلوس (كه چندر سين گرد فتنه برانگيخت) از دست

(۲) در [بعضي نسخه] ايدررا (۳) نسخه [ب] منه (۴) نسخه [ب]

سوانه (۵) نسخه [ب] جمعي (۶) در [بعضي نسخه] ديكنور *

پاینده خان مغل (که باتفاق دیگر جاگیر داران به تنبیه او تعیین شده بود) شکست یافت - اما او دیسنگه عرف موته راجه بصفای ارادت حلقه بزدگی در گوش کرده مان متی نامه مبیئه او در عقد سلطان سلیم درآمد - که از بطن او سلطان خرم متولد شده - پستور موصی الیه بیش از بیش مورد عنایت پادشاهی گردیده بعطای جودهپور وطن او در جاگیر هربانندی اندوخت - سال بیست و سیوم بهمراهی صادق خان به تنبیه راجه مدهکر بوندیاه نامزد گشت - سال بیست و هشتم باتفاق میرزا خان بن بیرام خان جهمت تصفیة گجرات و فرو نشاندن هنگامه مظفر خان گجراتی دستوری یافت - سال سی و هشتم بتادیب زمیندار سروهی شرف ارتخاص پذیرفت - سال چهارم فوت کرد - بمنصب هزارهی رسیده بود - چهار زن با او در آتش وفا سوختند - پس از فوت او پسرش راجه سورجسنگه بمنصب درخور سرفراز شد *

چون شاهزاده سلطان مراد بایالت گجرات نامزد گردید مشار الیه نیز بتعیناتی آنجا قرار یافت - در سال چهل و دوم از آنجا (که اکثر جاگیر داران گجرات بهمراهی شاهزاده سلطان مراد بیساق دکن رفته بودند - و بهادر پسر کلان مظفر گجراتی جمعی از ادبش فراهم آورده بتاخت قصبات و قریات پرداخت) مشارالیه بقصد پیکار او از احمد آباد شتافت . مفرف

طرفین آراسته شد - اما بهادر بے جنگ همت باى داده راه
 گریز سپرد - و چون بعد فوت سلطان مراد سلطان دانیال
 بایالت دکن نامزد شد مشارالیه همراه سلطان مذکور تعینات
 گردید - در سال چهل و پنجم باتفاق دولت خان لودی
 بتادیب راجو دکنی از پیش شاهزاده نامزد شد - و سال
چهل و هفتم همراه خانخانان عبدالرحیم به تنبیه خداوند خان
 حبشی (که در سرکار پاتهری و پالم غبار فساد انگیزه بود)
 دستوری یافت - و چون دران صوبه مصدر خدمات پسندیده
 گردیده بود سال چهل و هشتم حسب التماس شاهزاده دانیال
 و خانخانان بعزایت نقاره کوس ناموری فراخت - و سال سیوم
 جلوس جهانگیری سعادت ملازمت دریافته سال چهارم از اصل
 و اضافه بمنصب چهار هزارى ذات دو هزار سوار کامیاب گردید
 و با منصبداران دیگر بکمک خانخانان صوبه دار دکن تعین شد
 و سال هشتم در رکاب سلطان خرم بهم رانا شتافته و پستر
 بهمراهی شاهزاده مزبور بیساق دکن تعین یافته سال دهم
 باز بحضور آمده بعد حصول ملازمت بمنصب پنج هزارى
 برنواخته شد - و پس از واقعه کشن سنگه برادرش بتفصیل
 (که در احوال نامبرده رقمزد) کلک اخبارسلک گردیده) بوطن
 رخصت دو ماه یافت - بعد ازان باتفاق گجسنگه پسر خود
 باستلام عتبه خلافت چهره برافروخته بدکن دستوری پذیرفت

در سال چهاردهم مطابق سنه (۱۰۲۸) هزار و بیست و هشت
هجری همان جا باجل طبعی سفر عدم آباد گزید - پسرش
راجه گجسنگه است - احوالش جداگانه نگارش یافته *

* راجه بکرماجیت رای رایان *

سندرداس نام برهنه بود - در سرکار شاهزاده ولی عهد
شاهجهان در زمره اهل قلم انتظام گرفته برشد و کار طلبی
بمیرسامانی امتیاز یافت - و بعلو فطرت و سمو همت مصدر
کارهای شگرف گشته از قلم بشمشیر فراز دستی نمود - و در
مهم رانا با فوج جوار بتاخت و تاراج آن ملک پرداخته لوازم
نهمب و غارت و اسر و قتل از قرار واقع بجا آورد - و رانا
بوسیله او گردن ارادت بر بقیه اطاعت گذاشته ملازمت شاهي
دریافت - رای سذرداس از پیشگاه خلافت در پاداش این
فیو خدمتگاری باضافه منصب و خطاب رای رایان اختصاص
گرفت - ده چون مرتبه اول شاهزاده بهم دکن دستوری یافت
او را باتفاق افضل خان باندروز پذیري و اخلاص گزینی ابراهیم
عادل شاه به بیجاپور کسبیل فرمود - او آنخدمت را بعنوان شایسته
بتقدیم رسانیده پانزده لک روپیه از نقد و جنس پیشکش
گرفت - و در لک روپیه را (که عادل شاه بدو تواضع کرده بود)
لعل بوزن هفده مثقال و پنج و نیم سرخ (که در آب و تاب
و سنگ و رنگ و صافی و شفافی نظیر نداشت) از بندر کوه

بدست آورده بوقت ملازمت بشاهزاده گذرانید - و شاهزاده سرآمد پیشکش خود ساخته بظفر پدر و الا قدر در آورد - راجه و اضافۀ منصب و خطاب راجه بکرماجیت (که در هندوستان عمده ترین خطابها سمت) فرق عزت برافراخت *

چون درین سال آخر سنه (۱۰۲۶) هزار و بیست و ششم صوبۀ گجرات در تیول شاهي مقرر گشت راجه بڈیابٹ شاهزاده بحکومت آن دیار نامور گردید - و فوجی بر سر جام و بهارہ (که از زمینداران عمدۀ صوبۀ گجرات اند) کشید - حدود ملک اولین یک طرف ولایت سورتھه و دیگر جانب بدریای شور پیوسته - دومین ساحل دریای شور سمت مملکت تتهه واقع شده - هر کدام صاحب جمعیت است - و هوکہ بمربانی آنجا بر نشیمن جام و بهارہ نامزد - درین مدت بدیدن هیچ یک سلاطین نیامده بودند - بکار پردازی راجه ایل گشته در احمدآباد باستان بوس جنت مکانی رسیده پیشکشها گذرانیدند - چون سورجمل ولد راجه باسو (که بتسخیر قلعۀ نانگره تعیین شده بود) مصدر طغیان و فساد گردید (راجه در آخر سال سیزدهم با فوجی از بندهای شاهي و جمعی از ملازمان پادشاهی مثل شهباز خان لودی و غیره بتسخیر آن موئل مذبح (که کمند تسخیر هیچ یک از سلاطین دهایی بر شرفات آن نرسیده)

رخصت یافت - راجه نخستین مالش سوزجمل پیش نهاد
 عزیمت ساخته بر سر او شتافت - و او را باندک زد و خورد
 آرداره دشت فرار ساخته قلعه مؤ و مهری (که مسکن و مقر
 آن مدبر بود) برکشوده محال زمیندار می او را پی سپر عساکر
 فیروزی نمود - و در جلدی آن بمرحمت نقاره کوس ناموری
 نواخت - و بمساعی جمیله در سال شانزدهم شوال سنه (۱۰۲۹)
 هزار و بیست و نهم هجری بمحاصره قلعه کانگوه (که شهر آن
 بنگرکوت موسوم است) پرداخته در تضییق محصوران کوشید
 چون کار بدشواری کشید غرق محرم سنه (۱۰۳۰) یک هزار و سی
 پس از یکسال و دو ماه و چند روز امان خواسته قلعه سپردند *

این قلعه بدشوار کشائی و محکمی شهر آفاق است - شمالی
 لاهور میان کوهستان واقع شده - زمینداران ولایت پنجاب را
 اعتقاد آنست که از تاریخ اساس این قلعه جز خدای جهان آفرین
 آگاه نیست - و درین مدت این قلعه از قومه بقومه دیگر
 انتقال نموده - و بیگانه دست تصاط بر نیافته - از سلاطین اسلام
 سلطان فیروز شاه با همه شوکت و استعداد متوجه تسخیر او گشته
 مدتی محاصره نمود - چون یقین کرد (که افتتاح آن قلعه از محالات
 است) به ملاقات راجه خرسدن گشته دست از آن باز داشت *

گویند راجه سلطان را با جمعی بضیافت اندردن قلعه برد

(باب الرابع) [۱۸۶] (مآثر الامراء)

سلطان براجہ گفت کہ آوردن من بقاعہ بعید از احتیاط است
اگر این جماعت کہ ہمراہ من اند قصد تو نمایند و قلعہ بتصرف
آرند چارہ چیست - (راجہ بمردم خود اشارہ کرد - فوراً جوق
در جوق مسلح از کمین جاها برآمدند - سلطان متوہم گردید - راجہ
التماس نمود کہ غیر از اطاعت مرا در سر نیست - اما مراعات
هوشیاری لازمہ این اوقات است - و پس ازان ہرکہ از سلاطین
دہلی فوجہ بتسخیر کانگرہ فرستاد کارے از پیش نرفت *

عرش آشیانی ہاں ہمہ عزم ملک گیری و امتداد زمان
سلطنت و فرمانروائی (با آنکہ این الکا پیوستہ بعدود ملک
پادشاہی است) متعرض تسخیر آن نکردید - یک مرتبہ (کہ
راجہ آنجا بذابر جہتم مورد عتاب شدہ بود) آن ولایت را
براجہ بیربر عنایت فرمودہ لشکرے بسرداری حسین قای خان
خانجہان صاحب صوبہ پنجاب تعین نمود - او چون محاصرہ را
تنگ ساخت شورش ابراہیم حسین میرزا برخاست - ناگزیر
با راجہ آشتی نمودہ بتعاقب او پرداخت - و پس ازان راجہ
جیچند مرزبان آن دژ پیوستہ باز سال پیشکش و استانبوس سدہ
خلافت احرار سعادت می نمود *

در آغاز سال بیست و ششم سنہ (۹۹۰) نہصد و نود ہجری
(کہ بصوب دریای نیلاب نہضت واقع شد) عرش آشیانی از

اثنای راه بتماشای نیرنگی و شگرفکاری بتخانه نگرکوت (که باستانی مطاف این دیار است) متوجه گردید - در نخستین منزل راجه هیچند بملازمت (سید - چون شب بقصبه دیسوهه (۲) (که هـ) تیول راجه بیربر بود) بدتوات شده دران شب آن روحانی پیکر (که نادره کاری بدو منسوب دارند) در عالم مثال چهره برافروخت - و بلند پایگی پادشاه را گذارده ازان بهیچ باز آورد - عتفوان صبح آگهی آن نمودار را گذارش نموده باز گردید - همراکان را [که از دشواری راه و سختی گریوه اختی پیداشانی عزیمت چین زده بود - و از درر باش شکوه سلطنت (که زبان بندے عظیم است) کسے یارای گفتار نداشت] نشاط سترگ فرد گرفت *

چون نوبت سلطنت بجنّت مکانی رسید بکشایش آن تصمیم فرموده نخستین شیخ فرید مرتضی خان را (که صوبه دار پنجاب بود) بتسخیر آن مامور نمود - و او هنوز آن مهم را بانصرام نرسانیده بود که ایام زندگیش باختتام رسید - راجه سورجمل متعهد آن خدمت گشت - چون هر امری مرموز زمانے ست و هر کارے رهین رتت آن بدکیش براه عکس مطالب شتافت - درینولا بیمن عزم شاهزادے ولی عهد و همن کردن راجه بکرماجیت این عقده دیو کشا صورت انحلال گرفت

سال شانزدهم جنت مڪاني بصير قلعه تشریف برده شعائر اسلام
جاري ساخته اساس مسجد گذاشت *

آن قلعه بر فراز کوه مرتفع واقع است - در کمال استحکام
بیست و سه برج و هفت دروازه دارد - و دور اندرون آن یک
کروه و پانزده طناب است - طول ربع گروه و در طناب - و عرض
از بیست و در طناب زیاده و از پانزده کم نیست - و ارتفاع یکصد
و چهارده ذراع - در حوض کلان اندرون قلعه واقع است - نزدیک
شهر بتخانه مهمانی است - که بدرگا بهرانی مشهور - و آن را
نمودار ایزدی دانند - و از در دست زیارت آیند - و کام دل
بر گیرند - شگفت آنکه بخواهش رائي زبان ببرند - برخی را
در چند ساعت و طایفه را در یک در روز باز درست شود
اگرچه حکمت پیشگان زبان را روینده پذیرند لیکن بدین زودی
بس شگرف - و او را در افسانه ها هم خوابه مهادیو بر گذارند
و دانایان این گروه قدرت او را بدین نام بر خوانند *

گذارش چنین رود - که از دید ناملائم خود را از هم
گذرانید - و بیکر او چهار جا افتاد - سر و بعضی اعضا در
شمالی کوه کشمیر در طرف کامراج - آنرا اساردها نامند - برخی
نزد بیجاپور دکن - آنرا تلجا بهرانی نامند - گویند آنچه
بخار رفت نزدیک کانو اولکا میجا زبان زد - و آنچه بر جای
خود ماند آنرا جالندهری گویند - و این سرزمین پذیرند

در نزدیک آن چند جا مشعل آسا شعله برزند - و برخی
 بسان پیه سوزد - و آنرا جالا مکھی نام کنند - و مردم بزیارت
 روند - و گوناگون اجناس بشعله در دهند - و ازان خجستهگی
 چشم دارند - بر فراز آن والا گنبدی اساس نهاده - هنگامه شگرف
 فراهم آید - همانا معدن گوگرد است - و عامه خارق پندارند^(۲)
 و عوام اهل اسلام نیز فراهم آیند - و برخی بدماشا در شوند *
 و بعضی چنان بر سرایند که چون زن مهادیو را عمر بهر آمد
 از غایت دل بستگی نعش او را مدتی با خود میگردانید - چون
 ترکیب عنصری او متلاشی شد هر عضو در جائی از هم
 فرو ریخت - در خور شرافت آن عضو تعظیم آن مکان نمایند
 چون سینه (که نسبت به سایر اعضا شریفتر است) در اینجا
 افتاد آنرا نسبت بجای دیگر گرامی تر دارند - و بعضی
 برانند که سنگی (که در باستانی ایام معبود کفار بود) آنرا
 اهل اسلام برداشته در دریا انداختند - و پس ازان برهنه مزدور
 بنام آن سنگ دیگر نمود کرده - راجه از ساده لوحی
 یا بطمع زر (که از نذران فراهم آید) بدان گرائیده بعزت
 و حرمت آن سنگ را درین موضع نصب ساخت - و از سرنو
 دربان ضلالت فروچید - و قریب است باین آنچه در کتب توارخ
 نقل کرده اند - که چون سلطان فیروز شاه بدانجا رسید شنید

که برهمنان آنجا از هنگامی (که سکندر ذوالقرنین اینجا آمده) صورت نوشابه را تراشیده معبود خود ساخته اند - سلطان صورت نوشابه را گرفته بمدينه منوره فرستاد - در شارع عام انداختند که پی سپر زایران شود - صاحب فرشته آردد که درین بتخانه یک هزار و سه صد کتاب از براهمه سلف بود - سلطان فیروز شاه دانشوران آن طایفه را طایب نموده لخته را ترجمه نمود - ازان جمله عزالدین خالدخانی (که از شعرای آن عصر بود) کتابی در حکمت طبیعی و شگون تفارقات در سلک نظم کشیده دلائل فیروزشاهی نام کرده - الحق آن کتابی است متضمن اقسام حکمت علمی و عملی *

بالجملة چون راجه بکرماجیت بعد از فتح کانگره در سال پانزدهم با فوج شایسته بخدمت شاهي پیوست در همان ایام خبر رسید - که دنیا داران دکن از کوتاه اندیشی باستماع انتهاز الویله پادشاهی بسیر کشمیر (که اقصای ممالک و از مستقر خلافت دور است) پا از حد خویش فرا تر گذاشته سیما ملک عذیر - که مضافات احمد نگر و برار متصرف شده و بندهای پادشاهی (که در مکر فراهم آمده با غنیمت زن و خورده می نمودند) از کمی آذوقه بیالاپور آمده آنجا نیز پای ثبات نتوانستند افشرد - بیرهانپور شتافته بخانخان پیوستند - و غنیمت ملک پادشاهی را تاخذة بیرهانپور را گرد گرفت

لهذا بند و بهست ولايت پرفتن دكن منحصر در توجه شاهزاده
ولي عهد دانسته در همين سال سنه (۱۰۳۰) هزار و سي
هجري با امرای عظيم الشان رخصت يافت *

شاهزاده پس از رسيدن برهانپور پنج فوج سي هزار سوار
بسرکردگی داراب خان و عبد الله خان و خواجه ابوالحسن
و راجه بکرماجيت و راجه بهيم باستيصال مخالفان تعيين فرمود
اگرچه بظاهر سرداری کل بنام داراب خان بود ليکن در معني
کارفرمایی جميع افواج بر راجه بکرماجيت تعلق داشت - راجه
در عرض هشت روز از برهانپور بکهرکي (که اقامت گاه نظام شاه
و مالک عنبر بود) شتافته عمارات آن معموره را از بيخ و بن
برکند - ملک عنبر چون چهره اديار در آئينه حال مشاهده نمود
باظهار ندامت و فروتني بر راجه توسل جهست - و قرار يافت
که چهارده کرد در دام تنم محالات موبه دكن (که در تصرف
دکنيان مانده) بلا اشتراک با ساير حدود متعلقه پادشاهي
را گذاشته پنجاه لک رپيه از عادلشاهيه و قطب شاهيه
پيشکش سرانجام نموده (رسال دارد - و راجه با جميع عساکر
بقصبه ثمرني معارفت نموده متوقف شود - راجه حسب الحكم^(۲)
شاهي متصل قصبه مذکور بر کنار رود خانه مشهور بکهرک پورنا
سرزمينه پهنديده در غايت استحکام قلعه از سنگ و آهنک

اساس نهاد - و آنرا بطفرنگر موسوم ساخته ایام برشکال دران
مکان گذرانید *

چون خاطر شاهزاده از ضبط و نسق دکن مطمئن گشت زمانه
بازی دیگر بر روی کار آورد - تفصیلش آنکه چون نور جهان
بیگم تساط تمام یافت و قبض و بسط مهام ملکی و مالی
باختیار او در آمده جزاسم بی مسمای پادشاهی بر جنت مکانی
نماند بیگم از دور اندیشی بدان خیال افتاد - که درین هنگام
(که بیماری جنت مکانی بامتداد کشیده) اگر بحسب تقدیر
ساخته ناگزیر رو دهد خلافت بشاهزاده ولی عهد بر می گردن
هر چند که شاهزاده با روی در کمال اخلاص است اما مجوز این قدر
اختیار و اقتدار چگونه خواهد شد - پس دختر خود را (که
از شیر افکن خان داشت) بسلاطین شهریار (که کوچک ترین
اخلاف سلطنت بود) منسوب کرده در مقام تربیت او گردید
و با شاهزاده وایعهد طبل مخالفت زده مزاج پادشاهی را نیز
منحرف ساخت - چنانچه دران ایام شاهزاده جهت مهم فدهار
طلب حضور گشت - چون از دکن بماندو رسید پیدر والا قدر
نوشتم - که بنابر گل و لای مالوه تا انقضای برشکال در ماندو
وقفه تربی ملاح گشته - ازانجا (که مقابله با شاه ایران اتفاق افتاد)
سامان و سرانجام در خور آن مهم ناگزیر - قلعه (نتهپور) برای
گذشتن محل و قبائل امرا عنایت شود - و صوبه لاهور (که

سر راه قندهار (ست) در قبول شاهي قرار يابد - تا سربراهي
آذوقه و ديگر ضروریات بآساني صورت گيرد - و تا انجام و انصراف
اين يساق عزل و نصب و برافراختن و انداختن امرا (که
تعيين اين يورش باشند) بمن مفوض باشد - تا از اثر بيم و اميد
انتظام کارها پديد آيد *

بيگم (که منتظر قابو بود) اين مدعيات را در لباس نا ملائم
و انموده چنان دلنشين ساخت که غرض شاهزاده آنست
که سلطنت را بدست خود آورد - و چندان مزاج جنت مکاني را
بشورش آورد که سهم قندهار بغام شهریار قرار يافته جاگير
شاهزاده را يي عهد (که در هندوستان بود) تغير فرموده امرای
همراهی ایشان را طلب حضور نمود - با وصف آنکه جنت مکاني
بقبحاحت اين امور را ميرسيد اما غير از استرضای بيگم
چاره نداشت - هرچه او ميگفت بعمل مي آمد - تا آنکه
از طرفدن کار بغوج کشي رسيد - از آن طرف جنت مکاني از دهلي
عبور فرمود - و ازین جانب موکب شاهي بمقام بلوچ دور
بيوست - و مسافت ده کروزه بيش نماند - مقرآن شاهي متفق
شده عرض کردند که کار از اصلاح در گذشته - جهانگيري بمدارا
بر نيايد - لشکر ما بکميت و کيفيت بر لشکر پادشاهي فزونی
دارد - عرصه نبرد بايد آراست - شاهزاده جواب داد که ارتکاب
چنين گستاخي (که نزد خدا و خلق ناستوده است) بخود

قرار نمیتوانم داد - اگر چشم زخمی بهحضرت رسد گو فتح من
شود ازین قسم سلطنت و دولت چه بهره - و کدام دل خوشی
خواهد بود - غرض غیر ازین نیست که بدانندیشان فتنه ساز
مالشے بسرا یابند *

پس از مطارحه قرار یافت که شاهزاده با چهار پنج هزار
سوار چهار گروهی جریبی جانب چپ از راه متعارف میل نموده
در مقام کوتاه (که داخل میوات است) توقف گزیند - و سه فوج
بسرکردگی داراب خان و راجه بکرماجیت و راجه بهیم مقرر
باید نمود - که بدور لشکر پادشاهی بتاخت و تاراج پرداخته
راه آمد و شد غله مسدود نمایند - یحتمل که صورت آشتی
رخ نماید - چون از جانب پادشاهی آصف خان بهراولی عبدالله
خان در برابر رسید اتفاقا عبدالله خان پیشتر زیان داده بود
که وقت تقابل من بشما خواهم پیوست - و ازین امر غیر از
شاهزاده و راجه دیگرے اطلاع نداشت - درین وقت عبدالله خان
بحسب قرار داد اسب برانگیخت - راجه آنرا دریافته پیش
داراب خان رفت - تا ادر ا هم آگاه سازد - ناگاه نوازش خان
بسر سعید خان چغتآ (که در هراولی فوج پادشاهی انتظام
داشت) دانست که عبدالله خان بقصد جنگ تاخته - او نیز
با فوج مقابل خود اسبان برداشت - و براجه (که با چهار پنج
کس از نزد داراب خان برگشته می آمد) برخورد - غیرت

زنچير پاى عزيمت او گشته بمدافعت پرداخت - تا آنكه كمك
برسد ناگاه قير تفنگ از شست قضا پديدشاني او رسيد - و جان
بجان آفرين سپرد - طرفين دست از كار باز داشته بجاي خود
بر گشتند - راجه بمنصب پنجهازري ذات و سوار رسیده
و عمده تر از در سوار شاهزاده راي عهد كسي نبود - برادرش
كفر داس بنيايت راجه در احمدآباد مي بود *

* راي گوردهن سورج دهج *

ساكن كهازي كناره گنگ - گويند در مبادي حال سر دروازه
كچهري نشسته نقل نويسي مي كرد - و سه چهار آنكه يومي
به ميرسانيد - آرزو داشت كه دوات برنجي ميسر شود - نميشد
پس از چندى در ديوانه خواجه ابوالحسن تربتي باتفاق هركرن
ساكن كنبلا بيتالي^(۲) باراد نوكرى حضور خواجه رفت - او نگاهي
كرده گفت كه هركرن سياق دان است - اما دزد معوم مي شود
و گوردهن بيوقوف - اول را سي روييه در ماهه دستخط كرد - و دوم را
بيست و پنج - و چون تربت ديواني باعتماد الدوله رسيد گوردهن را
پنجاه روييه در ماهه كرده بخشى شاگرد پيشه خود ساخت
پس ازان بخطاب رائى و ديوانه اعتمان الدوله با پيشدستى
پادشاهي سر بر افراخت - و هر روز بر اعتبارش مي افزود - رفته
رفته مدار عليه تمام هندوستان گشته مرجع جز و كل گرديد

(۲) در [بعضى نسخه] كنبلا پتسالي - و در [بعضى] كنبلا پتسالي *

حتا که خانخانان سپه سالار بخانه او رفته ملتجی شد *
 در سفر گجرات (که جنت مکانی بسیر دریای شور متوجه
 شد) شایه رای گوردهن از دربار بخانه می آمد - باغواي
 شریف الملک بخشی سرکار اعتماد الدوله شخصی شمشیر در
 بازری او زد - کاری نشست - ازان روز پایت عزتش ارتفاع دیگر
 پذیرفت - با آنکه عصمت بیگم منکوحه اعتماد الدوله با او بد بود
 اصلا در مرتبه او انحطاط رو نداد - پس از فوت اعتماد الدوله
 صاحب اختیار سرکار نور جهان بیگم گردید - و در شورش
 مهابت خان (که دشمن این سلسله بود) زمانه سازی منظور
 داشته باو ساخت - مهابت خان جمیع مهمات جزو کل را بدو
 تفویض نمود - گوردهن از بد نژادی و فاحش شناسی در بدخواهی
 و غمازی خدارندان نعمت شریک گشته بانفای خزائن و دفائن
 آنها پرداخت - و خود را رسوای عالم کرد - پس از آنکه این
 آشوب فرو نشست آصف خان او را محبوس داشت - پس از
 مدتی در گذشت - زنش با او ستی شد - اولاد نداشت - قصبه
 کهاری را که وطنش بود باحاطه پخته و عمارات عالی و راسته
 و بازارهای بافضا شهرت ساخته گوردهن نگر نام گذاشت
 و خانهای سکنة آنجا را از سرنو پخته و مطبوع ترتیب داده
 حواله نمود - و محصول آن را بر عیای اهل حرفه وقف کرد - هر که
 هرچه بکارد فرا گیرد - و گاو ماده و گاو میش و ماده اسپ و شتر

و بز و میش در رنگ ایاخیهای ولایت متصل وطن بکنار آب گنگ سرداد - شیر و جغرات و روغن بسیار حاصل میشد و در راه لاهور سرا و تالاب کلان اساس گذاشت - و در متهرا^(۲) این روی آب گوردن نگر بتخانه عظیم بذا کرد - و در ارجین نیز تالاب و بتخانه ترتیب داد - غرض که جویای نام نیک گشته تصرفات چند نمود - و آئین خیر گذاشت - تا یادگارے درین کهنه رباط ماند - بشومی کافر نعمتی پس از اسوالش بسرکار آصفجاهی ضبط شد - آب در تالاب خشک و سرا ویران گردید و کهازی و طنش بسید شجاعت خان بارهه تذخواه شد - ازان مال و مواشی اثرے پدید نیامد *

* نه از خم نشان نے زخمخانه *

* راجه برسنگه دیو بندیلہ *

پسر راجه مدهکر است - از ابتدا بخدمت شاهزاده سلطان^(۳) سلیم پیوسته بقتراک در امت خود را بسته بود - چون در کشتن شیخ ابوالفضل طریق جرأت پیمود عرش آشیانی مکرر فوجها برر تعیین فرمود - و در سال پنجاهم بعرض رسید که او با قلیله مردم سر بصحرای آراگی نهاده - و افواج پادشاهی دنبال او گرفته اند - چون دیهیم سلطنت بجلاوس جنت مکانی زمین گرفت برسنگه دیو در سال اول بمنصب سه هزاره سرفرازی

یافت - و در سال سیوم بهمراهی مهابت خان بهم رانا تعیین شده
بعذایت خلعت و اسب چهره عزت برافروخت - و در سال
چهارم همراه خانجهان بهم دکن راهی گشت - و در سال هفتم
از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاره ذات دو هزار و دویمت
سوار لوائی کامرانی برافراخت - در سال هشتم از دکن بتعیذاتی
سلطان خرم (که بتادیب رانا امرسنگه مامور شده بود)
شتافت - و باز بدکن رفت - سال چهاردهم (که پادشاهزاده مزبور
بدکن عزیمت نمود) او در جنگ با دکنیان با دوسه هزار سوار
و پنج هزار پیاده مصدر تردد نمایان گردید - و در ایامی (که
فیما بین جنت مکانی و سلطان خرم غبار دوئی برخاست) نامبرده
فوج آراسته بظفر در آورده در سال هیزدهم بهمراهی سلطان
پرویز بتعاقب سلطان خرم مامور گشت *

چون اواخر عهد جنت مکانی کارها بآرای دیگران محول بود
و بازار کارسازی گرمی داشت او بدستاوز رشوت دست تظاول
بتعلقات زمیذاران گرد و پیش دراز ساخته ملکه وسیع سیر حاصل
بتصرف در آورد - و ثروت و مکنت از بجائے رسید که هیچ
یک از راجهای هندوستان را میسر نبود - و در سال بیست
و دوم مطابق سنه (۱۰۳۶) هزار و سی و شش هجری بساط
زندگی در نوردید - بتخانه راقع متها (که در عهد عالمگیری
مسجد ساخته اند) از مستعدثات برسنگه دیو امین - چون

فقیح نیکو خدمتی او در درگاه جنت مکانی درست نشسته بود
از بے پروا مزاجیها پاس خاطر شقاوت ذخائر او را بر حفظ
شریعت غرا مقدم داشته باجازات تاسیس این دیوخانه آن
ضلالت کیش را خوشدل نمود - او بخرج سی و سه لک روپیه
در کمال صافیت و استواری مرتب ساخت - خصوص در تزئین
و پرکاری مبالغه بکار برد - و در اوندچھه نیز عمارات عالیہ
(که در فصحیت و وسعت و زیب و زینت مزین تمام بر منازل
دیگران دارد) ساخت - میما بتخانه ایست پهلوی حویلی او
در کمال ارتفاع و عظمت - مبلغ کلی صرف کرده - و تالاب شیرساگر
(که محیطش پنج و نیم کوهی پادشاهی ست) و تالاب سمندرساگر
(که دورش بیست کوه) واقع در برگنہ متهرا - و درین محال
(۲)
قریب سه صد تالاب بهنادر است - پسران بسیار داشته - از انجمله
ججھار سنگھ و بہنادر سنگھ اند - کہ احوال هر دو جداگانه
تقریم یافته *

* رستم خان شغالی *

یوسف بیگ نام - بهیامن تربیت و التفات شاهزادہ شاہجہان
از پایہ قلعچیکری و احدی بوالا مرتبہ امارت برآمده از منصب
(۳)
سه یستی بمنصب پنجزاری ترقی نموده صاحب علم و نقارہ

(۲) نسخہ [ب] بہنادر داشت (۳) در غیات اللغات آورده کہ دویت

خاص بمعنی در صد است و درین قیاس جاری نیست *

گردید - و در ایام شاهزادگی از ارکان دولت ایشان بوده بنیابت
صوبه داری گجرات اختصاص داشت - چون سال هیزدهم جهانگیری
افواج پادشاهی بتعاقب شاهزاده ولیعهد بکتل چانده (که داخل
مالوه اسمت) رسید از سطوت شاهی جرأت عبور گریوه نداشته
میخواستند - که ایام برشکال آنطرف کتل مذکور بسر برند
ستم خان باتفاق بهاء الدین توپچی (که از نوازش شاهی
خطاب برتنداز خانی یافته) از راه نمکهرامی و حق ناشناسی
بمهابت خان سپه سالار پادشاهی نوشت که بے توقف روانه
شوند - که در هنگام تلافی فوج را برهم زده بشما ماحق میگردم
لهذا مهابت خان چیره گشته از گریوه چانده عبور نمود - شاهزاده
شاهجهان (که در ماندو طرح اقامت انداخته بود) ستم خان را
(که پیش آهنگ فدویان در سمت اخلاص و سرآمد برگزیده های
دولت بود - و مردانگی و کاردانی او دلغشین) سردار لشکر
ساخته بوسم منقلا روانه فرمود - و فوجی از لشکر دکن را
بعنوان برگیری درگماشت - آنها در عرصه دو روز کار بر لشکر
پادشاهی دشوار ساختند - روز سیوم مقرر بود که شاهزاده
خود بفوج منقلا پیوسته بر اعادی لوائی نصرت برافرازد - که
یوسف شغالی حقوق پرورش و نمک خوارگی بر طاق نسیان
گذاشته خاک بے حقیقتی برفرق روزگار خود بیخست - و راه
کافر نعمتی سپرده بمهابت خان پیوست - ناگزیر از گریختن سردار

انتظام فوج برهم خورده سررشته جمعیت از هم گسیخت - و هرگاه چنین بیوفائی و وقاحت از چنان احسان پرورده مشاهده نمود دیگر بکه توقع - و کدام امید - شاهزاده را اعتماد برکے نماند مراجعت بدکن اصلح وقت شناخت - بسرعت از آب نبرده عبور فرموده چنده در برهانپور رنگ سکونت ریخت - رستم خان بواسطت مہابت خان در امرای جہانگیری انتظام یافت چون شیوہ ناستودہ بیوفائی و نا حق شناسی همه وقت مذموم و صاحب آن همه جا مشوم و ملوم است در سرکار پادشاهی چندان شدت نکرده از درجہ اعتبار ساقط بود - چون نوبت سلطنت باعلی حضرت رسید پیدایش کردار نکویدہ خود از جاگیر و منصب برطرف گشته از غایت پریشانی و افلاس احوالش بنکال و خسار کشید - کریذد کہ فردوس آشیانی با هیچ کس از امرای پادشاهی (کہ مصدر گستاخیا شده بودند و بد اخلاقیها از آنها مشاهده نمود) در بی تلامی نشد مگر با رستم خان کہ آخرها کارش بجائے رسید کہ اسب سوار و خدمتکار داشت - کوچہ گردی میکرد - تا در گذشت *

* رانا کون *

پسر رانا امرا بن رانا پرتاپ عرف کیکا بن رانا اوردیسنگھ بن رانا سانکا زمیندار مہوار است - کہ اَلکائے ست از صوبہ اجہیر سرکار چیٹور از - ۵۰ ہزار ۵۰ بدو گراید - درازا چہل کردہ

بهذا سي و سه گروه - سه قلعه معتبر دارد - چيتور حاكم نشين
 كونهلمير مانندل - سردار بومي را پيشتر رادل گفته - و از دير باز
 رانا - از قوم كهوت - چون بموضع سيسود نگاه ساختند پس
 بهيهوديه زبان زد - خويشتن را از نوان نوشيروان عادل بر شمارند
 بزرگ نياگ اينها از بوقلموني زمانه بملك برار افتاد - و بموربافي
 نرناله معروف گرديد - چون نرناله بتصرف غنيم آمد باثا نام^(۳)
 خرد ساله را مادرش ازان مفسد گه برآورده بميوار رسيد - و براج
 مزدليك بهيل پناه برد - چون جواب شد بذخچير افكني
 نام برآورد - و از معتمدان راجه گرديد - و پس از فوت او
 بمسند راجگي قدم گذاشت - رانا سانكا از اولاد اوست - كه
 در سنه (۹۳۳) فهد و سي و سه هجري بانفاق راجهاي ديگر
 يك لك سوار فراهم آورده با فردرس مكاني جنگ نموده شكست
 يافت - در سنه (۹۳۴) فهد و سي و چهار باجل طبعي^(۴)
 در گذشت - رانا اوديسنگه جانشين او شد *

در سال دوازدهم جاس چون عرش آشياني متوجه تابه
 يمران سلطان محمد ميروا (كه در صوبه مالوه غبار انگيز
 فساد بودند) گرديد پس از وصول بدهول پور نظر برينكه
 شورش طلبان مالوه غافل باشد بر زبان پادشاه گذشت - كه

(۲) در [بعضه جا] نرناله آمده (۳) در [بعضه نسخه] باثا نام (۴)
 نسخه [ب] اچهل و چهار .

اکثر راجهای همدوستان فیضیاب ملازمت گردید - مگر رانا
 قاجال در خواب غفلت است - الحال ایلغار نموده سرزنش
 در کنار او خواهم نهاد - و التفات بجانب سمت سنگهه پسر
 رانا اودیسنکهه (که در ساک بذهای دولت انتظام داشت)
 نموده فرمود - که می باید از تو درین یساق خدمت شایسته
 بظهور آید - و اگرچه بظاهر تقبل نمود اما اندیشه مزدگشته
 راه فرار گزید - از سانحه گریختن او تنبیه رانا مصمم گردید
 اول قلعه سیوی سوپر و قصبه کوتهه تھانه نشین شده قلعه^(۲)
 ماندل و رامپور نیز مفتوح گردید - و نواح اودیپور پی سپر
 عساکر پادشاهی گشت - قلعه چیتور پس از امتداد محاصره
 بتصرف در آمد - رانا در شعاب جبال مخفی گردید - ظاهرا
 بعد چنده رانا اودیسنکهه بدیار عدم شدافت - و رانا پرتاپ
 بجای او نشست - چنانچه شیخ ابوالفضل در اکبرنامه می نویسد
 که سال هیزدهم چون کنور مانسنگهه تنبیه زمیندار دنگرپور
 نموده در نواحی اودیپور رسید رانا لوازم استقبال بجا آورده
 خلعت پادشاهی را بادب در بر کرد - و با کنور مراسم گرمجوشی
 مرعی داشته عذر تقاعد از آستانبوسی پیش آورد - در همین
 سال رانا پسر کلان خود امرا نام را با راجه بهگونداس^(۳)
 (که از ایدر برآمده بآن نواحی پیوست) همراه ساخت

و انواع چاپلوسی بکار برده قرار داد - که بعد صفح زلات
 من هم عازم بساط بوس خواهم شد - و با راجه تودرمل (که از
 گجرات می آمد) نیز برخوردی اقسام فروتنی ظاهر نمود - امرا
 بعد (سیدن حضور در سلک بندها منتظم گردید - و در سال
بیست و یکم کنور مانسنگه بتادیب رانا پرتاپ مامور
 گردیده بماندگده رسید - بعد فراهم آمدن افواج روانه
 کوکنده شد - پس از تلافی فریقین جنگ عظیم در پیوست
 و شکست بر فوج رانا افتاده وادی فرار پیمود - و در همین
 سال خود پادشاه نیز در آن نواحی رفته چون رانا بشعاب جبال
 پناه جست فوجی بتعاقب او تعین نمود - سال چهل و یکم
 جاوس اکبری رانا پرتاپ فوت کرد - امرا بجای او نشست
 بعد جاوس جنت مکانی سلطان پرویز با جمعی از امرا
 بهمیم او تعین شد - که او خود با کرن پسر کلان او بملازمت
 برسد - درین ضمن (که بغی سلطان خسرو (داد) باگه پسر
 خرد خون را همراه شاهزاده داد - و پس ازان عبدالله خان
 فیروز جنگ و دفعه دوم مهابت خان بتادیب او دستوری
 یافتند - اما هیچ صورت نگرفت - تا آنکه آخر سال نهم سلطان
 خرم با جمعی برین کار رخصت یافت - شاهزاده رفته تهانجات
 متعلقه او را تهاه نشین پادشاهی ساخته کار برو تنگ گرفت
 ناچار بعجز گزائیده شاهزاده را دریافت - و کنور کرن پسر کلان

خود را همراه ساخت - کنور کون ملازمت خسروانی دریافت
 بعطای خلعت و شمشیر مرصع سرفراز گردید - و برای دفع
 وحشت او هر روز بگونگون عنایات از هر قسم و از هر باب
 مورد مرحمت شد - و در سال دهم بعطای منصب پنجزاری
 پنجزار سوار چهره اعتبار برافروخت - و رخصت وطن یافت
 یستر جگت سنگه ولد کنور کون باستانبوسی مشرف گشته
 خلعت عنایت پوشید - سپس باتفاق هرداس جهاله بوطن
 مرخص گردید - سال یازدهم کنور کون بحضور (سیده سرمایه)
 شادکامی اندوخت - و باز دستوری تعلقه یافت *

و چون سلطان خرم بهم دکن نامزد گردید رانا امر سنگه
 و کنور کون حصول ملازمت پادشاهزاده نمونه نبیره خود را
 با هزار و پانصد سوار همراه نمود - و در سال سیزدهم چون
 جنت مکانی از گجرات عنان انعطاف بجانب اکبرآباد ارزانی
 داشت پس از ورود موکب در حوالی تعلقه رانا کنور کون
 بدولت زمین بوس فایز گردید - و سال چهاردهم رانا امر سنگه
 ودیعت حیات سپرد - جنت مکانی کنور کون را ب خطاب رانائی
 و ارسال خلعت و اسب و فیل سرفراز نمود - در سال هیزدهم
 جگت سنگه پسر رانا کون بحضور آمده جبین نیاز را
 بآداب اخلاص روشن ساخت - و یستر رخصت تعلقه یافت
 و در ایامی (که فردوس آشیانی بعد فوت پدر از جنیر عازم

اکبر آباد گشته بزد یک تعلقه او (رسید) رانا کرن بحصول ملازمت مشمول گوناگون عواطف گردیده بمحالی تعلقه کامیاب شد و چون سال اول جلوس فردوس آشیانی مطابق سنه (۱۰۳۸) هزار و سی و هشت هجری رانا کرن رخت زندگی بر بست بجکت سنگه پسرش خطاب رانائی و منصب پنج هزار پنج هزار سوار و در جاگیر وطن مالوفه قسمی (که سابق بزرگانش بود) مرحمت گردید - در مهم خانجهان کودی (که پادشاه عزیمت دکن فرمود) پانصد سوار او همراه ارجن قام عمومی رانا جکت سنگه در رکاب بود - و گاهی راجکپور پسر تیکه او بملازمت می پیوست - و قرار یافته بود که همواره پانصد سوار او با معتبره تعینات تعلقه دکن باشد - و از پیشگاه سلطنت هم غذایت جواهر و خلعت و فیل و اسب دار میشد - سال بیست و ششم رخت زندگی بعدم سرا برد راجکپور خطاب رانا راجسنگه و منصب پنج هزار سوار و دکن در جاگیر مرحمت گردید *

چون در حیات رانا جکت سنگه بعرض پادشاه (رسید) که او مرمت قلعه چیتور شروع نموده حال آنکه قرار داد از سابق این بود که رانا اصلا بممرمت قلعه مزبور نپردازد (پادشاه که را بخبر گیری این معنی تعیین فرمود - پس ازان که زبانی او دریافت شد) که یک دو دروازه را از هفت دروازه او

که ضایع افتاده بود باستحکام درست نمود) سال بیست و هشتم سعد الله خان با جمعی بانهدام قلعه مزبور و تخریب و تصرف تعلقه او تعیین شد - و چند پرگانه تهانه نشین مردم پادشاهی گردید - رانا راجسنگه بسلطان دارا شکوه رجوع آورده شیوه ضعیف نالی برگذار - و بر طبق حکم خسروانی فرستادن پسر تیکه خود و بر انداختن آنچه از قلعه چیتور ترمیم یافته باشد قبول کرده درخواست نمود که تعلقه او از پادشاهی لشکر پادشاهی مصون ماند - لهذا سعد الله خان بتخریب قلعه چیتور پرداخته برگردید - رانا پسر کلان خود را که شش ساله بود با معتمدان خود ببارگاه سلطنت (که رونق افزای دارالخیر اجمیر بود) با پیشکش فرستاد - پادشاه بعد ملازمت بخاعت و جواهر و فیل و اسب برنواخته چون ظاهر شد (که رانا هنوز برای او نامه معین نکرده) بخطاب سبهاگ سنگه^(۲) موسوم فرمود - و پس از رخصت تاکید مدور یافت که پسر خود را با پانصد سوار بدکن روانه نماید *

و چون تخت جهانداري بجلوس اورنگ زیب پادشاه رونق تازه گرفت رانای مذکور بعنایت خاعت سربلند گردید و سال بیست و دوم (که اجمیر مهبط ایات پادشاهی بود) رانا راجسنگه کنور چپسنگه پسر خود را بعد استمزاج بملازمت

فرستاد - و پس از روزی چند بانعام خلعت و سرپیچ مرصع و اسپ و فیل ممتاز شده رخصت وطن یافت - در همین سال چون گرفت و گیر جزیه منظور خاطر پادشاه شد بیدلی راجپوتیه علاوه توحش فطری گردیده سر نخوت خاریدن گرفتند لهذا سال بیست و سیوم از اجمیر بعزم گوشمال رانا عزیمت اودیپور پیش نهاد خاطر گردید - چون رانا اودیپور را خالی گذاشته راه فرار بیمود فوجی بسر کردگی حسین علی خان (۲) بتعاقب او تعیین شد - و بساتر محکم اعظم شاه و سلطان بیدار بخت نامزد شدند - و پس ازان (که ملک رانا لکدکوب عساکر فیروزی گردید) او از وطن مایوفه بر آمده بے ملجا و مارا گشت - سال بیست و چهارم دست ضراعت ابدامن شفاعت شاهزاده زده برگذنه ماندل و بدهنور در عوض جزیه بسرکار پادشاهی گذاشت - و پس از پذیرائی ملتزمات بر تالاب راج سمندر آمده شاهزاده را دید - و بیدلی خطاب رانا و منصب پنجزاری پنجزار سوار سرمایه شادمانی اندوخت و در همین سال چشم از تماشاگاه هستی بریست - خلعت تعزیت (۳) از پیشگاه خسروانی برانا جیسنکجه پسرش مرحمت گردید *

* راور رتن هادا *

پسر راور بهوج هادا ست - بتقصیرے (که از پدرش بعمل آمد)

(۲) در [بعضی نسخه] حسن علی خان (۳) نسخه [ب] خسروی *

چندے مورد عتاب جنت مکاني بود - سال سيوم بحضور آمده
 مشمول مرحمت شده بخطاب سر يازد رای نامور گرديد - سال
 هشتم بهمهراهی سلطان خرم بهم رانا امور سنگهه تعين يافت
 و سال دهم تعيذات مهم دکن گشت - و پستتر بافاضة درخور
 سرفراز شد - سال هيژدهم پس ازان (که مزاج جنت مکاني
 نسبت بهسر رشيد يعني شاهجهان بگفته مردم از جارفت
 و کار بمقابله انجاميد - و شاهزاده مزبور از ماندو کوچ کرده
 عبور نريده نمود - و سلطان پيريز باتاليقي مهابت خان
 بتعائب مامور شد) او هم تعيذات يساق مسطور گرديد - و پس
 از گذشتن از نريده چون شاهجهان از حدود تانگانه جانب بنگاله
 رفت و سلطان پيريز بموجب حکم پدر عازم صوبه بهار شده
 مهابت خان او را سال نوزدهم بحراست برهانپور گذاشت
 چون معارفت شاهجهان از بنگاله بسمت دکن زبان زد شد
 صومى اليه عزيمت نمود که از شهر برآمده بمقابله پودازد
 بعد رسيدن اين خبر بجنت مکاني فرمان صدر يافت - که
 قارسيدن کمک بنگهبانی شهر همت برگمارد - و زنهار بجنگ
 بيرون بلده اقدام نمايد - سال بيستم چون شاهجهان متصل
 ديوانگانون مضاف بالاگهات برار برآمده ياقوت خان حبشي را
 با فوج غنير همراه گرفته متصل برهانپور رسيد لعل باغ را
 معسکر ساخت - و از یک طرف عبدالله خان بهادر ر از

جانب دیگر محمد تقی سیم ساز مخاطب بشاه قلی خان را
 بمحاصره مقرر نموده حکم یورش کرد - تا آنکه شاه قلی
 خان با چهار صد کس غالبانه بشهر در آمده بچپوتره کوتوالی
 نشسته غذای گردانید - که دور در شاهجهان است - سر بلند
 رای در مورچه‌های طرف دیگر بود - پسر خود را فرستان
 از جنگ کرده هزیمت یافت - راو مزبور فیل جکاجوت پیش
 کرده در چوک جنگ پیوست - و داد مردانگی داد - محمد
 تقی (که از امداد مایوس بود) بقاعه در آمد - و عهد گرفته
 او را دید - گویند راو رتن وقت جنگ این حرف سر زبان
 داشت - مرشان یعنی من می میوم *

بالجمله چون بنابر قرب وصول سلطان پرویز با فوج گران
 (که بموجب حکم پادشاه از آله آباد عازم دکن گردیده بود
 و بیماری معب درین ضمن بمزاج شاهجهان عارض شد)
 کوچ کرده بدلاگاهات (دهنکپوره) رفت سر بلند رای بمنصب
 پنجهزاری ذات پنجهزار سوار و خطاب رام راج (که در دکن
 خطابه بالاتر ازین نمی باشد) مورد مراحم گردید - پس از
 هلاس فردوس آشیانی سال اول از بوندي وطن خود آمده
 بتقبیل سده سنیة سلطنت پرداخت - و بعد از آن خلعت
 و جمدهر مرصع و منصب پنجهزاری ذات و سوار سابق و علم
 و نقاره و اسپی با زین مطلا و فیل لوای عزت برافراشت

و در همین سال بهمراهی مهابت خان خانخانان بنابر گوشمال
 اوزبکیه (که جانب کابل غبار فسان برانگیخته بودند) دستوری
 یافت - و سال سیوم با جمعی سوگردگی بذام از قرار یافته بسمت
 تلنگانه نامزد شد - و حکم بصدر پیوست که در برگشته باسم
 توابع برار توقف نموده بقایو تسخیر ملک تلنگانه بعمل آرد
 و راه آمد و رفت مفسدان شرزش انگیز مسدود سازد - و چون
 کشایش ملک مذکور حسب درخواست نصیری خان بذام خان
 مزبور قرار گرفت او حسب الطاب بحضور آمده سعادت بار
 اندوخت - و پس ازان (که سرداری فوج دکن بذام یمین الدوله
 آصف خان مقرر شد) راو مذکور بتبعذاتی خان مزبور چهارم
 اعتبار برافروخت - و سال چهارم مطابق سنه (۱۰۴۰) هزار
 و چهل هجری در لشکر بالاکهات پیمانه زندگی او لبریز گشت
 ستر سال (که نبیره و جانشین او بود) و ماهو سزگهه دسر دوم
 فراخور حال مشمول مرحمت پادشاهی و مورد تسلی شدند
 احوال هریک جدا گانه نگارش یافته *

* راو سور بهورقیه *

دسر زای رایسنگهه راهور زمیندار بیکانیر است - تا آخر
 عهد جنت مکانی بمنصب سه هزار و دو هزار سوار رسیده سال
 اول جلوس فردوس ایشیانی چون بملازمت پادشاهی کامیاب
 شد از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و دو هزار و پانصد

سوار و عطای علم و نقاره نوازش یافت - و همراه مهابت خان خانخانان بدفعیه نذر محمد خان (که بر کابل فوج کشیده بود) تعیین گردید - چون بیش از رسیدن اینها نذر محمد خان ازان نواح بدر شده رفت اینها بموجب حکم مراجعت نمودند - پشتر همراه عبدالله خان بهادر بمالش ججهار سنگه (که بتوهم باطل از حضور فرار نموده بود) رخصت پذیرفت و سال درم بتعاقب خانجهان لودي (که بوسواس بیجا از اکبرآباد راه گریز سپرده بود) دستوری یافت - و سال سیوم در سه فوج (که بتخریب ملک نظام الملک تعیین شده) او بهمراهی شایسته خان نامزد گردیده باضافه پانصد سوار ناموری اندرخت - در جنگ متصل بیر (که اعظم خان بر خانجهان لودي تاخته بود) مصدر ترددات شد - سال چهارم مطابق سنه (۱۰۴۰) هزار و چهل هجری پای بزاریه عدم کشید پادشاه کرن پسرش را بمنصب دو هزار سوار و خطاب دای برنواخته بیکانیر وطنش در جاگیر او عزایت فرمود و ستر سال نامی پسر دیگر او را بمنصب پانصدی دوپست سوار سرمایه مفاخرت بخشید - احوال رار کرن جداگانه سمت ترقیم یافته *

* راجه بهارتهه بندیله *

فبیره رام چند پسر راجه مدهکر است - جنم مکانی را

چون پاس مراعات بر سنگهدیو بیش از بیش بود اواخر سال
جلوس آن پادشاه عبدالله خان از کالپی (که در جاگیر داشت)
روز دسهره بتیزگامی بر اوندچیه درید - و رام چند را (که
دران زمین قلب شیوه فتنه انگیزی داشت) دستگیر ساخته
سال دوم مسلسل بنظر پادشاه در آورد - پادشاه بذن از پای او
برداشتده و بعزایت خاعت برنواخته بر اجه باسو سپرد - که
ضامن گرفته بگذارد - ازان روز اوندچیه بر اجه بر سنگهدیو
قرار گرفت - سال چهارم^(۳) دخترش حسب مرض او داخل محل
خسروانی گردید - چون او بعدم سرا شتافت سال هفتم بهارتهه
نبیره او بمنصب در خور و خطاب راجگی چهره عزت بر افروخت
پس از گستاخی (که در کنار آب بهت از مهابت خان بوقوع آمد
و آخر ثبات پای نورزیده گام فراخ بر زده راه تعلقه رانا
پیش گرفت) امرا (که در تعاتب او از حضور جنت مکانی
تعین شده باجمیر رسیده متوقف بودند) نامبرده ازانجمله
بود - درین ضمن چرخ دوار بوقلمونی نمود - و زمانه رنگ دیگر
ریخت - جهانگیر پادشاه بعالم بقا خرامید - و رایات شاهجهانی
رونق افزای ساحت اجمیر شد - او بملازمت شتافته باضافه
پانصدی پانصد سوار از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
در هزار و پانصد سوار و عطای علم و اسب کامیاب گشت

سال اول بموجوداری آقاره و مضافات آن (که در خالصه شریفه بود) و بعد چندے بعطای نقاره سربلذد گردید - سال دوم همراه خواجه ابوالحسن بتعاقب خانجهان لودی و سال سیوم باتفاق راورتن هادا بتسخیر تلنگانه مامور شد - بستر باضافه پانصد سوار نوازش یافته همراه نصیری خان در محاصره قلعه قندهار دکن تردد شایسته نمود - چون بر محصوران کار تنگ شد باستصواب او آمده قلعه سپردند - سال چهارم بملازمت حضور رسیده باضافه پانصدی ذات از اصل و اضافه سه هزار و پانصدی سه هزار سوار بلذد مرتبه گردید - بستر بکراست سرحد تلنگانه مقرر شده سال ششم قصبه رکلور را با عیال بولا (که از جانب حکام دکن قصبه مزبور بذا برده و سیدی مفتاح متعلق بود) بدست آورد - چون این معنی بهمع اعلی حضرت رسید او را از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و سه هزار و پانصد سوار برنواخت - و سال هفتم (که بلذد لاهور معسکر فیروزیه بود) بعرض رسید - که مطابق سنه (۱۰۴۳) هزار و چهل و سه هجری روزگار نامبرده در سرحد تلنگانه سپری شد - پسرش راجه دیپی سنگه اسمت که احوال او براسه قلمی شده *

* راجه ججهار سنگه زندیله *

پسر راجه برسنگه دیواسمت - بعد فوت پدر بخطاب راجگی

و منصب مغاسب ترقی کرده تا آخر عهد جذت مکانی بد منصب
 چهار هزاره چهار هزار سوار مرقی شده سال اول جلوس
 فردوس آشیانی دولت ملازمت اندوخته بغایت خلعت
 و جمده و مرصع با بھول کتاره و علم و نقاره باذن آوازه گردید
 چون در عهد اعلیٰ حضرت سر رشته تحقیق مهمات و تشخیص
 معاملات رونق گرفت او (که مال بسیار فراهم کرده بود)
 خود بیکبار بے محنت بدست آورده بود (بمقتضای
 الخائن خائف و اھم بخاطر راه دانه باعتمان قلاع حصنه
 و اشجار متراکمه) (که در تعلقه داشت) پس از چند روز
 نیم شبی از اکبر آباد فرار نموده باوندچھ پیوسته در تهیه
 استحکام قلاع و فراهم آوردن لشکر شد - چون این خبر بعرض
 پادشاه رسید مہابت خان خانانان با اکثری از امرای حضور
 بر سر او تعیین یافت - و بخانچہان لودی حاکم مالوہ فرمان
 شد - کہ با لشکر آن صوبہ از راه چندیری (کہ جذوب رویہ
 اوندچھ است) بملک او در آید - و بعیدالله خان بہادر حکم
 رفت - کہ از قزوچ مکال جایگیر خود باتفاق بہادر خان رھلہ
 و جمعہ دیگر رفتہ از جانب شرقی اوندچھہ در آمد کند
 چون ہر سہ فوج قریب قلعہ مسطور رسیدہ ہنگام نبرد گرم
 ساختند و قلعہ ایرج ہمعی عبداللہ خان و بہادر خان و بہار
 سنگھہ بدیلہ متوجہ شد جبھہ سنگھہ ناچار توسل بمہابت

خان جستۀ در خواست صفع جرائم نمود - پادشاه قبول این معذی فرمود - او سال دوم همراه خان مزبور ببارگاه خسروی آمد - خان مذکور فوطه در گردن انداخته هر دو سر فوطه بدست خویش گرفته بدولت ملازمت رسانید - و هزار مهر نذر و پانزده لک رویه و چهل فیل (که بطریق جریمه قرار یافته) از نظر گذشته پذیرا شد *

چون سال سیوم پادشاه برای تغبیه خانجهان لودی و پامال ساختن تعلقه نظام الملک (که خانجهان را پناه داده بود) عزیمت دکن فرمود و سه فوج بتخریب آن نواح تعیین نمود مشارالیه را بهمراهیان اعظم خان ناظم دکن بر نوشتند و بخطاب راجگی نامور گردید - و پس ازان (که یمین الدوله بهسرکردگی افواج دکن نامزد شد) او با جمعی از مذهبداران بچندالی ماهور گشت - و چون صوبجات دکن بمهابت خان متعلق گردید او چندے همراه خان مزبور مانده پستور رخصت شده بوطن آمد - و بکرماجیت پسر خود را با فوج درانجا گذاشت - و پس از رسیدن بوطن سال هشتم باغواي طبیعت فساد سرشت بر بهیم نراین زمیندار چوراگده (که حاکم نشین (۲) ملک گدهه کتنگه است) لشکر برده بعهد و پیمان ادا برآورده با گروه انبوه از عشائر او بقتل رسانید - و قلعه را با نقود

و اجذاس او متصرف شد - چون این مقدمه بسمع خسروانی رسید فرمان رفت که ملک مزبور بسرکار را گذارد - و الا بقدر عوض آن از محاللات نواح وطن خود دست بر دارد - و از نقود بهیم نرائین ده لک روپیه بحضور ارسال نماید - و بنوشته وکیل آگاهی یافته بکرماجیت پسر خود (که در دکن بود) بر نوشت - که گریخته خود را برساند - لهذا سه فوج سردارمی سید خانجهان باره و فیروز جنگ بهادر و خاندوران بتنبیه آن بد سرشت دستوری پذیرفت - و به پشتگرمی ایضا سلطان اردنگ زبب بهادر هم با شایسته خان و غیره روانه شد چون افواج پادشاهی قریب رسید اول از اوندچهه بدهامونی (که ساخته پدر او بود) بستر از اینجا بچوراگدهه شتافت چون هیچ جا پا نایم نتوانست کرد ناچار با احمال و انتقال بملک راجه دیوگدهه درآمد - افواج پادشاهی تعاقب کذا میرفت - و مکرر زد و خورد رودان - نقد و مرصع آلات او همه بتصرف غازیان آمد - او خود باتفاق بکرماجیت پسر کلان خود پیاده جنگلستان خزیده بود - طایفه گوند (که دران ملک آبادند) آن هر دو را مطابق سنه (۱۰۴۴) هزار و چهل و چهار هجری بقتل رسانیدند - خاندوران باستماع این خبر سرهای هر دو را بریده نزد فیروز جنگ آورد - خان مزبور بحضور روانه ساخت و یک کور روپیه از دفائن او آنچه همراه برداشته بود داخل

سرکار پادشاهی شد *

(۲)

* راجه روز افزون *

پسر راجه سنگرام زمیندار پرگنات مضاف صوبه بهار است در عهد عرش آشیانی چون شهباز خان کذبو بشرتی دیار تعیین شد و عبور فوج پادشاهی بنزدیکی قلعه مهدا (که متعلق باو بود) اتفاق افتاد خان مزبور عزیمت محاصره نمود - او سپردن کلید قلعه را دستاویز حسن اعتقاد ساخت - اگرچه ملازمت نکرده بود اما با حکام آنجا همواره خدمت گذاری نمود (۳) سال اول جلوس جنت مکانی جهانگیر قلی خان لاله بیگ ناظم صوبه مذکور فوج بر سر او کشید - او در جنگ بزخم تنگ در گذشت - راجه روز افزون از خردی در خدمت آن پادشاه تربیت یافته بشرف اسلام درآمد - سال هشتم بحکومت وطن و عذایت فیل سر بلندی اندوخت - تا آخر عهد آن پادشاه بمنصب هزار و پانصدی هفتصد سوار رسید - سال اول جلوس فردوس آشیانی همراه مهابت خان خانناران بصوب کابل جهت مدافعه نذر محمد خان والی باغ (که غبار فتنه بلند ساخته بود) و پستر بمالش جبهه سنگه بندیده تعیین یافت در سال سیوم بهمرایع اعظم خان در فوج (که سرکردگی آن بنام شایسته خان بود) شتافته باضافه یکصد سوار

نامیه بخت افروخت - و سال چهارم بهمراهی نصیری خان بجانب ناندیر رخصت پذیرفت - و سال ششم برکاب محمد شجاع بیساق دکن نامزد گردیده در محاصره قلعه پریذه چند روز از تابینان او بکار آمدند - سال هشتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و سوار لوای ترقی افراشت - و در همان سال مطابق سنه (۱۰۴۴) هزار و چهل و چهار هجری بساط هستی در نوردید - پسرش راجه بهروز تا سال سیم جلوس فردوس آشیانی بمنصب هفتصدی هفتصد سوار رسید - و در بساق قندهار و غیر آن تعیین گردید - و در عهد خلد مکان نیز در بودن فوج همراهی شاهزاده محمد سلطان و معظم خان از راه غیر متعارف ببنگاله مصدر متجرا شد - و در محاربات با شجاع (که افواج عالمگیری را در ملک بنگاله رو داده) نیز همراه معظم خان بتقدیم نیکو خدمتیا پرداخت - سال چهارم در کشایش بلاؤن مضاف صوبه بهار تردد نمایان بتقدیم رسانید سال هشتم حیاتش سپری گشت *

* رحمت خان میر فیض الله *

از منصبداران عهد فردوس آشیانی است - سال سیوم چون دکن معسکر پادشاهی گردید و سه فوج به تنبیه خان جهان لودی و تخریب تعلقه نظام الملک دکنی تعیین یافت او بهمراهی راجه گجسنگه معین شد - و پستتر تعینات دکن گردیده

پس از فوت دهبانت خان (که ساهو بهونسله بنواح دولت آباد آمده هنگامه تالان بر قصبات و قریات آن نواحی بلند ساخت و خاندوران صوبه دار برهانپور باران تذبیه او کمر عزیمت بهست) اورا با اتفاق مادهو سنگه در بلده مذکور گذاشت - سال هشتم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار فرق اعتبار برافراخت - و پستر در تعاقب چهار سنگه بوندیاه با اتفاق خاندوران مصدر تردد گشته سال نهم باضافه پانصد سوار و خطاب رحمت خان سرمایة ناموری اندوخت - سال دهم بعطای علم و رخصت بسرکار بیجاگنده (که در نیول او بود) لوی شادکامی برافراخت - سال یازدهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد سوار درجه اعتلا پیمود - و در همین سال مطابق سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل و هفت هجری رخت زندگانی بریست - اسد الله پور او بمنصب شش صدی شش صد سوار سر برافراخته سال سیم بدار بقا خرامید *

* راجه انوپ سنگه بدکوجر *

مشهور بانیرای سنگهدلن - بدکوجر طایفه ایست از راجپوت آبایش بروش زمبندارانه میگذرانیدند - گویند جد او بنابر ضیق معاش بشکار آهو میرفت - و اوقات گذر خون بگوشت آن می نمود - اتفاقا روزی در بیشه بگمان شیر افنگ انداخت

بیوز پادشاهی (که بآهو سرداده بودند - و دران بیشه مخفی گشته) رسید - از زنگواه و قلاده طلا دانست که از سوکار والا است اورا در چاه افکنده سازش برگرفت - آنها که در سراغ بودند بچاه پی برده دریافتند که کار همان راجپوت است - که پیوسته برای شکار میگردند - بخانه اش شتافته قلاده و زنگواه بجنس برآوردند - و اورا بسته بحضور عرش آشیانی بردند - پس از عرض کیفیت واقعی پادشاه را دلیری و حکم اندازی او پسند آمده در خدمت نگهداشت - و بنابر شوقی (که بیروندازی بود) اورا بمنصب در خور ممتاز فرمود - پسرش بیرنراین نیز منصب یافته در رتبه از پدر گذرانید - وادش انوپ چون بسن رشد و تمیز رسید از وفور خدمتگذاری در آخر فرمانروائی عرش آشیانی بدایه سرداری خدمتگاران (که بخصوص معبر اند) ارتقا یافت - و در زمان جنم مکانی نیز چندت بهمان خدمت می پرداخت *

سال پنجم پادشاه در پرگنه باری دره بشکار یوز اشتغال داشت - در اثنای آنکه او باره یعنی جمعی (که در سواری شکار شرف اندوز حضور میباشند) بماصله از عقب میآوردن خبر شیر قوی هیکل ترموند شفته بدان سو شتافت - و باتفاق مردم باره آن را قبل نما کرده کس بخدمت جنت مکانی فرستاد - پادشاه از فزونی رغبت شکار شیر با آنکه در آخر

شده بود و فیلان (که از لوازم نخچیر این جاندار جان شکر
 اند) همراه نبودند اسب سوار متوجه آنصوب گردید - و بعد
 دیدن شیر از اسب فرود آمده مکرر تفنگ انداخت - چون
 زخم منکر نبود رفته بنشیب زمینی نشست - از آنجا (که آفتاب
 فرو شد - و همت مصروف بران که شیر شکار شود - و جز
 شاهزاده شاهجهان و راجه رامداس کچهواهی و انوپ سنگه
 و اعتماد رای و حیات خان داروغه آبدارخانه و کمال قراول
 و سه چهار خواص دیگر حاضر نبود) گامی چند پیش
 رفته تفنگی کشاد داد - اتفاقا درین مرتبه نیز زخمی (که از حمله
 باز دارد) نرسید - از شدت غضب و حدت غیرت غران و خروشان
 بجانب پادشاه دوید - مردم حوالی چنان برهم خوردند که
 از صدمه پشت و پهلوی آنها جفت مکانی یک دو قدم پس
 رفته افتاد - خود می فرمود که از سراسیمگی دو سه کس
 بر سینه من پانهاه گذشتند - دران میان شاهزاده تبار انداخت
 کارگر نیامد - آن درنده خشمناک بانوپ (که پایت تفنگ
 خاصه بدست گرفته نشسته بود) رسید - او چوبی که در دست
 داشت بر سرش فرو کوفت - شیر او را بر زمین انداخت
 درین وقت (که سر شیر بجانب پادشاه بود) انوپ سنگه
 یک دست خود را بدهنش داده دست دیگر نزدیک شانه اش
 حمایل کرد - شاهزاده از جانب چپ شمشیر از نیام آخته

خواست بر شانه شیر حواله نماید - دست او حائل دیده بر کمر زن - رامداس نیز شمشیر را رسانید - حیات خان چوبه چند زن - شیر انوپ را گذاشته راهی شد - او (که دستش بسبب انگشت‌ریها از کار نرفته بود) از عقب شیر در آمده شمشیر را انداخت - چون شیر رو برگردانید تیغی دیگر بر چهره (سانین) که پوست او بر بریده بر چشمها افتاد - در خلال این حال مردم از اطراف هجوم آورده کار انجام یافته شیر را بپایان رسانیدند - انوپ بخطاب انی رای سنگهدلن یعنی مالذد شیر و اضافه منصب مباحات اندوخت - چون روزت جنت مکانی بذکر تقریبی بر اعتراض فرمود او فوراً چمدن هر بشکم خود زن ازان وقت مرتبه و اعتبارش افزوده گشت - گاه بسراشکری و صاحب فوجی مامور میگردد - در سال سیوم شاهجهانی چون پدرش ^(۲) بدر نراین (که هزاری ششصد سوار منصب داشت) بساط زندگی در پیچید انوپ سنگهه بخطاب راجکی بلذ نامی یافت - سال دهم پیمانه زندگی او هم مالا مال گشت - بد منصب سه هزار و پانصد سوار رسیده - از خط و انشا نیز بهره داشت - جیرام ولد اوست - که علیحدّه مذکور گردیده *

* راجه گجسنگهه *

پسر راجه سوز جسنگهه راتهور است - سال دهم جنت مکانی

همراه پدر خود سعادت ملازمت در یافته پس از فوت او سال چهاردهم بمُنصب سه هزار و هشتاد و پنج سوار و خطاب راجگی چهره اختیار برافروخت - و باضافای متواتره مواتقی مدارج عمدگی گردید - در سال هیزدهم (که فیما بین جنت مکانی و فردوس آشیانی نوبت بفرج کشی انجامید - و سلطان پرویز با مهابت خان و غیره بصوبه دکن تعین شد) مشار ایه نیز بهمراهی شاهزاده متعین گردید - و اواخر عهد جنت مکانی در دکن گذرانیده همراه خانجهان لودی (که عبور نبرده کرده بعضی محالات صوبه مالوه را بتصرف در آرد) بصوبه مذکور رسید - چون صیت اقبال شاهجهانی عالم را فرو گرفت از نامبرده جدا شده بوطن خود رفت - و پس از وصول موکب پادشاهی بدار الخلافه آگره سال اول جلوس بدولت پایبوس کام دل براندرخت - چون پدرش خال پادشاه میشد بعزایت خنعت خاصه و جمدهر مرصع با پهل کتاره و شمشیر مرصع و بحالی منصب پنج هزار و هشتاد و پنج سوار (که در عهد جنت مکانی داشت) و عطای علم و تقاره و اسپ از طویلۀ خاصه با زین مطلا و فیل از حلقۀ خاصه نوازش آموه گردید - سال سیوم چون تذبیه خانجهان لودی (که رایت طغیان افراخته راه فرار سپرده پیش نظام الماک بحری خود را رسانیده مامن خرد قرار داده بود) و بدین تقصیر مالش نظام الملک و پامال

ساختن تعلقه او نیز مطمئن نظر اعلیٰ حضرت گردیده از دارالخلافه عازم دکن شد و سه فوج بسردار می سه امیر عمده تجویز یافت سرکردگی یک فوج بزام راجه مزبور مقرر گشته همراه اعظم خان صوبه دار دکن رخصت یافت - که رفته ملک متعلقه نظام الملک را پی سپهر اسپان سپاه سازد - و در مالش خانجهان دقیقه فرد نگذارد - پس ازان (که سال چهارم یمین الدوله برای بیدار ساختن عادل خان دستوری یافت) او بهر ادلی معین شد - و پس از مراجعت ازان ناحیه بوطن خود شتافته سال ششم بعثت خلافت پیوست - و مکرر بعنایت اسپ با زین مطلا و عطای خلعت خاصه و سال دهم برخصت وطن کامیاب شد - سال یازدهم باتفاق پسر جهونت سنگه از وطن خود بحضور (سیده سعادت کورنش حاصل نمود - و در آخر همین سال دوم محرم مطابق سنه (۱۰۴۸) هزار و چهل و هشت هجری دیده جهان بین را از تماشای گلشن زندگانی بریسمت - بدولت قرابت و قرب رتبت و فراوانی سپاه و فزونی دستگاه از دیگر راجها ممتاز بود - چون (سم فریق راتهور خلاف دیگر راجپوتیه است) [چه با مادر هر فرزند (که محبت شوهر بیشتر باشد) او بجای پدر می نشیند اگرچه خرد سال باشد از دیگران] و ابتدا بزرگ خانواده راتهور برادی

امتیاز داشت و پس ازان (که اود یسنگه در ملازمت مرش آشیانی
براجگی مخاطب شد) قرار یافت که دیگران ازین تبیله براد
موسوم شوند و ازینجا ست که بعد فوت اود یسنگه سورجمنگه
با آنکه از دیگر برادران خرد سال بود بخطاب راجگی معزز
گردید لهذا پادشاه جهونت سنگه را بعنایت خلعت و جمدهر
مرمع و منصب چهار هزاره سوار و خطاب راجگی
حسب وصیت پدرار و مرحمت علم و نقاره و اسب با زین
مطلا و فیل از حلقه خامه بفرخواست - و امر سنگه برادر کلان
جهونت سنگه را (که حسب الحکم با شاهزاده سلطان شجاع
بکابل رفته بود) باضافه هزار سوار بمنصب سه هزاره سه هزار
سوار و خطاب رادی سرفراز گردانید - احوال هر دو جداگانه
فوک ریز خامه اخبار طراز گردیده *

* راجه رام داس نرووی *

از منصبداران عهد جنت مکانی ست - سال اول جلوسه
فردوس آشیانی همراه مهابت خان خانخانان بمالش ججهار
سنگه بذیله (که از اکبرآباد فرار نموده علم بغی برافراخته بود)
تعین گردید - سال سیوم همراه راد رتن هادا بجهت توقف در باسم
مضاف برار و سد راه بودن بروری افواج دکن دستوری یافت
اواخر سال ششم در رکاب سلطان شجاع بغابر تسخیر پرینده
بصوب دکن رخصت پذیرفته سال هشتم از امل و اضافه بمنصب

در هزاري هزار سوار قارک مباحات برافراخته همراه سيد خانجهان
 باره بتخریب ملک عادل خانیه مرخص گشته سال سیزدهم
 مطابق سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری بخیمتی سرا
 در شد - پادشاه امر سنگه نبیره اوزا از اصل و اضافه بمنصب
 هزاري ششصد سوار و خطاب راجگی بر نواخته و میانیت
 حصن نور بدستور جدش باو مفوض ساخته آن نواحی را
 در اقطاع او مرحمت فرمود - سال نوزدهم در رکاب سلطان
 مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان کمر عزیمت بسته سال
 بیست و پنجم همراه سلطان اردنگ زیب بهادر (که نویت
 درم بیساق قندهار نامزد شده) بدان صوب شتافت - و سال
 بیست و ششم با سلطان دارا شکوه عازم آن صوب گشت
 و ازانجا همراه رستم خان بتسخیر بسمت شتایید - سال سیم
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار چهره
 عزت برافروخت - و در همین سال با معظم خان بکمک سلطان
 محمد اردنگ زیب بهادر بجانب دکن معین شد - سال اول
 جلوس عالمگیری دولت ملازمت دریافته پستتر همراه پادشاهزاده
 محمد سلطان بتعاقب سلطان شجاع تعیین گردید - و در کارهای
 آنجا و مهم ولایت آشام مصدر تردد شد - پستتر همراه شمشیر
 خان ترین در یساق افغانه دره قرار یافته بتقدیم نیکو خدمتی
 از اصل و اضافه بمنصب هزاري سه صد و پنجاه سوار ترقی

نمود - اختلاف در سرشته منصب موصی الیه (که از عالمگیر نامه ده ساله نقل نموده شد) شاید بسبب کمی (و دادن در منصب سابق او بوجه بوده باشد - یا بنابر غلطی نسخه مرقوم *

*** راجه کشن سنگه بهدوریه ***

(۲)

بهدار سرزمین سم سه کروهی اکبر آباد - سکنه آنجا بدین لقب معروف اند - قوم سم مردانه و جگدرار - سابق خود سري داشتند - عرش آشیانی سرگروه آنها را ته پای فیل انداخت از آن بعد بربقه فرمانبرداری در آمده نوکری اختیار کردند در عهد پادشاه مزبور مکتمن بهدوریه سرکردگی و منصب هزاری داشت - در عصر جنت مکانی براجه بکرماجیت (که همراه عبدالله خان بهم رانا تعیین شده پست در متعینه دکن قرار یافته سال یازدهم چون فوت شد بهوج پسر او از دکن آمده احراز ملازمت نمود) و در وقت فردوس آشیانی براجه کشن سنگه مذکور تعاقب گرفت - نامبرده سال ازل باتفاق مهابت خان بهم ججهار سنگه و سال سیوم همراه شایسته خان بتخریب ملک نظام الملک دکنی (که خانجهان لودی را پناه داده بود) دستوری یافت - سال ششم در محاصره قلعه دولت آباد و روز تسخیر آن مصدر تردد شایسته شد - سال

(۲) نسخه [ب] بهدار (۳) در [بعضی نسخه] سرکرده (۴) نسخه

[ب] بهای فیل انداخت *

نهم همراه خانزمان بمالش ساهو بهونسله كمر همك بر بست
 و سال هفدهم مطابق سنه (۱۰۵۳) هزار و پنجاه و سه هجري
 بنیستی سرا در شد - چون فرزندے بجز پسر كنیز نداشت
 بدننگهه ^(۲) نبیره عم او بعنايت خاعت و از امل و اضافه
 بمنصب هزاري هزار سوار و خطاب راجكي سربلندي اندوخت
 سال بيست و يكم روزے بكورنش درشن رفته بود - ناگاه فيل
 مسك طرف او دوید - و يكے از تابيدانش را بزير دو دندان
 گرفت - راجه از فرط تهور جمدهرے بآن خونخوار حواله نمود
 و بسبب سردادن چرخي آسيبه راجه نرسيد - و آن شخص
 نيز بسبب در آمدن ميان دو دندان محفوظ ماند - راجه
 بعطای خلعت عنایت و معافى پنجاه هزار روپيه منجمله
 پيشکش در اک روپيه (كه هنگام تقرر وطن قبول كرده بود)
 چهره عزت برافروخت - سال بيست و دوم باضافه پانصدي
 سرافراز گشته در ركاب محمد اورنگ زيب بهادر بمهم قندهار
 شافت - سال بيست و پنجم باز همراه شاهزاده مذکور و سال
 بيست و ششم با محمد دارا شكوه رخس عزيمت بيساق مذکور
 جهانند - سال بيست و هفتم همانجا راه عدم خانه پيش گرفت
 مہاسنگهه پسرش بمنصب هزاري هشتصد سوار و خطاب
 راجكي و عطای اسمپ سر عزت برافراخت - سال بيست

و هشتم تعیین کابل گشت - سال سی و یکم از اصل و اضافه
 بمنصب هزاري هزار سوار رایت ترقی برافراشت - پس ازان
 (که غلبه عالمگیر پادشاه بر روی روز افتاده دارا شوهه منضم
 گردید او بملازمت خلد مکان پیوسته سال اول جالوس همراه
 سبکون بذدیلہ بر سر جنیت بذدیلہ رفت - و سال دهم همراه
 کامل خان در تذبیه افغانه یوسف زئی مصدر ترددات نمایان
 گردید - و در جلدوی آن پانصد سوار از قابیذانش در اسپه
 سه اسپه قرار یافت - سال بیست و ششم بکشور فنا رو کرد
 اودیسنگه پسرش (که از سابق بنوکره پادشاهی ممتاز
 و همراه میرزا راجه جیسنگه در مهم دکن تعیین بود) سال
 بیست و چهارم بقلعه داری چیتور فایز گشته از انتقال پدر
 بخطاب راجگی آئینه بخت را جلا داد *

* راولو امر سنگه *

پسر کلان راجه گجسنگه راتهور است - ابتدا منصب در خور
 یافته سال دوم جلوس فردوس آشیانی بمنصب دو هزاري هزار
 و سه صد سوار سر بلندی یافت - و سال هشتم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار و عنایت علم
 و فیل چهره عزت برافروخت - و در همان سال باتفاق سید
 خانجهان بارهه جهت مالش ججهار سنگه بذدیلہ تعیین گردید

چون قلعه دهاموئي بتسخير در آمد و خاندوران درون آن رفت و نامبرده و ديگر سرداران بيرون قلعه انتظار صبح ميكشيدند و غارتيان در آمده بتجسس اسباب مشغول گرديدند درين ضمن گل مشعل در انبار خانه باروت (كه ته برج بود) افتاد و برج پريد - و از ريزه‌هاي سنگ (كه بيشتر جانب بيرون قلعه افتاد) چدن كس از همراهيان ار ضايع شدند - پس از مراجعت از انجا و حصول ملازمت از اصل و اضافه بمنصب سه هزارى دو هزار و پانصد سوار^۱ لواى كامراني افراشت *

و چون سال نهم پادشاه خود بدفع شورش ساهو بهونسله (كه با وجود مقيد بودن نظام الملك در گواليار طفله را از قرايتيان ار برداشته مصدر آثار خلاف گرديده بود) متوجه دكن گرديد و بعد عبور دريائى نريده نواحى قلعه دولت آباد معسكر فيروزي شده سه كس را از امرا سردار ساخته روانه نمود اورا با اتفاق خاندوران بهادر كسيل فرمود - و سال دهم همراه بهادر مزبور بحضور آمده باستلام عتبه سلطنت روشن جبين گرديد - سال يازدهم چون قلعه قندهار را عاي مردان خان بملازمان پادشاهي سپرد و احتمال آن داشت كه شاه صفي خود عازم آنحدود شود بذبران شاهزاده سلطان شجاع با فوج گران بدان سمت رخصت يافت اورا بعذايت خلعت واسپ بازين نقره و عطايى نقاره بر نواخته در همراهيان شاهزاده

بر نوشتند - و پس ازان [که سال مزبور پدرش فوت نمود
و راجگی و جانشینی بجهنمت سنگه برادر کوچکش بوجوه
(که خاتمه احوال راجه گجسنگه بدان موشم گشته) تعلق
گرفت] او غایبانه باضافه پانصد سوار از اصل و اضافه بمنصب
سه هزاري سه هزار سوار و خطاب رايي امتياز اندرخت
چون سال چهاردهم سلطان مراد بخش بار دوم بکابل مرخص
گردید او نیز بهمراهی شاهزاده معین گشت - و پس از دردن
حکم تنبیه راجه جگت سنگه ولد راجه باسو (که مصدر بغی
شده بود) با شاهزاده او همراهی گزیده سال پانزدهم پس از
زندهای شدن راجه مزبور (که شاهزاده ملازمت پدر عالیقدر
در یافت) او نیز بدین متمنا فایده شد - و در همین سال
چون شورش دارای ایران جانب قندهار معلوم شد و سلطان
دارا شکوه بدان طرف دستوری پذیرفت او باضافه هزاري ذات
از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاري سه هزار سوار قامت
لیانت آراسته بهمراهی شاهزاده تعیین گردید - از انجا (که
از مقدرات دارای ایران دران ایام ازین سپنجي سرا در گذشت
و شاهزاده بموجب حکم معاودت نمود) او سال شانزدهم بحضور
آمده جبهه عقیدت بر آستان خلافت گذاشت - سال هفدهم
سلخ جمادی الاولی مطابق سنه (۱۰۵۴) هزار و پنجاه و چهار
هجری از انجا (که چند بنابر بیماری بهسادت مجرا

فرسیده بود) پس از صحت بدر باز حاضر شد - و بعد ملازمت ناگاه جمدهر کشیده صلابت خان بخشی را بتفصیل (که در احوالش سمت ارتسام پذیرفته) گشت - از سَنُوح این واقعه خلیل الله خان و ارجن پسر راجه بیتهلداس کور برر حمله آوردند - و از دو سه بار جمدهر حواله ارجن نمود - درین اثنا خلیل الله خان بر امر سنگه شمشیر انداخت - و ارجن نیز دو بار شمشیر برو زد - درین ضمن مردم دیگر رسیده کارش باتمام رسانیدند - هر چند پادشاه وجه این همه جسارت تجسس نمود غیر از دوام ارتکاب مسکرات (که بیماری چند روزه علاقه آن شده) بوضوح نه پیوست - مگر اینکه قبل ازان میان مردم او (که در ناگورتیولش بودند) و مردم راد کور پسر راد سور بهورتیه جاگیر دار بیکانیر (که تعیغات یساق دکن بود) بر سر حدرد مذاقشه بمیان آمده مردم کار آمدنی او مقتول شده بودند - او بمردم خون نوشته بود که باز جمعیت فراهم آورده بر سر سواران کور بروند - کرن این معنی بصلابت خان نوشته در خواست امین حضور نمود - لهذا صلابت خان بعرض رسانیده امین گرفته بود - شاید این واقعه محمول بطرفداری نموده جرأت کرده باشد *

پس از وقوع این معنی جهد امر سنگه میرو خان میروتزک

و ملوکچند مشرف دولتخانه خاص بر طبق حکم سلطانی بیرون
 دهلیز خلوت خانه آورده مردم را طلبیدند - که بخانه او
 برده امور ناگزیر بتقدیم رسانند - پانزده کس از خدمتگاران او
 بر حالش مطلع شده دست بشمشیر و جمدهر کردند - ملوکچند
 کشته شد - و میر خان زخمی شده شب دیگر در گذشت
 درین اثنا احدیان و غیره رسیده آن سخا ذیل را واصل جهنم
 گردانیدند - و از گرز برداران شش کس مقتول و شش کس زخمی
 شدند - و برین اکتفا نکرده جمعی از نوکرانش قرار دادند - که
 بو خانه ارجن رفته ادرا بکشند - و بلون راتهور و بهار سنگه
 راتهور (که ابتدا نوکر امور سنگه و پدرش بودند - و ثانیاً بنوکرمی
 پادشاهی مباحثات پذیرفته) درین اندیشه انباز آنها شدند *
 (۳)

چون این مقدمه بعرض رسید بر نادانی این گروه بخشیده
 بکس حکم شد که رفته آنها را بفهماند - که اگر خواسته باشند
 با مال و عیال بمنازل خود روند - چرا باعث خرابی خان و مان
 خود میشوند - پس ازان (که استبداد آنها دریافت شد) بسید
 خانجهان باره با مردم جلو و رشید خان انصاری (که نوبت
 کشتک اینها بود) بزد و کشت آن گروه دستوری شد - اینها
 بمقابلہ پیش آمده تارمق در آن بود پرخاش نمودند - و بقتل
 رسیدند - و از مردم پادشاهی سید عبد الرسول باره (که جوان

مردانه بود) با سید غلام محمد ولد سید محبی الدین برادر خود و پنج تن از خویشان بکار آمد - پسرش (ایسنگه سال هیزدهم آمده شرف آستانبوس حاصل نمود - بمنصب هزاري هفتصد سوار سربلندي اندوخت - سال نوزدهم همراه سلطان مراد بخش بهم بلخ و بدخشان تعیین شده سال بیست و پنج از اهل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هشتصد سوار کامیاب گشته با سلطان اورنگ زیب بهادر در کره ثانیه بهم قندهار شتافته و سال بیست و ششم در رکاب سلطان دارا شکوه باز کمر همی بر بسته و سال بیست و هشتم با اتفاق سعد الله خان جهمت انهدام چیتور مامور گردیده سال سیم باضاة دو صد سوار جبین طالع را روشن ساخت *

چون وساده سلطنت بجایوس خلد مکان رونق گرفت او بعد وصول موکب ظفر کوکب بمتهرا آمده ملازمت دریافت و همراه خلیل الله خان بتعاقب دارا شکوه مامور گردید - و در جنگ سلطان شجاع همراه رکاب پادشاهی بود - پس از آنکه معارفت سمت اجمیر واقع شد او را برغم مهاراجه جسونت سنگه بخطاب راجگی و عنایت خلعت و فیل با ماده فیل و شمشیر مرصع و نقاره و انعام یک یک رویه و از اهل و اضافه بمنصب چهار هزاري چهار هزار سوار بر نواخته سرداری قبیلۀ راتهور و مرزبانای ولایت جوده پور بدام او قرار یافت - و او در جنگ

دوم دارا شکوه در التماس جا داشت - پستر تعینات یساق دکن گردیده در تاخت تعلقه سیوا بهمنسله و تخریب ملک عادلخانیه بانفاق میرزا راجه جیسنگه سرگرم حسن خدمت بود - سال شازدهم (که خانجهان بهادر کولتاش بصوبه دارئی دکن نامزد شد) او بهرادرئی خان مذکور تعین یافت - سال هیزدهم در عین تهیه جنگ با عبدالکریم میانہ (که فوجها ترتیب یافت) بذابر عروض مرض بمقر اصلي شتافت - راز راساپوره بیرون بلده ادرنگ آباد بغام او آباد است - پس از پسرش اندر سنگه منصب شایان و سرداری وطن یافته سال بیست و دوم باننقال مهاراجه جسونت سنگه بعطای خطاب راجگی و خلعت و شمشیر با ساز مرصع و اسب با ساز طلا و فیل و علم و توغ و نقاره امتیاز برگرفت (۲) و سال بیست و چهارم همراه سلطان معظم بتعاقب سلطان محمد اکبر همپائی گردید - پستر مدتها بتعیناتی فیروز جنگ گذرانید سال چهل و هشتم بمنصب سه هزاری دو هزار سوار رسید بعد ارتحال خلد مکان پیش اعظم شاه شتافته بمنصب پنج هزاری فایز شد - و همراه ذوالفقار خان به پیش رفتن نزد سلطان بیدار بخت (که از احمد آباد بر طبق ایمای پدر بارجین رسیده فوج همراه نداشت) مامور گشته از اثنای راه برخاسته بوطن رفت - یکی از نبائرش هر ناتهه سنگه است

که قبل ازین بدکن آمده محاله از صوبه برار در قبول او مقور شد - سنه (۱۱۹۰) هزار و یکصد و نود در گذشت - و نبیره زاده او (۲) مانسنگه (که مدتها در دکن بسر برده عزیمت وطن نموده) در راه از دست بهیلان بقتل رسید *

* راي مکنند نارنولي *

کایت ماتهرا - ابتدا در کم منصبي آصف خان یمین الدوله (که دريستي پنج سوار بود) نوکر دو سه رويه در ماهه گرده بترقی خداوند پیش آمده کرده چون خالي از کار داني و فهمید نبود بمرور ایام بپایه دیوانی آن امیر عظام رسید و عالی همت بود - و در فیض رساني جدی تام داشت مردم مکرر بسفارش نامه جعلی او کامیاب گشتند - چون بار رسید گفت من نوشته بودم - از قوم کایت کم که می ماند که بدولت او بروزگاری نرسید - و صاحب نام نگشت - و مبلغهای خطیر بذارنول (که موطن و مهکن او بود) فرستاده عمارات عالییه ساخت - و پیوسته در حضرت سیر آن بود - پس از فوت آصف خان منظور عذایم فردوس آشنایی گردیده بدیوانی بیوثات حضور سرفرازی یافت - چون کوکب طالعش فروغی داشت بخدمت دیوانی تن سر افتخار بر افراخت *

برخی معاندان هموطن او بوساطت بار یابان حضور بعرض

وسانیدند - که رای مکند چهل لک روپیه در بنیاد خانهای نازنول دفینه ساخته - مردم بحفر و کندن عمارت او تعیین شدند پس ازان (که عالیها سافلها گشت) یک حبه ظاهر نگردید دختریان بهتان تراش را بحضور کشیده آوردند - آنها بخلاف نمائی خود اترار نموده گفتند - که همصایه بودیم - بتعدی داشتیم جاها از ما گرفته - بهر نوع انتقام آن را کشیدیم - الحال بهر عقوبتی که سزادار باشیم حکم شود - اعلیٰ حضرت از سر تقصیر آنها درگذشت - رای مکند مدتها دیوانی تن سرانجام داد - و بعزت و اعتبار زندگی بسر برد *

* راجه جگت سنگه *

پسر راجه باسو ست - چون برادر کلانش راجه سورجمل بعد فوت پدر مطرح انظار عاطفت جنت مکانی گردیده بملک موروثی برنواخته شد نامبرده (که با برادر سر سازگاری نداشت) بمنصب قلیله یافته بتعیناتی بنگاله رفت - سال سیزدهم جلوس چون از سورجمل حرکات ناشایسته بوقوع درآمد پادشاه نامبرده را بصورت سریعه از بنگاله طلبداشته بمنصب هزاره ذات پانصد سوار و خطاب راجگی و عطای بیست هزار روپیه نقد و خنجر مرصع و اسب و فیل نوازش اندوز گردانیده نزد راجه بکرماجیت سندر داس (که به تنبیه سورجمل مذکور سرگرم بود) فرستاد - تا آخر عهد آن پادشاه بمنصب سه هزاره سوار

رسیده سال اول جلوس فردوس آشیانی بدحالیه منصب مذکور
 سرعزت برافراخته سال هفتم (که پادشاه متوجه نواح پنجاب
 بود) آمده بملازمت پیوست . سال هشتم بعد مراجعت موکب
 پادشاهی از کشمیر بتهانه داری بنگش پائین و تذبیه مفسدان
 الوس خنگ (که دران سر زمین سکونت دارند) نوازش
 یافت . و سال دهم ازان تعلقه معزول شده در کومکیان صوبه
 کابل اختصاص گرفت - و در اسیر ساختن کریم دان پسر جلالت
 تاریکی آثار نیکو خدمتی بظهور آورد - سال یازدهم [که
 عالی مردان خان قلعه قندهار را ببندهای پادشاهی سپرد - و سعید
 خان بموجب حکم با کومکیان صوبه کابل جهت دفع فوج
 قزلباش (که دران نواح رسیده بودند) روانه شد] نام برده را
 هراول فوج ساخت - و پس از رسیدن بقلعه قندهار او را
 بتسخیر قلعه زمین داور فرستاد - او قلعه ساریان را بتحسن تردد
 و جانبازی مفتوح ساخته بمحاصره زمین داور پرداخت - و پس
 از مسخر گردیدن آن در محاصره قلعه بهشت نیز مصدر ترددات
 شایان گردید - سال دوازدهم در هنگامی (که لاهور معمر
 فیروزی بود) نامبرده آمده دولت بار یافت - و بعطای
 خلعت و مالای مردارید قامت ارادت آراست - و در هدین
 سال بفوجداری بنگش بالا و پائین سرعزت برافراخت - سال
 چهاردهم چون استدعای فوجداری دامن کوه کانگه از تغیر

(اجروپ پسر خود و تحصیلداری پیشکشات راجهای کوه مزبور
 بتعهد چهار لک روپیه نمود منظور شده بعنایت خلعت و اسب
 با زین نقره بدان خدمت سرباغد گشت - و چون آثار عصیان
 از بظهور رسید از تعلقه مذکور معزول شده طاب حضور
 گردید - از انجا (که در آمدن هم تعلل ورزید) پادشاه سه فوج
 بسرداری خانجهان بارهه و سعید خان ظفر جنگ و اصاله خان
 و شاهزاده مراد بخش با فوج علیحده بدشتگرمی افواج مذکور
 جهت تسخیر قلعه مؤ و نورگدهه و تاراگدهه (که قلاع متینّه
 تعلقه نامبرده بود - و دران ایام در احکام آنها پیش از پیش
 کوشیده) تعیین فرمود - نامبرده در نگهداشت قلاع مذکور در زد
 و خوردن با افواج پادشاهی مساعی بقدر وسع امکان بکار برد *

چون مؤ و نورپور بتصرف کسان پادشاهی درآمد و قلعه
 تاراگدهه هم قریب آن شد که از دستش برآید چار و ناچار
 باستصواب سید خانجهان بشاهزاده رجوع نموده بعد مغزلات او
 از حضور و قبول انهدام قلعه تاراگدهه و مؤ سال پانزدهم با پسران
 بحضور آمده فوطه در گردن انداخته شرف زمین بوس یافت
 پادشاه از سر جرائم او در گذشته ببحالی منصب سابق آبرو
 بخشید - و در همین سال بهمراهی شاهزاده دارا شکوه بجانب
 قندهار دستوری یافت - و بقاعه داری قاعه قلات مضاف موبه

قندهار مورد عنایت گشت - و سال هفدهم (که سعید خان ظفر جنگ بایالت صوبه مذکور جبهه عزت برافروخت) چون میان او و راجه سازگاری نبود از قلعه قلات تغیر شده سال هیزدهم بعزایت خلعت و شمشیر با یراق طلائی میذاکار و اسب با زین نقره فرق عزت بر افراخته بکمک امیرالامرا جهت تصخیر بدخشان دستوری یافت - او از کار طلبی جمعیت زیاده بر ضابطه منصب نگهداشته و بتقرر مواجب آنها نقد از سرکار خوش دل گردیده از راه طول بدخشان در آمد - چون مردم خوست پذیره شده بملاقات او آمدند او بمشارکت آنها قلعه محکمه از چوب میان سراب و اندراب ساخته سه دفعه با اوزبکان و المانان (که نذر محمد خان والی بلخ آنها را فرستاده بود) جنگ کرده عرصه پیمای وادی فرار ساخت - و در قلعه مذکور تهنه مستحکم نگهداشته پیشاور مراجعت نمود - سال نوزدهم مطابق سنه (۱۰۵۵) هزار و پنجاه و پنج هجری درانجا بساط هستی در نوردید - اعلی حضرت (اجروپ پسر اورا) که احوالش جداگانه بتحریر در آمده) بمراسم تسلی بر نواخت *

* راجه جیروام بدکرجر *

پسر راجه انوپ سنگه مشهور بانیرای سنگهدلن است - در حین حیات پدر بمنصب در خور سرفروزی یافته بکارها تعین میشد - بعد فوتش سال یازدهم جلوس فردوس آشیانی بعزایت

خلعت و خطاب راجگی و از اصل و اضافه بمنصب هزاری هشتصد
سوار سر بلند گردید - سال دوازدهم باضافه دو صد سوار کامیابی
اندروخت - سال سیزدهم همراه شاهزاده مراد بخش (که بتوقف
در بهیره مامور شده بود - و باز بر طبق حکم روانه کابل گردید)
رخصت یافت - سال چهاردهم باز با شاهزاده مذکور بکابل
شتافت - سال نوزدهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی
هزار و پانصد سوار لوای کامرانی افراشته همراه شاهزاده
مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان ذیل عقیدت بر کمر بست
و بعد تسخیر بلخ همراه بهادر خان و اصالت خان بتعاقب
نذر محمد خان والی آنجا تعین یافت - سال بیستم باضافه
متواتره بمنصب دو هزار و پانصد سوار از اصل
و اضافه چهره امتیاز برافروخت - و در نواح بلخ در تنبیه
اوزبکان و زد و خورد المانان لازمه کار پژوهی بعمل آورد - سال
بیست و یکم مطابق سنه (۱۰۵۷) هزار و پنجاه و هفت هجری
همانجا پیمانۀ زندگیش لبریز گشت - پادشاه بعد دریافت
این خبر امر سنگه پسر او را بخطاب راجگی و اضافه بمنصب
بر فواخته بین الاقوان اختصاص بخشید *

* رشید خان انصاری *

نامش آله داد پسر جلال الدین روشانی ست - که در افغانان
لوای سری و سرداری بر افراخته زنبور خانۀ فساد بشورش آورد

از عهد عرش آشیانی تا زمان اعلیٰ حضرت مهم کهنه لنگ
ولایت کابل عبارت از استیصال این فرقه بوده - از زمان
سلطنت اکبری بتاریکی موسوم اند - چون ذکر نبذی از نیاگانش
و پس از هر که ازینها غبار فتنه و آشوب برانگیخته ناگزیر
خامه رقاع طراز است بر می نگارد - والد جلال الدین مشهور
بجلاله شیخ بازید معروف پیر روشن و روشانی ست - ^(۳) خلف
شیخ عبد الله - که بهفت واسطه بشیخ سراج الدین انصاری
میرسد - سال پیش از رسیدن فردوس مکانی بهند در قصبه
جالدهر متولد گردید - پس از تحصیل کمال چون تسلط مغول
بیشتر مشاهده نمود با مادر خود بهین نام ^(۴) (که از همان قبیله
بود) بکالی کرم واقع کوهستان روه ^(۵) (که پدرش آنجا سکونت
داشت) شتافت - در سنه (۹۴۹) نهصد و چهل و نه شهرت
گرفته باظهار خوارق و کرامات برخی قبائل افغانان را برقه مریدی
در آرد - و کتاب خیرالبیان مدلل بر اثبات وحدت وجود بزبان
پشتو برشته تصنیف کشید *

گویند آن نسخه ایست منتخب از انوال اکبر سلف - اما
بسیارے از طوائف روه بالحدان و زندقه نهیمت داده بدو نگریزند ^(۶)

(۲) در [نسخها] بازید آمده (۳) نسخه [ا ب] روشنائی ست (۴) در
[بعضی نسخه] بیدن نام (۵) نسخه [ب] بگابی کرم (۶) نسخه [ب]
از طوائف ادرا بالحدان *

گویند چون او را در مجلس میرزا محمد حکیم آوردند علما از
مناظره اش در ماندند - چون باجل طبعی در گذشت در بهت پور
(که در کوهستان اسم) مدفون گردید - او را چهار پسر و یک
دختر بود - شیخ عمر نورالدین - که پسرش مرزائی نام در
نوکران پادشاهی انهلاک یافته در جنگ دولت آباد کشته شد
و جمال الدین - و جلال الدین - و کمال خاتون - که در قید قلیچ
خان اکبرشاهی جان سپرد - اما جانشینی پدر بجلال الدین
باز گردید - او در سن چهارده سالگی سنه (۹۸۹) نهصد
و هشتاد و نه (که ریات عرش آشیانی از سیر کابل معارفت
نموده در یولم گذر نزل داشت) بملازمست رسیده مورد عواطف
خسروی گردید - اما در خور متمنای خود پرداخت احوال ندیده
به خصمت پدر زده در مریدان پدر (که بیشتر درک زنی
و افریدی و شرداد بودند - و قرائت نیز بآنها واقع شده) شتافته
روزگار میگذرانید *

چون در سال سی و یکم طایفه مهمند و غریه خیل (که
ده هزار خانه دار در حوالی پشاور بسر میبرد) از ستمرانی کار پردازان
سید حامد بخاری تیولدار آنجا بهتوه آمده جلالت را به سرداری
برگزیده هجوم آوردند و سید حامد را کشته به تیراه (که
کوهستانی سمت بطول سی و دو کوه - و پنهان درازده - خادر دریه

پشاور - بلختر سو میدان - شمالی جانب باره - جنوبی تذهدار
 (۲)
 تنگداهای پرنشیب و فراز بسیار دارد (فته راه خیبر سنگ چین
 نمودند راجه مانسنگه ناظم کابل از ناروان به تیراه در آمده
 الوس افریدی را (که خمیر مایه فساد بود) تاخته بعلی مسجد
 فروز آمد - و جلاله بقدر مالش یفته بود که زین خان کوکه
 از حضور تعیین گشته در کندن خاربن فسادش کوشش فرادان
 بکار برد - چون کار بر تنگ شد سال سی و دوم از تنگدای تیراه
 بر آمده بسواد و بجور (که بنگاه یوسف زئی ست) پناه برد
 آنها با وصف سزاهای شایسته (که از دست عساکر پادشاهی
 یافته بودند) دست از بدکاری باز نکشیده میان خودها جا دادند
 زین خان دران کوهستان نیز در آمد - باویزشهای سترگ نزدیک
 بود که جلاله دستگیر گردد - از دره (که اسمعیل قلی خان محافظ
 آن بود - و بآمدن صادق محمد خان حفاظت را گذاشته بود)
 باز به تیراه بدرزد - صادق محمد خان دنبال نموده بتدبیرات
 شایسته الوس افریدی و درک زئی را مستمال نمود - چنانکه
 آنها ملا ابراهیم را (که جلاله خود را پور او می شمرد)
 بدست آوردند - او اعتماد از آنها را گرفته روانه توران دیار
 گردید - افغانان زه و زادش گرفته بمردم پادشاهی سپردند

و در سال سي و هفتم از توران برگشته بیداری همان الوس باز
 (۲) سرشورش برداشت - آصف خان جعفر از حضور تعیین گشت
 افغانان از دستان سرائی بلابہ گری بر نشستند - و برگذارند
 که او را ما از یورت خود بر آردیم - آصف خان اهل و عیالش را
 با وحدت علی نام مردے دستگیر ساخت - و در سنه (۱۰۰۷)
 هزار و هفت هجری جلاله غزنین را برگرفت - اما نتوانست
 نگاهداشت - در سال چهل و پنجم سنه (۱۰۰۹) هزار و نه
 هجری جلاله (که بیداری الوس لوهانی بآریزش شادمان هزاره
 نواح غزنین رفته بود) زخمی بکوه رباط در شد - مراد بیگ
 با جمعی از نوکران شریف خان انگه تعاقب نموده کارش باتمام
 رسانید - و بآسانی آن مایه ده بزرگ شورش (که از دیر باز
 فراوان سپاه پادشاهی پی او قطره زنان و سرگردان بود)
 فرو شد - پس از او احد داد بن شیخ عمر (که عمزاده و داماد شیخ
 جلال الدین میشد) جانشین گشته غبار طعیان برانگیخت - شجاعت
 و بهادری او ناسخ داستانهای ستم و افراسیاب است - در عهد
 جنت مکانی آریزشهای سخت با عساکر پادشاهی نموده گاه
 غالب و گاه مغلوب میگشت - تا در سنه (۱۰۳۵) هزار
 و سی و پنج هجری ظفر خان پسر خواجه ابوالحسن تربتی
 (که بنیابت پدر انتظام بخش صوبه کابل بود) چون عرصه کار

(مأثر الامرا) [۲۴۷] (باب الرء)

(۲)

برو تنگ ساخت در نواک حصاري گردید - روز يورش
تفنگه بدو رسیده در گذشت - گویند یک روز بیشتر نسخه
خير البيان خوانده گفت فردا روز وصال من است - همچنين
شد - پس ازو عبدالقادر پسرش قايم مقام گشت - و بر ظفر خان
تاخته سامان و سرانجامش بتاراج برد - آخر بحسن سعي
سعید خان بهادر ناظم کابل عبدالقادر اختيار بزدگي درگاه
والا نموده بملازمت اعلیٰ حضرت رسیده بمنصب هزاري امتياز

یافت - و چون در سنه (۱۰۴۳) هزار و چهل و سه در تعيذاتی
کابل روزگارش بسر آمد سعید خان بهادر بي بي الائي زن
احدود را (که دختر جلاله بود) با در دامادش محمد زمان
و صاحب داد و قادر داد پسر محمد زمان را با دیگر همراهان
عبد القادر در سرآغاز سال يازدهم سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل
و هفت بدست آورده روانه حضور ساخت - اعلیٰ حضرت
آنها را مهتمال مراحم ساخته پيش رشید خان (که صوبه تلنگانه
باو مفوض بود) فرستاد - و در همین سال کریم داد کور پسر
خود جلال الدین (که آواره دشت ادبار بود - و در حدود
لرهاني بسر مي برد) جمعی از الوسات نعر بخیال فاسد او را
طامب داشته در کمین فرصت نشستند - تا وقت یافته بتیراه

(۲) نسخه [ب] نواکر - یا نوانگر باشد (۳) نسخه [ب] الوسات او

بخیال فاسد .

بیایند - و سر بشورش بر آورند - سعید خان ازین مفسده آگهی یافته پیاده کوهی و کمان دار را از قبائل افغانه آندیار (که بایای در آمده بودند) جمع نموده با راجه جگت سنگه بتادیب آنها تعیین کرد - بعد از رسیدن بغور جمیع الوسات (۲) راه انقیاد پیمودند - مگر الوس لکن و دو قبیله دیگر - که کریم داد در میان آنها بود - چون آخر کار چاره نجات منحصر در سپردن او دیده با توابع دستگیر ساخته حواله نمودند سعید خان او را بموجب حکم بیاسا رسانید - و پس ازان (که جمله الملک سعد الله خان در عرصه آمده) دختر کریم داد را بعقد ازدواج او در آوردند - لطف الله خان و غیره اولاد از بطن آن عفت منش است *

و چون بعد ارتحال جلال الدین از بهرانش اله داد با دیگر برادران بذابر ناتوان بینی و عداوت افغانان مخالف دل نهاد سکونت رده نگشته بهند آمده در ملازمان جنم مکانی انتظام یافتند اله داد بمروور ایام برشد و کردانی بمنصب عالی و خطاب (شید خان مباهی گشت - و بخدمات عمده اختصاص گرفت - و در عهد اعلی حضرت منظور نظر عنایت شده بمنصب چهار هزار و سه هزار سوار علم افتخار برافراخته کمکی دکن گردید - در سال چهارم شاهجهانی بهمراهی اعظم خان صوبه دار

دکن روزے (کہ برکنار مانچرا در نویت کہی فوج عادل شاہیہ و نظام الملکیہ در آریخت) شہباز خان زوہلہ (کہ امیر چہار ہزاری ہوں) با پسر کشتہ شد - و بہادر خان زوہلہ و یوسف محمد خان تاشکندی بزخمہای گران در میان افتادند - رشید خان (کہ برادرش با جمعی از خویشان شربت مہمت چشید) زخمی از زبردگاہ بر آمدہ باعظم خان پیوست *

بالجملہ رشید خان بسیار پسندیدہ معاش ہوں - و در راست اندیشی و نیکو فکری و حسن ادراک و والا ہمتی و کرم مفرط یگانہ روزگار و در شجاعت و مردانگی و مردوت و مردمی و خوش سلوکی و تہذیب اخلاق بے ہمتا - مدتہا (کہ در دکن گذرانید) بحسن تدبیر و نیروی شہامت شریک غالب صوبہ داران ہوں - بے مشورت او مرتکب کار عمدہ نمیشدند و جمعیت خوب نگاہ میداشت - و ہمہ آن مردم قدری او بودند - و مردانہ با وی سلوک میکردند - چنانچہ مہابت خان بحضور نوشنت - کہ این ہمہ مردم کار آمدنی اخلاصمند (کہ رشید خان دارن) با آن ہمہ ہوش و پردلی متکبر کہ خیال خود سری نمیکند - طلب او از دکن قرین مصاحبت است - و الا خانزمان را (کہ با او یکدای دارن) خدمت سرحد نفور مایند - ہمین کہ ہر دو متفق شدند کارے خواهند کرد کہ تدارک آن متعذر خواہد شد - رشید خان در صوبہ دارن

برهانپور چنان به بند و بسمت رعب افزود که مفسدان کوهی
 (که از هنگامهٔ رهنی و دزدی آنها متوطنان شهر شیء
 نمی آسودند) زندگی خودها مغتنم شمرند - و در اخیر ایام
 از مدتی بضبط تانگانه میپرداخت - و در ناندیر می بود - تا حال
 درین مکان اولاد اُر و برادرش هادی داد خان تعینات مانده اند
 در سال بیست و دوم شاهجهانی سنه (۱۰۵۸) یک هزار
 و پنجاه و هشت در صوبه داری ناندیر بساط هستی در نوردید
 در شمس آباد مؤ دیه آباد کرده باغی طرح انداخته - نعش
 اورا برده همانجا مدفون ساختند *

گویند علم چندانی نداشت - اما از همه جا با خبر بود
 در تاریخ بے نظیر - و در مذهب حنفی متعصب بود - اشعار
 بسیاری بدلیل عقلی از حدیقه برآورد - که الحاق اسم
 و ارباب دانش قبول کردند - و در اکثر عادات و اوضاع تتبع اهل
 ایران داشته - طعام و اطعام هم بکثرت بود - و خرج محل آنقدر
 (که دران وقت هیچ امیر نداشت) عیدگاه برهانپور را که
 تنگ بود وسیع ساخته آب کاریز آورد - پسران او الهام الله
 بمنصب هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار و اسدالله پیاپی هزار
 و پانصدی هزار سوار تا سال سیم اعلیٰ حضرت رسیدند *

* راجه بیتهل داس کور *

گویند سرزمین مآزار و میوار پیش ازان (که قوم راتهور

و سیسودیہ بقبضۂ اقتدار در آرند) در تصرف این قوم بود - بعد
غالب شدن آنها زمینداری بعضی برگنات متعلق باینها ماند
نامبرده پسر دوم راجه گوپالداس کور است - که در ایام
مراجعت سلطان خرم از بنگاله و دردد ببرهانپور قلعه دار
آسیر بود - پس ازان شاهزاده اورا نزد خود طلبداشتہ سردار
خان را بجای او گذاشت - و در محاصره تتهه با پسر جانشین
خود بارام نام بمردانگی جان نثار گردید - او در جذبیر از وطن
آمده بملازمت پیوست - بعد سربراہی اعلیٰ حضرت بمنصب
سہ ہزاری ہزار و پانصد سوار و خطاب راجگی و علم واسپ
با زین نقره و فیل و انعام سی ہزار روپیہ نقد چہرہ کامیابی
بر افروخت - و بہتر بتعیناتی خانجہان لودی بمالش ججہار
سنگہ بندیلہ مرخص گردید - و سال دوم ہمراہ خواجہ ابوالحسن
بتعانتب خانجہان لودی دستوری یافت - مشار الیہ از فرط
کار طلبی انتظار سرکردہ نکردہ چون بان وزان روانہ شد - متصل
دھواپور بار رسیدہ جنگ انداخت - و بدستور راجپوتان
پیادہ پا شدہ داد دلیری داد - و بگلگونۂ زخم سرخروئی
حاصل نمود - و در جلدی ترددات مذکور باضافۂ پانصد سوار
و عذایت نقارہ کوس شادکامی نواخت - و سال سیوم (کہ پادشاہ
بدکن رسیدہ سہ فوج بہرکردگی سہ کش برای تذبیبہ خانجہان
لودی و تخریب ملک نظام الماک دکنی تعیین فرمود) او باتفاق

راجہ گجسنگھہ مرخص شد - و در جنگ خانجہان لودی مصدر
تعدادات شایستہ گشت *

ازانجا [کہ حقوق وفاداری او و پدرش مطمح نظر پادشاہ بود
و او آرزوی تلعہ داری (کہ بدون آن پایہ راجگی اعتبار ندارد)
داشت] سال چہارم بقلعہ داری رتہ پور از تغیر قلعہ دار خان
چیہا سر بانڈی یافت - سال ششم بفوجداری داز الخیر اجہیر
از تغیر میرزا مظفر کرمانی چہرہ عزت برافروخت - و پستہ
در رکاب شاہزادہ محمد شجاع بصوب دکن تعین شدہ
در محاصرہ پریژہ مصدر تعدادات شایان گردیدہ جوہر
فدیوت را بر روی کار آرد - چون تسخیر قلعہ مزبور صورت
نیست و شاہزادہ طالب حضور شد از پس از وصول پیشگاہ
خسروانی سال ہشتم بصوب اجہیر مرخص گشت - سال نہم
(کہ پادشاہ بدکن درون نمودہ بہ تنبیہ ساعو بہونساہ سہ فوج
بسر داری سہ کس تعین ساخت) او در زمروہ تعیناتیانہ خاندوران
بود - چون از وفور عزایت ولایت دہندیرہ بسپورام برادر زادہ او
مرحمت شدہ بود و او با جمعیت رفتہ اندر من زمیندار را
ازانجا بر آردہ و زمیندار مذکور پس از چندے انبوہے
فراہم کردہ از سپورام آن ملک را بتصرف در آردن بظاہران سال
دہم راجہ مذکور با جمعے (کہ سرکردہ آن معتمد خان بود)
(۲) در [بعضے نسخہ] دہند پورہ - و در [بعضے جا] دہندہیرہ •

باستخلاص ولایت مذکور تعیین گردید - پس از وصول بدانجا
 حصار سهرارا را مورچال بست - زمیندار تنگ شده آمده معتمد
 خان را دید - راجه مزبور بحضور رسیده از اصل و اضافه
 بمنصب چهار هزار و سه هزار سوار و عطای ولایت دهنده
 بطریق وطن عالم اعتبار برافراشت - سال یازدهم (که پادشاه
 عزیمت دارالسلطنت لاهور فرمود) او بقلعه داری اکبرآباد
 مامور گردید - سال دوازدهم بر طبق حکم خزانه از اکبرآباد
 بدارالسلطنت برد - و سال چهاردهم بانتقال وزیر خان بمحافظت
 اکبرآباد و حراست قاعه آن مرخص شد - سال شانزدهم پس
 از وصول موکب پادشاهی باکبرآباد از اصل و اضافه بمنصب
 پنج هزار و سه هزار سوار مرتقی گشت - و سال نوزدهم از
 اصل و اضافه بمنصب پنج هزار و چهار هزار سوار کام دل
 بر گرفته بهراولی شاهزاده مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان
 مامور گردید - و پس از تسخیر بلخ چون شاهزاده اضطراب
 نموده بحضور رسید و سعد الله خان برای بذ و بست آنجا
 رفت او بموجب حکم معه پس ماندهای نذر محمد خان والی
 بلخ سال بیستم بحضور آمد - و سال بیست و یکم (که پادشاه
 داخل اماکن نوساخته شاهجهان آباد شد) او از اصل و اضافه
 بمنصب پنج هزار و پنج هزار سوار هزار سوار دو اسپه سه اسپه
 سرمایه عزت اندوخته تعینات کابل شد - و سال بیست و دوم

بحضور رسیده یک هزار سوار دیگر از تابیدنانش دو اسبه سه اسبه قرار یافته به همراهی شاهزاده اورنگ زیب بپیکار قزلباش (که بمحاصره قلعه قندهار پرداخته بودند) مباحثه گشت - چون تسخیر قاعه صورت نبشت سال بیست و سیوم حسب الطلب همراه شاهزاده بعثت خلافت خود را رسانید - و بوطن دستوری پذیرفت - سال بیست و پنجم مطابق سنه (۱۰۶۱) هزار و شصت و یک هجری درانجا درگذشت *

چون بقدم فدویت و رسوخ عقیدت موصوف و مورد عاطفت خاص بود پادشاه قاسف فرموده بازماندهای او را بگوناگون نوازش سرافند ساخت - پسر کلانش راجه انزوده است - که احوالش جداگانه تسطیر پذیرفته - و دومین ارچن - در حین حیات پدر بروشنهائی فردوس آشیانی ممتاز بود - (وزه) که راز امر سنگه (آتور) ملاحت خان میر بخشی را در دربار پادشاهی گشت) او بجسارت پیش آمده در شمشیر بر او مزبور انداخت - و سال نوزدهم همراه شاهزاده مراد بخش بیساق بلخ و بدخشان تعیین شد - و سال بیست و یکم از اصل و اضافه بمنصب هزاره ذات هفتصد سوار و سال بیست و دوم باضافه صد سوار و سال بیست و پنجم بعد فوت پدر باضافه پانصدی هفتصد سوار سر بلندی اندوخته مکرر برکاب شاهزاده بهم قندهار تعیین گردید - سال سی و دوم همراه مهاراجه جسونت

سنگه بجهت سد بودن براه آمد فوج دکن بمالوه تعین گردید
 و در جنگ (که میان مهاراجه و سلطان محمد اورنگ زیب بهادر
 متصل اوجین (و داده) دست جلالت کشاده مردانه وار جان را
 نثار آبرو ساخت - و سیومین بهیم - که بعد فوت پدر بمنصب
 در خور سرفرازی یافته در جنگ سموگده همراه دارا شکوه بود
 وقت نبرد دست جرأت بر کشاده قریب قور فوج شاهزاده
 محمد اورنگ زیب رسیده بکار آمد - چهارمین هرچس
 (که در عهد خلد مکان نیز بذوکری میپرداخت - بعد فوت
 راجه ده لک روپیه (که ازو مانده بود) شش لک روپیه نقد
 و سوای آن جنس او براجه انورده و سه لک روپیه بارجن
 و شصت هزار روپیه به بهیم و چهل هزار روپیه بهرجس
 مرحمت فرمود - گردهرداس برادر خرد راجه مذکور سال نهم
 اعلیٰ حضرت بعد مقتول شدن ججهار سنگه بذیل و مسخر
 گردیدن قلعه جهانسی بقلعه دارئی آنجا نامزد شد - و سال
 پانزدهم بمنصب هزاروی چهار صد سوار مرتقی گردید - و سال
 بیست و دوم باضافهای متواتره تابینانش هزار سوار قرار
 یافت - و بعد فوت راجه مزبور از اصل و اضافه بمنصب
 هزار و پانصدی هزار و دویمست سوار تفوق جست - و بکرات
 بتسخیر قندهار تعین یافته سال بیست و نهم از تغیر سیادت
 خان بقلعه دارئی اکبر آباد سر بلندی اندوخته بمنصب دوازده

هزار و دویست سوار پیرایه عزت پذیرفت - و سال سیّم
فوجدارمی آنجا صمیمه قلعه داری یافته هشتصد سوار در تابینانش
افزود شد - در جنگ سموگده بهراوی سلطان دارا شکوه بود
اما از عالمگیر نامه مستفاد میشوند که در عهد خلد مکان هم
سرگرم خدمات بود *

(۲) * راجه بهار سنگه بندیل * (۲)

پسر راجه بر سنگه دیو است - پس از جلوس فردوس آشیانی
بهکالی منصب دو هزار و دویست سوار سر عزت
برافراخته پستتر باضافه هزار و هشتصد سوار بمصوب سه هزار
دو هزار سوار سر باذی یافت - و در همین سال چون بمالش
جبهه سنگه (که از دارالخلافه فرار نموده بود) افواج تعیین شد
او بهمراهی عبدالله خان بهادر مامور گردید - از آنجا (که در
مسخر ساختن قلعه ایرج مساعی جمیله بکار برد) بالتماس
خان مزبور بعزایت نقاره سر بلند شده کوس ناموری نواخت
و چون جبهه سنگه بعجز گرائیده بعد عفو زلات پیدشگاه
سلطنت رسیدن از محالات متصرفه او آنچه افزودن از طلب او
بود برخی بجاگیر راجه مزبور تذخواه شد - و اوّل سال سیوم
(که پادشاه در صوبه خاندیس رسیده سه فوج بسوکردگی
سه عمده جهت تخریب ملک نظام الملک تعیین فرمود) او

بهمراهی شایسته خان نامزد شد - و در همین سال بعطای خطاب
 واجگی اوای ناموزی برافراشت - و چون اعظم خان صوبه دار
 دکن بر سر خانجهان لودی متصل بدر تاخت و محاربه عظیم
 روداد نامبرده مصدر ترددات شایان گشت - یک از همراهانش
 در زد و خورد بهادر ^(۲) برادر زاده خانجهان رسیده سرش از تن
 جدا کرده بار رسانید - و او پیش اعظم خان آردن - پس ازین
 مدت با بتعیناتی یساق دکن مامور بود *

در محاصره و تسخیر قلعه دولتاباد از جلالت ذاتی و رشد
 فطری در زد و خورد با مخالفان و قتل و قمع آن گروه دتیقه
 فرو گذاشت نکرده آثار نیکو بندگی بظهور آردن - و همچنین
 در محاصره قلعه پریزده نیز خدمات شایسته بتقدیم رسانید
 پس از فوت مهابت خان خانخاندان او بتعیناتی خاندوران
 (که بظلمات برهانپور مامور بود) اختصاص پذیرفت - و سال
 نهم چون پادشاه بدکن تشریف برده افواج جهت تنبیه ساهو
 بهونسله تعیین نمود نامبرده بهمراهی خانزمان مقرر شد - و سال
 پانزدهم برکاب سلطان اوزنگ زینب بهادر از دکن آمده نعمت
 ملازمت اندوخت - و در همین سال باضافه هزار سوار دو اسبه
 سه اسبه سربلند گردیده به تنبیه جنیت ^(۳) بذیل (که از نوکران
 برسانگه دیو و ججهار سنگه بود - و درینولا دران مالک شیوه

(۲) نسخه [ب] بهادر خان (۳) در [اکثر نسخه] چنت *

سرتابی داشت) رخصت یافت - پس از رسیدن بآن تعلقه جنیت
 متنه جورا طاقم خود سري نماند - چار و ناچار پیش او آمد^(۲)
 و سال هیزدهم بتعینائی علی مردان خان اسپرالامرا بتسخیز
 بدخشان روانه شد - چون دران سال مهم مذکور صورت نگرفت
 سال نوزدهم هزار سوار دیگر از منصب او دو اسپه سه اسپه
 قرار یافته در رکاب سلطان مراد بخش بیساق بلخ و بدخشان
 مرخص گشت - و در جنگ با اوزبکان و المانان پای کینه
 نیاورده در تلخت بر جمعیت آنها دقیقه نامرعی نگذاشت
 و پس از مراجعت سلطان مرقوم تا رسیدن شاهزاده اورنگ زیب
 بهادر درانجا متوقف بوده در سال بیست و یکم همراه
 شاهزاده دزبور معارفت نموده بسعدت آستانبوس فایز گردید
 و سال بیست و دوم بهمرزهی سلطان اورنگ زیب بتسخیز
 قلعه قندهار (که قزلباش گرد گرفته بودند) دستوری یافتند
 پس از معارفت ازانجا بوطن مرخص گردید - و سال بیست
 و چهارم باضافه هزاره ذات هزار سوار تابیدن او را دو اسپه
 سه اسپه ساخته از تغیر سوار خان بجایگزینی چورا گدنه
 سرفرازی یافت *

و چون بآن نواحی رسید هردیرام زمیندار آنجا (که پدرش
 بهیم نراین نام را ججهار سنگهه بعهد طلبیده کشته بود)

گریخته بانوپ سنگه زمیندار باندھو [که بنا بر ویرانی قلعه
(۲) مزبور بریوان نام جائے (که چهل کورهی قلعه مزبور است)
میگذرانید] پناه بود - راجه یہار سنگه از بیست و پنج کورهی
بر سر ریوان تاخت - انوپ سنگه تاب در خود ندیده با عیال
خود و ہر دیوار مسطور فرار گزیده بکوهستان نتونڈھر رفت
(۳) راجه بریوان رسیدہ آنرا خراب ساخت - چون دژین ضمن فرمان
طلب بنام او صادر شد سال بیست و پنجم آمدہ جہہ سالی
عقبہ خلافت گشت - و یک فیل و سہ مادہ فیل (کہ از
اسباب زمیندار باندھو بدست آوردہ بود) از نظر پادشاہ
گذرانید - و ہار دوم بہمراہی سلطان اورنگ زیب بیساق تزدہار
تعدین گردید - سال بیست و ششم در رکاب سلطان دارا شکوہ
ہار سوم بیساق مزبور دستوری پذیرفت - و در محاصرہ قلعه
مذکور صاحب مورچال بود - و چون شاہزادہ بے نیل مقصود
باز گردید او نیز بحضور رسیدہ سال بیست و ہفتم رخصت
وطن یافت - و سال بیست و ہشتم مطابق سنہ (۱۰۶۴) ہزار
و شصت و چہار ہجری پیمانہ حیات او لبریز شد - پادشاہ
سجاس سنگه پسر کلان او را (کہ احوالش علیحدہ نگارش
پذیرفتہ) بجانیشینی و اندرمن پسر دیگر را بمنصب پانصدی
چہار صد سوار برنواخت - بیرون محوطہ اورنگ آباد غربی

مایل بشمال پورگ بغام او آباد است *

* راور ستر سال هادا *

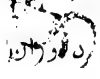
نیرگ راورتن است - گوپی ناتهه پدر او با جئه لاغر
آنقدر قوت داشت که میان دو شاخ درخت (که هر یک بگندگی
چون ستون شامیانم متوسط باشد) نشسته پاریک و پشت
بر دیگر نهاده از هم جدا میساخت - و بهمین زورهای بیجا
بیمار شد - و در زندگی پدر جان در باخت - چون سال چهارم
جلوس فردوس آشیانی راورتن رخت زندگی بر بست برسم
راجپوتیه (که هرگاه پسر کلان بمیرد جانشینی پدر بارشد اولان
متوفی تعلق میگیرد) پادشاه او را بمنصب سه هزار
سوار و خطاب راوی بر نواخته ولایت بوندی و کنکر و پرگنات
آن نواحی (که وطن راورتن بود) بتیمل او مرحمت فرمود
و پس ازان (که او از بالا گهات رسیده سعادت بار یافت)
چهل فیل (که از جز او باقی مانده) پیشکش گویان بنظر
پادشاه در آورد - هیزده فیل (که قیمت آن دو لک و پنجاه هزار
روپیه شد) در سرکار مانده تتهه بار مرحمت شد - و بعنایت
خلعت و اسب با زین نقره و عطای علم و نقاره سرافتخار
برافراخت - و پستر تعینات موبه دکن گردیده باتفاق خانزمان
سال ششم در محاصره قلعه دولت آباد از خبرداری مورچال

و بکمک رسیدن در هرطرف که ضرور میشد و در آردن رسد از ظفرنگر آنچه بایست آثار پاس نمک بظهور رسانید *

شیء [که دکنیان غافل یافته بر بنگاه خانزمان (که راو مزبور بحفاظت آن مقرر بود) ریختند] او پا قایم ساخته دست تجلد برکشاد - دکنیان بعد مقتول شدن برادر زاده بهاول راه گریز سپردند - و سال هفتم در محاصره قلعه پریزده مصدر فیکو خد متیها شد - سال هشتم (که صوبه دارى بالاگهات بخانزمان مفوض گشت) او در تعیناتى خان مزبور قرار یافت - چون سال نهم پادشاه بعزیمت مالش ساهو بهونسله و استرضای دنیاداران دکن متوجه خاندیس شد بعد وصول بنواحى بلده برهانپور راو همراه خان مزبور بدولت آستانبوس پیوست - و پنجم (که سه فوج بسرکردگى سه عمده تقرر پذیرفت) از انجمله فوج (که بسردارى خانزمان مقرر شده بود) هراولى آن برادر مسطور نامزد گشت - و همه جا و همه وقت با خان مزبور سرگرم تنبیه اشقیاء بوده جلالت کارها بتقدیم رسانید - و غایبانه باضافه هزار سوار بمنصب سه هزارى سه هزار سوار مباهى گردید - و پس ازان سال چند بتعیناتى دکن گذرانیده سال پانزدهم همراه شاهزاده محمد اوزنگ زیب ناظم دکن بحضور آمده بتسلیم سده سلطنت پرداخت - و همان سال در رکاب سلطان دارا شکوه بیساق قندهار تعین شد - و پس از معارفت

سال هیزدهم بعطای خاعت رخصت وطن یافت - و سال نوزدهم
همراه شاهزاده مراد بخش بمهم بلغ و بدخشان دستوری
پذیرفت - چون شاهزاده مزبور از ناتجربگی تعلقه مذکور را
گذاشت نمود او بذابر ناسازگاری هوای آنجا یا وطن دوستی
پیشاور در آمد - از حضور بمتصدیان اټک حکم شد - نگذارند
که عبور نماید - سال بیستم (که سلطان اورنگزیب بدان صوبه
تعیین یافت) او بهمراهی شاهزاده مسطور برگردید - و در
نبردهای ارزکیه و گروه المانان همه وقت تلاشها بظهور آورد
چون پادشاهزاده صوبه مزبور حسب الحکم پدر بذور محمد
خان را گذاشته معارفت نموده بکابل رسید او حسب الطلب
سال بیست و یکم از کابل بحضور رسیده نعمت یار اندوخت
و بوطن دستوری پذیرفت - سال بیست و دوم حسب الطلب
بحضور رسیده از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی
سه هزار و پانصد سوار باند رتبی یافت در رکاب شاهزاده
محمد اورنگزیب بمهم قندهار (که بتصرف قزلباش (فته بود)
روانه شد - و همراه رستم خان و قلیچ خان بجانب بهت
تعیین شده در جنگ قزلباش ثبات پائی از دست نداده داد
دلاری داد - و سال بیست و پنجم باز همراه شاهزاده مذکور
و سال بیست و ششم بهمراهی شاهزاده دارا شکوه بمهم مسطور

(مؤثر الامرا) [۲۹۳] (باب الرابع)

مرخص گشت - سال بیست و نهم باعیناتی موه دکن (که
بشاهزاده اورنگ زیب مقرر بود) سر عزت در افراخت - و در
فتح قلعه بیدر و کلیانی مکرر با اهل دکن جنگها نموده
قدم همت استوار داشته خدمات نمایان بظهور آورد - سال سی
و یکم (که فلک شعبده باز توطیة دیگر بر انگیخت - و سلطان
دارا شکوه باوصف همانعت اعلیٰ حضرت دست از خام خیالی
بر نداشته سزاولان شدید تعین کرد - که اسرای متعیله
دکن را زود روانه حضور سازند) با آنکه سلطان اورنگ زیب
بمکامره بدیجاپور پرداخته کار یک دو روز در کشایش آن
بانی بود نامبرده بخصمت شاهزاده روانه حضور گردید
و در جنگ میان هر دو برادر (که متصل اکبر آباد (و داده)
مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری در هراوی
دارا شکوه جلالت غریب و جرأت سترگ بکار آورده در قول سلطان اورنگ زیب در آمد نموده از دست آن فوج بقتل رسید *

* راجه سیورام کور *

پور بلام بن راجه گودال داس است - چون باز و پدر
کلان او در عهد شاهزادگی اعلیٰ حضرت بهنامۀ یورش تتهه
بکار آمدند او پیش از پیش مورد التفات گردید - بعد سرآرایی
بمنصب در خور سرفروزی یافته مملکت دهلیزه (که عبارت

از بعضی برگزانت سرکار سازنگپور مالوه است) بطریق وطن
 بنام او مقرر شد - تا سال دهم بهزار و پانصدی هزار سوار
 رسید - چندی بقلعه داری آسیر نامور بود - سال هیزدهم از انجا
 معزول شده سال نوزدهم همراه شاهزاده مراد بخش بیساق بلخ
 و بدخشان نامزد گشت - و پس از آن بتقریبی بهضور رسیده
 سال بیستم بحفاظت قلعه کابل اختصاص پذیرفت - سال
 بیست و یکم از انجا موقوف گردیده اواخر همان سال چون
 مناقشه عبدالعزیز خان باندر محمد خان بمسامع سلطانی
 رسید بنابر حزم گزینی جمعی بتعییناتی کابل چهره امتیاز
 برافروختند - او نیز بدین خدمت اختصاص یافت - سال
 بیست و دوم باضافه دو صد سوار لوای کامرانی افرشته همراه
 شاهزاده محمد اورنگ زیب بیساق قندهار^(۲) تعین گردید - سال
 بیست و پنجم چون راجه بیتهلداس عم او در گذشت
 او از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد سوار
 و خطاب راجگی چهره مباحات برافروخته بار دوم همراه شاهزاده
 مذکور بمهم مسطور تعین گردید - سال بیست و ششم همراه
 شاهزاده دارا شکوه نیز بمهم مذکور رخت عزیمت بر بست
 و از انجا همراه رستم خان فیروز جنگ بتسخیر قلعه بست رفت
 سال بیست و هشتم بهمراهی سعدالله خان جهت انهدام قلعه

چیتور گام جلادت برداشت - سال سی و یکم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار و تقرر
 خدمت قلعه دارمی ماندو لوی بلندرتبگی برافراشت - و در
 جنگ سموگدهه (که در هراولعی دارا شکوه جا داشت) مطابق
 سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری لوازم جسارت
 بکار برده مقتول گردید *

* راجه اندرمن دهنديره *

(۲)

شعبه ایست از قوم راجپوت - میان اینها و بنديله و پنور
 با هم نسبت میشود - وطن اینها قصبه سهرارو سرکار سارنگپور
 مالوه است - که در دفتر سهرارو^(۳) بابا حاجی مینوشتند - در عهد
 عرش آشیانی راجه جگمن دهنديره شرف ملازمت در یافت
 در وقت فردوس آشیانی ولایت دهنديره بسپورام برادر زاده
 راجه بیتلهداس کور مرحمت شد - او با جمعیت رفته جبراً و قهراً
 باخراج راجه اندرمن (که در آن وقت قابض زمینداری آنجا
 بود) پرداخت - او پس از چند جمع کثیر فراهم آورده
 از روی استیلا آن ملک را بتصرف آورد - بنابراین سال دهم
 جاوس آن پادشاه معتمد خان و راجه بیتلهداس با فوج شایسته
 بمالش او تعیین یافتند - و رفته حصار سهرارو را گرد گرفتند

(۲) نسخه [۱] که شعبه ایست (۳) در [بعضی نسخه] سهرارو - و نسخه

[ب] شهباز *

واجبه مذکور زینهار خواسته همراه آنها بحضور آمد - بموجب حکم در قلعه جنیر محبوس گردید - در سال (که عالمگیر پادشاه از دکن بعزیمت عیادت پدر والا قدر اراده نهضت بهندوستان نمود) او از اصل و اضافه بمنصب سه هزار سوار چهره کامرانی برافروخته با پادشاهزاده محمد سلطان پیش پیش روانه هندوستان گشت - و پس از جنگ مهاراجه جسونت سنگه بعزیمت علم و تقار کوس ناموزی نواخت و بعد محاربه با پادشاهزاده محمد شجاع بهم بنگاله دستوری پذیرفت - و درانجا بتقدیم امور پادشاهی سرگرم بود - تا آنکه بملک فنا پیوست *

* رام سنگه *

ولد کرهسی (آهور همشیره زاده رانا جکت سنگه است پدرش بگوکری پادشاهی امتیاز داشت - نامبرده اواخر سال سیزدهم فردوس آشیانی بیارگاه سلطنت آمده دولت بار اندرخت - و بمنصب هزار سوار ششصد سوار سرفرازی یافت - سال چهاردهم باضافه یکصد سوار و سال شانزدهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هشتصد سوار چهره عزت برافروخت - سال نوزدهم بهمراهی شاهزاده مراد بخش بتخسیر باخ و بدخشان تعیین یافت - و پس از رسیدن ببلاخ چون بهادر خان و امالت

خان بتعاقب نذر محمد خان والی بلخ تعیین شدند او بے اجازت شاهزاده همراهی آنها اختیار کرد - و مکرر در جنگ مذکور و ستیزه المانان مصدر تردد شده سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و دویست سوار سر بلند گردیده همراه پادشاهزاده محمد اوزنگ زینب بهادر بیساق فندهاز تعیین گردید - و بعد وصول آنجا همراه رستم خان بکشایش زمین دارد شتافته سال بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار سرفراز شد - سال بیست و پنجم همراه شاهزاده مذکور بمهم مسطور نوبت دوم راهی گشته سال بیست و ششم بعطای فیل سر بلندی اندوخته باتفاق دارا شکوه نوبت سیوم بصوب قلعه مذکور لوائی عزیمت افراشت - و بعد رسیدن آنجا همراه رستم خان بگرفتن قلعه دست دامن همت پر کمر عقیدت زن - سال بیست و هشتم با خلیل الله خان بتذبیح زمیندار سری نگر (که در کوههای شمالی دارالخلافه شاهجهان آباد است) گام جلالت بر نهاد - در جنگ سموگدهه (۲) مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری در هراولیه دارا شکوه قرار یافته وقت زن و مخورن دست جلالت کشاده پاس نمکخوارگی از دست ندان - و مردانه وار ته تیغ فوج مقابل در آمد *

* روپ سنگهه راتهور *

نبیره کشن سنگهه راتهور کهن برادر حقیقی راجه سورجسنگهه
 چون هریسنکهه عم او سال هفدهم جلوس فردوس آشیانی
 جهان گذران را گذاشت و فرزندے نداشت پادشاه روپ سنگهه
 برادر زاده او را بعیای خلعت و اضافه بمنصب و عذایم
 اسمپ با زین نقوه سرافراز ساخته کشن گذهه وطن عمش
 بتیول او موهمت نمود - سال هیزدهم در جشن محمت بیگم
 صاحبه صبیئه کلان پادشاه (که بغیر رسیدن شعله شمع بدامان
 و سوختن بدن چندے کسامند بود) از اصل و اضافه بمنصب
 هزارپی هفتصد سوار مقتدر گشت - سال نوزدهم همواره شاهزاده
 مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان کمره مت بست - و پس
 از رسیدن بلخ چون نذر محمد خان والی آنجا بے ملاقات
 شاهزاده راه فرار سپرد و بهادر خان و اصالح خان بگفته
 شاهزاده در تعاقب او روانه شدند او از کار ظلمی بے اجازت
 همپائی آنها گرید - پس از جنگ با نذر محمد خان و قذیه
 گروه المانان (که مکرر واقع شد) در جلدوی مهاعی جمیله
 سال بیستم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار
 لواح کامروانی افراشت - سال بیست و یکم بموهمت علم چهره
 امتیاز الموهمت - سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب

در هزار و پانصدی هزار و دویست سوار سرفروزی یافته همراه شاهزاده محمد اوزنگزیب بهادر بصوب قندهار دامن عقیدت بر کمزده - و بعد وصول دران نواح همراه رستم خان جانب زمین داور شتافته در جنگ قزلباش تردد نمایان بکار بود - و سال بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار کامیاب گشته و سال بیست و پنجم باضافه هزار و سی و پانصد سوار و عنایت نقاره باخذ آوازه شده نوبت دوم برکاب شاهزاده مذکور بمهم قندهار دستوری یافت - و سال بیست و ششم نوبت سیوم همراه شاهزاده دارا شکوه بیضاقت مرقوم قرار یافته از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و پانصد سوار درجه اعتلا پیمود - سال بیست و هشتم همراه علامی سعد الله خان بانهدام قلعه چیتور رخصت پذیرفته از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و پانصد سوار اختصاص گرفت - و برگشته مانند گذشته سرکار چیتور از تغیر رانا بجمع هشتاد و یک دام بجاکیر او تن شد - در جنگ سموگده بهراری دارا شکوه اختصاص داشت - در اٹهای زد و خورد داد جسارت داده از توپخانه و هراول و التمش فوج مقابل گذشته در بری فیل عالمگیر پادشاه آنچه ممکن بود تردد نمود - عاقبت پیاده شده سه فیل سواری خاص باراده آنکه ریسمان عمار را مقطوع سازد رسید - پادشاه جرأت او را تماشا نموده هر چند

بمردم سرکار خود تاکید فرمود (که زنده دستگیرش نمایند)
 مردم او را فرصت نداده مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت
 و هشت هجری ته تیغ آوردند - پسرش مانسنگه در عهد
 عالمگیری بمنصب سه هزاره رسید سال سی و پنجم همراه
 ذوالفقار خان بتسخیر قلعه چنچی شتافت - چون نوبت
 سلطنت بخلد منزل رسید سرداری وطنش کشن گذهه دراجسنگه
 مخاطب بر اجه بهادر (که تغائی سلطان عظیم الشان میشد
 و در کابل بامیداری ریاست همراه خلد منزل بود) تقرر
 پذیرفت - و نامبرده بمنصب سه هزاره سرفرازی یافت - در حالت
 تحریر بهادر سنگه پسر خرد راجه بهادر دخیل وطن است *

* رستم خان مقرب خان *

از قوم چرکس است - در دامنۀ البرز کوه ساکن - و بیشتر
 خیمه نشین - ابتدا نوکر نظام الملک دکنی شده نام بهسری
 و سرداری بر آورد - و بخطاب مقرب خان مخاطب گردید
 سال سیوم جلوس فردوس آشیانی (که دکن محل ورود آن پادشاه
 گشت) او (که میر شمشیر نظام الملک بود) در مقابل افواج
 پادشاهی گشت و واگشته میکرد - چون نظام الملک فتح
 خان پسر ملک عنبر را (که وکیل و سپه سالار او بود) مقید
 ساخت سرداری سپاه بوی مقرر گردانید - و حمید خان حبشی را
 وکیل نمود - و بعد چندی فتح خان را از قید برآورد

بدستور سابق وکالت و سپه سالاري بار موقوف داشت - مقرب
 خان ازین سلوک ناهموار دل از رفاقت برداشته بارادۀ نوکرعی
 پادشاهی سال چهارم باعظم خان ملتجی گردید - پس ازان (که
 این معنی بعرض پادشاه رسید) درجۀ استحسان یافت
 فرمان استمالت صادر شد - ماناجی دوریه (که پیشدست
 او بود) نزد اعظم خان آمده بمراسم تسایي بحصول اطمینان
 پرداخت - پستتر مقرب خان با سایر همراهان بلشکر پادشاهی
 روانه شد - اعظم خان بصوابدید وقت تا گذار اردو استقبال
 نموده بمنزل خود آورد - از سرکار پادشاهی خلعت و خنجر
 مرصع و چهار اسپ و دو فیل نرو ماده و یک لک روپیہ نقد
 با دو صد خلعت و صد شال و هفتاد اسپ بهمراهانش داد
 و منصب پنجہزاری ذات و سوار بنام او و منصب رفیقانش
 (که از صد کس افزون بودند) در خور هریک تجویز نموده
 بحضور نوشت - پادشاه منصب او پذیرا نموده خلعت و کھتوہ
 و شمشیر مرصع و علم و نقارہ و اسپ با زین مطلا و فیل بار
 عنایت فرمود - و بعد چندی بپیشگاه سلطنت رسیدہ باستلام
 سدۀ سنہ و عطای خلعت و جمدهر مرصع با پھول کتارہ
 و شمشیر مرصع و اسپ با زین مطلا و فیل و انعام چهل ہزار
 روپیہ نقد کام دل برگرفت - سال پنجم بمرحمت ماہی

(۲)

و مراتب اختصاص پذیرفته پس از وصول موکب خسروانی
 بنواح اکبرآباد رخصت سنبیل (که در تیول او مقرر شده بود)
 یافت - و سال هشتم بخطاب رستم خان ناموری اندوخته همراه
 پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که پیشتر مرغی افواج
 متعینه بگوشمال ججهار سنگه بذیله تعیین گردیده بود) دستوری
 پذیرفت - سال دهم همراه سید خانجهان بارهه بتخریب ملک
 عادلخانیه شتافته در جنگها مصدر ترددات گشت - و بحصول
 ملازمت پرداخته هنگام معارفت از دکن برخاست جاگیر
 کام اندوز گردید - سال یازدهم در هنگامی (که پادشاه متوجه
 جانب سورن شده) او استلام عتبه خلافت نموده بگوناگون
 عنایت مشمول گشته بجایگزین مخصص گردید - و سال سیزدهم فیل
 برای او از حضور بارسال در آمد - سال پانزدهم در ایامی (که
 لاهور مقر موکب پادشاهی بود) بحضور رسیده همراه شاهزاده
 مراد بخش (که بتنبیه جگت سنگه زمیندار جمو معین بود)
 بدان صوب شتافت - و در تسخیر قلاع متعلقه او سعی موفوره
 کرده چپقلشهای مردانه بظهور آورد - پستر همراه شاهزاده مزبور
 آمده بدولت آستانبوسی جبین عقیدت را نورآگین گردانیده
 و برکاب شاهزاده دارا شکوه (که بمدد قلعه قندهار مقرر شده بود)
 رخت عزیمت بر بخت - و بعنایت خلعت و اسب با یراق
 طلا مورد تفصل گشته هزار سوار از منصب او (که پنجهزاری

یغچہزار سوار بود (دو اسپہ سہ اسپہ قرار یافت - و پس از مراجعت بجاکگیر ترخیص پذیرفت - و سال شانزدهم باز احرام یارگاہ دولت بسته آمده پس از چندے بجاکگیر رفت *

ازانجا (کہ پادشاه را تسخیر بلخ و بدخشان مرکوز خاطر گشته بامیرالامرا صوبہدار کابل درین باب حکم شدہ بود) سال نوزدهم او در ذیل کمکیان امیرالامرا بکابل اعزام گردید - و یستر حسب الحکم جهت امضای زمستان در رھتاس مانده در ہنگام بازگشت پادشاه از کشمیر بلاہور بملازمت پیوستہ بدستوری ہمراہی شاہزادہ مراد بخش بیساق معذور ناصیہ اذات را درشن نمود - و سرداری جرانغار شاہزادہ بذام او قرار گرفت چون بعد از فتح باخ شاہزادہ بذابر کم تجربگی با وصف فاضلمندی پدر والا قدر دل نہاد بودن آن نواح نشد سعداللہ خان حسب الحکم بدان نواح شتافتہ اورا با جمعہ ببند و بست اندخود و مضافات آن کسبیل نمود - و قارسیدن بدانجا مکرر با المانان زد و خورد نمودہ (ایت فیروزی برافراشت - و در جلدوی آن سال بیستم ہزار سوار دیگر از منصب او دو اسپہ سہ اسپہ مقرر گردید - چون پادشاہزادہ محمد اوزنگ زیب بہادر بعد رفتن دران حدود بلخ را بہ نذر محمد خان حسب الحکم وا گذاشتہ معادرت نمود او نیز بحضور رسیدہ رخصت جاکگیر حاصل کرد - سال بیست و یکم در جشن جلوس

سلطانی در اماکن نو تیار شاهجهان آباد حاضر شده بغایت خلعت مخلع گردیده برخصت جاگیر گام انصراف برزد - پستور (۲) بکمک امیرالامرا بسوی کابل راهی گشت - سال بیست و دوم چون خبر آمد آمد فوج قزلباش بنواحی قندهار مسموع گردیده مناشیر طلب بزام سرداران صادر شد او از کابل آمده همراه شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر بجانب قندهار طریق اخلاص پیمود - و سرکردگی چنداول بار متعلق شد - و پس از رسیدن دران نواحی بکمک قلیچ خان بجانب بسط شتابیده در محاربه قزلباش پا قایم کرده گوشمال از قرار واقع داد - و پس از فرار آنها اراپهای توپخانه را (که از غلبه سراسیمگی گذاشته رفته بودند) با اسپ و نیزه و بیرق بسیار گرفت - و در جایزه این حسن خدمت سال بیست و سیوم تامة تابینانش دو اسپه سه اسپه گردیده بخطاب فیروز جنگ چهره ناموری برافروخت و در همین سال بحضور رسیده یازده توپ خرد (که با اراپه از غنیم گرفته بود) از نظر پادشاه گذرانیده بغایت خلعت و جیغه و جمدهر مرصع با پهل کتاره و شمشیر مرصع و از اصل و اضافه بمنصب شش هزار و پنجاه سوار دو اسپه سه اسپه و عطای اسپ با زین طلا و فیل با یراق نقره و ماده فیل کلاه گوشه افتخار بسپهر برین (سانید) - سال بیست و پنجم

باز همراه شاهزاده مسطور بیساق مذکور گام جلالت پیش نهاد
 و در مورچال بستن و دیگر لوازم قلعه گیري مساعی جمیله
 بکار برد - و سال بیست و ششم در رکاب پادشاهزاده دارا شکوه
 باز بدان مهم کمر همت چست بست - چون ساعت محاصره
 قریب بود باشاره شاهزاده بیشتر شتافته سال بیست و هفتم
 بگرد گرفتن پرداخت - و پس از وصول شاهزاده بدان حدود
 بجانب بست رفته مورچال ترتیب داده بتسخیر آن پرداخت
 از انجا (که فتح قندهار مآتوی ماند - و شاهزاده حسب الحکم
 مراجعت نمود) او باشاره شاهزاده قلعه بست را ویران نموده
 و اسباب باقی مانده را سوخته راهی گردید - سال بیست
 و هشتم همراه جملة الملک سعد الله خان بتخریب قلعه چیتور
 مامور شد - سال بیست و نهم از امل و اضافه بمنصب
 شش هزار و شش هزار سوار پنجهزار سوار دو اسبه سه اسبه
 سر بر افراخته حسب التماس شاهزاده دارا شکوه بصوبه داری
 کابل از تغیر بهادر خان باقی بیگ منصوب گشت - و بلاد کابل
 و پشاور در تیول او مرحمت گردید - اواخر سال سی و یکم
 از انجا معزول گشته بحضور آمد - و در جای متصل سهوگدهه^(۲)
 (که مابین خلد مکان و دارا شکوه رود) بهمراهی سپهر شکوه
 در جرانغار بود - وقت زد و خورد تیز جاوی بکار برده مطابق

سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجري مردانه دار بنظم
تفنگ جان بجان آفرين سپرد *

* راجه اذروده كور *

پسر كلان راجه بيتهلداس است - چون پدرش بفوقداري
اجمير سرفراز شد او بذيابيت پدر بتعلقه مسطور ميپرداخت
سال نوزدهم جلوس فردوس آشياني از اصل و اضافه بمنصب هزار
و پانصدي هزار سوار چهره عزت برافروخت - و سال بيست
و چهارم بعطاي علم شادكامي اندوخت - سال بيست و پنجم
چون پدرش فوت نمود از اصل و اضافه بمنصب سه هزاري
سه هزار سوار در اسبه سه اسبه و خطاب راجگي و عطاي نقاره
و اسپ و فيل درجه پيمای اعتلا گرديد - و قلعهداري رنڀپور
از انتقال پدرش باو تفويض يافت - پستتر بهمراهي شاهزاده
محمد اورنگ زين بهادر (كه بار دوم بيساق قندهار نامزد
شده بود) دستوري پذيرفت - و پس از مراجعت سال بيست
و ششم بتيول خود رخصت يافت - پس ازان همراه شاهزاده
دارا شكوه بمهم قندهار راهي گشت - و بعد وصول دران نواح همراه
رستم خان بهادر فيروز جنگ روانه بخت شد - و سال بيست
و هشتم باتفاق سعد الله خان بهادر جهت منهدم ساختن چيتور
و تاديب رانا نطاق عزيمت بر كمر همت بخت - سال سي و يكم
چون سلطان سليمان شكوه باثاليقي ميوزا راجه جهت دفع شجاع

(که مصدر حرکات لغو گردیده بود) تعیین گردید او از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی سه هزار سوار دو اسپه سه اسپه سرفرازی یافته بهمراهی سلطان مذکور^(۲) اختصاص گرفت و پس از سربارائی خلد مکان بدوامت ملازمت پیوسته سال اول جلوس بهمراهی محمد سلطان (که بهم شجاع تعیین گردیده بود) استسعاد پذیرفت - درین ضمن بذابری چندی در اکبر آباد توقف ورزیده با بقیه کوفت عزیمت نمود - پس از روانگی از مستقر الخلافه مطابق سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نه هجری جهان گذران را گذاشت *

* راجه راجروپ *

پور راجه جگت سنگه بن راجه باسو ست - سال دوازدهم جلوس فردوس آشیانی بغوجداری کوه کانگره سرفرازی یافت و چون پدرش عصیان ورزید او نیز با پدر راه موافقت پیموده با پادشاه مصدر خلاف گشت - بعد مفع جراثم پدر همراه او بدولت ملازمت پیوست - و سال نوزدهم بعد فوتش بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار از اصل و اضافه و خطاب راجگی و انعام محال وطن و مرحمت اسپ سر عزت برافراشت - و بضبط قاعه چوبین (که پدر او میان سراب و اندراب ترتیب داده اودا بمحافظت آن باز گذاشته بود) سرفراز گردیده از جمله هزار

و پانصد سوار و دو هزار پیاده (که بکمک پدرش مقرر شده بود)
 اجرای تذخواه پانصد سوار و دو هزار پیاده از خزانه کابل
 قرار یافت - و در همین سال بتعیناتی شاهزاده مراد بخش
 (که بتسخیر بلخ و بدخشان نامزد شده بود) اختصاص
 گرفته پس از وصول بقندهار با جمعی بحراست آن مامور
 گردید - و برای سرانجام آنجا درلک رویه حواله او شد - و از
 اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد سوار و عنایت
 جمدهر مرصع و گوشواره مرورید گوی سبقت از اقران برد
 و دران ایام بکرات با اوزبکان و المانان (که باراد دست برد
 جوق جوق دران نواحی متواتر آمد و شد داشتند) بادیز و ستیز
 پرداخته رهگرای عرصه فرار ساخت - و بتعاقب شتافته اکثری را
 مقتول گردانید - سال بیستم باضافه پانصد سوار سرافتخار^(۲)
 بر افراشته بعطای نقاره کوس شادکامی نواخت - و در همان ایام
 از قندهار برای دیدن قلیچ خان ببالغان آمد - دران اثنا المانان
 با جم غفیر آمده طالقان را گرد گرفتند - و هر طرف جنگ
 می انداختند - روزی (که جانب دایره او صف بسته ایستادند)
 او بنابر دفور حماسه بر سر آنها دوید - و جنگ سخت
 در پیوست - چند کس او جان در باختند - و خود نیز سه زخم
 برداشت - و جنگ کنان خود را بدایره رسانید - پس ازان

(که مقاهیر نا امید شده از گرد شهر متفرق شدند) سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار و تقرر قلعه دارى کهمرد از تغیر خلیل بیگ مبادات اندوخت - و سال بیست و پنجم باضافه پانصدی سربلندی یافته همراه شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بیساق قندهار شتافت - و در محاصره آنجا صاحب مورچال بود - و پس از معارفت از آنجا با سلیمان شکوه تعیینات کابل شد - و سال بیست و ششم در رکاب شاهزاده دارا شکوه باز بجانب قندهار رفت و در محاصره آن از لوازم جانفشانی دقیقه فرو گذاشت نکرد سال بیست و نهم بر طبق فرمان از کهمرد روانه شده باستلام عتبه خلافت ناصیه بخت افروخته بوطن رفت - چون دارا شکوه از عالمگیر پادشاه هزیمت یافته بلاهور روانه شد او (که حسب طلب پیش از جنگ از وطن راهی گردیده بود) مابین دهلی و سرهند با او برخورد - و بغسون و فسانه او بدام رفاقت در آمد - پس از آن (که دارا شکوه بدارالسلطنت رسیده عزیمت ملتان نمود) او نقوش بے اتبائی از ناصیه حالش خوانده بهانه اینکه بوطن رفته سرانجام سپاه کذب جدائی گزید - پستتر از نیک اندیشی از وطن آمده بر کنار بیاہ بخلیل الله خان (که در تعاقب دارا شکوه بود) پیوسته بوسیله سفارش او بملازم عالمگیری (سیده ناصیه خجالت و انفعال به زمین

عجز و ابتهال سود - و از پیشگاه خلافت از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی ذات و سوار مهابهی گشته بتهانه داری موضع چاندی سرحد سری نگر (که سلیمان شکوه از آله آباد روانه شده میخواست از راه سهارنپور بحدود پنجاب رسیده بپدر مالحق کردن - و بذایر انتشار افواج عالمگیری نتوانست شتافت - ناچار خود را بدان کوهستان انداخت) رخصت یافت - که ببند و بسمت بیرون آن کوه قیام ورزیده سد راه بر آمدن سلیمان شکوه باشد - و پس ازان برکاب رسیده در جنگ دوم دارا شکوه بهرازی فوج طرح دسمت راست تعیین شد چون کوکلا پهازی پناه گاه مردم دارا شکوه بود راجه پیداهای خود را (که در کوه نوردی چالاک بودند) از عقب کوکلا پهازی برآورده خود بکمک آنها سوار شده ایستاد - مخالفان قلیله دیده بیداکانه از مورچال بر آمدند - و جنگ در پیوست - سواران پادشاهی پاشنه کوب در رسیده تا سه پاس نایره حرب و آدیزش اشتعال داشت - و هنوز مورچال پا بر جا بود که دارا شکوه از همت باختگی راه فرار برگزید - و چون پرتهی پت زمیندار سری نگر از کوته اندیشی و بیهوده کوشی سلیمان شکوه را در ولایت خود جا داده بخام طمعی حمایت و اعانت او می نمود راجه در سال دوم با فوجی از عساکر ظفر مؤثر بکوهستان سری نگر تعیین شد - که اگر زمیندار مذکور بموعظت و پند متذبه

نگشته در نگاهداشتن او اصرار نمایند ولایت ادرا بی سپهر تاراج ساخته همت باستیصالش گمارد - و چون زمیندار مذکور از جهالت و خود سري دست از بوندداشتن تربیت خان و رعندان از خان نیز تعیین گشته کار بران بومی تنگ ساختند - او ناچار بمیرزا راجه ملتجی گشته تسلیم آن خود بدام افتاده را وسیله عفو جرائم خود ساخت - راجه در سال چهارم بهکارسمت سرحد غزنین از تغیر سید شهابت خان دستوری یافته پس از وصول بمکان مامور در همین سال مطابق سنه (۱۰۷۱) هزار و هفتاد و یک هجری باجل طبعی زندگی بسربرد - چون پدر خود خالی از جرأت و جسارت نبود و در تحمل مشاق و انگیز متاعب حوصه درست داشت برادر خودش بهار سنگه (۲) که همراه پدر در یساق بدخشان مصدر ترددات شده عمره بهجهالت کفر گذرانیده در اواخر سال سیوم عالمگیری بمیامن ارادت و عبودیت پادشاه دین پرور پرتو هدایت بر باطنش تافته توفیق ادراک شرف اسلام یافت (از پیشگاه خلیفه حق پرست بنوازش خسروانه و خطاب مرید خان ناموری اندوخت - مدتها در چوکیداری غور بند گذرانید - تا حال از اولادش در شاهپور عرف بهررئین (۳) محال وطنش (که غریبی تاراکدهه است) هر که راجه باشد مرید خان می نامند * .

(۲) در [اکثر نسخه] بهار سنگه (۳) نسخه [ب] بهررئین .

* راجه رگناقهه *

از پیش آوردهای سعدالله خان است - اواخر سال بیست و سیوم جلوس فردوس آشیانی بخطاب رائی و عطای تلمدان طلا نوازش یافته سال بیست و ششم باضافه در خور بر منصب « دفترداری خالصه و تن چهره اعتبار برافروخت - و تا سال (۲) بیست و نهم از اصل و اضافه بمنصب هزارری دو صد سوار گایاب گردید - سال سیوم بعد انتقال سعدالله خان بمرحمت خلعت و اضافه دو صد سوار و خطاب رای رایان بر نواخته شد قرار یافت که تا تعیین دیوان اعلی امور کلی و جزوی دیوانی را بعرض خسروانی مبرسانیده باشد - و چون قلم تقدیر بران رفته بود (که امور سلطنت بقبضه اقتدار عالمگیر پادشاه در آید) نامبرده بعد جنگ اول دارا شکوه با زمره اهل قلم بملازمت پادشاهی پیوست - و در جنگ شجاع و مصاف دوم دارا شکوه در مثل قول جا داشت - و پس از جلوس ثانی از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی پانصد سوار و خطاب راجگی سرمایه مجاهات اندوخت - امور متعلقه را باستقلال کلی سرانجام میداد - سال ششم جلوس عالمگیری مطابق سنه (۱۰۷۳) هزار و هفتاد و سه هجری کار کزان تقدیر طومار حیاتش را در پیچیدند *

* رحمت خان *

حکیم ضیاء الدین پسر حکیم قطبا برادر حکیم رکنای کاشی ست - که از مشاهیر اطبا و سرآمد سخنوران بوده - ساز صحبت او با شاه عباس ماضی کوک شده شاه مکرر بمنزل او پرتو ورود افکند - بیشتر بملاحظه ے اللغاتے شاه در عهد عرش آشیانی بهندوستان آمد - درین باب این بیت گفته *

* گز فلک یک صبحدم با من گران باشد سرش *

* شام بیرون میروم چون آفتاب از کشورش *

در عصر خسرو مزبور و جنت مکانی باوردگی میگذرانید - خان مزبور [که دختر کوچک طالباء آملی (که سستی خانم پرورش کرده بود) در حباله نکاح داشت - و سستی خانم زن نصیرا برادر حکیم رکن میشود] بدین تقریب بشرف عنایت فردوس آشیانی اختصاص یافته سال چهاردهم از تغیر میر خان داورگی کرکیراق خانه و خطاب و انعام ماده فیل سر بلندی یافت سال هیزدهم از اصل و اضافه بمنصب هزاری صد و پنجاه سوار مباهی گشت - سال بیست و دوم بتفویض خدمت داورگی داغ و سال بیست و چهارم باضافه صد سوار چهره عزت برافروخت - سال بیست و هفتم از تغیر میر بخشی بدیوانی و داورگی کرکیراق خانه صوبه احمدآباد افتخار یافته سال بیست و نهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی

چهار صد سوار درجه پیمای تصاعد گردید - و در ایام بیماری
اعلیٰ حضرت (که سلطان مراد بخش توطیۀ سلطنت برانگیخته
سکه و خطبه بنام خود کرد) خان مزبور رفاعت شاهزاده گزید
و پس از گرفتار شدن شاهزادۀ مذکور بملازمت عالمگیری
پیوسته بمنصب دو هزار و سیصد سوار و تفویض دیوانی
گجرات سررشته اعتبار بدست آورد - پس از ورود دارا شکوه
باحمد آباد اگرچه باتفاق صوبه دار رفته او را دریافت اما
در همپائی تقاعد ورزید - لهذا بعد فرار از نزدیکی اجمیر
مجدداً مشمول عواطف پادشاهی گردیده سال سیوم بدیوانی
سرکار روشن رای بیگم و پستر بدیوانی بیوتات مطرح انظار
الطاف گشت - سال هشتم مرحلۀ نیستی پیمون - عبدالرحیم
خان داماد و محمد صادق پسرش خلعت ماتمی یافتند *

چون نام سلطان دارا شکوه و سلطان مراد بخش بزبان خامه
گذشت اختی از خاتمۀ کار هر دو بزبان قلم میدهد - اولین
پس از شکست از قرین اجمیر راه احمدآباد پیش گرفت - و از
مردم آنجا رو تافته بملک کچھ شتافت - و در مردم آنجا
مروت ندیده داخل سرحد ولایت سنده گردید - ملک جیون
نام زمیندار دهانهر مضاف ولایت مذکور (که از سابق مرهون
احسانهای دارا شکوه بود) بگرمی پیش آمده در خانۀ خود

بود - درین ضمن اهلیه دارا شکوه انتقال نمود - و برای رسانیدن تابوت او بلاهور چند کس (که همراه بودند) نیز جدا ساخت و تصمیم عزیمت ایران پیش نهاد نمود - ملک بظاهر بطریق بدرقه برادر خون را با چند کس همراه داد - آنها بعد یک دو منزل بر سر دارا شکوه ریخته دستگیر نمودند - ملک جیون کیفیت نیکو خدمتی بر اجه چیسنگه و بهادر خان کوکه (که بتعاضب او بر طبق امر پادشاهی معین بودند) برنوشت - آنها بحضور آوردند - بموجب حکم سال دوم جلوس بیاسا رسید در همین بساده لوحی فریفته و عده های دلفریب خلد مکان گردیده همواره نقش تمزای سلطنت بر صفحه سینه می نگاشت - با آنکه هوا خواهانش مکرر احوال سلف بر زبان آورده در باب رفتن بے محابا با معدود پیش خلد مکان ممانعت کردند فایده نبخشید - تا آنکه چهارم شوال سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری در منزل متهر پادشاه اورا طاعت داشته بحسن تدبیر دستگیر ساخت - ابتدا در قلعه سلیم گده داشته بعد چند کس بحسن گوالیار فرستاد - و حسب درخواست سرس بائی نام محبوبه اورا نیز رفیق زاویه بیکسی او گردانید - سال پنجم جاسوس بتقریب خون علی نقی (که مراد بخش در احمد آباد بے ثبوت گناه ریخته بود - و در نه مقتول بدعوی بر خاستند)

* تاریخ است *

* ای وی بهر بهانه کشتند *

* راجه تودرمل *

شاهجهانی - ابتدا در رفانت افضل خان بود - بعد فوت او
 سال سیزدهم بخطاب (ائی و خدمت دیوانی و امینی و فوجداری
 سرکار سپهرند قامت قبالیت آراست - سال چهاردهم فوجداری
 لکھی جنگل نیز ضمیمه گردید - چون آبادان کاری او خاطر نشین
 پادشاهی گشت سال پانزدهم بعنایت خلعت و اسب و فیل
 مباحات اندوخت - سال شانزدهم در جلدوی حسن خدمت از
 اصل و اضافه بمنصب هزار سوار دو اسبه سه اسبه کارش
 ببلندی گرائید - سال نوزدهم باضافه پانصدی دویست سوار
 دو اسبه سه اسبه نوازش یافته بسپهرند دستوری پذیرفت
 سال بیستم بافروزی سه صد سوار دو اسبه سه اسبه بر منزلتش
 افزود - و رفته رفته تعلقه او بانضمام سرکار دیبالپور و پرگنه
 جالندهر و سلطانپور افزوده حاصل هر ساله آن بیغجه لک روپیه
 رسید - و از قرار واقع از عهده پرداخت آن برآمد - بنابراین
 سال بیست و یکم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار دو هزار
 سوار و خطاب راجگی درجه اعتلا پیمود - سال بیست و سیوم
 بعطای علم لوای کامرانی برافراشت - و پس از جنگ سموگدهه
 چون دارا شکوه راه گریز سپرده بسپهرند رسید و از راه
 احتیاط باکھی جنگل رفته بود بیست لک روپیه از اموال او

(که در بعضی مواضع مدفون بود) بدست داراشکوه درآمد
و در عهد خلد مکان چندی بفوجداری اقامه میپرداخت
سال نهم مطابق سنه (۱۰۷۶) هزار و هفتاد و شش هجری
به نیستی سرا شتافت *

* راکرن بهورقهه *

پسر راکرن سوز است - بعد فوت پدر سال چهارم جاسوس
فردوس آشیانی بمنصب دو هزار سوار و خطاب (زی
و مرحمت بیکانیر در تیول شرف افتخار اندوخت - ارائل
سال پنجم از وطن آمده دولت زمین بوس دریافت - و باتفاق
وزیر خان بتسخیر قلعه دولت آباد مرخص گردید - و چون
خان مذکور بموجب حکم از اثنای راه باز گردید او نیز
مراجعت نمود - پستار تعینات دکن گردیده در تسخیر قلعه
دولت آباد ترددات شایسته بعمل آورد - و در محاصره قلعه
پرینده نیز نیکو خدمتیها بتقدیم رسانید - پس از فوت
مهابت خان بتعییناتی خاندوران صوبه دار برهانپور اختصاص
یافت - سال هشتم (که موکب سلطانی ظلال افکن سلطنت
دکن شد - و سید خانجهان بارهه برای تخریب ملک بیجاپور
مرخص گردید) او را در همراهیان خان مزبور برنوشته شد - سال
بیست و دوم بخدمت قلعه داری دولت آباد از تغیر سیادت
خان و اضافه پانصد سوار بمنصب دو هزار سوار

سر عزت بر افراخت - و سال بیست و سیوم بغزونی پانصدی
 ذات بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار رایت اعتبار
 بر افراشت - و سال بیست و ششم از اصل و اضافه بمنصب
 سه هزار و دو هزار سوار سرمایه کامرانی اندوخت - و پس از آن
 (که قلعه دولت آباد بسطان اورنگ زیب بهادر عنایت شد)
 اضافه پانصدی پانصد سوار (که بشروط قلعه داری دولت آباد
 بود) از منصب او کم گردید - و چون تعهد تسخیر سرکار
 جوار صوبه خجسته بنیاد (که شمالی آن سرحد ماک بکلانه
 و جنوبی کوکن و غربی بعضی دیهات کوکن و شرقی ناسک
 واقع شده - و بندر جیول از سمت - و سری پت زمیندار آنجا
 طریق خود سری می پیمود) نوشته داد حسب تجویز شاهزاده
 مزبور بیکالی اضافه مسطور و تذخواه سرکار جوار بجمع پنجاه
 لک دام در طلب اضافه از پیشگاه سلطنت مقرر شد - او از
 شاهزاده مذکور مرخص شده بدان صوب شتافت - و در سرحد
 جوار رسید - زمیندار مذکور قاب مقاومت نیارود - باطاعت
 در آمد - و زرے بطریق پیشکش داده خراج محال مذکور ذمه خود
 گرفت - و پسر خود را برسم یرغمال همراه او گردانید - پس از آن
 معارفت نموده سال بیست و هشتم پیش پادشاهزاده آمد *

چون در ایام بیماری اعلیٰ حضرت تسلط دارا شکوه از حد
 گذشته بود امرا (که جهت تسخیر بیجاپور همراه سلطان

(مائثراامرا) [۲۸۹] (باب الرء)

اورنگ زیب تعین شده بودند) حسب الطلب روانه حضور گردیدند - او نیز به رخصت شاهزاده از دکن برآمده بوطن خود شتافت - بذابران سال سیوم عالمگیری امیر خان خوافی بحدود بیکانیر تعین شد - پس از وصول بدان حدود نامبرده باعتذار پیش آمده همراه خان مزبور روانه حضور گشت و بانوپ سنگهه و بدم سنگهه پسران خویش بدولت آستانبوس کامیاب گردید - و بمنصب سه هزاری در هزار سوار سرفراز گشته بدستور سابق در تعیناتیان دکن قرار یافت - سال نهم همراه دلیر خان داؤد زئی^(۴) بتذیبیه زمیندار چانده رفته چون مصدر تقصیر شد مورد عتاب گردید - و سرداری قوم او ریاست وطنش بانوپ سنگهه پسرش مرحمت شد - و بعنایت منصب دو هزار و پانصدی در هزار سوار بر نواخته آمد از ممر موقوفه آمدنی جاگیر پریشانی عاید حالش گشت و بخرجسته بنیان آمده نشست - سال دهم مطابق سنه (۱۰۷۷) هزار و هفتاد و هفت هجری چشم از تماشای جهان پوشید بیرون محوطه هلدی اورنگ آباد جانب جنوب مایل بمغرب دوره بنام او آباد است - او چهار پسر داشت - انوپ سنگهه

(۲) نسخه [ب] اورنگ زیب بهادر (۳) در [بعضی نسخه] بدم سنگهه

(۴) نسخه [ب] داؤدزی - و در [بعضی نسخه] داؤدزی •

و پدم سنگه و کيسر سنگه و موهن سنگه - سه اخير لاولد فوت کردند *

گویند بر موهن سنگه سلطان محمد معظم توجه مفراط داشت ازین جهت محمود نوکران شاهي شده بود - محمد شاه نامي ميرتوزک شاهزاده (که آهوی او رم کرده در دایره موهن سنگه رفته بود) سر دربار با او تقاضا کرده بشدت رسانید - و بر یکدیگر حربه انداختند - مردم دیگر هجوم کرده موهن سنگه را محجور نمودند - پدم سنگه اگرچه با برادر اخلاص نداشت اما بسنوح این واقعه بر سر وقتش رسیده کار محمد شاه تمام ساخت - و موهن سنگه را در پالکي برداشته روانه خانه او شدند در عرض راه کارش با تمام گرائید - انوپ سنگه از ابتدا تعینات مساق دکن شده در جنگ بهادر خان کوکه با عبدالکریم میانه در دست چپ بود - سال هیزدهم بالتماس خان مذکور بخطاب راجکي سر عزت برافراشت - سال نوزدهم (که بهردادی دایر خان داود زئي مصاف با دکتیان صورت بهشت) نامبرده در مثل چنداولي جا داشت - سال بیست و یکم او را بحر است خجسته بنیاد برگذاشته بودند - دران سال سیوا بهونساء گرد بلده مذکور غبار هنگامه برداشت - نامبرده با فوج همراهي متصل پورده خون برآمده ایستاد - درین ضمن

(۲)

خانجهان بهادر (که دران سال ناظم دکن بود) در وقت رسید
و مقاهیر راه فرار پیش گرفتند - سال سیم بقلعه دارعی نصرت آباد
(۳)
(۴) سکر و سال سی و سیوم از تغیر رلو دامت بندیده بحر است
(۵) امتیاز گدده اودنی مامور شد - سال سی و پنجم از انجا
معزول گردید - سال چهل و یکم رخت فنا پوشید - پس ازان
سرداری و طنش پسر او سرور سنگه (که هزاری پانصد سوار
منصب داشت) تفویض یافت - در تعیناتی ذوالفقار خان بهادر
بتقدیم خدمات می پرداخت - بعد از پسرش انذ سنگه
و نبیره اش زورآدر سنگه حکومت وطن سرانجام دادند - در
حالت تحریر گچ سنگه متبنای زورآدر سنگه که هم قوم است
بدان قیام دارد *

(۶) * راجه سجان سنگه بوندیده *

(۷)

پسر راجه بهار سنگه است - در حین حیات پدر از
روشناسان اعلیٰ حضرت بوده بکارها تعین میشد - چون پدرش
توفات نمود سال بیست و هشتم جلوس او از اصل و اضافه بمنصب
(۸)
دو هزار و دو سوار دو اسپه سه اسپه و خطاب راجگی

(۲) نسخه [۱] رفت (۳) نسخه [ب] بتعلقدار (۴) نسخه [ب]

شکر - یا بهکر باشد (۵) در [بعضی کتب تاریخ] ادونی آمده (۶) در

[بعضی جا] بندیده (۷) در [بعضی جا] بهار سنگه - و در [بعضی جا]

بهار سنگه (۸) نسخه [ب] هفتم *

نوازش پذیرفت - و سال بیست و نهم همراه قاسم خان میر آتش
 بتادیمب زمیندار سری نگر مرخص گردیده بعطای علم و نقاره
 بلند آوازه گشت - و سال سیّم بر طبق حکم لازم الاتباع نزد
 سلطان اردنگ زیب ناظم دکن شتافت - و پشتر حسب الطامب
 بحضور رسیده همراه مهاراجه بذابر اینکه سد راه آمد فوج
 دکن باشد تعیین گردید - و روز جنگ با سلطان اردنگ زیب
 در اثنای نبرد در تافته رخت فرار بجانب وطن خود برد - و پس
 از چندی از جانب خلد مکان بصفح جرائم و عطای منصب
 مناسب اختصاص یافته در جنگ شاه شجاع در مثل دست
 راست جا گرفته بود - پس از شکست یافتن چون شجاع
 بجانب بنگاله رفت و شاهزاده محمد سلطان بتعائب او
 مامور شد نامبرده هم داخل کمپیان شاهزاده مزبور گردیده
 رخصت پذیرفت - و دران صوبه مصدر نیکو بندگیها گشت - سال
 چهارم با فوجی از تابینان معظم خان بتسخیر ولایت کوچ بهار
 و تنبیه زمیندار آنجا مقرر شد - و چون با جمعی که داشته
 نمی توانست آن کار را پیش برد پس از رسیدن خانخانان
 باری ملحق گشت - و بعد وصول بملک آشام با مردم آنجا
 آویزشهای نمایان نموده نامی بمردانگی برآورد - و در سال
 هفتم همراه میرزا راجه جیسنگه بصوب دکن دستوری پذیرفت
 و در محاصره قلعه پورندهر لازمۀ نیکو بندگی بتقدیم رسانید

سال هشتم از اصل و اضافه بمنصب سه هزارى سه هزار و پانصد
سوار در اسبه سه اسبه سرمایه نامورى اندوخت - پستر
در نبردها با افواج عادلخانيه مکرر مصدر شیوه جانشپارى
گردیده سال نهم بهمهراهمی دلیر خان بیساق آلکای چانده (که
متصل برار واقع شده) متعین گردید - سال یازدهم مطابق
سنه (۱۰۷۸) هزار و هفتاد و هشت هجرى در دکن بدیار
خاموشان شتافت - چون اولاد نداشت اندرمن برادر خرد او
(که بعد فوت پدر خود بهار سنگه در عهد اعلی حضرت
بمنصب پانصدی چهار صد سوار سرفرازی یافته سال
بیست و نهم همراه قاسم خان میر آتش بتادیمب زمیندار
سری نگر تعین گردید - و سال سیم بیساق دکن نزد سلطان
محمد اوزنگ زیب بهادر دستوری یافت - و در عهد خلد مکان
سال اول باتفاق سبکرن بندیل به تذبیه جنیت بندیه مامور شده
پستر تعینات دکن گشته همراه میرزا راجه جیسنکه بتقدیم
خدمات می پرداخت) بافرزنی منصب و خطاب (اجگی و عطای
وطن در قبول سرماییه کامیابی اندوخت - در اوان صوبه دارى
خانجهان بهادر چنده تھانه دارى گلشن آباد داشت - چون
سال نوزدهم روزگارش بسرآمد جسونت سنگه نام پسرش (که
در وطن بود) بخطاب (اجگی و حکومت وطن فایز شد - و آخر
همان سال با فرج شایسته بدکن آمده بملازمت پادشاهی

پیوست - و سال بیست و یکم به تذبیه پسران جنیت بندیده
 (که در نواح بندیل کهند مصدر فساد بودند) معین گردید
 سال بیست و نهم با همت خان پسر خانجهان بهادر کوکلتاش
 بجانب بیجاپور شتافت - وقت رخصت بعد از خلعت
 و نقاره کوس بلند رنگی برنواخت - و در یورش قلعه ملکپور
 کردند نمایان نمود - سال سیم بقرارگاه اصلی منزل گزید - پس از
 اگرچه پسرش بهگونمت سنگه بخطاب راجگی و مرزبانیه وطن
 سرفراز گردیده بود اما سال سی و یکم فوت نمود - بنابراین
 بدخواست رانی امر کفور جد (۳) از سربراهیه تعلقه مذکور بنام
 اودیستگه ولد پرتاپ سنگه (که ساهله نسبش بر اجه مدهکر
 هندی می شود - و پرتاپ سنگه بیک قریه پرگنده اوندچیه
 بسر می برد) مقرر شده بخطاب راجگی سربرافراخت - سال
 سی و سیوم از وطن آمده باستلام سده سزیه پرداخت - سال
 چهل و هفتم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدی
 هزار و پانصد سوار لوائی کامیابی افراخته بقاعه داره کهلدا
 (که به سخرلنا مخاطب شده) ممتاز گشت - و پس از ارتحال
 خلد مکان چون پای استقامتش لغزش پذیرفت قلعه مذکور را
 بمرهقه سپرده راه وطن گزید - پس از پرتوی سنگه پسرش

و پستور سائول ^(۲) سنگهه نبيره اش زميذد اوي اوندچهه سربراه نمودند - در حالت تحرير پنجم سنگهه پسر سائول سنگهه مذکور دخیل است *

* راجه ديبي سنگهه بنديله *

پسر راجه بهارتهه است - پس از فوت پدر سال هفتم فردوس آشياني بمنصب دو هزاري دو هزار سوار و خطاب راجگي مورن مراحم شد - و سال هشتم باتفاق خاندوران بمالاش ججهار سنگهه تعيين گردیده بعنايت نقاره بخلد آرازه گشت و پس از مسخر شدن اوندچهه (که سابق تعلق بندياکانش داشت و در عهد جهانگير پادشاه بپاس خاطر بر سنگههديو از آنها گرفته سپردن او نموده بودند) بنام راجه ديبي سنگهه قرار يافته درانجا ماند - و سرداري ائوس قوم بذياله بار مقوض شد - و پس ازان (که پادشاه تا اوندچهه آمده يکران عزيمت را بجانب دکن معطوف ساخت) او سال نهم بعد فراغ از تمشيت امور ولايت اوندچهه پيشگاه سلطنت رسیده نزن سيد خانجهان بارهه (که بتخريب ملک بيجاپور تعيين شده بود) دستوري پذيرفت - و در کارها آثار نيکو خدمتي بظهور رسانيد - سال دهم حسب الاتماس خاندوران بعنايت علم و نقاره کوس سر بلندي نواخت - و سال نوزدهم در (کاب شاهزاده مران بخش بتسخير بلخ و بدخشان

تعیین گردید - و درین سفر مکرر مصدر ترددات گشته با گروه
المانان بارها چپقلشهای شایان و زد و خورد نمایان نمود - سال
بیست و دوم (که قلعه قندهار بتصرف قزلباش رفت)
او نیز مکرر در رکاب سلطان اورنگ زیب بتهخیر قلعه مذکور
رخصت پذیرفت - و در جنگ با قزلباش پای استقامت برجا
داشته تلاشهای مردانه بتقدیم رسانید - و یارسیوم همراه سلطان
دارا شکوه بداندسو شتافت - و پس از مراجعت سال بیست
و هشتم بفوجداری بهلسه مضاف صوبه مالوه سر عزت
بر افراخت - و سال سیّم همراه معظم خان میر جمله نزد
سلطان اورنگ زیب بهادر بصوب دکن راهی گشت - سال
سی و یکم طلب حضور شده همراه مهاراجه جسونت سنگه
(که بسد راه بودن بر روی سلطان اورنگ زیب بصوب مالوه
تعیین شده بود) دستوری یافت - ازانجا (که تقدیر الهی
بر میانمت او رفته بود) روز جنگ مهاراجه او را بحراست
بنگاه تعیین نمود - و در اثنای جنگ (که سلطان مراد بخش
بر بنگاه فوج پادشاهی دوید - و این معنی هم باعث تزلزل
خواطر گردید) او بمقتضای عقل دور اندیش با شاهزاده مذکور
بانقیاد پیش آمده توسل جهمت - و باستصواب او بملازمت
خلد مکان پیوست - و پس از گرفتاری شاهزاده مذکور بعذایت

خلعت تسلي یافت - و پستر چون کار طلبع از از روی عرضداشت
خاندوران سید محمود معلوم شد از اصل و اضافه بمصوب
دو هزار و پانصدی در هزار و پانصد سوار مباحثات اندوخت
و پس از جنگ دوم دارا شکوه بفوجداری بهلسه از تغیر
راجه عالم سنگهه سروراز گردیده سال سیوم برای تذبیه
جنیت بندیله (که در نواح صوبه مالوه گرد فساد برداشته بود)
تعیین شد - و در سال دهم بکمک شمشیر خان (که بجبهت
مالش دادن بگروه یوسف ژئی مقرر بود) دستوری پذیرفت
و سال سیزدهم تعینات محمد امین خان صوبه دار کابل گردید
چون بکتل خیبر (سیده) بر خان مزبور واقعه شکست رو داد
ازان بعد احوالش بنظر فرسیده - بیرون احاطه بلده ادرنگ آباد
مغرب رویه مایل بجنوب پورده بنام او آباد است *

• راجه رایسنگهه میسوریه •

پسر مهاراجه بهیم پور رانا امر سنگهه است - چون سال نهم
جهانگیری شاهزاده شاهجهان بهم رانا امر سنگهه نامزد شد
و رانا پس از تنگ شدن بدرا التجا زده شاهزاده را دریافت
ازان بعد بهیم پسر او بسلازم پیشگی شاهزاده سرافراخته
در تذبیه زمیندار تعلقه گجرات و محاربات اهل دکن راخذ
پیشکشات گوندوانه ترددات شایان بعمل آورده نامه بشجاعت
و دلیری برآورد - و چون میان پادشاه و شاهزاده غبار درئی

برخاست او التزام ركاب شاهزاده از دست نداده در ايام (كه
 پادشاهزاده از بنگاله گذشته روى توجه بجانب آله آباد آورد
 و ازان طرف بحكم جنم مكاني سلطان پرويز با تاليفى مهابت
 خان با افواج پادشاهي آمده تلاقى فتئين (و دان) او دست
 جلالت بر كشاده بآئين ملازمان نمك حلال جان نثار گرديده
 رايستگه پس از سرير آرائى صاحب قران ثاني سال اول
 به پيشگاه خلافت رسیده با وجود خرد سالي نظر بر حقوق پدرش
 بخلاعت فاخرة و سرپيچ مرصع و جمدهر مرصع و منصب دو هزارى
 هزار سوار و خطاب (اجگي و اسپ و فيل و انعام بيست هزار
 رويده سربلندي اندوخت . و سال پنجم باضافه هزار و دويست
 سوار رايت عزت برافراخت . و سال هشتم همراه شاهزاده
 محمد اورنگ زيپ بهادر (كه پيشتر مرمى افواج متعينه به تذبیه
 ججهار سنگه نامزد شده بود) تعيين يافت - و سال نهم
 باضافه سه صد سوار امتياز گرفت - و سال دوازدهم همراه
 شاهزاده دارا شكوه بصوب قندهار كمر عزيمت بست - و سال
 چهاردهم بعنايت نقاره كوس اعتبار نواخته بهمراهى سعيد خان
 ظفر جنگ بتذبیه جگم سنگه زميندار جمو (كه سرتابي
 بندياد نهاده بود) مامور گشت - و سال پانزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب چهار هزارى دو هزار سوار مفتخر شده همراه شاهزاده
 دارا شكوه بجانب قندهار دستورى پذيرفت - و سال هيدهم

بهمراهی علی مردان خان امیر الامراء بتهخیر بلخ و بدخشان
مقرر شده پس ازان بهمراهی شاهزاده مراد بخش روانه
آن سمت شد *

چون شاهزاده مزبور بعد بدست آمدن بلخ دل ازان ملک
بر گرفته روانه حضور گردید او هم پیشاور آمد - ازانجا (که
مردم متعینه این یساق از عبور ائک ممنوع بودند) درانجا
توقف گزید - پس ازان همراة شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر
بصوب بلخ و بدخشان مراجعت نموده در جنگ ارزبگان بهره
مامور شد رخس فتن و ظفر بر جهانند - و پس از معارفت
شاهزاده از صوبه مذکور دستوری وطن گرفت - و سال بیست
و دوم همراة شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر تعیین یساق
قندهار گردیده ازانجا همراة رستم خان بمدافعت قزلباش
پیشتر شتافته مساعی جمیله بکار برده از اصل و اضافه
بمنصب پنج هزار و پانصد سوار ببلند رتبی گزید
پستر نویت دوم بهمراهی شاهزاده مذکور بمهم مسطور قرار یافته
بنابر بیماری در پیشاور ماند - و پس از رسیدن موکب معلی
دران نواحی در امت بار دریافته رخصت وطن حاصل کرد
و نویت سیوم همراة شاهزاده دارا شکوه بمهم قندهار شتافت
و ازانجا بهمراهی رستم خان جهت کشایش قلعه بست
راهی گشته سال بیست و هشتم بهمراهی علامی سعدالله خانی

بانهدام چیتور روانه گردید - سال سی و یکم با معظم خان
 و غیره بصوب دکن نزد شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر
 لوائی عزیمت افراشته در نبرد عادلخانیه تردد عظیم نموده
 همنبرد خود را از هم گذرانیده بسه زخم کاری و جراحتهای منکر
 پیاده شد - جمعی کثیر از تابینان او بکار آمدند - در جلدی
 نیکو خدمتی از اصل و اضافه بمنصب پنجهزاری چهار هزار
 سوار و عطای خاعت خاصه و شمشیر مرصع و اسب عربی
 با زین زرین و فیل و ماده فیل درجه اعتلا پیمود - و یک لک
 روپیه در طلب نقدی او تن شده رخصت وطن یافت - و در
 جنگ مهاراجه جسونک سنگه با خاد مکان با جمعی از راجپوتان
 همقوم در میمنه راجه قرار گرفت - چون جنگ ترازو شد نامبرده
 ناموس پرستی را خیر باد گفته بجانب وطن راه فرار پیمود
 و پس از جنگ دارا شکوه ببارگاه عالمگیری از دولت آستانبوسی
 جبین عقیدت را نورانی ساخت - در جنگ دوم دارا شکوه چون
 در قصبه ثوره جاگیر نامبرده گذاشتن اسباب زیادتی با بعضی
 پرستاران محل قرار یافت او بصیانت آنجا ماند - و سال دوم
 باتفاق شایسته خان امیرالامرا و سال هفتم بهمراهی میرزا راجه
 جیسنگه بسوزمین دکن تعین گشته در کشایش قلاع متصرفه
 سیوا بهونسله و تخریب ملک عادل خان مراسم نیکو خدمتی
 و جانفشانی بظهور رسانیده از اصل و اضافه بمنصب پنجهزاری

پانجهزار سوار پانصد سوار در اسبه سه اسبه سر بلند شده
 کلاه گوشه کامیابی کج نهاد - و سال دهم در رکاب شاهزاده محمد
 معظم باز بدان صوب رفته سال شانزدهم مطابق سنه (۱۰۸۳)
 هزار و هشتاد و سه هجری بمقر اصلي شتافت - مانمنگه
 و مهاسنگه و انوپ سنگه پسرانش بحضور آمده بعطای خلعت
 فرق مبالغات برافراختند *

* راجه رام سنگه *

کچهراده پسر کلان میرزا راجه جیسنکه اسمت - سال شانزدهم
 جاوس چون فردوس آشیانی باجمیر متوجه شد او همراہ پدر
 رسیده بملازمت پیوست - و سال نوزدهم در حین (که پادشاه
 از لاهور بمسقط کابل لوی عزیمت افراخت) با پانصد سوار
 از وطن آمده بعذایت خلعت و منصب هزاري هزار سوار کامیاب
 گشت - و باضافهای متواتره بمنصب دو هزاري هزار و پانصد
 سوار و مرحمت علم فایز شد - سال بیست و ششم باضافه
 پانصدی امتیاز اندوخت - و سال بیست و هفتم باز باضافه
 پانصدی چهره عزت افروخت - در جنگ سموگده همراہ دارا شکوه
 بود - پس از هزیمت او ببارگاه عالمگیری رسیده سال اول همراہ
 شاهزاده محمد سلطان و معظم خان بتعاقب شجاع مامور گردید
 و از اثنای راه بشهرت اکاذیب (که پس از جنگ دوم داراشکوه
 بر زبانها افتاده بود) دل بای داده چنده ترک آمد و رفت

و سلام و مجرای شاهزاده نموده پس ازان رجعت القهقري
 كرد - سال سيوم برای آردن سليمان شكوه (كه نزد زميندار
 سري نگر بود - و او معرفت ميرزا راجه جيسنگه فرستادن
 بحضور قرار داده) رافه گرديد - و با پسر زميندار ببارگاه
 سلطنت آمد - و پس از تعيين شدن ميرزا راجه بيساق دكن
 در حضور ماند *

چون سال هشتم ملاقات نمودن سيوا بهونسله با پدرش
 بعرض رسيد او بعذائت خاعت و زيور مرصع و ماده فيل
 كامياب گشت - و چون سيواي مزبور با سنها پسر خود از دكن
 آمده بملازمت پيوسن روز اول پادشاه از ناعيه او نقش استكبار
 خوانده بنامبرده (كه واسطه ملازمت بود) تاكيد فرمود - كه
 او را نزديك خود فرود آورده از حال او باخبر باشد - چون
 آن مكار بحيله سازي (كه در احوال راجه ساهو بهونسله زمزمه
 كاك اخبار سنج گشته) پنهان از انجا برآمده راه گريز
 پيش گرفت او به بيخبري معاتب گرديده بتغير منصب و منع
 كورنش مورد خشم شد - و پس از فوت پدر سال دهم مطرح
 انتظار عاطفت گرديده بعطاي خلعت و جمدهر مرصع با علاقه
 مرورديد و شمشير با ساز مرصع و اسپ عربي با ساز طلا
 و فيل خامه معه جل زربفت و ساز نقره و خطاب راجگي
 و منصب چهار هزاري چهار هزار سوار سر بلندي اندر خدمت

و اواخر همین سال چون خبر هنگامه آشیا میان بر گواهی سرحد و نگاله و کشته شدن سید فیروز خان تهاغه دار آنجا به سامع پادشاهی رسید او با جمعی کثیر بدان صوب دستوری پذیرفت و باضافه هزاره هزار سوار اختصاص گرفت - سال نوزدهم ازان مهم برگشته بعز آستانبوس تارک مباحات آراست - و وقت موعود جهان گذران را گذاشت - پسرش کنور کشن سنگه - که در حین حیات پدر منصب در خور یافته چندے تعینات کابل بود - پس ازان در خانه جنگی زخمی شده بمقر اصلی شتافت بشن سنگه پسرش بمنصب هزاره چهار صد سوار مفتخر گشته بعد فوت پدر کلان بخطاب راجگی و عذایات دیگر چهره اعتبار بر افروخت - چندے بمالش را تهوران و مدے بفوجداری اسلام آباد می برداخت - پس ازان (که راه عدم پیش گرفت) سال چهل و چهارم بجایسنگه پسرش بخطاب راجه جیسنگه از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار نامیده بخت روشن گردانید - سال چهل و پنجم همراه جماعه الملک اسد خان بتسخیر قلعه کھیلا کمر همت بر بست - احوالش جداگانه ارقام یافته *

* رشید خان الهام الله *

پسر دوم رشید خان انصاری ست - چون پدرش سال بیست و دوم فودرس آشیا نی باختر سوا شتافت پادشاه

ادرا و برادر کلانش اسد الله را باضافه منصب نوازش فرمود
سال بیست و هشتم چون اسد الله (که تهنانه داری چاندور
 داشت) از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار
 شادام شده بتیولداری و نظم ایاجپور مامور گشت او بتهنانه داری
 چاندور نامزد گردید - سال سیّم چون هادی داد خان عم او
 فوت نمود و دران سلسله به ازو دیگرے نبود از اصل و اضافه
 بمنصب هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار بر نواخته آمد
 تا جمعیت هادی داد خان متفرق نشود - در ایام (که محمد
 اردنگ زیب بهادر توسن عزیمت از دکن جانب هندوستان
 تیزگام ساخت) او موافقت شاهزاده گزید - پس از جنگ
 مهاراجه جهونت سنگه بعضای خلعت و علم و از اصل و اضافه
 بمنصب سه هزار و سه هزار سوار از انجمله پانصد سوار دو اسپه
 سه اسپه و خطاب پدر چهره عزت بر افروخت - و پس از
 جنگ اول دارا شکوه بانعام بیست هزار رزیه سرمایّه مباحثات
 اندوخت - و بعد محاربه سلطان شجاع باتفاق معظم خان سپه سالار
 در تعیناتیان شاهزاده محمد سلطان قرار یافته بجانب بنگاله
 مرخص گشت - و در معارک و مصائب آن ملک با سردار شریک
 تردد بوده در دفع اعادی طریق جانشیناری سپرد - سال چهارم
 همراه سپه سالار بملک کوچ بهار و کوچ آشام در کارها مساعی
 جمیله بتقدیم رسانید - سال پنجم چون از انجا معارفت واقع شد

بر طبق حکم حضور بفوجداری سرکار کامروپ نامزد گردید
و چندی صوبه دار آدیسه ماند - سال نوزدهم از آنجا معزول گردیده
تعیینات یساق دکن شد - و چندی فوجدار ناندیر بود - و تم
موعود در گذشت *

* راور بهاو سنگه هادا *

پسر راور ستر سال است - که در جنگ متصل سمرگده
بهراولی دارا شکوه جا یافته بچراآت جان در باخت - نامبرده
سال اول جلوس خلد مکان از وطن بحضور (سیده دولت بار
اندوخت - و بمنصب سه هزار سوار و عطای علم
و نقاره و خطاب راوی و زمیذاری بوندی و غیره محاللات بروی
نیاگان خود سرعت برانراخت - و در جنگ شجاع یا تویدخانه
پادشاهی (که پیش می چینند) تعیین شد - و پس از فرار
شجاع همراهِ پادشاهزاده محمد سلطان بتعاقب او مامور گردید
پس ازان (که لشکر شاهزاده از بیروهم واقع راه بنگاله آن طرف
گذشت) نامبرده بے رخصت شاهزاده جدائی گزیده معادرت
نمود - و بتعییناتی دکن نامزد شد - سال سیوم همراهِ شایسته
خان امیرالامرا در محاصرۀ قلعهٔ اعلام آباد عرف چاکنه ساخته
ملک التجار سرلشکر سلطان علاء الدین بن احمد شاه بهمنی
(که بتسخیر ملک کوکن تعیین شده بود) کمر همت بست

محصوران قنک گردیده بوساطت او قلعه را سپردند - پس ازان (که شایسته خان از دکن معزول گشت - و مهاراجه جسونت سنگه جهت تادیب سیوا دران ضلع متوقف شد) او نیز در همراهیانش ماند - چون همشیرا راو بهار سنگه بدست مهاراجه بود مهاراجه زن خود را از وطن طلبداشته واسطه نمود که با وی ساز موافقت کوک نماید اما راو بهار سنگه حق نمک مقدم داشته تن بموافقتش در نداد - و پس از رسیدن میرزا راجه جیسنگه بدکن در یساقها همپائی او اختیار کرد - و سال نهم همراه دلیر خان بر سر زمیندار چانده شتافت - از نسخه داکشا معلوم می شود که او مدتی در ارنک آباد نشست - با سلطان محمد معظم خصوصیت بهم رسانیده بود - سال بیست و یکم مطابق سنه (۱۰۸۸) هزار و هشتاد و هشت هجری بزمستانی سرا رفت *

چون اولاد نداشت سرداری و طغش به نبیرا بهگونت سنگه برادرش موسوم بانوده سنگه پسر کشن سنگه (که سلطان محمد اکبر در اران صوبه داری اوجین طلبداشته - و بصدر ادای خارج بجمدهر کشته گردید) تقرر یافت - و پس از فوت او پسرش بده سنگه بجای پدر بسرداری وطن سرفرازی یافت مدتی بتعیذاتی خاد منزل در کابل بود - چون بعد رحلت

خلد مکان میان خلد منزل و اعظم شاه نزاع در داده اولین
ظفر مند شد او بخطاب رام راجه و منصوب سه هزار و پانصدی
و زمینداری مومبدانه و کوته (که متعلق برام سنگه نبیره
مادهو سنگه هادا بود - و نامبرده همراه اعظم شاه کشته گردید)
لوی استقلال بر افراشت - و با بهیم سنگه پسر او آغاز مذاقشه
نمود - پس از درگذشتن او پسرش امید سنگه ^(۲) چندت به حکومت
وطن پرداخته باولاد خود گذاشت - در حالت تحریر کشتن سنگه
نبیره او در وطن قیام دارد * ^(۳)

(۱۴)

* رضری خان سید عالی *

درمین پور صدر الصدر میران سید جلال بخاری سبت - که
احوالش جداگانه بنوک قام گذشته - چون فردوس آشیانی سال
بیستم جلوس از دار السلطنه متوجه کابل گردید سید جلال را
(که دران هنگام بیماری عارض شده بود) در دار السلطنه
گذاشته نامبرده را در رکاب گرفت - که بنیابت پدر پسرانجام
تعلقه پردازد - و پس از ارتحال پدر باضافه ده بیست بمصوب
هزاری دو صد سوار کامیاب گشت - سال بیست و یکم باضافه
پانصدی در صد سوار چهره عزت برافروخت - سال بیست
و دوم بداروغگی جواهر خانه و مرصع آلات نگین بلند نامی

(۲) نسخه [ب] دمید سنگه (۳) نسخه [ب] داشت (۴) در [بعض

بدست کرد . و در همین سال باضافه پانصدي پنجاه سوار
اختصاص گرفت - سال بیست و چهارم از داروغگی مذکور معزول
گردیده بداروغگی کتابخانه و نقاشخانه از انتقال میر صالح
خوش نویسنده نقش مراد بکام خویش دید - سال بیست و پنجم
بافزونی صد و پنجاه سوار نخل امیدش بارور گشت - سال
بیست و هشتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي
پانصد سوار و خطاب رضوی خان و تفویض تعلقه بخشی گری
و رافعه نویسی صوبه احمد آباد از تغیر دوست کام و امینی
آنصوبه چمن آرزیش شگفت - در سال سیم از انجا تغیر شده
پیشگاه سلطنت رسیده بتقرر خدمت عرض وقائع صوبجات
کارش ببلندی گرائید - چون زمام سلطنت بقبضه اقتدار خلد مکان
درآمد دولت ملازمت دریافته سال دوم بدوازده هزار روپیه
سالیانه موظف گشته گوشه عزت گزید - سال پنجم مشمول
عاطفت گشته بمنصب دو هزار و پانصدي چهار صد سوار
و عطای خلعت و جمدهر میذاکار آب رفته بچو آورد - سال
نهم بدیوانی سرکار بیگم صاحب از تغیر ^(۳)شیدای خوش نویسنده
و اضافه صد سوار کام دل برگرفت - سال دهم بخدمت جلیل القدر
صدارت اعظم از تغیر عابد خان و عنایت خلعت و از اصل
و اضافه بمنصب سه هزار پانصد سوار عرصه اعتلا پیمود - سال

(۲) در [بعضی نسخه] دولت کام (۳) نسخه [اب] رشیدی *

بیست و چهارم مطابق سنه (۱۰۹۱) هزار و نود و یک هجری
تار و پود زندگی برگسیخت *

* رندوله خان غازي *

بیجاپوری - در وقت عزیمت سلطان اورنگ زیب بهادر
از دکن به هندوستان ملتزم رکاب بوده در معارک مصدر قرونات
پسندیده گردید - پس از جنگ مهاراجه جسونت سنگه
بخطاب رندوله خان و از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار
چهار هزار سوار از انجمله هزار سوار دو اسبه سه اسبه سر عزت
برافراخت - و پس از جنگ اول دارا شکوه بانعام ده هزار روپیه
ممتاز گشت - پستر باتفاق شیخ میر خوانی جهت سد بودن
بر راه آمد سایمان شکوه تعیین گردید - پس ازان تعینات یساق
دکن شده بمهمات پادشاهی می پرداخت - سال نهم باتفاق
دلیر خان داؤد زئی به تنبیه زمیندار چانده شتافت - سال
بیست و هفتم مطابق سنه (۱۰۹۴) هزار و نود و چهار هجری
بساط هستی در پیچید *

* روح الله خان *

اول - پسر دوم خلیل الله خان یزدی ست - در آخر سال دوم
عالمگیری بصبیئه امیرالامرا شایسته خان منسوب شده از اصل
و اضافه بمنصب هزار و پانصدی و خطاب خانی چهاره هزار
برافراخت - و در سال ششم بخدمت میربخشی گری احدیان

مشمول انظار تربیت خسروانی گردید - و در سال دهم بمنصب
 در هزار و خدمت آخته بیگی فرس کادیابی^(۲) مهمیز نمود - و در
 سال شانزدهم بفوجداری دهامونی اختصاص یافت - و در همان
 ایام بذایر جهته معزول المنصب گشت - پستتر در سال هجدهم
 بهحالی هزار و پانصدی چهار صد سوار منصب جولانی عرصه
 نوکری شده بفوجداری سهارندور دستوری یافت - و در سال
 نوزدهم باز آخته بیگی شد - و در بیستم سال از تغیر اشرف خان
 بوالا خدمت خانسامانی امتیاز اندوخت - سال بیست و دوم
 از انتقال دازاب خان بمیر آتشی سرگرم گردید - و در سال بیست
 و چهارم از تنیر عاقل خان خانی بخشیکوی درم علم ناموزی
 برافراخت - و هنگامی (که ساحت وسیع مساحت دکن مطرح الویه
 پادشاهی گردید) او از کار طایبی و خدمت گزینی بیشتر به تذبیه
 و تعریک مفسدان تعیین میشد - و در سال بیست و ششم
 والده ماجده او حمیده بانو بیگم (که خالۀ حضرت خالد مکان
 بود) در در نقاب عدم کشید - نواب زیب الغما بیگم دومی بذت
 خلافت (که از جمیع بذات مکرمه بسعادت حضور پدر بزرگوار
 خصوصیت داشت) بخانۀ روح الله خان رفته بتعزیت پرداخت
 و پادشاهزاده محمد کام بخش او را از ماتم بوداشته بملازمت
 اقدس آورد - و بصنوف عواطف پادشاهی فرق مباحاتش

از فرقدین برگذشت - و در همین سال بسمت کوکن شتافته
 معارفت نمود - و در سال بیستم و هشتم بعطای نقاره
 سر برافراخت - و بمالش مفسدان بیجاپور (که شاهزاده
 محمد اعظم شاه آنرا محاصره داشت) رخصت یافت - و در
 آخر همین سال (که سواد شولاپور متخیم خیام پادشاهی
 بود) از بیجاپور رسیده بجای خان فیروز جنگ باقامت
 احمد نگر شتافت - و در سال سیم : ماه ذی القعدة (که از فتح
 بیجاپور هفته نگذشته بود) از انتقال اشرف خان مربع نشین
 چهاربالش میر بخشیکری گردیده - و در همان ایام چون رایات
 ظفر طراز پادشاهی بتسخیر حیدرآباد باهتزاز آمد روح الله
 خان را از اصل و اضافه بمنصب پنجهازاری چهار هزار سوار مورد
 مراجع ساخته بنظم اشتات مویله برهم خورد بیجاپور گذاشتند
 و پس ازان (که محاصره قلعه استوار گلکنده بامداد کشید)
 خان مشارالیه حسب الطلب احراز دولت آستانبوس سلطنت
 نموده بامور کشایش قلعه مامور گشت - و خان مذکور از
 گریز فکری بلائه و فریب درآمده بوساطت زینست خان کلان
 عبد الله خان پنی بیجاپوری معروف بمیرانداز خان را (که
 پیش از فتح بیجاپور بزدگی درگاه پادشاهی اختیار کرده
 باز بابوالحسن پیوسته معتمد او گشته بود) از راه و رسم اخلاص

دیگانه ساخته با خون ایل گردانید - چنانچه آن بے مروت
 حق ناشناس بیست و چهارم ذی القعدة نیم شبه بخشی الملک را
 با زمست خان و مختار خان (که فرصت جویایا گرد تلعه
 می گشتند) از راه کهرکی (که اهتمام آن دروازه بآن نامعتمد
 مغرض بود) درون قلعه درآورد - و بخشی الملک یکسر بخانه
 ابوالحسن والی آنجا (که در گران خراب غفلت بود) رفته
 بے آنکه او و همراهانش حرکت مذبحی نمایند دستگیر نمود *

گویند چون صدای دار و گیر بخشی الملک بلند شد شیون
 و فریاد از مردم محل برخاست - ابوالحسن املا از جا
 در نیامده بتسلیم هر کدام پرداخت - و از همه بجای و دواع^(۲)
 خواسته بجای خود آمده نشست - و با یاران نو رسیده
 و مهمانان ناخوانده بر سلام علیک زبانی سبقت نمود - و بے آنکه
 چین بر جبین داشته باشد و رفتار سلطنت از دست دهد
 تا دمیدن سپیده صبح گرم صحبت گشت - و چون بکاول خبر
 طعام کشیدن آردد باعزه تکلیف طعام نمود - روح الله خان
 از روی تعجب پرسید - که این کدام وقت طعام است - ابوالحسن
 مدعا در نیافته یا عمدا گفت - وقت خوردن من همین است
 روح الله خان گفت - میدانم اما درین حالت تشویش چگونه رغبت
 میشود - از جواب دان که راست میگوئید - اما اعتقاد من

اینگست که خدا هیچ وقت نظر لطف از بندۀ خود باز نمیگیرد
مدتها بفقیری و بینوائی گذراندم - و یکدفعه پادشاهی رسیدم
که هرگز در وهم و خیال نمیگذشت - اکنون (که زمان پاداش
برخه اعمال است) تمام اختیارم بدست مثل عالمگیر پادشاه
میدهند - جای شکر است نه مقام شکایت *

بالجملة بعد ازین فتح (که در سال سی و یکم سنه (۱۰۹۸)

۱۰۹۸

هزار و نود و هشت هجری بر تو ظهور داد - و فتح قلعه گولکنده
مبارک باد تاریخ است) پادشاه (ایست عزیمت بنظم ممالک
وسیعۀ فسیحۀ بیجاپور برافراخت - و ایالت حیدرآباد (که
بدارالجهاد موسوم شده بود) بروج الله خان ارزانی فرمود
پستر بحضور رسیده در مبادی سال سی و سیوم بانتزاع قلعه
رایچور از تصرف کفره مقهور مامور شد - خان مذکور بمساعی
جمیاه آن حصار رصینه را مستخلص گردانیده مورد تحسین
و آفرین گشت - و بغیروز نگر موسوم گردید - و در سال سی و پنجم
بگوشمال زمیذدار سکر و واکنیره دستوری یافت - و در آغاز
سال سی و ششم بمناکحت شاهزاده محمد عظیم درمین خلف
پادشاهزاده شاه عالم بهادر با صبیۀ کریمۀ خود عایشه بیگم مرتقی
مدارج اعزاز گردید - در آخر همین سال سنه (۱۱۰۳) هزار
و یکصد و سه در قطب آباد کلکله مرحله پیمای نیستی گردید *

۱۱۰۳

* زج در تن ملک نماند *

تاریخ یافته اند

چون احوالش بنفس شماری و احتضار انجامید خلد مکان بعیادتش تشریف فرمود - آن مصروف طریقه اخلاص و مذهبک راه بزدگی درین اثنا (که دم واپسین بود) این بیت خواند *

* بیت *

* چه نیاز رفته باشد ز جهان نیازمندی *

* که بوقت جان سپردن بسرش رسیده باشی *

خان مزبور باصابت شعور و حدت فهم متصف بود - و اکثر اطوار نیک و اوضاع پسندیده داشت - و خوش تقریر و صاحب تمهید بود - اکثر عرضهایش در پیشگاه خلافت مقبول و منظور میشد - غریبتر آنکه مزاج خلد مکان بسیار تدین دوست و اینجا مهم سازی و آشوب را روز بازار و با دان و سدن سروکار بود اما قسمی نقش اعتبارش درست نشسته بود که با وجود آگاهی پادشاه و عزم اصرار بر عدم پیشرفت نوعی ساخته و پرداخته بعضی میفرسایید که پادشاه ناچار شده پذیرا میکرد *

گویند یکی از راجها (که بامتداد یساق دکن و دیررسی زر جاگیر هندوستان احوالش بعسرت کشید) مکرر و متوایی بوساطت روح اله خان زرے بطریق مساعدی از سرکار پادشاهی گرفت - و باز استدعا داشت - خان مزبور قبول نمیکرد - راجه از ناچاری التماس نمود - که درین مرتبه آنچه از سرکار بدهند یک حصه بمن و دو حصه در وجه حق السعی بگیرند - خان مزبور گذارش احوالش بعنوان شایسته نموده سی هزار روپیة دیگر

برای او گرفت - و بر وفق قرار ده هزار روبیه بار داد
 آرباب عفاد این معامله را بے کم و کاست بپادشاه رسانیدند
 خاد مکان بعد دو سه روز بخان مذکور رسید - که راجه زر
 از خزانه گرفت - او بداهة عرض کرد که این مردم از خود غرضی
 بے لحاظ هر وقت آمده شلائین میشوند - و ما بدها را
 هر وقت جرأت عرض نیست - لهذا بالفعل ده هزار روبیه بمستدعی
 داده تدمه را نگاهداشته شد - بهنگام درخواست بودعات
 داده خواهد شد *

بالجماء آن امیر پسندیده مذش همت بر فیض رسانی
 و کار روائی خلق می گماشت - و ابواب انجاء مطالب را
 بر روی ادانی و اقاصی می کشود - و در امرای عالمگیری
 بغیاضی و شکفته روئی یکتا بود - پسر دلانش سیف الله خان
 بعد فوت پدر بشماه رخت هستی بر بست - و پسر دومش
 خانه زان خان است - که بخطاب پدر مخاطب شده - ترجمه او
 علیحده نگارش یافته - و پسر سیوم او بیرام خان محمد باقر است
 که در عهد فردوس آراهگاه نیز زنده و بجاگیر در ساخته بود *

* روح الله خان خانه زاد خان *

پسر روح الله خان اول است - ابتدا بمنصب در خور
 و خطاب خانه زاد خان سر بلند شده سال بیست و هشتم
 جاوس خلد مکان جهت آردن پرستار خاص او دیپوری محل

از اوزنگ آباد یا احمد نگر (که معسكر پادشاهي بود) تعیین گردید - و سال سي و سيوم (که قاعه فيروز نگر عرف رايجور بمساعي جميله پدرش روح الله خان مفتوح گشت) نامبرده مورد مرام خسري شده از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي ششصد سوار لواي کاميابي برافراخت - و سال سي و پنجم از اصل و اضافه بمنصب دو هزاري هفتصد سوار بر معارج ترقی عروج نمود - و چون سال سي و ششم پدرش بدار بقا پیوست از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي هزار سوار و از تغیر مخلص خان بخدمت قور بیگی شرف امتیاز یافت - سال سي و هشتم بداروغمی بندهای جلو و پستمر از تغیر مختار خان بخدمت میر آتشی و اضافه پانصدي چهره افتخار برافروخت - و سال سي و نهم بائفاق جمعه به تنبیه سزاکهور پره مامور شد - قضا را آسیه کاي بتفصیله (که در احوال قاسم خان کرمانی بزبان خامه گذارش یافته) باز رسید - که اسباب همراهی دانه از دست مرهته رهائی جست پادشاه بعد سنوح این خبر او را بنظم صوبه بیدر تعیین کرد از آخر سال چهارم بحضور آمده سال چهل و یکم مخاطب بخطاب روح الله خان گشت - و بخدمت خانسامانی از تغیر فاضل خان درهان الدین (که مستعفی شده بود) سرمایة سر بلاندي اندوخت پستمر داروغمی دیوان خاص از انتقال سیادت خان سید ارغلان

ضمیمه گردید - سال چهل و سیوم بداد و غنمی جاو از تغیر ذو الفقار خان اختصاص گرفت - و در تسخیر قلعه ستاره و قلعه پرایی ترددات شایسته بظهور آورد - سال چهل و چهارم بخدومت بخشیدگویی دوم از انتقال مخلص خان آذینه بخمت را جلا داد و بعد فتح قلعه سخر لدا باضافه دو صد سوار سر رشته حسن قبول بدست آورد - سال چهل و هشتم مطابق سنه (۱۱۱۵) هزار و یکصد و پانزده هجری در عین جوانی بساط زندگی در پیچید - پسرانش خلیل الله خان و اعتقاد خان را (که ثانیاً بروج الله خان مخاطب شده) خلایع ماتمی بخانه ابلاغ یافت - بحضور آمده تسلیمات بتقدیم رسانیدند - و صبیغه آن مرحوم بعطای جواهر قیمت پذیرد (روپیه تسای پذیرفت) *

* راولپت بندیلہ *

ولد راول سبھگون پور بهگون راجی بن راجه برسنگھدیو است - گویند وطن نیاگان این قوم کاسی ست - یکی از اسلاف اینها از انجا بر آمده در کھیوا گدھے کتک سکونت اختیار نمود که بکھیروار ملقب گردید - مدتی پیش ازین کاسی راج نام (که جد بیست و چهارم راولپت بود) در اَلکائے (که الحال ببندیل کھنڈ مشهور است) جا گرفته پوستش بندراسی دیوی میکرد - ازین جهت ببندیاہ نامزد گشته - چون در عهد اعلیٰ حضرت سرکردگی این گزہ براجہ بہار سنگھ مقرر

شد خلد مکان در ایام شاهزادگی (که بحکومت دکن مامور بود) سبکدوش را نشان معه زر فرستاده طلبیداشته بمذنب یکمزاری ذات بنواخت - و سید عبد الوهاب جوته گدھی (که از چنده در بوهانپور وطن اختیار نموده بود) باستخیر بکلانہ مجاز شد - و آن مالک بتصرف^(۲) سلطانی در آمد و چون ادائیل سال سی و دوم جالوس فردوس آشیانی شاهزاده مزبور بعبادت پدر گواهی قدرت دارالخلافه نمود و پس از رسیدن متصل اوجین جنگ با مهاراجه جسونت سنگه رو داد نامبرده مصدر تردد شده زخمها برداشت و در محاربه دارا شکوه نیز همین قسم حسن خدمت بتقدیم رسانید - و پس از جنگ شجاع بتعاقب و تنبیه جنیت بندیده دستوری پذیرفت - بهتر تعیینات دکن شده در سهم تعلقه بیجاپور در میسره میرزا راجه بود - سال دهم از میرزا راجه برهم زده بحضور رفت - و همراه محمد امین خان ناظم کابل متعین گشت - و چون صحبت او با خان مزبور موافقت نکرد سال یازدهم طلب حضور شده تعیین فوج دکن گردید و همواره در جنگها مصدر ترددات میشد - سال نوزدهم (که جنگه بسردابی دلیو خان با دکنیان رو داد) نامبرده با دلپت بهر خود در چنداالی جا گرفت - سال بیستم بیمار شده

از نزد دلیر خان بهبادر گدھے (که بنگاه درانجا بود) رفت
و سال بیست و یکم فوت نمود - رار داپت سال یازدهم بمنصب
دومد و پانجاهی هشتاد سوار سرفرازی یافت - و پس از چند
سه صدی ذات و سوار گردیده بعد فوت پدر پانصدی ذات
پانصد سوار ممتاز شد - اما نوکران پدر را بتسلای و دلاسا
نگهداشت - سال بیست و دوم بنابر وجه از خانجهان بهادر
ناظم دکن برهم زده بحضور رفت - پستار همراة اعظم شاه
باز بدکن آمد - و بهمراهی حسن علی خان عالمگیر شاهي
در ضاع کوکن رفته در جنگها ترددات نمایان بظهور رسانید
سال بیست و سیوم از اصل و اضافه بمنصب ششصدی
ششصد سوار دو اسبه و سال بیست و چهارم بمنصب هفتصدی
هفتصد سوار و سال بیست و هفتم [که همراة غازی الدین
خان در آردن کھی بفوج محمد اعظم شاه (که محاکمر
بیجاپور داشت) و زدن اهل مزاحمت تلاشهای مردانه بتقدیم
در آردن] از اصل و اضافه بمنصب یکهزار و پانصدی یکهزار
و پانصد سوار و خطاب راو سربلندی یافت - و سال سیم
چون امتیاز گدھے عرف اودنی بتصرف پادشاهی در آمد^(۲)
او از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد
سوار و عطای نقارة و قلعه دارنی اودنی سر مباحات برافراشت

سال سي و سيوم استعفاي قلعه دارمي اردني نموده بحضور آمد - و پستتر گاهي براي آردن خزانة از خجسته بنيان و گاهي بوساندين قافله از شهر مزبور بلسكو تعيين ميشد - و در راه اكثر به تنبيه غنيم مي پرداخت - سال سي و چهارم بتعييناتي شاهزاده كام بخش چهره عزت برفروخت - و چون شاهزاده بر سر واكنكيه آمد چنداوي باحسن وجوه سرانجام نمود و همراه شاهزاده بجانب چنچي (كه ذوالفقار خان درانجا بود - و غله كمى داشت) بموجب حكم با غله و غيره شتافت ذوالفقار خان او را دست راست مقرر ساخت - سال چهل و چهارم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي دو هزار و پانصد سوار ممتاز شده سال چهل و هفتم بسه هزارمي دو هزار و هفتصد سوار سرفراز گرديد - در سال چهل و نهم سه هزارمي سه هزار سوار شد - بعد ارتحال خلد مكان برفايت محمد اعظم شاه بهندوستان رفت - و بمنصب پنجهزاري رسيد و در جنگي (كه با سلطان عظيم الشان (رو داد) در هراولي بكار آمد - پس از فوتش بهاري چند و پرتغي سنگه پسرانش بر سر وطن تنازع آغاز كردند - درين ضمن (امچند پسر كلانش (كه در ستاره گده بود) رسيد - چون فوج بهاري چند هم برآمد طرح داده بحضور رفت - و در وتني (كه موكب بهادر شاهي متصل اجمير توقف داشت) رسيد - چون كسي را

متوجه نیافت بوطن شتافته بر برادران خود غالب آمد - پستار متصل لاهور رفته بملازمت خلد منزل پیوست - و در عهد فردوس آرامگاه با فوج پادشاهی بر سر بهگونت سنگه زمیندار کرد جهان آباد تعیین شده دران جنگ بمردانگی بکار آمد - بقیه این قوم بنوکروی پادشاهی می پردازند - مرهته اکثر محلات اینها بتصرف در آردن - و در حالت تحریر فوج کلاه پوشان فرنگ (که از بنگاله عزیمت بنذر سورت نمودند) چندی در حدود اینها متوقف شده خرابی بسیار رسانیدند *

چون نام کلاه پوشان فرنگ بتقریب مذکور شده تحریر پاره از سرگذشت این قوم ناگزیر خامه وقائع نگار است - این گروه از سوابق ایام باجارت حکام کفار دریا مسکن ساخته بطور رعایا بسر می بردند - کوه بنذر حاکم نشین اینها بود - و در عهد سلطان بهادر گجراتی بحیل قول حاصل ساخته دو قاعه موسوم بدمن و بسی در کمال استحکام بنا کردند - و دیهات آباد نمودند - اگرچه در طول چهل و پنججاه کوه در تصرف آردند (۲) و در عرض زیاده بر یک کوه و نیم یک کوه نداشتند - پای دامن کوهات کشتکار میکردند - و از جنس اعلی مثل نیشکر و انزاس و برنج میکاشتند - و بدستور اشجار نارجیل و فوفل بے شمار مبالغ کای محصول ازان بر میداشتند - و از نقود مروجۀ

آنجا اشرفي (که مراد از نقره قیدمت نه آنه باشد) مسکوک بمسکه
 فرنک و پارچه ریزه مس^(۲) که آنرا بزرگ نامند یک فلوس را
 چهار بزرگ - برعایا هیچ اذیت نمیرسانند - و برای مسلمانان
 پوره علیحدہ مقرر نموده بودند - اما اگر کسی از آنها بمرد
 باطفال او تلقین طریقه خورد می نمودند *

و چون این حقیقت بمسمع خلد مکاني رسید بر طبق حکم
 پادشاهی معتبر خان فوجدار گلشن آباد (که داماد ملا احمد
 نایته بود) بر سر آنها تاخته چند کس از زن و مرد باسیری
 آورد - پس ازان کپتان کوه عرضداشت بکمال تضرع بمخدمت
 پادشاه و مقربان حضور نوشته دران درج نمود - که ما از طرف
 شما نوکر بیعلوفه برای دفع شر مفسدان دریا هستیم - اگر
 مرضی نباشد از خشکی برخاسته بر روی دریا سایر و دایر
 باشیم - از تقصیرات آنها در گذشته فرمان مخلصي اسیران^(۳)
 فرنک بنام معتبر خان رفت - پستر بر جهاز گچ سوائی (که
 کلانتورین جهازهای متصل بندر سورت بود) و در دریا اهل فرنک
 غارت کرده مزاج پادشاه را شورانیدند - باز حکم تنبیه آنها
 صادر شد - اما بلیت و لعل کار پردازان ملتوي ماند - آنها
 رگ و ریشه درانیده قوم فراسیس را (که پس از ناصر جنگ شهید
 سوارے را از جانب خود همراه مظنر جنگ کرده دادند

و تا عمل آصف الدوله امير الممالک در مملکت دکن بودند (قوم انگريز کمر بر استيصال آنها بسته بر آوردند - و خود کرناٹک حيدرآباد متصرف شدند - پستّر از بنگاله عمل پادشاهي را برداشته صوبه بهار را بتصرف آوردند - و رفته رفته دريذولا در صوبه آله آباد و اودهه هم شريک غالب شدند - و از بنگاله تا اراکات و تلکوکن دکن بذار ساخته بندر سورت را هم گرفتند و در سيکاگل و غيره سرکارات حيدرآباد دخيل گرديدند - درين ايام بتقريب رگناتهه راو با مرهته مخالفهت ورزيده در نواح گجرات هنگاه پردازند * اللهم انصر من نصر دين محمد * صلى الله عليه و آله و سلم *

* رام سنگه هادا *

نبيره ماد هوسنگه هادا سمت - چون جگت سنگه پسر مکند سنگه هادا سال بيست و پنجم عالمگيري در گذشت و پسرے ازو باقي نماند پادشاه حکومت کوته بکشور سنگه برادر مکند سنگه (که عم متوفی باشد) مقرر فرمود - و او همراه محمد اعظم شاه بمحاصره بيجاپور تعيين گرديد - روزے (که امان الله خان پسر الله وردی بکار آمد) او زخمی برداشت - و سال سيم بهمپايی سلطان معظم بسمت حيدرآباد راهي شده سال سي و ششم بعنايت نقاره کوس بلند رتبيگی بر نواخته پستّر در گذشت

حسب التماس ذو الفقار خان بهادر وطن داری کوٹہ بدستور
 نیاگانش بزم پسرش رام سنگھ (که در وطنش بود - و ابتدا
 در صد و پنجاهی و بهرور ششصدی و درین وقت بپایه هزار
 رسید) قرار یافت - همواره بتعیذاتی خان مزبور میگذرانید
 و در تنبیه رانو بن سندا کهور پوره و دیگر مرهتھا بتقدیم خدمت
 می پرداخت - سال چهل و چهارم بعیاض نقاره بلند آوازه گشت
سال چهل و هشتم بمنصب در هزار و پانصدی مرتقی گردیده
 بعزیمت زمینداری مومیدانه از تغیر راو بدهه سنگھ (که
 نهایت متمنای او بود) بشرط نگاهداشت یکهزار سوار سربلندی
 اندوخت - و پس از ارتحال خلد مکان رفاقت محمد اعظم
 شاه گزیده بمنصب چهار هزاری تصاعد نمود - در جنگ
 در مقابل سلطان عظیم الشان مردانه شتافته نقد جان در باخت
 پس از پسرش بهیم سنگھ سرداری وطن یافت - و در جنگ
 (که در سنه (۱۱۳۱) هزار و صد و سی و یک سید دلار عای
 خان را با نظام الماک آصف جاہ رد داد) بعد کشته شدن خان
 مذکور عار فرار بر خون گوارا نکرده دلیرانه از طرفکده هستی
 برخاست - در حالت تحریر کمان سنگھ نبیره زاده اش پرور
 ستر سال بن درجن سال بحکومت کوٹہ می پردازد *

* رستم دل خان *

بهر جان سهار خان بئی مختار است - و نواسه میرزا خلیل

خانزمان - از امیرزاده‌های کار طایب صاحب نقش بود - و در حضور پدر بکار دانی و معامله فهمی نامه برآوردن - و کارهای ملکی صوبه حیدرآباد را (که نظم آن به پدرش مفوض بود) او سرانجام میکرد - چون در سال چهل و پنجم جان سپار خان (خت هستی بر بست ایالت آنصوبه بوکلای شاهزاده محمد کام بخش تعلق گرفت - از انجا (که رستم دل خان از وقت پدر دست در کار داشت - و بجزئی و کلی آن ولایت میرسید) بنیابت مقرر گشت - و باضافه پانصدی سوار هزار و پانصدی هزار سوار گردید - و در سال چهل و هشتم از تغیر صلاحیت خان بفرج‌الداری کرناٹک بیجاپور بافرونی پانصدی هزار سوار سرافرازی یافت - و در سال چهل و نهم از تغیر داؤد خان مجدداً بنیابت صوبه داری حیدرآباد ^(۲) سر افتخار برافراخت - و از اصل و اضافه دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار چهره دولت افروخت - و در آن هنگام (که عالمگیر پادشاه از آشوبگاه این سرای کاردانی بآرام جای ملک جادانی خرامش نمود) از کارطلبی و وقت شناسی سپاه بهیار نوکر کرده در مالش و تنبیه مفسدان کوشیده باطراف و جوانب دست و پای تودن بحرکت آورد - یک سال و چند ماه بخود سری و خود را بی بسر آورد - پادشاهزاده محمد کام بخش

(که از جانب پدر بصوبه دارى بيجاپور مامور بود - و در ایام هرج و مرج سلطنت بملک گیرى برآمد) احسن خان عرف میر ملنگ را (که میر بخشی و سپه سالارش بود) تا کرناتک فرستاده هرچه باقتضای وقت بدست افتاد مخدّم دانسته روزی توجه بتسخیر قلعه گلکنده و حیدرآباد آردن - و چون خان مذکور چهار پنج هزار سوار جرار چیده باخود داشت شاهزاده حساب او برداشته طی مراحل بتانی می نمود تا آنکه بکار طرازی و افسون پردازى احسن خان اگرچه قلعه دار گلکنده تن بایلی در ندان اما رستم دل خان فریفته لایه گری و چاپلوسی او گشته بعهده و پیمان موکد بهوگند قرآن از جانب شاهزاده خاطر جمع ساخته باستقبال شتافت *

گویند شاهزاده در کمال بے سامانی و پریشانی با مردم خسته و بد حال سواره می آمد که رستم دل خان با سپاه آراسته مستعد رفته ملازمت نمود - دران وقت هوچه میخواست و میتوانست کرد - اما بیاس عهد جز اطاعت و انقیاد بدل راه نداده بشهر آردن - و از روی خیر خواهی مصلحت محاصره قلعه نداده بتعین عمال و ضبط محال و گردن آردن محصول رهنما گردید - و چون سپه سالار و سردار مدبر در سرکار شاهزاده احسن خان بود و واسطه کار مشارالیه هم او شد اکثر باهم جلیس و معشور دوده بغیافت یکدیگر و تواضع

تحتف می‌کوشیدند - حکیم محسن تقرب خان (که منصب وزارت داشت) و اهتدا خان (که بمصاحبت سر نخوت می‌افراشت) از حسن آغشتگی (که فاگیر عالم هم چشمی سمت) کالیوه تر گردیده بکام بخش دلنشین ساختند - که احسن خان با رستم دل خان یکتائی گزیده اراده قید پادشاه دارد - آن دیوانه وش دشمن خرد دوست نشناس فوراً شقه بخط خود برستم دل خان نوشت - که جواب نامه بهادر شاه می‌ذویسم - و استصواب شما هم مطلوب - زود بیایید - چون مشارالیه حاضر شد اورا در تسبیح خانه نشانده خود در محل شتافت - فوراً مردم هجوم آورده دستگیرش ساختند - و بعد سه روز آن سید مظلوم را دست و پا بسته زیر پای فیل سواری خودش انداختند و هرچند خواستند (که پامالش نماید) آن حیوان حق شناس اصلاً اقدام بران ننمود - تا آنکه فیل دیگر آردند - و بدان عذاب کشته در شهر تشهیر دادند - و در حوالی ام‌لی محل (۲) مشهور مدفون گردید - زنش بزند و بستم اطراف خانه پرداخته مستعد جنگ گردید - و چندی کشته و زخمی گردیدند آخر کار اورا با یک پسر و میر حمید نام برادر رستم دل خان گرفته خانه را ضبط نمودند - حویلی مشارالیه تا حال در حیدرآباد صوبه دار نشین است - از پسرانش جان سپار

خان - که بخطاب جد موسوم گشته - درین وقت فی الجمله
 رنده دارد - نصف پرگنده امرا پور سرکار مهگر (که از
 محاللات آباد این زمان است) از دیر باز در جاگیر اوست - مکرر
 بخانسامانی سرکار آصف جاه رسیده - در حالت تحریر دیوانی
 سرکار (که عمده ترین خدمات است) دارد - اما چون این
 خدمات را در سرکار ایشان امتداد و تراز نیست و از باب
 آن عهد ستیج پیوسته در معرض تبدیل و تغیرند ایام معدود
 موعود خود را میگذرانند *

* راجه چهله رام ناگر *

که شعبه ایست از قوم براهمه - بیشتر در ملک گجرات
 باشند - برادر دیا رام است - هر دو در سرکار سلطان عظیم الشان
 بمرا انجام خدمات مالی می پرداختند - دیا رام پس از چند
 بمقر امای شتافت - و چهله رام بفوجدار می محال کره
 جهان آباد مامور بود - چون محمد فرخ سیر بادعای ساطنت
 و اراده حاکم با هم چون جهاندار گاه از دانه گزین
 از ابتدا در این ساطنت برادران دین دین جهاندار شاه اشعار نمود
 پستر با چند اک روزی از تمصلی دانه شود و بعد
 شایسته رسیده و از سمت محمد فرخ سیر دیو است - و در محاکم
 مقابل کوکلتاش خان صف آرا گشته مصدر ترددات شد
 و پس از روزی شدن فتح و فیروزی از اصل و اضافه بمنصب

پنجهزاري و خطاب راجگي و تفويض ديواني خالصه سرامتدار
 بر افرخت - و چون اين كار (كه پيشدستى وزارت است)
 بے تجويز قطب الملک وزير بعمره وجود آمده بود موجب
 برهمى منصب پادشاه و وزير گشت - و بحث فيما بين بطول
 انجاميد - و آخر صوبه دارى مستقر الخلافه بنام او قرار يافت
 و پستتر بنظم صوبه آله آباد سربلندي اندوخته بدان صوب رفت
 در ابتدای عهد رفيع الدرجات (كه مردم فتنه جوى قابو طلب
 نيكو سير پسر سلطان محمد اكبر را در اكبر آباد بمسلطنت
 برداشتن) بر زبانها افتاد كه نامبرده هم ميخواهد كه بار ملحق
 شود - اما چون او با زميندار صوبه متعلقه خون نزاع داشت
 نتوانست خود را رسانيد - و بعد بدست آمدن نيكو سير
 حسين علي خان عظيم تنبيه او پيش نهاد خاطر گردانيد
 پيش از آنكه روانه شود او سال اول جاوس فردوس آرامگاه
 مطابق سنه (۱۱۳۱) هزار و يكصد و سي و يك هجري
 بعثت در گذشت - پس از برادرزاده او گردهر پسر ديا بهادر
 (كه مير شمشير او گفته ميشد) بفراهم آوردن سپاه و استحكام
 برج و باره قلعه آله آباد پرداخت - اگرچه فوج بر سر او بسودارى
 حيدر قلي خان معين پذيرفت اما آخر بوساطت راجه (تن چند
 بمنصب پنجهزاري پنجهزار سوار و خطاب راجه گردهر بهادر

(باب الرابع) [۳۳۰] (مائرا لامرا)

و تفویض صوبه داری اوده سر رشته اعتبار بدست آورده
بدان صوبه که عزیمت بست - و چون مقدمه سادات برهم خورد
از اوده بحضور آمده احرار دولت ملازمت نمود - و سال هفتم
(۲)
بصوبه داری مالوه از تغیر آصف جاہ مامور شده سال نهم
چون هولکر از دکن بملک مالوه در آمده آغاز فتنه نمود
نامبرده بمدافعه برخاسته سنه (۱۱۲۹) هزار و یکصد و سی
و نه مقتول گردید - تا رسیدن صوبه دار دیگر اولادش بحفظ
بلد ارجین پرداخت *

* راجه محکم سنگھ *

(۳)
از قوم کهتری ست - در سرکار امیرالامرا حسین علی خان
ملازم شده معتمد آن نوکین بلند مرتبت گردید - رفته رفته
بخدمت دیوانی او سر بلند گشته بسرفوجی رسید - و در
جنگ داؤد خان (که در سنه ۱۱۲۷) هزار و یکصد و بیست
و هفت هجری (و داد) نامبرده از جماعه فیل سواران بود
پس از رسیدن ادرنگ آباد (که شورش کهدر دیهاریه مکسدار
(۴)
صوبه خاندیس از همراهیان راجه ساهو برپا شد) ذوالفقار
بیگ بخشعی حسین علی خان (که بتنبیه او مامور گشته) مقتول
گردید - حسین علی خان راجه مذکور را با فوج شایسته

(۲) نسخه [ب] نهم ملهار راو هولکر (۳) نسخه [ب] خان بهادر (۴)

در [بعض جا] کهندو دیهاریه *

بندارک آن مأمور ساخت - و بصیف الدین عالی خان برادر
خود (که صوبه داری برهانپور داشت) بر نوشت - که باتفاق
راجہ مذکور به تخبیه کهدو دیهاریه پرداخت - هرچند در صوبه
خاندیس قلائی خاطر خواه بآن فریق فساد اندیش بظهور رسید^(۲)
اما محکم سنگهه فوجهای مرهته را (که در نواح احمدنگر
بناخت و تاراج اشتغال داشتند) بمقابله و مقاتله هزیمت داده
تا پای قلعه ستاره (که مسکن راجه ساهو سم) رسانید
پس ازان همراه حسین عالی خان بدار الخلافه شتافته بعد
کشته شدن خان مذکور حیدر قلی خان پیغام امان جان
و آبرو بحضور پادشاه برد - و بغزو جرائم و عطای منضمب
شش هزاره از اصل و اضافه مشمول عاطفت شد - و پستو^(۳)
بهائیة هفت هزاره مرآت گردید - و شای (که فردای آن میان
لشکر پادشاهی و فوج قطب الملک آریز و ستیز وقوع
یافت) راجه محکم سنگهه چون سابق نوشت و خواند
با قطب الملک داشت دفعه از لشکر فیروزی بدر جست
بقطب الملک پیوست - و چون تمام روز جنگ قائم مانده
ظلمت شب برده بر روی آفتاب عالمتاب فرو هشت
و تمام شب از توپخانه سلطانی گلولهای توپ پی در پی
میرسید همین که گوله بحوضه فیل سوازمی او رسید بر پشت

(۲) شاید که نرسید باشد (۳) در [نسخها] از اصل و اضافه شش هزاره *

اسپ خود را رسانده بدر رفت - که مدتی از زنده و مرده او
نشان پیدا نبود *

* رعایت خان ظهیرالدوله *

برادر مایندری محمد امین خان بهادر است - صبیۀ قلیچ
خان در خانه داشت - اما فیمابین برادران چنانچه باید
موافقت نبود - در آیامی (که نظام الملک آصف جاه بهادر
بعد گرفتاری محمد فرخ سیور ببند و بست مالوۀ سورے کشید)
او برفاقت بهادر مذکور بدان صوبه رفت - و در عزیمت
جانب دکن همراه بوده در جنگ سید دلدار عای خان
و عالم عای خان مصدر خدمات شایان شده از اصل و اضافه
بمنصب پنجهزاری پنجهزار سوار و خطاب ظهیرالدوله و صوبه داری
مالوۀ چهره عزت برافروخت - و چون این معنی خلاف مزاج
اعتماد الدوله محمد امین خان بهادر (که وزیر مستقل بود)
گردید آصف جاه او را از انجا طلبداشته بتیولداری برگانۀ بالاپور
صوبه برار شاد کام ساخت - و در جنگ مبارز خان عماد الملک
تدرنات نمایان نموده زخمها برداشت - و بعد از دو روز

مطابق سنه (۱۱۳۶) هزار و یکصد و سی و شش هجری
بهمن زخمها بجا گذاشت - پسرش عظیم الله خان است
که از بطن صبیۀ قلیچ خان بود - و صبیۀ اعتماد الدوله

قمرالدین خان در خانه داشت - در ایامی (که نظام الملک آصف جاه پس از یافتن وزارت صوبه دارچی اوجین به نام خلف کلان خود غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ گرفت) او را بنیابت آن صوبه تعیین کرد - و بهادر بحضور شتافته پیش خسر خود بسر می برد - مرد غضوب بود - بے آدائیهای او با پادشاه و وزیر وقت زبان زد عالم است - در وقت فادر شاه متعهد وصول زرے (که بر مردم بلده شاهجهان آباد تفریق یافته بود) گردید - تا آنکه بوقت موعود به نیستی سرا فرو شد *

* روشن الدوله بهادر رستم جنگ *

خواجه مظفر نام خواجه زاده نقشبندی ست - پدر کلانش خواجه محمد ناصر نام در عهد فردوس آشیانی بهندوستان آمده در رفاقت سلطان شجاع میگذرانید - رفته رفته به منصب هزار و پانصدی پانصد سوار و خطاب محمد فخر الدین خان ممتاز گردید - و پس از جنگی (که مابین شاهزاده مذکور و عالمگیر پادشاه در نواح کهجوه در داد - و سلطان شجاع در بجانب بنگاله گردانید) مشارالیه (که تعینات محل بود) با چند کس از اتربای خود بر دیوڑی بکار آمد - پسرے ازو ماند خواجه عبدالقادر نام - که بلباس درویشی بهر می برد در عهد فرخ سیر بداراللیقا پیوست - خواجه مظفر پسر او ست ابتدا بنوکرچی رفیع الشان امتیاز اندرخته به منصب هزار

و پانصدی پانصد سوار و خطاب ظفر خان چهارم رشادت برافروخت
و پس از کشته شدن شاهزاده مذکور ترک روزگار نموده التزام
صحبت شاه بهیک (که بخرق و کرامات مشهور و معتقد فیه
نامبرده بود) اختیار کرد - پس ازان (که زمانه ورق برگرداند
و عزیمت فرخ سیر از پتغه باراده جنگ با جهاندار شاه زبانزد
گردید) مشارالیه از درویش مزبور مبشر شده بدان سمت
شتافت - و باستصواب حسین علی خان دولت بار یافته
بمنصب پنجزاری پانجهزار سوار و عطای عام و نقاره و پالکی
جهاندار و خطاب ظفر خان بهادر (ستم جنگ و تفویض تعلقه
بخشیکری سیوم پایه اعتبار فراتر افراخت - و پس از
جنگ با جهاندار شاه (که سلطنت نصیب فرخ سیر شد)
موصی الیه از اصل و اضافه بمنصب هفت هزار و هفت سوار
سوار و خطاب روشن الدوله و عطای ماهی و مراتب تکیه
بر چهار بالاش عمدگی زد - در ایام استقلال سادات باره
بمقتضای زمانه سازی خود را از آنها مینمود - پس ازان (که
نوبت سلطنت بهردوس آرامگاه رسید - و باقتضای درونملکی
کوکه پادشاه (که زن زبان آور درست تقریر بود) در مزاج
آن سلطنت مرتبست مداخلت کلی بهم رسانیده رفق و فتق
مهمات پیش گرفت [نامبرده با کوکه مذکور ساز موافقت
گرفته واسطه معاملات مردم گردید - و مراسم پایه شناسی

و ضابطه دانی را فروهشته هر که (جوع می آوردن مبلغی برسم
 پیشکش پادشاه و نذر کوکه و تواضع خون میکرفت - رفته رفته
 صاحب تمول شد - در عهد پادشاه مذکور لفظ یار وفا دار
 ضمیمه القاب او گشت - و در سنه (۱۱۴۹) هزار و یکصد
 و چهل و نه هجری بخاوندگی بقا شتافت - از کمالات ظاهری
 عاری بود - اما خلق و تواضع داشت - و در شیوه همت خصوص
 خدمت فقرا نامی بنیکوئی بر آوردن - اخراجات او در عرس
 مرشد خود (که در پانی پت آسوده است) و صرف چیرانان
 از بلده دارالخلافه تا مرقد خواجه قطب الدین بختیار ناکبی
 زبانزد مردم است - چون بردستار بطرها بسیار میرد بل نوکرانش
 از راکب و راجل بدین وصف موصوف بودند بطاره باز خانی
 اشتها یافت - اولاد بسیار داشت - ارشد آنها قائم خان است
 برای دیدن همشیره خون حرم محترم نواب نامرجنگ شهید
 بدکن آمد - و پس از وقفه قلیل مراجعت بشاهجهان آباد
 نمود - پسر دیگر او هم قبل ازین چند سال وارد دکن شده
 بمذمب عمده و خطاب مظفرالدوله امتیاز پذیرفته جهان
 گذران را گذاشت - روشن الدوله دو برادر داشت - یکی فخرالدوله
 بهادر شجاعت جنگ که پدایه هفت هزار (رسیده سپاهی نقش
 بود - ابتدا بخشیدگری احدیان داشت - در عهد فردوس آرامگاه
 صوبه دار پتخته شده هفت سال درانجا گذرانیده پستار ازانجا

معزول شده بصوبه داری کشمیر لوای افتخار بر افراشت
و پس از حکومت سه سال از آنجا تغیر شده بحضور آمده
بعد رفتن نادر شاه از هندوستان بنظم صوبه گجرات دستوری
پذیرفت - چون مرهته دران ملک غالب افتاده بود فتوانست
عهده برای آنها شد - در جنگ اسباب بغارت داده گرفتار
گردید - چندی در حبس ماند - بعد زهائی راه دارالخلافه
پیش گرفت - و بقصبة در حد رسیده جام ممت کشید - چند
پسر داشت - ارشد آنها محمد کبیر خان است - که وقت
صلابت جنگ مرحوم بدکن آمده ببخشیکری صوبجات آنجا
سر برافراشت - و بمنصب هشت هزاری و خطاب خانخانای
تصاعد نموده در سنه (۱۱۹۱) هزار و یکصد و نود و یک هجری
بملک بقا پیوست - مرد یار باش و شیفته صحبت آرائی بود
اولادش باقی ست - و برادر دوم روشن الدوله منور عالی
خان است - که بخطاب مفتخرالدوله سرفراز و بعد سامور شدن
فخرالدوله بصوبه داری عظیم آباد از تغیر او ببخشیکری احادیان
ممتاز بود *

راجه چندر سین

از فریق مرهته ملقب بجادون اسم - پدرش دهناجی
جادون از سرداران معتبر همراهی سنبها بهوساه بود - همواره
با فوج بسیار بتاخت و تاراج ملک می پرداخت - چنانچه

نامش در ترجمه راجه ساهو بهونسله مذکور شده - پس از راجه مذکور اعتبار تمام دران فریق بهم رسانید - و بوجه دل برداشته در عهد محمد فرخ سیر باستصواب نظام الملک آصف جاه (که نویت اول صوبه دار دکن شده بود) بنوکری پادشاهی و منصب هفت هزاری امتیاز یافته بهالکبی و غیره محالات صوبه بیدر در اقطاع او مقرر گشت - با چهار هزار سوار نوکری میکرد - در تعلقه پنجم^(۲) محله (که عبارت از برگنه انکور و مکهل و امرچیدا^(۳) و کرپچور^(۴) و اردمان^(۵) پنج محال سرکار مظفرنگر عرف ملکهیر صوبه محمد آباد بیدر باشد که در جاگیرش بود) سه کوهی دریای کشنا بالای کوهچه قلعه مختصری ساخته بچندر گده موسوم نمود - آصف جاه پاس از بسیار میکند سال (۱۱۵۶) هزار و یکصد و پنجاه و شش هجری پس از فوت او پسرش راجه رامچند بجای او قرار یافته بمنصب هفت هزاری و خطاب مهاراجه سر اعتبار برافراشت - اما از باده دوستی و بکار نرسی در خانه او همواره داد و بیداد سپاه طلب خواه بود - در عمل ملابت جنگ بنابر رشدهی او اکثر محالاتش بضبط درآمد - و باز بتقریب بحال شده گاه بنوکری میرسید - و گاه تغافل میکرد - در ایام ولیعهدی

(۲) در [بعضی نسخه] پنجم محله (۳) نسخه [ب] مکهل (۴) در [بعضی نسخه] امرچیدا (۵) نسخه [ب] کرپچور

نظام الدوله آصف جاه (که لشکر اسلام در ملک مرهتّه درآمده نمود - و هر روز ستیز و آریز بود) با آنها در ساخته شده باجمعه برخاسته رفت - چون متلون مزاج بود و قباحات فهمی اصلاً نداشت پیش آنها هم ساقط الاعتبار گشته بعد چندی در دولتآباد محبوس گردید - و بواسطه برخی از انجا رهایی یافته بعد دفع جرائم ندامت گویان پیش نظام الدوله آصف جاه آمد - و ببعالی منصب و جاگیر بدستور سابق مورد عاطفت (۲) شد - چون آخرها از حرکات نامناسب سرزده اطمینان از میان برخاست آصف جاه او را نظر بند نموده در قلعه گلمندّه محبوس ساخت - در انجا در گذشت - دو پسر ازو باقی مانده بجاگیر قلیل از محالات ارثی بهر می برند *

* راجه سلطان جی (۳) *

در قوم مرهتّه ملقب ببذالکر است - بچاچی مانک نبیر (۴) (۵) انک پال (که در سال پانزدهم جلوس خلدن کان باستصواب بهادر خان کوکه بنوکری پادشاهی امتیاز یافت) بهمین لقب اشتهار داشت - انک پال از اعظم زمینداران دکن بود - راجه مذکور ابتدا بنوکری راجه ساهو می پرداخت - و بهر لشکری او معروف بود - در عمل نظام الماک آصفجاه بعد جنگ مبارز خان

(۲) در [بعضی نسخه] مولف (۳) نسخه [ب] سلطان جی (۴) در

[بعضی نسخه] بچاچی (۵) نسخه [ب] ذابک *

بنوکری پادشاهی امتیاز برگرفته بمنصب هفت هزار و تیولدار
 سرکار بیر و بعضی محالات سرکار فتح آباد صوبه خجسته بنیاد
 و برگنه حویلی پاتهری صوبه برار سريلند گردید - با سه هزار
 سوار نوکری می کرد - سالی (که نویین مذکور برحمت حق
 پیوست بمقامه چند ماه سال (۱۱۶۱) هزار و یکصد و شصت
 و یک هجری از هم فوت نمود - پست در ایامی (که ناصر جنگ
 شهید عزیمت بهلچری نموده قریب مسکنش رسید) هنونت را و
 پسر او با فوج خوب برآمده در کنار لشکر اسلام خیمه زد
 ناصر جنگ مراعات سرداری او نموده اول برسم تعزیت
 بمنزلگاه او شتافت - و بیافتن منصب و خطاب ارثی و تقرر
 محالات پدر در جاگیر گلشن آرزوی او سرسبز شد - در عمل
 صلابت جنگ لفظ دهیراج بر نام او افزود گشت - در سنه
 (۱۱۷۶) هزار و یکصد و هفتاد و شش هجری بنیستی سرا
 در شد - پسر صغیر (که ازو مانده بود) جای او بسرداری
 چهره برافروخت - اما چون پای دیرینه کار پردازی در میان
 نبود بدن و بسست محالات و رسیدن بنوکری هیچ صورت نیست
 لهذا بعد یک دو سال قلیله از جاگیر برز گذاشته باقی بضبط
 در آمد - در حالت تحریر پسر مذکور (که قریب بچوانی
 رسیده دهنیمت را نام دارد) محالات دیگر از صوبه برار بدام
 (۲)

جاگیر حاصل نمود - اما کارش بیه انتظامی ست *

* راجه گویال سنگه کور *

نیاباگانش زمینداری اندرکھی مضاف صوبه آلہ آباد داشتند و بنوکری راجهای اوندچہ می پرداختند - جدش ^(۲) بهار سنگه در عهد خلد مکان چون مصدر فساد گردید ملوک چند نامی کار پرداز صوبه مالوه (که از جانب محمد اعظم شاه بود) سرش بریده بحضور فرستاد - پس از پدرش بهگونت سنگه بن بهار سنگه نیز در جنگ ملوک چند مذکور بکار آمد اولاد و عیالش از وطن متفرق شدند - گویال سنگه پسر اوست نامبرده در ایامی (که نظام الملک آصفجاء از هندوستان مراجعت نموده عزیمت جنگ با مبارز خان داشت) بموافقت او بدکن رسیده روز مضاف مصدر آترویات شایسته گردید - و بعد فتح بمصوب در خور و تیول مناسب و قلعه داری قلعه قندهار صوبه بیدر (که زمین دور واقع شده - و مکان مستحکم و بحصانت معروف است - و در وقت فردوس آشیانی بسعی خاندوران از دست دکنیان مسخر گردید) سرفرازی اندوخت - ازان وقت تا حالت تحویل بیشتر این قلعه بدست او و اولادش هست - سال (۱۱۶۲) هزار و یکصد و شصت و ده هجری بعدم سوا شتافت *

بعد فوتش اگرچه دلپت سنگه پسر ارشدش در حین
 حیات او فوت شده ازو پسران (که کلانی آنها کزور بشن
 سنگه نام داشت) باقی مانده بودند اما از بس خواهش او
 قلعه داری مزبور و جاگیر ارثی بنام اجیچند پسر دوم قرار
 یافت - و نرپت سنگه پسر سیوم (که هردو باهم حقیقی
 بودند) شریک توجیه او گردید - و اولین بخطاب پدر نامور
 گشته ترقی نمایان کرد - و در جنگی (که با رگهناشه راو بر کنار
 دریای کذک کفن بمیان آمد) او همراه کار پرداز نظام الدوله
 آصف جاه بود - پای استقامت محکم داشته کشته گردید
 پسرانش کلانی بقلعه داری ارثی سربلند گشته در حالت تحریر
 بخطاب راجه گویدال سنگه هندوپت مهندر ناموری دارن - و دو
 پسر دیگرش راجه تیچسنگه و راجه پدم سنگه بمنصب و جاگیر
 و پسین بقلعه داری قلعه کولاس صوبه حیدرآباد نیز میگردانند
 و درمین رفته رفته بمنصب عمده و خطاب مهاراجه بلند آرازه
 گردید - چندی بضبطی سرکار بپیر نامزد بود - و پستتر بصوبه داری
 ناندیر صوبه بیدر و قلعه داری ماهور صوبه برار سر برافراخت
 در سه سال قبل ازین درگذشت - پسرانش کنور درجسنگه
 و جوده سنگه بمنصب درخور و جاگیر و تعلقات ارثی خوشدلی
 پذیرفته بنوکری می پردازند *

(۲) نسخه [ب] دریای دهن (۱۳) در [بعضی نسخه] بدم سنگه *

* راجه ساهو جي بهونسله *

گویند نسبش بر اجهای چتور که سیودیه اند میرسد - از
 نیاگانش سورسین نام بنابر وجه از چتور بدکن رفته چنده
 در موضع بهونسه عمده پرگنه کرکاب سرکار پرینده صوبه^(۲)
 خجسته بنیاد سکونت گرفته - و خود را ببهونسله ملقب ساخته
 دادا جي بهونسله يکے از اجداد راجه مزبور (که مقدمش موضع^(۳)
 هکني و بردهي ديولگانون و ته پایش پرگنه پونه بود) در پسر
 داشت - مالوجي و پتهوجي - آنها از رعایای آنجا آزرده شده^(۴)
 بقصبه ایلوره متصل دولت آباد شتافته بزراعت پیشگی
 میگذرانیدند - پستر بقصبه سندکھیر نزد لکھی جادو دیسمکھے^(۵)
 سرکار دولت آباد (که در دولت نظام شاهیه بمنصب عمده
 و بکثرت ساز و سامان اختصاص داشت) رفته نوکر شدند
 و پتهوجي مذکور را کهیلوجي و پذاجي و غیره هشت پسر^(۶)
 بودند - و مالوجي را بعد فرادران تمنا در پسر بهم رسید - چون
 بخدمنت شاه شریف (که در احمد نگر آسوده اند) اعتقاد
 تمام داشت يکے را بشاهجي و دومين را بشرف جي موسوم
 ساختن - لکھی جادو (که جز دخترے باسم چهجارا اولاد^(۷)

(۲) در [بعضی نسخه] بهوسه (۳) یا داوا جي باشد (۴) در [بعضی جا]

پتهوجي آمده (۵) در [بعضی جا] جادون آمده (۶) یا پذاجي باشد

(۷) در [بعضی نسخه] جندجاره •

نداشت) شاهجی را (که زیبا صورت بود) بمهر فرزندی برگرفته
پارچه‌های خوب و زیور طلا و مرصع بدو بخشید *

دو سه بر زبان جادو گذشت که دختر مذکور را بشاهجی
نسبت می‌نمایم - مالوجی پدر و پتهوجی عم شاهجی
برخاسته گفتند که نسبت مقرر شد - حالا از گفته خود نباید
برگشت - اما اقوام جادو بملامت پیش آمده مزاج او را
برگردانیدند - آخر جادو ناخوش شده مالوجی و پتهوجی را
از قصبه سذکھیر برآردن - آنها بانک پال بذالکر (که زمیندار
معتبر بود) توسل جسته فوجی از او همراه گرفته در نواح
لک آباد آمدند - و بحاکم آنجا مرافعه نمودند - و بدین
تقریب نسبت شاهجی بهونسله با دختر جادو قرار یافت
و شاهجی بهونسله صاحب اعتبار گردید *

چون نظام الملک جادو را بدعا گشت نامبرده از برهم
زده سال سیوم جلوس فردوس آشیانی باعظم خان ناظم دکن
پیوست - و بمنصب پنجزاری پنج هزار سوار و عطای جمدهر
مرصع و علم و نقاره و اسب و فیل و انعام دولک روپیه کامیاب
گردید - و از قباہ اندیشی زود از آنجا گسسته خود را نزد
نظام الملک رسانید - و رفته رفته در دولت نظام شاهیه اقتدار
کلی بهم رسید - بدین جهت جادو و غیره سرداران ازو کینه
در دل گرفته در عهد اعلیٰ حضرت فوج پادشاهی را بر سر

شاهجی برده ار را در قلعه ماهولی محصور ساختند - او التجا
 بسکندر عادل شاه برده ناگهان از قلعه مزبور بدرزده راهی
 بیجاپور گشت - و در ایامی (که مرایی کارپرداز عادلشاه بتعاقب
 ملک عنبر رسیده چاکنه و پونه و غیره قصبات را تهانه نشین
 نمود) شاهجی بهونسله را (که همراه او تعیین بود) جاگیر دار آنجا
 گردانید - پستر شاهجی بهونساه سمت کوناٹک دستوری یافت
 اول پاله کننگیری را بآریز و ستیز از تصرف زمیندار برآورد
 و درانجا با مسماة توکا بانی صبیة موتیه شادی نمود
 نامبرده را از بطن ^(۲) چهارا در پسر شد - یکی سنبها - که در
 جنگ کننگیری بضرب گوله در گذشت - دومین سیدوا - که
 او را بذابر مخر سن همراه کارپرداز خود در پونه و غیره
 محاللات جاگیر خود گذاشته بود - و از بطن توکا بانی یک پسر
 باسم ایکوجی *

چون شاهجی در ضلع کولار و بالا پور اقامت داشت ازانجا
 (که اقبال باری یادر بود) دران ایام حسب استدعای راجه
 ترچنا پالی (که بذابر منازعت پنچی ^(۳) راگهو زمیندار چانجا در
 مغلوب شده بود) بکمک شتافته لوی استیلا برافراخت
 و راج هررد تعلقه مذکور را متصرف شده ^(۴) ایکو پسر خود را

(۲) نسخه [ب] از بطن او دو پسر شد (۳) در [بعضی نسخه] پنچی
 راگهو (۴) [در بعضی نسخه] انکو.

درانجا گذاشته خود بکولار آمد - ايكو مزبور را سه پسر شد
 يک شاهجي و دومين شرف جي که هر دو لاولد بودند - و سيومين
 نوکوجي که هر دو (اچ مذکور در تصرف اولاد او ماند
 درين ضمن سيواجي (که بمسن شازده سالگي (سيده بود) دست
 کار پردازان پدر را از محالات متعلقه کوتاه ساخته خود مري
 آغاز نهاد - و باندک فرصتي پايه دولت او از امرای بيجاپور
 افزوده قريب پانزده هزار سوار جمع نمود - و چون آن نواح را
 (که بجاگير ملا احمد نايت^(۲) بود) از فوج (که بر طبق طاب
 جاگيردار بيجاپور آمده بود) خاليديد دست و پا زده
 اکثر جاها را متصرف گشت - و چون کار بيجاپوريان بظاير
 فوت محمد عادل خان و عدم استقلال علي عادل خان بهمستي
 گرائيده بود از رجوع بآنها دست برداشته دم انا و لاغيري ميزد
 پس ازان (که علي عادل خان استقلال بهم رسانيد) رسل
 و رسائل تزيير متضمن عجز و استعفاي تقصير فرستاده
 استدعاي آمدن افضل خان نامي سردار عادل خان کرد - چون
 خان مزبور بکون رسيد بعجز غدر آميز نام مصالحت
 بر زبان برده خان مذکور را با مردم تليل متصل مسکن خود
 طامپ داشته خود را بيمناک وانموده لرزان پيش پالکي او
 آمد - و با کارده (که نهاني با خود داشت) کار خان مروتوم را

(۲) يا نايتيه باشد *

تمام ساخت - و مردم مسام خود را (که دران نزدیکی مخفی داشته بود) باشاره معهود آراز داد - آنها رسیده بقیه مردم خان مزبور را اسیر و قذیل ساخته لشکر را غارت کردند - و از دزدان این قسم وقائع نامبرده ساز و سامان گرفته سر بشورش برداشت - دن بر محالات پادشاهی دستبرد میکرد سال سیوم جلوس خلد مکان شایسته خان امیر الامر ناظم دکن بتادیب او مامور گردید - و سال چهارم مهاراجه جسونت سنگه صوبه دار گجرات ازانجا بکمک او تعیین شد - و چاکنه از دست سیوا مستخلص گشت *

گویند در ایامی (که خان مزبور در پونه سکونت داشت) سیوا بارادش شبخون مردم خود را تعیین کرد - که بهر بهانه بمعموره درآوردند - و شبی در نیچه عقب حویلی را (که بخشش و گل بند بود) وا کرده اندرون شدند - مستورات فریاد بلند کردند - خان مذکور از خواب بیدار شده متوجه همان سمت شد یکی از آنها شمشیر انداخت - و انگشت سیاه خان مزبور بریده گردید - و ابوالفتح نام پسرش بقتل رسید - درین ضمن چوکیداران بیرون نیز رسیدند - مردم نامبرده بصورت باد بدر رفتند - سال هفتم (که میرزا راجه جیسنکه بتنبیه او مرخص گشته فوجی بر قلاع تعلقه او برده بمحاصره پورندهر پرداخت) او عاجز شده پیغام نمود - که بیست و سه قلعه بسرکار پادشاهی

میگذارم - آینده می باید توجه بر حال من مبذول فرمایند
 بعد جواب و سوال کاید همه قلاع فرستاد - و خون بے یراق
 آمده ملاقات کرد - میرزا راجه بسلوک پیش آمده شمشیر
 و پارچه داد - و در مهم بیجاپور همراه میرزا راجه رفت *

چون این معنی باستماع خلد مکان (سید حکم طاب بذا م او
 صادر شد - او معه سنبها پسرش بحضور شتافت - و روز
 ملازمت (که موافق حکم او را بدایه پنجهزاری ایستاده ساختند)
 از تنگ حوصالگی بگوشه رفته دراز کشید - و ظاهر نمود
 که درد شکم عارض شده - اجازت شود - در جائے (که جهت
 فرود آمدن مقرر گردیده) ببرند - و بعد (سیدن بدان مکان
 مریم اظهار رنجش نمود - چون بپادشاه کیفیت مذکور معروض
 گشت برای خبرداری او بکنور رام سنگه پسر میرزا راجه
 تاکید صدور یافت - و پستر آدمان فولاد خان کوتوال بچوکی
 مکان مزبور تعیین شدند - او از سیر فکری با هرکس جوشیده
 دلها را بیفکر ساخت - شے باتفاق پسر تبدیل لباس کرده بدر
 رفت - و در عرض راه بر اسپان (که سابق مقرر کرده بود) سوار
 شده بمآهرا رسید - و ریش و برت تراشیده از کاسی و بنگاله
 و اودیسه شده بصوبه حیدرآباد خون را رسانید - و سنبها را
 حواله کب کاس نام برهن ساکن متها کرد - و بانعام شایان
 امیدوار ساخت - که هرگاه بظلم برساند *

چون سال دهم سلطان محمد معظم بصوبه دارى دکن مامور شده باتفاق مهاراجه جسونت سنگهه رخصت گردید سیوا آغاز فساد نمود - اکثر محالات سوار پادشاهي بتالان در آرد و آبادی بندر سورت را غارت کرد - و بعد رسیدن پادشاهزاده بمهاراجه جسونت سنگهه پیغام کرد - که سنبها پسر خود را میفرستم - بمنصب سرافراز شود - و با جمعیت بکار ماموره پردازان پس از پذیرا شدن این معنی پسر مزبور را با یرتاپ رار نامه کارپرداز و جمعیت یک هزار سوار فرستاده بعد ملازمت بمنصب پنج هزار پانچ هزار سوار و عطای فیل با یراق مرصع و قبول در صوبه برار و غیره سر بلندی یافت - پس از چندی پسر را طامب داشت - و کارپرداز از با جمعیت حاضر بود - پستور چند محال از جاگیر سنبهاجي بنابر مطالبه یک لک روپيه (که وقت طلب شدن بحضور بسیوا مرحمت شده بود) بضبط در آمد - بنابران کارپرداز خود را نیز طلب نمود - و شروع بغارتگری ملک پادشاهي کرد - دارود خان قریشي مکرر بتعاقب پرداخت جنگ برگی گری می نمود - پستور با والی حیدرآباد متفق شده قرار داد - که باتفاق با فوج پادشاهي جنگ می نمایم - اول بتسخیر قلاع تردد من باید دید - بدین تقریب فوج و زر ازو گرفته برانجاور رفت - و دکنوجي برادر خود را بتقریب ملاقات و کمک طامب داشت - او متصل چنچي آمده ملاقات نمود

سیوا دعوی ترکۀ پدر کرد - از زبان بنعم کشودہ در پھر شب
 با چندے گریختہ بتنجاور شدافت - سیوا لشکر اورا تاراج
 نمودہ و چنچی و غیرہ قلاع را متصرف شدہ بمردم خود سپرد
 و فوج حیدرآباد را رخصت نمود - سال ہفدہم باز با بہادر
 خان کوکہ ناظم دکن طرح صلح انگیخت - بہادر خان بحضور
 نوشت - تا پذیرائی آن او در قلاع متعلقہ خود غلہ و سامان
 درست کردہ قلعہ پرنالہ از بیجاپوریان متصرف شد - و با کسی
 (کہ برای جواب و سوال صلح از جانب ناظم مرزبور رفتہ بود)
 در مراسم مہمانداری کوشیدہ در مقدمہ صلح جواب صاف
 داد - سال بیستم سنبھا از پدر ناخوش شدہ برخاستہ پیش
 دلیر خان آمد - و سال بیست و یکم گریختہ نزد پدر رفت
 در ہمین سال سیوا بر ملک پادشاہی دویدہ برگنہ جالندہ را
 ویران ساخت - و چند روز آزار کشیدہ از عالم در گذشت
 گویند شاہ جان اللہ درویش ساکن آنجا (کہ در محامد صفات
 یکتائی داشت - و با وصف منع سیوا و غارتیان بر تکیہ^(۲) درویش
 مذکور دست تالان دراز کردند) ازین جهت بد دعا نمود *

سیوا در رویہ انصاف پڑھیی و جزرسی و سپاہگری استیاز
 داشت - اسپان بھیار در طویلہ فراہم آوردہ بود - و نوکران
 بیش قوار بر اسپان سرکار خود نگاہ میداشت - و بر دہ راس

یک تکه‌بیلدار و یک سقاء و یک مشعلچی برای خبرگیری
 خدراک تعیین می‌نمود - و سرهزار مجموعدارے مقرر می‌ساخت
 نوکرانش از قسم بارگیر بودند - چون فوج با سردارے
 جائے می‌فرستاد اسباب همه را بقید قلم می‌آورد - بعد تاخت
 ملک آنچه^(۲) زیاده میدید می‌گرفت - و جواسیس خفیه تعیین
 میکرد - بعد فوت او سنبها بجای پدر نشست - اما خون‌رائی
 اختیار کرده همراهان پدر را آزرده گردانید - و اندوختهها برداد
 داد - با کمب کلس نامی زنار دار معتقد بود - و بفسق و فجور
 معین - سال بیست و چهارم (که سلطان محمد اکبر با پدر
 عصیان ورزیده بدکن رفت) سنبها او را پناه داد - سال سیم
خان زمان شیخ نظام (که فوجداری کولابور نواح پرناله داشت)
 جاسوسی او گرفته از فاصله بعید دیده بر سر او ریخت
 و او را با کمب کلس دستگیر نمود - حمیدالدین خان رفته بحضور
 آورد - روزے (که داخل لشکر پادشاهی میشد) بموجب حکم
 تخته و کلاه نموده بودند - بر که و مه عجب سرور بود * * ع *
 * با زن و فرزند سنبها شد اسیر *
تاریخ این واقعه است
سال سی و یکم بر طبق ایمای پادشاهی بقتل رسید - و قلعه
 راهیری گدھے (که ذوالفقار خان پیش ازین بتسخیر آن تعیین
 شده بود) در همین سال مفتوح گردید - ساهو نام پسر او

با زنان سنبها بحضور آمد - پادشاه نامبرده را بخطاب راجگی
و منصب هفت هزاره هفت هزار سوار بر نواخته در گلال بار
جا داد - او در حضور نشو و نما یافت *

پس از ارتحال خلد مکان باستصواب ذوالفقار خان از
محمد اعظم شاه رخصت حاصل نموده بوطن رفت - موهها
بگرد او فراهم آمدند - اول بیرویه منوره آمده بزیارت قبر
خلد مکان پرداخت - لیکن درین ضمن همراهان او بر پورجات
بیرونی اورنگ آباد دست درازی کردند - پستتر رفته در ستاره
نشست - و مدت مدید زندگی یافت - و بعیش و آرام گذرانید
کار پردازانش (که بزبان اهل هند پردهان گویند - و باعتقاد اینها
راجه را از هشت پردهان ناگزیر است) فرج کشی و غارتگری
میزمودند - تا آنکه در عهد بهادر شاه باستصواب ذوالفقار خان
سرمد از حاصلات صوبه اورنگ آباد و خاندیس و برار و بیدر
و بیجاپور ده روپیه حصه بوی قرار یافت - اما بظاہر مخالفت
راجه ساهو و تارا بائی زن رام راجه بعمل در نیامد - پستتر
در عمل صوبه د' (می امیرالامرا حسین عای خان بیست و پنج روپیه
بنام چوتھے اضافه بران شد - و سذن بمهر امیرالامرا درین
باب حاصل گردید - ازان وقت از غارتگری دست برداشتند

راجه مزبور مطابق سنه (۱۱۶۳) یکهزار و یکصد و شصت و سه

هجري لا ولد فوت نمود - اولاد هم او رام راجه بقاعه پرناله
باقی ست *

(۲)

سرداران قدیم این فریق در ابتدا دهننا جادو و سمنتا کهور پره
است - که همواره فوج کشیها میکردند - و بتاخت و تاراج ملک
می پرداختند - دومین را (که علم نخوت می افراخت) پس
از فوت رانا پسر سیوا بگفته زن او (که بتورگی پسر خرد سال
کار فرما بود) دهننا جی و غیره کشتند - پسرش رانوکهور پره
چند بغارت بجای پدر می پرداخت - و ازو هم نامورتر
گردید - بقیه اولاد و اقوام هر یک در دکن موجود است - و یکی از
پردهانان او بالاجی بسوناته - از قوم براهمه است - در سنه
(۱۱۳۰) هزار و یکصد و سی هجری چون حسین علی خان
با راجه ساھو قرار چوته و سردیسیمکھی مشخص نموده سند
بمهر خود کرده داد بالاجی بسوناته با پانزده هزار سوار سال
مذکور همراه خان مزبور بشاهجهان آباد رفت - و در سنه (۱۱۳۹)
هزار و یکصد و سی و نه هجری ملهار هولکر از رفقای باجی را
پسر بالاجی بسوناته (که بعد فوتش بجای او قائم شده بود)
بمالوه رفته با گردھر بهادر موپه دار آنجا جنگ نموده
او را کشت - و در عمل نظامت محمد خان بنگش نیز بتاخت
و تاراج پرداخته نقش عملداری او بر داشت - و در سنه

(۱۱۴۵) هزار و یکصد و چهل و پنج هجری (که صوبه داری مالوه براجه جیسنکجه مفوض گردید) از بنابر جنسیت بتقویت باجی زاد کوشید *

در سنه (۱۱۴۶) هزار و یکصد و چهل و شش هجری باجی زاد از دکن عزم هندوستان کرد - مظفر خان برادر خاندوران بدفع او نامزد شده بسرونج رسید - نامبرده دربرو نشده بدکن برگشت و در سنه (۱۱۴۷) هزار و یکصد و چهل و هفت هجری باز اراده هندوستان نمود - و از پیشگاه خلافت در فوج یکم بسرکردگی اعتمادالدوله قمرالدین خان و دیگر بهمداری خاندوران به تغبیه او تعیین شد - باجی زاد نیز فوجی با بیلاجی جادر دربروی قمرالدین خان و فوج دیگر با ملهار هولکر بمقابله خاندوران فرستاد - قمرالدین خان سه چهار یار جنگ غالبانه با فوج مقابل نمود - خاندوران برغم او طرح مصالحت انداخت هر دو طریق رجوع پیمودند - پسترسحب عرائض راجه جیسنکجه (که میخواست صوبه داری مالوه از تغیر خودش بباجی زاد مقرر شود) خاندوران مزاج فردوس آرامگاه را بران آورد - تا در سنه (۱۱۴۸) هزار و یکصد و چهل و هشت هجری نظم صوبه مذکور بباجی زاد تفویض یافت - سال دیگر باجی زاد با فوج کثیر بمالوه شتافته بذو بست آنجا نموده بر راجه بهدار رفت - راجه بمکان صعب پناه گزید - او موضع آبترا

(که مکان بود و باش راجه بود) مفتوح ساخت - و بیلاجی جادر را از دریای جمنا گذرانید - که تاخمت انترپید نماید او با برهان الملک (که قریب اکبر آباد رسیده بود) مقابله کرده مردم بسیار بکشتن داده گریخت - و این طرف جمنا بیلاجی راو ملحق گشت - باجی راو خفت عظیم کشیده جانب شاهجهان آباد حرکت کرد - بعد خرابی بصره خاندوران از بلده مرزبور برآمد - و باجی راو صرفه در جنگ فدیده جانب اکبر آباد روانه گردید - سنه (۱۱۵۰) هزار و یکصد و پنجاه هجری آصف جاه حسب الطلب فردوس آرامگاه از دکن بدار الخلافه رسیده از عزل باجی راو بصوبه داری مالوه مقرر شده (۲) بدان صوبه عطف عزان نمود - و در سواد بهوپال با باجی راو جنگ بمیان آمد - بعد صلح صوبه داری بر بحال داشته بدار الخلافه برگشت - و در سنه (۱۱۵۲) هزار و یکصد و پنجاه و دو هجری نامبرده با ناصر جنگ شهید متصل بلده اوردنگ آباد بغای محاربه گذاشت - و آخر بدر صلح زده سرکار کهرکون دهانویه مضاف خاندیس گرفت - و کنار نریده رسیده سال (۱۱۵۳) هزار و یکصد و پنجاه و سه هجری بدار فضا پیوست *

پس از بالاجی پشوش بجای او شد - و سداسیو راو

(مآثر الامراء) [۳۵۵] (باب الرابع)

(۲)
عرف بهار پسر جمناجي برادر باجي زاد کارپرداز او مقرر
گردید - چون با ساهو راجه قواعد مصالحه مستحکم بود
تا شهادت ناصر جنگ و فوت راجه مزبور (که سنه ۱۱۶۳)

هزار و یکصد و شصت و سه هجری واقع شد) اگرچه چند بار
آثار شوخی ازینها بوقوع آمد اما بدار و مدار گذشت - بعد
فوت راجه یکی از قریبانیان او را دست نشانده خود ساخته
کار و بار راج بدست خود گرفت - و سرداران قدیم مرهته را
با خود ایل ساخت - و سال (۱۱۶۴) هزار و یکصد و شصت

(۳)
و چهار هجری (که هولکر و جی ایا سندهیه بکهک ابوالمنصور
خان جانب الہ آباد و اودھے شتافتند - و احمد خان بنگش
مغلوب گردید) در جادری آن خان مزبور از کول و جلیسر
و قنوج تا کره جهان آباد باینجا داد - و رفته رفته تا الہ آباد
بتصرف آورد - قریب ده سال دران نواح عمل مرهته بود
و در سال مزبور بدکن بالاجی فرجه برسر اورنگ آباد برده
مبلغ خطیر از خزانه سرکار ناظم بدست آورد - و سال (۱۱۶۵)

هزار و یکصد و شصت و پنج هجری بتقریب سدن امیرالامراء
غیروز جنگ اکثر صوبه خاندیس و بعضی محالات صوبه خجسته بخیا
بتصرف اینها در آمد - و سال (۱۱۷۱) هزار و یکصد

(۲) نسخه [ب] چمناجی (۳) نسخه [ب] ابوالمنصور خان که با احمد
خان بنگش مقابله داشت جانب الہ آباد .

و هفتاد و یک هجری در دکن با نظام الدوله آصف جاه
 بمقابله پرداخته بعد صلح ملک بیست و هفت لک (۲)
 کامل تعلق بمرهقه گرفت - و در همین سال دتاجی سندهیه
 برادر و جنکر پسر جی ایا در سکر تال نجیب الدوله را محصور (۳)
 گردانیدند - و در همان سال رگناثه راو و شمشیر بهادر و هولکر
 در نواح شاهجهان آباد آمده بودند - حسب طلب آدینه بیگ
 خان بجانب پنجاب شتافته تیمور شاه پسر شاه درانی و جهان
 خان را از لاهور (۴) سپردادی فرار ساختند - و نایب اینها
 در لاهور ماند - و در سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد و سه
 هجری دتا از خبر آمد آمد شاه درانی تا سرهفد رفته
 نخچیر فنا گردید - و در دکن قاعه احمدنکر بتصرف مرهقه
 در آمد - و بالاجی و سدا سیو راو با امیر الممالک نظام الدوله
 آصف جاه مخالفت سر کرده بمقابله پرداختند - حسب تقدیر
 سرداران مثل چنداولی اهل اسلام کشته گردیدند - و ملک
 شصت لک رپیه کامل و سه قلعه دولت آباد و آسیر و بیجاپور
 بدست مرهقه رفت *

و چون سال مزبور شاه درانی عمل مرهقه از پنجاب برداشته
 دتا سندهیه را کشت و فوج هولکر را غارت نمود بنابراین
 سدا سیو راو با بهواس راو پسر بالاجی بعزم تدارک روانه

(۲) نسخه [۱] با صلح (۳) در [بعضی نسخه] شکر تال .

هندوستان شد - و اول بشهر دازا الخلافه رفته قلعه را بدست آورد
و محيى الملة پسر محيى الصلوة بن كام بخش را (كه عماد الملك
بعه كشتن عالمگير ثاني بر تخت نشانده بود) برداشته
عوض او ميرزا جوان بخش بن شاه عالم پادشاه را بطريق توره
نشانده - و در سنه (۱۱۷۴) هزار و يكصد و هفتاد و چهار
هجري بمقابل شاه دراني پرداخت - و چون بنابر انصداد
طرق رسد حال فوج او بعسرت كشيد چار و ناچار دو چار شده
او و بسواس را و جمعه كثير از سران و غير آنها ته تيغ در آمدند
و بعضي (كه راه گريز يافتند) اهل ديها ت نگذاشتند - بالاجبي
بعد استماع اين حقيقت سال مذكور غصه مرگ شد - پسر درم او
مادهو را و بجای او نشست - چندی فيما بين او و رگنا ته را و
عم حقيقيش نزاع بود - آخر رگنا ته را را گرفته نظر بند ساخت
چند سال باستقلال گذرانیده بمرض در گذشت - و نو اين را و
برادر كوچك خود را بجای خود نشانیده بود - رگنا ته را و
با مردم ساخته نو اين را و را كشت - چون متصديان خانه اش
با او (اضي نبودند فيما بين نزاع برخاست - رگنا ته را و مغلوب
شده پناه كلاه پوشان فرنگ گرفت - و در حالت تحرير
بحمايت آنها با متصديان جنگ و جدل نموده بدست
متصديان افتاد - و در موبه مالوه جاگير بقدر خرج لا بد ي
يافته روانه آن صوبه شده از اثنای راه با مردم بدرقه برخاش

نموده در بندر سورت پیش اهل فرنگ شتافت - و بدین
تقریب سورت مذاقشه فیما بین مرهته و کلاه پوشان برپا گشت
مادهو راو پسر خرد سال نواین راو بجای نیاگان خود است *

دیگر از سرداران راجه ساهو دیهاریه اند - که از عمل
صوبه دارمی سر بآند خان در ملک گجرات در آمد کرده اکثر
صوبه مذکور را بتصرف در آوردند - دیگر از سرداران راجه
ساهو رگهوجی بهونسله است - که با راجه مذکور نسبت
همقومی نیز داشت - صوبه برار متعلق بار بود - و ملک
دیوگده و چانده نیز بدست آورده از راه کتک بملک بنگاله
رفت - و عوض چوتنه آنجا صوبه اودیسه گرفت - بعد فوت او
جانوجی پسر کلانش بجای او شد - چون فوت نمود چندس
میان برادرانش نزاع بود - در حالت تحریر مودهو بن رگهوجی
مسلط است - و سغد تعلقه چوتنه بدست نیاگان خود از راج
مرهته بنام پسر خود رگهوجی گرفت - دیگر از همراهان او
موار راو کهور بره است - که تعلقه دار سرا و غیره محالات
صوبه بیجاپور بود - و نامه بسرکردگی بر آورده قلعه کیتی
و غیره محالات بسیاری در تصرف داشت - حیدر علی خان
مطابق سنه (۱۱۹۰) هزار و یکصد و نون در قلعه مذکور محصور
نموده دستگیر ساخت - و در قید او پانصد خانیه نهاد - و سرداران
جزوی او از اندازه تحریر بیرون *

* ركن الدولة سيد لشكر خان بهادر *

* نصير جنگ *

نامش مير اسمعيل است - نياگانش از سکنه سريل مضاف بلخ اند - نسبش بمير سيد علي ديوانه (که مزارگاه او در موضع پنجاب واقع شده يزار و يتبرک به و از خاقای شاه نعمت الله دلي ست) ميرسد - عم او سيد هاشم خان بغوکري پادشاهي اختصاص پذيرفته - چون پدر مير اسمعيل زود در گذشت هاشم خان او را پرورش نمود - او در ملازمان برادري خاص (که عبارت از مغلان منصبدار است) نوکر بوده بخطاب مسافر خاني ممتاز شد - و سال اول جلوس فردوس آرامگاه در جنگ عالم علي خان همراه نظام الملک آصف جاه بهادر مصدر ترون نمايان گردیده حريف خون را بشمشير مغلوب ساخت - پس ازان (که بهادر موصوف حسب الطلب فردوس آرامگاه بحضور شتافته دولت بار اندوخت) شجاعت و دلادري او ذهن نشين پادشاه گردانيد - لهذا بفوجداري ائک صوبه کابل چهره اعتبار افرودخت پستر ازانجا مستعفي شده بدکن پيش بهادر مزبور رسيد و ببخشيمگري ساير سرکار او و خطاب سيد لشکر خان سرفراز گشت و چنده براي بند و بست راج بندري مضاف فرخنده بنياد مامور گرديد - و مدتي بنظم صوبه اورنگ آباد پرداخت - ازان بعد همراه بهادر مزبور بهندوستان رفته در واقعات نادر شاهي

خدمات پسندیده بتقدیم رسانید - و چون در دکن هنگامه و فساد
 باجی رار سردار جانب راجه ساهو بهونسله برپا شده نوبت
 بمحاربه^(۲) با ناصر جنگ شهید رسید و رار مزبور تنبیه بلیغ یافته
 بعد قلیل ایام رو بذیستی سرا کرد خان مزبور حسب ایمی
 بهادر مزبور آمده بتسلی برادر و پسر متوفی پرداخته طریق
 سلوک مسلوک گردانید - و باز مراجعت بهندوستان نموده همراه
 بهادر مرتوم در سنه (۱۱۵۳) هزار و یکصد و پنجاه و سه
 هجری وارد دکن شد - و پس از انتقال نصیرالدوله بنیابت
 صوبه داری ادرنگ آباد و از اصل و اضافه بمذنب چهار هزار
 دو هزار سوار و خطاب بهادر و عطای علم و نقاره طبل برتری
 نواخت - و در عمل ناصر جنگ شهید بخطاب نصیر جنگ
 ناموری پذیرفت - و پس از جنگ پهاچری باز صوبه دار
 ادرنگ آباد گشت - و در عمل صلابت جنگ مرحوم از اصل
 و اضافه بمذنب شش هزار و شش هزار سوار و خطاب
 رکن الدوله و خدمت و کالت مطلقه مومی الیه تصاعد نمود
 و بهتر مستعفی شده بنظم صوبه برار اختصاص گرفت
 و چون خدمت مزبور بنظام الدوله آصف جاه تقرر یافت
 از بحراسمت ادرنگ آباد درجه اعتلا پیمود - و در سنه (۱۱۷۰)
 هزار و یکصد و هفتاد هجری بکشور بقا خرامید - بخوش خلقي

و پاس مراسم شریعت موصوف بود - و احترام علما و فقرا بعمل می آوردن - خیوات سرا میگرد - با تدابیر مالی آشنائی داشت - اما امور مالی کمتر می فهمید - چند صبا یا ازد باقی ماندند - برادران اعمامی او سید عارف خان و سید ظریف خان از لاهور پیش او آمدند - با هر یک بسلوک پیش آمد - و یک صبیغه خود را بمیر جمله فام پسر کوچک سید ظریف خان داد - در وقت تحریر او بمنصب پنج هزار پنج هزار سوار و خطاب عظیم الدوله نصیر جنگ بهادر و خدمت حراست خجسته بنیان بانضمام متصدیگری محالات سرکار نظام الدوله آصف جاه متعلقه صوبه مزبور امتیاز دارد و مورد عاطفت نوین مزبور است - و برادر کلانش رفعت الدوله بهادر زرد آرد جنگ مدتی ببخشیدگری رساله مغلان ملازم سرکار او می پرداخت - درینولا بنیابت نظامت ناندیر چهره عزت برافروخته - و بمنصب پنج هزار سربلذد - مرد بی باک صاف دل است *

* راجه بیر بهادر *

(۲) پسر بهوجی سرکر است - که فرقه ست از قوم دهگر
(۳) نیاگانش در نواح انا کوندی (که برکنار دریای بنگهدرا

(۲) نسخه [ب] دهنگر (۳) در [بعضی نسخه] انا کوند (۴) در [بعضی نسخه] تنگ بهدرا •

واقع **اهمیت** - و سابقا مکان نشیست راجها بود (توطن داشتند و بتقریب از انجا بر آمده در دیهات قریب بلده بیجا پور سکونت ورزیدند - بهروجی بنابر قرابت با تیما راجه ^(۲) سندهیه (که بمنصب معتبر و جاگیرداری معتمدیه فایز شده بود) در عمل نظام الملک آصف جاه بمنصب لایق و تبولداری برگزیده ^(۳) پالم صوبه بیدر سرفرازی یافته بنوکری می پرداخت چون در گذشت اکجی پسر کلانش بجای او تقرر پذیرفت و رفته رفته بمنصب هفت هزاری و خطاب راجه پیر بهادر و افزونی اقطاع چهره عزت بر افروخت - و سال (۱۱۹۰) هزار و یکصد و نود هجری بعدم سرا شتافت - با زبان فارسی آشنائی داشت - و در فن کبک و دوهره (که عبارت از کلام میوزون بزبان مردم مابین گنگا و جمنا سمت) ماهر بود - پس از پسرش ^(۴) سدهرم و برادر زادهایش جاگیر ارثی را تقسیم یافته سرشته ملازم پیشگی بدست دارند *

✽ حرف الزاء ✽

✽ زین خان کوکه ✽

مادرش پیچه جان انگه عرش آشیانی سمت - پدرش

(۲) در [بعضی نسخه] با تیما راجه (۳) نسخه [۱] پالم (۴) نسخه [ب]

خواجه مقصود عاي هردي مردے پاک طيذت بصدق و ديانت
متصف از ملازمان مريم مكاني بدوام خدمت در حوالی هودج
امتياز داشت - و در سفر عراق داخل ملازمان وفاكيش بود
عرش آشيانى دختر برادرش خواجه حسن را (كه عم زين خان
باشد) در عقد ازدواج شاهزاده سلطان سليم درآورد - از بطن او
در سنه (۹۹۷) نهمصد و نود و هفت سلطان پريزر متولد
گريدید - و چون در سال سيم (كه ميرزا محمده حكيم در كابل
بدار بقا پيوسمت) عرش آشيانى بعزم زابلستان از دريای
سندده عبده نمود زين خان (كه بمنصب دو هزار و پانصدي
اختصاص يافته بود) برهذمونى الوس يوسف زئي و كشایش
سواد و بجزر (خصمت يافت - اين گروه انبوه پيشتر در قراباغ
و قندهار بسر مي بردند - و ازانجا بكابل آمده دست چيرگي
مي كشاندند - ميرزا الغ بيگ كابلې بدستان سرائي ازهم گذرانيد
پس ماندگان ازانجا بلمغانات دم آسايش برکشیده پس ازان
(۲) باستغر بار اقامت كشودند - نزديك صد سال است كه بسواد
و بجزر برهنزي و سرتابي روز ميگذرانند *

د(ين سرزمين گروهی (كه خطاب سلطاني داشتند)
مي بودند - و خود را از نژاد دخترى سلطان سكندر مي بداشتند
اين قوم نخستين پورستاري جا گرم كردند - و بحيله اندرزي

راه ناسپاسي پيش گرفته گزين جاهاى ايدان بدست آوردند
و برخى ازان پيشين گرده دران تنگناها بناكامي بسر مي بوند
و از وطن دوستي بيرون شدن نيارند - سابق در ساله (كه
عرش آشياني به تنبيه ميرزا محمد حكيم درين نواح آمد)
كلانتران اين الوس بملازمه رسيدند - ازانجمله كالمشمول مغايت^(۲)
گشته از دارالخلافه آگريه در بگريز نهاد - خواجه شمس الدين
خوافي از نواحى اترك دستگير ساخته بحضور فرستاد - بجاي
پاداش نوازش يافت - ليكن باز راه گريز گرفته به بنگاه خود
شتافت - و در شورش افزائي رهنماى ديگر بوميان گشت *

زين خان كوكه اول بولايت بيجور (كه جنوبى آن پشاور
و غربى برگذات كابل - طول بيست و پنج كوه - و عرض از پنج
تا ده - سي هزار خانه دار اين الوس درينجا بسر بوند) در آمده
بصيارى را مالش بهزا داد - غازي خان و ميرزا علي و ديگر
هران اين قوم زينهار خواستهديدند - و خاربن شورش بر كننده
گشت - پس ازان عزيمت كوهستان سوان نمود - بعد از آريزشهاى
هترگ غنيم راه فرار سپرد - در چكدرة^(۳) (كه ميانه ولايت اسمت)
قلعه اساس نهاد - بيست و سه بار فيروزى يافت - و هفت
هنگر بر شكست - غير از گريوه كراكر و ولايت پونير همه
بدست آمد *

(۲) نسخه [ب] كانو - يا كامو باشد (۳) در [بعضى نسخه] چكدرة *

چون از کوه نوردي سپاه بستوه آمده بود کوکه درخواست کمک نمود - عرش آشياني راجه بيروبر و حکيم ابوالفتح را بي يکديگر تعيين فرمود - چون بکوکلداش پيوستند بنابر همچشمي حمدهای ديرينه يکتائي نگرفته غبار دروني برخاست هنگام مشورت کوکه گفت - لشکر تازه زور بمالش سرتابان روانه گردد - ر من ميان ولايت را پاسباني کنم - يا شما بودن جکدره برخون گيريد - ر من بمزای کوه نشيزان پردازم - راجه و حکيم جواب دادند - که حکم بتاخت ملک است - نه بنگهداشت - همه را باتفاق مالش داده روانه حضور شويم کوکه گفت ولايتي (که بچندين آريزه بدست آمده باشد) چگونه سرانجام ناکرده گذاشته شود - اگر اين هر دو شق قبول نداريد از راهی که آمديد بر گرديد - اين نشنوده بهمان راه کراکر (که پرنشيمپ و فراز بود) روانه شدند - کوکه از مدارای ناهنجار سرداري يکسو نهاد - که مبدا اين مقریان حرفه ناشايسته بر سازند و خاطر پادشاهي را گران کنند - تا آنکه در هر تنگ دره آريزشه رو ميداد - و پرتالها يغمائي ميشد *

چون به سمت گريوه بلذري روانه شدند کوکه چنداول گرديد - افغانان رانده مي آمدند - ناچار به پیکار ايستاد - آنها از هر سو به تير و سنگ چيره دستي نمودند - مردم از سراسيمگي از فراز کوه به نشيمپ رو آوردند - دران درازر فيل و اسب

با یکدیگر آمیخته افتادند - و عالمی نقد هستی در باخت
 کوکلتاش خواست جان نثاری نماید - جانش بهادر جلو گرفته
 برگردانید - لخته از بیروهي پياده شده بمنزل رسید - چون
 شهرت شد (که افغانان از پی مي آيند) بصد اضطراب کوچ بپهنام
 گردید - مردم از تاریکی راه گذاشته بدرها افتادند - هرچند افغانان
 در تقسیم غنیمت در مانده بودند - درز دیگر راه گم کردگان
 جان سپردند - راجه را با بسیاری از روشناسان پادشاهی و غیره
 پانصد کس درین بیراهه روی درزگار بسرآمد *

کوکلتاش در سال سي و یکم بمالش مهمزد و غوریه خیل
 فواج پشادر (که جلال الدین روشانی را بسري برداشته در تیراه
 و خیبر غبار شورش برانگیخته بودند) تعیین شد - و کارهای
 نمایان بظهور آورد - و سال سي و دوم حکومت زابلستان
 از تغیر راجه مانسنگه بدر تفویض یافت - و در سال سي و سیوم
 باز بمالش یوسف زئی مامور گشته اول ببجور در آمده
 هشت ماه آویزش داشت - بسیاری را نقد زندگی بتاراج
 رفت - ناگزیر باز ماندگان غاشیه بندی برورش گرفتند - کوکه
 بمیچ گرفتن سواد نمود - نخست بساحل دریای بچکوره^(۲)
 (که سرآغاز در آمد آن ملک سمت) استوار قلعه بر ساخته
 نشست - غایم سرگرم عید قربانی بود - کوکه بیخبر از

پنهان راهی به سواد در آمد - افغانان سراسیمه به پیغولها در شدند
و آن الکا مفتوح شد - هر جا قلعه ضرور بود بنیان نهاده
مردم را بحفاظت گماشت - و در سال سی و پنجم زین خان
بگوشمالی زمینداران شمالی دستوری یافت - از نزدیکی
پتهان (۲) در آمده تا دریای ستلج (و بر تفاوت - همگی بوم نشینان
فرمان پذیر گشتند - راجه بدهی چند از نگرکوت - راجه پرسرام
از کوه جمو - راجه باسو از مو - راجه انزوده ج سوال - راجه
کاملوری - راجه جگدیس چند ده وال - رای سنسار چند از پنه
رای پرتاپ از مانکوت - رای بهسو بزرگ جسرورته - رای بامبدهر
از لکهن پور - دولت از کونت بهرته - رای کوشن بلادیه - رای
راودیه دهمری وال - اگرچه سوار ایذان بده هزار کشید لیکن
پیداه از یک لک افزون - با پیشکشهای گران همراه کوکه
دولت ملازمت دریافتند - سال سی و ششم کوکلتاش بمنصب
چهار هزار و عظامی نقاره سرباندهی یافت - و در سال سی
و هفتم (که زین خان بیاسبانی آن روی سندهه تا هندو کوه مقرر
شد) از سواد و بجزر تا تیراه (و آردن - افریدی و اورک زئی
بایای تن داد - جلالت بولایت کافران بدر زن - کوکه بدان ملک

(۲) در [بعضی نسخه] اکبرنامه [پتهان (۳) در [بعضی نسخه] انواده

(۴) نسخه [ب] کاپلوری و در [بعضی نسخه] اکبرنامه [کاهلور (۵) در

[اکبرنامه] بهرور آمده (۶) در [اکبرنامه] یلادیه

درآمد - چون وحدت علی خویش جلالة باعانت یوسف زئی
 بر قلعه کنشال و برخه ولایت کافران چیرگی یافته بود کولتاش^(۲)
 همت در استیصال او بست - فرجه تا کهمار (که داروغه نشین
 مرزبان کاشغر است) شنافته بهیاری را با سیوری بر گرفتند
 سران کافر نیز پیوسته در ناکامی افغانان کوششها نمودند
 برخه بموی چغان سرا بدخشان رویه شده دست از زدن و بستن
 بر نداشتند - ناگزیر سران یوسف زئی بزینهار در آمدند
 و قلعه کنشال و بسیار جاها بدست آمده تا حدود بدخشان
 و کاشغر رفت و روی یافت - در جشن سر آغاز سال چهل
 و یکم بمنصب پنج هزاري سر برافراخت *

چون بند و بست کابل از قلیچ خان صورت نگرفت در همین
 سال آن ملک باطاع کوکه مقرر گشت - و درین سال شاهزاده
 سلطان سلیم را بدختر زین خان شگرف دلبستگی پدید آمد
 و بیوگانی سگالش در سر گرفت - عرش آشیانی ازین بیراهه روی
 سرگران شد - چون شیفتگی خاطر از اندازه بیرون دید
 دستوری فرسوده سنه (۱۰۰۴) هزار و چهارم جشن ازدواج
 انعقاد یافت - و چون جلال الدین روشانی (که مایه فساد دیار
 کابل بود) بگو نیستی فرو شد - و زابلی شورش فرو نشست
 زین خان حسب الحکم از تیراه حفاظت لاهور پیوست

و چون عرش آشیانی مراجعت از برهانپور با گره کردند ادرا
بر خواندند - از کامروائی بمی گساری مغرط افتاده بود - بدین
جهت لخته ازان دست کشید - رنجوری افزود - و فروغ دیده
و دل کم شده در سنه (۱۰۱۰) هزار و دهم هجری پیمانه
زندگی لبریز گشت - گویند در سانحه (که بر بیر برگذشت)
کمی از زین خان شده - ازین رهگذر پادشاه ذخیره خاطر
داشتند - چون آخرها اسپان بسیار از کابل برای شاهزاده سلطان
سایم (که بخیاال فاسد در آله آباد اقامت گزیده بود) فرستاد
ناخوشي افزود - در همان ایام درگذشت *

زین خان بکمیت و راگ شیفته بود - اکثر سازها خود میزواخت
و شعر هم میگفت - از دست * * شعر *

* آرامشم نمیدهد این چرخ کج خرام *

* تا رشته مراد بسوزن در آردم *

گویند بضیافتی (که پادشاه را بخانه طلبیده) چندان تکلف
کرد که موجب حیرت همگنان گشت - از انجمله چبوتره بطول
(۲)
و عوض از شالهای طوس (که دران وقت کمیاب بود) بست
و پیش آن سه حوض یک از گلاب یزدی دوم از رنگ زعفران
سبوم از ارگجه ترتیب داده طوائف را (که زیاده از هزار کس
بودند) دران حوضها می انداختند - و جویهای شیر و شکر آمیخته

ردان کرد - و در سخن بجای آب گلاب پاشی میشد - و جواهر و مرصع آلات در سبدها پر کرده با فیلان نامی پیشکش نمود گویند دران وقت کثرت فیل از زین خان و اسپ از قلیچ خان و خواجه سرا از سعید خان شهرت تمام داشت *

* زاهد خان *

پسر صادق خان هروی ست - تا سال چهارم عمرش آشیانی بمنصب سه صد و پنجاهی رسید - چون پدرش در دکن فوت شد سال چهل و هفتم او بحضور آمده بملازمت پیوست و سال چهل و نهم باضافه منصب و خطاب خانی چهارم ناموری برافروخت - و پس از سرور آرائی جنت مکانی از اصل و اضافه بمنصب در هزاری کامیاب گردید - پس ازان به تنبیه راز دلمت بهورتیه باجمع مامور شد - و بتقدیم آن خدمت چنانکه باید پرداخته مورد تحسین گردید *

* زاهد خان کوکه *

مادرش حوری خاتم انگه بیگم صاحب صبیله کلان فردوس آشیانی ست - سال سیزدهم جاوس آن پادشاه بفرجدارگی میان دو آب از تغیر نورالدوله سرفرازی یافت - و سال چهاردهم بخطاب خانی و از اصل و اضافه بمنصب هزار هزار سوار سر اعتبار برافراخته تعینات دکن گردید - سال پانزدهم همراه شاهزاده

محمد اورنگ زيب بهادر بحضور رسیده دولت بار اندوخت
 سال هفدهم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار
 سوار کامياب گشت - پستتر باضافه پانصدي دويست سوار ناميه
 بخت نور آگين ساخته بخدمت قراول بيگي سربلندي پذيرفت
 سال هيزدهم در جشن صحت بيگم صاحب (که بنابر سوختن
 بدن از آتش چنده کسامند بود) بعنايت خلعت و جمدهر
 مرصع و منصب از اصل و اضافه دو هزار و پانصد
 سوار و عطای علم و فيل درجه اعتلا پيمون - و پستتر بتفويض
 خدمت قوش بيگي از اقران تفوق جست - سال نوزدهم بيست
 و چهارم رجب مطابق سنه (۱۰۵۵) هزار و پنجاه و پنج هجري
 بيماري معيه بهم رسانيد - هرچند حکيم دارود تقرب خان بنص
 تحريض نمود راضي نشد - و بسرای جارداني پيوست *

گویند عیاش بيقید مزاج بود - و حرف بے باکانه ميز
 روزی بيگم صاحب سفارش او نموده او را بخانه يکي از شاهزاده
 فوستان - شاهزاده باعزاز پيش خود طلبیده فرمود - که در
 باب شما بيگم صاحب سفارش کرده اند - انشاءالله در تربيت
 شما سعي مرفوره بعمل خواهد آمد - در جواب گفت که
 سفارش لنگ و کور را مي بايد - بغده ازین عيبتها بريست
 اگر قابل تربيت دانند تربيت نمايند والا خير - اما آشنا پرور
 بود - يکي از پسرانش فيض الله خان است - که احوال او جداکانه

نگارش یافته - و دیگرے محمد عابد است . که سال سیزدهم
جلوس خلد مکان ببحالی منصب یکہزار و پانصدی سہ صد
سوار و خطاب نوازش خان امتیاز اندرخته *

* زبردست خان *

از والا شاهیان فردوس آشیانی ست - پس از سربر آرائی
آن پادشاه بعطای منصب ہزاری پانصد سوار منسلک
گشتہ سال دوم باضافہ پانصدی صد سوار و ثانیہ باضافہ
دو صد سوار لوی کامرانی برافراخت - سال چہارم از اصل
و اضافہ بمنصب ہزار و پانصدی ہزار سوار بین الاقوان تفوق
جست - مدتی بتعیذاتی صوبہ بہار بسر بردہ ہموارہ با ناظران
آن صوبہ در برافراختن زمینداران فساد پڑہ راہ جانسپاری
و عقیدت سگالی سپردے - در ایام صوبہ داری اعتقاد خان
پرتاب زمیندار پلامون را (کہ از جملہ فساد پیشگان مقرری
آن صوبہ ہوں) از جد و جہد بلیغ بکار بردہ یکے از پسرانش
دست تہجد بلند ساختہ بکار ولی نعمت برتبہ جان نثاری
فایز گشتہ سال ہفدہم پیش ناظم آوردن - پس ازان بحضور
رسیدہ دولت آستانبوس دریافت - سال ہیژدہم از اصل
و اضافہ بمنصب در ہزاری ہزار سوار قامت قابلیت آراست
سال نوزدہم بعنایت خلعت ضبط سیوستان مضاف صوبہ
گتہہ سر بلندی پذیرفت - سال بیست و سیوم مطابق سنہ

(۱۰۵۹) هزار و پنجاه و نه هجری در فوجداری سیوستان

پیمانۀ زندگي او لبریز گردید *

* حرف السنين *

* سیف خان کوکه *

برادر کلان زین خان کوکه است - گویند والدۀ اش همیشه دختر آردے - و پدر بمقتضای بشریت آزردہ شدے درین مرتبہ (کہ در کابل بسیف خان باز شد) پدر برآشفته گفت - کہ اگر این باز دختر آمد خانہ داری و ملاقات موقوف است - آن عفت منش در خدمت مریم دکانی رفته گاہ اظہار نمودہ رخصت اسقاط حمل گرفت - عرش آشیانی آگہی یافتہ باوجون صغرسن فرمود - اگر پاس خاطر من میخواستی پیرامون این امر نگردي - کہ ایزد توانا ترا فرزند نیک اختر کرامت خواهد کرد - آن ضعیفہ فرمود؛ شاهزادہ را مژدہ غیبی دانستہ ازان ارادہ خود را باز داشت - اتفاقا سیف خان متولد شد - و والدین بوجود پسر شغف و خرمی مفرط اندوخته بپاس شاهزادہ پرداختن - عرش آشیانی زیادہ بر ہمہ عنایت بحال او مبذول می فرمود - پس از سریو آرائی هنوز آغاز شباب داشت کہ بیایہ چہار ہزاری بر آردند

در یو دای و گندادری یکتای روزگار و در شجاعت و تهور سرآمد
 اقران بود - سال هفدهم در محاصره قلعه سورت روزه (که
 از بالا بارش تیر و بندوق و توپ بود - و از پایان موزچالها
 هجوم آوردند) سیف خان تاخت نمایان درده کارنامه جرأت
 و شجاعت ظاهر ساخت - دران زن و خورد بندوقه بار رسیده
 تا یک ماه صاحب فراش بود - عاقبت بخیر انجامید
 شخصی از پرسید - که پادشاه راضی هستند و بارها صرفه امثال
 شما مردم چه که بسیاری (که بدایه نویسنده باشند) می فرمایند
 برای چه خود را دیده و دانسته در مهاله انداختن
 در جواب گفت در جنگ سرنال راه غلط کردم - و خود را
 دران هنگامه نتوانستم رسانید - از خجالت آن روز زندگی بر من
 گران است - میخواهم که سبکبار گردم - در سنه (۹۸۰)
 نهمصد و هشتاد هجری سال هیزدهم (که عرش آشیانی بایلغار
 نه روزه از آگوه بحوالی احمدآباد رفته با محمد حسین میرزا
 مبارزه نمود) سیف خان در تاختن اول چپقلش رستمانه
 نموده غنیم خود را منظم ساخت - و بدو زخم نمایان (که بر رو
 داشت) اجمیری اجمیری گویان جویای پادشاه گردید - دید که
 محمد حسین میرزا با چندی از ادبش در میدان سر بخودی
 می آید - کوکه بار رسیده داد بهادری و تندر داد بملک بقا

(مآثر الامرا) [۳۷۵] (باب الهین)

شتافت . پادشاه از فوت چنین مخلص راسخ قدم قربن تاسف
و اندوه بسیار گردید - و چون بدار الخلافه معاودت فرموده
ظاهر شد (که ذمه سیف خان بوام مباحثه گرانبار است) از کمال
عاطفت بادای جمیع آن سبکسار ساخت - پسرانش شیرافکن
و امان الله بمنصبه در خور امتیاز داشتند *

* سید محمود خان باره *

اول کسی ست ازین طایفه که در دولت تیموریه بدرجه
امارت رسید - ابتدا ملازم بیرام خان خانخانان بود - در سال
ادل جلوس اکبري همراه علي قاي خان شیباني بدفع هیومن
بقال (که پس از شکست یافتن قردی بیگ خان نخوت بخود
راه داده با فراوان جمعیت از دهلی روانه شده بود) نامزد
گردید - و سال دوم به تذبیه حاجی خان غلام شیر خان سور
(که اجمیر و ناگور بتصرف خود آورده دم استیلا میزد)
تعیین گشت - سال سیوم بتسخیر قلعه جیتارن دستوری یافته
آنها از دست راجپوتیه برگرفت - چون مقدمه خانخانان
برهم خورد خان مذکور بنوکری پادشاهی اختصاص پذیرفته
قریب بلده دهلی جاگیر یافت - و سال هفتم جلوس (که
خانخانان منعم بیگ بذابر کشته شدن شمس الدین محمد
خان انگه واهمه بخاطر راه داده بار دوم کابل رویه فرار نمود)

(۲) در [بعضی جا] هیومن بدون ذون آمده (۳) نسخه [ج] چیتارن *

سید محمود خان (که در محال جاگیر خود بود) او را شناخته
 با احترام تمام بحضور پادشاه آردن - سال هفدهم بتعییناتی خان کلان
 بجانب گجرات شتافت - و پس ازان بتعاقب ابراهیم حسین
 میرزا مامور شد - پستر چون پادشاه خود بدین کار متوجه
 گردید و مسرعه فرستاده امرای پیش شتافته را باز گردانید
 خان مذکور کام عجلت برزده متصل قصبه سرنال برکاب
 سلطانی پیوست - و مصدر ترددات نمایان گشت - و چون
 میرزای مذکور شکست یافته رخت ادبار بجانب آگره کشید
 او باتفاق دیگر امرا بتعاقب میرزای مرقوم معین شد - و سال
 هیزدهم در ذیل امرا پیش از نهضت سلطانی بصوب گجرات
 تعیین یافت - چون موکب والا ایغار نموده بحدود میرنده
 رسید شرف آستانبوس دریافته کام دل برگرفت - و در جنگ
 محمد حسین میرزا چون پادشاه خود را با معدود در فوج
 طرح قرار داده بود او با دیگر امرا در قول جا یافته وقت جنگ
 پرتابانه از قول پیشتر شتافته مردانه نبرد آزمائی نمود - اواخر
 همین سال با سادات بارهه و سید محمد امروه بر سر ولایت
 مدهکر سعادت ارتخاص پذیرفت - و در انجا رفته بزور شمشیر
 آن حدود را عمای در ساخت - و دران نزدیکی مطابق سنه
 (۹۸۰) نهصد و هشتاد هجری پیمانه زندگی او لبریز
 گردید - بمنصب در هزاره سربلندی داشت *

باره عبارت است از دوازده موضع - که در میان دو آب یعنی دریای جون و گنگ قریب پرگنه سنبل واقع شده - خان مذکور مرد قبيله دار بود - بنوکری پادشاهی رسیده نامه بشجاعت و سخاوت برآورد - ساده لوحی مغبور داشت - گریزند چون عرش آشیانی او را بر سر مدهکر بنديله تعیین فرمود او تردیدات نمایان بتقدیم رسانیده مظفر و منصور برگردید - پس ازان (که بملازمت سلطانی فایز گشت) عرض نمود که من چنین و چنان قردن کردم - آصف خان گفت میوانجی این فتح باتال حضرت شده - پنداشت مگر اقبال نام یکی از امرای پادشاهی خواهد بود جواب داد که چرا غلط میگوئی - درانجا اقبال پادشاهی نبود من بودم و برادرانم - تیغ دو دستی زده ایم - پادشاه متبسم شده او را بگوناگون عوالمف برنواخت - و روزی یکی از روی کدایه با وی گفت - که نسب نامۀ سادات باره یکجا مذکبی میشود از فی الحال در میان توده آتش (که فقرای ملنگ شبها روشن میگذند) تا زانو در آمده ایستاد - و گفت اگر سیدم آتش کارگر نخواهد شد - و اگر نیستم میسوزم - قریب یک ساعت دران آتش ایستاد - مردم بزاری برآوردند - کفش مخملی در پا داشت (۲)

جورب او نسوخته بود - پسرانش سید قاسم و سید هاشم - احوال اینها جداگانه نوکریز کاک بیان طراز گردیده *

• سید احمد خان بارهه •

برادر خود سید محمود خان بارهه است - در سال هفدهم
 جلوس اکبری باتفاق خان مذکور همواره خان کلان در فوج منتقلا
 بجانب گجرات تعیین شد - و پس از فتح احمدآباد پادشاه
 او را با جمعی کثیر بتعاقب پسران شیروخان فولادی (که عیال
 و اسباب خود را از پتن برآورده بجانب ایدر میرفتند) نامزد
 فرمود - هر چند آنها تیز پائی نموده خود را به تنگناهای جبال
 کشیدند اما بهیاری از اسباب آنها بدست مردم فوج پادشاهی
 افتاد - خان مذکور معارفت نموده کامیاب دولت زمین بوس
 گردید - پس ازان (که قصبه پتن مخیم سرانقات سلطانی گشت)
 آنرا بمیرزا خان مرحمت نموده بذیابست او حکومت و حراست آنجا
 بسید احمد خان تفویض یافت - و در همین سال محمد حسین
 میرزا و شاه میرزا علم بغی افراشته باتفاق شیروخان بر سر پتن
 آمده محاصره نمودند - خان مذکور به بزد و بست بروج و بازه
 پرداخته متحصن گردید - تا آنکه خان اعظم کوکه با فوج بهیاری
 نزدیک (سید - میرزایان دست از محاصره کشیده از گود قصبه
 برخاستند - و سال بیستم جلوس با برادر زادهای خود سید
 قاسم و سید هاشم بمالش گردن کشان تعلقه رانا (که پس از
 کشته شدن جلال خان قورچی غبار فتنه بر انگیزخته بودند)

دستوري پذیرفت - و بتقدیم جلال خدمات مشمول التقات
بیکران گشته چهره مباحثات افروخت - در سنه (۹۸۰) نهصد
و هشتاد هجری داعی حق را لبیک اجابت گفت - بمنصب
دو هزاری امتیاز اندوخته بود - پسرش سید جمال الدین از
رو شناسان پادشاهی بود - در محاصره قلعه چتور (که در نقب را
از باروت پر ساخته فقیله را آتش دادند - و بیکه دیر رسید - و دران
هنگامه جمعی را نقد زندگی بر باد رفت) او هم گلشن جوانی
خود را سوخت *

* سلطان خواجه نقشبندی *

عبد العظیم نام خلف خواجه خاوند دوست است مرید
خواجه عبد الشهید بن خواجه عبدالله مشهور بخواجهگان خواجه
که فرزند بیواسطه خواجه ناصرالدین احرار است - چون
خواجه عبد الشهید از سمرقند بهند آمد عرش آشیانی پذیرد
شده باعزاز و اکرام دریافت - و پرگنه چماری پذیرد (۳)
بطریق نذر گذرانید - خواجه مدتی در اینجا طرح سکونت
ریخته بسرمی برد - پس از هیزده سال در آخر سنه (۹۸۲)
نهصد و هشتاد و دو معاودت بهسمرقند نمود - و در سنه (۹۸۴)
نهصد و هشتاد و چهار درگذشت - سلطان خواجه اگرچه بر فراز
و نشیب علمی بر نیامده و چندان دانش زار (سمی طی نکرده
(۲) نسخه [ج] جوانی را سوخت (۳) در [اکبرنامه] چماری آمده *

اما باره مراتب سلوک و تصوف و رزیده شامه ارادتش از شمامه
 عنایت پادشاهی عطر آگین گشت - اعتباری سترگ و قریب شگرف
 بهم رسانید - چون سال بیست و یکم سده (۹۸۴) نهصد
 و هشتاد و چهار عزیمت سفر حجاز دامنگیر همت پادشاهی
 گشت ملتزمان بارگاه سلطنت معروض داشتند - که برخه
 حقیقت اندرزان والا فطرت نسبت باطایفه سلاطین دادگر
 سیما چنین فرمانروائی (که ولایت چندین پادشاهان عالی شکوه را
 بفروغ تدبیر و لمعان شمشیر دار الامن داشته باشد) امثال
 این امور اگر تجویز کرده اند در صورتی سم که ازان حرکت
 گرد فتور بر جمعیت آباد رعیت ننشیند - لهذا عرش آشیانی
 نقش آن داعیه از لوحه خاطر سترد - و چون صوری لزوم^(۲)
 انعقاد یافته بود سلطان خواجه را (که از درست کرداری
 و معامله دانی نصیبه فراوان داشت) امیر حاج گردانیده مبلغ
 شش لک روبیه و دوازده هزار خلعت حواله شد - تا بفروغ
 دیده دري شایستگان احسان را دریافته بانعام درخور بی نیاز گرداند
 و حکم شد که تجرد مذهب آن مرز (که از شغل پیروستن نفس
 در فزون فرصت مکاسب و حرف ندارند) و سایر احتیاجمندان
 قناعت پیشه آن بوم را نگاشته قلم تحقیق ساخته نسخه منقح
 بیارد - تا هر سال یکی از آگاه دلان بدان دیار رفته عموم محتاجان

آن ناحیه را از مایده احسان بهره مند گرداند - درین قافله بسیارے از وضع و شریف بار سفر حجاز بر بهتند - شاید کم قافله بدین هجوم از هندوستان بدان دیار رفته *

خواجه در سال بیست و سیوم سنه (۹۸۶) نهصد

و هشتاد و شش ازان سفر خیر اثر معاودت نموده بزمین بوس اکبری سر مباحثات بر افراخته زیاده بر سابق مشمول الطاف شاهانه گردید - و بتفویض صدارت کل هندوستان و منصب هزاره امتیاز یافت - و در سال بیست و نهم سنه (۹۹۲) نهصد و نود و در باجل طبعی در گذشت - در ظاهر قلعه فتحپور در جانب شمالی مدفون گشت - و پس از فوتش در آغاز سال سیم دخترش را بعقد شاهزاده سلطان دانیال در آوردند - پسرش میروخواجه در سال چهل و ششم بمنصب پانصدی ترقی نمود *

در دبستان موبدی مذکور است - که سلطان خواجه از آهیان بود - یعنی بآئینه (که بعرش آشیانی نسبت دهند - و به آهی دین موسوم نمایند) گردیده بود - هنگام سفر واپسین پیداشاه وصیت نمود - که مرا باین دیو مردم دفن نفرمایند - لاجرم او را در قبر با چراغی در آورده شبکه بمحاذات نیر اعظم گذاشتند که نور از ماحی مائم است - اگرچه امثال این حکایات را بذابر عدم شواهد از تواریخ متعارفه در نظر اخبارسنج وقعی نبود

و آنچه شیخ بدادونی و نظائر او بصراحت و اشاره نوشته اند
محمول بر تعصب و مبالغه می‌شد پس ازان [که تذکره مشائخ
موسوم بثمرات القدس تالیف نعل بیگ (که از منصبداران
اکبری و معتقد سلسله نقشبندیه است) بنظر آمد] از ترجمه
سلطان خواجه ظاهر شد که کلام قوم راهبی و بی اصل بوده
چه او نوشته . که چون درین ایام لخته ادیان مجدده بر روی
کار آمده خواستند در ارکان دین محمدی کمره و فتور
واقع شود چنان قرار دادند که هر که بامر ناگزیر پیوند بطور
آفتاب پرستان رزئه محاذی خورشید در قبرش گذارند - تا فردغ
نیر اعظم (که عین نور الهی ست - و سایر انوار ازو مستفاد)
در قبر نثابد راهی پرستگاری نیابد - بعضی خبثا در باره حضرت (۳)
وی نیز این خیال کردند - چون الله تعالی حافظ این سلسله بود
هیچکس را بران قدرت نشد - بعنوان اهل سنت و جماعت
تجهیز و تکفین نموده بخاک سپردند *

اگرچه درین اوراق قام اخبار رقم هر جا بمذاسبت مقام
لخته ازین مقوله بر لوحه بیان مرتسم ساخته اما همه جا زبان
نگاهداشته - این جا اشهب خامه گسسته عنانی می نماید
و تیز جوان مرصه قرطاس میگرد - عرش آشیانی از عنفوان سن
و ریعان شباب بوضع و آئین هندیستان مولع و شیفته بود

خواه بمیلان طبعی فطری - و خواه به تزویر و تدبیر مملکی
چنانچه موی سر میگذاشت - پس از مدتها (که اراده ستودن
نمود) گفت که التّوام این امر بنابر تالیف هندی نوان بود
الحال (که احتیاج بدان نماند) باید ستود - هرچند در تعظیم
علما و مشائخ و ترویج شعائر اسلام میکوشید لیکن بغاير وسعت
مشرّب با مخالف و موافق مدارائی داشته با برهمنان و جوگیان
می نشست - و اذکار و اشغال ایشان فرا میگرفت - پس ازان (که
بکفر و زندته شهرت گرفت) برای نوربذ عوام اعلان اخذ
مراتب دینی مناسب دانست - چنانچه اظهار عزیمت حج
و تعیین میرحاج هر سال و انعقاد مجالس مولود جناب ختمی
(صلی الله علیه و آله) ازین قبیل بود - و در سال بیست و سیوم
باتباع طریقه نبوی و خلفای راشدین و سلاطین اسلام خود مباشر
امر خطابت شده در مسجد جامع فتحپور بر مذبر برآمد
چون مواد عربی نداشت یا بوجه دیگر این ابیات شیخ فیضی
بطریق خطبه برخواند *

* بیت *

(۳)
* خداوندی که ما را خسروی داد *

* دل دانا و بازوی قوی داد *

* بعدل و داد ما را رهنمون کرد *

* بجز عدل از خیال ما برون کرد *

* بود و صفش ز حد فهم برتر *

* تعالی شانه الله اکبر *

اگرچه بعضی نوشته اند که چون یا بر منبر گذاشت یکباره
حصر واقع شد - و بارزه افتاد - و بتشویش تمام بهمین ابیات
اختصار نموده نماز جمعه ادا کرد - و چون در هر امر میخواست
اختراع نماید و مجدداً آئینه تازه شود در مهمات دین و مذهب
نیز تصرفات بخاطرش میرسید - لیکن تصریح بمخالفت امور
شرعیه منافی مصالح مایه می شمرد - تا بتجویز برخی علمای
مزاج شناس (که سرآمد آنها غازی خان بدخشی بود) در سال
بیست و چهارم سنه (۹۷۷) نهمصد و هفاد و هفت علما اتفاق
نمودند - که مرتبه سلطان عادل عندالله زیاده بر مجتهد است
و خلیفه وقت اعدل و اعلم و افضل است - و تذکره بمهر سائر فضلا
مرتب گشت - که آنچه عرش آشیانی در اختلافات گذشتگان
گروهاگروه تسبیلا للخلق برگزیند حکم الهی دانسته اتباع آن
بر کافه انام واجب شناسند - چنانچه در احوال شیخ عبدالذبی صدر
این مقدمه تحریر یافته *

و چون عرش آشیانی را شوق باساکشاف مسائل و مذاهب
فرق انام بهم رسید در کمتر زمانه مجلس پادشاهی مجمع
دانایان هر ملت و مذهب گردید - امحاب مال و نحل فراهم
آمدند - و با همه راه مدارا و استماله مملوک میگشت

و ادله هر فريق و مقوله هر طایفه بلا تعصب مذکور میگردند
 و محاسن و مساوی هر طریقه بے تکلف بیان میشود - و هر يك
 در قدح و نکوهش دیگر میگویند - یهودی با نصرانی و سنی
 با شیعه و مجوسی و برهن با اسلامی مغازره و مجادله
 می نمودند - و نعوذ بالله بے محابا انواع قبائح و شغائع بذرات
 مقدسه انبیاء عظام و ائمه کرام نسبت می کردند - طرفه هنگامه
 برپا شد - و مبارزه بجائے انجامید که علما و فقهای اسلامی با هم
 در افتاده تکفیر یکدیگر می نمودند - حکیم فلسفی میگفت که عقلا
 در همه ادیان موجود اند - ترجیح بلا مرجح چرا - تابع ناموس
 اکبر عقل (که مدبر و حاکم است میان حسن و قبح) باید بود
 اعتماد بر دیوانسانها نباید کرد - که خانه نقل خراب است
 اردشیر نام زردشتی را از ایران طلبیدند - او آتش با خود
 آورد - آنرا از انوار ایزدی دانسته اهتمام آن بشیخ ابوالفضل
 مفوض شد - که بدستور آتش کدهای فارس با احتیاط نگاهدارد
 و غرمانی بطلم اردکیوان^(۲) (که سرآمد مجوسیان ایران دیار بود)
 رقم پذیرفت - او عذر خواست - و نامه از مولفات خود (که
 مشعر ستایش مجردات و کواکب و متضمن نصائح و حکم بود)
 فرستاد - مشتمل بر چهارده جز - هر سطرش پارسى بحسن بود
 و تصحیف آن عربی - و چون قلم می کردند ترکی - و باز

مصنف آن هندی می‌شد - و شیخ ابو الفضل میگفت که این نامه
افصح است از قرآن - علوم شرعیه و نقلیه را اصلا وقع و اعتبار
نماید - مردم رغبت به حکمت و حساب و طبع و نجوم و شعر
و تاریخ نمودند - فرامین باطراف صادر شد - که اراذل را از تعلیم
باز دارند - و در تعظیم نیر اعظم عطیه بخش عالم بآئین شماسیان
(که بدریافت فیوض انفسی و آفاقی او گردند - و شکر گذاری
آن نورالانوار را سرمایه دولت موری و معنوی دانند) اهتمام
نایسته رفت - عرش آشیانی بدرغیب راجه بریر ادعیه
و اسامی آفتاب را بزبان هندی و فارسی ورد میفرمود - و هنگام
تحويل از برج به برج وقت ظهور فیض خاص دانسته
خصوص در تحويل حمل و همین قسم دیگر کواکب سیاره را
(که فیض پذیر خوان افوار او یند) در شرف خویش گرامی
شمرده آن ازمنه را مواقیت و مظاهر نعم والای الهی انگاشته
سال چهارده عید مقرر شد - و باستصواب علامه الدهر امیر
فتح الله شیرازی تاریخ عربی را تغیر داده سال و ماه شمسی
بدستور عجم معین کردند - گار کشی ممنوع شد - و چنانچه
قاضی بقطع معاملات اهل اسلام تعیین میگشت بر همت دانا
بجهت فصل قضایای هذون قرار یافت - و چون هر امری (که
احداث و اختراع می نمود) به الهی موسوم میساخت خلاصه
هر مذهب و هر طریقه را نیز باهم آمیخته دین الهی نامید

جمعه از ارباب تعلق و تجرد گرویده حکایات غریب نقل نمایند - و گویند این اختیار و التقاط نیز بامر الهی بوده و این شرمه ضاله عرش آشیانی را خلیفه الله خوانند و چنان بر سرایند که او مامور شد - که لا اله الا الله اکبر خلیفه الله گویند *

آردده اند که چون شب یکشنبه پنجم رجب سنه (۹۴۹)

نهمصد و چهل و نه هجری عرش آشیانی در امرکوت متولد گردید یکی از مرتاضین در واقعه دید - که عقل کل با نفس کل فرود آمده بیکرے (که عنصر او فضائل اربعه بود) ساخته بهمایون پادشاه سپردند - چنانچه در قصه آلذقوا نوشته اند که بعضی در دریا ملهم شده اند - که رب الذوع انسانی (که آن را در ترکی کشخان گویند) در عالم معنوی متوجه او شده بے اختلاط (که مخصوص ترکیب عنصري ست) بتصرف قدسی آبهتن گردانید - چنانچه همه اولاد بوزنجر تا آن را که نپرون نامند فرشته نژاد میدانند *

و قومی از آلهیه گویند - که عرش آشیانی را قدرت بر خلع و انسلخ بود - (رزے در یقظه ببدن مثالی از سموات برگزیده روح او بواحد اکبر (که بامطلاح آن طایفه ذات الهی باشد) آمیخته شد - حق تعالی گفت که میان من و دیگران جبرئیل واسطه بود - و درمیان من و تو دیگرے نمی گذخت - و مامور شد

که دفع اختلاف عالم نماید - او گفت بدون سیاست نمی تواند شد - و آن از من نمی آید - مگر بهر دست و ملامت هر قدر تواند شد و هضمون میشوم - پس خدا فرمود تو مظهر مهر منی - و دیگران مظاهر قهر - و امثال این کلیترة و هذیان بهیاری ساخته اند و بیشترے جوگیه و سناسیه و بعضے اسلامیة (که بزی آنها متلبس بودند) بدر گزیده جگت گرو می خوانند - و خوارق (که از عرش آشیانی بیان نمایند) آنرا برهان گویند *

شیخ علامی در تاریخ خود آورده - که در ماه هشتم از ولادت رزے جیحی انگه شیر میداد - و از مخالفت ماهم انگه و جمعه دیگر آورده خاطر راندرهاک بود - در وقتے (که هیچ کس حاضر نبود) عرش آشیانی متکلم شده بتسلیمی خاطر محزون او پرداخت - و فرید شادمانیها بخشیده فرمود - زینهار این راز ما را آشکارا نکنی - جیحی انگه در شگفت عظیم مانده بهیچکس ظاهر نکرد - تا در ایام سلطنت رزے در دهلی بشکار حوالی قصبه پالم تشریف فرمود - درانجا مارے بزرگ مهیم بر سر راه پیدا شد - پادشاه بے اندیشه دم مار را گرفته زبون ساخت - یوسف محمد خان کوکه از روی تعجب بوالده خود جیحی انگه آمده نقل کرد - و اد آن راز سر پوشیده بر زبان آورده گفت - که هرگاه در مغرسن معجزه مسیحی نموده باشد اگر در کبر سن اعجاز موسوی بکار برد چه بدیع

شیخ گوید با آنکه این دو قضیه از مردم ثقة شنیده بودم اما ازان عفت مآب نیز بیواسطه استماع نمودم *

و در دیهستان گفته که از میرزا شاه محمد مخاطب بغزنین خان پسر شاه بیگ خان خاندوران شنیدم که میگفت من از میرزا عزیز کوکه پرسیدم که چه میگویند در حرف زدن عرش آشیانی - جواب داد - که والده میگفت حق اسمت و نیز شیخ علامی نوشته که چگونه شعشعه بزرگی و بزرگ منشی از جبین مبین جنت آشیانی پیدا نباشد که حامل نور شاهنشاهی و خازن گنج معارف الهی بوده - و همین نور بود که در فتوحات بابری ظهور داشت - و همین نور بود که در اشراقات انوار جهانگیری صاحبقرانی جلوه گر شد - و همین نور بود که از مدف بحر عفت آلتوا در نقاب موالید لایق شاهوار نمودار گشت - و همین نور بود که پرورشائی آن آغر خان دولت آرا شد - و همین نور بود که از آدم تا نوح باندازه استعدادات نور افزا بود - اسرار سواطع این نور و آثار عجائب این ظهور از دایره حصر و احصا بیرون است - هرکس را قوت شناخت کند این معنی نیست - و قدرت دریافت این دقائق نه - و ظاهر است که این نسبت اگر بطریق تعمیم باشد همه اخلاف را با اسلاف خود حامل اسم - اما تخصیص و تشخیص واحد (که شیخ میخواهد) چیز دیگری ظاهر میکند - نعوذ بالله *

در دهستان آردو که در سنه (۱۰۰۰) هزارم آلهیان
 بعرض آشیانی گفتند - که هزار سال هجری تمام شده - الحال
 بحکم قاطع مثل شاه اسمعیل صفوی اعادی را از میان
 باید برداشت - پادشاه جواب داد - که من بمروت مبعوثم
 می باید این آئین بخواسته مردم رائی گیرد - نه بجبر
 و تکلیف و بیم تیغ بدین الهی در آیند - و میر شریف آملی
 از رسائل محمودخانی مستشهد آرد که در سنه (۹۹۰)
 نهصد و نود رافع دین حق شخصی باشد - و ازان شخص باکبر
 تعبیر نموده که نهصد و نود است - و حکیم فیروز ابن رباعی
 نامر خسرو خواند *

* در نهصد و هشتاد و نه از حکم قضا *

* آیدن کواکب ز جوانمب یکجا *

* در سال اسد ماه اسد روز اسد *

* از پرده برون خرامد آن شیر خدا *

و گفت چون نامر را در راتعه دیدم گفتم که شیر خدا کیهست
 گفت جلال الدین محمد اکبر - و خواجه مولانای شیرازی
 جفردان از مکه رساله از بعضی شرفا آردن - باین مضمون که
 بمقتضای احادیث صحیحیه هفت هزار سال مدت ایام دنیا
 سپری شده - الحال وقت ظهور مهدی موعود است - و گفت

در واقعه دیدم - که پیغمبر خدا در خانه کعبه ایستاده
و جلال الدین نشسته - وجه پرسیدم - فرمود که اکنون نوبت
او ست - و صاحب الزمان خداوند ناموس جلال ^(۲) الاکبر است
و هم صاحب دبستان موبدی گوید - که از احمد توتبای (که
نوکر عمده خان اعظم بود) شنیدم که میگفت - چون اقوال
اهل هوا و بدع شایع شد و طرق باطله احداث یافت میرزا
کوک که بذات تعصب دینی در سنه (۱۰۰۱) هزار و یک از گجرات
بکعبه شتافت - و در سنه (۱۰۰۲) هزار و دوم در لاهور
بآستانبوس رسیده بدین آهی در آمد - از انجهت که شبی
در کعبه در خواب دید - که جذاب رسالت فرمود که کعبه
پوست است - و اکبر مغز - و این خانه است - و او خداوند
و معین عزم معاودت نداشت - قضا را شبی در واقعه دید
که بار گفتند - که بعزت بیرون نمیروی - و شرفا بار سلوک بد
سر کردند - ناچار برگشت - و از انچه گریخته بود بدان گرائید
ازین است که صاحب بداونی گفته - که رفتن میرزا خوب بود
اما آمدنش نه آنچنان - لطیفه ازو نقل کرده اند - که پس
از ارتحال عرش آشیانی حرفهای سست گفته - چون از
پرسیدند گفت در بزرگی از سخن نیست - اما ابو جهل اکبر *

بالجماع چون آهیان بجهت اعلان این مبالغه از حد گذرانیدند

عروش آشیانی بتعالیم چند کس مخصوص اکتفا فرمود - و آن
 اقرار بیکتای ایزد توانا بود - و تعظیم مقربان او (که مجردات
 و کواکب سیاره اند) و منع از اذیت جاندار هرگونه که باشد
 و بهیچ آئین بد نداین دود - و بهمه طوائف راه بے تعصبی
 باید سپرد - و عمده تبلیغ آن بوده که اخلاص مردم بوابی نعمت
 خون بدین مرتبه باشد - که ترک چهار چیز مال و جان
 و ناموس و دین آسان شمرند - و برخه احکام و مسائل این
 مذهب ذوالفقار^(۲) اردستانی موبد تخلص در دبستان خود
 (که هاروی اکثر اعتقادات فرق هندو و مجوس و مذاهب
 مروجۀ اهل اسلام است) آورده - اگرچه الحال کسی باین
 طریق مشتهر نیست - و بذابران (که دران وقت هم بغیر
 از مقربان خاص و محرمان با اخلاص بدیگران تلقین نمیکرد
 خانخانان میرزا عبد الرحیم بوسائل ملتجی گشته بابر
 و سماجت التماس نمود - که من هم آلهی بنده ام - پادشاه
 قبول کرده در شب عاشورا پیدالۀ دوستکامی بار عزایت نمود
 و روزه بمیر صدر جهان مفتی فرمود - که در دامت این است
 که مسلمانی بدین آئین است - که جهاندار می^(۳) کشند
 چرا آلهی کیش نشوی - او بپا افتاد - و گفت که از سه روز
 همین خلش بخاطر داشتم - و بکھے نگذره بودم - که اگر مظهر

نیر اکبر کامل است خود خواهد گفت - لله الشکر میسر شد
 با دو یسر خود آئین الهی اختیار کرد) ازین جهت این فرتقه
 درین زمانه نصیبا منحصبا گشته - الحمد لله علی ذلک - و همه این
 مقدمات را شیخ علامی با دفعیۀ آن بآب و تاب در اکبرنامه
 در سبک تحریر کشیده - مجمله ازان نوشته میشوند - طایفه
 آن یگانه بنده ایزدی را (که زاد برزان روشن دودمان است)
 تهمت آورد دعوی خدائی کردند - همانا غلط انداز اینها آن بود
 که چندی از پیش قدمان یکجہتی (که بر مشرب نصیر بودند
 یا ذوق حسین منصور) خدیو معنی را مظهر حق دانسته
 سخن سرا گشتند - و اورنگ نشین اقبال از مہند آرائی صالح کل
 بیصرفه گویان آشفته عقل و ہرزہ درایان پریشان مغز را چندان
 سرزنش فرمود - بر خے را مظنہ آنکہ خسرو زمان را خواہش
 سفارت داد بے ہمال سرایای دل میگیرند - و دستاریز تخیل
 اینہا آنکہ شہنشاہ حکمت پڑوہ ہموارہ آئینہای شگرف
 در میان آرد - و در سخنان شک آمود پیشیغیان ناخنہا زند
 چون ژاڑ خائی (این دو گروہ بمسامع ^(۲) شاہنشاهی در آمد بارہا
 فرمود سبحان اللہ در تذکرای خاطر نادان چگونہ در آید - کہ
 امکانے حدوث آمود در ماندہ طبائع نسبت الوہیت بخود دہد
 و گرہے از ہادیان آفاق) کہ بہزاران شگرف کارہای اعجاز

اظهار نبوت کرده اند - و روزگاران برآمد و دررها سپری شد
 که این معنی پرورش می یابد - و روی در افزونی دادن)
 هنوز گرد انکار فرور نمی نشیند - مرا چنین سگالش چسان
 در موقوفه ضمیر راه یابد - و طایفه دیگر را خیال آنکه شهریار
 آفاق دین احمدی را نا ستوده میداند - همگی دستاریز
 اینها آنکه خسرو دانا از فراخی مشرب و عموم مهر افزائی
 و بسطت ظایمت گروهان کرده آدمی را بدوستی برگزیند - خاصه
 دانش پژوهان هرکیش و ریاضت اندوزان هر دین و مذهب را
 و همواره در مطالب دینی و مقاصد حقیقی دلیل بزرهد - و چون
 گرفت و گیرهای فیلسوفان نصارا بر متفقان روزگار در محافل
 همایونی واقع شد سرباری توهم گشت - حالانکه احترام
 (که نسبت بخاندان نبوی ازین قدردان بظهور می آید) از
 پادشاهان باستانی کمتر گذارش نمایند - بسیاری از سادات
 بمناصب والا سربلندی دارند - و رضا نمیدهد - که یکی ازین
 خاندان سر پر پای اتدس نهد - یا ناصیه سای آستان اقبال
 آید - طبقه دیگر آن صافی اعتقاد را دامن آلود تشیع گردانند
 دست مایه بالغز این گروه آنکه پیوسته در محفل همایون ادله
 این در فویق چون دلائل دیگر طوائف بر لوح بیان نگارش
 یافته - و شهنشاه آگاه دل از حقیقت اندوزی و نصفت طرازی
 می میل طرف راجع برگزیده *

* بیانے کہ باشد بحجت قوی *

* ز نا فرخی باشد از نشخوی *

و اعتبار یافتن ایرانیان (که بیشتر بدان روش زندگانی نمایند) افزودن بدگمانی شد - و از تقلید پرستی بزرگی یافتن توراتیان از چشم تعصب گزین آن قوم پوشیده ماند - گورده آن قافله سالار خدا شناسان را بکیش برهمن بیغاره زدند سرمایه سگالش ناسزا آنکه شهریار دیده در از فراخی حوصله براهمه دانش اندوز را در بساط قرب جا داد - و طوائف هنود را بجهت مصالح ملکی و فزونی حقیقت پایه افزودند و برای شایستگی تمدن گرم خوئی فرموده عاطفت بظهور آورد - و دستاویز این همه جوشش یافته درایان سه چیز شد - نخستین از فزونی شناسائی بارگاه مقدس مجمع دانشوران ملل و نحل آمد - و از اینجا (که هر آئین شایستگی چند با خود دارد) هر کدام نصیب آفرین برگرفت - و از فرط انصاف گزینی نکوهیدگی هیچ طایفه پرده بان نیکوئی آن نتواند شد - دوم هنگام صلح کل در پیشگاه خلافت رونق پذیرفت - و گروه گروه مردم با گوناگون احوال کام درای صورت و معنی گشتند - سوم کجگرائی فروماگان روزگار - انتهی کلامه *

بر واقفان انداز سخن پیدا ست - که آنچه در صدر گذشته همه از کلام شیخ استشمام میشود - غایت توجیه آنست

که بواعث آن وسعت مشرب و صلح کل بوده - که رطب و یابس
گردها گرده مردم را بمدارا میگذرانید - سبحان الله اهتمام
بشان امور دنیا که ناپایداری است دران مرتبه باشد که احدی
اقدام بتخالف رای نتواند نمود - در امر دینی که مهم تر ازان
است مدافعه و انماض غیر از سهل انگاری و سبکداشت محملی
دیگر ندارد *

(۲)

* سید حامد بخاری *

پور سید میران بن سید مبارک است - سید مبارک از اعیان
امرای گجرات بود - گویند از موطن خون اوچه با یک
اسپ برآمده بگجرات رسید - روزی در راه فیله مسکن
بار دوچار شد - سید ناچار تیرے بر پیشانی او حواله کرد
که جز سوار نشانی از او نمی نمود - ازان روز مردم آنجا
به تیر او قسم می خوردند - پست زفته زفته برتبه عمدگی فایز
گردید - و چون اعتماد خان گجراتی از راه خود کامی نهندو نام^(۳)
طفلی را (که از اراذل زادهای آن دیار بود) بفرزندگی سلطان
محمود شهرت داده نام مظفر شاهي برو بست و امرا^(۴)
هریک ناحیتی را متصرف گردید سید مبارک محاللات بسیاری
از پتن و درلقه و دندوقه به قبول یافت - از انجمله درلقه

(۲) نسخه [ج] سید احمد بخاری (۳) نسخه [۱] نهندو نام (۴) نسخه

[ج] هر یک ناحیه را *

و دندوٲه بعد فوٲش بهید میران و پس از بهید هاند
در اقطاع مقرر شد *

چون عرش آشیانی سال هفدهم جلوس بعزم تسخیر گجرات
متوجه آن سمت شده به پٲن رسید سید مذکور با جمعیت
خود آمده ادراک آستانبوسی نمود - و بنوازش کامیاب گردید
و پس ازان (که حکومت گجرات بنام خان اعظم میرزا عزیز^(۲)
کوکه قرار یافت) سید مرقوم بکومک او نامزد شده (خصمت
پذیرفت - و در جنگ خان اعظم با میرزایان بحر است احمد آباد
مانده بود - سال هیزدهم جلوس حکومت دوله و دندوٲه
تعلق بار گرفت - پستر بکومک قطب الدین محمد خان
بجانب کهنایت شتافت - سال بیست و دوم جلوس
بعطای ایالت ملتان مشمول عواطف بیکران گردید - و در آخر
همین سال بهمراه میرزا یوسف خان رضوی بصوب بلوچستان
(که اعیان آن الوس از وحشت فطری و برگشتگی بخت
سر از اطاعت پیچیده لوازم نیکو خدمتی بتقدیم نمیرسانیدند)
تعیین شد - و سال بیست و پنجم (که میرزا محمد حکیم
از کابل آمده لاهور را محاصره نمود) سید مذکور نیز بدستور
دیگر جاگیر داران آن ضلع از محصوران لاهور بود - پس از
وصول موکب سلطانی بدانجا چون شاهزاده سلطان مراد

بتعاقب میرزا محمد حکیم دستوری یافت سرداری جرانغار
 شاهزاده بغام مشارالیه تقرر پذیرفت - و بعد وصول مرکب سلطانی
 بکابل چون مطمح نظر پادشاهی آن بود که چندے درینجا
 توقف گزیند فیلان رکاب را بسمت جلال آباد روانه فرموده
 سید مزبور را با چند کس دیگر بدرقه ساخت - و پس
 از معادلت از کابل چون ساخت سهرند مخیم ^(۲) سراق اقبال
 شد مشارالیه برخست جاگیر کامیاب گشت - و در سال سیم
 بهمراهی کنور مانسنگه بصر ب کابل تعیین گردید - چون
 پیشاور (که در اقطاع او بود) سید سپاه او بجانب هندوستان
 باز گردید - و خود با چندے در حصار بگرام بغفلت مگینرانید
 و کار را بموسی نام نا بخردے باز گذاشت - و بے آنکه اندازه
 شناسائی او برگیرد سر رشته داد و ستد بدست او داد - و او
 از آزمندی بر احشام مهمند و غریه خیل (که ده هزار خانه دار
 در پیشاور بسر بودند) تنگ گرفت - و بر مال و ناموس دست
 کشود - الوس مذکور از نافرمانی و بد گوهری جلاله تاریکی را
 بحری برداشتند - و نزدیک بگرام غبار فتنه برخاست - مومی الیه
 از کمی مردم بران بود که تا آمدن سپاه کابل و اتک و رسیدن
 برادران حصاری شود - اما از سخن سرائی کوته اندیشان
 برین اندیشه نیارست بود - یکی را فرستاده دریافت احوال

غنیم نمود - او از بیخردی یا بدخواهی اندک و پراکنده
ظاهر ساخت - بے آنکه ژرف نگاهی بکار برد با مدد و پنجاه
کس بیرون آمده آتش پیکار برافروخت - و با آنکه در آغاز
نبرد تیرے بار (سید دست از آریزش برداشت - دران چپقلش
اسپ او بگوه در شد - و کارش مطابق سنه (۹۹۳) نهصد
و نود و سه هجری بانجام رسید - چهل کس از خویشان
او را برادر مردی روزگار بسر آمد - منصب در هزاره داشت
یستر افغانان قلعه را گرد گرفتند - سید کمال پسر خرد او
با چندے پای همت افشردے نگاهبانی شایسته نمود *

نامبرده در عهد عرش اشیانی هفتصدی منصب داشت
پس از جلوس جنت مکانی بهزاری فوازش اندوخت - و از
تغیر شیخ عبدالوهاب بخاری بحکومت دهلی نامزد گردید
یستر همراه شیخ فرید بخاری بتعاقب خسرو (که رایت
بغی افراخته پنجاه ربه (فته بود) مامور شد - و در جنگ
خسرو سردارمی جرانغار بار تعلق داشت - چون کار بر سادات
باره (که هراول شیخ مذکور بودند) تذک شد مشار الیه
بآئین درست بمک (سیده چپقلشهای مردانه بظهور رسانید
و مورد مراحم خسروانه شد - سید یعقوب پسر سید کمال بمنصب
هزار و پانصدی هزار سوار (سیده سال دوم سلطنت اعلیٰ حضرت
به نیستی سرا شنافت *

* سید عبدالله خان *

پسر میر خوانده - از مغرسن بخدمت عرش آشیانی
 تربیت یافته بمنصب هفتصدی رسید - سال نهم جاوس
 همراه امرا بتعاقب عبدالله خان اریک (که از مالوه بجانب
 گجرات وادی فرار پیموده بود) تعیین گردید - سال هفدهم
 (که اراده تسخیر گجرات شد - و خان کلان برسم منقلا
 رخصت یافت) مشارایه را در همراهیانش برنوشتند - و سال
 هیزدهم همراه مظفر خان (که باایالت مالوه مقرر شده)
 دستوری پذیرفت - و سال نوزدهم (که پادشاه خود بجانب
 شرقی دیار توجه نمود) نامبرده از ملتزمان رکاب بود
 پسر چون خانخانان بتسخیر بنگاله نامزد شد مشارایه
 نیز همراه او مرخص گشت - روز جنگ با دارن پسر سلیمان
 کرانی در مثل هراولی با خان عالم بود - از آنجا بتقریب
 مبارکه سلطانی رسید - سال بیست و یکم ادرا بر اسپ بام
 بدیار شرقی فرستادند - که نوید توجه پادشاه بامرای آنجا
 رساند - واسط سال مذکور با مرده فتح در یازده (روز راه دراز
 پیموده جبهه ساری عذبه خلافت گشته مورد عاطفت شد - چندان
 زرقعید و سرخ در دامن او ریختند که نتوانست برداشت *

گویند وقت رخصت خان مزبور برزبان پادشاه رفته بود که
 خبر فتح تو خواهی آورد - و سال بیست و پنجم (که خان اعظم

(مآثر الامرا) [۴۰۱] (باب السین)

کوکہ برای دفع شورش بنگالہ تعیین شد (خان مذکور بہمراہدیش بصوبہ مذکور کسبیل گردید - و در جنگ شہباز خان با معصوم خان فرخودی در فوج جرانغار بود - چون درین صوبہ شایستہ تردد بظہور نرسید اواخر سال سی و یکم او را نزد قاسم خان (کہ بایالت کشمیر نامور بود) فرستادند - در جنگ کشمیریان روزے (کہ نوبت خان مذکور بود) اول استخلاص کوهچہ از مخالفان بعمل آمد - اما در بازگشت بے ہنگام چون بنشیپ پای نہاد ناسپاسان از ہر طرف بہ تیر و سنگ در گرفتہ قریب سہ صد کس را روزگار بآخر رسید - خان مذکور در همان صوبہ بہ بیماری تب سال سی و چہارم مطابق سنہ (۹۹۷) نہصد و نود و ہفت ہجری (خت سفر بعدم آباد بہت *)

* سمانجی خان (۲) *

قرغوجی - از امرای ہمایونی ست - در عہد عرش آشیانی بمنصب ہزار و پانصدی رسیدہ - اواخر سال پنجم اکبری ہمراہ ادہم خان کوکہ جہت تسخیر مالوہ تعیین گردیدہ و مصدر تردد شدہ سال نہم باتفاق محمد قاسم خان نیشاپوری بتعانت عبد اللہ خان اوزبک و سال سیزدہم ہمراہ اشرف خان میرمنشی بر سر قلعہ زنتپور و از اثنای راہ بہ تنبیہ میرزا محمد حسین و غیرہ اولاد و نبائر محمد سلطان میرزا (کہ

(۲) در [بعضی نسخہ] سمانجی خان *

مره بعد ادلی از گجرات معاودت کرده در صوبه مالوه غبار
شورش برانگیخته بودند (دستوری پذیرفت - پستر در صوبه
اورده جاگیر یافته اگرچه در معامله داغ با امرای بغی سرشت
همداستان گردیده اما آخر از فریب آنها رهائی بسته بفرج
پادشاهی ملحق گشت - سال سی و نهم حسب الطلب بحضور
آمده دولت ملازمت دریافت - و پس از ساله چند رخت
زندگی بر بسمت - پسرانش بعد فوت او سرشته روزگار بدست
آورده بکار پادشاهی می پرداختند *

* سید راجو باره *

از امرای عرش آشیانی ست - بمنصب هزاره رسید
حال بیست و یکم همراه کنور مانسنگه بتادیب رانا دستوری
یافت - و سال بیست و نهم (که همراه جگناته بهمالش رانا
دستوری پذیرفت) چون سرکرده او را با جمعه در منزل گدھے
گذاشته به بنگه رانا شتافت و رانا از گریوه دیگر سر برآورده
شورش افزای ملک متعلقه پادشاهی شد سید مذکور بآهنگ
پیکار او برآمده موجب رهائی زیرستان گردید - در سال
سیم باتفاق جگناته بر بنگه رانا درید - و رانا بدر رفت
پس ازان تعیذات شاهزاده سلطان مراد (که بایالت صوبه
مالوه مامور بود) گردید - و چون شاهزاده سال سی و ششم
تنبیه راجه مدھکر پیش نهاد همیت ساخته بتعلقه او درآمد

و بحکم پادشاه بمالوه برگردیدند ادرا با جوقه درانجا گذاشت
 پسترو تعینات دکن گردیده سال چهارم هنگام محاصره قلعه
 احمد نگر چون برخه از مخالفان نزد اردوی پادشاهی آمده
 بچادرها گزند رسانیدند نامبرده پاس نمک از دست نداده
 مقابل گردید - و با چنڈے از برادران مطابق سنه (۱۰۰۳)
 هزار و سه هجری بمردانگی فرو شد - جاگیر بفرزندانش
 باز گذاشتند *

* سعید خان چغتای *

نیایان از درین دودمان تیموریه خدمات شایسته و پوستاریهای
 شگرف بتقدیم رسانیده همواره با نام و نشان بوده اند
 جدش ابراهیم بیگ چابوق از امرای جغت آشیانی ست
 که در یورش بنگاله عمده و سرآمد ملازمان بود - پسرش
 یوسف بیگ دران هنگام (که از اردوه به بنگاله میشتافت)
 در نواحی جونپور جلال خان مشهور بهسایم شاه ایلغار کرده
 پسرش ریخت - او مردانه شربت واپسین درکشید - پسر
 دیگرش یعقوب بیگ پدر سعید خان نیز درانوقت از ناموران
 بوده - خان مذکور بیاروی طالع سعید و دستیارش شجاع
 و بهادری در عهد عرش آشیانی ترقی عظیم کرده در دولت
 و اعتبار و سرداری و نام آوری از آبای خود در گذرانید

مدتی در حکومت ملتان بهر برد - چون با بزرگی نژاد از حقیقت افدوڑی و مزاج شناسی زمانه و حیای ذاتی نصیبه وافر داشت در سال بیست و دوم باتالیقی شاهزاده سلطان دانیال سرفرازی یافت - و چون رعایای پنجاب از شاه قلی خان محرم صوبه دار آنجا زبان نالش دراز ساختند او بایالت آنجا مامور گردید - پس ازان (که حکومت لاهور ضمیمه سپه سالاری مملکت پنجاب بر اجه بهکومت داس کچهره مقرر گشت) سرکار سنبل در تیول سعید خان قرار گرفت - سال بیست و هشتم ^(۲) طامپ حضور شده بمنصب سه هزار امتیاز یافت - و از تغیر میرزا کوکه بجایگزینی حاجی پور و آن حدود رخصت گرفت و در سال سی و دوم (که وزیر خان در بنگاله در گذشت) سعید خان از بهار بحکومت و سربراهی آندیار (ر آردن) - و مدتها بضبط و ربط آن مملکت گذرانیده بمنصب والای پنججزاری شادکامی اندوخت - و چون دارائی آندیار بر اجه مانسنگه نامزد گردید سعید خان در سال چهل و از بنگاله بحضور رسیده صد فیل با گزین کالا پیشکش گذرانید - در سال چهل و یکم سنه (۱۰۰۴) هزار و چهار باز بصاحب صوبگی بهار دستوری یافت - و چون در سنه (۱۰۱۱) یک هزار و یازده میرزا غازی در تته بعد مردن پدر خود میرزا جانی بیگ خیال خود سوری

پیش گرفت عرش آشیانی ملتان و بهکر را بجایگزین سعید خان تذخواه فرموده او را بر سر میرزا تعیین کرد - چون سعید خان ببهکر در آمد میرزا اندیشه تباها را از سر بدر نموده برهمونی خسرو خان (که رکیل و آقسقال آن دولت بود) آمده خان را دید - و با سعد الله خان پسرش (که خالی از کمال نبود) صحبت میرزا کوک شده بهمرامی سعید خان شرف آستانبوس پادشاهی دریافت *

گوبند در عهد جنت مکانی ایالت پنجاب بسعید خان نامزد گردید - چون اشتها داشت (که خواجه سریان ستم پیشه او انواع جور و تعدی برعایا و زیردستان می رسانند) جهانگیر پادشاه فرمود - که درین باب از سعید خان مچالکه بگیرند او نوشته داد که اگر ازینها ظلمی بکسی برسد سر من در تلف باشد - و در همان ایام در گذشت - در باغ سرهند مدفون گردید گویند اختیار مهمات خود بچتر بهوج نام سپرده خود بکارها نمیرسید - شیفته خواجه سریان بود - یک هزار و دویست خواجه سرای خوش چهره مقطع جمع کرده - و سه کس را ازان میان برگزیده تاجین باشی قرار داده - هر یک چهار صد خواجه سرا را بزیب و زینت آراسته در شب چوکی خود حاضر نگاه میداشت - و سوای اینها مردم عمده نوکر بودند و چهار چوکی مقرر کرده بود - که در هر چوکی چهار صد

قاب طعام پیش سپاه می آوردند - گویدَن بعد از بیست سال از بنگ و بهار (که سر زمینِ سمتِ رطوبتِ ناک) بملتان آمد - متصدیان اتفاق کرده ده آثار ظلا غیر مسکوک و مضروب (که در خزانه بسیار بود) برآورده عرض کردند که در زمین سیلابی بنگاله طلا وزنی بهم رسانیده بود - درین ملک (که آفتاب بکمال حرارت و حدت است) ده آثار کم شده سعید خان فرمود - که سهل تفارغی کرد - مارا نظر بر یک من بود *

(۲)

این مقام بالغز حرف گیران دقیقه سنج است - سعید خان در زمان اکبری تربیت یافته بتدریج بپایه بلند برآمد و بکار دانی و دانشوری علم اشتهار برافراشت - و زمان عرش آشیانی را (که بانی مبنای جهانبنی سمت) با عهد دیگر سلاطین تیاس مع الفارق است - آن سلطنت معیار تمام عیاران و روز بازار کاملان هرفن و پیشه بود - محال که ناسر زران دران امتحانگاه بغلط راج گرفته - پس نسبت از بنادانی و بیوقوفی مستبعد ارباب آگاهی سمت ناگزیر مایمکن محمول بر اغماض و چشم پوشی دارند - که باقتضای وقت مناسب دانسته - یا بذابر مسامحه و مساهاله (که از کثرت ثروت و مکنت در بیشتر امزجه بهم میروند خصوص

بامتداد زمان دولت و آسایش (واقع شده - که در دولت‌مندیها سهل انگاري و بے پروائي (که مبنای او بلند همتي باشد نه بيخودي) خالي از لطف نيست - و الا درين مرتبه هم اگر محرز طبيعت بوده زلال تعیش را غبار آلود دمت و کنج و کارش نمایند ديگر اُميد فراغت و آسودگي بکدام روزهاست *

غريب تر آنکه در مقابل اين حکايت هم از سعيد خان شهرت تمام دارن - که خواجه هلال نام خواجه سرائي (که در ابتدا غلام قاسم خان تمکين بود - و پس ازان در ملازمان جنت مکاني (۲) انسلاک يافته) در اوائل سلطنت ميرتزرک گشته در اهتمام تشدن تمام بکار مي برد - و قصيد رنگته شش گروهی آگوه (که در جاگيرش بود) باساس قلعيچئ و سراي پخته آباد نموده بهلال آباد موسوم ساخت - اتفاقا در اکبر آباد جانب مدار دروازه عمارت عالي مطبوع مرتب نموده اکثر امرای عظام را بضيافت دور ياکوبي برخواند - سعيد خان هم حاضر شده مکان را پسنديد و تعريف بسيار کرد - خواجه هلال از روی تواضع گفت پيشکش است - سعيد خان بر خاسته سه تسليم بجا آورد - و مردم و اسباب خود را طلبيد - هلال (که بمصاحبت پادشاهي سر بفلک داشت) ايستادگي نمود - نوکران سعيد خان بجزير و قهر بر آوردند - پادشاه آنرا شنیده بسعيد خان گفت - که

این وضع زیبده و شایان عهده گیتی شما نیست - عرض کرد که حضرت سلامت مثل من آقسقال این سلطنت حضور جمعی از نوئیان بزرگ مرتبه بیک غلامی سه تهایم کزد - و آنها مفت و راگان بروند - بسر من وابسته است - اگر حضرت حکم می فرمایند کشته می شوم - و آخر بدین کافر ماجرائی آن حویلی غصب کرد *

گویند در سرکار سعید خان دو خواجه سرا معتبر و عمده بود - یکی اختیار خان - که بوکالت حضور اختصاص داشت در پتنه و بهار پل و سرا ساخته - دوم اعتبار خان - که فوجدار جاگیرش میشد - بهیار مردانه بود - دوازده روز ربیع الاول طعام نذر جناب ختمی (صلی الله علیه و علی آله و سلم) ترتیب میداد - هر روز قریب هزار کس حاضر میشدند - پیش هر یک نه نان شیرمال و نه قاب و نیم پرگاله سفید برای بهشتن آن می آوردند - و پنج آثار شیرینی در پارچه سفید و بالای آن غلاف مخملی پوشانیده می گذاشتند - و درین ایام خانه را بتکلف تمام آراسته عطار و بخور زیاده بکار میبرد - و حفاظ خوش الحان شب و روز میخواند - آنچه رخت پوشیدنی او بود تیمنا با انداز این مردم می کرد - شگفت آنکه تا زیست همین قسم بعمل می آورد *

(۲)

* سید قاسم و سید هاشم *

پسران سید محمود خان بارهه - اولین سال هفدهم اکبری
 همراه خان عالم بتعاقب محمد حسین میرزا (که از خان اعظم
 کوکه شکست یافته جانب دکن شتافته بود) نازل گردید
 و دومین سال بیست و یکم باتفاق رای رایسنگه جهت تنبیه
 سلطان دیوهره حاکم سروهی (که پا از دایره فرمان بوداری
 بیرون نهاده بود) تعیین شده در تسخیر سروهی بتقدیم کردن
 پسندیده تارک ناموری برافراشت - و سال بیست و دوم
 هردو برادر همراه شهباز خان باستیصال رانا دستوری یافتند
 و سال بیست و پنجم چون فتنه انگیزی چندر سین پسر
 مالدیو بعرض (سید سید قاسم و سید هاشم) که از اقطاع داران
 صوبه اجمیر بودند) با جمعی دیگر بسزا دادن آن هنگامه پیرو
 مامور گشتند - و در کمتر فرصتی آرایش نموده آبله پای
 بانیگه ناکامی ساختند - و سال بیست و هشتم همراه میرزا خان
 خانخانان به تنبیه مظفر گجراتی (که سرشورش برداشته بود)
 نامزد شدند - پس ازان (که میرزا خان بزواج احمد آباد
 پیوست) روز جنگ هردو برادر در مثل هراولی جا داشتند
 پیکار معیب در گرفت - سید هاشم مردانه جان را فثار آبرو
 ساخت - بمنصب هزارهی سرفرازی داشت - و سید قاسم بگلگونه

(باب السین) [۴۱۰] (مآثر الامرا)

زخم چهره رادمردی برآراست - لهذا میرزا خان او را با جمعه دیگر بحراست بلده گذاشت - و پستر باتفاق سادات باره به تهاغه داری پتن تعین شد - و پس ازان (که میرزا خان قلیچ خان را بحراست احمدآباد گذاشته خود احرار ملازمت پادشاهی نمود) سرفوجی صوبه مذکور تعلق بمشارایه داشت مکرر به تنبیه مظفر و جام زمیذدار کچه خرد و کهنگار زمیذدار کچه بزرگ لشکر برده رایت نصرت برافراشت و چون ایالت گجرات از تغیر خانخانان بخان اعظم کوکه تفویض یافت در جنگی (که میرزا کوکه را با سلطان مظفر در سال سی و هفتم (رداد) مشارایه در مثل هراولی جا داشت - پستر همراه شاهزاده سلطان مراد بهم دکن شتافته در جنگ دکنیان بسرداری جرانغار و تقدیم گوناگون تردد نامیه شجاعت برافروخت - در سال چهل و چهارم مطابق سنه (۱۰۰۷) هزار و هفت هجری بمرض املا سفر آخرت گزید - بمذصب هزار و پانصدی مرتقی گردیده - پسران و نبائر هر دو در وقت خویش ترقی نموده اند - احوال بعضی بملک تحریر انتظام یافته *

* سید خان سید علی اصغر *

پسر سید محمود خان باره است - از وقت شاهزادگی بدامن الطاف جنت مکانی دست توسل زده از حاضر باشان

محفل همایون بود - پس ازان (که نوبت سلطنت وی شد
و سال اول جالوس خسرو فرار نموده هنگامه آرا گردید) شیخ
فرید مرتضی خان بتعاقب او تعیین شد - و قریب بلاهور
جنگ رو داد - او در هراولیه خان مزبور بوده در زد و خورد
تردن کلی بکار برده چپقلش مردانه بظهور آورد - هفده زخم
بر بدنش رسیده بود - بنابراین بمنصب دو هزار سوار
چهارم عزت برافروخت - و سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب
دو هزار و پانصدی هزار و سه صد و پنجاه سوار طبل
شادمانی نواخته بفرجدارى حصار کام دل برگرفت - سال پنجم
بعنايت علم رایت امارت برافراخت - سال هشتم بهمراهی
سلطان خرم بهم رانا امر سنگه تعیین گردید - سال دهم بعطای^(۲)
نقاره کوس بلند رنگی زن - پس ازان بتعینائی پادشاهزاده
پرویز سربلندی اندوخته بملک دکن دستوری یافت - سال
یازدهم مطابق سنه (۱۰۲۵) هزار و بیست و پنجم هجری درانجا
یعلت هیضه بساط زندگی درنوردید *

* سردار خان خواجه یادگار *

برادر عبدالله خان فیروز جنگ است - در عهد جنت مکانی
بمنصب در خور سرفرازی یافته سال پنجم بعطای علم لوی
کامرانی برافراشت - سال هشتم بتقریب فرجدارى جونه گده

مضاف گجرات باضافه پانصدی سه صد سوار سرفرازی یافت
 چون خدمت مزبور بعهده کامل خان میرزا خرم پسر خان
 اعظم کوکه تفویض یافت پادشاه از راه بنده پروری اضافه
 مزبور بزام او بحال داشت - و در همین سال برکاب سلطان خرم
 بیساق رانا امر سنگه تعیین شده سال دهم حسب الالتماس
 عبدالله خان بمرحمت نقاره بلند آذانه گشت - و چون دران
 سال عبدالله خان بنابر تشدد نمودن با عابد خان بخشی گجرات
 و فریادی شدن او از احمدآباد طلب حضور شده بود حکم رفت
 که او را بنیابت خود در گجرات بگذارد - سال چهاردهم برکاب
 پادشاهزاده سلطان خرم بهم دکن تعیین گردید - سال پانزدهم
 پس از معاودت از انجا چون ببرادرش کالپی در تیول قرار
 یافته بود او نیز همراه برادر رخصت جاگیر یافت - و بوقت
 (۲)
 موعود بملک آخرت شتافت *

* سید دلیر خان بارهه *

از امرای عهد جنم مکانی ست - بفروجداری برده
 مضاف صوبه گجرات اختصاص داشت - چون در سال هیزدهم
 میان پدر و پسر ولیعهد غبار در روئی برخاست و شاهجهان
 عبدالله خان را بصوبه داری گجرات تعیین فرمود و خواجه سرای او
 رفته داخل بلده احمدآباد شد سیف خان عرف صفی خان

(که بخدمت جزومی بلدۀ مزبور می پرداخت) جرأت نموده
 بلدۀ مزبور را از دست خواجه سرای مسطور برآدرده خان
 مزبور را به سلسلہ جنبانی حق نمک طرف خود کشید - پس از
 انتقال پادشاه در ایام (که اعلیٰ حضرت از جنیر کوچ کرده
 عبور نموده نمود) از پیش از همه تعیناتیان آن صوبه آمده
 به ملازمت پیوست - و قرین رکاب پادشاه بمستقرالخلافه آمده سال
 اول جلوس از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و پانصد
 سوار و عطای خلعت و خنجر مرصع و علم و نقاره و فیل
 چهارگانه امتیاز افروخت - و رخصت تعلقه یافت - سال سیوم
 در ایام (که دکن مورد ایات خسروی بود) از گجرات
 بهارگاه سلطنت رسیده باضافه پانصد سوار خوشدل گردیده
 باتفاق خواجه ابوالحسن تربتی بتسخیر ولایت سنگمذیر دستوری
 پذیرفت - و سال چهارم از انجا بتعیناتی اعظم خان (که در
 نواح پرینده بود) نامزد گشت - و پستتر رخصت تعلقه قدیم
 یافته سال ششم مطابق سنه (۱۰۴۲) هزار و چهل و دو
 هجری داعی حق را لبیک اجابت گفت - سید حسن
 پسرش بعقبه خلافت آمده دولت بار انداخته بمنصب در خور
 مشمول عاطفت شد - تا سال سیم بمنصب هزار و پانصدی
 هزار و پانصد سوار رسیده - و پسر دیگرش سید خلیل
 منصب پانصدی در صد سوار داشت - فیل سفید (که

سال دوم اعلیٰ حضرت داخل فیل خانہ پادشاهی شدہ (غرستادہ خان مزبور بود - خواجہ نظام سوداگر (کہ تاجر معتبر بود - و بفزونی دستگاہ موصوف) فیلے خرد پانزدہ شازده سالہ برای او آردہ بود - کہ از لاغری و خردسالی رنگ مشخص نداشت - چون بتجارت جانبہ رفت فیل مزبور را در جاگیر خان مزبور (کہ با او جهت اتحاد درمیان بود) گذاشت - پس از درازدہ سال (کہ بعد جوانی رسید) رنگش سفید مایل بسرخي برآمد - برای پادشاہ ارسال داشت - از انجا کہ پسند آمد بگنجینہ موسوم گردید - رباعی طالب کلیم در باب آنست *

(۲)

* بر فیل سفیدش کہ نہ بیداد گزند *

* شد شیفته هر کس کہ نگاہ افکند *

* چون شاہ جهان بر بر آید گوئی *

* خورشید شد از سپید صبح بلند *

(۳)

بعد فوتش پسر او سید حسن بعثت خلافت آمدہ دولت

بار اندوخته بمنصب درخور مشمول عاطفت شد - و سال

بیست و ہشتم بفوجداری و تبولداری سرکار کودرہ مضاف

احمد آباد سر بلندی یافته تا سال سیم بمنصب ہزار و پانصدی

ہزار و پانصد سوار رسید - و پس از اختتام سال سی و یکم

(مآثر الامراء) [۱۴۵] (باب السنين)

همراه سلطان مراد بخش (که بر طبق ایمای خلد مکان از احمد آباد (دانه گردیده بود) عازم شده چون سلطان مزبور معقید گشت او بخطاب خانى سربلند شده (خصمت صوبه گجرات یافت - پسر دیگرش سید خلیل مذهب پانصدی در صد سوار داشت *

* سید هزیر خان *

از سادات بارهه است - سال هشتم جلوس جنت مکانی همراه شاهزاده سلطان خرم بهم رانا امر سنگه تعیین یافت و سال سیزدهم بمنصب هزارى چهار صد سوار رسید - و سال هیزدهم در رکاب سلطان پرویز بتعانب شاهجهان دستوری پذیرفت - ساله (که آن پادشاه برحمت حق پیوست) در رکاب و در جنگ شهریار همراه یمین الدوله بود - تا آخر آن عهد بمنصب سه هزارى دو هزار سوار سربلند گردید سال اول جلوس فردوس آشیانی ملازمى در یافته ببحالی منصب سابق کامیابی اندوخته همراه مهابت خان بصوب کابل (که نذر محمد خان والی بلخ در انجا مصدر فساد شده بود) نامزد شد - سال سیوم هنگامه (که دکن معسکر پادشاهی بود) همراه یمین الدوله بجانب بالاگهات پای جلالت پیش گذاشت - سال یازدهم باتفاق خان دوران نصرت چنگ بطرف کابل (که شاهزاده سلطان شجاع بغابر احتمال آمدن

شاه صفی دارای ایران برای استخلاص قلعه تغدهار در انجا متوقف بود (رخت عزیمت بهست - و در همان ایام مطابق سده (۱۰۴۷) هزار و چهل و هفت هجری راه نیستی سرا پیمود پور او سید زبردست تا سال سیم بمنصب هشت مدی چهار صد سوار کامیاب گردید *

* سیف خان میرزا صفی *

پسر امانت خان است - بذابر قرابت قدیمه ملکه بانو صبیحه کلان آصف خان یمین الدوله بدو منسوب گردیده بدیوانی صوبه گجرات اختصاص گرفت - چون آن صوبه در تیول شاهزاده ولیعهد شاهجهان مقرر بود از طرف ایشان راجه بکرماجیت بحکومت آنجا قیام داشت - در هنگامی (که مزاج جنت مکانی از شاهزاده منحرف شد و شاهزاده باقتضای مصلحت وقت با فوج شایسته عازم آگره و دهلی گردید) راجه بر طبق حکم شاهي کفر داس برادر خود را در احمد آباد گذاشته خود برکاب شاهي پیوست - و در حوالی دهلی جان نثار گشت - چون عبدالله خان دران جنگ هراولی فوج پادشاهی را ویران ساخته بشاهزاده پیوسته بود در حین (که معارفت بماندو قرار یافت) در ائذای راه بوسیله افضل خان و شاه قلی خان صوبه داری گجرات درخواست نمود - درجہ پذیرائی نیافت - چه راجه آن ولایت را نسق شایسته داده در کار

(مآثر الامرا) [۴۱۷] (باب السین)

(۲)

دلی نعمت جان سپرد - پاداش نیکو خدمتی او نه این است
که از برادرش (که بضبط و ربط آن ولایت می پردازد) تغیر
کرده شود - خصوص درین رتبت آشوب گویا آن صوبه را
از انتظام انداختن است - اما چون ابرام درین معنی از حد
گذرانید بهیاس خاطرش ملتزم او پیروی قبول یافت - عبدالله
خان وفا دار نام خواجه سرانی را بامعذورے بحر است احمد آباد
تعیین کرد - میرزا صفی دولت خواهی پادشاهی را مصمم
ساخته در نگهداشتن سپاه همت گماشت - و از شهر برآمده
بمحمود آباد شتافت - و بظاهر چنان وانمود که بخدومت
شاهزاده میرزم - و در باطن با ظاهر خان و سید ناصر خان
و دیگر بندهای درگاه (که در محال جاگیر خود اقامت داشتند)
ترتیب مقدمات نمک خوارگی نموده در انتظار فرصت نشست
محمد صالح فوجدار ^(۳) پیلان مکنون ضعیفش دریافته بتوهم
آنکه مبادا دست یغما بخزانة شاهي دراز سازد با قریب
ده لک روپیه روانة خدمت شاهزاده گردید - و کاهن داس ^(۴)
نیز پردة مرصع را (که بدو لک روپید تیار شده بود) همراه
کرده راهی گشت - اما تختی (که بدو لک روپیه مرتب
شده بود) بجهت گرانی نتوانست برداشت - میرزا صفی

(۲) نسخه [۱] ندانست (۳) در [بعضی نسخه] بنالاد - و در [بعضی]

بنالاد (۴) نسخه [ج] کهتر داس (۵) در [اکثر نسخه] پرده *

عومه را خالي يافته بجمعه (كه زبان داده بود) خبر فرستاده خود گرم و گيرا بحصار احمد آباد در آمد - خواجه سرا از ظهور اين سنانچه (كه در مخيله او نمي گذشت) سراسيمه بخانه شيخ حيدر نبير شاه وجيه الدين پناه برد - و باظهار صاحب خانه دست و گردنش بسته حاضر آوردند - ميرزا صفي از بند و بست شهر و پرداخته بفراهم آوردن جمعيت گرانديد و تخم مرع را (كه بسالها صورت نه بدد) درهم شكسته طلا را بمردم تقسيم نموده جواهر خود متصرف گشت *

چون اين خبر بمادر رسيد عبدالله خان از شاهزاده رخصت گرفته بر جناح استعجال روانه شد - و از فرط غرور ميرزا صفي را بنظر اعتبار نياورده برسيدن كمك و لوازم حزم و هوشيارى نپرداخت - ميرزا صفي باتفاف ناهر خان و دليور خان و ديگر كهميان صوبه گجرات از موضع بتوة پيشتر گذشته عرصه كارزار آراست - چون جائى كه عبدالله خان استاده بود زقوم زار انبوه و كوچه هاى تنگ داشت و فيله (كه پيش فوج او بود) از آواز بان برگشته انتظام فوج او برهم خورد از نيرنگى تقدير عبدالله خان راه هزيمت سپرد - و ميرزا صفي (كه چنين روزى بخواب ندیده بود) از پيشگاه خلافت در جلدوى اين نيكو پرستارى از منصب هفت صدي سه صد

سوار بمنصب سه هزاره در هزار سوار و خطاب سیف خانی
و مرحمت علم و نقاره و صاحب صوبگی گجرات فرق عزت
بآسمان سود - و در قطع زمین (که فتح یافته بود) باغه
طرح انداخته بچشم باری موسوم نمود - گویند چون از تغیر او
خانجهان لودی با احمدآباد رسید خان مذکور بضیافت طلبیده
در فرش و طعام تکلف بسیار بکار برد - از خوان تا لنگری همه
از طلا و نقره بود - خانجهان میگفت که بعد از آصفجاهی
باین خوش روزگاری دیگر نیستم - و چون خانجهان بجای
مهابت خان بهمراهی شاهزاده پرریز تعین شد سیف خان
مجددا بصوبه دارمی گجرات علم استقلال افراشت - درین هنگام
واقع ناگزیر چشم مکانی در داد - سیف خان بوهم کردار خویش
هراس بخود راه داده خیالات باطل بر لوح خاطر می نگاشت
درین ضمن اعلی حضرت از جنیر بغهر خان (که خطاب شیرخانی
داشت) بر نوشت که احمدآباد را متصرف گشته سیف خان را
نظر بند نماید - چون ملکه بانو زوجة او همشیره کلان حقیقی
ممتاز محل میشد لهذا بمراعات خاطر بیگم خدمت پرست
خان مامور گشت که بر احمدآباد شتافته نگذارند که آسیب
جانی بهسیف خان رسد - و با احتیاط بحضور بیارند - در وقت (که
اعلی حضرت از دریای نریده گذشته عازم احمدآباد بود)
خدمت پرست خان سیف خان را (که بیماری معبد داشت)

بعضور آورد - باستشفاع بیگم صفح زلات او نموده از رنجوری
 بیم و هراس نجات بخشید - و پس از جاوس بالتماس
 بیگم بمنصب چهار هزاره ذات و سوار برنواخته از تغیر
 خان عالم بصاحب صوبگی بهار مبهایی فرمود - عمارات
 عالیه در پتقه ساخته او ست - و در سال پنجم بحکومت
 آله آباد نامور شده سال هشتم بنظم گجرات نامزد گردید
 و از آنجا تغیر شده حراست اکبرآباد بدو مفوض شد - و چون
 در سال دوازدهم اسلام خان صوبه دار بنگاله برای وزارت طلب
 حضور گشت و نظم آن ولایت بوکلای شاهزاده محمد شجاع
 مقرر گردید بنام سیف خان فرمان صادر شد - که بر سبیل
 استعجال بآن صوب شتافته تا رسیدن شاهزاده (که در کابل
 اقامت داشت) بحفاظت آن دیار پردازد - و بعد وصول
 در خدمت شاهزاده (که در عنقوان شباب است) از پرداخت
 آنصوبه وسیع سر حساب باشد - سال سیزدهم آخر سنه (۱۰۴۹)
 یکمزار و چهل و نه در بنگاله باجل موعود در گذشت
 فروردس آشیانی بمنزل ملکه بانو زوجة خان متوفی (که
 حسب الامر در رکاب پادشاهی می بود) تشریف برده داده‌ها
 فرمود - و هر سه پسرش محمد یحیی و محمد شافی
 و ابوالقاسم را خلع ماتمی داده از عزا برآورد - و سال

چهاردهم ملکه بانو نیز بقاب ممات در پوشید - اعلیٰ حضرت
بتعزیه در بخانه یمین الدوله تشریف فرمودند - برادرش
سلطان نظر است - که دیوان خاقانی و انوری و مثنوی
و حدیقه سرزبان داشت - ابتدا بخشی و وقائع نویس آگه
بود - پس ازان در گجرات از برادر رنجیده بخانجهان لودی
(که صوبه دار شده بود) پیوست - و بار محبت برار کرده
جاگیر جید در دکن یافت - در عهد اعلیٰ حضرت بمنصب
هزاری رسیده *

• سرفراز خان چغتای •

نیرنگ مصاحب بیک همایونی سم - که احوالش نوک ریز
خامه سوانح نگار شد - عرش آشیانی ادرا بذام جدش میخواند
جنت مکانی در اوائل جلوس نظر بر قدم نیاکانش مشمول
عواطف فرموده بمنصب درخور و خطاب سرفراز خان برنواخته
فوجدار پتن مضاف صوبه گجرات نمود - سال دوازدهم
بمنصب دو هزار سوار و اواخر عهد آن پادشاه بپایه
سه هزار سوار مرتقی گشت - پس از اردنگ نشینی
فردوس آشیانی سال دوم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار
سه هزار سوار فایز شد - و سال چهارم دولت ملازمت
در یافته برخصت تعلقه کامیابی اندوخت - و سال دوازدهم
مطابق سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری دیده

(باب السین) [۴۲۲] (مآثر الامرا)

از گلزار هستی بر بخت - از پهرانش سردار خان است
دلدرست نام - تا سال بیستم جلوس اعلیٰ حضرت بمنصب
هزاره‌ی هفتصد سوار رسیده - از کهکبان صوبه گجرات بود
سال بیست و هشتم حسب التماس سلطان مراد بخش
از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار
و خدمت تهنه‌داری بیداپور از توابع سرکار پتن گجرات
نامیه عزت بر افروخت - چون در ایام اشتداد بیماری
اعلیٰ حضرت شاهزاده مذکور بدر شتابی زده گردید و فر سلطنت
بظهور آورد و بستر حسب الطاب خاد مکان روانه گشت
او نیز همراه آمد - پس از مقید شدن او ملازمت عالمگیری
دریافته بخطاب سردار خان و تقرر فوجداری پتن فرق اعتبار
بر افراخت - و پس ازان (که دارا شکوه بعد جنگ اجمیر
عزیمت گجرات نمود) او سر رشته خدمت گذاری از دست
نداده با جمعی اتفاق نموده سید احمد برادر سید جلال
بخاری را (که دارا شکوه حاکم گجرات ساخته بود) دستگیر
نموده مقید گردانید - و باستحکام شهر و قلعه پرداخته سرگرم
مدافعت گردید - و در جلدی آن از اصل و اضافه بمنصب
دو هزار و پانصدی دو هزار و پانصد سوار از انجمله پانصد
سوار در اسبه سه اسبه امتیاز اندوخت - سال چهارم
حسب الطاب بحضور رسیده بغوجداری و جاگیرداری بهراج

تعيين گشت - و سال دهم (که بفوجداری جونانگدهه سرفرازي داشت - و فوجداری اسلام آباد نیز ضمیمه شد) از اصل و اضافه بمقصوب سه هزارى سه هزار سوار از انجمله دو هزار و پانصد سوار دو اسبه سه اسبه مباحات اندوخت - و پسر دیگرش دلدار است - که تا آخر عهد فردوس آشياني منصب هشتصدى شش صد سوار داشت - در اوائل عهد خلد مکان بخطاب خانى سرفراز شده *

● سيد شجاعت خان بارهه ●

سيد جعفر نام - پسر سيد جهانگیر ولد سيد محمود خان بارهه است - که در ایام دولت عرش آشياني سرآمد سادات بارهه بود - و در امرای عمده انتظام داشت - او ملازم شاهزاده وليعهد شاهجهان گشته از فرط جلالت و پردايي بمزید قرب و اعتبار امتیاز یافت - اما در جنگ ناله تونس واقع حوالی بنارس (که شاهزاده از سلطان پرویز و مهابت خان شکست فاحش خورده معارفت به بنگاله نمود) چون مشیت الهی بران رفته بود (که شاهزاده چندی بقدم حرمان دیگر بادیه ناکامي پیماید) صاحب همتهای رادمردان گردیده اکثر دست بکار نبردند - سيد جعفر (که سردار فوج التمش بود) نیز بے جنگ راه هزیمت سپرد - و چون شاهزاده از ناسک دکن عزیمت تته نمود و شهرت گرفت (که شاهزاده

بتحریرک شاه عباس صفوی اراده رفتن عراق دارد (برخه ترک رفاقت نمودند - ازان جمله سید نیز رخصت وطن در خواست نمود - و از دولت ملازمت و سعادت مرافقت تقاعد ورزید - پس از وصول بزاز و بوم خود حسب الطلعب جنم مکانی بحضور شنافته بمنصب هزاری اختصاص گرفت اتفاقا اعلیٰ حضرت را نهضت ایران دیار اتفاق نه افتاد و گرانی خاطر از جانب سید ماند - بعد از سریر آرائی اصلا التقات پادشاهی بحالش میبذول نشد - او بوطن شنافته گوشه عزت گزید - در سال پنجم اعلیٰ حضرت نظر بر سوابق خدمات او از مجرم نوازی تقصیرش نا کرده انگاشته بمنصب چهار هزاری دوهزار سوار و بخطاب شجاعت خانی مورد نوازش فرمود - در سال ششم بهمراهی شاهزاده محمد شجاع بتسخیر قلعه پرینده مامور گشت - چون آن مهم بامتداد کشید و از فضوایهای مهابت خان سپه سالار امرای عظام مثل خان دوران بهادر و سید خانجهان تن ده کار نگشته نمیخواستند آن مهم متمشی شود بقرب وصول برشکال حلول مصائب و متاعب یقینی شد - و فتح قلعه بعیدالعهده می نمود - همه عمدها رای شاهزاده را بمعادرت آوردند - و قرار یافت که درین امر مطارحه شود - اما از ترش رویی و بدگوئی مهابت خان هیچکس جرأت باتدام نداشت - شجاعت خان پیشدستی نموده حضور

(مآثر الامراء) [۴۲۵] (باب السین)

شاهزاده بسپه سالار گفت - که اگر هرزه خواهی گفت
کشته میشوی - راست اینکه امسال این مهم بانصرام نمی‌رسد
و از گذراندن برسات درین نواح عساکر پادشاهی پی‌سپهر قحط
و غلا می‌گردند - ما این را نوشته می‌دهیم - و اگر شما تا میعان
انجام کار نوشته دهید ما تا اکل میته هم رفاهت می‌کنیم
هرچند مهابت خان خواست وجوه اقامت را رجحان دهد
شاهزاده نثاره کوچ فرمود - بے اختیار مهابت خان بشاهزاده
گفت - که این فتح بدام حضرت بود - بگفته این سادات شب
جمعه مفت از دست دادند - اما آنچه از مطاری پادشاه‌نامه
و ملخص آن ظاهر میشود اینکه سپه سالار در مهم پرینده با آنکه
سلمان غله بمرتبه نموده بود که اصلا در مدت اقامت لشکر
عسرت در نغمود مگر کاه و هیمة تابیسست گروهی نماند - و موسم
برشکال بر سر رسید - خود مجوز توقف نشده سلسله جذبان
کوچ گشت *

و چون پادشاهزاده مامور بود که از صوابدید خانخانان تجاوز
نماید لهذا بعد شش ماه آخر شوال سال هفتم شاهزاده
با سپه سالار ببرهان پور رسید - اعلیٰ حضرت از همین جهت
(که بے تسخیر قلعه شاهزاده را گردانید - و از ناسازی او
با رفقا مهم پیش رفت نشد) مهابت خان را مخاطب و معاتب
فرمود - و در سال دهم شجاعت خان بصوبه داری آله آباد

رخصت یافت - چون آن صوبه زور طلب و مفسده انگیز است
 بر منصب او دو هزار سوار دیگر افزوده دو هزار و پانصد سوار
 در اسبه سه اسبه گردید - تا ضبط آن ناحیه کماینبغی صورت
 گیرد - و در سال شانزدهم پرگنه ایرج و بهاندیر و غیره محال
 از تغیر عبدالله خان فیروز جنگ (که بصاحب صوبگی آله آباد
 تعین گشته بود) در قبول او قرار یافت - خان مشارالیه برای
 بند و بست آن آله و تنبیه و مالش بندیده جمعیت زیاده
 نگاهداشته در همان ایام در پرگنه ایرج از افراط مدام و ادمان آن
 بیمار گشته در سنه (۱۰۵۲) هزار و پنجاه و دو پیمانه حیاتش
 لبریز گشت - گویند شجاعت خان مرد زبان دان عالی مشرب
 بود - مسامع بعلم هم داشت - در نشست و برخاست و سواری
 تقلید شاهزاده ها می کرد - و در جود و کرم یکتای وقت بود
 و با آنکه اعلیٰ حضرت مراعات خاطر و اعزاز او بسیار
 می فرمود سید استغنا و تبخترا از دست نمیداد - وقت
 تقریب سخن بیباکانه در می آمد - لهذا صاحبقران ثانی
 برغم او پیوسته سید خانجهان را مشمول عنایت داشته
 و این معنی برو گران گذشته همواره شکایت آلود بود
 در روز اعلیٰ حضرت از رسیدند - که شما و سید خانجهان
 در نسب یکجا منتهی می شوید - عرض کرد که چنانچه

دهزري کمال آگره بدریای جون ملحق میشود - پهرش سید مظفر است - که تا سال سیم شاهجهانی بمنصب هزار و پانصدی هشت صد سوار و خطاب همت خان سر بلند گردید - و پهر درمش سید نجابت بپایه هزار و پانصد سوار رسید *

* سپه‌دار خان محمد صالح *

برادر زاده و متبذای خواجه بیگ میرزا مغوی سم - که در عهد جنت مکانی بقلعه دارمی احمدنگر می پرداخت و بمنصب پنج هزار (رسیده) در سال سیزدهم بدار آخرت شتافت - نام برده سال پنجم جلوس آن پادشاه بمنصب در خور و خطاب خنجر خان چهاره عزت برافروخت - و بعد فوت خواجه بیگ میرزا بپایه دو هزار و تفویض قلعه دارمی احمدنگر نامور گردید - سال پانزدهم چون مردم دکن مراعات عهد و پیمان از دست داده سر بشورش برداشتند و قلعه مزبور را محاصره نمودند او لازمه خبرداری بکار برده چنانچه باید بتحصن پرداخت - و چون برسیدن فوج پادشاهی همراه سلطان خرم بدکن قوی دل شد برآمده اهل محاصره را برداشت - و دو صد کس را ازانها قتل ساخت - سال نوزدهم چون فوج پادشاهی بکمک ملا محمد لاری سردار عادلخانیه (که با ملک عذیر حبشی نزاع داشت) تعیین شد و پس از جنگ سردار مزبور کشته گردید و شکست بر فوج طرف او افتاد

و بعضی سرداران پادشاهی گرفتار مخالف شدند و چست و چالاک با احمد نگر رفته با استحکام آن کوشید - و چون پس از فوت جنیت مکانی خانجهان لودی ناظم دکن به بیراه روی با گذاشته با نظام الملک دکنی ساخت و بتهانه داران بالاگهات (که ملک مفتوحه پادشاهی بود) برای او گذاشت بکسان نظام الملک نوشتها فرستاد خان مزبور دست رد بر نوشته او نهاده قلعه را نگذاشت - تا آخر آن عهد بمنصب پنجهازاری پنجهازار سوار و خطاب سپهدار خانی کامیاب گشت - پس از سریر آرائی فردوس آشیانی چون (ایات منصور روفق افزای ملک دکن شد و سه فوج بسرکردگی سه عمده جهت تاخت تعلقه نظام الملک و مالش خانجهان لودی (که غبار فساد برانگیخته پناه بار جسته بود) رخصت پذیرفت او بهمراهی شایسته خان دستوری یافت - و در جنگی (که اعظم خان بر سر خانجهان لودی تاخت آورد) مصدر ترددات گردید سال چهارم قاعه تلتموم را (که بر قلعه کوه واقع بود - و درین ایام خراب است) و قلعه ستونده را محاصره نموده مسخر ساخت و درین سال بقاعه دارئی احمد نگر از تغیر جان نثار خان و عطای خلعت و اسب با زین مطالا مفتخر گشت - سال هفتم بحضور رسیده از اصل و اضافه بمنصب پنجهازاری ذات و سوار

از انجماه سه هزار سوار دو اسبه سه اسبه کام دل بر گرفته
 بصوبه دارمی احمد آباد از تغیر باقر خان نجم ثانی ناصیه بخت را
 نور آگین گردانید - سال هشتم از انجا معزول شده بخبردارمی
 ایچاپور مرخص شد - سال نهم در ایامی (که پادشاه متوجه سیر
 قلعه دولت آباد بود) آمده با سید خانجهان بارهه بتخریب
 ماک عادلشاهیه تعین یافت - و درین یساق هم نیکو خدمتیها
 بتقدیم رسانید - و سال دهم در محاصره قلعه دیوگده صاحب
 مورچال بود - چون نقی (که از مورچال او سرکرده بودند)
 بداروت انباشته آتش دادند و برج و دیوار قدری پرید و
 بپامردی شهابت درون رفته مقهوران را ته تیغ آرد - پستور
 بحر است قلعه جلیز مضاف صوبه دکن مامور گردیده سال
 هفدهم مطابق سنه (۱۰۵۴) هزار و پنجاه و چهار هجری
 جهان گذران را پدرود نمود - و در مقبره خواجه بیگ میرزا
 مضاف احمدنگر دفن یافت - خدا ترس بود - و بمقامت
 عقل و درستگی رای موصوف - و بدلیبری و شجاعت متصف
 مردم ایران را بسیار دوست میداشت - نوکران خوب خوب
 فراهم آورده بود - اراد نداشت - خویش و اقارب از اکثری
 منصب دار بودند *

* سعید خان بهادر ظفر جنگ *

چغتاست - پسر احمد بیگ خان گابی - به نسبت جدش

امیر غیاث الدین ترخان (که از امرای صاحبقران امیر تیمور بود) و دیگر نیاگانش (که درین سلسله علیه بامارت رسیده اند) خانه زاد ده کرسی سمت - از زمان جنت مکانی داخل تعیناتیان کابل بود - در فرط شجاعت و دلادری و حسن تدبیر و به اندیشی یکتائی داشت - بیادری طالع و شگرفی اقبال در زمان فرمان رائی فردوس آشیانی بدون (سیدن حضور باضافهای متوالیه بمنصب عمده و صوبه داری دارالملک کابل اختصاص گرفت - و چون سلاطین و ارباب دول ملهم می باشند او را از آغاز جلوس تا سال دوم بے تقدیم خدمت غایبانه بتکرار اضافها از منصب دو هزار و بیستمی سه هزار و دو هزار سوار سر بلند گردانیدند - در سال سیوم شهر ذی الحجه آخر سنه (۱۰۳۹) هزار و سی و نهم (که کمال الدین رهله از فتور دانش بنوشته خانجهان لودی دست فساد برکشاد - و اکثر قبائل افغانه را از کنار آب اتک تا نواحی کابل با خود متفق ساخته نخست گرد شورش در حوالی پشاور بر انگیزخت) سعید خان در تهانه کوهات آگاهی یافته همان روز خود را پشاور رسانید - و چون فوج آنقدر نبود (که بکراسمت شهر گذاشته خود به نبرد پردازد) ناچار درون حصار خام (که بمرور ایام شکست و ریخت راه یافته) مورچالها قسمت نموده باستحکام هر ضاع پرداخت - آن جهات پیشگان (که چون مور و ملخ

بر جوشیده بودند) اطراف شهر را فرو گرفته هرسو (که
بجلاوت کوشی هجوم می آوردند) نگاهبانان آن ضلع مورچالها
با تفنگچیان استوار ساخته از حصار بر می آمدند - و بآب تیغ
شعله حیات ستاره سوختگان فرو نشانده بغیر رزی بر می گردیدند *

روزه آنها با اتفاق بجای سپر تختها پیشرو گرفته رو بحصار

نهادند - سعید خان با دلیران (زم جو نظر بر کثرت و انبوهی
(۲)

آن ادبار پژوهان نیفکنده جلو ریز تاخت - و نایره قتال

مشعل ساخته بسیاری از مقاهیر را آتش افروز جهنم گردانید

فتنه گرایان پای ثبات از دست داده خاک فرار بر فرق (دزگار

خود بیخیزند - پس ازان بتعاقب پرداخته تا پنجم شش کرده

هرکرا یافت از تیغ بید تیغ از هم گذرانید - و در جایزه این کارنامه

بمنصب چهار هزاره سر برافراخت - و در سال چهارم چون

قطان صوبه کابل (که حنفی مذهب اند) از ساوک لشکر خان

صوبه دار آنجا بسبب مخالفت عقیده راضی نبودند سعید

خان در برگردن بیخ فساد افغانه طرفه مجرای نمایان بنمود

آردده از تهانه داری هر دو بگش بصلاحب صوبگی آن ولایت

و اضافه سواران بلند مرتبه گردید - و چون بعد از جلوس دولت

ملازمت در نیافته بود در سال هفتم به تقبیل آستان خلافت

جبهه سعادت بر افروخته رخصت معارفت یافت - و بلطائف

قدابیر عبد القادر پسر احمد داد را (که مایه فساد الوس افاغنه
 راه کابل بود) از اعمال نکوهیده نادم ساخته سرگرم بندگی
 پادشاهی نمود - و در سال هشتم همراهش گرفته دولت زمین بوس
 دریافت - از پیشگاه سلطنت مشمول عاطفت گشته بمنصب
 پنجزاری چهار هزار سوار تازک افتخار برافراخت - و با
 عبد القادر مذکور (که بمنصب هزاره سرافراز شد) دستوری
 کابل یافت *

و در سال یازدهم الوسات نغر کریمدان کور رزشانی را
 (که در حدود لوهانی می گذرانید) طلب داشته سر بشورش
 برداشتند - و پرگذاشت بگش را بتصرف آوردند - سعید خان
 فوج جرار باستیصال آنها تعیین نمود - بسیاری از کوه نشینان
 مغلوب زعب گشته باریای دولت پیوستند - کریمدان هر چند
 بشعاب دشوار گذار در خرید بهادران دست از دنبالش برنداشته
 چون بلای فاگهان می رسیده آتش کارزار بر افروختند - جمعی
 (که بآنها پناه برده بود) بهتوه آمده ناگزیر او را با اهل و عیال
 دستگیر ساخته حواله نمودند - بدیاسا رسید - و عالمی از فتنه او
 وارست - و در همین سال سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل
 و هفت هجری علی مردان خان حاکم قندهار از اطاعت
 شاه ایران سر برتافته روی امید بآستان اعلی حضرت آورد

سعید خان بروفق فرمان پادشاهی روانه آنصوب گشت - چون
 بظاهر قلعه قندهار پیوست آگهی یافت که سیادش قلا آقاسی^(۲)
 با تربیب هفت هزار سوار قزلباش یک گروهی قندهار رسیده
 مقابله طلب است - سعید خان میرزا شیخ پسر کلان خود را^(۳)
 با عالی مردان خان بحفاظت حصار گذاشته خود با هشت هزار
 سوار عرصه نبرد آراست - و بتعصب یکدیگر جنگ سخت
 برگرفت - و داد دلیری و دلادری از طرفین دادند - آخر کار
 قزلباش در بنای ثبات قزلباش راه یافته طریق فرار سرکردند
 و تا بنگاه خود عذران بکران هزینه را در آنجا ساختند - در
 جلدوی این فتح نمایان سعید خان بمنصب شش هزار
 شش هزار سوار و خطاب بهادر ظفر جنگ سرمایه اعتبار
 اندرخت - و میرزا شیخ بخطاب خانه زاد خان سرافراز گردید
 چون ولایت قندهار بقلیع خان تعلق گرفته بود سعید خان
 تا رسیدن خان مذکور به بندر بست آن ممالک پرداخت - و سال^(۴)
 دوازدهم بحضور رسیده بشمول نوازش بیکران محسود افغان
 گشت - و درین سال ساحت کابل مطرح الویه پادشاهی گردید
 از آنجا (که از بے پروائی جنم مکانی خلل بامور ملکی
 راه یافته کارها از نسق افتاده بود) برخیز از اریماقات هزارجات

(۲) نسخه [۱ ب] ساوش - و نسخه [ج] سیادش (۳) نسخه [ب]

محمد شیخ (۴) نسخه [ب] ممالک .

تغور کابل سر از اطاعت ناظم پیچیده بیلنگتوش اوزبک (که
 بتاخت و تاراج دران نواحی نقش خود را درسمت نشانده بود)
 ایلی می نمودند - سعید خان بتنبیه و تادیب آن کوتاه اندیشان
 مامور شد - خان مذکور بمجرد وصول بدان سر زمین
 ترکنازی آغاز کرده تمام آن الکا را پی سپر عساکر ساخت
 و هرکه از آنها برینهار در آمد مامون و مصون گردید - و در
 سال چهاردهم نظم کابل بعلي مردان خان تفویض یافت - و از
 از تغیر خان مذکور بصوبه داری پنجاب و خانه زاد خان
 پسرش بفوجداری دامن کوه کانگه سر برافراخت - و بهمراهی
 شاهزاده محمد مراد بخش بمالش جکتا زمیندار مؤمعین شد
 اگرچه در تردد و محذت خود را معاف نداشت اما در افتتاح
 قلعه مؤچنانچه از دیگران چستنی و چالاکی بعمل آمد از
 بقدره درنگ واقع شد - پس از انجام این یساق بصوبه داری
 ملتان رخصت یافت - و در سال شانزدهم مجددا بصوبه داری
 لاهور معزز گردید - و در سال هفدهم بحکومت قندهار
 دستوری یافته نظم صوبه پنجاب پسرش خانه زاد خان مفوض
 گردید - و در سال بیستم لطف الله پسر دوم را به نیابت
 خود در قندهار گذاشته شرف اندوز ملازمت گشت - و باز
 بایالت ملتان تعین گردید - و در همین سال بمنصب والای

هفت هزاری ذات پایۀ اعتلا برافراخت - و با پسران بهمراهی شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر متوجه بلخ گشت - و در جنگ هفت روزۀ بلخ که مشهور است انتظام میسر بهیچ وجه (۲) ار مقرر بود - در نواحی آقچه بخشی خود را با جمعی فرستاد - که این طرف جوی آب (که سر راه مخالفان است) (۳) ثبات قدم ورزیده نگذارند که احدی ازان بگذرد - معذومے از اوزبکان آن طرف آب نمایان گشته بشوخی یا پیش گذاشتند جوانان رزم طلب سر رشته تدبیر از دست هشته بے باکانه از آب گذشتند - و بتدریج در آمدند - قدرے راه سر شده بود که فوج گران اوزبک از کمینگاه برآمده هاله وار گرد گرفتند ناموس پرستان مردانه جان در باختند - خانه زاد خان و لطف الله خان بحکم پدر چست و چالاک خود را رسانیده تیغهای خون آشام بقصد انتقام بر سر راه اعدا علم ساختند - درین اثنا فوج کلانے دیگر از مخاذیل (که از مقابلۀ بهادر خان روهله عنان گردانیده بود) در چار شده بجنگ در پیوست سعید خان بارصف ضعف بیماری چون شیر ژیان بر قلب آن آتش سوزان زد - در عین گرمی کارزار (که جنگ از هردو سو ترازو شد) پای اسب سعید خان بگوه در شد و از روی زمین بزمین آمد - و پیاده سرگرم زد و خورد گردید

(۲) نسخۀ [ب] مقرر گشته بود (۳) نسخۀ [ج] بوده است *

و سپاه طرفین باهم درآمیخته دود از نهاد یکدیگر برانگیختند
خانه زاد خان و لطف الله خان داد پردلی و دلادری داده
گاهای زخم از شاخسار شمشیر بر سر زده بروضه رضوان
شتافتند - و خان شاهمن نشان منشور مردی و مردانگی را
بطغرای جراحتهای نمایان رسانیده هنوز داعیه سرفشانی
و سرستایی داشت که پادشاهزاده صولت افزای عرصه نبرد گشته
آن گرده انبوه را از هم پاشان و پریشان ساخته سعیدخان را
از چنگ اجل رهائی بخشید - و بحکم معالی روانه حضور شده
در سال بیست و یکم باستلام عقبه خلافت شرف اندوز گردید
اعلی حضرت بمراحم پادشاهانه و عواطف ملکانه تسلیه نموده
بتفویض صاحب صوبگی بهار سرافراز فرمود - و یک لک روپیه
(که از سرکار والا بر ذمه هر دو پسرش مطالبه بود) معاف شد
و در سال بیست و چهارم از بهار بحضور رسیده بایالت صوبه
کابل دستوری یافت - و در سال بیست و پنجم دوم ماه صفر
سنه (۱۰۶۲) هزار و شصت و دوم هجری ازین جهان گذران
درگذشت - چون بتبرعات گزیده و خدمات نمایان و حسن
بندگی و فدویت بیایه والای امارت (که منتهای مراتب
نوئینان بلندمقدار این سلطنت است) مرتقی گشته بود
پادشاه قدرشناس تاسف فرموده آمرزش او از جناب ایزدی
مسألت نمود *

سعید خان سردار سپاهی وضع درست نقش بود - و اطوار مضبوط داشت - تا زیهت در دولت و اعتبارش خلل نه افتاد و صاحب عشیره و قبیله بود - گویند بیست و دو پسر داشت دو پسر کلانش (که رشید ترین و بهترین پسرانش بودند) در جنگ بالغ بکار آمدند - چنانچه گذشت - و پس از ارتحال او عبدالله پسرش از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و فتح الله بمنصب هزار و نصرت الله و دیگران نیز فراخور حال باضافه منصب سرافرازی یافتند *

* سردار خان شاهجهانی *

در ایام شاهزادگی در سالک ملازمان شاهی انتظام داشت هنگامی (که زمانه میان پادشاه و پادشاهزاده طرح ناسازی انداخت) او از وفا سرشتی و حقیقت دوزی اعتصام بحبل متین ملازمت شاهزاده استوار داشته بهیچ وجه جدائی نگزید و چون شاهزاده از بنگاله پرتو معارفت بنواح برهانپور افکند راجه گوپال سنگه کور را (که در اوان غیبت شاهی مساعی جمیله در نگهداشت قلعه ناصور آسیر بتقدیم (سانیده بود) نزد خود طالب داشته سردار خان را بحفاظت آن حصن حصین رخصت فرمود - و پس از سریر آرائی بمنصب سه هزار و دو هزار سوار و نوازش علم و نقاره و انعام سی هزار (ریه چهار) بخت برافروخت - و چون استیصال ججهار سنگه بزدیله

(باب العین) [۴۳۸] (مآثر الامراء)

و تسخیر ملکش بهعی دولت قاهره اتفاق افتاد و در مبادی سال نهم در ائذای عزیمت دکن ظاهر اوندچھه (که حاکم نشین آن دیار است) مضرب خیام ظفر از تمام اعلیٰ حضرت گردید سردار خان بحراسمت قلعه دھامونی (که ساخته پدر ججھار سنگھه است) دستوری یافت - و آن پرگنه بجاگوش تنخواه یافته بذربصمت آن نواح بار متعلق گردید - و در سال چهاردهم بضبط هر در بنگش متعین گشت - و در سال هفدهم بنظم موبه مالوه سر بر افراخته از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاری سه هزار سوار سر عزت بر افراخت - و پستر بتیولدارۃ چوراکدهه مامور شد - چون بضبط آن الکا چنانچه بایست نتوانست پرداخت زود بعزل رسید - و در سال بیست و ششم بصوبه دارۃ تنهه مرخص گردید - و در ائذای راه مطابق سنه (۱۰۶۳) یکہزار و شصت و سیوم ہجری بساط حیات در نورید *

• سزاوار خان •

یمر لشکر خان ابوالحسن است - که احوالش درین نامہ اندراج یافته - نامبرده سال اول جلوس فردوس آشیانی از اصل و اضافه بمنصب هزارۃ پانصد سوار کام دل اندوخت و چون پدرش بنظم کابل مامور شده بود همراه او دستوری یافته با فوج بطریق منقلا پیشتر شتافت - و پس از فرد نشستن فتنه نذر محمد خان والی باخ از موبه

مذكور بفزونى پانصدي صد سوار و سال سيوم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزارى هفتصد سوار چهارم عزت برافروخت - پس
 از آن در دكن بحضور آمده سال چهارم بكموك اعظم خان
 (كه درخواست نموده بود) تعيين گرديد - و از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزار و پانصدي هزار سوار سر بلندي يافت
 و سال پنجم پدر خود (كه صوبه دار دهلي شده بود) مرخص
 گشت - سال ششم باضافه هزار سوار و عطاي علم و نقاره
 و فوجدارى لكهي جنگل از تغير جان نثار خان بلذد آزاده گردين
سال هشتم از تعلقه مزبور معزول شده سال نهم هنگامي (كه
 دكن مورد رايات سلطاني بود) با خاندوران بتخريب تعلقه
 عادل خان شتافت - و در محاصره و تسخير قلعه اوسا مساعي
 جميله بكار برده در جلدي آن سال دهم باضافه پانصد
 سوار تحصيل كامراني نمود - سال سيزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب سه هزارى دو هزار و پانصد سوار در همگنان تفوق
 جست - سال پانزدهم در ركاب سلطان اردنگ زيب بهادر
 از دكن بحضور رفته بدولت ملازمت پيوست - و همراه سلطان
 دارا شكوه (كه بعزيمت نبرد والي ايران برفتن جانب قندهار
 مامور شده بود) گام جلالت بدانصوب بر نهاد - سال هفدهم
 بتفويض قلعه دارى جنير از انتقال سپه دار خان امتياز
 پذيرفت - و غالبا فوجدار سلطان پور و نذر بار هم شده

که سال بیست و دوم از تغییر گردیده - و چون مدتها بیدار ماند منصبش بر طرف شد - سال بیست و نهم بعد حصول صحت به پیشگاه سلطنت آمده به تلقیم بساط خلافت پرداخت - و بعطای منصب سه هزار و دویست سوار و تقرر فوجداری سرکار ترهت و تیولداری اکثره از محلات آن از تغییر عبدالرسول ولد عبدالله خان بهادر سر رشته افتخار بدست آورد - پس از وصول بدانجا مطابق سنه (۱۰۶۵) هزار و شصت و پنج هجری رخت سفر بدار بقا برد - شفقت الله بوزار تا آخر عهد فردوس آشیانی بمنصب پانصدی مد و پنجاه سوار رسید - و سال بیست و هشتم بقلعه داری تربنگ مضاف دکن سرفراز گردید - و سال سی و یکم بتفویض داروغگی بنکش سر بلندی اندوخت - پس ازان (که امور جهانبانی بخان مکان تعلق گرفت) نامبرده سال اول از امل و اضافه بمنصب هزار و دو صد و پنجاه سوار و خطاب پدر چهاره مبالغت برافروخت و سال شانزدهم چون شجاعت خان رعد انداز خان جهت سوزنش افغانه نواح کتل خیبر بدان جانب رخصت یافت او بنیابت توپخانه مامور گردید - و سال هفدهم بهمراهی سلطان محمد اکبر (که برفتن کابل از راه کوهاست تعیین گشته بود) دامن همت بر کمر زد - و سال بیست و یکم بفوجداری قنوج سرافرازی باده

بدان سو شتافت - پستر چندے معائب شده سال بیست و هشتم بمعافی تقصیر و تفویض میرتوزکی دوم اعزاز پذیرفت سال بیست و نهم رخت بدار البقا کشید - رحمت الله پسر او بخلعت مائمی مشرف گردید *

* علامی سعدالله خان *

از شیخ زادهای قصبه جهنوت مضاف صوبه لاهور است (۲)
و اصلش از بنی تمیم قریش - صاحب ذهن رسا و فکر صایب بود در کثرت معلومات و بسطت مقدمات نظیر نداشت - در اوائل حال بتحصیل علوم عقلیه و نقایه پرداخته بحفظ قرآن مجید و حسن تقریر و لطف تحریر متعلی شد - چون احوالش بعرض فردوس آشیانی رسید از آنجا (که پادشاه قابل دوست و جویای آدم بکار بود) سال چهاردهم بموسوی خان صدر فرمود - که برای ملازمت بیارد - پس از باریابی امتعدان کاردانی و کارگذاری از نامیه حالش دریافته در زمره بزرگان انسلاک بخشید و بعطای خلعت و اسپ و تفویض تعلقه عرض مکرر (که جز بمعتمدان نرسد) سر بلند ساخت - سال پانزدهم از اصل و اضافه بمنصب وزاری دریست سوار و خطاب سعدالله خان و داروغگی درانتخانه خاص (که درامت خواهان صادق العقیدت بدان سزاوارند) اختصاص گرفت *

(۲) در [بعضی نسخه] جهنوت (۳) نسخه [ج] صادق الاعداد •

باید دانست که دولتخانه خاص عبارت از مکانی است که مابین مشکوی پادشاهی و دیوان خاص و عام تعمیر یابد^(۲) و از بارعام برخاسته دران مکان برای انفصال برخی مقدمات (که جز مقربان بران اطلاع نیابند) جلوس میشوند - و این منزل چون باحمام متصل واقع شود از عهد عرش آشانی بغسلخانه^(۳) شهرت یافته - اعلی حضرت بدولتخانه خاص موسوم گردانید سال شانزدهم باضافه پانصدی صد سوار و مرحمت فیل مفتخر گشت - و سال هفدهم از داروغگی دولتخانه خاص معزول شده از اصل و اضافه بمنصب دو هزار پانصد سوار و عطای خلعت خانسامانی (که پس ازان پایه وزارت است) سرعزت برافراخت - و سال هیزدهم در جشن محبت بیگم صاحب^(۴) که بنابر (سیدن آفت شعله شمع بیدن چندے تکلیف کشید) بعدایت خلعت و از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی ششصد سوار و عطای علم و بهتر باضافه پانصدی و پس ازان بافروزی پانصدی رویست سوار رایت امتیاز برافراشت - و بعد چندے چون اسلام خان از انتقال خاندوران بحکومت صوبجات دکن نامزد گردید از بعنایت خلعت و تقرر خدمت دیوانی خالصه و تسوید مضامین مناشیر و تبلیغ آن بدبیران و ترقیم

(۲) در [بعضی نسخه] تعمیر یافته (۳) در [بعضی نسخه] واقع شده (۴)

معرفت خود در تحت رساله شاهزاده دارا شکوه (که بر پشت فرامین بخط خود می نویسند) از تغیر اسلام خان و از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار سوار و عطای قلمدان مرصع نامیه بخت را نور آگین ساخت - و بقادله قلیل بدرجه والای وزارت کل ترفع یافته بعطای خلعت و جمدهر مرصع با بهواکتاره و از اصل و اضافه بمنصب پانصد هزار و پانصد سوار پایه قرتی را از حد گذرانید - سال نوزدهم باضافه پانصد سوار و مرحمت نقاره طبیل کامرانی برنواخت - و پس ازان باضافه هزار و عنایت فیل با یراق نقره و ماده فیل در اقران تفوق جهت *

و چون پادشاهزاده مراد بخشش (که بتسخیر باغ و بدخشان تعیین شده بود) بکابل رسیده بانتظار برطرف شدن برف از راه طول (که مهر فوج مقرر گردیده بود) و هم بسبب آنکه نظر بامتداد یساق و بعد آن سرزمین حکم پادشاه صادر شده بود [که سه ماهه بمنصبداران نقدی و احدیان و تیراندازان و برق اندازان سوار و تفنگچیان پیاده و دیگر شاگرد پیشه و بجاکیر داران (که داغ آنها موافق حاصل تیول مقرر است) چهارم حصه و مول جاکیر آنها (که آن هم سه ماهه میشود) برسم مساعدت از خزانه بدهد تا تصدیع خرج نکشند - و بعضی وجه مذکور در لاهور نیافته بودند] توقف داشت و علاوه آن طفل مزاجی پادشاهزاده

و تاثیر گفتار خوشامد گویان (که آخر بعد فتح بلخ مریخ گل کرد) لهذا در همین سال هنگامی (که خود اعلیٰ حضرت از لاهور متوجه کابل گشته بباغ مفا رسیده بود) او را بگذارش بعضی مقدمات به پادشاهزاده و دادن وجه مذکور بکسانیکه نرسیده باشد و روانه ساختن افواج بجانب منزل مقصود پیش از وصول رایات پادشاهی به بلده کابل دستوری داد - او در در روز بکابل رسیده فراران کردن بکار برده در فرصت پنجروز (که از رسیدنش بدان بلده تا وصول مرکب خسروانی فاصله بود) همه کارها را برآه کرد - و شاهزاده را با افواج روانه بسمت معلوم نموده در فضای بلده بملازمت پیوست *

باید دانست که در عهد شاهجهان پادشاه قرار یافته بود هرکه در صوبه تعیناتی خود جاگیر داشته باشد تابینان خود بقدر سیوم حصه بداغ رساند - مثلا سه هزاره ذات سه هزار سوار هزار سوار داغ کند - و اگر بصوبه دیگر از هندوستان بکاره تعین شود موافق چهارم حصه - و در حین یساق بلخ و بدخشان بغابر بعد مسافت مقرر شده - که پنجم حصه داغ نمایند - سال بیستم از اصل و اضافه بمنصب ششزاری چهار هزار سوار فرق عزت باسماں رسانید - و از اینجا (که بعد فتح بلخ پادشاهزاده مزبور دل نهاد آن نواحی نشده به پدر برنگاشت که دیگره بدان حدود تعین شود) اعلیٰ حضرت او را (که با وجود رازدانی

و کثرت کارها جدائی او صورتی نداشت (بدانصوب روانه ساخت که بشاهزاده پیغام نماید - اگر معلوم شود که از استعفاى آن صوبه نادم نگردیده ملاقات نکند - و دیگران را نیز منع نماید از راه خنجان با آنکه دشوار گذار است بنابر قرب مسافت^(۲) در پانزده روز ببلخ رسید *

و چون شاهزاده را مصر استعفا دانست خود بانجام امور از کلمی و جزوی موافق ارشاد پادشاه پرداخته در عرصه چهار روز بعد طی پست و بازو بسیار از بلخ بکابل رسید - از آنجا (که کارهای آنجا موافق مزاج سلطانی سرانجام داده بند و بست صوبه از قرار واقع نموده بود) از اصل و اضافه بمنصب شش هزار و یکصد سوار درجه اعتلا پیمود - و پستری با افزونی هزار سوار ذات و تابینانش مساوی گردید - و باندک فاصله در جشن وزن قمری از اصل و اضافه بمنصب هفت هزار و پستری سوار و عطای اسپ عربی با زین طلا باعلی مراتب نوکری تصاعد نمود - سال بیست و یکم در جشن جلوس (که در اماکن نوبتیار دار الخلافه شاهجهان آباد بعمل آمد) او بعنایت خلعت با نادری و تقرر یک هزار سوار از تابیدان او دو اسپه سه اسپه چهاره عزت بر افروخت - سال بیست و دوم (که پادشاه متوجه شکار بصوب سفیدون سه گروهی جهجر گردید - و هنگام

معاودت ازانجا نوشتجات خواص خان قاعه دار قندهار و پردل خان قلعه دار بسمت متضمن اخبار عزیمت شاه عباس پسر شاه صفی بجانب قندهار رسید) او (که بذابر سرانجام کارهای دیوانی در دارالخلافه مانده بود) حسب الطلب بحضور آمد - و دو هزار سوار دیگر از قابیضان او دو اسپه سه اسپه قرار یافته همراه شاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر بجانب قندهار دستوری یافت - و پس از رسیدن آنجا از لوازم محاصره و تعیین مورچالها و دراندن نقبها و تیرازی کوچه سلامت دمی نیاسود و دقیقه فرنگداشت *

ازانجا (که فتح قلعه مزبور مقدر نبود - و ایام سرما قریب رسید) حسب الحکم پادشاه همراه شاهزاده مذکور معاودت نمود - سال بیست و سیوم دو هزار سوار دیگر از قابیضان دو اسپه سه اسپه مقرر شده از اصل و اضافه بمنصب هفت هزار سوار ازانجمله پنج هزار سوار دو اسپه سه اسپه بلند مرتبه گردید - و پستتر بانعام یک کورور دام (که مجموعه تذخواه دوازده کورور دام باشد) اختصاص پذیرفت سال بیست و پنجم هنگامی (که پادشاه از لاهور عزیمت کشمیر نمود) او را در وزیر آباد بذابر دریافت احوال صوبه پنجاب (که ابتدا بسبب کمی باران و اواخر بافراط آن مزرعات ضایع شده بود) گذاشت - او بعد چندی آمده مالحق شد - و در

همین سال با فوج کثیر و سامان بسیار نوبت دوم همراه پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بتسخیر قندهار تعیین یافت - پادشاهزاده از ملتان برای راست (که عبارت از گذار ^(۲) ^(۳) دریای سنده و ججه و چتالی و فوشنج و قندهار باشد و بحساب جریب یک صد و شصت کروزه می شود) متوجه گردید - و از راه کابل و غزنین (که ازین راه از لاهور تا قندهار دو صد و هفتاد و پنج کروزه می شود) روانه شد - و پس از وصول دران سرحد در گرد گرفتن قلعه و روانیدن نقبها انواع سعی و تردد بظهور آورد - چون تسخیر آن مکان صورت نیست سال بیست و ششم حسب الحکم بحضور برگردیده دولت بار اندوخت *

سال بیست و هشتم چون بمسامع خسروی رسید [که رانا راجسنگه پسر رانا جگت سنگه (با آنکه قرار داد از وقت حاصل کردن رانا کرن جدش ملازمت جنت مکانی را باستصواب اعلیٰ حضرت این بود که هیچ یک از اولادش نیز بترمیم قلعه چتور نپردازد) به تیاری بعضی دروازهها و یکان برج پرداخته] بظاہر خود عزیمت زیارت درگاه خواجه معین الدین چشتی (رحمة الله علیه) نموده متوجه اجمیر شده او را با فوج

(۲) نسخه [ب] جینالی - و در [بعضی جا] چتالی یا جتالی باشد

(۳) نسخه [ج] قرشج *

شایسته بتخریب قلعه چتور روانه فرمود - او در اینجا رسیده
بتخریب زراعات تعلقه رانا و برابر ساختن برج و دیوار قدیم
و جدید چتور پرداخته بحضور مراجعت نمود - سال سیم
بنابر عارضه (که از تذاول درای توانج بر طاری شده بود
و تا اشتداد نداشت بضابطه معهود بدربار می آمد - و بکارهای
متعلقه می پرداخت) آخر بسبب غلبه ناتوانی خانه نشین
گردید - پادشاه بعیادت او رفته هر مراسم قدرانی افزود - و او
بیست و دوم جمادی الثانی سنه (۱۰۶۶) هزار و شصت
و شش هجری بگلشن بقا خرامید - پادشاه باستماع این واقعه
چشم را اشکبار کرد - و لطف الله پسر کلانش در سن یازده سالگی
بخلعت و منصب هفت مدی در صد سوار امتیاز پذیرفت
و باقی پسران و وابسته های او بیومیه و یار محمد همشیره زاده او
بمنصب سه مدی شصت سوار و جمعی کثیر از نوکرانش
بمناسب مناسبت سرفرازی یافتند - از انجمله عبدالذبی نوکر
صاحب مدار جاگیر او بمنصب هزاری چهار صد سوار سرافتخار
بر افراخت - که در عهد خلد مکان فوجدار متبره شده نقش
عملداری از قرار واقع کرد - و در یکی از جنگها بزخم تفنگ
درگذشت - مسجد متبره بنا نهاده اوست *

سعد الله خان با حلیه علم بحسن خاق و تواضع اتصاف
داشت - و در انفصال معاملات متعلقه برآستی و دیانت

(مآثر الامراء) [۴۴۹] (باب العین)

می‌کوشید - و در اخذ وجوه سرکار پادشاهی (را دار نبود
که بر عمال و رعایا حیف و میل رود - همدوستان در وقت
وزارت او رونق گرفت - با آنکه مثل داراشکوه حریفش بود
اما شکایت از پیش نرفت - از ابتدای ملازمت همواره در ترقی
گذرانید - و القاب او علامی فهمی جمله الملک مقرر گشت
و بمذتهای مراتب فایز شده برحمت حق پیوست - و نام نیکو
یادگار گذاشت - از اولادش هر که نام آرد شده احوالش جداگانه
نوکریز کاک اخبار سنج گشته *

* نکته * دیانت امرت ست محمود - و پاس نمک
شیوه ایست مستحسن - (اما در معاملات آقا (که با غربا افتد)
پاس اینها داشتن اهم دولتخواهی ست - چه اگر درینصورت
بکل نقصانی رسد نسبت بار جزئی خواهد بود - و بجز نظر^(۲)
^(۳)
بحال او کای نقصان جز مضمحل نقصان کل است - فتأمل *

* سید منصور خان باره *

پسر کلان سید خانجهان شاهجهانی ست - جوان صاحب
مذنب و جاگیر بود - چون پدرش در سال نوزدهم در سفر
واپسین رخت زندگی بر بخت مقارن فوت او بے ظهور باعثة
بتخیلات باطله و توهمات لاطیله سر بصحرا زده اداره دشت فرار
گردید - اعلیٰ حضرت یادگار بیگ داروغه گرز برداران را با جمعه

(۲) نسخه [ج] رود (۳) در [بعضی نسخه] و جز نظر بحال او کل و نقصان •

ازان گروه بغلبه ظن (که لامحاله بجانب وطن رفته باشد)
 بر اثرش سرهند رویه روانه فرمود - که بسرعت هرچه تمامتر
 شتافته هرجا آن خرد تپه را بیابد مقید ساخته بحضور بیارد
 و پس ازان ظاهر شد که بسوی اگهی جنگل گریخته بدست
 کردری آنجا گرفتار آمد - شفیع الله بولاس میر توزک
 باجمعی از یسارلارن بآوردن او تعیین شد - چون کردری مذکور
 از نسبت بنوت خانجهان (که رکن رکن سلطنت بود) بران
 بی هنجار آشفته کار در نگهداری چنانچه باید تذک نگرفته بود
 پیش از رسیدن شفیع الله فرار نمود - مشارالیه بآنجا رفته
 کردری مذکور را بجهت غفلت (که از او بر روی کار آمد) بغضیب
 پادشاهی (که نمونه قهر الهی است) تهدید نمود - او بعم
 خود کردری پرگنه تهازه بسرعت سریع^(۲) نوشت - که اگر آن
 بی سرو پا بدان جانب سر کشیده باشد مراسم جد و جهد
 بکار برده بدست آورد - والا عرض و جان او در مقام تلف است
 او بعد از تک و دو بسیار بوسیله پی شناسان دریامت - که
 آن بیراهه رو از نواحی تهازه بجانب سرهند شتافته - خود هم
 باستعجال از پی روان شد - و با یادگار بیگ (که تا سرهند سراغ
 نیافته احتیاطا برای تفحص آن نکوهیده سگال متوقف بود)
 ورخورده باتفاق ابواب جستجو برکشادند - و پس از پرس

و جوی بهیار بآن بے شعور (که با دو رفیق با محنت بهیار
 حوالی سرهند رسید - و اسپان را بصحرا باز گذاشته زینها را
 در چاه انداخت - و خود بزی فقر در باغ حافظ رخنه
 بگوشه در خزید) نشان بردند - یادگار بیگ او را گرفته مقید
 و مسلسل بدرگاه پادشاهی آورد - بتادیب خانۀ زندان برنشانده
 سال بیستم بدرخواست شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر
 هنگام (که بمساق باغ میرمت) اگرچه از حبس نجات یافت
 اما بشاهزاده سپردند - که در سال ملازمان خود منسلک ساخته
 ببلخ ببرد - بعد ازان پالغز او بصفیح مقرون گشته ببهائی
 منصب اختصاص گرفت - چون طینت او بآب و خاک عصیان
 سرشته بودند بکرات مصدر تقصیرات (که هر یک مستوجب
 نکال و عقوبت بود) می گشت - و از پیشگاه خلافت نظر
 بر خدمات پدرش اغماض و اعراض مبذول میشد *

دران وقت (که شاهزاده مراد بخش بنظم صوبۀ گجرات
 دستوری یافت) او را همراہ کردند - که ازانجا بمکہ معظمه رفته
 استغفای گناہان خود نماید - شاید کہ از میامن آن از کردار
 ناپسندیدہ و اطوار نکوهیدہ برآید - در سال سیم ازان سفر
 معارفت نموده چون آثار ضرامت و ندامت از نامیہ حالش
 پیدا بود بر طبق التماس شاهزادہ مذکور بمنصبی هزار
 چہار صد سوار بر نواخته داخل تعیناتیان گجرات گردید - و پس

ازان بهمراهی شاهزاده مسطور در جنگ مهاراجه جسونت سنگه و روز صف آرائی دارا شکوه مورد تردد گشته باضافه منصب و خطاب خانی ترقی نمود - و چون شاهزاده کوتاه اندیش بدست عالمگیر پادشاه دستگیر گردید خان مشارالیه بمنصب سه هزار و پانصد سوار سرمایه افتخار اندوخت و بهمراهی خلیل الله خان (که در تعاقب دارا شکوه برسم منقلا تعیین شده بود) رخصت یافت - سرانجام حال او بکجا انجامید و چه وقت پیمانۀ حیاتش لبریز شد ظاهر نگشت *

• سجان سنگه •

(۲)

و بیدرمیدو هردو پسران سورجمل سیودیه دومین پور رانا امرسنگه - اولین از قدیمان این دولت است - تا سال دهم جلوس فردوس آشیانی بپایۀ هشتصدی سه صد سوار رسیده سال هفدهم بمنصب هزار و چهار صد سوار نوازش یافت - سال هیزدهم باضافه صد سوار کاهرائی اندوخت - سال نوزدهم همراه شاهزاده مراد بخش بتسخیر باخ و بدخشان مامور گردید - سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هفتصد سوار شادکام گشته در رکاب شاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر بصوب تندهار شتافت - سال بیست و پنجم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و هشتصد سوار اختصاص

(مأثورالامرا) [۴۵۳] (باب السین)

پذیرفته نوبت دوم همراه شاهزاده مذکور بسمت قلعه مزبور
دستوری یافت - سال بیست و ششم نوبت سیوم همراه شاهزاده
دارا شکوه بهمهم مرقوم نامزد شد - سال بیست و نهم چون
طوی مهاراجه جسونت سنگه با برادرزاده او قرار یافته بود
بمتهرا رخصت پذیرفت - سال سیم همراه معظم خان نزد شاهزاده
ادرنگ زیب بهادر بصوب دکن گام سعی فراح زن - و در جنگ
عادل خانیه تردد نمایان بظهور آورد - پس ازان بحضور رفته
همراه مهاراجه جسونت سنگه بمالوه رسید - و روز جنگ
شاهزاده مرقوم با راجپوتیه مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و هشت
و هشت هجری بکار آمد - پسرش فتح سنگه نام در ذیل
منصبداران بود - دومین نوکرش رانا گذاشته سال بیست
و یکم ببارگاه سلطنت آمد - و بمنصب هشتصدی چهارصد سوار
لوائی بختمذبی افراشت - سال بیست و دوم از اصل و اضافه
بمنصب هزاره پانصد سوار اعتبار اندوخته همراه شاهزاده
محمد ادرنگ زیب بهادر بصوب قندهار گام فدویت بر نهان
سال بیست و سیوم باضافه پانصدی و سال بیست و پنجم باضافه
دو صد سوار کام دل برگرفته نوبت دوم همراه شاهزاده مذکور
بهمهم مسطور قدم جلالت برکشاد - سال بیست و ششم از اصل
و اضافه بمنصب دو هزاره هشتصد سوار و سال بیست و هفتم
باضافه دو صد سوار چهاره عزت را آرایش داد - سال بیست

(باب السین) [۴۵۴] (مأثر الامرا)

و هشتم باضافه پانصدی ذات و عذایت جواهر بقیامت ده هزار
(۲) و بیست درجه اعتلا بیست و سال بیست و نهم برای شادی صبیۀ او
(که بمহারاجه جسوریت سنگه مقرر شده بود) (خصمت متعرا
یافت - سال سی و یکم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
هزار سوار ترقی یافته نزد شاهزاده محمد اوزنگ زیب بهادر
بصوب دکن رفت - و در جنگ عادلخانیه چون کار بر راجه
رایسنگه سبزیه تنگ شد از پیاده شده بزد و خورد پرداخت
و در جنگ سموگده بهرازی دارا شکوه جا داشت - پس از آن
بموکب عالمگیری پیوسته در جنگ شجاع و محاربه دوم دارا شکوه
همراه پادشاه بود - پستتر تعینات دکن شده سال دهم همراه
راجه رام سنگه کچهو ده بهم آشامیان لوی عزیمت
افراخت - سال دوازدهم باتفاق صف شکن خان (که بفوجداری
متعرا مقرر شده) تعینات گردید - و بوقت موعود جام
معات چشید *

* سید عالم باره *

برادر سید هزبر خان است - که احوالش درین نامه نگارش
(۳) پذیرفته - نامبرده در عهد جنت مکانی ابتدا بمنصب درخور
سرفرازی یافته تا آخر عهد پادشاه مذکور بهایه هزار و پانصدی
ششصد سوار مرتقی گشته پس از جاوس فردوس آشیانی

سال اول بدخالی منصب مذکور امتیاز پذیرفته همراه خانخانان بسمت کابل جهت مدافعه نذر محمد خان حاکم بلخ (که در نواح صوبه مزبور علم فساد برافراشته بود) تعیین گردید - سال سیوم بعطای خلعت و شمشیر و اضافه پانصدی در بسمت سوار بلند رتبه گشته همراه یمین الدوله بصوب بالاکهان برار نامزد شد - سال ششم در رکاب پادشاهزاده محمد شجاع بهم پریخته شدانت - شاهزاده او را با پانصد سوار بطور تهازه جهت محافظت راه در جالنده پور گذاشت - سال هشتم در هنگام معارفت از لاهور بمستقر الخلافه باتفاق اسلام خان جهت تنبیه مفسدان میان دو آب گام عقیدت برداشت - پستو پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که پیشتر می افواج متعینه بمالش ججهار سنگه بندیله تعیین شده بود) همراهی گردید - سال نهم در ایامی (که ملک دکن نوبت دوم مقرر لشکر پادشاهی شد) او در افواج متعینه برای گوشمال ساهو بهونسله و تخریب ملک عادلخانیه بتعییناتی خان زمان بهادر اختصاص گرفت - سال سیزدهم از اصل و اضافه بمنصب دوهزاری هزار سوار چهاره عزت برافروخت - سال نوزدهم بهمراهی پادشاهزاده مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان عازم گردید - پس ازان بهمراهی پادشاهزاده محمد شجاع به بنگاله شدانت - سال بیست و نهم همراه شاهزاده سلطان زین الدین به پیشگاه سلطنت

(باب السین) [۴۵۶] (مأثراً لامراً)

رسیده دولت بار یابی یافت - و پستو بعطای اسپ مباحی
گشته رخصت انصراف پذیرفت - پس ازان (که مسند
حکمرانی به خلد مکان تعلق گرفت - و کارزارها با برادران
دست داد) او بهمرامی شجاع در جنگ اول و در محاربات
(که میان حدود بنگاله (داد) سرگرم سربازی و جان سپاری
بود - تا آنکه شجاع عازم ملک رخنگ گشت - و دران حالت
(که جز ده نفر سادات باره و دوازده نفر مغول کس
نمانده بود) داد رفاقت داده همپائی گزید - و دران ملک شتافته
مفقود الاثر گردید *

* سید هدایت الله صدر *

پسر سید احمد قادری سن - که در عهد جنم مکانی
بصدارت کل می پرداخت - سال بیستم جاوس فردوس آشیانی
چون صدرالصدر سید جلال فوت نمود ازانجا [که ساوک شایسته
سید هدایت الله (که دران ایام دیوانی قندهار داشت) مکرر
بعرض پادشاهی رسیده بود] از اصل و اضافه بمنصب هزاری ذات
صد سوار برنواخته او را ببارگاه سلطانیه طلب فرمود - سال
بیست و یکم دولت بار اندوخته بعزایت خلعت صدارت و اضافه
پانصدی صد سوار سر امتیاز برافراشت - سال بیست و سیوم
بافزونی پانصدی کام دل برگرفت - سال بیست و ششم از اصل
و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو صد سوار چهاره مباحات

برافروخت - و پس از جنگ سموگنده چون موکب عالمگیری در فئای مستقر الخلافه رسید او حسب الحکم با فاضل خان^(۲) میر سامان در بار پیش خلد مکان آمد و رفت نمود - و منشور پادشاهی و یک قبضه شمشیر موسوم بعالمگیر (که عذایت شده بود) رسانیده بگذارش مقدمات زبانی پرداخت - و در اوائل سلطنت پادشاه مزبور چون صدارت از تغیر او بمیرک شیخ هردی مقرر شد او ساله چند بانرا گذرانیده آنجهانی گشت .

* مهید صلابت خان بارهه *

ملقب باختصاص خان - سید سلطان نام - پدرش سید بایزید بن سید هاشم بن سید محمود خان کوندایی دال مشهور است - نوکر عمده شاهزاده دارا شکوه بود - و از سایر امثال و اقربان اعتماد و اعتبار بیشتر داشت - سال بیست و چهارم به نیابت شاهزاده بصیانت صوبه پنجاب مقرر گشته از اصل و اضافه بمذنب در هزاره چهار صد سوار و خطاب صلابت خان و بمرحمت فیل سرفرازی یافت - و در همین سال بتجويز شاهزاده به نیابت صوبه آله آباد فرق عزت برافراخته از پیشگاه خلافت خلعت رخصت پوشید - و مدتی در بند و بست آن صوبه کوشیده اکثر فساد پیشگان را برانداخت - و بیشتر رمیدگان صحرای خود سری را بهالهیگ انقیاد بر بست - سال

بیست و پنجم بعطای علم و سال بیست و هفتم باضافه
 مکرر بمنصب در هزارگی هزار و پانصد سوار و غذایت نقاره
 کامیاب گردید - در سال سیم انوپ سنگه زمیندار باندو (۲) را
 (که سرحد آن پیوسته بصوبه آله آباد است) محتمل ساخته همراه
 خود بتقبیل ساحل جهانبانی مفتخر گردانید - او برهنمونی
 خان وزیر اختیار بندگی درگاه والا نمود - چون در آخر سال
 سی و یکم سلیمان شکوه نخستین خلف دارا شکوه با فوج جرار
 بر سر شاهزاده شجاع (که باستماع عارضه اعلی حضرت
 از بنگاله با لشکر گران بقصد اکبرآباد روانه شده - و هر چند
 وکیلش از اعاده صحت مزاج پادشاهی می نوشت او محمول
 بر سازش مهین برادر نموده نگاشته او را وزنه نمی نهاد)
 تعیین گردید سوامی سران و سرداران پادشاهی (که کمکی قرار
 یافته بودند) دارا شکوه نیز سایر مردم کار آمدنی خود را
 (که سالهای دراز بتربیت آنها پرداخته صاحب ثروت و حشم
 ساخته بود) بے آنکه در صلاح حال و مآل خویش نظریه صحیح
 گمارد از خود جدا ساخته همراهش داد - حتا سید ملایت
 خان را با جمعی از سادات بارهه (که عمدهای او بودند
 و اعتماد تمام بر شجاعت و بهادری اینها داشت) نیز تعیین
 نمود - و پس ازان [که از نیرنگی سپهر بوقلمون سنگ تفرقه

و اختلال بر شیشه خانه جمعیت و اقتدار دارا شکوه افغان یعنی بعد صف آرائی و قتال با عساکر عالمگیری شکسته (که هرگز صورت جبر آن در آئینه خیالش نیست) (رودان [سلیمان شکوه (که پس از اداره ساختن شجاع مراجعت نموده بقصد کمک پدر شتابان میروفت) ازین آگهی هیران کار خود گشته بالآبادان برگشت - و با سران و معتبران پدر مجلس کنگاش برآراست هر فرقه ازان مصاحبت می اندیشید - اما از وحشت زدگی صواب دیدن کسی وجهی همت ندید گشت - تا آنکه سادات بارهه (که عمده لشکر و متوطن میان دو آب بودند) اصرار ورزیدند - که بسمت چاندپور مدینه رفته ازانجا سرے بنواحی پرنیه و سهارنپور باید کشید - و ازانجا متوجه پنجاب گشته در لاهور پدیر پیوست - بعد از گفتگو همین رای پسندیده راهی گشت تا آنکه از امهات گذشته جمعی بر سر کوچه پرگنه مدینه (که باطاع بیگم صاحب تعلق داشت) فرستاد - که آنچه زر بتحصیل رسانیده باشد از برستانند - او در خانه خود متحصن شده بمداومت و ممانعت مهیا گشت - لشکریان باشاره سلیمان شکوه بوزش نموده بر سر اهل و عیالش ریختند - و او را با پسرش دستگیر و متعلقانش را اسیر ساختند - و دست تعدی و تجاوز بمال و ناموس او و دیگر سکنه آن پرگنه دراز کرده باسر و نهیب پرداختند - در خلال این حال سید ملا محمد خان

(که بدیده دري و عاقبت بيني از مرافقت او رزم بهبود بر اوجّه
حالش نمیدید - و بوی خیر از ارضاءش نمی شنید) مفارقت
گزیده احرام سده عالمگیری بسته رهگرای مقصد شد - هنگامی
(که موکب عالمگیری در تعاتب دارا شکوه هنوز از آب بپاه
نگذشته بود) سعادت اندوز لقبیل عقبه سلطنت گشته ظلمت زدای
چهره طالع گردید - و در همان دو سه روز از یادری بخت
فیک فرجام بصوبداری بوار از تغیر حسام الدین خان و خطاب
اختصاص خانی سرمایه افتخار اندوخت - و بعد ازین احوالش
برجامع اوراق ظاهر نشد - که بکجا انجامید *

* سید شجاعت خان بهادر بهکری *

پسر سید لطف عالی بهکری ست - که سال هشتم جلوس
(۲)
خودروس آشیانی بفروداری میان دو آب چهره امتیاز برافروخته
سال شانزدهم بهکراس قلعۀ کانگه تعیین گردیده سال بیست و هفتم
بنابر کبر سن او را از نوکری معاف داشته چهار لک دام
از پرگنه فرید آباد موصفت شد - پس ازان نامبرده از اصل
و اضافه بمنصب هزاره پانصد سوار سرمایه افتخار اندوخت
و چون سلطنت بوجود خلد مکان زیب و زینت گرفت او احرار
ملازمت نموده در جنگ محمد شجاع و مصاف دوم دارا شکوه
در رکاب پادشاهی بود - سال دوم بخطاب شجاعت خان نامور

گشته پستور بقلعه دارى چذاته از تغير خواص خان كام دل
بر گرفت - انجام احوالش معلوم نگردیده *

* سعادت خان *

پور ظفر خان بن زين خان كوكه - كه احوال هر در جدا جدا
درين نسخه زيفت تحرير پذيرفته - نامبرده تا آخر عهد
جنت مكاني بمنصب هزار و پانصدي هفتصد سوار سرفرازي
داشته در سلک تعيناتيان صوبه كابل منتظم بود - سال پنجم
جاوس فردوس آشياني از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي
هزار سواد رايت كاهراني برافراشت - سال نهم باضافه دو صد
سوار و سال دهم بافزونى سه صد سوار ديگر تابيدانش با ذات
مساوي گرديد - سال دوازدهم از اصل و اضافه بپايه در هزارمي
هزار و پانصد سوار مرتقي گشت - سال نوزدهم همراه پادشاهزاده
مراد بخش بصوب بلخ و بدخشان نامزد شد - و بعد تسخير بلخ
بقلعه دارى ترمذ سر برافراخته سال بيستم از اصل و اضافه
بمنصب دو هزار و پانصدي دو هزار سوار و عزانيت نقاره
باذن آرازه گرديد - پستور حسب تجويز جمله الملك سعد الله خان
بافزونى پانصدي كاميابي اندوخت - و در حراست ترمذ شيه
(كه سبحان قلبي خان حاكم بخارا گروه اوزبك و المانان را
فراهم نموده شبخون بر قلعه مذکور آورد) او مهتابها افروخته
با منصبداران متعينه و تابيدان خود از ارك بيرون برآمده

چپقلشهای مردانه نمود - و تا سپید صبح هنگامه زد و خورد گرم کرده آنها را از پیش رو برداشت - و در جلدوی این تردن از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار درجه اعتلا پیمود - سال بیست و یکم بحراست غزنین و ضبط هردو بنگش از انتقال ذوالقدر خان بر نواخته آمد - سال بیست و دوم همراه پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که بر طبق حکم عزیمت قندهار داشتند) تعیین یافت - و باشاره پادشاهزاده مذکور چند کس را در قلعه مرور مضاف صوبه قندهار داشته خود با جمعی بذایر حفاظت راه در قرا باغ ماند - و چون ظاهر شد (که او از عهد کار مامور بر نمی تواند آمد) سال بیست و سیوم در فوج دیگر مرة بعد اولی بکومک او راهی گشتند و در همان سال از حراست غزنین معزل شده سال بیست و پنجم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصد سوار بدین الاثران تفویض گشت - و برکاب شاهزاده مذکور نوبت دوم بیساق قندهار کمر عزیمت بسته وقت رخصت بعنایت خلعت و اسب با زین مطلا نوازش پذیرفت - سال بیست و ششم چون صوبه داری کابل بسلیمان شکوه مفوض شد او را در تعییناتیان شاهزاده بر نوشتند - پستتر همراه پادشاهزاده دارا شکوه بهمم قندهار گام جلالت برداشت - سال بیست و نهم مفوضداری هردو بنگش از تغیر مبارک خان نیازی رخس طرف برجهاند

(مأثر الامرا) [۴۶۳] (باب السین)

سال سی و یکم بصیانت حصار کابل از تغیر فتح الله ولد سعید خان نامزد گردید - پس ازان (که امور سلطنت بقبضه افتدار خاد مکان در آمد) سال دوم جلوس مطابق سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نه هجری شیراله پسرش بزخم جمدهر او را کشفت - مهابت خان ناظم آنجا بر طبق حکم حضور او را محبوس گردانید *

* سیادت خان میرزبن الدین علی *

برادر اسلام خان مشهدی ست - در عهد اعلی حضرت ابتدا بمنصب در خور سرفرازی یامته سال ششم بداروغگی داغ و تصحیح منصبداران امتیاز پذیرفت - پس ازان (که موبه بنگاله باسلام خان مفوض شد) مومی الیه همراه برادر بآنصوبه شتافت و خان مذکور فوج بسورکردگی میر مذکور بجانب کوچ هاجر و آلمای مورنگ از توابع موبه مزبور فرستاد - و بکرات پای قتل و جدال با سرتابان آن سرزمین بهمان آمد - و بند و بست قرار واقع صورت گرفت - سال یازدهم از سابق و حال بمنصب هزاره دیست سوار و خطاب سیادت خان چهره عزت برافروخت سال سیزدهم (که اسلام خان جهت وزارت طالب حضور گردید) نیابت موبه داری بنگاله بوی متعلق شد - سال چهاردهم باضافه در صد سوار و سال شانزدهم بافرونی پانصدی ذات اجماعی اندوخت - و سال نوزدهم (که اسلام خان بصوبه داری

(باب السین) [۴۶۴] (مائوالامرا)

چهار موبه دکن فرق افتخار برافراخت) او از اصل و اضافه
بمنصب دو هزار پانصد سوار سر بلندی یافته همراه برادر
تعیّنات دکن گردید - و در همان سال بتفویض قلعه داری دولتآباد
از تغیر پرتھیراج فخل آرزویش بار آورد - و سال بیست و یکم
بافزونی دو صد سوار و پس از فوت برادر باضافه پانصدی
سه صد سوار و استقلال میانست قلعه داری مذکور بر فراز اعتبار برآمد
سال بیست و دوم از آنجا معزول شده باستلام عتبه خلافت
پرداخت - سال بیست و سیوم بخدمت بخشیدگی دوم و از اصل
و اضافه بمنصب سه هزار پانصد سوار چمن آرزویش گل گل
شگفت - سال بیست و چهارم باضافه پانصد سوار و حراست قاعه
مستقر الخلافه از تغیر باقی خان برنواخته آمد - سال بیست
و نهم از آنجا تغیر گردیده سال سیم بتقرر قلعه داری دارالخلافه
عمره اعتبار پیمود - و پس از آن (که مسند سلطنت بحکمرانی
خلد مکان تعلق گرفت) سال اول هنگامی (که بعزیمت تعاقب
داراشکوه موکب پادشاهی نزدیکی دارالخلافه رسید) او بنظم
مهمات آنجا نامزد شد - سال دوم مطابق سنه (۱۰۶۹) هزار
و شصت و نه هجری باجل طبعی ایام زندگیش بآخر رسید
فضل الله خان پسرش با برادر زاده ها صفی خان و عبدالرحیم
خان و عبدالرحمن پسران اسلام خان بخاعت تعزیت آبرو یافتند

(۲) نسخه [۱] سه هزار پانصد سوار (۳) نسخه [ب] میر فضل الله •

(مآثر الامراء) [۴۶۵] (باب السنين)

پسر کلانش مير فيض الله نام داشت - سال اول جلوس عالمگيري
بخطاب فيض الله خان سر بلند گردیده بداروغگی جواهرخانه
مي پرداخت - پستتر بتعلقه مير توزکي سر برافراخت - سال
دوازدهم [که دلدان ولد الف خان محمد طاهر نبيرو دولت
خان بظاہر نقاض خاطر با ملتفت خان در وقتي (که پادشاه
در خاص و عام نشسته بود) در افتادگي نمود] از بجالاکي
چوبه بر سرش زد - پس ازان بوجه معائب گشته از منصب
افتاد - سال بيستم بجالاي منصب تعيينات بنگاله شد - بعد
چند سال دران صوبه نوکرے بزخم جمدھر ادرا کشت *

* سيد مظفر خان باره وسيد لشکر خان باره *

پسران سيد خانجھان شاهجھاني اند - در اوان فوت پدر هر دو
سيد شير زمان و سيد منظور صغر سن داشته اند - برادر کلان
سيد منصور توهمے بخود راه داده از درگاه پادشاهي در گردان شد
اعلیٰ حضرت نظر بر عذائت خامے (که بران خان موقوف داشت)
هر يك ازان دو خود سال را منظور چشم تربيت داشته بمنصب
هزاري ذات در صد و پنجاه سوار بر نواختند - و متصدی
مهمات هر کدام از حضور تعين گردید - و چون سال بيستم
مؤکم پادشاهي از دارالسلطنت لاهور بصوب دارالملک کابل
رکضت نمود آن هر دو جوان حديث السن را با سيد علي خویش

(۲) نسخہ [ب] فضل الله (۳) نسخہ [ب] نهضت *

(باب السین) [۴۶۶] (مآثر الامرا)

خانجهان مرحوم بحراست قلعه دارالسلطنه معین گردانید
پس از معاودت (که نهضت بجانب آگره واقع شد) حراست
مذکور بسان سابق بهر دو تفویض یافت - و چون سال بیست
و دوم باز رایات پادشاهی بسمت کابل انتهای نمود میانمت
پادشاه لاهور بآن نونهالان چمن سیادت مفوض گردید *

و چون بیایه رشد و تمیز برآمدند بحکم والا قطره زن یساق
گشتند - سال سیم چون فوجی از حضور بپاشلیقی میرجمله
بیساق بیجاپور در رکاب پادشاهزاده محمد اوردنگ زیب بهادر
ناظم دکن تعیین گردید سید شیر زمان نیز دستوری یافت
و هنوز مهم بانجام نرسیده که دارا شکوه باغواهی اعلیٰ حضرت
پرداخته بر سر طلب عساکر کومکي آورد - بسیاری از امرا
و منصبداران بے رخصت شاهزاده بنه بر بسته راه هندوستان
سر کردند - مگر معدودی از سعادت منشی و بختمندی
دست اعتصام بفتراک بزدگی شاهي استوار نموده از رفتن
حضور تقاعد ورزیدند - مشارالیه ازان جمله بود - در همان
قرب ایام پادشاهزاده بانترجاع سلطنت رایات عزیمت برافراشت
پس از عبور دریای نریده بافزایش منصب و خطاب
مظفر خان (که نخست پدرش بدین نام مخاطب بود)
مفتخر و مباهي گردید - و در معارک و غا و مهالک هیجا
در هرادی سرآمد ثابت قدمان جان سپار بود - اما پس

از رزم شاه شجاع (که مشهور بجنگ کهجوه است) احوالش
بنظر نیامده - و نامش نه در جریده احیا و نه در ذیل اسوات
مثبت است •

اما سید منور (که ملتزم پرستاری خضور بود) رز جنگ
دارا شکوه در فوج جرانگار او (که جمیع سادات و اهل جلو
همان جانب معین بودند) قرار داشت - در عهد خلد مکان
خطاب خانی یافته متعین دکن گشت - و بهمراهی راجه جیسنکجه
(که در مهم سیوا و تاخمت و تالان ولایت بیجاپور مساعی
جمیله بظهور رسانیده) بکرات با مخالفان آدیخته لوای غلبه
و استیلا برافراخت - و پیش ازان بهخضر رسیده در سال دهم
در ساک همراهان پادشاهزاده محمد معظم (که بنظم دکن
اختصاص گرفته بود) انتظام یافت - و دستر جبهه ساری
آستان خلافت گشته سال دوازدهم بفوجداری گوالیار نامور
شد - و در سال بیستم و یکم از تغیر سبکون بدیاه بفوجداری
(۲)
رائه مهویه و جلال پور کهندرسه شتافت - و چندی بصوبه داری
اکبرآباد پرداخته بسبب دزدی و داکه شهر متهم بید عملی
شده بپای عزل آمد - زمانه بحفاظت برهانپور رخصت یافت
و پس ازان بخطاب لشکر خان درجه ناموری پیمود - در سال
(۳)
هی و دوم بایالت بیجاپور از تغیر سید عبدالله خان باره

(باب الهین) [۴۶۸] (مآثر الامرا)

نامور شد - پهرش وجیه الدین خان بقلعه داری ارک آنجا
هرفرازی یافت - (اتفاقاً ناسرداران رام راجه) که سید عبدالله
خان در موبه داری خویش تیزیائی بکار برده دستگیر نموده
بموجب حکم والا در قلعه ارک محبوس بودند) شبی هذدو (او
و بهرجی و چنده دیگر ناسردار از چنان محبوسه (که عقل
بدر رفتن بجز ساخت با محافظان بارور نکند) گریختند
خان مزبور با پسر بکمی مضاف معاتب شد - و بعد ازان
بیساق چنچی تعین گشت - هر چند بقدر نام و نشان ساز
و سامان نداشت و همیشه زیر بار سبندی بود و دوش خود را
گروانبار مساعد سرکار والا داشته اما خالی از دماغ و پندار
نبود - (روزی [که پادشاهزاده محمد کام بخش با جمله الملک
اسد خان بنواحی چنچی (سید و ذوالفقار خان نصرت جنگ) که
از سابق محاصره آن داشت) مراسم استقبال بجا آورد] شاهزاده
بدیوان نشست - و جملة الملک و نصرت جنگ و سرفراز خان
دکئی را اجازت نشستن فرمود - خان مذکور (که نظر به پیشمی
نصرت جنگ مترفع بود - و خلاف توقع بظهور آمد) (رنجیده
از دیوان برآمد - و باز نفرت - قاریخ فوئش بنظر نیامد *

(۲) سبل سنگه هیسودیه *

نبیره رانا امر سنگه است - چنده به لازم پیشگی شاهزاده

دارا شکوه سرگرم بود - سال بیست و سیوم بالتماس شاهزاده مذکور حصول ملازمت اعلیٰ حضرت نموده بنوکری پادشاهی امتیاز یافته بمنصب دو هزار سوار افتخار اندوخت سال بیست و پنجم باضافه پانصدی و عنایت علم مباحث پذیرفته همراه شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر (که دفعه دوم بیساق قندهار مامور شده) تعیین گردید - سال بیست و ششم با شاهزاده دارا شکوه باز بهمم مسطور شتافت - از پادشاه نامه معلوم میشود که تا سال سیم زنده بود - احوال آینه هیچ مستغاد نگردید - مگر از روی عالمگیر نامه بدریافت می آید که در یساق آشام با معظم خان خانانان بود *

* سرفراز خان دکنی *

(۲)

در دوده و نسب از مشاهیر روزگار بود - گویند از نسب قریش است - اسلاف او از مدینه منوره بدیار دکن آمده بعد تصاریف لیل و نهار بنوکری نظام شاهیه فایز گردید مشارالیه بدستیاری بخت ارجمند بخطاب سرفراز خانی پایه افزای امارت گشته فرق ناموری برافراخت - و بعد از مالک عنبر بهمداری و سرفوجی رسیده هر لشکر ملک قلنگانه گردید - چون نصیری خان خاندوران در سال چهارم جلوس فردوس آشیانی تسخیر قلعه قندهار (که بمذامت و دشوارکشانی

از قلاع نامی آندیار است) وجهه همت ساخت چون نزدیکی
 قصبه پیوست خان مذکور میان قصبه و قلعه صف ^(۲) آراسته
 و آلات آتشبازی پیش رو چیده مستعد نبرد بوده از روی
 تهور حمله آورد - و عرصه پیکار از توپ و تفنگ بالای قلعه
 و آتشبازی پائین بر جوانمردان نبردار نمودار کرد فار
 گشت - خاندوران و همراهانش داد مردی و مردانگی داده
 بسیاری از مقاهیر را بذهانخانه عدم روانه گردانید - و چندی
 (که اجل موعود و وقت معهود شان نرسیده بود) بهامردی
 فرار جان به سلامت بودند - سرفراز خان اموال و اسباب برتافته
 با معدود بلشکر نظام شاهیه (که مقرب خان و بهلول
 خان باتفاق رندوله خان عادلخانی بآهنگ کومک قریب قلعه
 (سیده بودند) پیوست - و قصبه بتصرف مردم پادشاهی
 درآمد - چون دولت نظام شاهیه روی در انحطاط داشت
 ضبط و نسق آن خانواده برخاسته بود - در همان ایام (که مقرب
 خان مخاطب برستم خان دکنی سپاه سالار نظام شاهیه
 برهنمونی بخت بیدار اختیار بزدگی درگاه والا نمود) خان
 مذکور نیز ناصیه التجا بعتبه سائی بارگاه خلافت برافروخته
 بمنصب چهار هزار و سه هزار سوار سرافرازی یافت - و در
 رکاب اعلیٰ حضرت از دکن بهندوستان رفته بتعیذات زاد و بوم

خویش (که مالوف و مشغوف خاطرش بود) رخصت یافته دیگر پا ازان مملکت بیرون نگذاشت - برگذله لوه گانون مضاف ناندیر در جاگیر داشت - موضعی ازان بلوایی نام (۲) را وطن اختیار نموده باحداث مسجدی عالی و ابنیه رفیعہ مزین تمام بر قصبات دیگر بهم رسانید - و زاده بر سی چهل سال درین دولت ابد مدت بسر برد - هرچند مصدر کار نمایان نشد اما از رتبه هم نافذاد - همواره در دکن در ایام اعلیٰ حضرت بهمراهی شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر سرگرم تقدیم خدمات پادشاهی بود - چون پادشاهزاده مذکور باراد جنگ دارا شکوه رکضت فرمود او را بوالا پایئے منصب پنجپوری برنواخته با وصف مبالغه خان مذکور در رفاقت و همراهی بمومئی دکن نگاهداشتند - چون سال نهم عالمگیری میرزا راجه جیسنگه ناظم دکن بذهب و غارت مملکت بیجاپور سگالش نمود قلعهٔ منگل پیرا (۳) که بر کنار دریای بهیمرا و از بیجاپور شازده کرور جریبی واقع است) بتلاش نینو سر لشکر سیوا منتزع گردید - میرزا راجه اودیسنگه بهدوریه را بحراست قلعه و سرفراز خان را بفوجداری مضافات آن معین ساخته پیش شتافت *

(۲) نسخه [ج] بلوئی (۳) در [بعضی نسخه] منگل سرا - یا

در همان ایام روزی شَرزِه خان بیجاپوری با شش هزار
سوار بر سر قاعه منگل پیرا آمد - سرفراز خان با آنکه
راجه از احتیاط و پیش بینی باو تاکید بلیغ کرده بود
(که اگر فوج سنگینه از مخالف بآنطرف آواره گردد قصد
مدافعه و پیکار باعدای نابکار نکرده بقلعه درآید) بمقتضای
حمیت و بهالت مصلحت و تدبیر را کار نمسته با سپاه قلیل
خود (که نه در خور مدافعه اعدا بود) با آنها مقابل شد
و جنگ مردانه و نبرد دلیرانه کرده کوشش و آویزش بسیار (که
نهایت مرتبه جرأت و تهور بود) بظهور رسانید - و عاقبه الامر
بمهربازی رتبه سرفرازی یافت - پس ازین قضیه پسرانش
با بقیه سپاه و فیلان خود را بقلعه کشیده محفوظ ماندند
آفتقال بود - طریقه سلامت روی بسیار داشت - بهیچکس
نفع و ضررش عاید نمیشد - پنج پسران داشت - از دو پسر
حسین خان و محمد پسر دل اولاد مانده - حسین خان (که از
برادران کلانتر بود) بعد از پدر خطاب سرفراز خانی یافته
در جنگ ملکهیر بهمراهی دلیر خان با عادل شاهیه چپقلش
شایان نموده بکار آمد - پسرانش مراد الله خان و برهان الله خان
دومین در اواخر عهد عالمگیری بفوجداری نصرت آباد سکر
امتیاز داشت - در سال چهل و نهم تغییر شده فوجداری مذکور
ضمیمه صوبه داری بیجاپور بچین قلیچ خان بهادر مقرر گشت

مشارايه آخرها پريشاني بسيار كشيد - نواب آصف جاه بعد از جنگ عالم عاي خان (دزے چندن بدارونگي داغ و تصحيحه^(۲) دكن مامور فرمودند - مرد رنگين بود - و با راقم بسيار محبت داشت - در اورنگ آباد باجل طبعي در گذشت - تا او بود بارصف مذاقشه برادر ري قصبه بلولي^(۳) بآنها بحال بود - الحال آن هم رفت *

* سيد اختصاص خان يعني سيد فيروز خان *^(۴)

برادرزاده و خویش سيد خانجهان باره شاهجهاني ست در حين حيات عم خود پايه هزاري چهار صد سوار رسیده پس از درگذشتن او سال نوزدهم باضافه پافصدي ششصد سوار سر امتياز برافراخت - و سال بيستم با چند کس منصبدار برای رسانيدن بيستم و پنج اک (پيپه نوز علامي سعد الله خان بباخ شتافت - و پس از معاودت از امل و اضافه بمنصب دو هزاري هزار سوار و عطای عام رايت سر بامندي برافراشت سال بيستم و دوم بخطاب خاني افتخار اندوخته بهر اهي سلطان محمد اورنگ زيב بهادر بيساق قندهار کمر عزيمت بست - وقت رخصت بعذابت خلعت و اسپ با زين نقره اختصاص پذيرفت - و ازان جا با رستم خان بکک قايم خان

(۲) در [چند نسخه] تصحيحه ۱ ده (۳) در [بعضی جا] بلوري آمده

(۴) در [بعضی نسخه] يعني فيروز خان *

(باب السین) [۴۷۴] (متأثر الامرا)

جانب بسمت گام جلالت برزد - و در پیکار قزلباشیه مصدر
تدرد شده بازیش از زخم تفنگ مجروح گردید - سال بیست
و پنجم نوبت دوم همراه شاهزاده مرتوم بهم مسطور دامن
همت بر کمر زد - و بهرحمت خاعت و اسپ با زین نقره
مباهی گشته سال بیست و ششم با سلطان دارا شکوه بیساق
مسطور طی مسافت نمود - سال بیست و نهم بفوجداری
ایرج بهاندیر و شاهزاده پور مضاف مستقر الخلافه محال خالصه
(که بغایر نارسائی نجابت خان ویران شده بود - و سه کزر
و چهل لک دام جمع آنست) سرفرازی یافت - پس از آنکه
امور سلطنت بعالمگیر پادشاه متعلق گردید همراه میرزا راجه
جیسنده (که از سلطان سلیمان شکوه جدا شده عزیمت حضور
داشت) آمده بملازمت پیوسته باتفاق امیرالامرا شایسته خان
برای سد راه بودن بر سلیمان شکوه بسمت هردوار شتافت
و بعد از جنگ سلطان شجاع بیساق بنگاله تعیین پذیرفت
و اواخر سال دوم چون فیروز میواتی بخطاب خانی ممتاز شد
ار بخطاب سید اختصاص خان ناموری اندوخت - مدتها
بتنهانداری گواهی مضاف صوبه بنگاله (که بر سرحد ملک
آشام واقع شده) می پرداخت - سال دهم جلوس خلد مکان (که
آشامیان دیونهاد با جمعیت بسیار آمده آغاز شوخی نمودند)
چون مدد هم نرسید خان مزبور داد دلاری داده مطابق

سنه (۱۰۷۷) هزار و هفتاد و هفت هجری مردانه جان در کار

پادشاهی در باخت *

* سید عزت خان عبدالرزاق کیلانی *

— (۲)

ابتدا با محمد دارا شکوه توسل داشت - سال سیم
جاوس فردوس آشیانی حسب التماس شاهزاده مذکور بخطاب
عزت خان مخاطب گردیده بتکفل امور صوبه ملتان می پرداخت
سال سی و یکم از تغیر بهادر خان بحراست دارالسلطنه لاهور
چهره عزت برافروخت - چون محمد دارا شکوه متصل اکبر آباد
از عالمگیر پادشاه منہزم گردیده بلاهور شتافت و در آنجا هم
پای او قائم نموده بملتان رفت او نیز همپائی گزید - و چون
شاهزاده مذکور استقلال از دست داده راه بهکر در پیش گرفت
او از رفاقت تخلف ورزیده پس از وصول موکب عالمگیری
بملازمت پیوست - و بمنصب سه هزار پانصد سوار چهره
عزت برافروخت - و در جنگ محمد شجاع بهمراهی رکاب
پادشاهی سعادت اندوز بود - سال چهارم از تغیر سنجر خان
بفوجدار می بهکر لوای احتشام برافراشت - و سال دهم بصوبه داری
تته از انتقال غضنفر خان نامور شده از اصل و اضافه بمنصب
(۳)
سه هزار و پانصدی دو هزار سوار سرمایه مباحات اندوخت
تتمه احوالش بنظر نویسنده *

* سید امیر خان خوافی *

سید میر نام - برادر کوچک شیخ میر است - چون خلد مکان بعد جنگ ازل داراشکوه از اکبر آباد جانب شاهجهان آباد عزیمت فرمود و در اثنای راه مراد بخش را (که آثار زیاده سری از جبین حالش لایح بود) امیر ساخته بقلعه شاهجهان آباد فرستاد بذابر مزید اعتماد او بتفویض قلعه داری آنجا و غذایت خلعت و اسب و خطاب امیر خان و انعام هفت هزار روپیه و از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد سوار مهابی گشت و سال اول جلوس برطبق حکم مراد بخش را بقلعه گوالیار رسانیده بمركب پادشاهی پیوست - و چون در جنگ نواحی اجمیر شیخ میر بکار پادشاهی درآمد از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و سه سوار طبل باند رنگی نواخت سال سیوم با فوج شایسته بتادیب راو کرن زمیندار بیکانیر (که در عهد اعلیٰ حضرت از تعیناتیان دکن بود - و در ایام رو داد قضایای منازعت فیما بین خلد مکان و دارا شکوه بیحکم از دکن برخاسته بوطن ^(۲) فرد کش کرده بود) نامزد گشت - پس از وصول بحدود بیکانیر راو مذکور را (که بقدم اعتذار پیش او آمده بود) بحضور آورد - سال چهارم بتفویض صوبه داری کابل از تغیر مهابت خان و عطای خلعت و شمشیر خاصه و جمدهر

مرصع با علاقه موارید و اسب عراقی و فیل خاصه و از اصل و اضافه بمنصب پنجهزاری پنجهزار سوار از انجماه یکهزار سوار دو اسبه سه اسبه رایت امتیاز برافراشت - سال ششم بعد معاودت موکب پادشاهی از کشمیر بلاهور حسب اطلب خود را بحضور رسانید - و بعد چندی رخصت تعلقه مزبور یافت - سال هشتم بار دوم حسب الحکم خود را جریده بپایه سریر دولت رسانیده مشمول عاطفت و رخصت گشته بکابل معاودت نمود سال یازدهم از انجا معزول گردیده بحضور رسید - و بوجه از منصب استعفا نموده در دارالخلافه اقامت ورزید - سال سیزدهم مطابق سنه (۱۰۸۰) هزار و هشتاد هجری داعی حق را لبیک گفت - چون لولد بود برادر زادهایش پسران شیخ میرخوافی بخلاف تعزیت از ماتم برآمدند *

* سر بلند خان خواجه رحمت الله *

همشیره زاده نجابت خان میرزا شجاع است - بهرامات خاندانش بمنصب درخور سرفرازی یافته پایه روشناسی در پیشگاه فردوس آشنایی داشت - سال بیست و پنجم بخدمت میرنوزکی چهارم عزت برافراخت - سال بیست و ششم همراه پادشاهزاده دارا شکوه بیساق قندهار تعیین گردید - سال بیست و هفتم از اصل و اضافه بمنصب هزاری دو صد و پنجاه سوار لوی اعتبار برافراشت - سال بیست و نهم باضافه صد و پنجاه

سوار و سال سیم از اصل و اضافه بمنصب هزاري پانصد سوار و خطاب سر بلند خان سنة ناموزي زن - و سال سي و یکم بخدمت آخته بیگي از تغیر اسد خان و پستور بداروغگی توپخانه باغافه یکصد سوار جبین رشادت نور آگین ساخت - پس ازان (که زمانه رنگ دیگر بکار آوردن - و ابواب فتوحات بر روی خلد مکان مفتوح ساخت) بعد جنگ سموگده نعمت ملازمت در یافته پس از جلوس اول بفوجداری مهندسور دستوري پذیرفت سال ششم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار سرمایه بلند رتبیگي اندوخت - سال نهم همراه سلطان محمد معظم (که بنابر شهرت آمد آمد دارای ایران سمت دارالملک کابل مرخص گردیده بود) دامن عقیدت بر کمر همت زد - سال دهم همراه شاهزاده مذکور (که به بذوبست صوبجات دکن مجاز شده) بدان صوب شتافت - سال دوازدهم از انجا آمده سرارادت بر سده سلطنت گذاشت - چون از پادشاهزاده مذکور بعضی حرکات خلاف مزاج بمسامع پادشاهی رسیده و نواب بانی والده ماجده او بنابر متنبه ساختن او بموجب حکم روانه گردید سال سیزدهم سر بلند خان برای رسانیدن بانی مذکوره مقرر گشت - پس از معارفت بخدمت قوش بیگي از تغیر فیض الله خان بمنزلتش افزود - سال پانزدهم بصوبه داری اکبر آباد از تغیر نامدار خان و پستور

از تغیر همت خان بدخشیکرمی دوم و بانضمام سرشته دفتر
والا شاهي نیز مامور گردید - سال هفدهم چون شجاعت خان
بعد انداز خان در مهم یوسف زئی بکار دای نعمت در آمد
نامبرده با جمعیت شایسته پشاور تعین گشت - سال هیزدهم
از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و پانصد سوار
کامیاب گردید - سال نوزدهم چون شمشیر خان میر یعقوب پسر
شیخ میر خوافی در جنگ افغانه جان نثار گردید او با فوج
گوان و مصالح شایان به تنبیه آنها قرار گرفت - و بوجه
مورد عتاب شده از منصب برطرف گردید - بعد چنده
بدحالی آن آب رفته بجزو آورد - سال بیست و یکم چون
آئی بیگم^(۲) والدۀ اش (که صبیۀ میرزا شاهرخ بود) چادر محات
بر رخ کشید نامدار خان او را بحضور آورده بعزایت خلعت
از سوگ بر آمد - سال بیست و دوم باذتزام جوده پور
از دست رانهوران (که مصدر نافرمانی بودند) پای همت
پیش گذاشت - سال بیست و سیوم مطابق سنه (۱۰۹۰)
هزار و نود هجری پس از امتداد بیماری طبل رحیل
بآخرت سرا کوفت *

* سیف خان *

سیف الدین محمود معروف بفقیر الله پسر تربیت خان

(۲) نسخه [ب] الی بیگم - و نسخه [ج] الن بیگم - یا آی بیگم باشد .

بخش می شاهجهانی ست - همواره در حضور پادشاهی دولت
 بار می افزودخت - و بدوام روشناسی خود را در خور نوازش
 می ساخت - در سال سیم بداروغگی تورخانه والا و منصب
 هفتصدی صد سوار امتیاز یافت - و هنگامی (که مهاراجه
 جسونت با کروفر زیان تعیین مالوه گردید) بر منصب او
 باضافه مناسب افزوده بهمراهی آن عساکر متعین شد - و چون
 (۳)
 راجه جسونت از جسارت و نخوت آرائی سنگ راه موکب
 عالمگیری گشته آماده رزم و پیکار گردید و آخر الامر جمعه
 از سران نامور را بکشتن داده ننگ فرار بر خود پسندید
 بسیاری راه گریز سرکردند - گروهی بهغمنوعی بخت از خیل
 مخالف جدا شده بتقبیل عقبه عالمگیری فایز گشتند - خان مزبور
 ازین جماعه بود - مشمول الطاف خسروانه گشته بمنصب هزار
 و پانصدی هفتصد سوار و خطاب سیف خان مبداهي گشت
 و در جنگ داراشکوه تلاشهای سپاهیان نمود - بمنزیت اعتبار
 مورد نوازش گردید - و بخدمت داروغگی جلو و آخته بیگی
 امتیاز یافت - و در جنگ شجاع چون راجه جسونت سنگه
 (که سردار فوج برانغار عالمگیری بود) از خلاف منشی
 و گردان شده عذاب بودایی خدیعت یافت و اسلام خان
 بدخشی (که هراول برانغار بود) بجای او مقرر گشت

سیف خان را با اکرام خان هراولش ساختند - اتفاقاً در همین گرمی هنگام ستیز و آویز فیل سوارچی اسلام خان بصدمة بان رم کرده انتظام آن فوج برهم خورد - اکثر مردم از جای خود رفته توفیق ثبات و قرار نیافتند - سیف خان با اکرام خان و غیره معدودی قدم همت افشوده کوششهای مردانه نمود - و پس ازین فتح (که در خور حسن تردد و مطمح امید رعایت نیافت یا بحکم دیگر) اراده گوشه نشینی نمود - عزل منصب و خدمات بمیان آمد - و پس از چندی بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و پانصد سوار مطرح انظار عاطفت شد *

و چون سال دوم دارا شکوه با پسرش سپهر شکوه بدارالخلافه رسید ستردن نقش هستی او باهتمام سیف خان بیست و یکم ذی الحجه سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نهم واقع شد - و روز دیگر سپهر شکوه را بر طبق حکم بقلعه گوالیار برده بحارسان آن قلعه استوار سپرد - و خون بمستقر الخلافه معاودت نمود و بفرمان پادشاهی بصوله داری آنجا از تغیر مخلص خان (که به بنگاله تعیین یافته بود) قیام ورزید - چون تذد مزاجی و استغنائی فطری با نازش کار کردگی و پندار سپاهگری داشت اعتفا بشان عمدها ناکرده از خلاف مرضی پادشاهی نمی اندیشید بظاہر تقصیر از نوکری بر طرف شده در قصبة سرهند (۳)

زادیه نشین عزامت گشت - و در سال پنجم بتازگی مشمول آثار
 مرحمت شده بپهلای منصب سابق چهره افروز طالع گردید
 چون سال ششم عزم دلکشی کشمیر از فر نزل پادشاهی
 فیض آکین گشت خان مذکور بایالت آنجا از تغیر اسلام خان
 منصوب شد - و از فرط کار طلبی و خدمت درستی ایام حکومت را
 ببطالت و بیکاری نگذرانیده بساقها برای خود بهم رسانید
 و به نیروی پردای و دلادری ولایت آورد را (که از دشواری راه
 چند جا بدون نردبان عبور متعذر است - بل متعسر) تا بیست
 روز جنگ کفان رفته بصیطة تسخیر درآمد - و پس از آن ملک
 کاکمنت و برشال را نیز ضمیمه ممالک محروسه ساخت - و پستور
 در اشاعت آثار اسلام و اخلاص نور مسلمانان در ساعت ولایت
 ثبت بزرگ (که از قدیم الايام ظلمت آمود کفر و بطلان بود
 و هیچگاه حکام آنجا سر بر بقیة اطاعت فرمانروایان اسلام نیارنده)
 تدبیر درست اندیشید - در سال هشتم فرمان پادشاهی بغام
 دلدل بيمحل زمیندار آنجا متضمن توویج معالم حق پرستی
 از حضور رسید - مصحوب محمد شفیع منصبدار با چندی
 از نوکران خود روانه ساخت - مرزبان مذکور در مقام اطاعت
 و انقیاد استاده خطبه پادشاهی خواند - و طلا و نقره بسیار

(۲) نسخه [ب] کل گشت و در سال - و نسخه [ج] کل گشت و برشال

و در [بعضی نسخه] نیست .

بسکه عالمگیری زینت بخشید - و به بنای مسجد اشاره نمود
و پیشکش با کلید طلا (که اشارت به پدردن آن ولایت است)
ارسال نمود *

و چون درست اندیشی خان مذکور کرسی نشین شد از
پیشگاه خلافت باضافه سواران و منصب اعزاز اندوخت - و در
سال نهم بحضور رسیده بنظم صوبه ملتان مامور گردید
و سال دهم معزول گشته ادراک درامت ملازمت نمود - و در
سال دوازدهم مجددا بصوبه داره کشمیر تحصیل کاسبی کرد
و در سال چهاردهم به داره اعتدالی (که لازمه مزاجش بود)
از منصب برطرف شده انزوا گزید - و در سال پانزدهم باستعداد
ملازمت و بحالی منصب چهارم اعزاز افروخت - او را بیادری
طالع طرفه نقش نوکری درست نشسته بود - که با حرکات
خلاف مرضی عالمگیر پادشاه (که از فرط غیبت غیور پسند نبود)
چه امرای قدیم و جدید باندک خویشتن داری و خود بینی
از رتبه افتاده از عرصه (وزکار بدر رفتند) او را بعزل منصب
متنبه ساخته بدان حال نمی گذاشتند - عجب نیست که خان
مزبور اگر این اوضاع رندانه نداشته بمنتهای مراتب امارت
فایز شده •

بالجمله بعد چندے باز مورد عذایت خسروانه گشته گوشه

گرفت - و در سال بیست و یکم بصوبه دارى بهار رخس عزیمت
راند - و بعد ازان بصوبه دارى آله آباد مامور گردید - و در آنجا
در مبادى سال بیست و هشتم سنه (۱۰۹۵) هزار و نود و پنج
هجری بساط هستی در نور دید - زند مشرب و یتیم وضع بود
اما قابلیت و مساس شعر و سخن داشت - نامرعلی با آن همه
آزادی و استغنا مدتها بهم صحبتی او شیفتگی داشت - چنانچه
میگوید *

* گفت و گوی طرطی از آئینه میخیزد علی *

* گر نباشد سیف خان مارا نفس درکار نیست *

در فن راگ و نغمه بسیار ماهر بود - رساله مسمی براگ درین
(که بیشتر ترجمه مانک سوهل ^(۲) که نایکان سابق نوشته اند)
نموده با فوائد دیگر در تقسیم و قواعد آن تالیف کرده - متصل
سرهند سیف آباد مکانی آباد نموده وطن خود قرار داده
مدفن از آنجا ست - پسرش هم در اواخر خلد مکان بخطاب پدر
سر امتیاز برافراخته بفوجدارى تلکوکن و قلعه دارى اعظم نگر
ملکانون و تهانه دارى سانگاون امتیاز یافته - چون خدمات مذکور ^(۳)
فهمیده موبه دارى بیجاپور بچین قلیج خان بهادر متعین شد
بخدمت نیابت موبه مزبور تعین گردید - و در آغاز سال چهل
و نهم همان خدمات از تغیر چین قلیج خان باضافه بانصدي

هزار و سه صد سوار بمشار الیه قرار گرفت - بعد از ارتحال
 خلد مکان با شاهزاده محمد کام بخش بعلاقه استادی (که
 در فن تیر اندازی داشت) رفیق شده صاحب طبل و علم گردید
 و چون آن شاهزاده دیوانه‌وش از تبه‌هوشی و بیخردی بسعایت
 بدگویان خود غرض از برخی امرای فدیریت کیش خصوص
 احسن خان میر ملنگ (که سرفوج و صاحب اختیار بود)
 بد مظنه گشت و بتعذیب و عقوبت هر یکی وبال و نکال
 اندوخت سیف خان را بعامت اخلاص مقید نمود - و بدست‌آویز
 رقعۀ او (که در وقت آمدن حیدر آباد در جواب رستم دل
 خان ناظم آنجا نوشته بود - که آنچه از طریقۀ سلوک با همراهان
 ولی نعمت استفسار^(۲) فته ملتزم استرضای خاطر احسن خان است)
 بحضور خود قطع بن فرمود - آن بیچاره هر چند بعجز ظاهر کرد (که
 مضمون این رقعۀ دلالت بر هواخواهی حضرت دارد) فایده
 نبخشید - بعد بریدن دست آن ستم رسیده بے تعاشا
 زبان بر کشاد - کم اصلی ست که از جانب مادر داری - بهمین
 دست (که بے تقصیر بریدی) تعالیم تیر اندازی نموده ام
 آن سفاک بے باک گفت زبانش نیز بر آرند - بهمین زخمها
 در گذشت *

* سیف الله خان میر بحر *

در زمان عالمگیری خدمت میر بحری و داروغگی نواره داشت - و مدتها بدان کار پرداخت - و بعد از دزدن موکب پادشاهی بسوزمین دکن ^(۲) بخطاب خان^(۲)ی سرفرازی یافته در سال بیست و هشتم از آن عهده معزل شده پستتر بخدمت میر توزکی امتیاز گرفت - ظاهرا در سال بیست و نهم ودیعت حیات سپرد - در آن هنگام؟ (که شاه عالم بهادر از اجمیر بتعاقب محمد اکبر رخصت یافت) از آن پیشگاه خلافت و جهانپایی بابلاغ برخی احکام مطاعه در خدمت پادشاهزاده مامور شد و چون برگشت ظاهر گردید که شاهزاده بطریق انعام بوی چیزی مراعات ننمود - از سرکار والا بعطای پنجهزار روپیه مواد کامیابی اندوخت - و حکم شد که مبالغ مرقومه از نقدی شاهزاده وضع نمایند - گویا تعلیم ست از آن دستورالعمل سلطنت - که نوازش پیام آوران مرسل مشعر بزرگ داشت مرسل است - فکیف که ارسال از جانب اعلی باشد - پسر کلانش میر اسدالله مرد پرگویی بی محابا خالی از نشئه جنونی نبود - اما ساختگیهای بزرر و گریزت آمیخته بسیار داشت - بصدر تقصیر مورده عجب عالمگیری گردید - بمکه معظمه برآوردند - پس از تحصیل همدات حج بحضور رسیده بمنصب پانصدی رنگ رفته بر در آورد

(مآثر الامراء) [۴۸۷] (باب الهین)

و در محاصره حصار کهیلنا از کار طایبی و کام پژوهی در مرحلهها
گام فراخ زده اخبار می آورد - مطرح انظار مکررمت شاهي گردیده
بعطای خطاب پدر و افزونی منصب کامروائی یافته بتفویض
خدمت میر بحری کل آب رفته بجوی آمد - و پس از آن
بمیر توزکی ممتاز گردیده - روز فتح قلعه واکانیره زخم بذوق
زبور دستش شده بمرحمت یکصد اشرافی مرهم بها برنواختند
و در عهد خلد منزل از دیوانگیها سبکسری بکار برده با ذوالفقار
خان امیرالامرا در آویخت - از آنجا (که پرگاه را در هوای
همسری کوه بلند شدن باطمینان باد تار و پود وجود خود را
پیشانی ساختن است - و قطره آب را با پس دریا پهاو سائیدن
بموج خیز فنا آبروی خویش را فرو ریختن) در آن پالغز سرها
خورده گرانبار خفت و خواری با در دامن فرار پیچیدن - و از^(۲)
شوریده سری نام وکالت شاهزاده کام بخش (که بدعوی سلطنت
در حیدرآباد طبل مخالفت می گرفت) بر خود بسته برآجه^(۳)
جیستگه و راجه اجیت سنگه (که از حضور گریخته سو بفساد
و فتنه برداشته بودند) پیوست - و با آنها دار و مدار نمود
که اگر شاهزاده از راه گوندزانه اراده این سمت نماید پانزده هزار
سوار راجپوت تا نبرده پذیرفته شده تا برگشتن بهادر شاه از دکن
بهیئت مجموعی همراه رفته در دار الخلافه بر تخت می نشانیم

(۲) در [اندر نسخه] فراز (۳) نسخه [ج] نهاده *

و پنجاه هزار سوار جمع نموده مقابله می نمودیم - درین باب وثیقه بهر آنها گرفته باظهار حسن عقیدت و هوا خواهی (که چنان خدمت سترگ بتقدیم رسانیده) پا در رکاب استعجال گذاشت و از راه دیوگذه و چاندا بحیدرآباد شتافت - فی الواقع در لایه عظیم بچرخ آدره - و زمانه را طرفه خمیرمایه آشوب بدست می افتاد - اما چون طالع او و بخت موکلش در حوض ادهار بود بجائی نرسید - همین که از آمدنش شاهزاده آگاهی یافت مکهول بر خدیعت و مکیدت نموده یقین کرد که ساختگی خلد منزل است - جواب داد که اینجا نهال نیکو خدمتی شما غیر از ثمره سیاست و تعدیب بار نمی آرد - و سعیها آهن سرد کوفتن است - و چون ابرام و سماجت از حد گذرانید اگرچه یومیه بقدر توشش مقرر فرموده ایکن ردبرو نطلبید *

نازم حام و عفو آن پادشاه کریم الاخلاق را که آیه رحمت در شان اوست - و بدین وسعت مشرب و سعت بخشش هیچ یک از ملوک ماضیه بدو نرسید - چون خان مشار الیه بعد جنگ کام بخش بوساطت خانخانان بر سده سلطنت جبهه ساز گردید بصفحه جراثم بر نواخته در بحالی منصب قدیم و سالیانه پنجاه هزار روبیه مختار کردند - او بحسب جاه پایند نوکری شده در عهد فرخ سیر بهمرایه امیرالامرا بدکن آمده بتنازگی میروبحری اندبار بدو تفویض یافت - با آنکه با سردار طرف مصاحبت

داشت بخست و نكبت زندگي بسر مي برد - و پس از آن در حضور بتجويز آن نويسن فياض بداد رنگي داغ و تصحيحه ركاب اختصاص گرفت - و در زمان خانان زمان هم چندی بدان امر مي پرداخت - بوقت موعود در گذشت - برادرش ليافت خان ميرزای رنگين خوش وضع ستوده طبع بود - در همه چيز با برادر مخالفت داشت - حتی مذهب هم كه بطور آباي خویش اماميه بود - و سيف الله خان اظهار تمسك مي نمود و تعصب مي رزید *

* سيد عبدالله خان باره *

عرف سيد ميان - ابتدا نوكر شاه عالم بهادر بود - همراه
روح الله خان به مهم كوكن^(۳) تعيين شد - سال بيست و ششم
جلوس عالمگيري بمنصب هزاري شش صد سوار ملازم پادشاهي
گريدند - سال بيست و هشتم همراه شاهزاده مذکور جهت
تنديه ابوالحسن والي حيدرآباد دستوري يافت - و در آن جنگ
مصدر ترديدات نمايان گشته چهره راد مردي را بلكگونه زخم
بياراست - روزی (كه بچنداولي اختصاص داشت - و نبرد معب
رو داد) فوج مقابل را از پيش رو برداشته بكمك مردم
يمين و يسار خود را رسانيد - و چون در آن روز بندرابان نام
ديوان شاهزاده را مردم خصم زخمي ساخته فيل او را پيش

(۲) يا بخيت باشد (۳) نسخه [ج] دكن .

انداخته می‌بردند برانها تاخته بعد کشتش و کوشش دیوان
 مذکور را مخلصي داده همراه خود آوردن - و چون در ایام
 محاصره بیجاپور شاهزاده مذکور پیش پدر متهم بغداد التخواهي
 گردید و بعضی رفقای او را حکم اخراج شد در باب نامبرده امر
 لازم الاتباع مدور یافت - قید نمایند - آخر بشفاعت روح‌الله
 خان بطریق نظر بند حواله خان مزبور گردید - و رفته رفته
 بسعی او مفع جرائم صورت گرفت - و چون در ایام محاصره
 گلکنده روح‌الله خان حسب الطلب بحضور از بیجاپور رسید
 نامبرده به نیابت خان مذکور درانجا ماند - و پس از
 چند مدت اصاله بصوبه دارئی آنجا افتخار اندوخت - سای سی
 و دوم پس از آن [که خبر فرار راما برادر سنبها بهونسله از قلعه
 راهبر پگده (که ذوالفقار خان در محاصره داشت) و پناه گرفتن او
 در حدود قلعه والی مزبور بعرض رسید] بمقامبرده فرمان رفت
 که در سراغ او دریده دستگیر سازد - و نامبرده کار بند حکم گردیده
 سه روز و سه شب ایلغار نموده بسر وقت او رسید - و اکثر
 سرداران معتبر را دستگیر ساخت - اما خود راما بدر رفت
 ازین جهت بارصف مدور چنین خدمت سترگ در خاطر پادشاه
 نقشش درست نشست - علاوه آنکه چون در باره اسزای مذکور
 حکم محکم عز نغان یافت (که در ارک ^(۲) قلعه بیجاپور محبوس

باشند) و چند کس از آنها از چنان محبس گریختند نام برده
 سال مذکور از صوبه بیجاپور عزل پذیرفت - سال سی و سیوم
 از تغیر سردار خان بتقرر فوجداری ناندیو راییت اعتبار
 برافراخت - وقت موعود بعدم سرا در شد - پسرانش بسیار
 بودند - ازان جمله دو کس رشد تمام نمودند - یکی قطب الملک
 عبدالله خان - و دوم امیر الامرا حسین علی خان - و از بقیه
 سید نجم الدین علی خان - احوال هر یک جداگانه درین نامه
 سمت اندراج پذیرفته *

* سردار خان *

سردار بیگ - پسر باتی خان قلماق چپله است - که
 احوال او رقم سنج خامه گشته - مشاوریه بیداری طالع در زمان
 عالمگیری مورد نوازش خسروانی گشته بمنصب در خور و خطاب
 اهتمام خان درجه ناموری پیمود - هنگامی (که زیات عالمگیری
 بصوب حسن ابدال ارتفاع پذیرفت) داروغگی عمارت دارالخلافه
 داشت - و پس ازان بکوتوالی اردوی پادشاهی جمعیت دربار
 بهست - و مدتها بدین کار چه در هندوستان و چه در دکن که
 دوام سفر بود بضبط و ربط پرداخته نقش اعتماد و اعتبارش
 کوسی نشین گردید - و چون بلده ارزنگ آباد بقدم پادشاهی
 درنق آگین گشت چندے بتاسیس حصار شهر پناه آن مصور جامع

اجازت یافت - و در سال بیست و هشتم بداد رنگی نواره از تغیر
سیف الله خان اختصاص گرفت - و چون کار دانی و دولتخواهی از
ذهن نشین پادشاه شده بود اهتمام برخی کارخانجات جدید
نیز بمهد او تفویض یافت - در سال بیست و نهم بخدمت
نظارت حرم سوامی شاهنشاهی از تغیر خدمت خان منظور
نظر قرب گردید - و چون کردرگی گنج ضمیمه کوتوایی داشت
در ایام محاسره گلکنده از افراط باران لایق قطع بطغیانی درباری
مانچرا و دیگر رودخانهها رسیدن رسد معقود گردید - قحط را
روز بازار بهم رسید - چه شهر هیدرآباد و چه اردو یراز مرده
بود - از گرداگرد دولتخانه پادشاهی روزانه انبار مردها را
کناسان از صبح تا شام کشیده بر کنار دریا می انداختند
باز شب همان هنگامه بود - در آن وقت کردرگی از خان مذکور
تغیر شده بمسید شریف خان قنوجی تفویض یافت - و چون
از شاهزاده محمد معظم مخاطب بشاه عالم از دیر باز رایحه
کارشکنی و بدخواهی سرکار والا در پیشگاه خلافت استشمام
شده بود و درینولا خان فیروز جنگ نوشتههای او را با ابوالحسن
هیدرآبادی در مورچال گلکنده بدست آورده از نظر گذرانید
و آن مظلوم چون مجرم گردید ناچار شاهزاده را با دو پسر
کلانش که همراه بودند بزندان قادیب برنشانند - و اهتمام

خان را باضافه پانصدي بمنصب هزار و پانصدي و خطاب سردار خان برونواخته بيتاونداری شاهزاده مامور گردید *

گویند بعد از چند روز بسردار خان حکم شد بشاهزاده پیام رساند - که اعتراف تقصیر خود نموده استغفار نماید - تا از سر گناهش در گذریم - شاهزاده جواب داد که من بجذاب آسمی و در خدمت پدر سراپا تقصیرم - اما بظاهر امری که موجب استغفار باشد از من سر نزده - عذاب بر عتاب افزون - و در مراتب قید تشدد رفعت - و تا شش ماه از سرتراشی و ناخن چینی ممنوع بودند - ناظر خدمت خان نایب اعلی حضرت نظر بر تقدیم خدمت جرأت حرف داشت - درین مقدمه مبالغه از حد برد - و اجازت املاح گرفت - و بعد مدتها (که سورت غضب کم کم می گشت - و مزاج دلخوش شفقت غریزی گردید)^(۲) مرارا ادعای مائوره حواله سردار خان میشد - که بشاهزاده برساند - که باین درد اشتغال داشته باشد - تا مهر آفرین دل مارا متوجه رهائی او گردانند - و او را از زنج مفارقت ما برهاند در ضمن این درزی خان مذکور بعرض رسانید که در گذاشتن اختیار حضرت اسم - فرمودند بایک لیکن از حضرت مالک الملک مارا فرمان فرمای مالک گردانیده - هوجا که از ظالمی بر مظلومی ظالم میزدن امیدوار می باشد که قظلم بما خواهد بود - و بداد

خواهد رسید - برین شخص بنابر بعضی عوارض دنیاوی از دست ما
 ظام رفته - و هنوز وقت در نوسیده که خلاص کفم - مقررش
 جز بدرگاه دادار نیست - پس امیدوار باید داشت تا از ما
 قطع امید نکند - و بخدا نژالد - و اگر بنالد مارا گویزگاه
 کجا ست *

بالجمله سردار خان در سال سی و یکم بخدومت داروغگی
 فیالخانه از تغیر معتمد خان سرعزت برافراخت - و چون در سال
 سی و سیوم از موضع بدری بقطب آباد کلکله نزول اجلال
 پادشاهی شد سردار خان بفوجداری دوازده کوهی گرد لشکر
 ظفر بیکر مقرر گشت - در سال سی و پنجم سنه (۱۱۰۳)
 یکهزار و یکصد و سه هجری جهان گذران را وداع نمود - در
 خیرخواهی ولی نعمت و خدمت خاق باطن او با ظاهر
 موافقت داشت - خالی از درد طلب و محبت فقرا نبود - پسرش
 حمید الدین خان که در بلندناسی از پدر و جد گذرانیده - چنانچه
 احوالش آئینه دار این مدعا ست - اولاد دیگر هم داشت *

* سیادت خان سید اوغلان *

اوغل بترکی بمعنی پسر - و اوغلان جمع است - در سلطنت
 بخارا خطاب جماعه ایست که بصیادت و شرافت ممتاز و
 بمشستن حضور والی آنجا اختصاص دارند - نام برده اوستاد زاده
 خان فیروز جنگ بهادر است - باستصواب بهادر مذکور بدولت

(روشناسی خادم مکان و منصب در خور کامیاب گشته - سال بیست و هفتم جلوس خلد مکان بتعلیم محمد کام بخش چهارم امتیاز برافروخت - و غایبانه بهادر مذکور واسطه گذرانیدن عرائض او بوده قرب حاضر باشی حاصل نمود - و چون بهادر مذکور باره قلعه واهیری را آتش زده بقتل کفار و تاراج مال و متاع آنها پرداخت سال بیست و هشتم او در جلدی رسانیدن این مؤده بعزایت فیل و پستر بخطاب سیادت خان سرمایه امتیاز اندوخت - سال بیست و نهم از تغیر لطف الله خان بتفویض خدمت داورنگی عرض مکرر درجه خصوصیت پیمود - از راه عزایت درات سنگ یشم بار مرحمت شد پستر اگرچه از خدمت مذکور عزل پذیرفت اما بداورنگی دیوان خاص می پرداخت - سال چهل و یکم مطابق سنه (۱۱۰۸) هزار و یکصد و هشت هجری بحرض وبا (که در لشکر پادشاهی جایگیر و جهانگیر شده بود) بعالم عقبن خرامید - پسرش بخطاب پدر مخاطب گردیده سال چهل و سیوم بداورنگی عرض مکرر افزایش قدر یافت - سال چهل و هفتم از امل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هفتصد سوار رایت بلذ پایگی افراشته مکرر بمحورکردگی فوج به تنبیه غنیم شذافت - و در همان ایام بحسب نیرنگی تقدیر از نور بیذائی

(باب السبب) [۴۹۶] (مآثر الامرا)

هر دو چشم او عاقل گردید - ازین جهت از دولت حضور پادشاهی محرومی اندوخت - و در صوبه داری امیر الامرا حسین علی خان بقلعه داری احمدنگر مضاف صوبه خجسته بندان گوشه انرا گزید *

چون نظامت دکن به نظام الملک آصف جاه متعلق شد از پس که بیش از بیش قدردان او بود استقلال خدمت مذکور یافت - پس از فوت او پسرش محمد میر خان بخطاب ارثی و قلعه داری مذکور پیرایه اعتبار پوشید - چندی بخشیگری سواران سایر سرکار نوین مذکور سرانجام می کرد پس ازو پسرش سید حمید خان خطاب سیادت خان یافته به نیابت یزنه خود سید لشکر خان بنظم بهار مقرر شد - و چندی قلعه داری بیدر داشت - آخرها بخطاب حمید الدوله اختصاص گرفت - و مطابق سنه (۱۱۸۴) یکهزار و یکصد و هشتاد و چهارم هجری از دار فضا رحلت نمود - پسرش در حالت تحریر بخطاب نامور جنگ بهادر سرفراز و بریخته گوئی مائل است برادران و اعمام سیادت خان سید حمید جمعی کثیر بودند هیچ یک ترقی نکرده *

* سیدی باقوت خان حبشی *

در عهد فردوس آشیانی چون کوکن نظام شاهي مسخر اولیای دولت گردید در عوض مصالحت نوشتن تحریر تعلقه والی

بیجاپور بار مرحمت شده فتح خان نام افغانی از جانب والی
 مذکور بحکومت آنجا نامزد گردیده قلعه^(۲) دنداراجپوری را (که
 نصف در خشکی و نصف در دریا واقع است) مسکن خود قرار
 داده بود - در عهد خلد مکان پس از آن [که سیوا بهونسا به بیجاپوریان را
 ضعیف دیده دست تهر دراز گردانیده ابتدا قلعه^(۲) راچ گده را
 ماری خون ساخته پستر قلعه^(۲) راهپری گده را (که بفاصله بیست
 کرده از دنداراجپوری سمت) استحکام داده در آنجا سکونت گرفت
 و بسعی تک و در قلاع دیگر را که در آن نواح بود بدست آورد [
 فتح خان مرعوب از گشته دنداراجپوری را گذاشت - و پناه
 بقلعه^(۲) جزیره (که اندرون آب بفاصله کروهی سمت) برده در فکر آن
 شد که امان گرفته بسپارد - و جان بسلامت برد - سیدی سنبل^(۳)
 و سیدی یاقوت و سیدی خیر (که هر سه غلام افغان مذکور
 بودند) برین اراده مطلع گشته افغان مزبور را گرفته زنجیر در
 پای او کردند - و حقیقت حال بوالی بیجاپور و خانجهان بهادر
 صوبه دار دکن نیز نوشتند - بهادر مذکور جواب عنایت آمیز
 با خلعت و پنجهزار روپیه نقد فرستاده تجویز منصب چهارمادی
 در صد سوار برای اولین و سه صدی صد سوار بجهت دومین
 و دو صدی صد سوار بزام سیومین مقرر نمود - و جاگیر سیر حاصل
 متصل بندر سورت تذخواه کرد - آنها مستظهر گشته کمر همت

(۲) در [بعضی نسخه] دنداراجپوری (۳) نسخه [ب ج] سنبل .

بر دفع سیوا بستند - سیدی سنبل پدایه نهصدی رسیده
 در گذشت - و سیدی یاقوت که قائم مقام او بود در فراهم آوردن
 کشتیها تردد بکار برده همهت برکشایش دندا راچپوری گماشت
 و شب ایام هولی (که هنوز تاراج زده خواب غفلت بودند) از
 یک طرف نام برده و از جانب دیگر سیدی خیریت رسیده
 بمدد کمد از دیوار بقعه در آمدند - درین اثنا باروت خانه
 قاعه برسیدن آتش با سردار حصار پرید - و چون دران ایام فوج
 سیوا برای قنات اماکن در دست رفته بود و طاقت کمک
 نداشت قلاع قریب المسافت را نیز مستخلص گردانید - و پس
 از رسیدن عرضداشت او متضمن این ماجرا بسطان محمد
 معظم مرید دار دکن نامبرده و سیدی خیریت باضافه منصب
 و خطاب خانیه سر بلندی اندوختند - و چون سال سی و نهم
 سیدی خیریت خان فوت نمود اموال او بنام برده بخشیده
 ادای طلب سپاه متوفی بر ذمه اش مقرر گردید - سال چهل
 و هفتم مطابق سنه (۱۱۱۴) هزار و یکصد و چهارده هجری
 و دیمت حیات سپرد - و سیدی عزیز نامی را (که قائم مقام خود
 ساخته بود) بنا برین (که این قوم دران نواح بعملداری نامی
 برآورده در اجرای راه جهازهای بیت الله بودن اینها انرب
 بصواب بود) ببهالی تعلقه مذکور و عطای خطاب سیدی
 یاقوت خان چهارم عزت بر افروخت - در حالت تحریر هم

بقیه این قوم در دندا راجپوری تصرف دارند - و با مرهقه
یکم دار و مریز بسر می برند *

بالجمله خان مذکور با جوهر شجاعت آبادان کاری و رعیت پروری
آمیخته و در امور تدبیر رای درست داشت - از صبح تا یکپاس
شب گذشته مسلم بدیوانخانه می نشست - پس ازان درون
محل سرا رفته یکپاس دیگر بهمان وتیره می گذرانید - پستر
کمر را کرده بضروریات می پرداخت - اواخر ایام سلطنت
پادشاه ادرا طلب حضور نمود - چون سابق سیدی خیریت
خان بدربار پادشاهی شتافته خود را پیش شکل و شان مردم
آنجا هیچ نیافته کار او از خجالت بتمارض کشید و بهعی
سیدی یاقوت خان از آنجا برآمده بود نامبرده اندیشه منذ
گشته آخر بقبول پیشکش و مهم سازی خود را ازین تکلیف
وا رها نید *

* سرفراز خان مید لطیف *

ابتدا ساهله نوکر می بیجاپوریان داشت - سال بیستم جلوس
خلد مکان باستصواب دلیر خان داوزی آمده پایند نوکر می
پادشاهی شد - و رفته رفته بمنصب عمده و خطاب سرفراز خان
ترقی نمود - سال بیست و هفتم همواره محمد اعظم شاه بمحاصره
بیجاپور تعیین گشت - و پس از وقوع فتح بعطای فیل در ادج
عزت بر آمد - پستر در زکاب محمد کام بخش [که جانب سکر

و از اینجا بکومک ذوالفقار خان (که قلعه چنچپی را محاصره داشت) نامزد شده بود [دستوری یافته پس ازان بقلعه داری و فوجداری نصرت آباد سکر مامور گردید - سال چهارم از اینجا معزول شده سال چهل و سیوم با محمد بیدار بخت بتکامشی (۲) رانا بهونسله ترخیص پذیرفته تردبات شایسته بظهور رسانید پسترنابر تقصیر از منصب برطرف شده سال چهل و هفتم حبيب التماس محمد کام بخش ببحالی منصب شش هزاری پنجهزار سوار آب رفته بجو آورد - و پس از آنکه در تعاقب (۳) بیدنا یک حسن مجرا از بظهور رسید سال پنجاهم در جلدوی آن از اصل و اضافه بمنصب شش هزاری شش هزار سوار رایت بلند رتبهگی افراشت - پس از انتقال خلد مکان بر سر موضعی تاخته بزخم تنگ رخت هستی بر بست - پسرش سرفراز خان سید امین است - که در عمل نظام الملک آصف جاه حارس حیدرآباد شده در مستعد پوره واقعه بیرون بلده مذکور مکانه ساخته - پس از فوت او زاده پسرش جاگیرقلیلے از ارث یافته بود - در حالت تحریر او نیز با در دامن فدا کشید *

* سید حسین خان بارهه *

از والا شاهیان بهادرشاهی سمت - چون سمت و کشاد امور

(۲) نسخه [ج] نصرت آباد مامور گردید (۳) در [اکثر نسخه] رانا

(۴) نسخه [ج] سرما نایک - یا پند نایک باشد *

سلطنت بقبضه افتدار خلد منزل در آمد و میان راجه جیسنگهه
 سوانی و بجیسنگهه برادرش (که در کابل از همراهیان شاهي
 بودند) نزاع برخاست پادشاه (که بخاطر داشت هریک مجبور
 بود) رفع نزاع دران اندیشید که آنبیر را در سرکار پادشاهی ضبط
 نموده خان مزبور را بفوجداری آنجا تعیین ساخت - درین ضمن
 خلد منزل بعزیمت مقابله محمد کام بخش لوائی توجه جانب
 دکن برافراشت - و راجه جیسنگهه و مهاراجه اجیمت سنگهه
 بے اجازت خسروانی از لشکر ظفر اثر برخاسته راه وطن پیش
 گرفتند - و پس از وصول بارطان باجتماع جمعیت پرداخته اکثر
 تهانه داران پادشاهی را برداشتند - بمشاهده این مقدمه سید
 حسین خان گردآوری فوج قدیم و جدید نموده با سه پسر او
 ابوسعید خان و غیرت خان و حسن خان و یزنه او مهابت خان
 و دو همشیره زاده محمد زمان خان و سید مسعود خان در آنبیر
 مستعد پیکار شد (۲) - اما از بسکه راجپوتیه مثل مور و ملخ از
 هر چهار طرف جوشیده هنگامه برپا ساختند نوکران جدید
 سید حسین خان هوش باخته راه گریز سپردند - ناچار خان
 مزبور با جمعیت قلیل از آنبیر برآمده بمقابله درگا داس
 رائه ور در میدان کاله دهره پرداخت - راجپوتیه مغلوب شده طریق
 فرار پیمودند - اما بهیر خان مزبور بغارت رفت - و یک پسر

(که بنگاههایی بهیروز بود) بدرجهٔ شهادت پیوست - خان مزبور صبح ناچار با کمال بی سوانحاصی بذارنول رسیده باز جمعیت فراهم آورده متصل قصبهٔ سانبهر با ^(۲) راجه جیسنگهه باز مقابله (ردان اگرچه ابتدا خان مزبور غالب گشته لیکن ناگاه در سه هزار بندوقچی (که زیر پشتهٔ ریگ کمین داشتند) برآمده برق اندازی نمودند - و بر خان مزبور (که جمعیت قلیل همراه وی ماند و بیشتر زخمی بودند) ریخته گرد گرفته سرداران را مقتول ساختند - و محمد زمان خان و سید مسعود خان همشیره زادهایش که دستگیر شدند اولین را کشته دومین را (که مرحلهٔ عمرش از شازده سالگی نگذشته بود) نزد راجه آوردند - راجه برای زخم بندگی او تاکید نمود - و سید حسین خان را با گنج شهیدان مدفون ساخت - این واقعه در سال درم جلوس خلد منزل مطابق سنه (۱۱۳۰) هزار و یکصد و بیست و هجری بوقوع آمد - گویند بر سر مرقد خان مزبور بالای کنار تالاب سانبهر باغی و عمارتی در کمال صفا و موزونی راجه اهدات نموده - از منصب خان مزبور هیچ اطلاعی دست نداده *

* مهید رستم خان دکنی *

پسر شریزه خان سید الیاس است - وطن نیاکانش بخارا است یکی از آنها بهندوستان وارد گشته چند در نواحی اجمیر

جا گرفت - و بصحبت سکنه آنجا بمذهب مهديان برآمد
 سيد الياس بدکن شتافته نوکری حکام بيجاپور اختيار نموده
 بخطاب شرزه خان نامور گشت - و برتبه سرداري فائز شده
 سال نهم جلوس خلد مکان بر دست نوکران پادشاهي (که
 بسرداري ميرزا راجه جيسنگه جهت تاديب عادل خان و تخریب
 ملک او تعيين گردیده) بارها زد و خورد بميان آمد) بقتل رسيد
 نام برده بجای پدر بسرداري فوج و خطاب شرزه خان کامياب
 گشته نامے به بلندرتبگي برآرد - و چون استقلال و ضبط
 و ربط در کارهای بيجاپوريان نموده بود مدتها بکامراني بسربرد
 و سال سيم چون بيجاپور مسخر گردید و سکندر عادل خان
 دولت بار اندوخت از نیز تارک عقيدت بر آستان ارادت
 گذاشت - و بعطای خلعت و شمشير و خنجر مرمع با علاقه
 مواريد و اسب با ساز طلا و فيل با ساز نقره و منصب
 شش هزاري شش هزار سوار و خطاب رستم خان چهره امتياز
 بر افروخت - و رفته رفته بمنصب هفت هزاري هفت هزار
 سوار درجه ارتقا پيمود - پس ازان با خان فيروز جنگ تعيذات
 شده بتسخير قاعه ابراهيم گذهه مضاف حيدرآباد (که دريولا
 بآهنگده معروف است) دستوري پذيرفت - پستتر بحضور رسیده
 روز يوزش بر گلکنده چهره فدريت را بگلگونه زخم بياراست
 پس ازان جهت حفاظت بگشت و سير اطراف ستاره مامور

گشت - سال سي و سيوم فساد پژوهان آن ضلع برور ريختن
 آريزش تا ديرے ماند - آخر مغلوب گردیده با عيال و اطفال
 باسيوري رفت - و مبلغ کلي داده مخلصي يافت - پس ازان
 همراه فبروز جنگ تعين گشته به نيابت او صوبه داری برور
 سرانجام مي کرد - سال چهل و ششم مرهتھا برور هجوم نموده
 بگير آنها درآمد - سال چهل و هشتم رھائي پذيرفته نزد خان
 فبروز جنگ رسیده هزاري هزار سوار از منصب آر کم شده سال
 چهل و نهم ببحالی کمی آب رفته بجو آورد - اوائل عهد
 خلد منزل بخبرداري دکن مامور شد - پس از چندے ديده
 از تماشاى نيستى سرا فرو بست - بالا پور و محالات ديگر از برور
 در قبول داشت - پسرانش سيد غالب خان که پيش از پدر بذکورى
 پادشاهي امتياز يافته - در جنگ آصف جاہ همراه عالم علي
 خان مطابق سنه (۱۱۳۲) هزار و يكصد و سي و دو هجري
 بقتل رسيد - و سيد فتاح خان و سيد الياس خان و سيد عثمان
 خان - اعقاب هريکے باقي ست - و بجاگير داری محال ارث از صوبه
 برور سرفرازند *

* معدالہ خان *

عرف هدايت الہ خان خلف دوم و ارشد اولاد عذابت الہ
 خان مشهور است - پسرے (که بحضور پدر در همه چيز ازوی

گذرانیده باشد) از بود - از بدو شعور امارات افزایش درامت و اثر
 ترقی شوکت از ناصیه روزگارش ظاهر و باهر بود - در سال
 چهل و یکم عالمگیری از تغیر والد خویش (که در دیوانی تن
 دم استقلال و اقتدار میزد) بخدمت خانسامانی نواب قدسیه
 زیب الغنا بیگم سرمایۀ افتخار افزودخت - و بذریعۀ التفات
 آن عقیقۀ گرامی نژاد بخطاب خانجی سرفرازی یافته صبیح
 محمد افضل پسر فیض الله خان کوکه را بعقد ازدواجش
 در آوردند - و در عهد خلد منزل چون خانسامانی پدرش تنونض
 یافت دیوانی خالصه و تن (که والد او از عهد خلد مکان
 بهم جمع داشت) بدر تعلق گرفت - و چون عذایت الله
 خان بصاحب صوبگی کشمیر رخصت یافت نیابت خانسامانی
 نیز بآن کار دان کارشناس بازگردید - و چون مستوفی قضا خط
 رفتن برروز نامهچۀ حیات دستور معظم خانخانان منعم خان کشید
 در تعیین دیوان اعلی بسبب ایستادگی ذوالفقار خان امیرالامرا
 اهمال و امهال رفت - ناچار قرار یافت که خان مشارایه
 مهمات ملکی و مالی بآگاهی و دیده رومی پادشاهزاده عظیم الشان
 بهادر دومین پور سلطنت سربراه نماید - بعطای درات مرمع
 و مرحمت پالکی چهاردار تحصیل اعزاز نمود *

(۲) در [چند نسخه] برقتن (۳) در [بعضی نسخه] نسبت ایستادگی

(۴) نسخه [ا ب] بآگاهی ورزید پادشاهزاده *

چون از همت رسا و عطای عام و حلم دافی و رحم شامل
 (که فطری پادشاه وقت بود) حرف لا و کلمه منع بر زبان
 خلافت بیان نمی گذشت و امتیاز مناصب و اعتبار خطابها
 از میان رفته بود او را بکمال عاطفت بمذنب و املی
 هفت هزاری و خطاب عمده سعدالله خانی اختصاص بخشیدند
 و پایه عزتش را از حاضیف خاک باوج افلاک رسانیدند - و داروغی
 داک و سوانح (که یکی از خدمات عمده حضور است)
 نیز نامزد او بود - عالم بکام او گردید - نصف سلطنت
 بل تمام آن بقبضه اختیار او درآمد - و چون نوبت سلطنت
 بجهاندار شاه رسید بدستاورز سابقه اخلاص و پیشین درستی
 خانجهان کوکلتاش دست حمایت خویش را سپرد و قانع احوال او
 ساخت - و بمیامن دستگیری آن امیر وفا تختهیر سهام بداندیشی
 ذوالفقار خان امیرالامرا کارگر نیفتاد - با آنکه وزیر اعظم
 هندوستان شده آرازه صولت و شوکتش از فلک هشتم هم
 گذشته بود بحال دیوانی خالصه و تن هم (که پیش دستری
 وزارت است) تغیر راه نیافت - و بدستور سابق در همه کارها
 دست در کار داشت - قضا را دغلباز فلک بازی گویان میر
 و وزیر را از بازی خانه حکمرانی دزد آسا بمحکمه سیاست کشید
 و خصل سلطنت و شغل وزارت را بحریفان دیگر ارزانی داشت

بسیارے از مقامران بمطابق روزگار مهره جان در باخته شهرات
 کشت مہمات گشتند - خان مذکور را ہم بعد از ورود موکب
 فرخ سیري بدار خلافت شاهجهان آباد در کچہری خانسامانی
 مقید نمودند - و پس از چند روز برطبق رقعہ نواب زیب الغسا
 بیگم (کہ دران وقت پادشاه بیگم مخاطب بود) حکم استخلاص
 شد - اہل و عیالش سامان جمعیت از سر گرفتند - و منتہیان او
 شادی و خرمی اندرختند - ناگاہ آن شب (کہ بزعم او آبستن
 ہزار امید بود) جانگزا حادثہ دیگر زاد - چند مغولہ (کہ
 بتسمہ کشی شہرت یافته بودند) رسیدہ بابلاغ حکم قتل
 ہوش از سرش ربودند - و آن بیگناہ را با ہدایت کیش خان
 جدید الاسلام و سیدی قاسم کوتوال دہلی برسم اختناق
 از ہم گذرانیدند *

وجہ (کہ موجب قتل او تواند شد) بتبوت نہ پیوست
 جوتہ برانند کہ چون حکم رھائی او شرف نفاذ یافت سادات
 اشارہ کردند کہ او را از پا در آرند - و برخہ گویند کہ ارباب عذاب
 (کہ در استیصال او سعی داشتند) از جانب بیگم صاحب
 رقعہ مجعول (کہ در افذا و اعدام او یادداشت) از نظر پادشاهی
 گذرانیدہ بمسیاست اقدام نمودند - و مقوی این روایت است
 کہ بیگم صاحب هنگام ملاقات محمد فرخ سیر شکوہ بیجا کشتن او
 (کہ ابا عذجد از متوسلان بیگم بود) بمیان آورد - پادشاه ذکر

دفعه بر زبان گذرانید - بیکم انکار محض کرد - پادشاه متذبه
گشته قرین افسوس گردید - در دیانت و کاردانی مثل پدر بزرگوار
خوبش شهره آفاق بود - و سخت گیرها کمتر داشت •

• سید نجم الدین علی خان باره •

پور عبد الله خان سید میان اسمت - بجالات و مردانگی
(که شیوه سنیّه خاندان او بود) اتماف داشت - چون برادرانش
قطب الملک و امیرالامرا بهمراهی محمد فروخ سیر پادشاه
مصدر ترددات شده باعلی مراتب موافقی گردیدند از نیز
باضافه منصب چهره عزت برافروخت - پس ازان (که زمانه
فیرنگ کار خاقان مذکور را بورطه ناکامی انداخت و قطب الملک
برکاب سلطان رفیع الدوله بعزیمت تذبیه راجه جیسنکمه از
دارالخلافه برآمد) صوبه دار (آنجا بخان مذکور باز گردید
سال دوم جلوس فردرس آرامگاه] که امیرالامرا بقتل رسید
و قطب الملک (که بصوب دارالخلافه رخصت شده هنوز بدانجا
نوسیده بود که از خبر کشته شدن برادر متودن خاطر گشت)
کسان خود را برای آردن توره بدارالخلافه فرستاد [بخان
مذکور برای نگاهداشت مرقوم ساخت - خان مذکور باستماع
این خبر جامه بی طاقتی را بر بالای میز دریده ابتدا جمعی از
سوار و پیاده همراه کوتوال داده بهحاصره حویلی اعتماد الدوله
محمد امین خان تعیین کرد - آخر بنوشته قطب الملک دست

ازان باز کشيد . گویند در نگاهداشت سپاه قسمی صلاى عام داده بود که يادوى خرد و اسپ کهنه ننگ گوش بگوش اسبان قازي بدرجۀ قبول پيوست *

(دز جنک) که سر مثلی هزارلي بدر تعلق داشت (بے باکانه قدم جرأت پيش گذاشته زن و خورن عجيب و رستخيز غريب بميان آمد . در گرمی بازار آديز و ستيز زخمهای کاري برداشت و یک چشم از آن رسيدن آسیب آن از کار رفته دستگیر گردیده بزندانخانه انتقام نظر بزد شد . صبیۀ نه ده سالۀ او را (که کسانش درین غوغای قیامت نظير از محل برآزرده بخانۀ مغنيۀ ميراثي پنهان کرده بودند) گرفته بحضور پادشاه آوردند مردم محالات پادشاهي خواستند که بعقد آن خسرو درآرند آخر بمعجز و الحاح قطب الملک (که گاهی بر سادات بارهه اين ماجرا نگذشته) موقوف نمود . صبیۀ مذکور بخانۀ خان مزبور رسيد . سال هفتم بشفاعت مبارز الملک سر بلدن خان از محبس رهائي يافته بحراست اجمير سر بلندي يافت چون سر بلدن خان صوبه دار گجرات باهه دآبان رسیده بذابو هنگامۀ مرهقه (که تا فذای بلده مي تاخت) سد ابواب شهر نموده محصورانه مي گذرانيد خان مزبور حسب الحکم خسرواني بکمک از شذافته با غنيم لليم طريق مبارزت پيمون - و سرچنگ

قرار واقعی داد - پیستر بتعلقه خود معاودت نموده پس از چندس
 بحکومت گوالیار نامزد شد - و در بند و بخت امور متعلقه
 کوشیده باستقلال سرانجام می داد - تا آنکه روز موعود بوادی
 عدم منزل گزید - گویند چون یک چشم او ضائع شده بود از باور
 بدستور پورده دیده ساخته درون هر دو پلک میگذاشت - در نگاه
 ناظرین سالم مینمود *

* متمر سال بندیده *

(۲)
 پسر جنیت بندیده است - که پس از کشته شدن ججهار
 سنگه و متعلق گردیدن تعلقه او بصرکار پادشاهی دران سرزمین
 بنیاد فساد برپا ساخته بتاخت و تاراج آن ملک می پرداخت
 سال یازدهم فردرس آشیانی عبد الله خان فیروز جنگ بهالش او
 تعین شد - و آخر همان سال راجه بهار سنگه بندیده بدین کار
 مامور شد - چون جنیت بندیده مدتها بنوکری بر سنگه دیور ججهار
 سنگه بصربرده بود از رسیدن راجه مسطور خیال تهر از سر
 بدر ساخته چندس ملازم او شد - پس ازان در سرکار سلطان
 دارا شکوه توسل جسته اختیار بندگی نمود - در ایامی (که
 خلد مکان مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری
 از دکن عزیمت هندوستان نمود او پس از جنگ مهاراجه
 جسونت سنگه باستصواب سبکداری بندیده بملازمت عالمگیری

پیوسته بمنصب عمده سرفراز شد - و در هنگام (که معاودت پادشاهی از ملتان بعزم مقابله سلطان شجاع صورت گرفت) تعینات خلیل الله خان صوبه دار لاهور گشت - چون مزاجش سراپا یافته مجبول بود از انجا گریخته بوطن رسیده غبار راهزنی برداشتن - از انجا (که پادشاه را وقایع عظیمه مثل مقابله شجاع و قادیب مهاراجه و مصاف داراشکوه در پیش بود)
 اغماض عین نموده اوان عزیمت باجمیر سبکون بجدیده باتفاق راجه های دیگر به تنبیه از دستوری پذیرفت - و بعد فراغ از کار شرکای سلطنت سال چهارم راجه دیبی سنگه باستیصال از مرخص گشت - نام برده مرعوب شده هر روز جائی مختلفی میشد - راجه سحان سنگه (که خود در کمپان بنگاله منتظم بود) به تجسس حالش پرداخته آگهی یافتند که در موضع شهره موطن راجه اندرمن دهندیره پنهان شده - بظاہر بطلب او شتافتند - مردم آنجا خائف گردیده سر آن اجل رسیده از تن برداشته در پیشگاه خسروی فرستادند - پس ازو ستر سال (که منصب قلیل داشت) برخاسته پیش سیوا به واسطه رفت - او رخصت معاودت بوطن داد - پستر بوطن رسیده برزیه ارثی سر هنگام پردازی برداشت - لهذا سال بیست و دوم راجه جسونت سنگه بجدیده بتنبیه او شتافت - پس ازان بنوکوی

پادشاهی رو آورده سال چهل و چهارم بقلعه داری اعظم تارا
عرف ستارا رایت کامیابی برافراخت - و سال چهل و هشتم
باز برخاسته بوطن رفت - سال چهل و نهم باستصواب
فیروز جنگ عفو تقصیر او بعمل آمده بمنصب چهار هزار
سرعزت برافراخت - و پس از ارتحال خلد مکان در تعلقه خود
فرکش نمود - هر چند در عهد خلد منزل فرامین طایب صادر شد
نیامد - مگر بعد مراجعت خلد منزل از دکن باشکر پادشاهی
رسیده تعینات مهم گرو (که سرگروه قوم سکهان بود) گردیده
و در عهد فردوس آرامگاه (که محمد خان بنگش فوجی بر سر او
برده جیرا و قهرا باستخلاص بعضی محالات پادشاهی پرداخت
و جمعیت انزود را برطرف نمود) نامبرده با فوج مرهته
که در مالوه بود ساخته بکمک آنها بر سر خان مذکور
شتافته در گدھی محصور نمود - و بعد چهار ماه چون مرهته
بغایر شروع وبا برخاسته رفت خود تا سه ماه دیگر در لوازم
محاصره کوشید - آخر پای مصالحه در میان آمد - گویند
کثیر الاولاد بود - یکی از پسرانش کنور خان چند است - که
همراه نظام الملک آصفجاه در دکن بود - و برگشته شیرپور صوبه
برار در تیول داشت *

* سعادت الله خان *

از قوم نوايت بود - در عهد خاد مڪان باستصواب ذوالفقار خان بمتصدیگری ضلع كرناتك حیدر آباد مامور شده باستقلال بكارهای آنجا می پرداخت - و بحسن عمل با خود و بزرگ آنجا سلوك نموده نامی ببزرگی بر آورد - و چون پس از كشته شدن مبارز خان نظام الملك آصفجه عزیمت آن ضلع نمود او بمقتضای دوربینی باستقبال پرداخته زوهای موجود گذرانید - و قرین عزت و اعتبار رخصت تعلقه یافت - و مدت‌ها دران مرز و بوم به نیکنامی و داد و دهش بسر برده مطابق سنه (۱۱۴۵) هزار و یکصد و چهل و پنج هجری جهان گذران را گذاشت - پس از دوست علي خان برادرزاده اش بحکومت آنجا سرفراز شد - چون مرهته دران ضلع هنگامه برپا کرد او بمقابله پرداخته باتفاق پهرش مقدر علي خان مقتول گردید همین دوست خان عرف چندا صاحب داماد سعادت الله خان است که در قلعه ترچناپلي می بود - رگه بهونسله بهامره پرداخته قلعه را مسخر و ادرا دستگیر ساخت - مدتی محبوس ماند - آخر زرها داده مخلصي حاصل نمود - و در ضلع بیجاپور شتافته زمیندار آن نواح توسل جست *

درین ضمن (که فیما بین نامر جنگ شهید و مظفر جنگ ناخوشیها

(۲) نسخه [ب] علي دوست خان (۳) در [بعض نسخه] نواب چندا صاحب

بر روی (روز افتاد) او (رفیق مظفر جنگ) گردیده عزیمت ارکات را
 در نظر او باغ سبز نموده بدان صوب برد - و پس از کشته شدن
 انورالدین خان فوجدار ارکات سمت چنچادر^(۲) راه بری کرده
 پس از محاصره کاره^(۳) نساخته همراه او برگردید - و در عین جنگ
 باتفاق مردم فراسیس از مظفر جنگ جدا شده به بندر پهاچری
 شتافت - و چون بعد شهادت ناصر جنگ مظفر جنگ بدرجه^(۴)
 حکومت رسید او بفوجدارچی ارکات سرمایه استقلال اندوخت
 و باندک فرصتی محمد علی خان عرف انورالدین خان فوج
 کلاه پوشان انگریز را بر سر او برد - مومی الیه دستگیر گشته
 پیمانه^(۵) سمات چشیده - دو پسر داشت - یکی زین الدین خان
 که مرد غیور مزاج گرفته بود - شعر میگفت - و بادل تخلص
 می کرد - از دست *

* درد من شرمندۀ فیض طبیبان نیست نیست *

* بخیه زخم منست از جوهر شمشیرها *

در جنگ بمردانگی جان در باخت - در مین علی رضا خان که بقید
 حیات است •

* سیف الدوله عبدالصمد خان بهادر دلیر جنگ *

خواجه زاده امراری سمت - عمش خواجه زکریا دو صبیحه

(۲) نسخه [ب] چنچادر (۳) در [بعضی نسخه] فوت (۴) نسخه [ب ج]
 زین العابدین خان •

داشتند - یکی با او منصوب بود - و یکی در خانۀ اعتماد الدوله محمد امین خان بهادر - نامبرده در عهد عالمگیری وارد هندوستان شده ابتدا بمنصب چهار صدی سرفراز گردید - و در عهد خلد مغزل به هفتصدی ترقی نمود - و در جنگ هر چهار پادشاهزاده (که پسران خلد مغزل باشند) با ذوالفقار خان توسل جمعه در کشتن سلطان جهان شاه کرده بلیغ بظهور آورد - و در جلدوی آن بمنصب عمده سربلندی اندوخت - و در عهد سلطان محمد فرخ سیر بمنصب پنج هزاری پنج هزار سوار و خطاب دایر جنگ و تقرر صوبه داری لاهور کوای افتخار بر افراشت و برای انصرام مهم قوم گرد (که از وقت خلد مغزل دران نواح انواع فساد و ظلم بر مسلمین و هندو آندیار برپا نموده بود و دران وقت خانخانان منعم خان با سی هزار سوار جهش تنبیه او تعیین یافته در لوهمگده او را محاصره نمودند - و پادشاه خود هم متوجه آن سمت شد - و او از قلعه بدر رفت - پس ازان محمد امین خان با فوج کثیر در پی او مقرر گشت اما کارے نداشت) فرمان رفت *

(۲)
کیفیت قوم مذکور اینست که سابقا نانک رام فقیر دران ملک شهرت بهم رسانید - و مردم بسیار خصوص کهنیهای پنجاب را بدام عقیدت درآورد - و معتقدین دی را سکه نامند

و جمعیت معتدبه فراهم آمده شیوه طغیان اختیار نموده دست
تالان بردیهای و پرگنات قرب جوار کشادند - از شهر تا قریب
لاهور هرکرا می یافتند دست خوش تاراج می ساختند - بعضی
از فوجداران آن حدرد محالآت را گذاشته بحضور رسیدند
و برخی که توقف ورزیدند جان و مال در باختند - در حالت
تحریر هم موبه لاهور و پارک از موبه ملتان در تصرف این
گروه است - و افواج شاه درانی (که تا کابل در تصرف است)
از بس که پیش ازین یک دو بار از دست اینها عاجز شده اند
از عزیمت این سمت پا کشیدند *

بالجمله دلیر جنگ درین مهم سر رشته دلیری بحسن تدبیر
از دست نداده ابتدا بهیئت مجموعی متصل گذهی (که ممکن
سرگروه آنها بود) رفته فرود آمد - آنها بکرات بیرون آمده
چپقلشهای معصب نمودند - خان مذکور ثبات ورزیده بمحاصره
راه رسد را مسدود ساخت - پس از مدت ممتد چون
کار از نایابی غله بر آنها تنگ شد و بسیاری به بئس القرار
پیوستند پیغام جان بخشی بمیان آورده سرکرد آنها با پسر
کم سال و دیوان خود و بقیه السیف همراهیان بملاقات
نامبرده آمد - او جمعی کثیر را بجان کشته خود ادرا
با چند کس روانه حضور گردانید - و بدین حسن خدمت
از امل و اضافه بمنصب هفت هزار و هفت هزار سوار و خطاب

سیف الدوله چهره عزت برافروخت - روز وصول دارالخلافه بر طبق حکم چند کس را تخته و کلاه ساخته بشهر آوردند و این واقعه در سنه (۱۱۲۷) هزار و یکصد و بیست و هفت هجری رد داد - و سال پنجم جلوس محمد فرخ سیر در عمل صوبه داری او عیسی خان مین (که رفته رفته از پایت زمینداری بنوکری پادشاهی و سرداری رسیده بود - و دم انا ولا غیر میزد) بتفصیله (که در احوال مومنی الیه اندراج یافته) مقتول گشت و چون حسین خان خویشگی تعلقه دار قصور (که از لاهور هیزه گروهی ملتان رویه واقع است) سرتابی بنیاد نهاده خیال نخرت می پخت در عهد سلطنت رفیع الدوله با جمع به پیکار او شناخت - و پس از تلاقق فتنین زد و خورد بسیار رد داده کار او با تمام رسانید - و سال سیوم سلطنت فردوس آرمگاه بحضور رسیده نعمت باز اندوخت - و سال هفتم چون صوبه داری لاهور بزام زکریا خان پسر او (که بزنه اعتماد زلدوله قمرالدین خان میشد) مقرر گردید او بنظم صوبه ملتان مامور گشت - سال (۱۱۵۰) هزار و یکصد و پنجاه هجری به نیستی سرا رد کرد - سردار جرئی خوش نقش بود - و رعایت خاطر مردم ولایت خود بیش از بیش منظور داشت *

• سیف الدوله سید شریف خان بهادر •

شجاعت جنگ - میر عبدالرهم نام - دور سید شریف خان

میر عبدالکریم بن میر سید محمد تفوجی سمت - در سادات
 آنجا ملائمت برسرودار - میر سید محمد در وطن خود بتحصیل
 علوم پرداخته پایة^(۲) حاصل نمود - در ایامی (که اعلیٰ حضرت
 در قلعه اکبر آباد بگوشه ناگامی نشست) از آنجا (که مزاجش
 از ابتدا بصحبت اهل علم و ذکر حالات سلف رغبت تمام
 داشت) میر مذکور را از خلد مکان درخواست نمود - و قریب
 هشت سال (که در آنجا بسربرد) نام برده جایس بود - گویند
 روزی پادشاه از گفتگوی او بسیار معظوظ شد - و عاطفت
 بحال او ظاهر کرد - نام برده بعرض رسانید که مطالبی دارم
 امیدوارم که منظور شون - بعد استکشاف گفت - مفعج جرائم
 محمد اوزنگ زیم بهادر - پادشاه قبول فرموده بتکلیف او
 شقه متضمن عفو بخلد مکان نوشته داد - ازین جهت^(۳)
 خلد مکان همواره حق میر بر ذمه همی خود می شمرد - سید
 امجد خان و سید شریف خان پسرانش بمنصب شایسته و خدمات
 عمده ترقی کردند - اولین بخطاب خانی امتیاز یافته سال
 سیزدهم عالمگیری بخدمت احتساب لشکر از انتقال قاضی
 محمد حسین اعتبار برگرفت - و رفته رفته بتفویض صدارت
 کل بر صدر مباحثات نشست - و دومین بهید شریف خانی
 معزز شده سال سیم (که در محاصره گلکنده غلای عظیم (داد)

(۲) یا مایه باشد (۳) نسخه [ب] نوشته فرستاد *

بموردگی گنج لشکر معلی تعیین گردید . و بظهور ارزانی
نیکدامی اندوخت - بیشتر بتحصیل جزیه هر چهار صوبه
دکن (که از سابق تعلق بار داشت) دستوری یافت - اما
شجاعت جنگ او آخر عهد خادمکان امانت جزیه صوبه برار
داشت - پس ازان رشده حاصل کرده در عهد جهاندار شاه
(که نظم بعضی بلاد بچند کس گمناهم تعلق گرفته بود) به نیابت
یک از آنها بصوبه دارچی اکبر آباد سرفرازی اندوخت - و او آخر
عهد فردوس آرامگاه حالت او به تنگی گرائیده رفاقت آصفجاه
گزیده بدکن آمد - و به قبول از صوبه برار و بخشیدگی سواران
عز امتیاز اندوخت - و مطابق سنه (۱۱۵۹) هزار و یکصد و پنجاه
و نه هجری به نیابت نظامت صوبه برار لوای بلند رتبگی
بر افراشت - و دو سه گدهی مفسدان را که محاصره نمود و بذاخت
و تاراج رسانید عمل او دران صوبه خوب نشست - و پس از
انتقال آصفجاه نامر جنگ لفظ شجاعت جنگ بر القاب او
افزود - و در عمل مظفر جنگ سیف الدوله خطاب یافت
مطابق سنه (۱۱۶۴) یکهزار و یکصد و شصت و چهار هجری
سفر آخرت گزید - مرد خوش ظاهر و خلیق بود - و گفتگوی او
دلچسپ - اوقات بفرائض و سنن معمور داشت - و نغمه و رقص را
در مجلس او راه نه - بشجاعت متصف بود - اما با معاملات

بیگانه - پسرش صدرالدین محمد خان (که بعد پدر بخطاب ارثی سر بلند شده) چندی بقلعه داری دولت آباد می پرداخت - در سنه (۱۱۷۷) هزار و یکصد و هفتاد و هفت هجری جهان را بدرد نمود - سادگی از می ترادید - در پهلوانی باقی ست - کلاهی بخطاب ارثی نامور - و دومین سید محمد نام دارد - هر دو باقطاع داری برگزیده کوتهل صوبه برار محال ارثی ممتاز - و بذابو کم حاصلی آن به تنگی می گذرانند •

* سعدالله خان بهادر مظفر جنگ *

پسر متوسل خان بهادر رستم جنگ بن حفظ الله خان پور سعدالله خان شاهجهانی ست - ترجمه سعدالله خان درین نامه براسه نگارش پذیرفته - حفظ الله خان در عهد خلد مکان بنظم صوبه تتهه و فوجدارمی سیوستان نامزد بود - سال چهل و سیوم حسب التماس سلطان معزالدین از اصل و اضافه بمنصب دوهزاری هزار سوار و سال چهل و چهارم باضافه پانصدی سرفرازی یافته سال چهل و پنجم جهان گذران را رداع کرد در پسران خان مذکور خالی از جوهره نبود - سه پهلوان در پهلوانی بهم رسانیدند - یکی متوسل خان که خان فیروز جنگ او را پرورش کرده بود - ابتدای سلطنت فردوس آرامگاه چون نظام الملک آصفیه از مالوه عزیمت دکن نمود او بهمراهی اختصاص داشت و در جنگ سید دلار علی خان مصدر گردید - و در مصاف

عالم علی خان نیز طویق جان سپاری سپرده در زخم برداشتی
 و در جلدی آن از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار سوار
 و خطاب بهادر و عطای علم و نقاره فرق امتیاز برافراخت - چندی
 نیابت صوبه داری ادرنگ آباد داشت - پس از آن بفوجداری
 بکلان نامور گردید - آخرها بخطاب رستم جنگ مخاطب شده
 بنظم صوبه بیجاپور نامزد گشت - در آنجا ورق هستی برگرداند
 دومین حرز الله خان بهادر ببر جنگ - پس از آن (که نظام الملک
 آصفجاه بیایه وزارت رسیده جانب دکن معارفت نمود) همراه
 آمده در جنگ مبارز خان شریک گردد شد - و از اصل و اضافه
 بمنصب سه هزار و دو هزار سوار و خطاب بهادر و عطای علم
 و نقاره کوس خرمی زد - و مدتها بقلعه داری و فوجداری
 ماهور و کرة بعد ادلی بصوبه داری ناندیر سرمایه سرفرازی
 اندرخت - و آخرها بخطاب ببر جنگ و عطای پالکی جهالردار
 امتیاز برگرفت - بذابر عارضه فالج سالها خانه نشین بود

مطابق سنه (۱۱۹۷) هزار و یک صد و شصت و هفت

هجری بکشور بقا شتافت - اولاد نداشت - سیومین طالب
 محی الدین خان بهادر - او ابتدا در هندوستان بود - بفوجداری
 جنوب صوبه لاهور (که موطن نیاکانش بود) می پرداخت - باتفاق
 برادر خود حرز الله خان بهادر برفاقم نظام الملک آصفجاه
 وارد دکن گردیده پس از کشته شدن مبارز خان بفوجداری سرکار

رایچور و سرکار مدکل صوبه بیجاپور اعزاز پذیرفت - و از آنجا که سپاهی نقش بود در هردو سرکار مذکور بند و بست قرار واقعی نمود - ازین حسن مجرا فوجداری سرکار امتیازگدھے عرف ادربی و نیابت صوبه داری بیجاپور نیز بنام او قرار یافت - مساعی جمیله بکار برده به تنسیق آنصوبه چنانچه باید پرداخت و صاحب ثروت و سامان گردید - در همان زردی بیک اجلش بملک بقا خواند - پسرش حسن محی الدین خان که آخرها مخاطب بخطاب پدر گردید - چنده قلعہ داری ماهر داشت فوت نمود - اما مظفرجنگ نام اصلی او هدایت محی الدین والدۀ او خیرالنسا بیگم صبیحہ نظام الملک آصفجہ است از سن صبا بکسب آداب و تحصیل علوم پرداخته فامی به نیکوئی برآورد - و پس از چنده بخطاب خانی و رفته رفته از اصل و اضافه بمذنب سه هزار و دو هزار سوار و خطاب بهادر و عطای علم و تقارہ بلندآرازه گشت - در ایامی (که پدرش صوبه داری بیجاپور داشت) همراه بود - بعد فوت او باضافۀ هزار و افزونی خطاب مظفرجنگ و تفویض نظامت صوبه مذکور بر همگنان تفوق جست - و همواره فوج کشیها کرده زمینداران آنصوبه را (که باصلاح آن ملک پالیکر گویند - و هریک بوفور جمعیت و کثرت سامان و استحکام اماکن سرتمرد میخارید) فرمان بردار ساخته خود صاحب جمعیت و خزانه گردید - و در جلدی آن

بخطاب سعد الله خان نامور گشت - پس ازان (که آصفجاء بدار
بقا خرامید - و حکومت ملک دکن بفامر جنگ شهید تعلق
گرفت) ازانجا (که فیما بین هر دو از سابق صفائے نبود)
افواج ادهام بر خاطر طرفین تاخت - مظفر جنگ بجمع سپاه
پرداخته بجانب کرناٹک حیدر آباد حرکت نمود - و انور الدین
خان فوجدار آنجا در سنه (۱۱۶۲) هزار و یکصد و شصت
و دو هجری بجنگ پیش آمده بقتل رسید - بسنوح این واقعه
نامر جنگ با فوج کثیر و اسباب بسیار بدان الکه شتافته کار
بمقابلہ انجامید - در عین جنگ کلاه پوشان پهلچری (که
کمال استظهارش بآنها بود) واهمه بخاطر راه داده جدائی گزیدند
نامر جنگ (که از سابق حرف استمالمت او در میان آورده بود)
درین وقت طلبداشتہ بزادیۂ نظر بندی بر نشانند - ازانجا
(که قلم تقدیر بران رفته بود که او چندی بریاست دکن برسد)
بهادر خان پنی با چند کس دیگر همدستان شده با کلاه پوشان^(۲)
نرد همزبانی باختند - و هنگامیکہ آنها شبخون آوردند نامر جنگ
بر دست افغان مذکور شهید گشت - مردمی (که درین قضیه متفق
بودند) مظفر جنگ را از گھمناووپ عماری فیل برآورده مبارکبان
گفتند - و او بر چهار بالش حکومت تکیه زد - و چون والدہ
و متعلقات خود را در بندر پهلچری سابق گذاشته بود تا آنجا

رفته فوجهم از کلاه پوشان نیز همراه گرفته مراجعت نمود
 و پس از وصول بموضع رایجوتی^(۲) قضیه ناگهانی در داد - یعنی
 مردم بهادر خان پنی (که از تنگ حوملگی پندار خودبینی
 در سرش جا کرده هیچ یک را بخاطر نمی آرد) دو سه چهلگرا
 اسباب کلاه پوشان را کشیده بردند - و کار بمنازعت کشید - نام بوده
 در عین معرکه هفدهم ربیع الاول سنه (۱۱۹۴) هزار و یکصد
 و شصت و چهار هجری بزخم تیر جان بجان آفرین سپرد
 و افغان مذکور نیز بزخم گولی تنگ پا بزایده عدم نهاد - سعدالله
 خان بصفات جمیله و اخلاق پسندیده اقصاف داشت - سپاهی
 و سپاهی دوست بود - و صاحب همت بلند - بترقیه حال رفقا
 می پرداخت - کلام الهی را در خزانه حافظه فرا گرفته - علما را
 در محبت داشته - و همیشه در مجلس او مذکور کتب بود - پس از
 پسرش محمد سعد الدین^(۳) بخطاب مظفر جنگ و صوبه داری
 بیجاپور سرفرازی یافته اما چپک امان نداده زود
 آنجهانی شد *

* سادات خان ذوالفقار جنگ *

پسر سادات خان عرف سید حسین خان میر بزرگ
 مرعشی سمی - که صبیغه وی در عقد نکاح محمد فرخ سیر بود
 خان مزبور ذابهر ابن نصبت ترقی کرده ابتدا بخطاب سید

ملاطت خان و بمنصب شایان و خدمت داروغگی توپ خانه
لوائی بلندرتبگی برافراخت - (وزرے) که سادات بارهه محمد
فرخ سیر را گرفتند) سادات خان عرف سید حسین خان
با پسران تا چاندنی چوک رفته بزد و خورد پرداخته با یک پسر
بقتل رسید - سه پسر از باقی ماندند - یکی خان مزبور و سیف
خان و سید حسین خان - جایگیر آنها بضبط سادات بارهه درآمد
پس ازان خان مذکور با قطب الملک در ساخته در جنگی (که
بتورگی سلطان ابراهیم (روداد) شیوه همراهی داشت)

چون در سنه (۱۱۳۳) هزار و یکصد و سی و سه هجری
عقد فردوس آرامگاه با صبیّه محمد فرخ سیر (که از بطن گوهر نسا
بیگم خواهر وی بود) بمیان آمد و مجلس جشن بطمطراق
بسیار صورت انعقاد یافت چنانچه اکثر امرا لک لک رویه نیاز
گذرانیدند و بهریک خلعت و جواهر و اضافه مرحمت شد
علاوه آن صبیّه خان مزبور هم بهباله نکاح فردوس آرامگاه درآمده
بصاحبّه محل مخاطب گشت - بدین جهت از بعزایت خاص
اختصاص یافته ابتدا بمنصب چهار هزار و تعلقه بخشیکری
احدیان و پستر ببخشیکری چهارم از انتقال حمید الدین
خان عالمگیر شاهي و بمنصب شش هزار و ترقی نمود - و ازانجا
(که از هر دو بیگم فردوس آرامگاه را ارلاد نبود) میرزا احمد
بهادر را (که بعد سلطنت ملقب باحمدشاه گردید) هر دو بیگم

پرویش کردند . پس از آن (که در سنه (۱۱۶۱) هزار و یک صد و شصت و یک هجری خبر آمد آمد شاه درانی غلغله افکن هندوستان شد و پادشاه بنابر عروض مرض استسقا خود نتوانست برآمد) شاهزاده مزبور را باذالیهی سید صلابت خان باتفاق اعتماد الدوله وزیر و صفدر جنگ میرآتش و دیگر سرداران بمقابلۀ درانیان فرستاد - چنانچه جنگ نمایان واقع شد و درانیان از پیش رو برآمده راه ارطان پیش گرفتند - درین ضمن فردوس آرامگاه ارتحال نمود - و احمد شاه بر تخت سلطنت نشست - او بخدمت میر بخشگیری از انتقال نظام الملک آصفجه و منصب هشت هزار و هشت هزار سوار و خطاب سید سادات خان بهادر ذو الفقار جنگ چهره ناموری برافروخت پادشاه در مخاطبات نانا بابا میگفت - از اینجا (که اهل دنیا را بخود غرضی ناخوان بینی و بکثرت اوهام شکست یکدیگر منظور می باشد) جاوید خان خواجه سرا (که مختار کار سلطنت و بنواب بهادر زبان زد کشته بود) کینه او در دل گرفته همیشه سعایت او پادشاه می رسانید - تا آنکه در سنه (۱۱۶۴) هزار و یکصد و شصت و چهار هجری سه روز در قلعه^(۲) پادشاهی محبوس ماند - اکثر اموال او بضبط سرکار خسروانی درآمد - و بخشگیری و خطاب امیر الامرائی از

تغییر او بفریدوز جنگ بهادر پسر کلان نظام الملک اصفجاء
مقرر گردید - و در سنه (۱۱۶۶) هزار و یکصد و شصت و شش
هجری باز بتجویز مفدر جنگ بخشیکری بنام او قرار یافت
اما چون مفدر جنگ نتوانست پا قایم نمود و درانه تعلقه
صوبه دارئی صوبه اردهه شد خان مزبور هم همراه او رفت
و در آنجا درگذشت .

* سراج الدوله انورالدین خان بهادر ظفر جنگ *

پسر انورالدین خان بهادر شهابت جنگ - که پدرش حاجی
انور بصیغه پیشنهادی از روشناسان خلد مکان بود - وطن نیاکانش
تصبه کوبا^(۲) صوبه اردهه - و نام اصلی شهابت جنگ شیخ
خان جهان است - گویند چون برای منصب در حضور
خلد مکان رفت پادشاه تغیر نام از کرده جان جهان مقرر ساخت
و بمنصب چهارهستی و امینی جزیه سرکار کلبرگه و ثانیاً بامانت
جزیه سرکار سنگمبیر سرفرازی یافت - و دران وقت خواجه
محمد امانت خان فوجداری سنگمبیر داشت - صحبت
مشار الیه با او کوک شد - و پس ازان (که امانت خان متصدی
بندر سورت شد) نامبرده امانت جزیه بندر سورت و داروغگی
دارالضرب آنجا گرفته در آنجا رشده بهم رسانید - و در عهد
خلد منزل باضافه منصب و خطاب انورالدین خان امتیاز پذیرفته^(۳)

هنگام (که امانت خان بصوبه مالوه آمده با راجه مسلم خان جنگ پیوست) نامبرده تردد شایسته بظهور آورده مختار مهمات خان مذکور گشت - و چون خان مزبور بنظم صوبه حیدرآباد تعیین شد دیوانی صوبه مذکور بنام او قرار یافت - و چون پس از فوت اعتماد الدوله محمد امین خان بهادر آصفجاه بدارالخلافت رفت نامبرده هم‌رهی گزیده بدستگیری او پس از وصول بحضور بفرج‌داری سرکار کوره^(۲) جهان آباد صوبه آله آباد سربلندی اندرخت و پستر از آنجا معزول شده خود را پیش آصفجاه (که بدکن آمده از جنگ مبارز خان فراغ یافته بود) رسانید - و ابتدا به نیابت نظامت صوبه حیدرآباد و پستر بفرج‌داری سیکاکل و سپس نوبت درم به نیابت فرخنده بنیان چهره عزت برافروخت - و با فوج مرهته (که دران صوبه وارد شد) جنگ نمایان کرده باخراج آنها پرداخت و بعد ساله چند بفرج‌داری کرناٹک صوبه فرخنده بنیان لوای ناموری افراشته زمینداران متمدن آنجا را گوشمالی داده نسق درست نمود - و در عمل ناصر جنگ خطاب شهامت جنگ بر القابش افزود - پستر بحسب تقدیر مظفر جنگ دفعه وارد آن ضاع شد - و او پاس نمک منظور داشته بمقابله برآمد و سال (۱۱۶۲) هزار و یکصد و شصت و دو هجری در جنگ بمردی و مردانگی جان داد *

(۲) در [بعضی نسخه] کور - و در [بعضی] کوه *

مرد شجاع خیر و نیک نهان صاحب سخا بودن - و از علم
 تصوف ماهر - با فقرا اعتقاد داشت - پسر کلانش که در وطن
 بود مخاطب بصدر الاسلام خان بدکن نیامده - و پسر دزم او
 محمد محفوظ خان بهادر - که در عمل ملائمت جنگ بخطاب
 شهابت جنگ امتیاز یافته چندے بغوجدارئی کوهیر مضاف
 حیدر آباد می پرداخت - و مدتی در ارکات بود - برادرش
 سراج الدوله لک رویه سال بار میداد - بتقریب سفر حجاز
 مجاز شده پیش حیدر علی خان تعلقه دار سري رنگ پتن^(۲)
 شتافت - و فوجی ازو بر سر قلعه ترچنپلی (که تعلق بسراج الدوله
 دارن) برده در جنگ گرفتار گشت - و مدتی در قلعه مزبور
 نظربند ماند - در سه سال پیش از حالت تحریر فوت نمود
 بمقدمات علمی آشنائی داشت - سیومین سراج الدوله مذکور
 نام اصلی او محمد علی ست - بعد فوت پدر در عمل ناصر جنگ
 خطاب خانی یافته در تلاش کار دست و پا میزد - و پس از
 شهادت ناصر جنگ سلسله جذبان دوستیها با کلاہ پوشان چیناپتن
 (که قوم انگریزند) گردید - و بعد چندے [که آنها بر کلاہ پوشان بندر
 بهاچری (که از قوم فراسیس اند) غالب شدند] نامبرده بر پایة
 عزج برآمد - و از سیر فکری راهی با پادشاه انگریز (که در ماک
 فرنگ است) از ابلاغ نامه و پیام و ارسال هدایا و تحفه بهم رسانید

(۲) نسخه [ب] نواب حیدر علی خان بهادر *

و با کار پردازان بندر چیغایتن گرم جوشیده بهریک مراعات
زیاده بر امید او نموده بر تمام تعلقه کرناٹک دخیل گردید
و بدین تقویب دولت وافر بدست او افتاد - و باستصواب
کلاه پوشان از حضور پادشاه وقت بخطاب امیرالهند والا جاہ
نامور گشت - بخدمت اهل احتیاج مرفق است - پسر کلانش
(کہ مخاطب بعمدة الامراست) اگرچه با پدر صحبتش ساز نہ
اما ہمت درست و خلق خوش دارد - و بقدر دانسی اهل کمال
می پردازد - شعر او (کہ بزبان اردو می گوید) در دل
جا می کند - ازوست *

* ہمیں جدا کرے تجھ سے زمانہ یا نکرے *

* کسی کے کرنے نہ کرنے سے کیا خدا نکرے •

دیگر پسرانش بمنصب و خطاب معتبر ترقی کردہ اند - و یکے
از برادرانش عبدالوہاب خان است - کہ در حالت تحریر تعلقہ دار
فیلور و سردایہی مضاف کرناٹک مزبور است - و دومین نجیب اللہ
خان کہ درگذشتہ •

* حرف الشین *

• شمس الدین محمد خان اتکه •

پسر میر یار محمد غزنوی ست - که کدخدای درویش مدش
 بود - مشار اییه در بیست سالگی در غزنین بخواب دید که ماهه
 در بغل درآمده - صورت واقعه پددر باز نمود - تعبیر کرد که
 دولت عظیم بتو رو نماید - که باعث رفعت خاندان ما باشد
 در بدو حال نوکر میرزا کامران برادر همایون پادشاه شد
 چون مرتبه ثانی جنت آشیانی بجنگ شیر خان سور از آگره
 متوجه شدند میرزا کامران توفیق رفاقت نیافته جمعی را همراه
 گذاشته خود بلاهور شتافت - مبر شمس الدین ازان جماعه بود
 چون دهم محرم سنه (۹۴۷) نهمصد و چهل و هفت در نواح
 قنوج بیک فرسخی از قتل گذشته شکست عظیم بر لشکر پادشاهی
 افتاد امرا بے جنگ رو گردانیده خود را بآب زدند - و عالم
 بموج خیز فنا رفت - پادشاه بنفس نفیس دو مرتبه بر لشکر
 مخالف تاخته بالحاج دولتخواهان ازان معرکه برآمده فیل سواره
 از آب عبور کرد - و بگذار دریا از فیل فرون آمده راه برآمد ملاحظه

هي نمود - و چون كذاره بلند بود راه برآمد ميسر نميشد - كه يكه
از سپاهيان از غرقاب نجات يافته در آنجا رسيد - و دست پادشاه را
گرفته بالا آردن - ايشان نام و مولد از پرسيدند - بعرض رسانيد
كه نام من شمس الدين محمد و مولد من غزني از ملازمان ميوزا
كامرانم - جنت آشياني بذوازشهاي خسروانه اميدوار ساختند
چنانچه بعد رسيدن لاهور بملازمت رسيده مورد مرحام گرديد
و ملتزم ركاب گشت *

در قرب ايام ولادت اكبري جنت آشياني بتلافي خدمت
شايسته قزوج بوعده آنكه زوجه او را بخدمت دايگي مقرر
نمايند خرسند نمود - مريم مكاني حسب الارشاد پادشاهي وقت
توان آن مولود مسعود را بكنار كوچ مشاورايه (كه جييجي انكه
خطاب يافت) در آردن - چون هنوز وضع حمل او نشده بود دايهاي
ديگر شبر دادند - تا آنكه جييجي انكه بدین دولت عظمی کامياب
گرديد - و بهنگام توجه جنت آشياني بعراق مير شمس الدين را
در خدمت شاهزاده محمد اكبر بقندهار گذاشتند - چون ازان
جانب معارفت پادشاهي شد بطلب ميوزا كامران با شاهزاده بكايل
شناخت - از خبر تسخير قندهار بدست اوليای دولت همایوني
ميوزا شاهزاده را بخانه خود برده ميوزا در جای نالائق مقيد
ساخت - چون سعادت در طالعش بود از كيد مخالفان محفوظ ماند
و پس از فتح هندوستان (كه سرکار حصار بجاگیر شاهزاده مقرر

شد) ائگه خان بحکومت آن ناحیه نامزد گردید - و چون سرور خلافت بجلوس عرش آشیانی زیئت یافت ائگه خان با دیگر امرا بجهت آردن مریم مکاني و دیگر بیگمان از کابل رخصت یافت و هنگامه (که مزاج پادشاهی از بیرام خان منحرف گشت بزام خان مذکور) (که در تیل خود بهیوه خوشاب بود) حکم صادر شد که لاهور را ببرادر کلان خود میسر محمد خان سپرده احرام حضور بندد - و بعد ملازمت علم و نقاره و تومان و توغ بیرام خان عزایت فرموده حکومت پنجاب بدو مفوض گردید *

و چون آمدن بیرام خان از بیکانیر به پنجاب بطریق بغی مشخص شد ائگه خان را بطریق منقلا روانه نموده پادشاه خود هم از دهلي برآمد - هرچند شمس الدین خان مرد میدان بیرام خان نبود لیکن باقبال پادشاهی استمداد جسته در موضع گوناچور پرگنه دکنار نزدیک جالندهر میان فریقین جنگ سخت پیوست - مردم بیرام خان آثار شجاعت بظهور آورده اکثر مغوف ائگه خان برهم زدند - اما *

* بیعت *

* بولي نعمت ار برون آئي *

* گر سپهري که سرنگون آئي *

ائگه خان بر قلب بیرام خان حمله برده منہزم ساخته بفتح و فیروزي اختصاص گرفت - و در سرهند شرف اندوز قدمبوس

گشته بخطاب اعظم خاني سر برافراخت - چون بمنعم خان
منصب وکالت قرار يافت انگه خان اظهار رنجش نموده
از لاهور بعرش آشياني نوشت - که هرگاه در مقابلۀ بيروم خان
جانشانيها من کرده باشم بایستے خدمت او فيز بمن متعلق
ميشد - چنانچه در سال ششم بحضور (سيده تنظيم معاند^(۲))
مالي و ملكي برای (زين خود گرفت - ماهم انگه (که خود را
دکيل السلطنت باستقلال مي پنداشت) و منعم خان (که بظاهر نام
وکالت داشت) بمرم زده خاطر گشتند - تا آنکه در سال هفتم
دوازدهم (مضان سنه (۹۶۹) نهصد و شصت و نه هجري در
دولتخانه پادشاهي انگه خان و منعم خان و شهاب الدين احمد
خان بمهمات سلطنت اشتغال داشتند - ادهم خان پسر ماهم انگه
(که با غرور جواني و نخوت جاه متهور بے باک و مجبول فتنه
و فساد بود) (سيد - همه امرا بتعظيم برخاستند - انگه خان نيم قيامی
نمود - چون او از حسد هم چشمي دل بري داشت دست بخنجر
کرده متوجه شد - و بخوشم بيگ اوزبک ملازم خود گفت که
اين نادولتخواه را بزن - او خنجر کشيده بسینه انگه خان رسانيد
خان سراسيمه زخمدار بجانب حرم سراي پادشاهي دوید - که
ديگرے از نوکران آن سفاک شمشير انداخته در محن دولتخانه
کارش باتمام رسانيد - در بارگاه غوغای عظيم برخاست - پادشاه^(۳)

(۲) . نسخه [ب] تنظيم مالي و ملكي (۳) نسخه [ب ج] در بارعام *

از خواب بیدار شده استکشاف احوال نمود - و ادهم خان را قسم
(که در احوالش گزارش یافته) بقصاص رسانید * * شعر *

* کاش سالہ دگر شهید شدی *

۹۷۰

* تا شدی سال فوت خان شهید *

از سناوح این واقعه آنکہ خیل مسلح شدہ سر راہ ادهم خان گرفتند
هر چند کشتن ادهم خان می شنیدند بذاہر قرب و رتبه ماہم آنکہ
از ارجیف و اکاذیب پنداشته در شورش می افزودند - تا برخ
ازانہا آمدہ بچشم خون دیدند - آشوب فر نشست - عرش آشیانی
در قسایہ و تسکین فرزندان و برادران خان شهید و تربیت
این طبقہ و ارتقای مدارج این سلسلہ توجہات عظیم فرمود - آنکہ خیل
جم فقیر بودند - از پنجہزاری تا مدی منصب دار ماہی درو بست
باینہا تذکرہ میشد - هیچ خانوادہ بدین جمعیت و کثرت دران
وقت نبود - دیگر کوکبا ہم پادشاہ بسیار داشتہ کہ اکثرے
بمنصب عمدہ پنجہزاری و چہارہزاری رسیدہ - معلوم نیست
کہ این ہمہ ہم فستبان رضاعی در عہد هیچ پادشاہ بودہ
و ہر کدام بدین پایہ بلند متصاعد گشتہ اند *

* شاہ قلی خان نارنجی *

از امرای عہد حاکم آشیانی ست - در سفر و حضر ملتزم
رکاب ظفر انتساب آن پادشاہ بودہ - مصدر خدمات گردیدہ
در عہد عرش آشیانی سال اول بہمراہی خضر خواجہ خان تعینات

صوبه پنجاب گشت . و باستقلال بمرام خان دست بدامن از زده رزائی کار خود پیش گرفت . چون مهدی قاسم خان از ملک گدھه بے رخصت خسرواني راه حجاز برگزید ساں یازدهم اردا با جمعی به بندر بمست تعلقه مذکور رخصت ارزانی شد . - انجام احوالش بملاحظه نرسیده *

* شاه بداغ خان *

از اویه اق میانکال سمرقند است . در رکاب جنت آشیانی کارهای نمایان و خدمت پسندیده بتقدیم رسانیده بدایه امارت برآمد . و چون زمانه بغورمان رزائی عرش آشیانی نصارت و رونقه از سر گرفت از در جایزه جانفشانیها (که در معارک هیجا بے محابا با عادی دستبردهای قوی نموده) محفوف عواطف خسروی گشته باضافهای پی در پی در سلک امرای عمده انسلاک یافته بمنصب سه هزاره چهره کادیابی برافروخت . و در سال دهم بهمراهی میر معزالملک مشهدی بر سر بهادر خان شیدانی تعیین گشت چون جنگ ترارز شد مخالف بر قلب تلخت . اکثری خاک بیهقیقتی بر فرق روزگار خون ریخته خود را بگزار کشیدند . لیکن شاه بداغ خان عنان طاقت از دست نداده حمله آور گشت و پس از کوشش سخت از اسپ جدا شده بقید مخالف در آمد و پسروش عبدالمطلب خان توفیق ثبات نیافته با سردار بدرزن سال درازدهم چون شهاب الدین احمد خان بدفعیه میرزایان باغیه

مامور گردید تا عرصه ولایت مالوه را از غبار فساد ارباب عذاب صاف گرداند شاه بداغ خان نیز بهمراهی رخصت یافت و پس از آن بتیولدارى سارنگپور نامزد گشت - و مدتها بایالت ماند و چراغ داد پرستی می افروخت - تا همان جا و دیعت حیات بسپرد - و در آن قاعه جانب جنوبی متصل دیوار حصار عمارت مطبوع و مستحکم ساخته نیلکنده^(۲) نام گذاشته - و این بیت را کتابه کرده *

* توان کردن تمامی عمر را مصروف آب و گل *

* که شاید یکدم صاحب دل آنجا کزد منزل *

راقمه و قائله شاه بداغ - و در تحت آن میر معصوم بهکری نامی تخلص بخط خود این رباعی در آن سنگ کزده * * رباعی *

* چغده دیدم نشسته در صبح پگاه *

* بر کنگره مقبره شروران شاه *

* فریاد کزان ز روی عبوت میگفت *

* کو آن همه حشمت و کجا آن همه جاه *

عمارت مذکور طرفه فضائی دارد - در سنه (۱۰۲۶) هزار و بیست و شش^(۳) (که این گل زمین بذول ریایات جهانگیری رونق دیگر گرفت) جنت مکانی مکرر شبهای جمعه با مردم

(۴) در [بعضی نسخه] نیلکنده - و در [بعضی] نیلکنده (۳) نسخه [ب ج]

و شش هجری *

محل دران مکان گذرانیده - و دران سال در ماندو بحکم
پادشاهی عمارات دلکش ترتیب یافته نشیمنهای سلاطین ماضیه
ترمیم پذیرفت *

این قلعه بر فراز کوه واقع است - در کمال وسعت
درش بحکم جهانگیری ده کوره بمساحت در آمده - و در
اکبرنامه دوازده کوره نوشته - همانا در کمیت ذراع تفاوتی
راه یافته - در باستانی این معموره از بلاد عظیمه ولایت مالوه
بود - و چندی حاکم نشین هم - هنوز آثار سلاطین غوریه
و خلجیه باقی است - مغاره هشت منظری از سنگ در غایت
اندام و موزونی و گزیده ست از گچ و سنگ در کمال ارتفاع
مدفن سلطان هوشنگ غوری - از سقف او در تابستان آب
تراش نماید - از دیوباز هاده لوهان بدو گروند - و از کرامات
سلطان پندارند - ژرف نگاه داند که حال چیست - ظاهرا
هوای دخمای سنگ ملاحیت استحاله بهم رسانیده منقلب
بآب می شود - و ترشح می کند - و حظیره دیگر است که
سلاطین خلجیه دران آسوده اند - چون بجنّت مکانی معلوم
شد (۲) که سلطان نصیرالدین پسر سلطان غیاث الدین خلجی
پدر بزرگوار خود را بجهت حب ریاست مسموم ساخت
حکم نمود که استخوانش برآورده بدریای نویدا بیندازند - جز

استخوان ریزه چند با کف خاکستر ظاهر نشد *

* شیخ گدائی گنبو *

بصر شیخ جمالی دهلوی سمت - که مرید و خلیفه شیخ
سماء الدین سهروردی سمت - نام او جلال بود - و جلالی تخلص
می کرد - باشاره پیر جمالی تخلص نمود - ابتدا از زندهای سلطان
سکندر لودی بوده - در فضل و کمال مرتبه بلند داشت
و در شعر و سخن درست سلیقه - و چاشنی کلامش بسیار
راست مژه - ازو سمت *

* مارا ز خاک کویت پیراهن سمت بر تن *

* آن هم ز آب دیده صد چاک تا بدامن *

چون شیخ از فقر و درویشی خالی نبود بقائد شوق به حجاز
رفت - و پس ازان سیاحت اختیار کرده در زمان سلطان حسین
میرزا وارد هرات گردید - و بمیر علی شیر ملاقات نموده با مولوی
عبدالرحمن جامی (قدس سره السامی) صحبتها نگاه داشت
و چون بهند معارفت کرد با فردوس مکانی مصاحب گشت
و از جنات آشیانی تعظیم و احترام بسیار یافت - مکرر پادشاه
کلبه درویشان او را بورد خویش مذور ساخته - در سنه (۹۴۲)
نهمصد و چهل و دو سفر گزین عالم قدس گردید - خسرو هژد بوده
ناریخ یافته اند - سیر العارفین از مولفات او سمت - در دهلی

(باب الشين) [۵۴۰] (مأثر الامرا)

كهذه در مقبره زندي (۲) كه در جنب آن مسجدی است

كه خلف الصدق او شيخ گدائي بذا کرده (مدفون شده *

گویند تصیده در نعم گفته كه بعضی از صلحا بقبولیت

این بیت ازان حضرت بشارت یافته اند * بیت *

* موهی ز هوش رفت بیک پرتو صفات *

* تو عین ذات می نگری در تبسمی *

شيخ گدائي نیز طبع لطیف داشت - و اکتساب کمالات

و استفاده علوم رسمی نمود - نقش موت هندی را خود

می بهت و میخواند - در دیار گجرات احوال برفاه و روزگارسه

مهیلا داشت - چون در ایام استیلای شیرخان بیروم خان غربت

گزیده بدان دیار وارد شد شيخ حسن سلوک بکار برده لوازم

مرورت و مراسم جوانمردی بجا آورد - چون کارکنان قضا و قدر

اختیار سلطنت خدا داد هندوستان را بقبضه اقتدار بیروم

خان سپردند شيخ در سال جلوس اکبری از گجرات آمده

بوسیله او ادراک ملازمت پادشاهی نموده بمنصب مدارت

سربلند گردید - و چنان نقش صحبت او با بیروم خان درست

نشمست كه خان جمیع مهمات مالی و ملكی بے استصواب

او سر نمی کرد - و با آنكه متعهد منصب مدارت بود بر

ظاهر مناشیر مهر او میشد - و او را تسلیم معاف داشته

در محافل و مجالس بر جمیع سادات صحیح النصب ترجیح و تقدیم داد - و عظمت شان شیخ بمرتبه رسید که سواره بعرش آشیانی مضافه می نمود - اما زود از باد مرده افکن دنیا از جا رفته نخوت و تکبر (که بیخ بزرگ قدیم دولتان است تا بغیر دولتان چه رسد) پیش گرفته باحوال مساکین و ضعفا مطلقاً نمی پرداخت - چون تفرقه بحال بیرام خان راه یافت از میوات جدا گشته بملازمت عرش آشیانی رسید - از آنجا (که مظنون و متیقن رذیعت و شریف دربار منشأ و منبع این همه فتنه و فساد و باعث اغوا و انحراف مزاج بیرام خان شیخ بود) ارکان خلافت او را مستوجب انواع سیاست شمرده در سعایت و آتش افروزی خود را معاف نداشتند - اما عرش آشیانی از کمال عاطفت و مهربانی بعزایت پیش آمد - لیکن آن رتبه و حالت و عزت و اعتبار نماند - در سنه (۹۷۶) نهصد و هفتاد و شش در دهایی بعالم بقا شتافت *

* شیخ محمد بخاری *

از امرای در هزاری و اکابر سادات هندوستان اسم - و طغائی شیخ فرید بخاری میشود - بدانش و حسن عقیدت ممتاز بود - مدتها در خدمت عرش آشیانی بسر برده خصوصیت بهم رسانید - فتو افغان خامه خیل (که قلعه چنار بتصرف داشته پناه گاه خود قرار داده بود) چون افواج بتسخیر او تعیین شد

مشار اليه بواسطه شيخ مزبور برآمده قلعه سپرد - و سال چهاردهم
جلوس [که در خادمان درگاه خواجه معین الدین (قدس سره)
بر سر ندور و فتوح نزاع بهم رسيد - و ادعای فرزندی که آنها
داشتند ثابت نشد] پادشاه اورا بتوليت درگاه خواجه مقرر
فرمود - سال هفدهم در کومکيان خان اعظم کوکه تعيين صوبه گجرات
گردید - و پستتر بحضور طلبداشتند - چون شورش محمد
حسين ميرزا (که با شیر خان فولادي اتفاق نموده غبار فتنه
برانگیخته بود) شهرت گرفت خان اعظم مشار اليه را (که در
دولقه سامان رفتن سورت نزد پادشاه درست مي نمود)
برگردانیده در مثل جرانغار جا داد - پس از آنکه آتش نبود
سرکشيد اکثری از مردم پادشاهی پراکنده شدند - شيخ
کوششهای مردانه بجا آورده زخمهای کاری برداشت
و در انهای ناختن از اسب جدا شده بزمین آمد - و بزخم
نیزه مطابق سنه (۹۷۹) نصد و هفتاد و نه هجري نقد جان
در باخت - پادشاه قدرشناس وجه ديون (که بر ذمه آن مخلص
جان سپار بود) از خزانه بوام داران دهانید *

• شاه محمد خان قلاتي •

قلات قلعه ایست از مضافات ولایت قندهار میان هزارجات
در اصل لغت بکاف اسم - و در الحظه و افواه بقاف شهرت گرفته

مشار اليه از ملازمان بيروم خان و بعقل و اخلاص مورد اعتماد از
 بود - هنگامی (که جنّت آشياني بتسخير هذدوستان نهضت
 فرمود) بيروم خان (که قندهار بجايگوش مقرر بوده) باهتمام
 شاه محمد تفويض نمود - و از حکومت آنجا را من حيث الاستقلال
 سرانجام ميداد - و چون بهادر خان شيباني برادر خان زمان
 (که برباست زمين دارد مي پرداخت) از بيد نهايي خيال گرفتن
 قندهار بخاطر آورده از راه مکر و فریب جمع را با خود
 متفق ساخته در کمين نشست شاه محمد آگهي يافته آن جماعه را
 بياسا رسانيد - بهادر خان (که در حيله اندوزي کاره ساخت)
 بزمين دار شتافته لشکر فراه آورد - و آماده جنگ و جدال
 گرديد - شاه محمد چون کمک هذدوستان دور تصور کرد
 بفرمان (رای ايران شاه طهماسب مغوي ملتجي شد - و نوشت
 که جنّت آشياني بآن والا دودمان قرار داده بود که بعد از فتح
 هذدوستان قندهار بملازمان متعلق باشد - اکنون مناسب آنکه
 جمع را فرستند - که هم تدارک طغيان اين کافر نعمت شود
 و هم قندهار بايشان سپرده آيد - شاه سه هزار سوار ترکمان
 از جاگيرداران سيمستان و فراه و گرم سير بصردار ^(۲) علي يار بيگ
 افشار فرستاد - بهادر خان از اين لشکر خبره نداشت - ناگهاني
 بوسر او ريختند - و جنگ سخت در پيوست - آخر بهادر خان

(باب الشين) [۴۴] (مآثر الامرا)

کارے نساخته در بگریز نهاد - و نتوانست که بزمین دارد و آنکس در
بسر برد - ندامت زده راه هندوستان گرفت - و شاه محمد کمک
خود را تواضع نموده عذرها در نادادن قندهار درمیان آورد
و خالي برگردانید *

چون شاه ایران شنید که شاه محمد قلای بر پیمان خود
نه ایستاد برادرزاده خود را سلطان حسین میرزا بن بهرام میرزا
و حسین بیگ ایچک اُغلی استجلو الله و ولی خلیفه شاملو را
بگرفتن قندهار تعیین کرد - شاه محمد در لوازم قلعه داری اهتمام
نمود - چون محاصره قلعه بامتداد کشید سلطان حسین میرزا ملول
گشته از پای قلعه برخاست - شاه برآشفته میرزا را با علی سلطان
حاکم شیراز باز فرستاد - تا بهر نوع که باشد قلعه را در تصرف
آرند - علی سلطان (که لاف این کار زده بود) کوششهای سخت
در گرفتن قلعه کرده به تیر و بندوق مسافر ملک بقا گشته
تفرقه در لشکر ایران افتاد - میرزا را نه روی باز گشتن و نه رای
بودن - در گرد قلعه نشسته روزگار می گذرانید - چون این کیفیت
از نوشته شاه محمد بعرض آشیانی رسید در جواب بقلم آمد
که جناب آشیانی می فرمود که هرگاه هندوستان فتح شود
قندهار را بشاه میدهم - خوب واقع نشد که باین مردم جنگ
کرده کار تا باین حد رسانید - الحال مناسب آنست که قلعه را
بکسان شاه سپرده و عذر خواسته روانه هندوستان گردن *

اگرچه رايك صاحب عالم آرا با اين حكايك في الجملة
تباينه دارد (چه از مرقوم خامه اخبار طراز خود ساخته - كه
بدرخواست شاه محمد قلاتي اول مرتبه شاه ايران سلطان حسين
ميرزا را با رايي خليفه شاملو بمعارفك تعيين كرد - چون شاه درمي
بصر خليفه شاملو با فوج غافل بر سر بهادر خان ريخته ادرا
رهكراي باديۀ هزيمك ساخت شاه محمد بمكر و حيله پيش آمده
بقلعه داري پرداخت - امرای قزلباش زمين دار را متصرف
شده حقيقت را بشاه اعلام نمودند - شاه در سنه (۹۶۵) نهصد
و شصت و پنج علي سلطان ثاني اُغلي ذوالقدر را با لشكر جوار
بتسخير قندهار نامزد نمود - و ايالت آنجا را بساطان حسين ميرزا
تفويض فرمود - شاه محمد قلاتي تا شش ماه باوازم محاربه
اشتغال داشت - چون مدد از هيچ طرف بار نرسيد دست
در دامن استيمان زده پس از معاهده و پيمان قلعه سپرده
ردانه ديار همد گرديد) يكتمل كه از مورخين ايران و هندوستان
هر کدام جانب خود نگاه داشته جرئت جنبانیده باشند - و اگر
تطبيق دهند بين الرائيين هم صورت مي گيرد كه الايخفي *

بالجملة شاه محمد قلاتي در آخر سال سيوم بملازمك
عرش آشياني استسعاد يافته مشمول عواطف پادشاهي گشته
بتدريج بمنصب دو هزارى و خطاب خاكي اختصاص گرفت
سال دوازدهم بهاسباني قلعه كوئته و حكومت آنكدرد سربلندي

یافته مایه اندوز عشرت شد - سَال هفدهم (که خان اعظم کوکه را با محمد حسین میرزا در حدود گجرات جنگ دست داد) مشار الیه (که در جرانغار جا داشت) زخمی شده خود را بکُغار کشید - و با محمد آباد رسیده قرار گرفت - پسرش عادل خان است که ابتدا با اتفاق ادهم خان کوکه بیورش مالوه تعیین شده - پس ازان همراه محمد قلی خان برلاس بر سر اسکندر خان اوزبک (که در ادهم رایت بغی می افراشت) مامور گردیده در مکامره قلعه چیتور تردد مردانه بظهور آورد - اوائل سال سیزدهم (روزی پادشاه بشکار شیر توجه فرموده بتیر بدوق زخمی ساخت - شیر خشمگین شده پیش آمد - پادشاه در صدد آن شد که قابو چسته تیر دیگر حواله نماید - اما شیر از پادشاه نظر بر نمیداشت لهذا دستم خان مامور شد که پیشتر رفته شیر را بجانب خود متوجه سازد - عادل خان (که در آن هنگام معائب بود) گمان اجازت عام برده با تیر و کمان سبققت نمود - تیرے که انداخت اتفاقاً خطا شد - حمله کرده بشیر در آویخت - و دست چپ در دهنش انداخته دست دیگر بخنجر برد - باقتضای سرنوشت بند نیام مهتکم شد - تا گسیختن آن شیر دست عادل فروخائید - پس ازان خنجر کشیده در زخم بر دهن شیر رسانید - شیر دست راست او را بدهان گرفت - درین اثنا مردم دیگر شتافته بشمشیر کار شیر تمام ساختند - در آن میان

زخمه بعدل هم رسيد - چهار ماه بر بستر (نجوري) افتاده
جان بجان آفرين سپرد *

گويند از شيوه حفاظي با زن ديوان پدر خود تعلق خاطر
داشت - زن بعفت منشي تن در نميداد - پدرش درين باب ادرا
منع ميكرد - و نصيحت مي نمود - او روزی از مواعظ پدر
بهم برآمده شمشيری حواله نمود - سبحان الله زه سنگين دلي
و غريب بے مردتي - شاخ را با اصل ستيزه کردن تيشه بر پای
خود زدن است - و حفظ منزلت بزرگان از دست دادن خويش را
بچه منزلت افكندن *

* از مكافات عمل غافل مشو *

* گندم از گندم بروريد جو ز جو *

پسر دوم او قيام خان است - در عهد جهانگيري ب خطاب خاني
معزز گردیده مدتها بخدمت قزالي قيام داشت *

مخفي نماند كه از قدیم الايام قلعه قندهار متنازع فيه
سلسله عليه صفويه و خاندان عظمت بذيان تيموريه است - گاه
اين ناحيه بفرمانروای آن طبقه منظم بوده - و گاه بارليای
اين دولت متعلق - باعتبار آنكه فردوس مكاني از ارغويه انتزاع
نموده در انتساب آن بسلسله چغتائي شكی نيمهست - و بذبران (كه
در سواف ايام بهلاطين خراسان تعلق داشته و جنم آشياني
بشاه ايران وعده پيشكش آن کرده) اگر سلاطين صفويه دعوي

میکردند بجا بود - اما چون خرد پورهان باستانی کابل و قندهار را در دروازه هندوستان بر شمرده اند (که از یکے بتوزان و از دیگرے بایران روند) و از نگاهبانی این هر دو فراخای هندوستان از بیگانه ایمنی پذیرد پس دروازه باختیار صاحب خانه اولی و انصیب است عالی الخصوص که کابل بدست پادشاهان هند باشد قندهار هم در تصرف ایشان بایستے - و این همه مسلم در صورتی که صاحب خانه از ارباب ضبط و هوش باشد - و الا در عالم بی خبری خانه و مافیها از خود نیست - چنانچه مشاهده افتاد که شهنشاه زمان نادر شاه آن هر دو را یکے کرده بدلهلی در آمد و رسید کار بجائیکه رسید •

اگرچه ثقلیپ و تحول حکومت قلعه قندهار درین اوراق بهر جا بقدر ضرورت ثبت گردیده لیکن مجموع القضا بوسم اجمال اینجا رقمزده کاک بیان می گردد - که این ولایت در زمان سلطان حسین میرزا والی خراسان و پسرش بدیع الزمان در تصرف امیر ذوالنون ارغون و شجاع بیگ والدار بود - و بعد از واقعه میرزا و استیصال آن سلسله (که مملکت خراسان بتصرف شیبانی خان اوزبک درآمد) شجاع بیگ بملازمیت او رسیده نوازش یافت در همان سال فردوس مکانی لشکر بقندهار کشید - و بجنگ و پیکار از ارغونیه برگرفته برادر خود ناصر میرزا حواله کرد - و خود بکابل برگشت - و چون شیبانی خان ازین سانحه آگهی یافت

بر سر قندهار آمد - ناصر میرزا روزی چند حصاری شده آن
 مملکت را بدو را گذاشت - و او باز زمام ایالت آن ^۱لکه را بکف
 کفایت از غنایان داده مراجعت کرد - چون پس از خراسان بحیطة
 تصرف شاه اسمعیل مغوی درآمد شجاع بیگ بشاه سلسله چنبان
 اخلاص گردید - و به بیگلر بیگی هرات یک گونه بازگشته
 می کرد که دیگر باره فردوس مکانی آمده قندهار را گرد گرفت
 شجاع بیگ ^(۲) بدور میش خان شاملو بیگلر بیگی هرات استغاثه
 نمود - او در خدمت بابری التماس کرد - که شجاع بیگ
 اظهار بندگی شاهي می نماید - صداقت فیما بین مقتضی
 عدم تعرض حال اوست - فردوس مکانی بکابل لوی معادرت
 برافراخت - شجاع بیگ ملا باقی نام معتمدی در قندهار
 گذاشته خود بخراسان رفت - آن معتمد نا اعتماد مملکت
 بتصرف فردوس مکانی داد - و پادشاه آن را بمیرزا کامران
 پسر خود حواله فرمود - پس ازان در زمان فرمان روائی شاه
 طهماسب سنه (۹۴۱) نهمصد و چهل و یک سام میرزا
 برادر شاه با اغریوز خان شاملو (که بیگلر بیگی خراسان و لکه
 میرزا بود) بی استرضای استیذان شاهي بر سر قندهار آمد
 خواجه کلان بیگ (که از امرای فردوس مکانی بود - و از

(۲) نسخه [ب] بدور منشی - یا بدور پیشی باشد (۳) نسخه [ج]

جانب ميرزا كامران حکومت قندهار داشت) استحکام داده تا هشت ماه نگاهداشتند - درين اثنا ميرزا كامران با بيست هزار سوار از لاهور شتافته با سام ميرزا بمحاربه عظيم در پيوسمت اغريواز خان در جنگ دستگير گشته بقتل رسيد - سام ميرزا شکست يافته برگشت - ميرزا كامران خواجه کلان بيگ را بدستور گذاشته بلاهور معاودت نمود - شاه در سنه (۹۴۳) فېصد و چهل و سه (که نوبت ششم جهت دفع فتنه عبید خان اوزبک بخراسان آمد) چون امير عمده قزلباشيه با جمعه کثير در يورش قندهار کشته شده بود از کمال غيرت و حميت خود بحدود قندهار آمد - خواجه کلان بيگ جميع کارخانها را از توشک خانه و رکابخانه و غيرهها بآئين مناسب ترتيب داده مقاليد قلعه پيش شاه فرستاد - و گفت سامان قلعه داري ندارم و توانايي نبود نيست - و آمده ديدن در آئين نمک شناسي و در ملت حفظ حقوق صاحبي و نوکري روا نه - فلچار خانه آراستن و بهمان سپردن و خود را کناره داشتن مناسب ميدانند - شاه ايام آن ملک بيوداغ خان قاچار لطف فرموده بجانب عراق عذر عزيمت اعطاف داد - چون خواجه کلان بواه ارچه بلاهور آمد ميرزا كامران يك ماه رخصت كورنش داد - که چرا اين قدر نتوانستي نگاهداشتی که من خود را

میرساندم - و باز سرانجام یورش قندهار نموده روانه شد
و چون قلعه را محاصره کرد بوداغ خان دید که از جانب شاه (که
بطرف آذربایجان با سلطان (یم مقابله دارد) کمک متعذر است
ناچار امان طلبیده بعراق رفت - میرزا قندهار را از سر نو
استحکام داده بلاهور برگشت - و چون هندوستان بعزت
استیلای افغانان محل سکونت چغتائیه نمافد میرزا کامران بکابل
شتافت - و میرزا هندال از جنم آشیانی جدا شده قندهار را
متصرف گشت - میرزا کامران باز اشکری فراهم آورده تا ششماه
گرد قلعه نشست - میرزا هندال از بے آذوقی به تنگ آمده بعهد
و پیمان قلعه را سپرد - و میرزا کامران قندهار را بمیرزا عسکری
برادر دوم خود داده بکابل شتافت - چون جنم آشیانی
در سنه (۹۵۱) نهصد و پنجاه و یک بایران رفته از شاه کمک
درخواست وعده نمود که هرگاه قندهار بتصرف در آید بملازمان
شاهی بسپارم - چنانچه در اول حال (که قندهار مفتوح گردید)
به بوداغ خان قاجار (که سردار لشکر قزلباش و الله سلطان مراد
میرزا کومک جنم آشیانی بود) حواله فرمود - لیکن هنوز
مهمات پادشاهی سرانجام نیافته بجهت زه و زان امرای چغتائیه
مانع نبود - باز قندهار را از قزلباشیه گرفته به بیرام خان
(که دولتخواه طرفین بود) سپردند - چون سالها بذایر مذاعرت

میرزا کامران در کابل و بدخشان جذت آشیانی فارغ بال
و آسوده خاطر نبود و پس از تسخیر هندوستان چندان فرصت
نشد که ایفای وعده با شاه ایران در میان آید تا آنکه در
زمان عرش آشیانی بتقریب که گذشت شاه محمد خان قلاتی
محرک این سلسله شده قلعه بحکم شاهي بتصرف سلطان
هسین میرزا درآمد - و زیاده برسی و هفت سال در تصرف او
و اولادش ماند - مظفر حسین پسر کلانش در سنه (۱۰۰۳)
هزار و سه هجری سال چهل اکبری قلعه را تسلیم ملازمان
پادشاهی نموده نوکری هندوستان اختیار کرد - تا در سنه
(۱۰۳۱) هزار و سی و یک سال هفدهم جهانگیری شاه
عباس ماضی در محاصره چهل روز از خواجه عبدالعزیز نقشبندی
(که در امور قلعه داری نهایت بیجگری بکار برد) انتزاع
نمود - و باز در سال یازدهم فودرس آشیانی سنه (۱۰۴۷) هزار
و چهل و هفت هجری علیمردان خان زیگ از غضب و سفاکی
شاه صفی صفوی و ناپردائی مردم ایران اندیشه مند گشته باعلی
حضرت ملتجی شده قلعه حواله کرد - تا آنکه شاه عباس ثانی
در سال بیست و دوم شاهجهانی با فوج جرار آمده محاصره
نمود - و تا دو ماه محاربه در میان بود - چنانچه میرزا عبدالقادر
تونی دران جذک گفته *

* بیت *

* ز بالا و پائين در مي نمود *

* چو آتش قزلباش و هندي چو درد *

آخر الامر خواص خان قلعه دار آنجا بامان برآمده راه هذ گرفت - ازان وقت تا اوائل سلطنت خلد منزل بدهمت قزلباش بود - چون پادشاهی ايران ضعيف تر گرديد * پير اديس ابدالي (که در ملازمان شاه تعييزات قندهار بود) آن قلعه را بتصرف آورد - و باقتضای مصلحت کلیدش را بخدمت خان منزل ارسال داشته استدعای منصب نمود - چنانچه در احوال او سمت ذکر یافته - پس ازان بشهزاده انتقال نمود - و دريغلا گويند بحکم آن پادشاه ذوی الاقدار آن ولايت رونقه ديگر یافته و در حوالی قلعه معمور و طرح انداخته موسوم بنادر آباد *

قندهار مملکتی است وسیع از اقلیم سیوم - طول از قلات بخارا تا غور و غرجستان سه صد کوه - و عرض از سند تا فره دو بیست و شصت - شرقی سند - و غربی فره - شمالی غربی غور و غرجستان و شمالی شرقی کابل و غزنین - جنوبی سیومي - قلعه قندهار بدشوار کشائی شهر عالم - طول او یکصد و هفت درجه و چهل دقیقه - و عرض سی و سه درجه - بنگاه بیشتر اوس افغان و بلوچ و ابدالي - بیست و چهار مکان است بجمع هفت کرز دام که بواور است بجمع بلخ و بدخشان *

(۲) نسخه [ب] تا غرجستان *

* شيخ احمد *

فرزند ميدانی شيخ سليم چشتی فتحپوري ست - قدس سره
 که املش از دهلي ست - پدر او شيخ بهاء الدين از اولاد شيخ
 فرید شکر گنج بوده - شيخ در ديار عرب مدت ها سياحت نموده
 و حج بسيار گذارده دران ديار بشيخ الهند مشهور و معروف گردید
 پس از انکه بهندوستان معارفت کرد در موضع سيکري درازده
 کردهی آگره (که از مضافات بيانه بود - و چون دران گل زمين
 فردوس مکاني بر رانا سانکا فتح یافت بشکري موسوم فرمود
 بشين معجمه) بالای کوه (که بآن موضع متصل است) مسجد
 و خانقاه ساخته برياضات اشتغال مي نمود - (از غرائب اتفاقات ^(۲)
 عرش آشياني را) که در چهارده سالگي بر سرير فرمانروائی
 هندوستان جلوس نمود) تا چهارده سال ديگر (که سزين عمرش
 به بيست و هشت رسیده) فرزندی که ميشد زنده نمی ماند
 چون احوال شيخ بسمعش (سيد درين امر آرزوی مفرط داشته
 از جناب عارف مرقاض استمداد نمود - شيخ بتولد سه پسر
 عالي قدر مبشر فرمود - در همان ايام آثار حمل در والده
 جنت مکاني ظاهر شد - چون در امثال اين امور تغيير مکان را
 بشگون فرا مي گیرند آن عقيقه را از آگره بمنازل شيخ فرستادند
 (در چهار شنبه هفدهم ربيع الاول سنه (۹۷۷) نهصد و هفتاد

و هفت هجری جنت مکانی متولد گشت - و به مقامی شیخ

بشاهزاده سلطان محمد سلیم مسمی گردید * ع *

۹۷۷

* در شهر لجه اکبر *

تاریخ است

و پس ازان (که ولادت سلطان مراد و سلطان دانیال نیز واقع

شد و نفس شیخ گیرا گردید) سیکری را مصر جامع ساخته

عالی اسامی و خانقاهی رفیع بنا با مدرسه بصرف پنچ لک (دیده

۹۸۲

مرتب گشت . و لایری فی البلاد ثانیها * تاریخ یافته اند

و قصرهای دلکش و بازارے بزرگ سنگین و حدائق نظر فریب

اطراف شهر صورت ابداع پذیرفت - چون در اثنای آبادی

آن معموره مملکت گجرات مفتوح شد خواستند آن سواد اعظم را

بفتح آباد موسوم نمایند - بفتح پور زبانزد خلق گردید - همین نام

مطبوع پادشاه افتاد - شیخ در سنه (۹۷۹) نهصد و هفتاد و نه

۹۷۹

هجری رحلت نمود * شیخ هندی * تاریخ است - بذایر اخلاص

و اعتقاده (که عرش آشیانی را بشیخ بهم (سیده بود) پسران

و خویشان و نبائر و احفان ایشان بمناصب علیه و مراتب عمده

اختصاص گرفتند - و چون زوجه و صبیئه شیخ برضاع و فطام

شاهزاده سلطان سلیم ممتاز شده بودند در ایام فرمانروایی او

به نسبت کوکلتاشی سرمایه افتخار اندوخته اکثرے پدایه پنجهزاری

برآمده صاحب طبل و علم گردیدند *

بالجمله شیخ احمد در تعلقیان روزگار بمسا خوبیهای گزیده

غازه چهره او بود - زبان شکایت آلود جهانیان نکرد - و از دین
ناملائم چندان زبون غم نگشته - از دستگیری عقیدت و بزدگی
بیمن نصبت کوکلتاشی شاهزاده شهرو آفاق گشته در جرگه
آمراي اکبري انتظام یافت - اگرچه هنوز بمذنب پانصدي
فرسيده بود اما اعتبار فراوان داشت - سال بيست و دوم
در يورش مالوه هوا زدگی در یافت - چون بدار الخانه آمد
از ناپرهيزي انجام کار بغالچ کشيد - در همين سال (روزه) که
عرش آشياني بجانب اجمير کوچ مي فرمود (بحضور طلبيد
او رخصت رابسين گرفت - چون بخانه رسيد بمنزلگاه نيسقي
شتافت - سنه (۹۸۵) نهمصد و هشتاد و پنج *

* شاه فخرالدين *

موسوي مشهدي پسر مير قاسم است - در سنه (۹۹۱)
نهمصد و شصت و يك هجري در ركب جنت آشياني بهندوستان
آمده بهواسم پرستاري مشمول عواطف سلطاني شده - پس
ازان (که مقر سلطنت بوجود عرش آشياني آرايش پذيرفت)
برآيه سرداري معود نمود - و سال نهم در فوج (که بتعاقب
عبدالله خان ارزبک تعيين شده) شتافته مصدر ترددات
گرديد - و سال شانزدهم همراه لشکر مقله (که بهرکردگی خان کلان
سمت گجرات قرار يافته بود) دستوري یافت - چون موکب
ظفر کوکب بپتن گجرات رسيد پادشاه او را با فرامدين نزد اعتماد

خان و مير ابو تراب (که همواره بتوسيل غرائض استدعای مهم گجرات مي نمودند) کسيل فرمود - مومي اليه در اثنای راه با مير ابو تراب برخورد و پيش اعتماد خان بگجرات رفت و بمقدمات تسلي اطمینان خاطر از نموده بملازمت پادشاه آورد - پستور در کومکيان خان اعظم کوکه تعينات موبه گجرات گشت - پس ازان بتقرير کامياب ملازمت حضور گردیده در ذيل امرا (که در سفر اياغار گجرات پيش پيش روانه شده بودند) بدان سمت گام جلالت برزد - و پس ازان بحکومت اوجين سر بلدن گشته لوائ اعتبار بر افراشت - و بخطاب نقابت خاني چهره امتياز بر افروخت - و در سال بيست و چهارم از تغير قرسوم محمد خان بحکومت پتن گجرات سرمايه افتخار اندوخت از امرای دو هزارى ست *

* شجاعت خان *

عرف مقیم خان عرب خواهرزاده و خویش تردي بيگ خان است - بدولت عواطف جنت آشياني بخطاب مقیم خاني سر برافراخته بين الامثال و الاقوان امتياز بهم رسانيد - در ايام هرج و مرج از ملازمت متقاعد گشته بميرزا عسكري پیوست و هنگام معادرت آن پادشاه از عراق همراه ميرزا در قلعه قندهار محصور بوده مراسم پاسپاني و تحصن بجا مي آورد چون ميرزا زيانماري گشته از قلعه برآمد اکثر امرای بدوفا را

شمشیر و ترکش در گردن انداخته بگورنش پادشاه آوردند
ازان میان مقیم خان را با شاه سیستان زولانه در پا و تخته
در گردن کرده چندس نگاهداشتند - وقت انتهای جنت آشیانی
بتسخیر هندوستان بهمراهی منعم خان در کابل ماند - چون
در عهد عرش آشیانی پس از تفرقه بیرام خان منعم خان طلب
حضور گردید مقیم خان نیز برفاق او بهند آمده باضافه منصب
مورد عذایمت گشت - سال نهم در یوزش مالوه (که عبدالله خان
ادریک حاکم ماند و خیالات فاسد بخود راه داده می خواست
شورش برانگیزد) مصدر ترودهای پسندیده شده بخطاب
شجاعت خان ناموزی اندوخت - و در مبادی سال پانزدهم بداعیه
ضیافت استدعای قدوم پادشاهی نمود - عرش آشیانی بقبول
مسئول مباهی ساخته یک شبانه روز بخانه اش عشرت پیرا بود
اد جشن داپذیر ترتیب داده در آداب انجمن آرائی^(۲) اهتمام
بکار برد - و در سال هیزدهم (که بیلغار نه روزه احمد آباد
گجرات بغزول اجلال اکبری دارالاقبال گردید) شجاعت خان
از گزاف خیال در بزم پادشاهی حرفهای هرزه نسبت بمنعم خان
خانخانان سپه سالار (که بانتظام ممالک شرقیه مامور بود) بر زبان
راند - عرش آشیانی بمکافات در تقصیر (که هم ادب حضور مرعی
نداشت - و هم مراعات توره سلطنت فرنگداشت که با سپهسالار

دولت ناشایسته اندیشید (سرزنش زبانی) که اصالت مغشان را
 زخمش کاری تر از شمشیر ابدار است) فرموده نزد خانخانان
 فرستاد . که بهر چه سزایار داند از عفو و انتقام بعمل
 آرد . خانخانان ازین عاطفت بسپاس پرداخته در اعزاز
 و احترام شجاعت خان کوشید . و درخواست صفع جریمه او
 نمود . ملتتمس او پذیرفته بطلب ممتاز فرمود . و در سال
 بیست و دوم بمنصب سه هزری و حکومت مالوه و سیه سالاری
 آن دیار بلند مرتبه گردید . چون سال بیست و پنجم سنه
 (۹۸۸) نهمصد و هشتاد و هشت لغتے امرای بد سرشت
 بگ و بهار عرصه فتنه و فساد برآراستند او حسب الطاب
 پادشاهی از سازنگدور یک منزل برآمده بود . عوض بیگ
 برلاس با جمعی از ملازمان او از سخت گیری و بد سلوکی
 (که موجب سپاه بیخسای باز داشتند . و بنکوهیده دشنامها
 سرزنش نمودند) اخلاص گزینی و خیرسگای از دست فرو رفته
 در کمین بد اندیشی بودند . هنگام کوچ (که بیشتر همراه
 بغه و بار سردار (۲) نوریده - و برخی گرمی شغل کوچ داشتند)
 حاجی شهاب نامی را بسرداری برداشته هنگامه آرای ستیزه
 گشتند - غوغای عظیم برخاست . قوم خان پسرش جریای آگهی
 شده بگزند جان فرسا نقد زندگی در باخت . شجاعت خان از

خیمه برآمده زبان پرسش برکشاد - و چون خود را آماجگاه دیدن
ازان وحشت جا بخیمه شتاب آوردن - دران وقت جوقی از ناسپاسان
زخمی چدن بدو رسانیدند - هذوز رمقی بود که نزدیکان وفا کیش
بعماری انداخته زانئ سارنگپور شدند - و از پخته کاری
و زمانه شناسی چنان ره سپردند که بسیاری زنده انگاشتند
و برخی بدان تصور یک گونه همراهی گزیدند - در کمتر زمانه
بحصار آن شهر پناه برده مؤده رستگاری بر زبانها انداختند
و کوس شادمانی بلند آوازه گردانیدند - ازین حسن تدبیر
گرد شورشی که باذن شده بود فرو نشست - و هر یکی از
بد سگالان کناره گرفت - شکفت آنکه اکثری انجام کار دانسته
گام سرعت برداشته بودند - خبر زندگی یابری نموده پداسبانی
بغه و بار رد آوردند - و از چنین آشوب بعافیت گاه رسانیدند
پادشاه نظر بر قدم خدمت آن سفر گزین ملک بقا خواستگار
آمرزش شده تباہ کرداران را گرفتار ساخت - و بگوناگون
بادافراہ عبرت نامه جهانیان گردانید - پسر دوشمش مقیم خان
که ترجمه اش در احوال تربیت خان عبدالرحیم ثبت یافته *

* شیخ عبدالنبی صدر *

نبیره شیخ عبد القدوس کنکوی - که از اولاد امام ابوحنیفه

کوفی و از مشاهیر متأخرین هندوستان است - در سنه (۹۴۴)

نہصد و چهل و چهار وفات یافته - شیخ عبد النبی در علوم

نقلیه سرآمد علمای عصر بود - و در علم حدیث سند عالی داشت - و با وصف افادۀ علوم باشغال سلسلۀ علیۀ چشت مواظبت می نمود - حبس نفس بجائز رسانید که تا یک پهر دم نگهداشته بذکر قلبی مشغول میشد - در سال دهم جلوس عرش آشیانی بوسیله مظفر خان دیوان اعلی بمنصب مدارت کل هندوستان کامیاب گردید - و بمور ایام جلائل امور سلطنت نیز بصوابدید او باز گردید - و در قرب منزلت پادشاهی بمرتبۀ رسید که باستماع حدیث شریف عرش آشیانی بخانه اش میرفت - و چون دران وقت اکبر پادشاه بترغیب شیخ در اجرای احکام شرعی و امر معروف و نهی منکر فرادان جهد میفرمود و خود اذان میگفت و امامت میکرد حتی بقصد ثواب بمسجد جاروب میزد روزی بتقریب سالگره بر ملبوس پادشاهی رنگ زعفران پاشیده بودند - شیخ بغضب آمده سر دیوان چنان عصا برافروخت که بدامن جامۀ عرش آشیانی رسیده پاره شد - حوصله تنگی کرد - نزد والده شکایت کردند - که بایستی در خلوت شیخ منع می کرد مریم مکانی گفت پوتم گران خاطر نشوی - باعث نجات اخروی ست - و تا قیامت خواهند گفت که ملای مفلوک با پادشاه عصر این حرکت کرد - و آن سعادت مند متحمل شد و چون هر روز شیخ و مخدوم الملک باهتمام و تعصب

پادشاه را تذک گرفتند انحراف مزاج شد - شیخ فیضی و شیخ ابوالفضل آنرا دریافته اظهار کردند - که عام ما زیاده ازین شیخان مرآتیه است - که دیداری را پرده تحصیل دنیا کرده اند - اگر حضرت پشتگرمی ما نمایند بحجتهای قوی الزام و اسکات اینها میکنیم - چنانچه روزی طعام مزعفرهم بر سفره بود - چون شیخ ازان تذال کرد ابوالفضل گفت که ایها الشیخ اگر زعفران حلال می بود چرا اینهمه احتساب بحضرت خلیفه الله فرمودند و اگر حرام است خود چرا تذال کردند - که تا سه روز اثرش باقی می ماند - و مکرر مباحثات جدلی در میان آمد - تا در سال بیست و دوم تحقیقات سیورغال و تغذیش مدد معاش بکار رفت - ظاهر شد که شیخ با آنهمه صلاح و تقوی مراتب کفاف و استحقاق مرعی نداشته - در هر صوبه مدرسه علیحده مقرر شد - و چون در سال بیست و چهارم عرش آشیانی مجلسی از علما و دانشمندان ترتیب داد باتفاق آنها قرار یافت که پادشاه زمان امام وقت و مجتهد روزگار است - از مختلفات پیشینان آنچه برگزیند پذیرفتن آن بمردم موجب ثواب است یعنی در مسائل دینی (که مختلف فیه مجتهدین است) بنابر تسهیل معیشت عالم و مصلحت اهل اسلام برای صائب خود شق که اختیار نماید اتباع آن بر کافه انام لازم است - و کذاک بفکر صواب نمای خود حکم از احکام قرار دهد (که مخالف

فرض و سذت نباشد - و سبب ترفيه عالميان گردد (مخالفت آن موجب خسران دنياوي و سخط اخروي است - چه مرتبه پادشاه عادل زياده در مرتبه مجتهد است - و بدین مضمون تذکره نوشته بمهر شيخ مشار اليه و مخدوم الملك سلطانپوري و غازي خان بدخشي و حکيم الملك و ديگر علمای وقت رسانيده * و کان ذلک في شهر رجب سنة (۹۸۷) سبع و ثمانين و تسع مائه * و چون از شيخ عبد النبي و مخدوم الملك حرفه‌ای ديگر بعرض رسيد و ظاهر شد که آنها ميگويند که از ما باکراه و جبر مهر کرده گرفته اند عرش آئيني در همين سال شيخ را قافله باشی حاج کرده زرت (که بشرفا و ارباب استحقاق آن امکنه شريفه ميفرستادند) حواله فرمود - و با مخدوم الملك دستوري يافت - و بدین تقريب اخراج اينها از ممالک محروسه بعمل آمد - و حکم شد که همواره دران معابد رياضت مشغول بوده بدون طلب عون بديار خون نمايند - چون بسبب آمدن ميرزا محمد حکيم و عصيان امرای بهار و بنگاله یک گونه هرج و مرج در هندوستان افتاد اينها (که مترصد چنين هنگامه بودند) مع شي زائد مسموع نموده عزيمت معاودت مصمم ساختند - و با وصف تحذير شريف مکه از تخالف حکم پادشاهي بدرپا نوردي درآمده در سال بيست و هفتم باحمدآباد گجرات بار اقامت کشودند - اگرچه بيگمان محل

در مقام شفاعت بودند لیکن اهل عذاب بتازگی بحرفهای
ناشایسته ایحاش افزوده شیخ طلب حضور گشت - و بتقریب
محاسبه و مطالبه بذلت تمام مقید نموده ^(۲) حواله شیخ
ابوالفضل شد - او بعلم مزاجدانی دریافت که قتلش باز پرس
ندارد - بسابقه عداوت در سنه (۹۹۲) نهصد و نود و دو
هجری پنهانی خفه کرد - یا باجل طبعی در گذشت *

* شیخ عبدالرحیم لکهنوی *

از نجبای شیخ زادهای بلده لکهنو است - و آن بزرگ
شهری است از صوبه اردهه برکنار دریای کودی بیسواره عبارت ^(۳)
ازان مملکت است - شیخ بیادری طالع در سلک ملازمان اکبری
انتظام یافته در جایزه نیکو بندگیها بمنصب هفتصدی (که
مهین پایه نوکری آنوقت بود) سر برافراخت - چون با شیخ
جمال بختیار (که همشیره اش از ازواج مرغوبه عرش آشیانی
بود) آمیزش و اختلاط تمام داشت ازین تبه دوستی و بددسازی
بیاده نوشی افتاده شیفته و دیوانه میگزاري گردید - و چون
مسکرات مکدر روح و مظلّم عقل است افراط آن مهیج مواد
سوداری گشته یکباره جوهر خرد آن عافیت دشمن را تیره
ساخت - و آثار نابخردی از پیشانی پیدائی گرفت *

در سال سیم هنگام معاودت از کابل دوزی (که حوالی

سيالكوت مضرب خيام پادشاهي بود (شيخ در منزل حكيم
 ابوالفتح سرگرم هرزه گوئي شده از شورش جنون جمدهر حكيم را
 برخود زد - مردم فراهم آمده از دست او باز كشيده اند - و زخم
 اودرا بكمصور عرش آشياني بردوخته باستعلاج پرداختند - گویند
 پادشاه بدست خود زخم اودرا بخيه زد - و هرچند حكيمان
 آزمون كار اصرار داشتند كه اين جراحت مرهم پذيرفتني نيست
 و بعد از دو ماه حالش بجائے كشيده كه نبض شناسان قادرده دان
 هم دست باز داشتند ليكن پادشاه همواره از دلدهي نويد رسا
 تندرستي بود - چون هنوز در اجل او تاخير رفته بود
 در كمتر زمانے بحال خویش آمد - پس ازان بوقت موعود
 گرد هستي از دامن روزگار خود بر افشانده در وطن بياسود *

گویند برهمن زنه كشنا نام در خانه داشت - آن عاقله روزگار
 پس از فوت شيخ خانها بتكلف طرح انداخته باغ و سرا و تالاب
 احداث نموده و ديهاط اطراف را باجاره گرفته در رونق افزائي
 بانے (كه شيخ دران مدفون بود) مي كوشيد - و از پنجه زاري
 تا سپاهي هر كه ازان راه مي گذشت فراخور احوالش بنفاست
 شيلان مي كشيده - و با آنكه كبر سن دريافته و بصارت رفته بود
 شيوه مرضيه را از دست نداده تا شصت سال كمابيش احيای
 نام شوهر خود نمود *

* ع *

* نه هر زن اسمت و نه هر مرد مرد *

* شیخ جمال بختیار *

بهر شیخ محمد بختیار - طایفه ملقب بدین لقب در
چندوار و جلیسر مضاف صوبه اکبرآباد از مدت‌ها سکونت دارند
خواهر او گوهر انسا نام در خانه عرش آشیانی سرآمد
محکلات بود - او بدین سبب قرب منزلت بهم رسانیده بدایه
هزاری مرقی گردید - مردم حسد پیشه (که از پیش آمد او
خار الم در دل داشتند) بیخبر آب خوردن او را بضرر آمیختند
حال شیخ دگرگون شد - روپ نام خواص پادشاهی بذابر دل سوزی
قدری ازان آشامید - او نیز متغیر الحال گردید - چون بعرض
رسید پادشاه خود بچاره گری برونشست - و محبت رو داد *

سال بیست و پنجم باتفاق اسمعیل قلی خان بمالش
نیابت خان (که علم بغی افراخته بود) دستوری یافته عرصه
مبارزت را به پیشقدمی آراست - و سال بیست و ششم
به تعیناتی شاهزاده سلطان مراد (که بمقابله میرزا محمد
حکیم نامزد شده) مامور گردید - (درز) که منزلگاه شاهزاده
خود کابل شد (نامبرده از تهور منشی راه چنارتو سر کرد
و با مردم میرزا حکیم نبرد مرد آزما نموده جنگ کزان بمعسر
شاهزاده پیوست - (درز) عرش آشیانی از وی رایحه شراب
استشمام نموده درین باب نکوهش فرمود - و از کورنش بازداشت
شیخ از جوش غیرت و ناز فردشی از جا رفته اسباب مکنک را

بيغما داد - و لباس بے نوایان در بر کرد - پادشاه ازین حرکت
آشفته تر شده او را بزندادان خانه برنشانند - پس از چندے بعفو
جرائم مشمول عواطفه بیکران ساخت - مدتی بتقدیم خدمات
تحصیل سعادت می نمود - از انجا (که بمیگساری خو کرده بود)
آخر کار رعه بهم رسانید - سال سیم (که عزیمت زابلستان
در پیش بود) چون بیماریش افزود حسب الحکم در لودهیانه
توقف گزید - در همان سال مطابق سنه (۹۹۳) نهصد و نود
و سه هجری پا بعدم خانه در کشید *

* شهاب الدین احمد خان *

از سادات نیشاپور است - بقدم خدمت و مزید اعتبار
امتیاز داشت - در اوائل جلوس بحکومت دارالملک دهلی
اختصاص گرفت - چون بیستم جمادی الاخری سنه (۹۶۷)
نهصد و شصت و هفت هجری سال پنجم عرش آشیانی بدرام
(۲)
خان را بجهت مهمات در آگره گذاشته بعزم شکار برآمد و تا
سکندرآباد شکارگذار رسید ماهم انکه انحراف مزاج مریم مکانی را
(که در دهلی تشریف داشت) تقریب ساخته برسم عیادت
ترغیب رفتن دهلی نمود - ملائم مزاج پادشاهی افتاد - چون
شهاب الدین احمد خان (که با ماهم انکه خویشی و دوستی
داشت) باستقبال رسید عرضداشت که این آمدنها (که بے

استصواب خانخانان است) بمردمی که در رکاب اند غیر از
جان گزائی و بی ناموسی ثمری نخواهد بخشید - ناگزیر
است که ما بذهبا باماکن شریفه رفته بمراسم دعا گوئی اقدام
نمائیم - عرش آشیانی شخصی را نزد خانخانان فرستاد - که
ما خود عزم دهایی کردیم - هیچ کس درین کار دخلی ندارد
معهدنا عهدنامه بنام این جماعه بفرستند - چون اهل عناد را راه
سخن را شد و میدان خالی بدست ما هم انگه و شهاب الدین
احمد خان افتاد علانیه خاطر نشان مردم ساختند که مزاج
پادشاه از بیروم خان کبیعد *

* هر چند باغیبار عذایت نظری هست *

* گوئیم بدانسان که سخن را اثری هست *

بیروم خان از استماع پیغام پادشاهی سراسیمه گشته حاجی
محمد خان سیستانی و خواجه جهان را بعذرخواهی فرستاد
تا آن وقت کار ازان گذشته بود که کسی گوش بمعذرتها
کند - امرای چغته (که منتظر چنین روز بودند) از اطراف
و جوانب در ظل اقبال پادشاهی فراهم آمدند - مهمات ملکی
و مالی بصوابدید ما هم انگه بشهاب الدین احمد خان مفوض
شد - روزی چند بتمشیت امور سلطنت پرداخت *

در سال دوازدهم (که پادشاه متوجه چیتور بودند) ادرا
از حوالی قلعه لاکردن برپایست ولایت مالوه بنواخته بمالش

میرزایان باغیه (که بران دیار بتغلب استیلا یافته بودند) تعیین فرمود - آن ناسپاسان ثبات از دست داده پیدش از جنگ بگجرات بدر زدند - چون سال سیزدهم طلب حضور شد مظفر خان دیوان اعلی از کثرت اشغال ماکمی و مالی بخلاصات پادشاهی چنانچه باید نمی رسید - آنرا بدر نامزد نمودند او از جزرسی و کاردانی نسق شایسته و انتظام گرفته داند سال بیست و یکم بمنصب پنج هزاره سر افتخار برافراخته بسپه سالاری مملکت مالوه تعیین گشت - و سال بیست و دوم چون از وزیر خان کارهای گجرات باختلال آمد حکومت آنجا بدر تفویض یافت - و در سال بیست و هشتم چون اعتماد خان از تغیر او بایالت گجرات در رسید خان مذکور بعزم حضور از احمد آباد برآمد - ملارمان بے حقیقت او سر بشورش برداشته سلطان مظفر را (که در پناه کانتها روزگار می گذرانید) طلبیده پسری و سرداری دستمایه آشوب گردانیدند - شهاب الدین احمد خان باطفاء این ناپره همت گماشته کار برده آرائی کشید - پیش از آنکه آویزش رو دهد باقی مردم او جدا شده بمخالغان پیوستند - دران سراسیمگی یکم از نوکران زخمی هم رسانید - چندی وفاکش خان را

(۲) نسخه [ج] ثبات قدم (۳) در [بعضی نسخه] و سیم (۴) در

[بعضی نسخه] کایتها *

بر بارگي گرفته ازان آشوب گاه به پتن رسانيدند - شکست
 فاهش رو داد - و ناموس عالم بتاراج رفت - غنيم اعاراف
 و جوانب فرور گرفت - نزديک بود که از پتن هم برآمده
 بجالور شتابد - که في الجملة مردم فراهم آمدند - بصوابدين
 اعتماد خان بر شير خان فولادي (که دران ضلع نخوت آرا بود)
 قوجه فرستاده بر شکست - درين اثنا عبد الرحيم ميرزا خان
 از حضور رسیده سلطان مظفر را آراة باديۀ فرار ساخت - و سرکار
 بهرونج بتيول شهاب الدين احمد خان مقرر ساخته بکوک
 قليج خان [که با سپاه مالوه بکشایش قلعه بهرونج (که بتصرف
 کسان سلطان مظفر درآمده بود) همت گماشته] نامزد شد
 سال بيست و نهم آنرا بدست آورده بجور پراگندگيها دم
 آسایش برگرفت - بهال سي و چهارم از عزل اعظم خان کوکه
 باز ايالت مالوه بار قرار يافت - همان جا در سنه (۹۹۹)
 نهصد و نود و نه (خت هستي بر بست - در ملک آبادي
 و رعيت آسودگي از يکتايان زبانه بود - کدبانوی خانه او
 بابا آغا (که پيوند خویشي با مريم مکاني داشت) بشايستگي
 زندگي نموده سال چهل و دوم سنه (۱۰۰۵) هزار
 و پنجم درگذشت *

* شيخ ابراهيم پور شيخ موسی *

برادر شيخ سايم سيکري ست - شيخ موسی از جمله

خودان وقت بوده - و در قصبه سيگري (که چهار گروهی .
اکبر آباد است - و عرش آشياني دران جا قلعه و شهر پناه
بنا کرده بفتح پور مخاطب ساخت) کنج عزالت گزیده
برياضت و مجاهدت مي برداخت - چون اولاد عرش آشياني
زنده نمي ماندند بدین جهت از درويشان استمداد نمود
روی التجا بشيخ سليم هم آورد - در همان ایام مادر شاهزاده
سلطان سليم بارور شد - این معني موجب مزید حسن ظن
گردیده در قرب جوز منزل شيخ مکانی برای حامله مذکوره
اساس پذيرفت - در همان مکان شاهزاده تولد یافته بمناسبت
نام شيخ بدین اسم موسوم شد - لهذا اولاد و اشاعر شيخ
درین دولت بمدارج ترقی رسیده *

شيخ ابراهيم مدني بتعيينائی شاهزادگان در دار الخلافه
اکبر آباد سرگرم خدمت بود - در سال بيست و دوم جلوس
با برخه مبارزان بتهانه داری لادائي و تذبذبه سرکشان آنحدود
مامور گشت - ازان جا (که حسن عمل و کارکردگی او فروغ
استحسان گرفت) سال بيست و سيوم بايالت فتح پور سر
مباهات برافراخت - سال بيست و هشتم بکرمک خان اعظم
کوکه مقرر شد - و در کشايش بنگاله ترددات شایان بتقديم
رسانيد - پستر با وزير خان در دفع قتلو (که در اُدیسه

هر فساد داشت) شریک بود - سال بیست و نهم بحضور
 رسیده نامه ارادت بر زمین فراعته نهاد . سال سیم
 (که پس از فوت میرزا حکیم عزیمت کابل پیش نهاد خاطر
 عرش آشیانی شد) او بهاسپانی دار الخلافه آگره لوی
 کامیابی افراشت - و مدت ممتد بدان کار پرداخت - سال
 سی و ششم مطابق سنه (۹۹۹) نهصد و نود و نه هجری
 داعی حق را لبیک اجابت گفت - معامله دانی و کار شناسی او
 خاطر نشین پادشاه بود - از امرای در هزاره ست *

* شیرویه خان *

پسر شیر افکن ولد قوچ بیگ است - قوچ بیگ از
 قدیمان همایون پادشاه بود - در شکسته (که از افغانه
 بفوج پادشاهی رسید) چون فرصت تنگ بود نامه برده را با
 دیگران جهت برآوردن مریم مکانی حلیه آن پادشاه والا جاه
 تعیین فرمود - هشار الیه بر در سرافورده جان نثار شد - چون
 پادشاه را سفر عراق پیش آمد شیر افکن برفاقت میرزا
 کامران در کابل ماند - و پس از مراجعت جنت آشیانی
 از عراق از آنجا (که از میرزا اطمینان نداشت) خود را پیش
 پادشاه رسانیده بحکومت قلات سر برافراخت - پستور
 که مرد و ضحاک و بامیان به قبول از تقرر یافت - اما بعد
 تسلط میرزا کامران بر کابل فریب طمع خورده بدر پیوست

و در جنگ با پيرزا دستگير مردم پادشاهي شده بياسا رسيد
 پسرش، شيرويه ملازمك عرش آشياني دريافته ابتدا در كوميان
 و نعم خان خانخانان تعيين بنگاله گرديد - و در جنگ دارن افغان
 (كه در حدود آديسه روداد) جوهر مردانگي بر روی
 روز آورد - پس ازان سال بيست و ششم بهمراهي شاهزاده
 سلطان مراد بصوب كابل دستوري پذيرفت - پستر همراه
 پيرزا خان خانخانان بسمت گجرات نامزد شده سال سيم
 باتفاق خان اعظم كوكه بهمم دكن كمر خدمت بست - و سال
 سي و دوم با مطلب خان بهتذيه جلاله تاريخي مامور گرديد
 و سال سي و نهم بخطاب خاني سراندي يافته پداسپاني
 اجمير سرمايه مباحثات اندوخت - از امرای هزاري ست *

* شيخ عبدالله خان *

خلف ارشد اسوه مشايخ الشطار شيخ محمد غوث
 گواليباري ست - از پسران آن بزرگوار شيخ عبدالله و شيخ
 ضياءالله بمؤيد اشتغال اختصاص داشتند - نخستين بعيش بدري
 معروف - در علم دعوت و تكثير شاگرد رشيد پدر والا مقدار
 و در ابتدا و ارشاد خلايق جانشين والد گرامي صفات بود
 بسرنوشت تقدير با ذقه فقر و درويشي نوكری پادشاهي اختيار
 نموده در سلك امرای اكبري انتظام يافت - پيوسته در يسانها
 بقطره و پوله مراسم نيكوبنديها بتقديم رسانيده - و همواره

در معارک جدال مراتب جان فشانی بجا آوردے - تا سال
چہام اکبری بمنصب ہزاری امتیاز یافتہ صاحب شوکت
و جمعیت گردید - گویند تا ۳۵ ہزاری مرقعی مدارج امارت گشتہ
در عین جوانی لوای ارتحال بعالم بقا افراشت *

و در مین شیخ ضیاء اللہ نوکری اختیار نکرده بدر بشی
در ساخت - در حیات پدر بکجرات شتافتہ در خدمت شیخ
وجیہ الدین علوی (کہ عالم علوم ظہر بود - و بر اکثر کتب
شروح و حواشی مفید دارد - و مرید پدر اوست) اکتساب
علم کردہ در پٲن از شیخ محمد طاهر محدث بھرہ سند
حدیث نمود - دران هنگام از جانب پدر بصدد عزایت نامہ
و تفویض خرقہ خلافت مشرف گشتہ - پس از رحلت آن بزرگوار
در سال (۹۷۰) نھصد و ہفتاد بگوالیار آمدہ روزے چند
گذرانیدہ در دار الخلافۃ آگرہ طرح سکونت ریخت - و خانہ
و خانقاہ بر ساخت - و مدتہا با حراز مٹوبات اخروی ہمت
گماشتہ برسم دانش دلایز صوفی افادہ می فرمود - تا سہم
رمضان سنہ (۱۰۰۵) ہزار و پنچ بعالم دیگر خرامید *

گویند در سال [کہ در لاہور بعرش آشیانی شاخ آہوئے (کہ
تماشای جنگ آن می فرمود) بانڈیین رسید - و سخت
رنجوری در گرفت] اکثر اکابر از اطراف و جوانب بعبادت

آمدند - (روز) پادشاه فرمود که شیخ ضیاء الله یان ما نکود
 علامی شیخ ابوالفضل ازین مقوله آگهی داد - ناچار خود را
 بلاهور رسانید - اتفاقاً پس از چندس یکی از حریمهای شاهزاده
 دانیال حامله بود - پادشاه فرمود که وقت وضع حمل
 بمنزل شیخ برند - هرچند شیخ عذرهای برانگیخت پذیرا
 نه افتاد - آن عقیقه را آوردند - چون شیخ را تضرع نفس الامری
 بود از زندگی ستوه آمده بعد از هفته جان بسپرد *

باقضای مقام مجملی از احوال والد ماجد این هردو
 برادر ثبت می‌گردد - شیخ محمد غوث و برادر کلانش
 شیخ بهلول از فرزندان شیخ فرید عطار اند - و از مشاهیر مشائخ وقت
 بودند - هردو در دعوت اسما کمال مهارت و نفس گیرا داشتند
 شیخ بهلول مرید شاه قمیص است - که در سادهورا آسوده
 جنت آشیانی را بدر اخلاص و ارادت بهم رسید - با آنکه
 با خواجه خاوند محمود نپیره خواجه ناصرالدین احرار بیعت
 داشت خلع ربهی او نموده بشیخ بیعت کرد - خواجه
 بر آشفت - و ترک رفاقت کرده از هند بوطن شتافت - و این
 بیعت برخواند *

* بیعت *

* همای گوی مفکن سایه شرف هرگز *

* دران دیار که طوطی کم از زغن باشد *

(۲) در [بعضی نسخه] بهلول - و در [بعضی نسخه] اکبرنامه [بهلول (۳)
 نسخه [ب] فیض .

و چون در سنه (۹۴۵) نهصد و چهل و پنج ولایت بنگاله
مفتوح گشت هوای آنجا موافق مزاج جفت آشیانی افتاد - و بساط
عیش و طرب گسترده باستیغای حظوظ انسانی پرداخت - میرزا
هندال برادر خرد پادشاه تهرمت جاگیر یافته بود - بمرافقت
بعضه ارباب فساد افدیشه تبه بخود راه داده در عین موسم
باران به رخصت روانه دار الخلافه گردید - میر فقیر علی حاکم
دهلی (که از ارکان سلطنت بود) باکره آمده بضائع ارجمند
میرزا را بر دولتخواهی آورد - که زود بر جونپور شتافته مالش
بافغانان دهد - درین اثنا برخی امرا از بنگاله گریخته در جونپور
بمیرزا پیوستند - و سلسله جنیان خطبه و تخت آرائی گشتند
میرزا باز آن تبه خیالی را از سر گرفت - جذت آشیانی ازین
خبر آگهی یافته شیخ بهول را (که بوی فرط محبت و حسن
اعتقاد داشت) به بند گذاری و موعظت پردازي روانه
ساخت - میرزا شیخ را استقبال نموده بمنزل خود آورد
و بر اعزاز و تکریم افزود - امرا از آمدن شیخ بدولتی و خدوک
افتادند - و آخرها یکتائی مشروط بقتل شیخ گردید - که
تا پوده از روی کار بردارند ^(۲) مرافقت صورت نگیرند - میرزا
نورالدین محمد شیخ را بتهمت (که با افغانه اتفاق دارد)
از خانه میرزا گرفته در ریگستان (که نزدیک باغ پادشاهی بود)

گردن زد - شیخ محمد غوث * فقد مات شهیداً * تاریخ یافته
قبرش در ظاهر قلعه بیانه است - بالای کوه *

جنم آشیانی از قتل شیخ قرین قاسف و اندوه گشته
طریق اتحاد و ادب با برادرش شیخ محمد غوث مسلوک
و مرعی داشت - او مرید حاجی حمید گوالیاری غزنوی ست
که او مرید شیخ قاضی ^(۲) بنگالی و او مرید شیخ عبد الله
شطاری ست - نامش ابوالموید محمد - و از جانب پیر

بغوث ملقب گشته - شیخ در کوهستان چناده صوبه بهار بهکم
پیر بسر برده و چند سال بچله نشینی گذرانیده در سنه
(۹۲۹) نهمصد و بیستم و نه جواهر خمرسه را (که نسخه بیست

مشهور) دران خلوت نشینی از سواد به بیاض آورد - و درین
هنگام عمرش بیست و دو سال بود - چون شیر شاه در سنه

(۹۴۷) نهمصد و چهل و هفت بر هندوستان استیلا یافت
شیخ بنابر اشتهار ربط خود با همایون پادشاه اندیشه ناک گشته
بکجرات شتافت - و در انجا خانقاه عالی بنا نهاده فراوان

مردم آندیار را بفوائد معنوی برنواخت - چون در سنه (۹۶۱)
نهمصد و شصت و یک رایات همایونی در دیار هند افراخته شد

شیخ از کجرات اراده معارفت تصمیم نموده در سال (۹۶۳)

نهمصد و شصت و سه (که آغاز سرور آرای می عرش آشیانی ست)

(۲) در [بعضی نسخه] قاضی (۳) نسخه [ا ب] خود و همایون *

شیخ بکوالیار آمده با گره شتافت - پادشاه لوازم استقبال
 بجا آورده فرادران نیازمندی بتقدیم رسانید - شیخ گدائی کنبو
 (که مدر مدور بود) بهابقه عداوتی (که با شیخ داشت) بتازگی
 کمر دشمنی بسته رساله او را (که در گجرات نوشته مشهور
 بمعراجیه - و برای خود معراج نسبت داده - و علمای گجرات
 بانکار برخاسته هنگامه برپا کرده بودند) به بیروم خان خانخانان
 رسانید - و خاطر خان را برو متغیر گردانید - آن قدر رعایت
 پادشاهی که متوقع شیخ بود بظهور نرسید - ازان سبب رهائی
 یافته آزرده خاطر بکوالیار که مسکن او بود برگشته گوشه انزوا
 گزید - تا در شنبه هفدهم رمضان سنه (۹۷۰) نهصد و هفتاد ازین
 ۹۷۰

خاکدان بنعیم جاردان شتافت * بندقه خدا شد * تاریخ است *

گویند از جانب عرش آشیانی یک کورر دام وظیفه
 مقرر بود . و در ذخیره الخوانین آورده که شیخ نه لک روپیه را
 جاگیر داشت - و چهل فیل در فوج او میرفت - و آنچه
 بزبانها افتاده (که عرش آشیانی نیز مرید شیخ بود)
 از اکبرنامه هم ظاهر می شود - اگرچه شیخ ابوالفضل بظاہر
 همچشمی مشیخت یا بهسوظن که داشته یا بمزاج گوئی پادشاه
 در لباس دیگر را نموده - چنانچه آورده که در سال چهارم سنه
 (۹۶۶) نهصد و شصت و شش (که برخی در همین سال
 مراجعت شیخ از گجرات نوشته اند) عرش آشیانی بقصد شکار

از آگره برآمده عرصه گوالیار بقدم پادشاهی رونق پذیرفت
ظاهر شد که گاران قبیحان همراه شیخ محمد غوث از گجرات
آورده اند - حکم شد که بیهای دلخواه از سوداگران بگیرند
درین میانه معروض گردید که شیخ و کسان او بهتر ازین گاران
دارند - اگر در وقت مراجعت از منزلش عبور فرمایند هرآینه
شیخ آنها را پیشکش خواهد کرد - چون عرش آشیانی تشریف فرمود
شیخ مقدم پادشاهی را مغتنم شمرده حوز آفت بیرام خانیه
اندیشید - و جمیع گاران را (که بمردم شیخ منسوب بود) با سایر تحف
و هدایا و نوادر گجرات پیشکش کرد - و اقسام حلویات و عطریات
حاضر ساخت - و در آخر مجلس از پادشاه پرسید - که حضرت
دست ارادت بکس داده اند یا نه - فرمود که نه - شیخ دست
خود را دراز کرده دست عرش آشیانی گرفت - و گفت ما دست
شما را گرفتیم - پادشاه تبسم کنان برخاست - و از زبان پادشاه
نقل می کنند - همان شب بمخیم دولت آمده بزم جام و باده
ترتیب داده سوگرم نشئه نشاط بودیم - و بر طریق گرفتن گاران
و طرز دراز دستی شیخ خنده داشتیم *

* بیعت *

* بزیور دلق ملمع کمزدها دارند *

* دراز دستی این کوته آستینان بین *

پس ازان آن مرد ساده خود آرا در هنگامه عوام باین (دش
مباهات می نمود - و این حکایت را الفاظه چند تحریر

نمود - و نقل بالمصدر آن درينجا مناسب نبود *

غريب، تر آنکه در حق شيخ بهول مي نويسد که چون
جنت آشياني را توجه بدعوات بود شيخ را بادعاي ادعيه
عزت مي داشتند - و او نسبت بآن حضرت گاهي رابطه ارادت
و گاهي واسطه عقيدت اقتساب داده تفخير نموده - حالانکه
اين دو برادر از فضائل و کمالات علمي عاري بودند - یک لخته
ارقات در زوایای جبال نشسته بدعوت اسمي اشتغال مي نمودند
و آنرا دستاريز جاه و اعتبار خود مي ساختند - و بصحبت
سلاطين و امرا بوسيله ساده لوحان زود فريب رسیده متاع ولايت
مي فروختند - و بلطايف الحيل و ماضعات و قریات مي گرفتند *
بالجمله اين همه زبان طعن شيخ ابوالفضل (که بر مشائخ
وقت ميروند) بسبب عداوت باطني و حسد همچشمي ست که
پدش نیز از مقتديان و تمک بود - و دعوی همسري داشت
اما قبوليت نيافت - ها از داشکافيه و بے پرده گوئي ست
که منافعی مصلحت و مخالف جمهور است - بهر تقدير
(۲)
تحقيق و اثبات ولايت و غوثيت (که امری مبطل است)
یکطرف - اما اتحاد و ارادت جنت آشياني باين دو برادر
در غایت ظهور است - چنانچه صعيقه همایوني (که بعد
از تسلط شير شاه بشيخ محمد غوث رسیده و در گلزار الابرار

بجنس آنرا آورده) با جواب شيخ درين جا بضرورت مقام
ارتسام مي يابد * * محيفة شاهي *

بعد از عرض آداب دسمت بوس و معرض آنکه عذائت
قدير لم يزل از گروه دشواري تقدير به بدرقه توجه و دعای
ايشان و جميع درويشان بآساني برآوردن - و از سوانح رزگار
فته انگيز آنچه پيش آمد بجز محرومي ملازمت باعث آزار
خاطر و سبب تيورگی دل نگريد - و در هر نفس و هر گام
خيال در گرو اين اندیشه بود - که آن ديور سرشت مردم بآن
ذات ملکوت صفات چه سلوک کرده باشند - چون شنيد (که
در همان نزديکي هجرت بديار گجرات فرمودند) دل ازان
اندوه گرفتاري قدری رهائي يافت - و پيوسته از صدق عقيدت
اميدوار است - که ^(۲) فيض فضل کردگار همچنان که از تذکناي
آفت بيرون آورده از بند اندوه ناکي مذکور آزاد ساخت
از محنت مفارقت موري نیز خلاصي بخشد - سبحان الله
چگونه سپاس و شکر گذاري بيقين باطن نشين آن رهنمای
حقيقي بتقدم رساند - با اکثر اسباب پريشاني (که بظاهر قالب
فرر پيچيده است) در جمعيت وحدت سرای سويدي قلب
باندازه یک ذره قصور و فتور و راه نيافته - راه آمد و رفت
باندازه قافله دعای خير پيوسته مسلوک باد * جواب *

وصول نامه نامی سلطانی و مطالعه صحیفه گرامی همایونی
مبارکباد زندگانی بمخلصان این حدود رسانید - و نوید سعادت
محکم و عافیت ملازمان رکاب دولت برداد - آنچه بکمال
وقائع نگار قلمی بود مطابق نفس الامر است - هیچگونه تکلف
دران واقع نیست *

* سخن کز دل برون آید نشیند لاجرم در دل *

المرام سر خداوند افسر از اندر هذاکمی سوگذشت شوریده مباد * ع *

* در طریقت هرچه پیش سالک آید خیر اوست *

هرگاه حق سبحانه تعالی بنده سعادت مند خود را می خواهد
بدرجه کمال رساند پرورش باسمای جمال و جلال هر دو
میفرماید - یک دور جمالی گذشت - اکنون چند روز نوبت
جلالی ست - بحکم (ان مع العسر یسرا ان مع العسر یسرا)
بزودی باز نوبت جمال خواهد رسید - زیرا که بقانون عربیت
یک عسر در میان دو یسر واقع شده - و بجهت آنکه سطح محاط
بحسب مسافت کمتر از دایره محیط است عنقریب عروس
مراد بر منصف ظهور جلوه گر خواهد شد - انشاء الله تعالی
و لله الحمد من قبل و من بعد *

بالجمله شیخ محمد غوث مقتدای متاخرین شطاریه
هندوستان است - خلفا و مریدان صاحب کمال بسیار دارن
سید وجیه الدین علوی گجراتی (که بر کتب درسیه شرح دارد

و عالم علوم ظاهر بود) مرید وی است - یکم بهسید گفت
 که با این علم و دانش دست انابت بشیخ (که چندان علم
 ندارد) داد - فرمود جای شکر است - که پیغمبر من امی
 است - و پدر من امی - سلسله شطاریه بسلطان العارفين
 بابزید بسطامی منتهی میشود - و لهذا در (دم این خانواده
 به بسطامیه شهرت دارد - و چون یکم از رسايط این سلسله
 شیخ ابو الحسن عشقی ست (قدس سره) در ایران و توران
 عشقیه خوانند - و پیران این طایفه را شطاری ازان گویند
 که در سلوک از مشائخ دیگر سلاسل تیزتر و گرم تر اند
 و پیوسته کبرای این طایفه در عراق عرب و عجم بافاضه سالکان
 شمع هدایت می افروختند - نخستین کسی (که از ایران وارد
 هندوستان گشت) شیخ عبد الله شطاری ست - که در نسیب
 به پنج واسطه بشیخ الشیوخ شیخ شهاب الدین سهروردی
 میرسد - و در اذات بهفت واسطه بابزید بسطامی (قدس سره)
 و در اخبار الاخیار گفته که شیخ عبد الله به پنج واسطه بشیخ
 نجم الدین کبری (رحمه الله علیه) میرسد - در ماندو مالوه
 سکونت اختیار کرده در (۸۹۰) هشت صد و نود در گذشت
 همان جا مدفون است - خلفای او در اطراف و جوانب
 هندوستان بارشاد طلاب اشتغال ورزیدند *

* شيخ ابو الفیض فیضی فهاصی *

پسر کلان شیخ مبارک ناگوری ست - که از علمای وقت
 ریاضت و تقوی مشهور بود - یکم از اسلاف دی از دیار یمن
 در زی اهل تجرید برآمده بپای همت معمور جهان را
 در نوشت - و در مائة تاسعه در قصبة ایل از توابع سیوستان
 بار غربت کشاده توطن و قاهر گزید - و در عنفوان مائة عاشره
 بدر شیخ بصوب هندوستان رهگرای سیاحت گردیده
 در بلده ناگور طرح اقامت انداخت - چون دی را فرزندے
 زنده نمی ماند در سنه (۹۱۱) نهصد و یازده شیخ که
 بوجود آمد بمبارک مسمی گردانید - چون بهن شباب رسید
 بمجرات شتافته نزد خطیب ابوالفضل گذرانی و مولانا عماد
 لاری تلمذ نموده از صحبت علمای آن دیار و مشایخ بزرگوار
 فوائد بسیار کسب نموده در (۹۵۰) نهصد و پنجاه بدار الاخلافة
 آگره رحل سکونت انداخته پنجاه سال دران مکان بافاد
 علوم می پرداخت - و بدرویشی و قناعت بسر می برد
 و در توکل شانه عظیم داشت - مبادی حال در امر معروف
 و نهی منکر بحدی مبالغه می کرد که از کوچه (که آواز نغمه
 می آمد) نمی گذشت - و آخرها بمرتبه مولع شد که خود سماع
 و وجد می نمود - اوضاع مختلفه بسیار بدر نسبت داده اند

(مائراامرا) [۵۸۵] (باب الشين)

در عهد سليم شاه بربط شيخ علائى مهدي^(۲) بهديريت شهرت گرفت - و از علمای وقت چه سرزنشها که نيافت - در عهد آغاز اکبري (که امرای چغتای بیشتر در عرصه بودند) بطريقه نقشبنديه خود را را نمود - و پس ازان بسلسله مشائخ همدانيه منسوب ميکرد - چون آخرها عراقيه دربار را فرو گرفتند ب رنگ ايشان سخن راند - چنانچه بتشييع اشتها ر يافت - تفسير موسوم بمنبع العيون مقابل تفسير كبير در چهار جلد نوشته و جوامع الكلم نيز از موافقات اوست - تذکره اجتهاد عرش آئيني (که بگواهی علمای عصر مرتب گشت) بخط شيخ تدوير يافته در ذيل آن مرقوم نمود که اين امری است که از سالها منتظر آن بودم - گویند آخرها بتکليف پسران بمنصبی هم امتياز يافت اگرچه شيخ ابوالفضل نوشته در آخر عمر ضعف بصر بهم رسانیده در سنه (۱۰۰۱) يک هزار و يک در بلده لاهور زندگي بسپرد ۱۰۰۱ * شيخ کامل * تاريخ فوتش يافته اند *

شيخ فيضي در سنه (۹۵۴) نهصد و پنجاه و چهار متولد شد - بدقت طبع و جودت ذهن از جميع علوم بخشه رافر برداشته - در حکمت و عربيت بيشتر تتبع نموده - و پزشکی دانش فراپيش گرفته رنجوران تهی دست را چاره ميکرد - ابتدا بضيق معيشت و تنگی احوال گرفتار بود - (دز) بهمراهی

(۲) نسخه [ب ج] شيخ عالمي •

پدر نزد شیخ عبدالنبی صدر عرش آشیانی رفته اظهار حال
 و استدعای مدد بیکه مدد معاش نمود - شیخ بتعصب مذهب اردا
 با پدرش بتشیع سرزنشها کرده بحقارت از مجلس برخیزاند
 شیخ فیضی را حمیت بران آورد که بپادشاه وقت (رشیدی)
 و راه حرف پیدا شود - مکرر بواسطت برخی باریابان فضل
 و کمال شیخ و سخن طرازی و بلاغت گسترخی او مذکور محفل
 سلطانی گشت - سال دوازدهم (که عرش آشیانی بتسخیر
 قلعه چیتور متوجه بودند) اشارتی باحضار شیخ سرزد - چو به
 ابذای روزگار سیما اهل مدارس را بداندیشی با اینها بود
 این طلب عاطفت را مطالبه عذابی وانموده بحاکم دارالخلافه
 آگره خاطر نشین کردند - که پدرش مبادا او را مخفی سازد
 چند مغله فرستاد - که ناگهان خانه شیخ قبل نمایند - حسب
 اتفاق شیخ فیضی در آن وقت در خانه نبود - فی الجمله کشمکش
 وقت - چون در (رسید سمعنا و اطعنا گفته در سرانجام سفر افتاد
 چون ابواب مکاسب مسدود بود بدشواری کشید - آخر بسعی
 نلامذه آسانی گرفت - و پس از ملازمت محفوف نوازش گردیده
 بتدریج درجه پیمای قرب و مصاحبت گشت - و قسمی
 پوست کشی شیخ عبدالنبی صدر کرد که از منصب و رتبه

افتاده بهجهاز اخراج یافت - و آخر جان و مال بخواری
و ذلت در باخت *

و چون شیخ حسن شعر را باعلی مرتبه رسانیده بود
در سال سیم بخطاب ملک الشعراء مورد مرام گردید - و در
سال سی و سیوم خواست که زمین خمره را جولانگاه طبع خود سازد
برابر مخزن اسرار مرکز ادوار - بسه هزار بیت - و مقابل
خمسرو شیرین سلیمان و بلقیس - و بجای لیلی و مجنوس
نلدمن - که از دیوین داستانهای هندوستان است - هریک
بچهار هزار بیت - و در وزن هفت پیکر هفت کشور - و در
بحر سکندر نامه اکبرنامه - هر کدام به پنجهزار بیت برسخته آید
در کمتر زمانی عذوان پنج نامه با برخه داستان برشته نظم
کشیده دل نهاد اتمام نگشت - و میگفت که هنگام ستردن نقش
هستی ست - نه نگارین ساختن پیشطاق باذن نامی *

(۲)

در سال سی و نهم عرش آشیانی بانجام تاکید بکار بردند
و حکم شد اول افسانه نلدمن بترازی سخن برسجد - در
همان سال بپایان رسانیده از نظر گذرانید - اما چون از
دیوباز تنهایی دوست داشتی و راه خموشی سپردی با کوشش
پادشاهی خمره انجام گرفت - در سرآغاز زنجوری (که
ضیق النفس داشت) بر سخته بود *

* بیت *

* دیدي که فلک چه زهوه فيرونکي کرد *

* مرغ دلم از قفس شب آهنگي کرد *

* آن سينه که عالمه درو مي گنجيد ^(۲) *

* تا نيم دمه بر آدرم تنگ-ي کرد *

و در ايام بيماري مکرر مي خواند *

* گر همه عالم بهم آيذن تنگ *

* به نشود پای يکه مور لنگ *

دهم صفر سنه (۱۰۰۴) هزار و چهار هجري سال چهارم

اکبري درگذشت * فياض عجم * تاريخ فوت او يافته اند

سالها فيضي تخلص مي کرد - سپس فياضي - خود

ميگويد * * رباعي *

* زين پيش که سکه ام سخن بود *

* فيضي رقم نگين من بود *

* اکنون که شدم بعشق مرتاض *

* فياضيم از محيط فياض *

یک صد و یک کتاب تاليف شيخ است - و شاهد قوي

بر فضل او تفسير سواطع الالهام بے نقط است - که مير حيدر

معنائی تاريخ اتمام آن سوره اخلاص يافته - که (۱۰۰۲)

هزار و دو است - و ده هزار روپيه صلّه گرفته - موارد الکلم

در اخلاق نیز بے نقط نوشته - علمای عصر اعتراض کردند که تا حال هیچ کس از فحول علما با ولوع آنها در علوم تفسیر بے نقط ننوشته اند - شیخ گفت که هرگاه کلمه طیبه (که ایمان موقوف بران است) بے نقط است دیگر کدام دلیل فضیلت خواهد بود *

گویند از متروکه شیخ چهار هزار و سه صد کتاب صحیح نفیس بسرکار پادشاهی ضبط شد - پیش آمد و مصاحبت شیخ در پیشگاه خلافت بعنوان علم و کمال بود - بتعلیم پادشاهزادها مامور میشد - بسفارت هم نزد حکام دکن شتافته زیاده بر چهار صدی منصب نیافت - و شیخ ابوالفضل با آنکه برادر خرد بود برسم امارت ترقی کرد - در حضور شیخ دو هزار و پانصدی شده - و آخر بهمنتهای مراتب منصب و دولت رسید جمعه (که آفتاب پرستی را بعرض آشیانی نسبت دهند) این قطعه شیخ را استشهد دارند *

* قسمت نگر که در خور هر جوهر است عطا است *

* آئینه با سکندر و با اکبر آفتاب *

* از می کند معاینه خود در آئینه *

* این می کند مشاهده حق در آفتاب *

اگر چه شک نیست که این نیر اعظم و فروغ بخش عالم از اعظم آیات قدرت الهی است و بند و بهمت جهان کون و فساد

منوط بدان اما نوعی تعظیم (که نه رسم اهل اسلام است و کلام شیخ ابوالفضل نیز اشعاره بآن دارد) موهم اینچنین نسبتهاست - اشعار آبدار و قصائد غرای شیخ شهرت تمام دارد - بیت بر می نویسد *

* چه دست می بری ای تیغ عشق اگر داد است *

* به بر زبان ملاست گر زلیخا را *

(۲)
* شهباز خان کنگر *

نسبش بهش واسطه بحاجی جمال میرسد - که مرید مخدوم بهاء الدین زکریای ملتانی بوده - گویند درویش به مخدوم سوال کرد که بدوستی خدا بغام هر پیغمبره یک اشرفی بمن ده - مخدوم متفکر شد - حاجی عرض کرد که بمن حواله نمایند - بخانه اش برده گفت - نام هر پیغمبره بگیر و یک اشرفی بمستان - او ده بیست نام برده اشرفی گرفت - و دیگر اعتراف بعجز خود نمود - چون به مخدوم معلوم شد دعا در حق او کردند - که خفیف العقلم در میان شما نباشد - چنانچه اکثر این فرقه بحدت ذهن در هذد شهرت دارند - شهباز خان در مبادی حال بطور آبی خود بزه و دریشی می گذرانید - پس ازان در جا نشینی کوتوال بمرتبه احتیاط در مقدمات نمود که منظور نظر عرش آشیانی

گرددیده از مدی منصب برتبه امارت فائز گشت - و بخدمت
میر توزکی اختصاص یافت - در سال شانزدهم (که لشکر
خان میر بخشی معاتب شد) مأموب او شهباز خان مغوض
گشته پس از چند - میر بخشیگری نیز ضمیمه گردید - و در
سال بیست و یکم به تغبیه تمرن منشان راتهور علی الخصوص
که پسر رای رام نبیره رای مال دیو و تسخیر قلاع سوانه
متعلقه جودهپور دستوری یافت - جمعی از سرکشان آن ناحیه
در قلعه دیکور سر استکبار میخاریدند - نخستین همت بکشایش
آن گماشت - در کمتر فرصتی فیروز مدی (و دان - گروه
انبوه بگوئیستی نگونسار آمدند - و پس ازان قلعه دو تاره کشوده
روی همت بتسخیر سوانه (که از قلاع نامور آن سرزمین است)
آورد - متحصنان بزهار در آمده قلعه سپردند - شهباز خان
بحضور رسیده بالطاق پادشاهی اختصاص گرفت *

و در همین سال (که سنه (۹۸۴) نهد و هشتاد
و چهار بود) شهباز خان بر سر راجه گچپتی تعین شد
او از زمینداران عمده صوبه بهار است - همواره با عساکر
پادشاهی همراهی گزیده در کشایش بنگاله خدمات شایسته
بتقدیم رسانید - و بتخیله واهی رخصت گونه گرفته بولایت
خود آمد - و از شورش طلبی بهنگام آشوب بنگاله (که پس از
فوت منعم خان برخاست) بخدال قبا در شده (هزنی

فرايش گرفت - و دست بتاراج و غارت بلاد و امصار كشود
 فرحمت خان تيول دار آره و فرهنگ خان پسرش و قراطاق^(۲)
 خان در جنگ او فرو شدند - چون شهباز خان رسيد ارکان
 ثبات او بارزش درآمده صلاح کارها در گريزديد - شهباز
 خان دست از دنبال برنداشته هرجا مي رفت پاشنه كوب
 مي شتافت - تا بجگديس پور (که محکم ترين جاهای او سم)
 متحصن گرديد - و بعد چنده (که قلعه مسخر شد) زه و زاده
 اسير گشت - و او روی بخمول آورد - شهباز خان قلعه شيرگده را
 (که سري رام پسر گچپتي بقلعه دارى آن دم نخوت ميزد)
 بمحاصره نيز بر گرفت - درين ضمن قلعه هتاس (که تسخير آن
 بياورى اسباب برتر است) بدست جنيد کراني بود - انر بسيد
 محمد نام معتمد سپرد - چون روزگارش سپري شد مظفر
 خان روی بتسخير نهان - او بشهباز خان ملتجي گشته امان
 طلبيد - و کامياب خواهش شده قلعه تسليم نمود *

شهباز خان پس ازين کارهای نمايان بحضور (سيده
 بمراحم بيكران لوى بلند نامي افراخت - و پس ازان
 به تنبيه انا پرتاب مغرور تعين گشته در سال بيست و سيوم
 سنه (۹۸۶) نهصد و هشتاد و شش قلعه کونيهلمير را (که^(۳)

(۲) نسخه [ب] قراطام خان (۳) در [اکثر نسخه] کونيهلمير - و در

[بعض جا] کونيهلمير آمده *

در زمان باستانی کمتر کسی بر دست کشای چیرگی شده (گرد گرفت - رانا سراسیمه شده نیم شب بلباس سناسیان بدر زده بخفایای کوهسار خزین - قلعه مفتوح گردید - روز دیگر حصار گلکنده و قلعه اودیپور نیز بتصرف درآمد - و دقیقه از تاخمت و تالان آن ولایت فرود نگذاشته پذیراه تهانه درون کوهستان و سی و پنج بیرون از اودیپور تا دور ماندل نشاند و دروازه را بر سرچن هادا را (که همواره گرد شورش برانگیخته) رهگرایی فرمان پذیری ساخته همراه بحضور آورده بعواطف خسروانی اختصاص گرفت - و باز بمالش نخوت آرایان صوبه اجمیر باقامت آن نواح مامور گردید - چنانچه رانا پرتاب (که بنه و بار او یغمائی شده بود) ملک او از بدگوهران پاک گشته سپه نشین گردید - و دیگر سرتابان تهرود گرا در بیم ناکي (۲) افتاده هر بامداد و هر شام دم واپسین می شمرند *

چون هنگامه امرای ناسپاس بهار و بنگاله بمیان آمد شهید از خان را بدان طرف کسایل کردند - اما از خود سری با خان اعظم کوکه (که او نیز به تنبیه باغیان ادبار پزوه تعیین شده بود) نساخته جداگانه در استیصال فتنه اندوزان بهار کوشش بکار برد چنانچه عرب بهادر را سزای شایسته داده و بمالش سرکشان جگدیس پور نهان - چون معلوم کرد (که معصوم خان فرزند خودی

بزمراهه ميرود در عرب بهادر و ثيابت خان بهادر بدوسته
 هنگامه آرای بدگومری ار شده اند) بجانب اودهه شتاب
 آورد - نزدیك سلطانپور بلهري بیستم و پنجم کرده اودهه
 بهام درآریختند - معصوم خان بقول رسیده گرد پیکار برانگیخت
 شهباز خان از جا رفته راه گویز پیش گرفت - و تا جونپور
 سی کوهی جنگگاه عنان باز نکشید - از قضا آواز درگذشتن
 معصوم خان فوج مخالف را پراکنده ساخت - درین اثنا
 جرانغار عسکو پادشاهی متوجه پیکار گشت - بمتر آویزش
 معصوم خان زخمی باوده فرار نمود - چون مرده فیروزی
 شهباز خان رسید تیز دستی نموده هفت کوهی اودهه باز
 رده آرا گشت - و پس از جنگ معب مخالف آواره داشت
 هزیمت شده در اودهه هم نتوانست ثبات درزید - هر یک
 بطرف شتاب *

و چون شورش این فتنه پڑوهان فرور نشست بدار الخلافه
 آگره رسیده در غیبت پادشاهی (که بدفع هنگامه میرزا محمد
 حنیم بکابل انتهای فرموده) حسب الحکم بحفاظت آن مصر
 جامع هی پرداخت - سال بیست و ششم وقت مراجعت
 پادشاهی بملازمت کامیاب گشت - چون باد دنیا مرد افکن
 است درین ایام (که کارهای نمایان ازو ظهور گرفت) بخود بینی

افتاده هنگام پرستش خويشتن فروشي كرد - و همان ايام (كه شكار نگرچين اتفاق افتاد) وقت تهاليم چوكي بخشيان اذرا از ميرزا خان خلف بيروم خان پايان داشته بودند - چون شراب زياده بر حوصله كشيده بود از جا درآمده حرفهاي سبك بر زبان راند - عرش آشياني براي پند پذيرى او براى سال درباري سپردند - چون در سال بيستم و هشتم خان اعظم (كه از هواى بنگاله دل گرفته بود) استدهاى خدمت ديگر ناحيه نمود شهباز خان پياسبافى آنديار با مراى بسيار رخصت يافت - و چون بدان ممالك پيوسه به پيكار معصوم خان كابلي بگهواره گهايت در آوردن - پس از آريزش سخت شكست بران ناسپاس افتاد - فيل پرشان و ديگر غنيمت بيدست در آمد - شهباز خان بتعاقب او (كه پناه بولاييت بهائي برده) رهگرا گشت *

آن ولايت سمك نشيب شمالى ثانيه قريب چهار صد كمره طول - و نزديك سه صد كمره عرض - چون بنگاله از بلذتر اسم بددين نام خوانند - چون اين سرزمين پى سپر قايض و تاراج معاكر گرديد و بكثر ايو (كه بنگاله بومى آنجا سمك) يغماني شد و سنازگان بيدست آمد و ساحل برهم پوتر (كه بزرگ دريايى سمك از خطا مي آيد) معسكر گرديده آريزشها رو داد عيسى زميندار آنجا در شكست فوج پادشاهي

هرچه اندیشید سودمند نه افتاد - ناچار ببلایه گری درآمده
 طرح آشتی انداخت - بقرار آنکه سنارگانون را داروغه نشین
 پادشاهی گرداند - و معصوم عامی را بحجاز روانه نماید
 بشرطیکه فوج نصرتمند برگردد - چون شهباز خان رودبارها
 گذشته در انتظار ایفای وعده نشست آن مفسد چندی
 بلیمک و لعل گذرانیده آخر ورق برگردانید - و آماده پیکار
 گشته رو بآویزش آورد - امرا از مدارا گسیختگی و نخوت فردشی
 سردار آزردہ خاطر بودند - دل نهاد رفاقت نگشته هر کدام
 راهی برگرفت - ناگزیر شهباز خان بتانده معارفت نمود
 اندوخته برباد رفت - برخی جان سپردند - و جوتی گرفتار
 گردیدند - غنیمت خیره شده بعضی جاها متصرف شد - شهباز
 خان از دورویی و بے اتفاقی امرا بهیچ حضور کرد - ازین آگهی
 پادشاه سزاولان تعیین کرده از راه برگردانیدند - و تیولداران بهار
 بهمراهی او نامزد گشتند - شهباز خان به نیروی همت کار بند
 حکم گردیده جاهای رفته بدست آورد - و مالشهای پی در پی
 بمعصوم عامی داده اداره ساخت *

و در سال سیم از خود بینی و غرض پرستی میان شهباز
 خان و صادق خان رشته یکدلی گسیخته گشت - صادق خان
 بر طبق اشاره حضور کار بنگاله بر خود گرفت - شهباز خان
 بے آنکه کار سرانجام یابد ازان ملک برآمد - و پس از چندی

باز بسزاولی حضور از بهار به بنگاله رفته به بزد و بست
 آن ملک همت برگماشت - و بسیاری سرتابان را برانداخت
 فوج بر بهائی فرستاده زمیندارش را بایلی در آردن^(۲)
 و جمعی بولایت کوکرة (که میان اردبیه و دکن آباد ملکه ست)
 تعیین کرده فراوان غنیمت اندوخت - مادی و سنگه بومی
 آنجا مالگذاری پیش گرفت - چون در سال سی و دوم آرامش
 دران ناحیه پدید آمد و سعید خان از بهار بدان دیار رسید
 شهباز خان عازم حضور شده در سال سی و چهارم بکوتوالی
 اردوی پادشاهی مامور شد - پس ازان بمالش افغانان
 سواد رخصت یافت - چون ازانجا بے حکم برخاسته آمد
 زندانی ساخته پس از دو سال رهائی یافت - و باثالیقی
 میرزا شاهرخ (که باایالت مالوه نامزد شده بود) اختصاص
 گرفت - و پس ازان باتفاق میرزا با شاهزاده مراد بهم
 دکن تعیین گشت - در محاصره احمد نگر چون مردم شهر نو
 (که موسوم ببرهان آباد بود) بقبول امان شاهزاده طمانینتی
 داشتند شهباز خان بتعصب مذهب بهانه گشت و سیر سوار
 شده محاکم (که بلغگر درازده امام شهرت دارن - و سکنة آنجا
 بتشیع مشهور) بیک اشارت او غارتگران لشکر یغمائی ساختن
 چون اعتماد قول مغول بدکنیان نماند بیشتري جلاوطن

گشتند - شاهزاده اظهار ناخوشی کرد - چون با صادق خان
 اقبالیق شاهزاده از قدیم نفاق و عداوت متحقق بود بے اجازت
 کوچ کرده بمالوه آمد - عرش آشیانی تیواش را (که در صوبه
 مالوه داشت) تغییر کرده بمیرزا شاهرخ دادند - و او را در
 سال چهل و سیوم باجمیر فرستادند - بمهم رانا بطریق مقلای
 شاهزاده سلطان سلیم (که از آلّه آباد عازم آن مهم بود) تعین
 شد - چون بهیهاب خوری شیفته بود سال که از هفتاد برگذشت
 دست و کمر بدرد آمد - لخته بهی یافت - در شهر اجهیر
 بهمان بیماری باز گردید - و تب افزود - از چاره گری پزشکان
 تقدّرستی روداد - و در سال چهل و چهارم اکبری [که سنه
 (۱۰۰۸) هزار و هشت هجری بود] ناگهان در گذشت
 شاهزاده اموالش متصرف گشته بے تمشیت آن مهم بالّه آباد
 معارفت کرده لوائی خود سری افراخت *

گویند شهناز خان وصیت کرده بود که در محوطه مرقده منور
 معینیه (قدس سره) دفنش کنند - مجاوران بقعه شریفه
 سرزده نگذاشتند - ناچار بیرون مدفون گردید - شب خواجه
 بزرگ در دریا بمجاوران تاکید فرمود - که او محب ماست
 اندرون شمال رویه گنبد گذارند - فردا بمبالغه آنها برآورده
 بجای معین سپردند - صلاح و تقوای او مشهور است - و پاس
 شریعت غوا را بسیار ملحوظ میداشت - برسم و رواج و تمک

فصر لحيه نکرد - و خمر نه پيمود - و در نگين لفظ سرید نکند
 تهجد ، اشراق تا سنک عصر قضا نشد - و بے وضو نمی بود
 و همیشه تسبیح در دست ورد میخواند - چون ما بین عصر
 و مغرب حرف دنیوی نمیگفت روزی آخر وقت عرش آشیانی
 بگذار تالاب فتحپور کسب هوا می کردند - و دست شهباز
 خان گرفته مشغول حرف زدن بودند - او هر ساعت نگاه
 بافتاب می کرد - حکیم ابوالفتح با حکیم علی (که بتفاوت
 استاده بودند) گفت - اگر امروز نماز این مرد قضا نشود
 میدانیم که واقعی دیدار است - چون وقت نماز تذك شد
 ناچار عرض کرد - پادشاه فرمود قضا خواهی کرد - ما را تنها
 میگذاری - شهباز خان بے اختیار دست خود را کشید - و دوپته
 انداخته شروع بنماز نمود - و پس ازان مشغول ورد گشت
 پادشاه هر لمحہ دستے بهسروش میزد - که برخیز - حکیم ابوالفتح
 گفت اوصاف فیست که در شغل این عزیز خلل شود - پیش رفته
 عرض کرد که این همه اطف آنها باین مرد حسابه ندارد
 دیگران هم امیدوار چنین مراحم اند - پادشاه او را گذاشته
 بآنها متوجه شد - لهذا شیخ ابوالفضل در حق او میفرمود
 که در هر گونه پوستاری و سربراهی سپاه کم همتا بود - اگر
 تقلید پوستی واهشته^(۲) و زبان را بهنجار کشودے طراز

فرهيدگي برگرفته - و در همت و بخشش هم نظير نداشت
 بلکه اخراجاتش ديده مردم متعير مي بودند - برخه بيافتن
 سنگ پارس شهرت مي دادند - و آن حجره ست که هر کاني
 گدازنده چکش پذير بدو رسد زر گردد - گویند در ديار مالوه
 پديد آمد - پيش از زمان بکرماجيت در عهد راجه جيئنگهه ديو
 بهم رسيد - قلعه ماندور بهمان زر در دوازده سال اتمام گرفت
 درز بر ساحل نريده جشن آراسته خواست ببرهن خود
 بخشش فراوان نمايد - چون از دنيا لخته دل برگرفته بود
 همان سنگ داد - او از ناشناسائي بخشم رفته آنرا بآب
 انداخت - و بجاويد حسرت در افتاد - و از ژرفائي آب دست
 بدو نرسيد - امروز غير از اين افسانه ها نشانه از پيدا نيست *

بالجمله گویند شهيدار خان مردم بيش قرار نوکر
 داشت - چنانچه ده کس بودند - که هر کدام ساليانه یک لک
 روييه مي يافت - و در جنگ بهرم پوتر از خود نه هزار سوار
 موجودي داشت - و هر شب جمعه صد اشرفي را شيريني نذر
 حضرت غوث الثقلين (قدس سره) بخش ميکرد - و بهرم کعبه
 آنقدرها داد که هيچکس از اين قوم در هند پريشان و بد حال
 نماند - مع هذا بعد مردنش تا پنجاه سال از اشرفي و روييه دفائن
 و خزائن بر مي آمد - غريب تر آنکه منصب او تا سال چهارم
 اکبري زياده بر دره زاري نبود - گمان مردم بيافتن سنگ پارس

(مآثر الامراء) [۶۰۱] (باب الشين)

راهم بدیهی داشت - اگرچه آن معلوم والاتیاس بجائ
نمیرسد - یسرانش ترقی نکردند - اللهم الله نام پسرش در
عهد اعلی حضرت واقعه نویسی بکلانہ شدہ عمرے درانجا
گذرانید - اما کرم الله برادر شهباز خان رشده داشت - سنہ
(۱۰۰۲) هزاردو در سررنج باجل طبعی درگذشت *

* شریف خان انگہ *

برادر خرد شمس الدین محمد خان انگہ از امرای
سہ ہزاری ست - پس از برہم خوردن مقدمہ بیروم خان چون
خلاصہ پنجاب بہ قبول انگہ خیل تذخواہ شد او نیز بجاگیر
قراخور حال ازان موہ کامرانی اندوخت - و باتفاق میر محمد
خان برادر کلال خود بتقدیم نیکو خدمتی مصدر جانفشانی بود
سال سیزدہم جلوس چون امرای انگہ خیل از پنجاب تغیر
یافتند شریف خان بتیولداری سرکار تہوج اختصاص پذیرفت
سال بیست و یکم با جمع بقصبہ موہیر تعین گردید - کہ
از احوال رانا با خبر بودہ اگر آن شقاوت پژوہ از تنگنای
خمول (کہ بنابر آمد آمد پادشاہ گزیدہ) یا بیرون نہد
بسزای اعمالش رساند - پس ازان در تسخیر کوتہلمیر لوازم
دولت خواہی بظہور آردہ مورد عاطفت خسری گشت
و سال بیست و پنجم بتفویض التالیفی شاہزادہ سلطان مراد

(۲) نسخہ [ب] موہی - و نسخہ [ج] موہی .

قامت قابلیت آراست - و بزم چشمة ترتیب داده منزلگاه او
 بقدم میمنت لزوم عرش آشیانی زیب و زیغت پذیرفت
 و هم در این سال از انتقال شجاعت خان مقیم بحکومت مالوه
 چهره اعتبار افروخته بدانصوب شتافت - و باز بهادر پور او را
 فرمان رفت که از گجرات برآمده بیادری پردازد - و باطاع داران
 آن سرزمین آنکه از صوابدید او بیرون نروند - سال بیست
 و هشتم باتفاق قلیچ خان و غیره بمومک میرزا خان خانخانان
 نامزد شد - چون بدر پیوست سرداری برانغار یافته در روز
 جنگ مظفر از توپ اندازی و برق اندازی تردد شایسته
 بتقدیم رسانید - چون امرای مالوه پس از تذبذب سلطان مظفر
 گجراتی بتسخیر قلعه سرونج^(۲) مامور بودند از نیز پدای قلعه
 مذکور رسیده مورچال بهمت - روز یورش نصیرا (که حارس
 قلعه بود) بدستان سرائی از مورچال او بدر رفت - و قلعه
 مفتوح گردید - و سال سیم باتفاق شهاب الدین احمد خان
 بغا بر کومک خان اعظم (که بیورش دکن دستوری یافته بود)
 تارک بندگی افراشت - سال سی و پنجم از مالوه ببارگاه
 سلطنت رسیده جمین ارادت را فروغ پذیر گردانید - سال
 سی و نهم بیاسداری غزنین (که وطن شریف خان بود - و از
 مدتها آرزوی تعلقه داری آنجا در سر داشت) سر بلندی

یافته کام دل برگرفت - تا سال چهل و هفتم بتعلقه مزبور
می پرداخت - بستر غزنین از تغیر او بشاه بیگ خان مقرر
شد - باقی احوالش معلوم نیست - باز بهادر پسر او در
صوبه گجرات جاگیر یافته داخل کومکیان آنجا بود - سال
بیست و پنجم جلوس اکبری بتعیناتی پدر سرفراز شده
در مالوه جاگیر یافت - سال چهل و چهارم (که عرش آشیانی
بنفس نفیس متوجه کشایش قلعه آسیر گردید) او با دیگر
امرا بمحاصره قلعه مذکور پیشتر روانه شده - و پس ازان
بجانب احمد نگر تعیین شده در کومکیان دکن قرار یافت
و سال چهل و ششم در جنگ دستگیر مردم تلنگانه گردیده
چون علامی شیخ ابوالفضل باقتضای وقت طرح صلح قرار داد
و دستگیران طرفین رهائی یافتند او هم مستخلص گشته
بلمشر پادشاهی رسید *

* شاهم خان جلایر *

از امرای کهن سال اکبری بوده - پدرش بابا بیگ جلایر
درین دردمان خدمات شایسته بجا آورد - خدمت آشیانی
حکومت جونپور بوی تفویض نمود - در آن هنگام (که هوای
ولایت بنگاله مرغوب طبع آن پادشاه عالی جاه اقتاده ابواب
عشرت و شادمانی برکشود) جلال خان مخاطب بسلیم شاه

باشاره پدر خویش شیر شاه بر سر جونیور آمده قبل کرد
 بابا بیگ در حفاظت و نگاهبانی داد مردانگی و کاردانی داد^(۲)
 پسترد در هنگامه گذر چوسا سنه (۹۴۶) نهصد و چهل و شش
 (که شیر شاه بے خبر بر اردوی پادشاهی ریخته بر شکست
 و جانت آشیانی بهراسیمگی راه آگوه پیش گرفت) اورا با
 دیگر معتمدان جهت برآوردن حاجی بیگم و دیگر پرستاران^(۳)
 حرم سرا بارو فرستاد - آن اخلاص شعار بر در سرا پرده
 پادشاهی از دست افغانان شریف مرگ در چشید - شام خان
 بهمن پرستاری و خدمت گزینی در عهد عرش آشیانی بپایه
 امارت رسید - چون بهمراهی خانخانان منعم خان بتسخیر
 ولایت بنگاله رخصت یافت قضارا خانخانان دران دیار زندگی
 بسپرد - امرا بواسطه ضبط سرحدات اورا بسرداری برداشتند
 و پیش ازان در سال سی و دوم موافق منصب سه هزار و دویست و شصت
 گزده تیولش مقرر گردید - و بعد ازان بحکومت دهلی مورد
 نوازش خسروی گشت - و چون سال چهل و سیوم آن بلده پس
 از اقامت چهارده ساله پنجاب مهبط الویه پادشاهی گردید
 پیدائی گرفت که خان مذکور آن معموره را بچندے آرد^(۴)
 سپرده خود بتن آسانی بهر می برد - چندے بعتاب گاه

(۲) نسخه [ج] مریدی و مردانگی داده (۳) نسخه [ج] مریم مکانی

(۴) در [چند نسخه] بچندین ه

(مأثر الامر) [۹۰۵] (باب الشين)

باز داشتند - در يهاق آسپر دکن ههپ فرمان سامان نموده
چست و چالاک در رسیده بتازگي محفوف عواطف پادشاهانه
گشت - و در همان ایام محاصره آن نامور حصار سال چهل و پنجم
ذی الحجه سنه (۱۰۰۹) هزار و نه هجري باسهال از دربند
هستي بر آمد *

* شاه قلي خان محرم *

بهارلو نوکر عمده بگرام خان بوده - در جنگ هيمو (که
نخستين محاربه است - و باعث استقرار سلطنت عرش آشياني
گردیده) مصدر خدمت شايسته گشت - چون در اذای گيودار
تيرے از کمانخانه غضب آهي بهيمو رسیده کاسه چشمش
شکافته از پس سر او گذارا شد مردم او بے دست و پا
شده راه گريز سپردند - شاه قلي خان بسر وقت هيمو
در رسیده بے آنکه مطلع شود قصد فيلبان او کرد - تا فيل را
بطريق ألجا از جماعه غنائم خود سازد - فيلبان از بيم جان
خود صاحب خود را نشان داد - شاه قلي خان ازین نويد
ممنون طالع خود گشته فيل را از معرکه برآرد - و هيمو را
دست و گردن بسته بنظر پادشاه درآرد - و مورد نوازش والا
گردید - و چون بقبول خان نام پسرے (که فنون رقص
دانست) علاقه خاطر بهم رسانیده پيوسته اروا با خود داشته
عرش آشياني [که امثال اين حرکات را (که هرچند بپاک بازي

• باشد متضمن ناخوشی چند است (نهایت مکرره شمرده از سائر برآیا نمی پسندید - خصوص از امرا [در سال سیوم حکم فرمود که ادرا از شاه قلبي خان جدا نمایند - خان (که مغلوب طبیعت بود) آتش بخان و مان در زده لباس جوگیان پوشید - و افزوا گرفت - بیرام خان در تدارک و تلافي سعي بسیار کرد - که باز بتوجه پادشاهی بحال خون آمد - و در ایام برهمزدگی دولت بیرام خان آنهایی را (که فرزند و برادر می گفت) جدائی گزیدند - شاه قلبي خان از وفا کیشي دست از رفاقت برنداشت *

گویند چون بیرام خان در تلواره میان کوه سواک برآه
 گنيس پناه برد و عرش آشیانی بدوای کوهستان پیوست (دز)
 (که منعم خان حسب الالتماس بیرام خان بآوردنش شتافت)
 شاه قلبي خان و بابای زنبور دست در دامن بیرام خان آویخته
 بنیاد گریه و زاری کردند - هرچند منعم خان دلاسا نمود
 سودمند نیامد - ناچار گفت که شما امشب در همین جا
 بوده منتظر خبر باشید - بعد ازان که خاطر جمع گردید متوجه
 ملازمت خواهید شد - آن وقت از همراهی بیرام خان تخلف
 نمود - همانا این اندیشه برای خود بوده - و پس از فوت
 بیرام خان ترقی بسیار کرده بمرتبه امارت رسید - در سال

بيستم (که خانجهان ناظم پنجاب برپاست بنگاه نامزد گردید) صاحب سوبگي آن ولايت بشاه قاي خان تفويض يافت - و هميشه مصدر خدمات شايسته شده منظور نظر پادشاهي مي بود *

گویند عرش آشياني از کمال عظمت و مهرواني از درون محل بودند - بخانه رفته خود را مجبوب ساخت - چون پادشاه آگهي رسيد مخاطب به محرم گردید - چون در آخر سال سي و چهارم هنگام معاودت زابلستان از دريای بهت گذشته (روزى) که متصل هيلان مضرب خيام پادشاهي گردید (۲) در راه (که نوبت فيل ملول (اي بود) با عربده کاری و بد مستي (۳) که داشت پادشاه خواست بر ماده فيل سوار شده بر فراز آن بر آید - پيش از آن (که پا بکلاه استوار شود) آن عربده ناک بر ماده دوید - عرش آشياني بزمين آمد - اگرچه فيل بد دیگر سو توجه گماشت اما از افتادگي پادشاه لخته به بيهوشي گرائيد و سخت دردمندي داد - بتجويز خود خون گرفتن سودمند آمد - در ممالک فتنه اندوزان نافر جام سخنها بر ساخته - بسيارے برگذات دور دست بتاراج رفت - راجپوتان شيخاوت (۵) با آنکه سران آنها در حضور بودند خود تباہ گشته بيرات را يغمائي

(۲) نسخه [ب] هالان (۳) در [بعضی نسخه] هول رای (۴) در [بعضی

نسخه] با تپه کاری و بد مستي (۵) نسخه [۱] شيخاوت *

ساخته از میوات تا ریواری دست نهپ و غارت برکشودند
 لهذا در سال سی و پنجم شاه قلی خان بمالش آن کوته اندیشان
 تعیین گشته در اندک فرصتی به نیروی مردانگی و پردلی خار بن
 آن فتنه برکنده جهانے برآسود - در سر آغاز سال چهل
 و یکم بمنصب چهارهزاری سر برافراخت - و پس ازان بمنصب
 عمده پنجهزاری و مرحمت علم و نقاره بلندنامی گرفت - و در
 سال چهل و ششم سنه (۱۰۱۰) هزار و ده هجری در
 دارالخلافه آگره بعارضه اسهال بهطاط هستی در پیچید
 با کهن سالی برنا دل بود - از مردانگی و راست کاری فرادان
 بهره داشت - نازنول را بطریق ملکیت بوطن گرفته عمارات
 عالیه و تالاب کلان اساس نهاد - گویند در ایام پیداری دانست
 که جان بر نیست - سپاه را دوساله پیشگی داده زرهای بسیار
 بمستحقین خیرات کرد - و در گذشت *

• علامی فهامی شیخ ابرو الفضل •

رومین پسر شیخ مبارک ناگوری ست - در سنه (۹۵۸)
 نهصد و پنجاه و هشتم بوجود آمده بحدوث طبع و رسائی فهم
 و علو فطرت و طلاقت لسان در کمتر زمانے یگانه و بے همتای
 وقت گردید - از فنون حکمی و علوم نقلی در سن پانزده سالگی
 فراغ حاصل نمود - گویند اول هنگام تدریس (که هنوز
 به بیست سالگی نرسیده) حاشیه بر مفاهمی بنظرش در آمد

که تا نصف بیشتر دیمک خورده - و از استفاده مانده - او
 سر کرم زده دور ساخته کاغذ سفید پیوند داد - و باندک تامل
 مبدأ و منتهای هر کدام دریافته باندازه آن معصوم مربوط
 نگاشته بر بیاض برد - پس ازان (که آن نسخه بدست آمد)
 در مقابله درجا تغیر بالمرادف و سه چهار جا ایراد بالمقارب
 شده - همگان بشگفت افتادند - از بس (که مزاج عزلت گزین
 و تجرید درست بود) از بار تعلق سبکدوش میزیست - و آزادانه
 میخواست بسر برد - بکشد ابواب مکاسب نمی گرائید - بتکلیف
 دوستان در سال نوزدهم جلوس عرش آشیانی هنگامی (که
 عزیمت پادشاهی بیورش دیار شرقی تصمیم داشت) بتقبیل
 عتبه خلافت استسعا یافته تفسیر آیه الکرسی نوشته گذرانید
 و پس از مراجعت بفتحپور بار دوم باریاب ملازمت گشت
 آرازه فضل و دانائی او چون مکرر بمسامع اقبال رسیده بود
 مشمول عواطف بیکران پادشاهی گردید - و هنگام انحراف
 مزاج اکبری از علمای متعصب این هر در برادر (که با
 رجحان علم و فضل خالی از مزاج شناسی و خداوند ستائی
 نبودند) کرة بعد اخری و مرة بعد اولی بشیخ عبد النبی
 و مخدوم الملک (که با علم و دانش رسمی عمده سلطنت
 بودند) مناظره را بمجادله و مکابره رسانیده پیش گرومی
 عرش آشیانی بالزامهای مسکوت خفیف تر ساخته در عرصه اعتبار

بقرب و مصاحبت روز افزون پادشاه وقت اختصاص گرفتند و چون شیخ را نهبت ببرادر کلان خود شیخ فیضی مناسبت تام اتم بمزاج پادشاه بهم رسید برسم امارت پیش آمد کرده سال سیم بمنصب وزاري افتخار اندوخت - و در سال سي و چهارم (که والده شیخ نقاب گزین خاک گردید) عرش آشیانی بخانه اش آمده تعزیه و تسایه فرمود - که اگر جهانیان طراز پایندگی داشته و جزیکه راه نیستی نسیپردی دوستان شناسا دل را از رضا و تسلیم گزیر نبود - هرگاه درین کاروانی سرا هیچکس دیرنماند نکوهش ناشکیدی را کجا اندازه توان گرفت - در سال سي و هفتم بمنصب دو وزاري سر برافراخت *

و چون شیخ بمزاج پادشاهی بمرتبه جا کرده (که محسود شاهزاده بود - تا بامرا چه رسد) و همواره در خدمت پادشاه چون عرض با جوهو قائم بوده امری بے موایدیش متمشی نمیشد بعضی اهل عذاب عرش آشیانی را بران آوردند که شیخ را بدکن روانه نمایند - و مشهور آنست که سلطان سلیم روزی بخانه شیخ در آمده دید چهل کاتب نشسته قرآن و تفسیر می نویسند - همه را باجزای کتاب نزد پادشاه بوده بد مظنه ساخت - که ما را ترغیب بچیزهای دیگر می نماید و خود چون بخاتوت میبرد آن کار دیگر می کند - ازان روز در قرب و مصاحبت فترت واقع شد *

در چهل و سيوم سال آلهي بآوردن شاهزاده مراد دستوري
 دكن يافت - و حكم شد كه اگر امراي آنجا نگهداشت آن ملك
 بعهده خود گيرند با پادشاهزاده بدرگاه آيد - والا شاهزاده را
 روانه نموده بيداري ميرزا شاهرخ كارها سربراه كند - چوپ
 بهرهانپور رسيد بهادر خان مرزبان خانديمس (كه همشير شيخ
 بخانه برادرش بود) خواست بخانه برده بمراسم ضيافت
 قيام نمايد - شيخ گفت اگر شما در كار پادشاهي همراهي
 گزينيد پذيرفته شود - چون اين راه بسته ديد برخه كالا و خواسته
 بامرغان فرستاد - شيخ برگذار با ايزد بے همال پيمان رفته
 كه تا چهار چيز فراهم نشود از كس بر نستاند - نخست
 دوستي - دوم دهش را بزرگ نشمرند - سيوم خود بداده
 آرزومند نبود - چهارم احتياج خویش - سه طرز بيدائي دارد
 چهارمين را چه چاره بر سازد - كه شاهنشاهي نواخت نقش
 خواهش بزوده *

چون شاهزاده مراد (كه از ناکام برگشتن از احمدنگر
 بدراز اندوه در شد - و فوت ستم ميرزا پور او سرباري گرديد)
 بدمسازي طبيعت پرستاران بداده پيمائي افتاده بصرع انجاويد
 از آرازة طلب روانه احمدنگر شد - تا اين يورش را دستمايه
 فارفتن حضور سازد - نزديك بديهاري برساحل پورنا رسیده
 در سنه (۱۰۰۷) هزار و هفت بعالم بقا خراميد - همان

روز شيخ هم باستعجال بارو داخل شد - شگرف شورش
 برخاست - که و مه را خواهش باز گردیدن در سر - و شيخ برانکه
 درين وقت با غنيم نزديکي و بوم بيگانگي باز گردیدن بگزند
 خویش در بازیدن است - با آنکه بسيارے خشم گرفته جدائي
 گزیدند شيخ بدلے توانا و همتے درست بدلاسی سران
 لشکر و گرد آدری فوج پرداخته بکشایش دکن کوچ کرد
 و در کمتر زمانے پراگندگیها فراهم آورده همگي قلمرو را
 بگزیده روش پاسباني نمود - مگر ناسک که از دوری راه
 باز گرفته نشد - لیکن بیشتر جاها چون قلعهٔ پتیاله^(۲) و قلتم
 و ستونده هر قلمرو افزود - و بر ساحل گنگ معسکر ساخته هر سو
 فوجے شایسته تعیین کرد - و به پیام گذاری با چاند بی بی
 عهد و پیمان درست ساخت - که چون اهنک خان حبشی
 (که با او منازعت دارد) مالش یابد جنیر باقطاع برگرفته
 قلعهٔ احمد نگر تسلیم نماید - شيخ از شاهگدهه بدان سو
 روانه شد *

درين اثنا عرش آشياني باجین رسیده پیدائي گرفت که
 بهادر خان مرزبان آسیر شاهزاده دانیال را ندیده - شاهزاده
 آهنک مالش او پیش گرفته - لهذا پادشاه عازم برهانپور
 شده بشاهزاده نوشتند که همت بکشایش احمدنگر گمارد

بنا برین پیهم نگاشتهای شاهزاده بشیخ رسید که کار پژوهی
آن دولت خواه دانشین دور و نزدیک است - خواهش آنست
که احمد نگر حضور ما مفتوح شود - خود را ازان آهنگ
باز دارد - و چون شاهزاده از برهان پور راهی گشت شیخ
حسب فرمان میرزا شاهرخ را با میر مرتضی و خواجه ابو الحسن
بر اردو گذاشته خود بعزم آستان بوس روانه شد - چهاردهم
رمضان سنه (۱۰۰۸) هزار و هشت و آغاز سال چهل و پنجم
نزد کرگانون بیجا گدھے بهسجود قدسی عتبه ناصیه بختمذبی
برافروخت - بر زبان عرش آشیانی گذشت *

* فرخنده شمع باید و خوش مهتابی *

* تو با تو حکایت کنم از هر بابی *

شیخ باتفاق میرزا عزیز کوکه و آصف خان جعفر و شیخ فرید
بخشی بمحاصره قلعه آسیر تعیین شده حکومت خاندیس
بدر مفوض گشت - از مردم خود را با پسر و برادر همراه
داده بیست و دو جا تھانه برنشانده در مالش سرتابان
همت بست - و در همین ایام بمنصب چهار هزار لی لوی
ناموری برافراخت *

دو سه شیخ بدید بانی مورچال رفته بود - یکی از درونیان
(که باهل مورچال پیوسته) راهی باز نمود - که ازان بر دیوار
مالی گدھے توان برآمد - چه در کمرگه کوه آسیر باختر

و اخته شمال سو در نامور قلعه است - مالي و انتر مالي
هرکه خواهد بآن استوار دژ در شود نخست بدین دو گذاره رود
و در بایب و شمال و ایسان بسان مالي - و آن را جونه مالي ^(۲)
گویند - از دیوار او لخته مانده - و از خاور تا نیوت نیز
کوچهها در گرفته - جنوب سو بلند کوهی ست کورته نام ^(۳)
و در نیرت بزرگ کوهی ست ساپن خوانند - چون پشین
بدست مردم پادشاهی درآمده بود شیخ بخداوندان مورچال
قرار داد - که چون آراز نقاره و کرنا بگوش رسد هرکس
بزینه برآید - و کوس را بلند آرازه گرداند - و خود در
شب تار (که ابر در ریش بود) با مردم خود بر فواز کوه ساپن
برآمده مردم را بدان راه نشان داده روانه کرد - آنها رفته
درازه مالي بر شکستند - و بقاعه درآمده کوس و کرنا بنا
در آوردند - قلعه نشینان بکارزار ایستادند - شیخ از پی دیده
قریب بصبح خود را رسانید - آنها سراسیمه بآسپر در شدند
روانه از هر سو یکی بکورته و دیگری بجونه مالي برآمده
فتح سترگ چهره برافروخت - بهادر خان زینهارى شده بوساطت
خان اعظم کوکه سعادت ملازمت دریافت - و چون شاهزاده
وانبال به تهنیت فتح قلعه آسپر بحضور رسید شورش افزائی

(۲) در [بعضی نسخه] چونه مالي (۳) نسخه [ج] کورته - و در

[بعضی جا] کورته •

راجو منا و بسري برگرفتن پور شاه علي عم نظام شاه بميان آمد
 خانخانان بجانب احمد نگر و شيخ بكشايش ملك ناسك
 دستوري يافت - اما چون بر سر پور شاه علي مردم بسيار
 هجوم کردند شيخ بموجب حكم ازان سو بازگريده باتفاق
 خانخانان روى توجه بدان سمت گذاشت *

و چون در سال چهل و ششم عرش آشياني از برهان پور
 بهندوستان معاودت فرمود شاهزاده دانيال در برهان پور
 طرح اقامت ريخت - خانخانان با احمد نگر سکونت گرفت
 سپه سالاري و فوج کشي بشيخ بازگرديد - شيخ پس از ستيز
 و آريز با پور شاه علي عهد و پيمان موكد ساخته بمالش
 راجو منا رو آورد - و جالنه پور و آن نواح (که متصرف
 شده بود) برآورده تا گهائى دولت آباد و روضه بدنبال شتافته
 و از کتک چتواره فرود آمده با راجو مکرر درآريخت - هر بار
 فيروزي در داد - راجو چنده در پناه دولت آباد گذرانیده
 باز هجوم کرده رسيد - و باندک آريزش فرار نمود - نزديک
 بود که گرفتار شود - خود را بخندق آن قلعه افکند - بزه
 و بارش يغمائي شد *

در سنه چهل و هفتم (که مزاج عرش آشياني بسنوح
 لخته امور از شاهزاده سلطان سليم انكراف يافت)
 شيخ را ازين رهگذر (که خدمت اندوزان حضور بازگشته

بشاهزاده دارند - و در راستي و درستي و اعتماد و محرميت
 هيچ يکي بار نمي (سيد) از دکن طلب فرمودند - و حکم شد
 که جمعيت خود در آنجا گذاشته جريده بشتابند - او شيخ
 عبد الرحمن پور خود را با جمعيت خود و امراي کومکي
 در دکن گذاشته برسم ايلغار براه نوردی در آمد - جنت مکانی
 (که از فرط اخلاص و يکروئي شيخ بولي نعمت خویش
 غبار آلوده خاطر بود) آمدنش درين هنگام مغل مطلب
 انگاشته و جريده رفتنش غنيمت پنداشته بل از قدر نشناسي
 دفع شيخ را اولين پايه سلطنت دانسته برسنگه ديو بنديله را
 (که از سرزمين او عبور شيخ ناگزير بود) بانواع نوازش
 اميدوار ساخته بقتلش تهریض نمود - او در کمين فرصت
 نشست - چون در اجين اين خبر بشيخ رسيد مردم گفتند
 که از راه گهاٲي چاندا بايد شتافت - شيخ گفت که دزدی را
 چه مجال که سر راه من بگيرد - (روز جمعه چهارم ربيع الاول
 سنه (۱۰۱۱) هزار و يازده در نيم گروهی سراي بير) که
 از نردر شش کوره است (برسنگه ديو با سوار و پياده بسيار
 هجوم آورد - هواخواهان شيخ ترغييب برآمدن از عرصه بيکار
 نمودند - و گداٲي افغان از قديمان او گفت - که در قصبه
 انتري که متصل است رای رايان و راجه سورجسنگه با سه هزار
 سوار فورد آمده اند - آنها را همراه گرفته تذيبه بايد کرد - شيخ

عار فرار بر خود نه پسندیده مردانه نقد زندگي در باخت *

جذبت مكاني خود مي نويسند كه چون شيخ ابوالفضل بدرد من
ذهن نشين كرده بود كه جذاب ختمي پناهي (صلى الله
عليه و آله و سلم) فصاحت تمام داشت - قران كلام دوست
لهذا وقت آمدنش از دكن به پرسنگه ديو گفتم كه بقتل آرد
بعد از اين پدرم از اين اعتقاد برگشت - و بذاير ضابطه قدیم سلسله
چغته (كه فوت شاهزاده ها مريض پادشاه نمي رسانيدند
و وكيلش رومال نيلي بدست بسته سلام مي كرد - ازان معلوم
ميشد) چون كسي را از مردم حضور جرأت نشد كه رانعه شيخ
بعرض رساند وكيلش همان ضابطه بعمل آورد - عرش آشيانيه
زياده بر فوت پسران متاسف گشته پس از استفسار فرمود
كه اگر شاهزاده را داعيه پادشاهي بودي مرا كشته - و شيخ را
نگهداشتم - و بدها اين بيت خواند *

* شيخ ما از شوق بيكد چون سوي ما آمده *

* ز اشتياق پاى بوسه بے سر و پا آمده *

خان اعظم تاريخ فوت شيخ بطريق تعميه يافته *

۱۰۱۱

* تيغ اعجاز نبي الله سر باغي بريد *

گويند شيخ در خواب آمده گفت كه تاريخ فوت من

۱۰۱۱

بنده ابوالفضل است - چرا در كارخانه حق حيوان مانده

فضل او وسيع است - كسي نو ميده نشود *

از شاه ابوالمعالي قادري (که از مشائخ لاهور است)
آوردند که گفت : من از کارهای ابوالفضل انکار داشتم
شبه در خواب دیدم که در مجلس جناب رسالت ابوالفضل را
حاضر کردند - حضرت جبه مبارک را بر روی شیخ انداخته
در مجلس نشاندند - و فرمودند که این مرد در حیات چند درزه
مرتکب افعال بد گشته - اما این مذاجات او (که ابتدایش اینست
الهي نیکان را بوسیله نیکی سراقازی بخشي - و بدان)
بمقتضای کرم دلنوازی کنی) سبب نجات او شد - تکفیر شیخ
زبان زد خواص و عوام است - برخی بکیش برهن بیغاره
زنند - و بعضی آفتاب پرست گیرند - و جوق دهریه خوانند
آنکه غایت تفریط بکار برد بالحد و زندقه نسبت دهد
و دیگری که انصاف می درزد چون مقلدان متصوفه (که
بدنام کننده نیکو نامه چند اند) بصلح کل و وسعت مشرب
و ادعای همه ارسن و خلع ربه شریعت و التزام طریقه اباحت
منسوب می کند - صاحب عالم آرای عباسی گوید - که شیخ
ابوالفضل نقطوی بود - چنانچه منشورے { که بهیر سید احمد
کاشی [که از اکابر این طائفه و صاحب رساله در علم نقط است
و در سال (۱۰۰۲) هزار و دو هجری (که در ایران ملحد کشی
واقع شد) شاه عباس در کاشان میرزا بدست خود بقتل آورد]
انشاء نموده فرستاده بود { دلالت برین معنی دارد

و علم نقطه الحاد و زندقه و اباحت و توسیع مشرب است
و مثل همکما بقدم عالم گردند - و انکار حشر و قیامت نمایند
و مکافات حسن و قبح اعمال و جنت و نار در عافیت و مذامت
دنیا قرار دهند - العیان بالله *

شیخ با آن طبع رسا و ذهن درست و مزاج محققانه و نظر
تدقیق (که در مهمات دنیایی و مقدمات رسمی هیچ نقیر
و قطمیر فرو نگذاشته) چگونه در متفکات عقلا خرض ننموده
طرف (اجم) را فرو گذاشت^(۲) - آدمی در کار دنیا که ناپایدار است
زیان خود نه اندیشد - و نقصان بخود نپسندد - در کار عقبی
که باقی و پایدار است چگونه دیده و دانسته خسارت گزیند
خمن یضلل الله فلهادی که *

آنچه تتبع احوال اشعار می نماید عرش آشیانی از ابتدای
هن شعور برسوم و اوضاع هندوستان ولوع تمام داشت
پس از آن بیاس و صیای پدر بزرگوار بر طبق ارشاد دارای
ایران شاه ظهماسپ مغوی در همین ملاقات (که استفسار
احوال علی الخصوص کیفیت هند و برهمزدگی سلطنت
بمیان آمده شاه گفت - معلوم شد که در هندوستان دو فرقه اند
که بسپاهگری و تمن داری اختصاص دارند - افغان و راجپوت
الجال افغان را از خود نمی توان کرد - که اعتماد نماند - آنها را

از نوکري بسوداگري اندازند - و با راجپوت بهازند - و تربيت
نمايند) عرش آشياني تاليف اين جماعه را از اعظم امور ملكي
دانسته بانصی الغایت مي كوشيد - حتی مراسم معموله
اينها را مثل منع ذبح ^(۲) گاو و حلق لحيه و انداختن گوشوارهای
مرواريد در گوش و جشن دسهره و ديوالي و غير ذلک مراعات
مي نمود - شيخ هرچند بمزاج پادشاه تصرف داشت اما
شايد بحسب جاه نتوانست عنان گرفت - اين همه نسبتها
بدو عائد گرديد *

در ذخيرة الخوانين آورده كه شيخ شيبا بخانه درويشان
رفته اشرفيه مي گذرانيد - و التماس ميكرد - كه براي سلامت
ايمان ابوالفضل دعا كنيد - و اين لفظ بارگير كلامش بود
كه آه چه بايد كرد - و دست بر زانو ميزد - و آه سرد
ميكشيد - ناسزا بر زبان نداشت - بدگوئي و غير حاضري و
بازيافت و فروغي هرگز در سركار او نبود - و هر كرا
عامل ميكرد اگر بد هم مي بود تا مقدور تغير نمي نمود
مي گفت كه مردم حمل بر خفت عقل من خواهند كرد
كه نادانسته چرا بتربيت او متوجه شد - و روز تحويل
حمل جميع كارخانه از نظر او مي گذشت - موجودات آن
نوشته نزد خود نگاه ميداشت - و دفاتر را مي سوخت

و ملبوسات مستعمل سوای پاجامه که حضورش مي سوختند همه را روز نوروز بنوکوران مي بخشيد - اشتهاى غريب داشت - نقل گنذن که سوای آب و هيمة بيست و دو آثار وزن رانبة طعام بود - پسرش شيخ عبد الرحمن سفره چي شده مي نشمست - و مشرف باورچيخانه که معلمان بود استاده نگاه مي کرد - در طعامی که شيخ در مرتبة دست مي کرد آن را روز ديگر هم مي پختند - و اگر چيزی بے مزه مي بود به پسر مي خورانيد - او رفته بباورچيان چشم نمائي مي کرد ليکن خود هيچ نمي گفت *

گويند در يساق دکن آنقدر توره و ضابطه بکار برد که مزید برآن متصور نيست - در چهل (۲) مسند برای شيخ فرش مي انداختند - و هر روز هزار لنگري طعام خاصي مي کشيدند - بتمام امرا تقسيم مي شد - و بيرون نه گزي برپا کرده بهر کس از وضع و شريف که اشتها داشته باشد کهچري تمام روز پخته مي دادند - گویند هنگامی که شيخ وکیل مطلق است روزی خانخانان با ميرزا جاني بيگ حاکم قندهار بدیدنش آمد - شيخ بر پلنگ دراز کشيده جزو اکبر ناده ميديد - املا متوجه نشد - همين قدر گفت بياييد ميرزاياں بنشينيد - ميرزا جاني بيگ که دماغ سلطنت

داشت بهیار بر خود پیچیده برخاست - خانخانان باو دیگر
 بعجز و الحاح میوزا را بخانه شیخ برد - شیخ تا سر
 دروازه استقبال کرده تواضع زیاد نمود - و گفت ما مخادیم
 و هم شهری شما ایم - میوزا متذکر گشته از خانخانان پرسید
 آن نخوت و این غرور کجاست - خانخانان گفت آنروز
 تو رگی و کالت در نظر داشت - سایه بمثل اصل کار کرد
 و امروز برادرانه در خورد - قطع نظر از همه چیز شیخ در فن
 انشا طرفه سحره بکار برده - با آنکه از تکلفات منشیانه و تصلفات
 مترسلانه عاری است اما متانت سخن و استخوان بندی
 کلمات و نشستن مفردات و تراکیب مهتجسته و فقرات
 بیگانه قسمی است که دیگر را تتبع بدشواری میسر است
 و شاهد این مدعا تاریخ اکبری است - و چون التزام نموده
 (که بیشتر الفاظ فارسی باشد) لهذا گفته اند که شیخ خمسه
 فطامی را نثر کرده - و از کمال مهارت اوست درین فن که
 مطالب بهیاریه بدیهی البطلان را بغیر خداوند ستائی در
 بادی الرای به تمهیدات چند تحریر نموده که بے امعان نظر
 بی بمقصد نتوان برد *

• شیر افکن خان علی قلی بیگ •

استجلو سفرچی شاه اسمعیل ثانی فرمانروای ایران بود
 که بعد فروش از راه قندهار بهند می آمد - در ملتان

بخانخانان سپهسالار (که متوجه تمشیر و تگمه بود) پیوسته و بوسیله التفات آن سپهسالار غایبان در سلک نوکران پادشاهی ملتزم گردیده خدمات شایسته و مردانگیهای نمایان بجا آوردن چون خانخانان مظفر و منصور ازان یورش معاودت نمود حسب الالتماس او بمنصب مناسب سرفراز گردید - و عرش آشیانی در همان ایام مهرنسا صبیغه غیاث بیگ طهرانی را (که دیوان بیوتات بود) بمقتد ازدواج او در آورد •

گوزند کوچ میرزا غیاث همیشه در جشن و اعیان بمحل قدس منزل پادشاهی می رفت - مهرنسا (که بنور جهان مخاطب گردید) اکثر همراه مادر می بود - از غرائب اتفاق شاهزاده سلیم (که بریعیان شباب رسیده) میلان خاطر بدر بهم رسانید - و پس ازان (که این کچه در محل گل کرد) خفیه پیداشاه آگهی شد - فوراً او را بعای قای بیگ پیوند بیوگانی داد - و چون شاهزاده بهم رانا مامور شد علی قای بیگ بهمراهی تعیین گشت - شاهزاده او را مورد الطاف و عواطف فرموده بخطاب شیرافکن خانی بر فراخت - و پس از جلوس بتیولداری بردوان (که بوزخه ست میدان بنگاه و ادیسه) مرخص نمود - و چون او کار طالبیها داشت در تعلقه خود لوازم جرأت و جمارت بجا می آورد - جزئی مکانی

در وقت رخصت قطب الدين خان كوكلتاش صاحب موبه بنگاله دو كلمه در حق او ارشاد فرمود - شيرافكن خان از نوشته وكيل مطالع شده بد مظنه گشت - و دانست كه زير كاسه نيم كاسه هست - و ازان روز ترك يراق بستن نموده بواقعه نگر و مردم پادشاهي گفت - كه من الحال نوكر پادشاه نيستم چون قطب الدين خان در سال دوم بيدوان سپر كشيده شيرافكن خان (كه بيدوان خيمه زده بود) باستقبال روانه شد *

گويند وقت وداع مادرش در بلغه بر سرش راست كرده گفت - كه بونم پيش از انكه مادر تو گريه كند مادر او را بگريه آر - و سر و چشم بوسيده رخصت نمود - و هر چند او از مكر و غدر كوكلتاش ايمن نبود اما في الجملة از بيغماهايش طمانينتي حاصل كرده از اجل گرفتگي فوج را بيدوان لشكر گذاشته خود با دو سوار (كه يكم ازان خواجه سزا بود) بملاقات شتافت - پس ازان كه از وضع و خورد و حرف زدند كوكلتاش غدره بخود تفرس نمود پيشدستي كرده كار قطب الدين خان را باتمام رسانيد - چون اطراف و جوانب مردم كوكلتاش فرو گرفته بودند نگذاشتند كه بدر زند

۱۰۱۶
* مظلوم * تاريخ كشته شدن اوست *

و آنچه گويند [كه شيرافكن خان با آن همه جراحتهاي بے شمار (كه هر يكم مولم و جانكاه بود)

به نیروی همم و یاروی غیرت خود را بخانه رسانیده خواست
که زرجه خود را بکشد - مادرش بشیون و ناله ظاهر نمود
که او خود را بجای انداخته - شیرافکن خان آن را شنیده
جان بسپرد [مخالف اقبال نامه جهانگیری ست - بعد ازین
واقعہ شیخ غیاث خواهر زاده قطب الدین خان مهرنسا را
با دختر و پسر شیرافکن خان مع اموالش بحضور رسانید
او چندی بعلمت تقصیر شوهرش (که کولتاش پادشاهی را
کشته) معائب ماند - چون بشرف ازدواج جنم مکانی درآمد
دختر (که از شیرافکن خان داشت) در حباله عقد شاهزاده
سلطان شهریار کوچکترین اخلاف جنم مکانی درآمد - و بدان
سبب با شاهزاده ولی عهد شاهجهان مدعی گشته سلسله جنیان
شورش عظیم گردید - چنانچه بتفصیل جا بجا درین اوراق
رقم زده کلک سوانح ساک گشته *

* شریف خان امیرالامرا *

پسر خواجه عبد الصمد شیرین قلم شیرازی ست - که
جدش خواجه نظام الملک وزیر شاه شجاع شیراز بود - هنگامی
(که جنم آشیانی همایون پادشاه از شاه ایران رخصت
قندهار یافته بهیر تبریز شتافت) خواجه (که در فن تصویر
نادره کار سحر آفرین بود) درانجا بملازم رسیده بمبار
مرغوب خاطر آمد - اما بنابر عوائق (درکار نتوانست

همراهي گزید - تا آنکه در سنه (۹۵۶) نهصد و پنجاه و شش در کابل شرف بهساط بوس دریافته مشمول عواطف گردید در عهد عرش آشیانی هر چند منصب چهار مدی داشت اما در مصاحبت و قرب پایۀ برتر افرخته بعزت و اعتبار بسر برد - گویند خواجه در یکدانه خشخاش سوره اخلاص نوشته بود - محمد شریف بمنصب در مدی سرفرازی یافته سال سی و چهارم در حین مراجعت موکم اکبری از کابل در جامۀ سفید سنگ یکے از فرومایگان پردۀ ناموس کشاورزے دریده بیاسا رسید - ظاهر شد که محمد شریف نیز با او همراز و همدستان بود - گوشمالی خورده مالشے بسزا یافت - چون پادشاهزاده سلطان سلیم باعتبار هم مکتبی ربطے تمام داشت در وقتے (که شاهزاده مهم رانا ملتوی گذاشته بآلة آباد فرودکش کرد - و آثار خود سری ظاهر نمود) عرش آشیانی او را از برهانپور برهنمونی شاهزاده بشاهواہ مقصود رانہ فرمود - او زیاده بر سابق بر شورش مزاج شاهزاده افزوده خود دکیل درامت گردید - و بمرتبۀ در مزاج شاهی جا کرد که از بے اندیشگی وعده فرمود - که هوگاہ نوبت سلطنت بمن رسد نصف پادشاهی بتو خواهم داد - و پس ازان (که شاهزاده بقاید توفیق عازم حضور شد) محمد شریف بهسبب کردار ناپسندیدۀ خود جدا گشته بشعاب چال خزید - و هر روز

بيک تنگدائى پناه برده روزگار بفاکهي مي گذرانيد - از آب و هواى مخالف نيم جانى بيش نداشت - که آرازه جلوس جهانگيري عالم را در گرفت - ازين نويد جان بخش بعد پانزده روز از سرير آرائي گرم و گيرا بعر ملازمت فايز شده بخطاب اميرالامرا و منصب والى وکالت و تفويض مهر اوزک بايد پايه گشت - و مختار کردند که هر قدر جاگير خواسته باشد
(۲)
از محالات حيدرآباد بگيرد *

جنت مكاني در روز نامه چه (که مرتوم خامه خاص ايشان است) بذوک قلم داده - که نسبت بزدگي شريف خان بجائى رسیده که هم برادر و هم فرزند و هم يار و هم مصاحب منست - روزيکه رسيد حيات تازه يافته دانستم که الحال پادشاه شدم - و در خور کاردائي او خطاي نيافتم - اگرچه اميرالامرا کردم - و پنجهزاري نمودم - چکنم ضابطه پدرم همين بود که زياده ازين نميکرد - آنچه از من است پيش اوست اميرالامرا در اول جلوس کاريکه کرد براي اخراج افغان (که دشمن مغول است) عرض نموده احکام بممالک محروسه قلمي نمود اما اعظم خان بمبالغه ازين کار باز داشت - که جم غفير اند و هيچ ناحيه از آنها خالي نيست - مفسده عظيم برپا خواهد شد و چون اميرالامرا بر جميع اعيان سلطنت تفوق و برتري

مي نمود خان اعظم نخوت و (عوتقه که داشت املا اعتفا نميکرد
 روزی بتقریب طرفداري سلطان خسرو سر ديوان بار گفتگوی
 درشت کرد - و بيپاكانه پادشاه گفت - که اين دولتخواه
 خسرو است - کشتن او صلاح وقت - و پس ازان (که پادشاه از
 نقصير ميرزا کوکه در گذشت) فرمود که ميرزا امير الامرا را
 مهمان ساخته لک روپيه نقد و جنس بگذرانند *

گویند وقت طعام همه امرای آمده حاضر بودند - ميرزا
 کوکه با امير الامرا بچاپلوسی در آمد - که نواب شما بما مهرباني
 نداريد - و الا والد مرحوم شما ملا عبد الصمد چه قدر محبت
 داشت - درين خلوت خانه نقش و نگاره که مي بينيد بدست
 خود کشيده - خانجهان و مهلبت خان بمقتضای جواني
 ضبط خود نکرده برخاستند - چون اين ماجرا پادشاه رسيد
 بامير الامرا گفت که زبان باختيار او نيست - شما بدو در نه افتيد
 در سال دوم بعرضه بيماري از موکب پادشاهي (که بسير کابل
 متوجه بود) در لاهور ماند - رکالت بآصف خان جعفر مقرر شد
 و پس از آنکه تعيين دکن شد با خانخانان محبت برار نکرديد
 طلب حضور گشت - جمعيت بسيار فراهم آورده باکثره
 پيشگي داده بود - باز پس گرفته سه هزار سوار نگاهداشت
 گریند مرض نصيان بهم رسانيده بود - هرچه مي گفت از خاطر
 ميرفت - خانجهان بعيادت او مامور شد - او را مملوب الحال

ديده عرض كرد - خواستند منزوي سازند - خانجهان گفت مردم
خوب جمع كرده - و بر كشيده حضرت است - نبايد از پا
انداخت - باز تعيين دكن كرديد - و مدتي در آنجا بسر برده
باجل طبعي در گذشت - شعر را خوب مي گفت - صاحب
ديوان است - فارسي تخلص ميكرد - ازوست *

* بيمن عشق بكوين صلح كل كرديم *

* تو خصم باش ز ما دوستي تماشا كن *

* ديگر *

* شرر ناله بغربال ادب مي بيزم *

* كه بگوش تو مبدا رسد آراز درشت *

پسران اميرالامرا شهباز خان در حيات پدر توقي كرده زندگي
بهپرد - يك گروهی لکنو سرائے بنام خود آباد نمود - و ميرزا
گل و ميرزا جلاله با جنت مكاني نرد و شطرنج مي باخندند
و مصاحب و مقرب بودند - اما بعد از فوت پدر آن حالت
و رتبه نماند - چنانچه از ميرزا جلاله (كه هيچ پادشاهزاده
اين قسم تعيش نكرد) مصري بيگم صبيح آصف خان جعفر را
(كه در خانه او بود - و از ناسازي زن و شوئي درميان نيامده)
بعد فوت آصف خان بموجب حكم مطلقه ساخته بميرزا لشكري
پسر يوسف خان عقد بستند - هر دو برادر همراه مهلبت خان
بكابل رفته در عين جواني ايام حيات شان بسر آمد *

* شجاعت خان شيخ كمير *

مخاطب برستم زمان چشتي فارقي ست - ساكن موز
 قربان قريبه باسلام خان چشتي داشت - و از عمد منصبداران
 روشناس عهد اكبري بود - در زمان جنت مكاني ترقى نموده
 هنگامه (كه خانجهان لودي با فوج جرار بسرداري دكن
 تعيين گشت) چون هراولي فوج پادشاهي (كه هميشه متعلق
 بسادات بارهه بود) خانجهان بسكه اعتماد برشهامت و پردلي
 شجاعت خان داشت ادرا هراول كل عساکر نمود - هرچند
 سادات اظهار رنجش نمودند (كه اين امر ارثي ماست)
 اما خانجهان نه پذيرفت - و پس ازان تعيين بنگاله گرديد
 اسلام خان صاحب صوبه آنجا در سال ششم اكثر امراي نامي را
 بسرداري شجاعت خان برسر عثمان خان لوهاني (كه راجه
 مانسنگه در ايام حكومت خود بسيار از خویش و قوم خود را
 در محاربات او بكشتن داده كارے نساخته بود) كهيل
 نمود - چون شجاعت خان بحدود متعلقه او رسيد عثمان
 خان (كه بخار نخوت و غرور در كالخ دماغش جا گرفته بود)
 در كمال سطوت و شوكت به ترتيب صفوف پرداخته عرصه
 مبارزت آراست - و هر فوج با فوج مقابل خود در آريخت
 عثمان فيل مسكت جنگي (كه اعتضاد قوي خود ميدانست)
 پيش انداخته بر فوج هراول تاخت - بهادران نامي فوج

پادشاهی پای همت افشوده جان نثار گشتند - افتخار خان سردار فوج برانگار و کشور خان سر فوج جرانگار داد تهور و جلالت داده مردانه جان در کار ولی نعمت سپردند آن متهور بے باک (با آنکه از همراهیان او جم غفیر علف تیغ خون آشام شده بودند) حسابه ازان برنگرفته دیگر باره بر فوج قول شجاعت خان تلخت - خویشان و برادران شجاعت خان رستمانه بکارزار درآمده جمعی نقد جان در باختند - و گروهی زخمهای منکر برداشته از کار باز ماندند *

درین وقت عثمان خان (که بسیار فربه و مبطن بود) بر فیل حوضه دار سوار بر سر شجاعت خان رسید - آن شجاع نامور اول نیزه بر فیل زده پس ازان دو زخم شمشیری در پی بر چهره فیل رسانید - آنگاه جمدهر کشیده دو زخم دیگر زد فیل از مستی و دلدری غضب آلود قدم پیش نهاده شجاعت خان را با اسب زیر کرد - و او بچستی و چالاکی چون برق از اسب جدا شده راست ایستاد - درین وقت جلو دارش شمشیر دو دستی چنان بر دستهای فیل زد که بزانو درآمد و شجاعت خان بدستیار جلودار فیل بان را از فراز فیل کشیده جمدهر دیگر بخراطوم رسانید - فیل فریاد زنان چند قدم پستر رفته افتاد - و درین هنگام تنگ تفتنگی از غیب بر پیشانی عثمان رسید - دانست که ازین زخم جان بر نیست

عنان برگردانیده نیم جان خود را به بنگاه رسانید - و نیم شب
 جان بهیود - ولی خان برادرش و ممیریز خان پسر او خیمه
 و اسباب را برجا گذاشته نعلش اودا برداشته بمحکمۀ خود
 شتافتند - چون در بهادران لشکر فیروزی قاب و طاقم قطره و
 پویه نمانده بود شجاعت خان باتفاق معتقد خان (که پس از
 جنگ بکومک (سیده بود) بتعاقب شتافت - ولی خان نجات
 خود در بازگشت دیده زینہاری گردید - و بقول و پیمان
 با جمیع خویشان و برادران آمده ملاقات نمود - و چهل و نه
 زنجیر فیل برسم پیشکش آورد - شجاعت خان آنها را همراه
 گرفته در جهانگیرنگر باسلام خان پیوست - و در جلدی
 این حسن خدمت و پاداش این قسم بہادری از پیشگاه خلافت
 و جهان بانی باضافہ منصب و خطاب رستم زمان اختصاص
 گرفت - و چون اسلام خان پاس قول او و مراعات عہدے (که
 با بازماندہای عثمان کردہ بود) نگاہ نداشته همه را روانہ حضور
 ساخت چنانچہ ولی خان را با ممیریز خان حسب الحکم
 عبداللہ خان در کالی تلادری احمدآباد رہگرای فنا ساخت
 و ایاز غلام کہ متبنای عثمان بود با دیگران در چاہا بحبس
 طویل گذرانید شجاعت خان از عہد شکنی اسلام خان کبیدہ خاطر
 شدہ از بنگالہ برآمد - اتفاقا دران ایام فرمان صاحب سوہی
 بہار بغام او (سید - روزے) (کہ بشہر پتہ داخل می شود)

بر ماده فيل سوار بود - از قضا فيله بران دريد - شجاعت خان
با آنهمه استقلال باضطراب از ماده فيل فرود آمد - پايش
شکسته بدان درگذشت *

• شمشير خان ارسلان بے اوزبک •

از امرای عهد جنّت مکاني سمت - سابقا حکومت کهمرن
داشت - و از نوکران متوسط الحال والي محمد خان والي
تورانديار بود - پس ازان (که کهمرن را در سرکار پادشاهي سپرد)
سال سيوم جلوس آمده دولت ملازمت دريافت - و بعنايت
منصب مناسب و خلعت سر عزت برافراخت - پستر تيرل
در سيوستان مضاف صوبه تتهه يافته بحکومت آنجا نامزد گرديد
سال پنجم بعنايت علم رايت امارت برافراخت - سال نهم چون
صوبه دارمي تتهه بمظفر خان معموري مقرر شد او معزول گشته
بحضور آمد - و در مهم رانا برکات پادشاهزاده سلطان خرم
دستوري پذيرفت - و وقت موعود چشم جهان بين را بر بست
گويند مرد ساده برد - و بادای عبادت يوميّه و تلاوت کلام الهي
مي پرداخت - و از سحاب همتش رشقه هذات هميشه
مي چکيد - بمرتبه سه هزاري رسیده بود *

• شيخ فريد مرتضى خان بخاري •

در اقبال نامه گويد که شيخ از سادات موسوي همت - و ابن
خالبي از غرابت نيست - چه نسبت سادات بخاريه بسيد

جلال بخاري (قدس سره) متدهي مي شود - و ايشان بهفت واسطه
 بامام همام علي نقی الهادي عليه السلام ميرسند - گویند جد^(۲)
 چهارم شيخ سيد عبدالغفار دهلوي بفرزندان وصيت کرد - که
 مدد معاش بگذاريد - و نوکرى سپاه گري نمائيد - بالجملة
 شيخ در مغرورين بملازمين عرش آشياني - رسيد - و بحسن
 اخلاص و پرستارى شايسته مورد التفات گشته بقرب و اعتبار
 اختصاص يافت - و بکارداراني و فراسين و مردانگي و شجاعت
 ناموري اندوخت - سال بيست و هشتم (که خان اعظم از
 فاسازي هواي بنگاله معاودت بهار نمود - و سپاه آرائي بوزير
 خان باز گرديد) قتلوی لوهاني (که چيره دست اردیسه بوده
 سرتابي و زياده طلبی پيش گرفت) ناچار بفرستادن ماحال از بنگاله
 نیز افزودند - و قرار يافت که شيخ فرید در جای معين ملاقات
 کرده عهد و شروط آشتي را استحکام دهد - آن غدار در موعد
 ملاقات حاضر نشد - شيخ از خير انديشي و ساده لوحي
 بگفته چرب زبانان سخن ساز متوجه منزل او گشت - قتل
 بلايه و چاپلوسي پيش آمده اندیشه آن داشت که هرگاه
 مردم بجای خود آسایش گزینند شيخ را گرفته بکوشه
 بر نشانند - و بگروگانی او کامياب خواهش کردن - شيخ دريافته
 سرآغاز شپ آهنگ رفتن نمود - در جلو خانه اسب نگذاشته

بودند - و چند جا راه بگرفته - آویزه گرمي پذيرفت - دران
 ميان شيخ بر فراز فيل خود برآمد - از نيرنگي تقدير فيل
 غرمان پذيري گذاشته پيراهه شتافت - شيخ برود باره رسیده
 تفحص گذر داشت - که ناگاه جمعی در رسیده به تیراندازی
 قوسه رسانیدند - شيخ خود را بطرف انداخته رهگرا گشت
 آنها بران که شيخ در عماری ست - دران هنگام ملازم رسیده
 بر اسب خود نشانده بار در آورد - ملج قرار یافته برهم خورد
 قتل و بشومی غدر به پیکار پی در پی دشت فرار بهای
 فاکامی پیمود *

شيخ در سال سیّم بمنصب هفتصدي سرغرازي يافته
 قبا سال چهارم بهزار و پانصدي رسیده بود - از يادری اقبال
 بميربخشيگري علم افتخار افراخت - بخشي بوده وزير نشان
 چند سال دفترتن را (که لازمه خدمت ديواني ست) از بے رشدی
 ديوان بجانب خود کشیده محال جاگیر را بارباب طلب
 قنذراة میداد - و پس از فوت عرش آشياني دو خدمت
 شايسته از شيخ بظهور آمد - که بدان سبب اعتبار و رتبه او
 از اقربان و امثال بلکه جميع اعيان و ارکان سلطنت برگذشت *

نخستين آنکه چون جنم مکاني در شاهزادگي بخود سري
 در آله آباد بنوکران خود خطاب و مناصب داده قبول تقسيم
 نمود عرش آشياني سلطان خسرو پسر کلان ایشان را اعتبار افزود

چنانچه مردم را گمان وليعهدی او بهم رسيد - پس از آنکه شاهزاده بحضور رسيد خالي از شورش دماغ نبود - پادشاه بمسأله و مدهنه مي گذرانيد - چون مردم شاهزاده بگجرات (که بتازگي در تيرل ايشان مقرر شده) رفته بودند عرش آشياني در ايام بيماری ارتحال اياما فرمود که شاهزاده بيرون قلعه خانه نشين شوند - تا مبادا اهل خلاف غدري توانند بکاربرد ميرزا عزيز کوکه و راجه مانسنگه بقرابتي (که با سلطان خسرو داشتند) در فکر فرمان درائي از افتاده دروازه های قلعه را بمردم خود حواله کرده دروازه خسروي بشرکت کسان خود بشيخ سپردند - برخاطر شيخ (که صاحب اختيار فوج بود) بگران آمده از قلعه برآمده بشاهزاده آداب تهنيص سلطنت بجا آورد - امرا آنرا شنيدند از هر جاني هجوم کردند - و هنوز عرش آشياني محضر بود که راجه مانسنگه ببحالي صوبه بنگاله همنال گشت - چنت مکاني بقلعه درآمده سرير آرا گشت و شيخ را بصاحب السيف و القام مخاطب نموده بمنصب پنجزاري و خدمت عمده ميربخشيگري سرفراز فرمود *

دوم آنکه چون خيال سلطنت بکلمترة سرائي خوشامد گويان در دماغ سلطان خسرو پيچيده بود در سال اول جلوس پدر والا اقبال سنه (۱۰۱۴) هزار و چهارده هشتم ذي الحجه وقت شب فرار گزيده و تاراج گنان از آگرة بلاهور

شتافت - شیخ با اکثر امرا بتعاقب تعیین گشت - و جنت مکانی خود نیز پاشنه کوب روانه شدند - امیر الامرا شریف خان و مهابت خان (که با شیخ خصومت داشتند عرض کردند که شیخ دیده و دانسته کم پائی می نماید - قصد گرفتن ندارند چنانچه مهابت خان رفته از جانب پادشاهی مقوله تهدیدات گفت - شیخ از جا برنیامده در خور اخلاص پاسخ گذار شد سلطان خسرو از رسیدن شیخ بحوالی آب سلطانپور آگهی یافته دهک از لاهور که محاصره نموده بود برداشت - و با دوازده هزار سوار (که درین چند روز فراهم آورده) عنان عزیمت بتقابل گردانید - شیخ با جمعیت کم مستعد کارزار گشته از آب بیاه گذشته بجنگ پیوست - کارزار صعب اتفاق افتاد سادات باره و بخاری داند جلالت داده بسیاری جان نثار شدند - سلطان خسرو اکثری را بقتل داده آواره بادیه فرار گشت - و شیخ یک میدان راه پیش از نادرگاه فرود آمد *

همان روز در سه ساعت از شب گذشته جنت مکانی بر جناح استعجال رسیده شیخ را درآغوش گرفت - و درخیمه او بیتوتت فرموده آن مکان را (که از پرگنه بهیرون دال بود) حسب الالتماس شیخ پرگنه ساخته بفتح آباد موسوم نموده بشیخ عنایت کرد - و شیخ را بخطاب مرتضی خان و صاحب صوبگی

گجرات برنواخت - سال دوم شیخ از گجرات انگشتری لعل بدخشی
(که نگین و نگین خانه و حلقه آن از یک پارچه لعل تراشیده بودند
بوزن یک مثقال و پانزده سرخ نهایت خوش آب و رنگ)
برسم پیشکش فرستاد - بیست و پنج هزار روپیه قیمت قرار
یافت - چون از سلوک و معاش برادران شیخ مردم گجرات
بهتوه آمده استغاثه داشتند طالب حضور گشته در سال پنجم
بصوبه داری پنجاب اختصاص یافت - و در سنه (۱۰۲۱) هزار
و بیست و یک هجری بمهم کانگره که متعلقه آندپار است
(۲) مامور شد - و در قصبه پتهان سنه (۱۰۲۵) هزار و بیست و پنج
سال یازدهم جهانگیری ودیعت حیات سپرد - تبرش در دهلی
در مقبره آبای اوست - حسب الوصیت عمارتی بنا یافته
۱۰۲۵ * دان خورد برد * تاریخ یافته اند - همگی نقد یک هزار
اشرفی برآمد *

شیخ ظاهر و باطن آراسته داشت - شجاعت را با سخاوت
جمع نموده - بخشش عام او در فیض بروی خلق باز کرده
هرکه بار رسیده چهاره ناکامی در آئینه خیال ندیده
تا رسیدن دربار قبا و کمال و چادر و پا افزار بدریشان
رهگذری قسمت میشد - و بزرگی اشرفی و روپیه بدست خود
میداد - روزی درویش هفت مرتبه از شیخ گرفت - نوبت

هشتم آمده است بدو گفت - که آنچه بهفت مرتبه گرفته مخفي دار - تا در ريشان از تو نستانند - باهل خانقاه و ارباب توکل و احتياج و بيوه زنان از يوميه تا ساليانه مقرر داشته در حضور و غيبت او بے سند و پروانگي مجذن ميرسيد در جاگيرش بيشتتر مدد معاش بود - اطفال آنها (که در نوکري او مرده بودند) در خور هر کدام در ماهه مقرر کرده مثل فرزندان در کنار و بغل شيخ بازي مي کردند - و معلم نگاهداشته تربيت مي نمود - در گجرات اسامي سادات را از ذکور و اناث بقلم آورده اسباب عروسي فرزندان آنها از سرکار خود بخشیده - حتے بحواصل زرے بامانت سپرد - چنانچه هرکه پس از ان خلعت و جون پوشيد عروسي او ازان زر سرانجام يافت - اما بباد فروش و کلاونت نميداد - رباط و سرا بسيار بنا گذاشته - در احمد آباد بخارا نام محله آباد کرده - مسجد و روضه شاه وجيه الدين بغای اوست - و در دهلي فرید آباد با عمارات و تالاب يادگار گذاشت - و در لاهور نيز محله دارد و حمام کلان چوک آنجا از رست - شيخ سالے سه مرتبه خلعت فاخره بمردم پادشاهي (که با او مربوط بودند) ميداد - و ببرخه فقوز هم - و بنوکران خود سالے یک خلعت و پياده را کملے و حلال خور را پا افزارے - و اين طريقه معمولش بود

تا زیست تخلف نکرد - ببعضی رفقای خود که جاگیر هم داشتند
 یک روپیه سالیانه می رسانید - و سه هزار سوار خوش اسب
 چیده موجود در حضور نگاه میداشت - و از زمان عرش آشیانی
 تا عهد جنّت مکانی در حویلی نرفته - همیشه در پیش خانه
 حاضر بود - و سه چوکی مقرر نموده هر روز هزار کس با پانصد
 طعام می خورد - و پانصد دیگر را حصه می فرستاد - طلب
 سپاه را حضور خود میداد - از غلو مردم و شور و غوغای آنها
 ناخوش نمیشد *

گویند شیرخان نام افغان ترین نوکر در شناس بود - از گجرات
 رخصت وطن گرفته پنج شش سال در آنجا بسر برد - چون شیخ
 بمهم کانگرة تعیین شد او در قصبه کلانور آمده ملازمت کرد
 شیخ بدوارکا داس بخشی خود گفت که خرجی باین مرد
 بدهید - که بقبائل خود داده بیاید - بخشی فرد خرج او
 نوشته برای تاریخ بدست شیخ داد - شیخ برهم شده گفت
 نوکر قدیم است - اگر بذایر سببی دیر رسید کدام کار ما ابتر
 شد - از همان تاریخ (که طلب او در سرکار است) حساب کرده
 هفت هزار روپیه دادند *

سبحان الله اگرچه همان ثقلیب لیل و نهار است و سیر
 کواکب و دور سپهر لیکن درین جزو زمان این ولایت ازین
 مردم خالی است - شاید که بعضی دیگر مملکتی رفته اند

شیخ پسر نداشت - یک صبیحه مانده بود - آن هم لارلد فوت کرد - محمد سعید و میر خان متبناهای شیخ بودند بکروفر تمام می گذرانیدند - و اسرافهای طرفه بکار می بردند از نخوت و رعونت بشان پادشاهی اعتنا نمی کردند - تا بامرا چه رسد - پیش جهروکته دولت خانه بامشعل و فانوس بسیار سر آب جون می نمودند - مکرر ممنوع شدند - سودمزد نیفتاد تا آنکه جنت مکانی اشاره بمهابت خان کردند - او برای سید مبارک مانکیپوری (که نوکر معتبرش بود) گفت - بے آنکه پرده برداشته شود از میان بردار - شیخ میر خان از دربار برخاسته می آمد - که سید او را از هم گذرانید - و خون هم از دست او زخم خورد - شیخ بطلب خون مدعی مهابت خان شد - او حضور پادشاه بینه از مردم معتبر آورد - که کشنده میر خان محمد سعید است - او را بقصاص رسانید شیخ از صورت مجلس اصل مدعا دریافته هیچ نگفته از سر خون درگذشت *

(۲)

* شجاعت خان سلام الله عرب *

برادرزاده مبارک عرب - سال چهارم جاوس جنت مکانی بمنصب چهار مدی دریمت سوار سرفراز گردیده بهمراهی خانجهان لودی بصوب دکن تعیین شد - سال دهم باضافه

پانصدي دو صد هوار و سال يازدهم بخطاب شجاعت خان
 بلند پایه گشت - جاگیر در موبه گجرات داشت - در انجا
 مي گذرانيد - تا آنکه بعالم آخرت خراميد - رحمن الله پسر او
 در عصر فردرس آشياني منصب هفتم صدي چهار صد
 سوار يافته سال سيوم در جنگ خانجهان لودي جان
 بمردانگي درياخت *

* شاه بيگ خان ارفري *

مخاطب بخاندوران پسر ابراهيم بيگ چريک است - ابتدا
 نوکر ميرزا محمد حکيم بود - بحکومت پيشاور قيام داشت
 پس از فوت ميرزا (که راجه مانهنگه حسب الامر اکبري
 بآوردن زه و زاد آن مرحوم از نيلاب عبور کرده) شاه بيگ
 بکابل بدر زده همراه پسران ميرزا ملازمت پادشاهي دريافت
 و بمنصب درخور امتياز گرفت - و در سواد و بجزر بمالشی
 يوسف زئي نام بمردانگي برآورده خوشاب اقطاع يافت
 و در فتح قنده بهمراهی خانخانان کارهای نمايان و تردد
 شايسته بظهور آورده بمنصب دو هزار و پانصدي افتخار
 (۲)
 اندرخت - و در سال سي و نهم چون ميرزا مظفر حسين
 قندهاري صفوي استدعای بزدگی پادشاهي نمود شاه بيگ
 خان از بنگشات بحکومت قندهار تعيين گشت - و در تاخت

الوس کاکر (که از مدت‌ها دزان سرزمین برهنی و رعیت آزاری
بسر می‌بردند) کارنامها ساخته در سال چهل و دوم
بمنصب سه هزار و پانصدی لوی اعتبار برافراخت *

در سال اول جلوس جهانگیوی حسین خان شاملو حاکم
هرات فوت عرش آشیانی شغیده با لشکر خراسان آمده
قندهار را محاصره نمود - شاه بیگ خان با دل قوی و همت
درست روزانه مردم را آراسته بکارزار میفرستاد - و شبها
بالای ارک نشسته بزم نشاط ترتیب میداد - روزیکه ایلچی
قزلباش بقلعه می‌آمد فقدان غله بمرتبه تمام بود - او از
سوار خود در راسته و بازار از هر قسم غله تودها کرد - تا
مخالف بعشرت پی نبود - و چون این محاصره بے اجازت
دارای ایران شاه عباس صفوی بود حسین خان بعتاب شاهی
بے نیل مقصود برخاسته رفت - شاه بیگ خان حسین الحکم
در سنه (۱۰۱۶) هزار و شازده از قندهار بکابل رسیده
ملازمین جنت مکانی دریافت - و بمنصب پنجهزاری و خطاب
خاندوران و صاحب موبگی کابل و ضبط افغانستان مباهی
گشته از حسن ابدال رخصت تعلقه یافت - مدت‌ها بضبط
و نسق گذرانید - چون از کبر سن قوت بدنی کمی پذیرفت
و سوار و قطره (که ناگزیر موبه کابل است) نماند طلب
حضور شده بصوبه داری تنه نامزد شد - سال چهاردهم از پیری

و سالخورده گي استعفاي ملازم پيشگي نمود - جنت مكاني
نظر بر قدم خدمت او برگشته خوشاب (كه از جاگيرهاي قديم
بود) بحاصل هفتاد و پنج هزار روبيه بطريق مدد خرج
مرحمت فرمود *

گويند چون بتهه مي رفت برخصت آصف جاهي آمد
او سفارش برادران ملا محمد نتهي (كه مصاحبش بود) كرد
شاه بيگ خان شنیده بود كه برادران ملا بدشت گرمي او
حكam را بخاطر نمي آرند - در جواب گفت - اگر آنها
سر حساب باشند بهتر - و الا پوست خواهم كشيد - آصف جاهي
بسيار ناخوش شد - و آخر باعث برهمزدگي كارهاي او گشته
بعزل منصب و جاگير منزوي ساخت - شاه بيگ خان مرد ترك
ساده سپاهي بود - در عهد عرش آشياني وقت رخصت قندهار
شيخ فريد ميربخشي ايستاده كرده تسليم عنايت علم و نقاره
فرمود - همان وقت بشيخ مي گويد - اينها بچه كار مي آيد - در
منصب بيفزايند - و جاگير دهند - كه سواران ديگر براي كار
پادشاهي نگاهدارم - مشهور است كه با مثل جهانگير پادشاه
ديوانه سر ديوان گفت - كه حضرت در دنكل پدر شما
جوانان چند ايستاده مي شدند كه شاه بيگ بپشم خايه آنها
نميرسيد - و الحال اين مردم كه ايستاده اند هيچكدام بپشم
خايه شاه بيگ نمي رسد - بامان خمر ابتلا داشت - ميگفت

صراحي در نظر باشد - گو عالم نباشد - گویند مسکرات دیگر را
مثل بنگ و افیون و کوکنار با شراب آمیخته می خورد
و چار لغزا^(۲) می نامید - شاه بیگ خان کور چار لغزا خور
زبان زد مردم بود - از پسرانش میرزا شاه محمد مخاطب
بغزنین خان صاحب کمال و دانای وقت بود - بمنصب
هزاری رسیده درگذشت - و دیگر یعقوب بیگ داماد میرزا
جعفر آصف خان شده - ارادل پرست بود - ترقی نکرد *

* شاه نواز خان بهادر میوزا ایرج *

خلف الرشید خانخانان میوزا عبد الرحیم است - در آغاز
برنائی خانخانان جوانش می گفتند - بشجاعت و مردانگی
و سپه کشی و سپه آرائی شهره روزگار و یگانه^(۳) آفاق گشت
در سال چهارم عرش آشیانی بمنصب چهار صدی سرافرازی
داشت - چون در سال چهل و هفتم سنه (۱۰۱۰) هزار و ده
با ملک عنبر حبشی در حوالی ناندیر عرصه مبارزت آراسته
لوائی چیرگی و فیروزی برافراشت بخطاب بهادری تحصیل
ناموری نمود - گویند دران جنگ (که از طرفین در جانفشانی
و جانستانی خود داری نمی فوت) میرزا رستمیه نمود که
صاحب داستان رستم و اسفندیار گردید - ملک عنبر (که ادرا
زخمی از میدان برداشته بودند) ازان روز سر حساب گشته

(۲) در [بعضی نسخه] چهار لغزا (۳) نسخه [ج] یگانه وقت بود *

بخانخانان ملاقات نموده طرح آشتی افکند و در زمان
جنت مکانی بسرداری صوبه بوزار و بالاگهات احمد نگر اختصاص
گرفت - کارهای دست بسته او زیاده از آنست که درین اوراق
بجایز تحریر آید - سیما کارنامه کهرکی که سرآمد پیکارهاست
سال دهم جهانگیری سنه (۱۰۲۴) یک هزار و بیست و چهار
هجری (که شاه نواز خان در بالا پور بوزار رنگ سکونت
ریخته بود) چندی از سران سپاه دکن مثل آدم خان و یاقوت
خان و مالوجی کانتیه از ملک عنبر رنجیده بعهده و پیمان
آمده تحریک و ترغیب پیکار با ملک عنبر نمودند - شاه نواز
خان پس از تقدیم مردمی و دلجوئی و تکلیف نقد و جنس
بپدید آنها کوچ نموده روانه شد - پیش از ملک عنبر
محمدرخان و آتش خان و دلاورخان و غیره سرداران نظامالملکیه
بمقابلہ پرداخته بحال تباہ راه فرار سپرده بملک عنبر پیوستند
او با کثرت لشکر و افزونی توپخانه و فیلان مهت جنگی بموافقت
فوج عادلشاهیه و قطب شاهیه رزم طلب گردید - چون مسافت
پنج شش کرده بیش نمانده یعقوب خان بدخشی (که از
کهنه سپاهیان کار دیده نبرد آزما بود - و خانخانان زمام اختیار
میرزا بدست او داده) باتفاق محمد خان نیازی میدان جنگ
جائی قرار داد که ناله آبی در پیش داشت - آنرا بجوانان
تیرانداز استحکام داد - همین که خوش اسهان هراول مخالف

(که همه نوخیزان تربیت کرده ملک عنبر بودند) جلوریز
 بکنار ناله رسیدند ازین طرف جوانان قرقچی بباد تیر گرفتند
 بسیاری از اسپ و آدم بر خاک هلاک غلطید - پس ازان
 داراب خان با بهادران هراول و دیگر پردلان عرصه جلادت
 از آب گذشته تاختند - چون ملک عنبر در قول پای ثبات
 افشوده بود زمانه ممتد نیران قتال اشتعال پذیرفت - غریب
 زن و خورده و عجیب گیر و داره در داد - از کشتهها پشتهها
 نمودار گردید - گویند شاه نواز خان دران روز دستبردهای
 قوی نموده چون شیر غران بهر جانب که می تاخت فوج
 مخالف را دست از کار رفته بذات المعش می کشمت - ناچار
 ملک عنبر عنان تماسک از دست داده پی سپر راه هزیمت
 شد - میرزا تا سه کوه تعاتب نموده گریختگان را علف
 تیغ گردانید - و بنابر ظلمت شب و ماندگی و خستگی
 همراهان جلو کشیده معارفت نمود - جمعی کثیر از سرداران
 مخالف با توپخانه و فیلان و دیگر غنائم بدست آمد - روز
 دیگر بجانب کهرکی (که پنج کوه رسمی دولت آباد است
 و درینولا بادرنک آباد موسوم و مسکن و مادی ملک عنبر
 بود) رهگرا شد - و چون دران مکان اثری از مخالفان ندید
 منازل و بساطین آن معموره را سوخته و ریخته بخاک تیره
 برابر ساخت - و ازانجا عطف عذان نموده از گریوه روهنهمیره

فرود آمده بدالاپور رسيد - از پيشگاه خلافت بر مفاص
جميع امراى شريك كار افزودند - شاه نواز خان بمنصب
عمده پنجهزاري سر بلندي يافت - و جنت مكاني چون
در دارالخبر اجمير تشريف داشتند بشكر اين عطيه از دولخانه
پا پياده بروضة معينه رفته لوازم نياز و نثار بجا آوردند *

چون سال دوازدهم بيمن مساعى شاهزاده شاهجهان ملك عذر
حدود متعلقه پادشاهي را كه متصرف شده بود بدستور سابق
در تصرف اولياى دولت باز گذاشت و مقاليد قلاع و حصون
حواله نمود شاهزاده پس از فراغ مهمات دكن هنگام معاودت
شاه نواز خان را با دوازده هزار سوار موجود بضبط ولايت
مفتوحه^(۲) بالاگهات مقرر فرمود - چون در مغفان جواني
و دولت شيفته شراب گشته از آفت مصاحبان خانه برانداز
خوشامد پرداز مي گساري بافراط كشيد در سال چهاردهم سنه
(۱۰۲۸) هزار و بيست و هشت هجري اسير سر پنجه اجل
گريد - ميرزا ابرج جوان وجيه عالي فطرت بود - شجاعت را
با تدبير هم آغوش داشت - در رزم آرائي و سرداري ب همتا
و با اين خويدها كم كرم و بد لباس بود *

* شير خواجه *

از سادات اتائي ست - و از جانب مادر نقشبندي

پادشاه خواجه نام داشت - از ترددات مردانه او عرش آشياني
 شير خواجه نام كرد - سال سيم همراه سعيد خان چغتاي بتاخت
 يوسف زئي مامور گرديد - پس ازان همراه شاهزاده سلطان
 مراد بمهم دكن تعيين شد - سال چهارم با چند كس بجانب
 پتن از شاهزاده دستوري يافته در آريز اخلاص خان مصدر
 ترددات گرديد - سال چهارم و يكم (كه افواج پادشاهي را
 با سپاه دكن نبود) داد - و دران جنگ راجه علي خان
 مرزبان خانديس بكار آمد) او سردار قلعمة برانغار بود
 كارنامها پرداخت - پستر همراه شيخ ابوالفضل در دكن ترددات
 شايان و خدمات نمايان بتقديم رسانيد - در جنگه (كه متصل
 قصبه بئر مروت گرفت) تاخته فوج مقابل را ميدان ميدان^(۲)
 بوداشت - و زخمه برداشته خود را بقصبه بئر رسانيد - ازانجا
 (كه مردم دكن با فوج كثير آمده قصبه مزبور را گرد گرفتند
 و از بے آذوقي حال متحصنان به تنگي كشيد) چفده
 بگوشتم اسب گذرانيد - چون بذابر طغيان آب گنگ اميد
 كومت نبود اراده كرد كه جنگ كوده خود را بگشتن دهد
 درين ضمن شيخ ابوالفضل خبر يافته با فوج شايسته رسيد
 اهل محاصره برخاسته رفتند - بعد ملاقات خواجه شيخ
 خواست كه شيخ عبد الرحمن پسر خود را در تھانہ بئر بگذارد

(۲) نسخه [ج] از ميدان برداشت *

خواجه راضي نشد - و خود تعهد بودن نمود - بخابران سال
چهل و ششم بعنايت علم و تقاره کوس سربلندي نواخت - پس
از فوت عرش آشياني جنت مکاني براي او خلعت عنايت
فرستاد - و معلوم نيست کدام وقت بحضور آمده - در هنگامه
کذار آب بهمت (که از مهابت خان گستاخي عظيم سرزده)
در رکاب جنت مکاني و پس از فوت جنت مکاني باتفاق
آصف جاهي شريک جنگ (که با شهريار رو داده) بود
سال اول جلوس اعلى حضرت بهلازمت پيوست - و منصب
چهار هزاري هزار سوار و خطاب خواجه باقي خان برر مسلم
ماند - و بصوبه دارى تتهه کامياب شده رخصت آنجا يافت
و در اثنای راه مطابق سنه (۱۰۳۷) هزار و شي و هفت
هجري رخت زندگي بسفر آخرت بر بهمت - پسرش خواجه
هاشم نام بمنصب پانصدي صد سوار سرافرازي داشت *

(۲)

* شهباز خان معروف بشيزو روهله *

سال اول جلوس فردوس آشياني ب خطاب شهباز خان
سرفرازي يافته و همراه مهابت خان بجهت دفعه نذر محمد
خان والى بلخ (که در نواح کابل گرد فساد بر داشته بود)
بدانصوب تعيين شده و پستتر همراه عبدالله خان بمالش ججهار
سنه بديله (که دفعه اول بخي (زنده بود) دستوري يافته

سال سيوم با رادرتن هادا بتوقف در باسم مامور شده بعبای
 علم لواي سرباندي برافراخت - پس ازان باتفاق نصيري خان
 سمت قلعه تدمار مضاف دکن شتافته در تسخير آن مصدر
 تردد گرديد - پستور با اعظام خان در نواح بهالکي و چتدوبه
 مضاف بيدر رسیده سال چهارم روز نوبت کهي در جنگه
 (که بهادر خان روهله و يوسف محمد خان تاشکذدي دستگیر
 مقاهير اهل دکن گشتند) مطابق سنه (۱۰۴۰) هزار و چهل
 هجري او با پسر در کار داي نعمت جان درياخت - بپايه
 سه هزار و دو هزار سوار رسیده بود *

* شیرخان *

عرف ناهر خان تونور - اباعن جد نوکر قدیم فاروقيه
 خاندیس اسمت - هنوز طفل بود که پدرش کشته گرديد
 راجه علي خان فاروقي اورا به يتيمي پرورش نموده برشادت
 قطري و يارزي بخت بيدار بعرضه روزگار جولاني گشته
 بخانجهان لودي پیوست - و او در رشد و تربيتش شده
 در کمتر زمانه بمذنب پادشاهي امتياز يافته تعين صوبه
 گجرات گرديد - در هنگام برهمزدگی شاهزاده ولي عهد با
 جنت مکاني نيابت صوبه دارى گجرات از جانب شاهي بعدالله
 خان متعلق گشت - و از جانب او خواجه سرائے بے حيثيت

(۲)
 بحر است بنده احمد آباد شتافت - تاهر خان بسلسله جنباني
 و مراسلات ميرزا صفي سيف خان (که در آن وقت ديوان گجرات
 بود) از محال قبول خود بغلة با احمد آباد رسیده بانفاق سيف
 خان شهر را بتصرف در آورد - عبد الله خان در ماندو برين
 ماجرا آگهي يافته باراده مباربه بر سبيل استعجال در رسيد
 تاهر خان خود هرا دل فوج سيف خان گشته با از در آريخت
 و بهحض تائيد ايزدي اعلام نصرت برافراشت - در جلدوی
 ابن حسن تردد نمايان از پيشگاه سلطنت بمنصب سه هزار
 دو هزار و پانصد سوار و خطاب شير خان ناموري اندوخت *

پس از شتتار شدن هجت مكاني چون موکب صاحب قران
 ثاني بسرحد گجرات وصول اقبال شمول نمود عرضداشت
 شير خان مبني بر دولتخواهي و فدويت و مبني از ارادهای
 باطل سيف خان صوبه دار آنجا رسيد - از آنجا (که بے اخلاصی
 سيف خان از سابق معلوم همگان بود) نوشته شير خان
 قرين صدق گرديد - اعلیٰ حضرت اورا بهرام پادشاهانه
 مستمال ساخته بنويد صاحب صوبگی گجرات سرگرم خدمت
 گردانيد - و اشاره رفت که بنده احمد آباد را متصرف شده
 سيف خان را نظر بند نمايد - و چون محمود آباد (که دوازه
 گروهی احمد آباد است) مهبط رايات پادشاهي گرديد شير خان

با جميع متعينه باستلام سده عليه کامياب گشت - و هفدهم
 ربيع الثاني سنه (۱۰۳۷) هزار و سي و هفت هجري کنار
 تالاب کاکريه (که در ظاهر شهر واقع است) مخيم فيروززي شده
 شير خان از اصل و اضافه بمنصب پنجهازاري پنجهازار سوار
 و صوبه دارى مملکت گجرات بلند پايگي يافت - و در سال (که
 اعلیٰ حضرت باستيصال خانجهان لودي ببلده برهانپور درود
 فرمود - و خواجه ابوالحسن تربتي را بتسخير الکة ناسک و سنگمذير
 رخصت نمود) قرار يافت که تا رسيدن شير خان از گجرات
 در نواحی قلعه^(۲) للنگ موسم برسات بگذراند - خواجه در دهوايه
 توقف نمود - تا شير خان بدر پيوست - و بمجرد وصول
 بتلخت حوالی چاندر مامور گشته دست نهپ و غارت بران
 ملک برکشاد - و با عظيمت فرازان مراجعت کرد - پس ازان
 در قطره و پويه و ضبط آن ناحيه با خواجه شريک بود - در
 سال چهارم سنه (۱۰۴۰) يک هزار و چهل هجري روزگار ش
 سپري گشت - سردارے بود سپاهي و بسيار متواضع - اگرچه
 چون و کرم کمتر داشت اما با سپاه مدارا و سلوک خوب
 مي کرد - طلب ماه ماه ميداد - در سوازي غير حاضر
 نمي کرد - شراب بانراط مي خورد - ليکن با مردم محل
 شگفت آنکه با اين دولت و شان دانه خورجی دراب حضور

خود می کرد - و می گفت میدانم قبحاتها دارد - چون طبیعت من شده نمی توانم گذاشت - از پسرانش یاسین خان و شمشیر خان در حضور پدر ترقی کرده - اما اجل نگذاشت نخستین هزار و پانصدی هزار سوار شده در سال هشتم در گذشت - سیومین دلاور خان نام داشت *

* شیر خان ترین *

زمیندار فوشنج که معرب پوشنگ است - و آن موضعی است واقع مابین قندهار و بهکر - آبای شیرخان در سلک ملازمان پادشاهی انتظام داشتند - چون پدرش را با شاه بیگ خان کابلی (که از پیشگاه عرش آشیانی به حکومت قندهار اختصاص داشت) ^(۲) نقش سازگاری نشست در عهد جنت مکانی بایران دیار شتافته در خدمت شاه عباس صفوی نسبت بزدگی خون درست نمود - و شیرخان در همان روز و بوم فشو و نما یافت بعد ازان (که شاه عالی جاه بر سرفندهار آمده در سنه (۱۰۳۱) هزار و سی و یک هجری آنولایت را بتصرف در آورد) شیرخان را به حکومت فوشنج و ایالت الوسات افغانه آن نواح نامزد ساخت - و چون او با وجاهت صوری و مهابت ظاهری عقل متین و ادراک رسا داشت بریاست موروثی فایز گشته دران سرزمین علم استقلال برافراشت - و از مترددین

عراق و هندوستان زرهایی خاطر خواہ بطریق راهداری
می گرفت - و اگر قابو میدید بنهب و غارت نیز می پرداخت
پس از ارتحال شاه از زیاده سوری و فتنه گری بعلي مردان
خان زیك كه حاكم قندهار بود دم منازعت زده سر از گریبان
انقیاد بیرون آوردن - چون بشاه صفی دارای ایران مكرز
رسیده بود (كه آمد و شد قوافل و تجار بعلى اذیت و تعدی او
بفرانت میسر نیست) (رقم بطلبش فرستاد - شیر خان
چندسے بایت و اعل بسر برد - و آخر الامر فكرے
اندیشیده بجناب اعلی حضرت صاحب قران ثانی متوسل
و ملتجی گشت - از پدشاه خلافت کشمیری خان (كه از
برهمدان کشمیر بود - و در ایام شاهزادگی در خدمت شاهي
شرف اسلام دریافت - و در زمان هرج و مرج خدمات شایسته
بتقدیم رسانید - و تتبع اهل ایران بسیار می کرد) با فرمان
عاطفیت و خلعت فاخوه تعیین گردید - شیر خان هنگام برف
و باران را عذر انگیخته کشمیری خان را در بهمر نگاهداشت
تا آنكه بشاه اطلاع شده رقم دیگر مشعر بر استمالت
و عاطفت بذا م اصدار نمود - و مخفی بعلي مردان خان
اشاره فرمود كه در استیصال او جویای فرصت باشد - شیر خان
در مرز رقم ثانی را فوز مقصود انگاشته کشمیری خان را
بے نیل مدعا برگردانید *

و چون در سال چهارم شیر خان از افغانان کوهستان آن نواحی هجوم فرام آورده بقصد تاخت حوالی سوی (۲) کُنْجابه معموله بهکر روانه شد علی مردان خان قابو یافته با چهار هزار سوار از نوکران و زمينداران قندهار ايلغار کرده صبح بقلعه فوشنج (سید - و سرسواي گرفته عيال و اطفال شیر خان را اسير ساخت - و با اسباب بسيار) که برهزني و قطاع الطريقي اندوخته بود (بقندهار فرستاده خود متوقف شد شیر خان ازین خبر هوش را غنائم و اسارای کُنْجابه را که بدست آورده بود بر تافته بسرعت تمام رجوع القهري نمود (۳) علی مردان خان بر سر راه هنگام پیکار گرم ساخت - اگرچه هزارل قزلباش را پای ثبات از جا رفت لیکن علی مردان خان با قول جلو انداخت - و دران اثنا تَنگه بر پاشنه او خورده بران جست - مخفي داشته بارصف آن زخم منکر پاره راه پيشتو راند - و بدلهی مردم پرداخته چندان در معرکه قدم افشرد که مخالف شکست خورده متفرق گشت - علی مردان خان سالم و غنم کوس معاودت بقندهار بلند آوازه ساخت - شیر خان بدو کي رفته هر چند تلاش کرد که کاره پیش رود میسر نشد ناچار دل از موطن برداشته باحمد بیگ خان (که به نیابت یمین الدوله حاکم ملتان بود) توسل جسته در سال پنجم

سنه (۱۰۴۱) هزار و چهل و يك بملازمت اعلى حضرت
 سرمايه افتخار اندوخت - و بنوازش منصب دو هزارى و تنخواه
 جاگير جيد در صوبه پنجاب بتازگي ديد؛ اميدش روشن گشت
 و بانعام بيست هزار روپيه نقد مكرر بدفعات مشمول عواطف
 شد - اما از اسيرى اطفال و تفرقه اهل و عيال پيوسته در تب
 و تلواسه بود - و شب و روز گريه و ناله داشت - اگرچه
 شاه متعلقانش را باعزاز نگاه مي داشت - چون با شكل
 و شمائل پسندیده و فطانت و ذکا در مردم كوهي ممتاز
 بود در پيشگاه خلافت قرب و منزلت او (رز افزون گردید
 او نيز كمر دولتيخواهي و نيكو بندگانى برميان بسته در مهم
 پرينده بهمراهي شاهزاده محمد شجاع و در سال نهم با سيد
 خانجهان بمالش عادلشاهيه و تخريب ملك او تروانات
 نمايان نمود - ليكن ازانجا (كه هنوز پاداش اعمال نكوهيده اش
 در انتقام كده تقدير باقي بود) زمانه بظاكامي ديگر انداخت
 ظاهرا بشاه صفي صفوي رسانيدند - كه شير خان متعهد تهخير
 قندهار گشته - و نطاق همت باقدام اين خدمت بسته - چون
 واقف كار و صاحب الوس است و سواى فرقه ترين الوسات
 ناحيه مثل كاكر و پني با وي متفق مبدا كارى پيش برد
 شاه از مصلحت سنحي رقي بنام او متضمن ارسال عرضداشت
 مشعر بر هواخواهي و تجديد بندگانى ديزين و اراده برآمدن

از هندوستان بهر بهانه فرستاده بمردم بادشاهي گيراند - چون
 بعرض اعلیٰ حضرت رسيد بعزل منصب و جاگير معاتب شد
 و از مجرا ممنوع گشت - در سال دوازدهم (که نهضت پادشاهي
 سمن پنجاب واقع شد) همراه نگرفته در اکبرآباد نظر بند
 نگاهداشته هزار درپيه در ماهه قرار يافت - هرچند بدينقصيری
 خود کوشيد و در براءت نامه مي دريد بجائے نرسيد - در سه
 سال در آگره منزوي بوده مدقوق شده در عيد جواني
 در گذشت - هيئات اين کچرر فلک دغلباز بسا دروغ بيفروغ را
 باجاس راستي دانشين که و مه ساخته - و بسيار صدق کيشان
 درست آئين را پايمال انقلاب نموده بدشمن گامي نشانده
 آه آه اگر بديده تحقيق و انگرند همان ناهنجاري و بيراهه ري
 عادي اوست - که در صورت جزا و نتيجه همان صور
 اعتيادش متمثل مي شود *

* ع *

* صورت اعمال ماست هرچه بما ميرسد *

* شاه قلي خان وقاص حاجي *

از باشندگان بلخ است - ابتدا در سال پنجم جلوس
 فردوس آشياني از موطن خود بطريق سفارت از جانب
 نذر محمد خان والي آنجا دارد هندوستان شد - چون بحوالي
 اکبرآباد رسيد معتمد خان بخشي باستقبال رفته بملازمت آورد

او نامه و ارمغان خان مزبور (که بقیمت پانزده هزار روپیه بود) گذرانید - و بعزایت خلعت و خنجر مرصع بقیمت چهار هزار روپیه و مومن پسرش بعطای خلعت افتخار اندوختند - و پس از دو روز سی و پنج راس اسب و ده نفر شتر خود و هیزده راس اسب و چند شتر پسرش برسم پیشکش بنظر در آوردند - و سی هزار روپیه بار و ده هزار روپیه پسرش مرحمت گردید - و پس از چندی (که جشن وزن شمسی شد) باز بیست هزار روپیه بار و پنج هزار روپیه پسرش انعام شد - سال ششم بعطای خلعت و اسب با زین مطلا و فیل و پسرش بخلعت سرافرازی یافته با جواب نامه مصحوب تربیت خان دستوری انصراف پذیرفت *

ازانجا (که کروفر هندوستان را دیده - و بداد و دهش اینجا آشنا شده بود) از وطن مالوفه دل برگرفته سال نهم بمدد بخت آمده دولت بار حاصل کرد - و بمنصب وزارت هشت صد سوار و عزایت خلعت و خنجر مرصع و شمشیر طلائی میناکار و اسب با زین مطلا و فیل و انعام بیست هزار روپیه نقد سر رشته اعتبار بدست آورد - و چون اواخر همین سال بعرض رسید (که میرزا خان منوچهر فوجدار کانگه از شوریدگی دماغ منزوی شد) نظر بفزونی جمعیت برای ضبط محال کوهستان او از اصل و اضافه بمنصب در وزارت

در هزار سوار و خطاب شاه قلی خان و عذایت علم و خلعت نفویض تعلقه مزبور و عطای خنجر مرصع و اسپ و فیل لوای عزت برافراخت - و پس از رسیدن آنجا بضبط و ربط پرداخته بهویست و لد سنکرام زمیندار جمو را (که همواره کومک فیوجدان آنجا بود - و رفته رفته در ادای خدمت قصور می نمود) طلب داشت - او با جمعیت کثیر آمد شاه قلی خان جمع فراهم آورده مستعد پیکار گشت - و بعد زد و خورد او با جمع بمقر اصلي شتافت - این معنی در پیشگاه حضور درجه استعسان پذیرفته سال دهم بعذایت خلعت و نقاره و فیل طبل شادمانی برنواخت - و سال درازدوم در ایامی (که پادشاه متوجه دارالسلطنت گردید) او در اندای راه آمده بحصول ملازمت کسب سعادت نمود و از تعلقه مزبور معزول شده بحکومت بهکر از انتقال جان نثار خان نامزد گشت - سال چهاردهم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار سوار و عطای خلعت نظم صوبه کشمیر و شمشیر با براق طلائی میناکار و انعام پنجاه هزار روپیه نقد (۳) کام دل برگرفت - و بعد رسیدن در نواهی حسن ابدال مطابق سنه (۱۰۵۰) هزار و پنجاه هجری بدارالبقا پیروسی محمد امین پسرش بمنصب نهصدی پانصد سوار کامیاب

شده سال بیست و پنجم دیار خاموشان گزید *

* شادی خان اوزبک *

از منصبداران عهد فردوس آشیانی ست - بتعینائی قلعه
 قندهار مامور بود - سال بیست و دوم جلوس مطابق سده
 (۱۰۵۸) هزار و پنجاه و هشت هجری (که والی ایران
 بازاد تسخیر قلعه مذکور رسیده در باغ گنج علی خان
 فرد آمد) نامبرده از جانب خواص خان قلعهدار پادشاهی
 بمحافظت درازا و بیس قرن می پرداخت - پس از محاصره
 چون عرصه زد و خورد بامندان کشید نامبرده شیوه پاس
 نمک را خیر باد گفته راه بے غیرتی سپرد - و با مردم
 مخالف همدستان شده قبچاق خان را (که احوالش جداگانه
 بنوک قام گذشته) از راه برد - و باتفاق بعضی منصبداران دیگر
 پیش قلعهدار آمده ظاهر نمود - که بخاطر انسداد طرق بسبب
 کثرت برف امید رسیدن کومک نیست - و از جد فوج قزلباش
 معلوم می شود که قلعه زود بتسخیر خواهد درآمد - پس ازان
 ما را نه امان جان است - و نه امید رستگاری فرزندان و عیال
 قلعه دار (که همت بای داده بود) درین وقت که بایسته
 تیغ میراند بموعظت اکتفا نمود *

* بیت *

* هر کجا زخم بایدت فرمود *

* گرتو مرهم نهی ندارد سود *

پستتر بخانه خود رفت - و بعد از چند روز بقلعه دار گفته فرستاد - که محمد بيگ ناسي از جانب والي ايران باتفاق شرف الدين (که داروغه عمارت و ذخيره قلعه بسم بود) آمده - چند پيام دارد - و چهار رقم آورد - قلعه دار ميرک حسن بخشي را فرستاد که آمده را باز گرداند - مومي اليه چون بدروازه رسيد ديد که محمد بيگ را شادي خان درون دروازه نشانده - و قبحاق خان و جمعي منصبداران نشسته اند لهذا برگشته بقلعه دار کيفيت ظاهر نمود - او لشکر نويس خود را فرستاد که محمد بيگ را همان جا نگاهدارد - و شادي خان و قبحاق خان را پيش او بفرستد - پس از آمدن استفسار کرد که بدون اجازت من درون گرفتن مردم مخالف چه وجه داشت - گفتند چون نوشته چند آورده بود ناپيده برگرداندين پسنديده نبود - قلعه دار خود بر دروازه مزبور آمده زتمها ملاحظه نمود - و بر کيفيت از دست رفتن قلعه بسم آگهي يافته وعده پنجروز کرد - روز پنجم شادي خان بيست و هشتم صفر سنه (۱۰۵۶) هزار و پنجاه و شش هجري دروازه ويس قرن را بعلي قاي خان سردار والي ايران را گذاشت و با قبحاق خان نزد والي مذکور رفت *

• شجاعت خان شادي بيگ •

پسر جانش بهادر است - که احوالش جداگانه اندراج

پذیرفته - نام برده سال هفتم جلوس فردوس آشیانی از اصل و اضافه بمنصب هزاري هشت صد سوار و خطاب شادي خان سر عزت برافراخته سال دوازدهم بعزایت خلعت و جیغه و خنجر مرصع و شمشیر با یراق طلا میناکار و اسپ با زین نقوه امتیاز یافته با جواب نذر محمد خان و ارمغان بقیامت یک لک روپیه ببلخ روانه شد - و سال چهاردهم از انجا برگردیده در حین (که پادشاه از کشمیر بدار السلطنه لاهور عالم معارفت برافراشته بود) باستلام عتبه خلافت پرداخته بیست و هفت اسپ پیشکش گذرانید - پادشاه مورد مرحمت ساخته از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هزار و دو بیست سوار و حکومت بهکر از تغیر شاه قلی خان و عطای اسپ برخواست - پستور چون خبر فوت غیرت خان صوبه دار تتهه بعرض رسید او بعزایت خلعت و شمشیر و اضافه پانصدی پانصد سوار و تفویض صوبه داری صوبه مذکور بلغدی گرای اوج دولت شد - سال پانزدهم باضافه سه صد سوار تابینانش با ذات مساوی گردید - سال نوزدهم همراة پادشاهزاده مراد بخش بتسخیر بلخ و بدخشان مقرر شد - و چون پادشاهزاده دانهاد آنکدود نگشته برگشت و جمله الملکی سعد الله خان به بندر بست آنجا تعیین شد ادرا بحر است میمده با نواحی آن معین نمود - سال بیست و یکم بمرحمت خلعت و اسپ با زین مطلا و قاعه داری کابل

از تغيير سيورام كور مامور گردید - و حكم شد كه تا رسیدن او
 از ميمنه ملتفت خان بصيانك آن يودازن - سال بيست و دوم
 در ركاب پادشاهزاده محمد اوزنگ زيب بهادر بصوب قندهار
 دستوري يافته سرکردگی فوج قرارداد بدو تعلق گرفت - و بعد
 رسیدن بدان جا بهمراهی قليچ خان بكشودن بستی شتافته
 از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي در هزار سوار
 شادكامي اندوخت - و در جنگ قزلباشيه (كه با رستم خان
 و قليچ خان (رو دان) در مثل خون پای ثبات قائم كرده محمد
 سعيد پسرش با جمعی بكار پادشاهي در آمد - بنابران سال
 بيست و سيوم از اصل و اضافه بمنصب سه هزاري دو هزار
 و پانصد سوار و عطای علم و تقاره طبل كامراني بر نواخت
 سال بيست و پنجم نوبت دوم همراه شاهزاده مذکور بمهم مصطور
 عزيزمت نمود - درين ضمن درود مركب پادشاهي بكابل صورت
 بهت - نام برده كه قلعه داری آنجا داشت شرف ملازمت
 دريافته بموحمك خلعت و جیغۀ مرمع و اسپ بازين مطلا
 و فيل و از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و پانصدي سه هزار
 سوار و خطاب شجاعت خان بلند آوازه گشت - سال بيست
 و ششم همراه شاهزاده دارا شكوه بتسخير قلعه قندهار و از آنجا
 باتفاق رستم خان بهادر بجانب بهت كمر عزيمت بهت
 پحتر روزگارش بگجا انجاميد معلوم نيمت *

* شاه بيگ خان اوزبك *

در عهد جنت مگاني بمنصب پادشاهي سرافرازي يافته بدياره
 هزاري چهار صد سوار رسیده سال اول جلوس فردوس آشياني
 بخطاب خاني نامور گردیده در افواج متعینه قاديپ چهار
 سنگه بنديله بهمدائي عبد الله خان بهادر اختصاص پذيرفته
 سال دوم باضافه پانصدي دريستم سوار کام دل بر گرفت
 سال سوم بعنايت علم و از اصل و اضافه بمنصب
 دو هزاري هزار سوار لوي کاميابي برافراخت - (۲) پختو
 باضافه دريستم سوار و سال چهارم بافرزي سه صد سوار
 و سال ششم از اصل و اضافه بمنصب در هزار
 سوار و پس ازان باضافه هزاري هزار سوار امتياز پذيرفته
 سال نهم در افواج متعینه تذيبه ساهو بهونسله و تخريب ملک
 عادل خانیه بهمهري خان زمان دستوري يافته سرکردگی جرانغار
 داشت - و پس از رسيدن در نواح رايباغ مضاف صوبه بيجاپور
 چپقلشهای مردانه از کشتن و بهتن و اسير ساختن ازو بظهور
 انجاميدن - سال دهم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزاري
 سه هزار سوار کامران گشته بخدمت قلعه داری جنير
 ناميه بخت روشن نمود - سال پانزدهم بعنايت نقاره کوس
 بلند پايجي زن - بستر بنظم صوبه برار مامور گردید - سال

هیزدهم بحضور (سیده جیهه ارادت بر) استانه عقیدت گذاشت
 ظاهر در همین سال بوجوداری میوات ^(۲) مامور گردیده - که
 صاحب پادشاه نامه می نویسد - سال نوزدهم حسب الحکم
 از میوات آمده باستلام سده خلافت پرداخته همراه پادشاهزاده
 مراد بخش بتسخیر باخ و بدخشان نامزد شد - سال بیستم
 از تغیر اهتمام خان حارس غوری گردید - و در آنجا بکرات
 به تنبیه ارزبکان خود سر و المانان بد سیر پرداخته آثار ^(۳) دلیری
 و دلادری بر روی درز افکند - سال ^{بازداشت} بیست و یکم از غوری
 معاودت نموده بحضور رسید - چون فوجداری میوات غایبانه
 تغیر شده بود او بعفایت خلعت برخی محالات صوبه برار
 در قبول رخصت دکن یافت - سال بیست و هشتم خدمت
 حراست قلعه احمد نگر بدر مفوض شد - سال بیست و نهم
 از آنجا معزول گردید - سال سییم در رکاب پادشاهزاده محمد
 اورنگ زیب بهادر به تنبیه قطب الملک حاکم حیدرآباد
 شتافت - و پس از انفصال یافتن معاملات آنجا با برخی
 منصبداران که مجموع سه هزار سوار بود بتوقف در سرحد ملک
 پادشاهی تا انقضای برسات مامور شد - و پس ازان (که زمانه
 طرح دیگر ریخت - و چرخ نیلگون رنگ تازه بر روی کار آورد)
 پادشاهزاده مذکور عیادت پدر را تقریب ساخته روانه حضور

گريد - و اورا بفوجداری بيرون اورنگ آباد برگماشت - بعد ازان
احوالش دريافت نشده *

(۲)

* شيرخان سيد شهاب بارهه *

پسر سيد عزت خان جهانگيري سن - تا سال دهم جلوس
فردوس آشياني بمنصب هشتصدي شش صد سوار سرفرازي^(۳)
داشت - سال سيزدهم باضافه دو صدي کامياب گريد - سال
نوزدهم همراه سلطان مران بخش بتسخير بلخ و بدخشان
تعين گشته وقت رخصت بعطای خاعت و اسپ عزامتيار
اندرخته سال بيست و دوم در رکاب سلطان محمد اورنگ زيب
بهادر بيساق قندهار کمر عزيمت بست - و بعد وصول
بدانجا با رسنم خان بکوهک قليج خان بصوب بخت شتافت
و در جنگ قزلباشان تود مردانه بظهور رسانيد - سال بيست
و سيوم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي ششصد سوار
چهارم عزت برافروخت - سال بيست و پنجم بعنايت خلعت
واسپ با زين نقره افتخار پذيرفته باز بهمراهی شاهزاده مذکور
بهم مسطور گام جرأت پيش نهاد - سال بيست و ششم
با سلطان داراشکوه بيساق مزبور دامن جلالت بر کمر همت زده
سال بيست و هفتم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار
هفتصد سوار رايت شادکامي برافراشت - سال بيست و هشتم

با جملة الملکي سعد الله خان برای انهدام قلعه چیتور شتابید
 سال سیم با معظم خان بصوب دکن نژد سلطان اردنگ زیب
 بهادر روانه شد - و درانجا بتقدیم نیکو خدمتیا پرداخت
 سال سی و یکم حسب الطلب بحضور آمده احواز سعادت
 ملازمت نموده از اصل و اضافه بمنصب در هزار و پانصدی
 هزار و دویست سوار و خطاب شیر خان و تفویض فوجداری
 هندسور بر منزلتش افزود - و در جنگ سموگده بهمراهی
 دارا شکوه اختصاص داشت - چون دارا شکوه هزیمت یافته راه
 فرارگزید او بملازمت خلد مکان پیوسته در جنگ سلطان شجاع
 باتفاق ذوالفقار خان محمد بیگ همراه توپخانه پیش پیش
 فوج هراول بود *

• شیخ میر خوافی •

هیدد مصحیح النسب - از نوکوان دل سوز ایام شاهزادگی
 خلد مکان اسم - و بحسن تدبیر و شیوه شجاعت معروف
 سال سیم جلوس فردوس آشیانی (که پادشاهزاده بر طبق
 حکم پدر لشکر بر سر والی حیدرآباد کشید) نامبرده
 با شاهزاده محمد سلطان در هراولی بود - در تنبیه خصم
 زنده شایسته بظهور آورده بزخم تفنگ مجروح گردید
 هالی (که پادشاهزاده مذکور بتقریب عیادت پدر والا قدر
 انب همدوستان گام همت برداشت) از از مشیوان رازدار

بود - در جنگ مهاراجه جسونت سنگه سرداری طرح دست راست و در محاربه اول دارا شکوه سرکردگی التمش داشت بر وقت رخس شجاعیت جهانده مصدر قردادات شایان گشت و در جلدوی اخلاص درست بعثایت خلعت خاص اختصاص یافت - بعدتر چون مسموم شد [که سلیمان شکوه می خواهد از دریای گنگا و جمنا گذشته بعدر خود (که جانب لاهور رفته بود) ملحق شوند] نامبرده با امرای دیگر جهت سد راه او تعیین شد - و پس از آوارگی او جانب سری نگر بحضور آمده بعد وصول موکب خلد مکان بملتان بقعاقب دارا شکوه دستوری پذیرفت - و تا تتهه راه تعاقب پیمود - و دارا شکوه چون از فواج تتهه کوچ کرده داخل ملک گجرات شد و درین ضمن فرمان معارفت بنام او صدور یافت بسرعت سریع خود را بحضور رسانید - و در جنگ دوم دارا شکوه باز کار فرمائی فوج التمش برای او تعلق گرفت - روز یورش از سایر عساکر پیش قدمی نموده حمله مردانه بر مورچال شاه نواز خان مغوی برده زد و خورد رسا بمیان آمد - دران اثنا گویی تفنگ از کارخانه قضا بر سینه اش خورده مطابق سنه (۱۰۶۸) هزار و شصت و هشت هجری جان در راه وفا درداد - میر هاشم نامی از هموطنان او (که در عقب حوضه نشسته بود) سرشته تدبیر از دست نداده نامبرده را

در برگرفته نگاهداشتن - خلد مکان را از سزوح این حادثه
 نظر بدیرین بندگی و ارادت کیشی او خاطر قرین تأسف شد
 و برطبق حکم در روضه شاه معین الدین (قدس سره) مدفون
 گردید - پسرانش محکشم خان میر ابراهیم و مکرم خان میر
 محمد اسحاق - احوال هریک جداگانه درین نامه . بفکارش آمده
 پسر سیوم او میر محمد یعقوب - که آخرها بشمشیر خان مخاطب
 شد - در برادران خود بافروزی نشه شجاعت امتیاز داشت
 با مکرم خان برادر خود به تنبیه افغانه سمت کتل جانوس
 دستوری یافت - و سال هیزدهم در جنگ اخیر (که افغانه
 غالب می‌شوند) بجذبش رگ غیرت پای ثبات محکم کرده
 در عین جوانی مردانه شربت مهات چشید *

* شاه نواز خان صفری *

میرزا بدیع الزمان نام داشت - مشهور بمیرزا دکنی
 رشیدترین پسران میرزا رستم قندهاری ست - در عهد جهانگیری
 بمعارج دولت و امارت مرتقی گشته بخطاب شاه نواز خانی
 چهاره کامرانی برافروخت - و در صوبه قندهار و بهار بخدمات
 پادشاهی میگذرانید - بعد ارتحال جنت مکانی در قضیه شهریار
 ناکرده کار بآصف جاهی یکتائی ورزیده نیکو پرستاریها بظهور
 آوردن - در سال سیوم صاحب قران ثانی بهمراهی خواجه

ابو الحسن تربتی باستخلاص ناسک و تربنگ تعین گشت
 و در سال ۴۴۴ چون از حوالی دولت آباد چهار فوج سنگین
 بمرداری امرای عمده بتخریب ملک عادل شاهی و تسخیر
 بقیه قلاع نظام المالکی نامزد گردید شاه نواز خان بهمراهی
 سید خانجهان بارهه مامور شده همواره هردلی آن فوج
 بدر متعلق بود *

روز (که مخالف بهیئت مجموعی هجوم آورد) چون
 پیشتر جنگ در دکن با چنداولی ست خان مذکور بمبالغه
 چنداولی بعهده خود گرفت - بعد ثلاثی فریقین تا یک پهر
 فیما بین ابراب مبارزه مفتوح بود - چون چیرگی غنیم
 از حد گذشت سید خانجهان بشاهنواز خان پیوسته اشقیار را
 برداشت - دران روز طرفه کارنامها بر ساخت - و بغابر علونسب
 و والا دودمانی خان مشار الیه بیست و سیوم ذی الحجه
 سال دهم جشن ازدواج شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر
 با صبیئه کریمه ار منعقد گردید - اعلیٰ حضرت پایان شب جشن
 سفینه سوار بخانه اش تشریف فرمود - بحضور اقدس چهار لک
 رویه کابین قرار یافت - طالب کلیم

۱۰۴۷

* دو گوهر بیک عقد دوران کشیده *

تاریخ یافته - و چون دران شب برسم هندوستان (که پدر عروس

در مجلس حاضر نمی شود) دولت اندرز مواجهه نشد روز دیگر شایسته پیشکش بنظر در آردن - متاع لک روپیه شرف پذیرائی یافت - و در سال پانزدهم صبیۀ دیگرش بجهت شاهزاده محمد مراد بخش خواستگاری شد - چون در انوقت شاهنواز خان بانتظام صوبۀ اردبیه اشتغال داشت حسب الحکم اهلایۀ مکرمۀ او (۲) نوزد بانو بیگم با صبیۀ مذکور بحضور رسیده مراسم طوی بجا آوردند - و پس ازان ایالت جونپور بخان مذکور مفوض گردید - در سال بیستم بصاحب صوبگی مالوہ سر برافراخت *

و چون اسلام خان ناظم دکن بدارالبقا منزل گزید بقام او فرمان رفت که بظاہر قرب و جوار بسرعت سربعہ خود را بآن ولایت رسانیدہ بحفاظت پردازد - در همان سال بیست و دوم شاهزادہ مراد بخش بایالت چہار صوبۀ دکن رخصت یافت - ازانجا (کہ آثار فراست و دانائی و نشانی بزرگی و سردای از چہرہ احوال خان مذکور ظاہر و نمایان بود) انالیقی و رکالت شاهزادہ بدر باز گردید - ابتدا شاهنواز خان در نظم اشقات آن مملکت مساعی جمیلہ بکار بردہ فوجہ بر سر دیوگدہہ کشیدہ مقضی الموام برگشت - اما چون مزاج شاهزادہ بسبب نوجوانی و ناتجربگی خود سوریہا داشت محبتہا برہم خورد - و ازیں ناسازگاری آخر معاملات ملکی

از رنق افتاد - و فصل و قطع مقدمات صورت نمي گرفت
 ازین جهت در سال بيست و سيوم شاهزاده بحضور شذافته
 او باز بضبط مالوه مامور شد - و در سال بيست و ششم
 بمنصب پنجهازاري پنجهازار سوار در اسپه سه اسپه و نظم
 صوبه اوده و جاگيرداري گورکهور و بررائج معزز و مفتخر^(۲)
 گشت - و چون در اواخر فرمانروائي اعلى حضرت شاهزاده محمد
 اردنگ زيب بهادر بهرم بيجادور متوجه گرديد شاهنواز خان
 و امرای ديگر از حضور دستوري يافتند - و هنوز کارهای
 ماموره بانصرام نگراييده بود که گريز فکريهای دارا شکوه
 غبار آشوب و برهمزدگي بهر جانب و سو برانگيخت - محمد
 اردنگ زيب بهادر باقتضای صلاح انديشي با سامان شايان
 روانه هندوستان گرديد - شاهنواز خان بحکم عقل مصلحت کيش
 در برهانپور مکث نموده از همراهي سرباز زد - شاهزاده او را
 از حويلي برآدرده در قلعه ارک نظر بند نگاهداشت - تا آنکه
 بعد از جنگ داراشکوه و سوبه آرائی هندوستان بارسال فرمان
 صوبه دارى گجرات و باضافه هزاري هزار سوار بمنصب ششهازاري
 ششهازار سوار پايه عزتش برافراخت - و هنوز او دران ولايت
 جاگرم نگرده بود که دارا شکوه بذبح تعاقب افواج عالمگيري
 از ملتان بقمه رفته ازانجا بدان ناحيه سرے کشيد - چون

بعوالی احمد آباد رسید شاهنواز خان بغاوت ذخیره خاطر
 (که از سلوک برهانپور داشت) یا بعدم سامان مقاومت با آنکه
 می توانست بدکن یا بحضور خود را رسانید با کمال دانائی
 سر رشته مهمت از کف گذاشته باستقبال او شتاقمت - و ادرا
 بشهر در آورده در عمارات دولخانه پادشاهی (که دارا شکوه
 میخواست بر عایت پدر بزرگوار پائین برنشیند) خان مزبور
 مبالغه از حد برده ادرا در چهار کف پادشاهی نشاند - اگرچه
 مرکوز خاطر آن سرگشته بادیة ناکامی آن بود (که از راه سلطانپور
 و نذر بار ^(۲) بدکن شتافته دران ملک لوائی اقتدار برافرازد)
 اخبار ناملائم جنگ شاه شجاع متضمن اسر و هزیمت عالمگیری
 شنیده و آن اکاذیب را راست پنداشته رفتن آگه را استخلاصه
 اعلیٰ حضرت پیش نهاد مهمت ساخت - و شاهنواز خان را
 رفیق و مشیر خود گردانیده با اجتماع سپاه اشاره نمود - قریب
 بیست هزار سوار فراهم آورد *

درین اثنا متواتر نوشتهای راجه جهونت سنگه رسید - که
 نقش بندگی اعلیٰ حضرت بر لوح دل مرتسم است - زردتو
 بدین طرف نهضت نمایند - که با سایر راجپوتیه در ملازمت
 بوده مصدر جانفشانی شرم - ناچار دارا شکوه فسخ عزیمت آگه
 نموده شاهنواز خان را با همه پسران و خویشان همراه برداشته

باجمير شتافت - چون آن بيهفاظ بدنام كنده مهاراجي
 بدر نه پيوسم ناگزير دارا شكوه از قلعه كدهه پتهلي تا كوهچه
 مدار ديوار بستم كشيده مورچال بقاعده پيكار ترتيب داده
 در مقابل عالمگير پادشاه برنشست - و پس از زن و خورد
 بيهست و نهم جمادی الاخری سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت
 و نه هجري دليرخان و شيخ مير محامدي دره متصل كوكلاپهاري
 (كه در خط شاهنواز خان بود) دليوانه قدم گذاشته بشپه
 سهام جگړدوز مردم اورا از پيش رد برداشتند - درين هنگام
 شاهنواز خان نزد دارا شكوه بود - از اين خبر گرم و گيرا خود را
 رسانيده بمداقعه دست و بازو بر كشان - و در عين جنگ (كه
 بر بلذمي مورچال قيام داشته باورزش و پيكار تحريض مي نمود)
 تيرے بر نافش رسیده كار او تمام ساخت - دارا شكوه از كشته شدنش
 همت بای داده راه فرار سپرد - خلد مكان بر سابقه نسبت (كه
 بآن والا دودمان بود) نعلش اورا با احترام برداشته در صحن روضه
 معينه (قدس سره) دفن فرمود - از بداييت حال در توزك و تزئين
 و خوش معاشي مي كوشيد - و بگرم اختلاطي و حسن درخور
 مي جوشيد - در امور دنياوي و تدابير ملكي هم رسائي تمام
 داشت - و خود بجزي و كلي مي پرداخت - و بسيار شيفته
 ميد و شكار بود - و هم دل داده راگ و نغمه - خواننده و سازنده
 (كه نزد او فراهم آمده بودند) در هيچ سركاره درانوقت نبود

معصوم خان مہین پھرش بعد واقعہ پدرش بمذنب دو ہزاری
و میر معظم مخاطب بسیادت خان پسر دوش بمذنب
ہزار و پانصدی چہرہ کامیابی برافروختند - و در سال بیست
و ششم سنہ (۱۰۹۴) یکہزار و نود و چہار ہجری در بلاد
اردنگ آباد بآزم بانو صبیہ سیادت خان ازدواج پادشاہزادہ
محمّد کامبخش زیب انعقاد یافت - و در سال بیست و ہفتم
سیادت خان بخطاب معظم خان سرفرازی یافتہ از تغیر مغل خان
قوش بیگی گردید - خالی از شورش مزاج نبود *

* شمس الدین خان خوشگی *

بہر کلان نظر بہادر است - سال بیستم جلوس فردوس آشیانی
در حیات پدر فوجداری دامن کوه کانگرہ از تغیر مرشد قلی
امتیاز یافت - سال بیست و پنجم چون پدرش فوت نمود
پادشاہ ادرہ از اصل و اضافہ بمذنب ہزار و پانصدی ہزار
و پانصد سوار برنواخت - و ہمراہ محمد اردنگ زیب بہادر
(کہ نوبت دوم بمہم قذہار نامزد شدہ) تعیین گردید - سال
بیست و ہفتم از تغیر محمد صالح پسر میرزا عیسی ترخان
فوجداری جوناگدہ و تیولداری برخہ محال آن دستوری یافت
سال سیم چون ادرہ با برادر خود قطب الدین بر سر تیولداری
جوناگدہ منازعت بہم رسید بقطب الدین فوجداری و تیولداری
پنن موہ گجرات قرار یافتہ نامبردہ را حکم شد کہ بدکن نزد

محمد ادرنگ زيب بهادر برود - كه در خور حال او شاهزاده
مذكور تجويز خدمت خواهد نمود - لهذا بدكن رسیده سال
سي و يكم در جنگ دكزيان ترددات شايان بتقديم رسانيد
بعد از چنده (كه فلک توطیة ديگر برانگيخت - و شاهزاده
مذكور عزيمت هذوستان نمود) او از اصل و اضافه بمذنب
سه هزاري دو هزار سوار سرمايه افتخار اندوخت - و در كومكيان
دكن انسلاک يافته در فتح قلعه چاكزه با اميرالامرا شايسته خان
مصدر ترددات شايسته گرديد - و (وزيورش خون دريده قلعه
را مفتوح ساخت - و بوقت موعود درگذشت - از اولادش
هيچكس نشده نكرده - نبسه زاده او متهور خان بهادر است^(۲)
كه احوالش درين نامه ثبت شده *

* شمشير خان حيات ترين *

پسر علي خان است كه از بندهای روشناس فردوس آشياني
بود - و در جنگ تهمه جان نثار گشته - پس ازان (كه سلطنت
بقبضة اقتدار آن پادشاه درآمد) نام برده سال اول بعمای
خلعت و مذنب هزاري پانصد سوار و انعام هفت هزار درپيه
نقد گردن عزت برافراخت - سال سيوم در ازان (كه دكن معسكر
پادشاهي بود) همراه شايسته خان بتخريب نظام الملک
دكزي تعين گردیده سال يازدهم همراه سعيد خان بهادر بصوب

قندهار راهي شده در تسخير قلعه بهست مصدر تودن گردید
 سال پانزدهم باضافه سه صده سوار و سال نوزدهم بافروزي
 دو صد سوار قابيذانش با ذات مهاري گردیدند - پسترو همواه
 سلطان مراد بخش بتسخير بلخ و بدخشان شرف رخصت
 يافت - و بعد وصول بدانجا باتفاق بهادر خان روهله
 بجنگ نذر محمد خان والي بلخ پرداخت سال بيستم
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدي هزار سوار چاره
 امتياز افروخت *

و چون شاهزاده بگذاشت حکومت آنصوبه امرا درزيده
 رائه حضور شد و سعدالله خان بخابر بند و بهست آنجا رسيد
 و تهانه داري خان آباد بار مغوض نمود حسب تجويز خان
 مزبور بافرايش پانصدي پانصد سوار برنواخته آمد - و پسترو
 بخطاب شمشير خان ناموري اندوخت - و پس از رسيدن سلطان
 اورنگ زيب بهادر دران نواح بحر است شهر بلخ معين شد
 سال بيست و دوم بعطای علم رايت بلند رنگي برافراشت
 و برکاب شاهزاده مذکور بصوب قندهار کمر عزيمت بسته پس از
 رسيدن بقلات باشاره شاهزاده بحر است آنجا مقرر گشت - سال
 بيست و سيوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدي
 دو هزار و دريشت سوار و خدمت تهانه داري غزني از تغير
 سعادت خان از همگان تفوق جهت - و چون از قرار واقع بضبط

هزاره و افغانه آنجا پرداخته بود سال بیست و پنجم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی در هزار و پانصد سوار درجه اعلا پیمود - و چون رتق و فتق مهمات سلطنت بکف اقتدار خلد مکان در آمد او سال اول جلوس پس ازان (که سعادت خان حارس کابل از دست شیرزاد پسر خود کشته گردید) او بکراسمت صوبه مزبور مباحی شد - سال چهارم از انتقال راجه راجروپ باز به تهمانه داری غزنین سرعزت برافراخت - و سال دهم حسب الحکم به تدبیه افغانه رده تعیین شده در کشتن و بستن مقاهیر تردد نمایان بظهور آورد - و از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و دو هزار و پانصد سوار در هزار سوار دواستپه سه اسبه تصاعد نمود - و پس از رسیدن محمد امین خان بخشی دران نواح باز مصدر خدمات شایان در جنگ معذولان مزبور شده بر طبق یرایغ پادشاهی بتهانه داری اوهند تعیین یافت *

* شجاعت خان رعد انداز بیگ *

از امرای عهد عالمگیری است - ابتدا بمنصب در خور و خطاب خانی مباحات اندرخته سال اول جلوس (که پادشاه متوجه مقابل سلطان شجاع بود) بقلعه داری اکبرآباد از تغیر ذو الفقار خان سرفرازی یافت - و بعد چندی از آنجا معزول گشته در جنگ دوم داراشکوه بفوج قوادلی تعیین شده پستتر

ببخشیکری احدیان می پرداخت - سال سیوم از تعلقه مذکور عزل پذیرفته همراه کنور رام سنگهه پتخریمپ قلعه زمینداری سوری نگر شتافت - سال چهارم بفوجداری میان دو آب از تغیر عاقل خان کام دل برگرفت - سال ششم بفوجداری نواحی اکبرآباد بجای همت خان مامور گردید - سال هفتم از انتقال اعتبار خان بتقلعه داری مستقر الخلافه و از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد سوار لوای اعتبار برافراخت سال نهم بتفویض خدمت آخته بیگی و میو توزکی از تغیر ملتفت خان سر تفاخر بلند کرد - سال دهم بتخدمت داروغگی توپخانه از تغیر فدائی خان سر بلند گشته کله گوشه افتخار کچ نهاد - سال دوازدهم باستیصال مفیدان نواحی دارالخلافه مامور گردیده اسب با ساز طلا یافت - و سال سیزدهم همراه فدائی خان (که بانامت گوالیار رخصت گردیده بود) دستوری پذیرفت - سال پانزدهم (که خروج سمت نامیان در ناحیه میوات بعمره ظهور آمده) نامبرده با فوج شایسته و سامان درسمت به تنبیه آن مردم تعیین گردید *

سمت نامیان عبارت است از مردمی که گرد آمده بودند از ارادل و اجلاف و اصناف مختلفه - در سال مذکور دران سرزمین در نواحی نارتول پالی طغیان دراز کرده دست بغارت قصبات و برگذات کشادند - گویند خود را زنده جاوید

(مآثر الامراء) [۶۸۱] (باب الشمين)

مي دانستند - بعد رسيدن خان مذکور بدان ضلع بجنگ
پيش آمدند - و بعد زن و خوردن جمع جان بکشتن دادند
و بقيه راه فرار گزيده بيشتري در تعاقب بدار البوار پيوستند
نامبرده پس از رسيدن بحضور مورث تحمين و مخاطب
بشجاعت خان گشته از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و
پانصدي دو هزار سوار سرمايه شادکامي حاصل نمود - سال
شازدهم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و دو هزار
و پانصد سوار و عنايت خلعت و جينه بر خانه سنگ يشم
مرمع و اسپ عربي با ساز طلا ممتاز گشته بمالش افانغه
طغيان سرشت راه کابل رايت عزيمت برافراخت - سال
هفدهم چون از گذر آب گذشته باراد عبور از کتل کهریه لشکر
آراست افانغه که در کمين بودند در تنگي کوه راه برو تنگ
گرفتند - هرچند آريزش سخت داد و کوشش بهياري
بتقديم رسانيد اما او در اثنای زن و خوردن مطابق سنه
(۱۰۸۴) هزار و هشتاد و چهار هجري نقد جان در کار
دلي نعمت در باخت *

* شهادت خان سيد فاسم بارهه *

ابتدا نوکر دارا شکوه بود - و از جانب او در قلعه آله آباد
قيام داشته بحکومت آنصوبه مي پرداخت - در ايامی که
دارا شکوه هزيمت يافته راه پنجاب پيش گرفت (خلد مکان

خاندوران سید محمود را بدان صوبه کسبل نمود - که قلعه مذکور را بفهمایش یا باستیلا ازو بتصرف آرد - درین ضمن (که محمد شجاع حسب قرار داد خلد مکان آمده صوبه بهار را قابض شد) چون پادشاه بتعاقب دارا شکوه بالکه پنجاب متوجه بود مقر خلافت را خالی دیده گام طمع پیش نهاد و چون قلعه داران رهتاس و چغاده (که از جانب دارا شکوه مقرر بودند) قلاع مذکوره را حسب ایهامی او (که بعد فرار نوشته بود) سپردن محمد شجاع نمودند سید قاسم نیز بدین اراده ادرا مطلع ساخت - و پس از وصول او باله آباد برآمده ملاقی گردید - و در جنگ با او شریک بوده پس از مغرور شدن پیش از وی خود را باله آباد (که محمد شجاع برو بحال داشته بود) رسانید - و بعد رسیدن محمد شجاع از پخته کاری قاعه مزبور باو نسیرون - و چون خبر آمد آمد پادشاهزاده محمد سلطان و معظم خان (که بتعاقب شجاع نامزد شده بودند) شنید توسل بخاندوران چسته دان قلعه را وسیله استشفاع گردانید - بر طبق حکم خسروانی سال اول جلوس به پیشگاه ساطنت رسیده کسب سعادت آستان بوس نمود - و بعزایت خلعت و منصب سه هزاری هزار سوار و خطایب شہامت خان چهره اعتبار برافروخت - و سال دوم جلوس بتهانه داری غزنین از تغیر شمشیرخان ترین مقرر گشت

و سال چهارم از آنجا معزول شده در سلک کومکیان دارالملک کابل منتظم گردید - و سال ششم بحراسه حصار شهر مذکور مامور شده بین الاقران تفوق جست - و مدتها دران سرزمین گذرانید - گاهی بحراسه سر بلند میشد - و گاهی در زمرة تعییناتیان آنصوبه منتظم می گردید - تا سال بیست و چهارم حیات او مستفاد می شود - نصرت یار خان برادر زاده او در عهد فردوس آرامگاه به پیش منصبی نامه برآورد - اما هیچ حاصلی بر نداشت *

(۲)
* شمشیر خان قرین *

اعظم شاهي - حسین خان نام داشت - آغاز حال نوکر دایر خان ^(۳) داور زئی بوده پستتر برافت داور خان قریشی پیوست - دران هنگام (که صوبه دار می برهانیپور بخان مشار الیه نامزد گردید) او را بروائی مهمات آنجا تعیین کردند - صاحب ساز و سامان گشت - چون پیمانۀ حیات خان مذکور ابریز شد بذکر می شاهزاده محمد اعظم شاه (که دران وقت صاحب صوبه ملتان بود) اختصاص یافت - و پس ازان بفوجداری جمو محال قبول پادشاهزاده مورد امتیاز گردید - و چون در یساق پرمشاق بیجاپور مصدر تالشهای نمایان شد پس از فتح از پیشگاه خلافت بخطاب شمشیر خان جبهۀ ناموری برافروخته از پایۀ

جماعه‌ای بدرجه امارت مرقی شد - و در خدمت پادشاهزاده اعتبار تمام داشت - در وقت موعود باجل طبعی در گذشت پسرانش محمد عمر و محمد عثمان - که تربیت یافتند التفات شاهي و مغرور ناز خانه زادی بودند - از جوش برائتی و جهالت سپاه پیشگی تقدیم بعضی از استاد های حضور بر طبع آنها خورده بر شورانید - ناخوشی پیدا نموده بوطن (که سه گروهی سرهند مشهور بآبادی ملک حیدر است) شتافتند - روزی چند به بیکاری و عطالت گذرانیده عزیمت بارگاه پادشاهی (که در آن هنگام احمدنگر مضرب خیام سلطانی بود) نمودند بر سر چوکی (که در حوالی اردوی معلی میباشد - و بدون پروانگی محیی و ذهاب متعذر است) مدتی ماندند - بپاس خاطر شاهزاده (که بتازگی از گجرات رسیده بود) که بعضی عرض نمی‌سانید - از پریشانی کار بیچارها بجان و کار دستخوان رسید - قضا را فرج غنیم بنواحی معسکر اداره گشت - و جمعی از امرای پادشاهی بمالش برآمدند - آن هنگامه جوین گردن بشمشیر خارنده سبکدستی نمودند - و بتک تک پا اشقی را بفرار آوردند - و چون از هرکارها بعرض پادشاهی رسید برتر عاطفت بر احوال اینان تافته بملازمین استمعان یافتند - اما چون خاطر پادشاهزاده از جانب آنها کینه آما بود صرفه خود

در بودن ركاب ندیده بهمراهی شاهزاده (كه بجانب خجسته بنياد و برهانپور رخصت یافته بود) بر آمدند . با وصف این هم پادشاهزاده بر سر توجه نیامد . دو سه منزل قطع نشده بود كه خبر ارتحال خلد مكان رسید . بمرحمت و خصوصیت بر نواخته بروز جنگ با خلد منزل پیش روی فیل پادشاهزاده برادر خرد جانفشانی نموده دوش همت را از بار نمکخوارگی سبك گردانید . پس ازان شاهزاده عظیم الشان عمر خان را باعزاز پیش خود نگهداشت . در آغاز عهد محمد فرخ سیر بهمراهی نواب نظام الملک فتح جنگ بدكن رفته بفوجداری سنگمغیر محال خالصه مقرری صوبه خجسته بنياد شتافته بمواخذة و كارش حیدر قلی خان دیوان دكن دل نهاد اقامت نگشته روانة حضور گردید . و از پیشگاه خلافت بفوجداری کالا باغ (كه از اقطاع مقصده خیز صوبه مالوه است) سرفرازی یافته بسیاری از فتنه پزدهان را پذیرای اطاعت گردانید و لخته را (كه از صوب سدان و صواب انحراف ورزیده طریق خطا و سرتابی می پیمودند) بگو عدم افگند . در زمان خاقان آفاق یعني محمد شاه پادشاه بقلعه داری و فوجداری دهار مامور شد . و چون در گذشت تعلقه بمسرانش مقرر

(باب الشين) [۶۸۶] (مآثر الامرا)

گشمت - از اینجا (که مویله مالوه در بیست بتصرف مرهقه درآمد) نمی خواستند که احدی از منتسبان سلطنت دران ولایت تمکن داشته باشد - ملهاریولکر بانتزاع حصاردهار (که از آثار راجه بهوج مشهور است) کمر همت چست بست - و بمحاصره (دوز - چند نقبها بدیوار قلعه رسانید - آن بیچارها بقدر میسر دست و پای ممانعت و مقارمت بحرکت آوردند - چون کوهک بررون مفعول دیدند ناچار باشقیا قلعه سپرده بر راجه جیمزنگه سوانی پیوستند - آخر صحبتها برار نیامد - برخاسته بحضور رفتند - کسی باحوال آنها نپرداخت *

* شیخ عبدالعزیز خان *

از متوسلان شیخ عبد اللطیف برهانپوری بود - چون محمد اورنگ زیب بهادر را با شیخ مذکور (که بکمال صلاح و تقوی اتصاف داشت) ربط بسیار بل نوعی از اعتقاد متحقق بود شیخ سفارش نامبرده نمود - ازین جهت در زمره نوکران منساک گردید - و در جنگ مهاراجه جسونت سنگه جوهر کار طلبی را بروی رز افگنده بیست و یک زخم برداشت و بعدایت خلعت و اسب چهره عزت برافروخت - و در ایام (که خلد مکان بتعاقب دارا شکوه از اکبر آباد سمت شاهجهان آباد توجه فرمود) از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی پانصد سوار و خطاب خانی و تفویض قلعه دارمی رایسین

مضاف مالوه گردن اعتبار بر افراخت - سال هفتم حسب الحكم
 بحضور آمده دولت ملازمت دریافت - و در همان سال از
 انتقال مير باقر خان بفوجداري چکاء سهرند نامزد گردید
 پستتر بقلعه داري آسير مضاف صوبه خجسته بنيان قرار یافته
 سال بيستم (که سيوايه و نسله مردم خون را بکشد بالای قلعه
 گذرانيد) از خبردار شده در آمدها را بقتل رسانيد - و مدتها
 باستقلال در آنجا ماند - سال بيست و نهم مطابق سنه

(۱۰۹۶) هزار و نود و شش هجري از تنگناي هستي
 برآمد - پس ازو خلعتش ابو الخير خان به تعلقه مزبور سرفراز
 گردید - سال سي و سوم بکراسه قلعه راج گده امتياز
 اندوخت - چون فوج مرهته رفته پيغام خالي نمودن قلعه
 فرستادند او مرعوب گشته امان درخواست نمود با عيال
 و اسباب ضروري برآمد - مرهته قول و قرار پس پشت افکنده
 هرچه یافتند مال خود دانسته گرفتند - و چون اين ماجرا
 بعرض رسيد از مقصوب بر طرف شده سزاوار شديد تعين گردید
 که روانه مکه سازد - هرچند مادرش سعي بسيار نمود و حکم
 بازداشتن از عزيومت مزبور حاصل نموده روانه ساختن ليکن
 تا رسيدن حکم به بندر سورت او سوار جهاز گشته بود - و پس
 از معارفت از مکه مشرفه باز مورد عواطف گشته بخطاب

پدر و تولیت مقبره شاه عبد اللطیف (که در دولت میدان
بلده برهانپور واقع است) کمر خدمت بست - پسرش
محمد ناصر خان عرف میان مستی ست - که بنوکری دیگران
می گذرانید - او هم بآخرت سرا شتافت *

* شریف الملک حیدرآبادی *

یزنه ابوالحسن قطب شاه والی آنجا ست - چون شاهزاده
بهادر شاه عالم با خانجهان و عساکر گران بگوشمال ابوالحسن^(۲)
(که نزد عالمگیر پادشاه بوجوه شتی لازم الاستیصال شده بود)
تعیین گردید و پس ازان در سال بیست و نهم مکرر
جنگهای مردانه و تلاشهای بهادرانه با افواج ابوالحسن اتفاق
افتاد همه جا آن جهالت منشان را زده و برداشته در تعاقب او
روی عزیمت بجانب حیدرآباد آردن - چون بحوالی معموره
پیوست و محمد ابراهیم سر لشکر او بفوج فیروزی ملحق
گردید ابوالحسن خود را باخته ازل شب از چار محل (که
در همان ایام بدستیارچی معمار همت باندش در کمال رفعت
و زینت تاسیس یافته بود) با مردم محل از جواهر و اشرافی
و هون آنچه توانست برداشته خود را بقلعه گلکندزه کشید
و ستخیز عظیم برپا گردید - اعیان و اکابر دست زن و فرزند
گرفته یا پیاده سر بقلعه گذاشتند - ناگهان بدیدن مبع

غازتگران شهر و لشکر بخانههای مردم ریختند - کرد در کرد
نقد و جنس از کارخانجات ابو الحسن و مال تجار و اسباب
امرا دستخوش غارت گشت - عرض و خاموس وضع و شریف
یک قام پایمال بیداد گردید - بیشتر نوکران از کام ناکام
شاهزاده پیوسته بندگی درگاه پادشاهی اختیار نمودند - دران
هنگام و بقول در مبادی این سانحه شریف الملک فیروز
بملازمین شاهي استسعاد یافت - و در سواد شولاپور با هر دو
پسر هدایت الله و عنایم الله نامیده سالی عتبه خلافت گشته
حسب التجویز شاهزاده بمنصب سه هزار و انعام ده هزار
روپیه و دیگر عطای پادشاهانه کامیاب گردید - و در اواخر ایام
مکاره گاهنده منتهای سال سیم بیست و چهارم شعبان
سنه (۱۰۹۸) یکهزار و نود و هشت هجری سفر واپسین
گزید - پسرانش بعنایت خلع مائمی تسلی پذیرفتند - و در
همان ایام قرب ارتحالش افتخار خان پسر او (که همشیره زاده
ابو الحسن بود) باستلام سد سلطنت مفتخر گشته بمنصب
سه هزار و سوار سرفرازی یافت - هدایت الله (که
بهدایت خان مخاطب گشته) خالی از کمال و فراست نبود
طبع سرورن داشت - بخانه سامانی سرکار محمد اعظم شاه درجه
اعتبار یافت - گویند نعمت خان میرزا محمد حاجی (۲) که

(۲) در [بعضی نسخه] حاجی - بمعنی هجو کننده .

اکثر امرا و نویزان زخمی تیغ زبان او و تشنهٔ خوش بودند
و از دست از کفایت و هجو بر نمیداشت حتی در حق خلد مکان
گفته و حق نمک و نمک کلام ادا نموده *
* بیت *

* بنده شسته چنان قوی که برداشتنش *

* کار دگر نیست خدا بر دارد *

چون هجو هدایت خان نمود خان مذکور بمقتضای *
(۲) ع *

* کلوخ انداز را پاداش سنگ است *

رباعی گفت - که بیت دوم اینست *

* فرزند و زن و قبیلۀ آن کس کش *

* بر خوان جماعت نعمت الوان است *

چون بمشار الیه رسید باز نطق نکشید *

* شایستهٔ خان امیر الامرا *

(۳) خلف الصدق یمین الدوله آصف خان است - نامش

میرزا ابوطالب - در ایام تصاوت و تغلب مهابت خان او نیز
با پدر بقیدش در آمد - چون روزگار نیرنگ ساز آن بے باک را
از حضور اداره کرد آصف خان را عذر مافات خواسته رانده
حضور ساخت - و ابوطالب را بمصلحت آنکه مبادا لشکر
بر سر او تعیین شود دیگر روزی چند نگهداشته رخصت نمود

و او بزمين بوس سده سلطنت رنگ رفته بر روی آورده
در همین سال بیستم و یکم جهانگیری بخطاب شایسته خانی
ناموری اندوخت - و در سر آغاز جلوس صاحبقران ثانی همراه
پدر از لاهور بآستان خلافت ناصیه سعادت افروخته از اصل
و اضافه بمنصب پنجزاری چهار هزار سوار بلند پایگی یافت
آنچه زبان زد مردم است (که شایسته خان روز تولد بمنصب
پنجزاری سرفراز شده) اصل شایسته ندارد - و جائے بنظر
هم رسید - که برعایت پدر و جدش اورا در اوان صبا و طفلی
اول رهله پانصدی بمنصب عزایت فرمودند - و بهمان ذریعه
اضافهای متواتر یافته در حوادث سن بمنصب عمده اختصاص
گرفت - و در عهد اعلیٰ حضرت بسرداری و سرکردگی تعین گشت
در سال سیوم چون از خطه برهانپور سه فوج سنگین باستیصال
خانجهان و مالش نظام شاهیه متعین گردید سرداری یکم
بنام دی نامزد شد - ازان (که مهمات کل عساکر باعظم خان
صوبه دار دکن مفوض بود) صحبت خان مذکور با دی در نگرفت
طلب حضور گردید *

چون سال نهم ناحیه قلعه دولت آباد مهبط رایات
فردوس آشیانی شد مشار الیه با آلهردی خان و غیره
امرا جهت استخلاص ولایت سنگمخیر و دیگر قلاع متعلقه آن
(که در دست ساهو بهونسله بود) دستوری یافت - خان مذکور

بسنکمزير (سیده) برگزانت آن را از تصرف پسرش سیوا
و دیگر مفسدان برآردده مقاهیر را آزاره دشت قرار ساخت
و بهر قلعه فوج تعیین نمود - پس از انفتاح اکثر حصون مشهوره
و فراغ از بند و بست آن آله بجانیب جنیر گام سرعت
بوداشت - چون سیوا از نزد پدر آمده آن قلعه را استحکام
داده بآسانی تسخیر پذیر نبود شهر جنیر را با محاللات
متعلقه آن بضبط درآردده معارفت نمود - و در کم مایه فرصتی
در سرکار عمده بجمع دو کرد و شصت لک دام مشتمل بر
هفده محال ضمیمه ممالک محروسه گردانید - در سال دهم
خان زمان (که به نیابت شاهزاده محمد اوزنگ زویب بهادر
بنظم بالاگهات دکن می پرداخت) ودیعت حیات سپرد
ازانجا [که تعیین یکم از اعظم امرا بجای خان زمان (که در
حین غیبت شاهزاده مامور به نیابت و هنگام بودن در دولت آباد
یکار و خدمت قیام داشته باشد) ناگزیر مصالح ملکی بود]
لهذا شایسته خان باین خدمت معین گشته پیش از شاهزاده
(که بجهت طری کتخدائی بحضور رسیده) رخصت یافت
که تا آمدن ایشان نیابة بنظم امور آندیار پردازد - و در سال
دوازدهم از تغیر عبدالله خان بصاحب صوبگی بهار و پتنه
سر بوفراخت - خان مزبور سال پانزدهم برسر پرتاب زمیندار
(۴) پلاؤن (که از عمده بومیان آندیار بود) فوج کشیده یایمال

مجز و انكسار ساخت - و چون سال هيزدهم صوبه آله آباد از تغير او در قبول دارا شكوه مقرر گشت خان مشار اليه بصوبه دارى مالوه نامور گرديد - چون در سال بيستم فرمان طلب از احمد آباد گجرات بزام شاهزاده محمد اورنگ زيب بهادر بجهت تفويض ولايت بانخ و بدخشان مدور يافت نظم آن ديار بخان مذکور قرار گرفت - و چون از شايسته خان (که بمذنب پنجيزاري پنجيزار سوار در اسبه سه اسبه مجاهدي بود - و سواى آن مبلغ پنج لک روپيه هرسال بجهت علوفه سه هزار سوار سيندي از خزانه عامره آنصوبه نقد بار تنخواه ميشد) تنبيه و تاديب متمدندان آن سر زمين چنانچه بايد صورت نمي پذيرفت و مکرر اين معني از عرائض او مفهوم شد در آغاز سال بيست و دوم صوبه احمد آباد به قبول شاهزاده دارا شكوه متعلق گشت - و مجدداً حکومت مالوه بخان مسطور باز گرديد - و در سال بيست و سيوم از تغير شاهزاده مراد بخش بانتظام مهم هر چهار صوبه دکن امتياز يافت - و پس ازان باز بايالت گجرات شتافت - چون سال بيست و هفتم آنصوبه بمراد بخش مغوض گرديد آن شايسته مرام ناميه ساي عتبه خلافت گشته سال بيست و هشتم بتازگي بصوبه دارى مالوه دستوري يافت - چون سال بيست و نهم شاهزاده محمد اورنگ زيب بهادر صاحب صوبه

دکن حسب التماس مير جملة جهت استخلاص پسر و متعلقانش و مالش قطب شاه بسيج حيدر آباد وجهه همت ساخت شايسته خان با تعيذاتيان صريه ماله بر وفق حکم پادشاهي بکرمک رفته در عين محاصره بخدمت شاهزاده سعادت بار اندوخت - و پس از انصرام آن مهم سال سيم رخصت شده بتعلقه رسيد - و بالتماس پادشاهزاده در صله حسن خدمت بمنصب والای شش هزاري شش هزار سوار در اسبه سه اسبه و والا خطاب معتبر خانجهان سر برافراخته محسود اتران گشت - و چون در همين سال محمد اورنگ زيب بهادر با عساکر دکن به تنبيه عادلشاهيه مامور گرديد بخانجهان اشاره رفت - که خود را بر سبيل استعجال بدولت آباد رسانيده تا معارفت جذاب شاهي اقامت نمايد - و چون در سال سي و يکم سنه (۱۰۶۷) هزار و شصت و هفت هجري عارضه حبس بول باعلی حضرت طاري گشته امتداد گرفت امور جهانبناني و فرمانفرمائي باسرها پشاهزاده ولي عهد دارا شکوه باز گرديد - او از تبعه زائي و بد سگالي امرای کومکي دکن را (که هنوز مقدمه بيجا پور بهين انجامه نگرفته بود) طلب حضور نمود - شايسته خان نيز بمالوه برگشت - چون آن الکه در جوار دکن واقع است درين هنگام (که مرکوز خاطر دارا شکوه کارهای ديگر بود) بودن

خانجهان (که اخلاص و ارادت او بشاهزاده اردنگ زیب
 شهرت داشت) مبدین صلاح وقت دانسته حضور طلب ساخته
 مهاراجه را بصوبه دارى ارجین منصوب کرد - و پس از هزیمت
 مهاراجه از مقابله عالمگیری چون عزیمت آن شاهزاده
 فتح نصیب بسمت دار الخلافه مجموع اعلی حضرت گردید
 دای (زین پادشاهی بران بود که خود برای مقابله برآیند
 اغلب که کار بجنگ و جدال نکشد - چه آنطرف هم بیشتر
 نوکران پادشاهی اند - یحتمل که شمشیر کشیدن بر روی
 ولی نعمت بخود قرار ندهند - اما دارا شکوه (که از سهل انگاری
 میخواست به تهنائی خود مباشر امر قتال شود) اصرار
 و استبداد درزیده مجوز برآمدن آنحضرت نمی شد - درین
 باب مطارحه با خانجهان درمیان آمد - او نیز بداس خاطر
 دارا شکوه یا بذابر اخلاص (که با محمد اردنگ زیب بهادر
 داشت - و نقش بهبود از صفحه احوالش می خواند) مانع
 آمد - و پس از هزیمت دارا شکوه ظاهر شد که اصلاح همان
 بود - و آنچه شد بمحض سوء تدبیر واقع شد - اعلی حضرت
 از روی غضب سرعاً بعینه خانجهان رسانیده بجهت
 خیانت مشورت معاتب و مخاطب ساخته بنوشته دارا شکوه
 و اغوای جمعی از ارباب غرض نظر بند فرموده پس از در درز

از قيد رهايدند - و باز ضوايد حال را كه از استفسار كردن
او باز همان ممانعت را اعاده كرد - و ظاهر است كه درين
وقت حركت چه فائده مي كرد - مع هذا اعلى حضرت پيشخانه
بر آوردند - اما چون كار از دست رفته بود اگر خون هم بر مي آمدند
سردمند نمي افتاد *

بالجملة خانجهان در باغ نور منزل بتلثيم عتبة عالمگيري
چهره افروز طالع گرديد - بعد از تكرر پيغام بوساطت
فاضل خان خانسامان از جانب اعلى حضرت بهادشاهزاده
ظفر نصيب محمد اورنگ زيب و آمدن بيگم صاحبه نون برادر
عزيز القدر و گزارش پيغام پدر بزرگوار [كه ولايت پنجاب
يا مملكتي (كه بدان ضلع واقع شده) بدارا شكوه و گجرات
بدستور سابق بمراد بخش اختصاص مي يابد - و دكن بسلطان
محمد نخستين خلف شما تعلق گيرد - و بمنصب والاي
ولايت عهد و خطاب بلند اقبالي و اختيار كل ممالك محروسه
مادراي ولايت مقسومه مذكوره بشما ارزاني گردن - بايد كه احراز
سعادت ملازمت نموده در استرضاي خاطر اقدس كوشيد]
جذاب عالمگيري از اقبال اين معني پهلوي تهيه كرده
گفت - تا ان فراغ از مقدمه دارا شكوه رسيدن حضور متعذر
بيگم صاحبه قريبن حزن و اندوه مراجعت نموده باظهار صورت
ماجرا بر ملاقات و سامت خاطر اعلى حضرت افزون - تا آنكه

در روز سیوم بعد گفت و شنود بسیار عزم ملازمت پدر بزرگوار از خاطر عالمگیری سر برزد - و بدین نیت شگرف از باغ دهره سوار شد - از اینجا (که مشیت ازلی بخلاف آن متعلق شده بود) خانجهان و شیخ میر از پس رسیده معروض داشتند - که تصمیم این اراده از تجویز عقل مصلحت بین بعین است - هرگاه ملازمان سرکار قلعه را بضبط خود آورده و اعلیٰ حضرت را کل سر رشته از اختیار رفته بے باعث ضرری در جائیکه مظانۀ خطر باشد رفتن چه ضرر *

درین اثنا (که خلد مکان گوش بر سخنان دولت سگالان داشته متوعد بود) باهر دل چپاله رسید - و فرمانی که اعلیٰ حضرت بخط خود بداراشکوه نوشته از روی اعتماد پدر حواله نموده بود (که خود بعدوان سبکروی بشاهدجهان آباد نزد داراشکوه رسانیده جواب بیارد) آورده گذرانید - مضمون آنکه در لشکرها فراهم آورده در دهلی ثبات قدم ورزه - ما در اینجا مهم را فیصل می فرمائیم - لهذا رای خانجهان جایزه استحسنان یافته عزیمت ملازمت سمت انقلاب پذیرفت و باقتضای مصلحت الوبۀ عالمگیری بتعاقب داراشکوه از آگره سمت دهلی باهتزاز آمد - در منزلگاه متعرا خانجهان را (که بسبب عتاب مذکور از منصب و جایگز معزل شده بود)

(۲) نسخه [ج] شیخ کبیر (۳) نسخه [۱] زهر دل *

بمنصب هفت هزار هفت هزار دو اسده سه اسده
 نوازش نموده بخطاب اميرالامرائي بلند نامي بخشيدند
 و محاله (که دو کرد دام جمع آن بود) برسم انعام مرحمت
 شد - و چون سليمان شکوه نخستين پور دارا شکوه از ديار شرقيه
 برگشته باستماع شکست پدر ازان روی آب گنگ بسمت
 هردار شتافته ميخواست از راه سهارن پور پنجاب رفته
 بپدر ملحق گردد اميرالامرا تعيين شد - که بکفايت مهم او
 پردازد - آن حادثه زده روزگار از صولت لشکر منصوره سر
 آزارگي بکوهستان سري نگر کشيده بزميندار آنجا پناه بود
 اميرالامرا از کنار گنگ برخاسته حسب الحکم بمستقر الخلافه
 اکبرآباد معاودت نموده در خدمت پادشاهزاده محمد سلطان
 ينظم مهمات آن موبه قيام ورزید - و چون سلطان محمد
 بطريق منقلا بجانب شاه شجاع لوی نهضت برافراخت تنظيم
 امور آن مرکز خلافت باميرالامرا باز گردید - چون در جنگ
 شجاع (راجه جسونت از بد سگاي و تيره باطني دارا) برهمزني
 و کارشکني آخر شب (که فردای آن صف آرائي و کارزار اتفاق
 افتاد) با ساير راجپوتيه از رکاب عالمگيري فرار گزيده راه آگره
 پيش گرفت اين آشوب طوفان زای یک محشر تفرقه
 بر مردم ريخت - که پای ثبات کهنه سپاهيها (که بارها

در معارك همچا شمشيرهای نمايان زده بودند) از جاى رفت - و بسيارى راه بيوفائي و هزيمت سپردند - و باطراف و جوانب اين خبر وحشت افزا چنين شيوع يافت كه شاه شجاع عالمگير پادشاه را بدست آورده عازم اكبرآباد است و بمرتبۀ تواتر گرفت كه اين اراجيف و اكاذيب را اميرالامرا بر راستي حمل كرده مضطرب گرديد - و دست و پا گم كرده بدان فكر افتاد كه بجانب دكن بدر زنده - و از آسيمة سري بفاضل خان خاناسامان (كه هنوز بخدمت گذاري اعلى حضرت قيام داشت) حقوق آموغجايي را بيداش داده ملتجي گشت كه از جناب اعلى حضرت استشفاع جرائم او نمايد - آن خردمزن كارشناس بتسلي و تسكين كوشيده گفت - كه تا صبح صبر و سكوت بايد ورزيد - كه شايد ازان طرف خبرى (كه اعتماد را شايد) برسد - و پس ازان ظاهر گشت كه عالمگير شاه كوه تحمل شيرتهور با معدودى شجاع را رهگرای هزيمت ساخته علم فيردي افراخت - و پس ازين فتح خدا داد (كه الويۀ عالمگيري بظاهر مستقر الخلافه رسیده بجانب اجمير بعزم محاربه داراشكوه باهتزاز آمد) اميرالامرا را ملتزم ركاب ساختند و بعد جالوس ثاني سنه (۱۰۶۹) هزار و شصت و نه هجري سال دوم عالمگيري بوالا امتياز نواختن نوبت در حضور (كه اين نوازش بزرگ در عهد شاهجهاني و جهانگيري مخصوص

پدر و جد او بود (بلند آرازه گردانیدند - و در همین ایام
 از تغیر پادشاهزاده محمد معظم بصوبه دارمی دکن اختصاص
 یافت - امیرالامرا پس از وصول بولایت مذکور بیست و پنجم
 جمادی الاول این سال سنه (۱۰۷۰) هزار و هفتاد هجریه
 بدفع سیوای مزور محکال و انتزع حصون ولایتش (که بسبب
 انقلاب حکومت بیجاپور و کشتن افضل خان عمده عادل شاهیه
 اکثر بنادر و قلاع متصرف شده برردی دریا سبک راه مترددین
 بیعت اله گشته - و در تاخت و تاراج مملکت پادشاهی دقیقه
 فرور نمی گذاشت) از ادرنگ آباد برآمده هرچا مردم او بجنک
 پیش می آمدند سزای واجبی داده جابجا محالات متعلقه اش را
 تهانه نشین می ساخت - و این ابتدای مهم مرهته است
 و چون برشکال رسیده بود چند روزی در قصبه پونا گذرانیده
 تسخیر قلعه چاکنه را (که از قلاع متینة کوکن نظام شاهیه بود
 و بنابر اختلال احوال عادلشاهیه سیوا بران دست تملک
 یافته) ازان (که متصل بولایت پادشاهی واقع شده انتزعش
 از مقدمات ضروریة آن مهم دانسته پیش نهاد عزمیت ساخت *
 و چون بپای حصار مذکور رسید اطراف و نواحی را بنظر
 احتیاط در آورده بتقسیم مورچالها پرداخت - و در جاهائے (که
 مناسب بساختن دمدمه و حفر نقب بود) همت برگماشت
 و پنجاه و شش روز با دمه دوام بارش ابرهای طوفان بار

و تواتر تقاطر امطار شب و روز بتوپ و تفنگ هنگامه جنگ و پیکار گرم بود - آخر الامر نقيب را (که ببرز مقابل مورچال امير الامرا رسیده بود) بباروت انباشته آتش دادند - آن برج از هم پاشیده اجزایش مانند خیل کبوتران رمیده بهوا اوج گرفت - عساکر فيروززي (که آماده يورش بودند) سپهر حفظ الهي بر سر کشیده یکدفعه بر قلعه دریدند - و چون دران آديزش و ستيز روز بآخر رسيد مجاهدان عار قرار بر خون نه پسندیده شب در پای قلعه قدم جلالت فشرده بسر بردند - و بدمیدن صبح يورش ديگر نموده بشهر بند درآمده بقر و صولت هيزدم ذي الحجه سال سيوم مسخر ساختند - بقیة السيف بحصار ارک پناه برده چون ضبط آن از حيز قدرت خویش بیرون دیدند امان خواسته برآمدند - قلعه مذکور بحکم پادشاهي باسلام آباد موسوم گردید *

پس از آنکه ولایت سیوا پی سپهر عساکر مقصوده گردید و آن نیرنگ ساز حيله گر بدزهای دشوار گذار خزید امير الامرا بقصبه پونا طرح اقامت ریخته در حویلی ساخته سیوا فرود آمد - درین ایام آن بر فن سراپا مکیدت بفکر شبخون افتاده جمعی را بدان کار برگماشت - چون دران وقت تفقید بود (که چه در لشکر و چه در شهر بدون دستک و پروانگی کسی را نمی گذاشتند که درآید) و همچنین قدغن بود

که مرهته را بر اسب نگاه نمي داشتند قضا را در سر آغاز سال ششم جمعی از پادشاهان این طایفه بتقریب کتخدائی یکی از کوتوال دستک دو صد نفر مرهته گرفته وقت شب بعنوان شادي دنف زنان بشهر درآمدند - و (وز دیگر جوفه را بشهرت مردم غنیم (که از تهانه دستگیر کرده ایم) دستها بسته سیاهی زنان آوردند - شب دیگر آن ضلالت کیشان بوقت دو پهر شب عقب محل سرا که بارچرخانه بود خود را رسانیده هرکرا بیدار یافتند بتیغ تیز در گذرانیده در یچه (که بگل و خشت مسدود بود) را کردند - برخی خواصان محل از آواز بیل و کاشی آگاه شده بامیر الامرا خبر رسانیدند - او گفت که چون ایام صیام است عمل و فعله بارچرخانه برای طعام شب خور برخاسته باشند - و چون این خبر سمت تکرار یافت امیر الامرا سراسیمه تیر و کمان و برچهی در دست گرفته برخاست یکی ازان شوریده سران شمشیر حواله کرد - بدست امیر الامرا رسید - و انگشت سیاه جدا شد - و ابو الفتح خان پسر نوجوانش دران زن و خورن دستبندی کرده کشته گردید اهل محل امیر الامرا را کشیده یکسو بردند - و از شور و غوغا مردم بیرون دریده کار آن ناتمامان را با تمام رسانیدند - و چون این معنی ناشی از غفلت آن عمده الملک و محمول بر به خبری او بود و در عالم عملداری در نظرها سبک و در

دلها بيوقع مي نمود معاتب پادشاهي گشته صوبه داري دکن
 پادشاهزاده محمد معظم تفويض يافت - و از به بندوبست
 ولايت بنگاله (که در همان ايام مير جمله ناظم آنجا
 در گذشته بود) مامور گرديد - و چون ضلالت مژشان ولايت
 خنک (که در افواه و السنه بقوم مگه مشهور اند) از بدگوهری
 هنگام انتهاز فرصت بسرحد بنگاله آمده سکنة بعضی مواضع
 سر راه را عرضه انتهاب مي ساختند امير الامرا کشايش قلعه
 چانگام را (که سرحد آن ولايت است) موجب سد طريق
 دست اندازی آن گره شقاوت پزوه دانسته کمر همت
 بتمشيت اين مهم بر بست - و بزرگ اميد خان خاف
 خویش را با فوجی رخصت نمود - و از پس از تلاش
 و کوشش نمايان در آخر سال هشتم^(۲) آن حصن متين را بدست
 آورده باسلام آباد موسوم گردانيد *

امير الامرا مدت مدید بضبط و ربط ممالک فسيحة
 بنگاله پرداخته در سال بيستم (که نظم آنصوبه باعظم خان
 کوکه مفوض گرديد) آن عمدة الملک احرام ملازمت بسته
 در سال بيست و یکم ادراک شرف ملازمت نموده پيشکش
 سي لک روپيه نقد و چهار لک روپيه جواهر با ديگر اجناس
 از نظر گذرانيد - از جمله تحائف آن آئينه بوده که تبرز

(باب الشين) [۴ - ۷] (متأثر الامرا)

مقابل آن مي گذاشتند - خشک شده قطره قطره آب از او
مي چکيد - و مزدوقه بوده که از یک طرف آن فيل و یکطرف
بز بسته بودند - فيل نتوانست کشيد - بز آن مزدوق را
با فيل کشيده مي برد - امير الامرا بعطای عصای خاصه
سنگ يشم (که در دست پادشاهي بود) با ديگر عذايات
خسرواني نوازش يافت - و حکم شد که آن سرآمد نوئينان
والامرتيمت تا در غسلخانه پالکي سواره مي آمده باشد
و بعد نوبت شاه عالم بهادر نوبت بذارند - و در همين
سال بصوبه دارى اکبرآباد دستوري يافت - و در آخر سال
بيست و دوم از تغيير شاهزاده محمد اعظم (که حسب الحکم
برسم ايلغار روانه حضور شده) بصوبه دارى بنگاله سرفراز گرديد
و پس از چند سال ديگر بصاحب صوبگي مستقر الخلافه
آگره اختصاص گرفت - و تا انجام حيات مستعار به نيك نامي
بهر برده در سر آغاز سي و هشتم سنه (۱۱۰۵)

يک هزار و یکصد و پنج هجري بدار بقا ارتحال نمود *

اميرے بدین محاسن اخلاق و محامد شمائل درنوئينان
قريب العهد ديگرے نگذشته - با اين همه مواد مجد و بزرگي
(که در ذات او فراهم آمده و اگر عشرے ازان در ديگرے
سر ميزد کله گوشه نخوت بر خاک برين مي سود) او
در کمال حلم و ملائمت تواضع و حسن سلوک با وضع

(مآثر الامرا) [۷۰۵] (باب الشين)

و شريف بكار مي برد - و گلبانگ چون و احسانش آفاق را
محيط گشته - آثار خير از قبيل رباط و مسجد و جسر (که
لكها بصرف آن رفته) در چار دانگ هندوستان بهياري يادگار
پيوسته بے نوايان و عجز در دست از بذل و نوال او
بهره مند بودند - مع هذا اموال (که پس از فوٹش داخل
سرکار پادشاهي شد) از حيطه قياس بيرون است با آنکه
مكرر جنس اعلى ازان (از طلا آلات و نقره) بهصرف
حوائج پادشاهي درآمده هنوز در قلعه آگره حجرها مقفل
افتاده است *

از كثرت اسباب و عروض كارخانهاى او غريب حكايات
مجموع شده - از معتبره استماع افتاده كه هنگامى در شكار
عالمگيري موم مطاوب شد - عمال خالصه و پرگنات نواح (كه
فرمايش بنام آنها رفته بود) بعد از موسم برشكال يك قلم ذياب
بقلم آوردند - خانسامان بعرض رسانيد - موم هيچ جا
به هم نمي رسد - مگر در كارخانه امير الامرا (كه در دهلي است)
ذخيرت موم شغيده ميشود - حكم شد كه بقدر ضرورت
عاريت بگيرند - چون بمتصدى امير الامرا ابلاغ فرمان شد
استيذان آفا كه در بنگاه بود بدير هي كشيد - و ايستادگي
مقدور نبود - ناچار دو صد من موم از جانب خود و هزار

(۲) در اكثر نسخه [بذل نوال او (۳) در] بعضى نسخه [عرض]

(باب الشین) [۷۰۶] (مآثر الامراء)

یا دو هزار اشیای موم (که هر یک دو منی و سه منی بوده)
پیشکش کرد - و اعتذار کرد که غایبانۀ آقا ست - زیاده برین
جرات نمی تواند شد - و معلوم شد که برای ذخیرۀ این موم
چاهها کندن نگذاشته اند - و در تابستان آبے سر می دهند
که بگداز نرود - ازینجا قیاس دیگر اسباب باید کرد - صبیح
شاهنواز خان پسر عبد الرحیم خانخانان بحکم جهانگیری
در عقد ازدواجش بود - اما اولادش از بطن سراری و غیوه
بودند - از پسرانش عقیدت خان است - ابوطالب نام - که
سال دوم عالمگیری چون پدرش بنظم دکن مامور گردید او
بهر است دولت آباد اختصاص گرفت - و زود درگذشت - دیگر
ابوالفتح خان - که در شبخون سیوا بهونسله بکار آمد - و هر که
نامۀ^(۳) تحصیل نمود درین جراند مرقوم است - از دخترهایش
یکم بازواج روح الله خان اول درآمده - و دیگرے با ذوالفقار
خان نصرت جنگ عقد بیوگانی داشت *

* شجاعت خان محمد بیگ ترکمان *

در جرگه منصبداران کرمانی صوبه گجرات انسلک داشت
با سلطان مراد بخش در ایامے (که بنظم صوبه مذکور
مامور بود) ساز موافقت کوفته بپایه (روشناسی شاهزاده
افتخار اندوخت - و چون شاهزاده مذکور حسب اشاره بواور

(۲) در [بعضی نسخه] آسیای موم (۳) نسخه [ج] تحصیل نامے نمود *

سلطان محمد اورنگ زیب بهادر از صوبه مذکور نهضت نموده بصوبه مالوه آمده با برادر مذکور ملحق گردید و پس از جنگ مهاراجه جسونت سنگه و مصاف اول دارا شکوه به نیرنگسازی چرخ دوار محبوس گشت نامبرده بصوبه تعیناتی خود شتافت - سال دوم جلوس خلد مکان (که دارا شکوه بگجرات رسیده جمعیت فراهم آورد) ادرا خطاب قزلباش خان داده همراه گرفت - او پس از فرار گزیدن دارا شکوه بملازمت خلد مکان پیوسته خلعت عنایت و رخصت صوبه احمدآباد بدستور قدیم یافت - و مدتها دران صوبه بسر برد - چون کار طلبی او در خاطر پادشاه جا گرفت رفته رفته بخطاب کار طلب خلی و تفویض متصدی گری بندر سورت اعتبار برگرفت - سال بیست و ششم ازانجا معزول شده بفوجداری احمدآباد سرمایه امتیاز اندوخت - پس ازان بصوبه داری احمدآباد و خطاب شجاعت خان نامور گشته سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب چهارهزاری چهار هزار سوار درجه اعتلا پیموده سال چهل و پنجم مطابق سنه (۱۱۱۲) هزار و یکصد و دوازده هجری بعالم باقی خرامید - باکثر اخلاق کریمه متصف بود - و طرفه اقبال داشت - از کم پایگی بنهایت مراتب دولت غایبانه عروج نمود - و نقش راستی و درستی و سپاه یگری و عملداری او در خاطر پادشاهی

قسم درست نشست که هیچ گاه لغزش نیافت - پسرنداشت
 دهقان زاده را بفرزندی برگرفته - بخاطر داشت او بمنصب
 عمده و خطاب نظر عالی خان نامه بر آورد - و پس از
 فوت او با قوم مرهته جنگ بے تدبیرانه کرده منهزم گردیده
 سرمایه در باخت - مبیله شجاعت خان بدست معصوم بیگ
 پور کاظم بیگ بود - که در ایام صوبه داری حیدر قلی خان
 فیاض احمد آباد و خطاب شجاعت خان یافته - و برادر
 دوم او رستم عالی خان - متصدی بندر سورت شده - و برادر
 سیومین ابراهیم قلی خان خطاب داشت - هر سه در وقت
 نظامت معز الدوله حامد خان بهادر بقتل رسیدند *

* شجاعت خان بهادر *

محمد شاه نام از شیخ زادهای فاروقی ست - نسبش
 بشیخ فرید الدین شکر گنج منتهی می شود - وطنش جونپور
 صوبه آله آباد - نام جدش غلام محمد خان - که در عهد
 فردوس آشیانی بمنصب و خطاب خانی سرفراز شده بفوجداری
 حاجی پور مضاف بهار می پرداخت - و در جنگ شجاع
 برکاب عالمگیر پادشاه بکار آمد - پدرش شیخ عبدالکریم
 خان منصب یافته ابتدا بفوجداری متبرّا و پس ازان بفوجداری
 گوالیار نامور شد - سپس فوجدار کره مانکپور صوبه آله آباد
 گردیده با راجپوتان آن نواح جنگ نموده بقتل رسید - نامبرده

در ایامی (که پادشاه بر کماله دکن مقامات داشت) بمنصب چهار صدي و بخشیکری و داروغگی عدالت بندر سورت به قیبل دران حدود افتخار اندوخت - و گاهی بفوجداری نیابور دهاتیا سرکار سورت و لغتی بتعلقه داری بیرم گانو و چندے بفوجداری سرکار سورت گجرات مفتخر بوده از اصل و اضافه بمنصب هفتصدی و خطاب شاه علی خان ناموری پذیرفت و در وقت جهاندار شاه بجبهت آنکه نزد محمد فرخ سیر شتافته بود از منصب و جاگیر افتاد - سال اول جلوس محمد فرخ سیر بدکالی منصب معزز شده بفوجداری مندرسور مالوه معین گشت - سال دوم محمد شاهي چون نظام الملک آصف جاه از مالوه اراده دکن تصمیم نمود بدلدھی او پرداخته با شیخ نور الله برادر خردش در رفاتمت خود برگرفت - او بداروغگی توپ خانه سرکار آن نوئین بلند قدر و برادرش بداروغگی احشام سرمایه اعتبار اندوختند - و در جنگ سید دلاور علی خان و عالم علی خان، مصدر ترددات شایان گردید - در مصاف اخیر چون کار بر اینها تنگ شد برسم بهادران جانفشان پیاده پا گشته دقیقه از زد و خورد مهمل نگذاشتند - شیخ نور الله دران نبرد مرد آزما بکار آمد و شیخ محمد شاه مجروح گشته از کار باز ماند - پس ازین نامبرده بمنصب سه هزارری در هزار سوار و عطای علم

و نقاره بلند آوازه گردیده به خطاب شجاعت خان بلند نامی
اندوخت - و بتقرر برگزیده بیر و برن دیهات فتح آباد دهاورد
صوبه خجسته بنیان و حویلی پاتهری صوبه برار و سرکار بیجاگده
که رکون صوبه خاندیس عز امتیاز پذیرفت - و پس ازان (که
(۲)
بیر و غیره محالات بجاکیر (راجه سلطان جی قرار یافت) او
جاکیردار بالاپور و غیره محالات برار گردید - و رفته رفته بمنصب
پنج هزاری و خطاب بهادری چهره عزت برافروخت - بعد
فوت عضد الدوله در سنه (۱۱۴۳) هزار و یکصد و چهل و سه
هجری به نیابت صوبه دارمی برار لوائی ترقی برافروخت - ضبط
و ربط عملداری خوب داشت - مکاسداران مرهقه سر حساب بودند
و چون دیوان خود را قید نموده بود بتحریک او مقاهیر
بهنازمت برخاستند - رگهوجی بهونسله فوج فراهم آورده بر
سر ایلیچپور آمد *

گویند خان مذکور دیوان لسان الغیب را همواره روبروی
خود داشته - و برای امور عظیمه بطریق تفراد کتاب مزبور را
میدید - این مرتبه در جواب فال برآمد * ع *

* ای کبوتر نگران باش که شاهین آمد *

قرار داد که خون از شهر بر آمده بر سر مقهوران باید رفت
تا حاصل مصراع مذکور متوجه او باشد - بچهار کوزهی بلده
(۳)

شتافته بجنگ پیوست - و زن و خوردن بهمان آمده نامبرده
 زخم برداشته دستگیر خصم گردید - و بهمان جراحتها مطابق
 سده (۱۱۵۰) هزار و یکصد و پنجاه هجری بگلشن بقا
 خرامید - صرف طعام بسیار داشت - هر روز از خانه خود
 خوانهای مقرری نوبت بذویت بجماعه داران می فرستاد
 سواى آن بدو صد کس از مردم وطن او (که در رفاقت بودند)
 خوراک در وقتۀ بضابطۀ اهل پورب (که عبارت از دیار شرقی
 شاهجهان آباد است) مقرر بود - پسرانش غلام محي الدين
 شجاع خان - که بسردر جنگ مخاطب است - و اشرف خان
 و اعظم خان و معظم خان - جاگیر قلیل از برگذۀ بیر محال
 ارث یافته بذوکری می پردازند *

* شهداد خان خريشکي *

عبد الرحيم نام - یزنۀ شمس خان است - که در فوجداري
 (۲)
 درآبۀ تتهه با سکهان (که دران هنگام هرکه از سران و سرداران
 دوچار آنها شد دستخوش تاراج و غارت گشت) بکرات
 و مرات عرصۀ نبرد برآراست - و هر مرتبه فیروز جنگ آمد
 و آخر سر در سر آن کرد - مشارائیه مرد بے مایه و کم روزگار
 بود - نام و نشانۀ نداشت - در عهد خلد منزل منصب
 پانصدي و خطاب شهداد خاني یافته بهمراهی قطب الدين

خان عم شمس خان در فوجداری جمو مصدر کار بود
 چون خان مذکور بدست کروی مقهور گشته شد او تا رسیدن
 حاکم دیگر دست و پای بحرکت آزرده طرفه بر بهمت - و سرمایه
 اندوخت - و دران وقت (که عبد الصمد خان دلیر جنگ
 بصاحب صوبگی لاهور تعیین گردید) بکم جمعیتی از عیسی
 خان منج (که در عرض راه سر خود سري می افراشت)
 توهمی داشت - او خود را از قصبه قصور باشاره مهم غیبی
 و تیسیر بخت بیدار با جوق نمایان بر وقت رسانید - و بموافقت
 و همروهي لوازم خدمت و یکجتهی بتقدیم آورد - پس ازان
 بفوجداری لکھی جاگل بدایه شهرت و ناموری برآمد *

و چون دلیر جنگ از جانب عیسی خان منج (که در مابین
 رودبار ستلج و آب بیاه بانا و لاغیری می گذرانید - و اطراف
 و جوانب آن را بقهر و جبر فور گرفته بود) دل پری
 داشت بعد از مهم کروی مخدول او را بفوجداری درآبه
 و مالش آن بیدادگر کسپیل نمود - شهداد خان در فراهم آوردن
 سداه تیز دستی بکار برده چون سیاهی فالیز بهم آمد از بجزری
 و کم مایگی (که مبادا سنگ تفرقه دران جمعیت افتد)
 گرم و گیرا شتافته متصل تهارة عرصه کارزار برآراست - و چون
 آن بومی بمیدان نبرد درآمد رمی سهام و ضرب مصمام را
 رونق دیگر بخشید - زر بندهای نوگرد آمده شهداد خان

پدای فرار راه هزیمت سر کردند - عیسی خان از شتاب زدگی
 بدجای کرد - و تیز راند - هر دو سردار بیکدیگر در افتادند
 اگرچه از شمشیر آن بومی (که شهداد خان بدست گرفت)
 انگشتانش از کار رفت اما بتیر جگر دوز افغانان (که در
 حواشی فیل ردیف خان مذکور بودند) آن نخوت کیش نقد جان
 در باخت - سرش بریدند - و لشکرش را تالان زدند - و چون شهداد
 خان بسبب جراحت خویش و تیمار زخم رسیدگان تیز پایی
 ندمود پس از هفته برکوتی او (که موطن و مسکن این قوم
 بدین نام شهرت دارد) شتافت - درین فرصت غارتگران اطراف
 (که هم ازان طایفه اند) براندوخته های او ریخته نقد را بردند
 جنس بدست مشار الیه افتاد - یارک بلاهور فرستان - و قتمه
 بوطن روانه کرد - دلیر جنگ برآشفته جریده طلبداشت
 و بدرس و جوی اموال مقتول درآورد - او ببهانه تاراج
 از خود پی سپر می کرد - کار بتعین محافظان کشید - او هم
 در مضافات حویلی دارا شکوه فروکش کرد - از فاقه کشی
 و بے چیزی بقالان هرکرا دستش رسید بدستبرد بدن میروفت
 هرچند دلیر جنگ گارتازها نمود و زهرچشم نگارش کرد اصلا^(۲)
 بازوی همت او بسستی نگرفتند - و پای ثباتش از جای
 درنیامد - تا آنکه فوج خود را از تعلقه و جمعه را از وطن

بر خوانده نقاره نواخته راه قصور گرفت - نخست دلیبر جنگ
مالش او بر سگالید - و پستر بیدانجامی آن پی برده خود را
(۲)
باز داشت - و پیچ و قاسه خورده بعرفان بدر برن *

اتفاقا میر جمله (که پدای عتاب محمد فرخ سیر پادشاه
در آمده بلاهور اخراج یافته بود) بعد چندے طلب حضور
گشت - چون بر جرأت و جهارت خان مزبور مطلع شده بود
بخواهش نزد خود خوانده بدار الخلافه همراه آورد - و وقت
ملازمت در پیشگاه خلافت زیاده بر آنچه بایست در باره او گفت
اما درین مرتبه صحبتش بپادشاه در نگرفت - اعتبار و اعزاز
قیافت - فتح البابی بخان مذکور هم روی نیارد - و پس
از آن قطب الملک بنظر توجه تفقد فرمود - و بنوارش منصب
معتبر برنواخته بآوردن خزانه بنگاله تعیین کرد - همان ایام
احسین خان خویشگی کشته شد - بعد ایصال خزانه پرتو
التفات و رعایت بر حالش نتافت - کارش بفقیر و فاقه کشید
در آن وقت هم رفقا را متفرق نکرد - چون امیر الامرا کشته شد
بار دیگر قطب الملک بگرم جوشي و عطای زر نقد مستمال
ساخت - و بعد از آن (که معامله او فزونی شد) از خاندوران (که
کن رکن سلطنت گردیده) بغاوت قتل عیسی خان منچ (که
بتوسل او اشتهاز داشت) خائف بود - از شگرفی تأیید و رسائی

اقبال خاندوران بدستگيري برخاست - و در عهد محمد شاه پادشاه از بازگاه جهانبناني باضافه نمايان و فوجداری هانسي حصار (که از قدیم الايام مفسده زار زور طلب است - و بانقلابات سلطنت غير عملی محض شده بود) کامروا گردانيد - خان شهاست نشان درخستن و بستن متمردان و قتل و اسر سرتابان آن ناحیه کمر سعي چست بر بست - مشهور است که او تمام تصور را در حصار بگشتن داد - بهيارے از خوبشان همقوم او در جنگ گدھي و زد و خورد روز و شب بکار آمدند اما قسمی نقش او نشست و رعب او در دلها جا کرد که در سوالف ايام کمتر نشان دهند - و چون از ضبط و ربط آن ولایت و پرداخت بحضور رسیده بيمن اعانت آن نوئين جوانمرد بمذنب شش هزاري و بالکي چهاردار مرتقي والا پایي اعتبار گشت - و در جنگ نادر شاه برفاقت آن نام آرد فاموس پرست مردانه جان بر افشاند - پسرانش بمذنب عمده و جاگيرهای خوب در حالت تحرير کامياب جمعيت اند *

* شجاع الدوله بهادر *

پور ابو المنصور خان - نام اصلی او ميرزا جلال الدين خيدر است - پس از فوت پدر ببحالی نظم صوبه اودهه و آله آباد امتياز اندرخته بندوبست آنجا چنانچه بايد نمود - و در سنه (۱۱۷۰) هزار و یکصد و هفتاد هجري عمان الملک

هذه تفصيلة (که در احوال شينگار شين يافته) فوج بر سر تعلقه او
 بود - و نامبرده از لکهذو برآمده تا ميدان ساندې و بالي
 (که سرحد صوبه اودهه است) پيش آمد - و جنگ سهله
 بميان آمده بوساطت سعد الله خان پسر علي محمد خان
 روهله بر پنج لک روبيه قدرے نقد و تيمه بوعده انفصال يافت
 و در سده (۱۱۷۳) هزار و يکصد و هفتاد و سه هجري حسب
 استدعای نجيب خان روهله و ديگر افغانه (که پرگنات صوبه
 دار الخلافه آن طرف گنگا متعلق بآنها بود - و مرهته بنابر
 اشکال عبور گنگا گذر نمي توانست نمود - و در سده (۱۱۷۱) هزار
 و يکصد و هفتاد و يک هجري دنا سدهيه بندوبست نواحی
 دار الخلافه نموده اول از آب جمنا گذشته نجيب خان را
 در سکر تال محصور نمود - و بعد انقضای برسات گویند پندت
 را با بيست هزار سوار از تهاکر دوازه که متصل کوه است
 از گنگا گذرانیده برای تالان تعيين کرد (رفته پندت مزبور
 را شکست فاحش داد سعد الله خان و دوندې خان و
 حافظ رحمت خان) که بظاہر رعب فوج مرهته بکوه کمایون
 پناه برده بودند) آمده ملحق گشتند - و نجيب خان هم از
 صعوبت محاصره نجات اندوخت - از انجا (که جمعيت مرهته
 افزون بود) از مال انديشي حرف مصالحت بميان آورد *

درین ضمن (که آمد آمد شاه درانی زبان زد شد - و دتا
 سندهیه روبروی او کشته گردید - و شاه درانی در سکنده
 چهارانی کرد) نامبرده باستصواب نجیب خان بعد استحکام
 عهد و پیمان با ده هزار سوار رفته شاه را دید - و در جنگ
 (۲) با سدا سیو بهار ترددات شایسته بتقدیم رسانیده مورد تحسین
 گشت - و شاه وقت مراجعت بوطن سلطنت هندوستان
 بنام سلطان عالی گهر (که درین ایام مسند جهانپانی بوجود
 فائض الجود او رونق دارد - و بخطابه شاه عالم بهادر بالسنه
 که رومه مشهور) و وزارت بشجاع الدوله قرار داد - نامبرده
 بصوبه اوده رسیده عرضه داشت متضمن استدعای معاودت
 به پیشگاه شاه عالم بهادر (که بعد فوت پدر عالی قدر عزیزالدین
 پادشاه عالمگیر ثانی در سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد
 و سه هجری مابین صوبه بهار و بنگاله دیهیم خلافت را
 بجلوس خود آراسته بود) ارسال داشت - و خود تا دریای
 کوم ناسا باستقبال شتافته احرار ملازمت نمود - و چون
 موکب خسروانی اواخر سنه (۱۱۷۴) هزار و یکصد و هفتاد
 و چهار هجری در سوان جاجمیو رسیده چهارانی نمود
 محالات انتربید (که عبارت از اماکن واقع مابین دریای گنگا
 و جمناست - و از ده سال کم و بیش در تصرف مرهته بود)

عمل نشین پادشاهی گردید - و سال (۱۱۷۵) هزار و یکصد و هفتاد و پنج هجری الوبی ظفر طراز از دریای جمنا گذشته نواح کالمپی و قلعه جهانسی از کسان مرهته برآمد - درین سال نامبرده بعزیمت خلعت وزارت و مالای مردارید و قلمدان مرصع علم بلند رتبی برافراشت - پستور همراه پادشاه عزیمت صوبه بنگاله نمود - و از فوج اهل فرنگ (که دران نواح دست تسلط یافته بودند) شکست یافت - و پادشاه با کلاه پوشان ملاقات نمود - و شجاع الدوله بآباد رفته باجتماع جمعیت پرداخت - و نوبت درم در نواح بگسر بمقابله اهل فرنگ پرداخت - و این بار هم شکست فاحش یافته اسباب بغارت داد - ناچار او پناه بحافظ رحمت خان برد از انواع خفت بحالش رسانید - و نظر بمال باقی مانده داشت - آخرتا دریای گنگ متصل فرخ آباد آمده بار برسر احمد خان بنگش انداخت - او هم پهلو تهی کرد - نوبت سیوم باتفاق عمان الملک بهادر و ملهار راز هولکر کموعزیمت بجهدال آنها جهت بعثت - آنها فوج قلیله در برود فرستادند جنگ سهله بمیان آمد - هولکر جانب کالمپی و عمان الملک در تعلقه جات شتافتند - اهضا با کلاه پوشان بدر صلح زده بنام وزارت قانع بود - و ساله چند بامداد اهل فرنگ به بندر بسیم صوبجات خود پرداخت - و آنها را در آمدنی

آن صوبه شریک ساخت - سال (۱۱۸۸) یک هزار و یکصد و هشتاد و هشت هجری بمعارفت آنها بر سر حافظ رحمت خان دوهله (که از رفقای علی محمد خان دوهله بود - و پس از فوت از پاره از محالات متصرفه او در قبضه اقتدار خود داشته سر سرداری می افراخت) رفته ته تیغ درآورد و همان سال بغیر عروض بیماریهای گوناگون از تماشاه هستی دیده در پوشید - پس از (که در اران تحریر بجای او در صوبه اردهه اسم) میرزا امانی نام دارد - بخطاب آصف الدوله مخاطب - اما اهل فرنگ شریک غالب اند *

چون بتقریب شجاع الدوله نام احمد شاه درانی بزبان قلم گذشت تحریر پاره از احوال او ناگزیر خامه حقائق نویس گردید - گویند در اصل از رفقای نادرشاه بود - و در سلک یسارلان او منسلک - آخرها منک باشی هم گشته - پس از شفقار شدن نادرشاه در تذهار و کابل عالم اقتدار بر افراخت و سکه و خطبه بنام خود نمود - هفت بار بهندوستان آمد - اول اواخر سنه (۱۱۵۱) هزار و یکصد و پنجاه و یک هجری همراه نادرشاه - درم سنه (۱۱۶۱) هزار و یکصد و شصت و یک هجری - که احمد شاه پادشاهزاده با امرا بمقابله شتافت و دران نبرد قمر الدین خان بگوله اجل نقد هستی درباخت

(۲) نسخه [ج] میرزا مانی •

(باب الشين) [۷۲۰] (مآثر الامرا)

و شاه دراني راه کابل و تذههار گرفت - سيوم سنه (۱۱۶۲)

هزار و یکصد و شصت و دو هجري - و چهارم سنه (۱۱۶۵)
هزار و یکصد و شصت و پنجم هجري - هزار و بار با معين الملک
جنگ واقع شده - نوبت اخير معين الملک ملاقات کرده به نيابت
شاه در لاهور ماند - پنجم سنه (۱۱۷۰) هزار و یکصد و هفتاد
هجري - بشاه جهان آباد رسیده با عالم گير ثاني ملاقات نمود
و دختر عزالدین برادر عالم گير ثاني بعقد تيمور شاه پسر خود
در آردن - و به تنبيه سورجمل جات همت گماشت - و بعدوث
و با گام مراجعت برداشت - دران هنگام دختر فردوس آراستگاه
را با خود در سلک نکاح کشيد - ششم در سنه (۱۱۷۳) هزار
و یکصد و هفتاد و سه هجري - دران نوبت دتا سکرهيه را قتل
ساخت - و در سکره چهاوني کرد - و در سال ديگر سدا سيوارو
عرف بهار را با فوج بسيار ته تيغ آردن - و بقندهار برگشت
هفتم در سنه (۱۱۷۵) هزار و یکصد و هفتاد و پنجم هجري
دران بار قوم سکمه را تنبيه بواقعي (سانيد - و نورالدین خان
دراني را (که از بني اعمام اشرف الوزرا شاه واي خان است)
بر سر سکجيون موبه دار کشمير تعيين کرد *

سکجيون از قوم کتھري باشند؛ کابل است - در ابتدا

مقصدي اشرف الوزرا شاه ولي خان وزير شاه دراني بود
يک مرتبه شاه دراني از راهي وصول زر از کابل نزد معين الملک

فرستاده بود - چون شاه دراني در سنه (۱۱۶۷) هزار و يكصد و شصت و هفت هجري عبد الله خان ايشك آقاسي را از كابل براي تسخير كشمير روانه كرد و از كشمير را از صوبه دار جانب عالمگير ثاني انتزاع نموده عبد الله خان عرف خواجه كيچك^(۲) را با فوجي از افاغنه نائب گذاشت ديواني را بسكجيون مقرر كرد - و خود برگشت - بعد از چنده سكجيون سردار افاغنه را كشت - و خواجه كيچك را اول قيد كرد - سپس از كشمير بر آرد - و از عالمگير ثاني بوساطت عماد الملك وزير قدره زر فرستاده فرمان صوبه داري بنام خود طلبيد - و خطبه و سكه بنام عالمگير ثاني كرد - و تمام صوبه را چاه خالصه و چه جاگيرات منصبداران ضبط نمود مشاعر اليه خوش روي متصف باوصاف شايسته قريب الاسلام بود جميع مزارات بزرگان و باغات كشمير را ترميم نمود - و هر روز بعد فراغ از ديوان دو صد كس مسلمين را زبردی خود الوان اطعمه مي خوراند - و در هر ماهه دوازدهم و يازدهم طعام نياز پخته ب مردم تقسيم مي نمود - و دارن و صادر را چه در ريش و چه غير آن درخور حال هر كس مراعات مي كرد و در هر هفته يكبار مشاعره مقرر كرده بود - جميع شعراي كشمير حاضر ميشدند - در آخر مجلس شيلافه مي كشيد *

(۲) در [اكثر نسخه] كچك *

پس از رسیدن نور الدین خان دران نواح سکجیون فوج را
فرستاد - که شعاب جبال را مضبوط کرده بمداخله قیام نمایند
درانیاں بعد از حرب و ضرب بسیار غالب آمدند - و کشامره را
از شعاب جبال برداشته بسیاری را سر مشق تیغ جلالت
ساختند - و در عقب آن بر سر شهر کشمیر شتافتند - سکجیون
با جمعی که همراه بودند صف آرا گردید - و حشم المقدور دست
و پای زد - آخر کشامره تاب مقاومت نیاورده هزیمت یافتند
و سکجیون با اهل و عیال دستگیر گردید - شاه درانی بعد
فتح نور الدین خان را به نیابت کشمیر مامور ساخت *

* شجاع الملک امیر الامرا *

پنجمین پسر نظام الملک آصف جاه است - ^(۳) نام اصلی او
میر محمد شریف - در حین حیات پدر بخانی و خطاب
بسالت جنگ بهادر مهابی گردید - و در عمل صلاحیت جنگ
بصوبه دارائی بیجاپور نامزد شد - و پس از چند پیش برادر
خود صلاحیت جنگ آمده بانضمام وکالت مطلقه دخیل مهمات
خانگی از گشت - و چون سال (۱۱۷۲) هزار و یکصد و هفتاد
و دو هجری نظام الدوله آصف جاه بذاور علاقه ولی عهدی
(که از سابق بغام او مقرر بود) از برار اراده ملاقات

(۲) نسخه [ب] شجاع الملک بهادر بسالت جنگ (۳) نسخه [ب ج]

اصلی او محمد شیف *

صلايت جنگ نموده نزديک رسيد ار بودن خود را پيش
 صلايت جنگ مصلحت ندیده از کارها پهلوتهي کرده کمر
 عزيمت بهمت صوبه متعلقه خود بر بست - و هنگامی (که
 آصف جاه مذکور بملاحظه حرکات غير مربوط صلايت جنگ
 از جدائی گزیده بنابر اخذ پيشکشات جانب (راج بندري
 مضاف حيدر آباد نهضت نمود) باز خود را نزد صلايت جنگ
 رسانیده بدستور سابق محيط مقدمات گشت - (از انجا (که
 آمدنی محالات بکمی گرانيد - و طلب سپاه پيش از پيش
 افزدن) (نقاي غرض آلود (که هریک بذفع خود نظر مي دوخت)
 بندر بست متعذر دانسته کذاره گرفتند - و پس ازان (که صوبه داری
 دکن بآصف جاه مذکور تعلق گرفت) چندی سرشته ظاهر داری
 از کف رها کرده اندیشه های چند در چند بخاطر راه داد - چون
 کار پيش نرفت و اکثر محالات صوبه بيدجاپور بتصرف
 مرهته و حيدر علي خان نامي (که احوالش جداگانه بزبان
 قلم گذشته) در آمد در حالت تحریر بر بعضی محالات سرکار
 امتیاز گده عرف ادوني و فيروز گده رايچور قناعت دارد
 و بکج دار و ميرزمي گذراند *

* حرف الصاد *

* صادق محمد خان هروي *

پسر محمد باقر هروي است - وزير قرا خان تركمان حاكم خراسان بود - كه با شاه طهماسب بغي ورزيده - در بدايت حال (كه وارد هند گشت) نوكر بيرام خان شده خدمت ركابداري يافت - و از رشادتي كه داشت در مدت كمي بمنصب پادشاهي افتخار اندوخت - پس از فوت بيرام خان ترفي كرده بپايه امارت بر آمد - هنگام (كه بعد فتح پتنه عرش آشياني كشتي سواره علم معارفت بجونپور افراخت) صادق خان مامور شد كه اردو را از راه خشكي بگذرهای مناسب عبور داده بآهستگي بيارد - اتفاقاً لال خان نام فيل خاصه در گذر چوسا فرو رفت - و ظاهر شد كه صادق خان احتياطي در گذراندن بجا نياورد - جاگيرش ضبط و از مجرا ممنوع بولايت ^(۲) تنه بر آوردند - تا گزين فيله (كه بدل آن فيل تواند شد) بيارد بگزينش سرفراز نگردد - في الحقيقت تعليم خدمت شناسي بود - كه در كار پادشاهان خرد را از بزرگ

جدداً نه ساخته بهمگی همت فرمان پذیر گردن - ار چندے نشیب
و فراز روزگار پیموده سال بیستم بدرگاه پادشاهی (و آورد - و صد
خیل برسم جرمانه گذرانیده مورد عنایت شد - و بکرامت
ولایت گدھے از تغیر رای سرچن اختصاص گرفت *

در سال بیست و دوم صادق محمد خان با امرای دیگر
به تنبیه راجه مدهکر (که ثروت صوری و مکنت ظاهری
و مستحکمی جا و افزونی گزیده تهور گزین را سرمایہ نخوت
ساخته از شاهراه اطاعت قدم بیرون می گذاشت) تعیین شد
چون از حدود نوردر گذشت داستان اندرز درمیان نهاد
آن شوریده سر بسر انجام جنگل بری پرداخته متصل اوندچھے
با فوج گران بکھرزار پیوست - جنگے عظیم بمیان آمد - (۲)
هول راد
پسرش بعدم شتافته خود زخمی بدرزد - صادق محمد خان از
دفور کاردانی رخت اقامت دران حدود انداخت - ناگزیر
بعجز گرائیده سال بیست و سیوم باتفاق خان مذکور بملازمت
عرش آشیانی رسید - پس ازان اقطاع صادق محمد خان
بولایت شرقی قرار گرفت *

چون مظفر خان را روزگار بدست اهل خلاف سپری گشت
و بیشتر بنگاله و بهار را شورش پڑھان بر گرفتند صادق محمد
خان با افزونی اخلاص و نیروی همت درست آویزشها نموده

برخی امکان عمده را از دستبرد آنها محفوظ نگاهداشت
 و در سال بیست و هفتم با خبیثه (که از گم نامان الوس
 مغول در سپاه بدخشیان بمصر می برد - و به همراهی معصوم خان
 کابل در شورش و فتنه افزایی کارهای نمایان کرده نامی بمردانگی
 بر آورد - و از بنگاله بهار آمده بویمت آزاری دست بر کشاد)
 صادق محمد خان در پتنه جنگ کرده غالب آمد - و سرش
 بریده بحضور فرستان - و چون رزیرخان در مقابل قتلوی کرزانی
 (که بر اوتیسه چیرگی یافته) در حدود بردوان در نشست
 و بدستان سرائی او کار پیش نمیرفت در سال بیست و نهم
 صادق محمد خان بدو پیوسته کاربند معامله دانی گردید^(۲)
 قتلو را پای شکیمب از جا شده بارتیسه کام برگرفت - و امرا
 تکامشی نمودند - و او بآسیجه سرجی در آمده پیغام مصالحه
 نمود - و برادر زاده خود را با فیلان گزیده روانه حضور ساخت
 امرا اوتیسه باو باز گذاشتند - صادق محمد خان باقطاع
 خون پتنه باز گردید - و چون شهباز خان بناکامی از ملک
 بهائی برگشت - و تیواداران بهار بکومک تعیین بنگاله شدند
 میان او و شهباز خان صحبت در نگرفت - از انجا (که یک کار
 بدسردار مخالف منتقم برهمی ست) خواجه سلیمان
 نامی از حضور نامزد شد - که هر که ازین دو سردار کار آن ولایت

(۲) با معامله رانی باشد *

بعهد خود گیرد دیگر به بهار برگردد - در سال سیم
 صادق محمد خان بر ذمه خود گرفت - و در همین سال به طلب
 بوسم ایغار بحضور رسید - و باز نیافت - و چون شهباز خان بحکم
 والا از بهار به بنگاله برگردید صادق محمد خان بحضور رسیده
 حکومت ملتان یافت - چون در شانین تیراه را (که کوهستانه ست
 غربی پشاور سی و دو کوه طول و دوازده عرض بنگاه افرویدی
 و ادراک ژنی) پناهگاه خود ساخته شورش افزودند صادق محمد
 خان در سال سی و سیم بمالش آنها تعیین گشت - و به نیروی
 شجاعت و حسن تدبیر آن قوم مرز نشین را نوعی ایل ساخت
 که متعهد روانی راه خیبر شده ملا ابراهیم را (که جلاله او را
 بجای پدر می شمرد) بدست آوردند - جلاله را اعتماد بر آنها
 نموده اداره توران دیار گردید - چون زین خان کوکه (که سواد
 و بجزر را لختی انتظام داده) بحضور شتافت صادق
 محمد خان در همین سال از تیراه بفرمان پذیر ساختن باقی
 سرکشان آن نواحی مامور گردید - و در سال سی و هشتم (که
 شاهزاده سلطان مراد از مالوه بایالت گجرات نامزد گشت)
 چون از اسمعیل قلی خان امر وکالت شاهزاده بشایستگی
 سرانجام نمی گرفت صادق محمد خان باتالیقی رخصت
 یافت - و در سال چهل (که شاهزاده بتسخیر دکن مامور
 شد - و شاهرخ میرزا با شهباز خان و خانخانان کومکي گشت)

میان صادق محمد خان و شهباز خان همان صحبتها (و داد و از دیرین کینه بنکوهش یکدیگر کشید - اگرچه در سنه (۱۰۰۴) هزار و چهارم احمد نگر را گرد گرفتند و قلعه نشینان از کم آذوقی و بے اتفاقی نیروی تحصن نداشتند اما از درئی و بے پروائی امرا چاند بی بی باستحکام کوشید - و آخر کار بمسکت پیمانها آشتی نموده برخاستند - شاهزاده با امرا راه سپر برار گشت - و صادق محمد خان پاسبانی سرحد بر خود گرفته در مہر بنگاه ساخت *

در سر آغاز سال چہل و یکم بمقصد پنجہزاری سر برافراخت و در همین سال بر سر اوز خان (کہ شورش افزائی داشت) فوجی فرستاده بر شکست - و غنیمت فرادان انداخت - چون خداوند خان دکنی جمعے از امرای دکن با خود متفق ساخته نخوت می فروخت صادق محمد خان بآهنگ پیکار برآمده چپقلشهای مردانه نمود - و اوقاب نیاورده بسیاری را بکشتن داده ہزیمت درزید - و چون شاهزاده از یتاق داری برار لختے را پرداختہ شش کورہی بالاپور سنہ (۱۰۰۴) هزار و چہار ہجری سال چہل و یکم طرح معمورہ انداختہ بشاہپور موسوم گردانید و خانخانان و میرزا شاہرخ طلب حضور شدند سپاہ آرائی و ملک آبادی بے شرکت غیرے بصادق محمد خان تعلق گرفت - در آغاز سال چہل و دوم سنہ

(مآثر الامراء) [۷۲۹] (باب السادس)

(۱۰۰۵) هزار و پنجم هجری در شاهپور باسپاهل مسافر ملک بقا گشت - دھول پور بیست کروهی آگره وطن گرفته سرا و عمارت و مقبره عالی بنا نهاده دیہات گرد و نواحی آن آباد ساخت پسر کلانش زاهد خان - کہ ذکر او جدا تحریر یافته - و دیگر پسرانش دوست محمد و یار محمد - کہ در عہد اکبری بمناصب مناسب امتیاز داشتند - تا عہد شاهجہان کہ از اینہا نماند - لیکن صادق محمد خان بائیکی مدتها در دھول پور می بود - در گذشت *

* صَادِق ، خان میر بخشی *

پسر آقا طاهر و صلی تخلص بن محمد شریف ہروی و برادر زاده و خویش اعتماد الدولہ طهرانی سن - چہدہ ہمراہ پدر ب فوجدارمی نواح پنجاب گذرانیدہ در عہد جہانگیری بمذنب درخور سر بلندی یافت - سال ہشتم جلوس بخطاب خانہی مورد نوازش شد - و سال نہم بتعلقہ بخشیگری و از اصل و اضافہ بمذنب ہزاری پانصد سوار لوای ناموری افراشت و سال دہم باضافہ در صد سوار امتیاز اندرخت - و باضافہی متواترہ بمذنب عمدہ مرتقی گشت - سال ہیزدہم حکومت صوبہ پنجاب نیز بنام او قرار گرفته بضبط کوهستان شمالی دستوری پذیرفت - و پس از انتظام یافتن کارہای آن نواح با کومکیان خود بملازمت پادشاہی پیوست - رجکت سنگہ را

(که چندے غبار فتنه دران حدود بلند کرده بود) بعواطف
سلطانی امیدوار ساخته بحضور آورد - و باستشفاع نور جهان
بیگم مفتح جرائم آرد صورت بست - و چون در اوان مراجعت
از کشمیر واقعاً ناگزیر جنت مکانی در دان و یمین الدوله
بمقتضای وقت دادر بخش پسر خسرو را بسلطنت برداشت
صادق خان (که نسبت بشاهجهان نفاق می ورزید) از مال کار
خود خائف شده التماس بیمین الدوله آورد - او هر سه شاهزاده را
از نور جهان بیگم برگرفته سپرد صادق خان نمود - که خدمت
اینها وسیله دستکاری خود اندیشد - و سال اول جلوس
فروردوس آشیانی همراه شاهزاده ها آمده دولت بار یافت - و ببخالی
منصب سابق (که چهار هزار و چهار هزار سوار و عثم و نقاره
بود) مشمول مرحمت شد - و چون پیشتر بخشیکری ارادت خان
مقرر شده بود و باز حسب التماس بیمین الدوله ارادت خان
بتعلقه وزارت سر بلند شد صادق خان ببخالی تعلقه بخشیکری
و عطای قلمدان مرمع آب رفته بجو آورد - و سال ششم نهم
ربیع الاول سنه (۱۰۴۳) هزار و چهل و سه هجری برحمت
ایزدی پیوست - پادشاه از راه قدر شناسی شاهزاده محمد
اورنگ زیب را برای تسلی پسرانش فرستاد - چهار پسر داشت
از شد آنها جعفر خان است - دومین روشن ضمیر ملائک خان
(که احوال هر دو علیحده ترقیم پذیرفته - سیومین عبد الرحمن

که بعد وفات پدر باضافه منصب کام دل اندوخت - و پس
ازان ببخشیدگری احدیان مباحی شد - سال هشتم ازان معزول
گردید - سال دوازدهم بمنصب هزاري ذات چهار صد سوار
رایت اعتبار افراخت - و پستتر ب خطاب مرحمت خان چهارم
افتخار افرودخت - سال نوزدهم برای مهمانداری خسرو پور
نذر محمد خان والی بلخ [که عزیمت آمدن حضور در ادانے (که
کابل معسکر فیروززی بود) داشت] تعیین یافت - سال بیستم
باضافه پانصدی چهار صد سوار درجه اعلا پیمود - چهارمین
بهرام - که احوالش در ترجمه بهره مزد خان میر بخشی پسرش
موقوف گشته - گویند صادق خان خلیق و متواضع بود - و با
همه کس آئین صالح می سپرد - حتا مهابت خان (که دشمن
این سلسله بود) از مدارا شعاری او را از خود میدانست
باسپ خوب خیل شوق داشت - و از جفس عراقی بسیار
فراهم آورده بود - اما غیر حاضری سپاه بهر بهانه وضع می کرد
ازین جهت پیش آن مردم مطعون بود *

(۲)

* صلابت خان روشن ضمیر *

پسر دوم صادق خان میر بخشی سن - سال پنجم جلوس
فردوس آشیانی از اصل و اضافه بمنصب هزاري دویست سوار

(۴) نسخه [ب] صلابت خان پسر دوم (۳) نسخه [ب ج] پنجم

فردوس آشیانی *

و خدمت قوریگی از تغیر سردار خان سر بلند گردید - و چون سال ششم پدرش بعالم بقا خرامید شاهزاده محمد اوزنگ زیب بر طبق حکم پدر رفته جعفر خان پسر کلان خان متوفی را با برادرانش برداشته به پیشگاه سلطانی آورد - او بعد از خلعت و اضافه منصب نوازش یافت - سال هشتم باضافه پانصدی صد سوار بمنصب دوهزاری هشتصد سوار افتخار اندرخت - و پستتر بخطاب صلابت خان بلند آوازه گردید سال یازدهم پانصدی دو صد سوار بر پایه او افزوده دوهزار و پانصدی هزار سوار منصب او قرار گرفت - و سال دوازدهم از خدمت قوریگی معزول گردیده بتعلق بخشگیری درم از تغیر تربیت خان و از اصل و اضافه بمنصب سه هزار هزار سوار درجه اعتلا پیمود - و سال هفدهم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار دوهزار سوار و عام و نقاره سرفرازی یافته رایت بلند رتبی برافراخت *

و در همین سال سلخ جمادی الاول مطابق سنه (۱۰۵۴) هزار و پنجاه و چهار هجری بزخم جمدهر (او امر سنگه پسر راجه گجسنگه جهان فانی را پدرود نمود - مچلا حقیقتش اینکه راو مزبور چندس بنابر بیماری از باریابی اعلی حضرت محروم بود - پس از افاقه چون بدر بار آمد صلابت خان در خلوتخانه منزل سلطان داراشکوه (که پادشاه در آنجا تشریف داشت)

بشرف آستان بوس رسانید - او در صف دست چپ بجای خود
 رفته ایستاد - و ملائمت خان جانب دست راست - چون پس
 از نماز شام پادشاه فرمان بنام یکی از نوئینان بدست خود
 می نوشت ملائمت خان برای کارے از ایوان فرود آمده
 با کسی گرم سخن بود - او جمدهر کشیده دویده در حالت
 غفلت تحت سینه او فرود برد - از آنجا که جانب دل بود
 بمجروح آن کارش با تمام گرائید - چون شایسته برنائه بود
 و بیمن ترقیست خاقان بنده پور مستعد خدمات بزرگ
 پادشاه برحسب خدمت و صدق ارادت و حدائق سن او تاسف
 بسیار فرمود - و محمد مراد پسرش که چهار ساله بود بمنصب
 پانصدی صد سوار سر بلندی یافت - و تا سال سیوم بدایه هزار
 صد سوار رسیده سال دوم عالمگیری بخطاب التفات خان سرفراز
 گشته سال ششم بمنصب هزار و پانصدی صد و پنجاه سوار
 و سال نهم باضافه یکصد سوار لوای ترقی برافراخت *

(۲)

* صفدر خان خواجه قاسم *

سید انائی ست - گویند ابتدا از ملازمان دنگل نشین
 عبد الله خان بهادر فیروز جنگ بوده - پس ازان در ایام
 شاهزادگی برکاب شاهجهانی پیوسته در مدت فترات بدوام
 خدمت جا در دل شاهزاده بهم رسانید - پس از اوزنگ نشینی

سال اول بمنصب دو هزار و پانصدی هزار و دو یست سوار
و عطای خلعت و خنجر مرصع و اسب با زین نقره رفیل
و انعام سی هزار رزیده چهره امتیاز بر آراست - پستر بخطاب
مقدور خان (که در زمان جنت مکانی میزرا لشکری پسر سید
یوسف خان رضوی داشت - و درینولا بصف شکن خان مخاطب
گردید) ناموری اندوخت - و بغوجداری و تیولدارئی سرورنج
اختصاص پذیرفت - و در هنگام طغیان نوبت اول بجهاز
سنگه بهمراهی خانجهان لودی بهم مرزبور تعیین شد - و پس
ازان بعزایت علم رایست مباحثات بر افراشت - و سال دوم همراه
خواجه ابوالحسن تربتی بتعاقب خانجهان لودی نامزد گشت
و سال سیوم باضافه پانصد سوار و مرحمت نقره بلند آرازه
گردیده باثفاق (او رتن هادا) که با چند منصبداران دیگر
جهت انسداد راه مفسدان بتوقف در باسم مضاف بالاگهات^(۳)
صوبه برار ملک تلنگانه مامور بود) کمر همت بست - و پستر
از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و سوار لوی
کامرانی عام ساخت - سال چهارم بصوبه دارئی مستقر الخلافه
و صیانت قاعه آن دامن (سوخ بر کمر عقیدت زن - سال
پنجم از اصل و اضافه بمنصب چهار هزار و پانصد

(۲) نسخه [ب] بهرونج (۳) نسخه [ب ج] بتوقف پرگنده باسم (۴)

نسخه [۱] مضاف صوبه برار *

سوار سربلند گشته پس از معاودت پادشاه از دکن دولت بار
 اندوخته به سفارت ایران دیار قاصت امتیاز پیراست - و وقت
 رخصت بعطای یک لک و پنجاه هزار روپیه بطریق مدد خرج
 خلعت و جیفه و خنجر مرصع و اسب با زین طلا و فیل
 تفوق جسته با ارمغان بقیمت چهار لک روپیه (که از انجمله
 یک لک روپیه مرصع آلات و سه لک روپیه اقمشه نفیسه
 هندوستان بود) کام صمت بجانب مقصود برداشت - و پس از
 وصول بدان نواحی چون والی ایران شاه صفی بمهمات ایران
 سرحد ملک روم اشتغال داشت برای ملاقات انتظار بهیار کشین
 و بعد ملاقات شاه صفی از آداب دانی او خیلی معظوظ
 شده بخانه او آمد - و تا رخصت رعایت موفور نمود - و از
 پیشکش نمایان بشاه و سوغات باعیان آنجا گذرانید - سال یازدهم
 معاودت نمود - سال دوازدهم بعد حصول ملازمت بانصد
 اسب عراقی و اصناف اقمشه ایران بنظر پادشاه در آردن
 چون رسم سفارت بآئین شایسته بتقدیم رسانیده بود مورد
 عنایت شده از اصل و اضافه بمنصب پنج هزار و سه هزار
 سوار عرصه بلند رتبی پیمود - در همین سال (که پادشاه
 از اکبر آباد متوجه لاہور شد) از اثنای راه او بتقویض صوبه داری
 مستقر الخلافه و عطای خلعت خاصه و جمدھر مرصع با بھول کتاره
 و فیل رخصت انصراف یافت - و سال چهاردهم از آنجا معزول

شده بحضور رسیده از اصل و اضافه بمنصب پنج هزار
 پنج هزار سوار و مرحمت خلعت و اسب با زین مطلا و فیل
 و تقرر صوبه دارى قندهار از تغیر قلیچ خان لوی عزت
 برافراشت - و سال هفدهم از انجا عزل پذیرفته بحضور آمد
 چون در قندهار بیماری بمزاج او عارض گردیده بود بملازمت
 نتوانست کامیاب گردید - سال هیزدهم مطابق سنه (۱۰۵۴)
 هزار و پنجاه و چهار هجری رخت سفر از دار فانی بربست
 پسرانش بمنصب در خود مشمول عنایت شدند - ارشد
 آنها خواجه عبد الهادی ست - که احوالش جداگانه زیست
 تسطیر پذیرفته - پسر دوش خواجه عبد العزیز تا سال سیوم
 بمنصب هشتصدی شش صد سوار کام دل می انداخت *

* صف شکن خان میوزا لشکری *

پسر سید یوسف خان رضوی ست - که احوالش درین نامه
 علیحده ثبت شده - پس از فوت پدر در عهد عرش آشیانی
 به تهانه دارى بیر مضاف دکن می پرداخت - و اوائل عصر
 جنت مکانی مخاطب بصغدر خان گشته از جاگیر داران صوبه
 بهار گردید - سال پنجم از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی
 هفتصد سوار افتخار انداخت - سال ششم از تغیر هاشم خان پور
 قاسم خان میر بحر بصوبه دارى کشمیر امتیاز پذیرفت - سال
 هشتم از انجا معزل گردیده سال بیست و یکم چون مهابت خان

مصدر گستاخی شده از حضور فرار نمود و مسموع شد خزانه او
(که از بنگاه می آوردند) بنواحی دهلی رسیده بنابراین
او با جمعی جهت بدست آوردن آن تعیین یافت - و پس
از رسیدن بر سر آن چون مردم او بمیرائی متحصن شده
بزد و خورد پرداختند و بعد آتش دادن بدروازه سرا بدر رفتند
زرها بدست آمد - پس ازان (که تخت سلطنت بجلوس
فردوس آشیانی (رونق گرفت) بهحالی منصب دو هزار و پانصدی
دو هزار سوار (که تا آخر عهد جنت مکانی داشت)
کام دل یافت - چون خطاب بمدر خان بخواجه قاسم سپید
اثائی مرحمت شد او بخطاب صف شکن خان چهارم عزت
برافروخت و دران زمان (که بیر از دست کسان نظام الملک
دکئی برآمد) بدستور قدیم تهانه دارمی آنجا بدر تفویض
پذیرفت - مدتها درانجا بسر برد - بتقریب بپایه عتاب^(۲)
آمده از جاگیر و منصب افتاد - و دوازده هزار روپیه سالیانه
مقرر شده در لاهور می بود - سال نوزدهم مطابق سنه (۱۰۵۵)

هزار و پنجاه و پنج هجری بساط زندگی در نورید *
(۳)

گویند مرد منقلب الحال بپروا مزاج دهن دریده بود
هرچه بخاطرش می آمد میگفت - چون معمر و از قدیمان
این دولت بود صوبه داران دکن مراعات او می کردند - در ایام

(۲) نسخه [ج] یافت (۳) نسخه [ب] لفظ (گویند) نیست *

حکومت کشمیر خود تنها با یک جلودار ایالچی شده نزد
 راجه^(۲) کشتوار رفت - مردم آنجا ارزا شذاخته مقید ساختند
 بسفارش مادر راجه رهائی یافت - و چندی تعینات کابل بود
 منصفداران آنجا را بضیافت طلبیده کباب گوشت خوک بخورد
 همه کس داد - چون این معنی بعرض جنّت مکانی رسید
 طلب حضور نموده ازو استفسار این امر فرمودند - گفت
 شراب و گوشت خوک یک حکم دارن - مگر اینکه گوشت خوک
 مکروه طبعی ست - لهذا چندی از نظر افکنده معاتب ساختند
 خانجهان باعانت مبلغ و سپردن تهانه داری بیر دران وقت
 سایه^(۳) ترحم گسترده - اما شیوه قبیله پروری داشت *

* صف شکن خان محمد طاهر *

در اواخر عهد فردوس آشیانی بداروغی توپخانه دکن
 کامیاب گردید - پس ازان (که خلد مکان عیادت پدر والا قدر را
 وجهه^(۴) همت ساخته از دکن روانه هندوستان شد) بعد وصول
 بنوریده او بخطاب صف شکن خان سرمایه ناموری اندر خدمت
 و در جنگ مهاراجه جسونت سنگه مصدر ترویات گشت - و سال
 اول ابتدا با اتفاق شیخ میر خوافی برای سد راه سلیمان شکوه
 بکنار دریای جون و ثانیاً بمحقق گردیدن با خلیل الله خان
 (که بتعاقب دارا شکوه بسمت پنجاب می شتافت) با اتفاق

میرزا راجه جیسنگه و بعد استماع فرار دارا شکوه از ملتان خود نامبرده با فوجی بنگاه شیعیان تعیین یافته - و تا تنه از قطره و پیوه نیاسوده - پس ازان (که دارا شکوه داخل سرحد گجرات گشت - و درین ضمن حکم پادشاهی در باب برگشتن بار رسید) معادلت نموده در ایامی (که خلد مکان باران جنگ ^(۲) ثانی دارا شکوه عزیمت جانب اجمیر داشت) آمده دولت بار یافت سال چهارم بتقصیر از منصب معزول گردیده بعد چنده ترین بخشایش و ببحالی منصب دو هزار و یک هزار سوار گشت سال پنجم باضافه دو صد سوار سر برافراخته سال ششم (که پادشاه متوجه سیر گلگشت کشمیر گردیده) از مامور گشت که در پای کتی بهنهر متوقف شده بحفاظت دهنه آن کوهستان پردازد - آخر همین سال از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و هزار و پانصد سوار تصاعد نموده با فوجی بدکن نزد سلطان معظم دستوری پذیرفت - و سال نهم بحضور رسید - و سال دهم باز همراه شاهزاده مذکور (که بنابر بندوبست دکن مرخص گردیده) معین شد - سال یازدهم بحضور آمده احرار سعادت ملازمت نموده سال دوازدهم بفرجدارعی متعمران لوی رشادت بر افراشت - سال هفدهم بانتقال شجاعت خان بعد انداز خان بداروغگی توپخانه بر فراز اعتبار بر آمد - سال هیزدهم

مطابق سنه (۱۰۸۵) هزار و هشتاد و پنج هجري پيمانۀ
مات در کشيد *

* صفي خان *

پسر دوم اسلام خان مشهدي سم - سال نوزدهم جلوس
فردوس آشياني (که پدرش بنظم صديقات دکن مامور گرديد)
او باضافۀ درخور مباهي گشته همراه پدر مرخص شد - سال
بيستم با پيشکش پدر بحضور رسیده دولت بار اندوخت
سال بيستم و يکم چون پدرش فوت نمود او از اصل و اضافه
به منصب هزار و پانصدي چهارم سوار ترقی پذيرفت - سال
بيستم و دوم همراه سلطان اورنگ زیب بمهم قندهار دامن همت
برگمرزد - و سال بيستم و سيوم بهجابت بيجاپور نزد عادل
خان دستوري يافت - سال بيستم و پنجم با پيشکش خان مذکور
(که جمله از نقد و جنس چهل لک رويۀ قيمت داشت)
آمده فيض اندوز آستان بوس گرديد - پس ازان در رکاب سلطان
اورنگ زیب ببساق قندهار شتافت - سال بيستم و ششم بعد
معادرت از انجا بتقرر خدمت بخشيگري و واقعه نوبهي هر چهار
صوبۀ دکن کام دل برگرفت - سال بيستم و هفتم ب خطاب
خاني سرمايۀ ناموري اندوخت - سال سيم بغابر تقصير
بپای عتاب در آمده بکمی منصب پانصدي مد سوار ازان
خدمت معزول و طلب حضور گرديد - سال سي و يکم باضافۀ

(مآثر الامراء) [۷۴۱] (باب الصاد)

دو صد سوار و تقرر قلعه دارى کانگړه مشمول عاطفت گشت
پس ازان (که تخت سلطنت بجلوس عالمگیری رونق تازه
یافت) سال اول جاوس در ایامی (که پادشاه بارادۀ جنگ
دارا شکوه عزیمت اچمیر داشت) نامبرده بحضور رسیده
بتغویض قلعه دارى دارالخلافة (ایت خوشدای افرخت - سال دوم
بتعلقه بخشگیری والا شاهیان ممتاز شد - سال پنجم از اصل
و اضافه بمنصب سه هزار و دو صد سوار تصاعد نمود - سال
ششم بقلعه دارى و نظم مهمات دارالخلافة از تغیر هوشداد خان
به بلند رتبیگی گرائید - و سال دهم همراه سلطان محمد معظم
بجانب دکن تعین گردید - و سال دوازدهم از تغیر تربیت خان
بصوبه دارى آردیسه نامور شد - و پستر بنظم اکبر آباد مقرر
گشته سال هفدهم بنظم شاه جهان آباد تعین یافت - سال
بیست و یکم همراه سلطان محمد اکبر (که بنظامت ملتان
دستوری پذیرفت) تعینات گشت - و سال بیست و دوم ازان جا
برگردیده بتغویض صوبه دارى اکبر آباد چهره عزت برافروخت
سال بیست و هفتم بحراست اردنگ آباد مانده سال بیست
و هشتم باز بنظم صوبه اکبر آباد لوای عزیمت افراشت - پسرش
میر عبدالسلام است - که در عهد عالمگیری بمنصب هزارى پانصد
سوار و خطاب بر خوردار خان و داروغگی توپخانه سلطان معظم
سرفرازی داشت - چون شاهزادۀ مذکور بر تخت سلطنت

نشست بخطاب جدش اسلام خان مخاطب گشته بمنصب
پانجهزاري و انضمام داروغگی دیوان خاص و میرتوزکی اول
فایز شد - و در سلطنت محمد فرخ سیر چند میرتوزک
و چند بخشی درم بود - و در عهد فردوس آرامگاه بمنصب
هفت هزاره درجه اعتلا پیمود - گویند متین و موقر بود
و بخوشخواری مشهور - قبولی اسلام خانی (که وضع کرده خود
ارست) در سرکار او خوب تیار میشد *

(۲)

* صلابت خان *

خواجه میر خوافی - خودش همدوستان راست - آباء او
ازان مکان فرارست بنیان بدین دیار رسیده - چون اکثر امزجه
اهل خواف به نیکوئی و بیکرئی مغفور و مجبول است خان
مشار الیه نیز در معاملات راست و درست و در رضا جوئی
خداوند چابک و چست بود - از یاریهای نیک اختری منظور
نظر تربیت عالمگیری شده بقرب و اعتبار خسروانی درجه
اعزاز پیمود - و برشادت و کاردانی در سال بیست و دوم از
تغیر بهره مند خان بداروغگی فیل خانه سرفرازی یافته بلعبار
مهابت و صلابت ظاهری (که مرد قوی هیکل بلند بالا بود)
بخطاب صلابت خان ناموری یافت - و در سال بیست و سیوم
از تغیر روح الله خان بداروغگی توپخانه جبهه روزگار افروخت

و پس ازان بذابر مدور زلته از نوکری بر طرف شده در سال
 بیست و پنجم باز ببحالی منصب و خدمت میرآتشی
 عز امتیاز یافت - پس ازان بالکۀ اردهه تعیین شد - چون
 ازانجا آمده بآستان بوس خلافت مستعد گردید بداروغگی
 بندهای جلو اختصاص گرفت - و در سال بیست و هشتم
 از تغیر کار طلب خان محمد بیگ بمقصود یگری بندر سورت شتافته
 در سال سی و سیوم حسب التماس خودش طلب حضور گشته
 بمیر توزکی اول کامیابی اندوخت - پس ازان بداروغگی چوکی
 خاص مطرح نوازش شده از اصل و اضافه بمذنب در هزار
 و پانصدی هزار و دوهصد سوار رتبه برتری بدست آورد *

گویند در مقامات گوری گانون سردیوان بر سر اهتمام
 چوب سدهستی سهراب خان میر توزک دوم بر سر یکی از سران -
 عملۀ توپخانه رسید - چندی از معتبران آن جماعه که حاضر
 بودند بحمایمت او بسهراب خان در افتادند - ملائمت خان
 باعتبار میر توزکی اول خواست که بچشم نمائی آنها پردازن
 قضیه منعکس گردید - و بخفت میر اهتمامان انجایید - و دفعه
 غلوی عملۀ آن کارخانه بجائے کشید که پادشاه از دیوان
 برخاست - و امرای ذی شان بفرو نشان دادن آن شورش تعیین
 شدند - و ملائمت خان را سینه سپر ساخته بخانه رسانیدند
 تا درز دیگر آشوب برپا بود - روح الهی خان اول خود سوار شده

بتهدید و تهریب آن فتنه جویان پرداخت - و ملائمت خان را
از خانه بدر بار آورد - و چندی از منک باشیان و یوز باشیان
روشناس معاتب و مغضوب شدند *

خان مذکور در سال سی و ششم آخر سنه (۱۱۰۳) هزار
و یکصد و سه از مقامات کلکاه بسبب اشتداد بیماری و ازمان آن
برخصمت دار الخلافه به موجب درخواست خودش مجاز گردید
مرحله چند قطع کرده بود که اجل موعود قطره زنان در رسید
درین مدت اکثر سی خواند *

* خود رفته ایم و کذب مزارے گرفته ایم *

* تا بار درش کس نشود استخوان ما *

مطابق اخبار پرتو و صوح داد - که خان مذکور در مرتبه میرآتش
یافته - در سال بیست و هشتم متصدی بذور سورت گردیده
در سال سی و سیوم باستدعای خودش در حضور رسید - حالانکه
تذاقض دارن با آنکه در ایام محاصره قلعه گواکنده سال بیست
و نهم جلوس چون صف شکن خان میرآتش از نفاق ورزی
و کینه توزی با فیروز جنگ دست از کار کشیده استعفا نمود
صلابت خان بجای او خلعت میرآتش یافت - پس ازان
(که او هم - نتوانست کماحقه بتقدیم خدمت پرداخت)
مستعفی شد - و سید عزت خان بجای او کمر همت بر بست
تا آنکه نیم شب از غفلت و خود داری سرداران کارکن غنیم

بر دهمده ریخت - و عزت خان و سربراه خان جلال چیله و جماعه را که بدست افتادند بسته بقلعه برد - بار دیگر صلاحیت خان بخدومت میرآتش می منصوب شد - چنانچه نعمت خان حاجی (که در طور خود یکتاست) در وقائع حیدرآباد (که هزل آمیز نوشته و داد استادی داده) بر تفویض میرآتش مرتبه ثانی بخان مذکور و سر باززدن او ازان مضمونها تراشیده - و بساط ظرافت طرازی پهن تر ساخته - درین صورت ظاهر میشود که خان مشارالیه در مرتبه بمتصدیگری بذور سورت رفته باشد - اما در مآثر عالمگیری نیارده *

بالجمله صلاحیت خان مرحوم پسر رشید داشت - کار طلب سپاهی نقش - در حیات پدر مکرر مصدر ترددات شده بقطاب تهر خان علم شهرت افراشت - و نقش جدکاری و پردلی آو و جان نثار خان - خواجه ابوالمکارم نوعی دز پیشگاه خلافت نشسته بود که در جذب کار سرکردگی خانجهان بهادر نام آنها بر زبان پادشاهی می گذشت - و بتحصین بهادری و جانفشانی آنها بر واسوختگی خانجهان بهادر می افزودند - چون هر دو به تذبیه اشقیا مامور میشدند در سال سی و هفتم در نزدیکی سرحد کرناٹک با سندی مشهور سرور کار مقابله افتاد - بعد زد و خورد شایان بنگاه و توپخانه بغارت داده زخمی بتکتک پا جان بدر بردند - در سال چهارم

بفوجداری سهارنپور تعیین گشته از اینجا چون تغیر شده بحضور آمد داروغگی قورخانه یافت - و در سال چهل و نهم بخطاب فدائی خان امتیاز حاصل کرد *

* صفی شکن خان میرو صدر الدین *

یسر قوام الدین خان برادر خلیفه سلطان وزیر ایران است سال هفدهم جلوس عالمگیری همراه پدر وارد هندوستان گشته ملازمت پادشاهی در یافت - و بعزایت خلعت و شمشیر با ساز طلا و منصب هفتصدی یکصد سوار چهره عزت برافروخت چون پدرش سال بیست و سیوم فوت نمود بخلعت ماتمی معزز شده بعد چندی بخطاب شجاعت خان و پستور بتفویض خدمت میرآتشی برفراز تقرب برآمد - سال بیست و پنجم بخطاب صفی شکن خان و عزایت خلعت و جیغه مرموع و علم و توغ اعتبار پذیرفته سمت سریزنگ پتن مرخص گشت - سال بیست و نهم بتلثم بساط سلطنت پرداخته معاخنجر و فیل یافته رخصت معاودت به بیجاپور (که محمد اعظم شاه بمحاصره آن اشتغال داشت) پذیرفت پس از تسخیر آن سال سیم بعطای نقاره بلند آدازه گردیده همراه فیروز جنگ جهت تسخیر قلعه ابراهیم گدهه مضاف حیدرآباد شتافت - و در محاصره قلعه گلکندة اگرچه

دمدمه بلند ساخته بکنگره قلعه رسانید و فون توپ بران
 برآوردن اما بنابر نفاق ورزی با فیروز جنگ دست از کار کشیده
 استعفا نمود - بذابران ببطرفی منصب معائب گشته زایه نشین
 زندان ادب شد - و پس از چند روز مچلکا نوشته دان - که
 در فرصت کم از جانب دیگر دمدمه تیار نموده بکنگره قلعه
 برساند - بدین تقریب از حبس رهائی یافته آنچه گفته بود
 از قوت بفعل آورد - سال سی و نهم باتفاق خانه زاد خان
 بتادیب بسونم کهوریره مجاز گردید - و بمقتضای گردش
 فلک کج رفتار بتفصیل (که در احوال قاسم خان کرمانی
 ثبت شده) در ششدر چشم بد زمانه افتاد - و نظر بچشم نمایی
 از پیشگاه سلطنت بفوجداری دهمونی تعیین یافت
 پسرش مخلص خان است - که ترجمه اش علیحده زینت
 تسطیر پذیرفته *

* حرف الضاد *

(۲)

* ضیاء الدوله محمد حفیظ *

پسر خواجه سعد الدین خان است - که ابتدا ملازم
 سلطان جهان شاه بود - و بخدمت قوریبگی و عرض مکرر
 سرفرازی داشت - تا آنکه شاهزاده مذکور در جنگ با برادران
 کشته شد - پستر نامبرده رفاقت نظام الملک آصف جاه گزیده
 خانسامانی سرکار آن نوین بلند مقدار سرانجام میداد - و در
 جنگ سید دلارعلی خان شریک ترددات بود - و پس از
 جنگ عالم علی خان بمنصب سه هزار سوار و خطاب
 بهادری و عطای تقاره خرسند گردید - و پس ازان (که سلطنت
 فردوس آرامگاه خلف سلطان جهان شاه مذکور استقرار گرفت)
 از آصف جاه رخصت شده بدار الخلافه شتافت - و بملازمت
 پادشاهی پیوسته اول بداروغگی عرض مکرر و ثانیاً بخدمت
 بیوتاتی چهره عزت بر افروخت - و آخرها میر آتشی نیز

ضمیمه گشت - چون در گذشت پسرش بخطاب پدر و تعلقه
 ارثی و خانسامانی سرمایۀ ناموری اندوخت - و رفته رفته
 بمنصب عمده و خطاب ضیاء الدوله تصاعد نمود - گویند
 بعد برهمخورنگی مقدمه سلطنت در شاهجهان آباد نشست
 مدار اخراجات بر جاگیر داشت - در جنگ جواهر سنگهه جات
 همراه نجیب الدوله بود - مطابق سنه (۱۱۷۹) هزار و یکصد
 و هفتاد و نه هجری بمرض فوت نمود *

* حرف الطاء *

* طیب خواجه چویماری *

پسر حسن خواجه مهین برادر عبد الرحیم خواجه بن کلان خواجه است - که عمه نذر محمد خان خواهر دین محمد خان حلیمه او بود - عبد الرحیم خواجه در سلطنت جنیت مکانی برسم رسالت از جانب امام قلی خان بهندوستان آمده عظامت او بعد رسید که در مجلس جنیت مکانی می نشست سال اول جلوس فردوس آشیانی جهان را پدر او نمود - افضل خان بموجب حکم پیش صدیق خواجه ولد خواجه مذکور رفته بعد ادای مراسم تعزیت بحضور آوردن - حسن خواجه پدرش در وبائے (که پیش از تسخیر بلخ در آنجا رو داده بود) درگذشت - و یوسف خواجه عم دوم او جانشین نیاگان بود طیب خواجه دختر عبد الرحیم خواجه در خانه داشت - سال بیستم شاهجهانی بعد از فتح بلخ روانه حضور شد - چون نزدیک رسید قاضی محمد اسلام و خواجه ابو الخیر میر عدل باستقبال شتافته بهلازمیت پادشاهی رسانیدند - و در تقوز اسب و پانزده شتر بر سهیل پیشکش گذرانید - و بعطای خلعت

و هزار مهر بانعام سر بلند گردید - پستور بعنايت خنجر مرصع
 امتياز يافت - سپس بانعام پانصد دهن (که صد و پنجاه اشرفي^(۲)
 باشد) افتخار اندوخت - و دهن عبارت است از نقد مسکوک
 طلائي - که در وقت عرش آشياني مخترع گردیده - سال
 بيست و یکم بمرحمت اسپ و پنج هزار روپيه مفتخر گشت
 چون درين سال پادشاه از کابل به هندوستان معاودت فرمود
 او حسب الحکم تا رسيدن فرزندانش (که از بلخ طلب داشته بود)
 در کابل ماند - پس ازان معه پسران خود خواجه موسی
 و خواجه عيسى دختر زادهای عبد الرحيم خواجه آمده احرار
 سعادت ملازمت نمود - سال بيست و دوم بعطای اسپ
 بازين مطلا و دو اسپ بهر دو پسر مشمول عاطفت شد - و پس
 از چندی معه پسران بانعام پنجهزار روپيه سرفروزي يافت
 سال بيست و ششم يک هزار اشرفي از زر وزن بار مرحمت
 گشت - پستور چون يوسف خواجه برادر کلان او (که جانشين
 بزرگان بود) فوت نمود و غير ازو کسی که قيام بآن نمايد نماند
 در همين سال رخصت شده بوطن رفت - از آخر جلد دوم
 پادشاه نامه مستفاد مي شود که منصب چهار هزاري ذات
 چهار صد سوار داشت *

* طاهر خان *

نامش طاهر شيخ است - سال بيستم جلوس فردوس آشياني

از باغ آمده بتقبیل سده سلطنت پرداخت - و بعنایت خلعت و خنجر مرصع و ده هزار روپیه نقد و پستر بعطای شمشیر با یراق طلائی میذاکار و منصب هشتصدی چهار صد سوار مباحی گردید - و پس ازان بمهرخت جیغه مرصع و از اصل و اضافه بمنصب هزارى پانصد سوار و خطاب خانى و اسپ با زین نقره سرعزت برافراخت - و در رکاب پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر ببلخ شتافت - سال بیست و یکم باضافه پانصدی صد سوار ممتاز گردید - و پس از معارفت ازانجا به پیشگاه سلطنت رسیده جبین ارادت را بر آستانه عقیدت گذاشت - و سال بیست و دوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزارى هفتصد سوار نوازش پذیرفته در رکاب پادشاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بیساق قندهار تعیین یافت و پس از وصول بدانجا همراه قلیچ خان بصوب بست رفت و بر قلعه خنسی (^(۲) که سرحد ولایت سیستان است) تاخته فراوان غنائم آورد - و در جنگ قزلباش تردد نمایان بتقدیم رسانید سال بیست و سیوم در جلدوی آن از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی هزار سوار گردن مباحات افراشت - پستر بحضور رسیده بکار پردازان بیوتائی حکم شد - که تا یک سال پیشکش روز پنجشنبه بخان مذکور برسانند - سال بیست

و پنجم نوبت دوم همراه پادشاهزاده مذکور . بهمهم قندهار
 کمر عزیمت بهمت - سال بیست و ششم همراه پادشاهزاده
 دارا شکوه بهمهم مسطور دامن همت بر کمر زد - و همراه
 رستم خان پیش از شاهزاده بقندهار رسید - و از آنجا باتفاق
 خان مزبور جانب بسمت رفت - سال بیست و هشتم باغافه
 پانصد سوار اختصاص گرفته بهمدائی جمله الملکی سعد الله
 خان بر سر قلعه چیتور شتابید - و در جنگ متصل سموگده
 همراه دارا شکوه بود - پس از فرار او چون موکب عالمگیری
 در نواح مستقر الخلافه رسید مومنی الیه احرار ملازمت نموده
 بعزیمت خلعت مباحات پذیرفت - پستتر همراه خلیل الله خان
 بتعاقب دمارا شکوه نامزد گشت - و در نبرد دوم دارا شکوه
 بعزیمت ترکش مشمول عاطفت شده با جمعی بقرار لی گام
 جلالت برداشت - ظاهرا پس از آن بصوبه داری ملتان سرفرازی
 یافته - که مولف مآثر عالمگیری معاودت او بعد عزل از ملتان
 سال یازدهم بزبان قلم داده - سال بیست و دوم (که پس از
 فوت مهاراجه جسونت سنگه ضبط و طغش قرار یافت) او
 بفوجداری جودهپور معین شد - و چون نوکران راجه مذکور
 با پسرانش از مضافات کابل کوچ کرده بدار الخلافه رسیدند
 و از فرموده پادشاه سر پیچیده آغاز شرسنجی نمودند و با
 فرجه (که بر سر آنها تعیین شده بود) بزد و خورد پرداخته

دخست فرار بجانب وطنش بردند از اینجا (که طاهر خان
 بممانعت گریختها پا قائم نکرد) در همان سال از معزول
 خدمت و برطرفی خطاب خانی معائب گشت - و بوقت موعود
 درگذشت - پسرش مغل خان عرب شیخ است - که ترجمه اش
 جداگانه نوکرز خامه اخبار طراز گشته *

* حرف الظاء *

* ظفر خان *

(۲) پسر زین خان کوکه اسمت - غالباً نام او شکر الله است
 تا سال چهارم اکبری منصب دوزخی داشت - و پس از
 فوت پدر هفتصدی گردیده - ظاهراً اواخر عهد عرش آشیانی
 خطاب ظفرخانی یافت - و پس از سریر آرائی جنت مکانی
 چون دختر زین خان کوکه در خانه پادشاه بود بیش از پیش
 مشمول عواطف شد - سال دوم جلوس چون رایات دولت
 از دار السلطنه لاهور بعزیمت کابل حرکت نموده موضع آهر رُئی
 قریب قلعه اتک منزلگاه شد و فریاد سکنه آنجا از قوم کهتر
 (که دله گر بودند - و انواع فساد از قطاع الطریقی و هزنی
 می نمودند) بعرض رسید اتک از تغیر احمد بیگ خان بجاگیر
 نامبرده قرار داده حکم شد که تا مراجعت از کابل در آنجا
 بوده آنها را کوچانیده بلاهور فرستد - و کلانتران را در بند دارد

(۲) نسخه [ج] بود (۳) نسخه [ج] آبروهی (۴) در [بعضی نسخه]
 سکنه آنجا که از قوم که قرو دله زاک بودند - و در [بعضی] که قرو له را
 کردند - و الله اعلم *

و هرچه از کسی بظلم گرفته باشند معتدود سازد - مشار الیه
 کاربرد خدمت مأموره گردیده هنگام مراجعت بملازمت پیوست
 و مورد تکسین شد - سال سیوم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار
 ذات هزار سوار سرمایه ناموری اندوخت . و بهتر در
 همین سال بعنایت علم و خلعت خامه و خنجر مرصع کامیاب
 گشت - سال هفتم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار
 دو هزار سوار مرتقی گردیده بصاحب صوبگی بهار لوی کامرانی
 برافراشت - سال دهم از آنجا معزول شده بحضور رسیده
 باضافه پانصدی ذات پانصد سوار نوازش یافته بهم بدگش
 دستوری پذیرفت - ثمة احوالش بنظر فرسیده - پسرش سعادت
 خان است - که ترجمه اش علیحده بزبان خامه در آمده *

(۲)

* ظفر خان خواجه احسن الله *

پسر خواجه ابوالحسن تربتی ست - سال نوزدهم جاسوس
 جنت مکانی چون صوبه داری کابل از تغیر مهابت خان
 بخواجه مقرر گشت او به نیابت پدر بکراس است آنجا تعین شده
 از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی شش صد سوار
 و خطاب ظفر خان و عطای علم و خنجر و شمشیر مرصع و فیل
 جبهه امتیاز برافروخت - و تا آخر عهد آن پادشاه بمنصب
 دو هزار و پانصدی هزار و دوست سوار فائز گشت - سال اول

سلطنت فردوس آشیانی چون بعرض رسید [که او عبد القادر
 پسر احد داد را در دره خرما به ^(۲) از مضافات تیراه در قبل
 داشت - پس ازان (که خبر فوت جنم مکانی شذفت) جمع را
 بکابل فرستاده خود بپشاور آمد - و پس از فراغ مقدمات آنجا
 برسم معمول (که ناظم آنجا قشلاق در پشاور کند - و ایلاق
 در کابل) عازم کابل گردید - و در (ه نوردي مراتب احتیاط
 از دست داد - و گروه ارک رئی و افرویدی (که از شعب افغانه
 کوهستان خیبر اند) بر سر راه آمده بتاراج اردو قسمی
 پرداخته که او عذاب همت از دست داده بچاره آن نتوانست
 قیام نمود] بنابراین تعلقه مذکور از پدرش تغیر شده او بحضور
 آمد - سال دوم با خواجه ابوالحسن بتعاقب چهار سنگه
 بذیل مامور گردیده سال سیوم هنگامی (که ملک دکن مقر
 موکب سلطانی بود) همراه خواجه مذکور بتسخیر ولایت ناسک
 و تربنگ و سنگمیر دستوری یافت - و سال پنجم چون
 صوبه داری کشمیر از تغیر اعتقاد خان شاه پور پدرش مفروض
 گشت از به نیابت خلعت و اسب یافته بدان صوبه مرخص
 گردید - و سال ششم (که پدرش بدار باقی شذافت) پادشاه
 صوبه داری کشمیر اصاله باو مقرر کرده از اصل و اضافه بمنصب
 سه هزار و دو هزار سوار و عطای علم و نقاره بر نواخت

سال هفتم (که پادشاه عزیمت کشمیر نمود) او تا بهنبهر
آمده دولت بار اندوخت - و سال دهم بر طبق حکم محکم
بملک ثبت (که از کشمیر دو راه دارند - یکی مسمی بکرج است
و دومین بلار - ازین اگرچه چهار منزل از دومین افزون است
اما دومین بنا بر کثرت و دوام برف و درمیان بودن دو کتل
متعسر العبور واقع شده) برای ازل شتافت - و بحسن تدبیر
ملک را مفتوح ساخته ابدال مرزبان آنجا را همراه گرفته
بسرعت برای اخیر برگردید - عجالت او درین باب پادشاه
مستحسن نیتان *

ملک ثبت همگی بیست و یک پرگنه و سی و هفت قاعه
دارد - از فزونی کوه و تنگی میدان بسیار کم زراعت است
و از حبوبات بیشتر جو و گندم در آنجا میروید - محصول سال
کامل آن افزون بر یک لک روپیه نیست - دران نواح
جوی آبی است که بر یکطرف آن قراضهای طلا کم عیار (که
توله زیاده بر هفت روپیه فیروز) بهم میرسد - قریب
دو هزار توله ساله اجاره آنست - میوههای سردسیری چون
زرد آلو و شفتالو و خربزه و انگور لطیف و شیرین یکموسمه
می شود - سیله دارد که درون و بیرونش سرخ است *

(۲)
سال یازدهم حسب الحکم معه ابدال مرزبان آنجا آمده

ب حصول ملازمت کسب سعادت نمود - و سال دوازدهم از صوبه کشمیر معزول شده باتفاق خاندوران نصرت جنگ به تنبیه هزارجات کمر عزیمت بر بست - و سال سیزدهم همراه پادشاهزاده محمد مراد بخش (که بتوقف در بهیره مامور گردیده بود) خصمت پذیرفت - پس ازان دو سال بوجه معاتب شده ب منصب و جاگیر منزوی شد - و آخر سال چهاردهم ببعالی آن بدستور سابق آب رفته بجو آورد و سال پانزدهم چون بعرض رسید [که تربیت خان صوبه دار کشمیر باوصف صدر تاکید و ارسال زر نقد باحوال مساکین آنجا (که دران سال قحط و داده بود) چنانچه باید نمی پردازد] مرتبه ثانی خان مزبور بصوبه دار کشمیر دستوری یافت چون سال هیزدهم گل زمین کشمیر بهار تخمیر بگلگشت پادشاهی شک گلزار ارم گردید روزی [که باغ ظفر آباد (که احداث کرده اوست) بقدم پادشاهی رونق پذیرفت] در جابزه حسن سلوک (که رعایا و سکنه آنجا را از خود راضی داشته) باضافه هزار سوار سرفراز گردید - و پس ازان باز بوقوع امری از دولت یزدگی چندی محروم گردیده در سال بیست و پنجم ببعالی منصب سه هزار و پانصد سوار اختصاص یافت - و در سال بیست و ششم از انتقال سردار خان

بحکومت تتّه باضافه پانصد سوار بمنصب سه هزارى سه هزار
 سوار پایه برتر افرخت - و چون سال بیست و نهم حکومت
 آنجا بنام سلطان سپهر شکوه اختصاص گرفت خان مزبور
 در سال سیم از تتّه بدرگاه معلی آمده شرف اندوز ملازمت
 گشت - و در اولین محاربه دارا شکوه با پنج هزار سوار دلار
 جانباز بسرداری میسر قول او انتظام داشت - از آنجا (که
 خان مذکور مزاج زمانه ساز و فکر روزگار سنج نداشت) لهذا
 در عهد اعلی حضرت (که زمان قدر شناسی و خانه زاد پروری
 بود) دو مرتبه عزلت نشین گردید - چون نوبت سلطنت
 بخلد مکان رسید محنت طلبی و قلچپی گری را (۲) روز بازار شد
 ناز برداری و گرم خوئی را ^(۳) خیرباد گفتند - در مبادی جلوس
 بمالیانه چهل هزار (دوبه) موظف گشت - و سال ششم سنه
 (۱۰۷۳) هزار و هفتاد و سه هجری در لاهور بساط هستی
 در نوردید - در مقبره پدر مدفون شد *

گویند ظاهرش بسیار محقر و کوتاه قد بود - مشهور است
 که روزی در حضور اعلی حضرت مذکور شد - که خواجه
 ابوالحسن دو تمام روز یک مرتبه آب می خورد - ملا حقظی
 حاضر بود - عرض کرد که قد قصیر ظفر خان ازین سبب

(۲) در [بعضی نسخه] قلچپیگری را (۳) در [اکثر نسخه]

نختم زده بے آبی سمت - اما در دستائی دانش و درستی
 تدبیر یکتائی داشت - در برهمزنی تسلط مهابت خان در
 کابل با نور جهان بیگم شریک غالب بود - و بیه اندیشی او
 کار پیش رفت - و خالی از کمال نبود - در عهد جهانگیری
 زبان زد مردم بود که در امرا زاده چهار کس رشید تر از پدرانند
 جهانگیر قلی خان پسر خان اعظم - و سعد الله خان خلف
 سعید خان چغتای - و ظفر خان ولد زین خان - چهارم این ظفر خان
 پسر خواجه ابوالحسن - با آنکه خواجه سنی بود اما ظفر خان
 در تشیع تعصب تمام داشت . زرها بمردم ایران میداد
 خصوص در حق شعرا طرفه بذل و کرم می فرمود - سخندوان
 صاحب استعداد دل از اوطان بر داشته روی امید بدرگاهش
 می گذاشتند - و بمنتهای ممتعا میرسیدند - افصح المتأخرین
 میرزا صایب تبریزی چون از ایران بکابل رسید از گرم جوشی
 و دریا بخشی او دل بسته صحتش گردیده مدت ها بهمراهی
 خان مذکور در هندوستان بسر برد - چنانچه گوید *

* خانخانان را بزم و رزم صایب دیده ام *

* در سخا و در شجاعت چون ظفر خان تو نیست *

و او انتخاب اشعار شعرائے (که با وی رابطه اخلاص داشتند)
 بخط هر کدام نویسانیده بر پشت هر ورق صورت آن معنی سنج

مصور ساخت - خود نیز شعر را بکمال رسانیده - از دست * بیت *

* بتیغ بے نیازی تا توانی قطع هستی کن *

* فالک تا افکند از پا ترا خود پیشدستی کن *

بزرگ خانم بنمت مکمل بانو همشیره کلان ممتاز محل زوجة
سیف خان در عقد ازدواج داشت - از بطن اوست میرزا
محمد طاهر آشنا تخلص - که در زمان اعلیٰ حضرت بمنصب
هزار و پانصدی سر برافراخته بخطاب عزایت خان امتیاز
یافت - و بداروغگیهای حضور (که جز بخانه زادان معتبر نسزد)
مأمور میشد - در اواخر آن عهد بداروغگی کتاب خانه
فایز گشته - گریزند اعلیٰ حضرت جهت ملاحظه اوضاع و اطوار
سرمد معجزوب (که عریان می بود) فرستاد - از آمده این
بیت خواند

* بیت *

* بر سر مد برهنه کرامات قہمت است *

* کشفی که ظاهر است از کشف عورت است *

چون پسر آن پدر بود که بمزاج روزگار آشنائی نداشت در خطه
کشمیر گوشه نشین گشته سال ششم عالمگیری بیست و چهار هزار
روپیہ سالیانہ او معین شد - در سنہ (۱۰۸۱) هزار و هشتاد
و یک دامن از صحبت آشنا و بیگانه بر چیده رخت بفرمانخانہ
عدم کشید - احوال سی سالہ اعلیٰ حضرت را از پادشاه نامہ تلخیص

نموده بملخص موسوم ساخته - در معني بندي و سخن سنجي
استاد است - و صاحب مثنوي و ديوان - از دست * پيمنت *

* درميچ سبکباري سمت آسایش *

* سایه خوابیده قطع راه کند *

* حرف العین *

* های قلی خان اذربائی *

از پیش آردهای جغت آشیانی سمت - سآلے (که آن پادشاه سخفان غیر واقع از مردم نسبت به بیرام خان شغیده از کابل عازم قندهار گردید) حکومت کابل بوی مفوض نموده در انجا گذاشت - پس ازان در ظل عاطفت سلطانی بمماکت هذد آمد در ابتدای عهد عرش آشیانی باتفاق علی قلی خان زمان بمهم هیمو بقال و پستور همراه خواجه خضر خان بدفع اسکندر سور تعین شده آخر سال پنجم همراه شمس الدین محمد خان آنگه بمقابله بیرام خان شتافت - پس ازان احوالش بنظر نیامد *

* عبد الله خان اوزبک *

از امرای جغت آشیانی سمت - در سلک جان سپاران بزرگ منش انملاک داشت - در عهد عرش آشیانی بعد فتح هیمو بخطاب شجاعت خانی اختصاص یافته به تیولداری سرکار کاپی مامور گردید - و چون در تسخیر مالوه کومک

ادهم خان بود و بطرز آن ملک آشنا گشته در سال هفتم (که
 پیر محمد خان شیروانی حاکم آنجا در آب نریده فرو رفت
 و باز بهادر بدعوی ارث بران دیار دست تصرف یافت)
 عرش آشیانی عبد الله خان را بپایه والای پنج هزاره بر آورده
 بمالش آن متغلب و ضبط و ربط آن ولایت تعیین فرمود
 و جمیع امور سیاست و دار و گیر آنجا من حیث الاستقلال
 برای او مفوض شد - و چون عبد الله خان بسامان شایسته
 روی عزیمت بتسخیر مالوه نهاد باز بهادر قاپ مقارعت
 از حوصله خود بیرون یافته بگریزگاه عاقبت شناخت - و آن
 ولایت بتازگی در قبضه تصرف درآمد - عبد الله خان بشهر
 مندر (که پای تخت سلاطین مالوه بود) بر رساد حکومت
 متمکن گشت - و بلاد و قصبات آن مملکت فراخور رتبه
 و حالت با امر تقسیم نمود *

و چون نشه برزدر ریاست کم حوصلگان اخلاص را زود
 ببد هستی و بیراهه روی می آرد در اندک زمانی عبد الله
 خان کلاه نخوت کج نهاده خواست سر بشورش برادر
 عرش آشیانی در سال نهم سنه (۹۷۱) نهصد و هفتاد و یک
 در عین موسم برشکال بتقریب شکار فیل بجانب نورد و سپهری
 (که دران هنگام بیشه های فیل داشته) نهضت فرمود - و پس

ازان (که خاطر از شوق شکار و پرداخت) جریده بصوب مذدو
 (که مقر آن خود سر بود) متوجه شد - چون از امتداد
 برق و باران و اشتداد خلابها و سیلابها و رفور گل رلای لزج و کثرت
 گور مغاک (که در زمین مالوه می باشد) کار بر دهرزان
 دشوار شده اسبان چون آسبان آبی شنا کرده می آمدند و شتران
 چون جهازهای عمان طوفان نوردی می کردند و در طی
 این راه از کثرت وحل و خلاب جانوران را پای تا سینه
 فرو میرفت و اکثر بار بردار از در بر جا ماند از گگرون
 ایباغار قرار یافت - چه غرض از ارتکاب این یوزش تعب ناک
 آن بود که عبد الله خان (که در چنین وقت گمان نداشته
 که لشکر بمالوه که متعسر العبور است در آید) بغته
 بر سرش باید شتافت - و اشرف خان و اعتمان خان را بیشتر
 فرستاد - که تا او را از اعمال ناشایسته که متوهم و خائف است
 نوید عنایت پادشاهی داده بملازم آدرند - و نگذارند
 که اداره صحرای بیدولتی شود - و خود عرش آشیانی بیست
 و پنج کروه مالوه (که از چهل کروه معمول دهلی زیاده
 مسافت دارد) در چنین آب و گل بیک منزل راه سپرده
 بحدود سارنگپور رسید - و چون بقصبه دهار ورون نمود از
 فرستادهها بظهور پیوست که هر چند اینها گرم نفسی کردند
 بباطن وسوسه ناک او در نگرفت - بعضی ملتمسات واهی

گفته اینها را از سر خود را کرد - و خود با بنه و بار در بره
 گریز آوردن - عرش آشیانی عذر توجه از صوب مندر مصروف
 نموده جمعی از امرا را برسم منتلاً پیشتر روانه کرد - تا گرم
 شتافته سر راه بگیرند - و خود نیز در ایغار شتابنده تر گشت
 و چون فوج منتلاً بدو پیوست عبدالله خان بگیان آنکه در چنین
 رقتی (که از راه دور ایغار کرده اند) مردم کم رسیده باشند
 برگشته بجنگ در آمد - و چون نایره پیکار اشتعال پذیرفت و کار
 بجائی رسید که تیر مخالف از بالای سر پادشاه می گذشت
 بالهام غیبی اشارت نمود که نقاره فتح بلند آوازه سازند - و بمنعم
 خان خانخانان فرمود که دیگر جای توقف نیست - بر سر غنیم
 باید تاخیر - ^۱ خانخانان عرض کرد که خوب است - اما جای
 یکه تازی نیست - مجموع ملازمان فدائی یکجا شده می تازیم
 عرش آشیانی خشم آلود در مقام تاخیر شد - اعتماد خان
 از فرط اخلاص جاو گرفت - پادشاه بر اعتراضی شده پیشتر
 توجه فرمود - چون تأیید الهی قرین حال والا همتان می باشد
 غنیم را از شکوه پادشاهی پای از جا و دل از دست رفته
 با آنکه عبد الله خان زیاده بر هزار سوار داشت و با عرش آشیانی
 از سه صد کس زیاده نبود مردم معتبر خود را بقتل داده
 از معرکه رو بر تافت - و بره ^(۲) آبی موهان گجرات سو روانه

گشت - عرش آشیانی جمعی را به سرکردگی قاسم خان
 فیضابوری بتعاقب تعیین نمود - و زمینداران آن ناحیه از روی
 دولتخواهی نیز ضمیمه لشکر گشته نزدیک گریوه چانپانی
 بر اردوی عبد الله خان ریختند - او سراسیمه شده زنان خود را
 بصحرا بر تافت - و بهر خون را همراه گرفته از میان بیرون رفعت
 امرا تمامی بزه و بار خصوصا حرمها و فیلان او را گرد آورده
 دران منزل توقف نمودند - پادشاه از آبی گذشته بآن سرزمین
 درآمد - و شکر الهی بجا آورده با غنائم فرادان مراجعت نمود
 عبد الله خان (که نیم جان ازان مهلکه بیرون بوده) خود را
 بهرهد گجرات انداخت - و بچنگیز خان (که درانولا در گجرات
 سر بزرگی برداشته بود) پیوست - عرش آشیانی حکیم
 عین الملک را نزد چنگیز خان کسایل نمود - تا آن مدبر
 منکر ب را بحضور فرستد - یا ازان ملک اداره سازد - او عرض
 داشت که از فرمان پذیری گزیر ندارم - اگر درین مرتبه
 گناه او را بخشیده نوازش فرمایند او را بدرگاه عالی می فرستم
 و اگر این التماس پایة قبول نیابد ناگزیر ازین ولایت بدر
 خواهم کرد - و چون این پیغام سمت تکرار یافت چنگیز خان
 او را از پیش خود راند - و او باز بمالوه آمده سر
 بشویش برداشت - شهاب الدین احمد خان (که پیشتر ازان
 به سرانجام ولایت مالوه از پیشگاه خلافت نامزد شده بود)

در سال یازدهم لشکرکشی شایسته سرانجام نموده بر سر اردو رفت
نزدیک بود که عبد الله خان دستگیر گردید - بهزار کلفت
و مشقت خود را بعلي قلی خان خان زمان و سکندر خان اوزبک
رسانید - و در اینجا باجل طبعی در گذشت *

* عبد المطلب خان *

پسر شاه بداخ خان - از امرای دو هزار و پانصد تن
اکبری است - ابتدا همراه میرزا شرف الدین حسین بتسخیر
میرتیه تعیین گردیده مصدر قرد شد - پستتر از ملتزمان رکاب
خیض انتساب بود - سال دهم همراه میر معز الماک بمالش
سکندر خان اوزبک و بهادر خان شیبنی دستوری یافت - چوب
فوج پادشاهی هزیمت یافته پراکنده شد او نیز راه خویش
گرفت - پس ازان با اتفاق محمد قلی خان برلاس بر سر سکندر
خان (که در او دهه مصدر حرکات ناشایسته بود) رخصت
پذیرفته - بعد آن مدتی در نیول خود که در صوبه مالوه داشت
گذرانید - چون سال هفدهم امرای مالوه بکومک خان اعظم کوکه
نامزد شدند او نیز بگجرات شتافته در جنگ محمد حسین
میرزا چپقلشهای مردانه بتقدیم رسانیده چهره ناموری افروخت
و حسب الحکم همراه خان اعظم کوکه هنگامی (که پادشاه محاصر
قلعه سورت داشت) بدولت آستان بوس مورد فوازش گشته
بر رخصت جایگزین کام دل برگرفت - سال بیست و سپوم (که

مظفر حسین میرزا را مردم قطب الدین خان مقید از دکن
 به پیشگاه خلافت می بردند) از بنابر مزید احتیاط با برخه
 سپاه مالوه چستی بکار برده پیوست - و بحضور (سانید - سال
 بیست و پنجم همراه اسمعیل قلی خان بنابر تذبیه نیابت خان
 عرب مامور گشته بتقدیم مراسم جانفشانی علم اعتبار افراشت
 سال بیست و ششم بتهمت خون ریزی فتح دوهت پوز
 صلی دوست باریگی بپایه عتاب در آمده پس از چندے مطرح
 انظار توجه پادشاهی گردید - در ایامار کابل باشایقی جوافار
 بدو تعلق گرفت - سال بیست و هفتم (که عرش آشیانی
 قوجه بشرتی دیار فرمود) چون نزدیک کالپی (که باقطاع
 عبدالمطلب خان مقرر بود) مورد لشکر شد باستدعای خان
 هزاره منزل او را بمایه اقبال آراستگی بخشید - سال سیّم در
 کومکیان خان اعظم کوکه بدیار جنوبی کمر خدمت بست
 و سال سی و دوم با جمعی کثیر بهزا دادن جلالت تاریکی مقرر شده
 سرمایّه مبلهات اندوخت - روزه (که جلالت تاریکی بر مردم
 چندارایی جنگ انداخت) اگرچه عبدالمطلب خان سوار نشد
 اما امرای دیگر پیهم شتافته هنگامه مخالف را درهم شکستند
 هر کرده آن گروه شقاوت پزوه بهیارے را بکشتن داده راه
 دبار سپرد - عبدالمطلب خان از رفور فکر و کثرت اوهام
 بودائی شده ناچار بحضور رسید - تا آنکه رقت موعود

به نیستی مرا شتافت - شیر زان پسرش در عهد جهانگیري
بمذصب پانصدی دیست سوار سرافرازی داشت *

* عرب بهادر *

در عهد عرش آشیانی از متعینان دیار شرقی بود - و بتقدیم
مراسم نیکو خدمتی نامه بمردانگی بر آردن - برگشته سهراردن
صوبه بهار در جاگیر داشت - چون امرای آن صوبه رایست
بغی بر افراشتند او نیز خاک به حقیقتی بر فرق خود
بیخته آثار طغیان ظاهر نمود - سال بیست و پنجم (که مظفر
خان حاکم بنگاله اموال خانجهان حسین قای را روانه بارگاه
خلافت نمود - و بسیاری از بازارگان و سپاهی همراه آن
بودند) بعد رسیدن صوبه بهار محب علی خان حبش خان
نامی را با فوج از همراهیان خود بظاہر حزم اندرزی
بدرقه ساخت - عرب عربده جوی بدنبال آن قافله گام فراخ
برزد - چون از گذر چوسا گذشته بودند فیل چند که عقب
مانده بود بدست آردن - دستر بوسر رای پرکه و تم دیوان
صوبه مذکور (که در حوالی خطه بکسر باجتماع سپاه آنولایت
تکاپو داشت - و درز بر ساحل دریای گنگ پیرستش
معهورده می پرداخت) ناگهانی ریخت - او گرم پیکار شده
حسب تقدیر زخمی بر زمین افتاده روز دردم فوت نمود
محب علی خان ازین آگهی بآن بدسرسشت رسیده بیگامی

نبرد آراست - بعد زد و خورد عرب غبار آلود دادی فرار شد و پس ازان (که شهباز خان از بارگاه سلطنت بآن دیار مرخص گردید - و در تعلقه دایمت اجینیه رسیده بعد تادیمپ او سعادت علی خان را در قلعه^(۲) کنت از مضافات رهناس جهت پاسپانی گذاشت) عرب باتفاق دایمت قابو یافته بر قلعه مذکور دوید - و شگوف آریزش زد داد - سعادت علی خان بشایستگی کشته شد - عرب از بد فهادی قدری خون از بیاشامید و لخته بر پیشانی مالید - پستو همراهی معصوم خان فرنخودی گزید - و در دو جنگ (که با شهباز خان صورت گرفت) شریک او بود - پس از شکست یافتن او جدائی اختیار کرده در حدود سنبلی گرد فتنه بلند کرد - ازانجا (که جاگیرداران آن نواح یکجا شده هنگامه نبرد آراستند) او عرصه پیمای دادی هزیمت گردید - پستو بهار رویه شتافته با فوجی (که خان اعظم کوکه روانه نموده بود) ستیز آرا گشته راه گریز سپرد - و بجانب جوناپور گام شتاب برداشت - چون گوردهن پور راجه تودرمل بفرمان پادشاه جهت سزا دادن او روانه شده بود آن خسران زده در تنگنای جبال در شد - پستو در کوهستان بهرایج بنگاه ساخته قلعه بنیاد کرد - و پناه گاه رفت برگشتن از غارت ساخت (دز) بهمان کار شتافته بود - کهوک رای بومی پور خود

دوله راى را بر سر آن قلعه فرستاد - در بانان عرب انگاشته مانع نشدند - مردم زميندار اندوختها برگرفتند - و در باز گشت او در کمپن گاه بود - (سيده مردم را متفرق گردانيد - دوله راى (که عقب مانده بود) ملحق شده او را بر شکست - عرب با دوکس بجانبه افتاده بود - بومي در پى او رفته کار آن بد سرشت را با تمام رسانيد - اين مقدمه در سال سي و يکم مطابق سنه (۹۹۴) نصد و نون و چهار هجري (ز داده شيخ ابوالفضل در اکبرنامه مي نويسد که پيش از اين سه روز عرب نامي مير شکار در آب بهت فروفت - پادشاه (که رونق افزاي در آبه^(۲) چهنمت بود) بر زبان آورد - که بدل پرتو مي افکند - روزگار عرب بآخر رسیده باشد *

* هاي مردان بهادر *

از امرای عهد عرش آشياني سمت - تا سال چهارم منصوب سه صد و پنجاهي داشت - ابتدا همراه خانخانان عبدالرحيم بهم تته تعيين گريده مصدر ترددات شد - سال سي و هشتم با اتفاق نوئين مذکور ببارگاه سلطنت رسیده بحصول ملازمت شادمانی اندوخت - پس ازان بهم دکن تعيين شده در جنگه (که سال چهل و يکم بهوداري ميرزا شاهرخ و خانخانان با سران دکن (و داد) او در التمش جا داشت - پسترسوداري

(۲) يا چهنمت باشد - والله اعلم *

سپاه تلنگانه بوی نامزد شد - سال چهل و ششم او از کار طلبیه
 بیداری شیر خواجه نزدیک پاتھری رسید - درین ضمن
 شکست بهادر خان گیلانی (که او را با اندک مردم در تلنگانه
 گذاشته بود) شنیده بدان سو برگردید - و با مردم مخالف
 دوچار شده هرچند بیشتر از همراهان پهلوی تھی کردند
 از پای ثبات افشوده داد مردانگی داد - و بدست مخالفان
 گرفتار آمد - و در همین سال چون شیخ ابو الفضل باقتضای
 مصاحبت ماکي با سران دکن در آشتی زد او باین تقریب
 رهایی یافته بسرداران پادشاهی ملحق گشت - سال چهل
 و هفتم در جنگی (که بسرداری شاهنواز خان میرزا ایرج با ملک
 عنبر واقع شد - و فتح عظیم نصیب اولیای دولت گردید)
 سرداری جرانغار بار تعلق داشت - سال هفتم جهانگیری
 همراه عبدالله خان فیروز جنگ تعین گردید - حکم مدور
 یافته بود که اینها با لشکر گجرات از راه ناسک بدکن
 در آیند - و از فوج دوم (که بسرداری خانجهان لودی
 تعین شده) خبر گیران بوده باتفاق در کار پادشاهی بذل
 جهد نمایند - چون عبد الله خان بغا بر خود سری بملک غنیم
 در آمد و پس از آنکه اثری از فوج دیگر ندید گجرات رویه
 برگشت از قرار برگشتن خود داده با فوج غنیم (که دنبال
 گرفته می آمد) مبارزت نمود - و زخمها برداشته اسیر گردید

برگیدان عذیر برداشته بودند - هرچند جراح برای معالجه
برگماشتند اما بعد دو روز مطابق سنه (۱۰۲۱) هزار و بیستم
و یک هجری چراغ هستیش خاموش گردید - این حرف از
زبان زن است - شخص بتقریب گفت که فتح آسمانی سم
بهدار جواب داد - الحق فتح آسمانی سم - اما میدان
از ما سم - کرم الله پسرش در عهد فردوس آشیانی بمنصب
هزاری هزار سوار رسیده چند قلعدار اودگیر مضاف دکن
بود - سال بیست و یکم در گذشت *

* عزت خان خواجه بابا *

ظاهرا از قرابتیان عبد الله خان فیروز جنگ است - در
عهد جهانگیری بمنصب هزاری هفتصد سوار رسیده - و پس
از سریر آرائی فردوس آشیانی همراه یمین الدوله از لاهور آمده
بملازمه و بحالی منصب سابق رایت امتیاز بر افراخت
و سال سیوم بدایه هزار و پانصدی هزار سوار مرتقی گشته
همراه عبد الله خان بهادر (که بتعاقب خانجهان لودی
بعد فرار او از دکن بجانب مالوه تعیین گردیده) دستوری
پذیرفت - و سال چهارم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار
هزار سوار و خطاب عزت خان و عنایت علم و فیل و تفویض
فوجداری بهکر سرمایه شادکامی اندوخت - و سال ششم مطابق

سنه (۱۰۴۲) هزار و چهل و دو هجری در بهار برحمت
حق پیوست *

* عرض خان قاتشال *

معرض بیک نام - از تعینانیان صوبه کابل بود - چون سال
درم جلوس فردوس آشیانی تهانه ضحاک مضاف کابل از
دست اوزبکان استخلاص یافت او بمنصب هزاره شش صد
سوار و تهانه دارمی آنجا سرفراز گردید - و سال ششم باضافه
دو صد سوار کام دل برگرفت - و سال هفتم از اصل و اضافه
بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار چهاره مباحات برافروخت
و سال دهم باضافه دویست سوار و سال یازدهم بفرونی سه صد
سوار کامیاب گشت - و در هنگامه (که علی مردان خان سپردن
قلعه تذهار بارلییای دولت قرار داد) از (که از سابق
در غزنین منتظر بود) باشاره سعید خان نظام کابل با یک هزار
سوار روانه آنصوب شده بقلعه مزبور درآمد - و در جنگی
(که سعید خان را با سیاوش و فوج قزلباش دست داد)
مصدر تودن شده بعدایت خلعت و خنجر مرصع و از اصل
و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی دو هزار سوار و عطای
نقاره و اسب و فیل فرق عزت باسمان رسانید - و همراه راجه
جگمت سنگه بتسخیر قلعه زمین داور شتافته در گرفتن قلعه
ساربان و محاصره زمین داور نیکو خدمتیاها بتقدیم (رسانید

و چندے بحر اسمت قلات معین بود - سال سیزدهم از تغیر
 خانه زاد خان حارس غزنین نیز گردید - و بذابر عروض عروض
 چون ضعف و ناتوانی او در روز روز می افزود معزول شد
 و سال چهاردهم مطابق سنه (۱۰۵۰) هزار و پنجاه و هجری
 بیست و یکم بعالم عقبی کشید *

* عهد الله خان فیروز جنگ *

خواجه عبدالله نام - از ارلان خواجه عبید الله ناصر الدین
 بهرار اسمت (قدس سره) و خواهر زاده خواجه حسن
 نقشبندی - اواخر عهد عرش آشیانی از ولایت بهندوستان
 آمده (دوز) چند با شیر خواجه در دکن بهربرد - و هرجا
 کار و تودے پیش آمد جوهر شمشیر زنی و ران مردی
 نمایان ساخته یستر از خواجه جدائی گزیده در لاهور
 بشاهزاده سلطان سلیم پیوسته داخل احدیها گردیده بحسن
 خدمات ترقی کرد - در ایام (که شاهزاده در آله آباد
 از خود سری و خون رانی شروع بتقسیم مناصب و خطاب
 و تنخواه قبول و جاگیر بملازمان نمود) او بمنصب هزار
 و پانصدی و خطاب خانی امتیاز یافت - لیکن چون با شریف
 خان (که مختار سرکار شاهزاده بود) نقش او خوب نداشت سال
 چهل و هشتم بعقبه خلافت روی امید نهان - پادشاه جوهر

(۴) نسخه [ب ج] از خود رانی *

(باب العین) [۷۷۸] (مائراامرا)

امالت و شجاعت از سیمای حال او دریافته بمنصب هزاری^(۲) و خطاب صفدر خانی برنواخت - و برادرانش خواجه یادگار و خواجه برخوردار بمناصب مناسب فرق عزت برافراختند و پس از سرور آرائی صاحب طبل و علم گشت *

چون مهم رانا از مهابت خان چنانچه باید متمشی نشد او در سال چهارم بهر داری آن عساکر نامزد گردید - دران مهم بتحصول نام آدری علم شهرت افراخت - مهرپور را (که پناه جای رانا امر سنگهه بود) قاخته فیل عالم گمان (که مثلش دیگر نشان نمی دادند) بدست آورد - و در^(۳) کونپامیر تھانه نشانده بیرم دیو سولنکھی را (که از راجپوتان عمده بود) بنهب و غارت داد - سال ششم سنه (۱۰۲۰) هزار و بیست هجری بصوبه داری گجرات اختصاص گرفت - و فوج کومکي از حضور نیز باو تعیین شد - بقرار آنکه با لشکر گجرات از راه ناسک و تربنگ بدکن درآید - و خانجهان با راجه مانسنگهه و امیر الامرا و میوزا رستم از راه بوار و هر دو فوج از یکدیگر خبر گرفته بروز معین غنیم را در میان گیرند انابکه استیصال واقعی مقاهیر صورت پذیرد *

عبد الله خان با ده هزار سوار مستعد خوش اسب آراسته

(۲) نسخه [ج] از ناصیه حال او (۳) در [بعضی جا] کوتلهیر - و در [بعضی نسخه] کبرنامه [کربنهایر]

از غایت غرور و نخوت (بے آنکه از فوج دوم خبر بگیرد)
 بملک غنیم درآمد - ملک عفر (که از توهم عظیم داشت)
 مردم چیده خود را باستیصال او فرستاد - تا هر روز بر دور
 لشکرش برگی گری میکردند - و شب تا سحر بان میزدند
 هرچند بدولت آباد نزدیک تر میشد افبوهی مخالف بیشتر
 می گشت - چون بهوالی دولت آباد رسید اثری از فوج دوم
 ظاهر نگردید - صلاح در مراجعت دیده از راه بکلانه باحمدآباد
 برگشت - درین راه غنیم پیچیده می آمد - و هر روز آریزشه
 می نمود - علی مردان بهادر عار فرار بر خون نپسندیده مردانه
 تیرد آرا گشته دستگیر شد - آنچه شهرت دارد (که ملک عفر
 بخانخانان در ساخت - و از خانجهان را بلطائف الحیل
 متوقف کرد) املی ندارد - چه درانوقت خانخانان از دکن
 بعضور رسیده بودند - خانجهان در برابر این خبر موهش شنیده
 عود کرده در عادل آباد بخدعت شاهزاده پریز پیوست *

گویند جنت مکانی تصویر عبد الله خان و دیگر امرای
 همراهی او کشیده طلبید - و تصویر هر کدام را بدست
 گرفته چیزه می فرمود - تصویر او را مخاطب ساخت
 که امروز در حسمپ و نسیم شما هیچ کس نمی رسد
 باین شکل و شمائل و قرب و مرتبه و خزانه و جمعیت

لایق نبود بگیریزید - گریز جنگ خطاب شماسمت - و چون در سال یازدهم عابد خان پسر خواجه نظام الدین احمد بخشی را (که واقعه نگار احمد آباد بود) بذکر تحریر واقعی پیاده از خانه طلب داشته انواع اهانت رسانید دیانت خان از حضور تعیین شده که عبد الله خان را با پیاده بحضور بیارد - او پیش از وصول همان طور روانه گشته باستشفاع شاهزاده سلطان خرم صفح جرائم گردید - و چون موبته ثانی شاهزاده ولی عهد شاهجهان بدکن رخصت یافت عبد الله خان به همراهی مومکب شاهي مامور گشته به رخصت از دکن به تیول خود شتافت - ازین جهت بعزل جاگیر معاتب ساخته اعتماد رای بهزاولی تعیین شد - که او را بخدمت شاهزاده رساند - و چون شاهزاده بجهت مهم قندهار از دکن طامب حضور گردیده بانقضای موسم برشکال در ماندو اقامت گزید و مزاج پادشاهی بغیر درائی برانگیخته اهل عناد از چنین پسر منصرف شده کار بقتال و جدال انجامید عبد الله خان از محال جاگیر آمده در لاهور ملازمت پادشاهی نمود - چون شاهزاده از مقابل پدر دلا قدر کناره گزیده فوج بسرکردگی راجه بکرماجیت در برابر لشکر پادشاهی گذاشت (که اگر جمعی بتعاقب نامزد شوند تواند روی آنها نگاهداشت - چنانچه

بتحریر یک ارداب نفاق خواجه ابوالحسن بهرادرسی عبد الله خان
 تعیین شد) بمجرد تلاقی فریقین عبد الله خان جلوریز بلشکو
 شاهزاده پیوست - قضا را دران وقت تیر تفنگ از شست
 غیب بمقتل راجه بکرمجیت رسید - هر دو فوج از ترک افتاده
 بجای خون رفته قرار گرفتند - چون حکومت گجرات بر راجه
 تعلق داشت درین هنگام شاهزاده بعبد الله خان تفویض فرمود
 او وفا نام خواجه سرائی را با معدرے به نیابت آنجا تعیین
 کرد - میرزا صفی سیف خان دولتخواهی پادشاه با خود مصمم
 ساخته باتفاق متعین آنصوبه آن خواجه سرا را دستگیر نموده
 شهر را متصرف شد - عبد الله خان در ماندن از شاهزاده
 رخصت گرفته و ملتفت کومک نگشته گرم و گیرا بدان طرف
 شتافت - چون فیمابین عزمه مبارزت آراسته گشت شکست
 بر عبد الله خان افتاد - ناچار ببروده آمده به بندر سورت
 رفت - و جمعی فراهم آورده در برهانپور بشاهزاده خود را رسانید
 پس ازان در ایام هرج و مرج همه جا هراول شاهی بود *

چون سال بیستم شاهزاده از بنگاله معاودت بدکن نمود
 و یاقوت خان حبشی و غیره ملازمان نظام شاهیه را همراه
 گرفته بوسر برهانپور آمد عبد الله خان عهد کرد - که هرگاه
 بران بلده استیلا یابد قتل عام نماید - چون شاهزاده بے نیل
 مقصود از گرد برهانپور برخاست عبد الله خان بے التفاتی

شاهزاده بحال خود مشاهده کرده ازان همه عنایت چشم پوشیده
مغایرت و رزید - و بملک عنبر پیوست - چون او فراخور توقعش
نپوداخت بوسیله خانجهان در سلک بڈہای پادشاهی انتظام
گرفت - گویند چون ببرهانپور رسید خانجهان تا باغ زین آباد
استقبال کرده باعزاز و احترام آورد - او بلاہ و چاپلوسی
زدہ فرجی پوش مثل درویشان ازبک محاسن تا بذات رسیده
بے سلاح یک گھڑی شب مانده در دیوان خانہ خانجهان آمده
می نشستم - چون خانجهان حسب الحکم بجذیر راہی شد
همراہی گزیده بملک عنبر نوشتم - کہ اگر درین وقت بر سر
خانجهان میریزی قابوست - اتفاقاً خط را گرفتند - خانجهان
بدست او داد - اقرار کرد - بر طبق فرمان در قلعه آسیر زندانی
گشتم - اکرام خان فتحپوری قلعه دار آنجا بدسلوکیها نمود
و بتحریریک مہابت خان در ایام استیلای او مکرر احکام رسید کہ
اورا کور نمایند - خانجهان معجز نشد - در جواب نوشتم کہ
بقول من آمده - بحضور می آرم *

چون سریر خلافت بجلوس صاحبقران ثانی مزین گردید
بالتماس سلالہ سلسلہ نقشبندیہ عبد الرحیم خواجہ کہ خلف
خواجہ کلان خواجہ جوہاری ست [کہ بسی واسطہ بہید علی
عریض بن امام ہمام جعفر صادق (علیہ السلام) میرسد
و از اجلہ سادات و اعزہ اکابر نوران بود - اخلاص و اعتقاد

خوانین ازبکیه باین خاندان بمرتبه کمال اسمت - عبد الله خان والی آنجا حلقه ارادت خواجه کلان در گوش عقیدت داشت - در عهد جغت مکانی از قبل امام قلی خان والی توران برسم سفارت آمده باقسام اعزاز سرافراز گشت - و بعنايت نشستن پهلوی تخت از جمیع اعیان و اشراف ایران و توران و هندوستان امتیاز عظیم یافت - در بدر جلوس اعلیٰ حضرت از لاهور با گره آمده زیاده بر سابق باکرام و احترام اختصاص گرفت [چون عبد الله خان را بسلسله نقشبندیه قرابت بود رقم عفو بر جرائم او کشیده از زندان رستگاری یافت - و بمنصب والای پنج هزار سوار و عنایت علم و تقاره بر نواخته سرکار تنوچ به قبول او مرحمت شد *

چون در همین سال اول چهار سنگه بندیده از حضور فرار نموده بموطن خود اوندچمه شتافت فوجی بهرکردگی مهابت خان از حضور تعیین گشت - خانجهان لودی از مالوه و عبد الله خان از جاگیر خود با امرای اطراف و جوانب بملک او در آمده دست جلادت بر کشودند - چون کار بران نابکار به تنگی گرائد بمهابت خان متوسل گشته عازم آستانپوس شد - عبد الله خان با بهادر خان و جمعی دیگر امرا (که نه هزار سوار بود) بقلعه ایرج شازده کروهی اوندچمه (که مشرق رویه آن ملک و در تصرف

جبهار سنگه بود) (سیده بچستی و چیره دستی مفتوح
 ساخت - و چون اعلیٰ حضرت بعزم استیصال خانجهان لودی
 ببرهانپور طرح اقامت اذاخت عبد الله خان از کالپی محال
 قبول خود بدکن رفته بهرداری فوج (که بهری شایسته خان
 تعین شده بود) دستوری یافت - و بنابر ورے (که بر شکم
 بهم رسانیده بود) پس از بهی بحضور رسیده بگوشمال دریاخان
 رهله (که در نواح چالیس گانو شورش افزا بود) نامزد گردید
 و حکم شد که در خاندیس متوقف بوده هر طرف (که خانجهان
 و دریاخان از دولت آباد راهی شوند) بلا اہمال و توقف
 بتعاقب پردازند #

چون در سال چهارم خانجهان باتفاق دریاخان از دولت آباد
 براه خاندیس آرد مالوہ گشت اُر پاشنه کوب شتافته هیچ جا
 مجال درنگ نداد - تا در کنار سندھیہ خانجهان پای نبات
 افشوده کشته گردید . در جلدوی این کار سترگ بمنصب ششزاری
 شش هزار سوار و خطاب فیروز جنگ مفتخر و مباهی گشت
 در سال پنجم بصوبہ داری بہار مامور گردید - عبد الله خان
 تغبیہ زمیندار رتن پور پیشنهاد ہمت ساختہ بدان سر زمین
 در آمد - بابو لچھی زمیندار آنجا خایف شدہ بواسطت راجہ
 امر سنگه مرزبان باندھو زینہاری گشتہ سال ہشتم با پیشکشہ
 ہمراہ خان مذکور سعادت آستانبوس پادشاهی اندر خدمت

(مأثر الامراء) [۷۸۵] (باب العین)

چون عبدالله خان مرخص شده بتعلقه روانه گشت جبهه
بندیلہ باز بغی ورزید - برطبق حکم از راه برگشته بمالش
او پرداخت - خاندوران از مالوہ وسید خانجہان بارہہ نیز
پیوستہ چون یک کردہی اندچہہ معسکر ساختند آن تیرہ بخت
اندیشہ ناک گشتہ با اہل و عیال و لختیہ از سرخ و سفید
از حصار برآمده بصوب قلعہ دہامونی (کہ پدر او بکمال
استحکام بنا نمودہ) رہ نورن فرار گشت - عساکر پادشاہی پس از
برکشدن اندچہہ بتعاقب او سہ کردہی دہامونی رسیدہ
آگہی یافتند - کہ او با اسباب و خواستہ بقلعہ چورا گدہہ
شتافتہ انتظار نوشتہ زمیندار دیوگدہہ دارد - اگر بملک خود
راہ دہد بدکن پدر زند - افواج پادشاہی دہامونی برگرفتہ
سید خانجہان بجهت تنسيق ولايت مقتوحہ توقف گزید
و عبدالله خان بہراولی خاندوران بہادر بدان سمت راہی گردید
جہہار از راہ لانجی (کہ داخل ملک زمیندار دیوگدہہ است)
گریخت - عبدالله خان ہر روز دہ کردہ گوندی و گاہ
بیسٹ کردہ (کہ قریب مضاعف کردہ رسمی ست) می پیمود
در سرحد چاندا بار رسیدہ دستبرد نمایان نمود - آن مدبر
راہ گلکندہ گرفت - پس از رہ نوردی بسیار بار پیوست
آن پدر و پسر از خوف جان بجنگلہ در شدہ بدست طایفہ

(۲) نسخہ [ج] جہہار سنگہہ •

گوند آن ناحیه جان بهیچرند - فیروز جنگ سر هر در بریده
 روانه حضور ساخت *

چون سال دهم راجه پرتاب اُجینیه [که بمتصب هزار
 و پانصدی هزار سوار سرازیزی یافته بحکومت سر زمین خود
 (که از دیوباز آردی او بود) دستوری گرفته] از فتنه سرشتی
 سراز انقیاد پیچیده براه ادبار شتافت عبد الله خان حسب
 فرمان از بهار بمالش آن دن کردار در آورد - نخست حصار
 بهوجپور را (که حاکم نشین آندیار است - و پرتاب دران متحصن
 بود) محاصره نمود - در بعد زن و خورن پی در پی هراسان
 شده بعجز گرائید - و لنگی بر بسته دست زن خود گرفته
 بوساطت یکی از خواجه سرایان فیروز جنگ حاضر شد - خان
 ادرا با زلفش مقید ساخته بحضور نوشت - حکم رسید که آن
 مخدول را بیاسا رسانیده زن ادرا با اموالش خود متصرف شود
 فیروز جنگ لخته از غذائیم بگندادران وا گذاشته زنش را مسلمان
 ساخت - و بکالج نبیره خود در آورد - و در سال سیزدهم بمالش
 پرتیبراج پسر چهار سنگه و جنیت پندیل (که در نواح
 اوندچه سر بشورش برداشته بودند) تعین شد - اگرچه بسعی
 باقی خان (که عبد الله خان ادرا فرستاده بود) پرتیبراج اسیر
 گردید لیکن جنیت (که محرک سلسله فساد بود) بتکذک پا جان
 (۲)

بدر برد - و این حرکت محمول بر اتمه‌ها و فراغت دوستی
 قهرورز جنگ شده بعزل تیدول اسلام آباد مورد عذاب گشت - و در
 سال شانزدهم از تغیر سید شجاعت خان بصاحب صوبگی آله آباد
 مقرر گردید - و پس از چند ساله اعلیٰ حضرت او را از منصب
 باز داشته لک (رید) بطریق مساعد قرار یافت - و در همان ایام
 مسجد را بر سر عنایت شده بمنصب سابق مداهی فرمود
 عمرش قریب بهفتاد (سیده) بود - که هفدهم شوال سال هیزدهم
 سنه (۱۰۵۴) یک هزار و پنجاه و چهار در گذشت *

باسفاهی و ظلمه که داشت مردم دعوی مشاهده خوارق از
 می کردند - و نذر و فتوح می گذرانیدند - پنجاه سال در امارت
 گذرانید - مکرر از منصب افتاد - و باز بهمان شوکت و دولت
 دیده میشد - نوکری او ایمانی داشت - در حیات او اکثر
 ملازمانش پنجاهزاری و چهار هزار می شدند - گویند سده
 بیش قرار نگاه می داشت - اما در سال جز دو سه ماه
 طلب نمی یافتند - اگرچه نسبت بجاهای دیگر آن سه ماهه
 طالب یکساله بود - و کس قدرت نداشت که خود عرض احوال
 خود نماید - بدیوان و بخشی بگویند - اگر آنها در عرض توقف
 میکردند صفای ریش می بخشید - و ضابطه او در یورش و سوار
 چنان بود که در یکروز شصت هفتاد کوه می نوردید - چند اوی

معتبر مقرر میکرد - هر که عقب می ماند سرش بریده می آورد
 پنجاه مغول (که یساول میر توزک بودند) بلباس و سلاح و طره
 و عصاهای مرمع اهتمام می کردند - گویند در مهم رانا سه صد
 سوار زرین پوش مرمع سلاح و دویست پیاده از خدمتگار و جلودار
 و چوبدار بهمین وضع با او می بودند - و بچهره زخمی رسیده
 بسیار خوش نما بود - و مهابته تمام داشت - در آخر ایام
 یکپاس شب مانده دیوان می کرد - از سفاکی هم دست
 کشیده بود *

شیخ فرید بهکوی در ذخیره الخوانین آورده - هنگامی (که
 عبد الله خان را خانجهان لودی نظربند نمود) ده هزار (دوبله
 جهمت خرج او مصحوب من فرستان - بعد الله خان عرض کردم
 که نواب غزا در راه خدا بسیار کردند - چه قدر سر کافران
 بریده باشند - گفت دو لک سر خواهد بود - که از آگه تا پتنه
 در (۲) ریه مزار کله آنها ست - گفتم البته درین مردم مسلمان
 بے گناهی هم خواهد بود - بر آشفته گفت پنج لک از زن و مرد
 اسیر کرده فروخته ام - همه مسلمان شدند - بتوالد و تناسل آنها
 تا قیامت کردها میشود - پیغمبر خدا بخانه نداف میرفت
 و معجزات می نمود تا مسلمان میشد - من یک مرتبه پنج لک آدم
 مسلمان کرده باشم - اگر عدالت هم شود اهل اسلام بیشتر

بر می آید - چون بخانجهان نقل کردم گفت - عجب ازین مرد
که با افعال نگوئیده فخر می کند - و ندامت ندارد - ارلادش
رشدی نکرد - میرزا عبد الرسول تعینات دکن بود *

عزیز الله خان

عزیز الله نام - پسر یوسف خان پور حسین خان تکریم
است - که احوال هر دو بزبان خامه و قائع طراز گذشته - نامبرده
از تعیناتیان صوبه کابل بود - و تا آخر عهد جنّت مکانی
بمنصب دو هزار و سوار فایز گردید - پس از مسند نشینی
فردوس آشیانی بیگانی منصب مزبور افتخار اندوخته سال هفتم
بخطاب عزت خان و عطای عام رایت ناموری برافراخت - سال
یازدهم از اصل و اضافه بدایه دو هزار و پانصد سوار
تفوق جست - و در همین سال چون به همراهی سعید خان بهادر
بجنگ قزلباش متصل قندهار شتافت و فوج مخالف هزیمت
یافت باضافه پانصدی صد سوار سرشته اعتبار بدست آورد
و از نواحی قندهار با پورل خان جهت تسخیر قلعه بست
بدانصوب رفت - سال دوازدهم بعزایت تقاره بلند آرازه گشته
بکراست قلعه بست و گرشک (که مفتوح شده بود) مامور گردید
سال چهاردهم از اصل و اضافه بمنصب سه هزار و سوار
سوار و خطاب عزیز الله خان درجه اعتلا پیمود - سال

هفدهم مطابق سنه (۱۰۵۴) هزار و پنجاه و چهار هجری
 بدار آخرت خرامید *

عاقل خان عنایت الله

برادر زاده و متبذای افضل خان ملا شکر الله است
 قام پدرش عبد الحق - که در عهد فردوس آشیانی بمنصب
 هزاره دیست سوار رسیده - و بامانتخانی ممتاز گردیده
 خط نسخ بسیار خوب ^(۲) می نوشت - سال پانزدهم در جایزه
 کتابه (که در گنبد ممتاز الزمانی نگاشته) بعیای فیل
 سرفرازی یافت - سال شانزدهم رخت از دنیا بر بست - خان
 مذکور سال دوازدهم بتفویض خدمت عرض مکرر مباحثات اندوخت
 پستمر بخطاب عاقل خان و تقرر دیوانی بیروتات از تغیر
 ملتفت خان نامور گشت - سال پانزدهم از اصل و اضافه
 بمنصب دو هزاره پانصد سوار و خدمت میر سامانی
 سر بلند شده پایۀ عزت برتر نهاد - سال هفدهم چون موسوی
 خان بملک بقا شتافت خدمت عرض وقائع صوبجات و رساله
 انعام (که بار متعلق بود) نیز بنامبرده مفوض شد - سال
 هیزدهم باضافه دیست سوار رایت افتخار بر افراخت
 و عرض وقائع صوبجات از تغیر او بملا علاء الماک مقرر گردید
 سال نوزدهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصدی

هشتصد سوار قاهم قابلیت آراست - و پستور چون خانسامانی
از عزل او بملا علاءالماک تونی مقرر شد او باضافه دريست سوار
و خدمت بخشیکری درم و عوض وقائع صوبجات فرق عزت
برافراخت - سال بیستم با جمعی برای رسانیدن مبلغ بیست
و پنج لک (رپیّه) بغوری نزد شاه بیگ خان تهانده دار آنجا
دستوری پذیرفت - در همان سال از اصل و اضافه بمصیبت
سه هزار سوار و مرحمت علم لوی کامرانی بر افراخت
و آخر سال بیست و درم مطابق سنه (۱۰۵۹) هزار و پنجاه
و نه هجری در ایامی (که بلده کابل مطرح الویّه ظفر طراز
بود) بمرگ مفاجات بمطاط زندگی در (نوردید - از نظم
و سیاق بهره ور بود - صبیح پرورش کرده ستنی خانم (که
رائق و فائق مهمات مشکوی اعلیٰ حضرت بود) در حباله
نکاح داشت *

خانم مذکوره از ارلاد اهالی مازندران است - و خواهر
طالب آملی - که در عهد جذمت مکانی بخطاب ملک الشعرائی
سرفرازی یافته - پس از فوت شوهر خود نصیرا برادر حکیم
(کدای کاشی بامداد طالع بخدمتگرمی ممتاز الزمانی امتیاز
اندوخت - از آنجا) که بشیوا زبانی و ادب شغاسی متجلی بود
و از مراسم خانه داری و علم طب باخبر) از سایر خدمتگاران
قدیم گذرانیده بپایه مهر داری رسید - و چون از عالم قرائت

و سواد فارسی نامها آگهی داشت بتعلیم بیگم صاحب مقرر شده سر بارچ کیوان رسانید - پس از فوت ممتاز زمانی پادشاه از راه قدر دانی صدارت محل بار تفویض فرمود از آنرو که فرزندی نداشت پس از فوت طالبا دو دختر او را بفرزندی برگرفته بود - کلان را بعقد از دراج عاقل خان و خرد را بقید تزویج ضیاء الدین مخاطب برحمت خان پسر حکیم قطبا برادر حکیم رکنا در آورده بود - سال بیستم در ایامی (که بلده لاهور مقرر سلطنت بود) کوچک (که با وی خانم را آنست بسیار بود) بعارضه وضع حمل فوت کرد - خانم چند روز بسوگواری او بخانه خود رفته نشست - پس از آن پادشاه او را در مکانی (که میان محل پادشاهی داشت) از خانه طلب داشته خود بتسلی او متوجه شده در آن مکان تشویف فرمود و بدوامت خانه همراه آورد - از بعد از فراغ کارهای حضور بمنزل معهود رفته واصل بحق گردید - پادشاه ده هزار روپیه برای تجهیز و تکفین او از سرکار داده حکم نمود - که جائی بامانت بپارند - پس از یک سال و کسری باکیر آباد برده در مقبره (که غربی روضه مهد علیا متصل بچوک چلوخانه بمباغ سی هزار روپیه از سرکار پادشاهی ترتیب یافته) مدفون گردید - و دیه (که حاصلش سی هزار روپیه است) جهت اخراجات آنجا مرحمت شد *

* عهد الرحیم بیگ اوزبک *

برادر عبد الرحمن بیگ اتالیق عبد العزیز خان مصر
نذر محمد خان والی بلخ است - سال یازدهم جلوس
فرمود آشنایی از بلخ آمده بدولت آستانبوس شرف امتیاز
حاصل نمود - پادشاه او را بعنایت خلعت و خنجر مرصع
و شمشیر با یراق طلائی میفکارد و منصب هزاری شش صد
سوار و انعام بیست و پنج هزار روپیه نقد نوازش فرمود
و پستتر اضافه پانصدی دو صد سوار و تیول در صوبه بهار یافته
بدان صوب مرخص گردید - و بعد رسیدن آنجا چون بنابر
درشت خوئی عبد الله خان بهادر فاضل آن صوبه مابین او
و خان مذکور ناسازگاری زد داد او این معنی را باعث ضرر
خویش شمرده چند روز تمارض نموده خود را گنگ ظاهر
ساخت - و تا یکسال در خلا و ملا زبان از سخن بریست
حتا که زنان او آگهی نیافتند - چون این مقدمه بسمع
پادشاه رسید حکم در باب آمدن او بحضور صادر گردید - سال
سیزدهم بحضور آمده بحرف در آمد - و سبب گنگی بعرضه
بیان در آورده حضار را بحیرت انداخت - و چون درین سال
پادشاه بکشمیر متوجه شد او را از اصل و اضافه بمنصب
در هزاری هزار سوار برنواخته بتوقف دار السلطنه مامور فرمود
سال بیست و دوم همراه سلطان ادرنگ زیب بهادر بصوب

قندهار نامزد شد - و از انجا همراه قلیچ خان جانب بست
شتافت - و در جنگ با قزلباش مصدر نیکو خدمتی گردید
لهذا سال بیست و سیوم پایه دو هزار و پانصدی هزار
سوار تفوق بر همگان جهت - سال بیست و چهارم همراه
جعفر خان صوبه دار بهار بدانصوب روانه گشت - سال
بیست و ششم برکاب سلطان دارا شکوه بجانب قندهار کمر
عزیمت بست - و از انجا با رستم خان بتسخیر بست کام
جلالت برداشت *

* عرب خان *

نور محمد نام - در عهد فردوس آشیانی منصب یافته
سال سیوم [که بلده برهانپور معسکر فیروزی بود - و سه فوج
بسرکردگی سه عمده جهت تنبیه خانجهان لودی و تخریب
تعلقه نظام الملک دکنی (که او را در پناه خود داشته بود) تعین
گردید] او بهمراهی اعظم خان نامزد شد - و پس ازان بتعییناتی
دکن مخصوص گشته سال هفتم (که پادشاهزاده محمد شجاع
بتسخیر پریندا بدکن رسید - و خان زمان بهادر را با جمعی
بطریق منفلا پیشتر روانه ساخت) چون بنابر احتیاط راه
در تصبات سر راه تهاجمات قرار یافت او را با پانصد سوار
در ظفرنگر گذاشت - اواخر سال مذکور بخطاب عرب خان
بر افرخته از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی هشتصد

سوار کامیابی اندوخت - سال نهم (که ملک دکن دوم بار
 مطرح الویة ظفر گردید - و افواج بگوشمال ساهو بهونسله و پامال
 ساختن ملک عادل خان روانه شد) او بهمراهی خاندوران
 اختصاص پذیرفته در تنبیه مردم عادل خان گردن واقعی نمود
 سال دهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و پانصد
 سوار ازان جمله پانصد سوار دو اسپه سه اسپه سر بلند شده
 بقلعه دارمی فتح آباد دهادر از اقران تفوق جست - و بهتر
 باضافه پانصد سوار درجه اعتلا پیمود - سال بیست و چهارم
 بعزایت نقاره کوس شادمانی زد - و پس ازان (که هفده سال
 و کسرے زیاده در حراست فتح آباد دهادر بعزت و آبرو
 بسر برد) سال بیست و هفتم مطابق سنه (۱۰۶۳) هزار
 و شصت و سه هجری روح بر فتوحش بروضه رضوان پرواز نمود
 پسرش قلعه دار خان است - که احوالش علیحدہ درین نامه
 (۲)
 بگذارش آمده *

* علمی مردان خان امیر الامرا *

پدرش گنج علی خان زیگ - که از عشائو اکراد است
 ملازم قدیم شاه عباس ماضی بود - در اوان طفولیت شاه
 و ایام اقامت هرات بشگرف پرستاری قیام داشت - در زمان
 فرماندهی بحسن خدمات و مردانگیهای (که در فتور

از بکیه خراسان و محاربات آن گروه صدور یافت (بمراتب علیای خانی و لقب ارجمند بابا قزق نموده قریب سی سال من حیث الاستقلال حاکم کرمان بود - پیوسته آثار عدالت و رعیت پروری بظهور می آورد - چون شاه در عهد جنت مکانی قلعه قندهار را بمحاصره چهل و پنج روز از عبد العزیز خان نقشبندی برگرفت ایالت آندیار بدر تفویض نمود - شش هجده سنه (۱۰۳۴) هزار و سی و چهار بالای ایوان ارک قندهار بر سر برے (که بمحجر ایوان تکیه داشت) خوابیده بود محجر سستی پذیرفته میان خواب و بیداری پایان افتاد و هیچکس مطلع نبود - بعد از زمانه برخی خدمتگاران آگهی یافته بر سرش رفتند - مرده یافتند - شاه پسرش علی مردان بیگ را بخطاب خانی و ریاست قندهار سرفراز کرده بپادشاهی خانی ملقب فرمود *

و پس از ارتحال شاه چون نوبت دارائی ایران بشاه صفی پسرزاده او رسید بمظنهای بی اصل و احتیاطهای دور از کار اکثر عمدهای دولت عباس شاهی را از پا در آورد - علی مردان خان اندیشه ناک شده سلامت خود منحصر در توسل بدرگاه فردوس آشیانی دانسته نوشمن و خواند به سعید خان صوبه دار کابل در میان آورد - و باستحکام برج و باره پرداخته قلعه بالای کوه لکه (که بر حصار قندهار مشرف است)

بنا نموده در عرض چهل روز بانجام رسانید - و چون این اخبار
 بشاه رسید دفع آن مصمم ساخته اول بهسر کلانش را طامپ داشت
 عای مردان خان اگرچه باقتضای وقت از راه رزانه نمود اما
 بعد ازان بهرکه گمان دورنگی داشت بقتل آورده پرده
 از روی کار برداشت - شاه سیاوش قلندر آناسی را (که بمشهد
 مقدس فرستاده بود) بر سر او تعیین کرد - عای مردان خان
 باعلی حضرت عرضداشت نمود که شاه بجای ستانی من افتاده
 یکم از عمدها تعیین شود که قلعه باو سپرده روانه درگاه شوم *

در سال یازدهم سنه (۱۰۴۷) هزار و چهل و هفت
 سعید خان صوبه دار کابل و قلیچ خان صوبه دار لاهور با حاکم
 غزنین و بهک و سیوستان بر طبق حکم روانه قندهار گشتند - چون
 سعید خان پیش از قلیچ خان خود را رسانید دانست که
 تا سیارش در حوالی قندهار است رعایا چنانچه باید اطاعت
 نخواهند کرد - باتفاق علی مردان خان (که همگی هشت هزار
 سوار بود) بیک فرسخی قلعه با سیاوش (که پنج شش هزار
 سوار داشت) بجنگ پرداخت - زد و خورد غریب واقع شد
 قزلباشیه^(۲) رو بفرار آورده تا معسکر خود (که آنروی آب اندراب^(۳)
 بود) عذاب باز نکشیدند - سعید خان فرصت درنگ نداده متوجه
 آن سمت گشت - آنها احوال و ائقال بر جا گذاشته بدر زدند

(۲) در [بعضی نسخه] قزلباشیان (۳) در [اکثر نسخه] اندراب •

بهادران نصرتمند شب در خیمهای قزلباش گذرانیده جمیع اسباب و اشیاء غنیمت گرفته بقندهار برگشتند - بعد رسیدن قلیچ خان (که بحکومت قندهار مقرر شده بود) علی مردان خان روانه حضور شد - در سال درازدهم سنه مذکور در لاهور شرف آستانبوس خلافت دریافت - و چون قبل از ادراک ملازمت بمنصب پنجهزاری ذات و سوار و عام و نقاره اختصاص یافته بود درین روز شش هزاري ذات و سوار مقرر گشت و حویلی اعتمان الدراه (که بسرکار والا متعلق بود) مرحمت گردید - و ده کس از نوکران عمده او بمنصب درخور سرفراز گشتند - و از رفور عاطفت علی مردان خان را (که بآب و هوای ایران خو گرفته تاب تعب تابستان هزدوستان نداشت) بصاحب صوبگی کشمیر جنّت نظیر مورد تفضل فرمود در حین انتهای الویة پادشاهی بکابل خان مزبور دستوری تعلقه (۲) یافت - و چون مبادی سال سیزدهم سنه (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری لاهور مهبط اعلام خلافت گردید علی مردان خان حسب الطلب از کشمیر رسیده بمنصب هفت هزاري هفت هزار سوار بلند رتبه گشته باوصف صوبه داری کشمیر بصاحب صوبگی پنجاب نیز فایز گردید - تا در ایلاق و قشلاق تابستان و زمستان را با سودگی و فراغت بسربرد - و در سال

چهاردهم سنه (۱۰۵۰) هزار و پنجاه از تغیر سعید خان بنظم
صوبه کابل مورد مراحم گشت - و سال شازدهم (که دار الخلافه
اکبر آباد بغر نزل پادشاهی (ونق گرفت) علی مردان خان
برطبق طامب بملازمت رسیده بخطاب عمده امیر الامرا و انعام
یک کوثر دام و عنایت حویلی اعتقاد خان که بهترین منازل است
(که امرای نیشان در آگوه بر کنار چون اساس گذاشته اند - و خان
مذکور بخواهش پادشاهی پیشکش کرده بود) مطرح انظار
عواطف گردید - و اجازت انصراف بصوبه کابل یافت *

و در سال هیزدهم تودی علی قطغان اتالیق سبکان قلی
خان پسر نذر محمد خان (که بضبط کهمرد و مضافات آن
از تغیر یلمگتوش از جانب نذر محمد خان تعیین شده بود)
از نا عاقبت اندیشی بر احشام بلوچان نواحی زمین داور
ناخته برخی الوس هزاره را (که بر کنار دریای هیرمند
اقامت دارند) غارت نمود - و بیست گروهی بامیان توقف گزید
تا قابو یافته دست اندازی دیگر نماید - علی مردان فریدون
و فرهاد را (که از غلامان معتبر او بودند) با فوجی بر سر او
فرستاد - اینها باستعجال شنافته بمخیم ارزبکیه ریختند - قطغان
دست و پای زده (و بفرار گذاشت - زوجة او با چندی از اقاربش
با تمام اسباب و اشیاء بدست در آمد - و در همین سال

امیر الامرا بحضور رسیده جهت تسخیر مملکت بدخشان
 (که نذر محمد خان با پسران و نوکران در افتاده) دستوری
 یافت - اصالت خان میر بخشی بهمراهی مامور گشت
 علی مردان خان در سال نوزدهم فوجی از کابل بر کهمرد
 فرستاد - چون مردم کمی در حصار بودند بے استعمال سیف
 و سنان فرار نموده قلعه بتصرف در آمد - ازین خبر امیر الامرا
 با فوج کابل روانه گشت - چون در راه ظاهر شد (که محافظان
 قلعه کهمرد از بیجگري و آمدن فوج اریک قلعه را سپرده
 غارت زده اوسات و ادیماقات سر راه گشتند - و درین طریق از
 نایابی آذوقه و کاه عبور عساکر متعسر بل متعذر است) تسخیر
 آن قلعه موقوف بوقت دیگر داشته بکشایش بدخشان (و آوردن - چون
 بکامیار رسید تهافه دار پنجشیر (که از حقیقت راه واقف بود)
 آگهی داد - که گذشتن چنین لشکری از کتلها و تنگنای این راه
 صعب المرور دشوار - معینا یازده جا از آب پنجشیر (که بے پل
 نمی توان گذشت) عبور باید نمود - بغایران امیر الامرا اصالت
 خان را بتاخت خذجان کسید نمود - که در شانزده روز رفت
 و در پی کرده برگشت - و باتفاق عازم کابل گردید - و این
 رفتن و آمدن در چنین هنگامه (که در توران هر ج و هر چه
 واقع شده) ملائم طبع اعلی حضرت نیفتاد *

و در همین سال مبادی سنه (۱۰۵۶) هزار و پنجاه و شش بعزم تسخیر بلخ و بدخشان و تذبیه اوزبک و المان شاهزاده مراد بخش را با علی مردان خان و دیگر امرای عمده با پنجاه هزار سوار جرار تعیین فرمود - و چون درین ایام جان نثار خان جهت تعزیه شاه صفی و تهنیت جاسوس شاه عباس ثانی به سفارت ایران رخصت یافت در نامه اشعار به طلب پسر کلان امیرالامرا (که برسم یرغمال نزد شاه بود) رقم پذیرفت - شاه از فرط مروت سلسله دیرین موالات نگسیخته او را روانه فرمود - و امیرالامرا به همراهی شاهزاده مراد بخش براه کتل طول راهی گشت - چون بحوالی سراب (سید سلطان خسرو پسر دوم نذر محمد خان (که حکومت قندز داشت) از چیرگی المانان نتوانست ثبات ورزید - بشاهزاده پیوست و پس ازان (که شاهزاده بحوالی خلم سه منزلی بلخ (سید) نذر محمد خان را با ارسال فرمان پادشاهی متضمن تسلیه و دلدهی و رسیدن خود بطریق کوک مستظهر گردانید - از در جواب گفت که همه ملک تعلق بهر کار والا دارد - من ادراک ملازمت نموده روانه حجاز می‌شوم - اما از شوقی و خیره سری اوزبک احتمال آن بود که خان را از هم گذرانیده اسوال و اشیاء متصرف شوند - امیرالامرا با شاهزاده سرعت بکار برده بآستانه امام رسیدند - ظاهر گشت که نذر محمد خان بحیله و خدعه

تاج العرفی می کند - و گروهی ببلخ رفته دایره گردید - شامگاه
 بهرام سلطان و سبحان قلی سلطان پسران او با جمعی از اکابر
 آن بلده بجلالمت رسیدند و خصم معارفت یافتند - صبح بعزم
 ملاقات او ببلخ شتافته فرود آمدند - نذر محمد خان بتهیه
 ضیافت در شده ببلخ مراد رفت - و لخته جواهر و اشرفی گرفته
 قرار نمود - و در شرغان بفکر فراهم آوردن سپاه گردید - بهادر
 خان روهله و اصلمت خان تعاقب نموده بجنگ پیوستند - خان
 از مشاهده استیلاي آنها جلو گردانیده باندخود شتافته روانه
 ایران دیار گشت - در سو آغاز بیستم سال سنه مزبور در باغ خطبه
 و سه صاحب قران ثانی پیرایه ظهور گرفته همگی دوازده لک
 روپیه از هرمع آلات و غیوه با دو هزار و پانصد اسب و سه صد
 شتر بضبط در آمد - اما از متصدیان مهمات او ظاهر شد
 که از نقد و جنس هفتاد لک روپیه بود - قدری عبد العزیز
 خان متصرف گشت - و بسیاری از بیکان بغارت بردند - و قلیله
 خود همراه برد - صوای خسرو (که سابق روانه حضور گشته بود)
 بهرام و عبد الرحمن در پسر و سه دختر و سه زوج در کابل
 کامیاب عواطف پادشاهی شدند - بطریق تعمیه تاریخ این
 فتح است *

* شده ز باغ و بدخشان نذر محمد خان *

* ز و قبيله و املاك را گذاشت دران *

چون شاهزاده مراد بخش پیش ازان (که ولایات تازه گرفته از قرار واقع مضبوط گردد) اراده مراجعت نمود و باره صف منفع حضور مدعوع نشده معاملات رو براه آورد؛ آندیار مجدها برهم خورده هرج و مرج و تازہ پدید آمد اعلیٰ حضرت شاهزاده را بعزل جاگیر و منصب تادیب فرموده جهت بزد و بهت آن مملکت سعد الله خان مامور گشت - بامیر الامرا حکم شده که متمردان قندز را مالشہ بسزا داده بعد از رسیدن حاکم بدخشان بصوبه داری کابل (که بدو متعلق است) باز گرداند و در همین سال سنه (۱۰۵۷) هزار و پنجاه و هفت شاهزاده محمد اورنگ زیب بهادر بعطای ولایت بلخ و بدخشان لختصاص یافته مرخص گردید - امیر الامرا نیز با شاهزاده همراه گشت چون بنواحی بلخ رسید ظاهر شد که عبد العزیز خان پسر کلان نذر محمد خان والی بخارا از قرشی متوجه کفار جیحون شده بیک ارغلی را با لشکر توران پیش از خود فرستاده - او اثر آب آمویه گذشته در حوالی آقچه مجتمع گشته - و قتل محمد سلطان پسر دیگر نذر محمد خان نیز بار پیوسته - شاهزاده بلخ در نیامده متوجه آن سمت گردید - و در تیمور آباد هنگامه نبرد آراستگی یافت - امیر الامرا حریف خود را بوداشته تا منزل قتل محمد سلطان (که از دایره ارغلی دور بود) رسیده پیشتر راند - و خیمه و اسباب و دارت او را همراهانش

قاراج کرده سالم و غانم برگردید - (رز دیکر بیک ازغلی با تمام لشکر بر امیرالامرا هجوم آورد - او پای ثبات افشرد - و خود شاهزاده بکومک رسید - جمعی از اعیان اوزبکیه بر خاک هلاک افتاده متفرق گشت - درین اثنا عبد العزیز خان و سبکان ^(۲) قلی سلطان برادرش (که بخان خرد موسوم بود) با اوزبک بهسپار پیوسته بتفریق اسپان ^(۳) بزبون و خوش اسبه پرداختند - و هرکه اسب خوب داشت پیش آمده جنگ میکرد - یادگار ^(۴) نکریمه با فوجی از یکه تازان بر امیرالامرا تاخته نزدیک بود که خود را برساند - او بمشاهده آن تیغ از غلاف کشیده مهمیز بر اسب زد - دیگران با او در آریخته نایره جدال ملتحمه ساختند - آخر کار یادگار بزخم شمشیر که بر رو خورد و اسبش نیز بزخم تفنگ از پا درآمدند - و بدست غلامان امیرالامرا افتاد - او را نزد شاهزاده آورده مورد تحسین و آفرین گردید *

بالجمله هفت رز جنگ قیامت آشوب درمیان بود پنج شش هزار کس از اوزبک بقتل رسید - شاهزاده جنگ کزان بباخت رسیده خواست اردو در شهر گذاشته جریده ^(۵)

(۲) نسخه [ج] سبکان قلی برادرش (۳) در [اکثر نسخه] اسپان

زبون و خوش اسبه (۴) در [اکثر نسخه] مکریت (۵) در [بعضی نسخه]

به مداربه و تعاقب آنها پردازد - عبدالعزیز خان عطف عنان نموده
 در یکرز از جیحون گذشت - و بسیاری را غریق گرداب
 اجل ساخت - و پس ازان (که بلخ و بدخشان بنذر محمد
 خان را گذاشتند) امیر الامرا بکابل رسیده بکارهای آنجا
 می پرداخت - در سال بیست و سیم از کابل بحضور رسیده
 به تیولداری صوبه لاهور مامور گردید - پس از چندی برخصمه
 کشمیر (که آب و هوای آن دیار بمزاج او سازگار بود)
 خوش دلی اندوخت - و چون شاهزاده دارا شکوه بهم قندهار
 تعیین گشت اگرچه صوبه داری کابل بسلیمان شکوه مهین پسرش
 مقرر بود امیر الامرا بحراست آن ملک دستوری یافت - و باز
 بصوبه داری کشمیر شتافت - در آخر سال سیم حسب الطلب
 بملازمت رسیده اسفاله بهم رسانید - لهذا در آغاز سال سی
 و یکم سنه (۱۰۶۷) هزار و شصت و هفت اجازت کشمیر
 گرفت - در منزل ماچهیواره رهگرای عقبی گردید - نعلش او را
 بلاهور برده در مقبره والده اش مدفون ساختند - متروکات او
 از نقد و جنس یک کرور روپیه بضبط در آمد - هرچند
 در ایران خلاف طریقه ملازمان خاندان صفویه ورزیده بکور نمکی
 و بیوفائی خود را مطعون ساخت اما در هندوستان بحسن اخلاص
 و شگرفی عقیدت و دفور دانائی و مردانگی پایه اعتبار از
 جمیع امرا برتر افراخته بمرتبه در مزاج پادشاهی جاگرد که

اعلیٰ حضرت در مخاطبات یار وفادار می فرمود *

از کارهای پا برجای او (که بمروز دهور و اعوام بر صفحه ایام خواهد بود) آوردن آب نهر است در بلده دارالسلطنه لاهور - که آبرو بخش آن شهر گشته - در سال سیزدهم سده (۱۰۴۹) هزار و چهل و نه علی مردان خان بعرض رسانید که از مردم او شخصی (که در کندن نهر مهارت دارد) تعهد میکند که نهری بحوالی لاهور بیارد - یک لک روپیه برآوردن اخراجات مرحمت شد - آن شخص از منبع دریای راری (که بکوهستان شمالی سمت بمسافت پنجاه کوه جریبی از لاهور و بر زمین هموار جریان دارد) شروع بحفر نموده در عرض یک سال و کسری انجام گرفت - سال چهاردهم بگذار آن نهر در حوالی شهر مذکور در مکانی (که بلندی و پستی داشت) باغی (که مشهور بشاله مار است) با حیاض و انهار و فواره و آبشار متعدد مرتبه به مرتبه احداث فرموده بصرف هشت لک روپیه در سال شانزدهم باهتمام خلیل الله خان حسن ترتیب پذیرفت - الحق بدین کیفیت و خصوصیت باغی در هندوستان نیست * * بیت *

* اگر فردوس بر روی زمین است *

* همین است و همین است و همین است *

و چون آب نهر چنانچه باید نمی آمد لک روپیه دیگر حواله کار گذاران شد - اتفاقاً میرکاران از بیوقوفی پنجاه هزار روپیه

بترمیم آن بیجا خرج نمودند - آخر بتجویز جمعے (کہ در ترازوی آب شناسا بودند) پنج کوره را از نہر سابق بحال داشته سی و ہر کوره نو کزدند - آب دافر بے فتور بداغ (سید) *

علی مردان خان در صوبہ داری لاہور فقراۃ تارک ملوۃ و صوم را (کہ خود را بے قید نامزد - و مرتکب اقسام فسق و فجور می شوند) مقید نموده بکابل فرستاد - دولت و مکنات و ساز و سرانجام او در ہندوستان شہرت تمام دارد - گویند در ضیافت پادشاهی صد لنگری طلا مع سرپوش و سہ صد لنگری نقرہ در مجلس کشید - از پسرانش احوال ابراہیم خان (کہ ترقی نمایان کردہ) و عبداللہ بیگ (کہ در عہد عالمگیری بخطاب گنجہ علی خان مخاطب گردیدہ) علیحدہ ارتسام پذیرفتہ - و دو پسر دیگر اسحاق بیگ و اسمعیل بیگ (کہ بعد فوتیش ہر یک بمنصب ہزار و پانصدی ہشتصد سوار امتیاز اندوختہ) ہر دو در جنگ سموگدھہ ہمراہ داراشکوہ بودند - بکار پادشاهی در آمدند *

* عبد اللہ خان سعید خان *

چہارمین پسر سعید خان بہادر ظفر جنگ سمت - چون بمردن بغت و حسن خدمت کار پدرش ہمراہ در ترقی بود او بمنصب در خور سرفراز شدہ سال سیزدہم جلوس فروردس آشیانی

بعظ بنکش پائین^(۲) نوازش آموذ گردید - و سال هفدهم از اصل
و اضافه بمنصب هزاري ذات چهار صد سوار افتخار اندوخته
بقذهار نود پدر دستوري یافت - چون پدرش را در سال
بیست و پنجم روزگار سپری شد او از اصل و اضافه بمنصب
دو هزاري هزار و پانصد سوار لوی افتخار برافراخت - و آخر
همین سال ب خطاب خانی و عطای اسپ با زن نقره ناموري
مندیفته با سلطان محمد اوزنگ زیب بهادر (که بار دوم بیساق
قذهار مامور شده بود) مرخص گشت - پستر مدتها بهکرامت
شهر کابل معین بود - سال سی و یکم از اصل و اضافه بمنصب
دو هزاري دو هزار سوار و عطای علم و نقاره و پستر باضافه
پانصدی طبل شاد کامی نواخت - و با سلطان سلیمان شکوه
(که بر سر سلطان شجاع تعیین یافته بود) دامن عزیمت بوکمر
همت زد - پس ازان (که سپهر طرح تازه برانگیخت - و داراشکوه
بعد از جنگ سموگدهه پهای فرار بلاهور شتافت) از
شاهزاده مزبور جدا شده شرف ملازمت خلد مکان در یافت
و بعطای خلعت و خطاب سعید خانی و از اصل و اضافه
بمنصب سه هزاري دو هزار و پانصد سوار بکام دل رسید

قیمت احوالش بنظر نرسیده *

* عسکر خان نجم نانی *

نامش عبد الله بیگ است - در عهد فردوس آشیانی سال
دوازدهم جلوس بمنصب در خور و قلعه دارمی کالنجر چهارم
عزت بر افروخته پستو توسل با محمد دارا شکوه جسته
میر بخشعی سرکار شاهزاده مزبور گردید - سال سیّم بخطاب
عسکر خان نامور گشت - و چون پس از انهزام مهاراجه جسونت
سانگه آمد آمد محمد اورنگ زیب بهادر بجانب اکبر آباد
شهرت گرفت او از جانب دارا شکوه ابتدا همراه خلیل الله
خان جهت بستن معبر دهو پور و روز جنگ در مثل هراولی
تعیین یافت - و در مصاف دوم در مورچال متصل گده پتهای^(۲)
بود - چون دارا شکوه اسامیها و اسباب ضروری همراه گرفته
بخبر گجرات رویه شتافت آخر شب نامبرده برین قضیه
مطاع گشته از صف شکن خان امان طلبیده نزد او آمد
و بحصول ملازمت و عنایت خلعت و بحالی نوکری کامیابی
اندر خدمت - پستو در کودکیان خانخانان معظم خان قرار یافته
بصوبه^(۳) بنگاله رفت - سال هشتم جلوس عالمگیری باتفاق بزرگ امید
خان جهت تسخیر چاکام کمر همت بهمت - بعد از ان احوالش
بگوش نرسیده *

* عبد الرحمن سلطان *

ششمین پور ندر محمد خان است - سال نوزدهم جلوس

(۲) در [بعضی نسخه] پتهای (۳) نسخه [ج] بصوب بنگاله *

فردوس آشیانی چون پادشاهزاده محمد مراد بخش با فوج
 کثیر رفته پس ازان (که نذر محمد خان با سبکان قلی
 و قتل محمد دو پسر خود راه فرار گزید) باغ را بتصرف
 در آوردن بهرام و عبد الرحمن پسران و (ستم ولد خسرو
 نبیرگ خان مذکور را طلب داشته حواله لهراسپ خان نمود^(۲)
 سال بیستم سعد الله خان (که بعد استعفای شاهزاده
 به بزدوبست آنجا تعیین شده بود) حصب الحکم هر سه کس
 مذکور را با سایر متعلقات همراه راجه بیتهداس و غیره (رانده
 حضور ساخت - بعد رسیدن اینها بعتبه خلافت صدر الصدور
 سید جلال تا خیابان پذیرا شده بحضور آورد - پادشاه بهرام را
 بعطای خلعت با چارقمب زر درزی و جیغه و خنجر مرصع
 با پهل کتاره و منصب پنجهزاری هزار سوار و دو اسب
 با زین طلا و مطلا و ده تقوز پارچه و یک لک شاهی (که
 بیست و پنجهزار روپیه باشد) و عبد الرحمن را بمرحمت
 خلعت و جیغه و خنجر مرصع و اسب با ساز طلا و پنج تقوز
 پارچه و رستم را بخلعت و اسب بر نواخت - و عبد الرحمن را
 (که خرد ترین برادران بود) صد روپیه (رزانه) مقرر کرده
 پیداشاهزاده داراشکوه سپردند - و مستورات خان مذکور را
 بیگم صاحب اندرون طلبیده باقسام دلجوئی تسلی خاطر

بخشیدند - پس ازان همواره بکرات بانعام اسپ و فیل و نقد
 مشمول عواطف بود - بعد ازان (که بلغ بنذر محمد خان
 مسترد شد و خان مذکور بعد وقوع گوناگون هنگامهای گروه اوزبک
 و المان و دفع آنها استقلال و اطمینان بهم رسانیده در باب
 درانه ساختن پسران و متعلقان خود بخود پادشاه محرک
 شد) ازانجا (که خسرو پیش از تسخیر بلغ و بدخشان از پدر
 آزرده شده به پیشگاه خسروی آمده بود) نه پدر طلب نمود
 و نه او برفتن رضامند شد - و بهرام نیز دل از مستلذات اینجا
 برگرفته برفتن راضی نشد - لهذا سال بیست و سوم عبد الرحمن
 بعنایت خلعت و جیغۀ مرصع و خنجر و شمشیر و سپر با یراق
 مرصع و دو اسپ با زین طلا و مطلا و سی هزار روبیه نقد
 کامیاب گشته همراه یادگار جولاق سفیر نذر محمد خان پیش
 خان مذکور مرخص گردید - چون نزد پدر رسید خان اردا
 ولایت غوری داد - سبکان قلی پسر چهارمین خان ازین امر
 آزرده شده با هزار سوار بوسر بلغ آمده خان را تنگ ساخت
 ناگزیر خان عبد الرحمن را مطلع گردانید - که از راه برگشته
 خود را برساند - عبد الرحمن قصد آن طرف نمود - قلماقان
 (که با سبکان قلی موافقت داشتند) سر راه گرفتند - و دستگیر
 ساخته پیش سبکان قلی بردند - او مقید ساخت - عبد الرحمن

با نگاهبانان ساخته سال بیست و چهارم بعد از سلطنت رسید
و عطای خلعت و جیغ مرمع با پهل کتاره و منصب چهارهزاری
پانصد سوار و اسبی با زین مظلا و فیل و بیست هزار درپیه
نقد فرق عزت برافراخت - سال بیست و پنجم چون خبر فوت
نذر محمد خان معروض گردید خسرو و بهرام و عبد الرحمن
پسران خان مذکور بخلعت تعزیت مخاع گردیدند - سال
بیست و ششم چون اطوار نا پسندیده از ظاهر گشت پادشاه
بیدماغ شده اورا تعینات بفکاه فرمود - پس ازان (که عالمگیر
پادشاه بر تخت سلطنت نشست) در جنگی که با شجاع در داد
او در فوج قول بود - بعد از فرار شجاع بملازمت پادشاه
پیوست - تا سال سیزدهم زندگی او و بهرام مستفاد می شود
گاه گاه از پیشگاه سلطنت بانعام نقد و اسبی و فیل
سر بلندی می اندوخت *

* عبد الرحیم خان *

پنجمین پور اسلام خان مشهدی ست - بعد فوت پدر
بمنصب در خور سرفراز گردیده سال سیم جلوس فردوس آشیافی
بداروغگی خواصان مامور شد - و سال دوم جلوس خلد مکان
(۲)
بخطاب خانی و سال نوزدهم از تغیر همت خان بدخشی
بداروغگی غسلخانه چهارم عزت برافروخت - سال بیست و سیو

از تغیر بهره مند خان بخدومت آخته بیگی کامیابی اندوخت
سال بیست و چهارم ازان تعلقه عزل پذیرفته بتفویض بخشیکری
سیوم و مرحمت دوات سنگ یشم بر پایه عزت بر افزود سال
بیست و پنجم مطابق سنه (۱۰۹۲) هزار رنود و در
هجری رخت زندگانی بر بست *

* عنایت خان *

بر اصل و نژاد از منشأ و موطنش چنانچه باید آگهی
نیست - نه از اسلاف از خبری و نه از اخلاقی اثری در میان
غیر از اینکه گویند خوافی بود - در آخر سال دهم عالمگیری
بدیوانی خالصه سرافرازی یافت - مشارالیه در سال سیزدهم
افزونی مدد خرج از عهد اعلی حضرت چهارده لک روپیه
بر دخل معروض داشت - حکم شد چهار کرور روپیه خالصه
مقرر دارند - و همین قدر خرج - و کاغذ اخراجات ملاحظه
فرموده اکثری ابواب خرج از سرکار پادشاهی و پادشاه زاده
و بیگمات کم نمودند - ازینجا اندک بعظمت و پهنائی سلطنت
هندوستان و بسطت و وسعت آن مملکت عظیم الشان
بی توان بود - که موسوم الساطنت سلاطین دیگر بیافست نوکری
امرای اینجا نمی رسد - ماحصل امام قای خان و نذر محمد
خان (که سراسر ولایت ماورا انهر و ترکستان بلکه تا بلخ

(۲)
و بدخشان در تصرف داشتند) از مال و سائر نقدي
و غله و ارتفاع و زكات بيك كردر و بيست لك خاني
(كه سي لك روپيه باشد) مي (سيد - كه تنخواه هر هفت هزاري
هفت هزار سوار در اسپه سه اسپه و يك كردر دام
انعام است - فكيف يمينا الدولة آصف خان كه هر سال پنجاه لك
روپيه حامل قبول داشت - و شاه بلند اقبال دارا شكوه كه آخرها
بمنصب شصت هزاري چهل هزار سوار دو اسپه سه اسپه
و انعام هشتاد و سه كردر دام رسیده بقرار دوازده ميايه
دو كردر و هفت لك و پنجاه هزار روپيه تنخواه يافت *

بر ارباب تتبع اخبار ظاهر است - كه در عهد عرش آشياني
(كه باني مباني خلافت و جهانباني و موسس قواعد
جهان ستاني ست) بسابقه استمرار و پيشين معمول اخراجات
آنقدر نبود - چون روز بروز ناحيته بر ناحيه و مملكت
بر مملكت مي افزود و وسعت و فسحتي در ملك پديد آمد
هرچند بقدر ضروري آن خرج افزايش گرفت اما مداخل
از يكه بصد كشيد - و اندوختها فراهم آمد - در نوبت
سلطنت جنت مكاني (كه آن پادشاه لا ابالي اصلا بمهمات
ملكي و مالي گيرا نبود - و مزاج مجبول بپروائي و عاليجاهي
داشت) متصديان خيانت آلود آروز از زر اندرزي و (شوت ستاني

در کارسازی و معامله پردازنی مرد هر کار و کار هر مرد مرعی
 داشتند - و روانی ملک و کمی مداخل بجائے رسانیدند که
 محصول محاللات خالصه به پنجاه لک روپیه عاید گردید
 و مخارج بیک کرد و پنجاه لک روپیه رسید - و زرهای گرانمذنه
 از خزانه عامره بصرف در آمد - آغاز عهد جمعیت مهد
 اعلیٰ حضرت چون مداخل و مخارج با کیفیت ملکی معروض
 بار یابان پادشاهی گردید آن خاتان هوشیار دقیقه رس محاللات
 یک کرد و پنجاه لک روپیه (که از قرار دوازده ماهه
 پانزدهم حصه ممالک محروسه است) در خالصه ضبط فرموده
 کرد روپیه را اخراجات مقرری بحال داشته نتمه را برای خرج
 ودان نگهداشت - رفته رفته بحسن نیت و شگرفی اقبال آن
 پادشاه یوما فیوما مداخل افزونی گرفت - و مخارج نیز توفیر
 یافت - چنانچه آخر سال بیستم از هشت صد و هشتاد کرد
 دام ممالک یکصد و بیست کرد دام خالصه مقرر کرد
 که موافق دوازده ماهه سه کرد روپیه می شود - و آخرها
 قریب بچهار انجا مید - چنانکه گذشت *

غریب تر آنکه مبالغهای خطیر در بخشش و انعامات
 و صرف هم و عمارات بخرج رفته - چنانچه در سال اول
 جلوس یک کرد و هشتاد لک روپیه نقد و جنس و چهار لک

بیگانه زمین و یکصد و بیست موضع در ^(۲) بیست به بیگمان
 و شاهزاده‌ها و نوینان و امرا و سادات و فضلا و مشائخ ^(۳)
 و تا آخر سال بیستم نه کرد و شخصت لک روپیه در وجه
 انعام محسوب شد - و بریماق بلخ و بدخشان هوای در کرد
 روپیه وجه علوفه و مواجب در کرد روپیه نقد بر سرانجام
 ضروریات مصرف شده - و در کرد و پنججاه لک روپیه بر اذنی
 والا اساس بکار رفته - ازان جمله پنججاه لک روپیه بر روضه
 ممتاز محل - و پنججاه و دو لک روپیه بر عمارات دیگر آگره
 و پنججاه لک روپیه بر قلعه شاهجهان آباد - و ده بر مسجد جامع
 آنجا - و پنججاه لک روپیه بر حدائق و عمارات لاهور - و دوازده
 در کابل - و هشت بر منزهات کشمیر - و هشت در قندهار
 و ده لک بر عمارات احمد آباد و اجمیر و غیرهما - ^(۲) معینا
 گنجینهائی (که در سلطنت پنججاه و یکساله اکبری دم پری
 میزد - و صفت لاحلا و لاملا بهم رسانیده بود) نعرفه هل من مزید
 کشید - خلد مکان که حزم و احتیاط داشت مدتی در تسویه
 دخل و خرج کوشید - اما بنابر کهنه لنگی مهم دکن زرها
 رایگان رفت - حتی اموال مردم دارا شکوه و غیره از
 هندوستان باز شده بدکن آمده بتغذوا در آمد - و ویرانی

و کم حاصلی ملک سرباری گشت - معینا تا اختتام ایام
حیات آن پادشاه در قلعه آگره ده درازده کرور روپیه تخمینا
موجود بود - قدری در زمان خاد مزل (که دخلها مفقود
شده همه خرج بود) تلف گردید - و پستور محمد معزالدین^(۲)
بریان داد - آنچه ماند در هنگامه نیکو سیر سادات باره
گرفتند - درینوقت (که مداخل سلطانیه منحصر بر صوبه
بنگاله بود) مرهته از دوسه سال خلل انداز آندیار شد
لیکن اخراجات هم آنقدر فماند - فلم طغیانی نمود - سخن
کجا بود بکجا رسید *

بالجمله غایت خان در سال چهاردهم از دیوانی خالصه
(که بمیرک معین الدین امانت خان مرحوم تفویض یافته بود)
تغیر گشته بفوجداری چکله برای تعیین گردید - و در سال
پنجاهم بفوجداری خیرآباد از تغیر مجاهد خان کامیابی
اندوخت - ویس ازان (که امانت خان مرحوم از دیوانی
خالصه استعفا نمود) حکم شد که کفایت خان دیوان تن دفتر
خالصه را نیز سرانجام دهد - در سال بیستم بار دیگر بتفویض
پیشدستی خالصه بمنصب هزاری صد سوار فرق عزت
در افرخت - در سال بیست و چهارم در خطه اجمیر بعد
ازان [که خویش او تهور خان مخاطب پادشاه قلی خان

(که به بیراهردی رهنمون پادشاهزاده محمد اکبر شده) خواه
 باران فاسد و آهنگ غدر و خواه بنوشته خسرو خود باز گشت
 به بندگی و عقیدت نموده بدر دولتخانه پادشاهی حاضر شد
 و روزگار سزای کرد نمکی در کنارش گذاشت [از دیوانی خالصه
 تغیر شده به بیوثاقی سرکار والا از عزل کامگار خان مقرر گردید
 و در همین سال باعتبار آنکه داماد از قهور خان در فوجداری
 اجمیر در مالش (اچپوته دستبردهای سترگ نموده التماس
 فوجداری مذکور و ادعای صرف مسای در تنبیه رانهوران
 مقهور کرده بهذیرائی خواهش اسب شادکامی دواند - در سال
 بیست و ششم سنه (۱۰۹۳) هزار و نود و سه هجری
 باجل طبعی در گذشت *

* عبدالرزاق خان لاری *

(۲)

ابتدا نوکر ابوالحسن خان والی حیدر آباد بود - و
 مصطفی خان خطاب داشت - چون خلد مکان سال بیست
 و نهم جلوس رفته قلعه گولکنده را (که ابوالحسن در آنجا
 متحصن شده بود) گرد گرفت اکثر نوکران ابوالحسن
 بمقتضای وقت (جوع بدرگاه سلطانی آورده بمناصب شایان
 و خطابه‌های عمده فائز گردیدند - مگر نامبرده که پاس نمک
 منظور داشته همواره از قلعه برآمده بر مردچالها میریخت

و بهیچ باب خود را معذور نمیداشت - و فرمان پادشاهی
متضمن امیدواریهایی (که بخاطر تالیف او معذور یافت) از
وفا کیشی دست زد بران زده باقیم وجوه پاره ساخت
شده (که امرای پادشاهی بساخت بعضی اهل حصن درون
قلعه در آمدند - و صدا بلند شد) او فرصت کمر بستن نیافته
باشمشیر و سپر بر اسب چار جامه با اتفاق ده دوازده کس
از رفقا جانب دوازده دوید - از آنجا (که مردم پادشاهی
بندوبست دوازده شهر پناه نموده چون سیل بلا راه قلعه^(۲) ارک
پیش گرفته بودند) نامبرده دوچار شده بهر که میرسید
شمشیر می انداخت - و از مردم پادشاهی جراحتهای می برداشت
دوازده زخم بر چهره او رسیده بود - تا آنکه پوست پیشانی
چشمها را پوشید - و مرکب او را برده متصل ارک زیر درخت
رسانید - کسی شناخته مردمی کرده بخانه اش برد - چون ماجرا
بامرای پادشاهی معلوم شد و بعرض خلد مکان رسید پادشاه
(سوخ او با ولای نعمتش پسندیده بمقتضای قدردانی جراح
برای معالجه^۱ او تعیین فرمود *

گویند چون امید روز بهی او بعرض رسید پادشاه پیغام
کرد - که پسران خود را برای ملازمت بفرستد - که از
جانب او هم تسلیمات منصب نمایند - او بعد ادای شکر

قدر شناسی گفت - که هر چند این جان سخت تا حال
 بر نیامده اما امید حیات بدین حال معلوم - و اگر حیات هم شد
 بدست و پای مجروح تقدیم مراسم نوکری متعذر - و اگر
 نوکری هم توانم که (که گوشت و پوست آر بنمک ابو الحسن
 پرورش یافته باشد) نوکری عالمگیر پادشاه نتواند نمود
 ازین جواب بر چهره پادشاه اثر ملال ظاهر گردید - اما از
 انصاف پژوهی حکم شد که بعد صحت تمام احوال آر بعرض
 رسانند - و پس از صحت شدن در بصوئه دار حیدر آباد حکم
 رفت - که باستمالت از پرداخته رانده حضور سازد - چون باز
 زبان بابا کشود فرمان شد - که مقید نموده بفرستد - خان
 فیروز جنگ شقیع گشته پیش خود طلبید - و چند گاه با خود
 داشته هموار کرد - سال سی و ششم بمنصب چهار هزار
 سه هزار سوار در زمره ملازمان انسلک یافت - و بخطاب خانی
 بونام و عطای اسپ و فیل و تفویض خدمت فوجداری
 نواحی راهیری سر باندی اندوخت - و سال چهارم بتعاقب فوجداری
 کوکن عادل شاهیه (که کنار دریای شور متصل کوه بندر
 واقع است) بلند آوازه گشت - و پستور بابر ام رخصت بیت الله
 گرفته رانده گردید - و بعد رسیدن برطن خود لاز درانجا منزلی
 شد - پادشاه باستماع احوال از عبد الکرم نام پسرش را

معه فرمان طلب بغام او با هزار جوان لاری روانه ساخت
 درین ضمن خبر رسید - که او حسب اطلب والی ایران
 از وطن راهی شده در عرض راه مقیم ملک جاویدانی گردید
 دو پسرش یکی رزاق قلی خان و دومین محمد خلیل در
 اوزنگ آباد بودند - و بجایگزینی گذرانیدند - در گذشتند
 دومین با محور اوراق شناسا بود *

* عاقل خان میر عسکری *

خوافی الاصل است - و از والا شاهیان عالمگیری - در عهد
 شاهزادگی ببخشیکری درم مامور بود - در اوانی (که
 پادشاهزاده مذکور بتقریب عیادت پدر گرامی قدر از دکن
 عزیمت همدوستان نمود) او را بخواست شهر در اوزنگ آباد
 گذاشت - و پس از جلوس خلد مکان به پیشگاه سلطنت آمده
 بخطاب عاقل خان مخاطب شده بغوجدارئی میان دو آب
 سر بلندی اندوخت - و سال چهارم ازان تعلقه معزول شده بذابر
 عوارض جسمانی گوشه انزوا گزیده بتقرر سالیانه ده هزار روپیه
 رخصت لاهور یافت - سال ششم در اوانی (که مراجعت
 پادشاهی از کشمیر بلاهور واقع شد) فرغ التفات سلطانی
 بحال او تافته از لباس گوشه گزینی بیرون آورد - و بعزایت
 خلعت و منصب در هزاری هفتصد سوار دیگر باره کامیاب
 گشت - پستتر بدادریگی غمناخانه چهره عزت بر افروخت

سال نهم باضافه پانصدی ذات لوای بلند مرتبگی برافراشت
 سال دوازدهم باز عزت اختیار کرده بسالیانه دوازده هزار
 روپیه ممتاز گشت - و باز مورد عاطفت خسروانی شده سال
 بیست و دوم ببخشیدگرمی قن از تغیر صفی خان ^(۲) بارج اعتبار
 گرائید - سال بیست و چهارم بتفویض نظام صوبه دارالخلافه بر
 چار بالش عزت نشست - و مدت ممتد بدان کار پرداخته سال
 چهارم مطابق سنه (۱۱۰۷) هزار و یکصد و هفت هجری
 زاویه نشین عدم سرا گردید - با فقر و آزادی استقامت مزاج
 جمع داشت - نوکری به تبختر می کرد - و با هم چشمان
 تکبر می ورزید *

چون مهابت خان محمد ابراهیم صوبه داری لاهور
 مامور شد برای سیر قلعه و عمارات دولتیخانه استدعای
 پروانگی نمود - و عرض او پذیرائی یافته فرمان بنام خان
 مذکور درین باب صدر یافت - در جواب نگاشت - که او را
 بسبب بعضی موانع نخواهم طلبید - اول حیدرآبادی قابل
 آن نیست که عمارات پادشاهی را بنظر سیر و تماشا ببیند
 دیگر ابواب اماکن بنابر احتیاط مسدود میدارند - و امکان
 غیر مفروش - و تماشای او لایق این نه که برای او بتصفیه و فرش
 باید پرداخت - دیگر در ملاقات سلوک (که از من متوقع

باشد) بوقوع نخواهد آمد - بار ندادن او بجمع و جوه رجحان
دارد - و بعد رسیدنش بدار الخلافه و پیام نمودن بحرف و صوت
از سر را کرد - پادشاه هم نظر بقدم خدمت و تدبیر و اخلاص
از خود رائی و خود آرائی او اغماض می فرمود - و تمشیت تعلقات
عمده بار می سپرد - خالی از کمال ظاهر نبود - چون بخدومت
شاه برهان الدین راز آلهی (رحمه الله علیه) اعتقاد بسیار
داشت رازی تخاصم میکرد - دیوان و مثنوی از مشهور است
در حل تدقیقات مثنوی مولانای روم خود را یگانه میدانست
(۲)
مخیر موفق و کریم الصفات بود - این بیت از دست - که در سوازی
روز فوت زین آبادی پیش شاهزاده محمد ادرنگ زیب بهادر
خوانده بود *

* عشق چه آسان نمود آه چه دشوار بود *

* هجر که دشوار بود یار چه آسان گرفت *

پادشاهزاده یک دو بار حکم اعاده فرمود - و پرسید که این
بیت از کیست - گفت از کسیست که نمی خواهد بخدومت
خداوند نعمت خود را بشاعری موسوم سازد *

* عزیز الله خان *

پسر سیوم خلیل الله خان یزدی است - پس از فوت پدر
بمغصب در خور و خطاب خانیه سر بلند گردیده سال بیست

(باب العین) [۸۲۴] (مآثر الامراء)

و ششم خلد مکان از تغیر محمد یار خان بخد مت میر توزکی
چهارم عزت بر افروخت - سال سیّم چون برادرش (روح الله
خان بنظم صوبه بیجاپور مامور گردید از بقلعه دارمی آنجا
اختصاص گرفت - سال سی و ششم بعد فوت روح الله خان
از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی شش صد سوار سرمایه
اعتبار اندوخت - پستتر بخد مت قوربیگی نامزد شده سال چهل
و ششم از تغیر سردار خان بقلعه دارمی قندهار و از اصل و اضافه
بمنصب هزار و پانصدی هزار سوار مرتقی گردید - باقی کیفیت
حالش دریافت نشده *

* علی مردان خان حیدر آبادی *

میر حسینی نام داشت - از نوکران عمده ابرار الحسن والی
حیدر آباد بود - سال سیّم جلوس عالمگیری بعد فتح گلکذّه
ملازم پادشاهی گشته بمنصب شش هزاری و خطاب علیمردان
خان بلند آوازه گردید - و بتعلقه دارمی کنچی مضاف کرناٹک
حیدر آباد سرفرازی یافت - سال سی و پنجم (که سنتاجی
که در پوه بکومک چنچی (که در محامره فوج پادشاهی
بود) سپید نامبرده بدفع او کمر بسته بر آمد - و بعد مقابله
و زودان زن و خوردن دستگیر شد - و اقیال و غیره اسباب
بغارت مقاهیر در آمد - بعد دو سال مبلغ معتدبه داده
مخلصی حاصل نمود - و غایبانه بمنصب پنجهزاری پنجهزار سوار

رنگ رفته بر رو آرد - پستتر چندی صوبه داری برار بنام آرد
قرار گرفت - و برخه ایام به نیابت محمد بیدار بخت در
برهانپور ماند - سال چهل و نهم ^(۲) در گذشت - محمد رضا
پسرش از انتقال او بقلعه داری رام گدده و از اصل و اضافه
بمنصب هزاره چار صد سوار قامت قابلیت آراست *
^(۳)

* عیسی خان مبین *

و منجم نیز گویند - طایفه ایست منسحب از قوم رنگهیر که
خود را از راجپوت شمارند - بیشتر در چکله سرهند و در آبه
پتیه ^(۴) بیومبی گری و زمینداری بسر برند - رهنی و قطاع الطریقی
را نیز از دست ندهند - پیشین ایام نیاکان مشارالیه مرزبانیه
معتمد به نداقتند - جدش بولاقی دست و پای زده نامی
پیدا کرد - اما ^(۵) چون او بعرضه تردد و تلاش خرامید دزدی
و دست اندازی آغاز نهاده سرمایه مردم آزاری بهم رسانید
و حرامی قافله گشت - پس ازان جمعیت فراهم آورده هرجا
دستش میرسید بغارت و تاراج می برداخت - و رفته رفته
از اطراف و جوانب زمینداری و اوطان مردم بتعدی گرفته
صاحب حشم و دستگاه گشت - و در جنگ اعظم شاه بهمراهی
محمد معز الدین تردد نمایان نموده نامی بمردانگی و بهادری ^(۶)

(۲) نسخه [ب ج] ششم (۳) نسخه [ب ج] مبین (۴) در [اکثر نسخه]

تذه (۵) نسخه [ج] چو او (۶) نسخه [ج] تردد نموده *

برآردن - و بمنصب پادشاهی فرق افتخار بر افراخت - و در
قتال و جدال (که شاهزاده را در لاهور واقع شد) با فوج
شایسته جرار ملتزم رکاب جهاندار شاه گردید - دران هرچ
و مرچ از یادری طالع غنیمت سترگ (که همگی عرابهای
خزانه بون) بدستش در آمد - و هیچ کس بداز پرس نیفتاد
و پس از فتح از پیشگاه سلطنت بمنصب پنج هزاره و
فوجداری دوآبگه پنهان و لکھی جنگل (۲) علم اعتبار افراشت
و از حسیض زمینداری به بلند پایه امارت و ایالت مرتقی
گشته کله گوشه پندار بارج فلک رسانید - و چون قابو طلبی
و واقعه پژوهی تمغای زمینداری ست خصوص متمردان (که
سر زیاده سری بذخن فتنه و فساد می خارفند) همین که
انقلاب سلطنت بمیان آمد و جهاندار شاه از سریر فرمانروایی
غافلید یکبار سر از ربهقه اطاعت کشیده دست تصرف و تغلب
بنواحی و جوانب دراز ساخت - و بطریق مالوفه معهوده
بر قوافل دهلی و لاهور می تاخت - و مکرر با فوجداران قرب
و جوار ساخت جنگ و پیگار پیموده چهره غرور و نخوت
افروخت - و مال و اسباب بسیار بحرام توشگی اندوخت -
(۳)
از راه حیل و رزی و بهانه سازی بوسیله ارسال رسل و اهدای
تخف با ضمصاص الدوله خاندوران ربطی و توسل بهم رسانید

(۲) نسخه [ب] تلهه و آکھی جنگل (۳) نسخه [ا ج] حیل وری •

و بزعم آنکه با رئیس بسازد و برویه بتازد بیش از بیش
بدمرد و سرکشی افزود - و دامی از مال واجب بجاگیرداران
آن ناحیه عاید نمی نمود - و از کنار رودبار بیا (که قلعه
موسوم بادریسا^(۲) اساس گذاشته بود) تا قصبه تهره مضاف
سرهند (که بر لب دریای ستلج است) در تصرف داشت
و از نهیب او شیر ناخن میگذاشت - دیگری را چه یارا که
دران حوالی دست از آستین برآورد *

چون عبدالصمد خان دلیر جنگ ناظم لاهور^(۳) از شرمندگی
و بیراهه روی او خار خار غم در دل می شکست پس از مهم
گرو شهیدان خان خویشگی را (که از ابطال رجال بود) بفروختاری
آن ناحیه بر گماشت - و باستیصال آن مغرور اشاره نمود
اگرچه حسین خان (که رب النوع خان مزبور و سرآمد سرتابان
وقت بود) راضی ببرداشتن عیسی خان نمیشد - که تا
او هست کم بها نمی پردازد (واقع درست اندیشیده بود
چنانچه احوالش برگوید) شهیدان خان کار بخت حکم ناظم شده -
چون در مبادی سال پنجم فرخ سیر تقارب فلئین بهم پیوست
آن بومی بے باک (که پشت گرمی او بکثرت مواد بهیاری
استعداد بود) متصل قصبه تهره (که منشا و مولد آن خود سر
همان نواحی است) با سه هزار سوار جرار بزد و خورن مردانه درآمده

(باب العہد) [۸۲۸] (مآثرالامراء)

(۲) بازار کوشش و کشش را گرم نمود - مردم تازه نگاہداشت (۳) -
شہداد خان تاب مقاومت نیاوردہ رو بہ ہزیمت گذاشت -
قضا را درین اثنا تنگہ بپدر آن ستمگر دولت خان نام
(کہ بدولت پسر دم آسایش می زد) رسیدہ بہ نیستی سرا
در شد - آن بہ مسمت پندار (کہ نشہ بادہ در بالا داشت)
برخود پیچید - و فیل را تغد (انده یکسر بر سر شہداد خان
(کہ بر مادہ فیلے کوچک سوار بود) رسید و در سہ ضرب تیغ
خون آشام حوالہ کرد - درین ضمن تیرے بمقتل او آمدہ
بپاداش اعمال خسران مال پیوست - سر بریدہ او بحکم
ناظم بدار الخلافۃ ارسال یافت - و پس ازان زمینداری بر
پسرش مقرر گشت - بر او (سم معمول زمیندارانہ می پردازد -
ہیچکس مثل مقتول ازین فرقہ نام آور نگردید *

* عنایت اللہ خان *

نسبش بسید جمال نیشاپوری میرسد - حسب اتفاق وارد
کشمیر گردیدہ درانجا اقامت گزید - پدرش میرزا شکر اللہ
نام داشت - مادرش حافظہ مریم (کہ عقیقہ صالحہ بود) در عہد
خالد مکان بتعلیم زیب النساء بیگم صبیحہ پادشاہ خواہر حقیقی
محمد اعظم شاہ مامور شد - بیگم پیش او بحفظ کلام الہی
و کسب آداب پرداختہ برای مذهب عنایت اللہ بخدمت

پدر معروض داشت - نامبرده ابتدا بمنصب قلیل و اشراف
 جواهرخانه سربلندی افزود و - و سال سی و یکم از اصل و اضافه
 بمنصب چهار صدی شصت سوار فایز گردید - و سال سی و دوم
 بخانسامانی سرکار بیگم چهره عزت برافروخت - و سال
 سی و پنجم (چون رشید خان بدیع الزمان دفتر دار خالصه برای
 تشخیص جمع بعضی محالات خالصه صوبه حیدرآباد رخصت
 یافت) او به نیابت خان مزبور و از اصل و اضافه بمنصب
 شش صدی شصت سوار و عطای خطاب خانی امتیاز برگرفت
 و سال سی و ششم از تغیر امانت خان میر حسین بدیوانی
 تن و از اصل و اضافه بمنصب هفتصدی هشتاد سوار و بعد
 چند روز بانضمام دیوانی صرف خاص و اضافه بیست سوار
 امتیاز یافت - و سال چهل و دوم خدمت مدارت نیز تاتقریر
 دیگرے متعلق باو شده از اصل و اضافه بمنصب هزار و صد سوار
 گردن کامیابی برافراخت - و سال چهل و پنجم از انتقال
 ارشد خان ابوالعلا دیوانی خالصه نیز بنام او قرار یافته از
 اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی دو صد و پنجاه سوار درجه
 ارتقا پیمود - سال چهل و ششم بعزایت فیل بلند مرتبه گشت
 و سال چهل و نهم از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و صد
 و پنجاه سوار بر فراز بلندرتبگی برآمد - ساز محبت او
 با پادشاه قسمی کوک شده اعتبار او در دل جا گرفته بود

که چون اسد خان بسبب پیروی و عیاش مزاجی در دستخط
کواغذ وزارت تهران می کرد حکم میشد - که عذایت الله خان
نیایه دستخط می نموده باشد - و از غرائب عذایات بادشاهی
نسبت بحال او (که صاحب مآثر عالمگیری نوشته) از ذیل
احوال امیرالامرا اسد خان باید دریافت *

پس از ارتحال خلد مکان همراه اعظم شاه بهندوستان رفته -
(چون محالات کارخانجات غیر ضروری در گوالیار گذاشته شد)
او نیز باتفاق اسد خان درانجا ماند - و در عهد خلد منزل
ببکالی خدمات سابق آبرو حاصل کرده همراه اسد خان
بدار الخلافه مرخص گردید - و پسرش هدایت الله خان نیایه
در حضور خدمات ماموره را سرانجام میداد - پس از وصول
بدکن چون مختار خان (که بتعلقه خانسمانی مقرر شده
بود) در گذشت - تعلقه مذکور بزام او قرار یافته حسب الطلب
بمحضر رسید - و در عهد جهاندار شاه عذایت الله خان
بنظم صوبه کشمیر نامزد گردید - و در ابتدای عهد محمد
فرخ سیر (که پسر رشیدش سعد الله خان هدایت الله خان
بقتل رسید) عذایت الله خان از کشمیر عزیمت بیعت الله
نمود - و در اواسط عهد مذکور مراجعت کرده از اصل و
اضافه بمنصب چهار هزار سوار فایز شد - و خدمت
دیوانی خالصه و دیوانی تن بانضمام صوبه داری کشمیر بار

تفویض یافت - که خود در حضور باشد و نایب بتعلقه
بفرستد - و در عهد فردوس آرامگاه پش از فوت اعتماد الدوله
محمد امین خان بمنصب هفت هزاره جبین بخت روشن
ساخته تا رسیدن آصف جاه بحضور نیابة امور وزارت و اصاله
میر سامانی سرانجام می نمود - در همین عصر سنه (۱۱۳۹)
هزار و یکصد و سی و نه هجری بساط هستی در نوردید *
گویند مرد پاکیزه صورت خوش وضع متین و متدین بود
و صلاح و تقوی و حسن اعتقاد با فقرا معروف - ضوابط
جهانداری و سرشته دفتر بر سر زبان داشت - خلد مکان
انشا و املاى او را می پسندید - احکامی (که بواسطه او بدام
پادشاه زاده و امرا صدور یافته) فراهم کرده با حکام عالمگیری
موسوم ساخته - و شقهای دستخط پادشاه نیز جمع کرده
کلمات طیبات نام گذاشته - هر دو نسخه متداول است - خان مزبور
شش پسر داشت - یکی سعد الله خان هدایت الله خان که
احوال او برآسه بزبان قلم گذشته - دوم ضیاء الله خان که احوال
او در ضمن ترجمه ثناء الله خان و امان الله خان پسرانش
نگارش یافته - سیوم کفایت الله خان - چهارم عظمت الله
(۲) خان - که بعد پدر مخاطب بعزایت الله خان و حاکم
کشمیر گردیده - پنجم عبید الله خان - ششم عبد الله خان

که در دارالخلافه بقید حیات است - و بخطاب منصور الدوله
سرفرازی دارد *

* مفصل الدوله عرض خان بهادر قسوره جنگ *

خواجه کمال نام نبهت همشیره میر بهاء الدین سمرقندیست
پدرش میر عرض نام از سادات حیدری بود - و نامبرده
خدیده بیگم صبیح قلیچ خان در خانه داشت - سید نیاز خان
خال حقیقی او (که سال چهل و هفتم سلطنت خلد مکان
از اصل و اضافه بمنصب هزار و پانصدی پانصد سوار
و نیابت صوبه داری بیجاپور شرف افتخار حاصل نموده
و پس از ارتحال آن پادشاه چون سلطان کامبخش بر سر
بیجاپور رفت او بانتظار تحقیق خبر چنده تعویق بمیان
آورد - بستر ملازمت نمود - و بے اطلاع شاهزاده دفعه برخاسته
نزد اعظم شاه شتافت) سید نیاز خان دوم پسر او بود (که
صبیح اعتماد الدوله قمرالدین خان زوجة او میشد) در
هنگامه نادر شاه بنابر صدور گستاخی ازو شکمش را چاک
کردند - نامبرده در عهد عالمگیری از توران بهندوستان رسیده
بتوسط خان فیروز جنگ خطاب عرض خان یافته همراهِ خان
مزیور در صوبه داری احمد آباد دخیل کارهای خانه او
بود - پس از فوتش بدربار پادشاهی رفته ابتدا بوساطت
میر جمله در عهد محمد فرخ سیر بصوبه داری برار مامور

گردیده - یستر به نیابت امیر الامراء حسین علی خان بنظم
صوبه مزبور می پرداخت - و بضبط و ربط همت گماشته نقش
دلیوی و دلوری او دران صوبه درست نشست - سال دوم
جلوس فردوس آرامگاه (که نظام الملک آصف جاه بهادر از مالوه
راه دکن پیش گرفت) او از مضمون نوشتها بما فی الضمیر
پی برده فوج شایسته فراهم کرده پس از رسیدن بهادر مزبور
در نواح برهانپور رسیده ملحق شد - و در جنگ دلور علی
خان (که حرب معجب برو افتاد و مردم بهیار از همراهیانش
بکار آمدند) هر چند فیل او قدری در گشته بود اما سر رشته
همت از دست نداده در جانفشانی کوتاهی نذود - و در
جنگ عالم علی خان بمثل دست راست نامزد شد - و بعد
فتح (که وصول بخجسته بنیاد صورت بست) او از اصل و
اضافه بمنصب پنجزاری پنجهزار سوار و خطاب عضدالدوله
بهادر قسوره جنگ چهره اعتبار بر افروخت - و اصالة بصوبه داری
برار تعیین پذیرفت - و رفته رفته بمنصب هفت هزاره هفت
هزار سوار تصاعد نمود - و سال دوم (که آصف جاه عزیمت
بندوبست صوبه بیجاپور نمود) او بنیابت در خجسته بنیاد
ماند - و یستر (که آصف جاه حسمب الطلب فردوس آرامگاه
راه دارالخلافه پیش گرفت) دوائر دیوانی و بخشیکری پیش
او گذاشته او را نائب مستقل ساخت - و پس از (فتن

بحضور چون به تنبیه حیدر قلی خان ناصر جنگ (که در صوبه
احمد آباد سر شورش داشت) مامور گشت عضد الدوله
حسب الطلب از مع جمعیت رسیده چندت همراه بود
و از منزل جهابوا^(۲) مضاف مالوه بتعلقه خود رخصت

یافت - و در جنگ مبارز خان عمان الملک مراسم نیکو خدمتی
(۳)

بظهور رسانید - پستور در سال (۱۱۴۳) هزار و یک صد و چهل و سه

هجری بمرض در گذشت - و در درگاه شیخ برهان الدین

غریب رحمه الله مدفون گشت - از علم بهره داشت و در

عمل می کوشید - با علما خیل بتعظیم پیش می آمد - و

با فقرا و صلحا طریق خوش خلقی می پیمود - در بر انداختن

زبردستان و تقویت زیردستان سعی بلیغ می نمود - و در

حفظ قانون عدالت و اجرای سیاست سریع الغضب بود -

مسجد شاه گنج واقع بلده خجسته بنیان ساخته اوست

که خجسته بنیان تاریخ آنست - حوض پیش روی مسجد

مزبور اگرچه حسین علی خان بنا نهاده بود اما از وسیع تر

گردانیده - و حویلی و باره درجی از واقع بلده مزبور مشهور

عالم است - طعام خوب و وافر داشت - پسرانش کلان ترین

آنها سید جمال خان است (که در همین حیات پدر بریعیان شباب

رسیده در معرکها نامر بشجاعت و دلادری بر آورد - پس از

جنگ هدارز خان به منصب پنج هزار داری پنج هزار سوار ممتاز گردیده به نیابت پدر بصوبه داری برار می پرداخت - بعد فوت پدر معزول شد - و در ایامی (که آصف جاه بدار الخلافه عازم شده نظام الدوله ناصر جنگ را در دکن گذاشت - و در اینجا هنگام مرگته پیش از پیش بمیان آمد) او بصوبه داری برار تعیین پذیرفته بخطاب قسوره جنگ مامور گشت - و پس از مراجعت آصف جاه با ناصر جنگ در روضه شاه برهان الدین غریب رفته نشست - و در جنگ ناصر جنگ با پدر شریک بود - آصف جاه بصفحه تقصیراتش پرداخته طلب داشت و بعد از جاگیر نوازش نمود - در سنه (۱۱۵۹) هزار و یک صد و پنجاه و نه هجری سفر عقبی گزید - پهران بسیار گذاشت - در مین خواجه مومن خان اسم - که در عهد آصف جاه به نیابت صوبه داری حیدر آباد و متصدی گری آنجا نامزد شده - و بتذبیه علی خان قراول (که نوکر رگه و به و نسله بود) مورد استحضار گشت - و لختی بظلم برهانپور مامور شده در عمل صلاحیت جنگ بخطاب عضد الدوله کامیاب گشته مکرر بصوبه داری ناندیور (۳) سربلند گردید - آخرها بجایگزینی داری پرگنده پاتور شیخ بابو مضاف برار قانع بود - سال چندی قبل ازین منزل دار باقی اختیار

(۲) نسخه [۱ ب] هزار و پنجاه و نه (۳) نسخه [ج] ماددیور (۴) نسخه

[ب] ناپور شیخ مالو .

کرد - کثیر الاخلاف بود - سیومین خواجه عبدالهادی خان است
 که مدتی بقلعه دارچی ماهر می پرداخت - ابتدای عمل
 صلابت جنگ تغییر شده باز بحالی اندوخت - و بخطاب
 ظهیرالدوله قسوره جنگ مخاطب گردید - پیش ازین چند سال
 بدار بقا خرامید - ازو هم اولاد باقیست - میرزا منشر و زنده دل
 بود و با مکرر بسیار جوشش داشت - چهارمین خواجه
 عبدالرشید خان بهادر همت جنگ - و پنجمین خواجه
 عبد الشهید خان بهادر هیبت جنگ - هر دو روزگاری در سرکار
 نظام الدوله آصف جاه دارند *

* عبد العزیز خان بهادر *

(۲)
 شیخ مقبول عالم از اولاد شیخ فرید الدین گنج شکر قدس
 سره است - موطن نیلگانش موضع اسمی متصل قصبه بلگرام -
 جدش شیخ علاء الدین نام داشت - و بشیخ الهدیه معروف بود -
 گویند سید ابوالقاسم ولد سید خان محمد بن سید محمود
 بهته را سه پسر بود - سید عبد الحکیم و سید عبد القادر از
 بطن زوجه که از اهل قراعت بود - و از زنی دیگر سید
 بدالدین (که در موضع اسمی کتخدائی نمود - چون فرزند بر جود
 نیامد مذکوحه او پسر برادر یا خواهر خود را مسمی بشیخ الهدیه

بفرزندی بر گرفت) - در ایامی (که سید فاضل ولد سید عبدالحکیم در دولت آباد دکن بدیوانی یکی از امرا می پرداخت) شیخ مذکور همراه او بود - امیر مرقوم آثار قابلیت از جبین او خوانده بوکالت خود بآردی معلی فرستاد - از آنجا که شیخ الهدیه در امور معاش سابقه درست داشت رفته رفته جمعیت معقول بهم رسانید - او را سه پسر بود - سیومین عبدالرسول خان که پدر صاحب ترجمه است *

خان مذکور را فیروز جنگ بهادر در عهد خلد مکان بملازمت بادشاهی و پایه (رشناسی) رسانید - پستر بمنصب در خور و خطاب خانی سرفرازی یافته رفته رفته بخدمت طلب خان مخاطب گردید - و بقلعداری نادرک صوبه بیجاپور و اوسا صوبه محمد آباد بیدر می پرداخت - پس از و نامبرده (شده) بهم رسانیده در عمل نظام الملک آصفجاه بقاعه داری جنیر کامیاب گشت - و نسبت بامثال بیشتر مورد مهربانیهایی آن نوئین باند مرتبه بود - در ایامی (که نظام الملک آصفجاه ناصر جنگ شهید را بدکن گذاشته خود پیش فردوس آرامگاه نهضت نمود - و باجی راو سردار مرهقه سر بفساد برداشته بهاط مغازعت پهن گسترد) ناصر جنگ بفکر تالیف مردم افتاده نامبرده را (که بجزرات متصف بود و برریه مرهقه آشنا) از جنیر طلب داشته داخل مشورت ساخت - و پس از انفصال

جنگ مرهتہ بہ نیابت صوبہ داری خجستہ بنیان فرق افتخار
برافراخت۔ و چون بعد معاودت نظام الملک آصف جاہ از ہندوستان
میان پدر و پسر بپرہمی محبت انجامید و ناصر جنگ در
خالد آباد روضہ (کہ دو کردہی قلعہ دولت آباد است) رفتہ
انرا گزید عبد العزیز خان از روضہ مرخص شدہ پیش
نظام الملک آصف جاہ رفت ۔ و بملاحظہ کمی عنایت بتقریر
در ادرنگ آباد آمدہ بذامہ و پیام مزاج ناصر جنگ را برسر
بر آمدن از روضہ آورد ۔ تا آنکہ از روضہ بملمیر شتافتہ جمعیت و
سامان فراہم کردہ بیرون ادرنگ آباد بر روی پدر آمد ۔ و شد آنچه
شد ۔ چون کار از دست رفت نامبردہ خود را بجنیر رسانید
پس ازان وسائل برانگیختہ (کہ عمدہ آن گذشت و بسورت بدہمی
آصف جاہ بود) صفحہ جرائم حاصل نمود ۔ و حقیقہ نوشت
و خواند بدربار فردوس آراگاہ نمودہ سند صوبہ گجرات (کہ
بتصرف مرهتہ رفتہ بود) بذام خود طلبداشت ۔ و در ایام
(کہ آصف جاہ متصل ترچناپالی چہارنی داشت) مردم
بسیار نوکر کردہ عازم آن صوبہ شد ۔ مرهتہ در اثنای راہ
سد گردیدہ نویت بجنگ رسید ۔ و حسب تقدیر نامبردہ
سال (۱۱۵۶) ہزار و یک صد و پنجاہ و شش ہجری بدرجہ
شہادت پیوست ۔ صاحب جرأت بود ۔ بکار کرد عملداری شناسا ۔
(۲)

در گرفت و گیر زر از حساب و بے حساب پروائے نداشت -
(۲)
از پسرانش یکی محمود عالم خان است - که پس از پدر
بقعه داری جنیر معین گشته مدتها بدان می پرداخت -
چون مرهقه بسیار غالب شد و امید کومک نماند محاله از
مرهقه گرفته قلعه بآنها سپرد - در حالت تحریر بقید حیات
است - درم خدمت طالب خان که آخرها بقلعداری نلدرك
ممتاز گشته درگذشت *

* عمدة الملک امیر خان میر اسحق *

پسر امیر خان میر میران است - ابتدا عزیزالله خان
خطاب داشت - برفاقت محمد فرخ سیر بجنگ جهاندارشاه
مصدر خدمت شده - پس از فیروزی بخدمت قوربیگی
و داروغگی قوشخانه مترقی گردید - و سال دوم فردوس آرامگاه
چون حسین علی خان بهمراهی پادشاه عازم دکن گشت او
باتفاق قطب الملک راه شاه جهان آباد پیش گرفت - و پستو
(که قطب الملک سلطان ابراهیم را همراه گرفته با افواج سلطانی
بمقابلہ پیوست) خان مزبور در هراولی جا داشت - و بعد
گرفتاری قطب الملک بپناه باغے نشست - درین ضمن باستماع
این (که سلطان ابراهیم بحالت تباه سرگردان این وادی
ست) نامبرده را بباغ آورده بپادشاه عرضی نوشت - و سلطان

مزبور را همراه برده مورد مزاحم بیکران گردید - در عهد مزبور مدتی بخشیدگی سیوم داشت - چون مزاج شاه فراغت دوست و عیش طلب واقع شده بود انداز گفتگوی او که مجموعه رنگینی بود خوش گاه مزاج سلطانی گشته قسم ساز صحبت او کوک گردیده که همه وقت از بازیایان محفل سلطانی شد - و رفته رفته بمنصب عمده و خطاب عمده الملک تصاعد نموده محسود همگنان گشت - از آنجا که پادشاه بکار توجه نداشت امرای دیگر این امر را محمول بر آموزش او کرده جهت بر آوردنش از حضور با پادشاه مبالغه بمیان آوردند - لهذا نامبرده بنظم اله آباد مامور گردید - سال (۱۱۵۲) هزار و یکصد و پنجاه و دو هجری بدانصوبه دستوری یافت - و سنه (۱۱۵۶) هزار و یکصد و پنجاه و شش هجری حسب الطلب دامن عزیمت بر کمر همت زده بحضور رسید - و بیش از بیش مورد التفات خسروانی گشت - و حسب العرض او مقدر جنگ ناظم اوده (که ما بین هر دو اخلاص بسیار متحقق بود) طلب حضور شده بداروغگی توپخانه اختصاص گرفت - و هر دو متفق شده فردوس آرامگاه را بر سر علی محمد خان رهیله (که احوالش جداگانه سمت ترقیم پذیرفته) بردند - اما بهسبب نفاق اعتماد الدوله قمرالدین خان پیش رفت نشد - دران ایام بر زبان خاص و عام بود که وزارت بار میشود - بیست و سیوم

ذی حجه سنه (۱۱۵۹) هزار و یکصد و پنجاه و نه هجری
حسب الطلب بدربار می رفت - چون بدرواز دیوان خاص
رسید یکم از نوکران نوملازمش از او بزخم جمدهر کشت -
او بحاضر جوابی و مطایبه گوئی متصف بود - و از پس
مصاحبت پادشاه بهیچ یک سرفرو نمی آرد - در فزون بسیار
مهارت داشت - شعر می گفت و انجام تخلص می نمود -
از دست * * شعر *

* من از جمعیت آسودگان خاک دانستم *

* که غیر از خشت بهر خواب راحت نیست بالین *

(۲)

* علی محمد خان روهیلہ *

گویند در اصل افغان نبود - چون مدتی با یکی ازین قوم
بسربرد و او مالدار و لاواژت قوت نمود در حین حیات نامبرده
را قابض گردانید - مومی الیه اموال او گرفته ابتدا در انوله
وبنگر (که از پرگذاش شمالی دهلی در دامن کوه کمانون واقع
(۳)
شده) سکونت ورزید - چندی بنوکری زمینداران و فوجداران
آن نواحی ساخت - پستر تسلط بهم رسانیده بانس بریلی و
مراد آباد جاگیر اعتماد الدوله قمرالدین خان را ویران نمود -
بغیران اعتماد الدوله هیزند نامی متصدی را جهمت بندر بست
محالات خود تعیین نمود - او بجنگ پیش آمده متصدی مزبور را

(۲) نسخه [ج] علی محمد خان (۳) نسخه [ب - ج] کایدون *

(۲) شکست فاحش داده غنائم بسیار و توبیخانه عظیم بدست آوردن -
 و از اعتماد الدوله تدارک بظهور نه پیوست - بعد ازین شیوه
 بغی اختیار کرده مردم بسیار از ده که وطن افغانه است طلب
 داشته پاره از ملک پادشاهی و پاره از حدود راجه کمانون
 متصرف شد - و خیمها را بدواب سلاطین هندوستان برنگ
 سرخ تیار کرد - لهذا پادشاه خود متوجه تنبیه او گشته - لچهای
 لشکر فیروزی پیشتر شتافته آتش بانوله دادند - آخر بواسطت
 وزیر (که باوصف غارت نمودن هیروندان متصدی او بر رغم
 عمده الماک و مفدر جنگ مصروف طرفدار می او بود) بذای
 صلح گذاشته آمده ملازمت نمود - در عوض اماکن این
 ضلع فوجداری سرکار سهرورد یافت - در آمد آمد شاه درانی
 سنه (۱۱۶۱) هزار و یکصد و شصت و یک هجری از سهرورد
 برآمده بانوله و بذکر محالات قدیم خود شتافته همان سال
 بدار باقی شتافت - پسرانش سعدالله خان و عبدالله خان
 و فیض الله خان - اولین بمرض در گذشت - درمین همراه
 حافظ رحمت خان مقتول گردید - و سیومین در رام گدشه تا
 حالت تحریر زنده است - و از همراهیانش حافظ رحمت
 خان و دوزدی خان [(۲) که باهم بنی عم بودند - و اولین
 قرابت قریبه با افغانه (که خاوند علی محمد خان بود)

(مائوالامرا) [۸۴۳] (باب العین)

داشت [بتصرف ملک متعلقه او پرداخته نامی بهری
بر آوردند - درمیان بمرض درگذشت - و نخستین مدتی
در قید حیات بود - تا آنکه شجاع الدوله پسر صفدر جنگ ابوالمنصور
خان در سنه (۱۱۸۸) هزار و یکصد و هشتاد و هشت هجری
فوجی برو کشیده - بعد جنگ ته تیغ در آمد - ازان بعد
ازین قوم کسی شهرت ننموده *

(۲)

* علی وردی خان میرزا بندی *

گویند او و حاجی احمد برادرش هر دو پسران حاجی محمد
اند (که در سرکار شاهزاده محمد اعظم شاه بتعلقه بکازلی مامور^(۳)
بود) خان مزبور در عالم کم روزگاریها با شجاع الدوله ناظم بنگاله
آشنائی داشت - در عهد فودرس آرامگاه ایام حکومت او باتفاق
حاجی احمد بدان صوبه شتافته پائابۀ غربت کشان - شجاع الدوله
بگرمی پیش آمده مدد خرج برای هر دو مقرر ساخت - و
جلس و انیس خود ساخته هیچ کار بی مشورت اینها نمیکرد -
و در پیشگاه سلطنت نوشته منصب شایان و خطاب علی وردی
خانیه برای خان مزبور طلب داشت - و چون صوبۀ پتنه
ضمیمه بنگاله بنام او تقرر یافت علی وردی خان را به نیابت
آنجا تعیین کرد - او در زندگی شجاع الدوله در پتنه بدر
خودسری زده از حضور بادشاه خطاب مهابت جنگ و صوبه دارمی

(۲) نسخه [ج] مهابت جنگ میرزا بندی (۳) نسخه [ج] بعدد *

پنجاهه اصله گرفت - شجاع الدوله صوبه داري را طوعاً و کرهاً باد
گذاشت - پس از فوت شجاع الدوله (چون صوبه داري بنگاله
پسر از علاء الدوله سرفراز خان مقرر شد - و بسبب بخل طبعی
که منافعی ریاست است اکثر سپاه را برطرف کرد) علي دردي
خان سنه (۱۱۵۲) هزار و یکصد و پنجاه و دو هجری هوای
گرفتن بنگاله در سرخود جا داد - و با فوج سنگین بتقریب حصول
ملاقات سرفراز عازم مرشد آباد شد - و ببرادر خود حاجي احمد
(که در کارهای سرفراز خان دخیل بود) از مافی الضمیر خود
اطلاع داد - حاجي مزبور در مدد فریب بود - مهابت جنگ
چون قریب رسید سرفراز خان متنبه شده با مردم قلیل از
مرشد آباد برآمد - و حرکت مذبوهي کرده سنه (۱۱۵۳) هزار
و یکصد و پنجاه و سه هجری بقتل رسید - مرشد قلی خان
مخمور تخاص داماد شجاع الدوله در انونت فاضل اویسه بود -
فوج فراهم آورده بمحاربه علي دردي خان شتافت - و مکرر
شکست یافته خود را بدکن پیش آصف جاہ رسانید - میر حبیب
اردستانی (که بخشی مرشد قلی خان بود) نزد رگهو بهونسلا
مکسدار صوبه برار رفته او را تحریک تسخیر بنگاله نمود - رگهو
فوج سنگین بمرداری بهاسکر پندت دیوان خود و علي قزاول
که (سردار عمده از رفقای او بود) همراه میر حبیب کرده
برسر عاي دردي خان به بنگاله فرستاد - و قریب یکماه جدال

و قتال طول کشید - علی وردی خان سلسله صلح جنبانید - و بهاسکر پندت و علی قرارل را با بیعت و در سردار بتقریب ضیافت در خیمه خود طالبیده همه را علف تیغ بے دریغ ساخت - فوج بغات النعش شده رو بفرار نهاد - رگهو و میرحبیب خائب و خاسر بر گشتند - (۲) اما هر سال فوج بتاخت و تاراج بنگاله میفرستادند - تا آنکه علی وردی خان هر سال زرے برای رگهو مقرر کرده در عوض آن صوبه ادریسه حواله نمود - و ملک را از خرابی محفوظ داشت - سیزده سال بایالت آنجا دم استقلال زد - بعد فوتش نبیره اش (که بخطاب سراج الدوله مخاطب بوده) ده ماه حکومت کرد - درانمیان بذور کلکته را غارت نمود - و دستر از فوج کلاه پوشان فرنگ هزیمت یافته کشتی سواره ده سپر دادی فرار گشت - و پس از وصول براج محل یکم از نوکرانش نظام نام او را دستگیر ساخته پیش میرجعفر بخشی او (که خواهر مهاجرت جنگ در خانه و با اهل فرنگ سازش داشت) فرستاد - و بتیغ بیداد سرش از تن جدا شد - میرجعفر بخطاب شمس الدوله جعفر علی خان زبان زد شده به امداد اهل فرنگ حاکم آنجا گشت - و در سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد و دو هجری (که موکب سلطان عالی گوهر متصل پتّه رسیده محاصره نمود) صادقعلی خان عرف میرون پسر او

مکرر بکومک پتقه عازم گردید - و در جنگ ثبات پا ورزیده زخمی گشت - و چون شاهزاده عثمان رخس عزیزمت را جانب مرشد آباد گردانید از زود رفته با پدر ملحق شد - و پستار جانب پورنیه (که خادم حسن خان نائب آنجا دم مخالفت می زد) شتافته بعد وصول در نواحی بتیا مضاف پورنیه سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد و سه هجری قضا را شے برق بر افشاده خرمین هستیش بسوخت *

* ع *

* بناگه برق افشاده بمیرن *

تاریخ این سازه اسم - پس از وقوع این حادثه قاسم علی خان نام داماد جعفر علی خان خسر را بیدخل ساخته خود مساط شد - لهذا جعفر علی خان بملکته رفت - آخر صحبت قاسم علی خان با نصاری در نگرفت - و جعفر علی خان بار دوم بر حکومت دست یافت - قاسم علی خان از آنجا برآمد - و پادشاه وقت و شجاع الدوله وزیر را بران صوبه برد - و هیچ کار صورت نگرفت - مدتی متماد گشاد مقاصد در حضور بود - چون مفید نشد چندی به بیرونجات گذرانید - مال حالش معلوم نیست - اما جعفر علی خان در سنه (۱۱۷۸) هزار و یکصد و هفتاد و هشت هجری فوت نمود - پس ازو پهرش نجم الدوله بر مسند حکم رانی نشست - و در سنه (۱۱۷۹) هزار و یکصد و هفتاد و نه هجری عالم را پدرود کرد - بعد ازو ساله چند سیف الدوله نامی و ماه چند

مبارک الدوله بنام ریاست موسوم شدند - و سنه (۱۱۸۵)
هزار و یکصد و هشتاد و پنج هجری صوبه بنگاله و بهار بالکلیه
بتصرف کلاه پوشان درآمد *

* عماد الملک *

پسر امیرالامرای فیروز جنگ خلف نظام الملک آصف جاه
است - و دخترزاده اعتماد الدوله قمر الدین خان - نام اصلی
او میر شهاب الدین - چون پدرش بنظم دکن مامور شده
بدان حدود شتافت او را به نیابت میر بخشیکری در حضور
احمد شاه گذاشته بصفدر جنگ وزیر بسپرد - سپس (۲) که
خبر فوتش از دکن (رسید) او پاس وقت از دست نداده
با صفدر جنگ آنقدر جوشید که بکار بزمی مرآت میر بخشیکری
بنام او تقرر یافت - و بخطاب پدر مخاطب شد - پس ازان
(که در مزاج پادشاه درآمد گرد از جانب صفدر جنگ تکرار
یافته) باتفاق خال خود خانخانان با فوج در قلعه شاهجهان آباد
درآمده موسوی خان را (که به نیابت صفدر جنگ با چهار
صد کس بکار میر آتشی می پرداخت) از قلعه بیرون کرد -
و تعلقه مزبور به پسر خاندوران مقرر ساخت - صفدر جنگ
فرمای آن پیش پادشاه رفته مبالغه در بحالی میر آتشی
نمود - پیش رفت نشد - حکم صادر گردید که تعلقه دیگر

بخواهید - او میر بخشیدگري از تغیر عمادالملک به سادات خان
ذوالفقار جنگ دهانید - چون پادشاه را با صفدر جنگ سرگرانی
رو داد عمادالملک خواست که صفدر جنگ را برهم زند -
شش ماه با او جنگید - و در ایام جنگ مذکور ملهار را و
هولکر را از مالوه و چهپا را از ناگور بکومک خود طلبید -
اما پیش از رسیدن اینها با صفدر جنگ مصالحه درمیان
آمد - عمادالملک و هولکر و چهپا مرهه با اتفاق بر سر سوزجمل
جنگ رفتند - بهرت پور و کمهیر و دیک را ^(۲) که هر سه
از قلاع حصیفه ملک جنگ است) محاصره نمودند - و چون عمده
اسباب قلعه گیري اضراب توپ است عمادالملک بالتماس سرداران
غنیم عریضه بدرگاه پادشاه مشتمل بر استدعای اضراب توپ
مصکوب عاقبت محمود خان کشمیری (که مدارالمهام او بود)
ارسال داشت - انتظام الدوله وزیر بن اعتماد الدوله قمرالدین
خان مرحوم بضد عمادالملک پادشاه را از فرستادن اضراب
توپ مانع آمد - عاقبت محمود خان اکثری از منصب داران
پادشاهی و مردم توپخانه را بوعده این (که اگر دور عمادالملک
شد با شما مراعات چنین و چنان بعمل می آید)
با خود متفق ساخته خواست که انتظام الدوله را بردارد - و
روزی قرار داده بر سر خانه انتظام الدوله غلو کرده هنگامه

دار و گیر گرم ساخت - و همان روز کارے نساخته روی گریز بجانب
 داسنه نهاد - و از در قطاع الطریق درآمده بتاخت و قاراج^(۲)
 محالات خالصه پادشاهی و جاگیر منصبداران (که در نواحی
 دار الخلافه بود) غبار فتنه برانگیخت - و درین ضمن سورجمل
 جات (که از دست اهل محاصره بحالت تباہ رسیده بود)
 از پادشاه التماس امداد کرد - پادشاه در ظاهر برای شکار
 و نظم و نسق انترپید و در باطن برای کومک جات از دهلی
 برآمده در سکنده مضروب خیم ساخت - و عاقبت محمود
 خان را (که دران نواحی هنگامه پرداز بود) استمالت نموده
 بحضور طلبید - عاقبت محمود خان از مقام خورجه جریده آمده
 ملازمت پادشاه نموده بخورجه برگشت *

از مقدرات الهی اینکه هولگر بخاطر آوردن که احمد شاه در
 دادن اضراب توپ تغافل کرد - الحال که بیرون برآمده اسم^(۳)
 رفته رسد غله و کاه لشکر پادشاهی بزد باید کرد - و قافیه
 را تنگ نموده اضراب توپ باید گرفت - و خواست که این^(۴)
 کار را بے سهیم و شریک بر کرسی نشاند - عمان الملک و
 جیایا را خبر ناکرده شبگیر نمود - و از گذر متھرا عبور دریای
 جون کرده شبی (که عاقبت محمود خان ملازمت نموده

(۲) نسخه [ب] دهنه (۳) نسخه [۱ - ب] برون (۴) نسخه [ب] قافیه
 تنگ نموده *

بخورجه برگشت) هولکر قریب معسکر احمد شاه رسیده اول شب
چند بان سرداد - مردم گمان کردند که عاقبت محمود خان
از راه شرارت باز آمده آتش افروز هنگامه است - امر
سهل دانسته^(۲) استعداد جنگ نکردند - و فکر فرار هم نمودند -
و آلا خرابیها پیش نمی آمد - آخر شب متحقق شد که هولکر
آمده است - دست و پا کم کردند - که نه وقت استعداد
جنگ ماند و نه فرصت فرار - ناچار احمد شاه و مادر او
و مصمص الدوله میر آتش پسر امیر الامر خاندوران ناموس
و احمال و ائقال را گذاشته با چند کس راه دارالخلافه
برگرفتند - و از ناتجربگی چشم زخم عظیم رسید - هولکر
آمده بی ملازمت تمام اثاثه سلطنت را غارت کرد - و ملکه
زمانیه دختر محمد فرخ سیر پادشاه (که زوجه فردوس آرامگاه
بود) و دیگر بردگیان سرادقات پادشاهی باسر^(۳) در آمدند -
هولکر اینها را بحرمست نگاهداشت - عمادالملک این خبر شنیده
مکامره را گذاشته بدار الخلافه شتافت - بی ایا چون دید
که این هر دو سردار برخاسته رفتند و تنها عهده برای مکامره
نمی توان شد او هم دست از مکامره برداشته بفرارول رفت -
و سوجمل خود بخود از تنگنای مکامره برآمد - و عمادالملک
بزر هولکر و سازش امرای حضور مخصوص مصمص الدوله میر آتش

وزارت را از تغییر انتظام الدوله خود گرفت - و امیرالامرائی
بمصمم الدوله مذکور دهانید - روزیکه وزارت گرفت مصمم خلعت
پوشید - و وقت استموا احمد شاه را با مادرش قید کرده عزیزالدین
خلف معزالدین جهاندار شاه را دهم شعبان روز یکشنبه سنه
(۱۱۶۷) هزار و یکصد و شصت و هفت هجری بر تخت
سلطنت اجلاس نمود - و بعالمگیر ثانی ملقب ساخت - و بعد
یک هفته از قید کردن چشم احمد شاه و چشم مادرش (که
تمام فتنها از زائیده بود) مکحول گشت - بعد ایامی برای
انتظام صوبه پنجاب (که پس از فوت معین الملک از جانب
شاه درانی بتصرف اهلیه معین الملک بود) قصد لاهور کرد -
عالمگیر ثانی را در دهلی گذاشته شاهزاده عالی گهر را بتوزکی
برداشته از راه هانسی و حصار درانه لاهور گردید - و قریب دریای^(۲)
ستلج رسیده حسب الطلب [دینه بیگ خان فوج را بفر کردگی
سید جمیل الدین خان سپه سالار و حکیم عبید الله خان کشمیری
مدارالمهام خود را (که بمنصب شش هزار و خطاب به الدوله
سرافراز بود) شبشب بلاهور (خصت کرد - و اینها باستعمال
تمام خود را بلاهور رسانیدند - و خواجه سرایان را در حرم
فرستاده مسماة مذکوره را (که در کمال غفلت خوابیده بود)

(۲) نسخه [ب] چکارو [ج] روبه لاهور کرد - (۳) نسخه [ب ج] چون
قریب دریای ستلج رسید *

بیدار کرده مقید ساختند - و از عمارت برآورده در خیمه جا دادند
 مهسمة مسطورة زن تغائی عمادالملک است - و نیز دختر ار
 بعماد الملک نامزد بود - عمادالملک صوبه دار ری لاهور بآدینه
 بیگ خان در بدل پیشکش سی^(۲) لک روپیه مقرر کرده بدھلی معاودت
 نمود - و چون این اخبار بسمع شاه درانی رسید بسیار شاق
 آمد - و از قندهار پاشاه کوب خود را بلاهور رسانید - آدینه
 بیگ خان از لاهور بصحرای هانسی و حصار فرار نمود - شاه
 درانی برجناح استعجال بیعت کرههی دهلی عام افراز شد -
 عمادالملک که سروسامانی نداشت جز انقیاد چاره نیافته ملازم
 شاه نمود - اول معاتب شد - آخر بسفارش مهسمة مذکوره
 و سعی اشرف الرزرا شاه ولی خان محفوظ ماند - و وزارت
 هم بقرار پیشکش بار مسلم شد - و چون شاه درانی جهان خان
 را به تسخیر قلعات سورجمل جات تعیین کرد عمادالملک
 همراه جهان خان ترددات نمایان بعرضه ظهور آورد - و مورد
 آفرین شاه گردید - و چون طلب پیشکش بابت وزارت
 درمیان آمد عمادالملک از شاه التماس کرد که نوره از نسل^(۳)
 تیموریه و فوجی از درانیان همراه من شود - که از اندویدن
 (و آن عبارت است از سرزمین واقع مابین دریای گنگ و
 جون)^(۴) زر خطیر بمعرض وصول درآورده داخل سرکار سازم -

(۲) نسخه [ب] سه لک - (۳) نسخه [ب] نوباره (۴) نسخه [ب] زرے •

شاه دراني دو شاهزاده يکے هدايت بخش بن عالمگير ثاني دوم ميرزا بابر خويش عزيزالدين برادر عالمگير ثاني را از دهلي طلبیده با جانباز خان (که يکے از سرداران رکاب شاه بود) همراه عمان الملک کرد - عمان الملک با هر دو شاهزاده و جانباز خان در کمال بے سرانجامي عبور چون نموده عازم فرخ آباد مسکن احمد خان بن محمد خان بنگش گرديد - احمد خان استقبال کرده خيمه و خورگاه و افياں و اسبان وغيره پيشکش شاهزاده و عمان الملک نمود - از انجا پيشتر رفته از آب گنگ گذشته رو بصوبه اودهه آورد - شجاع الدوله ناظم اودهه باستعداد جنگ از لکھنؤ برآمده خود را در ميدان ساندی و پالي (که سرحد صوبه اودهه است) رسانيد - دو بار جنگ سهل با قراولان طرفين واقع شد - آخر بوساطت سعد الله خان (بهيله بر پنج لک روپيه قدرے نقد و باقي بوعده صلح قرار يافت - عمان الماک مع شاهزاده سنه (۱۱۷۰) هزار و یکصد و هفتاد هجري از ميدان نزاع کوچيد - و از دريای گنگ گذشته بفرخ آباد رفت - و چون شاه دراني (که بنابر حدوث وبا در لشکر او) از حوالی اکبرآباد بعزم ولايت گام سرعت برگرفت - روزيکه محاذی دار الخلافه رسيد عالمگير ثاني با نجيب الدوله بر سر قلاب مقصود آباد آمده با شاه ملاقات نمود - و از عمان الملک شکايت بسيار کرد -

لهذا شاه نجیب الدوله را منصب امیر الاسرائی هندوستان داده
روانۀ لاهور گردید - عماد الملک در فکر نجیب الدوله از فروخ آباد
عازم دهلی گشت - و رکنانته^(۲) را برادر اعیانی بالاجی را
و هواکر را بمبالغۀ تمام از دکن طلبیده باتفاق دهلی را
محاصره نمود - عالمگیر ثانی و نجیب الدوله محصور شدند -
چهل و پنج روز جنگ توب و رهکله درمیان ماند - آخر هواکر
رشوت سنگین از نجیب الدوله گرفته بژای صلح گذاشت - و^(۳)
نجیب الدوله را با آبر و مال و ائصال از قلعه برآورده متصل
خیمۀ خود جا داد - و بتعلقۀ او آن طرف آب چون (که
عبارت از سهارنپور بوری و چاندپور و تمام تصدات بارهه باشد)
رخصت نمود - عماد الملک بتقویت غنیم رتق و فتق مهمات
سلطنت بتمامها بدست آوردن - و چون دتا سردار غنیم^(۴)
نجیب الدوله را در شکر تال محاصره کرد - و عماد الملک
را از دهلی بکومک خون طلبید و عماد الملک با خانخانان^(۵)
انتظام الدوله خال خود ناخوش بود - و با عالمگیر ثانی
هم صفا نداشت - و می دانست (که اینها با شاه درانی
مخفی سلسلۀ رسل و سائل دارند - و نیز غلبۀ نجیب الدوله
بر دتا میخواهند) بنا بران خانخانان (که از سابق محبوس

(۲) نسخه [ب - ج] رکنانته را - (۳) نسخه [ب ج] بنا بر صلح -

(۴) نسخه (ب) دتا - (۵) نسخه [ا ب] عماد الملک که •

بود) مقتول گردید - و همان روز هشتم (بیع الآخر روز پنجمشنبه
 سنه (۱۱۷۳) هزار و یکصد و هفتاد و سه هجری عالمگیر
 ثانی هم بدرجه شهادت پیوست - و در تاریخ مذکور محیی المله
 یسر محیی السنه بن کام بخش بن خلد مکان را بر تخت
 نشاده بشاهجهان ثانی مقلب ساخت - و بعد فوت
 عالمگیر ثانی و خانخانان بر طبق طلب دنا بکومک او شتافت -
 در همین ایام آمد آمد شاه درانی غلغله دران نواحی افکند
 دنا از نواحی شکرताल برخاسته بازاده مقابله با شاه درانی
 جانب سرهقد رو نهاد - و عماد الملک بشاهجهان آباد آمد -
 و چون خبر مقابله دنا با قراقران شاه درانی شنید غالبیت
 درانیان بر غنیم استنباط نمود - بنابراین پادشاه تازة را در دهلی
 گذاشته خود نزد سورجمل جات رفته مدتی نشست - و پستر
 (که پادشاه مذکور را زمانه از میان برداشتم و نجیب الدوله
 سلطان جوان بخت پور عالی گهر شاه عالم بهادر پادشاه را
 بتوزکی برگرفته در دار الخلافه حکمرانی میکند) او بفرخ آباد
 نزد احمد خان بنگش رفت - و همراه شجاع الدوله بجنک اهل
 فرنگ شتافت - و بعد هزیمت در تعلقه جات پناه جست -
 و سنه (۱۱۸۷) هزار و یکصد و هشتاد و هفت هجری بدکن
 آمده - مرهقه محاله چند برای اخراجات او در صوبه مالوه

(باب العین) [۸۵۶] (متأثر الامرا)

دادند - چون از پادشاه وقت اطمینان خاطر ندارند چندان دارند
بندر سورت گردیده با کلاه پوشان آنجا در ساخته اوقات بسر برد -
درینولا سوار جهاز شده عازم بیت الله گردیده - با حفظ کلام الهی
و تحصیل علوم - بمشق خط را درست ساخته - و جوهر همت و
شجاعت را بهم بر آمیخته - شعر می گوید - از دست * * بیت *
مرا بهنگ فلاح کجاست همسنگی
که دورم افگنی و گرد سر نگردانی
کثیر الاولاد است - یک پسر او در سرکار نظام الدوله آصف جاہ
آمده بو عایت قرابت بمنصب پنجهزاری و خطاب حمید الدوله
و مدد خرج نقدی سرفراز گردیده *

* حرف الغین *

(۲)

* فازي خان بدخشي *

قاضي نظام نام داشت - علوم مکتسبه را نزد ملا عصام تلمذ نمود - و در دانش عقلي و نقلي يکتای روزگار گردید - و نسبت مريدی بشيخ حسين خوارزمي پيدا کرد - و بطريقه صوفيه صافيه مناسبت تمام بهم رسانيد - و چون ذهن رسا و فکر بلند فطري او بود بفرط کارداني و رشادت ناموري اندرخته بپايه امارت برآمد - ابتدا با ميرزا سليمان والی بدخشان قرب و مصاحبت بهم رسانيد - و در زمره عمدهای او منتظم گشت - و بخطاب قاضي خان اختصاص گرفت - و در سال (که همایون پادشاه لوی سفر آخرت برافراخت - و ميرزا سليمان از قاپوطلبي آمده کابل را محاصره نمود) منعم خان (که سردار کاردیده بود) حصاري گشت - و باستدعای کومک معرعه را بهندوستان گسیل نمود - چون محاصره بامتداد کشيد ميرزا قاضي خان را نزد منعم خان فرستاده

(۲) نسخه [ب] هفت امير *

سخنان فریب آمیز پیغام کرد - خان قاضی را چند روز نگاه داشته هر روز الوان اطعمه و فواکه بسیار (که بوقت سعه و آسودگی در حوصله بدخشیان نگنجد) در مجلس می کشید - قاضی را یقین شد که فتح قلعه از مقوله ممتنع است - بیرون آمده بمیرزا سلیمان گفت که سعی در تسخیر قلعه آهن سرد کوفتن است - ناگزیر میرزا در آشتی زده بدخششان بر گشت - و پس از آنکه قاضی از میرزا سلیمان جدا شده بکابل رسید میرزا محمد حکیم با احترام و اعزاز پیش آمد - و بمصاحبت خود برگزید - و او در سال نوزدهم روانه هند گشته در منزل خانپور هنگام مراجعت الیه پادشاهی از جونپور شرف ملازمت عرش آشیانی دریافت - و بکمر و شمشیر مرمع و خلعت فاخره و انعام پنج هزار روپیه و تفویض منصب پروانچی گری^(۲) چهره کامیابی برافراخت - چون از مزاج شناسی روزگار نصیحه فرادان داشت در کمتر فرصت معفوف عواطف پادشاهی گشته اعتبار تمام بهم رسانید - و بمنصب هزاری سر برافراخت - و پس از تردد در معارک و مغازی (که مکرر بهری و سرداری لوی چیرگی افراشت) مخاطب بغازی خان گردید - و در سال بیست و یکم بهمراهی راجه مانسنکه در جنگ (انا سردار فوج جوانگار بود - چون مبارزان غنیمت بنیرومی کذ آردی این فوج

را برداشتند بسیاری از بهادران را پای ثبات لغزید - غازي خان از کار طلبی برگشته بفوج - هراول پیوست - و مردانه کارزار نمود - و پس ازان در تیولدارى اوده در مالش امرای سرتاب صوبه بهار (که از تباہ خردی و کوه اندیشی غبار فساد دران دیار برانگیخته بودند) بهمراهی عساکر حضور جوهر مردانگی او فرود دیگر بخشید - و بگونه اخلاص و

یکجہتی چہرہ حالش آراستہ تر گردید - و سال بیست و نہم سنہ (۹۹۰) نہصد و نہد ہجری در سن ہفتاد سالگی بقصبہ

(۲)

اودہ سفر را پسین پیش گرفت - صاحب تصانیف معتبرہ است - شیخ علامی در احوال او نوشتہ کہ کذا درت چہرہ افروز دانائی داشت - و شمشیر را پایہ افزای قلم گردانیدہ با فرو رفتگی در علم زار رسمی با صوفیان صافی نیایش گری نمودہ - و با پایستگی صوری دارستگی اندوختہ - و ہموارہ چشم گریان و دل تقسیدہ داشتہ - گویند اول کسیکہ اختراع سجدہ پیش عرش آشیانی کردہ او بود - طرفہ ایذہ ملا عالم کابل (کہ از فضالی رقت بود) ہموارہ بحسرت میگفت - کہ دریغ من مخترع این امر نشدم *

بر متصفحات صدائف اخبار ظاہر است کہ در ملل سابقہ و اسم سالفہ برای برگزیدگان دین و پیشوایان راہ یقین

بطریق تحیمت و فررتنی نه عبادت و بندگی پیشانی بر زمین
می گذاشتند - سجده ملائکه آدم را و پدر و برادران یوسف
اد را ازین قبیل بود - و این تحیت در زمان پیشین بمثابه
سلام راج داشت - چون بغرغ خورشید اسلام چراغ ادیان
خالیه انطفا پذیرفت بدل آن سلام و مصافحه مقرر گشت -
(۲)
عرش آشیانی (که موسس سلطنت و جهانبانی و موجد اکثر
قواعد و رسوم است) در نیایشگری نیز مراتب متنوعه بر ساخت -
(دی دست بر فراز پیشانی نهاده سر فرود آوردن قرار داده آنرا
کورنش نامید - یعنی سر را که زندگانی محسوس و معقول
بدوست بدست گرفته نیاز می کزد - و خود را باطاعت آماده
می سازد - و (دی دست را بر زمین گذاشته بآرمیدگی بردارند
و راست ایستاده (دی دست بر تارک سر نهند - آنرا تسلیم
خوانند - هنگام رخصت و ملازمت و تفویض منصب و جاگیر
و عذایت خلعت و فیل و اسب سه تسلیم قرار یافت - و
در باقی مراسم داد و دهش و گوناگون نوازش بیکه اکتفا
فرمود - و پس از آنکه بتجویز دنیایرستان خوشامدگو آئین سجده
در میان آمد طعن عامه اندیشیده دربار عام موقوف نمود - و
آن را مخصوص مقربان مجلس خاص ساخت - چه هرگاه در
خاوت بدشستن امرا حکم می شد سجده بجا می آوردند -

و در عهد جنت مگانی از بے قاملی و ناپروائی این طریقه
نکوهیده همه وقت معمول گردید - چون سرور فرمان درائی
بجلوس فردوس آشیانی (۲) (شکر الله سعیه) مزین گشت اول
حکمه (که از قهرمان خلافت پیروایه صدر یافت) منع سجده
بود که جز ذات معبود حقیقی شایان این تعظیم عظیم نیست
مهابت خان سپه سالار بعرض رسانید - که ناگزیر پایه شناسی
آن است که تحیه پادشاهی مغائر تحیات مشترکه میان سائر
بزرگان الهی باشد - اگر بجای سجده زمین بوس قرار یابد هراینه
سر رشته خادم و مخدوم و سلطان و رعیت مضبوط می ماند -
لهذا تقرر یافت که هر دو دست بر زمین گذاشته پشت
دست را استلام نمایند - و چون زمین بوس صورت سجده
داشت آن را نیز پادشاه حق آئین در سال دهم جلوس
برطرف ساخته تسلیم چهارم بجای آن مقرر شد - که در برابر
عزایتی (که از پیشگاه سلطنت در حضور و غیبت پرتو ظهور
دهد) تسلیمات چهارگانه بجا آرند - و برای سادات و
علما و مشائخ وقت ملازمت سلام شرعی و هنگام وداع فاتحه
متعین گشت *

خلف ارشد اغر غازی خان میر حسام الدین - مشهور
است که از مشائخ وقت بود - در عهد اکبری بمذنب

هزاره رسیده تعیین دکن گردید - درانجا با خانخانان ساز
 صحبتش کوک شد - که ناگاه در عین ریعان شباب محبت
 آهی ولوله برانگیخت - و جذبه ازان طرف در رسید -
 بخانخانان گفت ترک روزگار سراپای خاطر فرو گرفته -
 بدرخواست نه خواهند گذاشت - بدر جنون میزنم - شما
 بحضور نوشته روانه دهلی نمائید - که بقیه امور بر مزار
 سلطان المشایخ بیداسیم - هرچند خانخانان الحاح و ابرام نمود
 (که ازین فرزانهگی دیوانگی نما بگذرد) ممنوع نشد - روز
 دیگر عریان گشته گل و لای ببدن مالید - و در کوچه و
 بازار میگشت - چون بعرض پادشاهی رسید - رخصت انزوای
 دهلی حاصل شد - مدت سی سال در کمال توزع و تشوع
 بسربرد - با آنکه از علم بهره تمام داشت همه را بآب
 فراموشی شسته - بتلاوت قران شریف و باشغال صوفیه صافیه
 قیام می نمود - و از خواجه باقی بالله سمرفندی الاصل
 کابلی المولود (که در دهلی آسوده است) اجازت ارشاد
 سالکان داشت - در سنه (۱۰۴۳) یکهزار و چهل و سه هجری
 رحلت نمود - زوجه او همشیره علامی شیخ ابوالفضل بود - بفرمود
 شوهر آنچه زر و زیور داشت بدرویشان داده دامن از لوث
 علائق برچید - گویند هر سال دوزده هزار روپیه جهت خرج
 خانقاه شاه حسام الدین می فرستاد *

* غیور خان *

خواجه کامگار برادرزاده عبد الله خان بهادر فیروز جنگ
اسمت - در سال سیوم شاهجهانی از اصل و اضافه بمنصب
هزار و چار صد سوار سرفرازی یافت - و چون (سال چهارم
خانجهان لودی از دکن برآمده بقصد شورش افزائی سر
بهندوستان کشید - و پس از کشته شدن دریا خان همه آرزو
از سر بدر کرده مامنی میخواست و میخواست اسمت که بگمناهی
از میان بدر رود عبد الله خان فیروز جنگ بهراولی سید مظفر
خان باره دست از تعاقب باز نکشیده هر جا می رفت
خود را بار می رسانید - ناچار هنگام کارزار گرم کرده برخه
از خویشان و اقربا را بکشتن داده راه فرار می سپرد)
خواجه کامگار* بهمراهی عم بزرگوار بتقدیم خدمات می پرداخت -
چون خانجهان از حوالی کالنجر سرچنگ خورده بیست کرده دیگر
شتافته برکنار سپیده فرود آمد - از آنجا (که امید رستگاری
منقطع ساخته و از زندگانی سیر آمده بود) همانجا غره
(جب سنه (۱۰۴۰) هزار و چهل هجری در مقابل هراول
لشکر فیروزی از اسب فرود آمده با معدودے (که برفاقت
او پای ثبات افشرده بودند) بزد و خورد درآمد - پیش
از آنکه سید مظفر خان هراول برسد سادات با جوقی از پسران
لشکر هجوم آورده خوی گرفته را با رقیقانش پاره پاره ساختند -

یستر عبد الله خان از عقب رسیده سر خانجهان و عزیز نام
پسرش و ایمل خان را مصحوب خواجه کامگار بدرگاه پادشاهی
فرستاد - مشارالیه هشتم ماه مذکور در اذغاس آن (که صاحب قران
ثانی در آب تپتی کشتی سوار عسرت اندوز مید مرغابی
بود) با سرهای آن نگونساران رسید - اعلی حضرت زدان بشکر
افضال الہی گشاده حکم بنواختن کوس شادمانی فرمود -
خواجه کامگار بعزایت خلعت و اسب و باضافه پانصدی در
صد سوار و خطاب غیرت خانی سربرافراخت - و چون مشارالیه
خالی از فهمید و کاردانی نبود بدوام خدمت حضور مورد
نوازش گشته بافروزی سواران منصب عز و امتیاز یافت - و در
سال دهم باضافه هزاری هزار و دریست سوار بمنصب دو هزار
و پانصدی ذات دو هزار سوار و خدمت نظام صوبه دارالملک
دهلی از تعبیر اصالت خان تارک افتخار برافراخت - و در
سال دوازدهم تاسیس عمارات شاهجهان آباد باهتمام او مفوض
گشته - بصرکاری و صاحب اعتباری مشارالیه پنجم ذی الحجه
سنه (۱۰۴۸) هزار و چهل و هشت هجری موافق طرح
(که قرار یافته بود) بحفر بنیان پرداختند - نهم محرم سنه
(۱۰۴۹) هزار و چهل و نه هجری اساس نوآیین گذاشتند -
تا چار ماه دیگر بصرف جد کاری خان مذکور برخه مصالح
موجود شده لختی جا اسس برآمده بود (که بتفویض

صوبه دارى تهته چاره بختوري افروخته عازم آن سمت گردید -
 و در سال چهاردهم سنه (۱۰۵۰) هزار و پندجاه هجری همانجا
 پیمانۀ زندگیش پر شد - جهانگیر نامه (غیر از اقبالنامه تالیف
 معتمد خان) از مولفات اوست - و مشارالیه نسبت به معتمد
 خان (که بمزاح کوئی ناچار و گرفتار است) اکثر مقدمات را بے
 کم و کاست نوشته - سیما بغی ایام شاهزادگی جنم مکانی که
 بتفصیل مرقوم ساخته *

(۲)
 * غالب خان بیجاپوری *

ابتدا نوکر عادل خان والی بیجاپور بود - و بقلعه دارى حصن
 پریزدا مضاف صوبۀ خجسته بنیان (که دران ایام تعلق بوالی
 مذکور داشت) می پرداخت - سال سیوم جلوس خلد مکان
 از عادل خان متروم گردیده بشایسته خان امیرالامرا صوبه دار
 دکن ملتجی گشته قلعه مذکور را بمسارکار پادشاهی گذاشت - و در
 جلدوی آن بمنصب چارهزاری چهار هزار سوار و خطاب خانی سر
 برافراخته در زمرة تعیناتیان دکن منسلک گشت - سال فہم
 همراه میرزا راجہ جے سنگہ بتادیب بیجاپوریان کمر بسته در
 تسخیر کدھی موضع دھونکی از اعمال بیجاپور و نلکھ مصدر^(۳)
 ترددات شد - پس ازان احوالش معلوم نگردیده *

(۲) در نسخۀ [ج] ذکر این امیر نیست - (۳) نسخۀ [ب] نیلکھه .

* غضنفر خان *

بهر آلودی خان است - از دیر باز از خدمت پدر جدائی
 گزیده در حضور اعلیٰ حضرت شرف‌اندوز پرستاری بود - و
 نسبت بسائر اخوان (غیر از مهین برادر میرزا جعفر) بمزید
 روشناسی و اعتبار و عزت امتیاز داشت - و از کار طلبیها
 در تقدیم خدمات پادشاهی چست و چالاک بود - اولا از
 پیشگاه خلافت بخدمت ترک سرفروزی یافت - و در سال
 شانزدهم بداروغگی توپخانه و کوتوالی لشکر سربلند گردید - و
 در یساق بلخ شاهزاده مراد بخش خلیل الله خان را (که
 بهرداری طرح دست چپ معین شده بود) از چاری کار^(۲)
 بانفتاح حصار کهمرود و غوری دستوری داد - خان مذکور غضنفر خان
 را با جمعی بطریق منقلا بر سر قلعه غوری فرستاد - مشارالیه
 با قباد خان میر آخور باشی ضابط آن حصار کارزار مردانه نموده
 او را بقاعه در آرد - و از ناموس جوئی و نام طلبی از اسبان
 پیاده شده دست و بازو بقعله ستانی برگشاد - درین اثنا
 فوج عقب نیز رسید قلعه دار را غیر از تسلیم چاره نماند - و در
 سال بیست و دوم بداروغگی فیلخانه و منصب هزارتی پانصد
 سوار تارک افتخار افرامی - و بخطاب خانی نیز مفتخر
 گشت - و آخر بهبب تقاعد او از رفتن بنگاله منصبش

تغیر شد - و در سال بیست و هفتم باز بمنصب سابق هزاری
هشتصد سوار و خدمت فوجداری میان درآب سر بلند گردید -
ناگاه فیل کلان دندان دار از کوه دامان شمالی بدرگنه چوراسی
مضاف سرکار سهارنپور آمد - خان مذکور بحضور اخبار نمود -
قراولان با فیلان و دیگر لوازم شکار فیل بدانجا تعیین گشتند -
خان مذکور آن را گرفته از نظر گذرانید - و بخاص شکار موسوم
گردید - و در سال بیست و هشتم خدمت مذکور و اهتمام
عمارت مخلص پور از تغیرش بحسین بیگ خان تفویض یافت -
اتفاقاً در سال سیام محمد ابراهیم پسر اصالت خان بدیدن
عمارت مخلص پور مامور شده برگشت - و بعرض رسانید که
کار عمارت بآئین سابق جاری نیست - لهذا مجدداً خان مذکور
را بفوجداری میان درآب و اضافه دو صد سوار بر نواخته -
بر سبیل تعجیل دستوری یافت که زود عمارت مذکور را بوجه
دلخواه با تمام رساند *

مخفی نماند که کنار جون متصل دامان کوه شمالی که بکوه
سرمرور نزدیک است چهل و هفت کروه دهلی موضعی ست معروف
بمخلص پور از مضافات سهارنپور - بخوش هوایی و چندین صفات
شگرف موصوف - از دار الخلافه کشتی سواره در یک هفته توان
آمد - در سال بیست و هشتم حکم اساس عمارت رفیع امداد
یافته بود - در سال سیام بصرف پنج لک روپیه با تمام رسید -

و بقدم پادشاهی مورد سعادت گردیده بغیض آباد موسوم گشت -
و مواضع پرگذاشت نواح بجمع سی لک دام جدا ساخته بدو متعلق
نمودند - خان مذکور در جنگ داراشکوه در فوج برانغارش بود -
پس از آن (که الویة عالمگیری بفتح و فیروزی ارتفاع آسمانی
گرفت و زمام سلطنت بقبضه افتدارش درآمد) اکثر پسران
آله دردی خان باندازا رشادت و کار طلبی یا بعلمت تالیف پدر آنها
(که همراه شجاع بود) مورد عاطفت خسروانی گشتند - مشار الیه
در آغاز جلوس نیز بفوجداری میان دو آب اختصاص گرفت -
و در آخر سال دوم از تغیر مکرم خان صفوی بفوجداری چونپور
عزت اندوخت - و در سال هفتم بصوبه داری تهنه از تغیر^(۲)
فباد خان منصوب شد - و باضافه پانصدی هزار سوار بمنصب
سه هزاری سه هزار سوار (از انجمله هزار سوار دو اسپه سه
اسپه) مباهی گشت - در سال دهم آخر سنه (۱۰۷۷) هزار
و هفتاد و هفت هجری در تهنه باجل طبیعی بساط زندگی
در نوشت - حسن علی خان برادرش (که فوجدار مرادآباد
بود) و اسلام خان برادر خردش (که فوجداری سیوستان
داشت) و همچنین پسران و دیگر منسوبانش بارسال خلعت
مورد عاطفت گشتند *

(۲)

* غیرت خان محمد ابراهیم *

پسر نجابت خان است - در خدمت فردوس آشیانی پایه
 رشناسی داشت - و بمنصب هشتصدی چهار صد سوار مرتقی
 گشته در ایامی (که محمد اورنگ زیب بهادر از دکن عزیمت
 رفتن پیش پدر نمود - و نجابت خان در رفاقت شاهزاده
 مذکور تن در داده کمر موافقت چست بست) او باضافهای
 متواتره از اصل و اضافه بدایه^(۳) در هزارتی هزار سوار و خطاب
 شجاعت خان سر بلذدی اندوخت - و پس از جنگ مهاراجه
 جسونت سنگه و محاربه اول دارا شکوه از اصل و اضافه
 بمنصب پنجاهزاری پنج هزار سوار و خطاب خان عالم سرفراز
 گشته بر چار بالش بلند رتبیگی تکیه زد - و چون [پادشاه
 بتعاقب دارا شکوه تا ملتان شتافته معاودت فرمود - و نظم
 صوبه مذکور بدام لشکر خان (که در کشمیر بود) قرار یافت] تا
 رسیدن او بذابر خبر داری بلده مذکور در انجا ماند - پستو
 از انجا رسیده در جنگ دوم دارا شکوه همراه رکاب پادشاهی
 بود - پس از ان بوجهی از منصب معزول شده اواخر سال دوم
 جلوس بمنصب سه هزارتی در هزار سوار مشمول عاطفت
 گشت - و سال سیوم بخطاب غیرت خان مخاطب شده آب
 رفته بجو آورد - سال نهم بهمرایعی سلطان محمد معظم (که
 (۲) در نسخه [ج] ذکر این امیر نیست - (۳) نسخه [ب] بمنصب پایه *

بذابر شهرت حرکت والی ایران باین طرف بدارالملک کابل
(خصمت یافته بود) معین گشته باضافه پانصد سوار سرمایه
کامرانی اندوخت . سال دهم با شاهزاده مذکور بملازمت
پیوسته [چون شاهزاده بمکان صوبه داری خود (که عبارت از
دکن باشد) (خصمت یافت) او نیز بهمراکبی مامور شد .
پستر بفوجداری جوناپور سربلند شده سال بیست و سیوم از
آنجا معزول گردیده بحضور (سید - و بهمراهی سلطان محمد اکبر
بوسر قوم سیمسودیه و راتهو (که دران سال مصدر فساد شده
بودند) نامزد گشت *

و چون شاهزاده باغواى راجپوتان بغي ورزیده بمقابله
با پدر پیش آمد نامبرده با او درین مقدمه شریک بود .
پس از فرار نمودن شاهزاده مزبور او خود را نزد شاه عالم
رسانید . شاه عالم بحضور فرستاد . ازین جهت مغضوب
گردیده حواله اهتمام خان شد . که در محلات اکبری نظر بذن
دارد . مدتها در آنجا محبوس بود . سال چهل و سیوم
غائبانه رهائی یافته بمنصب سه هزارى در هزار سوار و تعلقه
فوجداری جوناپور امتیاز یافت . و یک برادر او محمد قلی
نام سال بیست و ششم جلوس فردوس آشیانی از امل
و اضافه بمنصب هزارى چهار صد سرار امتیاز گرفته
با سلطان دارا شکوه بهمم قذهار شتافته . و سال بیست و هشتم

بداروغگی فیل خانه میاهی گردیده - و سال سی ام بتعلقه
 میر توزکی و خطاب معتقد خان سر بر افراخته - سال سی و یکم
 از اصل و اضافه بمنصب دو هزار و دو هزار سوار (از انجمله
 هشت صد سوار دو اسبه سه اسبه) و تعلقه فوجداری و
 تیولدار و بهرانج مضاف اوده طبل شاد کامی نواخته - و سال
 دهم جلوس خلد مکان بفوجداری سلطان پور ملهیری فرق
 اعتبار باذن کرده - پستتر بوجه معائب گشته از منصب بر افتاد -
 و سال دوازدهم بدعالی دو هزار و دو هزار سوار و خدمت
 داروغگی بندهای جلو مطرح انتظار مرحمت گردید - برادر دیگرش
 محمد اسمعیل خان است که پیش از جلوس خلد مکان بمنصب
 هزار و پانصد سوار سر فراز شده - و سال دوم بخطاب خانی نامور
 گشته - و یکی از نمایر نجابت خان بهره ور خان است - سال
 بیست و نهم جلوس خلد مکان از انتقال رای رایان ملوک چند
 بنیابت محمد اعظم شاه بصوبه مالوه رفته - و پستتر بخطاب نجابت
 خان سر افراشته ناظم برهانپور و فوجدار بکلانه بود - سال چهل
 و هفتم بمنصب دو هزار و پانصد سوار رایت اعتبار افراخت -
 و در ایام اقتدار اعظم شاه صوبداری مالوه بار متعلق گردیده -
 در عهد محمد فرخ سیر نامبرده را حسین علی خان امیر الامرا
 بر سردادن عمل در قلعه ملهیر (که بار مقرر بود) نظر بند

نمود - از دو پسر باقی ماندند - یکم فتح‌یاب خان (که مدتها بقلعه‌داری و درویشی در رنگ‌گدازه عرف مله‌پور می‌پرداخت - سنه ۱۱۵۶) هزار و یکصد و پنجاه و شش هجری باتفاق عبدالعزیز خان بهادر (که سند صوبه‌داری گجرات از حضور فردوس آرامگا بار رسیده بود) عزیمت آنصوبه نموده - و در اثنا راه با غنیم جنگ اتفاق افتاده بدرجه شهادت پیوست - پسرش بخطاب پدر مخاطب گشته چندے بآئین جاگیرداری گذرانید - در حالت تحریر بنوکری این و آن پسر می‌برد - دومین فیض‌یاب خان مرد یارباش بود - در گذشت *

* غازی الدین خان بهادر فیروز جنگ *

میر شهاب الدین نام پسر قلیچ خان خواجه عالی است - در سال دوازدهم از توران بملازمت خلد مکان رسیده بمنصب سیصدی هفتاد سوار سرافراز گردید - گویند (وزے سبحان قلی خان والی آنجا بمیر فالیز رفته بود - میر شهاب الدین بخواجه یعقوب جویداری و رستم پے اتالیق ظاهر کرد که پدرم بهند می‌طلبند - و خان رخصت نمیدهد - چون وقت رسیده بود این هر دو عزیز نزد خان رفته بالتماس اجازت حاصل کردند - خان طلبیده فاتحه خواند - و گفت تو بهندوستان میروی مرد عمده خواهی شد - اتفاقاً بدولت رسید که ثروت و مکنات سلاطین بلغ و بخارا را در جنب آن چه نعمت در سال بیست و سیوم

(مائرا لمارا) [۸۷۳] (باب الغبن)

(که بعزم گوشمال رانا اردیپور مرکز رایات پادشاهی بود) از
حسن عای خان بهادر عالمگیر شاهی (که بتعاقب رانا
بکوهستان در آمده) خبر واقعی نمیرسید - خاقان زمان
نیم شبیه میر شهاب الدین را (که بامر کشک قیام داشت طلبیده
بخبرگیری خان مزبور فرستادند - آن اقبال‌مذ با عدم اطلاع
بر کیفیت ملک بیگانه و نشیب و فراز راه و تعدد طرق و بعد
مهافت و خوف راهگیران بے توقف پهای استعجال شتافت -
و بعد دو روز عرضداشت خان مشارالیه آورده از نظر گذرانید -
و این حسن خدمت باعث پیش آمد او شده بخطاب خانی
و دیگر عذایات نوازش یافت - و پس ازان بتنبیه درگداس
(۲) و سونک و دیگر شورش گرایان راتهور با فوج شایسته بطرف
سروهی تعیین شد - و چون آن فتنه پڑوهان شاهزاده محمد اکبر
پیوسته رهبر بیراهه‌رزی و تباهی گشتند شاهزاده میرک خان
را (که از نوکران روشناس پادشاهی بود) نزد خان فرستاد -
و بوعدهای مکرمت و رعایت درخواست رفاقت نمود - خان
قدومت نشان از فرط نیک اندیشی و اخلاص منشی با میرک
خان شصت گروه (۳) مهافت در دو روز پیموده در حضور رسیده
مورد تحسین گشت - و بداروغی عرض مکرر اختصاص گرفت -
(۴)

(۲) نسخه [ج] سونک (۳) نسخه [ب] میقت کرده (۴) نسخه [ب]

بمضور رسیده مورد فراوان تحسین گشت *

و پس از قدوم پادشاهی بدیاز دکن سال بیست و ششم
 بتذبییه متهمردان نواح جتیر تعین گشت - و داروغگی گرز برداران
 از تغیر مکرم خان غائبانه بنام او تقرر یافته سید آغلان
 به فیابست دخیل کار گردید - و چون مکرم بآریشهای سخت
 و تلاطمهای مودانه غنیم را منکوب و مغلوب ساخت سال
 بیست و هفتم بخطاب غازی الدین خان بهادر بامد نامی
 یافت - و سال بیست و هشتم بتسخیر قلعه راهیری (که
 مامن و مسکن سنبها بود) رخصت یافت - او باره آنرا
 آتش زد و بسیاری از سرکردهای کفار را بقتل آورده مصدر
 فتح نمایان شد - و بخطاب فیروز جنگ و عطای نقاره
 سر بر افراخت - و چون در محاصره بیجاپور در لشکر شاهزاده
 محمد اعظم شاه تخط و غلای تمام بهم رسید^۱ (که اقامت
 متعذر بل متعسر شد) خان فیروز جنگ بعزایت ماهی
 امتیاز یافته با رسد قراران تعین گشت - ناکاه بر سرشش
 هزار پیاده جنگی (که پیدبا نایک زمیندار سکوها رسد
 و سرباری بکومک بیجاپور مخفی فرستاده بود) تلاخته همه را
 علف تیغ سیاست گردانید - و رفاه بلشکر پادشاهزاده
 در آورد - خلد مکان فتح بیجاپور را (که سد سکندر گرفت
 تاربخ اسم) بنام او مقرر فرمود - و بدستخط خاص فقره
 بواقع نگار کل نوشته فرستادند که داخل وقائع نماید -

بدستیاری فرزند بی (یو و رنگ غازی الدین خان بهادر
 فیروز جنگ مغتوح شد - و بعد از آنکه قلعه ابراهیم گدده عرف
 ایکتر را (که بفیروز گدده موسوم شده) جبراً و قهراً گرفت - و
 در محاصره هیدرآباد مصاعبی جمیل و بهادری نمایان بر
 روی کار آورده زخمها برداشت بعد فتح بمنصب والی
 هفت هزاره هفت هزار سوار لوی بلندرتبگی برافراشت - و
 پس از آن قلعه حصین ادونی (که موسوم بامتیاز گدده
 گردید) به ستیزهای نمایان و آرزوهای مترک از دست
 سیدی مسعود بیجاپوری (که از عمدهای عادل شاهیه بود)
 انتزاع نموده در سال سی و دوم با مضافات آن ضمیمه ملک
 پادشاهی ساخت - و در همین سال از بیجاپور باستیصال
 سنبها دستوری یافت - و چون وبا و طاعون شائع گشت
 و بسیاری را (که از دست اجل بدرجستند) ماده دماغی
 ریخته چشم و زبان و گوش از کار رفت - بخان فیروز جنگ
 نیز چشم زخم رسید - و مکفوف البصر گردید - اگرچه
 بغیر ضابطه بحضور نیامد اما در مراتب سرداری و فوج
 کشی تفاوتی نداد - و در سال چهل و دوم سنتای شقی
 (که فوجهای عمده اسلام دستخوش تاراج ارگشت - و امرای
 نامی و پادشاهی را قتل و اسیر ساخت - و پس از مغتوح

شدن قلعه چنچی فرار نمود) باراد مغاصمت دیرینه دهنه
جادو سمت ستاره رفته شکست فاحش خورد - و بحال قبا
آداره میرفت - اتفاقا ناکوبا میان نامی مرهته بغدر سرش
جدا کرد - می خواست نزد دهنه جادو ببرد در راه بدست
لشکریان خان فیروز جنگ افتاد - خان مذکور مصحوب خواجه
بابای تورانی (که در جائزه این مژده بخوشخبر خان
مخاطب گردید) بحضور فرستاد و هزاران تحسین و آفرین
اندوخت - و در سال چهل و سیوم بمهم اسلام گدھے عرف
دیوگدھے تعین گشته بتصرف در آردن - و پس ازان
بمحافظت بنگاه اسلام پوری مامور شد - و در وقت مراجعت
رایات ظفرسمات پادشاهی از تسخیر کهیلنا^(۲) ببهار گدھے
مجلای فوج او (که از بنگاه ترتیب داده فرستاده بود) تا
چهار کرده جویبی بنظر پادشاهی گذشت *

گویند باین شان و توزک و سامان و سرانجام هیچ امیر در
هیچ وقت مجلا نداده - و از هر جنس پیشکش فراوان گذرانید
پادشاه بعد از ملاحظه اکثر توپخانه در سرکار ضبط نمودند
و بشاهزاده بیدار بخت سرزنش نامه صادر شد - که شما
با اضعاف یافت و مداخل این سرانجام ندارید که خان
فیروز جنگ در خانه خود توپ و گنجال و شترنال و کهورنال

و همه چیز آن قدر که باید بل نباید دارد - و در سال هشتم
بتعاقب پاشنه کوب بنما سیندهیا تا مالوه عذان را نکشید -
و سرچنگی مستوفی (سانید) - و بخطاب سپه سالاری مامور
گردید - اما بظاہر وجهی موقوف ماند - و در وقت رحلت
خلد مکان بصوبه دارمی برار در ایلچپور اقامت داشت -
هر چند با محمد اعظم شاه اخلاص و ربط بسیار بود اما شاهزاده
بظاہر غرورے (که فطری و جبلی از بود) بمراءات بایست
وقت کمتر پرداخت - و چنان سردارے (را همراه نگرفت) *

گویند وقتی (که محمد اعظم شاه بعد جلوس از احمد نگر
رانه شد در الفقار خان در نواح (خجسته بنیاد ملازمت
نمود - فرمودند که شما هم اصلح وقت عرض کنید - التماس
کرد که مناسب این است که بدستور عالمگیر پادشاه قبائل
بدولت آباد بایند گذاشت - و مردم بادشاهی نهایت بے سرانجام
افند - در ماهه از خزائن اندرون محل تغذواه باید داد - که
اسباب یساق درست نمایند - و نهضت مبارک از کتل فروداپور
نشود از دیولکھیات فرود باید آمد - تا خان فیروز جنگ
ملحق گردد - بادشاهزاده (که سمت نخوت و دیوانه غرور
بود) جواب داد که گذاشتن قبایل در صورتی سمت که مثل
دازاشکوه حریف باشد - معظم معلوم - و مرا توقع کار از مردم
خود است - مردم بادشاهی بغیر مبارک و سلامت کارے

ندارند - و راه راست گذاشتن برای کوری چرا - از چه میخیزد
در واقع نظر بر اسباب ظاهر غلط عظیم و نهایت سوء تدبیر
واقع شد - که مثل خان فیروز جنگ سردار صاحب جمعیت
را رفیق نکرد - و الا طرفه شیوازه فراهم آردن مردم بود -
خصوص مغلیه توران که همه بریاست و فرمان برداری او
گردن میگذاشتند - و چون محمد اعظم شاه از نربدا گذشت
بخان فیروز جنگ نوشت - که از برار ببرهانپور آمده
بنشینید - و پس از سریر آرائی خلد منزل بصوبه داری
گجرات مامور گردید - و در سال چهارم در احمد آباد باجل
طبیعی در گذشت - نعلش او را بلهلی برده متصل دروازه
اجمیری در مقبره و خانقاهی (که ساخته اوست) مدفون
نمودند - در امرای توران بخوبیها یگانه بود - خوش خلق -
با وقار - فتح نصیب - صاحب نسق - دولتش رونق داشت -
در عهد ماضیه کم اتفاق افتاده که سلاطین نوکر را در حالیک
نا بینائی بسری و سرداری فوج کشی و کار فرمائی در عرصه
داشته باشند - محض بامامت رای و حسن تدبیرش بود
که پیوسته به تمشیم کارهای عمده پرداخته در سولای
و دیوان همان توره و ضابطه مرعی میداشت - و آنچه شهرت
دارد (که بادشاه بر بعضی مکامن ارادهای ار مطلق شده در
آشوب چشم (که عارض شده بود) باطبا اشارت کردند

که با عدم بصارت او پودازند اصلاً فروغی از راستی ندارد -
 عالمگیر پادشاه بهیار غضوب و کینه‌ور بود اگر ازین قبیل
 چیزی در می یافت این آب و رنگ نمیگذاشت - خیر سگلی
 و نیک اندیشی او نقش پذیر خاطر بادشاهی بود - حتا
 آخرها (که خان فیروز جنگ مکرر در تنبیه اشقیای دکن
 اعماض و صدها گزند کرد) دراز ازین قسم مقوله از راه عناد کسی
 پادشاه عوض کرد - در جواب دستخط شد حاشا که بر
 خان فیروز جنگ که از کجا بکجا - با این حال رسید گمان
 کفران نعمت که دو کفر است کرده شود - ابتدا حسب الامر
 جلیل‌القدر بادشاهی خان فیروز جنگ صبیحۀ علامی سعدالله خان
 در عقد ازدواج داشت - پس از فوت آن عقیقه با دو دختر
 بوادر آن مرحومه حفظ الله خان عرف میان خان مرة بعد
 اولی کرة بعد اخری تزویج نمود - ازین هر دو اولاد نماند *

(۲)

* غازی الدین خان بهادر غالب جنگ *

مشهور بکوسه احمد بیگ نام کوکۀ سلطان معزالدین است
 موطن نیانگانش مملکت توران - ابتدا ملازم سلطان مذکور بود -
 چون اختیار مالی و ملکیت آن سرکار به علی مراد (که از هم
 کوکۀ سلطان بود - و در عهد سلطنت مخاطب بخانجهان بهادر
 گردیده) تعلق داشت این معنی بر طبعش خورده از نوکری

دست برداشت - و ملازم سرکار سلطان عظیم الشان گشته
 بتفویض بعضی خدمات همراهی سلطان محمد فرخ سیر
 (که به نیابت پدر در بنگاله بود) (خصمت آنصوب یافت -
 و چون (پس از ارتحال خلد منزل سلطان عظیم الشان نیز
 گشته گردید - و محمد فرخ سیر را داعیه سلطنت پیش نهاد
 خاطر شد) او را بمنصب شایان و خطاب غازی الدین خان
 برنواخته سرگرم گرد آوری سپاه و دلدهی مردم ساخت -
 دین ضمن الحاق سید عبدالله خان و حسین علی خان (که از
 اهم تدابیر بود) صورتی بهمت - بادشاه برای تسلی خاطر
 آنها نامیده را از منصب و خطاب و امجرا باز داشت - و پس
 ازان (که بر عم خود جهاندار شاه فیروزی مند گشت - و
 همراهیان بعنایت منصب و خطاب مورد مرحمت شدند) او
 نیز از اصل و اضافه بمنصب شش هزاری پنجم هزار سوار و
 خطاب غازی الدین خان بهادر غالب جنگ و تفویض بخشیکری
 سوم سر بلندی اندوخت و بعد ازان (که میان پادشاه و
 سادات باره گردفتنه بلندی گرفت) او بطرف داری
 پادشاه برزیانها افتاد - و پس از گرفتار شدن پادشاه مذکور
 قطب الملک قدر دانی نموده او را رفیق خود ساخت - و
 پس ازانکه حمین علی خان عزیمت دکن نمود با فردوس آرامگاه
 از اکبر آباد روانه گردید - قطب الملک (که معاودت بهدار الخلافه

نمود) او را همراه برد - و پستور (که زمانه طرح دیگر ریخت
 و چرخ نیلگون قوطیه تازه بر انگیخت - و خبر کشته شدن
 حسین علی خان بقطب الماک (سید) تالیف او اهم تدابیر
 دانسته بخانه ارشادافته با او دستار بدل ساخت - و پیش
 سلطان ابراهیم بن سلطان رفیع الشان (که بتوزکی بر داشته
 بود) آورد و بخطاب امیرالامراء و خدمت میر بخشیکری
 سر بلندی یافت - و روز جنگ در هراولیی اوجا داشت -
 پس از دستگیر شدن قطب الملک راه دارالخلافه پیش گرفت -
 و چون موکب معلای فردرس آرامگاه دارالخلافه رسید امیرالامراء
 خاندوران را بخانه اش فرستاده عفو جرائم فرمود - و بحضور
 طلب داشته بحالای خطاب و منصب قدیم مورن نوازش گردانید -
 بعد چند سال بسر منزل عقبی شتافت - مورن سپاهی نقش
 غیور بود - هندوستان زیاده وضع داشت - با عمدهای وقت
 ساوک مساری می نمود *

گرفتند چون فردرس آرامگاه برای بحالای منصب و خطاب
 او بامیرالامراء خاندوران ارشاد نمود او عرض کرد که سابق
 خطاب ایشان غالب جنگ بود و الحال شیرافکن خان بخطاب
 عزت الدواه بهادر غالب جنگ مخاطب شده درین باب قسمی
 که حکم شود - پادشاه فرمود که ایشان را عفو جنگ باید
 کرد - تمایز الدرن خان (که همان روز ملازمت کرده بود) بعرض

رسانید که پیر غلام بحضور حاضر و عزت الدوله نیز باریاب -
هکم شود که هر دو بشمشیر باهم بجنگند - هر که غالب
آید همان غالب جنگ باشد - پادشاه متبسم شده او را
بخطاب غالب جنگ بنواخت - و عزت الدوله را مقدر جنگ
مقرر ساخت *

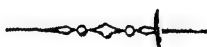

* تمام شد *

* جلد دوم از مآثر الامراء

بسم الله الرحمن الرحيم

فهرست نامهای مردمان و قبائل و اقوام و مواضع و قلمچات
و آدها و غیره (که در دومین جلد متأثر الامورا اندراج یافته اند)
بترتیب حروف هجاء - مرتب بر دو منظر - اولین در ذکر
اسامی مردمان و اقوام و غیره و دومین در بیان اسمای مواضع
و غیره - و الترفیق من الله العجلیل و هو حمیدی و نعم الوکیل *

منظر اول در اسمای مردمان و قبائل
و اقوام و غیره -

آزرم بانو صبیحہ سیادت خان		* حروف الف *	
۴۷۶	۴۶۶	آتش خان ..
۳۰۳	آشامیان (گروزه)	۸۶۰	آدم (علیه السلام)
۴۷۴ - ۴۵۴	۴۶۶	آدم خان ..
۱۰۳	آصف الدوله اسد خان	۳۵۶ -	آدینه بیگ خان
۲۲۳	۸۵۲ - ۸۵۱

آصف خان پنهان الدوله ۲۳۷-	آصف الدوله - خطاب ميرزا
۴۹۰ - ۴۱۴ ..	اماني (يا) ميرزا ماني
۳۸۹ ..	پسر شجاع الدوله بهادر
آقا طاهر وصلي تخلص	ناظم صوبه اردبه و آلہ آباد
برادر اعظم الدوله طهراني	۷۱۹ ..
د پسر محمد شريف	آصف جاه (خطاب نظام الملک
۷۲۹ ..	۴۱ - ۴۳ - ۴۷ - ۷۷ -
آلنقوا ..	۳۲۸ - ۳۳۰ - ۳۳۲ - ۳۳۷ -
آئي بيگم (يا) الي بيگم (يا)	۳۳۸ - ۳۵۴ - ۵۰۴ - ۵۱۹ -
الن بيگم (يا) آي بيگم	۵۲۳ - ۵۲۸ - ۷۲۳ - ۸۳۱ -
صبيحه ميرزا شاهرخ ۴۷۹	۸۳۵ - ۸۳۳ ..
۷۵۸	آصف جاهي ۴۴۴ - ۴۵۰ -
۵۵۳	۶۷۰ ..
۱۰۴ ..	آصف خان ۱۳۵ - ۱۵۹ -
ابراهيم بيگ چابوق جد	۱۹۴ - ۱۹۶ - ۳۷۷ - ۷۴۸ -
۴۰۳	۸۴۴ ..
۹۴۲	آصف خان ابو الحسن ۸
۱۱۹ -	آصف خان جعفر ۱۶۸ -
۳۷۹ - ۱۸۶ - ۱۴۸ - ۱۲۹	۴۲۸ - ۴۱۳ - ۲۴۶ ..
ابراهيم خان پسر علي مردان	آصف خان عبد المجيد ۱۳۵

۷۰۶ - ۷۰۲	خان امير الامرا ۸۰۷
۵۶۲ .. ابو الفضل	ابراهيم خان فتح جنگ صوبه دار
۱۲۶ - ابو الفضل علامي	بنگالہ .. ۱۹ - ۱۸
۱۲۷	ابراهيم خان مخاطب به بهادر
ابو القاسم پسر سيف خان	خان پسر خضر خان پني
۴۲۰ ميرزا صفی	۴۳ - ۴۶ - ۴۷ ..
ابو المريد محمد نام شيخ	ابو نعیم عادل شاه ۱۸۳
۵۷۷ محمد غوث	ابراهيم علي خان برادر معصوم
۳۵۵ ابو المنصور خان	بيگ .. ۷۰۸
ابو المنصور خان پدر شجاع	ابو الحسن تربتي - ناظم
الدوله بهادر ناظم صوبه	صوبه کابل .. ۲۶۶
اودهه و آله آبان ۷۱۵	ابو الحسن والی حیدر آبان (یا)
ابو سعید خان پسر سید حسین	والی قلعہ گلکنڈہ ۳۱۱ -
۵۰۱ خان بارہہ	۳۱۲ - ۳۸۹ - ۴۹۲ - ۴۸۸ -
ابو طالب - (نام شایسته خان	۴۸۹ - ۸۱۸ - ۸۱۹ - ۸۲۰ -
امير الامرا خلف یمین الدوله	۸۲۴
۶۹۰ آصف خان)	ابو الخیر خان خلف شیخ
ابو طالب - (نام عقیدت خان	عبد العزیز خان ۴۸۷
پسر شایسته خان) امير الامرا	ابو انفتح خان پسر شایسته خان
۷۰۶	امير الامرا ناظم دکن ۳۴۶ -

۶۱۲	ابھنگ خان حبشي	احمد بيگ (نام غازي الدين
۹	ابھيراج	خان غالب جنگ) ۸۷۹
	اتگہ خان (شف) شمس الدين	احمد بيگ خان کابلي ۱۰ -
۵۳۳ - ۵۳۴	محمد خان ۴۲۹
۵۳۵ -	اتگہ خيل (طايفہ)	احمد ترقبائي .. ۳۹۱
۶۰۱	احمد خان بن محمد خان
	اچھہ پھر سہيا برادر زاده	بنگش ۳۵۵ - ۷۱۸ -
	راجہ جے چند راجہ قنوج ۸۵۳ - ۸۵۵
۱۷۹ - ۱۸۰	احمد شاه ۸۶۷ - ۸۶۹ -
۴۳۲	احمد داد ۸۵۰ - ۸۵۱
	احمد داد بن شيخ عمر عمزادہ	احمد شاه بادشاہ - لقب ميرزا
	و داماد شيخ جلال الدين	احمد بہادر ۵۲۵ -
۲۶۶ ۵۲۶
۶۲	احسان خان	احمد شاه پادشاہزادہ ۷۱۹
	احسن خان عرف مہر ملنگ	احمد شاه بہمني ۳۰۵
	مير بخشى رسپہ سالار	احمد شاه دراني ۷۱۹
	شاهزادہ محمد کام بخش	اختيار خان - خواجہ سراي
۳۲۶ - ۳۲۷ - ۴۸۵	سعيد خان چغتآ ۴۰۸
۱۸ - ۱۹ -	احمد بيگ خان	اخلاص خان .. ۶۴۹
۶۵۹ - ۷۵۵	اخلاص خان ابوالمکرمہ بن

۱۸۸ .. زن مهادیو (
 اسحق بیگ پسر عای مردان
 ۸۰۷ خان امیر الامرا
 اسد الله برادر کلان رشید خان
 ۳۰۴ .. الهام الله
 اسد الله پسر آله دان رشید خان
 ۲۵۰
 اسد الله پسر رحمت خان
 ۲۲۰ میر فیض الله
 ۸۳۰ - ۴۷۸ اسد خان
 اسد خان امیر الامرا خلف
 ذوالفقار خان قرمانلو
 موسوم به خانلر ۸۱ -
 ۱۰۳ - ۸۹
 ۴۹ .. اسکندریار
 ۱۱۲ اسکرن برادر راجه بهارامل
 اسکندر خان اوزبک ۱۹۳ -
 ۵۴۹
 ۷۹۴ .. اسکندر سور
 ۲۴ - ۴۴۲ اسلام خان

عبد القادر بن بهلول خان
 کلان عمزاده بهلول خان
 ۵۹ .. عبد الکرم
 اد (کیوان) یا (درکیوان سرآمد
 ۳۸۵ مجوسیان ایران
 ۷۹۵ .. ادهم خان
 ۱۱۰ .. آدیسنگهه
 ۵۴۶ - ۴۰۱ ادهم خان کوکه
 ادهم خان پسر ماهم اننگه
 ۵۳۴ - ۵۳۵
 ۷۳۰ .. ارادت خان
 ارچن پسر راجه بیتهداس کرز
 ۲۳۳ - ۲۳۴ - ۲۵۴ - ۲۵۵
 ارچن عمومی رانا جنگت سنگهه
 ۲۰۶
 ۳۸۵ اردشیر زردشتی
 ۸۲۹ ارشد خان ابو انعلا
 ارغونیه (یا) ارغونیان (طایفه)
 ۵۴۷ - ۵۴۸ - ۵۴۹ ..
 اساردها (نام پسر درگا بهوانی

غوث گوالیاری (قدس)	۶۳۲ - ۴۵۵ - ۴۴۳ ..
سره (..)	۴۸۰ - اسلام خان بدخشی
اسوٹھاما پسر سہ—یا برادر زان	۴۸۲ - ۴۸۱ .. .
راجہ جے چند راجہ قنوج	اسلام خان برادر خرد غضنفر
۱۸۰ - ۱۷۹	خان فوجدار سیوستان ۸۶۸
اشرف الوزرا شاہ رابی خان	۴۳۰ - اسلام خان چشتی
وزیر شاہ درانی ۷۲۰ -	اسلام خان خطاب میرو عبد السلام
۸۵۲	پسر صفی خان ۷۴۲
اشرف خان .. ۷۶۶	اسلام خان صاحب موٹیہ بنگالہ
اشرف خان پسر شجاعت خان	۴۳۰ - ۴۲۰
بہادر (محمد شاہ نام) ۷۱۱	اسلام خان مشہدی ۴۶۳ -
اشرف خان خانسامان ۳۱۰	۸۱۲ - ۷۴۰ - ۴۶۴ ..
اشرف خان میرو بخشی ۳۱۱	اسلام خان ناظم دکن ۶۷۲
اشرف خان میرو بخشی ۴۰۱	اسمعیل .. ۱۰۴
امالت خان ۴۴۰ - ۴۴۰ -	اسمعیل بیگ پسر علی مردان
۲۶۸ - ۲۶۷ - ۲۶۶ - ۲۴۲	خان امیر الامرا ۸۰۷
۸۰۲	اسمعیل خان مکھا .. ۹۵
امالت خان میرو بخشی ۸۰۰	اسمعیل قلی ۱۳۷ -
اعتبار خان .. ۶۸۰	۲۴۵ - ۵۶۶ - ۷۲۷ - ۷۷۰
اعتبار خان - خواجہ سراہی	اسوٹہ مشائخ الشطار شیخ محمد

اعتماد خان گجراتي ۳۹۶	سعید خان چغتآ ۴۰۸
اعتماد راي .. ۲۲۲	اعتقاد خان ۷۹۹ - ۳۱
اعظم خان ۰۲۱۸ - ۲۱۲	اعتقدن خان شاه پور ۷۵۷
۴۱۳ - ۴۲۸ - ۴۳۹ - ۴۲۷	اعتقاد خان صوبہ دار بہار ۳۷۲
۷۹۴ - ۶۵۱	اعتقاد خان مخاطب بہ روح اللہ
اعظم خان پسر شجاعت خان	خان پسر دوم روح اللہ خان
بہادر (محمد شاه نام) ۷۱۱	خانہ زاد خان ۳۱۷
اعظم خان صوبہ دار دکن ۰۲۱	اعتماد الدولہ ۷۶ - ۹ - ۸
۱۴۳ - ۲۲۵ - ۲۴۸ - ۲۴۹	۱۷۸ - ۱۹۵ - ۱۹۶ - ۷۹۸
۲۵۷ - ۲۷۱ - ۳۴۳ - ۶۹۱	اعتماد الدولہ طہراني ۷۲۱
اعظم خان کوکہ ۵۷۱ - ۵۷۰	اعتماد الدولہ قمر الدین خان
۷۰۳	ناظم لاہور ۱۰۷ - ۳۳۲
اعظم شاہ ۲۳۶ - ۳۰۷	۳۵۳ - ۵۱۷ - ۸۳۲ - ۸۴۰
۸۳۲ - ۸۳۰ - ۸۲۵ - ۳۱۹	.. ۸۴۷ - ۸۴۲ - ۸۴۱
اعلیٰ حضرت (یعنی حضرت	اعتماد الدولہ محمد امین خان
صاحب قرآن ثانی محمد	بہادر وزیر نظام الملک
شاہ جہان بادشاہ (شف	آصف جاہ ۳۳۲ - ۵۰۸
محمد شاہ جہان بادشاہ)	۵۱۵ - ۵۲۶ - ۵۲۸ - ۸۳۱
۱۸ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ - ۲۵	اعتماد خان ۵۵۷ - ۵۵۶
۳۱ - ۳۹ - ۴۲ - ۵۶ - ۹۰	۵۶۷ - ۵۶۶ - ۵۶۵

شاملو ۵۴۹ - ۵۵۰

افاغنه (يا) افغانان (قوم)

۷ - ۱۸ - ۲۱ - ۴۴ - ۵۵ -

۵۷ - ۱۲۰ - ۱۳۵ - ۱۴۱ -

۲۲۷ - ۲۳۰ - ۲۴۲ - ۲۴۳ -

۲۴۸ - ۳۴۵ - ۳۴۶ - ۳۴۷ -

۳۴۸ - ۳۹۹ - ۴۳۰ - ۴۳۱ -

۴۳۲ - ۴۴۰ - ۴۷۹ - ۵۲۳ -

۵۲۴ - ۵۵۳ - ۵۷۲ - ۵۷۴ -

۵۹۷ - ۶۱۹ - ۶۲۷ - ۶۵۴ -

۶۷۰ - ۶۷۹ - ۶۸۱ - ۷۱۳ -

۷۱۶ - ۷۲۱ - ۷۵۷ - ۸۱۵ -

۸۴۲

افتخار خان .. ۶۳۱

افتخار خان همشیره زاده

ابوالحسن قطب شاه و پسر

شریف الملک حیدر آبادی

۴۸۹

افراسیاب .. ۲۴۶

افویدی (طائفه از شعب افاغنه)

۹۱ - ۱۲۷ - ۲۰۱ - ۲۱۴ -

۲۱۵ - ۲۲۵ - ۲۴۱ - ۲۴۳ -

۲۵۷ - ۲۴۸ - ۲۵۰ - ۲۵۱ -

۲۸۳ - ۲۸۸ - ۲۹۱ - ۲۹۳ -

۳۱۷ - ۳۴۳ - ۳۹۹ - ۴۱۳ -

۴۱۴ - ۴۱۹ - ۴۲۱ - ۴۲۲ -

۴۲۵ - ۴۲۶ - ۴۳۲ -

۴۳۶ - ۴۳۸ - ۴۴۲ - ۴۴۴ -

۴۴۷ - ۴۴۹ - ۴۵۸ - ۴۶۳ -

۴۶۵ - ۴۶۶ - ۴۶۹ - ۴۷۰ -

۴۷۱ - ۴۷۴ - ۴۹۳ - ۵۱۸ -

۵۵۲ - ۶۰۱ - ۶۵۰ - ۶۵۲ -

۶۵۵ - ۶۵۸ - ۶۶۳ - ۶۷۱ -

۶۷۳ - ۶۷۴ - ۶۹۱ - ۶۹۴ -

۶۹۵ - ۶۹۶ - ۶۹۷ - ۶۹۹ -

۷۳۲ - ۸۴۰ - ۷۶۲ - ۷۸۳ -

۷۸۴ - ۷۸۷ - ۷۹۱ - ۷۹۷ -

۸۰۰ - ۸۰۶ - ۸۱۳ - ۸۱۵ -

۸۴۴ - ۸۶۶

افرنواز خان (يا) افرنواز خان

الف خان پسر بهادر خان	کوهستان خیبر (۲۱۴۴ -
ابراهیم نام .. ۶۷	۷۵۷ - ۷۲۷ - ۳۶۷ ..
الف خان محمد طاهر نبیر	افضل خان ۱۸۳ - ۲۸۶ -
دولت خان .. ۴۶۵	۷۵۰ - ۴۱۶
الله وردی (یا) الله وردی خان	افضل خان سردار عادل خان
.. .. ۳۲۳	۷۰۰ - ۳۴۵
المانان (قوم) ۱۴۴ - ۲۴۱ -	افضل خان ملا شکر الله ۷۹۰
۲۴۲ - ۲۵۸ - ۲۴۳ -	اکاجی مخاطب به راجه بیر
۲۶۷ - ۲۶۸ - ۲۷۳ -	بهادر پسر کلان بهروردی
۲۹۶ - ۴۶۱ - ۶۶۶ - ۸۰۱ -	(یا) بهرجی { ۳۶۲
۸۱۱	اکبر پادشاه ۱۲۷ - ۱۳۲ -
الوسات (قوم) ۲۴۷ - ۴۵۷ -	۳۹۰ - ۳۹۳ - ۵۵۵ - ۵۶۱ -
۸۰۰	اکراد (طایفه) ۷۹۵ ..
الوسات افغانه (طایفه) ۶۵۴	اکرام خان .. ۴۸۱
الوس افریدی (قوم) (شف	اکرام خان فتح پوری قلعه دار
افریدی) .. ۲۴۵	قلعه اسیر .. ۷۸۲
الوس چوهان .. ۱۱۴	اکهیراج .. ۹
الوس خنک (گرده) ۲۳۹	التفات خان - (خطاب محمد
الوس رائهوز .. ۱۴۸	مراد پسر ملابت خان
الوس کاکر .. ۶۴۳	(دشن سمیر) ۷۳۳

امام همام جعفر صادق عليه السلام	١٣٥ - ٣	الوس كچه راعه
۷۸۲	۲۴۸	الوس لكن (قوم افغان)
امام همام علي نقی الهادي	۲۴۶	الوس لوهاني (قوم)
عليه السلام .. ۴۳۴	۷۹۹	الوس هزاره ..
امان الله پسر سيف خان كوكه	۱۱۹ -	الوس يوسف زئي
۳۷۵	۱۳۵ - ۱۳۰
امان الله خان پسر الله وردی		الهام الله پسر آله داد خان
(يا) آله وردی خان ۳۳۳	۲۵	رشید خان ..
امان الله خان پسر ضياء الله		الهام الله پسر شهباز خان كنبدو
خان و نبیرك عذایك الله	۴۰۱
خان ۸۳۱	۲۴۸	آله داد پسر جلال الدين
امانت خان ۴۱۴ - ۵۲۷ -		آله داد نام رشید خان انصاري
۵۲۸	۲۴۲
امانت خان ثاني موسوم به	۸۶ - ۴۹۱ -	آله وردی خان
میر حسین ۶۱ - ۸۴۹	۸۶۸
امانت خان خواجه محمد	۳۸۱	الهيان (طایفه) ..
۱۴۷		امام ابو حنیفه كوفي (رحمه)
امانت خان خواني ۵۹	۵۶۰	الله علي - ۵)
امانت خان ميرك معين الدين	۷۵۰ - ۸۱۳	امام قاي خان
۸۱۷	۱۰۳	امام وردی خان ..

۴۷۴ - ۶۷۷ - ۶۹۹ - ۷۰۰	امیر سنگھ ۲۳۳ - ۲۳۴
۷۰۱ - ۷۰۲ - ۷۰۳ - ۷۰۴	امیر سنگھ پھر راجہ جے رام
۷۰۵	بدگوچر .. ۲۴۲
امیر الامرا شریف خان ۶۲۸ -	امیر سنگھ پسر رانا ۱۳۰
۶۳۷	امیر سنگھ پسر راجہ گجسنگھ
امیر الامرا علی مؤدان خان	۲۲۶
۸۰۰ - ۸۰۳ - ۸۰۴	امیر سنگھ نبیرہ راجہ رام داس
امیر الامرا فیروز جنگ خلف	نروری .. ۲۲۷
نظام الملک آصف جاہ	امیر سنگھ نبیرہ راو چاند ۱۴۵
۸۴۷ - ۳۵۵	امید سنگھ (یا) دمید سنگھ
امیر الممالک نظام الدولہ آصف	پھر بدھہ سنگھ ۳۰۷
۳۵۶ .. جاہ	امیر الامرا احمد خان ۸۳۰
امیر الہند والا جاہ - (خطاب	امیر الامرا حسین علی خان
مہراج الدولہ انور الدین	خان بہادر پسر سید عبداللہ
خان بہادر ظفر جنگ) ۵۳۰	خان بارہہ عرف سید میان
امیر ہڈہ .. ۲	۷۴ - ۷۵ - ۳۳۰ - ۳۳۱
امیر خان - خطاب سید امیر	۳۵۱ - ۳۹۶ - ۵۰۸
خان خواتی سید میر نام	۸۳۳
برادر کوچک شیخ میر	امیر الامرا خاندوران ۸۸۱
۴۷۶ - ۲۸۹ ..	امیر الامرا شایستہ خان ۳۰۹ -

انروده سنگهه (يا) انروده سنگهه	۵۴۸	امير ذوالنون ارغون
پهر کشن سنگهه ۳۰۶		امير غياث الدين تورخان (يکي)
انگريز (قوم) ۳۲۳ - ۵۱۴ -		از امراي صاحب قران
۵۲۹	۴۳۰	امير تيمور ()
انند سنگهه پهر سروب سنگهه		امير فتح الله شيرازي علامه
ولد انوپ سنگهه بن رادكون	۳۸۶ ..	الدهر
بهورتیه .. ۲۹۱	۸۵۱ ..	انتظام الدوله
انگت پال بذاکړ ۳۳۸ -		انتظام الدوله وزير خان بن
۳۴۳		اعتماد الدوله قمر الدين
انوپ سنگهه ۱۳۸ - ۲۲۲ -	۸۴۸ ..	خان
۲۲۳		اندر جيت پهر راجه مدهکر
انوپ سنگهه پهر راجه امر	۱۳۳ ..	ساه بنديله
سنگهه .. ۱۳۷		اندر سنگهه پهر راي سنگهه
انوپ سنگهه پهر راجه راي	۲۳۶	
سنگهه سيسوديه ۳۰۱		اندر من برادر خرد راجه سجان
انوپ سنگهه پسر رادكون		سنگهه بونديله (يا) بنديله
بهورتیه .. ۲۸۹		پهر راجه پهاڑ سنگهه (يا)
انوپ سنگهه بدگوجر پهر پير		پهار سنگهه (يا) بهار سنگهه
نراين بدگوجر ۲۲۱	۲۵۹ - ۲۹۳ ..	
انوپ سنگهه زميندار باندهو		اندر من زميندار دهنديره ۲۵۲

مآثر .. ۱۷۹ - ۱۸۱	۲۵۸ - ۲۵۹ ..
اوردت پدر راجه رامداس	انور الدین خان بهادر شہامی
کچھواہ .. ۱۵۵	جنک (شیخ خان جہان
اورک زئی (طائفہ از شعب	نام) .. ۵۲۷
افغانہ کوهستان خیبر)	انور الدین خان فوجدار ارکات
۳۶۷ - ۷۲۷ - ۷۵۷ ..	۵۱۳
اورنگ زیب بادشاہ ۲۰۷ -	انور الدین خان فوجدار کرناتک
۲۸۹	حیدر آباد ۵۲۳
اورنگیہ (یا) اورنگان (قوم)	انی رای سنگھ دین خطاب
۱۵۲ - ۱۴۴ - ۱۴۵ - ۲۱۱ -	انوپ سنگھ بدگور
۲۴۱ - ۲۴۲ - ۲۵۸ - ۲۴۲ -	۲۲۳ - ۲۲۰ ..
۲۷۸ - ۲۹۹ - ۳۳۵ - ۳۶۱ -	اوجلا پھر بلبلدھر ۴
۴۶۶ - ۷۲۸ - ۷۷۶ - ۷۸۲ -	اودی پوری محل ۳۱۵
۷۸۳ - ۷۹۶ - ۷۹۹ - ۸۰۰ -	اودی سنگھ .. ۲۲۶
۸۰۱ - ۸۰۲ - ۸۰۳ - ۸۱۱ -	اودی سنگھ پسر پرتاپ سنگھ
اورنگات (گورہ) ۸۰۰	۲۹۴
اھتدا خان مصاحب شاہزادہ	اودی سنگھ پھر مہا سنگھ
محمد کام بخش ۳۲۷	۲۳۰
اھتمام خان .. ۸۷۰	اودی سنگھ عرف سوتہ راجہ
اھتمام خان حارس غوری ۹۶۶	بن رای مالدیو زمیندار

۴۰۶ .. باباي زنبور	اهتمام خان - خطاب سردار
بابو لچھمي زميندار رتن پور	خان سردار بيگ پھر باقي
۷۸۴	خان قلماق چيله ۴۹۱ -
باجي رار پسر بالاجي بهونا تهه	۴۹۲
۳۵۵ - ۳۵۴ - ۳۵۳ - ۳۵۲	اهتمام خان کوتوال ۶۰
باجي رار - سردار جانب راجه	اهل خواف (فرقه) ۸۴۲
۳۶۰ ساهو بهونسله	اهل فرنگ ۳۲۲ - ۳۵۸ -
باجي رار سردار مرهتته ۸۳ -	۸۵۵ - ۷۱۹ - ۷۱۸ ..
۸۳۷	اياز غلام متيناي عثمان خان
دارل (شف - زين الدين خان)	لوهاني ۶۳۲ ..
۵۱۴	ايسر داس ۱۱۷ ..
۷۶۵	ايشور سنگهه ۸۳ ..
باز بهادر پسر شريف خان انگه	ايمل خان ۸۶۴ ..
۶۰۳ - ۶۰۲ ..	ايکو (يا) انکوجي پسر شاهجي
۴۲۹ باقر خان نجم ثاني	بهونسله ۳۴۵ - ۳۴۴
۷۸۶ - ۴۶۴ باقي خان	
۴۹۱ باقي خان قلماق چيله	
۲۰۴ باگهه پسر خرد رانا پرتاب	
۳۵۲ بالاجي بهونا تهه	
بالاجي پسر باجي رار ولد	

• حرف با •

بابا آغا (کدبانوی شهاب الدين

احمد خان) ۵۷۰ ..

بابا بيگ جلاير ۶۰۴ - ۶۰۳

بابا حاجي ۲۶۵ ..

۵۰۱	..	سوانی	بالاجی بهو ناتھہ	۳۵۴ -
راجہ	بجیسنگھہ	مقاطب بہ	۳۵۵ - ۳۵۶ - ۳۵۷	..
۳۵۴	..	بجیسنگھہ پسر بھن سنگھہ	۸۵۴	..
۳۵۴	بالاجی (او)	..
بھاجی (یا)	نجاہی	مانک	بانہ - نام (یا) بانہ نام پسر	..
(یا)	نایک	نبیرہ انگ	بوسے نرنالہ (یا) نرنالہ	..
۳۳۸	..	بال	..	۲۰۲
۱۵۸	..	بخت مل	باهر دل (یا) باھر دل چیلہ	..
بخشی الملک (خطاب روح اللہ	۶۹۷	..
خان اول)	..	۳۱۲	بایزید بسطامی رحمۃ اللہ علیہ	..
بدگوجر (طائفہ از راجپوت)	۵۸۳	..
۲۲۰	بایزید خان (یا) بایزید خان	..
۱۳۸	..	بدنسنگھہ	۶۶	..
بدن سنگھہ نبیرہ عم راجہ کشن	۲۶	..
۲۲۹	..	سنگھہ بہدرزیہ	بایسنقر جعلی	..
بدھچند (یا) بدیچند پسر راجہ	بدر جنگ - خطاب حرز اللہ	..
جیچند راجہ نگ - رکوت	خان بہادر بن حفظ اللہ خان	..
۱۱۸	۵۲۱	..
بدھہ سنگھہ پسر انور دہ سنگھہ	بجای خان پسر خواجہ بہار	..
(یا) انور دہ سنگھہ	خان	۱۲۵
۳۰۶	بجیسنگھہ	۸۱
..	بجیسنگھہ برادر راجہ	..

بزرگ اميد خان خلف شايسته	بدیع الزمان پسر سلطان حسين
خان امير الامرا ۷۰۳	ميرزا والی خراسان ۵۴۸
بزرگ خانم بذت مکملہ بانو	براهمه (قوم) ۳۲۸ - ۳۵۲ -
هشیرہ کلان ممتاز محل	.. ۳۸۳ - ۳۹۵ - ۵۶۵
زوجهٔ حیف خان ۷۶۲	برسنگھدیو پور پرتاپ دیو
بسالت جنگ (شف - شجاع	۱۶۳ - ۲۱۳ - ۲۹۵ - ۴۵۷ -
الملك) ۷۲۲ ..	۵۱۰
بسظامیہ (طائفۂ سلحۂ دریشان)	برسنگھدیو بندیلہ پسر راجہ
۵۷۳	مدهکر ساء بندیلہ ۱۳۴
بسواس راد پسر بالاجي راد	برسنگھدیو بندیلہ ۱۴۰ -
۳۵۷ - ۳۵۶ ۱۷۱ - ۶۱۶ - ۶۱۷ -
۷۴۷ بصونت کھور پورہ	برگیان عنبري (طائفہ) ۱۴۰
۸۱ .. بشن سنگھہ	برنبہ (یا) برہنہ - تخاص راجہ
بشن سنگھہ پسر کدور کشن	بی—رور مہیش داس نام
۳۰۳ .. سنگھہ	۱۲۲
۶۰۰ .. بکر ماجیت	برودي رام (یا) ه—ودي رام
بکر ماجیت پسر راجہ جہار	زمیندار چوراکتہہ ۱۳۸
سنگھہ (یا) جہار سنگھہ	برهان اللہ خان پسر حسین خان
۲۱۷ - ۲۱ بندیلہ	بن سرراز خان دکني ۴۷۲
بکر ماجیت زمیندار باندهو	برهان الملك .. ۳۵۴

۳۲۴	بنی مختار (قوم)	۱۷۵
	بوداغ خان قاجار (سردار لشکر			بکر ماجیت نبیرہ (راجہ) رام چند
	قزلباش والہ سلطان مراد			بکھیلہ (یا) بکھیلہ (یا) مکھیلہ
۵۵۱ - ۵۵۰	میرزا ()	۱۳۶
۳۸۷	..	۴	..	باجہ دھر
	بولہ والی قصبہ وکلور			بلرام پسر (راجہ) بیتھلداس کور
۲۱۴	..	۲۵۱
	بولاقی جد عیسیٰ خان مئین			بلرام پسر (راجہ) گوہلداس
۸۲۵	..	۲۶۳
۴۴	..	۷۹۹ - ۵۵۳	..	بلرچ (قوم)
	بہادر پسر کلان مظفر خان	۲۲۴۰	..	بلون (اتھور)
۱۸۲ - ۱۸۱	گجراتی			بغالکر - لقب (راجہ) سلطان جی (۱)
	بہادر (خطاب حوزالہ خان	۳۳۸	..	سلطان جی
	بیر جنگ ...			بندراہن دیوان شاہزادہ شاہ عالم
	بہادر (خطاب رکن الدولہ سید	۴۸۹
	لشکر خان بہادر نصیر جنگ	۳۱۷	..	بندراسی دیوی
	میر اسمعیل نام برادرزادہ			بندیہ (قوم) ۱۷۱ - ۲۶۵ -
۳۶۰	سید ہاشم خان ()	۴۲۶ - ۳۱۷ - ۲۹۵
	بہادر (خطاب سعداللہ خان	۸۷۷	..	بنما سیدہیا
	مظفر جنگ ہدایت			بنی تمیم قریش (طایفہ)
۵۲۲	محبی الدین نام ()	۴۴۱

بہادر خان شیبانی برادر	بہادر (خطاب متوسل خان
خان زمان ۵۴۳ - ۵۴۵	ستم جنگ بن حفظ اللہ
بہادر خان کوکھ ۱۴۷ -	خان .. ۵۲۱
.. ۲۸۵ - ۲۹۰ - ۳۴۹	بہادر خان ۹۸ - ۹۰ - ۲۱۵ -
بہادر خان گیلانی ۷۷۳	۲۴۲ - ۲۶۸ - ۶۱۴ -
بہادر خان مرزبان آسدر ۶۱۲ ۷۸۳
بہادر خان مرزبان خاندیس	بہادر خان باقی بیگ ۲۷۵
... .. ۶۱۱	بہادر خان برادر زادہ خانجہان
بہادر خان (خطاب ابراہیم خان ۲۵۷
پسر خضر خان پنی)	بہادر خان پسر الف خان
.. .. ۶۶ - ۶۷ ۶۷ - ۶۸
بہادر سنگھ پسر خرد راجہ	بہادر خان پسر خضر خان پنی
بہادر .. ۴۷۰ ۶۳
بہادر شاہ غازی ۶۱ - ۶۶ -	بہادر خان پنی (یا) پتھی
۶۷ - ۸۱ - ۹۸ - ۳۲۷ - ۵۲۳ - ۵۲۴
.. .. ۳۵۱ - ۴۸۷	بہادر خان روہیلہ ۴۲ - ۸۵ -
بہادر ظفر جنگ (خطاب سعید	۱۴۴ - ۲۱۵ - ۲۴۹ - ۳۵۵ -
خان چغتیا پسر احمد بیگ ۶۷۸ - ۸۰۲ -
خان کابی) .. ۳۳۳	بہادر خان شیبانی ۵۳۶ -
بہادر کوکلتاش .. ۵۷ ۷۶۹

بهارتھه نبيراء رام چند پسر راجه	بهار سنگهه	۱۷۵
مد مکر	بهار سنگهه رانهور	۲۲۴
بهارتھي چند	بهاء الدين تويچي	۲۰۰
بهار سنگهه (يا) بهادر سنگهه	بهاء الدين زکريای ملتاني	۵۹۰
جد راجه گويال سنگهه کور	بهيدين (نام مادر جلاله	
.. ..	روشاني)	۲۴۳
بهار سنگهه (يا) بهار سنگهه	بھتي (طائفه)	۱۰۶ - ۲۴
.. ..	بھرام پسر صادق خان مير	
بھاره (يا) بھاره (يا) بھاره	بخشي	۷۳۱
(لقب زميندار صوبه	بھرام سلطان پسر نذر محمد خان	
گجرات)	والی بلخ	۸۰۲ - ۸۱۰
بھاري چند پسر راد دلپت	۸۱۱ - ۸۱۲
بنديله	بھرام ميرزا	۵۴۳
بھاسکر پنڈت ديوان رگھو	بھرجي	۶۶۸
بھونسله	بھرجي سرکر	۳۶۱ - ۳۶۲
بھار موسوم به سدا سيو راد	بھره مند خان	۷۴۲ - ۸۱۳
پسر جمنا جي (يا)	بھره مند خان بخشي جد	
چمنا جي برادر باجي راد	مادر جي بھره مند خان	
(شف - سدا سيو راد)	موسوم به مين (يا) مين	
..	۴۰ - ۴۱

۵۹ - ۴۲	بهلول خان میانه	۷۳۱	بهرامند خان میر بخش
۶۶۰	بهوینت ولد سنگرام		به - رور خان (یکی از نیایر
	بهوج پسر رای سورجن هادا	۸۷۱	نجات خان)
۱۱۴	۳	بهزاد ..
	بهوج پسر مکتمن بهدردیه	۱۱۳	بهگونت داس ..
۲۲۸	۲۹۴	بهگونت سنگه
۳۴۲	بهونسله - لقب سورسین		بهگونت سنگه برادر رار بهار
۳۲۷	۳۰۶	سنگه هادا
۲۳۴	بهیلان (طائفه) ..		بهگونت سنگه بن بهار سنگه
۴۵۵	۳۴۰	(یا) بهادر سنگه
	بهیم پسر راجه بیتهداس کور		بهگونت سنگه زمیندار کور
۲۵۵	۳۲۱	جهان آباد
	بهیم سنگه پسر رام سنگه هادا		بهگون رای پسر راجه بر سنگه دیو
۳۲۴ - ۳۰۷	۳۱۷
	بهیم نراین (یا) پیم نراین	۲۶۱
	زمیندار چورا گده ۲۱۶ -	۴۷۰
۲۱۷		بهلول خان عبد الکرم میانه
	بی بی الاثی زن احمد داد	۵۷ - ۵۹ - ۶۳ - ۶۴	
	دختر جلالت روشانی ۲۴۷		بهلول خان کلان همزاد بهاول
	بی بی بخیه بیگی (یا)	۱۵۹	خان عبد الکرم

بیر نرائین بدگوچر پدر انوپ	۳	تختہ بیگی
سنگھہ انی (ای سنگدان	۹۷	بیدار بخت ..
۲۲۱ - ۲۲۳		بید نایک (یا) سرما نایک
۸۰۳ - ۸۰۴ بیگ ارغای	۵۰۰	(یا) پناذ نایک
بیگ صاحب (یا) صاحبہ -	۵	بیرام خان خانخانان
لقب مہیہ کلان فردوس	۱۱۶ - ۱۵۸ - ۱۸۱ - ۳۷۵	
آشیانی ۲۶۸ - ۳۷۰	۵۳۳ - ۵۳۶ - ۵۴۰	
۳۷۱	۵۴۱ - ۵۴۳ - ۵۵۱ - ۵۶۷	
بیلاجی جادرس ۳۵۳ - ۳۵۴	۵۶۸ - ۵۷۸ - ۵۹۵ - ۶۰۱	
	۶۰۵ - ۶۰۶ - ۷۲۴ - ۷۴۴	
	بیرام خان محمد باقر پسر	
	سیوین روح اللہ خان اول	
	۳۱۵	
	بیر بر (نام راجہ مہیس داس)	
	۳۴۹	
	بیرمدیو پسر سورجمل سیودیہ	
	(یا) سیسودیہ درمین پور	
	۴۵۲ رانا امر سنگھ	
	بیرم دیو سولنگھی (راجہ - موت	
	۷۷۸	

* حرف پے *

پادشاہ بیگم (خطاب نواب	
زیمب النساء بیگم ۵۰۷	
پادشاہ خواجہ نام شیر خواجہ	
۶۴۹	
پادشاہ — زوادہ پرویز (شف -	
شاهزادہ پرویز) ۴۱۱ -	
۷۷۹ - ۴۱۹	
پادشاہزادہ دارا شکوہ (شف -	
شاهزادہ دارا شکوہ) ۲۴۰ -	

پادشاهزاده عظیم الشان بہادر	۲۶۲ - ۲۶۴ - ۲۷۲ - ۲۷۵ -
۹۸۵ - ۵۰۵	۲۷۶ - ۲۷۹ - ۲۹۸ - ۲۹۹ -
پادشاهزاده محمد اعظم شاہ	۴۴۳ - ۴۵۳ - ۴۵۷ - ۴۶۲ -
(شف - شاہزادہ محمد)	۴۶۹ - ۴۷۷ - ۴۷۴ - ۴۶۹ -
اعظم شاہ (۵۳ - ۹۷ -	۷۵۳ - ۸۰۵ - ۸۰۷ ..
۸۴۳ - ۷۰۴ - ۳۱۱ ..	پادشاهزادہ سلطان خرم ۹ -
پادشاهزادہ محمد اکبر (شف -	۴۱۲ - ۴۱۵ - ۴۳۳ - ۷۸۰ -
شاہزادہ محمد اکبر)	پادشاهزادہ سلطان سلیم (شف -
۸۱۸ - ۸۷۳ - ۸۱۸ - ۵۳۲	شاہزادہ سلطان سلیم) ۱۳۰ -
پادشاهزادہ محمد اورنگ زیب	۱۵۱ - ۱۵۳ - ۱۵۵ - ۱۶۰ -
بہادر (شف - شاہزادہ	۱۶۶ - ۱۶۷ - ۱۹۷ - ۳۶۳ -
محمد اورنگ زیب) ۲۴ -	۳۶۹ - ۵۵۵ - ۵۷۱ - ۵۹۸ -
۲۸ - ۲۹ - ۴۲ - ۲۵۵ -	۶۱۵ - ۶۲۳ - ۶۲۶ - ۷۷۷ -
۲۶۱ - ۲۶۲ - ۲۶۳ - ۲۶۴ -	پادشاهزادہ شاہجہان (شف -
۲۶۵ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۲۷۳ -	شاہزادہ شاہجہان) ۱۰ -
۲۷۴ - ۲۷۹ - ۲۷۹ - ۲۹۸ -	۱۵ - ۱۷۷ - ۱۸۳ - ۱۹۹ -
۲۹۹ - ۳۰۰ - ۳۰۵ - ۴۴۶ -	۲۰۰ - ۲۲۲ - ۲۹۷ - ۶۲۵ -
۴۴۷ - ۴۵۱ - ۴۵۲ - ۴۵۳ -	۷۸۰ - ۶۴۸
۴۵۴ - ۴۵۵ - ۴۶۲ - ۴۶۶ -	پادشاهزادہ شاہ عالم بہادر
۴۶۹ - ۴۷۱ - ۴۷۴ - ۴۶۶ -	۳۱۳

۸۵ - ۲۴۰ - ۲۴۲ - ۲۵۳ -

۲۵۴ - ۲۶۲ - ۲۶۴ - ۲۶۶ -

۲۶۸ - ۲۷۳ - ۲۷۲ - ۲۶۸ -

۲۹۵ - ۲۹۹ - ۳۳۴ - ۳۴۳ -

۳۵۱ - ۳۵۲ - ۳۵۵ - ۳۶۱ -

۵۹۷ - ۹۱۱ - ۹۴۳ - ۹۶۶ -

۹۷۲ - ۹۹۳ - ۷۵۹ - ۸۰۱ -

۸۶۶ - ۸۱۰ - ۸۰۳ ..

پادشاهزادہ محمد معظم ۵۲ -

۳۰۱ - ۳۶۷ - ۴۹۲ - ۷۰۰ -

۷۰۳

پایندہ خان مغل ۱۸۱

پتھوجی (یا) بیتھرجی پسر

دادا جی (یا) داراجی

۳۴۲ - ۳۴۳

پتھورا .. ۱۷۹

پدم سنگھ (یا) پدم سنگھ

پسر رار کون پھرتھیہ

۲۸۹ - ۲۹۰

پرتاب رار - کار پرداز سیدو جی

۹۷۱ - ۹۷۳ - ۹۸۳ - ۹۹۲ -

۹۹۳ - ۷۳۰ - ۷۳۲ - ۷۵۲ -

۸۲۳ - ۸۰۳

پادشاهزادہ محمد سلطان

(شف - شاهزادہ محمد

سلطان) ۱۴۶ - ۲۱۹ -

۲۲۷ - ۲۶۶ - ۲۹۲ - ۳۰۱ -

۳۰۴ - ۳۰۵ - ۴۶۸ - ۶۸۲ -

۶۹۸

پادشاهزادہ محمد شجاع شف -

شاهزادہ محمد شجاع (

۲۵ - ۳۷ - ۴۳ - ۲۵۲ -

۲۶۶ - ۴۲۰ - ۴۳۴ - ۴۵۵ -

۶۵۷ - ۷۹۴

پادشاهزادہ محمد کام بخش

۳۱۰ - ۳۲۵ - ۴۶۸ - ۴۸۵ -

۹۷۶

پادشاهزادہ محمد مراد بخش

(شف - شاهزادہ محمد

مراد بخش) ۳۸ -

۳۴۶	۳۴۸
پرسوتم سنگهه نبيبره (اچه راج)			پرتاب زميندار بلاژن (يا)		
سنگهه (كه) — ريقه اسلام			بلاول	۹۹۲	..
درآمده موسوم به سعادت مند			پرتاب سنگهه برادر پرتابي		
گرويد (..)	۱۷۲	..	سنگهه	۸۳	..
بناجي (يا) بناجي پسر			پرتاب سنگهه برادر (اچه مان)		
پتهرجي (يا) بيتهوجي			سنگهه	۱۷۵	..
..	۳۴۲	..	پرتابي بحث زميندار سري نگر		
پنچي (اگو) (يا) نيچي			..	۲۸۰	..
راگو زميندار چنچار	۳۴۴	..	پرتاپيراج	۴۶۴	..
پنچم سنگهه پسر سانول سنگهه			پرتاپيراج پسر جچهار سنگهه		
..	۲۹۵	۷۸۶	..
پنوار (قوم)	۲۶۵	..	پرتابي راج كچهراده	۱۱۱	
پني (فرقه از الوس)	۹۵۷		پرتابي سنگهه	۸۳	..
پورنمل	۱۱۲	..	پرتابي سنگهه پسر پرتاب		
پورنمل پسر كلان شيخاوت			سنگهه	۲۹۴	..
..	۱۱۴	..	پرتابي سنگهه پسر راد دليمت		
پورنمل كندهوريه	۱۶۲		بنديله	۳۲۰ - ۴۴۶	
پهار خان	۱۳۵	..	پودل خان	۲۸ - ۷۸۹	
پهار سنگهه بؤيله	۲۱۵		پودل خان قلعه دار بسمت		

۴۷۹	بهار سنگهه (يا) بهار سنگهه
تربيت خان صوبه دار كشمير	۲۹۳		(يا) بهار سنگهه
۷۵۹	بهار سنگهه پسر راجه برسنگهديو
تربيت خان عبدالرحيم	۱۹۹
۵۶۰			بيچه جان انگه عرش آشياني
تردي بيدگ خان			و مادر زين خان كوکه
۳۷۵ -
۵۵۷	۳۶۲
تردي علي قطغان اتاليق	پيدبا نايك زهيندار سكرپا
سبحان قلبي خان پسر نذر	۸۷۴		پير محمد خان شيرواني حاكم
محمد خان	۷۹۹	..	مالوه
توسون محمد خان	۷۶۵	..	
۱۴۹ -			
۵۵۷	
ترکمان (قوم)	۵۴۳		
ترين (فرقه)	۴۵۷	..	
تکلو خان قصه خوان	۱		
تلجا بهواني (نام ياره از جهم			
درگا بهواني زن مهاديرو			
۱۸۸	
تلوکسي برادرزاده راجه			
بهارامل	۴	..	
تمن داس (يا) تمن داس			

* حرف تاء *

۱۵۹	..	تاج خان
۳۵۱		تارا بائي زن رام راجه
۱۳۴		تانسين (نام کلاونت)
		تخت مل برادر بخت مل
۱۵۸
۲۸۱ - ۴۵۹		تربيت خان
۷۳۲ - ۷۴۱
		تربيت خان بخشى شاهجهاني

تیمور شاه پسر شاه درانی

۳۵۶

تیموریه - لقب خاندان امیر

۳۷۵ تیمور

* حرف ثاء *

ثناء الله خان پسر ضیاء الله خان

و نپیره عنایت الله خان

۸۳۱

* حرف جیم *

جانت (قوم) ۷۱۸ - ۷۲۰

۷۴۹

جادر (یا) جادون (قوم) ۳۴۳

۳۴۳ جادو - لقب لکھی

جادوان - لقب راجه چندر

سین پسر دهاجی جادوان

۳۳۶

جالندهری (نام درخت از جسم

درگا بهوانی زن مهادیو)

۱۸۸

پسر راجه رزم داس کچھوا

۱۵۷

۱۲۸ قودرمل

۳۹۵ ترانیان (طایفه)

۳۴۴ قوکا بائی صبیح مرثیه

توکر جی (یا) توکوجی پسر

ایکو (یا) انکو جی بن

۳۴۵ شاهجی بهونسله

قہمتن - لقب رستم بهلوان

۴۵

تہور خان پسر ملایت خان

۷۴۵ خواجہ میر خوافی

تہور خان دامان عنایت خان

۸۱۸

تہور خان مخاطب بہ بادشاہ قلی

خان خویش عنایت خان

۸۱۷

تیما راجہ سندھیہ (یا) پتما

۳۶۲ راجہ سندھیہ

۷۲۰ تیمور شاه

جام زميندار كچه خرد	۴۱۰	جان نثار خان خواجه ابوالمكارم
جام (لقب زميندار صوبه)
گجرات)	۱۸۴	جانوجي پسر كلان راجه ماهو
جامي - تخلص مولانا	..	(گهوچي بهونسله ۳۵۸
عبد الرحمن (قدس سره)	..	جاريده خان خواجه سهر
..	۵۳۹	(مختار كار سلطنت احمد
جانباز خان	۸۵۳	شاه پادشاه) .. ۵۲۶
جان جهان (انورالدين خان	..	جبهار سنگه ۲۱۲ - ۲۱۵ -
بهادر شهابت جنگ را	..	۲۵۷ - ۲۵۸ - ۲۹۵ - ۲۹۸ -
خادم مكان باين خطاب نامزد	..	۵۱۰ - ۶۳۴ - ۷۸۶ -
كرده)	۴۲۷	جبهار سنگه بنديله ۲۴
جانبه ان لودي	۲۵ - ۳۲ -	۱۳۸ - ۲۱۸ - ۲۲۰ - ۲۲۶ -
..	۵۶	۲۴۸ - ۲۳۰ - ۲۵۱ - ۲۵۵ -
جان سپار خان بندي مختار	..	۳۵۶ - ۲۷۲ - ۴۲۷ - ۴۳۸ -
پسر رستم دل خان ناظم	..	۴۵۵ - ۴۵۰ - ۶۶۵ - ۷۵۷ -
صوبه حيدرآباد	۳۲۴ -	.. ۷۸۳ - ۷۸۴ - ۷۸۵ -
..	۳۲۵ - ۳۲۷	جبهار سنگه پور راجه
جانش بهادر	۳۶۶ - ۴۶۲	پوسنگه ديو .. ۱۹۹
جان نثار خان	۴۲۸ -	جسونت سنگه .. ۲۹۳
..	۴۳۹ - ۶۶۰ - ۸۰۱	چشوني سنگه برادر راو

۱۱۲ .. بهارامل	۲۳۲ .. امر سنگهه
۴۰۲ - ۱۱۰ .. جگنانهه	جسونت سنگهه پسر راجه گج
جگنانهه پسر راجه بهارامل	سنگهه .. ۲۲۶ - ۲۲۵
۱۱۲	جعفر خان پسر صادق خان
جلال نام شيخ جمالی دهلوی	میر بخشی ۷۳۰ - ۷۳۲
۵۳۹	جعفر خان میر جعفر حاکم
جلال الدین .. ۲۴۸	بنگاله .. ۸۴۶
جلال الدین روشانی ۲۴۲ -	جکاجوت (نام فیل) (اردن)
۳۹۸ - ۳۹۶ - ۲۴۴	هادا .. ۲۱۰
جلال الدین محمد اکبر پادشاه	جکتا زمیندار مؤ ۴۳۴
ملقب به عرش آشیانی	جکت سنگهه ... ۷۲۹
(شف - عرش آشیانی)	جکت سنگهه پسر راجه مانهککه
۳۹۱ - ۳۹۰ ۱۶۷ - ۱۵۹ - ۱۴۱
جلال چیلے سربراہ خان ۷۴۵	جکت سنگهه پسر مکند سنگهه
جلال خان .. ۱۴	هادا .. ۳۲۳
جلال خان پسر دومین دلدار	جکت سنگهه زمیندار جمر
خان کاکر .. ۱۲ ۲۹۸ - ۲۷۲
جلال خان قورچی ۱۳۴ -	جکت سنگهه ولد کنور کرن
۳۷۸ ۲۰۶ - ۲۰۵
جلال خان مخاطب به دلیر	جگمال (یا) جگمل برادر راجه

جمال خان پسر کلان دلادر خان	خان داوزي (يا) دارن زئي
کاکر ۱۱	برادر خرد بهادر خان دوهله
جمالي - تخلص جلال دهلوي ۴۲
پدر شيخ گدائي کذبو	جلال خان مخاطب به سليم
.. .. ۵۳۹	شاه پسر شير شاه ۴۰۳ -
جملة الملك اسد خان ۳۰۳ - ۶۰۳
.. .. ۴۶۸	جلال کهوگر وال .. ۱۷۵
جملة الملك (يا) جملة الملكي	جلالي - تخلص شيخ جمالي
سعد الله خان (شف -	دهلوي .. ۵۳۹
سعد الله خان) ۲۴۸ -	جلاله .. ۳۶۷ - ۳۶۸
۲۷۵ - ۴۶۱ - ۴۶۳ - ۴۶۸ -	جلالة تاريخي ۲۳۹ - ۵۷۳ -
.. .. ۷۵۳ ۷۷۰
جمناجي (يا) چمناجي برادر	جلاله (يا) جلالة روشاني
باجي راو .. ۳۵۵	شيخ بايزيد (يا) بازيد
جميل بيگ پسر تاج خان	معروف به پير روشن (يا)
.. .. ۱۵۹	روشاني خلف شيخ عبدالله
جنيت (يا) چنيت بنديله	۲۴۳ - ۲۴۴ - ۲۴۶ - ۷۲۷ -
يکه از نوکران برهنگهديو	جمال الدين پسر جلالة روشاني
و جبهار سنگه ۲۵۷ - ۲۴۴
.. .. ۲۵۸	جمال خان .. ۱۳

- ۱۶۲ - ۱۵۳ - ۱۵۶ - ۱۶۰
 - ۱۶۸ - ۱۷۲ - ۱۷۳ - ۱۷۴
 - ۱۷۶ - ۱۸۷ - ۱۸۸
 - ۱۹۲ - ۱۹۳ - ۱۹۶ - ۱۹۷
 - ۱۹۸ - ۲۰۴ - ۲۰۵ - ۲۰۹
 - ۲۱۱ - ۲۱۲ - ۲۱۳ - ۲۱۵
 - ۲۱۶ - ۲۱۸ - ۲۲۱ - ۲۲۲
 - ۲۲۳ - ۲۲۴ - ۲۲۶ - ۲۲۸
 - ۲۳۸ - ۲۴۶ - ۲۴۸ - ۲۸۳
 - ۲۹۸ - ۳۷۰ - ۳۷۵ - ۴۰۷
 - ۴۱۰ - ۴۱۱ - ۴۱۵ - ۴۱۶
 - ۴۱۹ - ۴۲۱ - ۴۲۴ - ۴۲۷
 - ۴۲۸ - ۴۳۰ - ۴۳۳ - ۴۴۷
 - ۴۵۴ - ۴۵۶ - ۴۶۱ - ۴۳۷
 - ۴۳۸ - ۴۵۵ - ۴۵۴ - ۴۱۶
 - ۴۱۷ - ۴۲۵ - ۴۲۹ - ۴۳۰
 - ۴۳۳ - ۴۳۵ - ۴۳۷ - ۴۴۰
 - ۴۴۱ - ۴۴۳ - ۴۴۶ - ۴۴۸
 - ۴۵۰ - ۴۵۱ - ۴۵۲ - ۴۵۴
 - ۴۶۵ - ۴۷۰ - ۴۷۰ - ۴۷۶

جنیت (یا) جیت بندیله

پدر سترسال بندیله ۵۱۰

جنیت بندیله ۲۳۰ - ۲۹۳

۲۹۴ - ۲۹۷ - ۳۱۸ - ۵۱۰

۷۸۶

جنیت آشیانی (یعنی نصیرالدین

محمد همایون پادشاه

شف - همایون پادشاه)

.. ۱۱۱ - ۱۵۸

۵۰۳ - ۵۳۱ - ۵۳۲ - ۵۳۵

۵۳۶ - ۵۳۹ - ۵۴۳ - ۵۴۴

۵۴۷ - ۵۵۱ - ۵۵۲ - ۵۵۶

۵۵۷ - ۵۵۸ - ۵۷۲ - ۵۷۵

۵۷۶ - ۵۷۷ - ۵۸۰ - ۶۰۳

۶۰۴ - ۶۲۵ - ۷۶۱ ..

جنیت مکانی (یعنی نور الدین

محمد جهانگیر پادشاه)

.. ۸ - ۹ - ۱۲

۱۷ - ۲۲ - ۲۴ - ۲۵ - ۵۶

۸۸ - ۱۱۷ - ۱۳۷ - ۱۴۱

جہانگیر قلی خان لالہ بیگ	۷۳۷ - ۷۳۸ - ۷۵۰ - ۷۵۵
ناظم صوبہ بہار ۲۱۸	۷۵۶ - ۷۵۷ - ۷۷۹ - ۷۸۳
جہمیت رای ۱۶۳ - ۱۶۴	۷۸۹ - ۷۹۱ - ۷۹۴ - ۷۹۶
جہجارا (یا) جنجارہ دختر	۸۱۴ - ۸۶۱ - ۸۶۵
لکھی جادو (یا) جادون	۳۵۶
.. .. ۳۴۲ - ۳۴۴	۵۹۲
جے آپا سندھیہ ۳۵۵ - ۳۵۶	۷۴۹
جے آپا مرہٹہ ۸۴۸ - ۸۴۹	جواہر سنگھ جات
۸۵۰	جودہ سنگھ پسر مہاراجہ
جیجی انگہ ۳۸۸ - ۵۳۲	تیجسنگھ .. ۲۶۱
جے چنڈ راجہ قنوج ۱۷۹	جہان خان ۳۵۶ - ۸۵۲
جے رام ولد راجہ انی رای	جہان شاہ .. ۹۹ - ۱۰۰
سنگھ دلتن .. ۲۲۳	جہاندار شاہ ۴۰ - ۹۹
	۱۰۰ - ۱۰۲ - ۱۰۴ - ۱۴۷
	۳۲۸ - ۳۳۴ - ۵۰۶ - ۵۱۹
	۷۰۹ - ۸۲۶ - ۸۳۰ - ۸۳۹
	۸۸۰
	جہانگیر پادشاہ ۲۱۳ - ۲۹۵
	۴۰۵ - ۴۲۷ - ۴۴۴
	جہانگیر قلی خان پسر خان
	اعظم .. ۷۶۱

* حرف چے *

چاندا پسر رای درگا سیسودیہ
۱۴۳
چاند بی بی ۶۱۲ - ۷۲۸
چتر بھوج .. ۴۰۵
چرکس (قوم) .. ۲۷۰

۶۰۱۵ .. حاجي بيگم	۱۱۲ .. چغتآ خان
حاجي جمال مريد مستخدم	چغتآ (يا) چغتآ (يا) چغتآئي
بهاء الدين زكرياى ملتاني	(قوم) ۵۴۷ - ۵۵۱
۵۹۰	۵۸۵ - ۵۹۸
حاجي حميد گواليارى غزنوي	۸۲۱۵ .. چنچي
۵۷۷	چندا صاحب (يا) نواب چندا
حاجي خان غلام شير خان سور	صاحب (شف - حسين
۳۷۵ - ۱۱۱	درسك خان) ۵۱۳
حاجي سياح ۶۹ ..	چندر سين پسر راي مالديو
حاجي شهاب (يا) شهاب الدين	۱۴۹ - ۱۸۰ - ۱۴۰۹ ..
۵۵۹	چانگيز خان ۷۶۸ ..
حاجي محمد پدر علي دردي	چورامن جات ۸۳ - ۸۲
خان ميرزا بندي ۸۴۳	چين قليچ خان بهادر ۴۷۲ -
حاجي محمد خان سيستاني	۴۸۶
۵۶۸	
حافظ رحمت خان ۷۱۶ -	
۸۴۲ - ۷۱۸	
حافظ رحمت خان رهله ۷۱۹	حاجي احمد برادر علي دردي
حافظه مريم مادر عنايت الله	خان ميرزا بندي ۸۴۳ -
خان (كه بتعليم زيب النسا	۸۴۴
	حاجي انور ۵۲۷ ..

* حرف حاء *

خان فوجدار مراد آباد	بیگم صبیحہ خلد مکان عالمگیر
۸۶۸	۸۲۸ بادشاہ ممتاز بود (
حسن علی خان بہادر عالمگیر	۷۷۱ حبیب علی خان
۸۷۳ - ۳۱۹ شاہی	حزق اللہ خان بہادر بدر جندگ
حسن محی الدین خان پھر	مروردار ناندیہ ر ولد
طالب محی الدین خان	۵۲۱ حفظ اللہ خان
۵۲۱	۴۶۰ حسام الدین خان
حسین بیگ ایچک اُغلی	۱۵۹ حسن بیگ ..
۵۴۴	حسن بیگ شیخ عمری ۱۵۹
۸۲۷	۱۳۹۰ حسن خان چغتائ
حسین خان پسر کلان سرفراز	حسن خان پسر پدر شیہر شاہ
۴۷۲ خان دکئی	۱۷۲
۷۱۴ حسین خان خورشکی	حسن خان پسر سید حسین
حسین خان خورشکی تعلقہ دار	۵۰۱ خان بارہہ
۵۱۷	حسن خواجہ مہین برادر
حسین خان شاملو حاکم ہرات	عبدالرحیم خواجہ بن کلان
۶۴۳	۷۵۰ خواجہ ..
حسین خان - نام شمشیر خان	حسن علی خان (یا) حسین
۶۸۳ ترین اعظم شاہی	۱۰۲ علی خان بارہہ
حسین درویش خان عرب	حسن علی خان برادر غضنفر

۵۶۳ .. حکیم الملک
 ۳۷۱ حکیم دارُود تقرب خان
 ۲۸۳ - حکیم رکذای کاشی
 ۷۹۲
 حکیم ضیاء الدین رحمت خان
 ۲۸۳ پسر حکیم قطبیا
 حکیم عبداللہ خان کشمیری
 مخاطب بہ بہاء الدولہ
 ۸۵۱
 ۵۹۹ .. حکیم علی
 ۷۹۸ حکیم عین الملک
 ۳۹۰ .. حکیم فیروز
 حکیم قطبیا درادر حکیم رکذای
 ۷۹۲ - ۲۸۳ کاشی
 حکیم محسن تقرب خان وزیر
 شاہزادہ محمد کام بخش
 ۳۲۷
 حمید الدولہ سیادت خان سید
 حمید خطاب پسر عمان الملک
 ۸۵۶

چندا صاحب داماد
 ۵۱۳ سعادت اللہ خان
 ۴۱ - ۸۲ - حسین علیخان
 ۲۰۸ - ۳۲۹ - ۳۳۴ - ۴۵۲ -
 ۸۳۶ - ۸۳۹ - ۸۸۰ - ۸۸۱
 حسین علیخان امیر الامرا
 ۴۱ - ۶۹ - ۸۷۱ -
 حسین قلی خان خانجہان
 ناظم پنجاب ۱۱۸ -
 ۱۱۹ - ۱۸۶
 حضرت غوث الثقلین رضی اللہ
 عنہ و قدس سرہ ۶۰۰
 حفظ اللہ خان عرف میان خان
 ۸۷۹
 حفظ اللہ خان ناظم صوبہ تٹہ
 و فوجدار سیوستان پور
 سعد اللہ خان شاہجہانی
 ۵۲۰
 حکیم ابوالفتح ۱۲۰ -
 ۱۶۲ - ۳۶۵ - ۵۹۵ - ۵۹۹

همیدالدین خان	۳۵۰	حیدر علیخان خراسانی (یا)
همیدالدین خان پسر سردار		حیدر قلی خان ۶۲ -
خان سردار بیگ	۴۹۴ ۷۳
همیدالدین خان عالمگیر شاهي		حیدر علی خان بهادر تعلقه دار
.. ..	۵۲۵	سری رنگ پتن ۵۲۹
همید خان پسر دازند خان		حیدر علی خان (یا) نواب
قریشي	۲۷	حیدر علی خان ۵۶
همید خان حبشي	۲۷۰	حیدر قلی خان ۳۳۱ - ۷۰۸
همیده بانو بیگم والدۀ روح الله		حیدر قلی خان (یا) حیدر
خان ازل و خالۀ خلد مکان		علی خان .. ۳۲۹
.. ..	۳۱۰	حیدر قلی خان دیوان دکن
هوری خانم افکۀ بیگم صاحب	 ۹۸۵
صبیۀ کلان فردوس آشیانی		حیدر قلی خان نامرالجندی
.. ..	۳۷۰ ۸۳۴

* حرف خاء *

هیات خان داروغۀ آبدار خانه		خادم حسن خان نائب پورنیہ
.. ..	۲۲۲ - ۲۲۳ ۸۴۶
حیدر علی خان	۳۵۸ -	خامہ خیل (طایفہ) ۵۴۱
.. ..	۷۲۳	خاقان آفاق - لقب محمدی آباد
حیدر علی خان (یا) حیدر	 ۴۳ - ۴۷
..

۵۷ - ۵۶ - ۵۲ کوک	۶۸۵ .. پادشاه
۵۰۶ - ۲۹۱۴ - ۲۳۶ - ۶۴	۴۸۹ .. خاقان زمان
خانجهان پدر سيد منصـور	۵۹۵ - ۱۵۵ .. خان اعظم
۴۵۰ .. خان بارهه	۷۶۱ - ۷۲۸ - ۶۱۷ - ۶۰۲
۱۶۴ خانجهان ترکمان	خان اعظم ميرزا عزيز کوک (يا)
۷۷۱ خانجهان حسين قلي	۵ - ۳ - ۵ خان اعظم کوک
خانجهان - خطاب سيد	۳۹۱ - ۳۷۸ - ۱۷۱ - ۱۴۲
خانجهان شاهجهاني ۴۶۶	۳۹۷ - ۳۰۰ - ۴۰۹ - ۴۱۰
خانجهان - خطاب شايسته	۵۵۷ - ۵۴۶ - ۵۴۲ - ۴۱۲
خان امير الامرا ۲۹۴ -	۵۷۳ - ۵۹۳ - ۶۱۴ - ۷۶۹
۶۹۷ - ۶۹۶ - ۶۹۵ ..	۷۷۲ - ۷۷۰
خان جهان لودي حاکم مالوه	۱۶۹ - ۱۲۴ .. خانجهان
۲۱۶ - ۲۱۵	۱۹۸ - ۶۲۸ - ۶۸۸ - ۶۹۱
خانجهان لودي صوبه دار دکن	۷۷۸ - ۷۳۸
۸ - ۲۰ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ -	۲۴۰ - ۲۳۰ خانجهان بارهه
۲۱۳ - ۲۰۶ - ۱۶۸ - ۱۵۳	۲۷۲
۲۲۵ - ۲۲۴ - ۲۱۹ - ۲۱۴	۷۴۵ - ۲۹۳ خانجهان بهادر
۴۲۱ - ۴۱۹ - ۲۵۷ - ۲۵۱	خانجهان بهادر ناظم دکن
۶۴۱ - ۶۳۰ - ۴۳۰ - ۴۲۸	۴۹۷ - ۳۱۹ - ۲۹۱ - ۵۳
۷۳۴ - ۶۵۳ - ۶۵۱ - ۶۴۲	خانجهان بهادر کوکلتاش (يا)

خانخانان میرزا عبد الرحیم	۷۷۴ - ۷۷۵ - ۷۸۲ - ۷۸۴
۴ - ۷ - ۸ - ۱۵ - ۱۶	۷۸۸ - ۷۹۴ - ۸۹۳ - ۸۹۴
۱۷ - ۱۲۱ - ۱۵۱ - ۱۵۳	خانچہان ناظم پنجاب ۹۰۷
۱۸۲ - ۳۹۲ - ۴۴۶ - ۷۷۳	خانخانان انتظام الدولہ خاں
۸۳ - ۲۱۷	عماد الملک ۸۵۴
۲۵۲ - ۲۵۷ - ۲۹۵ - ۳۴۰	خانخانان بیرام خان (یا)
۳۵۳ - ۳۵۴ - ۳۶۰ - ۴۴۲	خانخانان ۷۳ - ۹۵
۷۱۴ - ۷۹۵ - ۸۴۷	۸۲ - ۱۲۹ - ۱۵۳ - ۱۵۵
خاندوران بہادر ۲۳۱	۱۶۸ - ۲۹۲ - ۳۷۵ - ۴۰۰
۷۸۵ - ۴۲۴	۴۵۵ - ۴۸۸ - ۵۹۸ - ۶۱۵
خاندوران خطاب فصیری	۶۲۱ - ۶۲۲ - ۶۲۸ - ۶۴۲
خان ۷۰	۷۲۷ - ۷۷۹ - ۸۴۷ - ۸۹۲
خاندوران خواجہ حسین یزنہ	خانخانان خطاب مہابت
کوکلتاش خان ۱۰۱	خان ۴۲۵
خاندوران سید محمود ۲۹۷	خانخانان سپہ سالار ۶۲۳
۹۸۲	خانخانان لقب میرزا خان
خاندوران شاہ بیگ خان	۴۱۰
ارغون پسر ابراہیم بیگ	خانخانان منعم خان ۱۲۰
چریک ۶۴۲	۳۷۵ - ۵۰۵ - ۵۱۵ - ۵۵۹
خاندوران موبدار برہانپور	۸۰۹ - ۹۰۴

خانه زاد خان هارس غزنين	۲۲۰ - ۲۸۷
۷۷۷	خان دوران نصرى جنگ ۱۵۱۵ -
خانه زاد خان - خطاب روح الله	۷۵۹
خان درمدين پسر روح الله	خان زمان ۱۳ - ۲۲۹ -
خان اول .. ۳۱۵	۲۴۹ - ۲۵۷ - ۲۶۰ - ۵۴۳ -
خانه زاد خان - خطاب ميرزا	۴۹۲ - ۴۹۵
شيخ (يا) محمد شيخ	خان زمان بهادر ۱۴۱۴ -
پسر كلان سعيد خان بهادر	۷۹۴ - ۴۵۵
ظفر جنگ چغتاي ۴۳۳ -	خان زمان شيخ نظام فوجدار
۴۳۴ - ۴۳۵ - ۴۳۶ ..	كولاپور نواح پرناله ۳۵۰
خارند علي محمد خان ۸۴۲	خان زمان - سويه دار خاندیس
(جناب) ختمي پناه (صلى الله	۲۰
عليه و سلم) ۶۱۷	خان عالم ۱۲۳ - ۴۰۰ -
خبيطه (از الوس مغول و	۴۲۰ - ۴۰۹
از همراهيان معصوم خان	خان فيروز جنگ ۵۸ - ۶۱ -
كابل) ۷۲۶ ..	۳۱۱ - ۴۹۲ - ۴۹۴ - ۵۰۳ -
خدارند خان حبشي ۱۸۲	۵۰۴
خدارند خان دكني ۷۲۸	خان كلان ۱۰۹ - ۱۴۹ -
خدمت پرست خان ۴۱۹	۳۷۶ - ۳۷۸ - ۴۰۰ - ۵۵۶ -
خدمت خان .. ۴۹۲	خانه زاد خان ۷۴۷

۵۶ - ۵۷ - ۵۸ - ۵۹ - ۶۰ -	۸۳۹ خدمت طلب خان
۶۱ - ۶۴ - ۶۵ - ۶۶ -	خدیدجہ بیگم صبیحہ قلیج خان
۶۹ - ۷۲ - ۸۱ - ۸۹ -	۸۳۲
۹۷ - ۱۴۶ - ۲۱۹ - ۲۳۰ -	خسرو ۹ - ۱۵۳ - ۳۹۹ - ۴۱۱
۲۳۵ - ۲۳۶ - ۲۵۵ - ۲۵۶ -	خسرو پدر دادر بخش ۷۳۰
۲۷۵ - ۲۷۷ - ۲۸۵ - ۲۸۷ -	خسرو پسر نذر محمد خان
۲۹۲ - ۲۹۳ - ۲۹۴ - ۲۹۶ -	والی بلخ ۷۳۱ - ۸۰۲ -
۳۰۰ - ۳۰۵ - ۳۰۷ - ۳۰۸ -	۸۱۲
۳۱۰ - ۳۱۴ - ۳۱۵ - ۳۱۸ -	خسرو - تخصص حکیم ناصر
۳۲۰ - ۳۲۴ - ۳۴۰ - ۳۴۶ -	۳۹۰
۳۴۷ - ۳۵۱ - ۳۷۲ - ۴۱۵ -	خسرو خان وکیل میرزا غازی
۴۲۲ - ۴۲۳ - ۴۴۰ - ۴۴۸ -	۴۰۵
۴۵۶ - ۴۵۷ - ۴۶۰ - ۴۶۳ -	خضر خان پنی ۴۳ - ۴۴
۴۶۷ - ۴۷۴ - ۴۷۶ - ۴۷۸ -	۵۳۵ خضر خواجہ خان
۴۸۴ - ۴۸۵ - ۴۹۵ - ۴۹۷ -	خطیب ابوالفضل کاذرنی
۴۹۹ - ۵۰۰ - ۵۰۳ - ۵۰۵ -	۵۸۴
۵۱۰ - ۵۱۲ - ۵۱۳ - ۵۱۸ -	خلد مکان (یعنی محمد اورنگزیب
۵۱۹ - ۵۲۰ - ۵۲۷ - ۵۶۸ -	عالمگیر پادشاہ - شف
۴۶۹ - ۴۷۵ - ۴۷۰ - ۴۶۹ -	محمد اورنگزیب پادشاہ)
۶۸۱ - ۶۸۲ - ۶۸۵ - ۶۸۶ -	۳۴ - ۴۰ - ۴۱ - ۵۴ -

خلیل اللہ خان بھرو کلان	۶۹۰ - ۷۰۷ - ۷۳۸ - ۷۶۰ -
روح اللہ خان خانہ زاد خان	۸۰۸ - ۸۱۲ - ۸۱۶ - ۸۱۸ -
۳۱۷	۸۱۹ - ۸۲۱ - ۸۲۴ - ۸۲۸ -
خلیل اللہ خان صوبہ دار لاہور	۸۳۰ - ۸۳۱ - ۸۳۲ - ۸۳۷ -
۵۱۱	۸۴۵ - ۸۷۱ - ۸۷۲ - ۸۷۷ -
خلیل اللہ خان یزدی ۳۰۹ -	خلد منزل - (یعز قطب الدین
۸۲۳	محمد شاہ عالم یادشاہ
خلیل بیگ .. ۲۷۹	مخاطب بہ بہادر شاہ)
خنجر خان حارس احمدنگر	۴۰ - ۴۲ - ۴۵ - ۴۷ -
۱۴	۷۲ - ۷۳ - ۷۴ - ۸۱ - ۸۲ - ۹۹ -
خنجر خان - خطاب سپہدار	۲۷۰ - ۳۰۶ - ۳۰۷ - ۳۲۱ -
خان محمد صالح ۴۲۷	۳۸۷ - ۴۸۸ - ۵۰۱ - ۵۰۲ -
خواجہ ابوالحسن ۱۹۱ -	۵۰۴ - ۵۰۵ - ۵۱۲ - ۵۱۵ -
۲۱۴ - ۲۵۱ - ۴۱۳ - ۷۸۱	۵۲۷ - ۵۵۳ - ۶۸۵ - ۷۱۱ -
خواجہ ابوالحسن تربتی ناظم	۸۱۷ - ۸۳۰ - ۸۷۸ - ۸۸۰ -
کابل ۱۹۵ - ۲۴۶ -	خلیفہ سلطان وزیر ایران ۷۴۶
۴۱۳ - ۴۷۱ - ۷۳۴ -	خلیفہ شاملو .. ۵۴۵
۷۵۷ - ۷۵۶	خلیل اللہ خان ۲۳۳ - ۲۳۵ -
خواجہ ابوالحسن ظفر خان	۲۶۷ - ۲۷۹ - ۴۵۲ - ۷۳۸ -
۷۶۰	۷۵۳ - ۸۰۶ - ۸۰۹ - ۸۶۶ -

خواجہ ابوالخیر میر عدل	و مرید خواجہ عبدالشہید
۷۵۰	۳۷۹
خواجہ احسن اللہ مخاطب بہ	خواجہ خارند محمود نبیرہ
ظفر خان .. ۷۵۶	خواجہ ناصر الدین احرار
خواجہ بابای ترانی ۸۷۶	(قدس سرہ) ۵۷۵
خواجہ باقی باللہ سمرقندی	خواجہ خضر خان ۷۶۴
الاصل کابلی المولد ۸۶۲	خواجہ رحمت اللہ - نام سربلند
خواجہ باقی خان (خطاب	خان ہمشیرہ زادہ نجابت
شیر خواجہ) ۹۵۰	خان میروزا شجاع ۴۷۷
خواجہ برخوردار برادر خواجہ	خواجہ زکریا عم سیف الدولہ
عبداللہ خان فیروز جنگ	عبد الصمد خان بہادر
۷۷۸	دلیر جنگ .. ۵۱۴
خواجہ بیگت میرزا صفوی	خواجہ سعد الدین خان ۷۴۸
۴۲۷ - ۴۲۹	خواجہ سلیمان .. ۷۲۶
خواجہ جہان .. ۶۶۸	خواجہ سلیمان بھر قتلہ ۱۶۵
خواجہ حسن عم زین خان کوکہ	خواجہ شمس الدین خوافی
۳۶۳	۳۶۴
خواجہ حسن نقشبندی ۷۷۷	خواجہ عبدالرشید خان بہادر
خواجہ خارند درہمت پدر	ہمت جنگ چہارمین پدر
سلطان خواجہ نقشبندی	عبدالدرہ عوض خان بہادر

ناصرالدین بهادر قدس	۸۳۶ .. قصور جنگ
۷۷۷ .. سره	خواجه عبدالشهید بن خواجه
خواجه عبدالله مشهور بخواجگان	عبدالله مشهور بخواجگان
خواجه فرزنت بیرواسطه	خواجه .. ۳۷۹
خواجه ناصرالدین احرار	خواجه عبدالشهید خان بهادر
۳۷۹	هیبت جنگ پنجمین پسر
خواجه عبدالهادی پسر کلان	عضدالدوله عوض خان
مغدر خان خواجه قاسم	بهادر قسوره جنگ ۸۳۶
۷۳۶	خواجه عبدالصمد شیرین قلم
خواجه عبدالهادی خان سیومین	شیرازی ۳ . ۴۲۵ -
پسر عضدالدوله عوض	۴۲۶
۸۳۶ .. خان	خواجه عبدالعزیز نقشبندی
خواجه عبیدالله ناصرالدین	۵۵۲
بهادر قدس سره ۷۷۷	خواجه عبدالقادر پسر خواجه
خواجه عثمان پسر قتالوی لوهانی	محمد ناصر مخاطب به
۱۶۷ - ۱۶۵	محمد فخرالدین خان
خواجه عطاءالله منشی قزوینی	۳۳۳
۳	خواجه عبداللہ مخاطب به
خواجه عیسی پسر طیب خواجه	عبدالله خان فیروز جنگ
۷۵۱ .. هوپاری	پسر خواجه عبیدالله

۳۳۲	خواجہ قاسم سید انائی (شف
خواجہ مظفر (نام روشن الدولہ	۷۳۷	مغدر خان)	
بہادر رستم جنگ نڈرہ	خواجہ قطب الدین	بختیار	
خواجہ محمد نامر (۳۳۳	۳۲۵	..	تاکہ
خواجہ معین الدین چشتی	۸۶۳	خواجہ کامگار غیرت خان	
رحمۃ اللہ علیہ ۴۶۷ -	۸۶۴
۵۱۲	خواجہ کلان بیگ (کہ از امرای
خواجہ مقصود علی ہروی پدر	فرورس مکانی	بود و از	
زین خان کوکہ ۳۶۳	بجانب میروزا کامران حکومت		
خواجہ مرسی پسر طیب خواجہ	قندھار داشت)	۹۴۵ -	
جویداری ۷۵۱
خواجہ مولانای شیبازوی	خواجہ کلان خواجہ جویداری		
جفر دان ۳۹۵	۷۸۲
خواجہ مؤمن خان پسر دزمین	خواجہ کمال (نام عضد الدولہ		
عضد الدولہ - عوض خان	عوض خان بہادر قسورہ		
بہادر ۸۳۵	۸۳۲	..	جنگ
خواجہ میر خوافی (شف -	خواجہ محمد امانت خان		
ملازمت خان) ۶۴۲	۵۲۷	وجودار سزگمگیر	
خواجہ ناصر الدین احصرار	خواجہ محمد ناصر مخاطب بہ		
(قدس سرہ) ۳۷۹ = ۵۷۵	محمد نکر الدین خان		

مئي	۲۵	خواجہ نظام الدین احمد بخشي	۷۸۰
خواص خان قلعدار قلعه قندهار	۰۰	خواجہ نظام الملک وزیر شاه	۰۰
۰۰	۱۴۶۱ - ۵۵۳ - ۶۶۱	شجاع شیراز جد شریف	۰۰
خوشخبر خان خطاب خواجہ	۰۰	خان	۶۲۵
باباي توراني	۸۷۶	خواجہ نظام موداگر	۴۱۴
خوشم بيگ اوزبک ملازم ادهم	۰۰	خواجہ ویسی	۱۱۷
خان	۵۳۴	خواجہ هاشم پسر شیر خواجہ	۰۰
خير النساء بيگم صبيحه نظام الملک	۰۰	خواجہ هاشم پسر شیر خواجہ	۶۵۰
آصف جالا	۵۲۲	خواجہ هلال - غلام قاسم خان	۰۰

* حرف دال *

داداجي (يا) داراجي بهونساء

۰۰ ۰۰ ۲۴۲

داراب خان ۴۱ - ۱۹۱ - ۱۹۴

۰۰ ۰۰ ۳۱۰ - ۶۴۷

داراب خان پسر مختار خان

۰۰ ۰۰ ۳۹

داراب خان ميرزا داراب پسر

دوم خانقاہ ازان ميروزا

عبد الرحيم ۱۴ - ۱۵ -

خواجہ يادگار برادر عبد الله

خان فيزور جنگ ۷۷۸

خواجہ يعقوب جويباري ۸۷۲

خواجہ گان خواجہ (شف -

خواجہ عبد الله ۳۷۹

خواجگي فتح الله ۱۵۳

خواص خان ۵۷ - ۴۶۱

خواص خان حبشي ۵۶ - ۶۳

خواص خان خطاب دولتمند خان

۳۱ - ۳۰ .. یزیدی	۱۷ - ۱۶
۷۳۰ دارو بخش پسر خسرو	۴۳ - ۳۹ - ۳۳ دارا شکوه
۳۲۵ - ۱۰۵ دارو خان	۴۵ - ۴۶ - ۸۹ - ۹۰
۲۳۰	۲۵۵ - ۲۳۶ - ۲۳۲ - ۲۳۰
۵۷۳ دارو خان افغان	۲۶۹ - ۲۶۷ - ۲۶۳ - ۲۵۶
دارو خان پسر خضر خان پنی	۲۷۵ - ۲۷۹ - ۲۸۰ - ۲۸۲
۶۷ - ۶۶ - ۶۵ - ۶۴ - ۶۳	۲۸۴ - ۲۸۵ - ۲۸۷ - ۲۸۸
دارو خان پسر هلیمان خان	۲۹۷ - ۳۰۰ - ۳۰۱ - ۳۰۴
۴۰۰ .. کرزانی	۳۰۵ - ۳۰۹ - ۳۱۸ - ۴۲۲
دارو خان قریشی	۴۴۹ - ۴۵۲ - ۴۵۴ - ۴۵۸
۵۹ - ۳۴۸ - ۶۸۳ ..	۴۵۹ - ۴۶۰ - ۴۶۶ - ۴۶۷
دارو خان قریشی پسر بهیکن	۴۷۱ - ۴۷۶ - ۴۸۰ - ۴۸۱
۳۵ - ۳۴ - ۳۲ .. خان	۵۱۱ - ۴۶۹ - ۴۷۳ - ۴۷۴
دارو خان کرزانی	۴۷۵ - ۴۷۹ - ۴۸۱ - ۴۸۲
۱۲۴	۴۸۶ - ۴۹۳ - ۴۹۴ - ۴۹۵
دارو خان نائب نواب	۴۹۶ - ۴۹۷ - ۴۹۸ - ۴۹۹
دقاجی سندهیه برادر چه	۷۰۷ - ۷۱۳ - ۷۳۸ - ۷۳۹
۳۵۶ .. آبا سندهیه	۷۴۱ - ۷۵۳ - ۷۶۰ - ۸۱۰
دقا (یا) دنا سردار مرهته	۸۱۶ - ۸۶۸ - ۸۶۹ - ۸۷۷
۸۵۵ - ۸۵۴	دانشمندان خان ملا شفیعی

۵۴۶ - ۴ - ۳	۷۱۶ - ۷۱۷ - ۷۱۸	دوتا مندهیه
۲۶۱ - ۶۱۵ (گردہ)	۷۲۰
۲۹۰ - ۳۱۸ - ۳۴۰ - ۴۱۰	۵۲۶ -	دوانیان (فرقہ)
۴۷۷	۷۲۲
۱۰ - ۱۱ - ۱۲ -	۲	دربار خان
۶۴۶ - ۱۳	دربار خان عنایت نام پسر	
دلدار خان بہادر محمد نعیم	تکلو خان قصہ خوان	۱
نصرت تخلص سیومین پور	درجن سال	۳۲۵
دلدار خان عبدالعزیز پسر	درجودھن نبیرہ (راجہ رام چند	
نبیر عبدالحمید بن میر	بکھیلہ (یا) بکھیلہ (یا)	
عبدالرحیم بن مولانا کمال	مکھیلہ	۱۳۷
نیشاپوری	درگاتیج (یا) درگہ پنج	۱۶۳ -
دلدار خان پسر شیر خان تونور	۱۶۵
۶۵۴	درگا داس رائہور	۵۰۱
دلدار خان کاکر ابراہیم نام	درگداس (رائہور)	۸۷۳
دلدار علی خان	دریا خان	۸۶۳
دل دلدار خان پسر دلدار خان	دریا خان روملہ داؤد زئی (یا)	
بہادر محمد نعیم	داؤ زئی	۱۸ - ۱۹ -
دلب نرائین پسر راجہ رامداس	۷۸۴ - ۲۱ - ۲۰
کچھواہہ	دستم خان پسر دستم ترکستانی	
۱۵۷		

۳۱۸ - ۳۱۹ - ۳۴۹ - ۴۱۸ -	دلپت اجینیه ۷۷۲
۴۷۲ - ۴۷۵	دلپت بهورتیه .. ۱۷۴
دلیر خان داوزی (یا) داود زئی	دلپت پسر کلان رای رایسنکه
جلال نام برادر خرد بهادر	.. ۱۵۲ - ۱۵۳ - ۱۵۴
خان روهله ۴۲ - ۴۳ -	دلپت سنگه پسر کلان راجه
۴۴ - ۴۵ - ۴۶ - ۴۷ -	گوزال سنگه کور ۳۴۱
۴۸ - ۴۹ - ۵۰ - ۵۱ -	دلدار پسر سرفراز خان چغتای
۵۴ - ۵۵ - ۲۸۹ - ۲۹۰ - ۴۲۳
۳۰۹ - ۴۹۹ - ۴۸۳ ..	دلدار ولد الف خان محمد
دلیر خان عبدالرؤف میانه	طاهر نپیر دولتی خان
نپیره زاده بهلول خان میانه ۵۴۵
۵۶ - ۵۷ - ۵۸ ..	دلدار زمیندار ولایت تبت
دوازک داس بخش شیخ فرید ۴۸۲
۴۴۰	دل دوست نام سردار خان پسر
دودا پسر رای سرجن هادا ۴۲۲
۱۱۰ - ۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۱۶ -	دلیر جنگ (خطاب سیف الدوله
۱۴۱ - ۵۹۳	عبدالصمد خان بهادر
دور میش (یا) دورمنش (یا)	صاحب صوبه لاهور ۵۱۵ -
دور بینش خان شاملو	۵۱۶ - ۷۱۲ - ۷۱۳ - ۷۱۴
۵۴۹	دلیر خان ۲۹۳ - ۳۰۴ -

۱۲۹	دوست علي خان (يا) علي
			دوست خان بـرادر زاده
۳۶۱	سعادت الله خان
			دوست کام (يا) دولت کام
۸۷۶ - ۳۵۲	مرهقه
			دوست محمد پسر مابق محمد
			خان هروي .. ۸۲۹
۳۳۶	دولت .. ۳۶۷
			دولت خان ۶ - ۷ - ۸ -
			.. ۴۵۰
			دولت خان (پدر عيسى خان
۳۳۹	مئين) مخاطب به خواص
			خان ۲۴ - ۲۵ - ۲۶ -
			.. ۲۷ - ۲۸ - ۲۸
۸۲ - ۸۱	دولت خان لودي شاهو خيل
			(يا) شاهو خيلي ۵ - ۱۸۲
			دولت خان ۷۱۶ - ۸۴۲
			دوله راي پور کهرک راي بومي
۳۳۹ ۷۷۳
۳۲۹ - ۳۲۸	ديا رام بهادر	..	دهار پسر گلان راجه تودرمل
			ديانم خان حکيم جمالای

ساسانی موبد تخلص	کاشي ۳۷
۳۹۱	دیانت خان ۷۸۰ - ۲۳
ذوالفقار الدوله میرزا نجف	دیانت خان قاسم بیگ ۸
۱۰۷	دیانت خان محمد حسین
ذوالفقار بیگ بخشعی حسین	دشت بیاضی ۲۲
۳۳۰	دیانت خان میر عبدالقادر
ذوالفقار جنگ (شف - سادات	مهرین خلف امانت خان
۵۲۴	خوافی .. ۵۹
ذوالفقار خان ۶۵ - ۱۰۱ -	دیانت خان ثانی میر علی
۲۳۶ - ۲۷۰ - ۳۱۷ - ۳۲۰ -	نقی خلف میر عبدالقادر
۳۵۰ - ۳۵۱ - ۴۹۰ - ۵۰۰ -	دیانت خان ۷۰ - ۴۲
۵۱۳ - ۵۱۵ - ۴۷۹ - ۸۷۷ -	دین دار خان بخاری سید
ذوالفقار خان امیر الامرا ۴۰ -	بهوده نام ۲۳ - ۲۴
۷۳ - ۴۸۷ - ۵۰۵ - ۵۰۶ -	دین محمد خان ۷۵۰
ذوالفقار خان امیر الامرا	دین محمد خان ارزیک ۸۵
آذربایجان برادر خرد فرهاد	دیوانکن مخاطب به معتمد
۸۵	خان پسر دیانت خان حکیم
۸۸ - ۸۷ - ۸۶	جمالای کاشي ۳۸
ذوالفقار خان بهادر ۲۹۱ -	* حرف ذال *
۳۲۴	ذوالفقار اردستانی (یا) آذر

۴۰ - ۸۹ - ۱۱۱ - ۱۱۲ -

۱۳۵ - ۱۴۵ - ۱۵۵ - ۱۵۶ -

۱۷۵ - ۲۲۱ - ۲۲۵ - ۲۶۰ -

۲۶۵ - ۳۰۰ - ۳۷۵ - ۴۵۳ -

۴۸۷ - ۵۰۱ - ۶۰۷ - ۶۱۹ -

۶۲۰ - ۶۷۳ - ۶۹۸ - ۷۰۸ -

۷۷۸ - ۸۱۸ - ۸۲۵ - ۸۷۰ -

راجورپ پسر راجه جگت سنگه

۰۰ .. ۲۴۰ - ۲۴۱

راج سنگه پسر اسکر ۱۱۲

راج سنگه مخاطب براجه بهادر

تغائی سلطان عظیم الشان

۰۰ .. ۲۷۰

راجکندور پسر تیکه راناجگت

سنگه .. ۲۰۶

راجو .. ۶۱۵

راجوي دکني .. ۱۸۲

راجومنا .. ۶۱۵

راجه اجیت سنگه ۸۲ -

۰۰ .. ۳۸۷

ذوالفقار خان قرامانلو خانلر

پسر ذوالفقار خان برادر

خرن فرهاد خان قرامانلو

۸۵

ذوالفقار خان محمد بیگ

۸۹ - ۹۰ - ۹۱ - ۹۲ - ۹۴۸

ذوالفقار خان نصرت جنگ

۷۰۶ - ۴۶۸

ذوالقدر خان .. ۴۶۲

ذوالقدر خان ترکمان پیری آقا

(یا) پیری آقا نام ۸۴

* حرف را *

راهور (یا) راهوران (قومی

از راجپوت) ۱۳۷ -

۲۲۵ - ۲۳۵ - ۳۰۳ - ۴۷۹

۵۹۱ - ۸۱۸ - ۸۷۰ - ۸۷۳

راجارت (طائفه) ۱۷۲

راجپوت (یا) راجپوتیه - (یا)

راجپوتان (قوم) ۳۹ -

راجہ اسکرن برادر راجہ بہارا مل	راجہ باسو زمیندار مؤ و پتھان
۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۷۰ - ۱۷۱	۱۵۷ - ۱۵۸ - ۱۵۹ - ۱۷۶
راجہ امر سنگھ مرزبان باندھو	۲۱۳ - ۲۳۸ - ۲۷۷ - ۳۶۷
.. .. ۷۸۴	راجہ بدھچند (یا) بدیچند
راجہ امر سنگھ نبیرہ (راجہ رام	پسر راجہ جیچند راجہ
چند بکھیلہ (یا) بکھیلہ (یا)	نگرکوت .. ۱۱۹
مکھیلہ .. ۱۳۷	راجہ بدھی چند ۳۶۷
راجہ اندرمون دھندیرہ زمیندار	راجہ برسنگھ دیو بدیلہ پسر
دھندیرہ ۲۶۵ - ۵۱۱	راو مدھکر ۱۹۷ - ۱۹۸
راجہ انوردہ .. ۲۵۵	.. ۲۱۳ - ۲۵۶ - ۳۱۷
راجہ انوردہ (یا) انوادہ	راجہ بکرماجیت ۱۶ - ۱۷۷
جسوال .. ۳۶۷	۱۷۸ - ۱۸۷ - ۱۹۰ - ۱۹۱
راجہ انوردہ کور پسر کلان راجہ	۱۹۴ - ۲۲۸ - ۷۸۰ - ۷۸۱
بیٹھلداس کور ۲۵۴	راجہ بکرماجیت پتھوداس
.. .. ۲۷۶ ۱۳۹
راجہ انوپ سنگھ بدکوجر	راجہ بکرماجیت رای رایان
(یاندر گرجر یا برگوجر) مشہور	سندر داس نام ۱۸۳
بہ انی رای سنگھ دلن (یا) ۱۸۴ - ۲۳۸
سنگ دلان ۲۲۰ - ۲۲۳	راجہ بہارا مل ۴ - ۱۰۹
.. .. ۲۴۱	۱۱۱ - ۱۱۲ - ۱۷۰ - ۱۷۱

۲۵۰ - ۲۴۶ - ۲۴۵ - ۲۷۶	راجہ بہار سنگھ بندیلا جاگیردار
۸۱۰	چوراگڈھہ ۱۳۷
راجہ بیربر (مہیس داس	راجہ بہارتھہ .. ۲۹۵
نام المتخلص بہ — رھنہ	راجہ بہارتھہ بندیلا نبیرگ رام
.. ۱۱۶ - ۱۱۸ -	چند پسر راجہ مدھکر ۲۱۲
۱۲۰ - ۱۲۲ - ۱۲۵ - ۱۳۶ -	راجہ بہار سنگھ پسر راجہ
۱۶۱ - ۱۸۶ - ۱۸۷ - ۳۶۵ -	مان سنگھ ۱۷۰
۳۸۶	راجہ بہروز پسر راجہ رز افزن
راجہ بیر بہادر کلجی پسر ۲۱۹
کلن بہروچی سرکر ۳۶۱	راجہ بہگونٹ داس کچھواہہ
راجہ بیر بہدر پسر راجہ رام	پسر راجہ بہارا مل کچھواہہ
چند بہکیلا (یا) بہکیلا (یا)	۱۱۱ - ۱۱۴ - ۱۲۶ - ۱۲۹ -
مکیلا .. ۱۳۶	۱۶۰ - ۱۶۲ - ۲۰۳ - ۴۰۴ -
راجہ پدم سنگھ (یا) پدم سنگھ	راجہ بہگونٹ سنگھ پسر راجہ
پسر راجہ اجیچند بن راجہ	جسونٹ سنگھ ۲۹۴
گوبال سنگھ کور ۳۴۱	راجہ بہوج .. ۶۸۶
راجہ پرتاب .. ۱۳۱	راجہ بہیم ۱۸ - ۱۹۰ - ۱۹۱ -
راجہ پرتاب اوجینیہ ۷۸۶ ۱۹۴
راجہ پرسرام .. ۳۶۷	راجہ بیتھلداس کور پسر راجہ
راجہ بہار سنگھ ۲۵۹ - ۳۱۷	گوبال داس کور ۲۳۳ -

راجہ جسونت سنگھ ۱۴۸۰ -	راجہ بہار سنگھ (یا) بہار
۴۹۸ - ۴۷۴	سنگھ (یا) بہار سنگھ پدر
راجہ جسونت سنگھ بذیلہ	راجہ سجان سنگھ بذیلہ
۵۱۱	(یا) بذیلہ ۲۹۱ - ۵۱۰
راجہ جسونت سنگھ پسر (راجہ	راجہ بہار سنگھ بذیلہ پسر
۲۹۳ .. اندرمن	راجہ برسنگھ دیو (یا) بہار
۷۷۶ .. راجہ جگت	سنگھ .. ۲۵۶
راجہ جگت سنگھ ۲۳۲ -	راجہ تودرمل کپتری لاہوری
۲۴۸	۱۱۶ - ۱۲۳ - ۱۲۶ - ۱۲۷ -
راجہ جگت سنگھ بن کنور	۱۳۱ - ۱۵۵ - ۱۵۹ - ۱۷۱ -
مانسنگھ کچھواہ ۱۷۴	۲۰۴
راجہ جگت سنگھ پسر راجہ	راجہ تودرمل شاہجہانی
۲۷۷ - ۲۳۸ - ۱۶۰ باسو	۲۸۶
راجہ جگدیس چند دہال	راجہ تیجہ سنگھ پسر راجہ
۳۶۷	اجیچند بن راجہ گودال
راجہ جگمن دھندیرہ ۲۶۵	سنگھ کور .. ۳۴۱
راجہ جیچند پسر دوم راجہ	راجہ جہار سنگھ (یا) جہار
۳۴۱ گودال سنگھ کور	سنگھ .. ۲۱
راجہ جیچند مرزبان قلعہ کانگرہ	راجہ جہار سنگھ بذیلہ پسر
۱۸۷ - ۱۸۶	راجہ برسنگھ دیو ۲۱۴

۲۷۷	سنگھ بن راجہ باسو	راجہ جیرام بدگوجر پسر راجہ
۱۷۰-	راجہ راجسنگھ کچھواہہ	انوپ سنگھ مشہور بہ
۱۷۱	انی رای سنگدلن ۲۴۱
۱۶۵	راجہ رام چند	راجہ جے سنگھ ۴۴ - ۴۹ -
(یا)	راجہ رام چند بکھیلہ	۵۰ - ۵۱ - ۱۱۸ - ۲۸۵ -
۱۳۴-	مکیلہ ..	۳۵۳ - ۴۶۷ - ۴۸۷ - ۵۰۸ -
۱۳۵ - ۱۳۶ - ۱۳۹ -	..	راجہ جیسنگھ دیو ۶۰۰
۱۵۱	راجہ جیسنگھ سوائی ۵۰۱ -
راجہ رام چند مخاطب بہ	 ۵۰۲ - ۶۸۶
مہاراجہ پسر راجہ چندرسین		راجہ چندرسین ملقب بہ
۳۳۷	ملقب بجادوان	جادوان پسر دھناجي
راجہ رامداس کچھواہہ پسر		جادوان .. ۳۳۶
۱۵۵ - ۲۲۲ -	اوردت	راجہ چھیلہ رام ناگر برادر
۲۲۳	دیازام .. ۳۲۸
۲۲۶	راجہ رام داس نوردي	راجہ دیبی سنگھ ۵۱۱
۱۶۱	راجہ رامسہ گوالدري	راجہ دیبی سنگھ بندیلہ پسر
راجہ رام سنگھ کچھواہہ پسر		راجہ بہارتھہ بندیلہ ۲۱۴ -
کلان میرزا راجہ جیسنگھ	 ۲۹۵
۳۰۱ - ۴۵۴ -	راجہ راجرپ ۴۵ - ۶۷۹
۱۷۲	راجہ رای ریمیل شیخارت	راجہ راجرپ پور راجہ جگت

۳۵۸	راجہ رایسال درباری ۱۷۲ -
راجہ سحان سنگھ بوندیلہ (یا)	۱۷۳
بندیلہ پسر راجہ بہار سنگھ	راجہ رای سنگھ سیسودیہ پسر
(یا) بہار سنگھ (یا)	راجہ راجہ بہیم پور رانا
بہار سنگھ ۲۹۱ - ۵۱۱	امر سنگھ ۲۹۷ - ۲۹۸ -
راجہ سلطان جی (یا) سلطان	۴۵۴
جی - ملقب بیڈالکر	راجہ رتن چند ۷۱۴ - ۷۶ -
۷۱۰ - ۳۳۸	۳۲۹
راجہ سنگرام زمیندار پرگنات	راجہ رگناتھ ۳۸۲
مضاف صوبہ بہار ۲۱۸	راجہ روز افزون راجہ سنگرام
راجہ سوچا پسر راجہ رای رامل	۲۱۸
شیخدارت .. ۱۷۲	راجہ ساہو بھونسلہ (یا)
راجہ سورج سنگھ ۱۸۱ -	ساہوجی بھونسلہ پسر سنبھا
۴۱۶ - ۲۶۸	ولد سیواجی بن شاہجی
راجہ سورج سنگھ راتھور پسر	بن مالو جی ولد داداجی
اردے سنگھ .. ۱۷۹	(یا) داداجی بھونسلہ
راجہ سورجمل پسر کلان راجہ	۳۰۲ - ۳۳۰ - ۳۳۴ - ۳۳۷ -
بامو ۱۴۰ - ۱۷۶ -	۳۴۲ - ۳۶۰ - ۳۵۱ - ۳۵۲
۲۳۸ - ۱۸۷	راجہ ساہو دیپارہ ۳۵۸
راجہ سیورام کور پسر بلرام بن	راجہ ساہو رگھوجی بھونسلہ

۲۲۳ - سورج سنگهه راڻهور	۲۹۳ راجه گودال داس
۲۳۰	۲۹۷ راجه عالم سنگهه
۱۷۴ .. راجه گردهر	۶۵۱ راجه علي خان فاروقي
راجه گردهر بهادر صوبه دار مالوه	راجه علي خان - روزان
۳۶۹ پسر رينا رام بهادر	۶۴۹ .. خاندیس
۶۰۶ راجه گنيس ..	راجه کاملوري (يا) کاملوري
۲۹۳ راجه گودال داس ..	۳۹۷ (يا) کاملور ..
راجه گودال داس کور پدر راجه	راجه کرن - خطاب راجه
۲۵۱ .. راجه بهتل داس کور	۱۵۶ راجه داس کچه واهه
راجه گودال سنگهه کور پسر	راجه کشتوار (يا) کشنوار
بهگونت سنگهه بن بهار	۷۳۸
سنگهه (يا) بهادر سنگهه	راجه کشن سنگهه بهدر پيه
۳۴۷ - ۳۴۰	۲۲۸
راجه گودال سنگهه هندو مت	۸۴۲ راجه کامرون ..
مهند پسر کلان راجه	۱۰۶ راجه کورامل ..
اجيچند بن راجه گودال	راجه گچھتي زميندار صوبه
۳۴۱ .. سنگهه کور	۵۹۱ .. بهار
۱۷۲ راجه لونکرن ..	۲۱۹ - راجه گچھ سنگهه
۱۴۹ راجه مالديو ..	۷۳۲ - ۲۵۲ - ۲۳۲ ..
۱۵۵ - راجه مان سنگهه	راجه گچھ سنگهه راڻهور پسر راجه

۱۰۲ .. راجي خان	۱۵۹ - ۱۶۵ - ۱۶۶ - ۱۶۷
راجي سيد • بزرگ مانکپوري	۱۶۸ - ۱۶۹ - ۱۷۰ - ۱۷۵
۴۱۱	۲۴۵ - ۳۶۶ - ۴۰۴ - ۴۳۰
راجي علي خان (يا) راجه	۴۳۶ - ۴۴۲ - ۷۷۸ - ۸۵۸
علي خان ۱۳۹	راجه مانمنگه پسر راجه
راما برادر صندبا بهونسله ۴۹۰ -	بهگونت داس کچه واهه
۵۰۰	۱۶۰ - ۱۶۱
رام چند پسر راجه مدهکر	راجه مدهکر سنگه ۳۳۰ -
۲۱۳ - ۲۱۲	۳۳۱
رامچند پسر کلان رازداپت	راجه مدهکر ۱۷۱ - ۱۹۷ -
۳۲۰ .. بذيله	۲۱۲ - ۲۹۳ - ۴۰۲ - ۷۲۵
رام چند چوهان پور بدنسنگه	راجه مدهکر ساهه بذيله (قوم
۴۳۸	کهرار) .. ۱۳۱ -
رامداس پسر راجه راجه سنگه	۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۸۱ ..
۱۷۲ - ۱۵۷	راجه مسلم خان ۵۲۸
رام راجه - خطاب بده سنگه	راجه مکرماجيت ۴۱۶
پسر انروده سنگه (يا)	راجه مزدليک بهيل ۲۰۲
انروده سنگه .. ۳۰۷	راجه مها سنگه ولد راجه
رام راج خطاب راز رتن هادا ک	جگت سنگه ۱۷۴ -
ادل سر بلذد راي خطاب	۱۷۵

۷۷۸ - ۷۳۳ - ۶۲۶ - ۶۲۳	داشت .. ۲۱۰
۸۵۸ - ۷۸۸	رام راجہ ۳۵۱ - ۳۵۲ - ۴۶۷
رانا امرا بن رانا پرتاب عرف	رام ساء پسر جانشین راجہ
کینکا بین رانا اودے سنگھ	مدھکر ساء بندیلہ ۱۳۲ -
بن رانا سانکا زمیندار میوار ۱۲۴
۲۰۱	رام سنگھ ہادا پسر کشور سنگھ
رانا امرا پسر کلان رانا اودے	و نیپرگ مادھو سنگھ ہادا
سنگھ ۲۰۳ - ۲۰۴ ۳۲۳ - ۳۲۴
رانا امر سنگھ ۱۱۷ - ۱۹۸ -	رام سنگھ نیپرگ مادھو سنگھ
۲۰۵ - ۲۰۹ - ۲۹۷ - ۴۱۲ -	ہادا .. ۳۰۷
۷۷۸ - ۴۶۸ - ۴۵۲ - ۴۱۵	رام سنگھ ولد کرمسی راٹھور
رانا امر سنگھ (یا) اودے	ہمشیرہ زادہ رانا جگت
سنگھ .. ۴۱۹	سنگھ .. ۲۲۱
رانا اودے سنگھ ۲۰۲ - ۲۰۳	رام سنگھ کہین پسر مانجی
رانا اودے سنگھ بن رانا سانکا	ملار زمیندار چاندہ ۵۲
زمیندار میوار ۱۷۴ - ۲۰۱	رانا ۱۰۶ - ۱۱۴ - ۱۱۹ -
رانا پرتاب ۱۴۳ - ۲۰۳ -	۱۲۹ - ۱۴۷ - ۱۵۳ - ۱۶۶ -
۵۹۲ - ۲۰۴ - ۵۹۳	۱۸۲ - ۱۸۳ - ۱۹۸ - ۲۱۳ -
رانا پرتاب برادر رانا سکرا	۲۲۸ - ۲۶۹ - ۲۷۶ - ۳۷۸ -
۱۷۴	۴۰۲ - ۴۰۹ - ۵۹۸ - ۶۰۱ -

۱۵۰	رانا زمیندار اودیدور	رانا پرتاب بن رانا اودے
	رانا کون پھر رانا امرا بن رانا	سنگھہ .. ۲۰۱
	پرتاب عرف کیکا بن رانا	رانا جگت سنگھہ ۲۰۵ -
	اودے سنگھہ بن رانا سانکا	.. ۲۰۶ - ۲۶۶ - ۴۷۷
	زمیندار میوار ۲۰۶ -	رانا جیس سنگھہ پسر رانا راج سنگھہ
۴۴۷ ۲۰۸ ..
۱۶۰	رانا کیکا ..	رانا - خطاب رانا امر سنگھہ
	رانا کھور پور پسر سنگھہ کھور پور	.. ۴۵۳ ..
۳۵۲ - ۳۲۴	رانا - خطاب راج سنگھہ پسر رانا
	رانی امر کدور جدہ راجہ	جگت سنگھہ ۴۴۸
۲۹۴	بھگونت سنگھہ	رانا راج سنگھہ ۲۰۷ - ۲۰۸
	رانی کدور منکوحہ راجہ مان	رانا راج سنگھہ پسر رانا جگت
۱۶۹	سنگھہ ..	سنگھہ .. ۴۴۷
	راو امر سنگھہ پسر راجہ	رانا راج سنگھہ خطاب راج کدور
۲۳۰ -	کچھ سنگھہ راتھور	پسر تیکہ رانا جگت سنگھہ
۷۳۲ ۲۰۶ ..
۲۵۴	راو امر سنگھہ راتھور	رانا سانکا زمیندار میوار ۱۷۴ -
	راو بہار سنگھہ ہادا پسر راو	.. ۲۰۱ - ۲۰۲ - ۵۵۴
۳۰۶ - ۳۰۵	ستر سال	رانا سکرا پسر رانا اودے
	راو بدھہ سنگھہ متبغای راہ	سنگھہ .. ۱۷۴

۳۱۸	۳۲۴ .. سنگه هادا
راو ستر سال هادا نپیرگ راو رتن	۲۰۸ .. راو بهوج هادا
هادا و پسر گوبی فاتهه	۱۴۵ .. راو چاندا
۳۰۵ - ۲۶۰ - ۳۳ ..	راو چاندا پسر رای درگا
راو سوز بهورتیه جاگیردار بیکانیر	۱۴۴ .. سیمودیه
۲۸۷ - ۲۳۳	راو خطاب محکم سنگه پسر
راو سوز پسر رای رایسنگه	۱۴۷ .. امرسنگه
۲۱۱ - ۱۵۴	راو دلپت بندیلک ولد راو سیمکرن
راو کرن پسر راو سوز بهورتیه	پور بهکون رای بن راجه
جاگیردار بیکانیر ۰۲۱۲	برسنگه دیو ۲۹۱ -
۴۷۶ ۲۸۷ - ۲۳۳ ..	۳۱۹ - ۳۱۸ - ۳۱۷ ..
راو دل سوزار بومی چیت-ور	۳۷۰ راو دلپت بهورتیه
۲۰۲	۱۴۳ .. راو دونا
راوی - خطاب امرسنگه ۱۴۶	- ۲۱۰ - ۲۰۸ راو رتن هادا
راوی - خطاب چاندا پسر رای	- ۲۱۱ - ۲۱۰ - ۲۲۶ - ۲۶۰
درگا سیمودیه ۱۴۳ -	۷۳۴ - ۶۵۱
۱۴۴	راو درپ سنگه نپیرگ راو چاندا
راوی - خطاب راو بهاو سنگه	۱۴۵
هادا پسر راو ستر سال	راو سیمکرن ولد بهکون رای بن
۳۰۵	راجه برسنگه دیو ۳۱۷ -

کلپان مل زمیندار بیکانیر	رای - خطاب هستی سنگه
۱۳۶ - ۱۴۸ - ۱۴۹ - ۲۱۱ -	۱۴۴
۴۰۹	رای بلبهدر ۳۶۷
رای راودیه دهمری وال ۳۶۷	رای بهوج پسر خرد رای سرچن
رای سال درباری ۱۱۰ -	هادا .. ۱۴۱
۵۹۵ - ۱۵۶ - ۱۵۵ ..	رای بهسو (یا) بهونر بزرگ
رای سرچن هادا ۱۱۳ -	چهر دته .. ۳۶۷
۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۴۱ - ۵۹۳ -	رای پتر داس .. ۱۳۶
۷۲۵	رای پرتاب .. ۳۶۷
رای سندر داس برهن - نام راجه	رای درگا .. ۱۱۷
بکرماعت ۱۸۳	رای درگا سیمودیه چند زارت
رای سنسار چند ۳۶۷ ۱۴۲
رای سنگه پسر امر سنگه	ری رام نبیرگ رای مالادیو
۲۳۵	۵۹۱
رای کاسیداس .. ۳۷	رای رایان ۳۸ - ۶۱۶
رای کرشن بلاریه (یا) یلادیه	رای رایان پتر داس ۱۷۱
۳۶۷	رای رایان ملوک چند ۸۷۱
رای کلپان مل زمیندار بیکانیر	رای رایسنگه (یا) رایسنگه
۱۴۸	۱۵۴ - ۱۵۲ - ۱۵۱ - ۱۵۰
رای گوردهن — ررج دهج	رای رایسنگه رانهور پسر رای

رحمن الله پسر شجاعت خان	۱۹۵ - ۱۹۶
۶۴۲ سلام الله عرب	رای لونگرن کچھواہہ المتخلص
رزاق قلی خان پسر عبد الرزاق	۱۱۷ - ۱۱۶ بہ قوسنی
۸۲۱ .. خان لاری	۵۹۱ - ۱۴۸ رای مالدیو
۲۴۶ - ۱۴۶ .. رستم	رای مالدیو زمیندار مازدار
رستم پسر دیانت خان حکیم	۱۸۰ - ۱۷۹
۳۸ جمالی کاشی	رای مکند نازنوی کایم مآثر
۸۷۲ رستم پے اتالیق	۲۳۸ - ۲۳۷
رستم جنک - خطاب متوسل	رای مذوہر داس پسر رای
خان بہادر بن حفظ الله	۱۱۶ لونگرن کچھواہہ
۵۲۰ .. خان	رتن سنگھ پسر گوپال سنگھ
۵۲۱	۱۴۷
رستم خان ۱۴۵ - ۲۲۷ -	(جارت) (طائفہ) ۱۱۱
۲۶۲ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۲۹۹ -	رحمت الله پسر شفقت الله
۷۹۴ - ۶۶۷ - ۶۶۴ -	ولد سزاوار خان ۱۴۰
۶۶۴ .. رستم خان بہادر	۲۸۴ .. رحمت خان
رستم خان بہادر فیروز جنک	رحمت خان حکیم ضیاء الدین
۲۷۶	۲۸۳
رستم خان ترکستانی ۳	رحمت خان میر فیض الله
رستم خان - خطاب شروزہ خان	۲۲۰ - ۲۱۹

۷۰۸	..	بیگ	سید رستم خان دکنی پسر
		رستم میرزا پسر شاهزاده مراد	شرزه خان سید الیاس
۶۱۱	۵۰۳ ..
		رستم ولد خسرو و نبیرا نذر	رستم خان - خطاب مقرب خان
۸۱۰		محمد خان	دکنی سپاهسالار نظام شاهیه
		رسولدار - لقب میر سید محمد	۴۷۰ ..
۵۱۸	..	قزوجی	رستم خان سپه سالار ایران ۲۸
		رشیدای خوش نویس (یا)	رستم خان شغالی ۱۹۹ -
۳۰۸	..	رشیدائی	۲۰۱ - ۲۰۰ ..
		رشید خان الهام الله پسر دوم	رستم خان فیروز جنگ ۲۶۵
		رشید خان انصاری ۳۰۳	رستم خان مقرب خان ۲۷۰ -
		رشید خان انصاری - خطاب	۲۷۲ - ۲۷۱ ..
		الهادی پسر جلال الدین	رستم دل خان پسر جانسپارخان
		۲۳۴ - ۲۴۲ - ۲۴۸ - ۲۴۹ -	بنی مختار و نواسه میرزا
۳۰۳	خلیل خانزمان ۳۲۴ -
		رشید خان بدیع الزمان ۸۲۹	۳۲۷ - ۳۲۶ - ۳۲۵ ..
		رشید خان ناظم صوبه تلنگانه	رستم دل خان ناظم حیدر آباد
۲۴۷	۴۸۵ ..
		رضوی خان سید علی (یا)	رستم علی خان متصددی
		شیر علی درمین پسر	بندر سورت بوند معصوم

۳۵۶	صدر الصدور میروان سید
رگه‌ناقه زار (یا) رگه‌ناقه برادر	جلال بخاری ۳۰۷ -
۸۵۴ بالاجی زار	۳۰۸
رگه‌ناقه زار عم ماندهو زار ۳۵۷	رعایت خان ظهیر الدوله برادر
رگه‌و بهونسله مکسدار سوریه برادر	مایندری محمد امین خان
۸۶۵ - ۸۶۴ - ۸۳۵	بهادر ۳۳۲
رگه‌وجی بهونسله ۵۱۳ - ۷۱۰	رعد انداز بیگ (شیف -
رگه‌وجی پسر مودهو زار	شجاعت خان) ۶۷۹
رگه‌وجی راجه ساهو بهونسله	رعد انداز خان ۲۸۱ - ۹۲
۳۵۸	رفیع الدرجات ۳۲۹
رندوله خان پسر بهادر خان	رفیع الدوله ۵۱۷
ابراہیم نام .. ۹۷	رفعت الدوله بهادر زورآدر جنگ
رندوله خان عادلخان ۴۷۰	۳۶۱
رندوله خان غازی بیجاپوری	رفیع‌الشان ۹۹ - ۱۰۰ -
۳۰۹	۳۳۳
رنگهیر (قوم) .. ۸۲۵	رکن الدوله سید لشکر خان بهادر
رشمیت خان .. ۳۱۲	نصیر جنگ میر اسمعیل
رشمیت خان کلان ۳۱۱	نام برادرزاده سید هاشم
رشمیت خان عرف منور خان	خان ۳۵۹ - ۳۶۰
برادر علانی بهادر خان ۹۸	رگه‌ناقه زار ۳۲۳ - ۳۴۱ -

۷۴۳ - ۷۰۶ ..	رامسخت خان مخاطب به بهادر
روح الله خان خانه زاد خان	خان عاي نام - عم نادر
درويش پسر روح الله خان	خان .. ۹۴۵
۳۱۶ - ۳۱۵ .. اول	روپ . نام خواص روشن آشتاني
روح الله خان خطاب اعتقاد خان ۵۹۹
پسر روح الله خان خانه زاد	روپ مکند پسر راو چاندا ۱۴۴
خان .. ۳۱۷	روپ سنگهه راتهور نبيره کشن
روشاني (يا) روشانيان (فربه)	سنگهه راتهور کهن برادر
۷۲۷ - ۱۹۲ - ۱۹۱ ..	حقيقي راجه سورج سنگهه
روشن الدوله بهادر رستم جنگ	.. . ۲۶۸
خواجه مظفر نام پسر خواجه	روپ سنگهه ولد روپ مکند بن
عبد القادر ر نبيره خواجه	راو چاندا .. ۱۴۴
محمد ناصر مخاطب به	روپسي برادر زاده راجه بهاراملي
محمد فخر الدين خان	۱۰۹ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۳
۳۳۶ - ۳۳۵ - ۳۳۴	روح الله خان ۳۹ - ۴۵ -
روشن زاي بيگم ۲۸۴	۸۲۴ - ۷۴۲ - ۴۹۰
روشن ضمير صلايک خان درويش	روح الله خان اول - پسر دوم
پسر صادق خان مير بخش	خايل الله خان ۲ - زندي
۷۳۱ - ۷۳۰	۳۰۹ - ۳۱۰ - ۳۱۱ - ۳۱۲ -
	۳۱۳ - ۳۱۴ - ۳۱۵ - ۳۱۶ -

سنگهه ولد انوپ سنگهه بن

راز کرن بهورتیه ۲۹۱

زامب النساء بیگم دختر خلد مکان

خواهر حقیقی محمد

اعظم شاه ۸۲۸ - ۸۲۹

زین الدین خان (یا)

زین العابدین خان بادل

تخلص پسر حسین درست

خان عرف نواب چندا

صاحب .. ۵۱۴

زین العابدین خان خوانی ۷۸

زین خان کوکه (یا) کوکلتاش

۱۱۵ - ۱۱۹ - ۱۲۰ - ۱۲۱

۱۳۶ - ۱۴۲ - ۱۴۵ - ۱۴۶

۷۲۷ - ۷۵۵ - ۷۶۱ ..

زین خان کوکه پسر بیچه جان

انگه عرش آشیانی و زوجة

خواجه مقصود علی هردی

۳۶۴ - ۳۶۷ - ۳۶۸ - ۳۶۹

۳۷۰ .. ۳۷۳

* حرف زا *

زابلی (طائفه) .. ۳۶۸

زاهد خان پسر کلان صادق

محمد خان هردی ۳۷۰

۷۲۹

زاهد خان کوکه پسر حوری

خانم انگه بیگم صاحب

مبیة کلان فردوس آشیانی

۷۳۰

زبردست خان فوجدار سیوسدان

مضاف موبه تتهه داز

الاشاهیدان فردوس آشیانی

۳۷۲

زکریا خان بهادر وزیر جنگ

۱۰۶

زدریان خان پسر سیف الدوله

عبدالصمد خان بهادر

دلیر جنگ .. ۵۱۷

زدر آدر سنگهه نذیر سوپ

سانول سنگهه فبیرگ یرتاپ

سنگهه .. ۲۹۵

ساهر و به ونسله ۲۰ - ۲۱

۲۵ - ۲۲۰ - ۲۲۹ - ۲۲۱ -

۲۵۲ - ۲۵۷ - ۲۶۱ - ۳۵۵ -

۷۹۵ - ۶۹۱ - ۶۶۵ ..

ساهر و جی پسر سنجهاجی ولد

سی-واجی بن شاهجی

۳۵۰

سیدخان قای خان حاکم بخارا

۴۶۱

سیدخان قلی سلطان موسوم

بخان خرد پسر نذر محمد

خان .. ۷۹۹ -

۸۰۲ - ۸۰۴ - ۸۱۰ - ۸۱۱ -

۸۷۲

سیدکون (یا) سیدکون بندیلہ

۲۳۰ - ۲۹۳ - ۴۶۷ - ۵۱۰ -

۵۱۱

سبل سنگهه سید و نیه ندیرگ رانا

* حرف سین *

سادات (قوم) ۳۳۰ -

۴۶۷ - ۵۰۷ - ۵۱۸ - ۵۴۱

سادات بارهه (گره) ۳۳۴ -

۳۷۶ - ۳۷۷ - ۳۹۹ - ۴۱۰ -

۴۱۵ - ۴۲۳ - ۴۵۶ - ۴۵۸ -

۵۰۹ - ۵۲۵ - ۶۳۰ - ۶۳۷ -

۸۸۰ - ۸۱۷

سادات خان ذوالفقار جنگ پسر

سادات خان عرف سید

حسین خان ۵۲۴ -

۸۴۸

سادات خان عرف سید حسین

خان ۵۲۴ ۵۲۵

سادات موسوی .. ۶۳۳

سادات نیشاپور (طایفه) ۵۶۷

سام پیرزا برادر شاه طهماسب

۵۴۹ - ۵۵۰

سانول داس .. ۱۱۷

٩٨٠	سنت بامیدان (طایفه)	٤٩٨	امر سنگهه ..
	سنتی خانم زن نصیرا برادر حکیم		سبها چند کهتری نام دیوان
٧٩١ - ٢٨٣	رکضای کاشی	- ١٠١	ذو الفقار خان
	سجیان سنگهه پسر سوزجمل	١٠٥ - ١٠٣
	سیس - ویدیه در زمین پور دانا		سبهاگ سنگهه (یا) سهاگ
٤٥٢	امر سنگهه ..	٢٠٧	سنگهه ..
	سجیان سنگهه پسر کلان راجه	٤٣٩	سپهدار خان ..
٢٥٩	پهاز سنگهه بنویله		سپهدار خان محمد صالح
	سدا سیو راز عرف بهادر پسر		برادر زاده و متبنای خواجه
	جمناجی برادر ناجی راز	٤٢٧	بیگ میرزا منوی
٧٢٠ - ٣٥٩	..		سپهر شکوه پسر دارا شکوه
	سدا سیو بهادر (یا) سدا شیو	- ٢٧٥ - ٤٨١	..
٧١٧	بهاو		ستروال بنویله پسر جنیت
	سدهرم (یا) سدهرم پسر راجه		(یا) جنیت بنویله ٥١٠ -
٣٩٢	بیر بهادر اکجی نام	٥١١
	سراج الدوازه انور الدین خان		ستروال پسر راز سور بهورتیه
	بهاو ظفر جنگ محمد	٢١٢
	علی نام پسر انور الدین	٣٢٤	ستروال پور درجن سال
	خان بهادر شهابت جنگ		ستروال بنویله راز رتن ١٥٥
	شیخ خان جهسان نام	٢١١

سردار خان دلدوست نام پسر	٥٢٩ - ٥٢٧
سرفراز خان چغتای ١٢٢٢	سراج الدوله نبی علی وردی
سردار خان سردار بیگ پسر	خان موبه دار بنگاله ٨٤٥
باقی خان تلماق چیلہ	سربراہ خان .. ٧٤٥
.. ١٢٩١ - ١٢٩٣ - ١٢٩٤	سر بلند خان .. ٣٥٨
سردار خان شاهجهانی ١٢٣٧ -	سر بلند خان خواجہ رحمت اللہ
.. .. ١٢٣٨	ہمشیرہ زادہ نجابت خان
سرس بائی محبوبہ سلطان	میرزا شجاع ١٢٧٧ -
مراد بخش ٢٨٥ ١٢٧٨
سرفراز خان .. ٨٤٤	سر بلند خان موبہ دار کجوات
سرفراز خان چغتای نبیرہ صاحب ٥٠٩
بیگ ہمایونی .. ١٢٢١	سر بلند رای خطاب زاد رتن
سرفراز خان دکنی ١٢٦٨ -	ہادا .. ٢٠٩ - ٢١٠
١٢٦٩ - ١٢٧٠ - ١٢٧١ - ١٢٧٢	سردار خان ٢٥١ - ١٢٩١ -
سرفراز خان سید امین حارس	.. ٧٣٢ - ٧٥٩ - ٨٢٤
حیدر آباد پسر سرفراز خان	سردار خان جاگیردار چورا گدھہ
سید لطیف ... ٥٥٠ ٢٥٨
سرفراز خان سید لطیف ١٢٩٩	سردار خان خواجہ یادگار برادر
سرکر - قریقہ سنت از قوم دھکر	عبد اللہ خان فیروز جنگ
٣٩١ (یا) دھنکر ١٢١١

۷۷۲	سعادت علي خان	۷۶۲	سرمد مجذوب ..
- ۳۳	سروپ سنگهه پسر انوپ سنگهه
۲۳۵ - ۲۰۷	بن راز کرن بهورتھيه ۲۹۱
- ۲۵۳	سعادت الله خان	سرور جنگ - خطاب غلام
- ۶۷۸ - ۲۸۲ - ۲۷۳	محيي الدين شجاعت خان
۸۱۰ - ۸۰۳	۷۱۱
سعادت الله خان بهادر مظفر جنگ	سري پت زميندار سرکار جوار
محيي الدين هدايت نام	۲۸۸
پسر متوسل خان بهادر
..	سري رام پسر گچپتي ۵۹۲
..	سزادار خان پسر لشکر خان
..	ابوالحسن .. ۴۳۸
..	سطروت جنگ - خطاب
..	عبدالمجيد خان ۵۸
..	سعادت الله خان ۵۱۳
..	سعادت خان پسر ظفر خان
..	شکر الله .. ۷۵۶
..	سعادت خان پور ظفر خان بن
..	زين خان کوکه ۴۶۱
..	سعادت خان حارس کابل
..	۶۷۹ - ۶۷۸

سلطان حسین میرزا : والی	خواجه جویباری ۷۸۱ -
خراسان ۵۳۹ - ۵۴۸ -	۷۸۲
۵۵۲	۵۴۷ سیاست علیہ صفویہ
سلطان حسین میرزا برادرزادہ	سلطان ابراہیم ۵۲۵ - ۸۳۹
شاہ طہماسپ صفوی دارای	سلطان ابراہیم بن سلطان
ایران و پسر بہرام میرزا	رفیع الشان .. ۸۸۱
۵۴۵ - ۵۴۴	سلطان اعز الدین پسر جہاندار
سلطان خرم ۱۸۱ - ۱۸۲ -	شاہ .. ۳۲۸
۱۹۸ - ۲۰۴ - ۲۰۵ - ۲۰۹ -	سلطان العارفین شیخ بایزید
۲۵۱ - ۴۱۱ - ۴۱۲ - ۴۲۷ -	بسطامی قدس سرہ ۵۸۳
سلطان خسرو ۹ - ۱۱۳ -	سلطان بہادر گجراتی ۳۲۱
۱۵۵ - ۱۶۶ - ۱۶۸ - ۲۰۴ -	سلطان بیدار بخت ۲۰۸ -
۶۳۵ - ۶۳۶ - ۶۴۸ ..	۲۳۶
سلطان خسرو پسر دوم نذر	سلطان نرغیز ۱۷ - ۱۹ -
محمد خان حاکم قندھار	۱۱۷ - ۱۹۸ - ۲۰۴ - ۲۰۹ -
۸۰۱	۲۱۰ - ۲۲۴ - ۲۹۸ - ۳۶۳ -
سلطان خواجه نقشبندی	۴۱۵ - ۳۲۴
عبد العظیم نام خالف	سلطان جوان بخت پور عالی
خواجه خازند درست مرید	گہر شاہ عالم بہادر ۸۵۵
خواجه عبد الشہید ۳۹	سلطان جہان شاہ ۵۱۵ - ۶۴۸

۸۰۸ - ۴۷۴	۳۸۲ - ۳۸۱ - ۳۸۰ ..
۲۳۵ - ۲۲۷ سلطان شجاع	۳۳ - سلطان دارا شکوه
۳۰۴ - ۳۳۳ - ۴۷۴ - ۵۱۱ -	۱۴۶ - ۲۰۷ - ۲۲۷ - ۲۳۵ -
۸۰۸ - ۴۷۹ - ۴۶۸ ..	۲۵۹ - ۲۶۱ - ۲۶۳ - ۲۶۵ -
۱۹۳ - ۱۹۲ سلطان شهریار	۲۸۴ - ۲۹۶ - ۴۳۹ - ۴۷۴ -
سلطان عالی گهر مخاطب به	۵۱۰ - ۴۶۷ - ۴۶۸ - ۷۳۲ -
۷۱۷ شاه عالم بهادر	۸۷۰ - ۷۹۴ ..
۳۲۰ - سلطان عظیم الاشان	۳۸۱ - ۱۸۲ - سلطان دانیال
۸۸۰ - ۳۲۸ - ۳۲۴ ..	۵۵۵
سلطان علاءالدین بن احمد شاه	سلطان دیوهره حاکم سردهی
۳۰۵ .. بهمنی	۴۰۹
۸۴۵ سلطان علی گوهر	۵۰۸ سلطان رفیع الدوله
سلطان غیاث الدین خلجی	سلطان زین الدین مسیحین خلف
۵۳۸	۸۸ شاهزاده شجاع
۱۸۵ - سلطان فیروز شاه	۷۶۰ سلطان سپهر شکوه
۱۹۰ - ۱۸۹	۳۶۳ .. سلطان سکندر
۸۳۲ سلطان کام بخش	۱۵۱۱ سلطان سکندر سور
سلطان محمد (نخستین خلف	۵۳۹ سلطان سکندر لودی
۹۲ - ۹۱ خلد مکان)	۴۱۰ - ۱۸۱ سلطان سلیم
۶۹۸ - ۵۹۴	۲۷۶ - سلطان سلیمان شکوه

شف - خلد مکان (۱۴۵ -	سلطان محمد اکبر (ملقب به
۱۴۶ - ۲۱۷ - ۲۲۷ - ۲۳۵ -	عرش آشیانی - شف عرش
۲۵۵ - ۲۵۸ - ۲۵۷ - ۲۵۹ -	آشیانی (۲۳۶ - ۳۰۶ -
۲۶۲ - ۲۶۳ - ۲۸۸ - ۲۹۲ -	۳۲۹ - ۳۵۰ - ۳۶۵ - ۳۶۸ -
۲۹۳ - ۲۹۶ - ۳۰۹ - ۴۳۹ -	۳۶۹ - ۳۷۰ - ۳۷۳ - ۳۷۴ -
۴۷۳ - ۴۷۸ - ۴۷۷ - ۶۷۸ -	۳۷۷ - ۳۷۹ - ۳۸۰ - ۳۸۸ -
۷۰۷ - ۷۴۰ - ۷۹۳ - ۸۰۸ -	۳۸۹ - ۳۹۰ - ۳۹۷ - ۴۰۱ -
سلطان محمد فرخ سیر ۵۱۵ -	۴۰۶ - ۴۲۱ - ۴۴۰ - ۴۴۲ -
۸۸۰	۵۳۴ - ۵۳۶ - ۵۴۴ - ۵۵۴ -
سلطان محمد معظم ۲۹۰ -	۵۶۱ - ۵۶۵ - ۵۶۸ - ۵۹۰ -
۳۰۶ - ۳۲۳ - ۳۴۸ - ۴۷۸ -	۵۹۵ - ۵۹۸ - ۶۰۶ - ۶۰۹ -
۴۹۸ - ۷۳۹ - ۷۴۱ - ۸۶۹ -	۶۱۳ - ۶۱۹ - ۶۴۳ - ۶۴۴ -
سلطان محمد میرزا ۲۰۲ -	۶۴۵ - ۶۴۹ - ۶۵۰ - ۶۵۴ -
سلطان محمود ۴۱ - ۳۹۶ -	۷۲۴ - ۷۳۶ - ۷۵۱ - ۷۵۵ -
سلطان مران میرزا ۱۳۸ -	۷۴۴ - ۷۴۵ - ۷۶۶ - ۷۶۷ -
۱۴۲ - ۱۸۲ - ۱۸۴ - ۵۵۱ -	۷۶۸ - ۷۷۰ - ۷۷۱ - ۷۷۳ -
۵۵۵	۷۷۷ - ۸۱۴ - ۸۵۸ - ۸۵۹ -
سلطان مران بخش ۱۴۴ -	۸۶۰
۲۲۷ - ۲۳۲ - ۲۳۵ - ۲۵۸ -	سلطان محمد اورنگ زیب
۲۸۴ - ۲۹۶ - ۴۱۵ - ۴۷۷ -	بهادر (ملقب به خلد مکان

سليمان كوراني (يا) سليمان	۷۰۶ - ۶۷۸
خان كوراني ۱۶۵ -	سلطان مظفر گجراتي (يا)
سليم شاه ۵۸۴ - ۱۳۲	سلطان مظفر ۴۱۰ -
سمانجي خان (يا) سمانجي	۵۶۹ - ۵۷۰ - ۶۰۲ ..
خان فرغوجي (يكي از	سلطان معزالدين ۶۴ -
امراء همايوني) ۴۰۱	۸۷۹ - ۵۲۰
سنجها .. ۸۷۴ - ۸۷۵	سلطان نصيرالدين (يا)
سنجها بهونسله ۴۹۰ - ۳۳۶	ناصرالدين پسر سلطان
سنجها پسر سيواجي بن شاهجي	غياث الدين خلجي ۵۳۸
بهونسله ۳۰۲ - ۳۴۷ -	سلطان نظر برادر سيف خان
۳۵۱ - ۳۴۹ - ۳۵۰ -	ميرزا صفي ۴۲۱
سنجها پسر شاهجي بهونسله	سلطان هوشنگ غوري ۵۳۸
.. ۳۴۴	سلطاني (طائفه) ۳۶۳
سنڌا .. ۷۴۵ - ۸۷۵	سليمان خان پسر خضر خان
سنڌا ڪهورڙه (يا) سنڌا جي	پني ۶۳ - ۶۴ - ۶۶
ڪهورڙه ۳۱۶ - ۳۲۴ -	سليمان شڪوه مهين پور داراشڪوه
۸۲۴ - ۳۵۲	۴۳ - ۴۴ - ۲۷۹ - ۲۸۰ -
سنڌر خان .. ۴۷۵	۳۰۲ - ۳۰۹ - ۴۵۸ - ۴۵۹ -
سنڪرام زميندار جمو ۶۶۰	۴۶۲ - ۴۷۴ - ۶۶۹ - ۶۹۸ -
سوٽڪ (راتهور) ۸۷۳	۸۰۵ - ۷۳۸

سہراب خان میر توزک دوم	سوتیک پسر سہیا برادرزادہ
۷۴۳	راجہ جے چند راجہ قنوج
سہیا برادرزادہ راجہ جے چند	۱۸۰ - ۱۷۹
۱۷۹ .. راجہ قنوج	۱۱۲ سو جا پسر پورنمل
سیادت خان ۲۵۵ - ۲۸۷	۶۱۶ سورج سنگھ ..
۶۷۶	سورج سنگھ پسر اردی سنگھ
سیادت خان سید ارغلان	۶۱۶ - ۲۲۶
ارستان زادہ خان فیروز جنگ	سورجمل جات ۱۷۷ - ۷۲۰ -
بہادر ۳۱۶ - ۴۹۴ - ۴۹۵	۸۱۴۸ - ۸۴۹ - ۸۵۰ - ۸۵۲ -
سیادت خان میر زین الدین	۸۵۵
علی — برادر اسلام خان	سورجمل — سیمسودہ پور رانا
۴۶۳ .. مشہدی	۴۵۲ .. امر سنگھ
۷۷۶ .. سیارش	سورجمل ولد راجہ باسو
سیارش قلمر آقاسی ۴۳۳ -	۱۸۵ - ۱۸۴ ..
۷۹۷	سور داس — برادر زادہ راجہ
سید ابو القاسم ولد سید خان	بہارامل ۴ ..
محمد بن سید محمود	سور سنگھ پسر راجی رایسنگھ
۸۳۶ .. بہتہ	۱۵۴
سید احمد برادر سید جلال	سورسین ملقب بہ — ونملد
بخاری ۲۴۲ ..	۳۴۲

نام برادر کوچک شیخ میر	سید احمد خان بارهه برادر
۴۷۶	خرن سید محمود خان
سید امین - نام سرفراز خان	بارهه .. ۳۷۸
حارس هی - در آباد پسر	سید احمد قادری ۴۵۶
سرفراز خان سید لطیف	سید اختصاص خان - خطاب
۵۰۰	سید فیروز خان برادرزاده
سید ارغلان - نام سیادت خان	و خویش سید خانجهان
۴۹۴	بارهه شاهجهانی ۴۷۳ -
سید بایزید پسر سید هاشم بن	۴۷۴
سید محمود خان مشهور	سید ارغلان .. ۸۷۴
به کوندلی وال ۴۵۷	سید الیاس - نام شروزه خان
سید بدرالدین ولد سید	پدر سید رستم خان دکنی
ابوالقاسم بهتہ ۸۳۶ ۵۰۲ - ۵۰۳
سید جعفر - نام سید شجاعت	سید الیاس خان پسر سید
خان بارهه پسر سید جهانگیر	رستم خان دکنی ۵۰۴
ولد سید محمود خان بارهه	سید امانت خان معروف به
۴۲۳	ارجمند خان .. ۶۲
سید جلال بخاری (قدس سره)	سید امجد خان پسر میر سید
۴۲۲ - ۴۳۴	محمد قزوچی ۵۱۸
سید جمال الدین پسر سید	سید امیر خان خوافی سید میر

۵۰۲	۳۷۹	احمد خان بارہہ
-	سید حسین خان (شف -			سید جمال خان پسر کلان
- ۵۲۴	سادات خان)			عضد الدولہ عوض خان
۵۲۵	۸۳۴	.. بہادر
	سید حسین خان پسر سادات		۸۲۸	سید جمال نیشاپوری
	خان عرف سید حسین			سید جمیل الدین خان سپہ
۵۲۵	..	خان	۸۵۱	.. سالار
	سید حمید خان مخاطب بہ			سید جہانگیر ولد سید محمود
۴۹۶	سیادت خان		۴۲۳	.. خان بارہہ
- ۴۲۶ - ۴۲۴	سید خانچہاں			سید حامد بخاری (یا) سید
۶۵۷		احمد بخاری پسر سید
- ۸۲	سید خانچہاں بارہہ			میر - مران بن سید مبارک
- ۲۴۰ - ۲۳۴ - ۲۲۷ - ۲۱۷			۳۹۷ - ۳۹۶
- ۶۷۱ - ۴۲۹ - ۲۹۵ - ۲۸۷				سید حامد بخاری تیول دار
۷۸۵	۲۴۴	.. پشاور
	سید خانچہاں شاہچہانی			سید حسن پسر سید دلیر خان
۴۶۵ - ۴۴۹	۴۱۴ - ۴۱۳	.. بارہہ
	سید خلیل پسر سید دلیر خان			سید حسین خان بارہہ (از والا
۴۱۵ - ۴۱۴ - ۴۱۳	بارہہ			شاہیان بہادر شاہی ست)
- ۳۲۴	سید دلادر عالی خان		۸۱ - ۸۲ - ۵۰۰ - ۵۰۱	

بایزید بن سید هاشم بن	۳۲۵ - ۵۲۰ - ۷۰۹ - ۷۴۸
سید محمود خان مشهور به	سید دلیر خان بارهه فوجدار
کوندلی وال .. ۴۵۷	بروده مضاب صوبه گجرات
سید شجاعت خان بارهه سید ۴۱۷ - ۴۱۲
جعفر نام پسر سید جهانگیر	سید راجو بارهه (یکی از امرای
والد سید محمود خان بارهه	عرش آشیانی) ۴۰۲
.. .. ۱۹۷ - ۴۲۳	سید (ستم خان دکنی پسر شرزه
سید شجاعت خان بهادر بهکری	خان سید الیاس ۵۰۲
پسر سید لطف علی بهکری	سید زبردست پور سید هزار
(یا) لطیف علی بهکری	خان .. ۴۱۶
(یا) لطیف بهکری	سید سادات خان بهادر نورالفرار
.. .. ۴۶۰	جنگ (شف - سید صلابت
سید شریف خان قنوجی	خان) .. ۵۲۶
.. .. ۴۹۲	سید سعد الله سجاده نشین
سید شریف خان میر عبدالکریم	میدان شاه نور حمامی
بن میر سید محمد قنوجی	(قدس سره) همشیره زاد
ملقب به رسولدار ۵۱۷	سید شهاب الدین ۷۲
.. .. ۵۱۸	سید سلطان - نام سید صلابت
سید شهاب الدین صاحب	خان بارهه ملقب به
سجاده میدان شاه نور	اختصاص خان پسر سید

رکن الدولہ سید لشکر خان	حمامی (قدس سرہ) ۷۲
بہادر نصیر - جنگ میر	سید شہامت خان .. ۲۹۱
اسمعیل نام .. ۳۶۱	سید شیر زمان - نام سید مظفر
سید عارف خان برادر اعمامی	خان بارہہ پسر سید خان
رکن الدولہ سید لشکر خان	جہان شاہ چہانی ۳۶۵ -
بہادر نصیر - جنگ میر ۳۶۶
اسمعیل نام .. ۳۶۱	سید صفی بارہہ .. ۱۷۸
سید عالم بارہہ برادر سید ہزیر	سید ملا بہت خان بارہہ ملقب
خان .. ۴۵۴	بہ اختصاص خان سید
سید عبد الحکیم ولد سید	سلطان نام پسر سید بایزید
ابو القاسم بہتہ ۸۳۶ -	بن سید ہاشم بن سید
.. .. ۸۳۷	محمود خان مشہور - بہ
سید عبد الرسول بارہہ ۲۳۴	کوندلی وال ۴۵۷ -
سید عبد القادر پسر سید ۴۵۸ - ۴۵۹
ابو القاسم بہتہ ۸۳۶	سید ملا بہت خان حارس صوبہ
سید عبد اللہ پسر میر خواندہ	الہ آباد .. ۱۳۸
.. .. ۴۰۰	سید ملا بہت خان خطاب - سید
سید عبد اللہ خان ۷۴ -	سادات خان بہادر ذوالفقار
.. .. ۱۰۲ - ۸۸۰	جنگ ۵۲۴ - ۵۲۶
سید عبد اللہ خان بارہہ عرف	سید ظریف خان برادر اعمامی

سید فاضل ولد سید عبدالکیم	سید میان ۱۴۶۷ - ۱۴۶۸ -
۸۳۷	۵۰۸ - ۱۴۸۹
سید فتاح خان پسر سید رستم	سید عبدالوهاب چوڑہ گڈھی
خان دکنی .. ۵۰۴	۳۱۸
سید فیروز خان تھانہ دار	سید عثمان خان پسر سید رستم
گواہٹی .. ۳۰۳	خان دکنی .. ۵۰۴
سید قاسم پسر سید محمود	سید عزت خان .. ۷۴۴
خان بارہہ ۳۷۷ - ۳۷۸ -	سید عزت خان جهانگیری
۱۴۰۹	۶۶۶
سید قاسم بارہہ مخاطب بہ	سید عزت خان عبد الرزاق
شہامت خان ۶۸۱	گیلانی .. ۴۷۵
۶۸۲	سید علی خویش سید خانچہاں
سید قطب الدین مشہور بہ	شاہجہانی ۴۶۵
میان منجملہ پسر سید	سید علی عریض دین امام ہمام
شہاب الدین سجادہ نشین	جعفر صادق (علیہ السلام)
میان شاہ نور حماسی	۷۸۲
(قدس سورہ) ۷۲ - ۱۷۸	سید غالب خان پسر سید رستم
سید کمال بہر خرد سید	خان دکنی .. ۵۰۴
حامد (یا) سید احمد	سید غلام محمد ولد سید
بخاری .. ۳۹۹	محبی الدین .. ۲۳۵

سید محمد - معتمد جنید	۲۰ سید کمال نظام شاهیه
کرزانی .. ۵۹۲	سید لشکر خان بارهه سید منور
سید محمود خان بارهه (از	نام پسر سید خانجهان
طایفه سادات بارهه اول این	شاهجهانی .. ۴۶۵
کس بدرجه امارت رسید)	سید لشکر خان خطاب رکن
۳۷۵ - ۳۷۶ - ۳۷۸ - ۴۰۹	الدوله بهادر نصیر جنگ
.. .. ۴۱۰ - ۴۲۳	میر اسمعیل نام برادر زاده
سید محمود خان مشهور به	سید هاشم خان ۳۵۹
کوندلی وال ۴۵۷	سید لشکر خان ناظم برار یزنه
سید مسعود خان همشیره زاده	سید حمید خان مخاطب
سید حسین خان بارهه	به سیادت خان ۴۹۶
.. .. ۵۰۱ - ۵۰۲	سید لطف علی بهکری (یا)
سید مظفر خان بارهه سید شیر	لطیف علی بهکری (یا)
زمان نام پسر سید خانجهان	لطیف بهکری ۴۶۰
شاهجهانی ۴۶۵ - ۸۴۳	سید لطیف - نام سرفراز خان
سید مظفر مخاطب به هم ۴۹۹
خان پسر سید شجاع	سید مبارک .. ۳۹۶
خان بارهه سید جعفر نام	سید محمد امروهه ۳۷۶
.. .. ۴۲۷	سید محمد پسر صدر الدین
سید منصور خان بارهه پسر کلان	محمد خان .. ۵۲۰

۵۰۸

سید نیاز خان دوم پسر سید

نیاز خان خال عضو الدوله

عوض خان .. ۸۳۲

سید نیاز خان خال حقیقی

عضو الدوله عوض خان

بهار .. ۸۳۲

سید وجیه الدین علوی گجراتی

مرید شیخ محمد غوث

۵۸۲

سید هاشم باره .. ۱۵۰

سید هاشم پسر سید محمد

خان باره ۳۸۷ - ۳۷۸

سید هاشم خان عم رکن الدوله

سید لشکر خان بهادر نصیر

جنگ میر اسماعیل نام

۳۵۹

سید هاشم (یا) سید هاشم

باره پسر سید محمد خان

باره .. ۴۰۹

سید خانجهان شاهجهانی

۴۶۹ - ۴۶۵

سید منور - نام سید لشکر خان

باره پسر سید خانجهان

شاهجهانی ۴۶۵ -

۴۶۷

سید میان موسوم به سید

عبد الله خان باره ۴۸۹ -

۵۰۸

سید میر - نام سید امیر خان

خوافی برادر کوچک شیخ

میر .. ۴۷۴

سید میران پسر سید مبارک

۳۹۷ - ۳۹۶

سید نجابت دومین پسر سید

شجاعت خان باره سید

جعفر نام .. ۴۲۷

سید نجم الدین علی خان پسر

سید عبد الله خان باره

عرف سید میان ۴۹۱ -

۴۹۸	ياقوت خان حبشي	سید هاشم پسر سید محمود
	سیدی قاسم کوتا—وال دهلي	خان مشهور به کوندلي دال
۵۰۷	۴۵۷
۸۷۵	سیدی مسعود بیجاپوري	سید هدایت الله صدر پسر سید
	سیدی مفتاح دالعی قصبه وکلور	۴۵۶ احمد قادري
۲۱۴	سید هزبر خان ۴۱۵ - ۴۵۴
	سیدی ياقوت خان حبشي	سید یعقوب پسر سید کمال
۴۹۹ - ۴۹۸ - ۴۹۷	۳۹۹
	سیدی ياقوت خان - خطاب	سید يوسف خان رضوي پدر
	سیدی عذیر قايم مقام سیدی	صف شکن خان میرزا لشکري
۴۹۸	ياقوت خان حبشي	۷۳۶ - ۷۳۵
۲۰۲ -	سیسودیه (قوم)	سیدی خیرود غلام فتح خان
۸۷۰ - ۲۴۲ - ۲۵۱	افغان ۴۹۷
۱۱۱	سیکهارت (طائفه)	سیدی خیریت خان ۴۹۸ -
۸۴۶	۴۹۹
	سیف الدوله	سیدی سنبل (یا) سنبل غلام
	سیف الدوله سید شریف خان	فتح خان افغان ۴۹۷ -
	بهادر شجاعت جنگ میر	۴۹۸
	عبد الرحیم نام پدر سید	سیدی عذیر مخاطب به سیدی
	شریف خان میر عبد الکريم	ياقوت خان قايم مقام سیدی
	بن میر سید محمد قنوجي	

پسر تربیت خان بخشى	۵۱۷ - ۵۱۹
شاهجهانى ۴۷۹ -	سیف الدوله عبدالصمد خان
۴۸۰ - ۴۸۱ - ۴۸۴ - ۴۸۵	بہادر دلیر جنگ ۱۰۶ -
سیف خان سید علی امیر پسر	۵۱۴ - ۵۱۷
سید محمود خان بارہہ	سیف الدین علی خان برادر
۴۱۰	امیر الامراء حسین علی خان
سیف خان مرف صفی خان	بہادر .. ۳۳۱
۴۱۲	سیف الدین محمود (تام)
سیف خان صوبہ دار کجرات	سیف خان معروف بہ
۴۵۲	فقیر اللہ پسر تربیت خان
سیف خان کوکہ برادر کلان زین	بخشی شاهجهانى ۴۷۹
خان کوکہ ۳۷۳ - ۳۷۴ -	سیف اللہ خان ۴۸۹ - ۴۹۲
۳۷۵	سیف اللہ خان پسر کلان
سیف خان میرزا صفی پسر	روح اللہ خان اول ۳۱۵
امانت خان ۴۱۶ -	سیف اللہ خان میو بحر ۴۸۶
۴۱۹ - ۴۲۰ - ۴۵۲ ..	سیف خان پسر سادات خان
ستروا ۵۱ - ۴۱۴ - ۳۵۲ -	عرف سید حسین خان
۳۰۶ - ۴۶۷ - ۴۷۱ - ۷۰۰ -	۵۲۵
۷۰۱	سیف خان - خطاب سیف الدین
سیوا ہونسلا ۳۶ - ۴۹ -	محمود معروف بفقیر اللہ

شاہ اسماعیل ثانی فرمان رومی	۵۰ - ۵۴ - ۵۹ - ۲۳۶
ایران .. ۶۲۲	۲۹۰ - ۳۰۰ - ۳۰۲ - ۴۹۷
شاہ اسماعیل صفوی ۳۹۰ -	۷۰۹ - ۶۸۷ - ۵۱۱ - ۴۹۸
۵۴۹	سیوا پھرو ساهو بهونسلہ ۶۹۲
شاہ بدایح خان ۵۳۶ -	سیواجی پسر شاہجی بهونسلہ
۷۹۹ - ۵۳۷	۳۴۵ - ۳۴۹ - ۳۴۸
شاہ برهان الدین راز الہی	۳۴۹
قدس سرہ ۸۲۳	سیو رام برادر زادہ بلرام ۲۵۲
شاہ برهان الدین غریب رحمۃ اللہ	سیو رام برادر زادہ راجہ
علیہ .. ۸۳۵	بیٹھلداس کور ۲۶۵
شاہ بھیک .. ۳۳۴	سیو رام کور .. ۶۶۴
شاہ بیک خان ۶۰۳ -	
۶۴۵ - ۶۴۴	
شاہ بیک خان ارغون مخاطب	شادمان ہزارہ .. ۲۴۶
بہ خان دوران ۳۸۹ -	شادی خان اوزبک ۲۸
۶۴۳ - ۶۴۲	۶۶۲ - ۶۶۱
شاہ بیک خان اوزبک ۶۶۵	شادی خان (خطاب شجاعت
شاہ بیک خان تھانہ دار غوری	خان) .. ۶۶۳
۷۹۱	شاہ ابو المعالی قادری (یکے از
شاہ بیک خان کابلہ ۶۵۴	مشایخ لاہور .. ۶۱۸

شاهزاده بيدار بخت ۱۴۷

شاهزاده پرويز (شف -

پادشاهزاده پرويز) ۴۱۱ -

۷۷۹ - ۴۱۹

شاهزاده دارا شکوه (شف -

پادشاهزاده دارا شکوه)

۲۴۰ - ۲۴۲ - ۲۴۴ - ۲۷۲ -

۲۷۵ - ۲۷۹ - ۲۷۹ - ۲۹۸ -

۲۹۹ - ۴۴۳ - ۴۵۳ - ۴۵۷ -

۴۶۲ - ۴۶۹ - ۴۷۷ - ۴۹۴ -

۶۶۹ - ۷۵۳ - ۸۰۵ - ۸۰۷ -

شاهزاده دانيال ۸ - ۷ -

۵۷۵ - ۶۱۲ - ۶۱۴ - ۶۱۵ -

شاهزاده سلطان خرم (شف -

پادشاهزاده سلطان خرم

۹ - ۴۱۲ - ۴۱۵ - ۴۳۳ -

۷۸۰

شاهزاده سلطان دانيال ۵ -

۴۰۴

شاهزاده سلطان زين الدين ۴۵۵

شاه جان الله درويش ۳۴۹

شاهجهان پادشاه (شف صاحب

قران ثاني ۲۰۹ - ۲۱۰ -

۴۱۲ - ۴۱۴ - ۴۱۵ - ۴۱۶ -

۴۲۳ - ۴۴۴ - ۷۲۹ - ۷۳۰ -

شاهجهي بهونسله پسر مالوجي

۳۴۲ - ۳۴۳ - ۳۴۴ -

شاهجهي پسر ايكو (يا) انكوجي

بن شاهجهي بهونسله ۳۴۵

شاه حسام الدين ۸۹۲

شاه دراني ۳۵۶ - ۳۵۷ -

۵۲۶ - ۷۱۷ - ۷۲۰ - ۷۲۱ -

۷۲۲ - ۸۴۲ - ۸۵۱ - ۸۵۲ -

۸۵۳ - ۸۵۴ - ۸۵۵ -

شاه دولت .. ۱۷

شاهرخ ميرزا .. ۷۲۷

شاهزاده اعزالدين ۱۰۱

شاهزاده اورنگ زينب ۱۰۱ -

۲۵۴ - ۲۵۸ - ۶۹۵ -

شاهزاده بهادر شاه عالم ۶۸۸

۱۰ - ۱۵ - ۱۷۷ - ۱۸۳ -	شاهزاده سلطان سلیم (ملقب
۱۹۹ - ۲۰۰ - ۲۲۲ - ۲۹۷ -	به جنت مکانی - شف -
۷۸۰ - ۹۴۸ - ۹۲۵ ..	پادشاهزاده سلطان سلیم (
۴۵۸ - ۸۸	شاهزاده شجاع
۸۵۱	شاهزاده عالی گهر
۵۰۵ -	شاهزاده عظیم الشان
۹۸۵
۳۲۰ -	شاهزاده کام بخش
۴۸۷
۱۰۳	شاهزاده کریم الدین
-	شاهزاده محمد اکبر (شف -
	پادشاهزاده محمد اکبر
۸۷۳ - ۸۱۸ - ۵۳۲
	شاهزاده محمد اعظم شاه (شف
	پادشاهزاده محمد اعظم
- ۳۱۱ - ۹۷ - ۵۳ (شاه	
۸۴۳ - ۷۰۴
	شاهزاده محمد اوزنگ زیب
	بهادر (شف - پادشاهزاده
	محمد اوزنگ زیب بهادر (
	شاهزاده سلطان سلیم (ملقب
	به جنت مکانی - شف -
	پادشاهزاده سلطان سلیم (
	۱۳۰ - ۱۵۱ - ۱۵۳ - ۱۵۵ -
	۱۶۰ - ۱۶۶ - ۱۶۷ - ۱۹۷ -
	۳۹۳ - ۳۹۸ - ۳۹۹ - ۵۵۵ -
	۵۷۱ - ۵۹۸ - ۹۱۵ - ۹۲۳ -
	۷۷۷ - ۹۲۹
	شاهزاده سلطان شجاع ۲۲۹ -
	۴۱۵ - ۴۳۱
	شاهزاده سلطان شهزاد کوچکترین
	اخلاف جنت مکانی
	۹۲۵
	شاهزاده سلطان محمد ۹۲
	شاهزاده سلطان مراد ۱۳۳ -
	۱۳۸ - ۱۵۱ - ۱۸۱ - ۳۹۷ -
	۴۰۲ - ۴۱۰ - ۵۶۶ - ۵۷۲ -
	۷۲۷ - ۹۴۹ - ۹۰۱ ..
	شاهزاده شاهجهان (شف -
	پادشاهزاده شاهجهان (

۷۹۴ - ۷۵۷	- ۲۵۵ - ۴۲ - ۳۹ - ۲۸ - ۲۴
شاهزادہ محمد عظیم درمیں	- ۲۶۱ - ۲۶۳ - ۲۶۲ - ۲۶۴
خلف شاہ عالم بہادر	- ۲۶۵ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۲۷۳
۳۱۳	- ۲۷۴ - ۲۷۶ - ۲۷۹ - ۲۹۸
شاهزادہ محمد کام بخش ۴۸۵	- ۲۹۹ - ۳۰۰ - ۴۳۵ - ۴۴۶
شاهزادہ محمد مراد بخش	- ۴۴۷ - ۴۵۱ - ۴۵۲ - ۴۵۳
(شف - یاد شاہزادہ محمد	- ۴۵۴ - ۴۵۵ - ۴۶۲ - ۴۶۶
مراد بخش) ۳۸ -	- ۴۶۹ - ۴۷۱ - ۴۷۴ - ۴۹۶
- ۲۵۳ - ۲۴۲ - ۲۴۰ - ۸۵	- ۴۷۱ - ۴۷۳ - ۴۸۳ - ۴۹۲
- ۲۴۶ - ۲۴۴ - ۲۴۲ - ۲۵۴	- ۴۹۳ - ۷۳۰ - ۷۳۲ - ۷۵۲
- ۲۷۸ - ۲۷۳ - ۲۷۲ - ۲۶۸	۸۲۳ - ۸۰۳
- ۲۹۵ - ۲۹۹ - ۴۲۴ - ۴۴۳	شاهزادہ محمد سلطان (شف -
- ۴۶۱ - ۴۵۵ - ۴۵۲ - ۴۵۱	یاد شاہزادہ محمد سلطان)
- ۵۹۷ - ۶۱۱ - ۶۴۳ - ۶۶۶	- ۱۴۶ - ۲۱۹ - ۲۲۷ - ۲۶۶
- ۷۵۹ - ۶۹۳ - ۶۷۲ - ۸۰۱	- ۲۹۲ - ۳۰۱ - ۳۰۴ - ۳۰۵
۸۶۶ - ۸۱۰ - ۸۰۳ ..	۶۹۸ - ۶۸۲ - ۶۶۸ ..
شاهزادہ محمد معظم مخاطب	شاهزادہ محمد شجاع (شف
بہ شاہ عالم (شف -	یاد شاہزادہ محمد شجاع)
یاد شاہزادہ محمد معظم)	- ۲۵ - ۳۷ - ۴۳ - ۲۵۲
- ۵۲ - ۳۰۱ - ۴۶۷ - ۴۹۲	- ۲۶۶ - ۴۲۰ - ۴۲۴ - ۴۵۵

٧٠٤	٧٠٣ - ٧٠٠
شاه عالم بهادر - خطاب سلطان	شاهزاده ولي عهد ٩٥١
٧١٧	شاهزاده ولي عهد دارا شکوه
شاه عالم - خطاب شاهزاده	٩٩٤
محمد معظم .. ٤٩٢	شاهزاده ولي عهد شاهجهان
شاه عباس پسر شاه صفی	٧٨٠ - ٩٢٥ - ١٨٣ ..
٩١٨ - ٩٤٩	شاه شجاع ٢٩٢ - ٩٧٧ -
شاه عباس ثاني داراي ايران	٩٩٩ - ٩٩٨ - ٩٧٤ - ٩٢٥
٨٠١ - ٥٥٢ - ٥١ - ٢٩	شاه شریف .. ٣٣٢
شاه عباس مغوي دارای ايران	شاه صفی مغوي پسر زاده شاه
٩٥٤ - ٩٤٣ - ٩٢٤ ..	عباس ماضي داراي ايران
شاه عباس ماضي ٨٥ -	٢٦ - ٣٧ - ٢٣١ - ٩١٦ -
٨٧ - ٢٨٣ - ٥٥٢ - ٧٩٥ -	٩٤٦ - ٥٥٢ - ٩٥٥ - ٩٥٧ -
٧٩٦	٨٠١ - ٧٩٦ - ٧٣٥ ..
شاه عبداللطيف ٩٨٨	شاه طهماسب مغوي دارای
شاه علي .. ٩١٥	ايران ١ - ٥٤٣ - ٥٤٩ -
شاه علي خان - خطاب شجاعت	٧٢٤ - ٩١٠
خان بهادر محمد شاه نام	شاه عالم پادشاه ٥٤ - ٥٥ -
پسر شيخ عبدالکريم خان	٨٧٠ - ٩٨٨ - ٣٥٧ ..
٧٠٩	شاه عالم بهادر ٩٨٦ - ٩٨٩ -

۵۴۳ - ۵۴۴ - ۵۴۵ - ۵۴۶	شاه فخرالدین موسوی مشهوری
شاه معین الدین (قدس سره)	حاکم پتن کجرات پسر
۶۷۰	میر قاسم .. ۵۵۶
شاهم خان جلایر پسر بابا بیگ	شاه قلی خان ۱۵۷ - ۱۶۱
جلایر ۶۰۴ - ۶۰۳ ۶۶۳
شاه میرزا .. ۳۷۸	شاه قلی خان سلیم ساز (یا)
شاه نعمت الله ولی (قدس سره)	سیسم ساز بخشعی سرکار
۳۵۹ ..	شاهزاده شاهجهان بادشاه
شاه نواز خان ۴۵ - ۴۴۶ - ۱۷۷ - ۲۱۰
۶۴۷ - ۶۴۸ - ۶۷۱ - ۶۷۲ -	شاه قلی خان محرم بهارلو
۶۷۳ - ۶۷۴ - ۶۷۵ ..	۱۴۹ - ۴۰۴ - ۶۰۵ - ۶۰۶ -
شاه نواز خان بهادر میرزا ایرج	۶۰۸
خلف الرشید میرزا	شاه قلی خان وقاص حاجی
عبدالرحیم خان خانخانان	۶۶۰ - ۶۵۸
۷۷۴ - ۷۰۶ - ۶۴۵ ..	شاه قلی خان نارنجی (یکی)
شاه نواز خان مغوی میرزا	از امرای عهد جدت
بدیع الزمان ۶۶۹ - ۷۷۰	اشیانی (۵۳۵)
شاه رحیم الدین ۶۳۹	شاه قمیص (قدس سره)
شاه وردی پسر خلیفه شاملو ۵۷۵
۵۴۵	شاه محمد خان قلاتی ۵۴۲ -

۷۰۸ - ۸۱۲ - ۸۹۸ ..	شایسته خان ۲۱۲ - ۲۱۷
۸۴۴ - ۱۰۸ - شجاع الدوله	۲۱۸ - ۲۲۸ - ۲۵۷ - ۴۲۸
۸۵۵ - ۸۴۶	۷۸۴ - ۶۷۷
شجاع الدوله بهادر میرزا	شایسته خان امیرالامرا (میرزا
جلال الدین حیدر نام ناظم	ابو طالب نام خلف
صوبه اودهه و اله آباد پور	یمن الدوله آصف جاہ)
ابوالمنصور خان عفدر جنگ	صوبہ دار دکن ۳۰۰ -
۷۱۵ - ۷۱۷ - ۷۱۸ - ۷۱۹ -	۳۰۵ - ۳۰۶ - ۳۴۶ - ۴۹۰ -
۸۵۳ - ۸۴۳	۴۹۱ ۴۹۲ - ۴۹۳ - ۴۹۴ -
شجاع الدوله محمد قلی خان	۸۶۵
۱۰۷	شایسته خان بن شایسته خان
شجاع الدوله ناظم بنگالہ ۸۴۳	۴۰
شجاع الملک امیرالامرا (یا)	شایسته خان پدر شایسته خان
شجاع الملک بهادر بسالت	۴۰
جنگ میر محمد شریف نام	شجاع (شاہزادہ) ۳۴ -
پنجمین پسر نظام الملک	۴۳ - ۴۵ - ۴۶ - ۴۷ -
آصف جاہ .. ۷۲۲	۹۲ - ۱۴۶ - ۲۷۶ - ۲۷۷ -
شجاع بیگ والد امیر نور الذون	۲۸۲ - ۳۰۱ - ۳۰۵ - ۳۱۸ -
ارغون ۵۴۸ - ۵۴۹	۴۵۴ - ۴۵۵ - ۴۵۶ - ۴۵۹ -
شجاعت جنگ (شف - سیف	۴۸۰ - ۵۱۱ - ۴۹۸ - ۴۹۹ -

شجاعت خان - خطاب غیرت	الدوله سید شریف ۵۱۹
خان محمد ابراهیم ۸۹۹	شجاعت خان ۶۳۰ - ۶۳۱
شجاعت خان - خطاب معصوم ۶۳۳ - ۷۸۷
بیگ پور کاظم بیگ ۷۰۸	شجاعت خان رعد انداز بیگ
شجاعت خان سلام الله عرب	(یکی از امروای عرب)
برادر زاده مبارک عرب	عالمگیری (۶۷۹ - ۶۸۱)
.. .. ۶۴۱ - ۶۴۲ ۷۳۹
شجاعت خان شادی بیگ	شجاعت خان بهادر محمد شاه
پسر جانش بهادر ۶۶۲	نام پسر شیخ عبد الکریم خان
شجاعت خان شیخ کبیر	(یکی از شیخزادہای
چشتی فاروقی مخاطب	فاروقی) ۷۰۸ - ۷۱۰
پروستم زمان ۶۳۰	شجاعت خان - خطاب سید
شجاعت خان محمد بیگ	جعفر ولد سید جہانگیر
ترکمان ۷۰۶ - ۷۰۷ - ۷۰۸	پسر سید محمود خان بارہہ
.. .. ۷۰۸ ۴۲۴ - ۴۲۵ - ۴۲۶
شجاعت خان عرف مقیم خان	شجاعت خان - خطاب
عرب خواہر زادہ و خویش	صف شکن خان میر
تردی بیگ خان ۵۵۷ -	صدر الدین میر آتش ۷۴۶
.. .. ۵۵۸ - ۵۵۹ - ۶۰۲	شجاعت خان (خطاب ثانوی
شردان (طائفہ از قوم افغان)	شادی خان) ۶۶۴

شريف خان انگه بواندر خرد	۲۴۴
شمس الدين محمد خان	۴۷۲	شروزه خان بيدجاپوري	
انگه ۲۴۶ - ۶۰۱		شروزه خان - خطاب سيد رستم	
شريف خان امير الامراء پسر	۵۰۳	.. خان دکني	..
خواجه عبد الصمد شيرين		شروزه خان سيد الياس پدر سيد	
قلم شيرازي ۱۵۳ -	۵۰۲	رستم خان دکني	۵۰۳
۶۲۵ - ۱۶۸
شريف خان مختار سرکار		شرف الدين داروغه قلعه	
شاهزاده سلطان سليم ۷۷۷	۶۶۲
شطاريه (طائفه دريشان)		شرف جي پسر ايكو (يا) انكو	
۵۸۳ - ۵۷۷	..	جي بن شاهجي بهونسله	
شفقت الله پور سرکار خان	۴۴۵
۴۴۰
شفيع الله برلاس مير قوزک	۳۴۲	شرف جي پسر مالوجي	
۴۵۰
شکر الله ظفر خان پسر زين	۱۸	شريف الملک	
خان کوکھ ۷۵۵		شريف الملک بخشى سرکار	
..	۱۹۶	اعتماد الدوله	
شماسيان ۳۸۶		شريف الملک حيدر آبادي	
شمس الدين خان خوشگي		يزنه ابو الحسن قطب شاه	
پسر کلان نظر بهادر ۶۷۶	۶۸۸ -	والى حيدر آباد	
	۶۸۹

۶۸۳	شمس الدین محمد خان انگہ
یعقوب بہر شیخ میر خوافی			پسر یار محمد خان غزنوی
۶۷۰ - ۶۷۹	۳۷۵ - ۵۳۱ - ۵۳۲ - ۵۳۳
شہاب الدین احمد خان (سپہ			۷۶۴ - ۶۰۱
سالار مالوہ) ۱۳۳ -			شمس الدین مختار خان ۳۹
۱۷۱ - ۵۳۴ - ۵۳۶ - ۶۰۲ -			شمس خان فوجدار درآبہ گتھہ
۷۶۸	(یا) درآبہ ہتھہ ۷۱۱ -
شہاب الدین احمد خان از			۷۱۲
سادات نیشاپور ۵۶۷ -			شمشیر بہادر .. ۳۵۶
۵۷۰ - ۵۶۹ - ۵۶۸	..		شمشیر خان پسر شیر خان
شہامت جنگ - خطاب			تونور ۴۵۴
انور الدین خان بہادر شیخ			شمشیر خان ۲۹۷ - ۶۷۸
خانچہان .. ۵۲۸			شمشیر خان ارسلان بے اوزبک
شہامب جنگ - خطاب محمد			۶۳۳
محفوظ خان بہادر فوجدار			شمشیر خان ترین (یا) شمشیر
کوہر مضاف حیدر آباد			خان حیات ترین اعظم
پسر انور الدین خان بہادر			شاہی حسین خان نام -
شہامت جنگ ۵۲۹			۲۲۷ - ۶۷۷ - ۶۷۸ - ۶۸۲
شہامت خان سید قاسم بارہہ			۶۸۳
حاکم مریۃ الہ آباد ۶۸۱ -			شمشیر خان - خطاب میر محمد

۷۱۳ - ۷۱۲ - ۷۱۱ ..	۶۸۲
شہزیار ۲۶ - ۴۱۵ - ۶۵۰ -	شہباز خان ۷ - ۱۳۸ -
۶۷۰	۱۴۹ - ۴۰۱ - ۴۰۹ - ۷۲۶ -
شہنشاہ زمان نادرشاہ ۵۴۸	۷۷۲ - ۷۲۸ - ۷۲۷ ..
شہبازی خان اوزبک ۵۴۸	شہباز خان (روہلہ) (یا) شہباز
شیخارت (قوم) ۱۱۶ - ۱۱۴ -	خان معروف بہ شیرو روہلہ
۱۷۳ - ۱۷۲	(یا) روہیلہ ۲۴۹ -
شیخ ابراہیم .. ۱۷۱	۶۵۰
شیخ ابراہیم پور شیخ موسیٰ	شہباز خان پسر شریف خان
برانر شیخ سلیم سیکری	امیر الامرا .. ۶۲۹
۵۷۱ - ۵۷۰	شہباز خان کنبو ۶ - ۱۱۶ -
شیخ ابو الحسن عشقی (قدس	۱۸۰ - ۲۱۸ - ۵۹۰ - ۵۹۱ -
سورہ) .. ۵۸۳	۵۹۲ - ۵۹۳ - ۵۹۴ - ۵۹۵ -
شیخ ابو الفضل علامی بن شیخ	۵۹۶ - ۵۹۷ - ۵۹۸ - ۵۹۹ -
مبارک ۷ - ۱۱۹ - ۱۲۱ -	۶۰۰
۱۴۰ - ۱۴۱ - ۱۴۲ - ۱۵۲ -	شہباز خان لودی ۱۸۴
۱۷۱ - ۱۹۷ - ۲۰۳ - ۳۸۵ -	شہداد خان خورشکی ۸۲۷ -
۳۸۶ - ۵۴۲ - ۵۴۴ - ۵۸۰ -	۸۲۸
۵۸۵ - ۵۸۹ - ۵۹۰ - ۵۹۹ -	شہداد خان خورشکی عبدالرحیم
۶۱۷ - ۶۱۸ - ۶۱۹ - ۶۲۰ -	نام و زنہ شمس خان

۵۸۳ (سرہ)	۷۷۴ - ۷۷۳ - ۶۴۹ - ۶۲۱
شیخ بدی (شف - شیخ	۸۶۲ - ۸۵۹
عبد اللہ) .. ۵۷۳	شیخ ابو الغیض فیدضی فیاضی
شیخ بدائی .. ۳۸۲	بھڑ کلان شیخ مبارک
شیخ بدہان الدین غ - ربیب	ناگوری ۳۸۳ - ۵۶۲ -
(رحمۃ اللہ علیہ) ۸۳۴	۵۸۴ - ۵۸۵ - ۵۸۶ - ۶۱۰
شیخ بہاء الدین (یکم از ارلاد شیخ	شیخ احمد فرزند میانی شیخ
فرید شکر گنج - (قدس سرہ)	سلیم چشتی فتحپوری
۵۵۴	(قدس سرہ) ۵۵۴ -
شیخ بہاء الدین مجذوب بدائی	۵۵۵
۱۱۴	شیخ الشیوخ شیخ شہاب الدین
شیخ بھول (یا) بھلول برادر کلان	مہروردی (قدس سرہ)
شیخ محمد غوث گوالیاری	۵۸۳
(قدس سرہ) ۵۷۵ -	شیخ الہدیہ عرف شیخ علاء الدین
۵۸۰ - ۵۷۶	جد عبد العزیز خان شیخ
شیخ جان محمد پسر بھیکن	مقبول عالم ۸۳۶ - ۸۳۷
خان .. ۳۳	شیخ الہند موسوم بہ شیخ سلیم
شیخ جمال بختیار برادر	چشتی فتحپوری (قدس
گوہر النساء زوجہ عرش آشیانی	سرہ) ۵۵۴
۵۶۴	شیخ بایزید بسطامی (قدس

شیخ جمال بختیار پسر شیخ	شیخ سلیم سیکری ۵۷۰ -
میرزا بختیار ۵۶۶ ۵۷۱
شیخ جمالی دهلوی جلال نام	شیخ سماء الدین سهروردی
مرید و خلیفه شیخ سماء الدین ۵۳۹
سهروردی .. ۵۳۹	شیخ سید عبدالغفار دهلوی
شیخ حسین خوارزمی ۸۵۷ ۶۳۳
شیخ حیدر نبی - شاه	شیخ ضیاء الله دومین خلف
رجیه الدین .. ۴۱۸	شیخ محمد غوث گوالیاری
شیخ خان جهان - نام افروز الدین	.. ۵۷۳ - ۵۷۴ - ۵۷۵
خان بهادر شهابت جنگ	شیخ عبد الرحمن پسر شیخ
.. .. ۵۲۷	ابو الفضل علامی ۶۱۶ -
شیخ داود قریشی پسر بهیمن ۶۲۱
خان .. ۲۳	شیخ عبد الرحیم لکهنوی ۵۶۴
شیخ زادهای فاروقی (طایفه)	شیخ عبد العزیز .. ۶۹
.. .. ۷۰۸	شیخ عبد العزیز خان از متوسلان
شیخ هراج الدین انصاری ۲۴۳	شیخ عبد اللطیف برهانپوری
شیخ سلیم چشتی فتحپوری ۶۸۶
معروف به شیخ الهند	شیخ عبد القدوس کنکوی از
پسر شیخ بهاء الدین	اولاد امام ابو حنیفه کوفی
(قدس سره) ۵۵۴	(رحمة الله علیه) ۵۶۰

شیخ عبد الکریم خان فوجدار	شیخ علامی (شف - شیخ
کره مانکپور مریه اله آباد	ابوالفضل) ۳۸۸ - ۳۹۳
پدر شجاعت خان بهادر	شیخ علائی مہدوی ۵۸۵
محمد شاہ نام ۷۰۸	شیخ علاء الدین معروف بہ شیخ
شیخ عبد اللطیف برہانپوری	الہدیہ جہد عبد العزیز خان
۶۸۶	شیخ مقبول عالم ۸۳۶
شیخ عبد اللہ .. ۲۴۳	شیخ عمر .. ۲۴۶
شیخ عبد اللہ شطاری ۵۷۷ -	شیخ عمر نور الدین پسر جلالہ
۵۸۳	روشنانی .. ۲۴۴
شیخ عبد اللہ معروف بہ شیخ	شیخ غیاث خواہرزادہ
بدری خلف ارشد اسوہ	قطب الدین خان کوکلتاش
مشائخ الشطار شیخ محمد	۶۲۵
غوث کوالیاری ۵۷۳	شیخ فرید الدین گنج شکر (یا)
شیخ عبد الذبی .. ۶۰۹	شکر گنج (قدس سرہ)
شیخ عبد الذبی مہدر عرش	۸۳۶ - ۷۰۸ - ۵۵۴ ..
آشیانی نبیرہ شیخ	شیخ فرید .. ۶۴۴
عبد القہدوس کنکڑی	شیخ فرید بخاری ۵۴۱ - ۳۹۹
۵۶۰ - ۵۶۳ - ۵۸۵ - ۵۸۶	شیخ فرید بخشی ۶۱۳
شیخ عبد الوہاب بخاری	شیخ فرید بہکوی ۷۸۸
۳۹۹	شیخ فرید عطار (قدس سرہ)

شیخ محمد شاه - نام شجاعت	۵۷۵
خان بهادر (پور شیخ عبدالکریم	شیخ فرید مرتضی خان بخاری
خان .. ۷۰۹	صوبہ دار پنجاب ۲۴ -
شیخ محمد طاهر محدث بوہرہ	۱۸۷ - ۱۱۱ - ۳۳ - ۳۴ -
(یا) شیخ محمد ۵۷۴	۴۳۵
شیخ محمد غوث گوالیاری	شیخ فیضی (شف - شیخ
(قدس سرہ) مرشد جنت	ابوالفیض فیضی (۳۸۳ -
آشیانی و عرش آشیانی	۵۶۲ - ۵۸۵ - ۵۸۶ - ۶۱۰
۵۷۳ - ۵۷۵ - ۵۷۷ - ۵۷۸ -	شیخ قاضن (یا) شیخ قاض
۵۷۹ - ۵۸۰ - ۵۸۲ ..	بنگالی .. ۵۷۷
شیخ مقبول عالم مخاطب بہ	شیخ کدائی کذبو پسر شیخ
عبدالعزیز خان بہادر از	جمالی دہلوی موسوم
ارلاد شیخ فرید الدین	بہ جلال ۵۳۹ - ۵۴۰ -
شکر گنج (قدس سرہ)	۵۷۸
۸۳۶	شیخ مبارک ناگوری بدر شیخ
شیخ منہاج .. ۶۳	ابوالفضل و فیضی ۴۸۴ -
شیخ موسی برادر شیخ سلیم	۶۰۸
سیکری ۵۷۰	شیخ محمد بخاری طغانی شیخ
شیخ میر ۴۵ - ۴۶ - ۶۷۵ -	فرید بخاری ۵۴۱
۶۹۷	شیخ محمد بختیار ۵۶۶

۸۸۲	شیخ میر خوافی (برادر سید
شیر افغن خان علي قلي بیگ	امیر خان خوافی سید میر
استجارو سفـرچی شاه	نام سید محیم الذسب)
۴۲۲ اسمعیل ثانی	۳۰۹ - ۴۷۶ - ۴۷۷ - ۴۷۹ -
۵۷۲ شیر افغن ولد قوچ بیگ	۷۳۸ - ۶۶۸
شیر الله پسر سعادت خان	شیخ نجم الدین کبـری (ح
۴۶۳	۵۸۳
شیر خان ۱۱۱ - ۳۷۸ -	شیخ نورالله برادر خرد
۴۵۳ - ۵۴۰	شجاعمت خان برادر
شیر خان افغان ترین نوکر	محمد شاه نام ۷۰۹
(رشذاس شیخ فـرید	شیخ وجیه الدین علوی ۵۷۴
۴۴۰ .. بخاری	شیخ هندي .. ۵۵۵
شیر خان ترین زمیگذار فوشنج	شیر افغن پسر دیانمت خان حکیم
(که معرب پوشنگ است)	جمالی کاشی ۳۸
۴۵۴ - ۴۵۵ - ۴۵۶ - ۴۵۷	شیر افغن پسر سیف خان کوکه
شیر خان (خطاب سید شهاب	۳۷۵
۴۶۸ - ۴۶۷ (بارهه)	شیر افغن خان ۱۹۲ -
شیر خان (خطاب فاهر خان	۴۲۵ - ۴۲۴
۴۵۲ .. (تونور)	شیر افغن خان عزت الدوله
شیر خان سدر ۴ - ۳۷۵ -	بهادر مغدر جنگ ۸۸۱ -

* حرف صاد *

صاحب داد داماد بی بی الاثی
 ۲۴۷
 صاحب قران امیر تیمور ۴۳۰
 صاحب قران ثانی (یعنی شاهجهان
 پادشاه) ۲۹۸ - ۴۲۶ - ۶۵۲ -
 ۶۷۰ - ۷۸۲ - ۸۰۲ - ۸۶۴
 صاحب عالم [رای عباسی
 (یعنی مولف عالم آرای
 عباسی که تالیفی است
 پس معتبر در تاریخ ایران)
 ۶۱۸
 صاحب محفل (خطاب زوجة
 فردوس آرامگاه) ۵۲۵
 صادق خان ۱۷۱ - ۱۸۱ -
 .. ۵۹۶ - ۵۹۸
 صادق خان میر بخشی پسر
 آقا طاهر - وصلي تخلص
 و برادرزاده و خویش
 اعتماد الدوله طه - رانی

۵۳۱
 شیر خان سید شهاب بارهه
 (یا) شهباز بارهه پسر سید
 عزت خان جه - انگیری
 ۶۶۷
 شیر زاد پسر سعادت خان
 ۶۷۹ حارس کابل
 شیرزاد پسر عبدالمطلب خان
 ۷۷۱
 شیر خان فولادی ۳۷۸ -
 ۵۴۲ - ۵۷۰
 شیر خان ناهر خان تونور ۶۵۱ -
 ۶۵۲
 شیر خواجه از سادات اثنی
 (پادشاه خ - واده نام)
 ۶۴۸ - ۶۴۹ - ۷۷۴ - ۷۷۷
 شیر شاه ۲۱۳۱ - ۱۷ -
 .. ۵۷۷ - ۵۸۰ - ۶۰۴
 شیرویه خان پسر شیر افکن ولد
 قوچ بیگ ۵۷۲ - ۵۷۳

۷۲۹ - ۷۳۰ - ۷۳۱ ..	بخاري ۳۰۷ - ۴۵۶ -
صادق خان هروي ۱۳۲ - ۸۱۰
.. ۱۳۳ - ۱۳۴ - ۱۳۷۰	صديق خواجه ولد عبدالرحيم
صادق خان يزنه يمينا الدوله	خواجه .. ۷۵۰
.. .. ۸۸	مقدور جنگ ۱۰۷ - ۸۴۲
صادق علي خان عرف ميرن	مقدور جنگ مير آتش ۵۲۶ -
پسر مير جعفر ۸۴۵ ۵۲۷
صادق محمد خان ۲۴۵	مقدور جنگ ناظم اردعه ۸۴۰
صادق محمد خان بائيبي	مقدور جنگ رزير ۸۴۷ -
.. .. ۷۲۹ ۸۴۸
صادق محمد خان هروي پسر	مقدور خان - خطاب صف شکن
محمد باقر هروي رزير	خان ميرزا لشكري پسر
قراخان ترکمان حاکم	سيد يوسف خان (ضوي)
خراسان ۷۲۴ - ۷۲۵ - ۷۳۴ - ۷۳۶
۷۲۶ - ۷۲۷ - ۷۲۸ - ۷۲۹	مقدور خان خواجه قاسم سيد
مدر الاسلام خان پسر کلان	اتايي (يا) مقدور خان
انورالدين خان بهادر	سيد اتايي ۷۳۳ -
شهابت جنگ ۵۲۹ ۷۳۷ - ۷۳۸
مدرالدين محمد خان ۵۲۰	مقدور علي خان ۵۱۳
مدرالهدرد ميران سيد جلال	صف شکن خان ۸۰۹

۳۲۵	..	صلاہت خان	صف شکن خان فوجدار متھرا
۲۳۳		صلاہت خان بخشہ ۴۵۴
		صلاہت خان .. خطاب روشن	صف شکن خان محمد طاہر
		میر پسر دوم صادق خان	۷۳۸
- ۷۳۱		میر بخشہ	صف شکن خان میرزا لشکری
۷۳۳ - ۷۳۲		پسر سید یوسف خان
		صلاہت خان - خطاب سید	رضوی ۷۳۶ - ۷۳۴
		سلطان ملقب بہ اختصاص	۷۳۷
		خان بارہ پسر سید	صف شکن خان میر صدرالدین
۴۵۷	...	پایزید	میر آتش پسر قوام الدین
		صلاہت خان خواجہ میر خوافی	خان .. ۷۴۴ - ۷۴۶
		(یا) صلاہت خان ناٹوری	صفی خان (یا) آصف خان
۷۴۵ - ۷۴۴ - ۷۴۳			۸۲۲
۲۵۴		صلاہت خان میر بخشہ	صفی خان پسر دوم اسلام خان
۱۵۲	..	صلاح الدین	مشہدی ۷۴۵ - ۷۴۴
		مصمم الدولہ امیر الامرا بہار	صلاہت جنگ ۳۳۶ - ۳۳۷
		نصرت جنگ - خطاب	۳۳۹ - ۳۶۰ - ۵۲۹ - ۸۳۵
		ذوالفقار خان محمد	۸۳۶
		اسمعیل (شف محمد	صلاہت جنگ پسر نظام الملک
۹۸	..	(اسمعیل)	آصف خان ۷۲۲ - ۷۲۳

طالب کلیم	۴۱۴ - ۶۷۱
طالب محیی الدین خان بہادر	
نائب مہربہ دار بیدجاپور	
سیو مین پور حفظ اللہ خان	
.. ..	۵۲۱
طاہر خان طاہر - شیخ نام	
.. ..	۷۵۱ - ۷۵۴
طیب خواجہ جوبباری پسر	
حسن خواجہ مہین برادر	
عبد الرحیم خواجہ	۷۵۰

* حرف طاء *

ظفر خان پسر زین خان کوکہ	
شکر اللہ نام	۴۶۱ -
.. ..	۷۵۵ - ۷۶۱
ظفر خان - خطاب (روشن الدولہ)	
بہادر رستم جنگ	۳۳۴
ظفر خان بہادر (رستم جنگ) -	
خطاب خواجہ مظفر نبیرہ	
خواجہ محمد نامر مخاطب	

مصمص الدولہ خاندوران	۸۲۶
مصمص الدولہ میو آتش پسر	
امیر لاسرا خاندوران	۸۵۰

* حرف ضاد *

ضابط خان پسر نجیب خان	
درہلہ ..	۱۰۸
ضیاء الدولہ (یا) ضیاء الدولہ	
محمد حفیظ پسر خواجہ	
سعد الدین خان	۷۴۸ -
.. ..	۷۴۹
ضیاء الدین مخاطب بہ رحمت	

خان پسر حکیم قطبا برادر	
حکیم رکذا	۷۹۲
ضیاء اللہ خان پسر عذایت اللہ	
خان ..	۸۳۱

* حرف طاء *

طالب آملی (یا) طابای آملی	
	۲۸۳ - ۷۹۱ - ۷۹۲

عادل خان	۱۴۳ - ۲۲۵ -
عادل خان بیجاپوری (یا)	۳۰۰ - ۴۳۹ - ۵۰۳ - ۷۴۰ -
عادل خان والی بیجاپور	۷۹۵
عادل خان پسر شاہ محمد خان	۵۶ - ۸۶۵ -
قلاتی	۵۴۶ - ۵۴۷ -
عادلخانہ (گڑھ)	۲۲۷ -
عادل شاہ شف ابراہیم عادل	۲۳۶ - ۲۷۲ - ۲۹۳ - ۳۰۰ -
شاہ	۴۲۷ - ۴۵۳ - ۴۵۴ - ۶۶۵ -
عادل شاہیہ (طائفہ)	۵۲ - ۱۸۳ - ۳۴۴ -
عاقبت محمود خان کشمیری	۳۶ -
مدار المہام عماد الملک	۴۲ - ۵۱ - ۱۹۱ - ۲۴۹ -
.. ..	۴۷۲ - ۶۴۶ - ۶۵۷ - ۶۹۴ -
.. ..	۷۰۰ - ۸۲۰ - ۸۷۵ -
.. ..	۸۴۸ - ۸۴۹ -
بہ محمد فخر الدین خان	۳۳۴
ظفر خان خواجہ احسن اللہ پسر	۷۹۱ - ۷۵۶ - ۲۴۷ - ۲۴۶ -
خواجہ ابو الحسن قریشی	ظہیر الدولہ - خطاب رعایت
خان برادر مایندری محمد	۳۳۲ امین خان بہادر
ظہیر الدولہ قسورہ جنگ خطاب	۸۳۶
خواجہ عبد الہادی خان
سیوہمین پسر عضد الدولہ
عوض خان بہادر قسورہ
جنگ

معارف عین *

عابد خان	۵۳ - ۳۰۸ -
عابد خان بخششی گجرات	۴۱۲
.. ..	۷۸۰

۶۸۰ .. عاقل خان	۷۱۷ - ۷۲۰ پادشاه
۳۱۰ .. عاقل خان خاقي	۷۲۱ - ۸۵۳ - ۸۵۴ - ۸۵۵
عاقل خان عذابت الله برادر زاده	عائشه بيگم صبيحه روح الله خان
و متبذلي افضل خان ملا	۳۱۳ .. اول
شكر الله و پسر عبد الحق	۷۹۰ .. عبد الحق
۳۷ - ۷۹۰ - ۷۹۲ ..	۵۸ .. عبد الحكيم خان
عاقل خان مير عسکري خاقي	عبد الحكيم خان (يا)
۸۲۱	۵۹ عبد الحكيم خان
عالم علي خان ۷۵ - ۲۳۲ -	عبد الرحمن بيگ اقبالبي
۳۵۹ - ۴۷۳ - ۵۰۴ - ۵۲۱ -	عبد العزيز خان پسر نذر
۸۳۳ - ۷۰۹ - ۷۴۸ -	محمد خان والي باغ ۷۹۳
عالم گمان (نام فيل) ۷۷۸	عبد الرحمن پسر اسلام خان
عالمگير پادشاه (شف .. خلد	۴۹۴ .. مشهدي
۵۴ - ۱۲۷ - مکان)	عبد الرحمن پسر شيخ ابو الفضل
۲۳۰ ۲۶۹ - ۲۶۹ - ۲۷۹ -	۴۴۹
۲۸۲ - ۳۱۳ - ۳۲۵ - ۳۳۳ -	عبد الرحمن سلطان ششمين پور
۴۵۲ - ۴۷۴ - ۴۸۳ - ۴۷۵ -	نذر محمد خان ۸۰۲ -
۴۸۸ - ۴۹۹ - ۷۰۸ - ۸۱۲ -	۸۱۲ - ۸۱۱ - ۸۱۰ - ۸۰۹
۸۲۰ - ۸۲۴ - ۸۷۷ - ۸۷۹ -	عبد الرحمن مخاطب به
عالمگير ثاني - لقب عزيز الدين	مرحمت خان سيومين پسر

۸۲۰ - ۸۱۹	مادق خان میسر بخشبی
عبد الرسول پسر شیخ الہدیہ	۷۳۰
پدر عبد العزیز خان بہادر	عبد الرحیم بیگ اوزبک برادر
۸۳۷	عبد الرحمن بیگ اتالیق
عبد الرسول رک عبد اللہ خان	عبد العزیز خان پسر نذر
بہادر .. ۷۴۰	محمد خان زالیق بالغ ۷۹۳
عبد الرؤف میانہ مخاطب	عبد الرحیم خان پندجمین پور
بہلول خان .. ۵۷	اسلام خان مشہدی ۷۹۴ -
عبد الصمد خان بہادر دلیر	۸۱۲
چنگ ناظم لاہور (شف -	عبد الرحیم خانخانان ۷۰۶
سیف الدولہ) ۵۱۴ -	عبد الرحیم (نام شہداد خان
۸۲۷ - ۷۱۲	خویشگی یزنہ شمس خان)
عبد العزیز خان ۸۰۲ - ۲۶۴	۷۱۱
عبد العزیز خان بہادر ۸۷۲	عبد الرحیم خان داماد رحمت
عبد العزیز خان بہادر پسر	خان .. ۲۸۴
عبد الرسول خان ۸۳۸	عبد الرحیم خواجه بن کلان
عبد العزیز خان بہادر شیخ	خواجه ۷۵۰ - ۷۵۱
مقبول عالم یکم از اولاد شیخ	عبد الرحیم میانہ ۵۸ - ۵۶
فرید الدین گنج شکر (قدس	عبد الرحیم میرزا خان ۵۷۰
۸۳۶ .. (سرہ)	عبد اوزاق خان لاری ۸۱۸ -

۲۹۰	عبدالعزيز خان نقشبندی
۲۸ عبداللطیف دیوان قذدھار	۷۹۶
عبداللہ بیگ مخاطب بہ عسکر	عبدالعزيز خان والی بخارا پسر
۸۰۹ خان نجم ثانی	کلان نذر محمد خان والی
عبداللہ بیگ مخاطب بہ گنج	بلغ ۷۹۳ - ۸۰۳ -
علی خان پسر امیرالامراء	۸۰۵ - ۸۰۴
۸۰۷ علی مردان خان	عبدالعظیم نام سلطان خواجہ
عبداللہ پسر سعید خان چغتای	نقشبندی خلف خواجہ
ظفر جنگ بہادر ۴۳۷	خارند دوست ۳۷۹
عبداللہ خان ۱۷ - ۱۸ -	عبدالغفار خان برادر دلیر خان
۱۹ - ۲۱ - ۳۹ - ۱۹۱ -	عبدالرؤف میانہ ۵۸
۱۹۴ - ۲۱۳ - ۲۲۸ - ۴۱۲ -	عبدالقادر بن بہلول خان کلان
۴۱۶ - ۴۱۷ - ۴۱۸ - ۴۳۲ -	۵۹
۶۵۰ - ۶۵۱ - ۶۵۲ - ۷۶۹ -	عبدالقادر پسر احد دان ۲۴۷ -
۷۷۴ - ۷۷۸ - ۷۷۹ - ۷۸۰ -	۷۵۷ - ۴۳۲
۷۸۱ - ۷۸۲ - ۷۸۳ - ۸۶۴ -	عبدالکریم پسر عبدالرزاق لاری
عبداللہ خان اوزبک ۳ -	۸۲۰
۴۰۰ - ۵۵۴ - ۵۵۸ - ۷۶۴ -	عبدالکریم میانہ مخاطب بہ
۷۶۵ - ۷۶۶ - ۷۶۷ - ۷۶۸ -	بہلول خان پسر عبدالرحیم
عبداللہ خان ایشک آقاسی	میانہ ۵۶ - ۲۳۶ -

عبدالله خان صوبه دار گجرات	۷۲۱
۱۵۶	عبد الله خان بهادر	۱۳۷ -	
عبدالله خان عرف خواجه	۲۰۹ - ۲۱۲ - ۲۱۵ - ۲۵۹ -		
کچک (یا) کچک ۷۲۱	۷۷۵ - ۹۶۵ - ۴۴۰
عبدالله خان فیروز جنگ خواجه	عبد الله خان بهادر فیروز جنگ		
عبدالله نام ۲۰۴ -	۸۹۳ - ۷۳۳
۱۴۱۱ - ۱۴۱۲ - ۴۲۶ - ۵۱۰ -	عبدالله خان بهادر ناظم صوبه		
۷۷۴ - ۷۷۵ - ۷۷۷ - ۷۸۶ -	بهار ۷۹۳
۷۸۵ - ۷۸۶ - ۷۸۸	عبدالله خان پسر ششم		
عبدالله خان والی توران	غزایمت الله خان	۸۳۱	
۷۸۳	عبدالله خان پسر علی محمد		
عبدالمجید خان پسر عبدالذبی	خان زده یله	۸۴۲	
خان کور ۵۹ ..	عبدالله خان پنی بیجاپوری		
عبدالمجید خان مخاطب به	معروف به سرانداز خان		
سطوت جنگ ۵۸	۳۱۱	
عبدالمحسن خان عرف موجه	عبدالله خان سعید خان		
میان (یا) موجه میان ۵۹	چهارمین پسر سعید خان		
عبدالمطلب خان ۵۳۶ -	بہادر ظفر جنگ	۸۰۷	
۷۷۰	عبدالله خان صوبه دار بہار		
عبدالمطلب خان پسر شاہ بداغ	و پتنہ	۶۹۲	..

داماد میرزا جعفر آصف	۸۶۹	..	خان
خان .. ۶۴۵	عبدالذبی	خان	پسر دوم
عرب خان نور محمد ۷۹۴	عبدالرحیم	میانه	۵۸
عرب شیخ (شف - مغل خان)	عبدالنبی	خان	کور ۵۸ -
۷۵۴	۵۹
عرش آشیانی (یعنہ جلال الدین	عبدالنبی	فوجدار متہرا	۴۴۸
محمد اکبر پادشاہ غازی	عبدالوہاب	خان	تعلقہ دار نیلور
شف - سلطان محمد اکبر (و سرادہلی	مضاف	کوناٹک
- ۱ - ۲ - ۳ - ۵ - ۶ -	۵۳۰
- ۸۷ - ۱۱۰ - ۱۱۱ - ۱۱۲ -	عبدل (یا)	عیدل خان	۶
- ۱۱۳ - ۱۱۴ - ۱۱۵ - ۱۱۶ -	عبید اللہ	خان	پنجمین پسر
- ۱۱۷ - ۱۱۸ - ۱۱۹ - ۱۲۱ -	عزیزت اللہ	خان	۸۳۱
- ۱۲۳ - ۱۲۸ - ۱۲۹ - ۱۳۰ -	عبید خان	ارزبک	۵۵۰
- ۱۳۲ - ۱۳۴ - ۱۳۵ - ۱۴۲ -	عثمان	خان	لوهانی ۶۳۰ -
- ۱۴۳ - ۱۵۱ - ۱۵۲ - ۱۵۳ -	۶۳۱ - ۶۳۲
- ۱۵۵ - ۱۵۷ - ۱۵۸ - ۱۵۹ -	عراقیہ	..	۵۸۵
- ۱۶۰ - ۱۶۱ - ۱۶۳ - ۱۶۶ -	عرب بہادر (یا)	عرب	عربہ جو
- ۱۶۸ - ۱۷۱ - ۱۷۳ - ۱۷۴ -	۵۹۳ - ۵۹۴ - ۷۷۱ - ۷۷۲ -		
- ۱۸۰ - ۱۸۶ - ۱۹۷ - ۲۰۲ -	۷۷۳
- ۲۱۸ - ۲۲۱ - ۲۲۶ - ۲۲۸ -	عرب بیگ	پسر	شاہ بیگ ر

- ۴۴۵ - ۴۴۴ - ۴۴۳ - ۴۴۰	- ۳۶۹ - ۳۶۸ - ۳۶۵ - ۳۶۳
- ۷۲۴ - ۷۲۴ - ۷۲۰ - ۷۱۹	- ۳۷۷ - ۳۷۴ - ۳۷۳ - ۳۷۰
- ۷۵۵ - ۷۵۱ - ۷۳۹ - ۷۲۵	- ۳۸۲ - ۳۸۱ - ۳۸۰ - ۳۷۹
- ۷۶۷ - ۷۶۶ - ۷۶۵ - ۷۶۴	- ۳۸۷ - ۳۸۶ - ۳۸۴ - ۳۸۳
- ۷۷۳ - ۷۷۱ - ۷۷۰ - ۷۶۸	- ۳۹۱ - ۳۹۰ - ۳۸۹ - ۳۸۸
- ۸۵۹ - ۸۵۸ - ۸۱۴ - ۷۷۷	- ۴۰۰ - ۳۹۹ - ۳۹۷ - ۳۹۲
۸۶۰	- ۴۰۵ - ۴۰۳ - ۴۰۲ - ۴۰۱
۷۴۵ .. عزت خان	- ۴۰۶ - ۴۰۱ - ۴۰۰ - ۴۰۴
عزت خان خطاب ازل عزیز الله	- ۵۳۶ - ۵۳۵ - ۵۳۴ - ۵۳۳
که دستر بخطاب عزیز الله	- ۵۴۱ - ۵۴۰ - ۵۴۴ - ۵۴۲
خان مخاطب گردیده ۷۸۹	- ۵۵۸ - ۵۵۶ - ۵۵۵ - ۵۵۴
عزت خان - خطاب سید عزت	- ۵۶۱ - ۵۶۲ - ۵۶۳ - ۵۶۴
خان عبدالرزاق گیلانی ۴۷۵	- ۵۶۸ - ۵۶۷ - ۵۶۶ - ۵۶۵
عزت خان خواجه بابا از قرابتیان	- ۵۷۷ - ۵۷۴ - ۵۷۳ - ۵۷۱
عبد الله خان فیروز جنگ	- ۵۸۹ - ۵۸۷ - ۵۸۵ - ۵۷۸
۷۷۵	- ۵۹۹ - ۵۹۸ - ۵۹۵ - ۵۹۰
عزالدين برادر عالمگیر ثانی	- ۶۰۵ - ۶۰۴ - ۶۰۳ - ۶۰۲
۷۲۰	- ۶۱۲ - ۶۱۰ - ۶۰۹ - ۶۰۶
عزالدين خالد خانى از شعراى	- ۶۲۰ - ۶۱۹ - ۶۱۵ - ۶۱۳
زمان سلطان فیروز شاه	- ۶۳۶ - ۶۳۵ - ۶۲۶ - ۶۲۳

۱۹۰	عضد الدوله بهادر قسوره جنگ
۸۶۴	عزیز پسر خانجہاں لودی	(خطاب عوض خان)	
۸۳۴	عزیز الدین پاشاہ ملقب بہ	۸۳۳ ..	
۷۱۷	عالمگیر ثانی	عضد الدوله خطاب خواجہ	
عزیز الدین خلف معزالدین		مؤمن خان دومین پسر	
۸۵۱	جہاندار شاہ	عضد الدوله عوض خان	
عزیز اللہ خان پسر سیوم خلیل اللہ		بہادر قسوره جنگ ۸۳۵	
۸۲۳	خان یزدی	عضد الدوله عوض خان بہادر	
عزیز اللہ خان پسر یوسف خان		قسوره جنگ خواجہ کمال	
۷۸۹	پور حسین خان تکریمہ	نام .. ۸۳۲	
عزیز اللہ خان (خطاب اول		عضد الدوله عوض خان نائب	
عمدۃ الملک امیر خان میر		صوبہ دار دکن ۷۷	
۸۳۹	استحق ..	عظیم اللہ خان پسر چہارم	
عسکر خان فہم ثانی عبد اللہ		عزیمت اللہ خان ۸۳۱	
بیگ .. ۸۰۹		عظیم الدوله نصیر جنگ بہادر	
عسکر علیخان .. ۴۱		خطاب میر جملہ پسر	
عشقیہ (طائفہ درویشان) ۵۸۳		کوچک ہید ظریف خان	
عصمت بیگم زن اعتمان الدوله	 ۳۶۱	
.. .. ۱۹۶		عظیم الشان .. ۹۹ - ۶۵	
۷۱۰	..	عظیم اللہ خان (یا) عظیم الدوله	

۸۳۵	..	بهونسله (پسر رعایت خان ظهیر الدوله
۷۷۰	علی دوست	بار بیگی	۲۳۲ ..
	علی رضا	خان پسر حسین	عقیدت خان ابو طالب نام پسر
	دوست	خان عرف	شایسته خان امیر الامرا
۵۱۴	چند	ماحب	۷۰۶
	علی سلطان	ثانی اُغلی	علاء الدوله پسر شجاع الدوله
۵۴۵	..	ذوالقدر	صوبه دار بنگاله
۵۴۴	علی سلطان	حاکم شیراز	۸۴۴
۳۴۵	علی عادل	خان	علاء علی فهامی سعد الله خان
	علی قزاق	سردار عمده رگه	مخاطب به جماع الملک
	بهونسله	۸۴۴ - ۸۴۵	۲۸ - ۳۲ - ۲۶۹ - ۲۹۹ -
	علی قلی	بیگ شیرافکن	۸۷۹
	علی قلی	خان اندرانی	علاء علی فهامی شیخ ابو الفضل
	علی قلی	خان برادر رستم	درمین پسر شیخ مبارک
	خان سپه سالار	ایران ۲۸ -	۵۷۵ - ۶۰۳ - ۶۰۸ - ۶۰۹ -
۲۹	۶۱۰ - ۶۱۱ - ۶۱۲ ..
	علی قلی	خان خاندان زمان	علازل خان
۷۶۹ - ۷۶۴	۶۶ ..
	علی قلی	خان سردار والی	علی چک (یا) اعلی چک ۱۰
۶۶۲	..	ایران	علی خان
	علی خان	قزاق (نوکر رگه)	۶۷۷ ..

۴۵۵ - ۵۵۲	قذدھار	۳۷۵	علي قلي خان شيدائي
علي مردان خان قلعه دار قذدھار			علي محمد خان زھيله ۷۱۶ -
۴۳۲ - ۸۱۶	۷۱۹ - ۸۴۰ - ۸۴۱	..
۲۸۵	علي نقبي		علي مراد كوكنه سلطان معزالدين
علي دردي خان ميرزا بندي			مخاطب به خانجہان
(يا) علي دردي خان		۸۷۹	بھادر ..
مہاربت جنگ ميرزا هندي		۷۷۳ - ۷۷۹	علي مردان بھادر
۸۴۴ - ۸۴۳		علي مردان بيگ (يا) خان
علي يار بيگ افشار ۵۴۳			امير الامرا پسر گنج علي
عماد الملک ۳۵۷ - ۷۱۵		۷۹۵ - ۷۹۶	خان زيک
۸۵۰ - ۸۵۲ - ۸۵۳ - ۸۵۴		۷۹۷ - ۷۹۸
عماد الملک بھادر ۷۱۸			علي مردان خان ۲۳۱ -
عماد الملک پسر امير الامرا		۴۳۹ - ۴۳۴ - ۴۳۵	..
فيروز جنگ خلف نظام الملک		۷۷۴ - ۷۹۹	..
آصف جاہ ۸۴۷			علي مردان خان امير الامرا
۸۴۹ - ۸۴۸	۲۹۹ - ۷۹۹ - ۸۰۰	۲۵۸
عماد الملک وزير عالمگير ثاني		۸۰۶ - ۸۰۷	..
۷۲۱		علي مردان خان حيدر آبادي
عمدة الامرا پسر کلان سراج الدوله		۸۲۴	مير حسيني نام
انورالدين خان بھادر			علي مردان خان زيک حاکم

ظفر جنگ	۵۳۰	عزایت خان	۸۱۷
عمدة الملك	۸۴۲	عزایت خان خطاب میرزا محمد	
عمدة الملك امیر خان میر اسحق		ظاهر آشنا پسر ظفر خان	
پسر امیر خان میر بیوان		۷۶۲
.. ..	۸۳۹	عزایت خان خروفي	۸۱۳
عمدة الملك - لقب شایسته		عزایت مخاطب بہ دربار خان	
خان امیر الاسرا	۷۰۲	۱
.. ..	۷۰۳	عزیر (شف - ملک عزیر)	۲۰۹
عمر خان مخاطب بہ زمست		عوض بیگ بولاس	۵۵۹
خان پسر زمست خان		عوض خان فاقشال عوض بیگ	
علی نام	۶۵	نام	۷۷۶
عزایت اللہ خان	۶۹	عیسیٰ بومعی بنگالہ	۱۶۷
.. ..	۸۲۸ - ۸۲۹ - ۸۳۰	عیسیٰ زمخیدار سنارنابون	
عزایت اللہ خان پدر سعد اللہ		۵۹۵
خان عرف ہدایت اللہ		عیسیٰ دکیل قتلو	۱۶۳ -
خان	۵۰۴ - ۵۰۵	۱۶۵
عزایت اللہ پسر شریف الملك		عیسیٰ خان (مبین یا مبین	
حیدر آبادی	۶۸۹	یا منج یا مبین)	۵۱۷ -
عزایت اللہ خان پسر میرزا		۷۱۲ - ۷۱۳ - ۷۱۴ - ۸۲۵ -	
شکر اللہ	۸۲۸	۸۲۶ - ۸۲۷

نام .. ۸۵۷ - ۸۵۸

.. .. ۸۵۹ - ۸۶۱

غازي خان تذور (يا) قنوري

.. .. ۸۵۹ - ۱۳۵

غالب خان بجاپوري ۸۹۵

غوريه خيل (طائفه از قوم افغان)

.. .. ۲۴۴ - ۳۹۸

غضنفر خان ۴۷۵ - ۸۹۶

غضنفر خان پسر اله وردی خان

.. .. ۸۹۶

غلام محمد خان فوجدار حاجي پور

مضاف بهار جد شجاعت

خان بهادر محمد شاه نام

.. .. ۷۰۸

غلام محي الدين شجاعت خان

مخاطب بد سرور جنگ پسر

شجاعت خان بهادر محمد

شاه نام .. ۷۱۱

غوري خيل (قوم) ۳۶۶

غياث بيگ طهراني ۹۲۳

* حرف غين *

غازي الدين خان ۳۱۹

غازي الدين خان بهادر غالب

جنگ مشهور بكوسه احمد

بيگ نام دولت سلطان

معزالدين ۸۷۹ - ۸۸۰

.. .. ۸۸۲

غازي الدين خان بهادر فيروز

جنگ خلف كلان نظام الملك

آصف جاه بهادر ۳۳۳

غازي الدين خان بهادر فيروز

جنگ مي - ر شهاب الدين

پسر قابچ خاير خواجه عابد

۸۷۲ - ۸۷۴ - ۸۷۵ - ۸۷۶

.. .. ۸۷۷ - ۸۷۹

غازي خان .. ۳۰۴

غازي خان بدخشي ۳۸۴ -

.. .. ۵۶۳

غازي خان بدخشي قاضي نظام

فتح جنگ (شف - ابراهيم	غيرت خان پسر سيد حسين
۱۹ .. (خان	خان بارهه .. ۵۰۱
فتح خان (نام افغانی که از	غيرت خان خ—واجه کامگار
ط—رف دالعی بیچ—اپوز	برادرزاده عبد الله خان
به حک—ومت آنجا نامزد	بهادر فیروز جنگ ۸۶۳
گردیده بود) ۴۹۷	غيرت خان عوبه دار تتهه ۶۶۳
فتح خان پسر دلیر خان داری	غيرت خان محمد ابراهيم پسر
(یا) داود زئی ۴۷	نجات خان .. ۸۶۹
فتح خان پسر ملک عنبر ۲۷۰	
فتح دوست پوز علی دوست	
باریکي .. ۷۷۰	
فتح سنگهه پسر ساجان سنگهه	
.. .. ۴۵۳	
فتح معمه—وز پسر دلیر خان	
داری (یا) داود زئی	
جلال خان نام ۵۶	
فتحیاب خان پسر بهره در خان	
.. .. ۸۷۲	
فتو اوغان خاصه خیل ۵۴۱	
فتو الدوله بهادر شجاعت جنگ	
	فاروقیه .. ۶۵۱
	فاضل خان .. ۹۱
	فاضل خان برهان الدین ۳۰۹
	فاضل خان خانامان ۶۹۶-
 ۶۹۹
	فاضل خان (یا) افضل خان
	میر سامان .. ۴۵۷
	فتح الله پسر سعید خان بهادر
	ظفر جنگ چغنا ۴۳۷-
 ۴۶۳

* حرف فا *

۵۱۲ - ۵۱۷ - ۵۱۹ - ۵۲۰	ناظم موبد کجرات برادر
۵۲۵ - ۵۲۶ - ۵۸۳ - ۷۲۰	روشن الدرله بهادر رستم
۷۱۴ - ۷۴۸ - ۸۳۱ - ۸۳۳	جنگ خواجه مظفر نام
۸۳۷ - ۸۳۸ - ۸۳۹ - ۸۴۰	۳۳۵ - ۳۳۶ ..
۸۴۳ - ۸۵۰ - ۸۷۲ - ۸۷۰	فدائي خان .. ۷۸۰
۸۸۱	فدائي خان - خطاب تهور خان
فردوس اشيداني (يعني محمد	پسر صلابت خان خواجه
شاهجهان پادشاه ملقب	مير خوافي ۷۴۶
به اعلى حضرت و صاحب	فراسيس (قوم) ۳۲۲ -
قران ثاني - شف اعلى	۵۱۴ - ۵۲۹
حضرت) .. ۲۲ -	فراق بيگ خان ۱۰۶
۲۴ - ۳۰ - ۳۷ - ۸۴ -	فرغت خان تبول دار آره ۵۹۲
۱۳۷ - ۱۴۳ - ۱۷۲ - ۲۰۱ -	فرخ خان .. ۱۴۹
۲۰۵ - ۲۰۶ - ۲۱۰ - ۲۱۱ -	فرخ مير ۸۲ - ۱۰۱ -
۲۱۵ - ۲۱۸ - ۲۱۹ - ۲۲۰ -	۱۰۲ - ۱۰۳ - ۳۳۳ - ۳۳۴ -
۲۲۴ - ۲۲۶ - ۲۲۸ - ۲۳۰ -	۴۸۸ - ۵۰۷ - ۵۰۸ - ۸۲۷
۲۳۷ - ۲۳۸ - ۲۴۱ - ۲۵۶ -	فردوس آرامگاه يعني محمد
۲۶۰ - ۲۶۵ - ۲۶۶ - ۲۶۸ -	شاه پادشاه) ۶۷ - ۸۳ -
۲۷۰ - ۲۷۶ - ۲۷۷ - ۲۸۲ -	۳۲۱ - ۳۲۹ - ۳۳۴ - ۳۳۵ -
۲۸۳ - ۲۸۷ - ۲۹۵ - ۳۰۱ -	۳۵۳ - ۳۵۴ - ۳۵۹ - ۵۰۸ -

۷۹۹	۳۰۳ - ۳۰۷ - ۳۱۸ - ۳۳۳
۸۵ - فرهاد خان قرامانلو	۳۴۰ - ۳۴۳ - ۳۷۰ - ۴۱۵
۸۶	۴۲۰ - ۴۲۱ - ۴۲۳ - ۴۲۸
فرهنگ خان پسر فرحت خان	۴۳۸ - ۴۴۰ - ۴۴۱ - ۴۵۲
۵۹۲	۴۵۴ - ۴۵۶ - ۴۶۰ - ۴۶۱
فریدون غلام علی مردان خان	۴۶۹ - ۴۷۵ - ۴۷۷ - ۵۱۰
۷۹۹	۵۵۲ - ۴۶۲ - ۴۵۰ - ۴۵۸
فضل الله خان (یا) میر فضل الله	۴۶۱ - ۴۶۵ - ۴۶۷ - ۴۶۸
پسر سیدادت خان میر	۴۷۶ - ۴۹۱ - ۷۰۸ - ۷۳۰
۴۶۴ (زین الدین علی	۷۳۱ - ۷۳۷ - ۷۳۸ - ۷۴۰
فقیر الله - لقب سیف خان	۷۵۰ - ۷۵۱ - ۷۵۷ - ۷۷۵
سیف الدین محمود پسر	۷۷۶ - ۷۸۹ - ۷۹۰ - ۷۹۳
تربیت خان بخشعی	۷۹۴ - ۷۹۶ - ۸۰۷ - ۸۰۹
۴۷۹ شاهجهانی	۸۱۰ - ۸۱۲ - ۸۶۱ - ۸۶۹
۳۴۷ فولان خان کوتوال	۸۷۰
فیروز جنگ ۲۳۶ - ۵۰۳	فردرس مکانی (یعنی محمد
۵۱۲ - ۵۲۰ - ۷۴۴ - ۷۴۶	بابر پادشاه) ۱۳۴ -
۷۴۷	۲۰۲ - ۲۴۳ - ۵۲۹ - ۵۴۷
۲۱۷ - فیروز جنگ بهادر	۵۴۸ - ۵۴۹ - ۵۵۴ ..
۸۳۷	فرهاد غلام علی مردان خان

۵۹۵	فیل پرشاد (نام فیل)	فیروز جنگ بهادر پسر کلان نظام	۵۲۷	الملک آصف جاه
* حرف قاف *		فیروز جنگ (خطاب عبد الله		
۲۴۷	قادر داد پسر محمد زمان	خا (..	۷۸۴	..
۴۰۱	قاسم خان ..	فیروز جنگ (شف - عبد الله		
	قاسم خان تمکین (یا) تمکین	خان بهادر (۷۳۳	..
۴۰۷	فیروز میرواتی ..	۴۷۴	..
۲۰	قاسم خان صوبه دار بنگاله	فیض الله خان ۳۹ - ۴۷۸		
۳۱۶ -	قاسم خان کرمانی	فیض الله خان پسر زاهد خان		
۷۴۷	کوکہ ..	۳۷۱	..
۲۹۲ -	قاسم خان میر آتش	فیض الله خان پسر علي محمد		
۲۹۳	خان روهيله ..	۸۴۲	..
۷۳۶	قاسم خان میر بهر	فیض الله خان - خطاب میر		
۷۶۸	قاسم خان نیشاپوری	فیض الله (یا) فضل الله		
۸۴۶	قاسم علي خان ..	پسر سیادت خان میر		
	قاسم علي خان داماد میر	زین الدین علي ۴۶۵		
۸۴۶	جعفر ..	فیض الله خان کوکہ ۵۰۵		
	قاسم علي خان صوبه دار بنگاله	فیض یاب خان برادر فتح یاب		
۱۰۸ - ۱۰۷	خان و پسر بهادر خان		
	قاضی خان خطاب غازی خان	۸۷۲	..

۷۲۴	۸۵۷ .. بدخشي
قراطاق خان (يا) قراطام خان	۷۵۰ قاضي محمد اسلم
۵۹۲	۵۱۸ قاضي محمد حسين
قرچغا بيگ (يا) قرچتا بيگ	۱۷۵ قاضي مؤمن
۸۷ - ۸۶	قايم خان پسر كلان (دشمن الدوله
قريش (طايغه) ۴۹۹	بهادر (ستم جنگ خواجه
قزلباش (يا) قزلباشان - (يا)	۳۳۵ مظفر نام
قزلباشيه (گورده) ۲۷ -	۸۶۸ قباد خان
۲۹ - ۸۷ - ۲۳۹ - ۲۵۸ -	قباد خان مير اخوور باشي
۲۶۲ - ۲۶۹ - ۲۷۴ - ۲۹۶ -	۸۶۶
۲۹۹ - ۴۳۳ - ۴۷۴ - ۵۴۵ -	قبچاق خان ۶۶۲ - ۶۶۱
۵۵۰ - ۵۵۱ - ۵۵۳ - ۶۴۳ -	قبول خان ۶۰۵ ..
۶۶۱ - ۶۶۴ - ۶۶۷ - ۷۵۲ -	قتلق محمد سلطان پسر نذر
۷۷۶ - ۷۹۴ - ۷۹۷ - ۷۹۸ -	۸۱۰ - ۸۰۳ محمد خان
قزلباش خان - خطاب شجاعيت	۵۷۱ .. قتلو
خان محمد بيگ تركمان	۷۲۶ .. قتلوی کرزاني
۷۰۷	قتلوی لوهاني (يا) لوهاني
تهره جنگ خطاب سيد جمال	۱۶۵ - ۱۶۵ - ۱۶۷ - ۶۳۴ -
خان پسر كلان عضد الدوله	۶۳۵
عوض خان بهادر قه—وره	قرا خان تركمان حاكم خراسان

قطب شاه والی حیدر آباد	۸۳۵ .. جنگ
۴۹۴ - ۴۸۸	قطب الدین برادر شمس الدین
۴۴۴ - ۱۹۱ قطب شاہیہ	۶۶۶ خان خوشگئی
قلعہ دار خان پھر نور محمد	۷۷۰ قطب الدین خان
۷۹۵ .. عرب خان	قطب الدین خان عم شمس
۲۵۲ قلعہ دار خان چیلہ	۷۱۱ خان ..
۸۱۱ قلماقان ..	قطب الدین خان کوکلتاش
۲۷ - ۱۴۵ - قلیچ خان	۶۲۴ صاحب صوبہ بنگالہ
۲۶۲ - ۲۷۴ - ۲۷۸ - ۳۳۲ -	۳۹۷ قطب الدین محمد خان
۳۶۸ - ۳۷۰ - ۴۱۰ - ۴۳۳ -	۸۲ - ۳۳۱ قطب الملک
۴۷۳ - ۵۷۰ - ۶۰۲ - ۶۶۴ -	۵۲۵ - ۷۱۴ - ۸۳۹ - ۸۸۰ -
۶۶۷ - ۷۳۶ - ۷۵۲ - ۷۹۴ -	۸۸۱
۸۳۲	قطب الملک حاکم حیدر آباد
۲۴۴ قلیچ خان اکبر شاہی	۶۶۶
۸۷۲ قلیچ خان خواجہ آباد	قطب الملک عبد اللہ خان پھر
۷۹۷ - قلیچ خان صوبہ دار لاہور	سید عبد اللہ خان بارہہ
۷۹۸	عرف سید میان ۴۹۱ -
۷۱۹ .. قمر الدین خان	۵۰۹ - ۵۰۸
قوام الدین خان برادر خلیفہ	قطب الملک وزیر محمد
۷۴۶ سلطان وزیر ایران	۳۲۹ فرخ سیر ..

۳۵۷ - ۳۸۸
۲۳۰	.. کامل خان
	کامل خان میرزا خرم پسر خان
۴۱۲	.. اعظم گوکہ
	کامیاب خان پسر داراب خان
۴۱
۵۹۹	کانتهیا (یا) کایتها (قوم)
۲۳۷	.. کایت (قوم)
	کب رانی - خطاب راجہ بیربر
۱۱۸	مہیس داس نام
	کپ کلس - نام برہمن ساکن
۳۴۷ - ۳۵۰	متھوا
۱۷۲	کچھواہہ (قوم)
۶۰۱	کرم اللہ بوادر شہباز خان
	کرم اللہ پسر علی مردان بہادر
۷۷۵
	کرمہسی راٹھور ہمشیرہ زادہ رانا
۲۹۹	جکیت سنگھ
۱۱۰	کرن نیپورہ مالدیو
	کرن سنگھ پسر کلان رانا پرتاب

۵۷۲	.. کوچ بیک
	قویم خان پسر شجاع خان
	عرف مقیم خان عرب
۵۵۹
	قیام خان پسر شاہ محمد خان
۵۴۷	.. ثلاثی

* حرف کافی *

	کار طالب خان - خطاب شجاع
	خان محمد بیک ترکمان
۷۰۷ - ۷۴۳
	کاسی راج (جد بیست و چہارم)
۳۱۷	.. راد دامت)
۷۰۸	.. کاظم بیک
۶۵۷	کاکر (قوم الوس)
	کالابھار نام نوکر سلیمان کورانی
۱۶۵
۳۶۴	کالو (یا) کانو (یا) کاسو
۸۱۸	.. کامگار خان
۶۲ - ۸۱ - ۳۲۷	کام بخش

۳۰۷	۲۰۴
کشنا (نام برهمن زنی که			۷۱۲
شیخ عبد الوحید لکهنوی در			۲۴۸	..	کریم داد
خانه داشت)	۵۶۵				کریم داد پسر جلال تاریکی
کشور خان	۶۳۱	..	۲۳۹
کشور سنگه برادر مکند سنگه					کریم داد کور پسر - ر خرد
هادا و عم جگت سنگه			۲۴۷	..	جلال الدین
..	۳۲۳	..			کریم داد کور (دشانی نگر) (یا)
کفایت الله خان پسر سیوم			۴۳۲		نصر (یا) نصیر
کفایت الله خان	۸۳۱				کشامره (باشندگ کشمیر را
کفایت خان	۸۱۷	..	۷۲۲		می گویند)
کلان خواجه	۷۵۰	..			کشمیری خان (یکی از برهمنان
کلاه پوشان فرنگ - یا انگریز			۹۵۵	..	کشمیر)
(لقب نصاری فرنگ)			۳۰۶	..	کشن سنگه
۳۲۱ - ۳۵۷ - ۳۵۸ - ۵۱۴ -					کشن سنگه برادر راجه سورج
۵۲۳ - ۵۲۴ - ۵۲۹ - ۵۳۰ -			۱۸۲	..	سنگه
..	۸۵۹ - ۸۶۵ - ۷۱۸	..			کشن سنگه راتهور کپین برادر
کله برادر زاده چندر سین دور					حقیقی راجه سورج سنگه
رای مالدیو	۱۸۰	..	۲۶۸
کله پسر رای رام نبیره رای					کشن سنگه نبیره بدده سنگه

۵۱۲	..	بغدياه	۵۹۱	..	مالديو
۶۸۰	..	كفور رام سنگهه	۲۲۲	..	كمال (قرازل)
		كفور رام سنگهه پسر ميرزا راجه			كمال الدين پسر دايير خان
۲۴۷	..	جيسنگهه			دازي (يا) دازد زئي
۲۰۵	..	كفور كرون	۵۶	..	جلال خان نام
		كفور كرون پسر كلان رانا پرتاب	۴۳۰		كمال الدين روهله
۲۰۵ - ۲۰۴			كمال خاتون دختر جلاله
		كفور كشن سنگهه پسر راجه رام	۲۴۴	..	روشاني
۳۰۳		سنگهه كچه واهه			كمان سنگهه پوز ستر سال بن
- ۱۱۹ - ۱۱۳		كفور مان سنگهه	۳۲۴	..	درجن سال
- ۱۴۱ - ۱۳۱ - ۱۳۰		۱۲۵ - ۱۳۰	۶	..	كنبو (قوم)
- ۳۹۸ - ۲۰۴ - ۳۰۳		۱۶۱ - ۳۰۳			كنكار پسر جگمال (يا) جگمل
۴۰۲	۱۱۲
		كفور مان سنگهه كچه واهه			كفور بشن سنگهه پسر كلان
۱۷۴		كفور داس (يا) كهتر داس	۳۴۱		دايمت سنگهه
۴۱۷			كفور جيسنگهه پسر رانا راج
		كفور داس - برادر راجه	۲۰۷	..	سنگهه
۴۱۶ - ۱۹۵		مكرم اجييت			كفور درجن سنگهه پسر مه راجه
		كوكب سنگهه زميندار ديوگت	۳۴۱	..	تبج سنگهه
۵۲			كفور خان چند پسر ستر سال

۷۷۲	..	کهرک زايي بومي	کوکله تاش - لقب زين خان کوکه
۱۲۱	..	کهر دار (قوم)	پسر پيچه جان انگه عرش
۲۰۲	..	کهلوت (قوم)	آشياناي ۳۶۵ - ۳۶۶
		کهنگار زهيندار کچهه بزرگ	۳۶۷ - ۳۶۸
۴۱۰	کوکله تاش خان ۱۰۱ - ۱۰۲
		کهيلوجي پسر پتهوجي (يا)	۳۲۸ ..
۳۴۲	..	بيتهوجي	کوکله تاش خان خانچهان ۱۰۰
		کيسر سنگهه (يا) کپر سنگهه	کوکه - لقب زين خان پسر پيچه
		(يا) کيسو سنگهه پسر (ار	جان زوجة خواجه مقصود
۲۹۰	..	کرن بهوزنهيه	علمي هروي ۳۶۵ - ۳۶۶
			۳۶۷ - ۳۶۸
			کوکه - لقب سيف خان ۳۷۴
			کولي .. ۱۸۰
۵۹۲	کوهل (قوم) .. ۱۸۰
		کچ سنگهه پسر سورج سنگهه	کهترې (قوم) ۱۲۳ - ۱۲۴
۱۸۳ - ۱۸۲	۱۳۹ - ۳۳۰ - ۵۱۵ - ۷۲۰
		کچ سنگهه متبغاي زور آور	کهدر ديهاريه (يا) کهندو ديهاريه
۲۹۱	..	سنگهه	مکاسدار صوبه خاندیس
۶۱۶	..	گدائي افغان	و از همراهيان راجه ساهو
۳۵۲	..	گردهر بهادر	.. ۳۳۰ - ۳۳۱

* حرف کاف *

۵۶۶

۵۲۵ .. گوهر نسا بیگم

* حرف لام *

لال خان - (نام فیل عرش

۷۲۴ .. (آشیانی)

لال کنور معشوقہ جهاندار شاہ

۱۰۰ - ۹۹

لالہ پور کلان (راجہ بیربر ۱۲۲

لچھمی - نوابین زمیندار

کوچ ہاجو .. ۱۶۶

لسان الغیب - لقب خواجہ

حافظ شیروازی (علیہ الرحمۃ)

۷۱۰

لشکر خان .. ۸۹۹ - ۳۱

لشکر خان ابو الحسن ۴۳۸

لشکر خان - خطاب سید مغور

بارہہ پسر سید خانجہان

۴۶۷ .. شاہجہانی

۴۳۱ لشکر خان موبہ دار کابل

۲۲۹ گردہو پسر دیا بہادر

گردہو داس برادر خرد راجہ

۲۵۵ بیتھل داس کور

۸۲۷ گرد

گرد (سر گروہ قوم سکھان) ۵۱۲

گرد (قوم) .. ۵۱۵

گنچ عای خان ۲۹ - ۶۶۱

گنچ علی خان زیب ۷۹۵

گوہند پادشہ .. ۷۱۶

گوہال سنگھ پسر محکم سنگھ

۱۴۷

گوہال سنگھ چند رادت قلعدار

۱۴۷ .. کولاس

گوہی فائزہ پدر راز سترسال

۲۶۰

گوردھن پسر راجہ تودرمل

۷۷۲

گونڈ (طائفہ) ۲۱۷ - ۷۸۵

گونڈ وانہ (قوم) .. ۲۹۷

گوہرالنسا زوجہ عرش آشیلنی

ولد باجي راد بن بالاجي	لشکر خان مير بخشى ۵۹۱
بسوناته .. ۳۵	لطاف الله پسر کلان علامي
مادهو راد پسر نراين راد	سعد الله خان ۴۴۸
برادر کوچک مادهو راد	لطف الله خان ۴۹۵ - ۲۴۸
پسر بالاجي ولد باجي	لطف الله خان درميين پسر
راد بن بالاجي بسوناته	سعید خان چغتآ ظفر جنگ
.. .. ۳۵۸	بهادر ۴۳۴ - ۴۳۵
مادهو سنگه ۱۷۳ - ۲۲۰ ۴۳۶
مادهو سنگه بومي کوکره ۵۹۷	لعل بيگ (يکے از منصبداران
مادهو سنگه پسر دوم راد	اکبر شاهي و معتقد سلسله
رتن هادا .. ۲۱۱	نقشبندیہ) ۳۸۲
مادهو سنگه کچهوايه ۱۶۰	لکهي جادو (يا) جادون
مادهو سنگه هادا ۳۰۷ -	ديسمکه .. ۳۴۲
.. .. ۳۲۳	لهراسپ خان .. ۸۱۰
مالديو .. ۱۱۰ - ۴۰۹	لياقت خان ميرزای رنگين
مالوجي پسر داداجي (۲)	برادر مير اسدالله ولد
داداجي ۳۴۳ - ۳۴۲	سیف الله خان ميربحر
مالوجي کانتيه .. ۶۴۶ ۴۸۹
ماناجي دوريه .. ۲۷۱	
مانجي ملار زميندار چانده	

• حرف میم •

مادهو راد پسر دوم بالاجي

۸۳۴	۵۱
۸۴۷	..	مبارک الدوله	۱۶۲	..	مانسنگه
۴۹۲		مبارک خان نيازى			مانسنگه پسر راجه راي سنگه
۶۴۱	..	مبارک عرب	۳۰۱	..	سيوڻيه
		متوسل خان بهادر رستم جنگ			مانسنگه پسر روپ سنگه
		صوبه دار بيجاب—ور بن	۲۷۰	..	راتهور
		حفظ الله خان پور سعد الله			مان سنگه نبيرو زان اندر
۵۲۰		خان شاهجهاني	۲۳۷	..	سنگه
۱۷۳		متهرا داس بنگالي			مان متي صبيو اردى سنگه
۸۱۷	..	مجاهد خان			(که در عقد سلطان سليم
۱۰۹	..	مجد الدوله			در آمده بود و از بطن وى
۱۱۱ -		مجنون خان قانشال			سلطان خرم متولد شده)
۱۱۲	۱۸۱
		مجنوس (يا) مجوسيان (فرقه)			ماههم ازگه ۳ - ۳۸۸ - ۵۳۴ -
۳۹۲ - ۳۸۵			۵۶۸ - ۵۶۷ - ۵۳۵
		مچها (نام پاره از جسم درگا			مبارز الملک سر بلند خان ۵۰۹
۱۸۸		بهواني زن مهاندو			مبارز خان ۶۷ - ۶۹ - ۷۷ -
۷۷۱		محب علي خان			۳۳۸ - ۳۴۰ - ۵۱۳ - ۵۲۱ -
		محتشم خان مير ابراهيم پسر			.. ۵۲۸ - ۸۳۵
۶۷۰		شيخ مير خوافي			مبارز خان عماد الملک ۳۳۲ -

محمد امين خان	۳۱ -	محمد سنگهه پسر امر سنگهه	۱۱۴۷
محمد امين خان بخشي	۵۱۵	محمد ابراهيم سرلشکر اوالکسن	۶۴۶
محمد امين خان بهادر	۳۳۲	محمد اسماعيل خان برادر غيرت	۶۸۸
محمد امين خان صوبه دار	۳۱۸ - ۲۹۷	خان محمد ابراهيم	۸۷۱
محمد اردنگ زيب بهادر	کابل	محمد اعظم شاه	۵۴ - ۶۱ -
(ملقب به خلد مکان)			۶۶ - ۸۱ - ۹۷ - ۲۰۸ -
شف - خلد مکان)	۸۵ -		۳۱۹ - ۳۲۰ - ۳۲۴ - ۳۴۰ -
	۹۰ - ۲۲۹ - ۳۰۴ - ۳۷۱ -		۳۵۱ - ۴۹۹ - ۶۸۹ - ۷۴۹ -
	۵۱۸ - ۶۷۶ - ۶۷۷ - ۶۸۶ -		۸۲۸ - ۸۷۱ - ۸۷۴ - ۸۷۷ -
	۶۹۴ - ۶۹۵ - ۶۹۶ - ۷۵۲ -		۸۷۸
	۸۰۹ - ۸۶۹	محمد افضل خان پسر	
محمد باقر هري	۷۲۴	فيض الله خان کوه	۵۰۵
محمد بيدار بخت	۵۰۰ -	محمد امين بيگ خويش	
	۸۲۵	ذوالفقار خان محمد بيگ	
محمد بيگ	۶۶۲		۹۳
محمد بيگ ترکمان (شف -		محمد امين پسر وقاص حاجي	
شجاعت خان)	۷۰۶	شاه قلبي خان نام	۶۶۰

محمد پودل پسر سرفراز خان	محمد دارا شکوه	۲۲۹ -
دکني ..	۲۷۹ - ۴۷۵ - ۸۰۸ - ۸۰۹ -	
محمد تقی خان پسر داراب	۸۱۵
خان ..	محمد دلور خان مظفر الدوله	۴۰
محمد تقی سیم ساز مخاطب	انتظام جنگ پسر دلور	
به شاه قاي خان	خان بهادر محمد نعیم	۲۱۰
محمد حسین میرزا	۳ -
۱۱۰ - ۱۱۹ - ۳۷۴ - ۳۷۶ -	محمد رضا پسر علي مردان	
۳۷۸ - ۴۰۹ - ۵۴۲ - ۵۴۶ -	خان حیدر آبادی	۸۲۵
.. ..	محمد زمان خان همشیره زاد	۷۶۹
محمد حفیظ (شف -	سید حسین خان بارهه	
ضیاء الدوله)	۵۰۲ - ۵۰۱
محمد خان بنگش	محمد زمان داماد بی بی	۸۳ -
..	الائی ..	۳۵۲ - ۵۱۲ - ۸۵۳
محمد خان نیاززی	محمد سعد الدین خان مخاطب	۴۶۶
محمد خلیل پسر عبدالرزاق	به مظفر جنگ صوبه دار	
خان لاری ..	بیجاپور بن سعد الله خان	۸۲۱
محمد خلیل مخاطب به	بهادر مظفر جنگ	۵۲۴
قریبت خان پسر داراب	محمد سعید ..	۴۶۱
خان ..	محمد سعید پسر شاری خان	۴۰

۴۸۲	..	محمد شفیق	۶۶۴	شجاعت خان
محمد صادق پسر رحمت خان			محمد سعید متبذای شیخ	
۲۸۴	۶۴۱	فرید بخاری
محمد صالح پسر میرزا عیسی			۲۷۷	محمد سلطان ..
۶۷۶	..	ترخان	۴۰۱	محمد سلطان میرزا
محمد صالح فوجدار پیلان (یا)			محمد شافی (یا) ساقی	
۴۱۷		بنلان (یا) بتلان	پسر سیف خان میرزا صفی	
محمد طاهر - نام مغ شکن			۴۲۰
۷۳۸	..	خان	محمد شاه پادشاه ۶۸۵ -	
محمد عابد مخاطب به نوازش			۷۱۵
خان پسر زاهد خان کوکه			محمد شاه نام شجاعت خان	
۳۷۲	بہادر پسر شیخ عبد الکریم	
۳۴۵		محمد عادل خان	۷۰۸	خان ..
محمد عثمان پسر شمشیر خان			محمد شاه میرتورک شاہزادہ	
ترین اعظم شاہی حسین			۲۹۰	محمد معظم
۶۸۴	۴۶۰ - ۲۱۹	محمد شجاع
محمد علی - نام سراج الدرہ			۶۸۲ - ۴۷۵
سیومین پور انور الدین خان			محمد شریف امیرالامرا شریف	
بہادر شہامت جنگ ۵۲۹			۶۲۶ - ۲۲۷	خان ..
محمد علی خان عرف			۷۲۹	محمد شریف ہروی

۵۰۱	انور الدین خان	۵۱۴
محمد کبیر خان پسر فخر الدولہ		محمد عمر پسر شمشیر خان	
بہادر شجاعت جنگ ۳۳۶		ترین اعظم شاہی حسین نام	
محمد مصطفیٰ - وظ خان بہادر	 ۶۸۵ - ۶۸۴	
مخاطب بہ شہامت جنگ		محمد فخر الدین خان - خطاب	
فوجدار کوہر مضامین		خواجہ محمد ناصر ۳۳۳	
حیدر آباد دومین پسر		محمد فرخ سیر پادشاہ ۴۱ -	
انور الدین خان بہادر		۶۲ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۹ - ۷۳ -	
شہامت جنگ ۵۲۹		۷۴ - ۳۲۸ - ۳۳۲ - ۳۳۷ -	
محمد مراد مخاطب بہ التفات		۵۱۷ - ۵۲۴ - ۵۲۵ - ۶۸۵ -	
خان پسر ملائمت خان روشن		۷۰۹ - ۷۱۴ - ۷۴۲ - ۸۳۰ -	
ضمیر .. ۷۳۳		۸۳۲ - ۸۳۹ - ۸۵۰ - ۸۷۱ -	
محمد معز الدین ۸۱۷ -		محمد قاسم خان نیشاپوری	
۸۲۵ ۴۰۱	
محمد معظم شاہ ۸۷۷		محمد قلی برادر غیرت خان	
محمد میر خان پسر سیادت		محمد ابراہیم ۸۷۰	
خان سید اوغلان ۴۹۶		محمد قلیخان برلاس ۱۲۶ -	
محمد یار خان ۸۲۴	 ۷۶۹ - ۵۴۶	
محمد یحییٰ پسر سیف خان		محمد کام بخش ۵۸ - ۶۵ -	
میرزا صفی .. ۴۲۰		۳۲۵ - ۴۹۵ - ۴۹۹ - ۵۰۰ -	

مخلص خان پسر صف شکن	۸	محمود پسر دولت خان
خان میر صدر الدین میر		محمود عالم خان پسر عبدالعزیز
آتش .. ۷۴۷	۸۳۹	خان ..
مدهکر بندیلہ .. ۳۷۷		محبی السنۃ پسر کام بخش
مراد المہ خان پسر حسین خان	۳۵۷
ولد سرفراز خان دکفی		محبی الملة پسر محبی السنۃ
.. .. ۴۷۲		بن کام بخش بن خلد مکان
مراد بخش ۲۸۵ - ۴۷۶ -		ملقب بہ شاہجہان ثانی
.. .. ۶۹۶ - ۶۹۳	۸۵۵ - ۳۵۷
مراد بیگ .. ۲۴۶		مختار خان ۳۱۶ - ۳۱۲ -
مرار (او کھور) پره تعلق دار سرا	۸۳۰
وغیرہ محالات صوبہ بیجاپور		مختار خان سبزاری ۳۹
.. .. ۳۵۸		مختار خان صوبہ دار مالوہ ۱۴۷
مراری بیجاپوری .. ۱۴۳		مخدوم الملک .. ۶۰۹
مراری کار پرناز عادل شاہ ۲۴۴		مخدوم الملک سلطانپوری
مرتضی خان بخاری (یا)	۵۶۱ - ۵۶۳
مرتضی خان شیخ فرید		مخدوم بہاء الدین زکریا
بخاری ۱۸ - ۲۳ -	۵۹۰	ملثانی ..
۱۷۶ - ۱۷۷ - ۶۳۶ - ۶۳۷		مخلص خان ۳۱۶ - ۳۱۷ -
محمدت خان خطاب عبدالرحمن	۴۸۱

۸۳۷ - ۸۳۸ - ۸۳۹ ..

مرید خان (خطاب بهار سنگهه

یا بهار سنگهه که بعد از

مشرف شدن باسلام ارشاه

دین پناه حضرت عالمگیر

او را بدان مخاطب نمودند

۲۸۱

مریم مکانی ۱۶۷ - ۳۶۳ -

۳۷۳ - ۵۳۲ - ۵۳۳ - ۵۶۱ -

۵۶۲ - ۵۷۰ - ۵۶۷ ..

مهمان خان - خطاب رتن

سنگهه پسر گوپال سنگهه

که پس از آردن اسلام

این خطاب یافته ۱۴۷

مصاحب بیگ همایونی ۴۲۱

مصری بیگم صبیحہ آصف خان

جعفر .. ۶۲۹

مصطفی خان خطاب عبدالرزاق

خان لاری ۷۱۹ - ۸۱۸

مطلب خان .. ۴۱

پسر صادق خان میربخشی

۷۲۱

مردم تلنگانه ۶۰۳ ..

مرشد قلی ۶۷۶ ..

مرشد قلی خان ۶۱ - ۶۲

مرشد قلی خان میرو اهتمام

توبخانه ۸۹ ..

مرشد قلی خان مخمور تخلص

داماد شجاع الدوله ناظم

ارتیسه ۸۴۴ ..

مرشد قلیخان میرزا هادی ۷۳

مرهقه - (قوم) ۵۸ - ۵۹ -

۶۴ - ۷۰ - ۸۳ - ۱۴۷ -

۲۹۴ - ۳۱۶ - ۳۲۱ - ۳۲۳ -

۳۲۴ - ۳۳۱ - ۳۳۶ - ۳۳۸ -

۳۵۱ - ۳۵۵ - ۳۵۸ - ۴۹۹ -

۵۰۴ - ۵۰۹ - ۵۱۲ - ۵۱۳ -

۵۲۸ - ۶۸۶ - ۶۸۷ - ۷۰۰ -

۷۰۲ - ۷۰۸ - ۷۱۰ - ۷۱۶ -

۷۱۷ - ۷۱۸ - ۷۲۳ - ۸۳۵ -

۳۵۳	مظفر .. ۴۱۰
۷۷۱ مظفر خان حاکم ہنگالہ	مظفر الدولہ پھر روشن الدولہ
مظفر خان - خطاب سید	بہادر (ستم جنگ خواجہ
شیر زمان بارہہ پسر	مظفر نام .. ۳۳۵
سید خانچہاں شاہچہانی	مظفر جنگ ۳۲۲ - ۵۱۳ -
۴۶۶ ۵۲۸ - ۵۱۹ - ۵۱۴
مظفر خان دیوان اعلیٰ ۵۶۱ -	مظفر جنگ - خطاب سعد اللہ
۵۶۹	خان بہادر - ۵ - دایم
مظفر خان صوبہ دار مالوہ ۲۲	محبی الدین نام ۵۲۰ -
مظفر خان گجراتی ۱۸۱ ۵۲۳ - ۵۲۲
مظفر خان معموری ۴۳۳	مظفر جنگ - خطاب محمد
مظفر گجراتی ۱۴۰ - ۴۰۹	سعد الدین خان صوبہ دار
معتبر خان فوجدار گلشن آباد	۵۲۴
داماد ملا احمد نایتہ ۳۲۲	مظفر حسین میرزا پسر کلان
معتقد خان ۴۳۲ - ۸۷۱	سلطان حسین میرزا
معتقد خان ۲۵۲ - ۲۵۳ -	۱۱۷ - ۱۲۴ - ۱۴۲ - ۱۵۳ -
۴۹۴ - ۲۶۵	۷۷۰ - ۵۵۲
معتقد خان بخشی ۶۵۸	مظفر خان ۱۱۵ - ۱۳۹ -
معتقد خان - خطاب دیوانکن	.. ۷۲۵ - ۵۹۲ - ۴۰۰ -
پسر کلان دیانمت خان حکیم	مظفر خان - برادر خاندوران

۲۱۹ - ۲۲۷ - ۲۹۲ - ۳۰۰	جمالای کاشی .. ۳۸
۳۰۱ - ۳۵۳ - ۴۴۸ - ۴۸۲	معمد خان مولف اقبال نامہ
معظم خان پسر شجاعیت خان	۸۶۵
بہادر محمد شاہ نام ۷۱۱	معز الدولہ حامد خان بہادر
معظم خان خانخاندان ۴۶۹	۷۰۸
معظم خان - خطاب سیادت خان	معز الدین .. ۹۹ - ۱۰۳
میر معظم .. ۶۷۶	معز الدین جہاندار شاہ ۸۵۱
معظم خان سپہ سالار ۳۰۴	معز الدین سام .. ۱۷۹
معظم خان میر جمالہ ۳۴	معصوم بیگ مخاطب بہ
۴۲ - ۴۶ - ۴۹۴	شجاعیت خان نائب مرہ دار
معین الملک میر منور پسر	احمد آباد پور کاظم بیگ
اعتماد الدولہ قمر الدین	۷۰۸
خان ناظم لاہور ۱۰۷	معصوم خان .. ۶۷۶
معین الملک ۷۲۰ - ۸۵۱	معصوم خان فرنخودی ۴۰۱ -
مغل خان .. ۶۷۶	۵۹۳ - ۵۹۴ - ۷۷۲
مغل خان عرب شیخ پسر طاہر	معصوم خان کابلی ۵۹۵ -
خان طاہر شیخ نام ۷۵۴	۷۲۶
مغلیہ توران .. ۸۷۸	معصوم عامی یعنی معصوم
مغول (یا) مغلان (طایفہ)	خان کابلی .. ۵۹۶
۲۴۳ - ۳۵۹ - ۴۵۶ - ۵۹۷	معظم خان ۲۸ - ۹۲

۷۰۳ .. مگھہ (قوم)	۷۲۷ - ۷۲۶
۷۲۷ - ۲۴۵ ملا ابراہیم	مفتخر الدولہ - خطاب منور
ملا احمد نایتہ (یا) نایتہ	عابی خان برادر روشن الدولہ
۳۴۵ - ۳۲۲	برادر رسنم جنگ خواجہ
۵۵۹ .. ملا باقی	مظفر نام .. ۳۲۶
۷۶۰ .. ملا حفیظی	مقرب خان .. ۴۷۰
۸۵۹ .. ملا عالم کابلی	مقرب خان مخاطب بد رسنم
ملا عبد الحکیم سید الکوثی ۳۲	خان دکنی سپاہ سالار نظام
۶۲۸ .. ملا عبد الصمد	شاہیہ .. ۴۷۰
۸۵۷ .. ملا عصام	مقیم خان - خطاب شجاعیت خان
۷۹۰ - ملا علاء الملک توفی	عرف خواہر زادہ و خورش
۷۹۱	قریدی بیگ خان ۵۵۷ -
۶۴۴ ملا محمد تنہی	۵۶۰ - ۵۵۸
ملا محمد لاری سردار عادل	مکتمل بہدردیہ .. ۲۲۸
۴۲۷ .. خانزبہ	مکرم خان .. ۸۷۴
ملکت خان ۳۹ - ۴۵	مکرم خان مفوی ۸۶۸
۷۹۰ - ۶۶۵ - ۶۸۰ ..	مکرم خان میر محمد اسحق
ملک التجار سر لشکر سلطان	میر شیخ میر خوافی ۶۷۰
علاء الدین بن احمد شاہ	مکند دیو .. ۱۶۳
۴۰۵ .. لہونی	مکند سنگھ دادا ۳۲۳

ملک جیون زمیندار دها دهر	ملہار راد ہواکر ۷۱۸ - ۸۴۸
.. .. ۲۸۴ - ۲۸۵	ملہار ہواکر (از رفقای باجی
ملک عنبر (یا) ملک عنبر	راد پسر بالاجی بسو ناتھہ)
حبشی ۱۴ - ۱۵ -	.. ۳۵۲ - ۳۵۳ - ۴۸۶
۱۵۶ - ۱۹۰ - ۱۹۱ - ۲۷۰ -	ممتاز زمانی ۳۷ - ۷۹۰ -
۳۴۷ - ۴۶۹ - ۴۶۵ - ۷۹۱ - ۷۹۲
۴۶۶ - ۴۶۷ - ۴۶۸ - ۷۷۶ -	ممتاز محل .. ۴۱۹
.. ۷۷۵ - ۷۷۹ - ۷۸۲	میریز خان پسر عثمان خان
ملکہ بانو زوجہ سیف خان	لوهانی .. ۴۳۲
میرزا صفی و صبیحہ کلان	منج (قوم) .. ۷۱۲
اصف خان یمن الدولہ	منصور الدولہ خطاب عبد اللہ
۴۱۶ - ۴۱۹ - ۴۲۰ - ۴۲۱	خان پسر ششم عنایت اللہ
ملکہ زمانیہ دختر محمد فرخ	خان .. ۸۰۲
سیر پادشاہ و زوجہ فردوس	منعم خان ۵۳۴ - ۵۹۱ -
آرامگاہ .. ۸۵۰ ۷۵۷ - ۹۰۶
ملوک چند .. ۳۴۰	منعم خان خانخاں سپہ سالار
ملوک چند مشرف درلخانہ	۹۸ - ۱۶۴ - ۵۵۸ - ۵۷۳ -
خاص .. ۲۳۴ ۷۶۷
ملول رای (یا) ہول رای	منک باشیان (فرقہ) ۷۴۴
(نام فیل) ۶۰۷	منکلی خان فوجدار پلاؤن ۳۶

مولانا عمان لاري .. ۵۸۴	منور علي خان مخاطب به
مولانا کمال نيشاپوري برادر	مفتخر الدوله — برادر
مولانا جمال .. ۶۹	درشن الدوله بهادر (ستم)
مولانا ي (قدس سره)	جنگ خواجه مظفر نام
.. .. ۸۲۳ ۳۳۶
مولانا عبد الرحيم — جامي	مريد — تخلص ذر الفقار
(قدس سره) ۵۳۹	ارنست — اني (يا) آذر
مومن خان پسر شاه قلي خان	ساساني .. ۳۹۲
وفاص حاجي ۶۵۹	موله راجه .. ۱۱۰ - ۱۳۲
مومن برادر زاده راجه —	موله ۲۴۴
بهار اصل .. ۴	مودهو بن رگهوجي راجه ساهو
مومن سنگهه پسر راز — مومن	بهونشاه .. ۳۵۸
بهورنهيده .. ۲۹۰	موسى — کارپرداز سيد حامد (يا)
مهابت جنگ .. ۸۴۵	سيد احمد بخاري ۳۹۸
مهابت خان .. ۱۳ - ۱۶ -	موسوي خان ۷۹۰ - ۸۴۷
۱۷ - ۱۹ - ۲۳ - ۲۵ - ۱۹۶ -	موسوي خان مدر ۴۴۱
۱۹۸ - ۲۰۰ - ۲۰۱ - ۲۰۴ -	موسوي خان ميرزا معز ۶۰
۲۰۹ - ۲۱۳ - ۲۲۴ - ۲۲۸ -	موسوي خان ميرزا مهدي ۶۱
۲۴۹ - ۲۸۷ - ۲۹۸ - ۳۱۵ -	مولانا جمال جد عنايت الله
۴۱۹ - ۴۲۳ - ۴۲۴ - ۴۲۵ -	خان .. ۶۹

مہاراجہ اجیت سنگھ ۵۰۱	۴۷۶ - ۴۲۸ - ۴۲۹ - ۴۳۷
مہاراجہ بھگت - پور رانا امر - ۶۵۰ - ۶۹۰ - ۷۳۱ - ۷۳۶	
سنگھ .. ۴۹۷	۷۵۶ - ۷۶۱ - ۷۷۸ - ۷۸۲
مہاراجہ جسونت ۸۹ - ۴۸۰	۷۸۳
مہاراجہ جس - ونٹ سنگھ	مہاراجہ خان خانخاں ۱۱۴۳ -
۱۱۶۶ - ۲۳۵ - ۲۳۶ - ۲۵۴	۲۱۱ - ۲۱۲ - ۲۱۵ - ۲۱۶
۲۶۶ - ۲۹۶ - ۳۰۰ - ۳۰۴	۲۱۸ - ۲۲۰ - ۲۲۶ - ۲۵۷
۳۰۶ - ۳۰۹ - ۳۱۸ - ۴۵۲	مہاراجہ خان سچہ سالار ۸۶۱
۴۵۳ - ۴۵۴ - ۵۱۰ - ۶۶۹	مہاراجہ خان محمد ابراہیم
۶۸۶ - ۷۰۷ - ۷۳۸ - ۷۵۳	۸۲۲
۸۰۹ - ۸۶۹	مہاراجہ خان ناظم کابل ۴۶۳
مہاراجہ جسونت سنگھ	مہاراجہ خان یزنہ سید حسین
۳۴۶ - صوبہ دار کجرات	خان بارہہ .. ۵۰۱
۳۴۸	مہادیو .. ۱۸۸ - ۱۸۹
مہاراجہ سنگھ پسر راجہ راجسنگھ	مہاراجہ خطاب راجہ تیجسنگھ
۳۰۱	پسر اجیت بن راجہ گوپال
مہاراجہ سنگھ پسر راجہ بدو	سنگھ کور .. ۳۴۱
سنگھ .. ۲۲۹	مہاراجہ - خطاب راجہ رامچند
مہاراجہ سنگھ پور جگت سنگھ	پسر راجہ چندر سینگ
پسر راجہ مان سنگھ	جادر .. ۳۳۷

میان مستی (شف نامرخان)	۱۶۷
۶۸۸	مہا مائی مشہور بہ درگا		
۵۵۷	بہ—وانی نام بٹے کہ		
۶۲	در بتخانہ نزدیک قلعہ		
۱۳۹	کانگرہ اسٹ .. ۱۸۸		
میر اسد اللہ پھر کلان سیف اللہ	متہور خان (یا) تہور خان		
۴۸۶ خان میر بحر	نہسہ زادہ شمس الدین		
میر اسمعیل — نام رکن الدولہ	خان خویشگی ۶۷۷		
سید لشکر خان بہادر نصیر	مہدویان (طائفہ) ۵۰۳		
جنگ برادر زادہ سید	مہدی قاسم خان ۵۳۶		
۳۵۹	مہر علی کولابی ۱۲۴		
میر انجی — لقب سید محمود	مہر نسا مجیدہ غیاث بیگ		
۳۷۷	طہرانی ملقب بہ نورجہان		
۵۵۳ میر اویس ابدالی	بیگم ۶۲۳ - ۶۲۵		
۶۸۷	مہمند (طائفہ از افواہ اغان)		
میر بہاء الدین سمرقندی	.. ۲۴۴ - ۳۶۶ - ۳۹۸		
۸۳۲	مئی (یا) مئی (یا) مئی		
میر جعفر بخشہ سراج الدولہ	(طائفہ) .. ۲۴		
کہ با اہل فرنگ سازش	میان شاہ نور حمامی (قدس		
۸۴۵	سورہ) ۷۱		

ديانت خان مير عبد القادر	مير جعفر مخاطب به
خلف امانت خان خواني	شمس الدوله جعفر علي
۹۱ - ۹۰	خان حاكم بنگاله ۸۴۵
مير حسيني نام علي مردان	مير جملة ۴۶۶ - ۴۹۴ - ۷۱۴
۸۲۴ خان حيدر آبادي	مير جملة مخاطب به عظيم الدوله
۲۸۳ .. مير خان	نصير جنگ بهادر يسر
مير خان متبذاي شيخ فريد	كوچك سيد ظريف خان
۶۴۱ .. بخاري	۳۶۱
مير خان مير توزك ۲۳۳ -	مير جملة (يعنى معظم خان)
۲۳۴	۴۹
مير خواجه يسر سلطان خواجه	مير جملة ناظم بنگاله ۷۰۳
۳۸۱ .. نقشبندي	مير حبيب اردستاني بخشى
۴۰۰ .. مير خواننده	مرشد قلي خان ۸۴۴ -
مير زين الدين علي - نام	۸۴۵
سيادت خان برادر اسلام	مير حمام الدين خلف ارشد
۴۶۳ خان مشهدي	غازي خان .. ۸۶۱
۶۱۸ مير سيد احمد كاشي	مير حسين برادر دستم دل خان
مير سيد علي ديوانه خليفه	۳۲۷
شاء نعمت الله ولي	مير حسين مخاطب به امانت
۳۵۹ (قدس سرهما)	خان ثاني برادر خرد

سید شریف خان بہادر	میر سید محمد قذوجی ملقب
شجاعت چٹک پور سید	بہ رسولدار .. ۵۱۸
شریف خان میر عبدالکریم	میر شرف الدین حسین ۷۶۹
۵۱۷	میر شریف املی ۳۹۰
میر عبدالرزاق معموری بخشی	میر شمس الدین ۵۳۱ -
مویہ بنگالہ .. ۱۶۷ ۵۳۲
میر عبدالسلام مخاطب بہ	میر شاہ الدین ۸۷۲ -
برخوردار خان پسر مفتی ۸۷۳
خان .. ۷۴۱	میر شاہ الدین نام اصلی
میر عبد العزیز مخاطب بہ	عماد الملک .. ۸۴۷
دلور خان ۶۸ - ۶۹	میر شاہ الدین مخاطب بہ
میر عبدالقادر دیانمت خان	غازی الدین خان بہادر
مہین خلف امانت خان	فیروز جنگ .. ۸۷۲
خوافی ۵۹ - ۷۰	میر صالح خوش نویس ۳۰۸
میر عبدالکریم .. ۳۷	میر صدر الدین (شف -
میر عبدالکریم - نام سید شریف	صف شکن خان) ۷۴۶
خان پور میر سید محمد	میر صدر جہاں مفتی ۳۹۲
قذوجی ملقب بہ رسولدار	میر عبد الرحیم بن کمال
۵۱۸	نیشاپوری .. ۶۹
میر علی شیر .. ۵۳۹	میر عبد الرحیم - نام سیف الدلہ

بسالیت جنگ بهادر پنجمین	میر عوض پدر عصف الدوله
پسر نظام الملک آصف جاء	عوض خان یکم از سادات
۷۲۲	هیدری .. ۸۳۲
میر محمد مهدی خان ۸۰	میر فقیر علی حاکم دہلی ۵۷۶
میر محمد یعقوب پسر سپہ	میر فیض اللہ (یا) فضل اللہ
شیخ میر خوفی مخاطب	مخاطب بہ فیض اللہ
بہ شمشیر خان ۹۷۰	خان پسر کلان سیارت خان
میر مرتضی .. ۶۱۳	میر زین الدین علی ۴۶۵
میر معز الملک ۷۹۹ - ۳	میر قاسم .. ۵۵۶
میر معز الملک مشہدی ۵۳۶	میر لشکری .. ۴۱
میر معصوم بہکری - نامی	میر مار نام زمیندار ماہین لاهور
تخلص .. ۵۳۷	و دریای ستلج ۱۰۶
میر معظم مخاطب بہ سیارت	میر محمد حسین خان ۸۰
خان .. ۶۷۶	میر محمد خان برادر کلان
میر ہاشم .. ۶۶۹	شریف خان انکہ ۶۰۱
میر یار محمد غزنوی ۵۳۱	میر محمد خان برادر کلان
میرزا ابو طالب - نام شایسته	شمس الدین محمد خان
خان امیر الامرا خلف	انکہ .. ۵۳۳
یمین الدولہ آصف خان	میر محمد شریف - نام
۶۹۰	شجاع الملک امیر الامرا

دومین پسر زکریا خان بہادر	میرزا احمد بہادر ملقب بہ
۱۰۷ ہزبر جنگ	۵۲۵ احمد شاہ ..
میرزا جبار اللہ پسر شریف خان	میرزا افراسیاب پسر میرزا
۴۲۹ امیر الاموا ..	۱۶۱ محمد حکیم
میرزا جانی بیگ پدر میرزا	۳۶۳ میرزا الغ بیگ کابلی
۴۰۴ غازی ..	میرزا امانی (یا) میرزا مانی
میرزا جانی بیگ حاکم تہہ	مخاطب بہ آصف الدواہ
۶۲۱	پسر شجاع الدواہ بہادر
میرزا جعفر مہین ہوادر غضنفر	صوبہ دار اودھہ و الہ آباد
خان بن الہوزدی خان	۷۱۹
۸۶۶	میرزا اراج شاہ نواز خان بہادر
۱۳ میرزا جعفر نجم ثانی	۶۴۸
میرزا جلال الدین حیدر - نام	میرزا بابر خورش عزیز الدین
شجاع الدولہ بہادر ناظم	ہوادر عالمگیر ثانی ۸۵۳
صوبہ دار اودھہ و الہ آباد پور	میرزا بدیع الزمان مخاطب بہ
۷۱۵ ابو المنصور خان	شاہ نواز خان صف - موی
میرزا جوان بخت بن شاہ عالم	مشہور بہ میرزا دکنی پسر
۳۵۷ پادشاہ ..	میرزا رستم قزندھاری ۶۷۰
۵۷۲ - ۵۶۶ ..	میرزا پہلوی حیات اللہ خان
۴۱ میرزا حیدر صفوی	مخاطب بہ شاہ نواز خان

۲۳۰ - ۲۳۶ - ۳۰۰ - ۳۰۱ -	میرزا خان .. ۱۴۲ - ۳۷۸
۳۰۲ - ۳۰۶ - ۳۱۶ - ۳۶۷ -	میرزا خان بن بیروم خان ۱۱۶ -
۴۷۴ - ۵۰۳ - ۷۳۹ - ۸۶۵ - ۱۸۱ - ۵۹۵
میرزا راجہ جے سنگھ ناظم	میرزا خان خانخاں ۴۰۹ -
۴۷۱ .. دکن	.. ۴۱۰ - ۵۷۳ - ۶۰۲
میرزا راجہ مانہ سنگھ ۱۷۲	میرزا خان منوچہر فوجدار کانگڑہ
میرزا رستم .. ۷۷۸ ۴۵۹
میرزا رستم صفوی ۱۵۴ -	میرزا خلیل خانزمان ۳۲۴
۱۶۱ ..	میرزا دکنی خطاب شاہ نواز
میرزا رستم قندھاری ۱۵۹ -	خان صفوی .. ۶۷۰
۶۷۰ ..	میرزا راجہ ۲۷۶ - ۲۸۱ -
میرزا سلیمان .. ۱۰۹ ۳۱۸
میرزا سلیمان والی بدخشان	میرزا راجہ اودے سنگھ ۵
۸۵۸ - ۸۵۷ ..	بہدوریہ .. ۴۷۱
میرزا شاہرخ حاکم موہن مالوہ	میرزا راجہ - خطاب راجہ مان
۴ - ۱۳۸ - ۱۶۸ - ۴۷۹ -	سنگھ پسر راجہ بہگونت
۵۹۷ - ۵۹۸ - ۶۱۱ - ۶۱۳ -	داس کچھواہہ ۱۶۰
۷۷۳ - ۷۲۸ ..	میرزا راجہ جے سنگھ - پسر راجہ
میرزا شاہ محمد مخاطب بہ	مہا سنگھ ۳۶ - ۴۴ -
غزنین خان پسر شاہ بیگ	۵۶ - ۸۱ - ۱۴۶ - ۱۷۶ -

میرزا عزیز کوکھ	۱۳۳ -	خان خاندوران	۳۸۹ -
میرزا علی	۳۹۱ - ۳۸۹ - ۱۶۸ -	۶۴۵
میرزا عیسیٰ ترخان	۶۲۸ - ۶۱۳ - ۴۱۰ -	میرزا شرف الدین حسین حاکم	۱۱۲ - ۱۰۹
میرزا غازی	۴۲۶	اجمیر	۱۱۲ - ۱۰۹
میرزا کامران	۵۵۷ - ۵۵۱	میرزا شکر الله پدر غزایت الله	۸۲۸ ..
میرزا غیاث	۳۶۴ ..	خان	۸۲۸ ..
میرزا کامران برادر همایون پادشاه	۶۷۶	میرزا شیخ (یا) محمد شیخ	۷۹۱
میرزا عزیز کوکھ	۴۰۴ ..	مختاطب به خانه زان خان	۷۹۱
میرزا غزیز کوکھ	۴۲۳ ..	پسر کلان سعید خان چغتای	۷۸۹ - ۶۵۲
میرزا کامران پسر فردوس مکانی	۵۳۲ - ۵۳۱	خان بهادر ظفر جنگ	۷۸۹ - ۶۵۲
میرزا عزیز کوکھ	۵۵۲ - ۵۵۱ - ۵۵۰ - ۵۴۹	میرزا مائب تبریزی	۷۸۹ - ۶۵۲
میرزا عزیز کوکھ	۵۷۲	میرزا صغی سیف خان دیوان	۷۸۹ - ۶۵۲
میرزا عزیز کوکھ (شف)	۱۳۳ -	گجرات	۷۸۹ - ۶۵۲
میرزا عزیز کوکھ	۳۹۱ - ۳۸۹ - ۱۶۸ -	میرزا عبد الرحیم	۷۸۹ - ۶۵۲
میرزا عزیز کوکھ	۶۲۸ - ۶۱۳ - ۴۱۰ -	خانخانان خلف بیرام خان	۷۸۹ - ۶۵۲
		خانخانان	۷۸۹ - ۶۵۲
		میرزا عبد الرسول پسر عبد الله	۷۸۹ - ۶۵۲
		خان فیروز جنگ	۷۸۹ - ۶۵۲
		میرزا عبد القادر تونی	۷۸۹ - ۶۵۲

میرزا مظفر حسین قندهاری	۴۳۶
مغربی .. ۴۴۲	میرزا کیقباد پسر میرزا محمد	۱۶۱	..
میرزا مظفر کرمانی ۲۵۲	میرزا گل - پسر شریف خان	۴۲۹	..
میرزا نجف خان ۱۰۹	امیرالامراء	۷۲۴	..
میرزا نجف خان بهادر مخاطب	میرزا لشکری پسر سید یوسف	۱۰۷	..
به ذوالفقار الدوله ۱۰۸	خان رضوی ۴۲۹ -	۴۰۱	..
میرزا نورالدین محمد ۵۷۶	میرزا محسن برادر صفدر جنگ	۳۹۷	..
میرزا هذال ۵۷۶ - ۵۵۱	میرزا محمد حسین	۸۷۳	..
میرزا یوسف خان رضوی ۹ -	میرزا محمد حکیم برادر علائی	۴۵۷	..
.. .. ۳۹۷	عرش آشیانی ۱۳۸ -	میرک حسن بخشی ۴۴۲	..
میرک حسن بخشی ۴۴۲	۱۴۲ - ۱۵۱ - ۱۵۹ - ۱۶۱ -	میرک خان .. ۸۷۳	..
میرک خان .. ۸۷۳	۲۴۳ - ۳۶۳ - ۳۶۴ - ۳۹۷ -	میرک شیخ هروی ۴۵۷	..
میرک شیخ هروی ۴۵۷	۳۹۸ - ۵۶۳ - ۵۶۶ - ۵۹۴ -	میرک محمد تقی خان پسر	..
میرک محمد تقی خان پسر	۸۵۸ - ۴۴۲	کلان دیوانه خان میر عالی	۷۸
کلان دیوانه خان میر عالی	میرزا محمد طاهر آشنا تخاص	فقہی .. ۷۸	..
فقہی .. ۷۸	پسر ظفر خان بن خواجہ	میرک معین الدین امانت خان	۸۱۷
میرک معین الدین امانت خان	ابوالحسن .. ۷۶۲ ۸۱۷	..
.. .. ۸۱۷		میرن عرف صادق عالی خان	۸۴۶
میرن عرف صادق عالی خان		پسر میر جعفر	۸۴۶

۶۸۸ .. .	میرین مخاطب بہ بہرہ مند خان
۳۹۰ .. ناصر خسرو حکیم	پسر محمد تقی خان ۴۰
۴۸۴ - ۱۰۴ ناصر علی	میزہ (قوم) ۱۷۹ - ۱۸۰
۵۴۹ - ۵۴۸ ناصر میرزا	
ناظر خدمت خان نایب اعلیٰ	
۴۹۳ .. حضرت	* حرف نور *
۸۷۶ ناکوبا میان مرہٹہ	نادر الملک ہمایون شاہی میر
ناگر (شعبہ ایست از قوم	سید علی خدای (یا)
براہمہ) .. ۳۲۸	جدائی (یا) جذامی
نامدار خان .. ۴۷۸ - ۴۷۹	تبریزی (یا) ترمذی ۳
ناموز جنگ بہادر ۴۹۶	نادر شاہ ۷۹ - ۱۰۶ - ۱۰۷ -
نامی - تخلص میر معصوم	۳۳۳ - ۳۳۶ - ۷۱۵ - ۷۱۹ -
بہکری .. ۵۳۷	۸۳۲ .. .
نانا بابا - خطاب سید سادات	ناصر جنگ ۵۱۹ - ۵۲۸ -
خان بہادر ذوالفقار جنگ	۵۲۹ .. .
۵۲۶ .. .	ناصر جنگ شہید ۵۸ -
نانک رام (نام فقیری) ۵۱۵	۶۷ - ۳۲۲ - ۳۳۹ - ۳۵۴ -
ناھر خان ۴۱۷ - ۴۱۸	۳۵۵ - ۳۶۰ - ۵۱۳ - ۵۱۴ -
۶۵۲ - ۴۱۹ .. .	۸۳۸ - ۸۳۷ - ۵۲۳ ..
ناھر خان عرف شیخ خان	ناصر جنگ نظام الدولہ ۸۳۵
	ناصر خان عرف میان مستی

۸۱۱ - ۸۱۲ - ۸۱۳ ..	تونور .. ۶۵۱
نراين رار برادر كوچك مادهو	نجابت خان ۴۷۴ - ۸۶۹ -
رار پسر بالاچي ولد باجي ۸۷۱
رار بن بالاچي پسوناتهه	نجابت خان ميرزا شجاع ۴۷۷
.. .. ۳۵۷ - ۳۵۸	نجم الدوله پسر جعفر علي خان
نريست سنگهه پسر سيوم راجه ۸۴۶
گوپال سنگهه کور ۳۴۱	نجيب الدوله ۳۵۶ - ۷۴۹ -
نصارا (قوم) .. ۳۹۴	.. ۸۵۳ - ۸۵۴ - ۸۵۵
نصرت الله پسر سعيد خان	نجيب الله خان ۴۰۳
بهادر ظفر جنگ چغتآ ۴۳۷	نجيب خان رهله ۷۱۶ -
نصرت - تخاص دلار خان ۷۱۷
بهادر محمد نعيم ۶۹	نذر محمد خان والى بلخ
نصرت جنگ .. ۴۶۸	ر بدخشان ۲۶ - ۴۲ -
نصرت يار خان برادر زاده سيد	۸۵ - ۱۴۴ - ۲۱۲ - ۲۱۸ -
قاسم بارهه مخاطب به	۲۴۱ - ۲۴۲ - ۲۵۳ - ۲۶۲ -
شهامت خان .. ۶۸۳	۲۶۴ - ۲۶۷ - ۲۶۸ - ۲۷۳ -
نصيرا برادر حكم ركنايي كاشي	۴۱۵ - ۴۳۸ - ۴۵۵ - ۶۵۰ -
.. .. ۲۸۳ - ۷۹۱	۶۵۸ - ۶۶۳ - ۶۷۸ - ۷۳۱ -
نواب فتح جنگ ۷۵ - ۷۶ -	۷۵۰ - ۷۹۳ - ۷۹۹ - ۸۰۰ -
.. .. ۷۷	۸۰۱ - ۸۰۳ - ۸۰۹ - ۸۱۰ -

نظام الملک	۱۵ - ۷۵ -
نصیرا حارس قلعہ سورنج	۶۰۲
۲۱۲ - ۲۱۶ - ۲۳۱ - ۲۵۶ -	۳۶۰
نظام الملک آصفچاہ بہادر	۳۶۰
۶۷ - ۶۹ - ۷۰ - ۳۲۴ -	نصیر جنگ - خطاب رکن الدولہ
۳۳۲ - ۳۳۳ - ۳۳۷ - ۳۳۸ -	سید لشکر خان بہادر میر
۳۴۰ - ۳۵۹ - ۳۶۲ - ۳۹۶ -	اسمعیل نام برادرزادہ سید
۵۰۰ - ۵۱۲ - ۵۱۳ - ۵۲۰ -	ہاشم خان .. ۳۶۰
۵۲۱ - ۵۲۲ - ۵۲۶ - ۵۲۷ -	نصیر خان پسر خرد قتلوی
۷۰۹ - ۷۲۲ - ۷۴۸ - ۸۳۳ -	لوهانی .. ۱۶۴
۸۳۷ - ۸۳۸ - ۸۴۷ -	نصیری خان ۲۱۱ - ۲۱۴ -
نظام الملک بحری	۲۱۹ - ۴۹۹ - ۶۵۱ ..
۲۲۴ -	نصیری خان پسر کوکاتاش
۲۲۵	۵۷
نظام الملک دکنی	نظام یکم از نوکران سراج الدولہ
۵۶ -	۸۴۵
۲۱۹ - ۲۲۸ - ۲۵۱ - ۲۷۰ -	نظام الدولہ آصفچاہ
۴۲۸ - ۴۷۷ - ۷۳۷ - ۷۹۴ -	۱۰۷ - ۳۳۸ - ۳۴۱ - ۳۵۶ -
نظام الملیکہ (گروہ)	۳۶۰ - ۳۶۱ - ۷۲۲ - ۸۳۶ -
۶۴۶ -	۸۵۶
۶۴۹	نظام الدولہ ناصر جنگ
نظام شاہ	۸۳۵
۲۰ - ۲۲ - ۱۹۱ -	
۶۱۵	

نواب ناصر جنگ شهید	۳۳۵	نظام شاهیه (طائفه)	۱۵ -
نظام الدوله بهادر	۷۹	۳۴۳ - ۴۶۹ - ۴۷۰	
نواب نظام الملک فتح جنگ		۷۸۱ - ۶۹۱	
.. ..	۶۸۵ - ۶۸۴	نظر بهادر	۶۷۶
نوازش خان - خطاب محمد		نظر علي خان - (خطاب	
عابد پسر زاهد خان کوه		دهقان زاده که شجاعت	
.. ..	۳۷۲	خان محمد بیگ ترکمان	
نوازش خان پسر سعید خان		بفرزندی گرفته بود)	۷۰۸
چغتای	۱۹۴ ..	نعمت خان میروزا محمد	
نواپت (قوم)	۵۱۳ ..	هاجی ..	۷۴۵ - ۶۸۹
نور الدوله	۳۷۰ ..	نغر (یا) نصر (یا) نصیر	
نور الدین خان	۷۲۲ ..	کریم داد کور (دشمنی	۴۳۲
نورالدین خان درانی بنی اعمام		ننهور (یا) ننو ..	۳۹۶
اشرف الوزرا شاه دلی خان		نواب آصفجاء	۷۹ - ۴۷۳
وزیر شاه درانی	۷۲۰	نواب بائی زوجة خلد مکان	
نور جهان بیگم خطاب مهرنسا		۴۷۸
صبیه غیاث بیگ	۱۹۲ -	نواب قدسیه زیب النساء بیگم	
۱۹۶ - ۶۲۳ - ۷۳۰ - ۷۶۱		مخاطب به پادشاه بیگم	
نور محمد (مخاطب به عرب		دومین بنت خلد مکان	
خان	۷۹۴	۵۰۵ - ۳۱۰

افغان) .. ۲۴۴ - ۲۴۵ ۵۰۵ - ۵۰۷
وزارت خان خطاب میسرک	نورس بانو بیگم (یا) نوازش
محمد تقی خان پسر کلان	بانو بیگم اهل بیت مکرمه شاه
دیانت خان علی نقی	نریب خان صفوی ۹۷۲
.. .. ۷۹	نو شابه .. ۱۹۰
وزارت خان شهید .. ۸۰	نوشید - رزان عادل .. ۲۰۲
وزیر خان ۱۲۴ - ۲۵۳ -	نیابت خان ۵۹۴ - ۵۹۶
۲۸۷ - ۴۰۴ - ۵۶۹ - ۵۷۱ -	نیابت خان عرب .. ۷۷۰
.. .. ۷۲۹ - ۹۳۴	نیکو سیر پسر سلطان محمد اکبر
دملی - تخلص آقا طاهر پسر ۸۱۷ - ۳۲۹
محمد شریف هروی ۷۲۹	نیزو سر لشکر سیوا ۴۷۱
دفا (نام خواجه سراپی عبد الله	
خان) .. ۷۸۱	
دقادار - (نام خواجه سرائی)	وجیه الدین خان پسر سید
.. .. ۴۱۷	لشکر خان بارهه سید منور
دفاکیش خان .. ۵۶۹	نام .. ۴۶۸
ولد زار باسو .. ۲۳۲	وحدت علی .. ۲۴۶
دلی خان .. ۹۳۲	وحدت علی خویش جلاله
دلی خان برادر عثمان خان ۳۶۸
دوهانی .. ۹۳۲	درک زئی (طائفة از قوم

* حرف واو *

هدایت الله خان مخاطب به
 سعد الله خان خلف و
 ارشد اولاد عزایت الله خان
 ۵۰۴
 هدایت بخش بن عالمگیر
 ۸۵۳
 هدایت خان - خطاب هدایت
 الله پسر شریف الملک
 حیدر آبادی ۶۸۹ - ۶۹۰
 هدایت کیش خان (جدید
 الاسلام) .. ۵۸۰
 هدایت محی الدین خان ۶۸
 هدایت محی الدین - نام
 سعد الله خان بهادر مظفر
 جنگ پسر متوسل خان
 بهادر (ستم جنگ بن
 حفظ الله خان ولد سعد الله
 خان شاهجهانی ۵۲۲
 هر جس پسر راجه بیتهاداس
 .. ۲۵۵

وای خلیفه شاهلو ۵۴۴ - ۵۴۵
 وای محمد خان والی توران
 دیار .. ۶۳۳
 ونکوچی برادر سیواجی ۳۴۸

* حرف ها *

هادا (شعبه ایست از الوس
 چوهان) .. ۱۱۳
 هادی داد خان برادر اله داد
 خان پسر جلال الدین ۲۵۰
 هادی داد خان عم (شید خان
 الهام الله .. ۳۰۴
 هاشم خان پور فاسم خان میر
 بحر .. ۷۳۶
 هاشم خوستی فوجدار ۱۵۴
 هدایت الله مخاطب به هدایت
 خان پسر شریف الملک
 حیدر آبادی ۶۸۹ - ۶۹۰
 هدایت الله خان پسر عزایت الله
 خان ۸۳۰

مظفر پسر سید شجاعت	۲۰۵ ..	هر داس جهاله
خان باره سید جعفر نام	چوراگت ۵۵	هر دیرام زمیندار
۴۲۷	۲۵۸ -	پسر بهیم نراین
۴۶۸ ..	۲۵۹
هتور رار	۱۹۵ ..	هر کرک
هتور (قوم) ۳۹۲ - ۳۹۵ -	..	هر ناتهد سنگهه نپیرد اندر
۵۱۵	۲۳۶ ..	سنگهه
هتور رار پسر راجه سلطه - ان	..	هری سنگهه عم (وپ سنگهه
جی (یا) سلطان جی بذاکر	۲۶۸ ..	رائه ور
۳۳۹	هزاره (یا) هزار جات طایفه)
هر دل رار پسر دوم راجه مدهکر	۷۵۹ - ۶۷۹ - ۵۴۲ -	۴۳۳
ساعه بندیله .. ۱۳۲	۱۴۴ ..	هستی سنگهه
هول رار (یا) هولکر رار پسر	۵۳۱ - ۳۸۷ -	هملیون پادشاه
۷۲۵ راجه مدهکر	۸۵۷ - ۵۷۷ - ۵۷۲	..
۷۴۱ ..	۵۵ - ۴۷۹ -	همت خان
هولکر (شف - ملهار رار)	۴۸۰
۳۳۰ - ۳۵۵ - ۳۵۶ - ۷۱۸ -	۸۱۲	همت خان بدخشی
۸۵۴ - ۸۵۰ - ۸۴۹	همت خان پسر خانجهان بهادر
۴۶ ..	۲۹۴ ..	کوکلتاش
هیواند متصدی اعتمادالدوله
قهرالدین خان ۸۴۱ - ۸۴۲

چابوق و پدر سعید خان

چغتآ .. ۴۰۳

یعقوب خان بدخشی ۶۴۶

یلنگتروش .. ۷۹۹

یلنگتروش ازربک ۴۳۴

یمین الدوله ۸۸ - ۱۴۳ - ۲۱۶ -

۲۲۵ - ۴۱۵ - ۴۵۵ - ۷۳۰

یمین الدوله آصف خان (پدر

مالکه بانو و ممتاز محل)

۲۱۱ - ۴۲۱ - ۶۹۰ - ۸۱۴

یمین الدوله حاکم ملتان ۶۵۶

یوزباشیان (فرقه) ۷۴۴

حضرت یوسف (علیه السلام)

.. .. ۸۶۰

یوسف بیگ پسر ابراهیم بیگ

چابوق .. ۴۰۳

یوسف بیگ نام (ستم خان

شخالی .. ۱۹۹

یوسف خان .. ۶۲۹

یوسف خواجه عم طیب خواجه

هیمو بقال ۱۱۲ - ۳۷۵ -

.. .. ۷۶۴ - ۶۰۵

• حرف یا •

یادگار بیگ داروغه گرز برداران

.. ۴۴۹ - ۴۵۰ - ۴۵۱

یادگار تکریمه .. ۸۰۴

یادگار جولاق سفیر اندر محمد

خان .. ۸۱۱

یار محمد پسر صادق محمد

خان هردی .. ۷۲۹

یار محمد همشیره زاده علامی

سعد الله خان ۴۴۸

یاسین خان پسر شیر خان تونور

.. .. ۶۵۴

یاقوت خان .. ۶۴۶

یاقوت خان حبشی ۲۰۹ -

.. .. ۷۸۱

یتیم (یا) تلیم بهادر ۱۴۰

یعقوب بیگ پسر ابراهیم بیگ

یوسف شغالی (شف - ستم	۷۵۱ - ۷۵۰	جویدباري
۲۰۰ خان شغالي (۱۶۲	یوسف زئي (قوم)
یوسف محمد خان تاشکندى	۳۶۳ - ۲۹۷ - ۲۴۵ - ۲۳۰	
۶۵۱ - ۲۴۹ - ۲۵ ..	۳۶۷ - ۳۶۸ - ۳۶۹	
یوسف محمد خان کوکە	۶۴۹ - ۶۴۲	

تمام شد اسمای مردمان

منظر دوم در اسمای مواضع و قلعه‌جات

و آبها و کوهها و غیوه *

* حرف الف *

آب جمذا .. ۷۱۶ - ۱۰۲	آب آمویه .. ۸۰۳
آب جون ۹ - ۶۱۱ - ۸۵۴	آب اتک .. ۴۳۰
آب سلطان پور .. ۶۳۷	آب اندرب .. ۷۹۷
آب گزگ ۳۴ - ۶۹۸ - ۸۵۳	آب بنوا مشهور - در به بهت
آب گوردن .. ۱۹۷	دهار اشمال رویه اوند چیه
آب مانجرا .. ۲۴۹ ۱۳۲
آب نربده ۲۰۱ - ۷۴۵	آب بهت ۲۱۳ - ۶۵۰
آبی موهان (یا) آبی موهان ۷۷۳
.. .. ۷۴۷	آب بهیمره .. ۵۲
آدز بایجان .. ۸۶ - ۵۵۱	آب بیاه ۲۷۹ - ۴۶۰ - ۶۳۷
آسیر (مضاف مویه خجسته ۷۱۲
بغیان) ۲۵۱ - ۲۶۴ -	آب پنجشیر .. ۸۰۰
۳۵۶ - ۴۳۷ - ۶۱۲ - ۶۸۷	آب تپتی .. ۸۶۴
آسیر دکن .. ۶۰۵	
آشام ۴۷ - ۲۹۲ - ۴۶۹	

۸۰۳ - ۴۳۵	آقچه ..
۱۶۶ ..	آب محل
۱۰۱ - ۱۰۲ - ۱۱۳	آکره
۳۷۶ - ۳۷۴ - ۳۶۹	۱۶۷ - ۳۷۶ - ۳۷۴ - ۳۶۹
۴۰۷ - ۴۱۶ - ۴۲۱ - ۴۲۷	۴۰۷ - ۴۱۶ - ۴۲۱ - ۴۲۷
۴۶۶ - ۴۳۱ - ۵۵۴ - ۵۶۷	۴۶۶ - ۴۳۱ - ۵۵۴ - ۵۶۷
۵۷۴ - ۵۷۶ - ۵۷۸ - ۵۷۹	۵۷۴ - ۵۷۶ - ۵۷۸ - ۵۷۹
۵۸۴ - ۶۰۴ - ۶۳۶ - ۶۵۸	۵۸۴ - ۶۰۴ - ۶۳۶ - ۶۵۸
۶۷۴ - ۶۹۷ - ۶۹۸ - ۷۰۴	۶۷۴ - ۶۹۷ - ۶۹۸ - ۷۰۴
۷۰۵ - ۷۲۹ - ۷۸۳ - ۷۸۸	۷۰۵ - ۷۲۹ - ۷۸۳ - ۷۸۸
۷۹۹ - ۸۱۶	۷۹۹ - ۸۱۶
۸۱ - ۸۲ - ۸۳ - ۱۰۸	آنبیر (مضاف صوبہ اجمیر)
۱۱۱ - ۱۱۲ - ۱۷۳ - ۵۰۱	۸۱ - ۸۲ - ۸۳ - ۱۰۸
۱۷۳ - ۱۷۴ - ۱۷۵ - ۱۷۶	آہنگدھ (قلعة ابراہیم گدھ)
۱۷۶ - ۱۷۷ - ۱۷۸ - ۱۷۹	مضاف حیدر آباد (گویڈن)
۱۷۹ - ۱۸۰ - ۱۸۱ - ۱۸۲	۵۰۳
۱۸۲ - ۱۸۳ - ۱۸۴ - ۱۸۵	ابراہیم گدھ مضاف حیدر آباد
۱۸۵ - ۱۸۶ - ۱۸۷ - ۱۸۸	۷۴۶
۱۸۸ - ۱۸۹ - ۱۹۰ - ۱۹۱	آقارہ ۲۸۷ - ۲۸۶ - ۲۱۴
۱۹۱ - ۱۹۲ - ۱۹۳ - ۱۹۴	
۱۹۴ - ۱۹۵ - ۱۹۶ - ۱۹۷	
۱۹۷ - ۱۹۸ - ۱۹۹ - ۲۰۰	
۲۰۰ - ۲۰۱ - ۲۰۲ - ۲۰۳	
۲۰۳ - ۲۰۴ - ۲۰۵ - ۲۰۶	
۲۰۶ - ۲۰۷ - ۲۰۸ - ۲۰۹	
۲۰۹ - ۲۱۰ - ۲۱۱ - ۲۱۲	
۲۱۲ - ۲۱۳ - ۲۱۴ - ۲۱۵	
۲۱۵ - ۲۱۶ - ۲۱۷ - ۲۱۸	
۲۱۸ - ۲۱۹ - ۲۲۰ - ۲۲۱	
۲۲۱ - ۲۲۲ - ۲۲۳ - ۲۲۴	
۲۲۴ - ۲۲۵ - ۲۲۶ - ۲۲۷	
۲۲۷ - ۲۲۸ - ۲۲۹ - ۲۳۰	
۲۳۰ - ۲۳۱ - ۲۳۲ - ۲۳۳	
۲۳۳ - ۲۳۴ - ۲۳۵ - ۲۳۶	
۲۳۶ - ۲۳۷ - ۲۳۸ - ۲۳۹	
۲۳۹ - ۲۴۰ - ۲۴۱ - ۲۴۲	
۲۴۲ - ۲۴۳ - ۲۴۴ - ۲۴۵	
۲۴۵ - ۲۴۶ - ۲۴۷ - ۲۴۸	
۲۴۸ - ۲۴۹ - ۲۵۰ - ۲۵۱	
۲۵۱ - ۲۵۲ - ۲۵۳ - ۲۵۴	
۲۵۴ - ۲۵۵ - ۲۵۶ - ۲۵۷	
۲۵۷ - ۲۵۸ - ۲۵۹ - ۲۶۰	
۲۶۰ - ۲۶۱ - ۲۶۲ - ۲۶۳	
۲۶۳ - ۲۶۴ - ۲۶۵ - ۲۶۶	
۲۶۶ - ۲۶۷ - ۲۶۸ - ۲۶۹	
۲۶۹ - ۲۷۰ - ۲۷۱ - ۲۷۲	
۲۷۲ - ۲۷۳ - ۲۷۴ - ۲۷۵	
۲۷۵ - ۲۷۶ - ۲۷۷ - ۲۷۸	
۲۷۸ - ۲۷۹ - ۲۸۰ - ۲۸۱	
۲۸۱ - ۲۸۲ - ۲۸۳ - ۲۸۴	
۲۸۴ - ۲۸۵ - ۲۸۶ - ۲۸۷	
۲۸۷ - ۲۸۸ - ۲۸۹ - ۲۹۰	
۲۹۰ - ۲۹۱ - ۲۹۲ - ۲۹۳	
۲۹۳ - ۲۹۴ - ۲۹۵ - ۲۹۶	
۲۹۶ - ۲۹۷ - ۲۹۸ - ۲۹۹	
۲۹۹ - ۳۰۰ - ۳۰۱ - ۳۰۲	
۳۰۲ - ۳۰۳ - ۳۰۴ - ۳۰۵	
۳۰۵ - ۳۰۶ - ۳۰۷ - ۳۰۸	
۳۰۸ - ۳۰۹ - ۳۱۰ - ۳۱۱	
۳۱۱ - ۳۱۲ - ۳۱۳ - ۳۱۴	
۳۱۴ - ۳۱۵ - ۳۱۶ - ۳۱۷	
۳۱۷ - ۳۱۸ - ۳۱۹ - ۳۲۰	
۳۲۰ - ۳۲۱ - ۳۲۲ - ۳۲۳	
۳۲۳ - ۳۲۴ - ۳۲۵ - ۳۲۶	
۳۲۶ - ۳۲۷ - ۳۲۸ - ۳۲۹	
۳۲۹ - ۳۳۰ - ۳۳۱ - ۳۳۲	
۳۳۲ - ۳۳۳ - ۳۳۴ - ۳۳۵	
۳۳۵ - ۳۳۶ - ۳۳۷ - ۳۳۸	
۳۳۸ - ۳۳۹ - ۳۴۰ - ۳۴۱	
۳۴۱ - ۳۴۲ - ۳۴۳ - ۳۴۴	
۳۴۴ - ۳۴۵ - ۳۴۶ - ۳۴۷	
۳۴۷ - ۳۴۸ - ۳۴۹ - ۳۵۰	
۳۵۰ - ۳۵۱ - ۳۵۲ - ۳۵۳	
۳۵۳ - ۳۵۴ - ۳۵۵ - ۳۵۶	
۳۵۶ - ۳۵۷ - ۳۵۸ - ۳۵۹	
۳۵۹ - ۳۶۰ - ۳۶۱ - ۳۶۲	
۳۶۲ - ۳۶۳ - ۳۶۴ - ۳۶۵	
۳۶۵ - ۳۶۶ - ۳۶۷ - ۳۶۸	
۳۶۸ - ۳۶۹ - ۳۷۰ - ۳۷۱	
۳۷۱ - ۳۷۲ - ۳۷۳ - ۳۷۴	
۳۷۴ - ۳۷۵ - ۳۷۶ - ۳۷۷	
۳۷۷ - ۳۷۸ - ۳۷۹ - ۳۸۰	
۳۸۰ - ۳۸۱ - ۳۸۲ - ۳۸۳	
۳۸۳ - ۳۸۴ - ۳۸۵ - ۳۸۶	
۳۸۶ - ۳۸۷ - ۳۸۸ - ۳۸۹	
۳۸۹ - ۳۹۰ - ۳۹۱ - ۳۹۲	
۳۹۲ - ۳۹۳ - ۳۹۴ - ۳۹۵	
۳۹۵ - ۳۹۶ - ۳۹۷ - ۳۹۸	
۳۹۸ - ۳۹۹ - ۴۰۰ - ۴۰۱	
۴۰۱ - ۴۰۲ - ۴۰۳ - ۴۰۴	
۴۰۴ - ۴۰۵ - ۴۰۶ - ۴۰۷	
۴۰۷ - ۴۰۸ - ۴۰۹ - ۴۱۰	
۴۱۰ - ۴۱۱ - ۴۱۲ - ۴۱۳	
۴۱۳ - ۴۱۴ - ۴۱۵ - ۴۱۶	
۴۱۶ - ۴۱۷ - ۴۱۸ - ۴۱۹	
۴۱۹ - ۴۲۰ - ۴۲۱ - ۴۲۲	
۴۲۲ - ۴۲۳ - ۴۲۴ - ۴۲۵	
۴۲۵ - ۴۲۶ - ۴۲۷ - ۴۲۸	
۴۲۸ - ۴۲۹ - ۴۳۰ - ۴۳۱	
۴۳۱ - ۴۳۲ - ۴۳۳ - ۴۳۴	
۴۳۴ - ۴۳۵ - ۴۳۶ - ۴۳۷	
۴۳۷ - ۴۳۸ - ۴۳۹ - ۴۴۰	
۴۴۰ - ۴۴۱ - ۴۴۲ - ۴۴۳	
۴۴۳ - ۴۴۴ - ۴۴۵ - ۴۴۶	
۴۴۶ - ۴۴۷ - ۴۴۸ - ۴۴۹	
۴۴۹ - ۴۵۰ - ۴۵۱ - ۴۵۲	
۴۵۲ - ۴۵۳ - ۴۵۴ - ۴۵۵	
۴۵۵ - ۴۵۶ - ۴۵۷ - ۴۵۸	
۴۵۸ - ۴۵۹ - ۴۶۰ - ۴۶۱	
۴۶۱ - ۴۶۲ - ۴۶۳ - ۴۶۴	
۴۶۴ - ۴۶۵ - ۴۶۶ - ۴۶۷	
۴۶۷ - ۴۶۸ - ۴۶۹ - ۴۷۰	
۴۷۰ - ۴۷۱ - ۴۷۲ - ۴۷۳	
۴۷۳ - ۴۷۴ - ۴۷۵ - ۴۷۶	
۴۷۶ - ۴۷۷ - ۴۷۸ - ۴۷۹	
۴۷۹ - ۴۸۰ - ۴۸۱ - ۴۸۲	
۴۸۲ - ۴۸۳ - ۴۸۴ - ۴۸۵	
۴۸۵ - ۴۸۶ - ۴۸۷ - ۴۸۸	
۴۸۸ - ۴۸۹ - ۴۹۰ - ۴۹۱	
۴۹۱ - ۴۹۲ - ۴۹۳ - ۴۹۴	
۴۹۴ - ۴۹۵ - ۴۹۶ - ۴۹۷	
۴۹۷ - ۴۹۸ - ۴۹۹ - ۵۰۰	
۵۰۰ - ۵۰۱ - ۵۰۲ - ۵۰۳	
۵۰۳ - ۵۰۴ - ۵۰۵ - ۵۰۶	
۵۰۶ - ۵۰۷ - ۵۰۸ - ۵۰۹	
۵۰۹ - ۵۱۰ - ۵۱۱ - ۵۱۲	
۵۱۲ - ۵۱۳ - ۵۱۴ - ۵۱۵	
۵۱۵ - ۵۱۶ - ۵۱۷ - ۵۱۸	
۵۱۸ - ۵۱۹ - ۵۲۰ - ۵۲۱	
۵۲۱ - ۵۲۲ - ۵۲۳ - ۵۲۴	
۵۲۴ - ۵۲۵ - ۵۲۶ - ۵۲۷	
۵۲۷ - ۵۲۸ - ۵۲۹ - ۵۳۰	
۵۳۰ - ۵۳۱ - ۵۳۲ - ۵۳۳	
۵۳۳ - ۵۳۴ - ۵۳۵ - ۵۳۶	
۵۳۶ - ۵۳۷ - ۵۳۸ - ۵۳۹	
۵۳۹ - ۵۴۰ - ۵۴۱ - ۵۴۲	
۵۴۲ - ۵۴۳ - ۵۴۴ - ۵۴۵	
۵۴۵ - ۵۴۶ - ۵۴۷ - ۵۴۸	
۵۴۸ - ۵۴۹ - ۵۵۰ - ۵۵۱	
۵۵۱ - ۵۵۲ - ۵۵۳ - ۵۵۴	
۵۵۴ - ۵۵۵ - ۵۵۶ - ۵۵۷	
۵۵۷ - ۵۵۸ - ۵۵۹ - ۵۶۰	
۵۶۰ - ۵۶۱ - ۵۶۲ - ۵۶۳	
۵۶۳ - ۵۶۴ - ۵۶۵ - ۵۶۶	
۵۶۶ - ۵۶۷ - ۵۶۸ - ۵۶۹	
۵۶۹ - ۵۷۰ - ۵۷۱ - ۵۷۲	
۵۷۲ - ۵۷۳ - ۵۷۴ - ۵۷۵	
۵۷۵ - ۵۷۶ - ۵۷۷ - ۵۷۸	
۵۷۸ - ۵۷۹ - ۵۸۰ - ۵۸۱	
۵۸۱ - ۵۸۲ - ۵۸۳ - ۵۸۴	
۵۸۴ - ۵۸۵ - ۵۸۶ - ۵۸۷	
۵۸۷ - ۵۸۸ - ۵۸۹ - ۵۹۰	
۵۹۰ - ۵۹۱ - ۵۹۲ - ۵۹۳	
۵۹۳ - ۵۹۴ - ۵۹۵ - ۵۹۶	
۵۹۶ - ۵۹۷ - ۵۹۸ - ۵۹۹	
۵۹۹ - ۶۰۰ - ۶۰۱ - ۶۰۲	
۶۰۲ - ۶۰۳ - ۶۰۴ - ۶۰۵	
۶۰۵ - ۶۰۶ - ۶۰۷ - ۶۰۸	
۶۰۸ - ۶۰۹ - ۶۱۰ - ۶۱۱	
۶۱۱ - ۶۱۲ - ۶۱۳ - ۶۱۴	
۶۱۴ - ۶۱۵ - ۶۱۶ - ۶۱۷	
۶۱۷ - ۶۱۸ - ۶۱۹ - ۶۲۰	
۶۲۰ - ۶۲۱ - ۶۲۲ - ۶۲۳	
۶۲۳ - ۶۲۴ - ۶۲۵ - ۶۲۶	
۶۲۶ - ۶۲۷ - ۶۲۸ - ۶۲۹	
۶۲۹ - ۶۳۰ - ۶۳۱ - ۶۳۲	
۶۳۲ - ۶۳۳ - ۶۳۴ - ۶۳۵	
۶۳۵ - ۶۳۶ - ۶۳۷ - ۶۳۸	
۶۳۸ - ۶۳۹ - ۶۴۰ - ۶۴۱	
۶۴۱ - ۶۴۲ - ۶۴۳ - ۶۴۴	
۶۴۴ - ۶۴۵ - ۶۴۶ - ۶۴۷	
۶۴۷ - ۶۴۸ - ۶۴۹ - ۶۵۰	
۶۵۰ - ۶۵۱ - ۶۵۲ - ۶۵۳	
۶۵۳ - ۶۵۴ - ۶۵۵ - ۶۵۶	
۶۵۶ - ۶۵۷ - ۶۵۸ - ۶۵۹	
۶۵۹ - ۶۶۰ - ۶۶۱ - ۶۶۲	
۶۶۲ - ۶۶۳ - ۶۶۴ - ۶۶۵	
۶۶۵ - ۶۶۶ - ۶۶۷ - ۶۶۸	
۶۶۸ - ۶۶۹ - ۶۷۰ - ۶۷۱	
۶۷۱ - ۶۷۲ - ۶۷۳ - ۶۷۴	
۶۷۴ - ۶۷۵ - ۶۷۶ - ۶۷۷	
۶۷۷ - ۶۷۸ - ۶۷۹ - ۶۸۰	
۶۸۰ - ۶۸۱ - ۶۸۲ - ۶۸۳	
۶۸۳ - ۶۸۴ - ۶۸۵ - ۶۸۶	
۶۸۶ - ۶۸۷ - ۶۸۸ - ۶۸۹	
۶۸۹ - ۶۹۰ - ۶۹۱ - ۶۹۲	
۶۹۲ - ۶۹۳ - ۶۹۴ - ۶۹۵	
۶۹۵ - ۶۹۶ - ۶۹۷ - ۶۹۸	
۶۹۸ - ۶۹۹ - ۷۰۰ - ۷۰۱	
۷۰۱ - ۷۰۲ - ۷۰۳ - ۷۰۴	
۷۰۴ - ۷۰۵ - ۷۰۶ - ۷۰۷	
۷۰۷ - ۷۰۸ - ۷۰۹ - ۷۱۰	
۷۱۰ - ۷۱۱ - ۷۱۲ - ۷۱۳	
۷۱۳ - ۷۱۴ - ۷۱۵ - ۷۱۶	
۷۱۶ - ۷۱۷ - ۷۱۸ - ۷۱۹	
۷۱۹ - ۷۲۰ - ۷۲۱ - ۷۲۲	
۷۲۲ - ۷۲۳ - ۷۲۴ - ۷۲۵	
۷۲۵ - ۷۲۶ - ۷۲۷ - ۷۲۸	
۷۲۸ - ۷۲۹ - ۷۳۰ - ۷۳۱	
۷۳۱ - ۷۳۲ - ۷۳۳ - ۷۳۴	
۷۳۴ - ۷۳۵ - ۷۳۶ - ۷۳۷	
۷۳۷ - ۷۳۸ - ۷۳۹ - ۷۴۰	
۷۴۰ - ۷۴۱ - ۷۴۲ - ۷۴۳	
۷۴۳ - ۷۴۴ - ۷۴۵ - ۷۴۶	
۷۴۶ - ۷۴۷ - ۷۴۸ - ۷۴۹	
۷۴۹ - ۷۵۰ - ۷۵۱ - ۷۵۲	
۷۵۲ - ۷۵۳ - ۷۵۴ - ۷۵۵	
۷۵۵ - ۷۵۶ - ۷۵۷ - ۷۵۸	
۷۵۸ - ۷۵۹ - ۷۶۰ - ۷۶۱	
۷۶۱ - ۷۶۲ - ۷۶۳ - ۷۶۴	
۷۶۴ - ۷۶۵ - ۷۶۶ - ۷۶۷	
۷۶۷ - ۷۶۸ - ۷۶۹ - ۷۷۰	
۷۷۰ - ۷۷۱ - ۷۷۲ - ۷۷۳	
۷۷۳ - ۷۷۴ - ۷۷۵ - ۷۷۶	
۷۷۶ - ۷۷۷ - ۷۷۸ - ۷۷۹	
۷۷۹ - ۷۸۰ - ۷۸۱ - ۷۸۲	
۷۸۲ - ۷۸۳ - ۷۸۴ - ۷۸۵	
۷۸۵ - ۷۸۶ - ۷۸۷ - ۷۸۸	
۷۸۸ - ۷۸۹ - ۷۹۰ - ۷۹۱	
۷۹۱ - ۷۹۲ - ۷۹۳ - ۷۹۴	
۷۹۴ - ۷۹۵ - ۷۹۶ - ۷۹۷	
۷۹۷ - ۷۹۸ - ۷۹۹ - ۸۰۰	
۸۰۰ - ۸۰۱ - ۸۰۲ - ۸۰۳	
۸۰۳ - ۸۰۴ - ۸۰۵ - ۸۰۶	
۸۰۶ - ۸۰۷ - ۸۰۸ - ۸۰۹	
۸۰۹ - ۸۱۰ - ۸۱۱ - ۸۱۲	
۸۱۲ - ۸۱۳ - ۸۱۴ - ۸۱۵	
۸۱۵ - ۸۱۶ - ۸۱۷ - ۸۱۸	
۸۱۸ - ۸۱۹ - ۸۲۰ - ۸۲۱	
۸۲۱ - ۸۲۲ - ۸۲۳ - ۸۲۴	
۸۲۴ - ۸۲۵ - ۸۲۶ - ۸۲۷	
۸۲۷ - ۸۲۸ - ۸۲۹ - ۸۳۰	
۸۳۰ - ۸۳۱ - ۸۳۲ - ۸۳۳	
۸۳۳ - ۸۳۴ - ۸۳۵ - ۸۳۶	
۸۳۶ - ۸۳۷ - ۸۳۸ - ۸۳۹	
۸۳۹ - ۸۴۰ - ۸۴۱ - ۸۴۲	
۸۴۲ - ۸۴۳ - ۸۴۴ - ۸۴۵	
۸۴۵ - ۸۴۶ - ۸۴۷ - ۸۴۸	
۸۴۸ - ۸۴۹ - ۸۵۰ - ۸۵۱	
۸۵۱ - ۸۵۲ - ۸۵۳ - ۸۵۴	
۸۵۴ - ۸۵۵ - ۸۵۶ - ۸۵۷	
۸۵۷ - ۸۵۸ - ۸۵۹ - ۸۶۰	
۸۶۰ - ۸۶۱ - ۸۶۲ - ۸۶۳	
۸۶۳ - ۸۶۴ - ۸۶۵ - ۸۶۶	
۸۶۶ - ۸۶۷ - ۸۶۸ - ۸۶۹	
۸۶۹ - ۸۷۰ - ۸۷۱ - ۸۷۲	
۸۷۲ - ۸۷۳ - ۸۷۴ - ۸۷۵	
۸۷۵ - ۸۷۶ - ۸۷۷ - ۸۷۸	
۸۷۸ - ۸۷۹ - ۸۸۰ - ۸۸۱	
۸۸۱ - ۸۸۲ - ۸۸۳ - ۸۸۴	
۸۸۴ - ۸۸۵ - ۸۸۶ - ۸۸۷	
۸۸۷ - ۸۸۸ - ۸۸۹ - ۸۹۰	
۸۹۰ - ۸۹۱ - ۸۹۲ - ۸۹۳	
۸۹۳ - ۸۹۴ - ۸۹۵ - ۸۹۶	
۸۹۶ - ۸۹۷ - ۸۹۸ - ۸۹۹	
۸۹۹ - ۹۰۰ - ۹۰۱ - ۹۰۲	
۹۰۲ - ۹۰۳ - ۹۰۴ - ۹۰۵	
۹۰۵ - ۹۰۶ - ۹۰۷ - ۹۰۸	
۹۰۸ - ۹۰۹ - ۹۱۰ - ۹۱۱	
۹۱۱ - ۹۱۲ - ۹۱۳ - ۹۱۴	
۹۱۴ - ۹۱۵ - ۹۱۶ - ۹۱۷	
۹۱۷ - ۹۱۸ - ۹۱۹ - ۹۲۰	
۹۲۰ - ۹۲۱ - ۹۲۲ - ۹۲۳	
۹۲۳ - ۹۲۴ - ۹۲۵ - ۹۲۶	
۹۲۶ - ۹۲۷ - ۹۲۸ - ۹۲۹	
۹۲۹ - ۹۳۰ - ۹۳۱ - ۹۳۲	
۹۳۲ - ۹۳۳ - ۹۳۴	

۱۵۰ ..	اردبیل	۴۰۹ - ۴۱۰ - ۴۱۲ - ۴۱۶
۷۰۱ - ۴۶۷ - ۴۱ ..	ارک	۴۱۷ - ۴۱۹ - ۴۲۹ - ۵۰۹
ارک قلعه بیجاپور (یا) قلعه		۵۴۶ - ۵۵۸ - ۵۶۳ - ۵۶۹
۴۹۰ ..	ارک	۶۳۲ - ۶۳۹ - ۶۵۲ - ۶۷۴
۵۲۹ - ۵۱۴ - ۳۱۳	ارکات	۶۹۳ - ۷۰۷ - ۷۰۸ - ۷۷۹
۳۶۳	استغر (یا) استغر	۷۸۰ - ۸۱۶ - ۸۳۲ - ۸۳۴
(اسلام آباد (شف - چاکام)		۸۷۸
۷۸۷ - ۷۰۱ - ۴۲۳	۳۰۳	احمد نگر (یا) احمد نگر مضاف
اسلام آباد - نام قلعه چاکام		۵ - حوض خجسته بنیان
۷۰۱		۶ - ۱۴ - ۲۳ - ۲۵
اسلام پور موسوم به رام پور		۲۹ - ۱۹۰ - ۳۱۱ - ۳۱۶
۱۴۴		۳۳۱ - ۳۴۲ - ۴۲۷ - ۴۲۸
اسلام گدهه عرف دیوگدهه		۴۲۹ - ۴۹۶ - ۵۹۷ - ۶۰۳
۸۷۶		۶۱۱ - ۶۱۲ - ۶۱۳ - ۶۱۵
۵۱۲	اعظم تارا عرف ستارا	۶۴۶ - ۶۸۴ - ۷۲۸ - ۸۷۷
اعظم نگر مل گانون (یا) بل		ادونی (شف - سرکار امتیاز
۴۸۴	گانون	گدهه) ۵۲۲ - ۷۲۳
۶۴۳	افغانستان	ادپور .. ۱۶۷ - ۲۰۸
۵۵۳	اقلیم سیوم	ادیسه (شف - اریهه)
- ۹۲ - ۸۴ - ۷۲	اکبر آباد	.. ۱۶۶ - ۳۰۵ - ۵۹۷

١٩ - ٤٣ - ٩٢	اله ايان	١٠٨ - ١٠٩ - ٢٠٥ - ٢٠٦
١٠٨ - ١٣٨ - ١٦٧		٢١٢ - ٢١٥ - ٢٢٦ - ٢٢٨
٢١٠ - ٢٨٠ - ٢٩٨ - ٣٥٥		٢٥٣ - ٢٥٥ - ٢٦٣ - ٢٧٢
٣٦٩ - ٤٢٠ - ٤٢٥ - ٤٢٦		٢٧٧ - ٢٢٩ - ٣٥٤ - ٤٠٧
٤٥٩ - ٤٨٤ - ٥٩٨ - ٦٢٦		٤٢٠ - ٤٥٨ - ٤٦٧ - ٤٧٥
٦٣٥ - ٦٨١ - ٦٨٢ - ٦٩٣		٤٧٦ - ٥١٩ - ٤٧٨ - ٥٦٦
٧٠٨ - ٧١٥ - ٧١٨ - ٧٨٧		٥٧١ - ٦٥٨ - ٦٧٩ - ٦٨٠
٨٣٠		٦٨٦ - ٦٩٨ - ٦٩٩ - ٧٠٥
امتیاز کده نام فله ادوني		٧٣٥ - ٧٤١ - ٧٩٢ - ٨٠٩
(٢) ادواء ٣١٩ - ٨٧٥	 ٨٥٣ - ٨٨٠
امرايور سرکار مہر ٣٢٨		اکبرنگر راج محل فیرونازند
امر چتیا (یا) امر چیتا (یکے		.. ١٨ - ٣٤ - ١٦٦
از پنج مکال سرکار		البرز (کوہ) .. ٢٧٠
مظفرنگر عرف ملکھیر صوبہ		التمش .. ٢٣٦
احمد آباد بیدر ٢٣٧		الکاي مورنگ از توابع صوبہ
اموکوت .. ٣٨٧		بنگالہ .. ٤٦٣
اماي محل (یا) امين محل		الکد اودھہ .. ٧٤٣
.. .. ٣٢٧		الکد یفجاب .. ٦٨٢
انا کوندي (یا) انا کوبند		الکد ناسک .. ٦٥٣
.. .. ٣٦١		الوز صوبہ اکبر آباد ١٠٨

محال سرکار مظفرنگر صوبہ	انٹریڈ (نام مخاللات در سرزمین
۳۳۷ احمد آباد بیدر)	واقعہ مابین دریای گنگ
اودنی (یا) اودلی (یا)	و جون) ۳۵۴ - ۷۱۷ -
اودنی موسوم بہ امتیاز	۸۵۲ - ۸۴۹ ..
گدھہ .. ۳۲۰	۴۱۶ ..
اردھہ ۳۲۳ - ۳۳۰ - ۳۵۵ -	اند خود .. ۲۷۳ - ۸۰۲ -
۴۰۳ - ۵۴۴ - ۵۹۴ - ۷۱۵ -	اندراب .. ۲۶۷ - ۲۱۱ -
۷۱۴ ۷۱۷ - ۷۱۹ - ۷۴۳ -	اندر کھی مضاف صوبہ الہ آباد
۷۶۹ - ۸۴۰ - ۸۵۳ - ۸۵۹ - ۳۴۰ -
۸۷۱	اندور .. ۴۳ -
اردپور ۱۵۰ - ۲۰۳ -	انروہ .. ۲۵۵ -
۸۷۳ - ۵۹۳ - ۲۰۸ ..	انولہ (یکے از پرگنات دہلی در
اردیسہ ۱۴۱ - ۱۶۶ - ۳۴۷ -	دامن کوه کمانون) ۸۴۱ -
۵۷۱ - ۵۷۳ - ۶۲۳ - ۶۳۴ -	۸۴۲
۷۴۱ - ۷۲۶	اوچین ۱۹۷ - ۲۳۶ - ۲۵۵ -
اردنگ آباد ۱۴ - ۵۲ -	۳۰۶ - ۳۱۸ - ۳۳۳ - ۵۵۷ -
۵۴ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۵ - ۲۳۶ -	۴۹۵
۲۵۹ - ۲۹۷ - ۳۰۶ - ۳۱۶ -	اچھہ .. ۳۹۶ - ۵۵۰ -
۳۲۰ - ۳۵۱ - ۳۵۵ - ۳۶۰ -	اودگیر مضاف دکن ۷۷۵
۴۷۳ - ۵۲۱ - ۶۶۷ - ۷۰۰ -	اودمان (پرگنہ ایست از پنجم

۶۲۲ - ۶۵۴ - ۶۵۵ - ۶۶۱	۷۳۸ - ۸۲۱ - ۷۴۱ ..
۶۶۲ - ۷۳۵ - ۷۴۶ - ۷۶۱	اورنگ گدھے عرف ملهیر ۸۷۲
۷۸۳ - ۷۹۶ - ۷۹۸ - ۸۰۱	ارشد موله محمد آباد بیدر
۸۰۲ - ۸۰۴ - ۸۷۰	۸۳۷
ایرج به اندیر .. ۴۷۴	ارندچھے (یا) ارندچھے ۱۳۱
ایزدان سرحد مالک رزم ۷۳۵	۱۳۲ - ۱۳۳ - ۱۹۹ - ۲۱۳
ایمان بسان مالی ۶۱۴	۲۱۵ - ۲۱۷ - ۲۹۵ - ۳۴۰
ایل قضیة از توابع سیوستان	۳۳۸ - ۷۲۵ - ۷۸۳ - ۷۸۵
ایلاچپور ۳۰۴ - ۴۲۹ - ۷۱۰	۷۸۶
۸۷۷	اورهند ۶۷۹
* حرف با *	
بابو گدھے (یا) بالو گدھے	۱۲۹ - ۱۳۰ - ۱۸۰
۱۵۰ - ۱۵۱	ایران (یا) ایران دیار ۲۶
۲۴۵ - ۶۱۳ ..	۲۸ - ۳۰ - ۳۷ - ۵۱
باختر .. ۲۴۵	۸۴ - ۸۶ - ۸۷ - ۸۸ - ۹۳
بارہ .. ۲۴۵	۱۹۲ - ۲۳۲ - ۲۵۰ - ۲۸۵
بار پله پنج کروهی دهلی ۱۰۳	۳۸۵ - ۴۱۶ - ۴۲۴ - ۴۲۹
بارھه موله .. ۱۲	۴۳۲ - ۴۳۹ - ۴۷۸ - ۵۴۳
بارھه [درازدہ موضع را (کہ	۵۴۴ - ۵۴۵ - ۵۴۷ - ۵۴۸
درمیان دو آب - یعنی	۵۵۱ - ۵۵۲ - ۵۵۳ - ۵۸۳

بالاپور ۱۴ - ۱۷۵ - ۱۹۰	در برای جون و گنگ قریب
۳۴۴ - ۵۰۴ - ۷۲۸	پرگنہ سنہیل واقع شدہ (
بالا پور ولایت برار ۱۷۵	میگویند [۸۱ - ۸۲
۷۱۰ - ۹۴۶	۱۳۳ - ۱۷۸ - ۲۱۷ - ۲۲۷
بالا گھات ۱۴ - ۱۶۸	۲۳۴ - ۲۴۵ - ۲۷۲ - ۳۷۷
۲۱۱ - ۲۶۰ - ۲۶۱ - ۴۱۵	۸۵۴
۷۳۴ - ۹۳۸ - ۱۴۲۸	باسم (مضاف بالا گھات صوبہ
بالا گھات احمد نگر ۹۴۶	برار (یا) مضاف صوبہ برار)
بالا گھات برار ۲۰۹ - ۴۵۵	۲۱۱ - ۲۲۶ - ۴۵۱ - ۷۳۴
بالا گھات دکن .. ۶۹۲	باغ حافظ .. ۴۵۱
بالا گھات روہنگھیرہ ۲۱۰	باغ سرھند .. ۴۰۵
بامیان .. ۵۷۲	باغ صفا .. ۴۴۴
باندھو (یا) ماندھو ۱۳۸ -	باغ ظفر آباد (کہ در کشمیر
۱۷۵ - ۲۵۹ - ۴۵۸ - ۷۸۴	احداث کردہ ظفر خان
بانس بریلی .. ۸۴۱	خواجہ احسن اللہ اسمت)
بتخانہ مہامائی .. ۱۸۸	۷۵۹
بتخانہ نگر کوت .. ۱۸۷	باغ گنج .. ۲۹
بتکدہ جگناتھ .. ۱۶۴	باغ گنج علی خان ۶۶۱
بتیا مضاف پورنیہ ۸۴۶	باغ مراد .. ۸۰۲
بجور ۱۱۹ - ۲۴۵ - ۳۶۳ -	باغ نور منزل .. ۶۹۶

۹۸ - ۶۶ - ۶۴ - ۶۱	برار	۷۲۷ - ۶۴۲ - ۳۶۷ - ۲۶۶	
۲۰۹ - ۲۰۲ - ۱۹۰ - ۱۷۵		بخارا	۵۰۲ - ۴۹۴ - ۴۹۱
۲۹۳ - ۲۳۷ - ۲۲۶ - ۲۱۱		۸۷۲ - ۸۰۳
۵۰۴ - ۴۹۶ - ۴۶۵ - ۳۵۱		بخارا (نام محله در احمد آباد)	
۷۳۴ - ۷۲۸ - ۷۲۲ - ۷۱۰		گجرات که شیخ فرید	
۸۳۳ - ۸۳۲ - ۸۲۵ - ۷۷۸		مرتضی خان بخاری آباد	
۸۷۸ - ۸۷۷ - ۸۳۵	..	کرده (۶۲۹ ..
۶۶ - ۶۵	برار پایانگهات	بدخشان	۱۴۵ - ۸۵ - ۴۲
۷۲۶ - ۶۲۳	.. بردان		۲۴۲ - ۲۴۱ - ۲۳۵ - ۲۲۷
بروده مضاف موبه گجرات			۲۶۲ - ۲۵۸ - ۲۵۴ - ۲۵۳
۴۱۲ - ۱۲۴		۲۷۳ - ۲۶۸ - ۲۶۶ - ۲۶۴
۵۹۷	برهان آباد		۲۹۹ - ۲۹۵ - ۲۷۱ - ۲۷۸
۱۶ - ۱۵ - ۷	برهانپور		۴۵۲ - ۴۴۴ - ۴۴۳ - ۳۶۸
۶۵ - ۳۷ - ۲۵ - ۲۳ - ۲۱			۵۵۳ - ۵۵۲ - ۴۹۱ - ۴۵۵
۸۹ - ۷۴ - ۷۲ - ۶۷ - ۶۶			۴۹۳ - ۴۷۸ - ۴۶۶ - ۴۶۳
۲۲۰ - ۲۰۹ - ۲۰۱ - ۱۹۰			۸۰۳ - ۸۰۲ - ۸۰۱ - ۸۰۰
۲۶۱ - ۲۵۷ - ۲۵۱ - ۲۵۰			۸۱۶ - ۸۱۴ - ۸۱۱ - ۸۰۵
۴۲۵ - ۳۶۹ - ۳۱۸ - ۲۸۷			۸۵۸ - ۸۵۷
۶۱۲ - ۶۱۱ - ۴۶۷ - ۴۳۷		بدنه نگر	۱۳۰ ..
۶۷۳ - ۶۵۳ - ۶۱۵ - ۶۱۳		بدنه نور	۲۰۸ ..

۴۶	- ۶۸۸ - ۶۸۵ - ۶۸۳ - ۶۷۴
- ۸۵ - ۴۲ - ۲۶	بلخ	- ۸۲۵ - ۷۸۴ - ۷۸۱ - ۶۹۱	
- ۲۲۷ - ۲۱۸ - ۱۴۵ - ۱۴۴		۸۷۸ - ۸۷۱ - ۸۳۵ - ۸۳۳	
- ۲۵۳ - ۲۴۲ - ۲۴۱ - ۲۳۵		- ۵۹۵	برهم پوتتر (دریا)
- ۲۶۴ - ۲۶۲ - ۲۵۸ - ۲۵۴		۶۰۰	..
- ۲۷۳ - ۲۶۸ - ۲۶۷ - ۲۶۶		۸۱۷	..
- ۳۵۹ - ۲۹۹ - ۲۹۵ - ۲۷۸		- ۲۶۲ - ۲۲۷	بست
- ۴۳۸ - ۴۳۷ - ۴۳۵ - ۴۱۵		- ۴۴۶ - ۲۷۶ - ۲۷۵ - ۲۷۴	
- ۴۵۱ - ۴۴۵ - ۴۴۴ - ۴۴۳		- ۶۷۸ - ۶۶۷ - ۶۶۴ - ۴۷۴	
- ۴۶۱ - ۴۶۱ - ۴۵۵ - ۴۵۲		۷۹۴ - ۷۵۳ - ۷۵۲	..
- ۶۵۸ - ۶۵۰ - ۵۵۳ - ۴۷۳		بساو پتن (یا) بسوا پتن	
- ۶۷۸ - ۶۶۷ - ۶۶۶ - ۶۶۳		۷۰	مضاف سرا
- ۷۵۱ - ۷۵۰ - ۷۳۱ - ۶۹۳		۲۶	..
- ۸۰۲ - ۸۰۱ - ۷۹۳ - ۷۵۲		۳۹۸	بکرام - نام حصار
- ۸۱۰ - ۸۰۵ - ۸۰۴ - ۸۰۳		- ۷۱۸	بکسر (فا) بکسر
- ۸۶۶ - ۸۱۶ - ۸۱۳ - ۸۱۱		۷۷۱	..
۸۱۳ - ۸۷۲	..	- ۲۸۸ - ۱۸۰ - ۵۳	بکلانه
- ۲۵۳	بلخ و بدخشان	- ۷۷۹ - ۶۰۱ - ۵۲۱ - ۳۱۸	
- ۲۶۴ - ۲۶۶ - ۲۶۲ - ۲۵۴		۸۷۱	..
۲۷۸ - ۲۶۸	..		بگله کهات (یا) بگله کهات

۹۶ ..	بذدر فرنگ	۶۵۲ ..	بلدہ احمد آباد
- ۴۳ - ۲۰ - ۱۶	بذارس	۳۳۰ ..	بلدہ ارجین
۳۲۳	- ۲۸۹	بلدہ اورنگ آباد
۱۲۷ ..	بذچر	۶۷۶ - ۴۹۱ - ۳۵۴	..
- ۵۲۳ - ۵۱۴	بذدر پہاچری	- ۱۵۲ - ۳۶	بلدہ برہانپور
۵۲۹	۷۹۵ - ۶۵۳ - ۲۶۱	..
۲۸۸ ..	بذدر جیول	۳۶۲ ..	بلدہ بیجاپور
۵۳۰ ..	بذدر چیناچتن	۳۳۵	بلدہ دار الخلافہ
- ۲۲۱ - ۳۰	بذدر سورت	۳۷۵ ..	بلدہ دہلی
- ۳۵۸ - ۳۴۸ - ۳۲۳ - ۳۲۲		۳۳۳	بلدہ شاہجہان آباد
- ۷۰۷ - ۶۸۷ - ۵۲۷ - ۴۹۷		۲۷۵ ..	بلدہ کابل
- ۷۴۴ - ۷۴۳ - ۷۰۹ - ۷۰۸		- ۲۱۴ - ۱۵۸	بلدہ لاہور
۸۵۹ - ۷۸۱ - ۷۴۵	..	۷۹۲ - ۵۸۵ - ۴۶۶	..
۸۴۵ ..	بذدر کلکتہ	۵۸۴ ..	بلدہ ناگور
۱۸۳ ..	بذدر کوہ	۸۳۶ ..	بلگرام
۳۱۷ - ۲۹۴	بذدریل کھنڈ	۱۹۳ ..	بلوچ پور
- ۱۷۱ - ۲۴ - ۲۱	بذدریلہ	۳۹۷ - ۱۵۱	بلوچستان
- ۲۲۶ - ۲۱۸ - ۲۱۵ - ۱۹۷			بلوچی (یا) باوڑی (نام موضع
۲۷۲ - ۲۶۵ - ۲۵۱	..		پرگنہ لوہ گاہ۔ ون مضاف
۲۴۸ ..	بذغر (یا) بلغر	۴۷۱ ..	ناندیر

۶۳۴ - ۶۳۲ - ۶۳۰ - ۶۲۴	۵۸ .. بنگاپور
۷۱۴ - ۷۰۵ - ۷۰۴ - ۷۰۳	بنگر (یکے از پروکذات شمالي
۷۲۶ - ۷۲۵ - ۷۱۸ - ۷۱۷	دهلي) ۸۴۲ - ۸۴۱
۷۲۷ - ۷۳۷ - ۷۸۱ - ۸۱۲	بنک .. ۵۵۹ ۴۰۶
۸۴۳ - ۸۴۴ - ۸۴۵ - ۸۴۶	بنگالہ (يا) بنک ۱۶ - ۱۷
۸۴۷	۱۸ - ۱۹ - ۳۴ - ۴۳ - ۴۶
بنگش ۱۵۶ - ۱۷۵ - ۴۴۰	۶۱ - ۶۲ - ۷۳ - ۱۱۰
۷۵۶ - ۴۶۲	۱۲۳ - ۱۲۴ - ۱۴۳ - ۱۶۴
بنگشات ۴۶۲ - ۴۶۲	۱۶۵ - ۱۶۶ - ۱۶۷ - ۱۶۸
بنگش بالا ۸۵ - ۲۳۹	۱۶۹ - ۱۷۰ - ۱۷۴ - ۲۰۹
بنگش بالا و پائين ۲۳۹	۲۱۹ - ۲۳۸ - ۲۵۱ - ۲۶۶
بنگش پائين (يا) پايان ۸۵ -	۲۹۲ - ۲۹۸ - ۳۰۳ - ۳۰۴
۸۰۸ - ۲۳۹	۳۰۵ - ۳۲۱ - ۳۳۳ - ۳۴۷
بوندي ديول گانون ۳۴۲	۳۵۸ - ۴۰۰ - ۴۰۱ - ۴۰۳
بوندي ۱۱۰ - ۱۱۵ - ۲۱۰	۴۰۶ - ۴۲۰ - ۴۲۳ - ۴۳۷
۳۰۵ - ۲۶۰	۴۵۵ - ۴۵۶ - ۴۶۳ - ۴۷۴
بوندي وکنگر ۲۶۰	۴۸۱ - ۵۱۱ - ۵۵۹ - ۵۶۳
بونديله ۱۸۱ - ۲۲۰	۵۷۱ - ۵۷۳ - ۵۷۶ - ۵۹۱
بوندي ۵۹۷ - ۵۹۵ - ۷۲۶	۵۹۳ - ۵۹۵ - ۵۹۶ - ۵۹۷
بوندي گده ۳۱۹ - ۸۷۶	۶۰۳ - ۶۰۴ - ۶۰۷ - ۶۲۳

۸۴۸	..	بهرت پور	۱۶ - ۷۲ - ۱۳۱	بهرت
۵۷۰	..	بهر رانج	۱۳۹ - ۱۵۵ - ۱۶۴ - ۱۶۰۴	
۲۸۱	..	بهر رانج	۴۰۶ - ۴۰۸ - ۴۲۰ - ۴۳۶	
- ۴۷۵ - ۴۰۵ - ۳۳		بهر رانج	۵۹۱ - ۵۶۳ - ۵۵۹ - ۴۸۴	
- ۶۶۳ - ۶۶۰ - ۶۵۵ - ۶۵۴			۵۹۳ - ۵۹۶ - ۵۹۷ - ۶۲۲	
۷۹۷ - ۷۷۶ - ۷۷۵	..		۶۳۴ - ۶۸۲ - ۶۹۲ - ۷۰۸	
بھاسہ مضاف صوبہ			۷۱۷ - ۷۲۵ - ۷۲۶ - ۷۲۷	
۲۹۷ - ۲۹۶	۷۳۶ - ۷۵۶ - ۷۷۲ - ۷۸۴	
۷۵۸ - ۷۲۹	..	بھنپور	۸۴۷	..
۷۵۹ - ۲۴۲	..	بھنپور	- ۳۳۷	بھالکي مضاف بيدر
بھنپور خوشاب (یا)			۶۵۱	..
۵۲۳	..	و خوشاب	۴۲۶	..
۵۷	..	بھنپور	۶۵۰	..
۸۲۷ - ۲۷۹		بھنپور (دریا)	۲۴۴	..
۸۵۵ - ۷۰۰ - ۴۹۸		بھنپور اللہ	۳۵۳ - ۲۲۸	..
۶۳	..	بھنپور	۱۷۵	..
- ۵۴ - ۵۳ - ۵۲		بھنپور	۱۱ - ۱۰	..
- ۶۵ - ۶۳ - ۵۸ - ۵۷ - ۵۶				بھنپور (یا) بھنپور مضاف
- ۲۸۷ - ۲۶۳ - ۱۸۸ - ۱۸۳			۸۷۱	..
- ۳۱۱ - ۲۹۵ - ۲۹۴ - ۲۸۸			۷۷۲ - ۶۷۳ - ۴۲۲	بھنپور

۷۱۱	۳۱۳ - ۳۱۸ - ۳۱۹ - ۳۲۳
۷۳۶	دیر مضاف دکن	..	۳۲۶ - ۳۴۶ - ۳۴۵ - ۳۴۷
۷۳۸ - ۷۳۷	۳۵۱ - ۳۵۶ - ۴۶۶ - ۴۶۷
۶۰۷	بیرات	..	۴۷۱ - ۴۷۲ - ۴۸۴ - ۴۹۰
۳۰۵	بیراوم	..	۴۹۶ - ۴۹۷ - ۴۹۹ - ۵۰۳
۷۰۹	بیرم گانوں	..	۵۲۲ - ۶۷۳ - ۶۸۳ - ۶۹۴
۵۶۴	بیسوار (یا) بیسوار	..	۷۰۰ - ۷۲۲ - ۷۲۳ - ۷۴۰
۱۵۲ - ۱۵۱ - ۱۴۸	بیکانیر	..	۷۴۶ - ۸۳۲ - ۸۳۷ - ۸۶۵
۱۷۹ - ۲۱۱ - ۲۱۲ - ۲۳۳	۸۷۴ - ۸۷۵
۵۳۳ - ۴۷۶ - ۲۸۷	بہوڑال ۳۵۴
		..	بیاہ ۲۷۹
* حرف پے *			بیج — بیور از توابع سرکار پتن
۷۷۴ - ۱۸۲	پاتھوی	..	کجرات ۴۶۲
۱۸۲	پالم	..	بیج پور دکن ۱۸۸
۳۴۴	پالہ کنگدیوی	..	بیج گڈھ ۲۲۰ - ۷۱۰
	پالہ (یا) بالی (یا) مالی	..	بیدر ۶۲ - ۶۳ - ۷۲
	(سرحد صوبہ اودھ)	..	۳۳۷ - ۳۵۱ - ۴۹۶ - ۶۵۱
۷۱۶ ۱۷۹	۸۳۷
۳۳۵ - ۹	پانی پت	..	بیر (نام پرگنہ) ۶۳
۹۸ - ۶۶ - ۶۵	پایانگہات	..	۲۱۲ - ۲۵۷ - ۶۱۶ - ۷۱۰

پرگنۀ ایرج .. ۳۲۶	پایان کلمات برار .. ۹۸
پرگنۀ باری .. ۲۲۱	پنهان (یا) پنهان (که) الکاٹے
پرگنۀ باسم مضاف بالا کلمات	سمت از دو آیت باری (
صوئۀ برار ۲۱۱ - ۷۳۴ ۱۵۷ - ۳۱۷
پرگنۀ بالا یوز صوئۀ برار ۲۳۲	پتن (یا) پتن مضاف صوئۀ
پرگنۀ بدھنور .. ۲۰۸	گجرات ۳۷۸ - ۳۹۴ -
پرگنۀ بنادر (یا) قبادور ۲۰	۳۹۷ - ۴۱۰ - ۴۲۱ - ۴۲۲ -
پرگنۀ بهیرون وال ۴۳۷	۵۵۴ - ۵۵۷ - ۵۷۰ - ۵۷۴ -
پرگنۀ بیدر .. ۷۱۰ - ۷۱۱ ۹۷۶ - ۹۴۹
پرگنۀ پالم (یا) پالم صوئۀ بیدر	پتنه ۳۴ - ۳۵ - ۳۶ - ۴۳ -
.. .. ۳۴۲	۸۸ - ۱۰۷ - ۱۲۳ - ۱۴۲ -
پرگنۀ پاتور شیخ بابو مضاف	۳۲۸ - ۳۳۴ - ۳۳۵ - ۴۰۸ -
.. .. ۸۳۵	۴۲۰ - ۴۳۲ - ۴۹۲ - ۷۲۴ -
پرگنۀ پوزه .. ۳۴۲	۷۸۸ - ۸۴۳ - ۸۴۴ - ۸۴۵ -
پرگنۀ تھارہ (یا) تھارہ ۴۵۰	۸۴۶
پرگنات بنگش .. ۴۳۲	پرگنۀ انکور (یکی از پنج محل
پرگنۀ جالذا .. ۳۴۹	سراکار مظفرنگر عرف ملکہیر
پرگنہ جالندھر .. ۲۸۶	صوئۀ احمد آباد بیدر (
پرگنۀ چماری (یا) چماری ۳۳۷
.. .. ۳۷۹	پرگنۀ اوند چھہ .. ۲۹۴

پرگنہ اوبہ گانون مضاف ناندير	پرگنہ چوراسي مضاف سرکار
۴۷۱	سہارنپور .. ۸۹۷
پرگنہ مانديل .. ۲۰۸	پرگنہ حويلي پاتھري صوبہ برار
پرگنہ مانديل گدھہ سرکار چيتور	.. ۳۳۹
۲۶۹	پرگنہ خوشاب .. ۶۴۴
پرگنہ متھرا .. ۱۹۹	پرگنہ دکدار نزديک جالندھر
پرگنہ مديلہ .. ۴۵۹ ۵۳۳
پرناالہ .. ۳۵۰	پرگنہ رام پور مضاف چيتور
پريندہ .. ۲۵ ۱۴۲
پرنیہ .. ۴۵۹	پرگنہ سانپھر .. ۱۱۶
پروتي .. ۱۲۷	پرگنہ سلطان پور ۲۸۶
پريندہ ۲۲۶ - ۲۵۲ - ۴۱۳ -	پرگنہ سنبل .. ۳۷۷
۴۲۵ - ۴۵۷ - ۷۹۴	پرگنہ سہراون در صوبہ بہار ۷۷۱
پشاور ۱۱۹ - ۱۴۵ - ۲۴۰ -	پرگنات سنگمپور .. ۶۹۲
۲۴۱ - ۲۴۴ - ۲۴۵ - ۲۶۲ -	پرگنہ شير پور صوبہ برار ۵۱۲
۲۷۵ - ۲۹۹ - ۳۶۴ - ۳۶۶ -	پرگنات صوبہ دارالخلافہ ۷۱۶
۳۹۸ - ۴۳۰ - ۴۷۹ - ۶۴۲ -	پرگنات کابل .. ۳۶۴
۷۵۷ - ۷۲۷	پرگنہ فرید آباد .. ۴۶۰
پنچ محلہ (يا) پنچ محلہ (يعنہ	پرگنہ کرکمنپ .. ۳۴۲
پرگنہ انکور و مکھنل (يا)	پرگنہ کوتھل صوبہ برار ۵۲۰

۷۹۸ - ۷۳۸ - ۷۲۹	مکھیل و امرچیتا (یا)
۲۶۵	امرچیتا و کرچور (یا)
۳۶۷	کرچور و اردمان پنج
۷۶	محال سرکار مظفرنگر عرف
پورجات پیرزئی ادرنگ آباد	ملکھیر صوبہ احمد آباد
۳۵۱	بیدر (امیکوینڈ) ۳۳۷
۵۹۳	پلامون ۳۷۲
۶۱۱	پلاؤن ۳ - ۳۶ - ۲۱۹
۳۴۶	پلاؤن ۶۹۲
۸۴۶	پلاؤن مضاف صوبہ بہار ۲۱۹
پوشنگ کہ فوشنج معرب آن	پلاؤن (یا) بلاؤن ۶۹۲
است یعدے موضع واقع	پنجشیر ۸۰۰
درمیان قندھار و بہکر	پنجاب ۴ - ۲۴ - ۱۱۶
۱۲۷	۱۱۸ - ۱۲۵ - ۱۳۰ - ۱۵۱
۵۰ - ۳۴۴ - ۳۴۶	۱۵۳ - ۱۶۱ - ۱۶۷ - ۱۸۵
۷۰۱ - ۷۰۰	۲۳۹ - ۲۸۰ - ۳۵۶ - ۳۷۹
بہاچری (یا) بہولچہ - ری	۳۹۹ - ۴۰۴ - ۴۰۵ - ۴۳۴
۵۲۳ - ۵۱۴ - ۳۶۰ - ۳۳۹	۴۵۹ - ۵۱۵ - ۵۳۳ - ۶۰۱
بیلان (یا) بیلان (یا) بیلان	۶۰۴ - ۶۰۷ - ۶۳۸ - ۶۵۸
۴۱۷	۶۸۱ - ۶۸۲ - ۶۹۶ - ۶۹۸

۷۱۸	..	تعلقه جات	۲۸۱ - ۲۴۰	..	قارا گده
۹۱۲	..	تلقم (قلعه)	۲۰۸		قالاب راج سمندر
۳۲۳	..	تلکوکن دکن	۵۰۲	..	قالاب سانیدور
- ۱۶۳ - ۳۸ - ۲۶		تلنگانه	۴۱	..	قالاب عذري
- ۲۴۷ - ۲۱۴ - ۲۱۱ - ۲۰۹			۵۹۹	..	قالاب فتحپور
۷۷۴ - ۷۳۴ - ۴۰۳ - ۲۵۰			قالاب	کاکریه	در ظاهر شهر
۴۰۶		تلوازه میان کوه سوالک	۴۵۳		محمود آباد
۳۳	..	تلون	۸۵۳		قالاب مقصود آباد
۳۴۹ - ۳۴۸	..	تذجار	۷۵۸	..	تیمت
- ۶۳		توران (یا) توران دیار	۶۲۵	..	تبریز
- ۵۸۳ - ۵۴۸ - ۲۴۶ - ۲۴۵			تربذک (یا) تربک (یا)		
- ۷۸۳ - ۷۸۲ - ۷۲۷ - ۶۳۳			نیرنگ مضاف دکن		
- ۸۷۸ - ۸۷۲ - ۸۳۲ - ۸۰۳			۷۷۸ - ۷۵۷ - ۶۷۱ - ۴۴۰		
۸۷۹	۸۳۸ - ۳۴۴		ترچنابلی
- ۴۵۰		تهاره (یا) بهاره	۸۱۳	..	ترکستان
۷۱۲	۴۶۱	..	ترمن
۶۴۹	..	تهانه بیر	۵۷۶	..	ترهت
تهانه ضحاک مضاف کابل			۲۲۷	..	ترین
۷۷۶			
۴۳۰	..	تهانه کوهات			

* حرف جیم *

جارجیو .. ۷۱۷

جالا مکھی (نام جائے در

سرو زمین جالندھر کہ آء

مشعل آسا بسوزن - وزیرتگاہ

ھندوست) .. ۱۸۹

جالندھر .. ۵۲۳ - ۲۸۶

جالندھ پور .. ۴۵۵ - ۶۱۵

جالور .. ۱۴۶ - ۵۷۰

جانیانیر .. ۷۶۸

ججہ .. ۴۴۷

جکدرہ (یا) چکدرہ - ۳۶۴

.. .. ۳۶۶

جکدریس پور ۵۹۲ - ۵۹۳

جگڈاٹھہ .. ۱۶۵

جلال آباد .. ۲۹۸

جلال پور کھنڈرسہ ۴۶۷

جلیسرہ ضاف صوبہ اکبر آباد

.. .. ۵۶۶ - ۳۳

قہقہہ .. ۸۶۵ - ۸۶۸

قیدال .. ۱۷۸

قیراہ (کوهستان غریبی پشاور)

۲۴۴ - ۲۴۵ - ۲۴۷ - ۳۶۶

۳۶۷ - ۳۶۸ - ۷۲۷ - ۷۵۷

قیمور آباد .. ۸۰۳

* حرف تے *

تاتہ .. ۳۴ - ۹۲ - ۴۹۵

تتہہ .. ۵۹۶

تتہہ ۵ - ۲۶ - ۱۲۹

۱۵۱ - ۱۵۳ - ۱۵۴ - ۱۸۴

۲۵۱ - ۲۶۳ - ۴۰۴ - ۴۲۳

۴۳۸ - ۴۷۵ - ۶۲۳ - ۶۳۳

۶۵۲ - ۶۴۳ - ۶۴۴ - ۶۵۰

۶۶۹ - ۶۷۰ - ۶۷۳ - ۶۷۷

۷۲۴ - ۷۲۶ - ۷۲۹ - ۷۶۰

.. .. ۷۷۳

تھاگر درازہ .. ۷۱۶

۵۹۴ - ۶۰۳ - ۶۰۴ - ۶۷۲	جہذا ۳۵۳ - ۳۶۲ - ۷۱۶
۷۰۸ - ۷۲۴ - ۷۷۲ - ۸۵۸	۷۱۸ - ۷۱۷
۸۷۰ - ۸۶۸	جہو ۲۷۲ - ۲۹۸ - ۶۶۰
جوزہ مالی (یا) جوزہ حالی	۷۱۲ - ۶۸۳
۶۱۴	جنت باری (نام باغی کہ
۸۲۴ جہادوا (یا) جہادوا	طرح انداختہ سیف خان
۱۶۳	میرزا صفی بود (۴۱۹
۷۱۸	جنگلستان ۲۱۷
۶۳۲ - ۹۲ جہانگیرنگر	جہانگیر ۲۰ - ۲۲ - ۲۰۵
۴۴۵	۲۵۱ - ۴۱۳ - ۴۱۹ - ۴۳۹
۱۱۴ - ۱۴۴ - ۲۳۰	۶۱۲ - ۶۶۵ - ۶۹۲ - ۷۸۲
۲۲۵ - ۲۷۶ - ۳۴۲	۸۲۷ - ۸۳۸ - ۸۳۹ - ۸۷۴
۸۰۵ - ۸۰۳	جوار ۲۸۸
۳۳	جودہ ہوز ۱۴۸ - ۱۷۹
۸۳	۱۸۱ - ۲۳۵ - ۴۷۹ - ۵۹۱
	۷۵۳
	جود ۷۹۹ - ۸۵۳ - ۸۶۷
۱۲۴	جونا گدہ مضاف گجرات
چاٹکام موسوم بہ اسلام آباد	۱۲۵ - ۴۱۱ - ۴۲۳ - ۶۷۶
۸۰۵ - ۷۰۳	جوناپور ۱۹ - ۴۰۳ - ۵۷۶

* حرف چے *

۲۵ .. چار کونده	۸۶۶ .. چاري کار
- ۱۱۵ چاده موبه بهار	- ۶۷۷ - ۳۴۶ - ۳۴۴ چاکنه
۲۸۲ - ۵۷۷ - ۴۶۱ ..	۷۰۰
- ۳۴۴ چنچار (يا) چنچار	۷۸۴ - ۲۱ چاليس گانوك
۵۱۴	۸۵۴ چاند پور ..
- ۳۲۰ - ۱۰۴ - ۶۵ چنچي	۴۵۹ چاند پور مدياه ..
۴۶۸	۶۵۳ - ۳۰۴ چاندر ..
۱۴۳ .. چن اولي	- ۵۱ چانده متصل برار
۳۳۷ .. چندر گده	- ۳۰۹ - ۳۰۶ - ۲۹۳ - ۲۰۰
۵۶۶ .. چندر وار	۷۸۵ - ۶۱۶ - ۴۸۸ - ۳۵۸
۲۱۵ .. چن بري	۲۸۰ .. چاندي
- ۵۸ چوته (يا) چوته	۲۱۰ چوتاره كوتوالي ..
۳۵۸ - ۳۵۴ - ۳۵۱ - ۹۵	چتالي (يا) چيتالي (يا)
چورا گده - حاكم نشين ملك	چتالي (يا) جتالي
- ۱۳۸ گده كدكه	۴۴۷
۴۳۸ - ۲۵۸ - ۲۱۷ - ۲۱۶	۴۴۸ چور ..
۱۱۰ .. چوسا	۶۵۱ چتکوبه مضاف بيدر
- ۴۶۴ چهار موبه دکن	۱۲۷ چور ..
۶۹۳	۳۶۸ چغان سرا ..
۳۷۵ .. چيتارن	۶۸۷ چکله سهرود ..

۷۸۶	..	حصار ۴۰ وجہ پور	۱۴۲ - ۱۶۱ - ۲۳۰	چیتور
۳۶	..	حصار پرندہر	۲۷۶ - ۲۶۹ - ۲۶۵	۲۳۵
۶۸۶	..	حصار دھار	۷۵۳ - ۵۶۸ - ۳۰۰	..
۲۶۵ - ۲۵۳		حصار سہرا	۵۲۹	..
۳۵	..	حصار شہر پند		چیتور
۸۶۶	..	حصار غوری	* حرف حا *	
۳۳ - ۳۲		حصار فیروزہ		
۴۶۳	..	حصار کابل	۷۰۸	..
۸۶۶	..	حصار کہمرد	۶۸۸	..
۴۸۷	..	حصار کہیلنا	۵۳۶ - ۳۸۱ - ۳۸۰	حجاز
۵۹۳	..	حصار گولکنڈہ	۸۰۱ - ۵۹۶ - ۵۸۷	۵۳۹
۵۱۰	..	حصن پریندا مضاف مویہ	۷۲۶	..
۸۶۵		خجستہ بنیان	۴۹۱ - ۱۰۶	حصن ابدال
۵۱ - ۵۰		حصن پورندہر	۶۶۰ - ۶۴۳	..
۹۵		حصن حصین چنچی	حصار (شاف - ہانسہی حصار)	
۶۰۰	..	حصن کنبو	۷۱۵ - ۴۳۳ - ۴۳۱	۴۱۱
۲۸۵	..	حصن گوالیار	۴۱۸	حصار احمد آباد
۲۲۷	..	حصن نور	۷۰۱	..
۳۹۸	..	حویلی امتقاد خان در آگرہ	۳۹۸	..
۷۹۹		برکنار جون	۱۴۱	..

۳۵۵ - ۶۱۳ - ۶۴۹ - ۶۵۱ -	
۷۸۴ - ۷۱۰ - .. - ..	
۶۱۴ - ۶۴۶ - ۱۸۸ -	خاور
۶۲۰ - ۳۸ -	خجسته نديان
۷۳ - ۷۴ - ۷۸ - ۲۸۸ -	
۳۲۰ - ۳۹۱ - ۴۸۵ - ۴۸۷ -	
۷۱۰ - ۸۳۳ - ۸۳۴ - ۸۳۸ -	
۸۷۷ - .. - ..	
۵۴۸ - ۵۴۷ -	خراسان
۷۲۴ - ۴۴۳ - ۵۵۰ - ۴۴۹ -	
۷۹۴ - .. - ..	
خرمابه (يا) خرمابه ازمضاوات	
۷۴۷ - .. -	تيرواه
۵۹۵ - .. -	خطا
خلد آباد روضه در كرده مي	
۸۳۸ - دولت آباد	
خلد - سه منقذولي بلخ	
۸۰۱ - .. - ..	
خلدخانه منزل سلطان دارشكوه	
۷۳۲۰ - .. - ..	

۷۹۸ -	حويداع اعتماد الدوله
حويداع پاتهرمي موهه دراز	
۷۱۰ - .. - ..	
۷۱۳ -	حويداع ناز شوه
۵۴ - ۵۷ -	حيدر آباد
۵۸ - ۶۲ - ۶۴ - ۶۵ -	
۶۷ - ۷۹ - ۳۱۱ - ۳۱۳ -	
۳۲۳ - ۳۲۵ - ۳۲۶ - ۳۲۷ -	
۴۸۷ - ۴۸۵ - ۴۴۹ -	
۴۸۸ - ۴۸۹ - ۴۹۲ - ۵۰۰ -	
۵۰۳ - ۵۱۳ - ۵۲۳ - ۵۰۹ -	
۴۲۷ - ۴۴۹ - ۴۸۸ - ۴۹۴ -	
۷۲۳ - ۷۴۵ - ۷۴۶ - ۸۲۰ -	
۸۷۵ - ۸۳۵ - ۸۲۴ -	..

* حرف خا *

۴۷۸ - .. -	خان آباد
۸۵۸ - .. -	خانپور
۲۰ - ۲۱ - ۳۹ -	خاندیس
۲۶۱ - ۳۵۱ - ۳۵۴ -	۴۵

۷۴۸ - ۷۵۳ - ۸۳۰ - ۸۲۲ -	۱۶۶ .. خلیفہ آباد
۸۳۲ - ۸۳۵ - ۸۴۹ - ۸۵۰ -	۸۰۰ .. خنجان
۸۵۳ - ۸۵۵ - ۸۶۷ - ۸۸۰ -	خانسی (یا) خنشی (سرحد
۸۸۱	ولایت سیستان) ۷۵۲
دار الخلافۃ آگرہ ۱ - ۲۲۴ -	خوجہ .. ۸۵۰ - ۸۴۹
۲۲۵ - ۳۴۱ - ۵۷۲ - ۵۷۴ -	خوست .. ۲۴۱
۵۸۴ - ۵۸۶ - ۵۹۴ - ۶۰۸ -	خوشاب .. ۶۴۲
دار الخلافۃ اکبر آباد ۷۹۹ -	خیر ۱۶۱ - ۲۴۵ - ۲۵۱ -
دار الخلافۃ شاہجہان آباد	۳۶۶ - ۴۴۰ - ۷۲۷ - ۷۵۷ -
۳۱ - ۳۳ - ۱۰۱ - ۲۶۷ -	خیر آباد ۱۳۱ - ۸۱۷ -
۴۴۵ - ۵۰۷ -

* حرف دال *

دار الخلافۃ ۳۶ - ۱۰۴ -	۱۰۸ - ۱۱۶ - ۱۵۱ - ۲۵۶ -
۳۱۸ - ۳۳۱ - ۳۳۶ - ۳۵۴ -	۳۵۷ - ۳۷۵ - ۴۴۶ - ۴۶۴ -
۴۷۷ - ۴۸۱ - ۴۸۷ - ۴۹۱ -	۵۰۸ - ۵۱۷ - ۵۲۸ - ۵۵۶ -
۵۷۱ - ۵۷۶ - ۶۸۰ - ۶۹۵ -	۷۱۴ - ۷۱۶ - ۷۴۱ - ۷۴۴ -
دارالملک اجمیر ۲۰۷ -	دارالملک کابل ۴۳۰ -
۶۴۸ - ۲۵۲ -	دارالملک دہلی ۵۶۷ -
دارالسلطنۃ ۲۵۳ - ۲۷۹ -	دارالسلطنۃ لاہور ۳۰ - ۲۵۳ -
۶۶۰ - ۳۰۷ -	۴۶۵ - ۴۷۵ - ۶۶۳ - ۷۵۵ -
دارالسلطنۃ لاہور ۳۰ - ۲۵۳ -	۸۰۶
دارالملک دہلی ۵۶۷ -	دارالملک کابل ۴۳۰ -

دریای پورنا .. ۶۱۱	۴۹۵ - ۴۷۸ . ۶۸۳ - ۸۷۰
دریای تبتی .. ۷	۸۴۸ داسنه (یا) داشنه
دریای جمنا (یا) جون ۳۵۴ -	۸۷ - ۸۶ .. داغستان
۳۷۷ - ۴۲۷ - ۶۶۹ - ۷۱۸ -	۸۶۷ دامن کوه شمالی
۷۳۸	۴۷۶ - ۲۳۹ دامن کوه کانگره
دریای جون (یا) جمنا ۳۵۴ -	۲۷۰ دامنه البرز کوه ..
۳۷۷ - ۴۲۷ - ۶۶۹ - ۷۱۸ -	درگاه شیخ برهان الدین غریب
۷۳۸	(رحمة الله علیه) ۸۳۴
دریای چناب .. ۱۱	در رازده اجمیه — ری در دهلی
دریای راوی .. ۸۰۶	۸۷۸
دریای ستلج ۳۳ - ۱۰۶ -	۶۶۱ - ۶۶۲ دروازه دیس قرن
۳۶۷ - ۸۲۷ - ۸۵۱ ..	۶۷۵ دره کوکلا بهاری
دریای سندھه ۱۳۱ -	دریای بھکوره (یا) بھکوره
۱۵۶ - ۳۶۳ - ۴۴۷ ..	۳۶۶
دریای شور ۱۹۴ - ۱۹۶	۴۷ دریای برهما پوتر ..
دریای کرم ناسا ۷۱۷	دریای بنگبھدرا (یا) تنگ
دریای کشنا .. ۳۳۷	بھدرا .. ۳۶۱
دریای کنک کنن (یا) دریای	۴۰۷ .. دریای بہت
۲۴۱	۴۷۱ .. دریای بہیرا
دریای کودی .. ۵۶۴	۲۷۹ .. دریای بیاه

- ۱۴۶ - ۱۴۷ - ۱۵۲ - ۱۵۳	دریای گنگ (یا) گنگا - ۶۶۹
- ۱۴۶ - ۱۴۹ - ۱۶۸	.. ۷۷۱ - ۷۱۸ - ۷۱۷
- ۱۷۱ - ۱۷۲ - ۱۷۳ - ۱۷۷	دریای مانجرا .. ۴۹۲
- ۱۸۱ - ۱۸۲ - ۱۸۳ - ۱۹۰	دریای مهرب .. ۱۰
- ۱۹۱ - ۱۹۲ - ۱۹۸ - ۲۰۰	دریای نروده ۵۱ - ۲۳۱
- ۲۰۵ - ۲۰۶ - ۲۰۷ - ۲۰۹ ۳۶۶ - ۳۱۹
- ۲۱۰ - ۲۱۱ - ۲۱۴ - ۲۱۶	دریای نیلاب ۱۶۱ - ۱۸۶
- ۲۱۹ - ۲۲۴ - ۲۲۵ - ۲۲۶	دریای هیرمند .. ۷۹۹
- ۲۲۷ - ۲۲۸ - ۲۳۰ - ۲۳۱	دشت بیاض .. ۲۲
- ۲۳۳ - ۲۳۴ - ۲۳۷ - ۲۳۸	دکن ۵ - ۷ - ۹ - ۱۵
- ۲۴۹ - ۲۵۱ - ۲۵۲ - ۲۵۵	۱۶ - ۱۷ - ۲۰ - ۲۱ - ۲۲
- ۲۵۷ - ۲۶۱ - ۲۶۳ - ۲۶۶	۲۳ - ۲۶ - ۳۹ - ۴۱ - ۴۲
- ۲۷۰ - ۲۷۲ - ۲۸۷ - ۲۹۲	۵۰ - ۵۲ - ۵۳ - ۵۴ - ۵۵
- ۲۹۳ - ۲۹۵ - ۲۹۶ - ۲۹۷	۵۷ - ۵۸ - ۶۰ - ۶۱ - ۶۲
- ۳۰۰ - ۳۰۲ - ۳۰۳ - ۳۰۵	۶۳ - ۶۵ - ۶۶ - ۶۷ - ۶۹
- ۳۰۴ - ۳۰۹ - ۳۱۰ - ۳۱۴	۷۰ - ۷۲ - ۷۳ - ۷۴ - ۷۶
- ۳۱۸ - ۳۱۹ - ۳۲۳ - ۳۳۰	۷۷ - ۷۹ - ۸۰ - ۸۱ - ۸۲
- ۳۳۲ - ۳۳۵ - ۳۳۶ - ۳۳۷	۹۳ - ۹۸ - ۱۰۳ - ۱۰۵
- ۳۳۸ - ۳۴۰ - ۳۴۲ - ۳۴۳	۱۱۷ - ۱۳۳ - ۱۳۸ - ۱۳۹
- ۳۴۶ - ۳۴۸ - ۳۴۹ - ۳۵۰	۱۴۲ - ۱۴۳ - ۱۴۴ - ۱۴۶

- ۷۲۷ - ۷۲۳ - ۷۰۹ - ۷۰۶	- ۳۵۵ - ۳۵۴ - ۳۵۳ - ۳۵۲
- ۷۳۷ - ۷۳۶ - ۷۳۵ - ۷۲۸	- ۳۷۰ - ۳۶۰ - ۳۵۹ - ۳۵۶
- ۷۴۱ - ۷۴۰ - ۷۳۹ - ۷۳۸	- ۴۱۱ - ۴۱۰ - ۴۰۹ - ۴۰۳
- ۷۷۴ - ۷۷۳ - ۷۷۰ - ۷۵۷	- ۴۲۱ - ۴۱۵ - ۴۱۳ - ۴۱۲
- ۷۷۹ - ۷۷۸ - ۷۷۷ - ۷۷۵	- ۴۳۹ - ۴۳۸ - ۴۲۸ - ۴۲۷
- ۷۹۵ - ۷۹۴ - ۷۸۵ - ۷۸۰	- ۴۵۴ - ۴۵۳ - ۴۴۲ - ۴۴۰
- ۸۳۳ - ۸۳۰ - ۸۲۱ - ۸۱۶	- ۴۶۹ - ۴۶۷ - ۴۶۶ - ۴۶۴
- ۸۴۴ - ۸۳۹ - ۸۳۷ - ۸۳۵	- ۴۷۶ - ۴۷۳ - ۴۷۱ - ۴۷۰
- ۸۴۲ - ۸۵۵ - ۸۵۴ - ۸۴۷	- ۴۸۸ - ۴۸۷ - ۴۸۶ - ۴۷۸
- ۸۷۴ - ۸۶۹ - ۸۶۵ - ۸۶۳	- ۴۹۸ - ۴۹۷ - ۴۹۶ - ۴۹۱
۸۸۰ - ۸۷۹	- ۵۱۰ - ۵۰۴ - ۵۰۳ - ۵۰۱
دندا راجپوري (يا) راجوري	- ۵۲۱ - ۵۲۰ - ۵۱۹ - ۵۱۲
۴۹۹ - ۴۹۸ - ۴۹۷ ..	- ۵۸۹ - ۵۲۹ - ۵۲۸ - ۵۲۳
۳۹۷ - ۳۹۶ .. دندوقه	- ۶۱۱ - ۶۱۰ - ۶۰۲ - ۵۹۷
- ۸۶۷ - ۸۲۱ - ۳۷۷ درآب	- ۶۳۰ - ۶۲۸ - ۶۱۷ - ۶۱۶
۸۶۸	- ۶۵۱ - ۶۴۹ - ۶۴۸ - ۶۴۱
۷۱۲ .. درآبه	- ۶۷۲ - ۶۷۱ - ۶۶۸ - ۶۶۶
۱۵۷ .. درآبه باري	- ۶۸۵ - ۶۷۷ - ۶۷۶ - ۶۷۴
۷۱۱ .. درآبه بهته	- ۶۹۴ - ۶۹۳ - ۶۹۲ - ۶۹۱
۸۲۶ - ۸۲۵ درآبه بهته	- ۷۰۳ - ۷۰۰ - ۶۹۹ - ۶۹۶

دھامونی	۲۱۷ - ۳۱۰	د. آ. چھنک (یا) چنہیت	۷۷۳
.. ..	۷۸۵ - ۷۴۷	دوکی	۴۵۶ ..
دھرب (یا) دھرب دکن	۴۱	دولت آباد	۱۳ - ۲۱
دھلی	۲۳ - ۷۹ - ۹۲	۲۷ - ۴۱ - ۵۶ - ۱۵۶	
۱۰۳ - ۱۱۲ - ۱۸۶ - ۱۹۳		۲۲۰ - ۲۴۴ - ۲۵۷ - ۲۸۷	
۲۷۹ - ۳۷۵ - ۳۸۸ - ۳۹۹		۲۸۸ - ۳۳۸ - ۳۴۲ - ۳۴۳	
۱۴۶ - ۱۴۹ - ۵۰۷ - ۵۲۳		۴۴۴ - ۴۱۵ - ۴۴۷ - ۴۷۱	
۵۴۱ - ۵۴۸ - ۵۵۴ - ۵۶۷		۴۹۱ - ۴۹۲ - ۴۹۴ - ۷۰۶	
۵۶۸ - ۵۷۶ - ۶۰۴ - ۶۹۷		۷۷۹ - ۷۸۴ - ۸۷۷	..
۷۰۵ - ۷۳۷ - ۷۶۶ - ۸۲۶		۸۳۷	دولت آباد دکن
۸۴۹ - ۸۵۱ - ۸۵۲ - ۸۵۳		دولت - میدانے در بلدہ	
۸۵۴ - ۸۶۲ - ۸۶۷	..	برہان پور	۴۸۸ ..
دھلی کہنہ	۵۲۹ ..	درلقہ	۳۹۶ - ۳۹۷ - ۵۴۳
دھوادہ (یا) دھولقہ	۱۲۴	دونگر پور	۱۱۶ - ۲۰۳
دھول پور - بیست کرڑھی		دھادھر مضاف ولایت سندھ	
اکڑہ	۱۸ - ۲۵ - ۳۲	۲۸۴
۲۰۲ - ۲۵۱ - ۷۲۹ - ۸۰۹		دھار	۶۸۶ - ۶۸۵ ..
دھولیہ	۴۵۳ ..	دھاراسین	۷۹ ..
دیار شرقی	۶۹۸ - ۷۱۱	دھاردر	۷۹ - ۷۹ ..
دیار گجرات	۵۸۱ ..		

۴۶۷	۶۰۰	..	ديار مالوہ
۲۵۴ - ۲۲۵	..	رائہور	۵۷۷	..	ديار ہند
		راج ہندري مضاف حيدر آباد	۵۸۶	..	ديار يمن
۷۲۳	۲۸۶	..	ديبالپور
		راج ہندري مضاف فرخندہ			ديسمکھ — ۵ (يا) ديسمکھي
۳۵۹	..	بنديان	۳۵۲ - ۳۴۲
۶۸۷ - ۳۶	..	راجگدھہ	۸۴۸	..	ديک (يا) دیک
۸۴۵ - ۱۶۶		راج محل	۱۱۳	..	ديوسہ
۲۰۳ - ۱۴۷ - ۱۴۶		رام پور	- ۲۱۷ - ۵۲ - ۵۱		ديوگدھہ
		رام پور موسوم بہ اسلام پور سرکار	۸۷۶ - ۷۸۵ - ۶۷۲ - ۴۸۸		
۱۱۴۴		جيتور صوبہ اجمير	۸۷۷	..	ديولکھيات
۸۴۲ - ۸۲۵	..	رام گدھہ			ديول گانوں (مضاف بالا گھات
۸۰۶ - ۱۰۶		راڀي (دريا)	۲۰۹	..	برار)
۵۶۶۱	..	راہ چذارتو			ديوگدھہ کہ باسلام گدھہ موسوم
۴۴۵		راہ خنجان (يا) جنجال	۸۷۶	..	شد
۲۴۵	..	راہ خيبر			ديہات فتح آباد دھارور صوبہ
۳۱۲	..	راہ کھرکي	۷۱۰		خجستہ بنديان
۸۲۰	..	راہديوي	۶۱۱	..	ديہاري
		رايدباغ مضاف صوبہ بيجاپور			
۶۶۵			

* حرف را *

راتھہ مہوہ (يا) راتھہ مہوہ

روضہ شہر معین الدین	روضہ (۱) (راجپوت)
۶۷۰ (قدس سرہ)	۶۸ - ۶۹ - راجپوت
۶۳۹ روضہ شہر وجیہ الدین	۵۲۲ - ۵۲۴
۶۷۵ - ۶۴۸ روضہ معینہ	۵۲۲ - ۵۲۴ - ۶۹ راجپوت
۸۱۶ روضہ ممتاز محل	۶۸۶ راجپوت مضاف مالوہ
۷۳۵ - ۵۸۳ - ۵۵۱ - ۲۶ زم	۷۸۴ - ۱۳۷ .. رتن پور
۲۴۸ - ۲۴۳ - ۲۲۷ روضہ	۷۰۳ .. رخنک
۸۴۲	۱۶۲ .. رنیت چورہ
۲۱۰ - ۱۵ روضہ کھیرہ	رنیت پور (۱) (راجپوت) مضاف
۶۴۷	۱ - ۳ - موبہ اجمیر
۴۸۲ - ۲۷۳ - ۱۶۸ رھتاس	۲۷۶ - ۲۵۲ - ۱۱۴ ..
۷۷۲	۱۵۶ .. رنگتہ ہلال آباد
۶۰۸ .. روارہ	۶۵ رنست پورہ اورنگ آباد
ریوان - چال کرورہی قلعہ	۲۰۱ روت
۲۵۹ - ۱۳۸ قندھار	۷۱۲ .. روت بار شعلج
	۱۶۱ .. روت بار سندھہ
	۵۰ .. روت مال
	۶۱۵ .. روضہ چتوارہ
	روضہ شہر برہان الدین غریب
	(رحمۃ اللہ علیہ) ۸۳۵
زابلستان ۱۳۰ - ۱۵۹	
۱۶۲ - ۳۶۳ - ۳۶۶ - ۵۶۷	
۶۰۷	

* حرف زا *

ساقولہ ۴۰	زمین دادر (یا) زمیہ—دادار
ستارہ (شف — اعظم قرا)	۲۳۹ - ۲۶۷ - ۲۶۹ - ۵۴۳ -
.. ۲۵۱ - ۵۰۳ - ۸۷۱	.. ۵۴۴ - ۵۴۵ - ۷۹۹
ستارہ گدھے .. ۳۲۰	زیبہ .. ۱۱
ستاج (دریا) ۷۱۲ - ۸۲۷	زیبا پور (یا) زیفا پور ۷۹
ستونددہ (قلعه) .. ۶۱۲	
سرا .. ۷۰ - ۳۵۸	
سراب ۲۴۱ - ۲۷۷ - ۸۰۱	ساین (نام کوہ) ۶۱۴
سراب و اندراب ۲۴۱ - ۲۷۷	ساتگانوں .. ۴۸۴
سرای بیڑ .. ۶۱۶	ساحل برہم پوتر ۵۹۵
سرای حاجی سیاح ۶۹	ساحل گنگ .. ۶۱۲
سریل مضاف بلخ ۳۵۹	ساحل نربدہ .. ۶۰۰
سرحد قلنگاہ .. ۲۱۴	سادھورا .. ۵۷۵
سرحد کرناٹک .. ۷۴۵	سارنگ پور ۱۴۷ - ۲۶۴ -
سرحد گجرات .. ۷۳۹	۲۶۵ - ۵۳۷ - ۵۵۹ - ۵۶۰ -
سرزمین پورب .. ۷۱	.. ۷۶۶
سرکار اجمیر .. ۱۷۹	سارنگ پور مالوہ ۲۶۵ - ۲۶۴
سرکار امتیاز گدھے عرف ادرنی	سارنگ گدھے .. ۱۶۶
.. ۵۲۲ - ۷۲۳	سانبھر .. ۱۱۳
سرکار بہرائچ .. ۵۷۰	سانور (یا) سالور ۵۸ - ۵۰

* حرف سین *

سرکار سورت گجرات	۷۰۹	سرکار بیدجا کدھہ کھرکون موہیہ	
سرکار سرائیکی پور	۸۶۷	خاندیس	۷۱۰ - ۲۲۰
سرکار سہرند	۸۴۲ - ۲۸۶	سرکار پیر	۳۳۹ - ۳۴۱
سرکار فتح — ح آباد - موہیہ		سرکار پاتھری د پالم	۱۸۲
خجستہ بنیان	۲۳۹	سرکار پٹن گجرات	۴۲۲
سرکار قنوج	۷۸۳ - ۶۰۱	سرکار پریندہ	۳۴۲
سرکار کالپی	۷۶۴	سرکار ترہٹ	۴۴۰
سرکار کلبرگہ	۵۲۷	سرکار جوار موہیہ خجستہ بنیان	
سرکار کورہ مضاف احمد آباد			۲۸۸
.. ..	۴۱۴	سرکار چیتور	۲۰۱ - ۲۰۲
سرکار کورہ (یا) کورہ جہان آباد		۲۶۹
موہیہ آلہ آباد	۵۲۸	سرکار حصار	۵۳۲
سرکار کھرکون دھاندیہ مضاف		سرکار دولت آباد	۳۴۲
خاندیس	۳۵۴	سرکار دیوالپور	۲۸۶
سرکار کدھہ	۶۰۴	سرکار راجپور	۵۲۱
سرکار من کل موہیہ بیجا پور		سرکار سارنگپور مالوہ	۲۶۴
.. ..	۵۲۲	۲۶۵
سرکار مہکڑ	۳۲۸	سرکار سنہیل (یا) سنہیل	۲۷۲
سرنال	۱۲۹ - ۱۳۸ - ۳۷۴	۲۷۴
.. ..	۳۷۶	سرکار سنگمپور	۵۲۷

سکندر آباد .. ۵۶۷	سروپای مضاف کونا ٹک
سکندریہ ۷۱۷ - ۷۲۰ - ۸۴۹ ۵۳۰
سلطان پور ۱۱۸ - ۱۲۴ -	سورنج ۲۵۳ - ۶۰۱ - ۷۲۴
۱۴۲ - ۲۸۶ - ۴۳۹ - ۶۷۴	سورنج (یا) بہرنج ۷۳۴
سلطان پور بلہری (یا) ملہری	سورہی ۱۵۰ - ۱۷۹ - ۱۸۱ -
(یا) بلہری ۵۹۴ - ۸۷۱ ۸۷۳ - ۴۰۹
.. ۴۴	سرہند ۲۷۹ - ۳۵۶ - ۴۵۰ -
سمرقند .. ۳۷۹ - ۵۳۶	۴۵۱ - ۴۸۴ - ۵۳۳ -
سمندر ساگر (ٹالاب) ۱۹۹	.. ۸۲۵ - ۸۲۷ - ۸۵۵
سموگدھ (یا) سموگر (متصل	سری رنگ پٹن ۵۲۹ -
آگرہ) ۱۰۲ - ۲۵۵ - ۷۴۶
۲۵۶ - ۲۶۵ - ۲۶۷ - ۲۶۹ -	سری نگر ۲۵۷ - ۲۸۰ -
۲۷۵ - ۲۸۶ - ۳۰۱ - ۳۰۵ -	۲۹۳ - ۳۰۲ - ۴۹۹ -
۴۵۴ - ۴۵۷ - ۴۷۸ - ۴۹۸ - ۶۸۰ - ۶۹۸
.. ۷۵۳ - ۸۰۷ - ۸۰۸	سفیدرون - سک - روهی جہا
سنار کانوں ۵۹۵ - ۵۹۶ ۴۴۵
سنیل (یا) سنیل ۲۷۲ -	سکر .. ۳۱۳ - ۴۹۹
.. .. ۴۰۴ - ۷۷۲	سکر قال (یا) شکر قال ۳۵۶ -
سندھ ۱۶۲ - ۲۸۳ - ۳۶۷ - ۷۱۶
.. .. ۵۵۳ - ۷۷۳	سکریا .. ۸۷۳

سنگمئير (يا) سنگمئير (يا)	(يا) شهباز (نام شهر)
سنگمئير محال خالصه	۲۴۵
سنگمئير خجسته بنيان	سهارنهوژ ۲۸۰ - ۳۱۰ -
۴۵۳ - ۴۸۵ - ۴۹۱ - ۴۹۲	۴۵۹ - ۴۹۸ - ۷۳۶ - ۸۵۴
.. .. ۷۵۷	سهارا (يا) سهوه (قصبه از سرکار
سوان ۱۱۹ - ۱۶۱ - ۲۳۵	سارنگپور مالوه رطن راجه
۳۶۳ - ۳۶۶ - ۳۶۷ - ۴۱۴	اندر من دهنديره (۲۵۳ -
.. .. ۷۲۷ ۲۴۵ - ۵۱۱
سوان د بهور (بنگاه	سهرند ۳۷ - ۲۸۶ - ۳۹۸ -
يوسف زئي) .. ۲۳۵ ۴۸۷ - ۸۴۲
سوان جاجميو .. ۷۱۷	سهراردن .. ۷۷۱
سوانه (قلعه) .. ۱۷۹	سهيده (دريا) .. ۸۶۳
سوجت (شهر) .. ۱۸۰	سيالكوت .. ۵۶۵
.. .. ۱۸۰	سيپوري (بيشه فيل) ۷۶۵
سوزت (يا) سوزته ۳۰ -	سيهتان ۵۴۳ - ۵۵۸ - ۷۵۲
۶۱ - ۱۵۲ - ۵۴۲ - ۴۸۷ -	سيسون .. ۲۰۲
۷۰۷ - ۷۰۸ - ۷۰۹ - ۷۴۳ -	سيف آبان متصل سرهند (آبان
.. ۷۴۴ - ۷۴۵ - ۷۸۱	کردن سيف خان سيف
سوزن ۲۷۲	الدين محمود معروف به
سهار بابا حاجي (يا) سهار	فقير الله پسر تربيت خان

۳۵۲ - ۳۵۴ - ۳۵۶ - ۳۷۶	بخشی شاہجہانی (۴۸۴
۶۸۶ - ۶۹۷ - ۷۱۱ - ۷۲۰	سیکاگل (یا) سیکاگل ۳۲۳
۷۴۱ - ۷۴۹ - ۸۳۹ - ۸۵۵	۵۲۸
۸۹۴	سیکری موسوم بہ شکری چہار
۳۴ شاہجہان پور	کرہی اکبر آباد ۵۵۴
شاہزاد پور مضاف مستقر	۵۷۱ - ۵۵۵
۳۷۴ (الخانہ)	سہوستان مضاف موبہ گتہ
۶۱۲ شاہگدھہ	۳۷۳ - ۳۷۳ - ۵۲۰ - ۵۸۴
۸۰۲ شرغان	۷۹۷ - ۶۳۳
۲۱۸ - ۴۰۰ - شرقی دیار	۵۵۳ سیوی
۷۷۰	
۸۶ شردان	
۸۵۴ - ۸۵۵ شکرقال	
شکری (شف - سیکری)	
۵۵۴ - ۵۷۱	
۱۷۹ - ۲۵۰ شمس آباد مو	
۴۷ شملہ گدھہ	
۳۱۱ - ۶۸۹ شولا پور	
۶۷۸ شہر بلخ	
۶۳۲ شہر پتہ	
	* حرف شین *
	شالہ مار (نام باغ کنار نہر
	لاہور) ۸۰۶
	شاہپور (شش کرہی بالا پور)
	۲۸۱ - ۷۲۸ - ۷۲۹
	شاہپور عرف بہرئین غربی
	تارا گدھہ ۲۸۱
	شاہجہان آباد ۱۰۷ - ۸۳ -
	۱۰۸ - ۲۵۳ - ۲۷۴ - ۳۳۵

۳۲۹ - ۳۴۰ - ۳۵۷ - ۳۵۸	شہر ہرموتم .. ۱۶۴
۷۰۸ - ۵۲۸	شہر حنیز .. ۶۹۲
۲۵۶ .. صوبۂ اندیس	شہر سوچت .. ۱۸۰
۵۲۷ - ۴۰۲ صوبۂ اردھہ	شہر مندر - پای تخت
۷۱۶ - ۷۱۵ - ۶۷۳ - ۵۶۴	سلاطین مالوہ ۷۶۵
۸۵۳ - ۷۱۹ - ۷۱۷ ..	شیخ بابو مضاف مالوہ ۸۳۵
۴۷۲ - ۳۵۸ صوبۂ اردھہ	شیواز .. ۶۲۵ - ۵۴۴
۸۲۵ - ۸۴۴	شیر پور .. ۱۶۷
۳۵۹ - ۳۵۱ صوبۂ ارزنگ آباد	شیر ساگر (قلاب) ۱۹۹
۲۳۷ - ۳۷ - ۱۴ صوبۂ ہزار	
۳۳۲ - ۳۳۹ - ۳۴۱ - ۳۳۸	* حرف صاد *
۵۱۲ - ۵۰۴ - ۳۶۰ - ۳۵۸	صوبۂ آگرہ .. ۱۷۱
۶۶۵ - ۶۴۶ - ۵۲۰ - ۵۱۹	صوبۂ اجمیر ۴ - ۱۱۲
۷۳۵ - ۷۱۰ - ۶۶۶ ..	۱۱۴ - ۱۴۴ - ۱۵۰ - ۱۶۶
۱۳۹ - ۲۰ صوبۂ ہنگالہ	۱۷۹ - ۲۰۱ - ۴۰۹ - ۵۹۳
۷۱۸ - ۶۳۶ - ۴۷۴ - ۳۶۳	صوبۂ احمد آباد ۲۸۳
۸۱۷ - ۸۰۹	۳۰۸ - ۶۹۳ - ۷۰۷
۱۶۲ - ۱۹ صوبۂ بہار	صوبۂ احمد آباد بیدر ۳۳۷
۳۲۳ - ۲۱۸ - ۲۰۹ - ۱۷۱	صوبۂ اکبر آباد .. ۵۶۶
۶۷۰ - ۵۹۱ - ۵۷۷ - ۳۷۲	صوبۂ الہ آباد ۳۷ - ۲۲۳

۲۸۸ - ۲۳۹ - ۳۵۵ - ۴۹۶	۷۷۱ - ۷۳۶ - ۷۱۷ - ۶۸۲
۹۸۵ - ۶۸۷ - ۷۱۰ - ۸۶۵	۸۵۹ - ۷۹۳
۷۱۶ موبیہ دار الخلافہ	۳۱۱ - ۵۸ موبیہ بیجاپور
۸۶۴ موبیہ دار الملک دہلی	۵۲۱ - ۵۱۳ - ۴۹۱ - ۳۵۸
۲۶۳ - ۲۶۰ موبیہ دکن	۸۳۳ - ۸۲۴ - ۷۲۳ - ۵۲۲
۴۲۹	۸۲۷
۷۴۰ - ۴۴۲ موبیجات دکن	۳۴۰ - ۳۱۶ موبیہ بیدر
۲۴۶ - ۲۳۹ موبیہ کابل	۳۶۲ - ۳۴۱
۴۶۱ - ۴۳۶ - ۴۳۱ - ۳۵۹	۸۴۳ .. موبیہ پٹنہ
۷۹۹ - ۷۷۶	۱۵۸ - ۳۷ موبیہ پنجاب
۷۵۹ - ۶۶۰ موبیہ کشمیر	۴۴۶ - ۴۳۴ - ۱۸۶ - ۱۵۹
۸۳۰	۸۵۱ - ۷۲۹ - ۵۳۶ - ۴۵۷
۱۴۲ - ۱۴۰ موبیہ گجرات	۲۴۷ .. موبیہ تلنگانہ
۴۱۶ - ۴۱۵ - ۳۳۶ - ۱۸۴	۵۲۰ - ۳۷۲ موبیہ تھہرہ
۵۴۲ - ۴۵۱ - ۴۲۲ - ۴۱۸	۶۷۰ - ۶۲۳
۶۷۶ - ۶۵۱ - ۶۰۳ - ۵۵۷	۳۲۵ موبیہ حیدر آباد
۸۳۸ - ۷۰۶	۸۲۹ - ۵۲۸ - ۳۴۷ - ۳۴۱
۴۴۱ - ۱۹۲ موبیہ لاہور	۹۸ - ۲۰ موبیہ خاندیس
۸۰۵ - ۵۲۱ - ۵۱۶ ..	۷۱۰ - ۳۳۱ - ۳۳۰ - ۲۵۶
۱۴۶ - ۱۳۸ موبیہ مالوہ	۷۰ موبیہ خجستہ بنیان

۷۹۳ - ۲۶۱ - ۱۹۲ - ۶۳

• حرف هـ •

۷۷۹ .. عادل آباد

۵۳۲ - ۳۲۲ - ۳۳۳ عراق

۵۷۲ - ۵۵۷ - ۵۵۱ - ۵۵۰

۶۵۵ .. ::

۵۸۳ .. عراق عجم

۵۸۳ .. عراق عرب

۵۵۴ .. عرب

۷۱۶ عرفان (یا) عرفان

۳۳۶ .. عظیم آباد

۲۴۵ .. علی مسجد

• حرف غین •

۵۵۳ .. غرچستان

۸۴ - ۲۴۵ - ۲۴۶ غزنین

۲۸۱ - ۴۴۷ - ۴۶۲ - ۵۳۱

۵۵۳ - ۶۰۳ - ۶۰۲ - ۶۷۸

۶۷۹ - ۶۸۲ - ۷۷۶ - ۷۷۷

۲۰۲ - ۲۲۴ - ۲۹۷ - ۴۰۲

۲۴۰ - ۳۵۷ - ۴۲۸ - ۵۲۸

۶۸۵ - ۶۷۶ - ۶۹۴ - ۷۰۷

۸۷۱ - ۸۵۵ ..

۸۳۷ مربی محمد آباد بیدر

۴۸۳ - ۴۷۵ مربی ملتان

۵۱۷ - ۵۱۶ ..

• حرف ضاد •

ضحاك تھانہ مضاف کابل

۷۷۶ : ۵۷۲ ..

۵۱۳ ضلع کرناتگ حیدر آباد

۳۱۹ .. ضلع کوکن

۳۴۴ .. ضلع کولار

• حرف طاء •

۲۷۸ .. طالقان

۳۶۹ .. طوس

• حرف ظاء •

ظفرنگر (مضاف مربی برار)

بامارت و قلاب بناکردن	۷۹۷
شیخ فرید مرتضی خان	۵۵۳	..	غور
بخاری .. ۴۳۹	۲۸۱	..	غوربند
فوشنج مغرب پوسنگ ۴۴۷ -	۷۹۱ - ۶۶۶	..	غوری

۴۵۴

فیروزز گدهه (نام قلعه ابراهیم

عرفت ایکز) ۸۷۵

فیروزز گدهه رایچور ۷۲۳

فیروزز نگر عرف رایچور ۳۱۳

فیض آباد .. ۸۶۸

* حرف قاف *

قباچاق .. ۵۷۹

قرا باغ ۸۶ - ۳۶۳ - ۴۶۲

قرشی .. ۸۰۳

قصبه آنجیر .. ۱۱۶

قصبه انتري (یا) انتی-ري

.. .. ۶۱۶

قصبه ایک از توابع سیوستان

.. .. ۵۸۴

* حرف فاء *

فالیز .. ۸۷۲

فتح آباد .. ۵۵۵

فتح آباد (نام پرگنه بهیرون

دال) .. ۶۳۷

فتح آباد دهاردن در صوبه

خجسته بنیاد ۷۱۰ - ۷۹۵

فتحپور ۳۸۳ - ۵۵۵ -

.. ۵۷۱ - ۵۹۹ - ۶۰۹

فراء (یا) فرة ۵۵۳ - ۵۴۳

فروخ آباد ۷۱۸ - ۸۵۳ -

.. .. ۸۵۴ - ۸۵۵

فرخنده بنیاد ۳۵۹ - ۵۲۸

فرنک ۳۲۱ - ۳۲۲ - ۸۴۵

فروغ آباد (محله در دهلي

۷۶۶	..	قصیدہ دھار	۳۴۲	..	قصیدہ ایلورہ
۸۳۶	..	قصیدہ دیسودھ (یا) دیسودھ	۸۳۶	..	قصیدہ بلگرام
۱۸۷			قصیدہ بلواری (یا) بلواری (نام
		قصیدہ رنگمہ موسوم بہ ہلال آباد			— وضع در یرگنہ نوگانوں
۴۰۷	۴۷۳		مضاف نازدیر
		قصیدہ سانہیر (یا) سانہیری	۶۱۵۹	..	قصیدہ بیر
۵۰۲		(یا) سانہیر	۸	..	قصیدہ پال
۱۱۳	..	قصیدہ سانگانیر	۳۸۸	..	قصیدہ پالم
۳۷۶	..	قصیدہ سرنال	۳۷۸	..	قصیدہ پتن
۴۸۱	..	قصیدہ سرہند	۶۳۸	..	قصیدہ پتھان
۲۴۳ - ۲۴۲		قصیدہ سڈکھیر	۵۴ -		قصیدہ پونہ (یا) پونا
		قصیدہ سہرا سرکار سازنگپور مالوہ	۷۰۱ - ۷۰۰
۲۶۵	۱۹۱	..	قصیدہ تمرنی
		قصیدہ سیکری موسوم بہ شکری	۳۰۰	..	قصیدہ تورہ
		چہار کردھی اکبر آباد			قصیدہ تھارہ مضاف سرہند
۵۷۱	۸۲۷
۷۱۲	..	تصبہ تصور	۲۴۳ - ۲۴۱		قصیدہ جالندھر
۶۴۰	..	قصیدہ کلانور			قصیدہ جھنوت (یا) جھنوت
		تصبہ کودامو (یا) کودامور موہی	۲۴۱		مضاف موہی لاہور
۵۲۷	..	اودھ	۲۳۶	...	قصیدہ درہد

قلعه ابراهيم گذهه مضاف	۲۰۳ ..	قصبه كوتنه
حیدر آباد - ۷۴۹		قصبه كهآزي بردرياي گنگ
به آهون گذهه ۷۴۹ - ۵۰۳	۱۹۹ - ۱۹۵	
قلعه انك .. ۷۵۵	۳	قصبه لوني (يا) بوني
قلعه احمد نگر ۳۵۹ - ۴۰۳ -		قصبه موهیر (يا) موشي
۹۹۹ - ۹۱۲	۶۰۱	
قلعه احمد نگر (يا) احمد آباد	۱۵۰ ..	قصبه نادره
۳۰۳	۲۱۴ ..	قصبه ركلور
قلعه ادوني (كه به امتياز گذهه	۷۱۴ - ۷۱۲ - ۵۱۷ -	قصور
موسوم شد) .. ۸۷۵	۷۱۵	
قلعه ارک خجسته بنيان	۳۱۳ -	قطب آباد كلله
۶۲ - ۷۳ - ۷۴ - ۴۹۸ -	۴۹۴	
۹۷۳	۵۵۳ ..	قلاط بخارا
قلعه اسلام آباد عرف چاكنه	۱۷۱ - ۹۰۳ -	قلعه آسير
۳۰۵	۷۸۲ - ۹۱۴ - ۹۱۳ ..	
قلعه اكبر آباد .. ۵۱۸	۹۲ - ۱۵۵ -	قلعه آكره
قلعه اله آباد ۳۲۹ - ۹۸۱	۸۱۷ - ۷۰۵	
قلعه اوديهور .. ۵۹۳		قلعه ابراهيم گذهه عرف ايگو
قلعه اوسا .. ۴۳۹		(كه بغيروز گذهه موسوم
قلعه ايرج - شازده كرهه	۸۷۵ ..	شد)

۳۵	..	قلعہ پلارن	۱۴۰ - ۲۱۵ -	اروندچھہ
۲۹۲ - ۵۰		قلعہ پورندھر	۷۸۳ - ۲۵۶
۲۴۰		قلعہ تارا گدھہ	قلعہ بادریسا (یا) بادرسن	
- ۵۱۳		قلعہ ترچناپلی	۸۲۷
۵۲۹	- ۱۳۶ - ۱۳۵	قلعہ باندھو
۶۱۲	..	قلعہ قلیتم	۱۵۱ - ۱۴۰ - ۱۳۹ - ۱۳۸	
۴۲۸		قلعہ قلیتم (یا) نلیتم	- ۲۳۹ - ۲۸	قلعہ بھمت
۴۹۷	..	قلعہ جزیرہ	- ۲۹۹ - ۲۷۵ - ۲۶۷ - ۲۶۴	
- ۲۶۶ - ۲۶۵		قلعہ جذیر	۷۸۹ - ۶۷۸ - ۶۶۲	..
۴۲۹	۳۲۱	قلعہ بھبی
۷۱۸ - ۲۵۵		قلعہ جھانسی	۵۷۰	قلعہ بہرورنچ
		قلعہ چانگام موسوم بہ اسلام آباد	۵۷۷	قلعہ بیانہ
۷۰۳	۲۶۳	قلعہ بیدر
۷۰۰ - ۶۷۷		قلعہ چاکنہ	۲۶۳	قلعہ بیدر رکلیان
۵۴۱	..	قلعہ چنار	۲۰	قلعہ بیر
- ۹۴ - ۶۵		قلعہ چنچی	۶۱۲	قلعہ پتیالہ
۸۷۵ - ۵۰۰ - ۲۷۰ - ۹۶			۳۱۷	قلعہ پرکی
۷۸۵		قلعہ چورا گدھہ	۳۵۲ - ۳۴۹	قلعہ پونالہ
- ۲۰۳ - ۱۳۹		قلعہ چیتور	- ۲۱۹ - ۲۵	قلعہ پریندہ
- ۲۶۵ - ۲۶۴ - ۲۰۷ - ۲۰۶			۴۲۴ - ۲۸۷ - ۲۶۱ - ۲۵۷	

۸۷۴	۲۶۹ - ۲۷۵ - ۳۷۹ - ۴۴۷
قلعہ راہیری گدھہ ۱۵۰ -	۵۴۶ - ۵۸۶ - ۶۶۸ - ۷۵۳
۱۴۹۷ ۱۴۹۰	قلعہ خنسی (یا) خنشی
قلعہ (ایچہ - وور موسوم بہ	(سرحد ولایت سیستان)
۳۱۳	۷۵۲
قلعہ رنہپور (یا) رننہپور	۳۲۱
۱۱۴ - ۱۵۶ - ۱۹۲ - ۴۰۱	قلعہ دندا (ایچہ - وری) (یا)
قلعہ وور مال (یا) اور مال	۴۹۷ دندا (ایچوری)
۵۰ - ۳۶	۵۹۱ قلعہ دو تارہ
۵۹۲	قلعہ دولت آباد ۱۵ -
قلعہ زمین دادر ۲۳۹ -	۱۴۳ - ۲۲۸ - ۲۳۱ - ۲۵۷ -
۷۷۶	۲۶۰ - ۲۸۷ - ۲۸۸ - ۳۵۶ -
قلعہ زمینداری سری نگر ۶۸۰	۸۳۸ - ۹۹۱ - ۴۲۹
۷۷۴ - ۲۳۹ قلعہ ساربان	۲۳۱ قلعہ دھامونی -
قلعہ سالہیر مضاف بکلانہ	۷۸۵ - ۴۳۸
۱۴۷ - ۵۳	۵۹۱ قلعہ دیکور
۳۳۱ - ۳۱۷ قلعہ ستارہ	۴۲۹ قلعہ دیو گدھہ
۴۱۲ - ۴۲۸ قلعہ ستونده	۴۹۷ قلعہ راجگدھہ
قلعہ سخوڑا عرف کھلنا (یا)	۲۰۳ قلعہ رامپور
کھیلنا (شف - کھیلنا)	۹۴ - ۴۹۵ - قلعہ راہیری

۷۷۷	۸۷۶ - ۳۱۷ - ۲۹۴ - ۸۱
- ۲۱۴ - ۳۷ قلعہ قندھار	۶۰۲ .. قلعہ سرورنج
- ۲۵۴ - ۲۳۹ - ۲۳۲ - ۲۳۱	۲۸۵ قلعہ سلیم گدھہ
- ۳۴۰ - ۲۹۶ - ۲۷۲ - ۲۵۸	قلعہ سوانہ (یا) قلاع سوانہ
- ۵۴۷ - ۴۶۹ - ۴۳۳ - ۴۱۶	متعلقہ جودھپور ۱۴۹ -
- ۶۵۱ - ۵۵۷ - ۵۵۳ - ۵۴۸	۵۹۱
۷۹۶ - ۷۷۶ - ۶۶۴ - ۶۶۱	قلعہ س—ورتھہ (یا) س—ورت
۲۶۴ .. قلعہ کابل	۷۶۹ - ۳۷۴ - ۱۸۰ ..
۱۳۵ .. قلعہ کالنجیر	قلعہ سیوی سویر (یا) سوی
- ۱۷۶ - ۱۱۹ قلعہ کانگرہ	۲۰۳ .. سویر
- ۱۸۶ - ۱۸۵ - ۱۸۴ - ۱۷۷	قلعہ شاہجہان آباد - ۳۱
۴۶۰	۸۴۷ - ۸۱۶ - ۴۷۶ ..
۴۲ .. قلعہ کلیان	۵۹۲ .. قلعہ شیر گدھہ
۲۶۳ .. قلعہ کلیانی	۸۶۶ .. قلعہ غوری
قلعہ کمنٹ (یا) کسیت از	۳۸۱ .. قلعہ فتحپور
۷۷۲ مضافات رھتاس	۶۵۶ .. قلعہ فوشنج
۳۶۸ قلعہ کشال (یا) کشان	قلعہ فیروز نگر عرف رایچپور
۵۴۵ .. قلعہ کوٹھہ	۳۱۶
۲۶ قلعہ کولاس مضاف تانگناہ	قلعہ قلات مضاف موبہ قندھار
قلعہ کولاس موبہ حیدر آباد	- ۵۷۲ - ۵۴۲ - ۲۴۱ - ۲۴۰

۳۴۴	..	قلعه ماهولي	۳۴۱
		قلعه سرور مضاف صوبه قندهار	۱۳۳	..	قلعه كهجوه
۴۶۲	۸۰۰	..	قلعه كهمرود
۴۶۴		قلعه مستقر الخلافه	۳۰۳	..	قلعه كهيلنا
۲۹۴		قلعه ملكهپور (يا) ذلكهپور	۳۵۸	..	قلعه كيتي
۸۷۱	..	قلعه ملهپور	۵۶۸	..	قلعه كاگردون
		قلعه منگل پيرا (يا) منگل هرا			قلعه گندهه پتاي (يا) پتهلي
		(يا) منگل پره (واقع كنار	۶۷۵
		درياي بهيمرا شانده كورهي			قلعه گلگندهه (يا) گولگندهه
۴۷۲ - ۴۷۱		بيجاپور)	۳۱۱ - ۳۱۳ - ۳۲۶ - ۳۳۸		
		قلعه منگل سرپهه (يا) منگل	۸۱۸ - ۷۴۶ - ۷۴۴ - ۶۸۸		
۵۴	..	بيرهه	۱۳۸ - ۸		قلعه گوالپار
۴۳۴ - ۲۴۰ - ۱۵۹		قلعه سو	۴۸۱ - ۴۷۶
۱۷۸ -		قلعه سو و مهري	۹	..	قلعه لاهور
۱۸۵	۶۵۳		قلعه لنگ (يا) لنگ
۲۱۸	..	قلعه مهيدا	۶۱۴	..	قلعه مالي
۹۴	..	قلعه نرميل	۲۰۳	..	قلعه مانديل
۹۴	..	قلعه نلدرك	۶۰۰	..	قلعه ماندر
۲۴۰	..	قلعه نور گندهه	۵۲	..	قلعه مانك درك
		قلعه واكندي—رهه موسوم به	۱۵۸	..	قلعه مانكوت

- ۶۲۲ - ۶۲۱ - ۶۲۰ - ۶۱۹

- ۶۱۴ - ۶۱۳ - ۶۱۲ - ۶۱۱

- ۶۰۷ - ۶۰۶ - ۶۰۵ - ۶۰۴

- ۶۰۱ - ۶۰۰ - ۵۹۹ - ۵۹۸

- ۵۹۳ - ۵۹۲ - ۵۹۱ - ۵۹۰

- ۵۹۳ - ۵۹۲ - ۵۹۱ - ۵۹۰

- ۵۸۹ - ۵۸۸ - ۵۸۷ - ۵۸۶

- ۵۸۳ - ۵۸۲ - ۵۸۱ - ۵۸۰

- ۵۷۹ - ۵۷۸ - ۵۷۷ - ۵۷۶

- ۵۷۳ - ۵۷۲ - ۵۷۱ - ۵۷۰

- ۵۷۳ - ۵۷۲ - ۵۷۱ - ۵۷۰

- ۵۷۳ - ۵۷۲ - ۵۷۱ - ۵۷۰

- ۹۶ - ۹۵ - ۹۴ - ۹۳

- ۹۲ - ۹۱ - ۹۰ - ۸۹

(قلعه رنگور (یا) دیکور (یا)

- ۱۸۰ - ۱۷۹ - ۱۷۸ - ۱۷۷

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

- ۱۷۳ - ۱۷۲ - ۱۷۱ - ۱۷۰

* حرف کاف *

- ۸۵ - ۸۴ - ۸۳ - ۸۲

- ۸۱ - ۸۰ - ۷۹ - ۷۸

- ۷۷ - ۷۶ - ۷۵ - ۷۴

- ۷۳ - ۷۲ - ۷۱ - ۷۰

- ۷۳ - ۷۲ - ۷۱ - ۷۰

- ۷۳ - ۷۲ - ۷۱ - ۷۰

کابل

(مؤثر الامورا)

(۲۰۶)

(فهرست جلد دوم)

۸۵۸ - ۸۵۷	۲۶۴ - ۲۷۰ - ۲۷۳ - ۲۷۴
۳۴۷ - ۳۱۷	..	کاپي	۲۷۵ - ۲۷۸ - ۲۷۹ - ۲۹۷
۶۱۸	..	کاشان	۳۰۱ - ۳۰۳ - ۳۰۶ - ۳۰۷
۳۶۸	..	کاشغر	۳۱۸ - ۳۶۸ - ۳۶۹ - ۳۶۸
۶۸۵	..	کالا باغ	۳۷۳ - ۳۷۵ - ۳۹۷ - ۳۹۸
۴۱۲ - ۲۱۳ - ۴۲		کالبي	۴۱۵ - ۴۲۰ - ۴۳۰ - ۴۳۲
۷۷۰ - ۷۱۸	۴۳۳ - ۴۳۴ - ۴۳۸ - ۴۴۰
۸۶۳ - ۸۰۹ - ۱۳۵		کالنجور	۴۴۳ - ۴۴۴ - ۴۴۵ - ۴۴۷
۶۳۲		کالي تلار مي احمد آباد	۴۵۵ - ۴۶۶ - ۴۷۴ - ۴۷۷
		کالي کرم (يا) کابي کرم واقع	۵۰۱ - ۵۱۶ - ۵۳۲ - ۵۳۳
۲۴۳	..	کوهستان رده	۵۴۸ - ۵۴۹ - ۵۵۱ - ۵۵۲
۱۸۸	..	کامراج	۵۵۳ - ۵۶۴ - ۵۶۵ - ۵۷۲
		کامروپ (يا) نامروپ	۵۷۳ - ۵۹۴ - ۶۲۴ - ۶۲۸
۳۰۵	۶۲۹ - ۶۴۰ - ۶۴۳ - ۶۶۴
۱۷۷ - ۱۹۰ - ۶۳۸		کانگره	۶۷۹ - ۶۸۱ - ۷۱۹ - ۷۲۰
۷۴۱ - ۶۵۹ - ۶۴۰	۷۲۱ - ۷۳۱ - ۷۳۸ - ۷۵۳
۱۸۸	..	کانو الکا	۷۵۵ - ۷۵۶ - ۷۵۷ - ۷۶۱
۵۹۵	..	کترا پور	۷۶۴ - ۷۷۰ - ۷۷۶ - ۷۸۹
۱۰	۷۹۱ - ۷۹۸ - ۸۰۰ - ۸۰۳
۱۲۰	..	کتل بلندي	۸۰۵ - ۸۰۷ - ۸۰۸ - ۸۱۶

۷۹۶	..	کرمان	۷۳۹	..	کتل بهنپور
۳۴۴ - ۳۲۶ - ۶۵		کرناٹک			کتل جانوس (یا) جانوش
۷۴۵ - ۵۳۰	۴۷۰
۳۲۵ - ۶۵		کرناٹک بیجاپور	۲۱		کتل چالیش گانون
۳۲۳ -		کرناٹک حیدر آباد	۲۰۰	..	کتل چانده
۸۲۴ - ۵۲۳	۴۴۰ - ۲۹۷		کتل خیدر
		کرناٹک صوبہ فرخندہ بنیان	۸۰۱	..	کتل طول
۵۲۸	۸۷۷	..	کتل فردا پور
۶۸ - ۶۷	..	کرنول	۶۸۱	..	کتل کھریہ
۳۲۸ - ۳۲۱ -		کرگ جہان آباد	۳۵۸	..	کٹک ..
۳۵۵	۶۱۵	..	کٹک چتواڑہ
		کرگ مانکپور - صوبہ الہ آباد	۹	...	کٹھہرہ
۷۰۸ - ۱۰۸	۲۸۴ - ۴۱۰	..	کچھہ
		کریچور (یا) کرنجو (ہرگنڈہ از	۳۶۵ - ۱۲۰	..	کراکر
		پنچ محال سرکار مظفرنگر	۶۸ - ۵۸	..	کریہ
		صوبہ احمد آباد بیدر			کرج (نام راہ کہ از کشمیر
۱۱۰	..	کریوہ	۷۵۸		بھوی تبت میرد)
۱۰ -		کشتوار (یا) کشنواز	۲۸۳	..	کرکیراق خانہ
۷۳۸ - ۱۲	۶۱۳		کر گانون بیجاگندہ
۱۳ - ۱۲ - ۱۰		کشمیر	۷۱۷		کرم ناہا - نام دریا

کڙلا بيتالي (يا) کڙلا پتسالي	۱۴ - ۸۴ - ۱۲۶ - ۱۳۴
(يا) کڙلا پتسالي	۱۹۰ - ۲۳۹ - ۲۷۳ - ۳۳۶
(يا) کڙلا پتسالي ۱۹۵	۴۰۱ - ۴۴۶ - ۴۷۷ - ۴۸۳
کنجاڀه (يا) کنجاڀه معموله	۵۰۵ - ۷۲۰ - ۷۲۱ - ۷۲۲
بهر ۶۵۶ ..	۷۳۰ - ۷۳۴ - ۷۳۸ - ۷۳۹
کنڇي مضاف کرناٿک ۸۲۴	۷۵۷ - ۷۵۸ - ۷۵۹ - ۷۶۲
کنڊانه .. ۳۶	۷۹۳ - ۷۹۸ - ۸۰۵ - ۸۱۶
کنڊهيلي (يا) کنڊ بهيلي	۸۲۱ - ۸۲۸ - ۸۳۰ - ۸۳۱
(موضع) .. ۷۸ ۸۶۹
کنڊر .. ۲۶۰	کنڊر گڏهه ۲۶۸ - ۲۷۰
کنڊيرا .. ۲۰	کنڊيرا شريف .. ۳۹۱
کنڊگيري .. ۳۴۴	کلاي .. ۱۱۲
کوٽله .. ۶۰۱	کلاٽه .. ۸۴۵ - ۸۴۶
کوٽ (موطن قوم منڇ (يا)	کالکٽ ڊکن .. ۷۰۹
قوم ڪوري .. ۷۱۳	کلهار .. ۸۰۰
کوٽ بهرته .. ۳۶۷	کليان .. ۲۶۳
کوٽه ۳۰۷ - ۳۲۳ - ۳۲۴	ڪمانون .. ۸۴۲
کوٽله .. ۱۹۴	ڪمهنير (يا) ڪهير ۸۴۸
کوچ .. ۱۶۶	کنار آب بهت .. ۶۵۰
کوچ آشام .. ۳۰۴	کنار گڏ .. ۶۹۸

کوچ بہار	۳۰۴	کوہ رباط	۲۰۶
کوچ ہاجو	۱۶۶ - ۴۶۳	کوہ سالیچ	۶۱۴
کوہہ ہڈن	۸۲۰	کوہ سرہور	۸۶۷
کورٹھہ (نام کوہ)	۶۱۴	کوہ سہالک	۶۰۶
کوکلا بہاری (یا) کوکلہ بہاری		کوہ کانگریہ	۲۳۹ - ۲۷۷
کوکن	۲۸۰ - ۶۷۵ - ۴۵	..	۶۷۶ - ۴۳۴
کوکن	۲۸۸ - ۳۱۱ - ۳۴۵	کوہ کشمیر	۱۸۸
..	۸۲۰ - ۴۶۶ - ۴۸۹	کوہ کمانون (یا) کامیون	۷۱۶
کوکنڈہ	۲۰۴	..	۸۱۶
کولا پور نواح پرنالہ	۳۵۰	کوہ کورٹھہ	۶۱۴
کولار	۳۴۵	کوہ لکھ (شرف بر قصبہ)	
کولاس	۱۴۷	قذہار	۷۹۶
کول جابسر	۳۵۵	کوہستان	۱۷۶ - ۱۸۵
کونہلمیر (یا) کونہلمیر		..	۲۸۰
کونہلمیر (یا) کونہلمیر		کوہستان بچور	۱۱۹
..	۲۰۲ - ۵۹۲ - ۷۷۸	کوہستان بہرائچ	۷۷۲
کونہلمیر ماندل	۲۰۲	کوہستان پنجاب	۱۵۸
کوہ آسیر	۶۱۳	کوہستان چنادرہ صوبہ بہار	
کوہ ہڈن	۶۲۱	..	۵۷۷
کوہ چمر	۳۶۷	کوہستان خیبر	۷۵۷

۱۱۵ - موسوم گشته)	۲۴۳ .. کوهستان روه
۶۴۷ - ۶۴۶ - ۱۹۱ - ۱۵	۲۸۰ - کوهستان سوري نگر
کهار داروغه نشين مرزبان	۶۹۸
۳۶۸ .. کاشغر	۱۱۹ - کوهستان سوان
۴۳۳ - ۵۷۲ - ۲۷۹ - کهرن	۳۶۴ - ۱۲۵
۸۰۰ - ۷۹۹	۷۳۹ - ۱۵۷ کوهستان شمالي
۳۹۷ .. کهنديت	کوهستان نئونتهر (يا) نئونتهر
۱۷۳ کهيذار متصل آندير	۲۵۹
۴۰ - ۳۹ .. کهنديله	۲۵۹ - ۲۴۸ .. کوهي
۴۵۱ - ۲۴۹ .. کهي	کوهير مضاف حيدر آباد
کهيوا گده کتک ملقب به	۵۲۹
۳۱۷ .. کهيروار	۱۹۷ .. کهازي
کهيلنا مخاطب به سخـرلنا	۱۹۵ کهازي کنار گنگ
(شف قلعه سخـرلنا)	۴۶۷ - ۳۳۳ - ۸۸ کهره
۸۷۴ - ۲۹۴ - ۸۱ ..	کهرک پورنا (نام رود خانه)
	۱۹۱
	کهرکون (در موبه خاندیس)
	۷۱۰
	کهرکي (که پنج کردهی دولت
	آباد است و به ارنک آباد

* حرف گاف *

۷۶۶ .. کاکردن
۴۶ - ۴۳ - ۵ - ۳ کجرات
۱۰۹ - ۱۱۰ - ۱۱۶ - ۱۲۳ -

۱۳۵ - ۱۱۵	..	گده	- ۱۴۸ - ۱۳۸ - ۱۲۹ - ۱۲۴
۸۰۹	..	گده پتهلي	- ۱۷۹ - ۱۵۹ - ۱۵۰ - ۱۴۹
۲۱۶	..	گده کنگه	- ۲۰۴ - ۲۰۰ - ۱۹۶ - ۱۸۱
۷۱۵	..	گدهي	- ۳۲۳ - ۲۹۷ - ۲۸۴ - ۲۵۵
۱۶		گدهي - درازة بنگاله	- ۳۹۶ - ۳۷۸ - ۳۷۶ - ۳۴۶
		گدهي (مسکن سرگرده قوم	- ۴۱۰ - ۴۰۲ - ۴۰۰ - ۳۹۷
۵۱۶	..	سکھان)	- ۴۱۹ - ۴۱۶ - ۴۱۳ - ۴۱۲
۸۶۵		گدهي موضع دهونگي	- ۴۵۱ - ۴۲۲ - ۴۲۱ - ۴۲۰
۷۷۱ - ۷۲۴ - ۶۰۱		گذر چوسا	- ۵۵۵ - ۵۴۶ - ۵۴۰ - ۵۰۹
۱۷۸	..	گريزت	- ۵۶۳ - ۵۵۸ - ۵۵۷ - ۵۵۶
۷۸۹		گريشک (يا) گريشک	- ۵۷۷ - ۵۷۴ - ۵۷۳ - ۵۶۹
۳۶۳	..	گريو کراکر	- ۵۷۸ - ۵۷۹ - ۵۸۴ - ۶۰۲
۳۵۱		گللال بار (يا) للال بار	- ۶۳۶ - ۶۳۸ - ۶۳۹ - ۶۴۰
۳۲۲ - ۲۹۳		گلشن آباد	- ۶۴۲ - ۶۵۱ - ۶۵۲ - ۶۵۳
- ۴۹۰ - ۳۴۶ - ۱۶۱		گلکنده	- ۶۶۹ - ۶۷۳ - ۶۸۴ - ۶۹۳
- ۵۱۸ - ۵۰۳ - ۴۹۲ - ۴۹۱			- ۶۹۶ - ۷۰۶ - ۷۰۷ - ۷۰۹
- ۷۸۶ - ۷۴۶ - ۶۸۹ - ۶۸۸			- ۷۲۷ - ۷۳۹ - ۷۴۷ - ۷۴۸
۸۲۴	- ۷۶۹ - ۷۷۴ - ۷۷۸ - ۷۸۱
۱۶۱		گلکنده (يا) کوکنده	.. ۸۰۹ - ۸۷۲ - ۸۷۸
- ۱۵		گنگ (يا) گنگا (دريا)	۱۳۲ ..

۴۸۷ ..	گوندانه	۱۸ - ۱۹ - ۱۲۶ - ۱۷۹ -
۶۱۶ ..	گهائی چاندا	۱۹۵ - ۳۶۲ - ۳۷۷ - ۶۱۲ -
۶۱۵	گهائی دولت آباد	۶۴۹ - ۶۹۸ - ۷۱۶ - ۷۱۷ -
۵۹۵ - ۱۶۶	گهزه گهات	۷۱۸

* حرف لام *

۵۷۱ ..	لاذائى	۵۷۷ - ۵۷۸ - ۵۷۹ - ۶۸۰ -
لار (نام راه که از کشمیر به قندت	۷۰۸ - ۸۳۰ -
۸۲۰ - ۷۵۸	(میروند)	گوهتقی صوبه بنگاله (بر سرحد
لانجی داخل ملک زميندار		ملک آشام واقع شده)
۷۸۵ ..	دیوگده ۳۰۳ - ۳۷۴
لاهور ۹ - ۲۴ - ۳۳ - ۳۴ - ۶۹ -		گوردهن نگور نام قصه که از
۹۹ - ۱۰۱ - ۱۰۶ - ۱۰۷ -		که رازی گوردهن آباد کرده
۱۱۹ - ۱۲۶ - ۱۳۱ - ۱۸۵ -		بود .. ۱۹۶ - ۱۹۷
۱۹۷ - ۲۱۴ - ۲۳۹ - ۲۵۳ -		گورکه پور .. ۶۷۳
۲۷۲ - ۲۷۳ - ۲۷۹ - ۲۸۵ -		گوزی گانون .. ۷۴۳
۳۰۱ - ۳۲۱ - ۳۵۶ - ۳۶۱ -		گولکنده (یا) گلکنده ۱۶۱ -
۳۶۸ - ۳۹۱ - ۳۹۷ - ۴۰۶ -		۳۲۶ - ۴۹۰ - ۴۹۱ - ۴۹۲ -
۴۱۱ - ۴۳۴ - ۴۴۴ - ۴۴۶ -		۵۰۳ - ۵۱۸ - ۷۴۴ - ۷۴۶ -
۴۴۶ - ۴۴۷ - ۴۵۵ - ۴۵۹ -	 ۷۸۶ - ۸۲۴

۵۶۷	..	اودھیانہ	۴۷۵ - ۴۷۷ - ۵۱۱ - ۵۱۵
(قصیدہ	لونی (یا) لونی	۵۱۶ - ۵۱۷ - ۵۳۱ - ۵۳۲
۱۵۵	۵۳۳ - ۵۳۴ - ۵۵۰ - ۵۵۱
۴۳۲	۲۴۷ - ۲۴۶	اودھانی	۵۶۵ - ۵۷۵ - ۵۸۵ - ۶۱۸
۵۱۵	..	لورہ گدھ	۶۲۸ - ۶۳۶ - ۶۳۷ - ۶۶۹

* حرف میم *

۲۳۷	..	ماتھر	۷۷۵ - ۷۷۷ - ۷۸۰ - ۷۸۳
۵۰		ماجی (یا) ماجی	۷۹۸ - ۸۰۵ - ۸۰۶ - ۸۰۷
۸۰۵	..	ماچھواریہ	۸۰۸ - ۸۱۶ - ۸۲۱ - ۸۲۲
		ماتزار (الکائیسٹ از صوبہ اجمیر)	۸۲۶ - ۸۵۱ - ۸۵۲ - ۸۵۳
۲۵۰	۱۸۰ - ۱۷۹ - ۱۱۱		۲۰۹ .. لعل باغ
۲۵۰	..	ماتزار رمیدوار	۳۶۷ .. لکھن پور
۷۹۱	..	مازندران	۴۲۹ - ۵۴۴ - ۵۵۹ - لکھنؤ
- ۲۳ - ۲۲ - ۲۱ - ۱۵		مالوہ	۸۵۳ - ۷۱۶
- ۱۴۲ - ۱۳۹ - ۱۳۳ - ۸۳			۲۸۶ - ۴۳۹ - لکھی جنگل
- ۲۱۵ - ۲۰۰ - ۱۹۲ - ۱۴۷			۸۲۶ - ۷۱۲ - ۴۵۰ ..
- ۲۹۶ - ۲۶۵ - ۲۶۴ - ۲۵۵			۳۶۳ .. لمغانات
- ۳۵۳ - ۳۵۲ - ۳۳۳ - ۳۳۰			لنگر دروازہ امام (محلہ)
- ۴۰۲ - ۴۰۱ - ۴۰۰ - ۳۵۴			۵۹۷ .. دربرہان آباد

۱۹	..	مانکپور	۵۲۰ - ۴۸۰ - ۴۵۳ - ۴۰۳
۳۶۷	..	مانکوت	۵۵۹ - ۵۵۸ - ۵۵۶ - ۵۴۶
۸۱۳	..	مارواہ الذہر	۵۸۳ - ۵۷۰ - ۵۶۹ - ۵۶۸
- ۳۴۱		ماہور در صوبہ ہزار	۶۰۲ - ۶۰۰ - ۵۹۸ - ۵۹۷
۸۳۶ - ۵۲۲ - ۵۲۱	..		۶۸۵ - ۶۷۳ - ۶۷۲ - ۶۰۳
- ۱۹۷ - ۴۴ - ۳۳		متھرا	۶۹۴ - ۶۹۳ - ۶۸۷ - ۶۸۶
- ۳۴۷ - ۲۸۵ - ۲۳۵ - ۱۹۸			۷۶۴ - ۷۲۷ - ۷۰۹ - ۷۰۷
- ۶۹۷ - ۴۵۴ - ۴۵۳ - ۴۴۸			۷۷۰ - ۷۶۸ - ۷۶۶ - ۷۶۵
۸۴۹ - ۷۳۹ - ۷۰۸	..		۷۸۵ - ۷۸۴ - ۷۸۳ - ۷۷۵
محالات انٹریڈ (اماکن واقعہ)			۸۴۸ - ۸۳۵ - ۸۳۴ - ۸۳۳
مابین دریائی گڈگا و جمنا (۸۷۷ - ۸۷۱
۷۱۷	مالی و انٹر مالی (نام در قلعہ)
۷۲۳		محالات صوبہ بیجاپور	۶۱۴
۷۱۰	..	محالات بیدر	۶۱۳
محالات سرکار امتیاز گڈھہ			۲۴۹ (آب)
۷۲۳		عرف ادوئی	۲۰۴
۸۳۷		محمد آباد بیدر	۲۰۰ - ۱۹۲ - ۱۹ - ۱۸
محمود آباد دروازہ کروہی			۲۰۹ - ۲۶۵ - ۴۱۶ - ۴۱۸
- ۴۱۷ - ۴۶		احمد آباد	۵۸۳ - ۵۵۸ - ۵۳۸ - ۵۳۷
۶۵۲	۷۸۱ - ۷۸۰ - ۶۵۲ ..

مسجد جامع فتحپور	۳۸۲ -	مخطوطه مرقوم مذکور معینیه (قدس)	۵۹۸
.. ..	۳۸۳	سره (..)	۵۹۸
مسجد روضه شاه وجہ — پیہ الدین	مخصوص آباد	۳۴
.. ..	۶۳۹	مخلص پور	۸۶۷
مسجد شاه گنج واقع موبہ	مدھکر — نام ولایت	۳۷۶
خجستہ بنیان	۸۳۴	مدینہ مذوره	۱۹۰ - ۱۶۹
مسجد متھرا	۴۴۸	موان آباد	۸۴۱
مشہد مقدس	۷۹۷	موشن آباد	۸۴۴ - ۸۴۶
مصر جامع	۵۵۵	۸۶۸
مظفرنگر عرف ملکہیر موبہ	مرو	۶۵۵
احمد آباد بیدر	۳۳۷	مستعد پورہ واقعہ بیرون بلدہ
معظم نگر	۹۲	حیدر آباد	۵۰۰
مقامات کلکاء	۷۴۴	مستقر الخلافہ	۲۴ - ۸۹
مغربہ زینبی	۵۴۰	۹۰ - ۲۷۷ - ۳۲۹ - ۳۱۳
ملکہ معظمہ	۳۹۰ - ۵۱۳	۴۵۵ - ۴۵۷ - ۴۸۱ - ۶۸۰
.. ..	۴۵۱ - ۴۸۶ - ۶۸۷	۶۹۹ - ۷۳۴ - ۷۳۵ - ۷۵۳
مکنہل (یا) مکھیل (یکے از)	مستقر الخلافہ آگرہ	۳۹
بنج محل سرکار مظفرنگر	۷۰۴
عرف ملکہیر — ر در موبہ	مستقر الخلافہ اکبر آباد	۳۰
احمد آباد بیدر	۳۳۷	۳۱ - ۳۳ - ۶۹۸

ملک دزم .. ۷۳۵	ملتان ۲۳ - - ۵۳ ۵۴ -
ملک سدره .. ۱۰۷	۱۰۶ - ۱۰۷ - ۲۷۹ - ۳۹۷ -
ملک عار اخانیہ .. ۲۷۲	۴۰۴ - ۴۰۵ - ۴۰۶ - ۴۳۴ -
ملک فرنگ .. ۵۲۹	۴۴۷ - ۴۷۵ - ۵۱۱ - ۵۱۷ -
ملک کچھہ .. ۲۸۴	۶۲۲ - ۶۶۹ - ۶۷۳ - ۶۸۳ -
ملک کرناٹک .. ۹۶	۷۲۷ - ۷۳۹ - ۷۴۱ - ۷۵۳ -
ملک کاکذت و برشال (۱)	۸۶۹
گل گشت و برسال ۴۸۲	ملک آشام .. ۴۷۴
ملک کوکن .. ۳۰۵	ملک اردبیل .. ۱۶۶
ملک گجرات ۳۵۸ - ۳۲۸	ملک برار .. ۲۰۲
ملک گڑھ .. ۵۳۶	ملک بکلازہ ۱۸۸ - ۲۸۸
ملک گڑھ کتنکہ .. ۲۱۶	ملک بہاؤی .. ۷۲۶
ملک ناسک .. ۶۱۵	ملک بہتہ .. ۱۳۴
ملک نظام شاہیہ .. ۵	ملک بیجاپور .. ۲۸۷
ملک ہندو پست بذریلہ ۱۰۸	ملک تبت .. ۷۵۸
ملک پور .. ۴۷۲	ملک تلنگانہ ۴۶۹ - ۷۳۴
ملک پور عرف اردنگ گڑھ	ملک جات ۸۴۸ - ۸۵۵
.. .. ۸۷۲ - ۸۳۸	ملک دکن ۴۴۳ - ۴۵۵ -
ممالک شرقیہ .. ۵۵۸ ۵۲۳
ممالک فسیحہ بلکالہ ۷۰۳	ملک دیو گڑھ .. ۳۵۸

موقع آهر رثی (یا) آبردهی	۵۴۸	..	مملکت خراسان
قریب قلعه اتک ۷۵۵	۲۶۳		مملکت دهن دیوه
موقع اسی (یا) آسی متصل	۵۵۵	..	مملکت گجرات
قصه بلگرام .. ۸۳۶	۵۶۹	..	مملکت مالوه
موقع بتوه (یا) بتوه (یا) بیتوه	۸۰۹ - ۶۶۸ - ۴۷۸		مذسور
۴۱۸	۷۰۹	..	مذسور مالوه
موقع بدري .. ۴۹۴			مذدل (حاکم نشین کشتوار)
موقع بهرنه برگنه کرکذب	۱۲
سرکار پرینده سونگ خجسته	۴۰۲	..	مذدل گنده
بذیان .. ۲۴۲			مذدر پای تخت سلاطین مالوه
موقع پنجاب .. ۳۵۹	۷۶۷ - ۷۶۶ - ۷۶۵ - ۲۷		
موضع چاندی سرحد سري نکر			منزل جهادوا مضاف مالوه
۲۸۰	۸۳۴
موضع دهونکی از اعمال بیجاپور	۱۱۳	..	منزل رتن
۸۶۵			منزل (یا) منزلکاه متہـرا
موضع سیکری موسوم به شکری	۶۹۷ - ۲۸۶
از مضافات بیانه درازده	۱۷۰	..	منگیر
کردهی اگره ۵۵۴	- ۲۵۰ - ۲۴۰ - ۱۵۷		مؤ
موضع کره .. ۴۴	۶۳۰ - ۴۳۴ - ۳۶۷
موضع گوناچور برگنه دکنار	۳۵۳	..	موضع آنجیر

۷۶۹	۵۳۳
۲۰۲	..	میهور	۳۴۲	..	موضع هکذی
۱۹۴ - ۵۴۱ - ۹۰۸	..	میوات	۱۱۷	..	مول مذوهرنگر
۶۸۰ - ۶۶۶	۳۲۴ - ۳۰۷	..	مومیدانه
۶۶۶ - ۲۵۰ - ۲۰۱	..	میدوار	۶۰۱	..	مویهیر (قصبه)
* حرف نون *			۳۳	..	مهابن
			مهامائی (بدخانه شهر کانگروه)		
نادر آباد (واقع حوالی قلعه)			مشهور به درگاهوانی (۱۸۸)		
۵۵۳	..	قندهار	۴۶	..	مهاذدی
۱۰۸ - ۱۱۱ - ۲۳۷	..	نارنول	۷۷۸	..	مهرپور
۸۵۰ - ۶۸۰ - ۶۰۸ - ۲۳۸	۱۹۰	..	مهر (سرحد احمدنگر)
۵۰۲	۷۲۸
۲۴۵	..	ناروان	میان درآب (یعنی چون و گذگ)		
۱۵۶ - ۱۵۲ - ۱۴۲	..	ناسک	۴۵۹ - ۴۵۵ - ۳۷۰
۶۵۳ - ۶۱۵ - ۶۱۲ - ۲۸۸	۶۸۰ - ۴۶۰
۷۷۸ - ۷۷۴ - ۷۵۷ - ۶۷۱	۲۴۵	..	میدان
۱۸۰ - ۱۷۹ - ۱۴۸	..	ناگور	میدان ساندی و پالی سرحد		
۸۴۸ - ۵۷۴ - ۳۷۵ - ۲۳۳	۸۵۳ - ۷۱۶	..	صوبه اوده
۲۰	..	ناله تونس (یا) توش	۵۰۱	..	میدان کالا دهره
۴۲۳	۳۷۶ - ۱۰۹	..	میرته

۸۳۹ - ۸۳۷	فاندير ۲۱۹ - ۲۵۰ - ۳۰۵ -
۸۶۵ نلنگه (يا) نيلنگه	۳۴۱ - ۳۶۱ - ۴۷۱ - ۴۹۱ -
نواک (يا) نواکر (يا) نوانگر	۵۲۱ - ۶۴۵ - ۸۳۵ -
۲۴۷	نذر باؤ (يا) نذر بار ۱۲۴ -
۲۴۰ نور پور (يا) نور گدھے	۴۳۹ - ۶۷۴
۶۹۶ نور منزل - نام باغ	نوربدہ (يا) نوربدا ۱۵ -
۷۰۹ نياپورگ دھاتيا سرکار سورت	۶۶ - ۲۰۹ - ۲۲۴ - ۲۳۱ -
۶۱۴	۳۵۴ - ۴۱۳ - ۴۸۷ - ۶۰۰ -
۵۶۷	۷۳۸ - ۸۷۸
۶۴۲	نورالہ (يا) پرنالہ ۲۰۲ -
نيلکنڈھہ (يا) نيلکنڈھہ (نام	نوردر ۶۱۶ - ۷۲۵ - ۷۶۵ -
عمارت متصل ديوار حصار	نصرت آباد سکر (يا) سکر
۵۳۷	(يا) بهکر ۲۹۱ - ۴۷۲ -
۱۶۴	۵۰۰
۵۳۰	نصرت گدھے ۹۶
	نغر (يا) بلغر ۲۴۷ - ۲۴۸ -
	نکر چين .. ۵۹۵ -
	نکر کوٹ ۱۱۸ - ۱۸۵ - ۱۸۷ -
	۳۶۷
	نلدرک (سوربہ بيجا پور) ۶۱۵ -
۳۲۰ - ۳۱۳	واکنکيره
۴۴۶	وزير آباد
۸۵۳ - ۷۷۷	ولايت

• حرف واو •

۲۵۲ -	ولایت دھندیرہ	۲۲۷	..	ولایت آشام
۲۵۳ - ۲۹۵	۳۸۲	..	ولایت اُردو
۷۰۳	ولایت رخنگ	۱۹۲	..	ولایت اوتیسہ
۲۸۴	ولایت سندھ	۲۹۵	..	ولایت اوندچہ
ولایت سنگمذیر (یا) سنگمذیر		۲۲	..	ولایت بالا گھات
۷۵۷ - ۶۹۱ - ۳۱۳	..	۳۹۴	..	ولایت بچور
۷۰۱	ولایت سیوا	۱۷۵	..	ولایت برار
۱۸۴	ولایت سورتھہ	۶۹۳	..	ولایت بلخ
۷۵۲	ولایت سپستان	۵۷۶ - ۲۰۳	..	ولایت بنگالہ
۷۲۵	ولایت شرقی	۶۰۴ - ۷۰۳
۴۲	ولایت عادل شاہیہ	۲۶۰	..	ولایت بونڈی
۸۱۱	ولایت غوری	۱۹۶ - ۵۹۵	..	ولایت بہائی
۵۴۲ - ۴۳۳	ولایت قندھار	۳۶ - ۵۱	..	ولایت بیجاپور
۲۲	ولایت قہستان	۵۲ ۴۶۷
۲۴۳ - ۲۴۲	ولایت کابل	۱۸۵ - ۶۹۶	..	ولایت پنجاب
۲۶۰	ولایت کنک	۳۶۴	..	ولایت پونہر
۲۹۲	ولایت کوچ بہار	۳۸۲	..	ولایت قجیت
ولایت کوکرہ (میان ارقیہ و		۷۵۷	..	ولایت تربنگ
۵۹۷.. - ۵۹۶	(دکن)	۷۲۴	..	ولایت تٹہ
۱۸۰	ولایت کھیر	۲۰	..	ولایت خاندیس

۳ - ۲۱ - ۲۶ - ۲۹ - ۳۰ -

۳۲ - ۳۸ - ۴۱ - ۴۲ - ۷۴ -

۷۷ - ۸۱ - ۸۴ - ۸۸ - ۸۹ -

۹۸ - ۱۰۰ - ۱۱۰ - ۱۱۳ -

۱۲۴ - ۱۲۷ - ۱۳۴ - ۱۵۶ -

۱۵۸ - ۱۶۴ - ۱۷۹ - ۱۸۴ -

۱۹۳ - ۱۹۵ - ۱۹۸ - ۲۰۳ -

۲۴۳ - ۲۴۸ - ۲۶۶ - ۲۸۳ -

۳۰۴ - ۳۰۹ - ۳۱۴ - ۳۲۳ -

۳۳۴ - ۳۴۰ - ۳۵۳ - ۳۵۷ -

۳۵۹ - ۳۶۰ - ۳۷۹ - ۳۸۱ -

۳۸۲ - ۳۹۸ - ۴۰۴ - ۴۰۹ -

۴۴۴ - ۴۷۰ - ۴۹۱ - ۵۰۲ -

۵۰۴ - ۵۱۰ - ۵۱۵ - ۵۲۱ -

۵۲۴ - ۵۳۲ - ۵۳۹ - ۵۴۰ -

۵۴۱ - ۵۴۳ - ۵۴۴ - ۵۴۵ -

۵۴۸ - ۵۵۱ - ۵۵۲ - ۵۵۳ -

۵۵۴ - ۵۵۶ - ۵۵۸ - ۵۶۰ -

۵۶۱ - ۵۶۳ - ۵۷۵ - ۵۷۷ -

۵۸۲ - ۵۸۳ - ۵۸۴ - ۵۸۷ -

ولایت زنگنه .. ۷۲۵

ولایت مالوه ۵۳۷ - ۵۳۸

.. .. ۵۶۸

ولایت مازراء الزهر ۸۱۳

ولایت مدسکر .. ۳۷۶

ولایت اناسک .. ۷۵۷

* حروف ها *

هادونئی (یا) هادونئی (عبارت

است از سرکار رفته بود در مضاف

مویله اجمیر) ۱۱۳

هانسی و حصار ۷۱۵ - ۸۵۱

هتیا بول .. ۱۵۵

هرات ۵۳۹ - ۵۴۶ - ۶۴۳ -

.. .. ۷۹۵

هرردار ۱۲۶ - ۴۷۴ - ۶۹۸

هرردو بنکش ۴۳۱ - ۴۳۸

هلال آباد (آباد کرده خواجه

هلال) ۱۵۶ - ۴۰۷

هندوستان (یا) هذد - ۱

۸۴۲ - ۸۵۴ - ۸۵۷ - ۸۵۸ -	۵۹۰ - ۶۰۰ - ۶۱۵ - ۶۱۹ -
۸۸۱ - ۸۷۲ - ۸۶۳ ..	۶۲۲ - ۶۵۵ - ۶۵۸ - ۶۵۹ -
۳۶۷ .. هندو کوه	۶۷۱ - ۶۷۳ - ۶۷۷ - ۷۰۵ -
۶۰۷ .. هیلان (یا) هلال	۷۱۷ - ۷۱۹ - ۷۲۴ - ۷۳۵ -
<hr/>	
* حرف یا *	
۱۷۹ یالی (یا) پالی	۷۵۱ - ۷۶۱ - ۷۶۴ - ۷۷۷ -
۵۸۴ .. یمن	۷۸۳ - ۷۹۸ - ۸۰۵ - ۸۰۷ -
۲۴۴ یولم گذر (یا) لولم گذر	۸۱۳ - ۸۳۰ - ۸۳۲ - ۸۳۸ -

تمام شد فهرست اسمای جاها که دومین جلد

* متأثر الامرا وقوع یافته اند *

فهرست اغلاط که در حین انطباع دومین جلد متأثرالامرا

سوزده

مصحح	غلط	سطر	صفحه
سبحان الله تاجه مرتبه دنيا داري ست - و انهماک دارن - و چه قدر صرف خوش آمدست و لمراءات آن - که الخ	سبحان الله تاجه مرتبه دنيا داري ست - و انهماک دارن و چه قدر صرف خوش آمد است و لمراءات - آنکه الخ	- ۸ -	۲
دیگر بسوزي	دیگر بیداري	- ۱۱ -	۸
واگذرانيد	واگذرانند	- ۵ -	۳۱
موزبونم	موزبونم	- ۱۱ -	۳۵
مشروط	مشروط	- ۱۴ -	۳۵
اهمال و تهاونه [که در تعاقب نذر محمد خان رانماض و خود داري (که در کمک سعیدخان در جنگ هفت روزا اوزبک سوزده) مذکورف و منحنه گدود]	اهمال و تهاونه (که در تعاقب الخ	- ۷ -	۴۲

مفحه	سطر	غلط	صحیح
۴۳ - ۱۳	-	کشتی سوار	کشتی سواره
۵۲ - ۱۰	-	بیجا پور دان	بیجا پور بیان
۵۳ - ۱۳	-	نه افتاد	ینغناد
۵۵ - ۲	-	بیچین	بیچین
۵۹ - ۷	-	$\left. \begin{array}{l} (۱۱۹۹۳) \text{ یک هزار و } \\ (۱۱۹۳) \text{ یک هزار و } \end{array} \right\} \text{ یک صد و نود و سه } \text{ یک صد و نود و سه}$	
۵۹ - ۹	-	آنچه بار بود	آنچه بار بود
۵۹ - ۱۷	-	دیانت خان	دیانت خان میر عبد القادر
۸۴ - ۱۶	-	دوبست	دوبست
۸۴ - ۱۸	-	غریبن	غریبن (یا) غریبن
۱۱۰ - ۱۳	-	فوانستدن	فتوانستدن
۱۱۲ - ۱۸	-	گرد گرفته	گرد گرفته
۱۱۷ - ۱	-	بعیدان نهان	بعیدان نهان
۱۹۵ - ۷	-	کوردهن	کوردهن
۱۹۵ - ۸	-	کنک	کنی
۲۰۱ - ۳	-	و کدام امید	و از کدام امید
۲۰۱ - ۱۴	-	تلامی	تلامی
۲۰۵ - ۱۴	-	سلطان خسرو	سلطان خسرو

مفرد	سطر	غلط	صحیح
۲۰۶ - ۸	-	ارجن	ارجن
۲۰۶ - ۹	-	عموی	عموی
۲۱۷ - ۱۹	-	آبادند	آباد اند
۲۲۱ - ۲۰	-	در رتبه از پدر گذرانید	رتبه از پدر گذرانید
۲۲۶ - ۱۱	-	سرفراز گودانید	سرفراز گودانید
۲۲۶ - ۱۹	-	سلطان	سلطان
۲۳۰ - ۴	-	گردید	گردید (ار)
۲۳۲ - ۵	-	خطاب	خطاب
۲۳۴ - ۱۱	-	پادسای	پادشاهی
۲۴۵ - ۳	-	نمودند	نمودند - راجه
۲۵۳ - ۱۶	-	مع پس ماند های	مع پس ماند های
۲۵۰ - ۲	-	تمامتو	تمامتر
۵۲۶ - ۱۵	-	کشته بود	کشته بود
۵۹۹ - ۱	-	لفظ	لفظ
۶۱۰ - ۲۰	-	تورے	فتورے
۷۹۷ - ۱۰	-	قلیح خان	قلیح خان
۸۰۰ - ۱۷	-	رفت و رپے	رفت و رپے

معجمه سطر	غلط	معجم
	۱۰۵۶	۵۹۸
	شده ز بلخ و بدخشان } نذر محمد خان *	شده ز بلخ و بدخشان } نذر محمد خان *
- ۱۹ - ۸۰۲		۴۵۸
	زر و قبیله و املاک } را گذاشت دران	زر و قبیله و املاک } را گذاشت دران = ۴۵۸ + ۵۹۸ ۱۰۵۶
- ۱ - ۸۰۲	می کند	می کند
- ۱۵ - ۸۱۸	گولگنده	گولگندی
- ۱۵ - ۶۷۶	دا	دا
- ۱۲ - ۷۹۵	روح در فتوحش	روح در فتوحش
- ۱۹ - ۸۲۶	ضمصام الدوله	ضمصام الدوله
- ۶ - ۸۳۰	عمدة الملک	عمدة الملک
- ۴ - ۸۷۲	فردوس آرامگا	فردوس آرامگاه

THE
MAASIRU-L-UMARA

BY

**NAWAB SAMSAMU-D-DAULAH
SHAH NAWAZ KHAN.**

VOL. II

EDITED FOR

THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL

BY

MAULAVÍ 'ABDUR RAHÍM

ARABIC PROFESSOR,

AND

MAULAVÍ MIRZÁ ASHRAF 'ALÍ

FIRST. PERSIAN TEACHER,

CALCUTTA MADRASAH.

CALCUTTA.

PRINTED BY MAULAVÍ 'ABDUL BÁRÍ AT THE URDU PRIDE PRESS
AND PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY,
NO. 57 PARK STREET, CALCUTTA.

1890.

آخری درج شدہ تاریخ پر یہ کتاب مستعار
لی گئی تھی مقررہ مدت سے زیادہ رکھنے کی
صورت میں ایک آنہ یومیہ دیرا نہ لیا جائے گا۔

